

- בעניין: 1. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ע"ר 580312247
2. האגודה לזכויות האזרח בישראל ע"ר 580011567

ע"י עוה"ד פאדי חירי ו/או חסן ג'בארין ו/או סוהאד בשארה ו/או
סאוסן זהר ו/או מאיסאנה מוראני ו/או נארימאן שחאדה-זועבי
ו/או רביע אג'באריה ו/או איה חאג'י-עודה
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
ת"ד 94, חיפה; טלפון: 04-9501610; פקס: 04-9503140
דוא"ל: Adalah@adalah.org; Hassan@adalah.org

העותרים

נגד

1. **הכנסת**
ע"י היועץ המשפטי לכנסת, הכנסת
2. **הממשלה**
3. **ראש הממשלה**
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רחוב צלאח אלדין 29, ירושלים
טל: 073-39253542; פקס: 02-6467011
דואר אלקטרוני: HCJ-dep@justice.gov.il

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה לקיום דיון דחוף

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להוציא מלפניו צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא ייקבע כי חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 – בטל.

ואלה הם נימוקי העתירה

א. מבוא ובקשה לדיון דחוף:

1. עתירה זו עניינה חוקתיות חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: **חוק הסמכויות המיוחדות**) אשר נתקבל בכנסת בקריאה שנייה ושלישית ביום 22.7.2020 ופורסם ברשומות ביום 23.7.2020.

== העתק מחוק הסמכויות המיוחדות מיום 22.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/1.

2. ביום 11.3.2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על התפרצות נגיף הקורונה החדש כפנדמיה עולמית. בסמוך לאחר הכרזה זו, הכריז שר הבריאות על המחלה כ"מחלה מידבקת מסוכנת" על פי סעיף 20(1) לפקודת בריאות העם, 1940.

3. כתוצאה מכך, החלה ממשלת המעבר דאז בראשות מר בנימין נתניהו לפעול במתכונת חירום שבמסגרתה הותקנו תקנות שעת חירום (להלן: **תקש"ח**); החל מיום 15.3.2020 הותקנו 38 תקש"ח, והותקנו בהן 59 תיקונים. תקש"ח אלה השעו חלק ניכר מהחוקים והפכו, להלכה ולמעשה, למסגרת הנורמטיבית העיקרית אשר מנהלת את חיי כלל אזרחי ותושבי המדינה. הן הטילו מגבלות רחבות על זכויות יסוד חוקתיות, לרבות חופש התנועה, חופש הביטוי, חופש הפולחן, הזכות לפרטיות, חופש העיסוק, זכויות העצורים והאסירים, זכות הגישה לערכאות, ושורה של זכויות חברתיות וכלכליות, והן עסקו בכלל היבטי ותחומי החיים של האזרחים והתושבים במדינה, לרבות הכלכלה, ניהול הכספים, חיי החברה, הבריאות, מתן ואספקת השירותים, תפקוד מוסדות ורשויות המדינה, תפקוד המעסיקים ומקומות העבודה, מוסדות והליכי התכנון והבנייה, הליכי המס וכן הלאה.

4. בעתירה בבג"ץ 2399/20 **עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' ראש הממשלה** (טרם פורסם, 16.8.2020), נטען בעיקר כי אין סמכות לממשלה להמשיך ולהתקין תקש"ח מאחר שהכנסת החלה לתפקד ביום 23.3.2020. בעקבות העתירה הוצא צו על תנאי בהסכמת המשיבים והדיון בה נקבע בפני הרכב מורחב של חמישה שופטים. ביום 7.5.2020 התקיים דיון בעתירה שבמהלכו מתחו השופטים ביקורת חריפה על התנהלות הממשלה בהעדר חקיקה שמסדירה את הסמכות. ואכן בתגובתם המשיבים הסכימו עקרונית כי מאחר שהכנסת החלה לתפקד, על הממשלה לפנות למחוקק להסדיר את סמכותה במסגרת חקיקה ראשית. ביום 16.8.2020 ניתן פסק דינו של בית המשפט שבמסגרתו הוחלט למחוק את העתירה, וזאת לאחר שהיא מוצתה עם פקיעת תוקף התקש"ח מושא העתירה. בפסק דינו ציין בית המשפט כי "העותרים והמשיבים, כאחד, תמימי דעים כי 'דרך המלך' לקידום יעדיה התחקייתיים של הממשלה, אף במצב חירום, היא בחקיקה ראשית של הכנסת, ככל שהדבר ניתן, ולא באמצעות התקנת תקנות שעת חירום [...]". זאת, משום שהשימוש באמצעי זה של התקנת תקנות שעת חירום יש בו פגיעה בעקרון הפרדת הרשויות ובעיקרון שלטון החוק המהותי" (פס' 3 לפסק דינה של הנשיאה חיות). עוד התייחס בית המשפט לטענת העותרים כי על הכנסת היה להוציא הכרזת חירום נפרד בשל נגיף הקורונה ולא להסתמך על הכרזת החירום המתחדשת בדבר מצב החירום הכללי במדינה, וקבע כי:

"בינתיים נחקק ביום 23.7.2020 חוק סמכויות מיוחדות המייחד פרק שלם לסוגיית ההכרזה על מצב חירום מיוחד בשל נגיף הקורונה (פרק ב' לחוק סמכויות מיוחדות). החוק אף מסמיך את הממשלה להתקין תקנות בתחומים מסוימים, כמפורט בו, במהלך תקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה. מבלי להביע עמדה לגופו של ההסדר הסטטוטורי הקבוע בחוק סמכויות מיוחדות, או באשר ליחס שבין הסמכויות הקבועות בו לסמכויות הקבועות בסעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה, נראה כי משנחקק חוק סמכויות מיוחדות התייתר הסעד האופרטיבי שהתבקש בעתירה, בכל הנוגע להיקף התפרשותו של מצב החירום הכללי והאפשרות להתקין תקנות שעת חירום להתמודדות עם מגפת הקורונה מכוח ההכרזה עליו" (פס' 6 לפסק דינה של הנשיאה חיות).

5. בעקבות הדיון בעתירה האמורה ועובר למתן פסק הדין, פרסם משרד המשפטים ביום 28.5.2020 את תזכיר חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: **הצעת הסמכויות המיוחדות**) להערות הציבור. במהלך התקופה האמורה, ומשהתקרב מועד פקיעת

תוקפן של התקש"ח שהתקינה הממשלה, החלה הכנסת להעביר שורה של חוקים להארכתן כמצווה בסעיף 39(ו) לחוק יסוד: הממשלה, לרבות החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020; החוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – אכיפה), התש"ף-2020; החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020 וכן הלאה.

6. ביום 23.6.2020 נחקק החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן: **חוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות**). סעיף 2 לחוק זה הסמיך את הממשלה להתקין צווים שמשנים או חורגים בעניינים מסוימים (המנויים בסעיף) מההגבלות הקבועות בתקנות המנויות בתוספת, ואולם התנה זאת באישור מוקדם של ועדה של הכנסת שנקבעה לכך. ואולם, ביום 7.7.2020 לפנות בוקר ובהליך מזורז ומהיר, עבר בכנסת תיקון לחוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות, שבמסגרתו הוחלף סעיף 2 הני"ל בסעיף חדש שהרחיב את רשימת העניינים שלגביהם רשאית הממשלה להתקין צווים חורגים (סעיף 2(א)), ושינה את מנגנון הפיקוח הפרלמנטרי על צווים אלה מאישור מראש לאישור בדיעבד, כך שהצווים החורגים ייכנסו לתוקף מיידית בתקופה שבין התקנתם ועד לאישורם על ידי ועדה של הכנסת. בכלל זה, החוק השעה את תחולת סעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**) המחייב כי כל תקנה שקובעת עונשים תובא לאישור ועדה מוועדות הכנסת.

== העתק מהתיקון לחוק הארכת תקש"ח הגבלת פעילות מיום 7.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/2.

7. נגד התיקון האמור הגיש העותר 1 ביום 13.7.2020 עתירה לבית המשפט הנכבד (בג"ץ 4819/20 **עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' הכנסת**), שבה נטען כי מנגנון הפיקוח הפרלמנטרי שאומץ בתיקון אינו חוקתי ממספר טעמים. בין היתר נטען, כי התיקון אינו עומד באמות המידה החוקתיות המחייבות קביעת הסדרים ראשוניים על ידי הרשות המחוקקת, זאת מאחר שהתיקון העניק לממשלה שיקול דעת בלתי מוגבל, והוא נעדר כל קריטריונים או מבחנים להפעלתו. עוד נטען, כי החוק מפר את עיקרון הפרדת הרשויות, עיקרון שלטון החוק, עיקרון הוודאות במשפט ועיקרון ההשתתפות בהליכי החקיקה.

8. ואולם עם חקיקת חוק הסמכויות המיוחדות ביום 22.7.2020, הגישו המשיבים הודעות מעדכנות לבית המשפט ובה טענו כי הוא מחליף, בין היתר, את החוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות באופן שמייתר את העתירה בעניינו. ואכן, על יסוד הודעות אלה, החליט בית המשפט ביום 4.8.2020 כדלקמן:

"בהודעה המעדכנת מטעם המדינה צוין כי ביום 23.7.2020 התקבל בכנסת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: חוק סמכויות הקורונה), אשר קובע הסדרים שיבואו במקום סעיפי החוק בהם עוסקת העתירה דנן. בנסיבות אלה, העתירה במתכונתה הנוכחית מיצתה עצמה. ככל שיש לעותר טענות הנוגעות לחוק סמכויות הקורונה, מקומן בעתירה חדשה ולאחר מיצוי הליכים.

משכך, העתירה נמחקת בזאת, תוך ששמורות לצדדים טענותיהם" (בג"ץ 4819/20 **עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' הכנסת** (4.8.2020)).

9. חוק הסמכויות המיוחדות מושא עתירה זו העניק סמכויות מקיפות ביותר לממשלה להגביל ולפגוע בזכויות האזרח באופן המקיף והרחב ביותר, כולל את הסמכות להכריז על מצב חירום בשל נגיף

הקורונה. החוק הוא למעשה תמונת ראי למצב שהיה ערב חקיקתו ובתקופה הראשונה של התקנת תקנות שעת חירום, וההבדל העיקרי בין שתי התקופות הוא שכעת סמכותה של הממשלה תופעל על פי הסמכה שניתנה לה בחוק רגיל שהתקבל על ידי הכנסת ולא על יסוד תקש"ח לפי סעיף 39(א) לחוק יסוד: הממשלה. ואולם, כפי שייטען להלן, מדובר בסמכות פורמלית בלבד הפוגעת בזכויות אזרח, בהפרדת רשויות, בשלטון החוק ובשורה של ערכים דמוקרטיים.

10. העותרים יטענו, וזאת על סמך ההלכה שנקבעה בבג"ץ 10042/16 קוונטינסקי נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו, 6.8.2017), כי הליך חקיקתו של החוק לא אפשר לחברי הכנסת מכל הסיעות לדון בו כדבעי והוא עבר בהליך בזק. זאת בניגוד להלכה הפסוקה המחייבת מתן הזדמנות הוגנת למליאה לדון במורכבות החוק. זאת, שכן הליך חקיקת החוק בקריאות השנייה והשלישית במליאת הכנסת הוגבל מראש על ידי ועדת הכנסת, שלא לצדק, והסתיים תוך שלוש שעות על אף מורכבות הנושאים שהוא מעלה ולמרות התנגדותם של חברי כנסת שביקשו לדון בו באופן מפורט יותר.

11. שנית, ההסדר שאומץ בחוק הנדון מפר את סעיף 38(א) לחוק יסוד: הממשלה על ידי כך שהוא קובע כי הגורם המוסמך להכריז על מצב חירום הוא הממשלה ולא הכנסת. כפי שייטען בהמשך, הסדרי החירום הקבועים בחוק יסוד: הממשלה מהווים את המסגרת הנורמטיבית-חוקתית של דיני החירום, ולפיכך הגורם המוסמך חוקתית להכריז על מצב חירום הוא הכנסת, שאינה רשאית ל-"האציל" את חובתה החוקתית האמורה לרשות המבצעת.

12. שלישית, החוק אינו עומד בתנאי ההסדרים הראשוניים בכך שהוא מעניק שיקול דעת רחב לממשלה ללא קביעת אמות מידה כלשהן התוחמות את שיקול דעתה. הפגיעה הינה קיצונית משום שהיא גם פוגעת במנגנון הפיקוח הפרלמנטרי והופכת אותו לחסר אפקטיביות מאחר שהוא מאפשר כניסת תקנות הממשלה לתוקף עובר לאישורן על ידי ועדה של הכנסת שתבצע לאחר קבלת ההכרעות והשתכללות הפגיעה בזכויות ובחירויות הפרט.

13. לא זו בלבד; הפגיעה מגיעה עד כדי הפרה של עיקרון החוקיות בפלילים ואשר זכה למעמד קונסטיטוציוני שלפיו אין מטילים עונש בחקיקת משנה עובר לאישורה על ידי הכנסת. בהקשר זה החוק משעה הוראות חקיקה לפיהן אין קובעים עבירות פליליות (כולל עבירות מינהליות) בחקיקת משנה אלא באישור ועדה של הכנסת. כמו כן, החוק פוגע בערך העליון של עיקרון החוקיות אשר מורה על בהירות וודאות בכל הקשור למה הוא האסור לפי החוק ומהו המותר. מנגנון אישור מאוחר על ידי ועדה של הכנסת יביא ליצירת בלבול וחוסר וודאות, שכן לפיו המעשה יהיה אסור בזמן מסוים משום שהממשלה אסרה אותו ביחד עם הסברה שהוא עשוי להיות כשיר ומותר במועד מאוחר יותר אם ועדה של הכנסת תקבע אחרת לאחר מספר ימים. בחלק העובדתי של עתירה זו נביא דוגמאות מדיוני ועדת הקורונה בכנסת שימחישו את ההשלכות של אימוץ מנגנון האישור המאוחר.

14. רביעית, ובמישור הפגיעה בזכויות חוקתיות, החוק אינו עומד בתנאי פסקת ההגבלה. הוא אינו הולם ערכים דמוקרטיים, אינו לתכלית ראויה בשל האמצעים הקיצוניים שהוא נוקט למען הגשמת עקרון היעילות, והוא אינו מידתי לנוכח נקיטתו באמצעים שרירותיים, לנוכח גורפות הפגיעה בזכויות ובערכים חוקתיים ולנוכח כך שהנוק שהוא מייצר עולה על תועלתו.

15. אין ספק שבמצב חירום מותר להעניק סמכויות לרשות המבצעת להגיב על מצבים דינמיים ודחופים שאינם סובלים דיחוי, והעותרים אכן סבורים כי חשוב לקבוע בחקיקה ראשית את סמכויות הרשות המבצעת כדי לפעול ולהיאבק נגד התפשטת נגיף הקורונה ולמען ההגנה על בריאות הציבור. אולם אין בכך כדי להצדיק את שלילת עיקרון שלטון החוק ואת הסטייה מהוראות חוקי היסוד שקובעים את עליונות המחוקק בעניין ההכרזה על מצב חירום, הכולל מצב חירום מיוחד, והצורך בהתוויית חקיקה שעונה על הסדרים ראשיים, לרבות השמירה על הוראות סטטוטוריות שמטרתן להגשים את עקרון החוקיות והפיקוח הפרלמנטרי על חקיקת המשנה. כך היה, למשל, בבג"ץ 2109/20 **בן מאיר נ' ראש הממשלה** (26.4.2020) (להלן: **בג"ץ איכוני השב"כ**); שם בית המשפט הנכבד הוציא צו ביניים מותנה ביום 19.3.2020 נגד הפעלת השב"כ על ידי הממשלה ללא אישור ועדת הכנסת הרלבנטית לעניין, וזאת כאשר היה מדובר בעיצומו של המאבק נגד התפשטות נגיף קורונה.

16. בהקשר זה ראוי לעמוד על כך כי חוק הסמכויות המיוחדות מהווה חריג בנוף החוקתי של המדינה. החוק בכללותו מייצר משטר חירום שבמסגרתו נהפכו היוצרות על ידי כך שהוא מקנה לרשות המבצעת סמכות רחבה ביותר להכריע בשאלות עקרוניות, לרבות ההכרזה על מצב חירום והתקנת תקנות, וזאת ללא קביעת אמות מידה ברורות להפעלת שיקול הדעת שיש בו משום פגיעה חמורה בזכויות יסוד. בנוסף, חלף סדר הדברים החוקתי הראוי, שבו הרשות המחוקקת קובעת את ההסדרים הראשוניים והרשות המבצעת מיישמת אותם, החוק בא וקובע סדר דברים אחר, שבו סמכות ההכרעה נתונה בידי הרשות המבצעת, ואילו המחוקק נותר ברקע כגורם עם סמכויות פיקוח, לרוב בדיעבד, שנעדרות את האפקטיביות הנדרשת. כך, למשל, הממשלה תכריז על מצב חירום ולכנסת הסמכות לבטל; הממשלה תתקין תקנות ותטיל גזרות על ציבור ולכנסת הסמכות לבטל; הממשלה תקבע את העבירות הפליליות ולכנסת הסמכות לבטל; ועדת השרים תכריז על אזור מוגבל ותקבע את המגבלות שיחולו בו ולכנסת הסמכות לבטל. כל זאת, כאשר במרבית המקרים ההכרעות שתתקבלנה על ידי הרשות המבצעת תיכנסנה לתוקף ותחייבנה את הציבור, ותפקיד הכנסת הוא בהתערבות מאוחרת ובדיעבד.

17. לאור דחיפות וחשיבות הנושא הן מבחינת הפגיעה בזכויות אזרח ובאינטרסים חוקתיים והן לנוכח חשיבותו הציבורית, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע מועד דיון דחוף בנושא. יצוין כי בפני בית המשפט הנכבד תלויה ועומדת עתירה אחרת התוקפת את חוקתיות החוק הנדון (בג"ץ 5469/20 **אחריות לאומית - ישראל הבית שלי בע"מ נ' ממשלת ישראל**).

18. בנוסף על כן, ובהינתן מיצוי ההליכים הממצה שהתקיים בין העותרים למשיבים, הן בפני ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת במהלך חקיקת החוק, הן מול הייעוץ המשפטי של הכנסת ושל הממשלה לאחר קבלת החוק ועובר להגשת עתירה זו, וזאת בהתאם להלכת בית המשפט בעניין; ובהינתן התשובות המפורטות של המשיבים לטיעונים המועלים כאן, הכול כפי שניתן לראות בחלק של מיצוי ההליכים להלן (פרק ג' לחלק העובדתי), מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי באופן מיידי ולקבוע דיון שבו נטל ההוכחה יועבר למשיבים לבוא ולהראות מדוע לא יבוטל החוק מושא העתירה.

ב. העותרים:

19. **העותר 1**, עדאלה, הינו עמותה רשומה בישראל הפועלת משנת 1996, והוא מרכז משפטי הפועל למען ההגנה וקידום זכויות אדם בכלל וזכויות אזרחי המדינה הערבים בפרט.

20. **העותרת 2**, האגודה לזכויות האזרח בישראל, הינה עמותה והיא ארגון זכויות האדם הוותיק בישראל. היא פועלת מאז שנת 1972 להגנה על זכויות האדם ועל ערכי הדמוקרטיה.

החלק העובדתי

א. חוק הסמכויות המיוחדות והליכי חקיקתו:

21. ביום 22.7.2020 עבר חוק הסמכויות המיוחדות בהליך בזק בקריאות השנייה והשלישית במליאת הכנסת. להלן נציג את עיקרי החוק, לרבות ההיסטוריה החקיקתית שלו הן בפני ועדת החוקה, חוק ומשפט והן בפני מליאת כנסת. בנוסף נציג את הניסיון שהצטבר בוועדת הקורונה בכנסת, וזאת בראי טיב הנושאים בהם דן חוק הסמכויות המיוחדות שמצריכים דיון והפעלת שיקול דעת על בסיס תשתית עובדתית, באופן המלמד על חשיבותו של הפיקוח הפרלמנטרי גם במקרה זה, בהיותו הליך מרכזי וחשוב להכשרת ההכרעות הממשלתיות.

א.1. עיקרי חוק הסמכויות המיוחדות:

22. ניתן לחלק את חוק הסמכויות המיוחדות לארבעה חלקים מרכזיים, כדלקמן: 1. ההכרזה על מצב חירום; 2. הסמכת הממשלה להתקין תקנות מכוח החוק ומנגנון הפיקוח הפרלמנטרי על תקנות אלה; 3. קביעת המסגרת הנורמטיבית להכרזה על אזור מוגבל; 4. אכיפה ופלילים.

א.1.א. ההכרזה על מצב חירום:

23. בחלק המשפטי נפרט מדוע הסמכת הממשלה להכריז על מצב חירום בשל נגיף הקורונה מנוגדת לסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה. בפרק זה נבקש להציג את ההסדר הרלבנטי לסוגיה זו בחוק הסמכויות המיוחדות.

24. החלק הראשון, המעוגן בפרק ב' לחוק, מסמיך את הממשלה להכריז על מצב חירום וקובע הסדרים הקשורים בהכרזה כאמור. סעיף 2 לחוק עוסק בהכרזה כאמור ובתנאים לה, וסעיף 3 עוסק בתנאים שבעטיין תבטל ההכרזה, וזו לשונם:

2. (א) שוכנעה הממשלה כי יש סיכון ממשי להתפשטות רחבה של נגיף הקורונה ולפגיעה משמעותית בבריאות הציבור ובשל כך מתחייב לנקוט פעולות מכוח הסמכויות הקבועות בחוק זה, רשאית היא להכריז על מצב חירום בשל נגיף הקורונה; לא תכריז הממשלה כאמור אלא לאחר שהובאו בפניה עמדת שר הבריאות וחוות דעת מקצועית מטעם משרד הבריאות בעניין.
- (ב) הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה תונח על שולחן הכנסת ותוגש לוועדה של הכנסת בצירוף נימוקים והתשתית העובדתית שעמדה בבסיס ההחלטה, סמוך ככל האפשר לאחר שהממשלה החליטה עליה.
- (ג) הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה תפורסם ברשומות ותיכנס לתוקף עם פרסומה.
- (ד) (1) הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה תעמוד בתוקפה לתקופה שתיקבע בה בהתחשב בהתפשטות הצפויה של נגיף הקורונה בישראל, ושלא תעלה על 45 ימים.

- (2) הממשלה רשאית, לאחר שקיבלה את אישור הוועדה של הכנסת, להאריך את תוקפה של ההכרזה לתקופות נוספות שלא יעלו על 60 ימים כל אחת.
- (3) בקשה להארכת הכרזה על מצב החירום תובא בפני הוועדה של הכנסת לפחות חמישה ימים לפני תום תקופת ההכרזה.
- (4) לא קיבלה הוועדה של הכנסת החלטה עד תום תקופת ההכרזה, יביא יושב ראש הכנסת את הבקשה האמורה להצבעה בכנסת בהקדם האפשרי, ולכל המאוחר עד תום שבעה ימים מתום תקופת ההכרזה, וההכרזה תוארך עד תום התקופה האמורה או עד למועד ההצבעה בכנסת, לפי המוקדם.
3. (א) חדלו להתקיים הנסיבות המצדיקות את ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה, תבטל הממשלה את ההכרזה.
- (ב) הכנסת רשאית לבטל את ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה.
- (ג) ביטול ההכרזה לפי סעיף זה יפורסם ברשומות וייכנס לתוקף עם פרסומו.

25. לצד האמור לעיל, סעיף 51 קובע הוראת מעבר לפיה "ביום תחילתו של חוק זה יראו כאילו ניתנה הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה לפי סעיף 2(א), שתוקפה 45 ימים".

א.1.ב. חקיקת משנה ופיקוח פרלמנטרי :

26. פרק ג' בחוק עוסק בסמכויותיה של הממשלה להתקין תקנות בעניינים המוגדרים בו לצורך המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה. בסימן א' לפרק ג' מעוגנת המסגרת העקרונית של סמכותה של הממשלה להתקין תקנות על פי החוק, וכן מוסדר האופן שבו יאושרו תקנות אלה על ידי ועדה של הכנסת. סעיף 4 לחוק קובע כי :

(א) בתקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה רשאית הממשלה, באישור כאמור בסעיף קטן (ד), להתקין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – שלא תעלה על 12 ימים, אם שוכנעה כי הדבר דרוש לשם מניעת הדבקה בנגיף הקורונה בקרב הציבור וצמצום התפשטותו, צמצום היקף התחלואה או הגנה על אוכלוסיות בסיכון, והכול רק לתקופה ובמידה הדרושות לצורך השגת המטרות האמורות, לאחר שנסקלו חלופות להשגתן, הפגיעה בזכויות וההשפעות על המשק; תקנות לפי סעיף קטן זה יכול שיחולו במדינה כולה או בשטח מסוים ממנה.

... (ג) תקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א) יעמדו בתוקפן לתקופה שתיקבע בהן ושלא תעלה על 28 ימים, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – שלא תעלה על 14 ימים, ורשאית הממשלה לשוב ולהתקין תקנות כאמור בדרך האמורה בסעיף זה, לרבות בדרך של הארכת התוקף הקבוע בהן, לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על 28 ימים או 14 ימים, לפי העניין והכול ובלבד שתקופת תוקפן של תקנות לפי סעיף קטן זה תסתיים לא יאוחר מתום תקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה.

(ד) (1) תקנות שהחליטה הממשלה להתקין לפי סעיף קטן (א) יוגשו לוועדה של הכנסת בליווי דברי הסבר והתשתית העובדתית שעמדה בבסיס ההצעה להתקין, והוועדה של הכנסת רשאית לאשר את התקנות, כולן או חלקן, לא לאשרן, או לשנות את תקופת תוקפן, בתוך 24 שעות מהמועד שהוגשו לה, ואם הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה או שבתון שנקבע בחיקוק – עד השעה 14:00 ביום שלאחר יום המנוחה או השבתון כאמור; החליטה הוועדה של הכנסת לאשר את התקנות – יפורסמו ברשומות סמוך לאחר מכן וייכנסו לתוקף במועד פרסומן, אלא אם נקבע בהן ממועד מאוחר יותר.

(2) לא קיבלה הוועדה של הכנסת החלטה כאמור בפסקה (1) בתוך המועד הקבוע באותה פסקה, יחולו הוראות אלה :

(א) התקנות יפורסמו ברשומות וייכנסו לתוקף עם פרסומן, והכול אלא אם כן החליטה הממשלה אחרת, ובלבד שמועד הכניסה לתוקף לא יהיה מוקדם ממועד הפרסום ברשומות;

(ב) הוועדה של הכנסת תקיים דיון ותחליט אם לאשרן, כולן או חלקן, לא לאשרן או לשנות את תקופת תוקפן, בתוך 14 ימים מהמועד

שהוגשו לה, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – בתוך שבעה ימים מהמועד האמור; ועדת הכנסת רשאית במהלך התקופות האמורות להאריך, לעניין דיון מסוים, לפרק זמן שלא יעלה על שלושה ימים; (ג) לא קיבלה הוועדה של הכנסת החלטה לפי פסקת משנה (ב) עד תום התקופות האמורות באותה פסקה, לפי העניין, ואם הוחלט על הארכתן – עד תום תקופת ההארכה (בסעיף קטן זה – המועד האחרון להחלטה), יביא יושב ראש הכנסת את אישור התקנות הצבעה בכנסת בהקדם האפשרי, ולכל המאוחר עד תום שבעה ימים מהמועד האחרון להחלטה, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – עד תום שלושה ימים מאותו מועד;

(ד) החליטה הוועדה של הכנסת שלא לאשר את התקנות, ואם הובאו התקנות לאישור הכנסת – החליטה הכנסת כאמור או לא קיבלה החלטה בעניין, יפקע תוקפן ש התקנות;

(ה) הודעה על פקיעת תוקף התקנות תפורסם ברשומות. (3) על אף האמור בפסקה (1), בהתקיים דחיפות המחייבת כי תקנות מסוימות ייכנסו לתוקף במועד מוקדם יותר, הממשלה רשאית להתקין בלי אישור של הוועדה של הכנסת כאמור בפסקה (1); התקנות יוגשו לוועדה של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר פרסומן ברשומות בליווי דברי הסבר והתשתית העובדתית שעמדה בבסיס החלטה להתקין, ויחולו לעניין אישורן הוראות פסקאות 2(ב) עד (ה).

(ה) ראתה הממשלה כי אין עוד צורך בהסדרים הקבועים בתקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א), כולם או חלקם, לשם השגת המטרות כאמור באותו סעיף, תבטל או תתקן את התקנות בהתאם.

27. סימן ב' לפרק ג' מונה רשימה של עניינים שבעניינם רשאית הממשלה להטיל מגבלות פעילות באמצעות התקנות, שאותן רשאית היא להתקין עם פי סעיף 4 שלעיל. הרשימה כוללת את העניינים הבאים: הגבלת פעילות במרחב הפרטי (סעיף 6); הגבלת פעילות במרחב הציבורי (סעיף 7); הגבלת פעילות בבתי עסק, במקומות עבודה ובמקומות הפתוחים לציבור ופעילות של מתן שירותים (סעיף 8); הגבלת אירועים (סעיף 9); הגבלת פעילות של מוסדות המקיימים פעילות חינוך (סעיף 10); הגבלת פעילות מסגרות רווחה (סעיף 11); הגבלת פעילות בתחום התחבורה (סעיף 12).

28. עיון בסעיפים מעלה כי המבחן להתקנת התקנות הוא אחד והוא חל לגבי כלל ההגבלות אותן רשאית הממשלה להטיל על הציבור והמפורטות בסעיפים 6-12. מבחן זה חל לגבי הגבלות מחמירות יותר ולגבי הגבלות מחמירות פחות, ושיקול הדעת ביחס לבחירת סוג ההגבלה נתון כל כולו בידי הרשות המבצעת ללא כל קריטריון חומרה או דרישה לתשתית עובדתית כלשהי שתצדיק שימוש בכלים כאלה ואחרים. כך, לדוגמה, הממשלה רשאית להטיל מגבלות על "כניסה של אדם למקום מגורים של אחר או התקהלות במקום מגורים של מי שאינם מתגוררים בו" ולקבוע הגבלות על שימוש ברכב "לרבות לעניין מספר הנוסעים בו ומרחק הישיבה ביניהם" (כמפורט בסעיף 6), על פי אותו מבחן שלפיו היא יכולה לקבוע הגבלות "על יציאה ממקום המגורים או על שהייה במרחב הציבורי, לרבות הגבלה לעניין המרחק ממקום המגורים של אדם" (סעיף 7) וכן קביעת "תנאים לעניין אופן קיום הפגנה, תפילה או טקס דתי" (סעיף 7(2)). אותו מבחן ישמש הצדקה לצורך "הגבלה על פתיחה לציבור של מתקני ספורט, גינות, גני שעשועים, חופים, פארקים וכיוצא באלה במרחב הציבורי, וכן הגבלות לעניין הגישה אליהם ולעניין קיום פעילות, שהייה או שימוש בהם" (סעיף 7(3)). ואותו מבחן ישמש להצדקת הטלת מגבלות על פעילות עסקים ומקומות עבודה (סעיף 8), הגבלת אירועים (סעיף 9), הגבלת פעילותם של מוסדות חינוך (סעיף 10) ושל מוסדות רווחה (סעיף 11), ופעילות תחבורה (סעיף 12). הכול, ללא קביעת כל קריטריון או ניסיון להגדיר את רף התחלואה או מצב התפשטות הנגיף שיצדיק את השימוש באמצעים דרסטיים שכאלה.

29. כפי שניתן לראות, הסעיף נעדר קריטריונים ברורים המבנים את שיקול דעתו של מחוקק המשנה ואין הוא קובע מדרג חומרה כלשהו, לפיו ניתן יהיה להצדיק את הפגיעה בזכויות האדם הכרוכה בהפעלת הסמכויות על פי החוק. מרבית ההכרעות העקרוניות נותרות בידי הרשות המבצעת, שהרי על פי החוק, הממשלה היא זו שאמורה להכריע אם מצב התחלואה או מצב התפשטות הנגיף הם כאלה שיצדיקו מגבלה כזו או אחרת, והיא זו שתקבע, לאחר שהכריעה כאמור, אילו מגבלות יוטלו על הציבור.

30. סעיף 4(ד) מעגן את ההסדר בדבר הפיקוח הפרלמנטרי שלפיו יאושרו התקנות שתתקנין הממשלה. על פי הסעיף, ישנם שני מסלולי אישור פרלמנטרי חלופיים: לפי הראשון, המובא בסעיף 4(ד)(1), התקנות יובאו בפני ועדה של הכנסת עובר לכניסתן לתוקף, ויעמדו לרשותה 24 שעות לאשרן או לבטלן (באופן מלא או חלקי). ככל שלא תקבל הכרעה בתוך 24 השעות הנ"ל, התקנות תפורסמנה ברשומות, תיכנסנה לתוקף, ויפעלו על פי הליך האישור החלופי, המעוגן בסעיף 4(ד)(2). לפי הליך האישור האמור, שיבוצע לאחר כניסת התקנות לתוקף, תכריע הוועדה הרלבנטית בכנסת בשאלת אישור התקנות, וזאת תוך שבעה ימים לעניין תקנות שיותקנו על פי סעיפים 6 ו-7 לחוק הסמכויות המיוחדות, או תוך 14 ימים לעניין תקנות שיותקנו על פי סעיפים 8 עד 12 לחוק. הוועדה רשאית להאריך את התקופות הללו בשלושה ימים נוספים לעניין דיון מסוים. ככל שהוועדה לא תקבל כל הכרעה בעניין, מוסמך יו"ר הכנסת להעביר את התקנות להליך אישור בפני המליאה, שתהיה רשאית להכריע בשאלה תוך שלושה ימים לעניין תקנות שיותקנו לפי סעיפים 6 ו-7 לחוק, ותוך שבעה ימים לעניין תקנות שיותקנו לפי סעיפים 8 עד 12 לחוק. ככל שמליאת הכנסת לא תקבל החלטה בעניין, יפקע תוקפן של התקנות.

31. מהאמור עולה כי לעניין התקנות שיותקנו לפי סעיפים 6 ו-7 לחוק, תקופת הזמן המקסימלית הנתונה לכנסת לאשר או לבטל את התקנות תעמדו על 13 ימים, ולעניין התקנות שיותקנו לפי סעיפים 8 עד 12, תקופת הזמן האמורה תעמוד על 24 ימים. יצוין כי, תוקפן המרבי של התקנות אותן תתקין הממשלה, על פי סעיף 4(ג), יעמוד על 14 ימים לעניין תקנות שיותקנו לפי סעיפים 6 ו-7 ועל 28 ימים לעניין תקנות שיותקנו על פי סעיפים 8-12. כך שלמעשה, התקנות יכולות להיות בתוקף למשך מרבית התקופה הנתונה בידי הכנסת לאשרן או לבטלן.

א.1.ג. אזור מוגבל:

32. החלק השלישי של החוק מעוגן בסימן ג' לפרק ג' שבמסגרתו נקבעו שורה של עניינים הנוגעים באזור מוגבל. סעיף 13 מסמך את ועדת השרים להכריז על אזור מוגבל שיחולו לגביו הוראות ומגבלות מיוחדות שייקבעו בהתאם לסעיפים 15-19, וסעיף 14 מסדיר את הסמכות ביחס לביטול ההכרזה על אזור מוגבל, וזו לשונם:

13. (א) בתקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה, רשאית ועדת השרים להכריז על אזור כאזור מוגבל אם התקיימו תנאים אלה:

(1) יש התפשטות נרחבת של נגיף הקורונה באזור מסוים בישראל ורמת התחלואה באותו אזור גבוהה ביחס לרמת התחלואה הכללית בישראל;

(2) ועדת השרים שוכנעה, לאחר שבחנה דרכי פעולה חלופיות, כי כדי למנוע את המשך התפשטות הנגיף בתוך האזור או מחוצה לו, יש הכרח להגביל את הכניסה אליו או את היציאה ממנו, להגביל את היציאה ממקום המגורים של המתגוררים באזור כאמור או להגביל פעילות או התקהלות בתוך אותו אזור; בסימן זה, "מתגורר" – לרבות מי ששוהה במקום דרך קבע.

(ב) הצעת החלטה להכריז על אזור כאזור מוגבל תובא לוועדת השרים לאחר שקוימה התייעצות עם רשאי הרשויות המקומיות באותו אזור, אלא אם כן לא ניתן היה

לקבל את עמדתם בעל פה או בכתב לאחר שנעשה מאמץ סביר לקבלה; בטרם קבלת ההחלטה תיבחן עמדת הרשויות המקומיות שבתחום האזור המוגבל, ככל שהתקבלה; התקבלה עמדה כאמור, יכללו הנימוקים בדברי ההסבר להצעת ההחלטה התייחסות לעמדה, ואם הוגשה העמדה בכתב – היא תצורף להצעת ההחלטה.

(ג) בהכרזה על אזור מוגבל תקבע ועדת השרים את ההגבלות מתוך ההגבלות המנויות בסעיפים 15 עד 19 או מתוך ההגבלות שקבעה הממשלה לעניין אזור מוגבל בתקנות כאמור בסעיף 20, שיחולו באזור המוגבל, ורשאית היא לקבוע הקלות לאותן הגבלות, והכול אם שוכנעה כי גודל האזור והיקף ההגבלות אינם עולים על הנדרש, בהתחשב, בין השאר, בשיקולים בריאותיים, ובכלל זה בפיזור החולים ובמאפייני התחלואה באזור, ביכולת האכיפה, במאפייני האוכלוסייה ובמאפיינים הייחודיים של האזור וכן בפגיעה בזכויות.

(ד) בהכרזה על אזור מוגבל לא יחולו ההגבלות שבסעיף 15, אלא אם כן נחה דעתה של ועדת השרים כי בתקופת תוקפה של ההכרזה יתקיימו אספקה נאותה של מוצרים ומתן שירותים חיוניים בתוך האזור.

(ה) הכריזה ועדת השרים על אזור כאזור מוגבל, תודיע על כך מיד לוועדה של הכנסת, לממשלה ולראשי הרשויות המקומיות שבאזור המוגבל; ההכרזה, פירוט ההגבלות שהוטלו בה והנימוקים להן, והתשתית העובדתית שעליה מבוססת ההחלטה, יוגשו לוועדה של הכנסת בסמוך ככל האפשר לאחר ההכרזה.

(ו) הכרזה על אזור כאזור מוגבל תפורסם ברשומות ותיכנס לתוקף עם פרסומה או במועד מאוחר יותר שייקבע בהכרזה; ההכרזה תפורסם גם באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה.

(ז) הכרזה על אזור כאזור מוגבל תעמוד בתוקפה לתקופה שתיקבע בה ושלא תעלה על שבעה ימים, ורשאית ועדת השרים –

(1) להאריך את תוקפה לתקופות נוספות שלא יעלו על חמישה ימים כל אחת, ובלבד שתקופת ההכרזה הכוללת לא תעלה על 21 ימים;

(2) באישור הוועדה של הכנסת – להאריך את תוקפה לתקופות נוספות שלא יעלו על 14 ימים כל אחת;

והכל ובלבד שתקופת תוקפה של הכרזה לפי סעיף קטן זה תסתיים לא יאוחר מתום תוקפה של ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה; ההוראות החלות על הרזה על אזור מוגבל יחולו גם על הארכת הכרזה כאמור בסעיף קטן זה.

(ח) בלי לגרוע מסמכות ועדת השרים להכריז על אזור מוגבל, הממשלה תקבע נוהל לעניין התמודדות ומתן סיוע לאזורים שרמת התחלואה בהם עלולה להוביל להכרזה עליהם כאזור מוגבל; בנוהל כאמור תיקבע דרך הפעולה לעניין ההתמודדות ומתן סיוע כאמור, בשים לב לצורך בשיתוף פעולה ככל האפשר עם ראשי הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר.

14. (א) הממשלה, ועדת השרים או הוועדה של הכנסת, רשאיות לבטל את ההכרזה על אזור מוגבל.

(ב) חדלו להתקיים הנסיבות המצדיקות את ההכרזה על אזור מוגבל, תבטל ועדת השרים את ההכרזה.

(ג) ביטול ההכרזה על אזור מוגבל יפורסם ברשומות בסמוך ככל האפשר לאחר קבלת ההחלטה וייכנס לתוקף עם פרסומו או במועד מוקדם יותר שייקבע בהחלטה; ההחלטה תפורסם גם באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה."

33. יצוין, כי ההכרזה על אזור מוגבל שתכלול הגבלות שיוטלו בתחומו אינה טעונה אישור של הכנסת או מי מוועדותיה. כפי שעולה מסעיף 13(ז) לעיל, הכרזה על אזור מוגבל יכולה להיות בתוקף לתקופה של עד 21 ימים בטרם תידרש מעורבות אקטיבית של ועדה של הכנסת. הסעיף נותן לוועדה של הכנסת את הסמכות לבטל את ההכרזה בלבד, וזאת לאחר שזו כבר נכנסה לתוקף (ראו סעיף 14(א) לחוק).

34. על פי החוק, ועדת השרים רשאית להטיל את המגבלות האמורות: א. הגבלות לעניין כניסה לאזור מוגבל ויציאה ממנו (סעיף 15); ב. הגבלות לעניין יציאה למרחב הציבורי באזור מוגבל (סעיף 16); ג. הגבלת פעילות מסחר, בילוי או פנאי ושל תחבורה ציבורית באזור מוגבל (סעיף 17); ד. הגבלת פעילות מוסדות

המקיימים פעילות חינוך באזור מוגבל (סעיף 18); ה. הגבלת התקהלות במבנה או בשטח פתוח באזור מוגבל (סעיף 19).

35. לעניין הגבלת ההתקהלות באזור מוגבל, סעיף 19 מגדיר התקהלות בתור "שהייה בסמיכות של שני אנשים או יותר, למעט אנשים הגרים באותו מקום; אין באמור כדי למנוע קביעת תנאים לעניין אופן קיום הפגנה, תפילה או טקס דתי באזור מוגבל, החיוניים למניעת התפשטות נגיף הקורונה".

36. סעיף 20 ממשיך וקובע סמכות שירות בידי הממשלה לקבוע הגבלות שיחולו על אזור מוגבל מתוקף סמכותה הכללית להתקין תקנות הקבועה בסעיף 4 לחוק.

37. הסמכויות הנתונות לוועדת השרים לעניין אזור מוגבל נעדרות אף הן קריטריונים ברורים להבניית שיקול דעתה או מבחני חומרה כלשהם שיצדיקו נקיטה בקשת הרחבה של האמצעים הנתונים לרשותה. החוק שותק ביחס לבחירה בין אמצעים הכוללים איסורים גורפים על פעילויות מסוימות לבין הגבלות חלקיות, וההכרעה בדבר נתונה כל כולה בידי ועדת השרים. כך, למשל, ועדת השרים היא האמונה על הקביעה איזו רמת תחלואה באזור כלשהו עולה כדי תחלואה שמצדיקה הכרזה על אזור מוגבל, והיא זו שתחליט, בהיעדר קריטריון כלשהו, באילו אמצעים לבחור מבין רשימת האמצעים הפוגעניים שהחוק מאפשר. ההכרזה של ועדת השרים, לרבות המגבלות שיאומצו במסגרתה, אף אינה כפופה לכל דרישה של אישור פרלמנטרי למשך 21 ימים.

38. היקפו הרחב של סעיף הסמכה זה בשילוב היעדרה של דרישת אישור מראש (או אף בדיעבד) של ועדה של הכנסת על ההחלטות של ועדת השרים הופכים את הסמכות האמורה לגורפת וכללית ביותר.

7.1.א. אכיפה ופלילים :

39. החלק הרביעי המצוי בפרק ד' לחוק קובע את סמכויות הממשלה בכל הנוגע באכיפה ובפלילים. סעיף 23 לחוק קובע כי הממשלה רשאית לקבוע בתקנות שתתקין עבירות קנס לפי סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תוך החרגת תחולת סעיף 2 לחוק העונשין, המחייב כי תקנות עונשיות יזכו לאישור מוקדם של ועדה של הכנסת, והכפפתן למנגנון האישור הקבוע בסעיף 4(ד) לחוק הסמכויות המיוחדות. על פי סעיף קטן (2), אם לא יאושרו התקנות על פי מסלול האישור שבסעיף 4(ד), "תתבטל האחריות הפלילית לעשיית העבירות בתקנות האמורות... ויוחזר קנס ששולם, אלא אם כן החליטה הוועדה של הכנסת כי העבירות יעמדו בתוקפן, לפי סעיף 6 לחוק העונשין...". סעיף 24 לחוק מסמיך את הממשלה לקבוע כי עבירה שנקבעה בתקנות תהיה עבירה מינהלית, ומחריג תקנות אלה מתחולת סעיף 1 לחוק העבירות המינהליות, שקובע, בין היתר, כי תקנות הכוללות עבירות מינהליות יהיו טעונות אישור של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, ומכפיף אותן למנגנון האישור הקבוע בסעיף 4(ד) לחוק הסמכויות המיוחדות.

40. החוק אף מגדיר שורה של סמכויות הנתונות בידי הגורמים המוסמכים לאכוף את התקנות (כפי שאלה הוגדרו בסעיף 25 לחוק). סמכויות הגורמים שתקבע הממשלה, על פי סעיף 26 לחוק, תהיינה כדלקמן: (1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו; (2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצוען של ההוראות שבתחום סמכותו של הגורם המוסמך; (3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה שהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט. כמו כן,

ולפי סעיף 27 לחוק, רשאית הממשלה להסמיך שוטר, בתקנות שיותקנו על פי סעיפים 6-9 ו-12, למעט לעניין מקומות עבודה שאינם בית עסק או מקום הפתוח לציבור, להפעיל את הסמכויות הבאות: (1) להורות לכל אדם לפעול בהתאם לתקנות או להפסיק פעילות בניגוד להן; (2) למנוע כניסת אדם למקום אם יש בכך הפרה של התקנות; (3) להורות על התפזרות של התקהלות או של אירוע כאמור בסעיף 9, הנעשים בניגוד לאמור בתקנות; סירב אדם להוראת שוטר על התפזרות כאמור, רשאי השוטר לעשות שימוש בכוח סביר לשם פיזור ההתקהלות או האירוע. סעיף 28 מאפשר לממשלה להעניק שורה של סמכויות נוספות לשוטר לצורך אכיפת התקנות על פי סעיפים 6 ו-7 לחוק, ואלה כוללות: (1) למנוע כניסה של אדם או כלי תחבורה למקום מוגדר שייקבע בתקנות אם שהייתו בהם היא בניגוד לתקנות; (2) להוציא ממקום מוגדר אדם, כלי תחבורה או חפץ המשמש לשהייה באותו מקום, הנמצא בו בניגוד לתקנות; (3) למנוע יציאה של אדם או כלי תחבורה ממקום מוגדר; (4) לדרוש מכל אדם להזדהות לפניו למסור לו כל ידיעה או מסמך וכן לעכב אדם או כלי תחבורה לשם כך; (5) להורות לאדם לבצע פעולה אחרת הנדרשת לצורך עמידה בהוראות התקנות; (6) להשתמש בכוח סביר לשם מילוי דרישה או הוראה שנתן השוטר לפי פסקאות (1) עד (5), אם סירב אדם לאותה דרישה או הוראה; (7) להורות לרשות מקומית לפעול במסגרת תפקידיה וסמכויותיה לעניין הסדרי תנועה ברשות המקומית, ובלבד שקיבל אישור קצין משטרה לעניין זה.

41. סימן ב' לפרק ד' קובע את המסגרת הענישתית ביחס לאזור מוגבל. סעיף 29 קובע עונש של קנס כאמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין, בגין עבירות אלה, שעל פי סעיף 30(ב) יהיו לעבירות מינהליות: (1) יציאה ממקום מגורים באזור מוגבל בניגוד להגבלות הקבועות בסעיף 16 לחוק. גובה הקנס לפי סעיף זה יהיה עד 500 ש"ח (סעיף 30(ב)(1)), והגורם המוסמך להטילו יהיה שוטר (סעיף 31(א)(1)); (2) פתיחה של מקום לציבור באזור מוגבל בניגוד להגבלות הקבועות בסעיף 17 לחוק. גובה הקנס לפי סעיף זה יהיה עד 5000 ש"ח (סעיף 30(ב)(2)), והגורם המוסמך להטילו יהיה אחד הגורמים המנויים בסעיף 25(א) לחוק סעיף 31(א)(2); (3) סירוב להוראת שוטר לפיזור ההתקהלות שניתנה לפי סעיף 27(3) לחוק. גובה הקנס יהיה עד 1000 ש"ח (סעיף 30(ב)(3)), והגורם המוסמך להטילו יהיה שוטר (סעיף 31(א)(3)). גובה הקנס יוכפל, על פי סעיף 30(ג) בגין ביצוע עבירות חוזרות (סעיף 30(ג)), ובגין עבירות נמשכות הוא יהיה חמישית מגובה הקנס לכל יום שבו נמשכת העבירה (סעיף 30(ד)). סעיף 32(1) קובע את סמכויות השוטר לאכיפת תקנות שהותקנו מכוח סעיף 15 לחוק, כדלקמן: (א) למנוע כניסה של אדם או רכב לאזור המוגבל, או יציאה ממנו; (ב) לדרוש מכל אדם להזדהות לפניו ולמסור לו כל ידיעה או מסמך, וכן לעכב אדם או כלי רכב לשם כך; (ג) להורות לרשות מקומית לפעול במסגרת תפקידיה וסמכויותיה לעניין הסדרי תנועה ברשות המקומית, ובלבד שקיבל אישור קצין משטרה לעניין זה; (ד) להשתמש בכוח סביר לשם מילוי דרישה שנתן השוטר לפי פסקאות משנה (א) או (ב), אם סירב אדם לאותה דרישה. ולשם אכיפת תקנות שהותקנו על פי ההוראות לפי סעיפים 19-20, רשאי שוטר להפעיל את הסמכויות הנתונות בסעיף 27 לחוק.

42. בחלק המשפטי נטען ונסביר כי ההוראות לעיל פוגעות בעקרון החוקיות בפלילים. ראשית, ייטען כי הן מפרות את העיקרון לפיו הוראות עונשיות חייבות להיות ברורות ונהירות. שנית, בתקופה עד לאישור העבירות שתתקין הממשלה, עבירות אלה לא תהיינה על פי חוק בהיותן מפרות הוראות חקיקה שיש להן מעמד קונסטיטוציוני ואשר מחייבות קבלת אישור הכנסת, או מי מוועדותיה, בטרם כניסתן לתוקף. שלישית, לאור הליך האישור שבדיעבד, ייווצרו מצבים של חוסר וודאות לפיהם פעולות מסוימות של הציבור יוגדרו בשלב מסוים על ידי הממשלה כעבירות ובו זמנית ירחף מעליהן סימן שאלה

לנוכח הסבירות שבדיעבד, ולאחר תקופה של מספר ימים, הן תתבטלנה ככל שלא תאושרנה על ידי הכנסת לאחר שזו תקבע, על ידי מי מוועדותיה, כי אין להן כל הצדקה.

א.2. היסטוריה חקיקתית:

43. ועדת החוקה, חוק ומשפט בכנסת החלה את דיוניה בהצעת חוק הסמכויות המיוחדות ביום 23.6.2020 והם נמשכו עד ליום 22.7.2020. ביחס למספר נושאים נתגלעו מחלוקות בין חברי הוועדה, לרבות בעניין מנגנון הפיקוח הפרלמנטרי. כך, למשל, ח"כ יואב סגלוביץ' מתח ביקורת תוך הפנייה להתרחשויות בוועדת הקורונה לאחר אישור התיקון לחוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות שבו אומץ מנגנון האישור המאוחר לצווי הממשלה, באופן הבא:

"מה שקורה פה, תראו בתהליך מה שקרה, והייתי שותף לתהליך הזה, כשתיקנו את החוק שאפשר ליפעת שאשא ביטון לעשות את התיקון בדיעבד כולם מחאו כפיים, אני התנגדתי לזה מלכתחילה. אמרו יהיה בסדר. למה יהיה בסדר? כי הממשלה צריכה מהר מהר. מה קרה מהמהר מהר? נהיה לאט לאט. כל ההחלטות שהיו בזמן האחרון הכניסו חוסר ודאות, בעיה של אמון ציבורי במערכות כולן, לא בכנסת, במשרדים הממשלתיים שמטפלים, במקבלי החלטות כולם, למה? כי יצרו חוסר ודאות. מודיעים משהו ביום שלישי, לא קורה שום דבר ביום רביעי. מה שאמרו ביום שלישי עוד לא קרה ביום שלישי היום אחרי שבוע. מה שקרה זה חוסר ודאות.

מה שאני מציע, והצענו גם בעבר, זה את המודל ההפוך. יש דברים, דרך אגב, בקטע הזה אני לא מתווכח [...] שיהיה גדר של דברים שצריך לחירום, תוכלו לפעול בחירום. אבל רוב הדברים פה הם לא דברים של חירום, הם דברים של שיקול דעת, של דיונים. אומרים פה שחיים לצד הקורונה, אני מסכים עם זה. הכנסת צריכה לחיות ליד הממשלה, כל אחד ותפקידה. התפקיד שלנו לבקר. כל מי שאומר לי – ואני אומר, גור, פה אני חולק עליך – אולי זה טוב יותר, אבל מה זה טוב יותר? בין גרוע לנורא ואיום, אני אומר לך שזה נורא ואיום בדרך שבה – לא בדרך שבה מתייחסים לכנסת, שים בצד את זה, היחס לא מעניין אותי, כותבים פה יחס לכנסת, מה אכפת לי יחס לכנסת – יחס לאזרחים. יש פה יחס לא נכון לאזרחים, לא מידתי, לא ענייני. כמובן שזה בגבול החוקיות, מותר לעשות כי הכנסת מחוקקת, מותר לה לחוקק הכול, אבל הסיפור הוא סיפור.

[...] שלושה ימים או 72 שעות יאפשרו לממשלה – תקשיבו, תגידו לאנשים בממשלה שמדברים איתכם, לי הם לא מקשיבים – זה טוב לממשלה וזה טוב לאזרחים. כן, צריך לתת אפשרות לדברים מידיים [...]. אבל למה צריך את התקנות שקובעים על מסעדות, על אולמות אירועים, על כל הדברים, למה צריך על זה? למה אי-אפשר לקיים על זה דיון? הרי מה קורה, מתקיים דיון, ואני אומר לך מה שיקרה, זה יעבור לוועדות הכנסת השונות ויהיו תקנות, ויגיעו לוועדות ותשתנינה החלטות, ויקרה מה שקרה. [...] פה אפשר לעשות דברים שאי-אפשר לעשות בממשלה בשתיים-עשרה בלילה. באמת בשתיים-עשרה בלילה, בלחץ של כלכלה ותקציב ואלף ואחד אירועים ודברים. אנחנו לטוב ולרע פה או בוועדות אחרות, זה התפקיד שלנו, זאת העבודה שלנו. העבודה שלנו להיות כלי פיקוח ובקרה על הממשלה לטובת האזרחים, לא נגד הממשלה.

[...] לכתוב כמו שכתוב כאן "באישור הוועדה", מה באישור הוועדה? זה לא באישור הוועדה. זה הכול בדיעבד, והכול לא טוב, וזה חבל, כי אפשר לתקן את זה.

[...] הייתה פה אחידות דעים, בואו, לא נתבלבל, הייתה פה אחידות דעים לפחות בשלב מסוים בין כל החברים פה, כל אחד בניואנסים שלו, שזה לא נכון מה שקורה פה, שה-24 שעות האלו זה לא נכון. והיו כל מיני קולות שאמרו אולי 48 שעות. אני לא חושב שצריך 48 שעות מסיבה פשוטה, אף החלטה שהממשלה קיבלה היא לא עשתה את זה ב-48 שעות. תנו את הזמן המתאים, זה יעשה טוב לממשלה, טוב לאזרחים" (ההדגשה הוספה) (פרוטוקול הישיבה מס' 59 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-23, 246-245 (21.07.2020)).

== העתק מפרוטוקול הישיבה מס' 59 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-23 (21.7.2020) מצורף

ומסומן כנספח ע/3.

44. היועץ המשפטי של הוועדה, עו"ד גור בליי, הבהיר כי מנגנון האישור שאומץ בהצעת החוק חורג מדרך המלך וכי עמדת היועץ המשפטי של הכנסת היא שיש לשנותו באופן שכניסת התקנות לתוקף תוכפף לקבלת אישור ועדה של הכנסת:

"דרך המלך לאישור תקנות בכל מצב, בוודאי בתקנות שפוגעות בזכויות אדם, זה שהן צריכות לקבל אישור מראש של ועדה בכנסת. וזה אומר שאם הוועדה בכנסת לא מאשרת את התקנות או לא מכריעה בתקנות הן לא נכנסות לתוקף. זאת דרך המלך. ההסדר פה סוטה מהדבר הזה. ההסדר הזה מלכתחילה בהצעת החוק הממשלתית הוא במובן הזה הסדר חריג והסדר שמעורר בהקשר הזה קשיים בגלל שחורגים מהכלל הבסיסי, שבו בוודאי שיש פגיעה בזכויות משמעותיות, וחייבים אישור ועדה כתנאי לכניסה לתוקף.

[...] מה השוני פה? שאם הוועדה לא מקבלת החלטה עד שנגמרות 24 השעות האלה, התקנות נכנסות לתוקף ואז חוזרים לאותו מנגנון מקורי שדובר פה של אישור בדיעבד, שהוועדה יכולה לאשר, לדחות, ואם היא לא מאשרת או דוחה זה הולך למליאה וכו'. השוני הוא שיפור. ה-24 שעות זה זמן מאוד קצר, ולכן אנחנו סבורים שראוי להאריך אותו בצורה משמעותית, כי ב-24 שעות זה קשה.

[...] מדובר באמת בהסדר חריג, בהסדר לא פשוט, אבל בתיקונים שנעשו פה יש משום שיפור. אנחנו חושבים שהיה אפשר לשפר עוד, זאת העמדה שלנו, אני חושב ש-24 שעות זה סד זמנים מאוד מאוד קצר " (פרוטוקול הישיבה מס' 59 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-23, 231, 234, 237 (21.07.2020)).

45. ביום 22.7.2020 בשעה 17:44 סיימה ועדת החוקה, חוק ומשפט את עבודת ההכנה על הצעת חוק הסמכויות המיוחדות והצביעה ברוב של שמונה חברים מול ששה (ונמנע אחד) לאשרה. מוקדם יותר באותו יום הגיש יו"ר הוועדה, ח"כ יעקב אשר, בקשה לוועדת הכנסת לפטור מחובת ההנחה על פי סעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, שלפיה "הקריאה השנייה תחל לכל המוקדם למחרת ההנחה על שולחן הכנסת...". הבקשה האמורה נתקבלה בוועדת הכנסת ברוב של ארבעה נגד שניים, כך שהדיון בהצעת חוק הסמכויות המיוחדות הוקדם.

== **העתק מהחלטת ועדת הכנסת להקדמת הדיון בהצעת חוק הסמכויות המיוחדות מיום 22.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/4.**

46. כמו כן, ולבקשת יושב הראש הוועדה, ח"כ איתן גינזבורג, התכנסה ועדת הכנסת באותו יום בשעה 19:20 לצורך קביעת סדרי דיון מיוחדים להצבעה על הצעת חוק הסמכויות המיוחדות בקריאות השנייה והשלישית, וזאת על פי הסמכות הניתנת בסעיף 98 לתקנון הכנסת שלפיו: "בדיון בהצעת חוק תקציב המדינה ובמקרים אחרים יוצאים מן הכלל, רשאית ועדת הכנסת לקבוע סדרי דיון מיוחדים, לרבות קביעת מסגרת הדיון וזמני הדיבור". בפתח הדיון הסביר יו"ר ועדת הכנסת כי:

"ביחס למספר ההסתייגויות שהוגשו, אם נעבוד על פי התקנון, ולא נקבע סדרי דיון מיוחדים, אנחנו עומדים על למעלה מ-28 ימי דיון רצופים – דבר שאינו מתקבל על הדעת... לאור העובדה שהוגשו למעלה מ-600 הסתייגויות על ידי סיעות שלמות... סליחה, 480 הסתייגויות ו-600 שעות. אני מציע לקבוע מסגרת זמן של שלוש שעות להנמקת כלל ההסתייגויות, הצבעה על לא יותר מ-100 הסתייגויות של חברי האופוזיציה, לקיים שתי הסתייגויות לחברי קואליציה, לקבוע שתתיקיימנה לא יותר משלוש הצבעות שמיות לקואליציה ושלוש הצבעות שמיות לאופוזיציה" (בעמ' 2-3 לפרוטוקול ועדת הכנסת).

== **העתק מפרוטוקול ועדת הכנסת בדיון לקביעת סדרי דיון מיוחדים מיום 22.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/5.**

47. במהלך הדיון בוועדת הכנסת בנוגע לקביעת סדרי דיון מיוחדים לפי סעיף 98 לתקנון, טענו חלק מחברי הכנסת שנכחו בדיון נגד ההחלטה הצפויה. כך, למשל, הלין ח"כ אוסאמה סעדי על כך שפרק הזמן המוצע אינו מספיק לצורך דיון ממצה בהצעת החוק המורכבת:

"אף אחד לא מבקש 28 ימים, 28 שעות, אבל ברגע שאנחנו באים למליאה ומדובר בחוק כל כך מורכב, עם הרבה סעיפים, עם הרבה סמכויות שאפילו לדעת הייעוץ המשפטי של הממשלה ושל הוועדה ושל חברי הקואליציה, אתה צריך לזכור שחלק מהקואליציה הצביעו נגד החוק הזה. הגישו הסתייגויות כמונו ואף היו תקיפים יותר מאשר חברי האופוזיציה. אז עכשיו אנחנו מגיעים למליאה, זכותנו, ההבדל הוא שמי שהיה בוועדה, היו מספר חברים, אפילו חלק מאלה שבאו להצביע, נכון איתן? זהו. אני אומר: יש יותר מדי משתמשים בסעיף 98" (בעמ' 9-10 לפרוטוקול ועדת הכנסת).

48. בסופו של דבר הוחלט ברוב של עשרה חברי ועדה כנגד דעתם החולקת של ארבעה להחיל את סדרי הדיון המיוחדים לפי סעיף 98 לתקנון הכנסת כך שהדיון, לפי סיכומה של היועצת המשפטית של הוועדה, יתנהל באופן הבא:

1" הדיון בקריאה השנייה יחל היום, והצעת החוק קיבלה כבר פטור מחובת הנחה לפי סעיף 88 לתקנון.

יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט יציג את הצעת החוק, ולאחר מכן יחל הדיון בהנמקת ההסתייגויות. לסיעות האופוזיציה שהגישו הסתייגויות תינתן מסגרת זמן של 3 שעות להנמקת ההסתייגויות. לחברי כנסת מסיעות הקואליציה שהגישו הסתייגויות או בקשות רשות דיבור (שני ח"כים), יינתנו שלוש דקות דיבור לכל אחד. סיעות האופוזיציה יקבעו את חלוקת הזמן וסדר הדוברים. במקרה של היעדר הסכמה תחלק מזכירות הכנסת את הזמן בין הסיעות, לפי גודלן.

יש הוראה לגבי סדרת ההצבעות שהיא זהה להוראות שנקבעו בעבר:

2. סדרת הצבעות: הוגשו לסעיף בהצעות החוק הסתייגויות, וקבע יושב-ראש הישיבה שהן במהותן הצעות שונות לתיקון פרט או מרכיב מסוים שבסעיף, ובכלל זה שיעורים, כמויות, אחוזים, תאריכים, שמות, תיקוני לשון ותחביר וכיוצא באלה, יחולו, בעת הקריאה השנייה, הוראות אלה:

(א) היושב ראש רשאי להעמיד להצבעה כל סדרת הסתייגויות, בחטיבה אחת.

(ב) (1) קיבלה סדרת הסתייגויות רוב של המצביעים בהצבעה, יעמיד היושב ראש להצבעה את ההסתייגויות הכלולות באותה סדרת הסתייגויות, אחת-אחת.

(2) לא קיבלה סדרת הסתייגויות רוב של המצביעים, יראו כאילו דחתה הכנסת את כל ההסתייגויות הכלולות באותה סדרה.

(ג) הצביעה הכנסת על כל אחת מההסתייגויות הכלולות בסדרת הסתייגויות, כאמור בסעיף (ב) (1) לעיל, ולא קיבלה אף אחת מההסתייגויות רוב של המצביעים, יעמיד היושב-ראש להצבעה את הסעיף כהצעת הוועדה, או בנוסח הכולל הסתייגויות אחרות. זה לענין סדרת הצבעות.

3. (א) תתקיים הצבעה על לא יותר מ-100 הסתייגויות של חברים מהאופוזיציה. מספר זה כולל את כל ההסתייגויות, כולל חלופיות, ואולם הצבעה על סדרת הצבעות לפי סעיף 2 (ב) לעיל, פסקאות (1) או (2), תיחשב הצבעה אחת לענין מניין ההסתייגויות.

כלומר, אם נפתחה סדרת הצבעות ומצביעים אחת-אחת, עדיין זה יחשב כאחת. אם לא תהיה הסכמה על מספר הסתייגויות, תתקיים הצבעה על שתי ההסתייגויות הראשונות לכל אחד מהסעיפים בהצעת החוק שלהם הוגשו הסתייגויות, עד שיגיעו ל-80 הסתייגויות (בהצעה 51 סעיפים).

(ב) בנוסף, תתקיים הצבעה על לא יותר משתי הסתייגויות שהוגשו על ידי חבר מהקואליציה.

4. לענין בקשה להצבעה שמית – יתקיימו לא יותר משלוש הצבעות שהתבקשו על ידי הממשלה או חברי כנסת מהקואליציה (או רובם מהקואליציה) ולא יותר משלוש הצבעות שהתבקשו על ידי חברי כנסת מהאופוזיציה. יושב-ראש הכנסת רשאי לאשר מספר מקסימלי גדול יותר של הצבעות שמיות, במספר זהה לאופוזיציה ולקואליציה" (בעמ' 11-12 לפרוטוקול ועדת הכנסת).

49. לאחר שהתקבלה ההחלטה בדבר סדרי הדיון המיוחדים (בשעה 55:19), הובאה הצעת חוק הסמכויות המיוחדות באותו יום, בשעה 11:20, להצבעה בקריאות השנייה והשלישית במליאת הכנסת. לחברי הכנסת הוקצבו שלוש שעות בלבד לדיון בהצעת החוק המשתרעת על פני 28 עמודים. במהלך הדיון האמור הביעו רבים מחברי הכנסת הנמנים על האופוזיציה מורת רוח מהצעת החוק, בעיקר לנוכח היפוך היוצרות, כדברי חלקם, בין סמכויות הכנסת לסמכויות הממשלה. כך, למשל, ח"כ יואב סגלוביץ' מיש עתיד-תל"ם טען כי "לקחו את כל התקלות האפשרויות, שעד עכשיו עשתה הממשלה, לקחו אותן ובמקום להפיק לקחים עיגנו אותם" (פרוטוקול ישיבה מס' 58 של הכנסת ה-23, 229, 22.7.2020). ביחס להחלטה לסטות מסדרי הדיון הרגילים תוך יישום החרג הנתון בסעיף 98 לתקנון הכנסת, וזאת על אף העובדה כי ההסדרים הקיימים עתידים היו להישאר בתוקף עד ליום 10.8.2020, אמר ח"כ סגלוביץ' את הדברים הבאים:

"אני רק אזכיר למי שלא יודע שהיום גם יושב-ראש הכנסת, באמצעות ועדת הכנסת הפעיל גם את סעיף 98. מתי מפעילים את סעיף 98 – שהמשמעות שלו היא הגבלת הדיון על החוק? הדיון הזה בחוק והנאומים שלנו יהיו שלוש שעות. למה? אין סיבה אמיתית. זה אחד החוקים הכי משמעותיים בחברה הדמוקרטית בתקופה הזאת, שישפיעו על כל אזרח במדינת ישראל, אבל הם לקחו את זה למצב החרג. זה אירוע חריג שבו הכנסת לא תוכל לדון. למה? ככה. כי רוצים לעשו את זה מהר מהר. למה היום זה צריך להיות ולא בשבוע הבא, יעקב? אין שום דבר שאמור לקרות בסוף השבוע, שהממשלה הזאת לא יכולה להפעיל בסמכות שיש לה עד כאן. למה? כי החוק הזה אמור להיכנס לתוקף – לא עכשיו, לא מחר – יש לו תאריך: אוגוסט" (שם).

== העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 58 של הכנסת ה-23, 229, 22.7.2020 (להלן: פרוטוקול הצעת הסמכויות המיוחדות) מצורף ומסומן כנספח 6/ע.

50. כאמור, מרבית הביקורת שהושמעה נגד הצעת החוק במליאה נוגעת לפגיעה בתפקיד הכנסת. כדברי ח"כ ג'אבר עסאקלה מהרשימה המשותפת: "החוק המוצע הוא, כמובן, עוד סימן מסימני הכישלון של ניהול המשבר. הם רוצים לקחת את הסמכויות לידיהם, ולמעשה זה מייתר אותנו לגמרי, את המשכן הזה, את החברים בוי" (שם, בעמ' 246). ובנימה דומה אמר ח"כ סונדוס סאלח מהרשימה המשותפת את הדברים הבאים: "הלילה, שוב כמו גנבים, בחסות החשכה, מבקשת הממשלה להעביר את חוק ביטול הכנסת. ממש חוק ביטול הכנסת. לשנות את מאזן הכוחות בין הממשלה המבצעת מדיניות לכנסת שמפקחת עליה. התבלבלו הקלפים. לפני פחות משבוע, באחת מהצהרות הנאשם נתניהו לתקשורת הוא אמר בבירור שתהליכי החקיקה מפריעים לו להתנהל... והינה, כמה ימים אחרי, נמצא הפתרון – לא עוד תהליכי חקיקה וביקורת על ניהול הממשלה, אלא חותמת גומי. ממש חותמת גומי. זהו צעד נוסף, שלב בתהליך ריקון הכנסת מתוכן – וזה לא הניסיון הראשון, אבל תחת חסות ממשלת האחדות זה מצליח הפעם, ובגדול" (שם, בעמ' 247-248). ובהמשך, הבהיר ח"כ סאמי אבו שחאדה מהרשימה המשותפת כי "מה שברור פה זה המשך התהליך שקורה כבר, שהזהרנו ממנו כמה פעמים. זה אותו המשך של תהליך העברת כל הסמכויות לממשלה, רק שאין ממשלה מתפקדת" (שם, בעמ' 249-250).

51. ובאופן דומה הבהיר ח"כ יאיר גולן ממרצ כי "מצב החירום האמיתי הוא האיום על הדמוקרטיה הישראלית, ולא מצב הקורונה. עם הקורונה נדע להתמודד; עם מה שנעשה פה לסדרי משטר – איני יודע. זו הסכנה האמיתית" (שם, בעמ' 264). ח"כ היבה יזבק מהרשימה המשותפת, עמדה במישרין על הפגיעה בעיקרון הפרדת הרשויות:

"תראו איזה אבסורד זה. אנחנו כאן במליאה, חברי הכנסת, מצביעים על חוק שבאמצעותו הממשלה בעצם יכולה לעקוף אותנו, אנחנו – נבחרי הציבור הלגיטימיים

– להגביל את יכולותינו לבקר את הפעילות שלה. למה לכל הרוחות שנצביע בעד חוק כזה? חוק ששולל מאיתנו סמכויות שניתנו לנו על ידי ציבור שלם שבחר בנו, כדי לייצג אותנו כאן, לשמור ולשמר את הזכויות שלו. אף מצב חירום לא מצדיק דיקטטורה. אף מצב חירום לא מצדיק חקיקה המשנה את כל המערכת הפוליטית בבת אחת, גם אם מדובר בחקיקה שלכאורה היא זמנית.

...
הצעת החוק הזאת מנוגדת ליסודות החוקתיים הבסיסיים והעקרונות של הפרדת הרשויות, שאתם כאן, במשכן הזה, אמונים, בין היתר, להגן עליהם. זו האחריות של כולם כאן. אתם מאפשרים כאן, בחוק, פגיעה בלתי מידתית בזכויות יסוד ובחירויות הפרט, ללא קריטריונים ברורים. אתם רוצים להגביל בצורה עוד יותר מופרכת את היכולת שלנו לפיקוח פרלמנטרי." (שם, בעמ' 254).

52. ברוח דומה, חלק מחברי הכנסת העביר ביקורת על מנגנון הפיקוח שאומץ בהצעה ושיש בו כדי להגביר את הבלבול בקרב הציבור וליצור שינויים תכופים למדי שיפגעו באמון הציבור. כך, למשל, העיר ח"כ סגלוביץ':

"... היום החוק הזה אומר – והוא מנציח את התקלה המתמשכת – שהממשלה תחוקק. הממשלה הולכת לחוקק תקנות; תוך 24 שעות ועדה כזו או אחרת יכולה לאשר או לבטל, אבל תוך 24 שעות, בכל מקרה, החוק נכנס לתוקף. אבל אנחנו הרי לא נתכנס תוך 24 שעות כנראה, ונעשה את ההתכנסות שלנו בוועדות השונות בכנסת, בשביל לעשות את הפיקוח הפרלמנטרי אחרי יום, יומיים, שלושה, ארבעה. התושבים יתארגנו, התקנות יצאו, החוקים עברו – ויכול להיות שגם ישתנו. דרך אגב, זה לא דמיון, זה קרה שבוע שעבר ולפני שבועיים בוועדת הקורונה.

[...]

אני אמרתי בוועדה ואני אומר גם כאן: החוק הזה איננו חוק טוב לממשלה ובעיקר לא טוב לאזרחים. החוק הזה יגרום לממשלה לתת החלטות מטופשות שיצטרכו לחזור מהן, כי הכנסת היא המקום שבדוק ומפקח, והיא תמשיך לבדוק ולפקח, והיא כיכר העיר שבה מקיימים דיונים לא ב-24:00 ו-01:00 אלא שואלים שאלות ושואלים נתונים" (שם, בעמ' 229-230).

53. דבריו הנהירים של ח"כ אוסאמה סעדי מהרשימה המשותפת, משקפים אף הם את רוח הדברים:

"הנגיף הזה לא מבדיל בין יהודים לבין ערבים ולא בין דתיים לחילונים, וצריך כמובן להיאבק ולתת אמצעים לממשלה להיאבק בנגיף הזה. אבל הבעיה בחוק הזה היא שהממשלה נוטלת ושוללת את הסמכויות מהכנסת ולוקחת לעצמה את הסמכות להכריז על מצב חירום, גברתי היושבת-ראש, לוקחת לעצמה להתקין תקנות, לוקחת לעצמה להגדיר עבירות פליליות, לוקחת לעצמה את הסמכות לקבוע עונשים. אז מה נשאר לנו? אולי אפשר לסגור את הכנסת ושהממשלה תעשה את הכול.

...
אמרנו ואנחנו אומרים כאן: אנחנו היינו מוכנים לסיים את החוק הזה ב-24 שעות. נכון, יואב? אלי? נתנו הצעה. תביאו את החוק הזה וניתן לכם את הסמכויות לממשלה, אבל באישור הכנסת. זה מה שביקשנו – להוסיף רק את המשפט הזה: באישור הכנסת. אל תשחקו איתנו את המשחק הזה בדיעבד. עשו את כל ההצגה שכביכול הכניסו 24 שעות. אמרנו להם: זה צחוק מהעבודה, זאת עבודה בעיניים. שום ועדה לא תתכנס ותאשר את זה ב-24 שעות. אמרנו להם: תיקחו 48 שעות ואנחנו תוך 48 שעות ניכנס ונדון ונחליט, וגם הרחקנו לכת, גברתי היושבת-ראש, כדי שכל האזרחים ידעו – אמרנו שאם יש מצבי קיצון ומצבים דחופים, שהממשלה חייבת להתקין תקנות שייכנסו לתוקף באופן מידי, אין בעיה, שייכנסו, אבל תביאו את זה לוועדה לאישור בתוך 48 שעות. מה רע במה שהצענו כאופוזיציה?" (שם, בעמ' 233-234).

54. וכך הוסיף ח"כ יוסף גיבארין מהרשימה המשותפת:

"החוק שנחקק היום ולצדדי הכנסת הולכת לאשרר הלילה, הוא חוק מסוכן מאוד, כי הוא מהווה פגיעה קשה – והייתי אומר: אנושה – ביכולת של הכנסת כפרלמנט, שאמור לפקח ולבקר את הרשות המבצעת, את הממשלה. פגיעה אנושה ביכולת הזו, על ידי קביעת סמכויות, כמעט באופן בלעדי, בידי של הדיקטטור בממשלה הזו. חוק שפוגע

בכנסת, כדי לחזק בעצם את מעמדו של ראש הממשלה כשולט יחיד בכל מה שקשור למשבר הקורונה" (שם, בעמ' 256).

55. ח"כ יוראי להב הרצנו מיש עתיד-תל"ם הדגיש, כי בעוד שייתכן כי נדרשת גמישות מסוימת לפעולות הממשלה, הרי שהצעת החוק למעשה מבטלת את התפקיד העיקרי של הכנסת:

"כשבוחנים את הצעת החוק הזאת קשה שלא לפספס את המסר העיקרי שהממשלה רוצה להעביר לנו ולציבור: שהכנסת מפריעה לממשלה, שנבחר העם מפריעים לממשלה, שאנחנו מפריעים לממשלה. הצעת החוק הזאת, אדוני היושב-ראש, מתייחסת לכנסת כאל מטרד, כאל איום שצריך להסיר אותו, אותנו. אחרת, קשה להבין למה היא הגיעה לעולם, הצעת חוק כל כך דרקונית, כל כך מבטלת, כל כך מזלזלת בחברי הכנסת, בפעילות של ועדות הכנסת, במעמד של כנסת ישראל.

[...]

אני מבין שאנחנו נמצאים בתקופת חירום ושיש לנקוט צעדים מידיים. מקובל בעיניי, חברי הכנסת, לקבוע מרחב פעולה שבמסגרתו הממשלה תוכל לפעול בלי אישור הכנסת על כל דבר וחצי דבר. אבל פה לא מדובר בעניין הזה; פה אתם מבטלים את הכנסת, אתם מיייתרים את עבודת הוועדות, אתם נוטלים את הפיקוח הפרלמנטרי שלנו על עבודת הממשלה, אתם מונעים מנציגי העם להביע את הרצון של העם" (שם, בעמ' 265).

56. ח"כים מספר עמדו על כך שהכנסת פעלה במהירות הנדרשת במתן כלים לממשלה במאבק בהתפשטות הנגיף. כך הבהיר ח"כ ניצן הורוביץ ממרצ:

"למה לא צריך את החוק הזה? משום שאנחנו בשגרת קורונה. אנחנו ממילא בסוג של מצב חירום מתמשך, ואין פה שום דבר פתאומי, בומבה כזאת, איזה פצצה שנופלת, איזה פלישה פתאומית שמחייבת לתת לממשלה את הסמכות להתקין כאלה תקנות חירום דרקוניות באופן מידי ממש – מידי ומייד כשהן נכנסות לתוקף. מה יקרה? פתאום הנגיף ישנה צורה מהיום עד מחר בבוקר? אנחנו כבר ארבעה חודשים וחצי בתוך הזיפת הזה של הקורונה. אנחנו עברנו גל ראשון, עכשיו אנחנו בתוך הגל שני, יש את העלייה הזאת בנדבקים, הכול מונח לפנינו. מה בארבעה חודשים וחצי האלה מנע מהממשלה להתמודד בצורה ראויה עם המשבר הבריאותי ועם המשבר הכלכלי? מה? הייתה איזושהי סחבת? רק תראו את החוקים שהגיעו הנה בחודש-חודשיים האחרונים. ישבנו פה לילות, הקואליציה טרטרה אותנו: להעביר, להעביר עוד באותו לילה את חוק הקורונה הקטן.

הכנסת בסך הכול – וזה לא חלילה שאני מתנצל – עבדה מהר וביעילות, אגב, יותר טוב מהממשלה, סליחה שאני אומר. סליחה שאני אומר. הוועדות בכנסת עובדות באופן נכון וענייני, גם אם לפעמים זה לא לרוחי, אבל עובדות.

...
פה הלכו והפכו: קודם הממשלה תכריז, זה ייכנס לתוקף, ואז הכנסת תדון בזה. למה הפכו? למה הפכו? למה פרק הזמן הזה? בשביל מה זה נחוץ? זה דבר שהוא מבחינה דמוקרטית, מבחינה שלטונית, הוא בלתי נסבל. הוא בלתי נסבל" (שם, בעמ' 235-236).

57. כך גם ח"כ עופר כסיף מהרשימה המשותפת מסגר את הדברים:

"חוק ההסמכה הישראלי הוא החוק שמסמיך את ראש הממשלה נתניהו להכריז על מצב חירום, לחוקק, לגזור גזרות, להטיל מגבלות ולקבוע עונשים ככל העולה על רוחו, ללא כל פיקוח פרלמנטרי...
החוק הזה, שצפוי להיות מאושר כאן היום, הוא שינוי משטרי קיצוני שטרם נראה כמותו מקום המדינה. אם עד כה הייתה מעין הפרדת רשויות, בין הרשות המחוקקת, המבצעת והשופטת, תיכף הרשות המחוקקת תהיה לא יותר מאשר סרח עודף בתהליך קבלת ההחלטות; גוף משקיף בלבד, 'במקרה הטוב', במירכאות, שהשפעתו על ניהול המדינה מוגבלת מאוד ותחומה לדיון בחלק מהחלטות הממשלה. זהו חוק הסכמה מובהק, חוק שבו הכנסת מסמיכה את הממשלה, ובעיקר – כפי שנאמר קודם בסעיף 38 – את ראש הממשלה להיות כל יכול להחליף את הכנסת..."

זו לא הייתה הכנסת שערכה את עבודת הממשלה; זו עבודת הממשלה שהייתה רשלנית 'במקרה הטוב' – במירכאות שוב – ומונעת מאינטרסים חשובים, במקרה הרע. זה שוב ושוב הממשלה שנתפסת בקלקלתה, מקבלת החלטות על סמך מידע חלקי או לא קיים.

...
בוועדת החוקה הוכנס שינוי בחוק, כך שכביכול התקנות שמתקינה הממשלה לא ייכנסו לתוקף אלא לאחר 24 שעות, שבהן הוועדה תתכנס ותאשר או תדחה אותן. הסעיף הזה הוא פייק ניוז, שקר מוחלט ובוטה. הסעיף אחרי קובע כי הממשלה, כלומר ראש הממשלה, יכולה להתקין תקנות "דחופות", במירכאות, גם ללא תקופת שיהוי" (שם, בעמ' 252-253).

58. ובאופן דומה עמד ח"כ רם בן ברק מיש עתיד-תל"ם על הבעייתיות הנובעת מהסדר האישור שבהצעת החוק:

"הרעיון ההזוי שהכנסת תאשר בדיעבד, ולאחר קבלת החלטה על ידי הממשלה, מזכיר לנו את מעמד הר סיני ואת האמירה: 'נעשה ונשמע' – קודם עושים, אחרי זה דנים. האמת שזה גם מאפיין מאוד את עבודת הממשלה בשבועות האחרונים: קודם מכריזים על סגירת מסעדות, אחרי זה בוחנים ואחרי זה פותחים. קודם כול סוגרים בריכות – ורק אחרי זה פותחים.
אנחנו המדינה הדמוקרטית היחידה שמנטרלת את הכנסת כדי להילחם במגפה. במקומות נורמליים בוחרים לחזק את הוועדות משום שהן יכולות לקיים דיונים רציניים שבאמת עוזרים למלחמה במגפה. לא כל השכל נמצא במקום אחד.
אנחנו באופוזיציה לא הכשלנו, ולו תקנה אחת או חוק אחד, שבאו באמת ובתמים לעזור למדינת ישראל לעבור את המשבר, וכך גם נמשיך. אבל לא ניתן את ידנו להרס האופי הדמוקרטי והמוסדות של מדינת ישראל" (שם, בעמ' 271-272).

59. ואף ח"כ אורנה ברביבאי מיש עתיד-תל"ם אמרה דברים דומים:

"החוק הזה פסול ביסודו, וכל מהותו היא לבטל את הפיקוח של הכנסת על הכשלים של הממשלה הרעה הזאת. הסמכויות שלנו נועדו קודם כול להגן על אזרחי המדינה, לייצג את הצרכים השונים שלהם ולהבטיח איכות חיים וכבוד האדם. מצב חירום הוא לא תירוץ לפגוע במי שמצפים עכשיו יותר מתמיד שהכנסת תפעל עבורם. אנחנו עדים לשחיקה מואצת של הבית הזה, תוך כדי קידום חוקים אנטי-דמוקרטיים הפוגעים באזרחי המדינה בעיצומו של משבר כלכלי ובריאותי כל כך קשה" (שם, בעמ' 274).

60. על אף הביקורת, הצעת חוק הסמכויות המיוחדות עברה את הקריאות השנייה והשלישית ברוב של 48 חברי כנסת כנגד 35 ופורסמה ברשומות ביום 23.7.2020.

א.3. סיכום ביניים:

61. האופן החפוז שבו קודמה הצעת חוק הסמכויות המיוחדות מעלה טעם לפגם שמשליך על תוקפו של החוק כולו. בהקשר זה, הפעלת החרג של סעיף 88(ב) לתקנון הכנסת והבאת ההצעה להצבעה באותו יום שבו נסתיימה עבודת ההכנה בוועדת החוקה, חוק ומשפט, סיכלה את יכולתם של חברי הכנסת ללמוד את ההצעה המורכבת באופן שיאפשר קיום דיון מעמיק בה ובהשלכותיה. הליך חקיקת החוק, כפי שיפורט להלן, לקה בפגם רציני שעוצב באופן שמנע מחברי כנסת רבים את השהות הנדרשת לצורך למידת החוק, באופן שמצדיק את ביטולו.

62. בעוד שייטכנו עניינים ב-"שגרת הקורונה", כפי שזו בוטאה על ידי חלק מחברי הכנסת בהליכי החקיקה של חוק הסמכויות המיוחדות, הדורשים תגובה מיידית, וישנו היגיון רב במתן הסמכות לממשלה להגיב להם בלא דיחוי, רבות מההחלטות אותן רשאית הממשלה לקבל על פי החוק נוגעות בעניינים חשובים בהחלט אך לא כאלה שאין שהות להמתין לגביהם להכרעה הולמת על ידי הרשות המחוקקת.

ב. הניסיון עובר לחוק הסמכויות המיוחדות המעיד על חשיבות הפיקוח הפרלמנטרי :

63. מטרת האמור להלן היא להראות את ההשלכות בשטח של מנגנון האישור הפרלמנטרי המאוחר לצווייה החורגים של הממשלה שאומץ בחוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות. כמו כן נבקש להראות כי חלק ניכר מהסמכויות שהוענקו לממשלה בחוק הנדון אינן נופלות בגדר עניינים דחופים ביותר שמצריכים תגובה מהירה אלא דווקא הם עניינים המחייבים דיונים והפעלת שיקול דעת על ידי מעורבות ועדות הכנסת ששומעות מומחים והערכות. נציג את ניסיונה של ועדת הקורונה בכנסת עובר לחקיקת חוק הסמכויות המיוחדות ואשר מצביע על כך כי הממשלה קיבלה החלטות פזיזות ללא הפעלת שיקול דעת וללא שמיעת מומחים כפי שעשתה הוועדה.

64. באותו יום בו נתקבל התיקון לחוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות התקינה הממשלה את הצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 2), התש"ף-2020 (להלן: **הצו להגבלת פעילות מס' 2**), והביאה אותו לאישור בפני הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה של הכנסת (להלן: **ועדת הקורונה בכנסת**), וזאת על פי האמור בסעיף 2(ב) לחוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות. במסגרת הצו, ביקשה הממשלה, בין היתר, לקבוע הגבלות נוספות ומחמירות יותר על פעילויות בשורה של בתי עסק, לרבות אולמות אירועים, מקומות לעריכת מופעים וירידים, בתי קולנוע, תיאטראות, מוסדות תרבות, בריכות שחייה ציבוריות, מכוני כושר וברים ופאבים.

== העתק מהצו להגבלת פעילות מס' 2 מיום 7.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/7.

65. בו ביום התכנסה הוועדה לדון בצו, ואגב הדיון עלו שאלות רבות, לרבות ביחס למסד הנתונים שעמד בבסיס ההחלטה על סגירת מכוני כושר ובריכות שחייה ציבוריות, וגם לגבי ההיגיון העומד בבסיס מגבלות אחרות אותן קובע הצו. הישיבה של יום 7.7.2020 נסתיימה בלא הצבעה, וזאת משהתברר כי משרד הבריאות לא יכול היה לספק את הנתונים המבוקשים במהלכו (דיון הוועדה מיום 7.7.2020 זמין במלואו באתר האינטרנט של הכנסת בקישור הבא: <https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/CoronaVirus/Pages/CommitteeTVarchive.aspx?TopicID=20398>).

66. על כן התכנסה הוועדה להמשך הדיון בצו ביום 12.7.2020, והפעם הביא בפניה משרד הבריאות, באמצעות מנהלת האגף לאפידמיולוגיה, ד"ר אמיליה אניס, נתונים עדכניים ביחס להתפשטות הנגיף במהלך החודש האחרון, לרבות נתונים ביחס למוקדי התפשטות שונים, כמו חתונות, מכוני כושר, מסעדות וברים. כך, למשל, על פי הנתונים, בין יום 04.6.2020 ליום 10.7.2020, מתוך כלל הנדבקים, ידוע כי 170 איש נדבקו בחתונות, 35 איש נדבקו בחדר כושר, 21 אשר נדבקו במסעדה ושישה אנשים נדבקו בבר. משרד הבריאות לא הביא כל נתון ביחס להיקף ההידבקות בבריכות שחייה.

67. במהלך הישיבה חברי הכנסת שאלו על ההיגיון שבבסיס ההבחנות שהצו עורך, למשל, בין בריכת שחייה בבתי מלון (שתישאר פתוחה) לבין בריכת שחייה ציבורית (שתיסגר), או בין חדר כושר מסחרי (שייסגר) לבין חדר כושר בבתי מלון או סטודיו לאימון (שיישאר פתוחים). הוועדה שמעה עמדות מומחים מעולם הרפואה, חברי הכנסת, נציגי איגודי בריכות השחייה ומכוני הכושר, ושורה של דוברים אחרים (דיון הוועדה מיום 12.7.2020 זמין במלואו באתר האינטרנט של הכנסת בקישור הבא:

[https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/CoronaVirus/Pages/CommitteeTVarchive.aspx?](https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/CoronaVirus/Pages/CommitteeTVarchive.aspx?TopicID=20424)

(TopicID=20424). יו"ר הוועדה, ח"כ יפעת שאשא ביטון, הבהירה כי :

"הנתונים שהציג משרד הבריאות אינם מצדיקים סגירת כל ענף חדרי הכושר והבריכות. נתוני התחלואה עולים, הן לגבי החולים, החולים-קשה, והנפטרים, אך במקביל נוצרה גם שעה קשה כלכלית. חובה עלינו לשמור על האיזון העדין בין שמירת בריאות הציבור – לבין מצבו הכלכלי. חובה להבהיר את ההיגיון של ההחלטות, כי ללא הבהרה זו, הציבור לא יתגייס לשמירת ההנחיות וההגבלות" (לקוח מההודעה לעיתונות של הוועדה מיום 12.07.2020).

== העתק מההודעה לעיתונות של הוועדה מיום 12.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/8.

68. ביום 13.7.2020 נתכנסה הוועדה בשלישית על מנת להצביע על צו. במהלך דיון זה נשמעו עמדותיהם של סגן שר הבריאות, ח"כ יואב קיש, ויו"ר הקואליציה, ח"כ מיקי זוהר, שהבהירו ליו"ר הוועדה כי אם יוחרגו בריכות השחייה ומכוני הכושר מהצו הם יפעלו להחליפה או להביא בעתיד את הצווים של הממשלה בפני וועדה אחרת בכנסת. כך למשל אמר ח"כ מיקי זוהר במהלך הישיבה :

"ההצבעה כאן היא בניגוד לעמדת גורמי המקצוע, משרד הבריאות ועמדת הקואליציה. הקואליציה לא תסבול זאת. בהצבעה זו אנחנו מדביקים את המדינה וגורמים נזק. האנשים פה באמוק של הצבעה. ניאלץ להחליף את יו"ר הוועדה, הממשלה תגיש בקשה מחודשת לצו, והיא תגיע להצבעה מחודשת בוועדה הזו או באחרת. השיקול פה שלכם הוא פופוליסטי וחסר אחריות." (לקוח מההודעה לעיתונות של הוועדה מיום 13.7.2020).

== העתק מההודעה לעיתונות שפורסמה באתר הוועדה ביום 13.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/9.

69. בסיום הישיבה הצביעה הוועדה על אישור הצו, תוך החרגת מכוני הכושר ובריכות השחייה מתחולתו. יש להדגיש כי ביחס למסעדות הושג הסכם בעקבות הדיונים בוועדה החרג מהאמור בצו (דיון הוועדה מיום 13.7.2020 זמין במלואו באתר האינטרנט של הכנסת בקישור הבא :

[https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/CoronaVirus/Pages/CommitteeTVarchive.aspx?](https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/CoronaVirus/Pages/CommitteeTVarchive.aspx?TopicID=20448)

(TopicID=20448).

== העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 29 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש מיום 13.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/10.

70. ביום 17.7.2020 שבה והתקינה הממשלה צו נוסף – הצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020 (להלן : **הצו להגבלת פעילות מס' 3**). במסגרת הצו האמור ביקשה הממשלה להוסיף מגבלות נוספות על פעילויות מסוימות. בין היתר, הצו ביקש לקבוע איסור שהייה בחופי הים במהלך סופי השבוע; הגבלת פעילותם של חנויות, מקומות ועסקים במהלך סוף השבוע, לרבות חנויות, קניונים, שווקים, בריכות שחייה, מספרות ועסקים לטיפול יופי, ספריות, אטרקציות תיירותיות, גני חיות, ספארי ופינת חי, מוזיאונים ורכבל. מהאמור הוחרגו חנויות המספקות שירותים חיוניים, לרבות מקומות למכירת מזון, בתי מרקחת וחנויות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי הגיינה, חנויות אופטיקה ומעבדה לתיקון מוצרי תקשורת, פעילות משלוחים, בריכות שחייה בבית מלון (לאורחי המלון בלבד); סגירת מכוני כושר וסטודיו המשמשים לצורך פעילות ספורט או מחול; הגבלת פעילותם של בתי אוכל, למעט בתי אוכל בבתי מלון (תוך הגבלת מספר השוהים ל-35% מהתפוסה המרבית המותרת), ולמעט משלוחים ואיסוף עצמי. כן נקבע בצו כי הפרה של אחת

המגבלות בו מהווה עבירה פלילית, וכי הוא ייכנס ברובו לתוקף החל מאותו יום בשעה 17:00, למעט ההוראה בדבר איסור על שהייה בחופי הים במהלך סוף השבוע – שתיכנס לתוקף החל מיום 24.7.2020. עם זאת, באותו יום פרסמה הממשלה את הצו לתיקון תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3) (תיקון), התש"ף-2020 (להלן: **התיקון לצו להגבלת פעילות מס' 3**), ובמסגרתו נקבע כי המגבלות בדבר הפעילות של בתי אוכל כך שיוכלו לפעול רק במסגרת של משלוחים ואיסוף עצמי ייכנסו לתוקף ביום 21.7.2020 בשעה 05:00.

== **העתק מהצו להגבלת פעילות מס' 3 מיום 17.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/11.**

== **העתק מהתיקון לצו להגבלת פעילות מס' 3 מיום 17.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/12.**

71. הצו האמור הובא בפני ועדת הקורונה בכנסת לצורך אישורו, והוועדה קיימה לגבי מספר דיונים (ביום 19.7.2020, ביום 20.7.2020, ביום 21.7.2020 וביום 22.7.2020), שבמהלכם הובאו נתונים ביחס למצב התחלואה, ונשמעו עמדות מומחים רפואיים, לרבות מטעם משרד הבריאות ומטעם נציגים של בתי החולים. כמו כן, נשמעו נציגים מטעם משרדי הממשלה השונים, איגוד המסעדות והברים, התאחדות המלונות בישראל, חדרי הכושר, הבריכות, איגוד לשכות המסחר, התאחדות בעלי המלאכה והתעשייה, התאחדות התעשיינים, נשיאות המגזר העסקי, ארגוני העצמאיים, עיריית אילת, עיריית רמת גן, בעלי האולמות וגני האירועים, התאחדות משרדי הנסיעות ויועצי התיירות בישראל, מרכז השלטון המקומי, איגוד לשכות המסחר ועוד. לקראת סוף הדיון הראשון בצו האמור שהתקיים ביום 19.7.2020, ושהתנהל במשך חמש שעות, ולאחר ביסוס התשתית העובדתית הרלבנטית ביחס למצב התחלואה והתפרצות הנגיף במרחבים השונים, סיכמה יו"ר הוועדה, ח"כ יפעת שאשא-ביטון, את הדברים כדלקמן:

אנחנו מבקשים את חוף הים בסוף שבוע להוציא מהצו כדי לאפשר פיזור גאוגרפי לאנשים. אפשר להחמיר שם, לייצר מציאות של אכיפה, למרות שמהמציאות שאני רואה, אם נגייס את האנשים, הם יודעים לשמור על עצמם יפה מאוד שם. אותו דבר לגבי הבריכות בכלל בסופי שבוע, להוציא אותן. קיץ, חם, האנשים ממילא יוצאים. אם הם לא יהיו בבריכה הם יהיו במקומות אחרים. אז חוף ים ובריכות. וגם כל הנתונים שהיו כאן, כל השיח שהיה כאן, המידע, התפיסות הרפואיות, כל מה שאתם רוצים, אמר חד משמעית: בבריכות אנחנו לא רואים בעיה. אז שני דברים האלה, גם סגן השר שהיה כאן תמך בהם, אני מבקשת להוציא אותם מהצו גם בסופי שבוע. [...]

לגבי חדרי הכושר – יש פה הצעה של חדרי הכושר לשנות את היחס לאחד לעשר, ולא אחד לשבע כמו שהיה עד עכשיו. ואנחנו מבקשים למצוא דרך להחריג אותם כענף, כולל הסטודיו.

[...] אני ממשיכה למסעדות – אז קודם כול אנחנו מבקשים שבחוף הממשלה תסכים לתו סגול, כפי שהוא הוגדר בהתחלה, או אם היא תרצה להביא תו סגול חדש לדיון הוועדה אנחנו נשמח. ו-35% בפנים, בדומה בעצם למלונות, שכמו ששם השיקול כלכלי, גם כאן השיקול כלכלי. דיברו פה על 150,000 משפחות שאוכלות מהדבר הזה, ואנחנו רוצים לשמור עליהן. ובאותה נשימה, גם במקומות עבודה שאין חדרים – מפעלים וכאלה – שיהיה בחדרי האוכל 35%, בדומה למלון, כדי שבאמת נוכל לאפשר להם את ההאכלה.

[...] אנחנו מבקשים לשקול את ההשארה שלהם פתוחים, כולל לגבי סטודיו. בסוף שש בנות שעושות פילאטיס בתוך חדר עם מרחקים, ואין שם הזעה ואין שם ריצות. צריך לראות איך אנחנו שומרים גם על הבריאות הפיזית האחרת של האנשים. אנחנו מבקשים מהממשלה לשקול את זה.

לגבי האטרקציות – גני החיות, לפחות הספארי ברמת גן, על אותו משקל של משפחות, לפחות המסלול הרכוב להשאיר אותו פתוח. משפחה ממילא נוסעת ברכב, זה לא משנה אם היא נוסעת בתוך הספארי או מחוצה לו.

[...] אנחנו מבקשים גם כאן לתת התייחסות [לגן החיות בירושלים]. וכל הנושא של אטרקציות תיירותיות באילת. בסוף יש שם הרבה מאוד מלונות. אם אנשים לא יהיו

בחוץ ולא יתפזרו על המרחב, נמצא את כולם מכווצים במקומות סגורים או במקומות מאוד מאוד מוגדרים. וזה אנטייזה מוחלטת לעניין ההתקהלות שעליו דובר כאן. אז אם אנחנו באמת רוצים למנוע התקהלות, צריך לראות איך אנחנו פותחים אותם. בהקשר של אילת, אני גם מבקשת למצוא את הפתרון הייחודי לנושא של אטרקציות תיירותיות ולא מתקני שעשועים בכלל במהלך כל השבוע, כי אנחנו יודעים שיש בעיה גם בזה" (פרוטוקול ישיבה מס' 31 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה, הכנסת ה-23, 111-112, 19.07.2020).

== העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 31 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (19.7.2020) מצורף ומסומן כנספח ע/13.

72. בפתח הישיבה השנייה של הוועדה שהתקיימה ביום 20.7.2020 הבהירה יו"ר הוועדה "שבהתאם למה שהגשנו לממשלה יש הסכמות בחלק מן הדברים" (פרוטוקול ישיבה מס' 32 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש, 1 (20.7.2020) (שעה 11:00)). באותו יום התקיימה ישיבה נוספת לגבי הצו ובה הוסכם, כפי שהסבירה יו"ר הוועדה, להצביע רק לגבי "הבריכות והחופים, כדי שנוכל להבטיח אותם, והנושא של המסעדות נביא היום בצו חדש, לפי ההסכם שיהיה עם המסעדנים, להצבעה כאן בוועדה, אפילו בזמן מליאה. ואנחנו אומרים מכאן לממשלה שאם לא יביאו לנו את הצו, כפי שהתחייבו עד הערב, נתכנס מחר בבוקר ופשוט נחריג גם את המסעדות, כדי שהם יוכלו לפתוח כרגיל מחר בבוקר" (פרוטוקול ישיבה מס' 33 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש 7 (20.7.2020) (שעה 15:45)). כך, ברוב של תשעה ח"כים וללא מתנגדים הצביעו חברי הוועדה על החרגת הבריכות וחופי הים מהצו של הממשלה.

== העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 32 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (20.7.2020) (שעה 11:00) מצורף ומסומן כנספח ע/14.

== העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 33 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (20.7.2020) (שעה 15:45) מצורף ומסומן כנספח ע/15.

73. יום למחרת, 21.7.2020, התקיימה ישיבה שלישית במספר באישור הצו, שבפתחה עדכנה יו"ר הוועדה על אודות ההתפתחויות ביחס למסעדות:

"[...] אני אומרת בכאב גדול שלא הצלחנו להגיע למתווה מוסכם לגבי פתיחת המסעדות. אתמול בדיון, להזכירכם, אנחנו הבנו שהם מוכנים לפתוח את המסעדות בחוץ על פי התו הסגול. זה נאמר כמה וכמה פעמים כאן במסגרת דיון הוועדה ואנחנו ביקשנו שיאפשרו פתיחה גם בפנים המסעדה. הצענו מתווה של 35%, אמרנו שנוכל להתפשר גם על 25%, הסברנו את העניין של מזג האוויר והתקופה שאנחנו נמצאים בה, ובכל זאת באיזה שהוא שלב, מאוד מאוד מאוחר בלילה, הסכמתי לוותר על הנושא של פנים המסעדה ולדחות אותו בשבוע ובלבד שנקבל החלטה מושכלת לגבי הישיבה בחוץ. משרד הבריאות סירב בכל תוקף למתווה שאומר שהישיבה בחוץ תהיה על פי התו הסגול שלו. הם קבעו מספר, בהתחלה זה היה 30 אנשים, אחר כך הם עלו ל-50 אנשים, ואני, כפי שאנחנו כל הזמן אומרים בוועדה, ביקשתי שיהיה שכל בהנחיה, שיהיה היגיון. נתתי דוגמה מאוד מאוד פשוטה, אם אנחנו נהיה במציאות של שלוש מסעדות סמוכות אחת לשנייה, ויש הרבה מאוד מקומות שיש בהם מסעדות צמודות אחת לשנייה, בכל אחת מהן יהיה אפשר להכניס, או לצורך העניין להושיב בחוץ, עד 50 אנשים על פי התו הסגול. ניקח את אותן שלוש מסעדות, נהפוך אותן למסעדה אחת עם בעלים אחד, יהיה מותר באותו שטח להושיב עד 50 אנשים לפי התו הסגול. אני לא יודעת להסביר את זה לציבור. אני לא יודעת להסביר את זה לעשרות אלפי המסעדנים שמחר בבוקר צריכים להתפרנס מזה, לא יכולה להסביר את זה. כל מה שביקשתי מהממשלה זה בואו ניתן הנחיות שהציבור מסוגל להבין אותן.

[...] למרות האופטימיות שלי, ואני אומרת בכאב, אנחנו כנראה נצטרך לדחות את המסעדות, זאת אומרת לא לאשר את המסעדות בצו כדי שהן תוכלנה להישאר פתוחות בהתאם להנחיות שהיו להם עד אתמול ושלושום עם קריאה באמת לכולם שם: תשמרו על ההנחיות, תבטיחו את הבריאות ואת הבטיחות של הסועדים שלכם ושלכם. אני מקווה שבמהלך השבוע הקרוב הממשלה תביא מתווה שיהיה אפשר להסדיר גם את הישיבה בחוץ, גם את הישיבה בפנים, על פי איזה שהוא עיקרון מסדר ברור לכולם ובכך תיפתר גם הסאגה הזו" (פרוטוקול ישיבה מס' 34 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה, הכנסת ה-23, 1, 21.07.2020).

== העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 34 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (21.7.2020) מצורף ומסומן כנספח ע/16.

74. לאחר דיון סוער, הצביעה הוועדה ברוב חבריה בעד החרגת המסעדות מהצו.

75. ביום 23.7.2020 התקיים דיון נוסף בצו בוועדה שבמסגרתו התמקדו חבריה בהגבלות על פעילות חדרי הכושר וענף פעילות הספורט ובהגבלות על האטרקציות במהלך סופי השבוע. לאחר הדיון, שבמהלכו נשמעו נציגי הענפים הללו, הצביעה הוועדה נגד אישור חלקים מהצו, כאמור להלן:

"אני מבקשת להצביע על הצו תוך החרגה של סעיף קטן (11) רכבל, סעיף קטן (10) אטרקציה תיירותית, סעיף קטן (8) מוזיאון וחללי תצוגה, למעט מתקנים ומוצגים שניתן לגעת בהם ומיועדים לילדים, אלה יישארו אסורים, סעיף קטן (6) גן חיות, ספארי, פינת חי, ואנחנו מחריגים את סעיף (ג) איסור הפעלה גורף על חדרי כושר לרבות מקום המשמש לפעילות ספורט או מחול ובכלל זה סטודיו תוך החרגת ספורטאי תחרותי, זה בסוגריים סעיף 1(3)(א), סעיף 1(ב)(2). אנחנו בעצם מצביעים על הצו תוך החרגה של כל מה שאמרת כי כשחדרי הכושר, ההחרגה שלהם או הפתיחה שלהם תתאפשר בשש בבוקר ביום ראשון" (פרוטוקול ישיבה מס' 37 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה, הכנסת ה-23, 42, 23.07.2020).

== פרוטוקול ישיבה מס' 37 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (23.7.2020) מצורף ומסומן כנספח ע/17.

76. לאחר דיונים אלה, אושר הצו להגבלת פעילות מס' 3, וזאת למעט העניינים שהחריגה הוועדה והחליטה שלא לאשרם. כמו שהיה לגבי צו להגבלת פעילות מס' 2, כך גם בצו להגבלת פעילות מס' 3, ועדת הקורונה החליטה שלא לאשר את החלקים שלא הוצגה לגביהם כל תשתית עובדתית רלבנטית התומכת במגבלות אותן קבעה הממשלה. אף על פי כן, חלק מהמגבלות הללו נכנסו לתוקף עובר לביטולן על ידי הוועדה, והן למעשה חייבו את האזרחים על אף שנתברר בדיעבד, ולאחר שהצו עבר במסגרת של הפיקוח הפרלמנטרי, כי לא היה מקום להטילן מלכתחילה.

77. השתלשלות הדברים האמורה ממחישה את חשיבותו של הפיקוח הפרלמנטרי על חקיקת המשנה של הממשלה, אך גם את הכאוס שמייצר מנגנון האישור המאוחר שמאפשר לחקיקת משנה זו להיכנס לתוקף באופן מיידי ובטרם עברה את הדיון החיוני בוועדות הכנסת. הפגיעה בעיקרון הוודאות שמצטרף אליה הנזק הממוני שנגרם לעסקים כפי שאלו עלו בדברי נציגיהם במהלך דיוני הוועדה, לצד הפגיעות המיותרות בחירויות הציבור, עולה לאין שיעור על התועלת במונחי חיסכון בזמן שנועד ההסדר האמור להגשים.

78. ואולם נראה כי הלקחים מההתרחשויות הנ"ל לא נלמדו בחוק הסמכויות המיוחדות. אמנם החוק מאמץ מנגנון פיקוח פרלמנטרי משולב, הכולל אפיק של אישור מראש המוגבל לתקופה של 24 שעות, ואולם ככל שהוועדה הרלבנטית בכנסת לא תקבל החלטה בטווח הזמן האמור, יפעלו על פי האפיק השני, הקובע מנגנון אישור מאוחר. כפי שנראה להלן, השינוי האמור שבהוספת אפיק האישור המוקדם ל-24 שעות אין בו כדי לרפא את הפגמים החוקתיים והמעשיים שעלו ממנגנון האישור המאוחר שאומץ בהסדרים הקודמים.

ג. מיצוי הליכים :

79. ביום 30.6.2020, לקראת ישיבתה שתוכננה ליום 2.7.2020, פנה העותר 1 לוועדת החוקה בעניין הצעת החוק, וביקש את גניזתה בנוסחה הקיים, וזאת לנוכח היקף הבעיות העולות ממנה. כמו כן, העותרת 2 פנתה למשרד ראש הממשלה ביום 4.6.2020 בהערותיה ביחס לתזכיר חוק הסמכויות המיוחדות, וביום 22.6.2020 שלחה את הערותיה להצעת החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט בכנסת. בפניות אלה ציינו העותרים כי הצעת החוק מפרה את סעיפים 38-39 לחוק יסוד: הממשלה, פוגעת בעקרון הפרדת הרשויות, מעניקה סמכות גורפת לממשלה בעניינים שאופיים אינו דחוף ומבלי לקבוע אמות מידה ברורות להפעלת שיקול הדעת, וכי הפגיעה בזכויות אזרח על פי הצעה זו אינה מידתית.

== העתק מנייר העמדה מטעם העותר 1 מיום 30.6.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/18.

== העתק מפניית העותרת 2 למשרד ראש הממשלה מיום 4.6.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/19.

== העתק מפניית העותרת 2 לוועדת החוקה, חוק ומשפט מיום 22.6.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/20.

80. כפי שצוין בתחילת עתירה זו, הגישה העותרת 1 עתירה לבג"ץ נגד התיקון לחוק הארכת תקש"ח הגבלת פעילות ואשר נמחקה ביום 4.8.2020 לאור חקיקת החוק הסמכויות המיוחדות. לפני הגשת העתירה האמורה, פנה העותר 1 אל המשיבים ביום 6.7.2020 בדרישה להימנע מקידום התיקון האמור לנוכח אי חוקתיותו. ואולם, העותר 1 לא קיבל כל תשובה מטעם המשיבים לפנייה זו.

== העתק מהפנייה של העותר 1 מיום 6.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/21.

81. כמו כן, עובר להגשת עתירה זו, ולמען הזהירות, פנו העותרים ביום 24.8.2020 ליועמ"ש, לראש הממשלה ולמ"מ היועמ"ש לכנסת בבקשה להימנע מכל פעולה על פי חוק הסמכויות המיוחדות ולפעול לביטולו המידי, וזאת לנוכח הפגמים החוקתיים שעלו בו תוך פירוט הטענות נגד החוק שיובאו בעתירה.

== העתק מהפנייה למשיבים מיום 24.8.2020 בבקשה לביטול החוק מצורף ומסומן כנספח ע/22.

82. ביום 30.8.2020 נתקבלה תשובת מ"מ יועמ"ש הכנסת ובה הובאה עמדתה שלפיה "אין יסוד לטענות" המועלות נגד החוק תוך דחיית כלל הטענות שפורטו בפנייה.

== העתק מתשובת מ"מ יועמ"ש הכנסת מיום 30.8.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/23.

83. וביום 4.9.2020 נתקבלה תגובת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי) שבמסגרתה הכיר "בתקדימיות של החוק" ובפוטנציאל הטמון בהיקף הסמכויות המוענק לממשלה "לפגוע בזכויות יסוד

ובמרקם החיים הבסיסי של אוכלוסיית המדינה" (פס' 5 לתגובה). ואולם, ולאחר פירוט תשובתו, הובהר כי הוא אינו רואה מקום לקבל את הטענות שהעלה העותר 1 בפנייתו.

== העתק מתשובת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי) מיום 4.9.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/24.

הטיעון המשפטי

84. פרק זה יכלול שני ראשי טיעון מרכזיים: ראש הטיעון הראשון יחולק לשלושה חלקים כדלהלן: החלק הראשון יעסוק בהליך חקיקת החוק ובמסגרתו ייטען כי האופן החפוז שבו נתקבל החוק בקריאות השנייה והשלישית מהווה הפרה היורדת לשורש הליך החקיקה באופן שמצדיק באופן עצמאי את פסילת החוק; בחלק השני ייטען לאי-חוקתיות החוק משום שהוא סותר את סעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה בכל הקשור להסדר ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה; בחלק השלישי ייטען נגד היקף הסמכויות שהועברו בחוק לידי הרשות המבצעת, העולה כדי הפרה של עיקרון הפרדת הרשויות ועיקרון שלטון החוק, וכן כדי הפרה של האמור בסעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה, הקובע כי "לא יותקנו תקנות שעת חירום ולא יופעלו מכוחן הסדרים, אמצעים וסמכויות, אלא במידה שמצב החירום מחייב זאת", במיוחד לנוכח הפרשנות שניתנה לו בפסיקת בית המשפט העליון. כמו כן, ייטען כאן כי החוק מפר את עיקרון הוודאות במשפט ועיקרון החוקיות בפלילים.

85. ראש הטיעון השני יעסוק בניתוח החוק על פי תנאי פסקת ההגבלה, והוא יחולק כדלקמן: תחילה יבקשו העותרים להציג את הפגיעות בזכויות החוקתיות הנגרמות בחוק הסמכויות המיוחדות, ויטענו כי פגיעות אלה בזכויות נגרמת בחוק שאינו הולם את ערכי מדינה דמוקרטית, משהוא מפר עקרונות יסוד של ההסדר החוקתי ושל השיטה המשפטית במדינה (כפי שאלו פורטו תחת ראש הטיעון הראשון); שנית, ייטען כי החוק פוגע בזכויות ובערכים אלה שלא לתכלית ראויה; שלישית נטען כי החוק אינו עומד בדרישות עיקרון המידתיות.

א. החוק מפר נורמות מוסדיות:

א.1. הפגיעה בהליכים דמוקרטיים – הליך החקיקה:

86. חוק הסמכויות המיוחדות הובא לקריאה שנייה ושלישית תוך סטייה מהליכי החקיקה הרגילים הנהוגים במליאת הכנסת, כמפורט לעיל, באופן שמנע מחברי הכנסת שהות מספקת לצורך למידת הצעת חוק המורכבת וקיום דיון מעמיק בה עובר להבאתה להצבעה במליאה. לא רק שהצעת החוק הובאה להצבעה תוך פטירתה מחובת ההנחה הקבועה בסעיף 88 לתקנון הכנסת, אלא שהוחלט להחיל לגבי הדיון בה את האמור בסעיף 98 לתקנון תוך הגבלת ההליכים במליאה לשלוש שעות תוך צמצום היקף הזמן לדיון בהסתייגויות שהוגשו בעניינה.

87. חוק הסמכויות המיוחדות הוא לכל הדעות חוק מורכב, הכולל שורה רחבה של חידושים והוא נועד להסדיר בעיה אקוטית ביותר עם השלכות מעשיות וחוקתיות רבות. היקף הסוגיות הכלולות בו, היקף הסמכויות המוענקות במסגרתו לממשלה וההסדרים החוקתיים הייחודיים הקבועים בו, הופכים אותו

לחוק הדורש למידה מעמיקה ורצינית עובר להבאתו לדיון. אף על פי כן, החוק הובא לדיון במליאה באותו יום שבו הוא הונח על שולחנה. לא רק זו, אלא שהדיון בו אף הוגבל לשלוש שעות בלבד.

88. יש לציין כי לא הייתה כל דחיפות להעביר את החוק דווקא באותו יום, שהרי הסמכויות שעל פיהן פעלה הממשלה עד לאותו שלב נשענו על חוקי הארכת תקש"ח שהיו בתוקף עד לחודש אוגוסט, ושתוקפם אף הוא עוד במסגרת חוק הסמכויות המיוחדות. כך, למשל, תוקפו של החוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות נקבע עד ליום 6.8.2020, והוא הוארך במסגרת חוק הסמכויות המיוחדות עד ליום 10.8.2020. אותו מצב התקיים גם ביחס ליתר חוקי ההארכה שחוק הסמכויות המיוחדות אמור היה להחליף.

89. ההליך המזורז שבו הועבר חוק הסמכויות המיוחדות בקריאות השנייה והשלישית לוקה בפגם היורד לשורש ההליך משנגרמה במסגרתו פגיעה רצינית בזכות ההשתתפות של חברי הכנסת במובנה המהותי וכפי שזו פותחה בפסיקותיו של בית המשפט הנכבד. בבג"ץ 10042/16 קוונטינסקי נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו, 6.8.2017) (להלן: **בג"ץ קוונטינסקי**) עמד השופט סולברג על משמעותו של עיקרון ההשתתפות בזו הלשון:

"עקרון ההשתתפות איננו מתמצה במתן אפשרות לחברי הכנסת לנכוח פיזית בדיוני מליאת הכנסת או הוועדה. עקרון ההשתתפות משמעו מתן אפשרות אמיתית, רצינית והוגנת לחברי הכנסת לעיין ולדון, להעיר ולהאיר, לשאול ולשקול – הכל על מנת שיהיה סיפק בידם לגבש עמדה מושפלת בסוגיה שעל הפרק." (בג"ץ קוונטינסקי, פס' 52 לפסק דינו של השופט סולברג).

90. באשר למבחן הראוי לעניין הפעלת ביקורת שיפוטית על הליכי החקיקה בכנסת, הבהיר השופט סולברג כי:

"אין די בכך שהליך החקיקה יעוצב כך שתינתן לחברי הכנסת האפשרות 'לדעת על מה הם מצביעים' – לקרוא את הצעת החוק, לשמוע על אודותיה ולהבין באופן שטחי את החוק העומד להצבעה; הליך החקיקה צריך לאפשר לחברי הכנסת לגבש עמדה מהותית, ולו באופן המצומצם ביותר, בנוגע להצעת החוק המונחת לפניהם. גיבוש עמדה איננו אקט 'פסיבי' גרידא, אלא דורש מהלך מחשבתי מסוים, עיבוד עצמאי של המידע הנמסר לחבר הכנסת, וקבלת החלטה מושפלת בעד או נגד הצעת החוק. רק כאשר תינתן לחברי הכנסת אפשרות מעין זו, ניתן יהיה לומר כי הייתה להם הזדמנות להשתתף, באופן פעיל ואמיתי, בהליך החקיקה" (שם, פס' 59 לפסק דינו של השופט סולברג).

91. המשיך השופט סולברג והבהיר כי "הליך חקיקה תקין מחייב אפוא קיומו של דיון, במובנו המהותי; שיג ושיח" (שם, בפס' 60 לפסק דינו של השופט סולברג), והדגיש את חשיבותה של זכות הביטוי של חבר הכנסת כהגשמה של עיקרון הייצוגיות, בזו הלשון:

"בהבעת עמדותיו, מגשים חבר הכנסת את עקרון הייצוגיות – הוא נציג העם – הם שולחיו, והוא להם לפה. זאת ועוד, מבלעדי דיון מינימלי, לא יוכלו חברי הכנסת לגבש עמדה מהותית, מושפלת, לחכוך בדעתם ולהחליט אם לתמוך בהצעת חוק, לעשות לתיקונה, או להתנגד לה. ללא אפשרות לקיים דיון – השתתפותם של חברי הכנסת בהליך החקיקה תרוקן מתוכן, ותצטמצם אך להכרה בסיסית ו'פסיבית' של הצעת החוק שלפניהם. במצב מעין זה ישנו חשש לא מבוטל כי הכנסת תהפוך ליחותמת גומי של יוזמי הצעות החוק – פעמים רבות, של הרשות המבצעת, אשר כאמור, נהנית מרוב בכנסת. עקרון הפרדת הרשויות מחייבנו אפוא לעמוד על המשמר, לבל תאפיל הממשלה על הכנסת.

[...] הדיון מבטיח כי עמדות של ציבורים ומגזרים שונים תשמענה בבית המחוקקים, ובכך מגשים הלכה למעשה את ערך הפלורליזם. היכולת לנהל דיון אוצרת בקרבה גם את היכולת להאזין לעמדות מעיקות, לשוחח בכבוד, להכיר בלגיטימיות של תפיסות טוב שונות ושל אנשים אחרים. הדיון הוא גם היכולת להסכים, להתפשר, לנסות להגיע

לעמק השווה – כל אלה נטועים בלב לבה של הדמוקרטיה" (שם, פס' 63 ופס' 66 לפסק דינו של השופט סולברג).

92. בנוסף, ציין השופט סולברג רשימה של אינדיקציות שיש בה כדי לסייע בבחינת השאלה אם ניתנה לחברי הכנסת האפשרות לקיים דיון כנדרש: **"משך הדיון, והאם היה מידתי ביחס לאורכה של הצעת החוק, למורכבותה, ולהיקף השלכותיה** (עניין ידיד, בפסקה 53); הצעת חוק יחודית ומורכבת, ראוייה לדיון בנפרד מנושאים אחרים, לעיתים בוועדה רלבנטית מקרב ועדות הכנסת, באופן שיאפשר את שקילתה בכובד הראש ההולם (עניין עדאלה, בפסקה 21 לפסק הדין של השופטת ע' ארבל); השפעת הדיון בוועדה או במליאה על הצעת החוק, על נוסחה, על תוכנה (עניין תנועת דרור ישראל, בפסקה 46; עניין ידיד, בפסקה 53; עניין התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, בפסקה 13; עניין עדאלה, בפסקה 21 לפסק הדין של השופטת ע' ארבל); תשתית עובדתית שצורפה להצעת החוק (עניין תנועת דרור ישראל, בפסקה 46; עניין עדאלה, בפסקה 21 לפסק הדין של השופטת ע' ארבל; ראו גם: רובינשטיין ומדינה, בעמודים 729-730); **פרק הזמן מעת העברת הצעת החוק, ולמצער עיקרי הסדריה או מרביתם, לעיון חברי הכנסת, עד למועד הדיון**; וכיוצא באלו שיקולים" (שם, פס' 80 לפסק דינו של השופט סולברג) (ההדגשות הוספו).

93. אכן במקרה זה מדובר בפגיעה בזכויות פרלמנטריות ראשונות במעלה, בעיקרון החוקתי בדבר הבטחת השתתפות חברי הכנסת כולם, לרבות חברי הכנסת מטעם האופוזיציה, בקביעה ובעיצוב של ההסדרים הראשוניים. בהקשר זה לא למותר להזכיר כי הליכי חקיקת המשנה אינם מערבים, מעצם טיבם, את סיעות האופוזיציה, שמייצגות קבוצות אזרחים שונות ויכולים להביא פרספקטיבה שאינה עומדת לרשות מחוקק המשנה, המייצג בעיקרו את נקודות המבט של הסיעות הנמנות על הקואליציה.

94. בבג"ץ **איכוני השב"כ**, עמדה הנשיאה חיות על חשיבות השתתפות כל סיעות הכנסת בדיונים הקובעים הסדר ראשוני בעניין חירום, שהוא מטבעו רגיש לזכויות אזרח. דבריה של הנשיאה שהתייחסו לחקיקה בעניין סמכויות השב"כ בשעת חירום בשל נגיף הקורונה מתאימים אף לענייננו כאן: "על הממשלה לפעול לעיגון הבסיס למעורבות כזו בחקיקה ראשית, על מנת לאפשר את השתתפותם של חברי הכנסת מכלל סיעות הבית בהכרעות הנוגעות לסוגיה חשובה זו (בג"ץ **איכוני השב"כ**, פס' 33 לחוות דעתה של הנשיאה חיות).

95. בבג"ץ **ארגון מגדלי העופות** עמד בית המשפט בהרחבה על משמעותו של עיקרון ההשתתפות בהקשר של חקיקה רגילה (ראו: בג"ץ 4885/03 **ארגון מגדלי העופות בישראל אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נ' ממשלת ישראל**, פ"ד נט(2) 14, 47-52 (2004) (להלן: **בג"ץ ארגון מגדלי העופות**)). בין היתר, הבהיר בית המשפט כי "על-מנת שהכנסת תוכל למלא את תפקידיה מכוח עקרון הייצוג הדמוקרטי יש לאפשר לכל חברי-הכנסת להשתתף בהליכים הפרלמנטריים הנדרשים לשם מילוי תפקידים אלה" (שם, בעמ' 47). כאשר מוענקת למחוקק המשנה הסמכות לקבוע, כבמקרה דנן, הסדרים ראשוניים, ניטלת מידי חברי הכנסת אחת מהפונקציות המרכזיות של תפקידם, להשתתף בגיבוש ההכרעות העקרוניות שישפיעו בצורה רחבה על זכויות הציבור בכלל וציבור בוחריהם בפרט.

96. לענייננו, ברי כי לא הייתה כל מניעה לאפשר לחברי הכנסת שהות של כמה ימים ללמוד את הצעת החוק מבלי שיהיה בכך בכדי לצמצם את מרחב הפעולה של הממשלה בכל הנוגע למאבק בהתפשטות הנגיף, וזאת משהיו לרשותם כלים שעוגנו בחוקי ההארכה שהיו מיועדים ממילא להישאר בתוקף למשך מספר שבועות לאחר קבלת חוק הסמכויות המיוחדות. מנגד, ההתעקשות על העברת החוק באותו יום שבו

סיימה ועדת החוקה, חוק ומשפט את דיוניה פגעה ביכולתם של חברי כנסת רבים ללמוד אותו ולהכיל את המורכבות שבו, ויש בכך לדידנו כדי ללמד על פגם היורד לשורש הליך החקיקה באופן שמצדיק את בטלות חוק הסמכויות המיוחדות מטעם זה בלבד.

א.2. אי-חוקתיות הסמכת הממשלה להכריז על מצב חירום :

97. סעיף 2 לחוק הסמכויות המיוחדות, הקובע כי סמכות ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה נתונה בידי הממשלה וכי הארכתה תינתן בידי הממשלה ובאישור ועדה של הכנסת, וסעיף 3 הקובע כי הכנסת אך מוסמכת לבטל את ההכרזה, סותרים את סעיף 38(א) לחוק יסוד: הממשלה הקובע כי "ראתה הכנסת שקיים במדינה מצב של חירום רשאית היא, ביוזמתה או על פי הצעת הממשלה, להכריז על מצב חירום".

98. ודוק: סעיף 38(א) זה החליף את סעיף 9 לפקודת סדרי שלטון ומשפט, התש"ח-1948 שאימץ מאז הקמת המדינה את העיקרון לפיו רק הכנסת מוסמכת להכריז על מצב חירום. אף סעיף 12 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו מורה כי רק לאחר שהכנסת הכריזה על מצב חירום תהיה הממשלה רשאית להתקין תקנות שעת חירום הפוגעות בזכויות אדם. ההיגיון שבבסיס מתן הסמכות לרשות המחוקקת דווקא, ולא לרשות המבצעת, להכריז על מצב חירום נשען על הניסיון ההיסטורי של גרמניה היכן שהרשות המבצעת היא זו שהכריזה על מצב חירום ולבסוף היא אף השעתה את החוקה כולה (לעניין זה ובהקשר למצב החירום בענין קורונה ראו ברק מדינה ואילן סבן 'לשחק בנשק לא-קונבנציונלי' בלוג המרצים למשפטים באוניברסיטה העברית (מרץ 2020):

www.hujiilawblog.com/single-post/2020/03/26 לשחק-בנשק-לא-קונבנציונלי; וכן ראו מרדכי קרמניצר ונדיב מרדכי 'שעת חירום, מצב חירום וסדר חוקתי' (המכון הישראלי לדמוקרטיה, מרץ 2020: idi.org.il/articles/31139); לילה מרגלית 'סמכויות חירום ובקרה פרלמנטרית במשבר הקורונה: סקירה משווה' (המכון הישראלי לדמוקרטיה, מאי 2020: idi.org.il/articles/31524).

99. לכן בטלות הסעיפים 2 ו-3 לחוק הסמכויות המיוחדות מתבקשת הן בשל כך שהם סותרים את סעיף 38(א) הנ"ל והן ממעמדו כהוראה חוקתית על-חוקית, שאינה ניתנת לשינוי באמצעות חוק רגיל, אך גם מההיסטוריה החקיקתית של חוק יסוד: הממשלה כפי שנציג אותה להלן.

100. הרקע להוספת סעיפים 49 ו-50 לחוק יסוד: הממשלה משנת 1992 (כיום סעיפים 38 ו-39 לחוק היסוד) היה פסק דינו של בית המשפט העליון בבג"ץ 2994/90 פורז נ' ממשלת ישראל, פ"ד מד(3) 317 (1990) (להלן: **בג"ץ פורז**) שבו בוטלו תקש"ח שהתקין שר השיכון מכוח סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, ואשר הסדיר את סמכויות רשויות השלטון במצב חירום עד לאותה עת, וזאת לצורך מתן מענה ל-"גלי העלייה הגואים". בית המשפט ביטל את התקנות לנוכח קיומו של מסלול חקיקה בכנסת באותו עניין שעליו ביקשו התקנות לחול, והוא קבע כי "באורח עקרוני יש להיזקק לסמכות של חקיקה לשעת חירום רק כאשר אין אפשרות להמתין עד לקיומם של תהליכי החקיקה של הכנסת" (שם, בעמ' 326-327).

101. ואכן, במהלך הדיון בהצעת חוק היסוד בוועדת החוקה, חוק ומשפט ביום 1.1.1991, הבהיר יושב ראש הוועדה, ח"כ אוריאל לין, ש-"כדי למנוע ניצול לרעה של מצב החירום קבענו את סעיף קטן (ד),

בהשראת בית המשפט העליון. היו תקנות שעת חירום, והוא פסל אותן, ואנחנו באים לחזק את הביקורת השיפוטית" (פרוטוקול ישיבה מס' 209 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-12, 14 (1.1.1991)).

== העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 209 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-12 (1.1.1991) מצורף ומסומן כנספח ע/25.

102. לעניין הסמכות להכריז על מצב חירום, התעורר בוועדה דיון ער בזמנו שנשב סביב השאלה אם ההכרזה של הכנסת תהיה ביוזמתה שלה או ביוזמה של הממשלה, ובדבריו הבהיר חבר הוועדה, י' צידון, כי "ביסודו של דבר המטרה כאן היתה להכניס אלמנט של בקרה של הכנסת על זכויות הממשלה להכריז על מצב חירום" (פרוטוקול ישיבה מס' 264 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-12, 11 (4.6.1991)). והדברים שהובאו על ידי יו"ר הוועדה, א' לין, מבהירים את האיזון הראוי אותו ביקש חוק היסוד לקדם: "הכרזת מצב חירום על ידי הממשלה היא לא הכלל, אלא החריג. הממשלה עושה זאת רק כשאי אפשר לכנס את הכנסת [...]. סמכות הממשלה היא סמכות מקבילה, אבל היא לא סמכות דומה. כתוב כאן שהיא רשאית לעשות כן אם אי אפשר לכנס את הכנסת" (שם, בעמ' 7; ההדגשה הוספה). זאת ועוד, "... הנורמה היא שהכנסת – לא הממשלה – סוברנית להכריז על מצב חירום ברוב של 61 מחבריה. בסיטואציות מיוחדות בהן אי אפשר לכנס את הכנסת אנחנו מאפשרים לממשלה להכריז על מצב חירום, וזאת לתקופה קצרה של שבעה ימים..." (שם, בעמ' 12). מדברים אלה ברור הוא כי הסדר החירום שנקבע בחוק יסוד: הממשלה ביקש להטיל את האחריות העקרונית של ההכרזה על מצב חירום על הרשות המחוקקת.

== העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 264 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-12, 11 (4.6.1991) מצורף ומסומן כנספח ע/26.

103. הדיון שם גם התייחס לעניין סוג מצב החירום והאם יש צורך בפירוט מצבי החירום שיצדיקו הכרזה, אם לאו. הצעות לפירוט נדחו, אך היה ברור כי יכולים להתעורר מספר מצבי חירום שידרשו הכרזה ספציפית שתתאים למצב החירום הקונקרטי בו עסקינן, באופן שמשמיע את המסקנה שגם מצבי חירום שאינם מצטמצמים למצב חירום ביטחוני במובנו הצר מוכפפים להסדר הקבוע בסעיפים אלה. כך, למשל, נציג משרד המשפטים, שלמה גוברמן, שהציע לכלול רשימה כללית של מצבי החירום שעליהם יכולה להכריז הכנסת, אמר במהלך הדיון בוועדה את הדברים הבאים:

"בוודאי אפשר יהיה לפנות לבג"ץ לטעון שההכרזה הזאת חסרת תוקף. אם הכנסת תפעל בצורה קפריזית, אני חושב שזו מהותה של חוקה שהיא באה להגביל את הכנסת. ניתן להגדיר את הנסיבות, כמובן, במילים מאוד כלליות, ורק לשם דוגמה, מצבים של חירום יכולים להיות: מצב של מלחמה שבה משתתפת ישראל, או של פעולות איבה צבאיות נגד ישראל, או מצב של חשש מוחשי מפני מלחמה או מפני פעולות איבה צבאיות כאמור, שיבוש חמור בשלום הציבור ובבטחון הציבור שכרוכה בו פגיעה חמורה בקיום האספקה והשירותים החיוניים כתוצאה של אחד מאלה: אסון טבע, מגיפה או מפגע סביבתי חמור, מלחמת אזרחים, התקוממות מזויינת, מרי אזרחי או מהומות. סכסוך עבודה בענף מסחרי או במיגזר חיוני של המשק, המלווה בשביתות בעיצומים, משבר בין-לאומי שכרוכה בו פגיעה חמורה בייבוא של חומרי גלם חיוניים או בפעילות הכלכלית של המשק. [...]. כאשר מתייחסים למקרה של אסון טבע, מגיפה או מפגע סביבתי חמור, מטבע הדברים אני רואה לנגד עיני את המקרה שהיה בחדרה, עם החשש מפני פריצת מגיפה של שיתוק ילדים. במקרה כזה בהחלט מתקבל על הדעת להכריז על מצב חירום באזור מסוים. לכן, נדמה לי שצריך להסדיר נסיבות מצב חירום, ואני מצדד בזה שאפשר יהיה להכריז על מצב חירום גם באזור של המדינה." (שם, בעמ' 9).

104. עמדת הוועדה לעניין זה סוכמה על ידי חבר הוועדה יצחק לוי :

"לגבי הסעיף הראשון אני חושב שהישוב ראש צדק באמרו שהפירוט הוא בעייתי. אולי אלה הדברים המצויים יותר במצב חירום, אבל יכולים להתעורר כל מיני מצבי חירום נוספים, ואז יתחיל ויכוח. אם, למשל, תהיה עליה של 200,000-300,000 איש בחודש מרוסיה, ונצטרך להכריז על מצב חירום גם בגלל נושא חיובי, יתחיל ויכוח אם צריך להכריז על מצב חירום כדי להפקיע חוקי בניה וכדומה. לכן לא הייתי מציע לפרט את הנסיבות של מצב חירום" (שם, בעמ' 12).

105. סיכומם של דברים, ההסדר האמור לא יועד לחול על חלק ממצבי החירום האפשריים, בבחינת הסדר חלקי או שיורי, שייסוג מפני חקיקה סותרת של הכנסת. הנפוץ הוא, מדובר בתשתית הנורמטיבית החוקתית היחידה שנועדה להסדיר את התנהלות הרשויות עם פרוץ מצב חירום במדינה, יהא טיבו אשר יהא. בהקשר זה, סעיף 38(א) מסדיר את האופן שבו הכרזה על מצב חירום צריכה להתקבל, וקובע, ככלל, כי הכנסת היא הרשות השלטונית שרשאית להכריז על מצב חירום מיוחד. רק כאשר נבצר ממנה לעשות כן, רשאית הממשלה להכריז על מצב חירום, והכרזתה תעמוד בתוקפה לתקופה של שבעה ימים, הניתנת להארכה ככל שהנסיבות לא מאפשרות לכנס את הכנסת. ההסדר האמור מבקש לאזן, גם בעתות של חירום, בין השמירה על עיקרון הפרדת הרשויות לבין הצורך להגיב למצבים דינמיים על ידי מתן האפשרות לממשלה לפעול כאשר אין בידי הכנסת את היכולת לעשות זאת.

106. לכן אין במתן הסמכות לכנסת לבטל את ההכרזה על מצב החירום בשל נגיף הקורונה כאמור בסעיף 3(ב) או במתן הסמכות לוועדה של הכנסת לאשר מראש את הארכתה כאמור בסעיף 2(ד)2(2) לרפא את הפגם החוקתי שנוצר עקב הפרת האמור בסעיף 38(א) לחוק יסוד: הממשלה. אין דין קבלת ההחלטה הראשונית בדבר ההכרזה על מצב חירום כדין ההחלטה לבטלה או כדין ההחלטה לאשר החלטה להאריכה. בהקשר זה, ובשינויים המחויבים, יפים לענייננו דבריה של הנשיאה חיות בבג"ץ **איכוני השב"כ לפיהם** "ועדת השירות הזמנית המונה חברי כנסת בודדים אינה מהווה תחליף ל-120 חברי כנסת נבחרים" (שם, פס' 32 לפסק דינה של הנשיאה חיות).

107. הרעיון העומד בבסיס ההסדר החוקתי שנקבע הוא כי **כלל** הנציגים הנבחרים של **כלל** האזרחים, על כלל השתייכויותיהם המפלגתיות והפוליטיות, הם אלה שאמורים לקבל את ההחלטה העקרונית בדבר המעבר ממצב הדברים הרגיל למצב דברים של שעת חירום. וכפי שהבהירה הנשיאה חיות בבג"ץ **איכוני השב"כ** "בדמוקרטיה ייצוגית, אשר בה הריבון הוא העם' ההכרעות העקרוניות והמהותיות לחיי האזרחים צריכות להתקבל עלידי הגוף שנבחר עלידי העם לקבל הכרעות אלה' [...]. לעיקרון בסיסי זה נודעת חשיבות גדולה בפרט בישראל, שבה חל תהליך מתמשך של התחזקות הרשות המבצעת על חשבון הרשות המחוקקת (דפנה ברק-ארז **אזרח, נתין, צרכן: משפט ושלטון במדינה משתנה** 42-43 (2012))" (שם, בפס' 31).

108. במהלך דיוני ועדת החוקה, חוק ומשפט בחוק הסמכויות המיוחדות הבהיר הייעוץ המשפטי של הוועדה כי מתן סמכות ההכרזה לממשלה ללא אישור הכנסת טעון דיון לנוכח חריגותו של ההסדר. במסמך ההכנה לקראת דיון הפתיחה בהצעת החוק בוועדה, הועלתה השאלה "**האם אין מקום לקבוע שהכנסת, או ועדה מוועדותיה, תאשר את ההכרזה** ובכך תינתן לגיטימציה דמוקרטית להגבלות שהרשות המבצעת תבקש להטיל מכוח ההכרזה?" (ההדגשה במקור – בעמ' 5 למסמך הכנה לדיון בוועדת החוקה ביום 23.6.2020 בעניין הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה

החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (מ/1320) – דיון פתיחה ופרק ב' להצעה: הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה (להלן: **מסמך ההכנה של הייעוץ המשפטי לכנסת, 23.6.2020**)).

== העתק מסמך ההכנה של הייעוץ המשפטי לכנסת, 23.6.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/27.

109. ואולם, על אף שהייעוץ המשפטי של הכנסת הצביע על הבעייתיות בהסדר שקודם בהצעת חוק הסמכויות המיוחדות לעניין ההכרזה, כנעוצה בכך שהחוק אינו כולל אישור של הכנסת על הכרזה שתיתן על ידי הממשלה, לדידנו הבעייתיות טמונה דווקא בכך שסמכות ההכרזה על מצב החירום הוענקה מלכתחילה לממשלה, באופן שנשען על תפיסה שרואה בסעיפים 38-39 לחוק יסוד: הממשלה הסדר שיורי או אופציונאלי, שניתן לסטות ממנו על ידי חוק רגיל של הכנסת, הן לעניין זהות הרשות האמונה על ההכרזה על מצב החירום והן, כפי שנראה להלן, לעניין הסדרת אופן התגובה למצב החירום וחלוקת הסמכויות בין הרשויות השונות.

110. על המשמעויות המעשיות של חובת הכנסת לפעול במצבי חירום ועל ההקפדה על כך שהיא לא תתפרק מתפקידיה נעמוד להלן בחלק שיעסוק בחובה לשמור על ההבחנה בין הסדרים ראשוניים למשניים. בהקשר זה יוער כי מתן הסמכות לממשלה לקבוע הסדרים ראשוניים מקום בו הכנסת אינה מנועה בשל נסיבותיו של מצב החירום שנגרם עקב התפשטות נגיף הקורונה להסדיר אותם בעצמה עולה כדי הפרה של האמור בסעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה, ומהווה למעשה עקיפה של הוראותיו. ואולם, לסיכום חלק זה ייטען כי **חוק הסמכויות המיוחדות הינו בלתי חוקתי בעיקר בגלל שהוא נכשל בסוגיה החוקתית החשובה ביותר: זהות הגוף השלטוני אשר מוסמך להכריז על מצב חירום מיוחד.**

א.3. הפגיעה בנורמות מוסדיות – הפרדת הרשויות, בשלטון החוק ובוודאות המשפטית:

א.3.א. הפגיעה בעיקרון הפרדת הרשויות ושלטון החוק בעת חירום – סעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה:

111. חוק הסמכויות המיוחדות מפר את עיקרון ההבחנה בין הסדרים ראשוניים למשניים, על ידי הסמכת הממשלה בסעיף 4(א) לחוק להתקין תקנות המגבילות זכויות אדם בצורה רחבה, תוך הסמכתה להכריע הן בדבר רמת התחלואה, בכל זמן נתון, שתצדיק את הגבלת הזכויות על פי רשימת הכלים הרחבה המנויה בסעיפים 6 עד 12 לחוק, והן להכריע בדבר סוג המגבלות עצמן שיאומץ. באופן זה, החוק מסמיך את ועדת השרים הן להכריז על אזור מוגבל והן לקבוע את המגבלות שיחולו בו, וזאת לאחר שוועדת השרים בעצמה תכריע באשר למידת התחלואה שתצדיק את ההכרזה ואת המגבלות שיחולו.

112. הסדר הסמכה רחב כאמור עולה לכדי הפרה של ההוראה המעוגנת בסעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה הקובע כי "לא יותקנו תקנות שעת חירום ולא יופעלו מכוחן הסדרים, אמצעים וסמכויות, אלא במידה שמצב החירום מחייב זאת".

113. על יסוד התפישה כי הסדרי החירום המעוגנים בחוק יסוד: הממשלה מהווים הסדר ממצה נובע, כי מתן הכרזה כאמור על ידי הכנסת אין משמעותה כי ההסדרה של מצב החירום תבוצע באופן אוטומטי על ידי התקנת תקש"ח לפי האמור בסעיף 39(א). זאת מאחר ששתי מגבלות מהותיות נקבעו ביחס לסמכותה של הממשלה לפי סעיף 39(א) להתקין תקש"ח ועוגנו בסעיפים 39(ד) ו-ה). המגבלה הראשונה היא תוכנית/מהותית, והיא קובעת כי "אין בכוחן של תקנות שעת חירום למנוע פניה לערכאות, לקבוע

ענישה למפרע או להתיר פגיעה בכבוד האדם" (סעיף 39(ד)). בהקשר זה יצוין כי המגבלות המופיעות בחוקי יסוד אחרים, לרבות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וחוק יסוד: חופש העיסוק אף הן ממשיות לחול במצבי חירום. המגבלה השנייה היא מוסדית/פרוצדוראלית, והיא קובעת כי "לא יותקנו תקנות שעת חירום ולא יופעלו מכוחן הסדרים, אמצעים וסמכויות, אלא במידה שמצב החירום מחייב זאת" (סעיף 39(ה)).

114. שתי מגבלות אלה רלבנטיות לענייננו והן נידונו בבג"ץ 6971/98 פריצקי נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג(1) 763 (1999) (להלן: **בג"ץ פריצקי**). שם, השופט חשין קבע כי "הסמכות להתקין תקנות-שעת-חירום הוגבלה למטרות מסוימות בלבד [...], ולעיתות שהכנסת הכריזה עליהן כעתות חירום [...]; לא עוד, אלא שחייב שיהא קשר ישיר, קשר בלתי אמצעי, בין מצב החירום לבין הצורך בהתקנתן של תקנות-שעת-חירום" (שם, בעמ' 805). ועוד כי "תנאי מוקדם הוא להתקנתן של תקנות-שעת-חירום, שדרכי חקיקה אחרות נחסמו – למעשה אם לא להלכה – וכי אי-שימוש בכלי חד זה של תקנות-שעת-חירום עלול להזיק באורח ממשי ומהותי, יותר מאשר שימוש בו עלול לפגוע בעיקרי-יסוד של החברה בישראל" (שם, בעמ' 808). לחיזוק מסקנה זו, הפנה השופט חשין לספרם של רובינשטיין ומדינה, בו הובעו הדברים הבאים:

"הגישה המנחה היא, כי השימוש בסמכות הקיצונית להתקין תקנות שעת חירום, מן הדין שיעשה בזהירות. באורח עקרוני יש להיזקק לסמכות זו רק במקום שאין אפשרות, בשל נסיבות חירום, להמתין עד לקיום הליכי החקיקה של הכנסת. מאידך, אין להשתמש בסמכות זו למטרות שאין בינן לבין קיומה של שעת חירום ולא כלום" (שם, שם).

115. ובהקשר זה הוסיפה השופטת דורנר כי "נדרש, כי חסימתה של האפשרות לחקיקת חוק תיגרם עקב מצב החירום הקיים במדינה. כלומר, ניתן להתקין תקנות שעת חירום רק כאשר כתוצאה ממצב החירום הכנסת משותקת, ואין ביכולתה לקיים הליכי חקיקה" (שם, בעמ' 832). הנשיא ברק הגיע במישור העקרוני למסקנה דומה על ידי השימוש במבחן המידתיות שלפיו, באם החלופה של הסדרת הנושא על ידי הכנסת זמינה, אז השמירה על עקרון הפרדת הרשויות מחייבת פנייה אל המחוקק הראשי.

116. אמנם מרבית סעיפי המשנה של סעיף 39 מסדירים את הסמכות להתקין תקש"ח, ואולם קריאה זהירה של הסעיף, הן על רקע סעיף קטן (ה) והן על רקע ההלכות בבג"ץ פורז ובבג"ץ פריצקי, מבהירה כי הפנייה למסלול של התקנת תקש"ח היא בבחינת החריג ולא הכלל. משמעותו של סעיף 39(ה), וכפי שהוא פורש בהלכות הנ"ל, היא שככלל הרשות המחוקקת היא המופקדת על קביעת ההסדרים העיקריים במצב חירום. כך נשמרים עקרון הפרדת הרשויות, שלטון החוק, כמו גם העיקרון ההבחנה בין הסדרים ראשוניים למשניים. אכן, על פי העקרונות החוקתיים המנחים, הרשות המחוקקת היא הגוף המוסמך לפעול במצבי חירום, והרשות המבצעת נוטלת לעצמה סמכויות מיוחדות רק כאשר נסיבות מצב החירום מאיינות את יכולתה של הרשות המחוקקת לבצע את התפקיד החוקתי המוטל עליה. עקרונות אלה תקפים הם, הן לעניין ההכרזה הראשונית על קיומו של מצב חירום, והן לעניין ההחלטה העקרונית ביחס לסוג והיקף האמצעים שיש לנקוט בהם לשם ההתמודדות עם האתגרים אותם מעמיד מצב החירום.

117. העולה מהאמור הוא כי ככל שהרשות המחוקקת מבקשת להסדיר את מצב החירום, חובה לעשות זאת באמצעות חקיקה ראשית שבמסגרתה יוגדרו הסמכויות של יתר הרשויות וייקבעו קריטריונים

ברורים ומוגדרים מראש להפעלתן, תוך עיגון מנגנון פיקוח אפקטיבי על תוצריהן, וכל זאת על מנת להקפיד שזכויות הפרט לא תיפגענה במידה העולה על הנדרש בנסיבות העניין.

118. ודוק: המעבר ממצב של התקנת תקש"ח על ידי הממשלה, שהוא בבחינת חריג, למצב שבו הכנסת קובעת את ההסדרים הראשוניים במצב חירום (כנדרש על פי סעיף 39(ה)), והוא הכלל, חייב לסמן נקודת מעבר איכותנית ולא צורנית. העמידה על כך שהכנסת לא תתפרק מתפקידיה החוקתיים אינה יכולה להסתפק בכך שהכנסת תסמיך את הממשלה, בהסמכה פורמאלית, להפעיל אמצעים כאלה או אחרים לשם ההתמודדות עם מצב חירום כלשהו. הכנסת מחויבת להמשיך ולשחק תפקיד מרכזי בקביעת ההסדרים של שעת החירום על ידי עיצוב מפורט ומדוקדק של הסמכויות אותן רשאית הרשות המבצעת להפעיל תוך קביעת מדרג של התאמה בין סוג הסמכות, בהינתן היקף הפגיעה שלה בזכויות היסוד, לבין חומרת מצב החירום.

119. בניגוד לכך, בחוק הסמכויות המיוחדות הכנסת למעשה מתפרקת מתפקידיה זה על ידי העברה סיטונאית של סמכויות חקיקה לרשות המבצעת, הזהה בהיקפה ובתוכנה לסמכויות שהופעלו תחת משטר התקש"ח שהנהיגה הממשלה עד לקבלת החוק מושא העתירה, שאמור היה להחליף את המצב הקודם והפגום שבו הודרה הכנסת מהליכי ההסדרה של מצב החירום ולקבוע הסדר ראשוני מאוזן שמגשים את עיקרון הפרדת הרשויות. ואולם זאת רק לכאורה, משום שבמקום לקבוע את ההסדרים הראשוניים בעצמה כפי שנדרש על פי סעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה, קבעה הכנסת למעשה מסגרת הסמכה פורמאלית וכללית שלפיה הממשלה היא זו שתקבל את ההכרעות העקרוניות ביחס לקשת רחבה של עניינים, החל מרמת התחלואה שתצדיק את הפעלת הסמכויות שבחוק ועד להיקף המגבלות שיוטלו על הציבור.

120. לכן, חוק הסמכויות המיוחדות מפר את הערובה שביקשה הרשות המכוננת לקבוע על ידי אימוץ סעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה שמטרתו השמירה על עקרון שלטון החוק והפרדת הרשויות גם בעת חירום. הערובה האמורה אינה מוגשמת על ידי קביעה פורמאלית בחוק של מסגרת הסמכה כללית שמניחה את מרכז הכובד של ההכרעות העקרוניות שעתידות להתקבל במצב חירום, לרבות הכרעות לגבי היקף הפגיעות בזכויות והקריטריונים הקונקרטיים שיצדיקו פגיעות כאמור, בידי הרשות המבצעת. מעבר לכך, וכפי שיפורט בהמשך, מוסיף החוק וקובע מנגנון פיקוח פרלמנטרי חסר שיניים שמאפשר את כניסתן של התקנות לפועל עוד לפני אישור הכנסת.

121. יש לזכור, כי אנו מצויים חודשים רבים לאחר התפרצות והתפשטות נגיף הקורונה, וכי למימד הזמן השלכה גם על החוקיות והלגיטימיות של האמצעים המשמשים את הממשלה בתגובתה למצב החירום. בבג"ץ **איכוני השב"כ** עמדה הנשיאה חיות על הנפקות שיש ליתן למימד הזמן, באומרה כי:

"בשל מימד הזמן המהווה כאמור רכיב משמעותי במסגרת האפשרות להרחיב את תפקידי השב"כ באמצעות סעיף 7(ב)(6) הנ"ל, ובשל היותו של ההסדר הקבוע בהחלטת ההסמכה הסדר ראשוני במהותו, אין מנוס מן המסקנה כי ככל שיידרש המשך מעורבות השב"כ לצורך בלימת המגפה גם מעבר לתום תקופת תוקפה של החלטת ההסמכה ביום 30.4.2020, על הממשלה לפעול לעיגון הבסיס למעורבות כזו בחקיקה ראשית, על מנת לאפשר את השתתפותם של חברי הכנסת מכלל סיעות הבית בהכרעות הנוגעות לסוגיה חשובה זו. חקיקה כזו, מן הראוי כי תהיה זמנית במהותה ותיחקק כהוראת שעה" (בג"ץ **איכוני השב"כ**, פס' 33 לחוות דעתה של הנשיאה חיות)

122. בהקשר של חוק הסמכויות המיוחדות, למימד הזמן נפקות ביחס להקפדה על מעורבות הכנסת בהליכי קביעת ההסדרים העיקריים שיחייבו את הציבור וינחו את התנהגותו. החיים בשגרת הקורונה, לעומת המצב הקודם שבו התפשטות הנגיף הייתה בבחינת אירוע חריג שהפתיע את הרשויות וחייב תגובה מיידית, מחייבים קביעת הסדרים הנשענים על מנגנוני קבלת החלטות דמוקרטיים שאינם מצויים בהסדרים אותם מעצב החוק מושא עתירה זו.

123. יוצא, אפוא, שהחוק מהווה מסגרת הסמכה פורמאלית בלבד שנותנת בידי הרשות המבצעת את הסמכות להחליט לגבי אמות המידה שבעטיין יופעלו הסמכויות המנויות בחוק ולהחליט באלו אמצעים להשתמש באופן המפר את עיקרון הפרדת הרשויות ועיקרון שלטון החוק. כמו כן, יש במצב הדברים האמור משום עקיפה של הוראות סעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה, שקובע, כפי שפורש בהלכותיו של בית המשפט הנכבד, כי הכנסת היא זו שאמורה לקבוע את הסדרי החירום ככל שאין מניעה לתפקודה.

124. מן המפורסמות כי "עיקרון משפטי הוא, שמדיניות כללית ועקרוניתה המנחים נקבעים בחקיקה ראשית. כלל זה מתבקש מכוח עיקרון הפרדת הרשויות, שלטון החוק ועקרונות הדמוקרטיה" (אהרן ברק **מידתיות במשפט – הפגיעה בזכות החוקתית והגבלותיה** 147-148 (2010)). לפיכך, "חוק האוצל למחוקק המשנה או למבצע הוראות מינהל סמכות או שיקול דעת להגביל זכות אדם חוקתית – ולעניין זה לא צריכה להיות חשיבות למהותה של הזכות, לחשיבותה ולמידת הפגיעה בה – בלא לקבוע את ההסדרים הראשוניים באשר לתוכן ההגבלה, אינו מקיים את דרישות פסקת ההגבלה" (שם, בעמ' 149-148). פרופ' א' ברק עמד על חשיבותו של העיקרון המבחין בין הסדרים ראשוניים למשניים, וכי הסדרים ראשוניים ייקבעו בחוק של הכנסת, תוך שמירה על מעמדה של הרשות המחוקקת (ראו: אהרן ברק **שופט בחברה דמוקרטית** 318 (2004)). לפי פרופ' ברק, עיקרון הפרדת הרשויות, עיקרון שלטון החוק ותפיסתה של הדמוקרטיה עצמה עומדים בבסיס ההבחנה האמורה, והבהיר כי עם התגברות סמכויות החקיקה של הרשות המבצעת, מתגבר במקביל אף תפקידה הפיקוחי של הרשות המחוקקת:

"אכן, הגישה הדווקנית של הפרדת רשויות הייתה אוסרת על סמכות החקיקה של המינהל. גישה זו אינה מקובלת כלל. 'המציאות המודרנית – בעיקר זו של מדינת הסעד – חייבה הסמכה נרחבת של הרשות המבצעת לביצוע פעולות חקיקה'. עם זאת בצד אצילת סמכות חקיקה למינהל באה הגברת הפיקוח של הרשות המחוקקת על חקיקת משנה זו. 'במסגרת זו התפתחה הגישה, שלפיה הענקת סמכויות חקיקה לרשות המבצעת מותרת היא, ובלבד שהרשות המחוקקת קובעת את הפרמטרים העקרוניים שבמסגרתם מוסמכת הרשות המבצעת לחוקק" (שם, שם).

125. לענין קביעת הסדרים ראשוניים כסוגיה הנוגעת לשלטון החוק קבע בית המשפט העליון בבג"ץ **וועדת המעקב העליונה**, אודות האיסור לפגוע בעקרון הפרדת הרשויות ועקרון שלטון החוק המובילים ביחד ולחוד לפגיעה בערכים הדמוקרטיים (בג"ץ 11163/03 **וועדת המעקב העליונה נגד ראש ממשלת ישראל**, פ"ד סא(1) 1, 45-53 (2006) (להלן: **בג"ץ ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל**); ראו עוד: ע"א 6821/93 **בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי**, פ"ד מט(4) 221, 421 (1995)). עמד על כך השופט (כתארו אז) חשין בבג"ץ **ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל** בקובעו כי "יישומו הדקדקני של שלטון החוק מחייב כי הסדרים ראשוניים ייקבעו אך בחקיקה ראשית. המחוקק אסור הוא בויתור על סמכויות לטובת הרשות המבצעת והמינהל" (בג"ץ **ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל**, פס' 51 לחוות דעתו של השופט חשין). עוד נקבע לעניין זה כי "[...] ההכרעות והנורמות העקרוניות המחייבות את האזרחים צריכות להתקבל הן מבחינה פורמאלית והן מבחינה מהותית על ידי בית המחוקקים" (בג"ץ **ארגון מגדלי העופות**, בעמ' 17).

126. משמעותם של עיקרון הפרדת הרשויות ועיקרון שלטון החוק כמציבים מגבלות על היקף ההסמכה שניתן להעניק למחוקק המשנה מתוקף עיקרון ההסדרים הראשוניים, הובעו זה מכבר על ידי פרופ' י' ה' קלינגהופר באופן הבא :

"... יוצא כי שלטון החוק אף אינו מרשה למחוקק לוותר לטובת המינהל על סמכותו לקבוע הסדרים ראשוניים, דהיינו, להעביר אליו סמכות זו. כל מסירה של הסמכות האמורה לרשות מינהלית מנוגדת לשלטון החוק. מקום בו שורר שלטון החוק, אין המחוקק חפשי לבחור בין שתי הדרכים, דהיינו לכבול בעצמו את המינהל ע"י חקיקת הסדרים ראשוניים, או להסמיך את המינהל לעשות תחתיו מלאכה תחיקתית זו; אלא שומה עליו לקבוע הסדרים אלה בכבודו ובעצמו. עקרון שלטון החוק דורש כי כל פעולה מינהלית תהא מושרשת, בכל אשר לתכונותיה העיקריות והחשובות, בהסדרים ראשוניים שנקבעו בחוק פורמלי, וכי קביעת אותם הסדרים תהא בסמכותו היחודית של המחוקק ולא תועבר אל שלטונות מינהליים. לשון אחרת: **שלטון החוק אינו מתיישב עם שיטה תחיקתית של הסמכת המינהל בדרך של דלגציות 'פורמליות' גרידא. על מנת שדלגציה של המינהל לא תפגע בשלטון החוק, צריך שהיא תהיה 'מטריאלית', כלומר, מוגבלת להסדרים משניים, מאחר שהמחוקק קבע את ההסדרים הראשוניים הנוגעים לענין**" (י' ה' קלינגהופר "שלטון החוק וחקיקת משנה" ספר קלינגהופר על המשפט הציבורי 105, 108 (יצחק זמיר עורך, 1993) (ההדגשה אינה במקור)).

127. לסיכום חלק זה ייטען כי חוק הסמכויות המיוחדות מהווה תמונת ראי לתקש"ח שהתקינה הממשלה בתקופה שקדמה לחקיקתו, והוא מעוצב ברוח הוראותיהן, באופן שמלמד כי אין משמעות רצינית למעבר ממשטר החירום בחסות התקש"ח למשטר החירום בחסות חוק הסמכויות המיוחדות. כאשר כל תכליתו של סעיף 39(ה) היא להגביל, באופן מהותי, את כוחה של הרשות המבצעת תוך התעקשות על סמכויותיה של הרשות המחוקקת, מגיע חוק הסמכויות המיוחדות וקובע הסדר שכל כולו נשען על היגיון הפוך, ומעניק לממשלה סמכויות חקיקת משנה הדומות בהיקפן לסמכויות שהפעילה תחת סמכות התקנת התקש"ח המופיעה בסעיף 39(א) לחוק יסוד: הממשלה, שאמור להיות הריג לכלל.

128. על יסוד האמור, ולנוכח ההפרה הבוטה של עיקרון הפרדת הרשויות ושל האמור בסעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה, יש לקבוע כי החוק אינו חוקתי ודינו בטלות.

א.3.ב. הפגיעה בוודאות המשפטית :

129. חוק הסמכויות המיוחדות פוגע בשני ערכי יסוד מהחשובים ביותר: עיקרון הוודאות המשפטית ועיקרון החוקיות בפלילים. פגיעות אלה נגרמות עקב ההסדר בחוק שמאפשר כניסתו לתוקף של תקנות הממשלה עובר לאישורן על ידי הכנסת, כך שלמעשה החוק מאפשר את החלת התקנות על הציבור לתקופות ארוכות לפני שהן זוכות לגיטימציה דמוקרטית. על חשיבותו של הפיקוח הפרלמנטרי כביטוי של תפקידה של הכנסת לפקח על פעולות הרשות המבצעת, עמד כבוד השופט סולברג בבג"ץ קוונטינסקי באומרו כי :

"נדבך מהותי בעבודתה של הכנסת – וממנו נגזר הצורך בביקורת שיפוטית על הליך החקיקה – הוא תפקידה בפיקוח על פעילות הממשלה: 'אחד מתפקידיה העיקריים של הכנסת – בצד מעשה החקיקה – הוא בפיקוח ובבקרה על מעשה הרשות המבצעת' (עניין סיעת כ"ד, בעמוד 164). תפקיד זה בא לידי ביטוי מובהק בפועלן של ועדות הכנסת: 'ועדות הכנסת השונות שהקמתן ופעילותן מעוגנים בסעיף 21 לחוק יסוד: הכנסת, ממלאות תפקיד מרכזי וחשוב בהליך החקיקה ומהוות כלי פיקוח מרכזי של הרשות המחוקקת על הרשות המבצעת [...] במסגרת ועדות אלה ניתנת לחבריהן ובכלל זה לחברי האופוזיציה האפשרות לדרוש, לחקור ולקבל הבהרות מן הגורמים הרלוונטיים

בממשלה לגבי דבר החקיקה העומד על הפרק'... (בג"ץ קוונטינסקי, פס' 39 לפסק דינו של השופט סולברג).

130. מנגנון הפיקוח הפרלמנטרי על תקנות הממשלה שאומץ בחוק הסמכויות המיוחדות מוסיף על הפגיעה בעיקרון הפרדת הרשויות ובעיקרון שלטון החוק על ידי כך שהוא מאפשר את כניסתן לתוקף של תקנות הממשלה עוד לפני אישורן על ידי ועדה של הכנסת. על פי סעיף 4(ד) לחוק הסמכויות המיוחדות, הליך האישור של התקנות יכול להתפרש על פני מספר רב של ימים כשבמהלך התקופה האמורה הן תהיינה בתוקף ותחייבנה את הציבור. לעניין תקנות לפי סעיפים 6-7 שתקופת תוקפן היא עד ל-14 ימים, הליך האישור יכול להגיע לתקופה של 13 ימים מיום כניסתן לתוקף (עד עשרה ימים בוועדה של הכנסת ועד שלושה ימים נוספים במליאה), ולעניין התקנות שלפי סעיפים 8-12, שתקופת תוקפן היא עד ל-28 ימים, הליך האישור יכול להגיע לתקופה של 24 ימים (עד 17 ימים בוועדה של הכנסת ועד שבעה ימים נוספים במליאה).

131. דהיינו, תחת התרחיש שבו הכנסת אינה מקבלת כל החלטה ביחס לתקנות – שמשמעותה הנורמטיבית היא ביטול התקנות, על תוצאותיהן ככל שענייננו בתקנות עונשיות – בפועל נוצר מצב שבו חקיקת המשנה לפי חוק הסמכויות המיוחדות יושמה כבר בשטח, חייבה את הציבור והגבילה את חירויותיו, הופעלו מכוחה סמכויות אכיפה בלתי-הפיכות, והכל כאשר הן לא זכו ללגיטימציה הדמוקרטית שמנגנון האישור מיועד להעניק לה.

132. דברים אלה נכונים הם אף ביחס למצב בו התקנות מאושרות בחלקן לאחר כניסתן לתוקף. החלקים שלא יאושרו לאחר כניסת התקנות לתוקף, בין אם לאחר יום אחד או עשרה, ייושמו בשטח ויחייבו את הציבור – על כל הנזקים הכרוכים בכך לאינטרסים ולזכויות החוקתיות שלו – כאשר יתברר בדיעבד כי הפגיעה באינטרסים ובזכויות אלה הייתה מעבר לנדרש ושלא לצורך.

133. יוער כי שלב האישור המוקדם, שלב 24 השעות, הוכנס להצעת החוק במהלך דיוני ועדת החוקה, חוק ומשפט בעקבות הביקורת שהושמעה על המנגנון של האישור בדיעבד, בין היתר על ידי הייעוץ המשפטי של הוועדה שהעלה את הסתייגותו לנוכח חולשתו של מנגנון הפיקוח הפרלמנטרי שעוגן בהצעת החוק המקורית (ראו: מסמך ההכנה לדיון בוועדת החוקה ביום 7.7.2020 בעניין הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (מ/1320 – סעיפים 2 עד 7 (להלן: **מסמך ההכנה של הייעוץ המשפטי לוועדה מיום 6.7.2020**)).

== **העתק של מסמך ההכנה של הייעוץ המשפטי לוועדה מיום 6.7.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/28.**

134. הגבלת תקופת האישור המוקדם ל-24 שעות בלבד תוביל כמעט תמיד לכך שהתקנות תיכנסנה לתוקף בטרם אישורן על ידי הוועדה הרלבנטית בכנסת, באופן שיהפוך אותה לאות מתה. ודוק: **בעוד שתקנות שאינן מעוררות כל בעיה יכולות, תיאורטית, להיות מאושרות בתוך פרק זמן קצר יחסית, הרי שתקנות שיעוררו קושי או שהתשתית העובדתית שביסודן תהיה טעונה בירור במסגרת דיוני הוועדה על ידי הבאת מומחים ושמיעת דוברים, תוביל תמיד למצב שבו דווקא התקנות הללו תיכנסנה לתוקף עובר לאישורן, והן תוכפנה להליך האישור של השלב השני – דהיינו הליך האישור המאוחר.**

135. אכן ראינו בחלק העובדתי את הדיונים בעניין החלטת הממשלה בצווי שהתקינה להגבלת הפעילות של מסעדות, בריכות שחייה, חדרי כושר, גני חיות ועוד. צווים אלה הוצאו ללא כל תשתית עובדתית

שהיה בה להצדיק את האמצעים מרחיקי הלכת שאימצה הממשלה, ולמצער כל תשתית עובדתית מספקת. ועדת הקורונה התעקשה במהלך דיוניה לשמוע מומחים ולעמוד על מצב התפשטות התחלואה במרחבים אלו, בהם ביקשה הממשלה להגביל פעילויות, ואף לשמוע על הנזקים הכלכליים לענפים אלו בטרם תכריע לגבי אישור הצווים. ואכן, התברר בדיעבד, ולאחר שבחלק מהמקרים הצווים כבר היו בתוקף והוגבלה מכוחם פעילותם של אותם עסקים ונפגעו זכויות הציבור, כי לא הייתה דחיפות המצדיקה את ההגבלות והוועדה ביטלה את החלקים האלה בצווים. ואולם, הנזק כבר נגרם ובמשך ימים ארוכים אותם עסקים והציבור בכללותו לא ידעו אם יוכלו לחזור ולפעול אם לאו, באופן שהוסיף על תחושת הבלבול וחוסר האונים שמלכתחילה התקיימו לנוכח המשבר הבריאותי והכלכלי, שיצרה התפשטותו של הנגיף, ולא פחות חשוב בכך, תוך פגיעה חמורה בזכויות ובחירויות הציבור למשך התקופה שבין המועד שבו נקבעו ההגבלות למועד קבלת החלטת הביטול על ידי הוועדה, וזאת שלא לצורך.

136. במקום ללמוד מהניסיון האמור ולנסות ליצור מנגנון שבו יוגשמו באופן טוב יותר האינטרסים בדבר הוודאות והבהירות, ותצומצמנה הפגיעות בזכויות הפרט, תוך מתן אפיק לפעולות דחופות כשישנו צורך מיידי לפעול, עיגן חוק הסמכויות המיוחדות בפועל מנגנון פיקוח הזהה בעיקרו תוך הנצחת הבעיות שנבעו מהפעלתו במסגרת החוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות.

137. בהקשר זה לא למותר לחזור ולהזכיר כי חוק הסמכויות המיוחדות מוסיף ומעניק סמכות לממשלה לקבוע, אם היא רואה דחיפות המחייבת זאת, כי התקנות יפורסמו ברשומות וייכנסו לתוקף באופן מיידי, ללא הנחת התקנות על שולחן ועדה של הכנסת לצורך אישורן תוך 24 שעות, והן יעברו אוטומטית לאישור במסלול המאוחר (ראו סעיף 4(ד)(3)). משכך, אין זה ברור מדוע אין בחריג האמור כדי לספק את הגמישות הנדרשת כשקיימת דחיפות מיוחדת, בעוד שכלל, וכשדחיפות כאמור אינה מחייבת הידרשות למסלול האמור, יינתן טווח זמן ראוי לאישור מוקדם של התקנות בטרם כניסתן לתוקף.

138. אימוץ הסדר פיקוח פרלמנטרי כאמור פוגע פגיעה אנושה בעיקרון הוודאות במשפט, המהווה ביטוי לעיקרון שלטון החוק (ראו: ורד דשא **מערכת המשפט בישראל** 291 (2019) (להלן: דשא, **מערכת המשפט בישראל**)). עיקרון זה נותן ביטוי לעיקרון "ההסתמכות בכל הקשור לציפיות לגיטימיות של הפרט" ויש לו "תפקיד חברתי שדומה למנגנון תיאום ציפיות" (שם, בעמ' 295). אמנם עיקרון הוודאות במשפט אינו שמור אך ורק לדיני העונשין (ראו: ע"א 674/89 **טורטן נ' ההתאחדות לספורט בישראל**, פ"ד מה(2) 718, 745 (1991)), ואולם דווקא בתחום זה נודעת לו משמעות מיוחדת. המובן האינטואיטיבי ביותר של עיקרון הוודאות התקבע בדמות הכלל האוסר על חקיקה רטרואקטיבית (ראו: שם, שם). בהקשרים מסוימים, כך נקבע, אף קביעת תחולה מיידיית של החלטות פוגעניות מטעם המינהל עלולה לעלות לכדי הפרה של עיקרון הוודאות במשפט (ראו: בג"ץ 2832/96 **בנאי נ' המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין**, פ"ד נ(2) 582, 594 (1996)).

139. מימד נוסף של עיקרון הוודאות נוגע ליציבות החוק ולתכיפות השינויים הנערכים בו (ראו: Lon Fuller, *THE MORALITY OF LAW – REVISED EDITION*, 79-81 (1969)). הפילוסוף המשפטי פולר עומד על חשיבות יציבות החוק, ומדגיש כי שינויים תכופים בו (the evil of frequent change) מייצרים אי-ודאות הדומה במהותה לאי-הוודאות הנגרמת מחקיקה רטרואקטיבית. אכן, "חוק המשתנה לעיתים תכופות מקשה על האזרח להדריך את עצמו על פיו ויוצר לכן קושי לציית לו" (דשא, **מערכת המשפט בישראל**, בעמ' 294).

140. פגיעה זו מתבטאת בכך שחוק הסמכויות המיוחדות מאפשר לתקנות הממשלה, ברוב המוחלט של המקרים, להיכנס לתוקף עובר לאישורן על ידי ועדה של הכנסת. כפי שעלה מהדוגמאות שהובאו לעיל מדיוני ועדת הקורונה, מתן האפשרות לכניסתן המיידית לתוקף של תקנות הממשלה יוביל לשינויים תכופים מהנדרש במצב הנורמטיבי המחייב. בהקשר זה ראוי להדגיש כי סמכות הוועדה של הכנסת מצומצמת אך ורק ולאישור ולביטול (מלא או חלקי) של התקנות. הוועדה אינה מוסמכת לקבוע בעצמה הסדרים בתוך התקנות ולשנות בהם בהתאם לתמונת המצב העובדתית שתבואר במהלך דיוניה. משכך, אי מתן אישור הכנסת לתקנות במלואן משמעותו היא שהממשלה תיזדרש לחזור ולבחון את האפשרויות המונחות בפניה ולתקן את התקנות בעצמה בהתאם לתפישתה את צרכי השעה – תיקון שיוכףף להליך האישור שבסעיף 4(ד) לחוק. כך יוצא שהחוק מאפשר שינוי תכוף בהפרש של ימים בודדים של המצב המשפטי המחייב את הציבור במהלך "הדיאלוג" שיתקיים בין הרשויות.

141. התרחיש הקיצוני ביותר שהחוק מאפשר הוא כזה: נניח שהממשלה תקבע שורה של הגבלות על זכויות הציבור בתקנות שתתקין. בהינתן הסבירות הגבוהה שהוועדה הרלבנטית לא תספיק לדון בתקנות בתוך 24 השעות שלאחר הנחתן על שולחנה, במיוחד אם התקנות האמורות מעוררות קושי כלשהו שיחייב המשך בירור, התקנות תיכנסנה לתוקף והן תוכפפנה להליך האישור המאוחר (שינוי ראשון של המצב הנורמטיבי). אם במהלך הבירור האמור בדיוני הוועדה היא תגיע לכדי מסקנה שהמגבלות, כולן או חלקן, אינן נתמכות בנתונים (כפי שלמעשה התרחש בפני ועדת הקורונה), והיא תחליט לבטלן, באופן מלא או חלקי, הרי שכך היא תעשה (שינוי שני במצב הנורמטיבי), ויהיה על הממשלה להחליט כיצד עליה לנהוג לאור החלטת הוועדה. אפשרות אחת היא להותיר את החלטת הוועדה על קנה, ואולם היא אף מוסמכת, בהיעדר הוראה סותרת בחוק הסמכויות המיוחדות, לחזור ולהסדיר את הנושא מחדש, כפי שהיא עשתה בתגובה לביטול חלקים מהצו להגבלת פעילות מס' 2 הנוגעים להגבלות על פעילות בריכות השחייה וחדרי הכושר בהטלת המגבלות מחדש באמצעות הצו להגבלת פעילות מס' 3 (ראו לעיל) (שינוי שלישי במצב הנורמטיבי). או אז, יובאו התקנות מחדש בפני הוועדה, שאף הן עלולות לדרוש יותר מ-24 השעות להכרעה בהן, והן תיכנסנה שוב לתוקף עד להכרעה מחודשת של הוועדה בשאלת אישורן או ביטולן (שינוי רביעי במצב הנורמטיבי). וחוזר חלילה. כך יוצא למעשה כי המצב המשפטי המחייב משתנה לו שלוש, ארבע או חמש פעמים תוך כל כמה ימים, כשהציבור כולו עומד מנגד בלא יכולת להבין כיצד עליו לפעול וכיצד עליו לתכנן את צעדיו. ברי כי מצב דברים זה מגביר את הפגיעה בעיקרון הוודאות במשפט, אינו יעיל ויש בו כדי לפגוע באמון הציבור ברשויות השלטון ובהסדרים אותם הן קובעות, באופן שיקשה על רתימתו למאבק במגפה.

142. בהקשר זה יש להוסיף כי אין להפריז בחשיבות של שמירה על אמון הציבור ברשויות השלטון לצורך גיוסו המלא למאמצי המאבק בהתפשטות הנגיף. השינויים התכופים של ההוראות המופנות כלפי הציבור, כפי שאלה התרחשו כתוצאה מאימוץ מנגנון אישור מאוחר לצוויה החורגים של הממשלה בחוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות, וכפי שניתן להניח כי יתרחש תחת ההסדרים שאומצו בחוק הסמכויות המיוחדות, לא רק שאין בהם לעודד את הציבור לשתף פעולה עם הרשויות, אלא אף מייצרים תחושה שמקבלי ההחלטות אינם אמינים וכי החלטותיהם נגועות בחוסר דאגה לסבלם של האזרחים והתושבים שחיהם הנהפכו כתוצאה מהתפשטות הנגיף.

143. בסקר של המכון הישראלי לדמוקרטיה מיום 15.7.2020, כשבוע לאחר אימוץ מנגנון האישור המאוחר בתיקון לחוק הארכת תקש"ח הגבלת פעילות, דווח על ירידה דרמטית באמון הציבור בגורמים

המנהלים את המשבר. הסקר קובע כי חלה ירידה חדה מאוד במידת האמון לגבי התנהלותם בנושא הקורונה הן לגבי ראש הממשלה ושר הבריאות הן לגבי הגורמים המקצועיים הרפואיים והכלכליים בממשלה. האמון בגורמים המקצועיים צנח מ-59% באמצע יוני ל-40.5% באמצע יולי (תמר הרמן ואור ענבי סקר מיוחד: משבר האמון בממשלה (15.7.2020), זמין בקישור הבא : <https://www.idi.org.il/articles/32008>).

144. ירידה זו באמון הציבור אינה מפתיעה כלל ועיקר. במשך תקופה לא מבוטלת, הממשלה קבעה מגבלות על הציבור וועדת הקורונה ראתה כי חלק מהגבלות אלו, כפי שהראינו לעיל, אינן מוצדקות וביטלה אותן, לאחר ביסוס התשתית העובדתית הרלבנטית לעניין. או אז חזרה שוב הממשלה וקבעה בצווים מאוחרים יותר את אותן המגבלות, ששוב בוטלו על ידי הוועדה. הדיאלוג האמור בין הרשויות, שבדרך כלל מאפיין הליכים דמוקרטיים בריאים, נערך כל כולו לאחר שהמגבלות הפכו למחייבות, כאשר הציבור מצופה להתאים את עצמו כל פעם מחדש למציאות נורמטיבית חדשה, שהשתנתה כל כמה ימים.

145. מצב דברים אינו תקין ומוביל לפגיעה אנושה בעיקרון החוקתי לוודאות במשפט, באופן שמחייב את התערבות בית המשפט.

א.3.ב. הפגיעה בעקרון החוקיות בפלילים :

146. חוק הסמכויות המיוחדות מוסיף ופוגע בעיקרון הוודאות במשפט בהקשר הדין הפלילי, באופן שעולה לכדי פגיעה בעיקרון החוקיות בפלילים. ודוקו : מתן הסמכות לממשלה לקבוע עבירות פליליות בתקנות שתתקין על פי החוק שתהיינה מוחרגות מחובת האישור מראש על ידי ועדה של הכנסת מוביל באופן עצמאי לפגיעה בעיקרון החוקיות בפלילים שקיבל משמעות חוקתית.

147. כאן מדובר בהפרה של חובות סטטוטוריות בעלת מעמד חוקתי. כידוע, סעיף 2(ב) לחוק העונשין קובע כי "תקנות שבהן נקבעו עבירות ועונשים טעונות אישור ועדה של הכנסת". סעיף 1 לחוק העבירות המינהליות קובע כי "תקנות לפי סעיף קטן (א) טעונות הסכמת השר הממונה על ביצועו של החוק שלפיו נקבעה העבירה, ואישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת" וסעיף 4 לאותו חוק ממשיך וקובע כי "א" שר המשפטים רשאי להוסיף או לגרוע חוק מן התוספת הראשונה, בהסכמת השר הממונה על ביצועו של אותו חוק ובאישור הוועדה".

148. אף על פי כן, סעיפים 23 ו-24 לחוק הסמכויות המיוחדות, בהתאמה, מחריגים את התקנות שיכללו עבירות פליליות ומינהליות שתתקין הממשלה מתחולתם של סעיף 2 לחוק העונשין וסעיף 1 לחוק העבירות המינהליות. לגבי סעיף 2(ב) לחוק העונשין, קבעה השופטת ברק-ארז ברע"פ מושיא כי :

"הדרישה לאישור של ועדה מוועדות הכנסת לנוסחן של תקנות מסוימות, ובכלל זה תקנות הקובעות עבירות, היא חלק בלתי נפרד מהליך ההתקנה של התקנות. כפי שציין המלומד ברוך ברכה ז"ל עוד לפני שנים רבות: "השיתוף הינו על-פי-רוב מקדמי, קרי, לפני כניסת התקנות לתוקף" (ברוך ברכה משפט מינהלי כרך ראשון 232 (1987)). באמצעותה של דרישת האישור הכנסת מפקחת על הליך התקנת התקנות. כאשר הוועדה הפרלמנטרית הרלוונטית אינה נכונה לאשר את נוסח התקנות שמובא בפניה, נפתח פתח לדיאלוג בין הרשות המבצעת לרשות המחוקקת, דהיינו השר עשוי לשקול שינוי של הנוסח המוצע עד אשר מושגת ההסכמה הנדרשת." (רע"פ 8182/18 מושיא נ' מדינת ישראל, פסי' 106 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז (פורסם בנבו, 18.2.2020) (להלן: רע"פ מושיא)).

149. אמנם הדעות נחלקו ברע"פ מושיא ביחס לתחולתו של סעיף 2 לחוק העונשין על תקנות שהותקנו לפני תיקון 39 לחוק העונשין, אך הייתה תמימות דעים לגבי תחולתו על תקנות שהותקנו לאחר חקיקתו. השופט אלרון קבע כי העיקרון המעוגן בסעיף 2 לחוק העונשין נושא "נופך חוקתי", ובלשונו:

"דרישה זו אף נושאת עימה נופך חוקתי, שהרי היא מבקשת להגדיר את יחסי הגומלין בין מחוקק המשנה לכנסת, ולעגן את סמכות הכנסת בפיקוח על פועלו של מחוקק המשנה במסגרת התקנות שבכוונתו להתקין.

סיכומו של דבר, הוראות סעיף 2(א) לחוק העונשין קובעות מגבלות מהותיות באשר לסוג ולחומרת העבירות והעונשים אשר מחוקק המשנה רשאי לקבוע; ואילו הוראות סעיף 2(ב) לחוק העונשין קובעות מגבלה דיונית בעלת אופי מעין חוקתי באשר לאופן קביעת עבירות ועונשים אלו על ידי מחוקק המשנה, תוך הכפפת סמכותו לביקורת על ידי ועדות הכנסת.

במקרים שבהם התקנות הקובעות עבירות ועונשים החורגות מהמגבלות המהותיות הקבועות בסעיף 2(א) לחוק העונשין, הרי שהתקנות הותקנו בחוסר סמכות ועל כן הן בטלות... ואילו במקרים שבהם תקנות מסוג זה לא זכו באישור ועדה מועדות הכנסת, בניגוד לדרישת סעיף 2(ב) לחוק העונשין, הרי שאותן תקנות נעדרות כל תוקף חוקי עד שתאושרנה בהתאם להוראות החוק (ראו גם הלוי, בעמ' 271) "שם, פס' 10-11 לפסק דינו של השופט אלרון).

150. עיקרון החוקיות משמיע את הדרישה כי נורמות משפטיות עונשיות תזכינה בלגיטימציה דמוקרטית, למצער באמצעות אישורן על ידי נבחר הציבור, כנדרש בסעיף 2 לחוק העונשין וסעיף 1 לחוק העבירות המינהליות. אכן, סעיפים אלה מהווים ביטוי לעיקרון חוקתי ראשון במעלה שחוק הסמכויות המיוחדות מבטל באופן שלא ניתן להסכיך עימו.

151. החוק הנדון פוגע בעקרון החוקיות בפלילים בכך שהוא גם מייצר בלבול ואי-וודאות לעניין מתי מעשה נופל בגדר עבירה פלילית ומתי הוא מעשה מותר. הפגיעה בעיקרון הוודאות בכל הנוגע להיבט העונשי של החוק מגיעה לכדי אבסורד ממש, כפי שנוכחנו לראות מההתנהלות שתוארה לעיל בעניין הצווים שהתקינה הממשלה מכוח סמכותה על פי חוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות שנידונו בוועדת הקורונה.

152. סעיף 4(ד) לחוק הסמכויות המיוחדות קובע מנגנון המוסיף לתחושת הבלבול שחש הציבור לנוכח השינויים התכופים של המציאות הנורמטיבית המחייבים אותן. כניסה לתוקף של תקנות שהציבור מצופה לנהוג על פיהן כאשר מרחפת מעליהן עננת אי-וודאות ושעלולות להשתנות תוך מספר ימים מערערת את היכולת לגייס את הציבור למאבק בהתפשטות הנגיף ופוגעת באמונו במערכת.

153. כך, למשל, אם ועדה של הכנסת מבטלת תקנה מסוימת שהתקינה הממשלה, תוצאת הביטול האמור היא ביטול "האחריות הפלילית לעשיית העבירות בתקנות האמורות" (סעיף 23(2) לחוק). כך יוצא, אפוא, כי הציבור נדרש לציית לנורמה פלילית לתקופה מסוימת על אף שנפל בה פגם שמנע את אישורה על ידי הוועדה המוסמכת או הכנסת. לא רק זאת, אלא שבתקופת הביניים שבין כניסת התקנות לתוקף ועד לביטולן מפאת אי אישורן על ידי הכנסת, יינתנו בידי למשטרה כל הסמכויות הנתונות לה בדין לאכוף את העבירות אותן קבעה הממשלה, לרבות סמכויות עיכוב, מעצר ושימוש בכוח, כשבפועל משמעות אי האישור היא היעדר אחריות רטרואקטיבית. ובעוד שניתן להחזיר את הגלגל לאחור בעניינים מסוימים, ולבטל קנסות בין אם שולמו ובין אם לאו; אין אפשרות למחוק את החוויה שעבר אדם שעוכב, נעצר או הופעל נגדו כוח בכל מידה ולבטל את עוגמת הנפש והפגיעה בזכויות הכרוכות בכך.

154. בהקשר הפלילי, עיקרון החוקיות מקבל משנה חשיבות. לפי פרופסור ש"ז פלר:

"על פי חוקי פירושו על-פי נורמה הכלולה בדבר חקיקה ראשית – של הזרוע המחוקקת. אפילו נקבעו העבירה והעונש עליה בדבר חקיקת משנה, צריך הדבר להיעשות על-פי הסמכתו המפורשת של המחוקק הראשי ותוך הגבלה כפולה: לגבי תחום העבירות ולגבי סוגי העונש וגבולותיו המירביים.

גישה זו היא פועל יוצא מחומרת האיסור הפלילי, ממשמעותו האנטי-חברתית המיוחדת ומהשלכותיה של הטלת אחריות פלילית. כל אלה מחייבים שרק המחוקק הראשי יהיה מוסמך להחליט מה מהווה עבירה פלילית" (ש"ז פלר **יסודות בדיני העונשין א** 4 (1984) (להלן: **פלר**)).

155. **פלר** פירט את שלוש הדרישות למימושו של עקרון החוקיות: נגישות ההוראה האוסרת; ההוראה האוסרת צריכה להיות מנוסחת באופן מפורט על כל מאפייניה כך שכל אדם יוכל להבחין באופן ברור את האיסור שהפרתו תוביל לענישה בפלילים; ופרשנות דווקנית של ההוראה האוסרת כאשר היא ניתנת למספר פרשנויות (שם, בעמ' 14), והוא הוסיף כי **איסור פלילי שאינו מוגדר מספיק אינו מתיישב עם עקרון החוקיות והוא גורם לחוסר בטחון משפטי של הפרט** (שם, בעמ' 16).

156. הטיעונים לעיל לענין נפקותו של סעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה יפים גם כאן. אין שום הצדקה לעקוף את ועדות הכנסת כדי לקבוע עבירות בחקיקת משנה. עקיפה של הוראות סטטוטוריות שמבקשות להבטיח את עקרון החוקיות ואת עיקרון שלטון החוק והוודאות במשפט מנוגדת לרציונל של סעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה ולעקרונות שנקבעו בענין **פריצקי**, וזאת שכן עניין החירום המיוחד בסוגיית התפשטות נגיף הקורונה אינו מונע כשלעצמו עריכת דיון בוועדות הכנסת כדי להכריע בלגיטימציה של קביעת העבירות. בכך החוק הנדון סותר הוראות חוק על-חוקתיות.

157. על רקע האמור, ולנוכח הפגיעות החמורות בעקרונות יסוד חוקתיים, הן לענין הפרת עיקרון הפרדת הרשויות ועיקרון שלטון החוק באופן שמפר את הרציונל של סעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה והן לענין הפרת עיקרון הוודאות במשפט ועיקרון החוקיות בפלילים, מתקבלת המסקנה כי החוק אינו חוקתי ודינו בטלות.

ד. בחינה לפי פיסקת ההגבלה:

158. חוק הסמכויות המיוחדות גורם לפגיעה קשה בזכויות יסוד חוקתיות. הפגיעה אמורה נעשית בחוק שאינו הולם את ערכיה של מדינה דמוקרטית, וזאת לנוכח הפגיעה אותה הוא מסב לנורמות היסוד שהובאו לעיל. כמו כן, הפגיעה בזכויות אינה לתכלית ראויה והיא אינה עומדת במבחני דרישת המידתיות, הכול כפי שיבואר להלן.

ד.1. החוק פוגע בזכויות יסוד חוקתיות:

159. חוק הסמכויות המיוחדות מסמך את הממשלה להתקין תקנות הגורמות לפגיעה ממשית ורצינית בזכויות ובחירויות פרט רבות שזכו להגנה חוקתית בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ובחוק יסוד: חופש העיסוק, הכול כמפורט להלן.

160. **הפגיעה בחירות:** חוק הסמכויות המיוחדות פוגע בחירות הפרט במישורים רבים. סעיף 6 מאפשר "הגבלת כניסה של אדם למקום מגורים של אחר או התקהלות במקום מגורים של מי שאינם מתגוררים בו" ו-"תנאים לשימוש ברכב... לרבות לענין מספר הנוסעים בו ומרחק הישיבה ביניהם..."; סעיף 7 קובע שורה של מגבלות על חירות הפרט במרחב הציבורי; סעיף 8 מאפשר הגבלת פעילות בבתי עסק

ובמקומות עבודה וכיוצא באלה; סעיף 10 מאפשר קביעת הגבלות על קיום "מסיבה, כנס, טקס, לרבות טקס דתי, פסטיבל, טיול מאורגן, אירוע ספורט, מופע בידור או מופע אומנות או אירועים אחרים אשר בשל טיבם מתאפיינים בריבוי משתתפים או בקרבה בין בני אדם". כמו כן, מתן הסמכות לממשלה לקבוע עבירות פליליות מאפשר נקיטה בשורה של אמצעי אכיפה שמעצם טיבם עלולים הם להוביל לפגיעה בזכות לחירות. זאת במיוחד לנוכח סעיף 35 לחוק הקובע כי "אין בהוראות לפי פרק זה כדי לגרוע מסמכויות אחרות הנתונות לשוטר או לגורם מוסמך שאינו שוטר שניתנו לו על פי כל דין". סמכויות אלה יכולות לכלול סמכויות בדמות דרישת הזדהות, עיכוב, שימוש בכוח ואף מעצר ככל שעולה חשד כי אדם מסוים עבר על איסור שהוגדר כעבירה בתקנות הממשלה.

161. **פגיעה בחופש התנועה:** החוק מאפשר פגיעה בחופש התנועה על ידי הסמכת הממשלה לקבוע איסורים והגבלות על כניסת אדם לביתו של אחר (סעיף 6); על שהייה במרחב הציבורי וקיום פעילות בשטחים ציבוריים (סעיף 7; סעיף 9); על פעילות התחבורה הציבורית החיונית למימוש חופש התנועה של האזרחים (סעיף 12).

162. **פגיעה בחופש הדת והפולחן:** החוק מאפשר פגיעה בחופש הדת והפולחן על ידי הסמכת הממשלה לאסור על קיום טקסים דתיים ולקבוע תנאים לעניין תפילה במבנים (סעיף 7; סעיף 9).

163. **פגיעה בחופש הביטוי וההפגנה:** סעיף 7(2) מאפשר קביעת תנאים מגבילים לעניין ההשתתפות בהפגנה.

164. **פגיעה בחופש העיסוק:** החוק מאפשר פגיעה בחופש העיסוק, הן של המעסיקים והן של העובדים, על ידי מתן הסמכות לממשלה לקבוע תנאים מגבילים לעניין הפעלת עסק מסוים ולקבוע מגבלות על מספר הלקוחות שיוכלו להיכנס בשעריו ועל מספר העובדים שיכולים לעבוד בו (סעיף 8).

165. **פגיעה בזכות חינוך:** החוק מאפשר הגבלת פעילות מוסדות החינוך באופן שיש בו כדי לצמצם את הנגישות לשירותי חינוך (סעיף 10).

166. **הפגיעה בזכות הקניין:** החוק פוגע בזכות הקניין על ידי מתן הסמכות לממשלה לקבוע עבירות קנסות בגין הפרת האיסורים שהיא קובעת בתקנות על פי החוק (סעיפים 23 ו-24 לחוק). לעניין זה לא למותר להביא את דבריו של השופט אלרון ברע"פ מושיא, באומרו כי "אין חולק כי תקנה הקובעת עבירות ועונשים עלולה לפגוע בזכויות יסוד של הפרט. שהרי, ככל עבירה אחרת, יש בעבירות אלו כדי לפגוע בזכות לחירות, לשם טוב ולרכוש של אדם הנאשם בביצוען, ולהרשעתו בהן השלכות חברתיות משמעותיות" (רע"פ מושיא, פס" 7 לפסק דינו של השופט אלרון) (ההדגשה הוספה).

167. חוק הסמכויות המיוחדות אף מסמך את ועדת השרים לפגוע בזכויות אלה באופן עוד יותר חמור ברשימת ההגבלות המופיעה בסעיפים 15 עד 19 לחוק הסמכויות המיוחדות שאותן רשאית היא להטיל במסגרת ההכרזה על אזור מסוים כמוגבל.

ד.2. החוק אינו הולם ערכיה של מדינה דמוקרטית:

168. חוק הסמכויות המיוחדות פוגע פגיעה קשה בזכויות אדם חוקתיות תוך הפרה של ערכי היסוד החוקתיים של שיטת המשטר במדינה. ההפרה של עקרונות אלה היא כה בוטה עד כי היא מצדיקה את בטלות החוק על יסוד אי עמידתו בדרישה כי החוק יהלום את ערכי המדינה כמדינה דמוקרטית.

169. עמדנו לעיל בפירוט בדיון שהוקדש להפרות אותן גורם החוק לנורמות המוסדיות על הפגיעה שהוא גורם בעיקרון הפרדת הרשויות ועיקרון שלטון החוק, עקב הפרת עיקרון ההבחנה בין הסדרים ראשוניים למשניים, וכן על פגיעתו בעיקרון הוודאות במשפט ועיקרון החוקיות בפלילים. הדברים שנאמרו שם, שלדינו די בהם כדי להביא לבטלות החוק, יפים ביתר שאת לחלק זה של הדיון בחוקתיותו.

170. אמנם מרכיב זה של פסקת ההגבלה – מרכיב ההלימה – טרם פותח דיו בפסיקת בית המשפט, ואולם הובהר זה מכבר כי תנאי זה חולש, בין היתר, על ערכיה של המדינה כמדינה דמוקרטית. בבג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים, חטיבת זכויות האדם נ' שר האוצר, פ"ד סג(2) 545 (2009) הובהר כי:

"אכן, ערכיה של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית כוללים גם את עקרון הפרדת הרשויות וייתכן שפגיעה קשה במיוחד בעקרון זה בחוק פלוני תצדיק קביעה בדבר אי-חוקתיותו של אותו חוק, כיוון שאינו עולה בקנה אחד עם ערכיה של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית" (שם, בעמ' 597).

וכך נאמר ביחס למאפייני הגרעיניים המינימליים של המדינה הדמוקרטית על ידי הנשיא ברק בא"ב 11280/02 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה נ' טיבי, פ"ד נז(4) 1 (2003):

"מאפיינים אלה מבוססים לדעתנו על הכרה בריבונות העם המתבטאת בבחירות חופשיות ושוות; הכרה בגרעין של זכויות אדם, ובהן כבוד ושוויון, קיום הפרדת רשויות, שלטון החוק ורשות שופטת עצמאית" (שם, בעמ' 22; ראו גם: בג"ץ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל, פ"ד נט(2) 481, 547 (2005)).

171. על הקשר בין עיקרון ההבחנה בין הסדרים ראשיים למשניים לערכי הדמוקרטיה עמדה השופטת (כתוארה אז) ביניש בבג"ץ ארגון מגדלי העופות בהבהירה כי:

"הגישה שלפיה ההכרעות והנורמות העקרוניות המחייבות את האזרחים צריכות להתקבל הן מבחינה פורמאלית הן מבחינה מהותית על-ידי בית המחוקקים ולא על-ידי הרשות המבצעת, גישה זו לא רק מעוגנת בעקרון הפרדת הרשויות כי אם נובעת היא מתפיסתה של הדמוקרטיה עצמה ומאופיו הדמוקרטי-ייצוגי של המשטר בישראל" (שם, בעמ' 37) (ההדגשה הוספה).

172. הדרישה כי הכנסת היא שתקבע את ההסדרים הראשיים והעקרוניים ולא תאציל למחוקק המשנה סמכויות חקיקה כה רחבות, כדוגמת אלה שהואצלו לה בחוק הסמכויות המיוחדות, מהווה ביטוי מובהק לערכי הדמוקרטיה הייצוגית, לצד עיקרון הפרדת הרשויות, שבפני עצמו אינו יכול לסגת מפני שיקולי יעילות. כדברי הנשיא ברק בבג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון, פ"ד נב(5) 481 (1998) (להלן: בג"ץ רובינשטיין):

"הכלל הבסיסי בדבר ההסדרים הראשוניים יונק חיותו משני אדניה של הדמוקרטיה גם יחד. על-פי האדן הראשון, דמוקרטיה משמעותה שלטון העם. בדמוקרטיה ייצוגית, העם בוחר את נציגיו, הפועלים בגדריו של הפרלמנט [...]. ההכרעות המהותיות באשר למדיניותה של מדינה וצרכיה של חברה צריכות להתקבל על-ידי נציגיו הנבחרים של

העם. גוף זה נבחר על-ידי העם לחוקק את חוקיו, והוא נהנה אפוא מלגיטימיות חברתית בפעולתו זו [...]. אכן, אחד מהיבטיה של הדמוקרטיה הינו התפיסה, כי ההכרעות העקרוניות והמהותיות לחיי האזרחים צריכות להתקבל על-ידי הגוף שנבחר על-ידי העם לקבל הכרעות אלה. המדיניות של החברה צריכה להתגבש בגוף המחוקק. [...] האדן השני שעליו נשענת הדמוקרטיה (המהותית) הוא שלטונם של ערכים, ובהם הערכים של הפרדת רשויות ושלטון החוק שעליהם עמדת. על אלה יש להוסיף ערך שלישי ומרכזי, הלא הוא זכויות האדם. בין כל אלה קיימים קשרים הדוקים. **הפרדת הרשויות אינה ערך בפני עצמה. היא לא נועדה להבטיח יעילות. מטרתה של הפרדת הרשויות היא הגברת החירות ומניעת ריכוז כוח בידי גורם שלטוני אחד באופן העשוי לפגוע בחירות הפרט" (שם, בעמ' 509, 513) (ההדגשה הוספה).**

173. הנשיא ברק מצטט בבג"ץ **רובינשטיין** את דברי השופטים זוסמן וויתקון בבג"ץ 266/68 **עירית פתח תקווה נ' שר החקלאות**, פ"ד כב(2) 824 (1968) לפיהם:

"חקיקת-משנה בענין עקרוני ורב חשיבות, מכוח חוק הסמכה, עלולה להביא עלינו משטר דמוקרטי-פורמלי גרידא. משטר דמוקרטי-פרלמנטרי אמיתי מחייב שחקיקה תיעשה בבית-המחוקקים" (בג"ץ **עירית פתח תקווה**, בעמ' 831); צוטט בבג"ץ **רובינשטיין**, בעמ' 509).

174. עוד הבהיר הנשיא ברק כי "אל לו למחוקק להעביר את ההכרעות הגורליות והקשות לרשות המבצעת בלא להנחותה. [...]. תפקידה הוא – כפי ששמה מעיד עליה – הביצוע" (בג"ץ **רובינשטיין**, בעמ' 511).

175. הנה כי כן, הפרת הנורמות המוסדיות עליהן הרחבנו לעיל עולה כדי הפרה של הדרישה כי הפגיעה בזכויות אדם תיעשה בחוק ההולם את הערכים הדמוקרטיים.

ד.3. החוק אינו לתכלית ראויה:

176. אמנם הענקת סמכויות ביצועיות לרשות המבצעת כדי להיאבק בהתפשטות קורונה היא תכלית ציבורית ראויה אולם תכלית חוק הסמכויות המיוחדות אינה ראויה בשל האמצעים אותם הוא מאמץ. בהקשר זה, מרכיב התכלית הראויה בפסקת ההגבלה כולל שלושה מבחנים כפי שאלו פורטו בחוות דעתו של השופט א' לוי בבג"ץ 466/07 **גלאון נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד סה(2) 44 (2012):

"שלוש משוכות, בזו אחר זו, נדרש חוק לצלוח כדי שמטרתו הקונקרטית תיחשב ראויה: [א] עליו להיות מכוון להשגתם של יעדים חברתיים, היינו, לשרת אינטרס ציבורי ממשי. ניתן לכנות דרישה זו בשם **מבחן האינטרס**; [ב] אינטרס זה צריך להיות חשוב דיו כדי שיצדיק פגיעה בזכות יסוד מוגנת, וזאת בהתחשב במהותה של הזכות ובעומק הפגיעה בה [...]. זהו **מבחן הנחיצות**. מבחן זה, כפי שהתפתח בשיטתנו ושלא כבאחדות משיטות המשפט הזרות [...], הוא בעל מרקם פתוח יחסית ומערב הכרעות ערכיות [...]; [ג] על החוק להלום משטר חוקתי המגן על זכויות אדם. מדברים אנו **במבחן הרגישות לזכות" (שם, פס' 22 לפסק דינו של השופט לוי).**

עוד עמד השופט לוי על הנפקות של האמצעים אותם מאמץ חוק ביחס ללמידת תכליתו:

"בשלב בדיקתה של התכלית, לאמצעי יש משקל מתוך שהוא עשוי ללמד על נאותותה של מטרת החוק. לכך כיוונו מדינה וסבן בכותבם כי 'המישור האחר [בו נבחנת סוגיית התכלית הראויה] הוא בחינה אם תכלית החוק היא ראויה מתוך פרשנותו של החוק ומתוך האמצעים שבחר בהם החוק לשרת את תכליתו או תכליותיו" [...]. עם האמצעים הנבחנים יש להביא בחשבון, בין היתר, את מידת גורפותם של ההסדרים הפוגעניים שבחוק ואת משך תחולתה של הפגיעה" (שם, פס' 23 לפסק דינו של השופט לוי).

177. התכלית המוצהרת של החוק היא לכאורה לאפשר לממשלה לפעול במהירות הדרושה לצורך המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה. ואכן, אין להפריז בחשיבות האינטרס הציבורי של המאבק בהתפשטות הנגיף. ואולם, תכלית מוצהרת זו אינה חזות הכל. תכלית סמויה מבצבצת לה מבעד לשורות, והיא נלמדת מן האמצעים שאומצו בחוק. ואכן, כדברי השופט עמית בבג"ץ 2293/17 **גרסגהר נ' כנסת** (פורסם בנבו, 23.4.2020) (להלן: **בג"ץ גרסגהר**) "יכול הטוען לטעון כי כאשר התכלית המוצהרת היא ראויה, יש לעבור ולבחון את האמצעים שנקטו להגשמתה במסגרת רכיב המידתיות, כפי שנעשה על ידי הנשיאה בפסק דינה. איני סבור כך. לדידי, מתוך האמצעי הבלתי מידתי שנקט בו המחוקק ניתן לעיתים לזהות את התכלית הבלתי ראויה" (שם, בפס' 6 לחוות דעתו של השופט עמית). תכלית זו היא לעקוף את הערובות אותן קבעה הרשות המכוננת בחוק יסוד: הממשלה על ידי קביעת הממשלה כגורם המרכזי בקבלת ההחלטות ביחס להתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה והענקת אור ירוק לממשלה לאמץ אמצעים ללא מעורבות או פיקוח אפקטיביים על פעולותיה. הגישה המונחת ביסוד החוק נשענת על תפיסת עבודת הכנסת כמכשול בפני הרשויות המינהליות במאבק בהתפשטות הנגיף.

178. עם זאת, הליכי האישור שהתקיימו בוועדת הקורונה, כפי שאלו תוארו בחלק העובדתי לעיל, מדגישים את חיוניותה של מעורבות הכנסת בקביעת ההסדרים במצב החירום ואת חשיבותם של הליכי הפיקוח הפרלמנטרי לצורך גיבוש הסדרים מאוזנים הלוקחים בחשבון את מכלול השיקולים הרלבנטיים בהליך שקוף שבמסגרתו יש לציבור אפשרות להשמיע את קולו. במקום לראות בהליכים אלו משום מכשול בפני הגשמת אינטרס היעילות במאבק בהתפשטות הנגיף, הוכח כי הם דווקא מבטיחים אותו תוך הקפדה על כך שהאמצעים שיאומצו לצורך הגשמת התכלית האמורה יותאמו בצורה מהודקת לתשתית העובדתית הקיימת.

179. הכנסת הוכיחה לא אחת כי ביכולתה לדון בהצעות חוק ולהעביר חקיקה ראשית בטווח זמן של שעות ספורות. רבות הדוגמאות לכך, וחלקן הובאו בחוות דעתו של השופט (כתוארו אז) חשין בבג"ץ **פריצקי**. בהינתן יכולתה של הכנסת לפעול במהירות המתחייבת מהנסיבות, הרי שעיקובים, ככל שהם יתרחשו, יכולים להיות תולדה של הקשיים המתעוררים מתקנה זו אחרת המובאת לאישור הוועדה. ככל שהתקנה כוללת היבטים המצריכים דיון ארוך ומדוקדק יותר, הרי שיש בכך משום אינדקציה לפגמים שנפלו בה, וניתן להניח כי תקנה שלא תעלה אתגרים כאמור תאושר ללא כל דיחוי.

180. התפיסה שבבסיס החוק הרואה בהליכים בכנסת, לרבות הליך אישור התקנות, אבן נגף המונחת בפני הממשלה בבואה לקבוע מדיניות לצורך המאבק בהתפשטות הנגיף אינה ראויה, והניסיון לעקוף את המסלול הראוי משמיע תכלית פסולה שאינה יכולה להצדיק את הפגיעה בזכויות ובעקרונות היסוד עליהם עמדנו לעיל. וכדברי השופט עמית בבג"ץ **גרסגהר**, "אין די בבחינת תוכנה של המטרה שתכלית מסוימת מבקשת להגשים, אלא יש לבחון אם קידומה של המטרה [...] בדרך של פגיעה בזכות חוקתית [...] היא בעלת נחיצות וחיוניות משמעותית" (שם, בפס' 7), וכן "התכלית של החוק אינה נבחנת אפוא בבדידותה, במנותק מהפגיעה בזכות החוקתית ומעוצמת הפגיעה. כעומק הזכות הנפגעת כך נדרשת תכלית חברתית חשובה וחיונית יותר להצדקתה" (שם, בפס' 9).

181. בחוק ישנם שני אמצעים מרכזיים המשמשים לכאורה לצורך הגשמת התכלית בדבר היעילות: הראשון הוא הענקת סמכויות רחבות לממשלה ולוועדת השרים לקבוע הסדרים ראשוניים הכוללים הגבלות הפוגעות בזכויות אדם ועבירות פליליות; השני מתבטא במנגנון הפיקוח הפרלמנטרי על תקנות הממשלה, הכולל, כאמור לעיל, שני מסלולים חלופיים לאישורן על ידי הוועדה הרלבנטית בכנסת.

ענייננו כאן בעיקר במסלול השני – מסלול האישור בדיעבד על פי סעיף 4(ד)2 לחוק – המאפשר כניסה לתוקף מיידית של התקנות, עוד בטרם אישורן על ידי ועדה של הכנסת, אם לא תתקבל הכרעה על פי מסלול 24 השעות. אותו מסלול אישור אף הוחל על תקנות עונשיות ותקנות הכוללות עבירות מינהליות. רלבנטיות כאן גם העובדה כי הכרזת ועדת השרים על אזור מוגבל (הכוללת את ההגבלות שתוטלנה בתחומן) תחול באופן מיידית ותהיה טעונה מעורבות אקטיבית של הכנסת רק לאחר 21 ימים (סעיף 13(ז) לחוק).

182. שני אמצעים אלה, העולים כדי הפרה של עיקרון הפרדת הרשויות נשענים על התפישה לפיה הפגיעה בזכויות האדם תוך סטייה מהפרדת הרשויות ושלטון החוק חיונית לצורך הגשמת התכלית בדבר היעילות. ואולם, מעבר לעובדה שאין בהסדרים האמורים כדי להגביר את היעילות, כפי שנמצאו למדים מהניסיון שהצטבר בוועדת הקורונה, מן הראוי להזכיר את דברי הנשיא ברק בבג"ץ **רובינשטיין** שלפיהם **"הפרדת הרשויות אינה ערך בפני עצמה. היא לא נועדה להבטיח יעילות. מטרתה של הפרדת הרשויות היא הגברת החירות ומניעת ריכוז כוח בידי גורם שלטוני אחד באופן העשוי לפגוע בחירות הפרט"** (בג"ץ **רובינשטיין**, בעמ' 513). (ההדגשה הוספה)

183. ואכן, כפי שראינו לעיל, הפגיעה בזכויות, הנגרמת ממילא על ידי אימוץ הסדרי חירום מיוחדים, מתעצמת כאשר מתאפשרת כניסתן לתוקף של תקנות הממשלה עובר לאישורן על ידי ועדה של הכנסת. זאת במיוחד כאשר לאישור הכנסת נפקות ביחס לתוקף התקנות ומשמעות אי האישור היא בטלות התקנות על יסוד הקביעה כי ההגבלות אינן מוצדקות. האפשרות שהגבלות מסוימות תוחלנה על הציבור גם אם למשך ימים ספורים, כאשר יתברר בדיעבד כי לא הייתה להן הצדקה, משמעותה היא האפשרות לפגוע בזכויות אדם, בתקופת הביניים שבין פרסום התקנות להכרעת הוועדה של הכנסת, שלא לצורך.

184. זאת ועוד; כאשר עסקינן בעבירות פליליות ומינהליות, הרי שביטול בדיעבד של התקנות, לאחר שאלה כבר נאכפו בשטח, מגלה אדישות מוחלטת לזכויות הפרט הנפגעות מעצם השימוש בכלי הדין הפלילי, כאשר חלק מהפגיעות אינן בנות תיקון גם עם ביטול התקנות למפרע כהוראת סעיף 23(2) לחוק הסמכויות המיוחדות.

185. לכן, הקביעה כי התקנות תיכנסנה לתוקף מיידית בדרך של פגיעה בכלל הזכויות תוך הפרת עקרונות יסוד חוקתיים, שנשענת על היגיון של יעילות, אינה בעלת נחיצות וחיוניות משמעותית. וזאת במיוחד לנוכח העובדה כי מטרה זו ניתנת להגשמה גם באימוץ מנגנון אישור מראש. כל שמושג באמצעות המנגנון שאומץ הוא מתן האפשרות לפעול למספר ימים על יסוד תקנות שאישורן מתארך או שתבוטלנה לנוכח פגמים ובעיות שנפלו בהן ושמצריכים בירור והבהרות. עקיפה זו של הכנסת, ולו למספר ימים אינה ראויה. בהצטרפותה להיקף הפגיעות בזכויות ובעקרונות שנמנו לעיל היא מובילה למסקנה כי ההסדרים האמורים שאומצו בחוק אינם חוקתיים.

186. ודוקו: גם לפי הלכת **פורז** והלכת **פריצקי** שניתנו בעקבות סעיף 39(ה) לחוק יסוד: הממשלה, עניין הדחיפות אינו מצדיק את ראיית הדיונים הפרלמנטריים כמכשול במיוחד כאשר הכנסת יכולה למלא את תפקידה וגם כאשר מדובר בהפעלת שיקול דעת על בסיס תשתית עובדתית נאותה. לעניין מנגנון הפיקוח הפרלמנטרי שבחוק הסמכויות המיוחדות, תהייתו של השופט שלמה לויין בבג"ץ **פורז** לקראת סוף חוות דעתו יפה, בשינויים המחויבים, אף לעניינו. השופט לויין אומר כך כי "אם הייתה הכנסת נעתרת לבקשתו [של השר], הייתה חקיקת התקנות הופכת למיותרת, ואם לא הייתה נעתרת, משמע

שעמדת הרשות המחוקקת היא נגד התקנתן ושוב לא היה מקום להתקינן" (בג"ץ פורז, בעמ' 327). ובהתאמה לענייננו, אם הכנסת מאשרת את תקנות הממשלה, הרי שלא ניתן לצפות לעיכובים מיוחדים, ואם הן אינן מאושרות, משמע שעמדת הרשות המחוקקת היא נגד התקנתן ושוב לא היה מקום להתקינן. עוד מבהיר השופט לוי כי "אילו השתמע מדברי השר, שהתקנות היו מיועדות לעקוף את הליכי החקיקה של הכנסת, כי אז היה מקום לפוסלן מחמת היותן נגועות בשיקול זר" (שם, בעמ' 325). ללמדך כי ניסיון לעקוף את ההליכים בפני המחוקק, גם במצב של חירום, אינו ראוי. כך לגבי החלטה מינהלית, בה הדברים ייתפסו כשיקול פסול, אך כך לגבי חוק שמיועד להגשים תכלית כאמור, כבחוק מושא העתירה, שאז לפנינו חוק שנחקק לתכלית פסולה.

187. סיכומו של עניין הוא כי החוק אינו לתכלית ראויה, וזאת משהוא מאמץ הסדרים שנשענים על תפישה שלפיה מעורבות הכנסת בעיצוב ההסדרים העקרוניים, שכרוכה בהם פגיעה בזכויות יסוד חוקתיות, פוגעת באינטרס היעילות. תפישה זו אינה מגלה את הרגישות הנדרשת לפגיעה הנוספת בזכויות הנגרמת בחסות ההסדרים הללו, באופן שמחייב את הקביעה כי החוק אינו עובר את מבחן התכלית הראויה.

ד.4. הפגיעה בזכויות ובעקרונות היסוד החוקתיים אינה מידתית:

188. הפגיעה בזכויות אינה עומדת במבחני המידתיות. לעניין זה חשוב להבהיר כי החוק מאפשר פגיעה קשה בזכויות אדם באמצעות חקיקת משנה עוד בטרם אישורה על ידי הרשות המחוקקת. ההכרעות שאותן החוק מאפשר לממשלה לקבל באמצעות התקנות מקומן ככלל בחקיקה ראשית ולא בחקיקת משנה. כבר כאן אנו נתקלים בפגם רציני שמתווספת אליו הפגיעה הנגרמת לעקרונות בסיס דמוקרטיים הנובעת מאימוץ מנגנון פיקוח פרלמנטרי חלש ביותר שמאפשר הגבלת זכויות ללא מעורבות הרשות המחוקקת.

189. לעניין בחינת עמידת חוק הסמכויות המיוחדות בתנאי עיקרון המידתיות יש להעמיד זה מול זה את המטרה שהחוק מיועד להגשים ואת הפגיעות שהחוק מסב הן לזכויות יסוד חוקתיות והן לעקרונות ולערכי היסוד. עמד על כך כב' הנשיא (כתוארו אז) ברק בבג"ץ פריצקי, ודבריו שם, הנוגעים לבחינת תקש"ח, יפים אף, בשינויים המחויבים, לבחינת מידתיותו של החוק מושא עתירה זו:

"האמצעים שהממשלה נוקטת – והמקימים את סמכותה להתקיין תקנות שעת חירום – צריכים להיות מידתיים. חייב להתקיים קשר של התאמה בין המטרה לאמצעי (מבחן האמצעי המתאים). האמצעי הנבחר צריך לפגוע בערכי היסוד, בעקרונות יסוד או בזכויות יסוד – בענייננו בעקרון הפרדת הרשויות ובעיקרון של שלטון חוק מהותי – במידה הפחותה ביותר (מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה); האמצעי שהממשלה נקטה צריך לפגוע בערכים, בעקרונות ובזכויות מתוך יחס ראוי לתועלת שהוא מביא בהגשמת התכלית (מבחן המידתיות במובן הצר)" (בג"ץ פריצקי, בעמ' 779).

190. מבחן האמצעי הרציונלי: כפי שנקבע בבג"ץ 9593/04 מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון (פורסם בנבו, 2006.6.26) "הדגש במבחן הקשר הרציונלי הוא על היותו של הקשר רציונלי. משמעות הדבר היא, בין השאר, שאין לנקוט באמצעי שרירותי, בלתי הוגן או מחוסר היגיון" (פסקה 25 לפסק דינה של הנשיאה ביניש). לכן גם אם נניח שתכליתו המוצהרת של החוק, לייעל את תגובת הרשויות במאבק נגד התפשטות הנגיף, היא הדומיננטית, הרי שאימוץ האמצעי של אישור מאוחר לתקנות הממשלה על ידי הכנסת לא רק שאינו מגשים אותה, אלא אף מגשים את התכלית ההפוכה של יצירת בלבול וכאוס במצבים בהם התקנות מבוטלות על ידי הכנסת ימים ספורים לאחר החלתן על הציבור.

דברים אלה נכונים הם, ביתר שאת, ביחס לתקנות המגדירות עבירות פליליות. בנסיבות שבהן התקנות אינן מאושרות, כל הפעולות שננקטו תתבטלנה, למעט אלה שמעצם טיבן אינן נתונות לביטול, כפי שהובהר בדיון לעיל ביחס לעיקרון הוודאות. זאת כאשר הוכח כי הכנסת מסוגלת לפעול במהירות הנדרשת כשהנסיבות מחייבות זאת.

191. **מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה:** הן סעיף 4(א) לחוק המעניק לממשלה סמכויות רחבות ביותר לקבוע מגבלות בתקנות, והן מנגנון האישור בדיעבד אינם עומדים במבחן זה. כפי שראינו בהליכים שהתקיימו בוועדת הקורונה, מנגנון האישור המאוחר של חקיקת המשנה גורם לפגיעות מיותרות בזכויות, שיש באישור מראש כדי לצמצמן. זירוז הליכי האישור בכנסת הוא בבחינת אלטרנטיבה ריאליסטית שאינה כרוכה בתוספת הפגיעה הנגרמת מהמעבר ממנגנון של אישור מראש למנגנון של אישור בדיעבד. ככל שהליך האישור מתעכב לנוכח קשיים שעולים מתוכן התקנות, הרי שזו בפני עצמה סיבה לחשש שמא תוכנן אינו ראוי או שיש בהן משום פגיעה מיותרת בזכויות. בנסיבות כאלה אין לראות בהתמשכות הליכי האישור בכנסת מכשול בפני נקיטת צעדים ביעילות, אלא דווקא ערובה לכך שצעדים בעייתיים או בלתי נחוצים לא ינקטו.

192. בהקשר הזה נחזור ונדגיש כי גם בתחילתו של המאבק הציבורי נגד התפשטות נגיף קורונה, בית משפט נכבד זה הוציא ביום 19.3.2020 צו ביניים המחייב פיקוח פרלמנטרי בכל הקשור לעניין איכוני השב"כ ואיכוני המשטרה (ראו: החלטה מיום 19.3.2020 בבג"ץ איכוני השב"כ). כתוצאה מכך התכנסה הכנסת באופן מיידי ודנה בנושא. זוהי דוגמה מאלפת המעידה על חשיבות הפיקוח הפרלמנטרי גם בשיאו של מצב חירום מיוחד. למותר לציין כי הכנסת שיתקה את עצמה בכל המישורים בתקופה ההיא והוצאת צו הביניים היתה זרז משמעותי להחזיר אותה לפעולה. בחוק הסמכויות המיוחדות הכנסת למעשה מבצעת מהלך דומה והיא אימצה הסדרים שמדירים אותה מההכרעות החשובות ביותר בעת חירום.

193. **מבחן המידתיות במובן הצר:** לעניין מבחן זה יש לדמיין שני תרחישים. תרחיש אחד שבסופו מאשרת הכנסת את התקנות שהניחה הממשלה על שולחנה של אחת הוועדות, ותרחיש שני שבו לא ניתן אישור כאמור. תחת התרחיש הראשון, ההנחה היא כי הגורם המאשר לא מצא כל בעיה בתקנות שהובאו לאישור ועל כן ניתן להניח שהליך האישור יתבצע ללא עיכובים. תחת התרחיש השני, ניתן להניח כי נפל פגם כלשהו שמונע את אישור התקנות באופן מיידי, או כי חסר מידע בתשתית העובדתית שעל יסודה הן הותקנו שמטיל ספק בנחיצותן (כפי שהתרחש בפועל בוועדת הקורונה). רק לגבי מצב הדברים תחת התרחיש הראשון (התקנות אושרו) ניתן לדבר בכלל על תועלת שתופק ממנגנון האישור בדיעבד, שמתבטאת בכך שהתקנות מיושמות במועד מוקדם יותר מהמועד שבו הן היו נכנסות לתוקף אם תוקפן היה מותנה באישור מראש. יחד עם זאת אין מקום לדבר על תועלת כלשהי תחת מצב הדברים שבו התקנות מבוטלות. זאת מאחר שביטול תקנות משמעותו היא כי לא היה מקום לקבלן מלכתחילה. "התועלת" תחת תרחיש זה למעשה אינה קיימת, משמתברר בדיעבד כי לא היה מקום להתקין – זאת משאין מקום לדבר על תועלת שתצמח מנורמה שבשלב מאוחר נקבע כי אינה נורמה ראויה, וכי תוצאותיה בשטח, ככל שעסקינן בתקנות עונשיות, מתבטלות אף הן.

194. לעומת זאת, הנזק שנגרם לציבור, לזכויותיו ולאינטרס הציבורי הינו מוחשי תחת שני התרחישים. תחת התרחיש הראשון, שבו התקנות מאושרות, הרי שעד לאישורן עיקרון הוודאות מעורער לנוכח העובדה שאין בידי הציבור לדעת אם אכן אישור כאמור יינתן. סימן השאלה שירחף מעל התקנות עד

לאישורן יזרע עוד בלבול ואי בהירות במצב דברים שמלכתחילה מעורר תחושות אלה בקרב הציבור. ותחת התרחיש השני, של ביטול התקנות, שמשמעותו שינוי המצב המשפטי המחייב בשנית וביטול תוצאותיהן המעשיות של התקנות, תחושות הבלבול ואי הבהירות מועצמות. לא רק זאת אלא שבמקרים מסוימים, ובמיוחד לעניין תקנות הכוללות מרכיב עונשי, הנזק מנקיטה באמצעי אכיפה ביחס לתקנות שיבוטלו בדיעבד אינו ניתן לתיקון על ידי הקביעה כי העבירות עצמן בטלות. שורה של זכויות יכולות להיפגע בתקופת הביניים שבין התקנת התקנות לביטולן על ידי הוועדה בכנסת, כשיתברר בדיעבד שזכויות אלה נפגעו על ידי דבר דין שאינו דין ושאינו לצורך.

195. ועוד, הנזק לאינטרס הציבורי הכרוך באיבוד אמון הציבור ברשויות המנהלות את המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה עולה על כל תועלת שיכולה לצמוח מאימוץ מנגנון של אישור פרלמנטרי מאוחר, שכן בלא התגייסות הציבור כולו והירתמותו למאמצי המאבק בנגיף, תוחלת ההצלחה שלו תשאף לאפס, יהיו האמצעים שיאומצו אשר יהיו, ותהיה האפקטיביות התיאורטית שלהם אשר תהיה.

196. כמו כן אין להפריז בהיקף הנזק שנגרם לאינטרס הציבורי שבשמירה על שלטון החוק ועל הפרדת הרשויות מהעובדה כי הסדרים ראשוניים המעוגנים לראשונה בחקיקת משנה שתתקין הממשלה נקבעים בלא שתישמע דעתם של חברי הכנסת הנמנים על האופוזיציה, שכאמור, ובמיוחד במצבי חירום, יכולים להשליך אור על מצב הדברים הנוגע לציבורים אותם הם מייצגים.

197. בנוסף, יש לשקלל במאזן האמור גם את הנזק שנגרם לערכי יסוד דמוקרטיים כתוצאה מקביעת הסדרים שבעטיים מואצלות לרשות המבצעת סמכויות שעל פי הסדר החוקתי הקיים הן נחלתה של הרשות המחוקקת, וזאת בשלושה מישורים: הראשון נוגע להעברת סמכות ההכרזה על מצב החירום לידי הממשלה; השני נוגע לסמכות הממשלה לקבוע בתקנות הסדרי חירום ראשיים, לרבות ההכרעה ביחס למבחנים שיצדיקו אימוץ אמצעים כאלה ואחרים; והשלישי נוגע לסמכויות הנרחבות של ועדת השרים לקבל הכרעות עקרוניות ביחס לאזורים מוגבלים, לרבות ההכרזה עליהם ככאלה וקביעת המגבלות שיופעלו בתחומם, וזאת ללא כל מעורבות של הרשות המחוקקת לתקופה של 21 ימים. הסטייה מרחיקת הלכת מסדר הדברים הדמוקרטי הראוי היא בבחינת נזק עצמאי שאין להמעיט בו.

198. הנה כי כן, המאזן בין התועלת הצפויה מהחוק לנזק שייגרם לזכויות יסוד ולאינטרס הציבורי, לרבות הנזק שייגרם לאינטרס בדבר הצלחת המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה, מוביל למסקנה כי החוק אינו מקיים את מבחן המידתיות במובנו הצר.

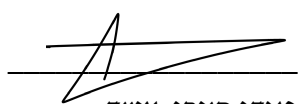
199. לסיכום, חוק הסמכויות המיוחדות אינו מקיים את תנאיה של פסקת ההגבלה. התכלית האמיתית של החוק נלמדת מהאמצעים שאומצו לכאורה לקידום התכלית המוצהרת שלו. ביסודה עומדת התפישה כי העקרונות בדבר הפרדת הרשויות ושלטון החוק המבטיחים את עיקרון ההסדרים הראשוניים, הוודאות והיציבות הינם בבחינת אבן נגף בפני מאבק יעיל בהתפשטות הנגיף – תפישה שאינה יכולה לעמוד בסדר חוקתי המבקש למזער את הפגיעה בזכויות הפרט. ובעוד שיתכן כי במקרים מסוימים, ובהינתן מצב החירום, תהיה הצדקה להעביר לידי הממשלה סמכויות לקבל הכרעות מהירות כדי להגיב למצבים שלא ניתן לצפות מראש וברגע אמת, הרי ש"בשגרת הקורונה", ולאחר שהרשויות כבר עברו את שלב ההלם הראשוני, רבות מן ההכרעות הנדרשות חייבות להתלבן ולהתקבל במקומן הראוי – הכנסת – וזאת לאחר בחינה מעמיקה של ההסדרים ההכרחיים תוך שקילת כלל המאפיינים

של המגיפה, הן בריאותית והן כלכלית, והאיזון ביניהם ובינן לבין זכויות היסוד במסגרת החלטות העקרוניות שיאומצו.

200. כמו כן החוק אינו עומד בתנאי פסקת ההגבלה לעניין עיקרון המידתיות. האמצעים שאומצו בחוק להגשמת התכלית המוצהרת שלו אינם רציונאליים, שהרי הם פועלים בניגוד אליה, והם מייצרים פגיעות בזכויות ובעקרונות יסוד מעבר לנדרש. יתר על כן, הנזקים הנגרמים מההסדרים המאומצים בחוק הסמכויות המיוחדות עולים לאין שיעור על התועלת שיכולה לצמוח לייעול המאבק בהתפשטות הנגיף, באופן שמצדיק את בטלותו.

על רקע כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בראשית העתירה, ולאחר קבלת תשובות המשיבים להפכו למוחלט.

חיפה, ספטמבר 2020

פאדי חורי, עו"ד
ב"כ העותרים

תצהיר

אני הח"מ פתחייה חוסין ת.ז. 58585548, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בכתב כדלקמן:

1. הנני עושה תצהירי זה בתמיכה לעתירה בעניין חוקתיות חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020.
2. אני משמשת כמנהלת משרד עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל.
3. כל העובדות המפורטות בפרק העובדתי לעתירה, לרבות ההתכתבויות, נכונות על פי מיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זהו שמי זו חתימתי ותוכן תצהירי נכון ואמת.

חתימת המצהיר

אישור

אני הח"מ עו"ד מאיסאנה מוראני מאשרת כי בתאריך 7.9.2020 הופיעה בפני גב' פתחייה חוסין המוכרת לי אישית ולאחר שהוזהרתי כי עליה להצהיר את האמת וכי תהא צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות האמור לעיל וחתמה עליו בפניי.

מאיסאנה מוראני, עו"ד

תוכן עניינים

מספר עמוד	כותרת	מספר נספח
1	חוק הסמכויות המיוחדות.....	1/ע
28	התיקון לחוק הארכת תקש"ח הגבלת פעילות מיום 7.7.2020.....	2/ע
32	פרוטוקול ישיבה מס' 59 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-23 (21.7.2020) – עמודים רלבנטיים.....	3/ע
69	החלטת ועדת הכנסת להקדמת הדיון בהצעת חוק הסמכויות המיוחדות מיום 22.7.2020.....	4/ע
75	פרוטוקול ועדת הכנסת בדיון לקביעת סדרי דיון מיוחדים מיום 22.7.2020.....	5/ע
88	פרוטוקול ישיבה מס' 58 של הכנסת ה-23 (22.7.2020) – עמודים רלבנטיים..	6/ע
173	הצו להגבלת פעילות מס' 2 מיום 7.7.2020.....	7/ע
180	ההודעה לעיתונות של ועדת הקורונה מיום 12.7.2020.....	8/ע
184	ההודעה לעיתונות של ועדת הקורונה מיום 13.7.2020.....	9/ע
186	פרוטוקול ישיבה מס' 29 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (13.7.2020).....	10/ע
198	הצו להגבלת פעילות מס' 3 מיום 17.7.2020.....	11/ע
205	התיקון לצו להגבלת פעילות מס' 3 מיום 19.7.2020.....	12/ע
210	פרוטוקול ישיבה מס' 31 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (19.7.2020).....	13/ע
327	פרוטוקול ישיבה מס' 32 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (20.7.2020) (שעה 11:00).....	14/ע
408	פרוטוקול ישיבה מס' 33 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (20.7.2020) (שעה 15:45).....	15/ע
417	פרוטוקול ישיבה מס' 34 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (21.7.2020).....	16/ע
464	פרוטוקול ישיבה מס' 37 של הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש (23.7.2020).....	17/ע
508	נייר העמדה מטעם העותר 1 מיום 30.6.2020.....	18/ע
516	פניית העותרת 2 למשרד ראש הממשלה מיום 4.6.2020.....	19/ע
522	פניית העותרת 2 לוועדת החוקה, חוק ומשפט מיום 22.6.2020.....	20/ע
529	פניית העותר 1 בעניין התיקון לחוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות מיום 6.7.2020.....	21/ע
533	פניית העותר 1 בעניין חוק הסמכויות המיוחדות מיום 24.8.2020.....	22/ע
540	תשובת מ"מ יועמ"ש הכנסת מיום 30.8.2020.....	23/ע
544	תשובת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי) מיום 4.9.2020	24/ע
551	פרוטוקול ישיבה מס' 209 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-12 (1.1.1991).....	25/ע
588	פרוטוקול ישיבה מס' 264 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-12 (4.6.1991).....	26/ע
630	מסמך ההכנה של הייעוץ המשפטי לוועדה מיום 22.6.2020.....	27/ע
637	מסמך ההכנה של הייעוץ המשפטי לוועדה מיום 6.7.2020.....	28/ע

נספח ע/1

חוק הסמכויות המיוחדות

רשומות

ספר החוקים

23 ביולי 2020

2832

ב' באב התש"ף

עמוד

חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020. 266

תיקונים עקיפים:

חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 – מס' 99

חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 – מס' 124

חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985 – מס' 27

חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 – מס' 2

חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)

חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – אכיפה), התש"ף-2020 – מס' 3

ביטול חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל)

חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020*

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה –

- "אזור מוגבל" – אזור שוועדת השרים הכריזה עליו לפי סעיף 13;
- "אחראי על הקטין" – הורה, אפוטרופוס, אומן כהגדרתו בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016,¹ או מי שהקטין נמצא במשמורתו או בהשגחתו;
- "בדיקת תסמינים" – מדידת חום או בדיקת תסמינים אחרים להידבקות בנגיף הקורונה, באמצעי שאינו פולשני;
- "גוף הצלה" – כהגדרתו בסעיף 90 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971;²
- "הגורם האחראי על המקום" – מעסיק, מנהל, מחזיק, מפעיל, או גורם אחר שיש לו יכולת שליטה על הפעלת המקום, כפי שייקבע בתקנות שיוקנו לפי סעיף 4, לפי העניין;
- "הגבלה" – לרבות איסור;
- "הכרזה על אזור מוגבל" – הכרזה לפי סעיף 13;
- "הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה" – הכרזה לפי סעיף 2;
- "הצהרת בריאות" – הצהרה בכתב בעניינים המקטינים את הסיכון להידבקות בנגיף הקורונה, ובכלל זה העדר תסמינים להידבקות כאמור, העדר קרבה לאדם שנדבק בנגיף או קיום הוראות מחייבות שמטרתן למנוע את התפשטות הנגיף;
- "התקהלות" – שהיית בני אדם בסמיכות, בין במבנה ובין בשטח פתוח;
- "ועדה של הכנסת" – כל אחת מהוועדות שלהלן, לפי העניין, ואם לא הוקמה ועדה או אם הנושא הוא בתחום ענייניהן של שתי ועדות או יותר – ועדה של הכנסת שוועדת הכנסת קבעה לעניין זה:
- (1) בכפוף לאמור בפסקאות (2) עד (4) – ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת;
 - (2) לעניין תקנות לפי סעיף 10 – ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת;
 - (3) לעניין תקנות לפי סעיף 11 – ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת;
 - (4) לעניין תקנות לפי סעיף 12 – ועדת הכלכלה של הכנסת;
- "ועדת השרים" – ועדת השרים שמינתה הממשלה לעניין סימן ג' לפרק ג';
- "חוק חינוך מיוחד" – חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988;³
- "חוק העבירות המינהליות" – חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985;⁴
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;⁵

* התקבל בכנסת ביום ב' באב התש"ף (23 ביולי 2020) [בישיבה שהחלה ביום א' באב התש"ף (22 ביולי 2020)]; הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1320, מיום י"ז בסיוון התש"ף (9 ביוני 2020), עמ' 226.

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 586.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

³ ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.

⁴ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31.

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

”טיפול רפואי” – כהגדרתו בחוק זכויות החולה, התשנ”ו-1996⁶;

”מוסד המקיים פעילות חינוך” – כל אחד מאלה:

- (1) בית ספר או גן ילדים שבו לומדים או מתחנכים באופן שיטתי יותר מעשרה תלמידים, שניתן בו חינוך גן ילדים, חינוך יסודי, חינוך על-יסודי, חינוך על-תיכוני, חינוך אמנותי או חינוך מיוחד;
- (2) מוסד תורני, לרבות פנימייה של מוסד תורני;
- (3) מקום המשמש או נועד לשמש מקום שהייה יומי לחינוך ולטיפול בפעוטות;
- (4) מסגרת לחינוך בלתי פורמלי, לרבות צהרון, חוג או קייטנה כהגדרתה בחוק הקייטנות (רישוי ופיקוח), התש”ן-1990⁷;
- (5) פנימייה;
- (6) מרכז השכלה לנוער נושר ובסיכון;
- (7) תכנית חינוכית המיועדת לבגירים;
- (8) גורם המקיים בחינות לצורך עיסוק הטעון רישיון, היתר, הסמכה או אישור הניתנים על פי דין;
- (9) מוסד להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי”ח-1958⁸, שהוכר לפי סעיף 9 לחוק האמור או שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21 לאותו חוק;
- (10) גוף המבצע הכשרה מקצועית, לרבות הכשרה מעשית, קורסים או השתלמויות לבגירים;

”מזון” – לרבות שתייה;

”מקום מגורים” – לרבות מקום שהייה קבוע;

”מקום עבודה” – כל אחד מאלה:

- (1) מקום שמועסקים בו עובדים על ידי מעסיק;
 - (2) מקום שנעשית בו עבודה לצורכי עסק או משלח יד;
 - (3) מקום שעובד מגיע אליו במסגרת עבודתו לרבות במרחב הציבורי;
- ”מקום פתוח לציבור” – מקום תחום, בין במבנה ובין בשטח פתוח, שניתן למנוע כניסה אליו, המנוהל על ידי מחזיק והפתוח לציבור, ובכלל זה מקום שהכניסה אליו בתשלום;
- ”מרחב פרטי” – מקום מגורים או רכב שאינו תחבורה יבשתית;
- ”מרחב ציבורי” – כל מקום שאינו מרחב פרטי ואינו מקום שחלים לגביו סעיפים 8, 10, 11 או 12;
- ”נגיף הקורונה” – נגיף הקורונה החדש 2019 (Novel Coronavirus 2019-nCoV);
- ”עובד” – לרבות מתנדב, מי שמועסק ומי שנותן שירות במקום עבודה, בין שמתקיימים עם המעסיק יחסי עבודה ובין שלא מתקיימים;

⁶ ס”ח התשנ”ו, עמ’ 327.

⁷ ס”ח התש”ן, עמ’ 155.

⁸ ס”ח התשי”ח, עמ’ 191.

“עיתונאי או עובד מקצועות התקשורת” – עיתונאי או עובד מקצועות התקשורת הנושא תעודה של לשכת העיתונות הממשלתית, או של איגוד עיתונאים הפועל בישראל; שחבריו עיתונאים ועובדי מקצועות התקשורת; “פקודת בריאות העם” – פקודת בריאות העם, 1940⁹;

“רכוש משותף” – כהגדרתו בסעיף 52 לחוק המקרקעין, התשכ”ט-1969¹⁰;

“תחבורה יבשתית” – תחבורה ציבורית והסעה מיוחדת; בהגדרה זו, “הסעה מיוחדת” – הסעה שבה עומדים אוטובוס או טיולית לרשות מזמין תמורת תשלום סכום כולל בעד השימוש בו; “תחבורה ציבורית” – כל אלה:

(1) אוטובוס ציבורי הפועל בקו שירות, כהגדרתם בפקודת התעבורה¹¹;

(2) מונית כהגדרתה בפקודת התעבורה;

(3) רכבת ארצית ורכבת מקומית כהגדרתן בסעיפים 1 ו-46 לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל”ב-1972¹², בהתאמה;

(4) רכבל; בהגדרה זו, “רכבל” – רכב בעל יחידה אחת או יותר הנמשך על ידי כבל או אמצעי אחר בכוח מכני או אחר, ומסילתו עוברת במנהרה, על פני הקרקע או מעל פני הקרקע, או רכבת הנמשכת בכל אמצעי שהוא במנהרה, או על פני הקרקע, לרבות רחפת – המיועדים להסעה או להובלה בתחום רשות מקומית; “תשאול” – תשאול בעל פה בעניינים המקטינים את הסיכון להידבקות בנגיף הקורונה, ובכלל זה העדר תסמינים להידבקות כאמור, העדר קרבה לאדם שנדבק בנגיף או קיום הוראות מחייבות שמטרתן למנוע את התפשטות הנגיף.

פרק ב': הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה

(א) שוכנעה הממשלה כי יש סיכון ממשי להתפשטות רחבה של נגיף הקורונה ולפגיעה משמעותית בבריאות הציבור ובשל כך מתחייב לנקוט פעולות מכוח הסמכויות הקבועות בחוק זה, רשאית היא להכריז על מצב חירום בשל נגיף הקורונה; לא תכריז הממשלה כאמור אלא לאחר שהובאו בפניה עמדת שר הבריאות וחוות דעת מקצועית מטעם משרד הבריאות בעניין.

(ב) הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה תונח על שולחן הכנסת ותוגש לוועדה של הכנסת בצירוף נימוקים והתשתית העובדתית שעמדה בבסיס ההחלטה, סמוך ככל האפשר לאחר שהממשלה החליטה עליה.

(ג) הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה תפורסם ברשומות ותיכנס לתוקף עם פרסומה.

(ד) (1) הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה תעמוד בתוקפה לתקופה שתיקבע בה בהתחשב בהתפשטות הצפויה של נגיף הקורונה בישראל, ושלא תעלה על 45 ימים.

(2) הממשלה רשאית, לאחר שקיבלה את אישור הוועדה של הכנסת, להאריך את תוקפה של ההכרזה לתקופות נוספות שלא יעלו על 60 ימים כל אחת.

⁹ ע”ר 1940, תוס’ 1, עמ’ (ע) 191, (א) 239.

¹⁰ ס”ח התשכ”ט, עמ’ 259.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ’ 173.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 23, עמ’ 485.

(3) בקשה להארכת הכרזה על מצב החירום תובא בפני הוועדה של הכנסת לפחות חמישה ימים לפני תום תקופת ההכרזה.

(4) לא קיבלה הוועדה של הכנסת החלטה עד תום תקופת ההכרזה, יביא יושב ראש הכנסת את הבקשה האמורה להצבעה בכנסת בהקדם האפשרי, ולכל המאוחר עד תום שבעה ימים מתום תקופת ההכרזה, וההכרזה תוארך עד תום התקופה האמורה או עד למועד ההצבעה בכנסת, לפי המוקדם.

3. (א) חדלו להתקיים הנסיבות המצדיקות את ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה, תבטל הממשלה את ההכרזה.

(ב) הכנסת רשאית לבטל את ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה.

(ג) ביטול ההכרזה לפי סעיף זה יפורסם ברשומות וייכנס לתוקף עם פרסומו.

פרק ג': קביעת הגבלות בעת הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה

סימן א': סמכות הממשלה להתקנת תקנות

4. (א) בתקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה רשאית הממשלה, באישור כאמור בסעיף קטן (ד), להתקין תקנות כאמור בסעיפים 6 עד 12, אם שוכנעה כי הדבר דרוש לשם מניעת הדבקה בנגיף הקורונה בקרב הציבור וצמצום התפשטותו, צמצום היקף התחלואה או הגנה על אוכלוסיות בסיכון, והכול רק לתקופה ובמידה הדרושות לצורך השגת המטרות האמורות, לאחר שנסקלו חלופות להשגתן, הפגיעה בזכויות וההשפעות על המשק; תקנות לפי סעיף קטן זה יכול שיחולו במדינה כולה או בשטח מסוים ממנה.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) יותקנו בשים לב לזכויות ולצרכים של אזרחים ותיקים, של קטינים ושל אנשים עם צרכים מיוחדים, ובכלל זה אנשים עם מוגבלות, ולהוראות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998¹⁵.

(ג) תקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א) יעמדו בתוקפן לתקופה שתיקבע בהן ושלא תעלה על 28 ימים, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – שלא תעלה על 14 ימים, ורשאית הממשלה לשוב ולהתקין תקנות כאמור בדרך האמורה בסעיף זה, לרבות בדרך של הארכת התוקף הקבוע בהן, לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על 28 ימים או 14 ימים, לפי העניין, והכול ובלבד שתקופת תוקפן של תקנות לפי סעיף קטן זה תסתיים לא יאוחר מתום תקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה.

(ד) (1) תקנות שהחליטה הממשלה להתקין לפי סעיף קטן (א) יוגשו לוועדה של הכנסת בליווי דברי הסבר והתשתית העובדתית שעמדה בבסיס ההצעה להתקין, והוועדה של הכנסת רשאית לאשר את התקנות, כולן או חלקן, לא לאשרן, או לשנות את תקופת תוקפן, בתוך 24 שעות מהמועד שהוגשו לה, ואם הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה או שבתון שנקבע בחיקוק – עד השעה 14:00 ביום שלאחר יום המנוחה או השבתון כאמור; החליטה הוועדה של הכנסת לאשר את התקנות – יפורסמו ברשומות סמוך לאחר מכן וייכנסו לתוקף במועד פרסומן, אלא אם כן נקבע בהן מועד מאוחר יותר.

(2) לא קיבלה הוועדה של הכנסת החלטה כאמור בפסקה (1) בתוך המועד הקבוע באותה פסקה, יחולו הוראות אלה:

¹⁵ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

(א) התקנות יפורסמו ברשומות וייכנסו לתוקף עם פרסומן, והכול אלא אם כן החליטה הממשלה אחרת, ובלבד שמועד הכניסה לתוקף לא יהיה מוקדם ממועד הפרסום ברשומות;

(ב) הוועדה של הכנסת תקיים דיון בתקנות ותחליט אם לאשרן, כולן או חלקן, לא לאשרן או לשנות את תקופת תוקפן, בתוך 14 ימים מהמועד שהוגשו לה, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – בתוך שבעה ימים מהמועד האמור; ועדת הכנסת רשאית במהלך התקופות האמורות, להאריך, לעניין דיון מסוים, לפרק זמן שלא יעלה על שלושה ימים;

(ג) לא קיבלה הוועדה של הכנסת החלטה לפי פסקת משנה (ב) עד תום התקופות האמורות באותה פסקה, לפי העניין, ואם הוחלט על הארכתן – עד תום תקופת הארכה (בסעיף קטן זה – המועד האחרון להחלטה), יביא יושב ראש הכנסת את אישור התקנות להצבעה בכנסת בהקדם האפשרי, ולכל המאוחר עד תום שבעה ימים מהמועד האחרון להחלטה, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – עד תום שלושה ימים מאותו מועד;

(ד) החליטה הוועדה של הכנסת שלא לאשר את התקנות, ואם הובאו התקנות לאישור הכנסת – החליטה הכנסת כאמור או לא קיבלה החלטה בעניין, יפקע תוקפן של התקנות;

(ה) הודעה על פקיעת תוקף התקנות תפורסם ברשומות.

(3) על אף האמור בפסקה (1), בהתקיים דחיפות המחייבת כי תקנות מסוימות ייכנסו לתוקף במועד מוקדם יותר, הממשלה רשאית להתקין בלי אישור של הוועדה של הכנסת כאמור בפסקה (1); התקנות יוגשו לוועדה של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר פרסומן ברשומות בליווי דברי הסבר והתשתית העובדתית שעמדה בבסיס ההחלטה להתקין, ויחולו לעניין אישורן הוראות פסקאות (2) ו-(ב) עד (ה).

(ה) ראתה הממשלה כי אין עוד צורך בהסדרים הקבועים בתקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א), כולם או חלקם, לשם השגת המטרות כאמור באותו סעיף, תבטל או תתקן את התקנות בהתאם.

(א) התקינה הממשלה תקנות לפי סעיף 4, תפרסם את עיקרן לציבור באופן בהיר ונגיש המותאם לקבוצות השונות באוכלוסייה, לרבות בשפה הערבית, ובכלל זה תציג את עיקרי ההגבלות שעומדות בתוקף באותה העת באופן מרוכז; פרסום כאמור יכול שיהיה בעיתונים, בערוצי תקשורת, באינטרנט, במודעות מודפסות על שלטי חוצות או בכל דרך יעילה אחרת שתמצא הממשלה לנכון בנסיבות העניין.

(ב) נקבעו בתקנות כאמור בסעיף קטן (א) עבירות לפי סעיף 23 או עבירות מינהליות לפי סעיף 24 או הוקנו סמכויות פיקוח ואכיפה לפי סעיפים 26 עד 28, יכלול הפרסום כאמור את עיקרי העבירות שעומדות בתוקף באותה עת, באופן מרוכז, ואם נקבע להן קנס מינהלי – את סכום הקנס שניתן להטיל בשל כל עבירה ואת הגורם המוסמך להטיל את הקנס המינהלי.

סימן ב': תקנות להגבלת פעילות

הממשלה רשאית, מכוח סמכותה לפי סעיף 4, להתקין תקנות להגבלת הפעילות במרחב הפרטי בעניינים כמפורט בפסקאות שלהלן ובתנאים המפורטים בהן:

5. הבאת התקנות והעבירות שבתוקף לידיעת הציבור

6. הגבלת פעילות במרחב הפרטי

(1) הגבלת כניסה של אדם למקום מגורים של אחר או התקהלות במקום מגורים של מי שאינם מתגוררים בו, ובלבד שלא יימנעו אספקה של מוצר חיוני או שירות חיוני, קבלת טיפול או סיוע הדרושים לאדם עם מוגבלות בשל מוגבלותו או קבלת סיוע חיוני, טיפול רפואי חיוני או טיפול סוציאלי חיוני, והכול לאדם הזקוק לכך במקום מגורים או לבעל חיים; בלי לגרוע מהאמור, הגבלת כניסה של אדם נוסף מלבד האנשים המתגוררים באותו מקום מגורים תיקבע בתקנות רק אם הדבר חיוני לצמצום התפשטות נגיף הקורונה;

(2) תנאים לשימוש ברכב שאינו תחבורה יבשתית, לרבות לעניין מספר הנוסעים בו ומרחק הישיבה ביניהם, והכול בהתחשב בחיוניות הנסיעה ומטרתה.

הגבלת פעילות במרחב הציבורי

7. הממשלה רשאית, מכוח סמכותה לפי סעיף 4, להתקין תקנות להגבלת הפעילות במרחב הציבורי בעניינים כמפורט בפסקאות שלהלן ובתנאים המפורטים בהן, ובשים לב למאפיינים של מרחב ציבורי המהווה חלק מרכוש משותף:

(1) הגבלה על יציאה ממקום המגורים או על שהייה במרחב הציבורי, לרבות הגבלה לעניין המרחק ממקום המגורים של אדם; להגבלה כאמור ייקבעו סייגים שיבטיחו הצטיידות במוצרים חיוניים, קבלת שירותים חיוניים, סיוע לאדם שיש לו קושי או מצוקה הדרושים סיוע, קבלת טיפול רפואי חיוני או טיפול סוציאלי חיוני, טבילת אישה במקווה טהרה, העברה של קטין בין הוריו החיים בנפרד, העברה של קטין שההורה האחראי עליו נדרש לצאת לצורך חיוני ואין במקום המגורים אחראי שניתן להשאיר את הקטין בהשגחתו, טיפול חיוני בבעל חיים, יציאה למקום עבודה חיוני, לרבות של עיתונאי או עובד מקצועות התקשורת, הגעה למשכן הכנסת, השתתפות בהפגנה או הגעה להליך משפטי שהיוצא למרחב הציבורי הוא צד לו, בעל מעמד בו או שנדרש להשתתף בו;

(2) שמירת מרחק במרחב הציבורי, ככל האפשר, בין בני אדם שאינם מתגוררים באותו מקום מגורים, והגבלה על התקהלות במרחב הציבורי, ובכלל זה תנאים לעניין אופן קיום הפגנה, תפילה או טקס דתי שהם רק אלו החיוניים למניעת התפשטות נגיף הקורונה, ובלבד שלא יהיה בהם כדי למנוע קיום הפגנה, תפילה או טקס דתי, והכול בלי לגרוע מהוראות פסקה (1);

(3) הגבלה על פתיחה לציבור של מיתקני ספורט, גינות, גני שעשועים, חופים, פארקים וכיוצא באלה במרחב הציבורי, וכן הגבלות לעניין הגישה אליהם ולעניין קיום פעילות, שהייה או שימוש בהם;

(4) חובת יידוע הציבור בנוגע להוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני התפשטות נגיף הקורונה הנוגעות לשהיית הציבור במקום כאמור בפסקה (3), שתחול על הגורם האחראי על המקום;

(5) מסירת דיווח או הצהרה מאת הגורם האחראי על המקום לגורם שייקבע בתקנות על ביצוע הוראות שנקבעו לפי סעיף זה שהוטלו על הגורם האחראי על המקום לעניין מקום כאמור בפסקה (3).

הגבלת פעילות בבתי עסק, במקומות עבודה ובמקומות הפתוחים לציבור ופעילות של מתן שירותים

8. (א) הממשלה, מכוח סמכותה לפי סעיף 4, רשאית להתקין תקנות להגבלת הפעילות בבתי עסק, במקומות עבודה, במקומות הפתוחים לציבור ובמתן שירותים אף שלא במסגרת בתי עסק (בסעיף זה – עסקים). בשים לב לחיוניות העסקים, בעניינים כמפורט בפסקאות שלהלן ובתנאים המפורטים בהן, ובלבד שייקבעו סייגים שיבטיחו ייצור הובלה ואספקה של מוצרים חיוניים או הצטיידות בהם וכן מתן שירותים חיוניים או קבלתם:

(1) איסור פתיחה של עסקים לקהל, בנסיבות שבהן ההגבלות לפי פסקאות (2) עד (13) אינן מספיקות;

(2) סגירת עסק, כולו או חלקו, אם שהה בו אדם הנושא את נגיף הקורונה לתקופה הדרושה לשם מניעת הדבקה בנגיף בשל שהייה באותו עסק או לשם עריכת חקירה אפידמיולוגית, ובלבד שסגירתו לשם עריכת חקירה כאמור לא תעלה על 72 שעות, ובמקרים מיוחדים ולפי הוראה של ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות או סגנו – על 120 שעות;

(3) הגבלות הנוגעות למשך הפתיחה של עסקים או למועד פתיחתם;

(4) הגבלות על מספר השוהים בעסקים, לרבות עובדים ולקוחות, וכן הגבלות על התקהלות בהם, ובכלל זה תנאים לעניין אופן קיום הפגנה, תפילה או טקס דתי החיוניים למניעת התפשטות נגיף הקורונה;

(5) תנאים לשמירת מרחק בין השוהים בעסקים, לרבות עובדים ולקוחות, ובכלל זה לפריסת העובדים בעסק ולחלוקה למשמרות או לקבוצות נפרדות;

(6) הגבלה על סוגי פעילות ועל אופן מתן שירות ללקוחות הנעשה בקרבה פיזית, לרבות הגבלה על קבלת קהל;

(7) חובת בדיקת תסמינים לנכנסים לעסק, ובכלל זה לעובדים וללקוחות, או חובת תשאול, ולעניין קטין – לרבות מהאחראי על הקטין; לעניין עובדים, וכן לעניין הנכנסים לעסק שהכניסה אליו או קבלת שירות ממנו נעשית ברישום מראש או בהזמנה מראש – גם חובה לקבלת הצהרת בריאות מהם;

(8) הגבלה על כניסה של אדם לעסק, לרבות עובד או לקוח, בשל החשש שהוא עלול להדביק בנגיף הקורונה על סמך בדיקת תסמינים או תשאול או קבלת הצהרת בריאות לפי פסקה (7) או בשל כך שאינו מקיים את ההוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני התפשטות נגיף הקורונה בקשר לשהותו בעסק;

(9) תנאים להבטחת היגיינה והגנה מפני הידבקות בנגיף הקורונה, לרבות הוראות בדבר הגבלה על הגשת מזון וצריכת מזון בעסקים;

(10) מינוי ממונה בעסק שיהיה אחראי על שמירת ההוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני התפשטות נגיף הקורונה;

(11) חובת יידוע של עובדים, לקוחות, מבקרים, ספקים וכל השוהים בעסק, בדבר ההוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני התפשטות נגיף הקורונה בקשר לשהותם בעסק, שתחול על הגורם האחראי על המקום;

(12) מסירת דיווח או הצהרה מאת הגורם האחראי על המקום לגורם שייקבע בתקנות על ביצוע הוראות שנקבעו לפי סעיף זה שהוטלו על הגורם האחראי על המקום;

(13) תנאים לעניין אופן קיום ישיבות מועצת רשות מקומית לפי פסקאות (4), (5) ו־(7) עד (12).

(ב) הגבלות הנוגעות לעובדים לפי סעיף זה ייקבעו בהתחשב, ככל האפשר, ברווחת העובדים ובקיומם של תנאי עבודה הולמים.

(ג) ההוראות לפי סעיף זה לא יחולו לעניין מוסדות המקיימים פעילות חינוך ולעניין העובדים והשוהים בהם.

9. הממשלה רשאית, מכוח סמכותה לפי סעיף 4, להתקין תקנות להגבלת מסיבה, כנס, טקס, לרבות טקס דתי, פסטיבל, טיול מאורגן, אירוע ספורט, מופע בידור או מופע אמנות או אירועים אחרים אשר בשל טיבם מתאפיינים בריבוי משתתפים או בקרבה בין בני אדם, ובלבד ששוכנעה כי מתקיימות נסיבות שבהן ההגבלות לפי חוק זה או דין אחר על התקהלות ושמירת מרחק בין בני אדם או הסמכויות לאכיפתן אינן מספיקות.
10. (א) בסעיף זה, "מקום הפעילות" – חצרים של מוסד המקיים פעילות חינוך או מקום אחר שבו מתבצעת פעילות של מוסד כאמור.
- (ב) הממשלה רשאית, מכוח סמכותה לפי סעיף 4, להתקין תקנות להגבלת הפעילות של מוסדות המקיימים פעילות חינוך בעניינים כמפורט בפסקאות שלהלן ובתנאים המפורטים בהן:
- (1) איסור פתיחה של מוסד המקיים פעילות חינוך (בסעיף זה – המוסד) ללומדים, למטופלים או לעובדים בו או לכל אדם אחר בנסיבות שבהן ההגבלות לפי פסקאות (2) עד (11) אינן מספיקות, בשים לב לחשיבות המשך פעילותם של מוסדות ילדים בגילים המחייבים השגחה;
 - (2) סגירת המוסד, כולו או חלקו, אם שהה בו אדם הנושא את נגיף הקורונה לתקופה הדרושה לשם מניעת הדבקה בנגיף בשל שהייה באותו מוסד או לשם עריכת חקירה אפידמיולוגית, ובלבד שסגירת המוסד לצורך עריכת חקירה כאמור לא תעלה על 72 שעות, ובמקרים מיוחדים ולפי הוראה של ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות או סגנו – על 120 שעות;
 - (3) הגבלות על קיום לימודים, בחינות או כל פעילות אחרת של המוסד או מטעמו;
 - (4) חלוקת הצוות של המוסד והמשתתפים בפעילות בו לקבוצות פעילות, הגבלת גודלן של הקבוצות, תנאים לשמירת מרחק בין השוהים במקום הפעילות, הגבלת כניסה למקום הפעילות, התקהלות או שהייה בו, לרבות של עובדים, והגבלה על מועד הפעילות או משכה;
 - (5) הוראות בדבר הסעות לתלמידים ולעובדים;
 - (6) חובת בדיקת תסמינים לנכנסים למקום הפעילות, ובכלל זה לעובדים, או חובת תשאול או קבלת הצהרת בריאות מהם, ולעניין קטין – לרבות מהאחראי על הקטין;
 - (7) הגבלה על כניסה של אדם למקום פעילות, ובכלל זה עובר, בשל החשש שהוא עלול להדביק בנגיף הקורונה על סמך בדיקת תסמינים או תשאול או קבלת הצהרת בריאות לפי פסקה (6);
 - (8) תנאים להבטחת היגיינה והגנה מפני הידבקות בנגיף הקורונה, לרבות הוראות בדבר הגבלה על הגשת מזון ותנאים לצריכת מזון במקום הפעילות;
 - (9) מינוי ממונה במוסד שיהיה אחראי על שמירת ההוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני התפשטות נגיף הקורונה;
 - (10) חובת יידוע של עובדים, מבקרים, ספקים וכל השוהים במוסד, וכן של הלומדים או המטופלים בו, ולעניין קטין – לרבות של האחראי על הקטין, בדבר ההוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני התפשטות נגיף הקורונה בקשר לשהותם במקום הפעילות, שתחול על הגורם האחראי על המקום;

- (11) מסירת דיווח או הצהרה מאת הגורם האחראי על המקום לגורם שייקבע בתקנות על ביצוע הוראות שנקבעו לפי סעיף זה שהוטלו על הגורם האחראי על המקום.
- (ג) תקנות לפי סעיף זה יאפשרו, ככל הניתן, הפעלה של גופים או מוסדות או קיום פעילויות כמפורט להלן, מתוך שקילת שיקולי בריאות הציבור ובריאות השוהים במקום, וכן שיקולים שבטובת המשתתפים בפעילות:
- (1) מסגרות לחינוך בלתי פורמלי לילדי עובדים חיוניים עד גיל 12 וכן מקומות המשמשים או שנועדו לשמש מקום שהייה יומי לחינוך ולטיפול בפעוטות שהם ילדי עובדים חיוניים;
 - (2) מרכזי חירום לילדים ונוער בסיכון;
 - (3) מרכזי נוער יישובי לנוער בסיכון;
 - (4) פעילות בתי ספר שניתן בהם חינוך על-יסודי לנוער נושר ובסיכון;
 - (5) פנימיות לתלמידים בלא עורף משפחתי, לרבות תלמידים שהופנו על ידי המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות או בצווי בית משפט;
 - (6) פעילויות לתלמיד עם צרכים מיוחדים כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, ובכלל זה הסעות;
 - (7) מסגרות חינוכיות בבתי חולים לפי חוק חינוך חנים לילדים חולים, התשס"א-142001;
 - (8) פעילות מתנדבים שבאה להבטיח מתן מענה חינוכי או רווחתי לתלמידים;
 - (9) שירותים פסיכולוגיים חינוכיים;
 - (10) פעילות של ועדות זכאות ואפיון, ועדות השגה וצוותים רב-מקצועיים לפי חוק חינוך מיוחד;
 - (11) שירותים של מתי"א כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד;
 - (12) פעולות של קצין ביקור סדיר כהגדרתו בסעיף 4(ב) לחוק לימוד חובה, התש"ט-151949;
 - (13) פעולות של יחידות הנוער ברשויות המקומיות לפי חוק הרשויות המקומיות (מנהל יחידת נוער ומועצת תלמידים ונוער), התשע"א-162011, לרבות הפעלת מתנדבים;
 - (14) פעולות של יחידת קידום במחלקת החינוך כהגדרתה בחוק הרשויות המקומיות (מנהל מחלקת חינוך), התשס"א-172001, ובכלל זה פעילות במרכז השכלה לנוער נושר ובסיכון;
 - (15) פעולות לצורך קידום למידה מהבית ומרחוק, לרבות באמצעות מבני מוסדות ומיתקני רשויות מקומיות.
11. (א) הממשלה רשאית, מכוח סמכותה לפי סעיף 4, להתקין תקנות להגבלת הפעילות של מסגרות רווחה, בעניינים כמפורט בפסקאות שלהלן ובתנאים המפורטים בהן:

הגבלת פעילות מסגרות רווחה

¹⁴ ס"ח התשס"א, עמ' 128.

¹⁵ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

¹⁶ ס"ח התשע"א, עמ' 799.

¹⁷ ס"ח התשס"א, עמ' 203.

(1) איסור פתיחה של מסגרת רווחה למקבלי השירות בה (בסעיף קטן זה – מקבלי שירות), לעובדים בה או לכל אדם אחר בנסיבות שבהן ההגבלות לפי פסקאות (2) עד (9) אינן מספיקות;

(2) חלוקת הצוות של מסגרת הרווחה והמשתתפים בפעילות בה לקבוצות פעילות, וגבלת גודלן של הקבוצות, תנאים לשמירת מרחק בין השוהים בה, הגבלת כניסה אליה, התקהלות או שהייה בה, לרבות של עובדים, הגבלה על מועד הפעילות או משכה וקביעת הגבלות על קליטת מקבלי שירות חדשים למסגרת, ובלבד שהגבלות על קליטת מקבלי שירות חדשים יהיו מצומצמות ככל הניתן ותוך שקילת שיקולים של טובת מקבל השירות וחיוניות מסגרת הרווחה עבורו;

(3) הוראות בדבר הסעות למקבלי שירות ולעובדים;

(4) חובת בדיקת תסמינים לנכנסים למסגרת רווחה, ובכלל זה לעובדים, או חובת תשאול או קבלת הצהרת בריאות מהם או מאפוטרופוסם, ולעניין קטין – לרבות מהאחראי על הקטין;

(5) הגבלה על כניסה של אדם למסגרת רווחה, ובכלל זה עובד, בשל החשש שהוא עלול להדביק בנגיף הקורונה, על סמך בדיקת תסמינים או תשאול או קבלת הצהרת בריאות לפי פסקה (4);

(6) תנאים להבטחת היגיינה והגנה מפני הידבקות בנגיף הקורונה, לרבות הוראות בדבר הגבלה על אופן הגשת מזון ותנאים לצריכת מזון במסגרת הרווחה;

(7) מינוי ממונה במסגרת הרווחה שיהיה אחראי על שמירת ההוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני התפשטות נגיף הקורונה;

(8) חובת יידוע של עובדים, מבקרים, ספקים וכל השוהים במסגרת הרווחה, וכן של מקבלי שירות, לרבות האפוטרופוסים עליהם, ולעניין קטין – לרבות של האחראי על הקטין, בדבר ההוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני התפשטות נגיף הקורונה בקשר לשהותם במקום הפעילות, שתחול על הגורם האחראי על המקום;

(9) מסירת דיווח או הצהרה מאת הגורם האחראי על המקום לגורם שייקבע בתקנות על ביצוע הוראות שנקבעו לפי סעיף זה שהוטלו על הגורם האחראי על המקום.

(ב) תקנות לפי חוק זה יאפשרו, ככל הניתן, הפעלתם של גופים או מסגרות רווחה או קיום פעילויות, שירותים ותכניות כמפורט להלן, מתוך שקילת שיקולי בריאות הציבור ובריאות השוהים במקום, וכן שיקולים של טובת המשתתפים בהם:

(1) מסגרות חוץ-ביתיות;

(2) מרכזי יום טיפוליים וסיעודיים לבגירים ולמזדקנים עם מוגבלות;

(3) שירותי תמיכה לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים ולמשפחות במצוקה ושירותי תמיכה לילדים ונוער בסיכון;

(4) מועדוניות ופנימיות יום לילדים בסיכון;

(5) מרכזי יום ומועדונים לאזרחים ותיקים;

(6) גופים מפעילים המטפלים בהשמות ילדים במשפחות אומנה ובליווי לפי חוק אומנה לילדים, התשע"ו–2016;

- (7) מוקדים טלפוניים שמפעיל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים או שירות התעסוקה או מי מטעמם;
- (8) מרכזי יום לשיקום מונע לעברייני מין;
- (9) מרכזי יום לטיפול בגברים אלימים;
- (10) מרכזי הגנה ומרכזי טיפול בנפגעי תקיפה מינית;
- (11) מרכזים לטיפול ולמניעה של אלימות במשפחה;
- (12) דיור מוגן לאזרחים ותיקים;
- (13) בתי אבות;
- (14) גופים המספקים שירותי הסעה לאוכלוסיות הזקוקות לסיוע;
- (15) מרכזי הכוון תעסוקתי והשמה;
- (16) ארגונים ותאגידים הפועלים למען אוכלוסיות הזקוקות לסיוע;
- (17) תאגידי אפטרופסות וכל אדם המבצע בעבורם את התפקידים שהם מחויבים בהם מכוח מינויים לאפטרופוסים לפי חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, התשכ"ב-1962¹⁸;
- (18) מסגרות המספקות קורת גג זמנית או ממושכת או מספקות הגנה, הזנה, טיפול וסיוע בעבור אנשים חסרי קורת גג, אנשים חסרי עורף משפחתי, אנשים המתמודדים עם התמכרויות או אוכלוסיות בזנות;
- (19) מרכזים שיקומיים המופעלים בידי הרשות לשיקום האסיר או מי מטעמה;
- (20) מסגרות יומיות כוללניות לנערים ונערות על קצה רצף הסיכון והגיתוק;
- (21) מעונות יום שיקומיים;
- (22) מעונות יום רב־תכליתיים;
- (23) מסגרות שיקומיות המופעלות במסגרת סל השירותים הפסיכו־סוציאליים לנכה לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]¹⁹, על ידי משרד הביטחון, בפיקוחו של המשרד, מטעמו או במימונו.
- (ג) בסעיף זה, "מסגרת רווחה" – כל אחד מאלה:
- (1) מקום שניתן בו שירות רווחה או טיפול לאדם על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, המשרד לחיזוק ולקידום קהילתי, משרד החינוך, משרד הביטחון או מי מטעמם או מקום המצוי בפיקוחם של המשרדים כאמור;
- (2) מקום שניתן בו שירות רווחה או טיפול לאדם על ידי הרשויות המקומיות או מי מטעמן;
- (3) מקום שניתן בו שירות רווחה או טיפול לאדם על ידי הרשות לשיקום האסיר או מי מטעמה.
12. (א) הממשלה רשאית, מכוח סמכותה לפי סעיף 4, להתקין תקנות להגבלת הפעילות בתחום התחבורה בעניינים כמפורט בפסקאות שלהלן ובתנאים המפורטים בהן:

הגבלת פעילות בתחום התחבורה

¹⁸ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

¹⁹ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

(1) הגבלות על הפעלה של תחבורה יבשתית ותחנות תחבורה יבשתית, לרבות מועדי הפעלתן ומספר השוהים בהן, ובכלל זה הנוסעים, ובלבד שהגבלות כאמור ייקבעו בשים לב לפריסה הגאוגרפית שבה ניתן שירות התחבורה היבשתית, לצורכי האוכלוסייה ולנגישות למקומות שבהם מסופקים מוצרים או שירותים חיוניים;

(2) תנאים לעניין שמירת מרחק והפרדה בין השוהים בתחבורה יבשתית או בתחנות תחבורה יבשתית, לרבות התקהלות, ולעניין אופן מכירת כרטיסים והתשלום בעד הנסיעה בתחבורה יבשתית;

(3) חובת בדיקת תסמינים של הנכנסים לתחבורה יבשתית או לתחנת תחבורה יבשתית הנמצאת במבנה או במתחם סגור, ובכלל זה העובדים, ותשאולם, ולעניין קטין – לרבות מהאחראי על הקטין; לעניין עובדים, וכן לעניין הנכנסים לתחבורה יבשתית או לתחנת תחבורה יבשתית שהכניסה אליהן נעשית ברישום מראש או בהזמנה מראש – גם חובה לקבלת הצהרת בריאות מהם במועד כניסתם או במועד מוקדם יותר;

(4) הגבלה על כניסה של אדם לתחבורה יבשתית או לתחנת תחבורה יבשתית הנמצאת במבנה או במתחם סגור, ובכלל זה עובד, בשל החשש שהוא עלול להדביק בנגיף הקורונה, על סמך בדיקת תסמינים או תשאול או קבלת הצהרת בריאות לפי פסקה (3);

(5) תנאים להבטחת היגיינה והגנה מפני הידבקות בנגיף הקורונה, לרבות הוראות בדבר הגבלה על הגשת מזון וצריכת מזון, למעט שתייה, בתחבורה יבשתית ובתחנות תחבורה יבשתית, ובלבד שלא תוגבל צריכה של מזון או שתייה בתחנות תחבורה יבשתית בשטח פתוח;

(6) חובת יידוע של הנוסעים בתחבורה יבשתית בדבר ההוראות שניתנו לפי דין לשם הגנה מפני נגיף הקורונה הנוגעות לשהותם בתחבורה היבשתית או בתחנת תחבורה יבשתית, שתחול על הגורם האחראי על המקום;

(7) מסירת דיווח או הצהרה מאת הגורם האחראי על המקום לגורם שייקבע בתקנות על ביצוע הוראות שנקבעו לפי סעיף זה שהוטלו על הגורם האחראי על המקום;

(8) (א) הגבלות על הפעלת כלי טיס, שדות תעופה ומנחתים, לעניין השוהים בהם, לרבות נוסעים, מלווים ואנשי צוות, וכן לעניין כניסת כלי טיס זרים לשטח ישראל, לרבות לגבי העניינים האמורים בפסקאות (2) עד (7), בשיוניים המחויבים, וכן בעניינים כמפורט להלן;

(1) הגבלה על חלוקה או מכירה של מזון או של מוצרים לא חיוניים בכלי טיס;

(2) (א) חובת נוסע למסור פרטים מזהים ומידע שיאפשרו יצירת קשר עמו אם התעורר חשש להדבקה בנגיף הקורונה.

(ב) מידע שהתקבל לפי פסקה זו יישמר בנפרד מכל מידע אחר בידי גוף ממשלתי שייקבע לעניין זה בתקנות לפי סעיף זה ויועבר למשרד הבריאות לצורך עריכת חקירה אפידמיולוגית ולמטרה זו בלבד.

(ג) מידע שהתקבל לפי פסקה זו יימחק לאחר תקופה שתקבע הממשלה בתקנות לפי סעיף זה.

(ד) אדם שהגיע אליו מידע לפי פסקה זו ישמרנו כסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש פרט לתכלית האמורה בפסקת משנה (א) או (ב);

(3) חובת יידוע של הנוסעים בטיסה בין-לאומית בדבר אמצעים להבטחת בריאות הציבור החלים במדינת היעד ומסירת מידע הנוגע לפעולות הנדרשות מנוסע או המומלצות לו לשם צמצום הסיכון להידבקות בנגיף הקורונה;

(ב) בפסקה זו, "איש צוות", "כלי טיס", "כלי טיס זר", "מנחת", "שדה תעופה" ו"שטח ישראל" – כהגדרתם בחוק הטיס, התשע"א-2011²⁰;

(9) הגבלות לעניין הפעלת כלי שיט, נמלים ומעגנות לעניין השוהים בהם, לרבות נוסעים ואנשי צוות, וכן לעניין כניסת כלי שיט לשטח ישראל, לרבות לגבי העניינים האמורים בפסקאות (2) עד (7), בשינויים המחויבים; לעניין זה – "כלי שיט" – כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960²¹;

"נמל" ו"מעגנה" – כהגדרתם לפי פקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971²²; "צוות" – כהגדרתו בחוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973²³.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א)(8) ו-(9) ייקבעו בהתחשב בזכותו של אזרח ישראלי להיכנס לישראל.

סימן ג': אזור מוגבל

13. (א) בתקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה, רשאית ועדת השרים להכריז על אזור כאזור מוגבל אם התקיימו תנאים אלה:

(1) יש התפשטות נרחבת של נגיף הקורונה באזור מסוים בישראל ורמת התחלואה באותו אזור גבוהה ביחס לרמת התחלואה הכללית בישראל;

(2) ועדת השרים שוכנעה, לאחר שבחנה דרכי פעולה חלופיות, כי כדי למנוע את המשך התפשטות הנגיף בתוך האזור או מחוצה לו, יש הכרח להגביל את הכניסה אליו או את היציאה ממנו, להגביל את היציאה ממקום המגורים של המתגוררים באזור כאמור או להגביל פעילות או התקהלות בתוך אותו אזור; בסימן זה, "מתגורר" – לרבות מי ששוהה במקום דרך קבע.

(ב) הצעת החלטה להכריז על אזור כאזור מוגבל תובא לוועדת השרים לאחר שקוימה התייעצות עם ראשי הרשויות המקומיות באותו אזור, אלא אם כן לא ניתן היה לקבל את עמדתם בעל פה או בכתב לאחר שנעשה מאמץ סביר לקבלה; בטרם קבלת ההחלטה תיבחן עמדת הרשויות המקומיות שבתחום האזור המוגבל, ככל שהתקבלה; התקבלה עמדה כאמור, יכללו הנימוקים בדברי ההסבר להצעת ההחלטה התייחסות לעמדה, ואם הוגשה העמדה בכתב – היא תצורף להצעת ההחלטה.

(ג) בהכרזה על אזור מוגבל תקבע ועדת השרים את ההגבלות מתוך ההגבלות המנויות בסעיפים 15 עד 19 או מתוך ההגבלות שקבעה הממשלה לעניין אזור מוגבל בתקנות כאמור בסעיף 20, שיחולו באזור המוגבל, ורשאית היא לקבוע קלות לאותן הגבלות, והכול אם שוכנעה כי גודל האזור והיקף ההגבלות אינם עולים על הנדרש, בהתחשב, בין השאר, בשיקולים בריאותיים, ובכלל זה בפיזור החולים ובמאפייני התחלואה באזור, ביכולת האכיפה, במאפייני האוכלוסייה ובמאפיינים הייחודיים של האזור וכן בפגיעה בזכויות.

²⁰ ס"ח התשע"א, עמ' 830.

²¹ ס"ח התש"ך, עמ' 70.

²² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 443.

²³ ס"ח התשל"ג, עמ' 329.

(ד) בהכרזה על אזור מוגבל לא יוחלו ההגבלות שבסעיף 15, אלא אם כן נחה דעתה של ועדת השרים כי בתקופת תוקפה של ההכרזה יתקיימו אספקה נאותה של מוצרים ומתן שירותים חיוניים בתוך האזור.

(ה) הכריזה ועדת השרים על אזור כאזור מוגבל, תודיע על כך מיד לוועדה של הכנסת, לממשלה ולראשי הרשויות המקומיות שבאזור המוגבל; ההכרזה, פירוט ההגבלות שהוטלו בה והנימוקים להן, והתשתית העובדתית שעליה מבוססת ההחלטה, יוגשו לוועדה של הכנסת בסמוך ככל האפשר לאחר ההכרזה.

(ו) הכרזה על אזור כאזור מוגבל תפורסם ברשומות ותיכנס לתוקף עם פרסומה או במועד מאוחר יותר שייקבע בהכרזה; ההכרזה תפורסם גם באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה.

(ז) הכרזה על אזור כאזור מוגבל תעמוד בתוקפה לתקופה שתיקבע בה ושלא תעלה על שבעה ימים, ורשאית ועדת השרים –

(1) להאריך את תוקפה לתקופות נוספות שלא יעלו על חמישה ימים כל אחת, ובלבד שתקופת ההכרזה הכוללת לא תעלה על 21 ימים;

(2) באישור הוועדה של הכנסת – להאריך את תוקפה לתקופות נוספות שלא יעלו על 14 ימים כל אחת;

והכול ובלבד שתקופת תוקפה של הכרזה לפי סעיף קטן זה תסתיים לא יאוחר מתום תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה; ההוראות החלות על הכרזה על אזור מוגבל יחולו גם על הארכת הכרזה כאמור בסעיף קטן זה.

(ח) בלי לגרוע מסמכות ועדת השרים להכריז על אזור מוגבל, הממשלה תקבע נוהל לעניין התמודדות ומתן סיוע לאזורים שרמת התחלואה בהם עלולה להוביל להכרזה עליהם כאזור מוגבל; בנוהל כאמור תיקבע דרך הפעולה לעניין ההתמודדות ומתן סיוע כאמור, בשים לב לצורך בשיתוף פעולה ככל האפשר עם ראשי הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר.

14. (א) הממשלה, ועדת השרים או הוועדה של הכנסת, רשאיות לבטל את ההכרזה על אזור מוגבל.

(ב) חדלו להתקיים הנסיבות המצדיקות את ההכרזה על אזור מוגבל, תבטל ועדת השרים את ההכרזה.

(ג) ביטול ההכרזה על אזור מוגבל יפורסם ברשומות בסמוך ככל האפשר לאחר קבלת ההחלטה וייכנס לתוקף עם פרסומו או במועד מוקדם יותר שייקבע בהחלטה; ההחלטה תפורסם גם באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה.

15. (א) ועדת השרים רשאית לקבוע, מכוח סמכותה לפי סעיף 13(ג), כי אדם המתגורר באזור מוגבל לא יצא מהאזור המוגבל, ובלבד שלא תוגבל היציאה לפעולות או למטרות אלה:

(1) קבלת טיפול רפואי חיוני שאותו אדם אינו יכול לקבלו באזור המוגבל;

(2) הליך משפטי שאותו אדם הוא צד לו, בעל מעמד בו או חייב להיות נוכח בו;

(3) יציאה במסגרת תפקיד של שוטר, חייל, סוהר, עובד הרשות הארצית לכבאות והצלה או איש צוות רפואי; לעניין זה, "איש צוות רפואי" – רופא, סטו"ר, אח, כוח עזר רפואי, פלבוטומיסט, פרמדיק או חובש;

- (4) הלוויה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה;
- (5) העברה של קטין שהוריו חיים בנפרד אל ההורה המתגורר מחוץ לאזור המוגבל;
- (6) יציאה של אחד מאלה לשם מילוי תפקידו:
- (א) עובד במחלקה לשירותים חברתיים ברשות מקומית או מי מטעמה שהרשות המקומית הגדירה כחיוני, וניתן לכך אישור משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שיינתן בהקדם האפשרי;
- (ב) עובד במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים או מי מטעמו שקיבל אישור ממשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים;
- (7) צורך חיוני אחר, לרבות יציאה של עובד חיוני לצורכי עבודתו וכן סיוע לקרוב משפחה חולה או קשיש, והכול באישור רשות החירום הלאומית או גורם ממשלתי אחר שהממשלה הסמיכה לעניין זה, שיינתן לפי נוהל שפורסם לציבור;
- (8) פעולה או מטרה אחרת שקבעה הממשלה בתקנות.
- (ב) ועדת השרים רשאית לקבוע, מכוח סמכותה לפי סעיף 13(ג), כי אדם לא ייכנס לאזור מוגבל, ובלבד שלא תוגבל הכניסה של מי מהמפורטים להלן או למטרות כמפורט להלן:
- (1) אדם המתגורר באזור המוגבל;
- (2) גוף הצלה הפועל במסגרת תפקידיו וסמכויותיו לפי כל דין, וכן משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, צבא ההגנה לישראל ושירות ההתגוננות האזרחית, ובלבד שכניסת צבא ההגנה לישראל ושירות ההתגוננות האזרחית תהיה רק לצורך מתן סיוע אזרחי, פעילות מבצעית או התגוננות אזרחית בשעת התקפה ובעת מצב מיוחד בעורף לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951²⁴;
- (3) איש צוות רפואי כהגדרתו בסעיף 15(א)(3) וכן וטרינר, לשם מילוי תפקידם;
- (4) עובד סוציאלי, לשם מילוי תפקידו;
- (5) עובד כמפורט להלן לשם מילוי תפקידו:
- (א) עובד במחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית הנוגעת לעניין או מי מטעמה שהרשות המקומית הגדירה כחיוני;
- (ב) עובד במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים או מי מטעמו שקיבל אישור ממשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים;
- (6) עיתונאי או עובד מקצועות התקשורת, לשם מילוי תפקידם;
- (7) אספקה ותחזוקה שוטפות של מוצרים ושירותים חיוניים, לרבות שירותי חשמל, מים, תקשורת ואיסוף פסולת וכן תיקונים הנדרשים לשם אספקה שוטפת של שירותים כאמור;
- (8) העברה של קטין שהוריו חיים בנפרד על ידי אחד מהוריו לביתו של ההורה השני;
- (9) צורך חיוני אחר, לרבות כניסה של עובד חיוני לצורכי עבודתו וכן סיוע לקרוב משפחה חולה או קשיש, והכול באישור רשות החירום הלאומית או גורם ממשלתי אחר שהממשלה הסמיכה לעניין זה, שיינתן לפי נוהל שפורסם לציבור;
- (10) גורם או מטרה אחרים שקבעה הממשלה בתקנות.

²⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

16. (א) ועדת השרים רשאית לקבוע, מכוח סמכותה לפי סעיף 13(ג), כי אדם המתגורר באזור מוגבל לא יצא ממקום מגוריו באזור המוגבל למקום אחר באזור המוגבל, ובלבד שלא תוגבל היציאה לפעולות או למטרות המפורטות להלן:

- (1) הגעה של עובד למקום עבודתו וחזרה ממנו, וכן הסעה של עובד למקום עבודה כאמור, ובלבד שאין מניעה לעובד לעבוד באותו מקום עבודה לפי כל דין;
- (2) הצטיידות במוון, בתרופות ובמוצרים חיוניים וקבלת שירותים חיוניים, וכן תיקונים הנדרשים לשם אספקה שוטפת של שירותים כאמור;
- (3) קבלת טיפול רפואי;
- (4) תרומת דם;
- (5) השתתפות בהפגנה;
- (6) הגעה להליך משפטי שאותו אדם הוא צד לו, בעל מעמד בו או שהוא נדרש להשתתף בו;
- (7) הגעה למשכן הכנסת;
- (8) טיפול במסגרת רווחה;
- (9) פעילות ספורט של יחיד או עם אנשים הגרים עמו באותו מקום מגורים, למרחק של עד 500 מטרים ממקום המגורים;
- (10) יציאה ממקום מגורים, של יחיד או של אנשים הגרים באותו מקום מגורים, לזמן קצר ולמרחק של עד 100 מטרים ממקום המגורים;
- (11) טבילת אישה במקווה טהרה;
- (12) השתתפות בהלוויה או בברית מילה, בתפילה או בטקס חתונה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה;
- (13) סיוע רפואי לאדם אחר או סיוע לאדם שיש לו קושי או מצוקה הדורשים סיוע;
- (14) העברה של קטין, שהוריו חיים בנפרד, על ידי אחד מהוריו, לביתו של ההורה האחר;
- (15) העברה של קטין שההורה האחראי עליו נדרש לצאת לצורך חיוני, ואין במקום המגורים אחראי שניתן להשאיר את הקטין בהשגחתו;
- (16) יציאה ממקום המגורים לצורך יציאה מהאזור המוגבל המותרת לפי סעיף 15(א);
- (17) פעילות או מטרה אחרת שקבעה הממשלה בתקנות.

(ב) בסעיף זה, "מסגרת רווחה" – כל אחד מאלה:

- (1) מקום שבו ניתן שירות רווחה או טיפול לאדם על ידי משרד ממשלתי או מי מטעמו;
- (2) מקום המצוי בפיקוח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים;
- (3) מקום שבו ניתן שירות רווחה או טיפול לאדם על ידי הרשויות המקומיות או מי מטעמן;
- (4) מקום שבו ניתן שירות רווחה או טיפול לאדם על ידי הרשות לשיקום האסיר או מי מטעמה.

17. (א) ועדת השרים רשאית לקבוע, מכוח סמכותה לפי סעיף 13(ג), כי אדם לא יפתח לציבור באזור המוגבל מקום מתוך המקומות המפורטים בתוספת, לרבות בבית מגורים, ורשאית היא לקבוע תנאים לפתיחת מקום כאמור לציבור; אין בהוראות סעיף זה כדי לאסור שירות משלוחים, ובלבד שבשירות משלוחים למקום מגורים או למבנה אחר המשלוח יונח סמוך לפתח בית המגורים או בסמוך לפתח המבנה, מחוצה לו.
- (ב) ועדת השרים רשאית לקבוע, מכוח סמכותה לפי סעיף 13(ג), הגבלות על הפעלת תחבורה ציבורית באזור המוגבל, אליו או ממנו, בשים לב לצורכי האוכלוסייה באזור המוגבל ולנגישות של מקומות שבהם מסופקים מוצרים או ניתנים שירותים חיוניים.
18. ועדת השרים רשאית לקבוע, מכוח סמכותה לפי סעיף 13(ג), ולאחר שמיעת עמדת שר החינוך או השר להשכלה גבוהה, לפי העניין, כי לא תתקיים באזור מוגבל פעילות של מוסדות המקיימים פעילות חינוך ורשאית היא לקבוע תנאים לקיום פעילות של מוסד כאמור; בבואה לקבוע הגבלות לפי סעיף זה תשקול ועדת השרים, במידת האפשר ובהתחשב בכך שמדובר באזור מוגבל, המשך הפעלה של גופים, מוסדות ופעילויות מבין אלה המנויים בסעיף 10(ג).
19. ועדת השרים רשאית לקבוע, מכוח סמכותה לפי סעיף 13(ג), הגבלות על התקהלות במבנה או בשטח פתוח שבאזור מוגבל; לעניין זה, "התקהלות" – שהייה בסמיכות של שני אנשים או יותר, למעט אנשים הגרים באותו מקום; אין באמור כדי למנוע קביעת תנאים לעניין אופן קיום הפגנה, תפילה או טקס דתי באזור המוגבל, החיוניים למניעת התפשטות נגיף הקורונה.
20. אין בהוראות סימן זה כדי לגרוע מסמכות הממשלה לפי סעיף 4 להתקין בתקנות כאמור בסעיפים 6 עד 12 הוראות ייחודיות לאזור מוגבל בכפוף להוראות סימן זה; ועדת השרים רשאית לקבוע, מכוח סמכותה לפי סעיף 13(ג), אילו מההגבלות שנקבעו כאמור יחולו באזור המוגבל שעליו הכריזה.
21. הכריזה ועדת השרים על אזור כאזור מוגבל, תפרסם את עיקרי ההכרזה וההגבלות שיחולו לגבי האזור המוגבל לידיעת השוהים באותו אזור ולידיעת הנוגעים בדבר, באופן בהיר, נגיש ומותאם לקבוצות השונות באוכלוסייה המתגוררות באותו אזור; פרסום כאמור יכול שיהיה בעיתונים, בערוצי תקשורת, באינטרנט, במודעות מודפסות על שלטי חוצות או בכל דרך יעילה אחרת שתבטיח את יידוע הציבור בהיקף הרחב ביותר האפשרי בנסיבות העניין.
22. (א) על החלטה פרטנית לפי סימן זה ניתן להגיש השגה לראש רשות חירום לאומית או לסגנו; הסמיכה הממשלה גורם ממשלתי אחר לעניין סעיף 15(א)(7) ו-15(ב)(9), תוגש ההשגה לגורם הממונה על מי שנתן את החלטה.
- (ב) החלטה בהשגה תהיה מנומקת ותינתן בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-12 שעות מעת הגשת ההשגה.
- (ג) החלטה פרטנית כאמור תעמוד בתוקפה אלא אם כן התקבלה החלטה אחרת בהשגה.
- (ד) על החלטה בהשגה ניתן להגיש עתירה מינהלית לבית המשפט לעניינים מינהליים.

פרק ד': עונשין וסמכויות פיקוח ואכיפה

סימן א': עונשין, פיקוח ואכיפה על תקנות הממשלה

23. על אף האמור בסעיף 2 לחוק העונשין –
- (1) על עבירות שקובעת הממשלה בתקנות כאמור בסעיפים 6 עד 12, רשאית היא לקבוע עונש קנס לפי סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, בלבד;

(2) אישור תקנות שקבעה הממשלה לפי סעיפים 6 עד 12, שנקבעו בהן עבירות ועונשים, יינתן בידי הוועדה של הכנסת או בידי הכנסת בהתאם להוראות סעיף 4(ד); לא אושרו התקנות בידי הוועדה של הכנסת או בידי הכנסת, לפי העניין, תתבטל האחריות הפלילית לעשיית העבירות בתקנות האמורות, לפי סעיף 4 לחוק העונשין, ויוחזר קנס ששולם, אלא אם כן החליטה הוועדה של הכנסת כי העבירות יעמדו בתוקפן, לפי סעיף 6 לחוק העונשין, בתקופה שמיום פרסום התקנות עד לפרסום הודעה ברשומות על פקיעת תוקפן לפי סעיף 4(ד), כולה או חלקה.

24. (א) על אף האמור בסעיף 1 לחוק העבירות המינהליות – עבירות מינהליות

(1) קבעה הממשלה כי הפרת הוראה בתקנות כאמור בסעיפים 6 עד 12 היא עבירה, רשאית היא לקבוע באותן תקנות כי העבירה היא עבירה מינהלית כמשמעותה בחוק העבירות המינהליות;

(2) אישור לקביעת עבירה מינהלית כאמור בפסקה (1) יינתן בידי הוועדה של הכנסת או בידי הכנסת, לפי העניין, בהתאם להוראות סעיף 4(ד).

(ב) הוראות חוק העבירות המינהליות יחולו על עבירה מינהלית שנקבעה לפי סעיף קטן (א), בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) לעבירה מינהלית כאמור ייקבע קנס מינהלי קצוב שלא יעלה על 5,000 שקלים חדשים, ולעניין עבירה מינהלית הקבועה בתקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – קנס מינהלי קצוב שלא יעלה על 500 שקלים חדשים;

(2) על אף האמור בהוראות לפי סעיף 35 לחוק העבירות המינהליות, הודעה על הטלת קנס מינהלי בשל עבירה מינהלית שנקבעה לפי סעיף קטן (א), לגבי עבירה שנקבעה בתקנות כאמור בסעיף 8, תימסר למי שאחראי באותה העת על הפעילות במקום מטעמו של האדם שעליו מוטלת האחריות לעבירה, ובלבד שהודעה כאמור תומצא למבצע העבירה בדואר רשום שמועד מסירתו יהווה את תאריך ההמצאה לפי חוק העבירות המינהליות.

(ג) עבירה מינהלית לפי חוק זה לא תהווה פרט רישום פלילי.

25. (א) בתקנות כאמור בסעיפים 6 עד 12, רשאית הממשלה לקבוע, על אף הוראות סעיף 5 לחוק העבירות המינהליות, כי הגורם המוסמך להטיל קנס מינהלי שנקבע באותן תקנות ולפקח על ביצוע ההוראות שבשלהן ניתן להטיל קנס כאמור, יהיה אחד או יותר מאלה (בפרק זה – הגורם המוסמך):

(1) שוטר;

(2) מפקח שהוא עובד המדינה שנתונות לו סמכויות פיקוח לפי כל דין, וכן פקח שמינה מנהל רשות הטבע והגנים הלאומיים לפי סעיף 58 לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998²⁵;

(3) עובד רשות מקומית שהוסמך עד יום ט"ו בסיוון התש"ף (7 ביוני 2020) לפי סעיף 5(ב) לחוק העבירות המינהליות;

(4) פקח עירוני, לרבות פקח מסייע, שהוסמך לפי חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011²⁶;

(5) עובד רשות מקומית שהוסמך לפי סעיף 28(א) או (ב) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968²⁷;

²⁵ ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.

²⁶ ס"ח התשע"א, עמ' 1057.

²⁷ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

(6) עובד רשות מקומית שהוסמך לפי סעיף 3(א) לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), התשס"ח-2008.²⁸

(ב) הממשלה לא תקבע גורם מוסמך כאמור בפסקאות (2) עד (6) של סעיף קטן (א) אלא לאחר שבדקה ושקלה, לגבי כל גורם שתקבע כאמור, כי יש צורך בהסמכתו לשם מניעת התפשטות נגיף הקורונה, בשים לב למאפייני העבירות המינהליות שאותו גורם יהיה מוסמך לאכוף ולמאפייני הגורם המוסמך; קבעה הממשלה כמה גורמים מוסמכים, תקבע גם את גורם הפיקוח העיקרי.

(ג) גורם מוסמך כאמור בסעיף קטן (א) יפעיל את סמכותו בכפוף למדיניות פיקוח ואכיפה שתקבע מינהלת אכיפה ארצית במשרתת ישראל (להלן – מינהלת אכיפה); המדיניות תיקבע בהתייעצות עם משרד הבריאות ובהתחשב, בין השאר, בצורך באכיפה כלל-ארצית לפי אמות מידה שוויוניות, בשים לב לצורך בקביעת תנאים לאכיפה כלפי אוכלוסיות מיוחדות, ובכלל זה אנשים עם מוגבלות וקטינים, וכן באפשרות להימנע מהטלת קנס בהתאם לנסיבות העניין.

(ד) מינהלת האכיפה תהיה אחראית, בין היתר, על הנושאים המפורטים להלן:

(1) הנחיית הגורמים המוסמכים;

(2) שקילת הצורך, בכל עניין, בהכשרה ייעודית וקביעת תוכני ההכשרה הנדרשים במקרים המתאימים;

(3) ביצוע הכשרות במקרים המתאימים לגורמים מוסמכים המנויים בסעיף קטן (א)(1) ו-(2).

(ה) גוף ממשלתי או תאגיד סטוטורי המפעיל גורם מוסמך כאמור בסעיף קטן (א)(2) ורשות מקומית המפעילה בשטחה גורמים מוסמכים כאמור בסעיף קטן (א)(3) עד (6) יטפלו בפניות מהציבור בנוגע לאופן הפעלת הסמכויות האמורות בסעיף קטן (א) ובסעיף 26, בידי הגורמים המוסמכים; גוף ממשלתי, תאגיד סטוטורי ורשות מקומית כאמור יפרסמו באתר האינטרנט שלהם הוראות בדבר אופן הגשת הפנייה, לוחות הזמנים לטיפול בה וכן פרטים בדבר אופן יצירת הקשר לשם קבלת פניות מהציבור.

קבעה הממשלה גורם מוסמך לפי סעיף 25, יהיו נתונות לו הסמכויות כמפורט להלן, לצורך הטלת קנס מינהלי ופיקוח על ביצוע ההוראות שבשלהן ניתן להטיל קנס כאמור בלבד:

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של ההוראות שבתחום סמכותו של הגורם המוסמך;

(3) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה שחלות עליו הוראות סעיף 12, כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.

(א) בתקנות כאמור בסעיפים 6 עד 9 ו-12, למעט לעניין מקום עבודה שאינו מקום הפתוח לציבור, רשאית הממשלה לקבוע כי יהיו נתונות לשוטר סמכויות אלה:

(1) להורות לכל אדם לפעול בהתאם לתקנות או להפסיק פעילות בניגוד להן;

(2) למנוע כניסת אדם למקום אם יש בכך הפרה של התקנות;

26. סמכויות הגורם המוסמך

27. סמכויות שוטר ואיסור על סירוב להוראות פיזור התקהלות

²⁸ ס"ח התשס"ח, עמ' 534.

(3) להורות על פיזור של התקהלות שנעשית בניגוד לאמור בתקנות או של אירוע כאמור בסעיף 9 שנעשה בניגוד לאמור בתקנות; סירב אדם להוראת שוטר על פיזור כאמור, רשאי שוטר לעשות שימוש בכוח סביר בנסיבות העניין לשם פיזור ההתקהלות או האירוע.

(ב) (1) סירב אדם להוראת שוטר לפיזור התקהלות בניגוד לתקנות לפי סעיפים 6 עד 9 או 12, בהתאם לסמכות האמורה בסעיף קטן (א)(3), דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין.

(2) עבירה כאמור בפסקה (1) היא עבירה מינהלית כמשמעותה בחוק העבירות המינהליות והוראות החוק האמור יחולו עליה בשינויים המחויבים.

(3) הקנס המינהלי הקצוב לעבירה מינהלית כאמור בפסקה (2) יהיה 1,000 שקלים חדשים.

(4) הקנס המינהלי הקצוב לעבירה כאמור בסעיף קטן זה שהיא עבירה מינהלית חוזרת כהגדרתה בסעיף 2(ג) לחוק העבירות המינהליות, יהיה כפל הקנס המינהלי האמור בפסקה (3), לפי העניין.

(5) הגורם המוסמך לתת קנס מינהלי כאמור יהיה שוטר ויהיו נתונות לו הסמכויות לפי סעיף 26.

28. קבעה הממשלה בתקנות לפי סעיפים 6 או 7 הגבלות שלגביהן אין די בסמכויות הקבועות בסימן זה להשגת המטרות הקבועות בסעיף 4, ויש צורך חיוני בהקניית סמכויות נוספות כמפורט להלן, רשאית היא לקבוע באותן תקנות כי יהיו נתונות לשוטר גם הסמכויות כמפורט להלן, כולן או חלקן, כפי שתקבע, והכול רק לתקופה ובמידה הדרושות לצורך השגת המטרות הקבועות בסעיף 4:

(1) למנוע כניסה של אדם או כלי תחבורה למקום מסוים שייקבע בתקנות (בסעיף זה – מקום מוגדר), אם שהייתו בו היא בניגוד לתקנות;

(2) להוציא ממקום מוגדר אדם, כלי תחבורה או חפץ המשמש לשהייה באותו מקום הנמצא בו בניגוד לתקנות;

(3) למנוע יציאה של אדם או כלי תחבורה ממקום מוגדר;

(4) לדרוש מכל אדם להזדהות לפניו ולמסור לו כל ידיעה או מסמך; סירב אדם לדרישה כאמור רשאי שוטר להורות כאמור בפסקאות (1) עד (3);

(5) להורות לאדם לבצע פעולה אחרת שתיקבע בתקנות, שבלעדיה לא ניתן להשיג את תכליתן של התקנות;

(6) להשתמש בכוח סביר בנסיבות העניין לשם מילוי דרישה או הוראה שנתן שוטר לפי פסקאות (1) עד (3) ו-(5), אם סירב אדם לאותה דרישה או הוראה;

(7) להורות לרשות מקומית לפעול במסגרת סמכויותיה לעניין הסדרי תנועה ברשות המקומית, ובלבד שקיבל אישור קצין משטרה לעניין זה.

סימן ב': עונשין, פיקוח ואכיפה באזור המוגבל

29. מי שעשה אחד מאלה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין; עונשין

(1) יצא ממקום מגוריו באזור מוגבל בניגוד להגבלות הקבועות בסעיף 16 כפי שהוחלו בהכרזה על האזור המוגבל לפי סעיף 13(ג);

(2) פתח מקום לציבור באזור מוגבל בניגוד לאיסור על פתיחתו הקבוע בסעיף 17(א) כפי שהוחל בהכרזה על האזור המוגבל לפי סעיף 13(ג);

(3) סירב להוראת שוטר לפיזור ההתקהלות בניגוד להגבלות על התקהלות באזור המוגבל כפי שהוחל בהכרזה על האזור המוגבל לפי סעיף 13(ג) שניתנה לפי הוראות סעיפים 27(א) ו-32(2).

30. עבירות מינהליות (א) עבירה כאמור בסעיף 29 היא עבירה מינהלית כמשמעותה בחוק העבירות המינהליות, והוראות החוק האמור יחולו עליה בשינויים המחויבים ובשינוי האמור בסעיף 24(ב)(2) שיחול לעניין עבירה לפי סעיף 29(2).
(ב) לעבירה מינהלית כאמור בסעיף קטן (א) יהיה קנס מינהלי קצוב כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעבירה לפי סעיף 29(1) – 500 שקלים חדשים;

(2) לעבירה לפי סעיף 29(2) –

(א) אם מועסקים במקום עד חמישה עובדים – 2,000 שקלים חדשים;

(ב) אם מועסקים במקום בין שישה לחמישים עובדים – 4,000 שקלים חדשים;

(ג) אם מועסקים במקום יותר מחמישים עובדים – 6,000 שקלים חדשים;

(3) לעבירה לפי סעיף 29(3) – 1,000 שקלים חדשים.

(ג) הקנס המינהלי הקצוב לעבירה מינהלית כאמור בסעיף קטן (ב) שהיא עבירה מינהלית חוזרת כהגדרתה בסעיף 2(ג) לחוק העבירות המינהליות יהיה כפל הקנס המינהלי האמור בסעיף קטן (ב), לפי העניין.

(ד) הקנס המינהלי הקצוב לעבירה מינהלית כאמור בסעיף קטן (ב) שהיא עבירה מינהלית נמשכת יהיה בשיעור חמישית מהקנס הקבוע בסעיף קטן (ב), לפי העניין, לכל יום שבו נמשכת העבירה לאחר המועד שנקבע בהתראה כאמור בסעיף 8(ב1) לחוק העבירות המינהליות.

31. הגורם המוסמך לעניין קנס מינהלי לסמכויותו (א) הגורם המוסמך להטיל קנס מינהלי על עבירות מינהליות לפי סעיף 30 הוא כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין עבירה לפי סעיף 29(1) או (3) – שוטר;

(2) לעניין עבירה לפי סעיף 29(2) – גורם מוסמך כאמור בסעיף 25(א).

(ב) לגורם מוסמך כאמור בסעיף קטן (א) יהיו נתונות הסמכויות שבסעיף 26.

32. סמכויות שוטר הכריזה ועדת השרים על אזור מוגבל כאמור בסעיף 13, רשאי שוטר –

(1) לשם אכיפת ההוראות כאמור בסעיף 15 באזור המוגבל ובסביבתו הקרובה, אם הוחל בהכרזה לפי סעיף 13(ג) –

(א) למנוע כניסה של אדם או רכב לאזור המוגבל או יציאה ממנו, ולאחר שסירב האדם לדרישה – אף להשתמש בכוח סביר בנסיבות העניין לשם כך;

(ב) לדרוש מכל אדם להזדהות לפניו ולמסור לו כל ידיעה או מסמך, ולאחר שסירב לדרישה – למנוע את כניסתו לאזור המוגבל או את יציאתו ממנו ואף להשתמש בכוח סביר בנסיבות העניין לשם כך;

(ג) להורות לרשות מקומית לפעול במסגרת סמכויותיה לעניין הסדרי תנועה ברשות המקומית, ובלבד שקיבל אישור קצין משטרה לעניין זה;

(2) לשם אכיפת ההוראות לפי סעיפים 16 עד 19 וכן תקנות הקובעות הוראות ייחודיות לאזור המוגבל כאמור בסעיף 20, אם הוחלו בהכרזה לפי סעיף 13(ג) – להפעיל את הסמכויות המנויות בסעיף 27(א).

סימן ג': הוראות כלליות

33. הגורם המוסמך לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו, ואם הוא שוטר – הוא לובש מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודת שוטר או תעודה אחרת המעידה על תפקידו בהתאם לתקנות שבהן הוא נקבע כגורם מוסמך שאותה יציג על פי דרישה.

34. (א) הגורם המוסמך כאמור בסעיף 25(א)(2) עד (6) לא יפעיל סמכויות שהוענקו לו לפי סעיפים 26 ו-31(ב) במיתקן המוחזק על ידי מערכת הביטחון; בסעיף זה, "מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה:

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון שאינן מנויות בסעיף 44(ג);

(2) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה שאינן מנויות בסעיף 44(ג);

(3) מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998²⁹, שאינם יחידות כאמור בפסקאות (1) ו-(2);

(4) הרשות להגנה על עדים.

(ב) ראש גוף המנוי בהגדרה "מערכת הביטחון" שבסעיף קטן (א), ימנה עובד מטעמו, אחד או יותר, לשם פיקוח על ההוראות לפי חוק זה במיתקני הגוף האמור.

35. אין בהוראות לפי פרק זה כדי לגרוע מסמכויות אחרות הנתונות לשוטר או לגורם מוסמך שאינו שוטר שניתנו לו לפי כל דין.

פרק ה': תיקונים עקיפים

36. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984³⁰, בתוספת השלישית, בסופה יבוא: "46. חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020³¹."

37. בתקופת תוקפו של חוק זה יקראו את חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000³², כך שבתוספת הראשונה, אחרי פרט 61 יבוא: "62. החלטה בהשגה לפי סעיף 22 לחוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020."

38. בתקופת תוקפו של חוק זה יקראו את חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985³³, כך שבתוספת הראשונה, בטור א', בסופו יבוא: "חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020."

²⁹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

³⁰ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשע"ט, עמ' 250.

³¹ ס"ח התש"ף, עמ' 266.

³² ס"ח התש"ס, עמ' 190; התש"ף, עמ' 86.

³³ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31; התש"ף, עמ' 12.

39. תיקון חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020³⁴, בסעיף 1 –
- (1) האמור בו יסומן "(א)", ובו, במקום "ט"ז באב התש"ף (6 באוגוסט 2020)" יבוא "כ' באב התש"ף (10 באוגוסט 2020) (להלן – תקופת ההארכה)";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) הכנסת רשאית בהחלטה, לבקשת הממשלה ועל פי המלצת ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להאריך את תקופת ההארכה לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על 14 ימים או לקצר אותה; בקשת הממשלה תוגש לוועדה האמורה."
40. תיקון חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש) – הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש) –
- (1) האמור בו יסומן "(א)", ובו, במקום "ט"ז באב התש"ף (6 באוגוסט 2020)" יבוא "כ' באב התש"ף (10 באוגוסט 2020) (להלן – תקופת ההארכה)";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) הכנסת רשאית בהחלטה, לבקשת הממשלה ועל פי המלצת ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להאריך את תקופת ההארכה לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על 14 ימים או לקצר אותה; בקשת הממשלה תוגש לוועדה האמורה."
41. תיקון חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – אכיפה), התש"ף-2020³⁵, בסעיף 1 –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "ט' באב התש"ף (30 ביולי 2020)" יבוא "כ' באב התש"ף (10 באוגוסט 2020)";
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) הכנסת רשאית בהחלטה, לבקשת הממשלה ועל פי המלצת ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להאריך את תקופת ההארכה, לעניין החוק כולו או חלק ממנו, לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על 21 ימים או לקצר את תקופת ההארכה, לעניין החוק כולו או חלקו; בקשת הממשלה תוגש לוועדה האמורה."
42. חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020³⁷ – בטל.
43. תחולה על המדינה. חוק זה יחול על המדינה.
44. (א) חוק זה לא יחול על נשיא המדינה.
- (ב) חוק זה לא יחול על משכן הכנסת, לשכת נשיא המדינה ומשרד מבקר המדינה, ועל בתי המשפט, בתי הדין לעבודה ובתי הדין הדתיים (בסעיף זה – ערכאות שיפוטיות); ואולם –

פרק ו': הוראות שונות

³⁴ ס"ח התש"ף, עמ' 128 ועמ' 206.

³⁵ ס"ח התש"ף, עמ' 108.

³⁶ ס"ח התש"ף, עמ' 94 ועמ' 218.

³⁷ ס"ח התש"ף, עמ' 190.

(1) המנהל הכללי של כל גוף כאמור ייתן הנחיות לגבי עובדי אותו גוף שמטרתן למנוע או לצמצם את התפשטות נגיף הקורונה ואת היקף התחלואה בהתאם להוראות שייקבעו בתקנות לפי סעיף 4, בשינויים המתחייבים מאופיו של הגוף ומפעילותו;

(2) מנהל ערכאה שיפוטית רשאי להתקין תקנות לעניין הגבלות המנויות בסעיף 8(א)4(11) שמטרתן למנוע או לצמצם את התפשטות נגיף הקורונה במסגרת פעילות הערכאה השיפוטית.

(ג) חוק זה לא יחול על פעילות צבא ההגנה לישראל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, שירות הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, הממונה על הביטחון במערכת הביטחון (מלמ"ב), יחידות הסמך של משרד הביטחון למעט רשות המעברים היבשתיים (רמי"ם), הוועדה לאנרגיה אטומית, המכון למחקר ביולוגי בישראל והרשות הארצית לכבאות והצלה או במיתקניהם; ואולם, העומד בראש כל גוף כאמור ייתן הנחיות שמטרתן למנוע או לצמצם את התפשטות נגיף הקורונה ואת היקף התחלואה באותו גוף, בהתאם להוראות שייקבעו בתקנות לפי סעיף 4, בשינויים המתחייבים מאופיו של הגוף ומפעילותו.

(ד) (1) הגבלות שנקבעו בתקנות כאמור בסעיפים 6 או 7 או לפי סעיפים 15 או 16 לא יחולו על חברי הכנסת, על שרים או סגני שרים, על שופטים ורשמים בבתי המשפט ובבתי הדין לעבודה, על דיינים, קאדים, וקאדים מד'הב בבתי הדין הדתיים, על מבקר המדינה ועובדי משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור, על יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית ועובדיה ועל ראשי רשויות מקומיות בקשר למילוי תפקידיהם, ועל חברי מועצת רשות מקומית לעניין השתתפות בישיבות המועצה.

(2) בתקנות לפי סעיפים 6 ו-7 ייקבעו סייגים לעניין העובדים של חברי הכנסת, של עובדי הערכאות השיפוטיות ושל עובדי לשכת נשיא המדינה, כך שתימנע פגיעה בעבודתם ככל שהדבר נדרש לשם מילוי תפקידם של נושאי המשרה, לפי העניין; עובדים אלה ייחשבו עובדים חיוניים לעניין סעיפים 15(ב) ו-16.

45. (א) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכות הנתונה לפי כל דין לעובד של גוף ציבורי להיכנס למקום.

שמירת דינים
וסמכויות

(ב) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 9 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951³⁸.

(ג) אין בהוראות לפי חוק זה כדי לגרוע מההוראות לפי סעיף 20 לפקודת בריאות העם, ובלבד שההוראות לפי הפקודה האמורה לא יסתרו את ההוראות לפי חוק זה.

46. (א) אין בהוראות פרקים ג' ו-ד' כדי למנוע מהממשלה מלפעול באמצעות ועדת שרים לעניין התקנת תקנות לפי אותם פרקים, למעט תקנות לפי סעיף 7(1), ובלבד שבועדת השרים שתמנה הממשלה יהיו חברים ראש הממשלה, ראש הממשלה החלופי, שר הביטחון, שר המשפטים, שר האוצר, השר לביטחון פנים, שר הבריאות ושר הכלכלה והתעשייה.

פעולה באמצעות
ועדת שרים ואיסור
אצילה

(ב) הממשלה רשאית למנות לוועדת השרים חברים נוספים, ובלבד שמספר חבריה לא יעלה על מחצית ממספר חברי הממשלה.

(ג) הממשלה אינה רשאית לאצול סמכות התקנת תקנות לפי פרקים ג' ו-ד' לשר.

³⁸ ס"ח התשי"א, עמ' 228.

47. פעילות ועדות הכנסת בתקופת הפגרה
הגבלה לפי תקנון הכנסת על קיום ישיבה של ועדה של הכנסת בתקופת פגרת הכנסת לא תחול על דיון בהכרזה לפי סעיף 2, תקנות לפי סעיף 4 והכרזה על אזור מוגבל לפי סעיף 13.
48. שמירה על מידע
על מידע שהתקבל לפי סעיפים (8)(א), (7), (10)(ב), (11)(א), (12)(א) ו- (3) יחולו הוראות אלה:
(1) המידע ישמש לשם קיום ההוראות המגבילות כניסה למקומות המפורטים בסעיפים האמורים, ולתכלית זו בלבד;
(2) אם המידע התקבל בתשואול, הוא לא יועלה על הכתב ולא יישמר;
(3) אם המידע התקבל בהצהרת בריאות, הוא יימחק בסמוך לאחר הכניסה למקום או לקבלת השירות, ולא יאוחר מ-24 שעות מאותו מועד; עד למחיקת המידע תוגבל הגישה אליו ותינתן רק לבעלי תפקידים שהוא דרוש להם לשם הגשמת התכלית האמורה בפסקה (1);
(4) אדם שהגיע אליו מידע לפי הסעיפים האמורים ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש פרט לתכלית האמורה בפסקה (1).
49. ביצוע ותקנות
ראש הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו; ואולם, תקנות לביצוע סימן ג' לפרק ג' יותקנו בידי הממשלה; תקנות לפי סעיף זה טעונות אישור הוועדה של הכנסת.
50. תוקף
חוק זה, למעט סעיף 36, יעמוד בתוקפו עד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021).
51. הוראת מעבר
ביום תחילתו של חוק זה יראו כאילו ניתנה הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה לפי סעיף 2(א), שתוקפה 45 ימים.

תוספת

(סעיף 17(א))

- (1) חנות או דוכן, לרבות בית אוכל, ובכלל זה בית אוכל בבית מלון (בתוספת זו – בית אוכל), או מעבדת תיקונים, שאינם בית עסק נדרש; בתוספת זו, "בית עסק נדרש" – חנות למכירת מזון שאינה בית אוכל, בית מרקחת, חנות אופטיקה, חנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה ומעבדה לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים;
- (2) קניון, למעט בתי עסק אלה הנמצאים בקניון; חנות למכירת מזון שאינה בית אוכל, בית מרקחת, חנות אופטיקה וחנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה;
- (3) דיסקוטק, בר פאב, אולם אירועים, מכון כושר, בריכת שחייה, פארק מים, גן חיות, ספארי, פינת חי, בית מרחץ, בית קולנוע, תיאטרון, ספרייה, מוזאון ומוסד תרבות אחר, פארק שעשועים, לונה פארק, גני שעשועים ומיתקני שעשועים, עסק לטיפול לא-רפואי בגוף האדם, לרבות טיפולי רפואה אלטרנטיבית, מקום לעריכת מופעים וירידים, כלי שיט ציבורי, רכבל, שמורת טבע, גן לאומי, אתר מורשת ומקום שיש בו אטרקציה תיירותית;
- (4) שוק קמעונאי הפתוח לציבור הרחב, וכן דוכן בשוק כאמור, ובכלל זה דוכן למכירת מזון, למעט שוק סיטונאי ולמעט בית עסק נדרש.

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יריב לוין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה

נספח ע/2

**התיקון לחוק הארכת תקש"ח
הגבלת פעילות מיום 7.7.2020**

רשומות

ספר החוקים

7 ביולי 2020

2821

ט"ו בתמוז התש"ף

עמוד

חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (תיקון).
התש"ף-2020 206

חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (תיקון), התש"ף-2020*

החלפת סעיף 2

1. בחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף קורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020¹, במקום סעיף 2 יבוא:

2. (א) על אף האמור בסעיף 1, רשאית הממשלה, בצו, לשנות את תוקפן של תקנות שבתוספת (בסעיף זה – התקנות), בעניינים אלה בלבד:

(1) לקבוע כי מקום או עסק שהפעילות בו אסורה לפי תקנה 5(א) לתקנות, ניתן להפעלה בכפוף לתנאים האמורים בתקנה 3א1 לתקנות ובהתאם להוראות המנהל בהגדרתו בתקנות, ואולם הממשלה רשאית לקבוע בדרך האמורה ברישה הוראות שונות לעניין מספר השהים באותו מקום או עסק;

(2) לקבוע תנאים להפעלת עסק או מקום שפעילותו מוסדרת לפי התקנות, וכן לקבוע כי אין להפעיל מקום או עסק שהפעילות בו מותרת לפי תקנה 5(ב) לתקנות, למעט מקום או עסק כאמור בפסקה (2) לתקנה האמורה;

(3) לקבוע איסור שהייה בגינות, בגני שעשועים, במיתקני ספורט, בחופים או בפארקים, שבמרחב הציבורי, וכן לקבוע הגבלות לעניין הגישה אליהם ולעניין קיום פעילות, שהייה או שימוש בהם;

(4) לקבוע הגבלות לעניין תפילה במבנה, ובכלל זה לאסור תפילה במבנה, ובלבד שאין באמור כדי להגביל תפילה של אדם במקום מגוריו;

(5) לקבוע עבירות בתקנה 6 לתקנות, בהתאם לאיסורים ולהגבלות שנקבעו כאמור בפסקאות (1) עד (4).

(ב) (1) צו שהותקן לפי סעיף קטן (א) יובא לאישור הוועדה מיד עם פרסומו ברשומות בליווי דברי הסבר.

(2) הוועדה תקיים דיון בצו האמור בפסקה (1) ותחליט אם לאשרו, כולו או חלקו, בתוך שבעה ימים מהמועד שהובא לאישורה; החלה הוועדה בדיוניה, תהיה רשאית להאריך את התקופה האמורה לפרק זמן שלא יעלה על שלושה ימים.

(3) לא קיבלה הוועדה החלטה עד תום התקופה האמורה בפסקה (2), ואם הוחלט על הארכתה – עד תום תקופת ההארכה (בפסקה זו – המועד האחרון להחלטת הוועדה), יביא יושב ראש הכנסת את אישור הצו להצבעה בכנסת, בהקדם האפשרי, ולכל המאוחר עד תום שלושה ימים מהמועד האחרון להחלטת הוועדה.

* התקבל בכנסת ביום ט"ו בתמוז התש"ף (7 ביולי 2020) (בישיבה שהחלה ביום י"ד בתמוז התש"ף (6 ביולי 2020)); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1338, מיום י"ד בתמוז התש"ף (6 ביולי 2020). עמ' 418.

¹ ס"ח התש"ף, עמ' 128.

(4) החליטה הוועדה לפי פסקה (2) שלא לאשר את הצו, ואם הובא הצו לאישור הכנסת – החליטה הכנסת כאמור או לא קיבלה החלטה בעניין – יפקע תוקף הצו באותו מועד; הודעה על פקיעת תוקף הצו כאמור תפורסם ברשומות.

(ג) על אף הוראות סעיף 2(ב) לחוק העונשין, אישור לעבירות שנקבעו בצו כאמור בסעיף קטן (א)(5) יינתן בידי הוועדה בהתאם לאמור בסעיף קטן (ב); לא אושר הצו בידי הוועדה או הכנסת, לפי העניין, בהתאם להוראות סעיף קטן (ב), תבטל האחריות הפלילית לעשיית העבירות שנקבעו בצו, לפי סעיף 4 לחוק העונשין.

(ד) בסעיף זה –

“הוועדה” – ועדת הכנסת המיוחדת לעניין נגיד הקרונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה;

“חוק העונשין” – חוק העונשין, התשל”ז–1977².

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יריב לוין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה

² ס”ח התשל”ז, עמ’ 226.

נספח ע/3

**פרוטוקול הישיבה מס' 59 של
ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת
ה-23 (21.7.2020)**

(עמודים רלבנטיים)

הכנסת העשרים-ושלוש מושב ראשון

פרוטוקול מס' 59
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
יום שלישי, כ"ט בתמוז התש"ף (21 ביולי 2020), שעה 13:30

סדר היום:

הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020

נכחו:

חברי הוועדה:

יעקב אשר – היו"ר
איתן גינזבורג – מ"מ היו"ר
ניצן הורוביץ – מ"מ היו"ר
אוסאמה סעדי – מ"מ היו"ר
תהילה פרידמן – מ"מ היו"ר
אלי אבידר
קארין אלהרר
יאיר גולן
מיכל וונש
יוראי להב הרצנו
גדעון סער
תהילה פרידמן
עינב קאבלה
אילת שקד

חברי הכנסת:

משה ארבל
מיקי חיימוביץ
עופר כסיף
יואב סגלוביץ

מוזמנים:

–	ראש אשכול עונשין ופשיעה חמורה, משרד המשפטים	–	לילך וגנר
–	ראש תחום משפט ציבורי, משרד המשפטים	–	איל זנדברג
–	מחלקת יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	–	גאל אזריאל
–	מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	–	שי סומך
–	רפרנטית בייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	–	נירית להב-קניזו
–	סגן ראש שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות	–	אודי קלינר
–	המשרד לביטחון הפנים	–	איילה ויינשטיין
–	משנה ליועמ"ש משרד הבריאות, משרד הבריאות	–	מיכל גולדברג
–	סגנית בכירה ליועצת המשפטית, משרד ראש הממשלה	–	יעל כהן
–	ממונה ייעוץ משפטי ראמ"ה, משרד החינוך	–	לירן שפיגל
–	יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור, ההסתדרות הרפואית בישראל	–	חגי לוין
–	עו"ד, לשכת עורכי הדין	–	גבי לסקי
–	ראש מינהל משפט וכנסת, מרכז השלטון המקומי	–	מירה סלומון
–	היועץ המשפטי, התנועה למען איכות השלטון בישראל	–	תומר נאור
–	נואמת	–	שרון שמורק

- אורן פסטרנק – "מחאת הריבון"
שיקמה שוורצמן ברסלר – "מחאת הדגלים השחורים"
גדליהו גוטנטג

משתתפים באמצעים מקוונים:

- תמר ליברטי – יועמ"ש דוברות המשטרה, המשרד לביטחון פנים
נעמי הימין רייש – סגנית בכירה למנהל הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים, משרד הכלכלה
איילת זלדין – יועמ"ש, משרד הכלכלה
הודיה איפרגן – יועמ"ש, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
נטלי מופסיק – עוזרת ראשית, הלשכה המשפטית, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
ורד וינדמן – עו"ד, מנכ"לית, המועצה לשלום הילד
ד"ר עמיר פוקס – חוקר, המכון הישראלי לדמוקרטיה

ייעוץ משפטי:

- ארבל אסטרסון
גור בליי
נועה ברודצקי-לוי
אפרת חקאק
תמי סלע
ניצן רוזנברג

מנהל הוועדה:

- אסף פרידמן

רישום פרלמנטרי:

- הדס צנוירט;
לאה קיקיון;
רונית יצחק

היו"ר יעקב אשר:

אני.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

המל"ל.

היו"ר יעקב אשר:

ביקשתי להסביר את מה שבבוקר לא היה מוסבר, ושזה יהיה ברור בחוק, לאחר מכן תשפטו את זה, לא באמצע.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אבל קראנו כבר.

היו"ר יעקב אשר:

לא הבנת.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

מה יש לך אחר כך? מה נותר עוד? מה עוד נותר לשפוט שאנחנו צריכים לשפוט?

היו"ר יעקב אשר:

זהו, עכשיו לשתוק, לא לשפוט.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

יעקב, אל תגיד לנו את זה.

היו"ר יעקב אשר:

אני מבקש.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, נו, לא מתאים.

היו"ר יעקב אשר:

חבר'ה, אני מבין, הבנתי. בבקשה, גור, ואף אחד לא יפריע לך.

גור בלי:

"(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) יותקנו בשים לב לזכויות ולצרכים של אזרחים ותיקים, של קטינים, ושל אנשים עם צרכים מיוחדים, ובכלל זה אנשים עם מוגבלות, ולהוראות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.

(ג) תקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א) יעמדו בתוקפן לתקופה שתיקבע בהן ושלא תעלה על 28 ימים, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – שלא תעלה על 14 ימים, ורשאית הממשלה לשוב ולהתקין תקנות כאמור, בדרך האמורה בסעיף זה, ולרבות בדרך של הארכת התוקף הקבוע בהן, לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על 28 ימים או 14 ימים, לפי העניין, והכול ובלבד שתקופת תוקפן של תקנות לפי סעיף קטן זה תסתיים לא יאוחר מתום תקופת תוקפה של הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה.

(ד) (1) תקנות שהחליטה הממשלה להתקין לפי סעיף קטן (א) יוגשו לוועדה בליווי דברי הסבר והתשתית העובדתית שעמדה בבסיס ההצעה להתקין, והוועדה רשאית לאשר את התקנות, כולן או חלקן, לא לאשרן, או לשנות את תקופת תוקפן, בתוך 24 שעות מהמועד שהוגשו לה, ואם הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה או שבתון שנקבע בחיקוק – עד השעה 14:00 ביום שלאחר יום המנוחה או השבתון כאמור; החליטה הוועדה לאשר את התקנות – יפורסמו ברשומות בסמוך לאחר מכן וייכנסו לתוקף במועד פרסומן אלא אם נקבע בהן מועד מאוחר יותר.

(2) לא קיבלה הוועדה החלטה כאמור בפסקה (1) בתוך המועד הקבוע באותה פסקה, יחולו הוראות אלה –

(א) התקנות יפורסמו ברשומות וייכנסו לתוקף עם פרסומן, והכל אלא אם החליטה הממשלה אחרת, ובלבד שמועד הכניסה לתוקף לא יהיה מוקדם ממועד הפרסום ברשומות.

(ב) הוועדה תקיים דיון בתקנות ותחליט אם לאשרן, כולן או חלקן, או לא לאשרן, או לשנות את תקופת תוקפן, בתוך 14 ימים מהמועד שהוגשו לה, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – בתוך 7 ימים מהמועד האמור; ועדת הכנסת" - - -

או הוועדה – תכף נצטרך לדבר על זה, ואנחנו רוצים להציף את זה בפני הוועדה.

"רשאית במהלך התקופות האמורות, להאריך, לעניין דיון מסוים, לפרק זמן שלא יעלה על 3 ימים.

(ג) לא קיבלה הוועדה החלטה לפי פסקה (2)(ב) עד תום התקופות האמורות באותה פסקה, לפי העניין, ואם הוחלט על הארכתן – עד תום תקופת ההארכה (בסעיף קטן זה – המועד האחרון להחלטת הוועדה), יביא יושב ראש הכנסת את אישור התקנות להצבעה בכנסת בהקדם האפשרי, ולכל המאוחר עד תום 7 ימים מהמועד האחרון להחלטת הוועדה, ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – עד תום 3 ימים מאותו מועד.

(ד) החליטה הוועדה שלא לאשר את התקנות, ואם הובאו התקנות לאישור הכנסת – החליטה הכנסת כאמור או לא קיבלה החלטה בעניין – יפקע תוקפן של התקנות.

(ה) הודעה על פקיעת תוקף התקנות תפורסם ברשומות.

(3) על אף האמור בפסקה (1), בהתקיים דחיפות המחייבת כי תקנות מסוימות ייכנסו לתוקף במועד מוקדם יותר, הממשלה רשאית להתקינן כאמור בסעיף קטן (א) בלי אישור של הוועדה מראש; התקנות יוגשו לוועדה בסמוך ככל האפשר לאחר פרסומן ברשומות בליווי דברי הסבר והתשתית העובדתית שעמדה בבסיס ההחלטה להתקינן, ויחולו לעניין אישורן הוראות פסקאות (2)(ב) עד (ה).

(ה) ראתה הממשלה כי אין עוד צורך בהסדרים הקבועים בתקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א), כולם או חלקם, לשם השגת המטרות כאמור באותו סעיף, תבטל או תתקן את התקנות בהתאם.

אני אגיד כמה מילים. קודם כול, על 4(א) ו-4(ב) ולמעשה על (ג) כבר דיברה הוועדה. בעצם מה שהשתנה בעיקר זה כל המנגנון של האישור. אז רק אחזור ממש בכמה משפטים קצרים, כי כבר הממשלה הציגה את הדבר הזה. זה הסעיף שבעצם מכוחו כל ההתקנות של התקנות שדיברנו עליהם: הגבלה במרחב הפרטי, במרחב הציבורי, מוסדות רווחה, מוסדות חינוך, כל הדברים האלה מוצאים מכוח סעיף 4.

4(א) קובע את המסגרת. למה זה מיועד? לשם מניעת הדבקה, "בנגיף הקורונה בקרב הציבור וצמצום התפשטותו, צמצום היקף התחלואה או הגנה על אוכלוסיות בסיכון". הוא קובע הוראת מידתיות. הכול זה רק "לתקופה ובמידה הדרושה לצורך השגת המטרות האמורות, לאחר שנשקלו חלופות להשגתן, הפגיעה בזכויות וההשפעות על המשק". חלק מהשינויים האלה הם בעקבות הדברים שהוועדה דרשה. זאת אומרת, גם שתהיה דרישה שמניעת הדבקה בנגיף הקורונה היא לא סתם הדבקה אלא בקרב הציבור, משהו רחב יותר, וגם בעקבות דיון בוועדה נוסף שצריך לשקול לא רק את הצרכים שלשם מתקינים את התקנות

היו"ר יעקב אשר:

גם הכלכליים, גם זכויות האדם.

גור בליי:

- - אלא גם את החלופות, גם את הפגיעה בזכויות שגלומה בתקנות, וההשפעות על המשק. והדבר הזה חל בעצם על כל התקנות. ההוראה הזאת של המידתיות והחלופות ושקילת הפגיעה בזכויות וההשפעות על המשק נכונה לכל התקנה של תקנות מכוח החוק, סעיפים 6 עד 12.

חוץ מזה יש פה אמירה ב-4(א) שהתקנות יכולות לחול או "במדינה כולה או בשטח מסוים ממנה." פה זה דבר שכן עלה קצת בדיונים, כי אנחנו רוצים גם להבהיר לפרוטוקול שהעובדה שאתה מחיל תקנות על שטח מסוים זה לא אמצעי לעקוף את האזור המוגבל. זה לא שאומרים: אזור מוגבל זה מסובך לנו, צריך לדבר עם ראשי רשויות, כל הדברים האלה, אז אנחנו עוקפים את זה דרך הנושא הזה של התקנת תקנות. לא. אלו צרכים שונים, נסיבות שונות, והממשלה גם אישרה את הדבר הזה.

גאל עזריאל:

אכן.

גור בלי:

אכן. יפה. סעיף קטן (ב) עוסק בהתאמה לצרכים של אזרחים ותיקים, קטינים, אנשים עם צרכים מיוחדים ואנשים עם מוגבלות, גם זה נכנס בוועדה.

(ג) עוסק בתקופה של התקנות. התוקף של התקנות, יש פה שתי רמות. התקנות הכי רגישות שעוסקות בהגבלות על המרחב הפרטי, בית המגורים של הבן אדם, או על המרחב הציבורי, כל מה שמכנים סגר, המרחק כמה אפשר להתרחק מהבית והנושא של התקהלויות, הם רק ל-14 ימים כל פעם. צריך כל 14 ימים להתקין מחדש. התקנות האחרות, התו הסגול, מוסדות חינוך, מוסדות רווחה, תחבורה, הם ל-28 ימים כל פעם.

גאל עזריאל:

עד 28.

גור בלי:

סליחה, עד 28 ועד 14. עד כאן אני בעצם מתמצת דברים שכבר הוועדה דיברה עליהם. נציגי הממשלה, אני לא יודע, יש עוד משהו?

היו"ר יעקב אשר:

לא, אין משהו, זה היה קודם.

איל זנדברג:

לא. ההסדר הזה, כמו שהממשלה הציגה אותו, מבטא את כל המגבלות המידתיות גם מבחינה הליכית וגם מבחינה מהותית, זה כלול בהצעה הממשלתית.

היו"ר יעקב אשר:

וחלק גדול נבנה פה בעמל רב בוועדה בלי קשר עוד לסיפור של הזמן.

גור בלי:

עכשיו אנחנו מגיעים לשאלת האישור ל-(ד), שזה אולי הדבר המרכזי שבעצם הוועדה - - -

היו"ר יעקב אשר:

ופה אני מבקש שתציג מה היה נכון לפני ההצעה הזאת ומה יש עכשיו. זה הכול.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

את הריכוך.

היו"ר יעקב אשר:

לא ריכוך, את העובדות.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אין פה שום ריכוך.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

טוב, את העובדות.

היו"ר יעקב אשר:

חבריה, אל תעזרו לי, אף אחד, אני מבקש. לא ביקשתי שתיתן ציון מה טוב או לא טוב, כי על הציונים אנחנו יודעים לדבר.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

כי יש פער בין הצגת הדברים לבין מה שקורה.

היו"ר יעקב אשר:

רגע, תני לו לסיים. אני מבקש שתסיים את הכול, ואחר כך ידברו חברי הכנסת. אבל כשאתה מציג אל תציג רק את זה, תציג לעומת מה שהיה קודם משפטית טהורה, זה הכול.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, אנחנו זוכרים מה היה קודם.

היו"ר יעקב אשר:

אבל אני ביקשתי ממנו, אכפת לך?

גור בלי:

דרך המלך לאישור תקנות בכל מצב, בוודאי בתקנות שפוגעות בזכויות אדם, זה שהן צריכות לקבל אישור מראש של ועדה בכנסת. וזה אומר שאם הוועדה בכנסת לא מאשרת את התקנות או לא מכריעה בתקנות הן לא נכנסות לתוקף. זאת דרך המלך. ההסדר פה סוטה מהדבר הזה. ההסדר הזה מלכתחילה בהצעת החוק הממשלתית הוא במובן הזה הסדר חריג והסדר שמעורר בהקשר הזה קשיים בגלל שחורגים מהכלל הבסיסי, שבו בוודאי שיש פגיעה בזכויות משמעותיות, וחייבים אישור ועדה כתנאי לכניסה לתוקף.

בהסדר המקורי, הצעת החוק הממשלתית, היה תמיד אישור בדיעבד. זאת אומרת שהתקנות הגיעו לוועדה רק אחרי שהן עודכנו בעצם על ידי הממשלה.

היו"ר יעקב אשר:

לא רק התקנות, גם בהכרזה.

גור בלי:

כרגע אני מדבר רק על התקנות.

היו"ר יעקב אשר:

אני מדבר גם על הכרזה וגם על זה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אבל אנחנו מדברים על התקנות, יעקב.

היו"ר יעקב אשר:

גם וגם.

גור בלי:

על פי ההסדר המוצע, בהצעת החוק הממשלתית לוועדה יש עד שבעה ימים – זה בעצם הסדר מסובך – על התקנות הקצרות בזמן או 14 ימים על התקנות הארוכות בזמן, לאשר אותן - -

היו"ר יעקב אשר:

שזה הבדיעבד. קיים.

גור בלי:

- - או לדחות אותן בדיעבד. ואם הוועדה לא מכריעה עד מועד מסוים זה עובר למליאת הכנסת. אם מליאת הכנסת לא מכריעה עד מועד מסוים בסוף זה פוקע. אבל מועד הפקיעה, אם גם המליאה לא מכריעה, הוא מועד קרוב למועד שממילא התקנות עצמן היו פוקעות. זה היה המנגנון בהצעת החוק הממשלתית. זאת אומרת שהכול נעשה בהקשר הזה בדיעבד.

אני רוצה לחדד למען ההגינות שאומנם יש עד שבעה ימים או עד 14 ימים, אבל עקרונית הוועדה יכולה להתכנס דקה אחרי שהיא מקבלת את התקנות וכבר אז לדחות אותן או לאשר אותן, אגב.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אבל זה בדיעבד, זה נכנס לתוקף.

גור בלי:

בוודאי, אמרתי בדיעבד. אמרתי את זה.

היו"ר יעקב אשר:

קארין, אני מבקש, יודעים שזה בדיעבד. תכבדי את בקשתי לתת לו לסיים.

גור בלי:

חברת הכנסת אלהרר, הבנתי במובן הזה את עמדתנו הברורה לגבי הקושי של הדבר הזה.

היו"ר יעקב אשר:

נכון.

גור בלי:

לדאגה בהקשר הזה שאת מביעה גם אנחנו שותפים כיעוץ משפטי.

היו"ר יעקב אשר:

אם הבעת את זה, אני מבקש בסוף גם שתביע קצת בשיפור, אם היה שיפור או לא. כי אגב, מישהו שהיה פה בבוקר ואמר לי טלפונית שלא רק שלא היה שיפור אלא שהיה הפוך, ואני חושב שהוא מתחבא מזה, ואחרי שהוא ראה את הנוסח הזה הוא חושב שזה נכון שזה שיפור. עדיין הוא קטגורית נגד זה, אבל זה בהחלט שיפור.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

מה שלא שמענו בכל הדיון הזה, מה ההצדקה לזה, את זה לא שמענו. שמענו סיפורי מעשיות, הצדקה לא שמענו.

היו"ר יעקב אשר:

תכף, דקה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אפשר להגיד שהמלי"ל ביקש, זאת גם הצדקה, אתה יודע.

היו"ר יעקב אשר:

זה רעיון. בבקשה, גור.

גור בלי:

כבר בהצעת החוק הממשלתית דובר על זה - - -

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

גור, אני יכולה לשאול אם אתם מביעים הסתייגות מהדבר הזה? זה רק כי הממשלה ביקשה?

גור בלי:

לא הבנתי.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

היעוץ המשפטי של הכנסת וחברי הכנסת שנמצאים בוועדה מביעים הסתייגות מהפרוצדורה הזאת שקודם הממשלה מקבלת החלטה, מכניסה את זה לתוקף, ורק אחר כך הוועדה מקיימת דיון. אז כאילו מה, זה רק רצון הממשלה?

גור בלי:

זאת הצעת חוק ממשלתית, ודאי, הממשלה מקדמת את זה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

גור, אתה לא בכנסת יומיים, בסוף הממשלה מביעה הצעה והוועדה יכולה לשנות אותה.

גור בלי:

אה, ברור, זה לפתחכם. אני מסביר את ההסדר ומביע את ההסתייגויות שלנו, הוועדה סוברנית - -
- כמוכן.

היו"ר יעקב אשר:

קארין, אני מבקש עדיין לא להפריע, אני ממש מבקש. ותודה על ההתחשבות. אחר כך אני אתן לך לדבר.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, תאמין לי, החוק הזה הוא חוק - - -

היו"ר יעקב אשר:

אבל, קארין, את לא יכולה לנצל את זה שאני מכבד אותך, זה לא בסדר. אל תנצלי את זה. אני מבקש ממך, תנו לו לסיים, אחר כך תירו חופשי מה שאתם רוצים. מספיק.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אני רק רוצה - - -

גור בלי:

לפי הצעת החוק הממשלתית כבר הוועדה הייתה רשאית לאשר את התקנות כולן או חלקן. כמו שאנחנו רואים, מה זה חלקן, כמו בוועדת הקורונה עכשיו, חלקן זה אומר נגיד שמאשרים לחדרי כושר ולא מאשרים בריכות. זאת אומרת שאפשר לאשר חלקים מהתקנות. הוועדה הוסיפה גם בדיונים פה שהיא תוכל לשנות גם את תקופת התוקף של התקנות. זאת אומרת שהממשלה ביקשה לשבועיים, והוועדה אומרת לא, אנחנו מאשרים את התקנות, אבל רק לשבוע. עד כאן.

איל זנדברג:

ולא ניתן לשנות שום דבר אחר, רק לא לאשר חלקית, זה חשוב.

גור בלי:

לא לאשר חלקית, זאת אומרת לא לאשר סעיף מסוים.

איל זנדברג:

הרכיב היחיד שאפשר לשנות זה התוקף.

היו"ר יעקב אשר:

נכון. אבל תמורת זה הכנסנו עוד מקודם בוועדה את העניין של להאריך תקופות או לקצר תקופות.

גור בלי:

עכשיו אני מגיע לתיקון. התיקון שנעשה פה, בנוסף לתיקונים שכבר דיברתי עליהם, הוא שיפור יחסית להסדר הממשלתי המקורי. אני חושב שאפשר לשפר אותו עוד בהרבה, אבל הוא שיפור. השיפור הזה אומר כך, שהממשלה במצב הרגיל צריכה להביא את התקנות לוועדה ויש לוועדה בעצם 24 שעות לפני שהן מפורסמות ברשומות, שהיא יכולה להחליט לאשר אותן או לדחות אותן. זאת אומרת שזה לא שהתקנות בעצם מייד מפורסמות ברשומות ונכנסות לתוקף, אלא שהממשלה אומרת, אנחנו רוצים לקבל את אישורכם, ונותנים לוועדה 24 שעות במהלך היא יכולה לאשר או לדחות, כמו שאמרנו, את הכול, חלק או לשנות את התקופה.

היו"ר יעקב אשר:

לכתחילה ולא בדיעבד.

גור בלי:

אם 24 השעות נגמרות ביום שבתון או מנוחה, וזה גם נגיד שישי בערב שזה כבר אחרי כניסת שבת, זה נדחה לשתיים בצוהריים של היום שלמוחרת. זאת אומרת שאם ה-24 שעות נגמרות באחת-עשרה בלילה ביום שישי זה נדחה לשתיים בצוהריים ביום ראשון. עד הזמן הזה יש לוועדה לאשר או לדחות, והתקנות בזמן הזה לא בתוקף. בהיבט הזה עד כאן זה דומה לתקנות רגילות.

מה השוני פה? שאם הוועדה לא מקבלת החלטה עד שנגמרות 24 השעות האלה, התקנות נכנסות לתוקף ואז חוזרים לאותו מנגנון מקורי שדובר פה של אישור בדיעבד, שהוועדה יכולה לאשר, לדחות, ואם היא לא מאשרת או דוחה זה הולך למליאה וכו'. השוני הוא שיפור. ה-24 שעות זה זמן מאוד קצר, ולכן אנחנו סבורים שראוי להאריך אותו בצורה משמעותית, כי ב-24 שעות זה קשה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

72 שעות.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

ממש שיפור, לא הבנתי מה.

היו"ר יעקב אשר:

סליחה, לא עכשיו. הוא אומר את דעתו, לא את דעתך.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אבל גם דעתו חשובה.

היו"ר יעקב אשר:

נכון. לכן אני אומר אל תפריע לו.

גור בלי:

כמו שאמרתי, זה גם חריג כי אחרי ה-24 שעות האלה זה נכנס לתוקף. אבל 24 שעות כן נותן, ואת זה צריך להגיד למען ההגינות, למרות שאני חושב שהיה ראוי שיהיו 72 שעות או תקופה יותר משמעותית, שאם יש משהו שהוועדה מאוד לא אוהבת, חושבת שהוא מאוד בעייתי או מאוד פוגעני – ודיברנו על הפגיעה שיש פה בזכויות, או דברים שאפשר להפעיל אזרחים בסיטואציות מסוימות – הוועדה יכולה בהחלט להתכנס בתוך ה-24 שעות לפני שהתקנות בכלל נכנסו לתוקף ולבטל אותן.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אתה מכיר חוק כזה בכנסת?

גור בלי:

אמרתי שזה חריג וחסר תקדים.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אני חייב להגיד לך משהו, גור - - -

היו"ר יעקב אשר:

יואב, לא עכשיו, דקה.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, אתה אומר לי לא עכשיו, לא עכשיו - - -

היו"ר יעקב אשר:

תכף. מה, אתה לא מאמין לי?

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אבל התפקיד שלנו להוציא חוקים טובים, לא חוקים גרועים פחות. אתם עושים אידיאולוגיה מתקלה. מה קרה לכם? השתגעתם?

היו"ר יעקב אשר:

אתה רוצה לחזור לנוסח הקודם, יותר טוב? תגיד לי אתה.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אני רוצה לשפיות של חקיקה. היא לא קיימת פה, ואתה מנהל את האירוע הזה.

היו"ר יעקב אשר:

אז זהו, את זה תהיה לך אפשרות להגיד במשך כל הלילה הקרוב.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אני רוצה לחזור ליעקב אשר של לפני שבועיים, זה מה שאני רוצה.

היו"ר יעקב אשר:

זה אותו יעקב אשר.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

זה לא אותו יעקב אשר, זה יעקב אשר שעבר שינוי.

היו"ר יעקב אשר:

זה אותו יעקב אשר.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

לא, אדוני.

גור בלי:

שני דברים שאני צריך להשלים. קודם כול התקנות לפי הנוסח המוצע יפורסמו ברשומות ויכנסו לתוקף אם הוועדה לא החליטה בתוך 24 שעות, רק אם הממשלה לא החליטה אחרת. הממשלה יכולה לראות למשל אם ב-24 שעות האלה יש התנגדות בוועדה, להגיד פוס, אנחנו עושים חשיבה מחדש, אנחנו לא מפרסמים אותן ברשומות, זה אפשרי לפי הנוסח. זה דבר אחד שחשוב להדגיש. כלומר, הדיון בוועדה, גם אם הוועדה לא משלימה את הדיון ולא מצביעים - - -

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

תגידו, חשבתם גם על האזרחים באירוע הזה?

היו"ר יעקב אשר:

קארין, אני מבקש, הוא כבר מסיים, עוד דקה.

גור בלי:

והדבר האחרון פה, וגם את זה צריך להגיד, ולזה התייחסה חברת הכנסת אלהרר קודם, זה שיש פה גם גמישות לממשלה גם לפי ההצעה החדשה, שאם הממשלה סבורה שיש דחיפות שמחייבת שהתקנות יכנסו לתוקף לפני ה-24 שעות בתקנות מסוימות - - -

היו"ר יעקב אשר:

בדברים מסוימים.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

מה זה הדחיפות?

גור בלי:

אני חושב שנציגי הממשלה אולי יסבירו את זה. אז הם לא צריכים לחכות 24 שעות. בסיטואציות שיש דחיפות - - -

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

מי קובע מה זה דחיפות?

היו"ר יעקב אשר:

הממשלה.

גור בלי:

הממשלה תקבע שזה דחוף והיא לא תחכה את ה-24 שעות.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

- - -

היו"ר יעקב אשר:

ממשלה שאת לא סומכת עליה, היא קובעת גם עוד דברים, מה לעשות. היא בינתיים קובעת לך הכול אותה ממשלה, מה לעשות. זה המצב.

גור בלי:

ואז כל האישור יהיה בדיעבד.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

- - - שיוציאו סרטונים על מה שאמרת עכשיו, תאמין לי.

היו"ר יעקב אשר:

חופשי. אם אתה לא הבנת, אז גם כדאי שתמצא את הסרטון.

גור בלי:

ובזאת אני מסיים. בשורה התחתונה, והממשלה אני מניח תסביר את הרציונל להסדר הריג הזה, מדובר באמת בהסדר חריג, בהסדר לא פשוט, אבל בתיקונים שנעשו פה יש משום שיפור. אנחנו חושבים שהיה אפשר לשפר עוד, זאת העמדה שלנו, אני חושב ש-24 שעות זה סד זמנים מאוד מאוד קצר.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

וגם סעיף קטן (3) הזה הוא הזיה.

גור בלי:

דווקא אני חייב להגיד שלהותיר גמישות מסוימת של דחיפות במצבים באמת - - -

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אבל מה ההגדרה של דחיפות, גור?

היו"ר יעקב אשר:

אין הגדרה. נו, הגדרה של דחוף, מה לעשות.

גור בלי:

אני מסכים. זה משהו שאני יכול להבין אותו, להשאיר איזשהו פתח לדחיפות, אבל אני חושב שהיה רצוי שה-24 שעות היו מתרחבות לכמה ימים.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

מה שטוב שיעקב עונה לטלפונים. אני אתקשר אליו ואגיד לו: תשמע, יעקב, הגיעה אליי שמועה שיש איזושהי תקנה שהגיעה, בוא נכנס את הוועדה, והוא ישר יענה לי. זה היתרון.

היו"ר יעקב אשר:

אני לא עונה לך? תגיד לי, הייתה פעם שהתקשרת ולא ענית?

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אני אומר עוד פעם, זה היתרון הגדול.

היו"ר יעקב אשר:

זה היתרון הגדול, ואני מודיע פה שאני אכנס את הוועדה מייד.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

זה היתרון, שאתה עונה לטלפונים.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אתה מצולם, יעקב.

היו"ר יעקב אשר:

אבל לא התכוונת בשבת, יואב.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

חס וחלילה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

בשבת נגיע ברגל אליך.

היו"ר יעקב אשר:

מאה אחוז, welcome. קארין אלהרר הראשונה, בבקשה. קארין, אבל אני מבקש כל אחד שתי דקות, כי יש לכם נימוקי הסתייגויות כל הלילה, תשמרו כוחות.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

תודה רבה. אני מרגישה שהכותרת יותר מפוצצת ממה שיש באמת. תראו, אני לא רוצה לחשוך בכשרים, אבל אני רוצה שיפרשו לי את סעיף קטן (3) הזה, מה הכוונה "בהתקיים דחיפות"? הרי לדעת הממשלה כל האירוע דחוף; לדעת הממשלה היו צריכים לסגור את החופים בדחיפות ביום שישי; לדעת הממשלה היו צריכים לסגור את המסעדות ביום שישי. אני מתקשה לראות מה לא יראה דחוף לממשלה. הם רואים נתוני תחלואה והכול נראה להם דחוף כי הם רוצים לשטח את העקומה. אז אני רוצה להבין מי ייתן בידי איזושהי הבהרה ברורה של מתי זה דחוף ומתי זה לא, כי אחרת הכול פה דחוף.

וגם אני רוצה להגיד עוד משהו. תראו, כל האירוע הזה של חקיקת התקש"חים האלה היא אירוע שמתקיים בגלל פסיקת בית המשפט העליון. אני לגמרי לא משוכנעת שזו הכוונה, שהולכים לחקיקה כדי לתת מראש את כל הסמכויות לממשלה.

והדבר האחרון שאני רוצה לומר. תראו, זה נראה כאילו אנחנו רבים עם הממשלה כדי לקבל איזה זכות גדולה להכריע בעניין הזה, ולא זו הנקודה. המטרה היא שלאזרחים תהיה ודאות. אנחנו מתווכחים עכשיו על ה-24 שעות, על ה-48 שעות, על 72, זו לא הנקודה. הנקודה היא שאנשים צריכים לדעת מה קורה איתם בבוקר. גם ככה קשה להם, הם צריכים להתפרנס.

היו"ר יעקב אשר:

תודה, קארין. אני אבקש רגע לפני שאני אתן הלאה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אני רוצה לתת לה את שתי הדקות שלי, היא יכולה להמשיך אם היא רוצה.

היו"ר יעקב אשר:

אני אתן לה אחר כך, אשמור לה את זה. אני מבקש מנציגי הממשלה גם להסביר את הנושא הזה של האישור בדיעבד, מה שהיה לפחות בנוסח הראשון, וגם להסביר את הנוסח השני, ולענות על השאלות ששואלים. אבל להסביר את הרציונל של הממשלה.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

איך תסביר את הדחיפות?

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

איך תסביר? תגיד לו לא יכול.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

איזה רציונל? יש רציונל? אין להם רציונל.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

מה אתה רוצה ממנו?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זה מה שרוצה הממשלה, נו, באמת.

היו"ר יעקב אשר:

חברים, אל תעזרו לו.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל שמענו את הקושי המשפטי גם של זה, גם של זה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

חבריה, אתם לא חייבים לנסות להסביר את מה שאי-אפשר להסביר.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

למה אתה מביך אותם? חאלס.

היו"ר יעקב אשר:

חברים, תעשו לי טובה, לא תנהלו את הישיבה במקומי, זה לא יהיה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אנחנו רשאים להגיד להם מה שאנחנו חושבים.

היו"ר יעקב אשר:

אוקיי, חבריה, מספיק, אין בעיה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אגב, אני מציעה לכולם לצאת רגע מהכנסת ולראות את המחאה הגדולה שיש בחוץ בדיוק על העניין הזה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

קארין, זה לא מעניין אותו.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יופי.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

מעניין אותו רק אם תהיה מחאה בבית"ר עילית, ותהיה, נגיע לזה.

היו"ר יעקב אשר:

נציג הממשלה או משרד המשפטים או משרד הבריאות יסבירו את העניין הזה, נקודה. מה הסיפור.

(היו"ר איתן גינזבורג, 21: 25)

איל זנדברג:

הרעיון הבסיסי הוא שכל התקנות האלה וכל הסמכות וכל ההגבלות שמדובר עליהן בחוק הזה נדרשות כדי להתמודד עם מצבים משתנים מנסיבות משתנות. זאת תופעה בריאותית שהיא לא עניין שמנהלים אותו, היא עניין שאנחנו צריכים להגיב, להיערך אליו, ולפעמים לעשות את זה במהירות.

רכיב הזמן הוא הרכיב שבעצם מצדיק שהתקנות יותקנו ברגע שהממשלה מזהה על בסיס הנסיבות וחוות הדעת המקצועיות את הצורך ליצור את ההגבלה. ההגבלות הרי לא נועדו לפגוע בזכויות אדם, ההגבלות נועדו להבטיח שהנגיף לא יתפשט הלאה, ויש צורך לפעול מהר. פעולה מהירה לא מתיישבת עם אישור מראש.

יחד עם זאת, מתוך כבוד לכנסת והבנה שהנושאים והתקנות שאנחנו עוסקים בהם פה הם נושאים מורכבים ורגישים – בסוגריים, למרות שלא כל התקנות מגיעות לאישור הכנסת, דבר שנאמר קודם, יש תקנות שלא מגיעות לאישור ועדות הכנסת, אבל תקנות מהסוג הזה בוודאי שצריכות להגיע – אז מתוך כבוד לכנסת, הבנה שהפיקוח הפרלמנטרי והדיון הציבורי שנערך כאן הוא חשוב ומשמעותי, נמצאה דרך ביניים שאומרת: נאפשר את הצורך, נקרא לו, המבצעי, הביצועי, לתת מענה למלחמה בנגיף ולקבוע את הכללים או לתת תוקף מידי להגבלות שבתקנות. ומצד שני, לאחר שהדבר הזה נעשה, עדיין יתקיים הדיון הציבורי, וניתנה הסמכות בידי הכנסת לבטל את מה שעשתה הממשלה. זה איזון בין שני צרכים.

ולגבי הצורך הדחוף או דוגמאות לכך, יכול להיות שאם תרצו משרד הבריאות יכול להדגים, כי יש לנו ניסיון של כמה חודשים, לצערנו, הרבה דוגמאות. ההנחה היא שגם אם אנחנו לא נמצאים באותו מצב יותר לא ידוע שהיה בהתחלה בימים הראשונים וכולנו באמת עבדנו בלילות ולא היה ברור מי ומה, ועכשיו הדברים קצת יותר מסודרים, עדיין הנסיבות משתנות והצורך הזה קיים לפעול במהירות.

שי סומך:

אני רק יכול לתת דוגמה לדחיפות שיכולה להיות. נניח שאנחנו בהקלות והגיעו למסקנה שרוצים לפתוח בתי עסק מסוג מסוים וחבל לחכות 24 ימים, אלא רוצים עכשיו.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

או, באמת.

שי סומך:

לא, זה לא באמת.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

תן לי דוגמה לא לזה, תן לי דוגמה להחמרות.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

נתנגד ונבקש דיון של 14 יום. די. די, אל תעשו מאיתנו צחוק, באמת.

שי סומך:

התקנות הן גם מקלות לפעמים.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אל תעשו את זה, די.

היו"ר איתן גינזבורג:

נציג משרד הבריאות, בבקשה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אני באמת מציע לכם לא לנסות להסביר את מה שאי-אפשר להסביר. מותר לכם להגיד המל"ל אמר, הכול בסדר, אנחנו מבינים את העניין.

היו"ר איתן גינזבורג:

חברים. נציג משרד הבריאות.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אתם עושים צחוק מהעבודה, נו, באמת.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

איתן, אני רוצה דוגמה.

גור בליי:

אגב, שי, אם אתם רוצים להקל אתם יכולים לפי (ה) לעשות את זה אפילו בלי הוועדה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

מייד.

גור בליי:

"ראתה הממשלה כי אין עוד צורך בהסדרים הקבועים... כולם או חלקם... תבטל או תתקן את התקנות בהתאם."

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

בדיוק.

שי סומך:

כן, אבל בדרך כלל הקלה מלווה באמצעים שבתנאים להפעלת המקום. זה לא ביטול, אלא זה שינוי, ולכן זאת תקנה.

גור בליי:

אבל כתוב "תתקן", לכאורה אתם יכולים לעשות את זה.

איל זנדברג:

לתקן אי-אפשר בלי - - -

גור בליי:

אבל אם אתם רוצים פשוט לבטל אתם יכולים.

שי סומך:

זה שינוי, זה לא ביטול. אבל בדרך כלל זה היה שינוי, זה לא היה ביטול.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

גור, אבל בלאו הכי הכנסת זה או אפס או 100, או לאשר או לא לאשר, אז מה הבעיה עם סעיף קטן (ה)? למה זה לא מספיק?

גור בליי:

כי הם אומרים שהם צריכים – שוב, שי אולי יענה כי הוא התחיל להגיד.

שי סומד:

בדרך כלל כשהייתה הקלה, נגיד כשאפשרו פתיחה של עסקים, אז אפשרו פתיחה של עסק בתנאי שהם יעמדו בתו הסגול או בתו כזה או אחר, ולכן זה לא רק ביטול.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

מה הבעיה, שי? אני זורמת איתך. תקשיב רגע.

היו"ר איתן גינזבורג:

רגע, סליחה, קארין, לא, די.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אני זורמת עם הרעיון הזה, אתם רוצים להקל, אין בעיה.

היו"ר איתן גינזבורג:

לא, קארין, תני לי שנייה, אי-אפשר לנהל דיאלוג ועל כל מילה שהוא מוציא להגיב. תני לו את המשפט עד הסוף, יש פה עוד אנשים שרוצים לדבר, קארין, שנייה. התפרצת וביקשת שאלה, דוגמה, אז הנה, עכשיו הוא נותן תשובה, אבל אי-אפשר למשוך את זה. בבקשה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אבל לא קיבלתי דוגמה עד עכשיו.

היו"ר איתן גינזבורג:

בבקשה, תשלים את המשפט ונמשיך הלאה.

שי סומד:

בדרך כלל כשאפשרו פתיחה של עסקים מסוימים אז הפתיחה לוותה בקביעת תנאים לפעילות של העסקים, כך זה היה במסעדות, כך זה היה במכוני כושר, וכו'. אני מקווה שנגיע בקרוב לתקופה הזאת, אז אין הצדקה לחכות 24 שעות אם הממשלה מגיעה למסקנה שעכשיו אפשר לפתוח את אותם עסקים.

ואי-אפשר לעשות שימוש גם בביטול, כי זה לא ביטול, זאת החלפה של הוראה מסוימת שאסרה בהוראה שאומרת שאפשר להפעיל את העסק בתנאים.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אז אני מוכנה שבסעיף קטן (3) יהיה כתוב שאם רוצים לקיים הקלות אפשר לעשות את זה בלי צורך להגיע לכנסת, ואז האישור יהיה בדיעבד. מה הבעיה?

היו"ר איתן גינזבורג:

אין בעיה. תודה רבה על העמדה. עכשיו נציג משרד הבריאות.

אודי קלינר:

האירוע הזה אצלנו הוא כבר חצי שנה בערך, הוא באמת דינמי בצורה בלתי אפשרית. אנחנו כל הזמן לומדים פה עוד דברים, ואנחנו רואים מדינות שלא הגיבו בזמן לכל מיני דברים וחטפו את זה חזק. אפשר להביא את הדוגמאות של איטליה, של ניו יורק, הזמן פה הוא מרכיב. עכשיו זה נכון, לא בכל דבר הוא קריטי, אבל יש נקודות שבהן פתאום אתה מזהה איזה סיכון מסוים ואתה חייב לפעול מהר. זה היה בתחילת הדרך עם הנושא של התעופה, מי שזוכר, שסגרנו את התעופה מכל מיני מדינות, לאחר מכן בגלל השני כשזיהינו דברים כמו נגיד חתונות כמוקד של הדבקות, או לאחר שפתחנו את החינוך פתאום ראינו אחרי איזה שלב - - -

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

סליחה שאני מפריע לך, אבל שום דבר מהדברים האלה לא קרה בטווח של 24 שעות.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

נכון.

אודי קלינר:

התעופה הייתה במידי.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אני אספר לך, התעופה זה נמשך במשך שבוע - - -

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

כן, אבל גם בתעופה אישרתם להכניס מטוסים מברוקלין בלי בדיקה, עם כל הכבוד.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

שבוע ימים זה נמשך עד שקיבלו החלטה. שבוע ימים זה נמשך עם ויכוחים, על מה אתה מדבר?

היו"ר איתן גינזבורג:

חברים.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

ועם כל העצירה הזאת מטוסים שלמים מברוקלין לא נכנסו לבידוד, נקודה.

היו"ר איתן גינזבורג:

תראו, קריאה לסדר זה אפשרי, אבל אי-אפשר להפריע לו לדבר, אז תנו לו.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

איתן, אבל או שנותנים דוגמאות טובות או שלא.

היו"ר איתן גינזבורג:

טוב, בסדר, נו, קארין, אני מבין.

אודי קלינר:

אפשר להסכים, אפשר גם לא להסכים, זה בסדר. זה לא עניין של הסכמה, זה עניין של עובדות.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אנחנו מנסים להסכים. נשבע לך, מנסים להסכים.

היו"ר איתן גינזבורג:

חברים, זה לא הוגן, תנו לו להשלים משפט.

אודי קלינר:

עוד שתי נקודות. אחת, יש הרבה דברים שאנחנו לא יודעים לצפות, ולכן, כמו שגור אמר, צריך עדיין את האפשרות שיהיה לנו את הכלי הזה, כי יהיו מצבים שלא נדע לצפות מראש. ועוד נקודה, כמו שראינו שיש גם הקלות שעשינו, ובדיעבד ראינו שזאת הייתה טעות, ואני חייב לומר שאולי גם אתם יכולים בזמן אמת לעצור אותנו גם על הקלות, לא רק על החמרות. אם אני בא להקל ואתם חושבים שאני טועה, כמו שעל החמרה אתם יודעים לומר שאני טועה לפעמים, זה גם עובד הפוך בעיני. לכן לא הייתי משחרר רק על הקלות. צריך להשאיר את האופציה לחירום כשאתה חייב לפעול מהר, ואת הביקורת שלכם כמובן על כל צעד. עד כאן.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

בברירה בין לבין אני מוכנה לתת לכם את ההקלות, אבל את החמרות לא.

היו"ר איתן גינזבורג:

קארין, תודה. חבר הכנסת יואב סגלוביץ', בבקשה.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

תראו, אני רוצה להגיד כמה דברים, אני אולי חוזר על עצמי אבל זה חשוב כי הגיע הסעיף הזה. קודם כול לגבי התהליך, אני אומר את זה פה לחבריי בוועדה, היום דיברנו בחוץ מתי נתחיל הסתייגויות ומתי נסיים. תראו, מכניסים פה עכשיו תיקונים בסעיף הכי משמעותי, הכי חשוב, שבשבועיים האחרונים – לא מדויק שבועיים, אולי יותר אולי פחות – זה הנושא המרכזי. כל פעם שאני מעלה את הדבר הזה וחבריי מעלים את הדבר הזה, חכו, אנחנו כבר מטפלים, רושמים את הערותיכם והשגותיכם.

חוזרים אחורה בזמן, ואני אומר פה לחבריי במשרד המשפטים ולחברי פה ולחבריי חברי הכנסת, לא מתוך טרזניה אליכם, טרזניה אל עצמי ואל הכנסת, איך הגענו לסיטואציה שאנחנו מביאים חוק גרוע שאפשר לעשות אותו חוק טוב יותר, הרי אין שאלה כרגע, לפחות לי אין שאלה, ואני חושב שלאף אחד מהחברים אין שאלה, שכולנו רוצים להילחם בנגיף בצורה הכי טובה שאפשר. הדרך שפה הסעיף הזה מנוסח – אני אומר גם למשרד הבריאות, ואומר את זה גם למשרד המשפטים ואומר את זה גם לחבריי – היא דרך לא טובה להיאבק מסיבה פשוטה, צריך להיאבק בנגיף, ואתם יודעים, אין בריאות הציבור בלי הציבור.

מה שקורה פה, תראו בתהליך מה שקרה, והייתי שותף לתהליך הזה, כשתיקנו את החוק שאפשר ליפעת שאשא ביטחון לעשות את התיקון בדיעבד כולם מחאו כפיים, אני התנגדתי לזה מלכתחילה. אמרו יהיה בסדר. למה יהיה בסדר? כי הממשלה צריכה מהר מהר. מה קרה מהמהר מהר? נהיה לאט לאט. כל ההחלטות שהיו בזמן האחרון הכניסו חוסר ודאות, בעיה של אמון ציבורי במערכות כולן, לא בכנסת, במשרדים הממשלתיים שמטפלים, במקבלי החלטות כולם, למה? כי יצרו חוסר ודאות. מודיעים משהו ביום שלישי, לא קורה שום דבר ביום רביעי. מה שאמרו ביום שלישי עוד לא קרה ביום שלישי היום אחרי שבוע. מה שקרה זה חוסר ודאות.

מה שאני מציע, והצענו גם בעבר, זה את המודל ההפוך. יש דברים, דרך אגב, בקטע הזה אני לא מתווכח, גם לא התווכחתי כשהציגו אנשי משרד המשפטים, שיהיה גדר של דברים שצריך לחירום, תוכלו לפעול בחירום. אבל רוב הדברים פה הם לא דברים של חירום, הם דברים של שיקול דעת, של דיונים. אומרים פה שחיים לצד הקורונה, אני מסכים עם זה. הכנסת צריכה לחיות ליד הממשלה, כל אחד ותפקידה. התפקיד שלנו לבקר. כל מי שאומר לי – ואני אומר, גור, פה אני חולק עליך – אולי זה טוב יותר, אבל מה זה טוב יותר? בין גרוע לנורא ואיום, אני אומר לך שזה נורא ואיום בדרך שבה – לא בדרך שבה מתייחסים לכנסת, שים בצד את זה, היחס לא מעניין אותי, כותבים פה יחס לכנסת, מה אכפת לי יחס לכנסת – יחס לאזרחים. יש פה יחס לא נכון לאזרחים, לא מידתי, לא ענייני. כמובן שזה בגבול החוקיות, מותר לעשות כי הכנסת מחוקקת, מותר לה לחוקק הכול, אבל הסיפור הוא סיפור.

אני אומר לך ברמת התהליך, תסתכלו מה קרה. על הדבר הכי חשוב שעליו דיברנו שנשאיר אותו בסוף עכשיו מנהלים סוג של ויכוח, סוג של דיון, בתשע וחצי, כשרוצים ואומרים במפגיע, ראש הממשלה אומר ליושב-ראש ועדת החוקה, אומר לקואליציה שמחר זה עולה, זה כבר נמצא בסדר-היום. דרך אגב, מחר זה עולה, יתהפך העולם. למה שיתהפך העולם ולהכניס חוק לא טוב? בגלל התעקשות? בגלל שמישהו רוצה דווקא משום שזאת החלטה שהוא קיבל? בסוף זאת החלטה פוליטית, לא החלטה עניינית, אין פה לא משפט, לא צדק, לא שכל. יש פה רק פוליטיקה. ומה שאני אומר הוא לא פוליטי.

שלושה ימים או 72 שעות יאפשרו לממשלה – תקשיבו, תגידו לאנשים בממשלה שמדברים איתכם, לי הם לא מקשיבים – זה טוב לממשלה וזה טוב לאזרחים. כן, צריך לתת אפשרות לדברים מיידים, אני איתך לגמרי, אין לי בעיה, בואו, זה בפנים. אבל למה צריך את התקנות שקובעים על מסעדות, על אולמות אירועים, על כל הדברים, למה צריך על זה? למה אי-אפשר לקיים על זה דיון? הרי מה קורה, מתקיים דיון, ואני אומר לך מה שיקרה, זה יעבור לוועדות הכנסת השונות ויהיו תקנות, ויגיעו לוועדות ותשתנינה החלטות, ויקרה מה שקרה. וזה לא מעניין אותי מה קרה בוועדה, זה לא רלוונטי, זה לא מאבק בין כנסת לממשלה. התפקיד של הכנסת הוא אחד, התפקיד של הממשלה הוא אחר. פה אפשר לעשות דברים שאי-אפשר לעשות בממשלה בשתיים-עשרה בלילה. באמת בשתיים-עשרה בלילה, בלחץ של כלכלה ותקציב ואלף ואחד אירועים ודברים. אנחנו לטוב ולרע פה או בוועדות אחרות, זה התפקיד שלנו, זאת העבודה שלנו. העבודה שלנו להיות כלי פיקוח ובקרה על הממשלה לטובת האזרחים, לא נגד הממשלה.

עכשיו אנחנו מגיעים לפה לעניין הזה ואומרים לי שזה נהיה טוב יותר. זה נהיה רע יותר. זה היה רע וזה נהיה יותר גרוע, וזה קמופלאז', והכי גרוע מהכול זה הזיוף. תגידו, זה מה שאתם רוצים? תגידו שהממשלה רוצה להחליט, לא רואים את הכנסת בעיניים. אל תעשו את השינויים. לכתוב כמו שכתוב כאן "באישור הוועדה", מה באישור הוועדה? זה לא באישור הוועדה. זה הכול בדיעבד, והכול לא טוב, וזה חבל, כי אפשר לתקן את זה. זה סעיף שמתחילת הדרך – וכל מי שהיה פה, וכולם היו פה, כל החבר'ה של משרד המשפטים, וכמובן חברי הכנסת – מההתחלה אנחנו מדברים, תראו, בעשר בלילה ביום שלישי אנחנו צריכים לטפל בחוק שעולה בדבר הכי משמעותי לאזרחים, לא לקואליציה ולאופוזיציה.

הייתה פה אחידות דעים, בואו, לא נתבלבל, הייתה פה אחידות דעים לפחות בשלב מסוים בין כל החברים פה, כל אחד בניואנסים שלו, שזה לא נכון מה שקורה פה, שה-24 שעות האלו זה לא נכון. והיו כל מיני קולות שאמרו אולי 48 שעות. אני לא חושב שצריך 48 שעות מסיבה פשוטה, אף החלטה שהממשלה קיבלה היא לא עשתה את זה ב-48 שעות. תנו את הזמן המתאים, זה יעשה טוב לממשלה, טוב לאזרחים. במקום זה, לא, ביבי החליט, אנחנו נעשה, יש הסכם קואליציוני. חבל, פשוט חבל, מתסכל אותי.

אמרתי ליעקב, חבל שהוא לא שומע אותי, חבל על הזמן שאני יושב פה, כי בסוף על מה אתה משפיע? על מי שישמע אותי בערוץ 99? אם אני לא מצליח להשפיע בנימוקים מקצועיים ענייניים על האנשים שחברים שלי, גם אם אנחנו לא באותה מפלגה, וכולם מסכימים, וחלק מסכימים ככה, וחלק חושבים אחרת, ובסוף אנחנו אומרים: החליטו. אז תגידו מראש שהחליטו, ונקרא לילד בשמו, ואל תכתבו פה באישור הוועדה, כי זה מעליב אותי יותר.
היו"ר איתן גינזבורג:

אוסאמה סעדי. למרות, יואב סגלוביץ', שאני חושב שהכנסת פה לא מעט הערות דרך הדיונים. למרות שאתה חושב שהייתי פה רק בגיחות, הייתי בלא מעט ועדות, בלא מעט ישיבות, ואני חושב שהכנסת אינפוטים, חלקם התקבלו, חלקם לא, אבל להגיד ששום דבר ממה שאמרת לא נכנס זה נראה לי קצת - - -

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

לא, אבל הלב, הלב, איתן, לב הדבר.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

לא צריך, קארין, אני מבין את הלב ואני לא כבד לב.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

לפחות אני למדתי לקח מהדיון הזה, והוא לא להשאיר את הדברים העיקריים. בוא נשאר את זה עד הסוף, עד הסוף, ואז אנחנו דנים בעניינים, בסעיפים הלא קריטיים. את הלב של החוק משאירים עד הסוף. ואז בדוחק של זמן, באילוץ של זמן – זה הסעיף, זה החוק. זה החוק, סעיפים 2 עד 4. אם אנחנו לא מקיימים דיון כמו שצריך על הסעיפים האלה, ואנחנו מקבלים כל רבע שעה נוסח.

(היו"ר יעקב אשר, 39: 21)

אני חושב, יעקב, אמרתי, הגעתי למסקנה אחרי הדיון הזה שלא להשאיר את הסעיפים העקרוניים עד הסוף. השיטה הזאת היא בסדר, יאללה.

היו"ר יעקב אשר:

לא, אתה טועה ומטעה, אני חייב לעצור אותך.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

את סעיף 4 נשאר לסוף.

היו"ר יעקב אשר:

רגע, אוסאמה, דקה, אתה טועה ומטעה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

לא, לא. למה?

היו"ר יעקב אשר:

אתה טועה ומטעה, אני אגיד לך למה, כי בסעיפים האלה דנו כבר.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

לא דנו.

היו"ר יעקב אשר:

מי לא דנו? על מה לא דנו?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

כשהגענו לזה אמרנו בוא נשאר את זה עד הסוף.

היו"ר יעקב אשר:

לא. תקשיב, אני אזכיר לך, אדוני.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

בבקשה.

היו"ר יעקב אשר:

אנחנו דנו בסעיפים אלה, וטענתם את הטענות על בדיעבד, היה דיון ארוך. רגע, חברים, דקה. אוסאמה, והיה דיון והתקדמנו, הקראנו את הכול, ודנו בזה. דנו בכל הדברים.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל עובדה שהשארנו.

היו"ר יעקב אשר:

תקשיב, לא השארנו.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

גם השארנו. כל הזמן אמרנו שנחזור לזה. אני אומר שזה פרוצדורה, טכני, אבל יש פה הטעיה והסוואה.

היו"ר יעקב אשר:

אתה רוצה לחזור לנוסח הכחול?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

שנייה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אתה מאיים כל הזמן, נו, אז תחזיר לנוסח הצהוב.

היו"ר יעקב אשר:

אני לא מאיים.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אין לי בעיה.

היו"ר יעקב אשר:

אני מתחיל כבר להרגיש - - -

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

מה אתה מרגיש?

היו"ר יעקב אשר:

את מה שאני מרגיש.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אני אומר לאיתן שכל מי שהשתתף בדיון הזה, בלי קשר לקואליציה אופוזיציה, כולם אמרו שלמעשה זה מוציא את כל הסמכויות מהכנסת ומעביר אותן לממשלה. אפילו גדעון סהר שהוא מהליכוד, היחיד, היחיד שהשתתף מהליכוד בכל הדיונים האלה, ושמעת אותו, אמר והיה יותר חריף מאיתנו, וגם פה, משרד המשפטים, גם הייעוץ המשפטי לוועדה אומרים שזאת למעשה לא דרך המלך. דרך המלך היא שזה אישור מראש, וראינו מה אישור בדיעבד. אתם, כחול לבן, איתן, ראיתם על בשרכם מה קרה בימים האחרונים. אז במקום שנלמד מזה לחוק הגדול, אנחנו פה, אתם, אני לא מבין.

עוד לא שמעתי מה אתם אומרים, מה העמדה שלכם? אתם בעד אישור בדיעבד? אתם בעד אישור מראש? מה אתם אומרים? אני מדבר על פגיעה באזרחים, סגר, הגבלת אזורים, קנסות, קביעת עבירות, קביעת עונשים, מה אתם אומרים? תגידו לנו מה העמדה שלכם, תגידו לציבור. למה ראש ממשלה שרוצה דבר כזה, רוצה סמכויות ואישור בדיעבד, למה אתם נותנים לו את זה? למה אתם נותנים לו את זה? בואו תגידו: אנחנו פה מביאים את זה לכנסת, דנים בזה.

הצעתי הצעה, אתה יודע, יעקב, בבקשה, אני מרים להנחתה בשבילכם. אני לא כמו קארין, אני מוכן לזרום שיש מקרים חריגים, מקרים קיצוניים, מקרים דחופים, שצריך לתת לממשלה להתקין תקנות שיכנסו באופן מיידי ואז להביא את זה לוועדה, ושנחנו או נאשר או נבטל תוך 48 שעות, בבקשה. אבל תביאו את התקנות האלה, ותנו לנו זמן שלא נמרח את זה, שהוועדה לא תמרח את זה, איל. שהוועדה תתכנס מיד ותשב על המדוכה ותחליט או לאשר או לדחות תוך 48 שעות. מה יקרה ב-48 שעות? אם זה כל כך קיצוני ודחוף אז לפי סעיף 3 יש לממשלה סמכות. אבל אל תעשו צחוק מהעבודה, תכתבו באישור הוועדה ואתם מוחקים פה "סמכות הממשלה", הממשלה מתקינה תקנות. אתם רוצים להסוות את זה? זה לא יעזור לכם. כי זה הממשלה, היא מתקינה תקנות, היא קובעת עבירות, היא קובעת את העונשים, ואחרי זה אתם באים אלינו, וואלה, תוך 14 יום, אתה יודע מה, ב-14 יום אני לא יודע מה יקרה. מה זה התקופות האלה? 14 יום לאשר תקנות או לדחות אותן? אני מתפלל באמת על משרד המשפטים, תבואו ותגידו שיש קושי משפטי, אי-אפשר להגן על זה, אי-אפשר.

ראש הממשלה רוצה לקבל החלטה, שיקבל החלטה, אבל אתם כמשרד משפטים, כייעוץ משפטי אתם מאשררים דבר כזה? אני לא מבין. לאן מותחים את הקו? לאן אתם רוצים שנגיע? שכל מה שהממשלה תרצה לעשות, ראינו, בחופים, במסעדות, רק היום המסעדות, בשעה חמש לפנות בוקר נכנס האיסור, בשעה עשר בוטל. מה זה? אבל מה זה נותן? המסעדנים, אתה יודע מה זה המסעדנים שמתקשרים אלינו, צועקים, גם מתקשרים אליך, וגם אליך, איתן, אומרים: איך אפשר לנהל עסק כזה? איך אפשר מהיום למחר אתה סוגר לי עסק? שיש הזמנות. מה זה?

גאל עזריאל:

אגב, רק לדייק לגבי המסעדות, הייתה תחילה דחוויה, התקנות נכנסו לתוקף, היה פרסום ביום שישי וזה נכנס לתוקף היום ביום שלישי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

ביום שלישי בחמש.

גאל עזריאל:

מיום שישי עד יום שלישי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

בחמש לפנות בוקר. בחמש נכנס האיסור ובעשר הגיעה ועדה.

קריאות:

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

זה היה מגיע ביום שישי.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

כי זה היה ביום חמישי, ואז החליטו ברגע האחרון בגלל המרי להפסיק את זה בשישי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

נכון. לכן אני אומר, איתן, אנחנו חיים בתוך עמנו, תשמעו את הזעקה של הציבור. מה אנחנו מבקשים? ואתה יודע, איתן, אני מאתגר אתכם, תגידו לנו איזה משהו היה דחוף.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

שום דבר.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

גם בוועדה פה, גם במעצרים שהבאתם משהו דחוף, אה, יואב, לפחות בסדר, יכולתי אז להתנגד, אבל לא עשינו לא פיליבסטר ולא למשוד זמן ולא עשינו שום דבר. באתם עם זה. לפעמים היו מקרים שכל הוועדה זרמה איתכם. אבל, יעקב, אני מתפלא עכשיו שבועדת קורונה באה יפעת, שילמה מחיר כבד, אבל עמדה על שלה. עמדה על שלה. ובסוף - - -

היו"ר יעקב אשר:

מאה אחוז.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

פה זה קצת אחרת, אוסאמה, פה הם גובים מביבי כסף. אתה מבין, הם גובים ממנו כסף ואז הם מעבירים את מה שהוא רוצה.

היו"ר יעקב אשר:

או, זה חמור מאוד מה שאמרת עכשיו.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

מה זה חמור מאוד? אתה רוצה שאני אגיד לך על כמה דברים שאני יודע?

היו"ר יעקב אשר:

הכול, מה שאתה יודע רק תגיד. אוסאמה, קודם כול תודה רבה, ואני חושב שדווקא הסיפור של שאשה ביטון, שאתה מביא אותו כדוגמה, זה רק מראה שגם במנגנון הקודם, שוודאי לא אהבנו אותו, אבל

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אתה יודע איזה נזק זה גרם לאזרחים?

היו"ר יעקב אשר:

עכשיו אני מדבר, אני לא מפריע לך, אל תפריעי לי. וגם המנגנון הזה הוא עדיין מנגנון שיכול להשפיע בסופו של דבר ולא משנה כרגע איך ההתנהלות, ואני נגד ההתנהלות בצורה שהיא מתנהלת, אבל ודאי - - -

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל איזה נזקים, נזק נגרם לעסקים - - -

היו"ר יעקב אשר:

אבל דבר אחד אני רוצה לומר, שלא תטעו ולא תיטעו, היה נוסח, הנוסח הזה עבר את הוועדה, ולא בהסכמה, ממש לא בהסכמה, זה נכון, וכל התיקונים שאתה אומר שברגע האחרון באו, וברגע האחרון ניסיתי לשפר עם הוועדה, ועם גורמים נוספים. שיפרנו בשני דברים ולא יעזור כלום – תגידו את זה 200 פעמים שהשיפור לא מספיק או כן מספיק, אני לא מתווכח על זה – שיפרנו גם בנושא ההכרזה, ושיפרנו גם בנושא התקנות. השיפורים יכולים להיות יותר טובים, אלו הדברים שאנחנו נמצאים איתם כרגע. אבל להגיד שמישהו בא ברגע האחרון עם מחטף שהרע את מעמדה של הכנסת זאת לא הטעיה, זה אפילו גובל – כאילו אתה מתאר שברגע האחרון באים. ברגע האחרון באים לשפר. והנוסחה הזאת משפרת. היא משפרת 5%, היא משפרת 10%, היא לא משפרת 100%, ואולי אפילו לא 80%.

אבל, חבר'ה, בסוף זה גם משהו שלי, אני רואה בתפקיד שלי כיושב-ראש לנסות ולהגיע עד כמה שאפשר לדבר הנכון. לפעמים גם יש דברים שבהם אגיד עד כאן. אתם אומרים למה לא אמרת על זה עד כאן, מותר לכם. חבריי, מותר לכם. אני לא מהסה אתכם, אני נותן לכם לדבר מה שצריך, אני נותן בסבלנות אין קץ, הכול בשיחות ישירות, לא מחביא כלום, מדבר, מעדכן, הכול, אבל אנחנו חולקים. אתה אומר שזה לא שיפור, אני אומר שזה שיפור. ואתה גם יודע שזה שיפור, רק אתה אומר השיפור הזה לא עוזר לי, כי עדיין זה נשאר. ולכן, נשאר את זה בפרופורציה הזאת. אנחנו חלוקים, ונהיה חלוקים, ונגיע גם להצבעות ונהיה חלוקים, זה נכון. אבל אני יכול להגיד לך דבר אחד, שעשיתי את המאמצים שלי להגיע למקסימום לטייב.

ואני רוצה שלא נשכח גם דבר אחד, כי אתם לוקחים את הנקודה הזאת בלבד, אנחנו על הדרך ב-40 ומשהו עמודים שיש פה שיפרנו המון דברים, כולנו ביחד, אף אחד לא עשה תחרות מי יותר. שיפרנו המון דברים, עשינו דברים שהם לטובת הציבור, לטובת החופש שלו. עשינו את עבודתנו נאמנה, ויעידו השעות הרבות כל כך של דיונים בעניין הזה לאורך כל הדרך. וגם דברים שחוקקנו רק לפני חודש בחקיקה של תקש"חים שהיו, שנעשו בחדרי הממשלה בזמנו, ובאנו לפה והפכנו אותם, וסידרנו אותם. גם אותם הבאנו

עוד פעם על השולחן, וניתחנו אותם עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם. היה פה תהליך ויש פה תהליך מושלם, התהליך.

התוצאה, יש כאלה שיגידו לא מושלמת, יש כאלה שיגידו נכשל לגמרי. זה לגיטימי, חברים, בלי כעס. כבר עברנו לפסים שאף פעם לא היינו בהם בוועדה, ואני לא רוצה להיות שם. אני לא רוצה להיות שם. ברמה האישית לא רוצה להיות שם, גם הציבורית וגם האישית. אבל להגיד, תשמע, בזכות זמן, הלכת כוחות, הבאת דברים והכול, ואלה, כלום לא הבאת. אתה יודע מה, זה אפילו קצת מעליב. אתה יכול להגיד, מה שהבאת זה - - -

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, אבל אתה לא צריך להיעלב.

היו"ר יעקב אשר:

לא נעלבתי. אמרתי שזה מעליב.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

הוא לא נעלב, אל תדאגי.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

אבל מה אתה נעלב?

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אל תדאגי. איפה ייעלב?

היו"ר יעקב אשר:

הנה, יש את הפסיכולוג שלי למטה פה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

נמות שבע פעמים הוא לא ייעלב. איזה ייעלב? הכול לשם שמיים.

היו"ר יעקב אשר:

חברים, בוא נקרא לילד בשמו, אנחנו יודעים שאנחנו הולכים להגיע לחילוקי דעות, בהצבעה יהיו הסתייגויות.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

לא, יעקב, אבל אתה גם ח"כ, אתה לא רוצה לשפר את החוק?

היו"ר יעקב אשר:

רגע, אבל את מפריעה באמצע, זה הדבר הכי קשה. לא, אני לא רוצה, ממש אני לא רוצה לשפר את החוק. את יודעת מה, סוג כזה של דבר עלול להעליב אותי אם הייתי נעלב. את יודעת למה זה עלול להעליב אותי? כי את אומרת את זה. אם אלי היה אומר את זה, אני יודע שהוא מאתגר אותי, אבל את לא מאתגרת, נכון?

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

נו, יעקב.

היו"ר יעקב אשר:

זהו, תקשיבו, בואו לא נעשה הצגות, אנחנו יודעים שחתונה לא יצא מהאירוע הזה היום, לא נבוא להצטלם בסוף האירוע. נבוא, נצביע, אלה יצביעו בעד, אלה יצביעו נגד.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

חבל, כי יש אופציה כזאת, יעקב.

היו"ר יעקב אשר:

יש הרבה אופציות בעזרת השם לכל דבר. רק אני אומר, בסופו של יום אפשר גם מהמבט שלכם כחברי אופוזיציה להסתכל אחורה ולהגיד עשינו דברים. איפה איתן? תקרא לאיתן דחוף.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, אבל אני מסבירה לך שבעניין הזה אין קואליציה ואין אופוזיציה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אתה כל הזמן אומר לנו ואנחנו מסתכלים ולא רואים כלום. תמשיך להגיד לנו שיפרתי, ואתה לא שיפרתי.

היו"ר יעקב אשר:

בסדר, איך אומרים? מקודם אמרת השוחד יעוור עיני חכמים, נכון?

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

לא, לא אמרתי.

היו"ר יעקב אשר:

זה משהו כזה אמרת.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

לא אמרתי. לא אמרתי את זה. אמרתי, אם אתה רוצה לשמוע מה אמרתי, אגיד לך מה אמרתי.

היו"ר יעקב אשר:

אלי, שנייה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

לא, כי התעקשת.

היו"ר יעקב אשר:

תרגמתי את זה לשפה אחרת. אני אומר שגם כשאדם נמצא בעמדה של אופוזיציה יש לו איזושהי משהו שמעוור את עיני חכמיו. הוא לא מעוור, זאת נקודת השקפה שלכם, זאת נקודת מבט שמגיעה מעצם זה שאתם מתנגדים לעצם הממשלה הזאת, ואתם חושבים שהיא ממשלה רעה, ולא טובה, אז מה שהיא תעשה לא יהיה טוב. ולכן, אני אומר, חברים, רגע, לא בעלייה - - -

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, אבל זה לא בגלל הממשלה.

היו"ר יעקב אשר:

לא כשאני בעלייה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

היית חייב לתת לי להגיד את דברי התורה הבוקר, שתדע לך.

היו"ר יעקב אשר:

אתן לך כשאני אהיה בירידה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

היית חייב לתת לי להגיד את דברי התורה, תאמין לי.

היו"ר יעקב אשר:

לכן אני אומר, חברים, בואו נישאר חברים וידידים, נעשה את כל התהליך, נעבור את ההסתייגויות, נעבור את הכול, הבנתי אתכם. תאמינו לי, הסתייעתי בכם גם המון לאורך כל הדרך הזאת, אסתייע גם הלאה, יש לנו עוד מלא עבודה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

זו ראייה לא נכונה של הדברים, יעקב.

היו"ר יעקב אשר:

אז ראייה לא נכונה. אני מבטיח לך, יש לי לחץ בבית מהמשפחה להחליף כבר את המשקפיים האלה באמת, אני אחליף אותם. אז אני מצרף את זה ללחץ גם כן, להחליף משקפיים, ואולי אני אשפר גם את הראייה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, למה כל דבר הוא אישי?

היו"ר יעקב אשר:

קארין, עד כאן. לא אישי, מה פתאום. נציגי הממשלה, בנושא הזה, והעלינו את זה אתמול, אני זוכר תשובה שקיבלתי לגבי הנושא של שרים וסגני שרים שאינם חברי כנסת, ומישהו מהצד הזה הסביר לי שהכול כלול, איך אומרים? יש את המלונות עם הכול כלול.

גור בלי:

אנחנו מדברים רק בשביל למקם את הדיון, כי אנחנו קצת קופצים מסעיף 4. מה שהיושב-ראש מתייחס זה לעניין - - -

היו"ר יעקב אשר:

את סעיף 4 סיימנו, סיימת להסביר אותו, אני לא מצביע עליו עכשיו.

גור בלי:

לא, לעניין 37(ד), אני רק מסביר על מה מדובר.

היו"ר יעקב אשר:

איתן, תחליף אותי. אני רק אומר, חברים, יש שרים וסגני שרים, ודיברנו על זה וקיבלנו את התשובות.

(היו"ר איתן גינזבורג, 54: 21)

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

יעקב, תגייד לאיתן שהלילה הוא קצר, ארוך, אנחנו פה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, לאן אתה הולך? שנייה.

איל זנדברג:

אבל אם מייחסים לנו את התשובה הזאת אני לא רוצה שתהיה טעות.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

מישהו מוכן להסביר מה קורה?

היו"ר איתן גינזבורג:

כן, גור.

גור בלי:

היושב-ראש העלה את השאלה שכבר נדונה, אבל הוא חוזר לנקודה שבסעיף 37(ד) שעוסק בסייגים לתחולת החוק, ומחריג מהסעיפים של ההגבלות על מרחב פרטי, מרחב ציבורי, והכניסה מאזור מוגבל והיציאה מאזור מוגבל, חברי כנסת, שופטים, וגם קובע חריגים לפגיעה בעבודה של היועצים שלהם, וכן הלאה. ולכל הנושא הזה מעלה היושב-ראש את השאלה האם צריך להחריג, להכניס לפה שרים או סגני שרים.

היו"ר איתן גינזבורג:

אתה מעלה את השאלה, הוא מעלה את השאלה?

גור בלי:

היושב-ראש העלה את השאלה הזאת.

מיכל וונש (כחול לבן):

דיברנו על זה.

היו"ר איתן גינזבורג:

דיברנו, אבל אמר פה איל ששרים וסגני שרים נהנים מהחסינות לפי חוק חסינות חברי הכנסת.

איל זנדברג:

אני מבקש לדייק את הדברים כיוון שהם עולים שוב. נתחיל מהצד המשפטי.

היו"ר איתן גינזבורג:

לא אמרת את זה?

איל זנדברג:

לא אמרתי בדיוק את הדבר הזה או לפחות יכול להיות לא הובנתי.

היו"ר איתן גינזבורג:

אני אף פעם לא אדע להגיד בדיוק את מה שאתה אומר, אבל הרוח היא שהם נהנים מהחסינות ולכן הם - - -

גור בלי:

אני רוצה לדייק. ככל שמדובר בחופש התנועה לפי סעיף 9 לחוק החסינות, שהוא עצמו נזכר בחוק הזה כמבטיחים, כמשמרים את הדין ואומרים שסעיף 9 בתוקפו עומד, הרי שאכן מהחסינות לפי סעיף 9 נהנים גם שרים שאינם חברי כנסת. זה כתוב, זה נובע מסעיף 15 לחוק החסינות. אני אראה אותו.

היו"ר איתן גינזבורג:

איל, נעשה את זה פשוט, בסדר? ברשותך. דעתך, להכניס או לא להכניס.

איל זנדברג:

אני מתקשה להגיד. עמדת הממשלה, כפי שהיא מופיעה, שלא חשבנו שיש צורך שהממשלה תיתן זכות יתר לשר אל מול תקנות שהממשלה מתקינה.

היו"ר איתן גינזבורג:

הבנתי. מישהו רוצה?

איל זנדברג:

ההגנה הייתה לשופטים, לחברי כנסת שהם ברשות אחרת, ורצינו להבטיח שהתקנות של הממשלה לא יגבילו את החירות של האנשים האלה. חופש התנועה בתמצית מכוסה לפי חוק החסינות, אבל הגבלות אחרות ככל שהן לא לפי חוק החסינות אז זה דין חבר כנסת, דין שר שאינו חבר כנסת אינו כדין חבר כנסת לכל דבר ועניין. ההשוואה בין שר שאינו חבר כנסת לחבר כנסת היא רק למה שנובע מחוק חסינות חברי הכנסת.

(היו"ר יעקב אשר, 57: 21)

היו"ר יעקב אשר:

אני מבקש להכניס את זה, נקודה. תודה. בבקשה.

מיכל וונש (כחול לבן):

לפי זה צריך להכניס.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

איתן, נגיד שיש הגבלה של - - -

איתן גינזבורג (כחול לבן):

אוסאמה, סגרנו. אתה בעדי, אנחנו ביחד פה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

שנייה. אני רוצה לשאול אותו שאלה.

היו"ר יעקב אשר:

בעדין.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

בעדין, יא זלאמה.

היו"ר יעקב אשר:

יא איבני, יא אחי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

נגיד שיש הגבלה של 100 מטר, זה לא חל על חברי כנסת, נכון?

איל זנדברג:

להבנתי, חופש התנועה מאפשר לו לנוע, ולכן זה יחול גם על שר שאינו חבר כנסת.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

אני בעד להכניס את זה.

היו"ר יעקב אשר:

אני מבקש, בתוך רשימת אישי הציבור, מה שנקרא - - -

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

- - - בתור מה?

איל זנדברג:

- - - חוק חסינות חברי הכנסת.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל הוא חבר כנסת.

איל זנדברג:

אבל חוק החסינות אומר: "לענין חוק זה, דין שר או סגן שר שאינו חבר הכנסת, כדין שר או סגן שר שהוא חבר הכנסת". אם יש משהו שלא מוסדר בחוק החסינות - - -

גור בליי:

כלומר, הגבלות במרחב הפרטי זה למשל להכניס, להביא אליו הביתה אנשים אחרים.

איל זנדברג:

יש דברים אחרים שלא יכנסו בחוק החסינות.

היו"ר יעקב אשר:

סליחה, חבר'ה, תעשו לי טובה, בואו לא ניכנס לדברים האלה. תקשיבו אליי, עם כל הכבוד, אני יכול עוד לשאול עוד הרבה שאלות גם על חברי כנסת ועל הכול, ותסבירו לי דברים משפטיים, הכול אני מבין.

גור בליי:

על סעיף 4 יש עוד שאלות.

היו"ר יעקב אשר:

אני מבקש, נעשה עוד שתי דקות הפסקה להתייעצות, ואני גם רוצה התייעצות עם החברים לגבי לוחות הזמנים או יותר נכון לגבי המשך הערב. אז אני מבקש להטמיע את זה בפנים, להכניס אותם לתוך הרשימה כמו החלטת הוועדה.
אלי אבידר (ישראל ביתנו):

גם את סגני השרים?

היו"ר יעקב אשר:

כן, בוא, כולם, אבידר.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

איזה תפקיד כבר יש להם?

היו"ר יעקב אשר:

אבידר, בסדר, זה בנאום אחר.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

מותר להתרחק יותר מ-100 מטר?

איתן גינזבורג (כחול לבן):

מה אתה רוצה? שסגן שר הבריאות לא יסתובב?

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

תקשיב לי, עדיף שיישאר ב-100 מטר. כולם.

היו"ר יעקב אשר:

איתן, לא יכולת להביא לו משהו יותר – למרות שהם חברים, אני חושב, נכון?

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

חברים טובים.

היו"ר יעקב אשר:

אז אתה יודע מה הוא עושה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

עדיין עמיתים.

היו"ר יעקב אשר:

איתן יודע מה הוא עושה. תקשיבו, זה אחד. שתיים, אמרת שאתה רוצה משהו לגבי סעיף 4.

גור בליי:

יש פה שלושה דברים שעוד צריך להשלים מהסעיף הבא. קודם כול, בסעיף (ד)(2)(ב) אם הוועדה לא מכריעה אחרי כמה ימים ולפני שזה הולך למליאה יש סמכות לוועדת הכנסת להאריך בשלושה ימים, שאלנו אם זאת ועדת הכנסת או אותה ועדה שדנה בדבר הזה.

איל זנדברג:

הייתה ועדת הכנסת, גורם שהוא חיצוני לאותה ועדה, שזה מבטיח שאם זה בא לבנות deadlock אז צריך גורם חיצוני.

גור בליי:

מקובל. זה דבר אחד. דבר שני, מה לגבי סיטואציה שבה הוועדה לא מאשרת תקנות מסוימות, מה ימנע בעצם מהממשלה לשוב ולהתקין את אותן תקנות? ההנחה היא שרק במצב שיש שינוי נסיבות ממשי יכולה הממשלה להגיד, אומנם הוועדה דחתה את התקנות האלה ואני מביאה שוב את אותן תקנות. זאת אומרת שאלו או תקנות אחרות או רק אם יש שינוי נסיבות של ממש, נכון?

איל זנדברג:

זה לא מפורש בחוק. הדעת נותנת שהממשלה לא תפעל באופן שכל מטרתו לעקוף את הביקורת.

היו"ר יעקב אשר:

מה הנושא? שנייה, אני מצטער.

גור בליי:

לגבי שינוי הנסיבות. שאלתי לגבי סיטואציה שבה הוועדה בעצם דחתה תקנות מסוימות ומה מונע מהממשלה – במצב רגיל כשיש אישור מראש, אם היא תבוא עוד פעם עם אותן תקנות פשוט הוועדה לא תאשר להם. אבל במקרה הזה אם הוועדה לא אישרה תקנות והממשלה אומרת: אנחנו מביאים אותן עוד פעם.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

זה צריך להיות מפורש בחוק.

גור בליי:

אז השאלה בהקשר הזה היא מה ימנע מהממשלה להתקין את התקנות שוב.

היו"ר יעקב אשר:

עוד פעם, נצטרך את הדיון שלך.

גור בליי:

אבל מה ימנע מהממשלה, לפחות עד שהוועדה דנה, בינתיים להתקין את התקנות שוב. השאלה מה מונע ממנה לעשות את זה.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

זה כבר קרה.

איל זנדברג:

בצד הפורמלי הסמכות קיימת במובן הזה שלא נעשה עכשיו את ההבחנה והסמכות קיימת, אבל הממשלה פועלת בצורה סבירה וראויה ובוחנת את הדברים, והיא גם נתונה לביקורת ציבורית ונתונה

לביקורת שיפוטית ונתונה לפיקוח של הכנסת. ולכן, הדעת נותנת שאם בנושא מסוים הוועדה החליטה בצורה פוזיטיבית לא לאשר, לא תפעל הממשלה למוחרת בבוקר רק כדי לעקוף את כל מנגנוני הפיקוח הפרלמנטרי שכללנו פה, שתכללו בחוק, ותחוקק אותו דבר כדי לעקוף.

גור בלי:

אם נהיה קונקרטיים, אם הביאו תקנות, היה לנו עכשיו מקרה לאחרונה, על חדרי כושר, ועדת הקורונה לא אישרה, ואז שוב הביאו את הנושא של חדרי כושר.

איל זנדברג:

אני חושב שנתתי תשובה. אני לא יודע אם המקרה קונקרטי, ואני ודאי לא רוצה להתייחס למקרה קונקרטי שהתרחש, כזה או אחר. אני חושב שהתשובה שלי מספקת, היא אומרת שהממשלה לא תעקוף את המגבלות של החוק בצורה מגמתית. אם יש שינוי נסיבות, זה בוודאי מצדיק לבוא שוב. עם חלוף הזמן יכול להיות שאם היה שינוי מסוים בהוראות שהיא מבקשת, זה יכול להתאים, זה תלוי בנסיבות. הסמכות הפורמלית קיימת, אבל כמו הרבה מאוד דברים שהממשלה יכולה לעשות, היא תעשה אותם בסבירות ובצורה ראויה, ובכל מקום היא נתונה לפיקוחים שתיארת.

היו"ר יעקב אשר:

והדבר הנוסף, וזהו?

גור בלי:

לא. הדבר השלישי בהקשר הזה, זה עלה הרבה פעמים בדיוני הוועדה לגבי הקושי בעובדה שאם הוועדה בהסדר הזה של סעיף 4 לא מכריעה הנושא עולה למליאה. דובר כמה פעמים, גם עלה מחברי הוועדה שהמליאה הוא לא פורום מתאים לשמוע - - -

היו"ר יעקב אשר:

כן, אבל בוא ניתן רגע את התסריט. התסריט אומר שאם עבר שבוע ועוד שלושה ימים ועוד ארבעה ימים והוועדה לא התכנסה או שלא הגיעה להכרעה, אז זה עולה למליאה. אנחנו לא אוהבים את זה, אבל זה מה יש. בוא, אם ועדה לא הצליחה לעשות את זה ולא יודעת לעשות את זה אז יש בעיה לוועדה הזאת, זה הכול.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

איזה מין אילוץ זה זה מה יש, אני לא מבינה.

היו"ר יעקב אשר:

חברים, יש עוד משהו בנושאים האלה? אם כן, אני מבקש שנעשה רבע שעה הפסקה. אני רוצה לשוחח עם החברים גם בין היתר.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

יעקב, תתקשר אליי.

היו"ר יעקב אשר:

בטח, זה כשאני אומר לשוחח עם החברים.

איתן גינזבורג (כחול לבן):

מה יש עוד רבע שעה?

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

שנקרא למיקי זוהר?

היו"ר יעקב אשר:

רבע שעה הפסקה. תודה רבה.

(הישיבה נפסקה בשעה 22:00 ונתחדשה בשעה 10:23).

היו"ר יעקב אשר:

אנחנו מחדשים את הדיון. יש תיקון אחד לגבי הנושא של ועדת שרים ולגבי הסמכויות שלה.

גור בליי:

לפני זה רק נקודה אחת בעקבות הערות, זה עניין נוסחי, אבל בגלל שהוא רגיש אני רוצה להגיד. בסעיף 4(א) כנראה שנוריד את המילים "באישור הוועדה", חבר הכנסת סעדי גם התייחס לזה קודם, כי יש סיטואציות שזה גם באישור המליאה. נכתוב פה באישור כאמור בסעיף קטן (ד) או משהו אחר נוסחי. לא נכתוב "באישור הוועדה".

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

מה? מה? מה?

גור בליי:

אנחנו לא משנים פה את המהות של הדבר הזה, המהות נשארת, אבל בגלל הרגישות של העניין הזה לא נכתוב פה "באישור הוועדה". כי זה גם לא נכון כנראה משפטית, כי יש סיטואציות שמי שמאשר את זה זאת המליאה. אני לא מדבר רק על מלכתחילה או בדיעבד. נתקן את הנושא הזה בנוסח.

היו"ר יעקב אשר:

זה לא משנה מהותית, זה משהו נוסחי.

גור בליי:

ההסדר נשאר על יתרונותיו וחסרונותיו, אני רק אומר שאת המילים "באישור הוועדה" כנראה שנתאים, משהו נוסחי. אבל אני מציין את זה בגלל שהדבר הזה קיבל פוקוס. הנוסח שמוצע על ידי הממשלה – שמחליף בעצם את מה שנמצא בסעיף 38, נוסח הביניים שהיה בעניין הזה, מתחת לסעיף 40, בעמ' 38, לעניין הפעולה באמצעות ועדות שרים – הממשלה מציעה לכתוב: אין בהוראות פרק ג' ו-ד' כדי למנוע מהממשלה מלפעול.

קריאה:

זה של ראש הממשלה.

קארין אלהרר (יש עתיד-תל"ם):

רגע, תן לנו לראות, כל פעם אתם מביאים אותי לנוסח אחר.

גור בליי:

בעמ' 38 ממש מתחת לסעיף 40, מתחיל במילים: אין בהוראות פרק ג' ו-ד', הסעיף הזה יורד ומוחלף.

נספח ע/4

**החלטת ועדת הכנסת להקדמת
הדיון בהצעת חוק הסמכויות
המיוחדות מיום 22.7.2020**

הכנסת

הכנסת העשרים-ושלוש מושב ראשון

פרוטוקול מס' 38

מישיבת ועדת הכנסת

יום רביעי, א' באב התש"ף (22 ביולי 2020), שעה 10:00

סדר היום:

1. בקשת יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט להקדמת הדיון בהצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (מ/1320), לפני הקריאה השנייה והשלישית.
2. בקשת יושב-ראש ועדת הכלכלה להעברת הצעה לסדר היום בנושא "השפלות נוסעים בתחבורה הציבורית בשל חוסר המודעות לשינויים באופן התשלום שקבע משרד התחבורה", מוועדת הפנים והגנת הסביבה לדיון בוועדת הכלכלה.
3. קביעת ועדה לדיון בהצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון) – ביטול הגבלת רישיון נהיגה), התש"ף-2020 –
(פ/32/23) – של חה"כ שלמה קרעי וקבוצת חברי כנסת;
(פ/399/23) – של חה"כ מרים שרון השכל;
(פ/983/23) – של חה"כ חמד עמאר וקבוצת חברי כנסת;
(פ/1089/23) – של חה"כ גיאבר עסאקלה וקבוצת חברי כנסת;
(פ/1099/23) – של חה"כ אוסאמה סעדי וקבוצת חברי כנסת.
4. הוספת ממלאי מקום קבועים בוועדות, מטעם סיעת יהדות התורה.

נכחו:

חברי הוועדה:

איתן גינזבורג – היו"ר
עוזי דיין
הילה וזאן
בועז טופורובסקי
אוסנת הילה מארק
תהלה פרידמן
עינב קאבלה

חברי הכנסת:

אלי אבידר
יעקב אשר
רם בן ברק
מיכל וונש
יואב סגלוביץ'
אוסאמה סעדי
גיאבר עסאקלה
מיכל שיר

מוזמנים:

מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ

ייעוץ משפטי:

ארבל אסטרסון
תמי סלע

מנהלת הוועדה:

נועה בירן – דדון

רישום פרלמנטרי:

אתי בן-שמחון

1. בקשת יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט להקדמת הדיון בהצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (מ/1320), לפני הקריאה השנייה והשלישית.

היו"ר איתן גינזבורג:

בוקר טוב לכולם, אני מתכבד לפתוח את ישיבתה של ועדת הכנסת. היום יום רביעי, א' באב, ראש חודש, התש"ף, 22 ביולי 2020. נתחיל בסדר-היום. יש בקשה, של יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, בנושא: הקדמת הדיון בהצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), לפני קריאה השנייה והשלישית.

אני אנמק את ההצעה מטעמו של יושב-ראש הוועדה, שביקש ממני לומר, שהממשלה הביאה את החוק שעוסק בעצם בסמכויות שמאגדת את כל סמכויות טיפול בקורונה בחוק אחד. חוק שמאפשר בעצם פעולה אפקטיבית של הממשלה כנגד נגיף הקורונה, והתמודדות עם המצב שבו אנחנו נמצאים – על כך הדחיפות.

מי בעד הפטור? ירים את ידו.

הצבעה

בעד – 4

נגד – 2

נמנעים – אין

אושרה

היו"ר איתן גינזבורג:

בעד – 4. נגד – 2. אין נמנעים. הקדמת הדיון אושרה.

2. בקשת יושב-ראש ועדת הכלכלה להעברת הצעה לסדר היום בנושא "השפלות נוסעים בתחבורה הציבורית בשל חוסר המודעות לשינויים באופן התשלום שקבע משרד התחבורה", מוועדת הפנים והגנת הסביבה לדיון בוועדת הכלכלה.

היו"ר איתן גינזבורג:

בקשת יושב-ראש ועדת הכלכלה להעברת הצעה לסדר-היום בנושא: מוועדת הפנים, לוועדת הכלכלה. יש הסכמה של יושבי-הראש. זה גם המקום הטבעי של הדיון הזה שהתקיים שם.

הצבעה

בעד – 5

נגד – אין

נמנעים – אין

אושרה

היו"ר איתן גינזבורג:

בעד 5, נגד אין. נמנעים אין. הבקשה אושרה.

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון - ביטול הגבלת רישיון נהיגה), התש"ף-2020, פ/32/23, הצעת ח"כ שלמה קרעי

היו"ר איתן גינזבורג:

קביעת ועדה לדיון בהצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון - ביטול הגבלת רישיון נהיגה), התש"ף-2020, של חברי הכנסת שלמה קרעי, וקבוצת חברי כנסת; של שרן השכל; חמד עמאר; גיאבר עסאקלה; אוסאמה סעדי – כולם קבוצות חברי כנסת. המלצת הלשכה המשפטית – דיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט, כפי שנהוג בחוק ההוצאה לפועל – המקום הטבעי של החוק. נשמעו במליאה הצעות להעביר לוועדת הקורונה.

ארבל אסטרך:

חוק ההוצאה לפועל, זה חוק של ועדת חוקה.

היו"ר איתן גינזבורג:

כן. זה בסדר. אמרתי.

מישהו במליאה צעק שיעבור לקורונה. הצעת חוק ההוצאה לפועל, תמיד בוועדת חוקה. אנחנו צריכים להכריע. מי בעד להעביר לוועדת חוקה? ירים את ידו.

הצבעה

בעד – 5

נגד – אין

נמנעים – אין

אושרה

היו"ר איתן גינזבורג:

בעד 5. אין מתנגדים. אין נמנעים. יעבור לוועדת חוקה, חוק ומשפט.

הוספת ממלאי מקום קבועים בוועדות, מטעם סיעת יהדות התורה.**היו"ר איתן גינזבורג:**

מבקשים, להוסיף חברי כנסת כממלאי מקום קבועים בוועדות, מטעם סיעת יהדות התורה. לפי הפירוט הבא: בוועדת הכספים – יכהן חבר הכנסת יצחק פינדרוס. בוועדת החוץ והביטחון – חבר הכנסת יעקב אשר. בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות, ובוועדת הפנים – יעקב טסלר. בוועדת חינוך – אליהו חסיד.

מי בעד הוספת חברי הכנסת כממלאי מקום – ירים את ידו?

עוזי דיין (הליכוד):

אני לא הבנתי.

היו"ר איתן גינזבורג:

הסעיף הזה, חברי סיעת יהדות התורה, מבקשת להוסיף ממלאי מקום קבועים לחברים שלהם באותן ועדות.

מי בעד הרשימה – ירים את ידו?

הצבעה

אושרה

היו"ר איתן גינזבורג:

הוספת החברים אושרה.

נותר נושא חדש, שזה בעצם סעיף א'. אנחנו נחכה עם הסעיף הזה, כאשר הסתיימו ההצבעות בוועדת החוקה, חוק ומשפט, ואז נדון גם ברביזיות. על כן, נצא להפסקה, ונודיע על חידוש.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:15.

נספח ע/5

**פרוטוקול ועדת הכנסת בדיון
לקביעת סדרי דיון מיוחדים מיום
22.7.2020**

הכנסת העשרים-ושלוש מושב ראשון

פרוטוקול מס' 42 מישיבת ועדת הכנסת יום רביעי, א' באב התש"ף (22 ביולי 2020), שעה 19:20

סדר היום:

קביעת סדרי דיון מיוחדים, לפי סעיף 98 לתקנון הכנסת בקריאה השנייה והשלישית בהצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (מ/1320)

נכחו:

חברי הוועדה:

איתן גינזבורג – היו"ר
עוזי דיין
מכלוף מיקי זוהר
בועז טופרובסקי
אופיר כץ
מיכאל מלכיאלי
עודד פורר
יצחק פינדרוס
טלי פלוסקוב
תהלה פרידמן
עינב קאבלה

חברי הכנסת:

רם בן ברק
מיקי חיימוביץ
מאיר כהן
אוסאמה סעדי
חווה אתי עטיה
אלכס קושניר
רם שפע

מוזמנים:

מזכירת הכנסת ירדנה מלר הורוביץ

ייעוץ משפטי:

ארבל אסטרמן

מנהלת הוועדה:

נועה בירן - דדון

רישום פרלמנטרי:

מאיר פרץ

קביעת סדרי דיון מיוחדים, לפי סעיף 98 לתקנון הכנסת בקריאה השנייה והשלישית בהצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (מ/1320)

היו"ר איתן גינזבורג:

שלום לכולם. אני פותח את ישיבת הוועדה לצורך קביעת סדרי דיון מיוחדים, לפי סעיף 98 לתקנון הכנסת, בקריאה השנייה והשלישית בהצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש.

בפתח הדברים אומר שאיני שמח על קיום הדיון. דיון על סעיף 98 הוא דיון שלא צריך להתרחש, אלא במקרים מיוחדים ויוצאי דופן כפי שקובע התקנון. אני יודע שנעשו ניסיונות הידברות בין הקואליציה לאופוזיציה על מנת לראות האם ניתן לקבוע סדרי דיון שיתנו מענה הולם לכל חבר כנסת שרוצה להסתייג, שיאפשרו לכל אחד להשמיע את דבריו ועמדתו ביחס לחוק המוצע. אבל ביחס למספר ההסתייגויות שהוגשו, אם נעבוד על פי התקנון, ולא נקבע סדרי דיון מיוחדים, אנחנו עומדים על למעלה מ-28 ימי דיון רצופים – דבר שאינו מתקבל על הדעת.

על כן - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

עד אז אולי לא תהיה קורונה.

היו"ר איתן גינזבורג:

עד אז אולי לא תהיה קורונה, לא תהיה כנסת, לא יהיה משהו.

טלי פלוסקוב (הליכוד):

הלוואי.

מאיר כהן (יש עתיד):

אני מוכן להיות פה 28 ימים אם זה יעביר את הקורונה.

טלי פלוסקוב (הליכוד):

אם אנחנו צריכים לשלם את המחיר הזה אז אנחנו מוכנים.

היו"ר איתן גינזבורג:

אני מציע, אנחנו נאלצים לקיים את הדיון הזה על סדרי דיון מיוחדים. לקחתי את סדרי הדיון הקודמים שנאלצנו לקבוע בחוקים קודמים, גם בתיקון של שני חוקי יסוד, חוק פחות חשוב וחוק טיפה יותר משמעותי. ההצעה שאני מבקש להציע, אתן את המסגרת הכללית וניתן לדון בה, היא כזאת: לאור העובדה שהוגשו למעלה מ-600 הסתייגויות על ידי סיעות שלמות - - -

ארבל אסטרן:

480 הסתייגויות.

היו"ר איתן גינזבורג:

איך?

ארבל אסטרן:

יש - - -

מאיר כהן (יש עתיד):

נכון.

היו"ר איתן גינזבורג:

480 הסתייגויות?

ארבל אסטרך:

600 שעות, 480 הסתייגויות.

היו"ר איתן גינזבורג:

נכון, סליחה, 480 הסתייגויות ו-600 שעות. אני מציע לקבוע מסגרת זמן של שלוש שעות להנמקת כלל ההסתייגויות, הצבעה על לא יותר מ-100 הסתייגויות של חברי האופוזיציה, לקיים שתי הסתייגויות לחברי קואליציה, לקבוע שתתקיימנה לא יותר משלוש הצבעות שמיות לקואליציה ושלוש הצבעות שמיות לאופוזיציה.

מי שרוצה להביע את עמדתו, זה הזמן. מאיר כהן, בבקשה.

מאיר כהן (יש עתיד):

בשביל ההגינות רוצה להגיד, היות שהדברים נעשו מולי, חשוב להגיד את זה, אני אחלוק עליך ואתווכח איתך, אבל אני מאשר שנעשו ניסיונות מולי להגיע להסכמות. לצערי זה לא צלח.

היו"ר איתן גינזבורג:

כן, גם לצערי. חבר הכנסת מלכיאל, בבקשה.

מיכאל מלכיאל (ש"ס):

תודה רבה, אדוני היושב ראש. אין ספק שהדיון על סעיף 98 הוא דיון לא טוב. בסוף יש פה כמה - -
- שסותמים פיות של אחרים, אני ער לנושא הזה. אבל, אני רוצה לומר לכל חברי הבית: כאחד שהשתתף בהרבה פיליבסטרים, מהצד של הקואליציה, שעול על גבי שעות, בואו נהיה תמימי דעים כולנו: אנחנו מדברים כאן על 18-20 שעות דיון, השרים מהקואליציה לא יהיו, ראשי הסיעות באופוזיציה גם לא יהיו, הם יודעים להתקזז. מי נשאר בסוף? הח"כים הפשוטים כמוני שלא יודעים להתקזז.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אתה לא פשוט.

מיכאל מלכיאל (ש"ס):

בואו נעשה עסקה: הקואליציה לא תעשה שום 98, אבל כל האופוזיציה תישאר פה בלי קיזוזים,
כך - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אצלנו אין קיזוזים.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אני רוצה לראות את יאיר ואיווט פה - - -

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אין בעיה.

קריאות:

בוועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו חותמים עכשיו.

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

בסוף, רבותיי ---

היו"ר איתן גינזבורג:

תנו לחבר הכנסת מלכיאלי לדבר.

בוועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אם ---

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הוא פה, והוא יצביע גם. אתה יכול להיות רגוע.

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

רבותיי, יש כאן עובדי כנסת. יש העובדות שמגישות את השתייה, יש את המשמר, והכול בשביל פיליבסטר מיותר שבסוף 90% מהזמן של הנאומים גם לא קשור לחוק. מתעסקים עם ראש הממשלה ועם דברים אחרים. רבותיי ---

עודד פורר (ישראל ביתנו):

כל החוק הזה קשור לראש הממשלה.

בוועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

זה לא ---

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

כן, בטח ---

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

קשור לראש הממשלה, קורונה קשור ל ---

היו"ר איתן גינזבורג:

חבר הכנסת פינדרוס, חבר הכנסת פינדרוס, לא להפריע.

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

יש להתחשב באותם עובדי כנסת, לעשות דיון מצומצם, קטן, איכותי, ונוכל גם למצות את זה כמה שיותר מהר, תודה.

היו"ר איתן גינזבורג:

תודה. חבר הכנסת מאיר כהן, בבקשה.

מאיר כהן (יש עתיד):

אני רוצה להגיד שאנחנו ברוב הפעמים מגיעים להסכמות. מה שלנגד עיניך – לנגד עינינו. האמן לי, גם כשקיבלנו אפשרות, ויעיד על זה היושב-ראש, לדבר לילה שלם, אנחנו הפסקנו את הדיון ב-24:00 וחידשנו אותו ב-06:00 בכדי שלא נחזיק כאן את חברי הכנסת, אין לי ויכוח איתך.

היו"ר איתן גינזבורג:

חבר הכנסת טופרובסקי, בבקשה.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אני מרגיש דה-ז'ה-וו אבל כזה שנהיה כל פעם יותר ויותר סיוטי. הרי היינו כאן כל-כך הרבה, אני חושב שאפילו ישבתי באותו מקום. כל-כך הרבה פעמים שהפעלנו את סעיף 98, וכל-כך הרבה פעמים נאמר שזה חריג, ושזה לא ייעשה יותר. אני לא חושב שהייתה ועדת כנסת שהפעילה את הסעיף המדובר אי-פעם בהיסטוריה של הבניין הזה. אנחנו רק בתחילת, אני לא יודע, אולי תחילת הסוף של הקדנציה עם מה שקורה היום, אבל כרגע אנחנו רק בתחילת הכהונה והקדנציה.

עכשיו, על מה אנחנו מפעילים את סעיף 98? על חוק שמעבירים אותו בצורה כל-כך מהירה, שהוא מאפשר לממשלת ישראל, וזה חשוב שכולם יבינו את זה, הוא מאפשר לממשלת ישראל להצר את זכויות האזרחים, לגרום לשוטרים להפעיל כוח ואלים נגד אזרחים בלי לקבל את האישור של הבית הזה. - - -

קריאה:

- - - עכשיו, אני לא מבינה, בועז.

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

אתה צודק, אבל איך תמנע את זה?

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

- - - תקרא את החוק - - -

אופיר כץ (הליכוד):

בועז, השוטרים לא אלימים, ולא מחפשים להרביץ לאזרחים.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

שיהיה דיון כמו שצריך.

אופיר כץ (הליכוד):

השוטרים עושים עבודה מסורה ונאמנה.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

- - - בהיסטוריה - - -

-
אופיר כץ (הליכוד):

הם עומדים כאן - - -

היו"ר איתן גינזבורג:

חבר הכנסת טופרובסקי, חבר הכנסת טופרובסקי - - -

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אני לא הפרעתי לאף אחד.

היו"ר איתן גינזבורג:

כן, אני רק רוצה לתקן אותך. הצעת החוק המדוברת נדונה לאורך כמה שבועות בצורה מעמיקה. אתה יכול לשאול את חבריך שנכחו בהרבה מאוד דיונים. דנו בחוק זה במשך שבועות ארוכים, אני לא חושב שאפשר לקרוא להצעה הזו "הצעה שהתקיימה בדיון מהיר". ראיתי חוקים אחרים, לצערי, שהועברו בדיון מהיר, לא החוק הזה.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

מדובר בדיון היסטורי, יחסית לסמכויות - - -

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

בהסכמה עם האופוזיציה דחו את זה לשלושה שבועות.

היו"ר איתן גינזבורג:

חבר הכנסת פינדרוס, אתה מוותר על רשות הדיבור?

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אני מדבר על הפעלת סעיף 98 שזה אומר סדרי דיון מיוחדים, ואני לא נכנס למחות הסדרים, עצם ההפעלה של סעיף זה. בסופו של דבר הסדרים הללו יובילו לכך שבעוד כמה שעות הכנסת תחוקק חוק בזק יחסית לסמכויות שהחוק מעניק לממשלה, שיאפשר כבר הלילה לממשלה, למרות שכתוב בחוק משהו על הפגנות, להפסיק הפגנות ולהורות לשוטרי ישראל לפעול באלימות נגד אזרחים. עכשיו תגידו: "לא יעשו את זה", בסדר, אבל אני עדיין חי את ההיסטוריה שאומרת שתמיד כשהפעילו את זה נגד סביב חירום, אמרו שלא יעשו את זה, הצביעו שזה יהיה על משהו ספציפי, ואז שלטון שהיו לו כוונות לא טובות השתמש בזה לדברים אחרים וככה נהרסה הדמוקרטיה במדינת ישראל, זה מה שאני אומר כאן והלוואי שאני טועה, הלוואי וניפגש עוד כמה זמן כשהחוק הזה יפוג תוקפו - - -

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

אבל עשרות שעות דיון לא יפתרו את הבעיה.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

התוקף של החוק הזה הוא עד סוף יוני 2021. תחשבו מה היה שנה אחורה מכאן, העולם השתנה, המדינה השתנתה, הקואליציה השתנתה. כל זה היה שנה אחורה. החוק הזה יהיה תקף כמעט שנה קדימה.

היו"ר איתן גינזבורג:

איך זה קשור לסדרי הדיון, איך זה קשור לכמות ההסתייגויות.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

--- לעשות דיון כמו שצריך ---

היו"ר איתן גינזבורג:

אין לזה שום קשר למה שאמרת עכשיו, לכמות ההסתייגויות ---

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

לא ניתן לעשות דיון כמו שצריך ---

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

כל הפטור מהנחה, הפטור מהזהה, הפטור משם, ועכשיו סעיף 98.

היו"ר איתן גינזבורג:

תודה. חבר הכנסת פינדרוס, בבקשה.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אני חושב שאנחנו חוטאים לעצמנו. יש דיונים פוליטיים שאפשר לנהל עליהם ויכוח. הדיון כרגע הוא 2,134 חולים חדשים מאובחנים ב-24 השעות האחרונות. אני הייתי מצפה שבדיון כזה האופוזיציה תהיה חלק מהתומכים הראשיים בחוק.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

מישהו ---

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

בגלל הדבר הזה, הקואליציה ---

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

היה כל החוק ---

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

הקואליציה עשתה מעשה ואיפשרה לדון בחוק הזה במשך שלושה שבועות בוועדת החוקה. דנו חוק הזה ונכנסו הערות של האופוזיציה לתוך הדיון. קיימו דיון רציני ומעמיק. עם כל הכבוד לקדושת הזכות להפגין, יש הרבה קדושות במדינת ישראל, יש כרגע קדושת החיים, שאלה שמתיימרים להיות שמאל אמורים להיות קצת, קצת, לפחות לא להיות צבועים, ולהאמין בזה. אנחנו מדברים כרגע על קדושת החיים. אנשים מתיים מהידבקות ---

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

מה זה קשור לחוק?

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

על זה החוק הרי בא ---

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

לא, זה לא החוק. ---

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אתה בא עכשיו - - -

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

כשהמנהיגות אמרה שעושים סגר, אנשים לא - - - שום חוק.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

האם אנחנו מדברים כרגע על החוק הצרפתי, האם אנחנו מדברים כרגע על סוגיית התיקים של ראש הממשלה?

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

- - -

היו"ר איתן גינזבורג:

תודה, חבר הכנסת פינדרוס.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אנחנו מדברים על הצלת חיים.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו מדברים על מנהיגות - - ולסמוך עליה.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

לכן, אני אומר לך - - - הייתי אומר שעה, כי כל שעה שהחוק הזה לא עובר - -

היו"ר איתן גינזבורג:

לא צריך להגזים.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

- - אתם הורגים אנשים.

היו"ר איתן גינזבורג:

לא צריך להגזים, לא באמירה שלך הזאת ולא בשעה.

קריאות:

- - -

היו"ר איתן גינזבורג:

תודה, שמענו.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אנשים מתים מזה.

היו"ר איתן גינזבורג:

תודה. לא צריך להגזים. חבר הכנסת פורר, בבקשה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני חייב להגיב לדבריו של חבר הכנסת פינדרוס: כל שעה אנשים מתים, בין מאי ליולי 2020 היו 70 ניסיונות התאבדות בגלל המצב הכלכלי. בין מאי ליולי 2019 היו רק שלושה. הנתונים מראים שמי שאחראי למצב הזה לא זה שאין חוק קורונה כזה או אחר, אלא התנהלות הממשלה והקואליציה שאנחנו רואים שאנחנו נמצאים כפסע מלהידרדר לתהום והיום אתם, בהתנהלות שלכם בחקיקה הזו, בצורת ההתנהלות של הקואליציה, גם בהתנהלות הממשלה, גם כלכלית וגם בריאותית, היום אנחנו פשוט עושים עוד צעד אחד קדימה.

היו"ר איתן גינזבורג:

תודה. חבר הכנסת סעדי, בבקשה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

תודה, אדוני היושב-ראש, אני מוחה בתוקף נגד דברי חברי יצחק פינדרוס. אני חושב שאף אחד מכל הנוכחים כאן לא רוצה שייפגע אפילו אזרח אחד במדינת ישראל. אנחנו כאופוזיציה לא עשינו שום פיליבסטר בכל הדיונים שהיו סביב החוק הזה. טענו טענות לגופו של עניין, הצענו הצעות. חלק מההצעות הללו נתקבלו. תשאל את יושב-ראש הוועדה שבעצמו אומר שלא היה אפילו סעיף אחד שלא עבר שינוי. אז אל תבוא אלינו בטענות.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אז למה אתה צריך עכשיו פיליבסטר של 26 ימים?

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

הגשנו הסתייגויות.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אתה מבקש שזה יעבור - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

- - - לא יעבור פשוט.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

הגשנו הסתייגויות, הגשנו הסתייגויות, גם אתה שמתנגד - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

היו כלים לנהל את המאבק ללא החוק הזה. עם חוק או בלי חוק אתם לא יכולים לנהל פה שום דבר.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

גם אתה אם היית מתנגד לחוק היית מגיש, אפילו שאתה מגיש עשרות הסתייגויות, ברגע שאתה מצטרף להסתייגויות אחרות זה כבר כמה ימים. אף אחד לא מבקש 28 ימים, 28 שעות, אבל ברגע שאנחנו באים למליאה ומדובר בחוק כל כך מורכב, עם הרבה סעיפים, עם הרבה סמכויות שאפילו לדעת הייעוץ המשפטי של הממשלה ושל הוועדה ושל חברי הקואליציה, אתה צריך לזכור שחלק מהקואליציה הצביעו נגד החוק הזה. הגישו הסתייגויות כמונו ואף היו תקיפים יותר מאשר חברי האופוזיציה. אז עכשיו אנחנו

מגיעים למליאה, זכותנו, ההבדל הוא שמי שהיה בוועדה, היו מספר חברים, אפילו חלק מאלה שבאו להצביע, נכון איתן? זהו. אני אומר: יש יותר מדי משתמשים בסעיף 98.

היו"ר איתן גינזבורג:

נכון, מסכים.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זה לא בגללנו. אתם מביעים יותר מדי חוקים מורכבים, קשים ופוגעניים. זה התפקיד שלנו. אתם עושים את התפקיד שלכם ואנחנו עושים את התפקיד שלנו.

היו"ר איתן גינזבורג:

אין תלונות.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

קבעתם שלוש שעות? שלוש שעות.

היו"ר איתן גינזבורג:

יעיד חבר הכנסת מאיר כהן שהתקשרתי לוודא שבאמת אין הסכמות כי לא רציתי להפעיל סעיף זה.

מאיר כהן (יש עתיד):

אמרתי זאת.

היו"ר איתן גינזבורג:

חבר הכנסת כץ, בבקשה.

אופיר כץ (הליכוד):

חבל שלא הגענו להסכמות כי הוכחנו בעבר שאפשר לעשות זאת. לגבי מה שאמר חבר הכנסת בועז טופרובסקי: אני לא מכיר שום סעיף שאומר לשוטרים לפעול באלימות. לא קיים סעיף כזה. אני חושב שזו אמירה שאינה במקומה. השוטרים שלנו עושים עבודת קודש.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

מסכים.

אופיר כץ (הליכוד):

הם שומרים על הסדר ועל הביטחון האישי שלנו.

מאיר כהן (יש עתיד-תל"ם):

חד-משמעית.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בעניין הזה יש הסכמה מלאה.

בועז טופרובסקי (יש עתיד-תל"ם):

אף אחד לא בא לפגוע במשטרה חלילה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הם גם מסכנים את עצמם כשהם עומדים מול מפגינים ללא מסכות.

אופיר כץ (הליכוד):

השוטרים מקבלים בעיטות, אבוקות, גז פלפל, יריקות. העבודה שלהם לא פשוטה וצריך להוקיר את מה שהם עושים.

היו"ר איתן גינזבורג:

חברים. אני רוצה להעלות את הסעיף להצבעה. היועצת המשפטית תקרא ותסביר, בבקשה.

ארבל אסטרון:

אני אקריא אותה למרות שהיא לא הצעה שלנו:

1. הדיון בקריאה השנייה יחל היום, והצעת החוק קיבלה כבר פטור מחובת הנחה לפי סעיף 88 לתקנון.

יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט יציג את הצעת החוק, ולאחר מכן יחל הדיון בהנמקת ההסתייגויות. לסיעות האופוזיציה שהגישו הסתייגויות תינתן מסגרת זמן של 3 שעות להנמקת ההסתייגויות. לחברי כנסת מסיעות הקואליציה שהגישו הסתייגויות או בקשות רשות דיבור (שני ח"כים), יינתנו שלוש דקות דיבור לכל אחד. סיעות האופוזיציה יקבעו את חלוקת הזמן וסדר הדוברים. במקרה של היעדר הסכמה תחלק מזכירות הכנסת את הזמן בין הסיעות, לפי גודלן.

יש הוראה לגבי סדרת ההצבעות שהיא זהה להוראות שנקבעו בעבר:

2. סדרת הצבעות: הוגשו לסעיף בהצעות החוק הסתייגויות, וקבע יושב-ראש הישיבה שהן במהותן הצעות שונות לתיקון פרט או מרכיב מסוים שבסעיף, ובכלל זה שיעורים, כמויות, אחוזים, תאריכים, שמות, תיקוני לשון ותחביר וכיוצא באלה, יחולו, בעת הקריאה השנייה, הוראות אלה:

(א) היושב ראש רשאי להעמיד להצבעה כל סדרת הסתייגויות, בחטיבה אחת.

(ב) (1) קיבלה סדרת הסתייגויות רוב של המצביעים בהצבעה, יעמיד היושב ראש להצבעה את ההסתייגויות הכלולות באותה סדרת הסתייגויות, אחת-אחת.

(2) לא קיבלה סדרת הסתייגויות רוב של המצביעים, יראו כאילו דחתה הכנסת את כל ההסתייגויות הכלולות באותה סדרה.

(ג) הצביעה הכנסת על כל אחת מההסתייגויות הכלולות בסדרת הסתייגויות, כאמור בסעיף (ב)(1) לעיל, ולא קיבלה אף אחת מההסתייגויות רוב של המצביעים, יעמיד היושב-ראש להצבעה את הסעיף כהצעת הוועדה, או בנוסח הכולל הסתייגויות אחרות.

זה לענין סדרת הצבעות.

3. (א) תתקיים הצבעה על לא יותר מ-100 הסתייגויות של חברים מהאופוזיציה. מספר זה כולל את כל ההסתייגויות, כולל חלופיות, ואולם הצבעה על סדרת הצבעות לפי סעיף 2(ב) לעיל, פסקאות (1) או (2), תיחשב הצבעה אחת לענין מניין ההסתייגויות.

כלומר, אם נפתחה סדרת הצבעות ומצביעים אחת-אחת, עדיין זה יחשב כאחת.

אם לא תהיה הסכמה על מספר הסתייגויות, תתקיים הצבעה על שתי ההסתייגויות הראשונות לכל אחד מהסעיפים בהצעת החוק שלהם הוגשו הסתייגויות, עד שיגיעו ל-80 הסתייגויות (בהצעה 51 סעיפים).

(ב) בנוסף, תתקיים הצבעה על לא יותר משתי הסתייגויות שהוגשו על ידי חבר מהקואליציה.

4. לעניין בקשה להצבעה שמית – יתקיימו לא יותר משלוש הצבעות שהתבקשו על ידי הממשלה או חברי כנסת מהקואליציה (או רובם מהקואליציה) ולא יותר משלוש הצבעות שהתבקשו על ידי חברי כנסת מהאופוזיציה. יושב-ראש הכנסת רשאי לאשר מספר מקסימלי גדול יותר של הצבעות שמיות, במספר זהה לאופוזיציה ולקואליציה.

היו"ר איתן גינזבורג:

נעלה להצבעה את ההצעה. מי בעד ההצעה, ירים את ידו.

הצבעה

בעד – 10

נגד – 4

נמנעים – אין

ההצעה נתקבלה.

היו"ר איתן גינזבורג:

ההצעה לקיום סדרי דיון מיוחדים על פי סעיף 98, נתקבלה. הישיבה נעולה. תודה.

הישיבה ננעלה בשעה 19:55.

נספח ע/6

**פרוטוקול ישיבה מס' 58 של
הכנסת ה-23 (22.7.2020)**

(עמודים רלבנטיים)

מליאת הכנסת תצא כעת – אה, יש לך הודעות. בבקשה, מזכירת הכנסת עם הודעות.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר מיקי חיימוביץ':

מליאת הכנסת תצא כעת – אה, יש לך הודעות. בבקשה, מזכירת הכנסת עם הודעות.

מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ:

ברשות יושבת-ראש הישיבה, הינני מתכבדת להודיעכם, כי הונחו היום על שולחן הכנסת מסקנות ועדת העבודה הרווחה והבריאות בעקבות דיון מהיר בהצעתם של חברי הכנסת אלכס קושניר והיבה יזבק בנושא: 300,000 חייבים חדשים בהוצאה לפועל, החייבים לא מקבלים תמיכה ושיקום ונדרשים לקחת הלוואות שעשויות למוטט אותם. תודה.

היו"ר מיקי חיימוביץ':

תודה רבה. מליאת הכנסת תצא להפסקה כעת. תודה.

(הישיבה נפסקה בשעה 18:27 ונתחדשה בשעה 20:11).

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר אורנה ברביבאי:

חברי הכנסת, אני מחדשת את הישיבה. מזכירת הכנסת, בבקשה.

מזכירת הכנסת ירדנה מלר-הורוביץ:

ברשות היושבת-ראש, הינני מתכבד להודיעכם, כי הונחה היום על שולחן הכנסת, לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, שהחזירה ועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה לך.

הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה),

התש"ף-2020

[מס' מ/1320; דברי הכנסת, חוב' י"ד, ישיבה 41; נספחות].

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר אורנה ברביבאי:

הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, לקריאה שנייה וקריאה שלישית, קיבלה פטור מחובת הנחה, בכפוף להנחה על שולחן הכנסת. יציג את הצעת החוק יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט חבר הכנסת יעקב אשר, בבקשה. יעלה ויבוא.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, בשם ועדת החוקה, חוק ומשפט, אני מתכבד להביא בפניכם את הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020.

בשל הצורך של הממשלה להתמודד עם התפשטות נגיף הקורונה, מוצע לקבוע את המסגרת החוקית שתגדיר את הסמכויות שיוקנו לממשלה במהלך השנה הקרובה, התקופה הקרובה. החוק יחליף שורה של הסדרים שנקבעו בתקנות שעת חירום של הממשלה ויעמוד בתוקף עד סוף יוני 2021.

היו"ר אורנה ברביבאי:

סליחה, רבותי. תודה רבה.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

הוא אף קובע מנגנון לתקופת הביניים, בין חקיקת חוק זה לבין מועד פקיעת התקש"חים, שיאפשר לבטל את תקנות שעת החירום בצורה מהירה ויעילה ברגע שהתקנות המקבילות מכוח חוק זה יאושרו.

החוק כולל שורה של סמכויות שיאפשרו לממשלה להכריז על מצב חירום בשל נגיף הקורונה. בתקופת תוקפה של ההכרזה מוצע לתת לממשלה סמכויות נרחבות להתקין תקנות שיגבילו את הפעילות הציבורית והמשקית בתחומים רבים שייקבעו בחוק, למשל הגבלת פעילות במרחב הפרטי, הגבלה במרחב הציבורי, הגבלת פעילות במקומות עבודה ובבתי עסק, הגבלת אירועים, הגבלת פעילות מוסדות חינוך, הגבלת פעילות מסגרות רווחה והגבלות בתחום התחבורה הציבורית. תוקפן של התקנות בין 14 ל-28 ימים, לפי סוג ההגבלות על הציבור, עם אפשרות הארכה.

אומר כבר עכשיו שהטענה שהחוק המוצע מונע פיקוח פרלמנטרי ומאפשר עקיפת הכנסת אינה נכונה. מדובר בהסדר ייחודי שנועד לאפשר פיקוח פרלמנטרי אבל גם, בו זמנית, לתת מענה מהיר במצב חירום שאנו נמצאים בו. בכל מקרה, תמיד, בקרה פרלמנטרית – כשלפני אז לפני, במועדים שנקבעו, וגם מייד אחרי ותוך כדי. במסגרת דיוני ועדת החוקה בהצעת החוק בנושא הוועדה ערכה שינויים משמעותיים מאוד בהצעת החוק הממשלתית, כדי לוודא שהכנסת תשמור על הסמכויות שלה ותפקח על עבודת הממשלה ולאזן בצורה הטובה ביותר האפשרית בין הצורך במתן מענה למגפת הקורונה ובין הצורך להגן על זכויות של אזרחי מדינת ישראל.

אנחנו נמצאים בעצם בעת מלחמה. זה זמן של מלחמה, ובעצם החוק הזה הוא חוק שנותן את המסגרת, הוא חוק-היסוד של הקורונה, נקרא לו, ובתוכו הוא מעגן את החלק היותר-דינמי של החלטות שאמורות להגיע דרך הממשלה ושייעשו בדרכים שדיברנו.

בכל הנוגע לפיקוח הפרלמנטרי הוועדה, עשתה שני שינויים משמעותיים ממה שהיה בהצעת הממשלה: האחד – בכל הנוגע להכרזה על מצב חירום. כל הארכה של מצב חירום תובא חמישה ימים מראש לאישור ועדת החוקה, ואם הוועדה לא תכריע בעניין עובר האישור למליאת הכנסת. השני – בכל הנוגע לאישור התקנות. בניגוד להצעת החוק, שלפיה אישור לתקנות של הממשלה ניתן תמיד על פי הצעת הממשלה בדיעבד, בעקבות דיוני הוועדה נקבע כי במצב רגיל יהיו לוועדה 24 שעות לפני פרסום התקנות ברשומות וכניסתן לתוקף לאשר או לא לאשר את התקנות, ורק אם לא התקבלה החלטה בעניין ייכנסו התקנות לתוקף והוועדה תוכל לדון בהן בדיעבד. רק אם הוועדה לא מקבלת החלטה בעניין בתוך שבעה עד 14 ימים, האישור של התקנות עובר למליאת הכנסת. רק במצבים דחופים תוכל הממשלה לאכוף את הצורך בהמתנה של 24 שעות.

חייבנו את הממשלה ליצור נהל להתמודדות ומתן לסיוע לאזורים שיש בהם רמת תחלואה גבוהה ושעלולים להפוך לאזורים מוגבלים, כדי למנוע מהם להגיע למצב הזה. הדגשנו וחייקנו בוועדה את ההגנה הניתנת לתפילות, הפגנות וטקסים דתיים, כך שיהיה ברור שגם אם ניתן לקבוע להם תנאים, לא ניתן למנוע אותם.

בוועדה נקבעה אפשרות להתקין את התקנות באמצעות ועדות שרים, קבינט הקורונה, למשל, אבל עמדנו על כך שיהיה הרכב מינימלי לוועדה מסוג זה ושכל מקרה שר אחד לא יוכל להתקין תקנות.

בשל החשיבות שהוועדה ייחסה לכך שהחלטות בנושאי הקורונה יתקבלו בשקיפות כלפי הציבור ועל בסיס נתונים מקצועיים בדוקים, חייבנו את הממשלה להניח לפני הכנסת את התשתית העובדתית ששימשה בסיס להחלטתה, וכן לבסס את ההכרזה על מצב חירום על חוות דעת מקצועית. פה הייתה סוגיה מאוד קשה, כי אחת הבעיות שאנחנו נתקלים בהן לאורך כל הדרך זה נתונים – אין נתונים מסודרים, אין נתונים מדויקים; יכול להיות שהם באמת לא קיימים, לצערנו הרב. זה לא טוב וזה אפילו רע מאוד, וגם אם יש נתונים, כשאנחנו קצת מתעמקים בהם רואים שבכלל לא ברור שהנתונים האלה משקפים את מה שקורה. לכן, אנחנו ביקשנו וחייבנו את הממשלה להביא תשתית עובדתית ששימשה את הממשלה על בסיס החלטתה, וכן חוות דעת מקצועית – לא חוות מדינית אלא מקצועית ממש, לצורך אותו עניין.

הוועדה חייבה את הממשלה להנגיש בצורה מרוכזת וברורה את כל ההגבלות שמוטלות על הציבור, ובכלל זה הקנסות שמוטלים עליו.

במהלך דיוני הוועדה, שהיו רבים, שעות על גבי שעות והרבה מאוד ישיבות, גם ישיבות עם הצוותים המקצועיים מאחורי הקלעים של הוועדה, מה שנקרא, והרבה מאוד ישיבות – במהלך דיוני הוועדה נוסף הסדר מפורט שמקים מינהלת לאכיפה שתכונן ותנחה את השוטרים והפקחים שאוכפים ונותנים קנסות מכוח החוק כך שהאכיפה תהיה אחידה ושוויונית. נושא המינהלת – אנחנו רוצים להרחיב את הדבר יותר, ואנחנו נעשה את זה – זה דבר שלא ציינתי, גברתי היושבת בראש – בכוונתנו בשבועות הקרובים מאוד להוסיף עוד שני חוקים שחוקקה כאן הכנסת בחודש האחרון על ידי הוועדה, ועדת החוקה, שהחליפו את התקש"חים, שדיברו על נושא הסגרים ונושא המלוניות ובידוד. הם אמורים להיכנס לתוך חוק המסגרת. ובהזדמנות הזאת, כשהם ייכנסו לתוך חוק המסגרת, אנחנו ננצל את הזמן כדי לערוך עוד כמה תיקונים שנצטרך – ודברים שנוכל להפיק מהם לקח תוך כדי השבועות הקרובים, מאז שייכנס החוק לתוקפו.

אחד הדברים שדיברנו עליהם היה מינהלת לאכיפה, שהיסוד שלה הוא שיהיה שוויון, שההדרכה תהיה של משטרת ישראל, שהיא תדריך את הפקחים של הרשויות המקומיות. רצינו להרחיב בעניין, אבל בסופו של דבר קבענו את עצם הל"ז של המינהלת, ואנחנו נרחיב אותה, כפי שאמרתי, בתיקון לחוק שיגיע בשבועות הקרובים.

הוועדה עמדה על כך שתתרחב משמעותית הרשימה של מוסדות רווחה וחינוך, שהממשלה תהיה חייבת לשקול להשאיר אותם פתוחים. נקבע בדיוני הוועדה שלא יהיה כל רישום פלילי על קנס

שהוטל מכוח תקנות הקורונה. בדיוני הוועדה סוכם על יצירת מדרג לעניין הקנסות באזור מוגבל, שיבחין בין עסקים גדולים לעסקים קטנים, וכן שינויים רבים נוספים.

בסוף, אזכיר כי חוק זה הוא בעיקר חוק מסגרת בסופו של דבר. המבחן של החוק הזה יבוא כאשר יגיעו התקנות לאישור הכנסת. באותם דיונים, חובה על ועדות הכנסת הרלוונטיות להעמיק בפרטים הקטנים שייכללו בתקנות, ושתהיה להם השפעה על הציבור ועל אמן הציבור בממשלה.

על ועדות הכנסת תהיה גם חובה נוספת, מאחר שאנחנו נמצאים במצב דינמי של מלחמה – זו מלחמה. זה בלי טילים, לא רואים את המטוסים, לא פותחים את האזעקות אבל אנחנו במלחמה שקטה – החובה שלנו בוועדות שיטפלו באותן תקנות תהיה לעשות דיונים מעמיקים, אבל לעשות אותם מהירים ככל האפשר, כדי שלא יתקעו את המערכת – שגם ככה לא קל לה והיא מתקשה מאוד, לצערנו הרב. אני מקווה שגם בזה יהיה שיפור, ואנחנו נעשה מה שאנחנו יכולים בשביל שיהיה השיפור.

להצעת החוק הוגשו הסתייגויות. אני מבקש מחברי הכנסת לאשר את הצעות החוק בקריאה השנייה ובקריאה השלישית, בנוסח שהכינה הוועדה. בדברי הסיכום שלי אני ארחיב יותר - - -

היו"ר אורנה ברביבאי:

ולדחות את ההסתייגויות.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

ולדחות את ההסתייגויות. בדברי הסיכום שלי אני ארחיב נקודות רבות יותר. תודה רבה, גברתי.

היו"ר אורנה ברביבאי:

אנחנו עוברים לדוברים להתייחסות לחוק. חבר הכנסת יואב סגלוביץ', בבקשה. שלום, אדוני. עשר דקות לרשותך.

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

שלום, גברתי היושבת-ראש. חברי חברי הכנסת, חוק הסמכויות, חוק הקורונה הגדול, שהגישה ממשלת הקורונה – שהיום גם יושבת על כרעיים, לא בגלל האופוזיציה אלא בגלל הקואליציה, בגלל שיש בה מלכתחילה וירוס קשה.

את חוסר האמון שהציבור אומר לממשלה הזאת בפניה, חבריה אומרים אחד לשני. רק היום פה, במליאה, נאום חוצב להבות של השר המקשר בין הממשלה לכנסת שאין קשר בינו לבין התנהגות שצריכה להיות התנהגותו של שר. מה הוא עושה כאן? זה נכון, הוא זורק גם לי כמה מילים על הדרך, כי הוא רגיל, אבל חוץ מזה, הוא התעסק עם כחול לבן. טוב שהייתי באולם והסטתי אותו קצת ממה שהוא רצה לדבר.

אבל היום, הממשלה הזאת מגישה את חוק הקורונה הגדול. חוק גרוע, חוק מצ'וקמק, חוק שלא חשבו עליו כל כך. אתה יודע מה, אדוני, יושב-ראש ועדת החוקה? יש משהו אפילו קצת מחויך. עצוב, אבל קצת מחויך. אני אקריא לכם סעיף, שאני חושב שנחקק הרבה בזכותה של קארין אלהרר ובזכותי, סעיף 47: "בתקופת הפגרה של הכנסת – מגבלה על קיום ישיבה של הכנסת לפי תקנון הכנסת שחל על עניין תקופת הפגרה, לא תחול על דיון בהכרזה לפי סעיף 2, תקנות לפי 4 והכרזה על אזור מוגבל לפי סעיף 13".

אתמול בלילה, בערב, שאלנו את השאלה את מגישי החוק, את הממשלה: חשבתם על אופציה כזאת? ואללה, לא חשבו. התחלנו להתעניין מה קורה במצב המשפטי והחוקתי הזה, ובאמת יש בעיה. מי שיכול לכנס את הכנסת זו רק הממשלה, יושב-ראש הכנסת – אין כנסת ואין נעליים. אז כל הסיפורים שמספרים פה על חשיבה עמוקה, התלבטות וכו' – קרה אתמול בערב, יעקב. אתמול בערב.

עכשיו, זה קרה – מדוע אני אומר הומוריסטי?

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

רגע, אני אגיד לך מדוע אני אומר הומוריסטי? כי מזל שיש את הסעיף הזה, יעקב. לפי מה שקורה פה עכשיו, אולי לצערי יצטרכו להשתמש בו.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

יואב סגלוביץ' (יש עתיד-תל"ם):

אבל זה מעיד. זה פרצופה של הממשלה ופרצופו של החוק הזה. ואני אגיד לך מדוע זה פרצופו של החוק הזה: כי לב-ליבו של החוק הזה הוא באמת כיצד יתנהל המאבק במגפה. כלומר, לקחו את כל התקלות האפשריות, שעד עכשיו עשתה הממשלה, לקחו אותן ובמקום להפיק לקחים עיגנו אותם. למה? ככה. למה? כי ככה זה כל הזמן. למה? כי ככה זה חוזר על עצמו. למה? כי ככה רוצה ראש הממשלה – הוא קם בבוקר הפוך ואמר: ככה אני רוצה.

ואנחנו, הלילה – דרך אגב, אני רק אזכיר למי שלא יודע שהיום גם יושב-ראש הכנסת, באמצעות ועדת הכנסת הפעיל גם את סעיף 98. מתי מפעילים את סעיף 98 – שהמשמעות שלו היא הגבלת הדיון על החוק? הדיון הזה בחוק והנאומים שלנו יהיו שלוש שעות. למה? אין סיבה אמיתית. זה אחד החוקים הכי משמעותיים בחברה הדמוקרטית בתקופה הזאת, שישפיעו על כל אזרח במדינת ישראל, אבל הם לקחו את זה למצב חריג. זה אירוע חריג שבו הכנסת לא תוכל לדון. למה? ככה. כי רוצים לעשו את זה מהר מהר. למה היום זה צריך להיות ולא בשבוע הבא, יעקב? אין שום דבר שאמור לקרות בסוף השבוע, שהממשלה הזאת לא יכולה להפעיל בסמכות שיש לה עד כאן. למה? כי החוק הזה אמור להיכנס לתוקף – לא עכשיו, לא מחר – יש לו תאריך: אוגוסט.

אז מה קרה? מה שקרה הוא תפיסת העולם שאומרת: כך אני רוצה. כך אני רוצה וכך יהיה. זו תפיסת העולם שהביאה אותנו לפה; זו תפיסת העולם של יריב לוין, של יושב-ראש הכנסת, שאישר להפעיל פה את סעיף 98. זה הסיפור. ככה. ממשלת ככה. ממשלת ככה, כי ככה אנחנו רוצים, כי אנחנו חזקים. אבל אתה לא באמת חזק כשאתה מפורר מבפנים, כשאתה לא מפרגן אחד לשני. כשאנשים מסיעתך, יעקב, עומדים פה וצועקים ליושב-ראש כחול לבן: אתה לא תהיה ראש ממשלה; והשני אומר לו: אתה מוליך אותי בכחש; והשלישי אומר אחרת.

הבעיות הכי פחותות שיש לכם זה איתי כי אני יושב במשך שבוע וחצי יחד עם חברי חברי הכנסת, ומי שבעיקר נמצא שם זה חברי האופוזיציה – רוב הזמן. דרך אגב, הם גם נמצאים פה עכשיו, במליאה: קארין אלהרר, אוסאמה סעדי, אלי אבידר. כמובן, מצטרפים מדי פעם אנשים וגם מצטרפים החבר'ה שמקבלים את ההנחיה להרים את הידיים. להרים ולהוריד, להרים ולהוריד. חבל שהם לא חותרים במשוטים באליפות העולם בחתירה במשוטים. יודעים לחתור בקואליציה. לנהל לא, לחתור יודעים. לא למגע, לא לתכלית ראויה. להרים להוריד, להרים להוריד, להרים להוריד.

פני החוק הזה כפני הממשלה, כי היום החוק הזה אומר – והוא מנציח את התקלה המתמשכת – שהממשלה תחוקק. הממשלה הולכת לחוקק תקנות; תוך 24 שעות ועדה כזו או אחרת יכולה לאשר או לבטל, אבל תוך 24 שעות, בכל מקרה, החוק נכנס לתוקף. אבל אנחנו הרי לא נתכנס תוך 24 שעות כנראה, ונעשה את ההתכנסות שלנו בוועדות השונות בכנסת, בשביל לעשות את הפיקוח הפרלמנטרי אחרי יום, יומיים, שלושה, ארבעה. התושבים יתארגנו, התקנות יצאו, החוקים

עברו – ויכול להיות שגם ישתנו. דרך אגב, זה לא דמיון, זה קרה בשבוע שעבר ולפני שבועיים בוועדת הקורונה.

דרך אגב, אם אני לא טועה – פשוט הייתי היום מרוכז בוועדה אצלך – אני חושב שבתי הספר של החופש הגדול עדיין פתוחים, במסעדות ניתן לאכול, אפשר להסתובב בערים ובחופי הים אפשר להשתזף וגם לשחק מטקות. אפשר הכול לעשות שם על פי התו הסגול אבל הממשלה אמרה שהיא הולכת לעשות את זה. במודל הזה אנחנו הולכים לחיות, במודל הצ'יקמוק הזה, במודל הזה שהממשלה מחליטה, ומישהו מבטל.

ומה יעשו אחר כך? אני אגיד לכם מה הוא יעשה – מה שתמיד עושה בנימין נתניהו. הוא יגיד: זה לא אני, הכנסת אשמה. עכשיו לבית המשפט העליון יש שקט תקופה מסוימת, עכשיו יש אשם חדש – הכנסת. הכנסת מפריעה לנהל את המשבר. מי שמפריע לנהל את המשבר הזה זה ממשלה של 36 שרים מיותרים, מבולבלים, שרבים ביניהם כל הזמן, עם חוסר אמון טוטלי של האזרחים, ואנחנו מביאים את החוק הזה ואומרים: פאר היצירה.

אני אמרתי בוועדה ואני אומר גם כאן: החוק הזה איננו חוק טוב לממשלה ובעיקר לא טוב לאזרחים. החוק הזה יגרום לממשלה לתת החלטות מטופשות שיצטרכו לחזור מהן, כי הכנסת היא המקום שבו דוק ומפקח, והיא תמשיך לבדוק ולפקח, והיא כיכר העיר שבה מקיימים דיונים לא ב-24:00 ו-01:00 אלא שואלים שאלות ושואלים נתונים. הכנסת לא היה מגיעה למצב כמו שהגיעו בממשלה, שהודיעו לעם ישראל שנוסעים באוטובוסים מתאריך מסוים בלי מיזוג אוויר ועם חלונות פתוחים. לא להאמין – בממשלת ישראל ישבו השרים והתייעצו ביניהם וקיבלו החלטה: כן, כן, כן, אנחנו נמשיך לנסוע באוטובוסים בעוצמה ובעוז, אבל עם חלונות פתוחים. רק לא בדקו דבר קטן: אי-אפשר לפתוח חלונות. זאת הממשלה שהחליטה. זה טיב החלטותיה וזה פרצופה. ישבו 36 אנשים – אולי פחות, אולי יותר; יחד עם היועצים זה יותר – והעלו את המחשבה המטופשת הזאת ודיברו עליה ודברו אותה והוציאו הודעות דוברות והתראיינו עליה, אבל הסתבר אז שאי-אפשר להוריד את החלון. אותו דבר יהיה כאן, עם החוק הזה.

עכשיו, לא רק שזה הסיפור, יש סיפור הרבה יותר גדול: הפריטו גם את סמכויות האכיפה. פקחים עירוניים ועובדים כאלה ואחרים קיבלו סמכויות לתת גם קנסות לאנשים, לבקש מהם תעודת זהות: אדוני, בוא הנה, בוא הנה, בוא הנה – דבר שלא היה להם לפני זה, והם ייתנו והם יעשו את הדברים האלה כי הפרטתם גם את סמכויות האכיפה. ואתם יודעים מה? גם התקנות שהממשלה תתקן, שהמשמעויות שלהן זה עבירות פליליות וקנס מינהלי בצידן, נניח מתקנים אותן מחר בבוקר, והכנסת, הוועדה הנוגעת בדבר, מחליטה לבטל – מה נעשה עם הקנסות שהיו והעוולות שגרמנו? מה נעשה? אני אגיד לך מה נעשה – כתוב בחוק, חוק חכם בצורה בלתי רגילה: נחזיר את הכסף. תגידו, השתגעתם לגמרי?

מעולם לא ראיתי חוק מטופש כל כך שכל כך הרבה אנשים חכמים ישבו עליו. באמת, ישבו עליו אנשים חכמים: משרד המשפטים ומשרד הבריאות וחברי כנסת וכולם. איך יכול להיות שיצא חוק כל כך גרוע עם אנשים כל כך טובים? אני אגיד לך למה – כי קיבלו הנחיה. ההנחיה הייתה: ככה תעשו. כך אני רוצה. כך יהיה. למה? כי אני החלטתי.

ישבנו בוועדה אתמול, ואת כל מה שאני אומר לכם עכשיו אני לא אומר בתור איש אופוזיציה. ישבו חברי קואליציה והנהנו בראשם. הבעיה לא הייתה עם ראשם, היא הייתה עם ידם. הם הצביעו בעד החוק הגרוע הזה, שגורם נזק אדיר למדינת ישראל. הוא חוק לא מידתי. הוא חוק שפוגע לא במעמד הכנסת – בתפקיד של הכנסת להיות זרוע מפקחת. ואנחנו נמשיך להיות זרוע מפקחת, רק שכשאנחנו נפקח אתם תגידו שאנחנו גם לא בסדר, והממשלה תגיד שאי-אפשר לעבוד ככה, והכנסת מפריעה לה, ואי-אפשר לעבוד ככה, ותספר את הסיפורים הרגילים שאנחנו רואים במסיבות העיתונאים.

הממשלה הרעה הזאת מובלת על ידי ראש הממשלה הגרוע שהיה בתולדות מדינת ישראל, והגיע הזמן פשוט שילך הביתה. נטפל בנגיף הקורונה, קואליציה ואופוזיציה, נרד מהטירוף הזה, נפסיק את הטירוף הגדול הזה. פשוט די.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה לך, חבר הכנסת יואב סגלוביץ'. חבר הכנסת אוסאמה סעדי, בבקשה. ערב טוב. עשר דקות, בבקשה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

כבוד היושבת-ראש, כבוד השר, אהלן וסהלן, חברי הכנסת, כבוד יושב-ראש הוועדה -

-

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אהלן וסהלן.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

- - תראו, לפני שאני אדבר על החוק הזה אני רוצה לנצל את העובדה שכבוד שר התיירות

נמצא כאן. הרי הוא התפטר בנורבגי, אז הוא לא חבר כנסת, אז הוא ככה מדי פעם - -

שר התיירות אסף זמיר:

התגעגענו.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

גם אנחנו. - - הוא מגיע – כי הוא תורן היום, אני מניח. ננצל את ההזדמנות הזאת. אנחנו נפגשו איתו – הייתה פגישת עבודה מצוינת במשרד שלך עם כל הרשימה המשותפת. אחרי זה היה ביקור שלו בעיר נצרת, בא-נאצרה, והוא נפגש עם ראש העירייה עלי סלאם ועם חברים שלי מהמשותפת. היה דיון בשבוע שעבר בוועדת הפנים על עיריית נצרת ועל המצב הכספי שלה. אמרנו שהמשלה נחלצה לעזרת העיר אילת ואחרי זה נחלצה לעזרת העיר טבריה – ואין לנו שום בעיה, צריך לעזור – אבל דווקא כשהגיע העניין של נצרת, איך שאמר אותו פקיד עם אותה אמירה אומללה, גזענית, הכסף נגמר. יצא קצפו וקצפנו על ההתבטאות הזאת, אבל זה מעיד על המדיניות ועל היחס שהחברה הערבית מרגישה מהמשלה הזאת, שעד היום אין סיוע לעיר נצרת, שהיא עיר תיירותית והיא במצב כלכלי קשה מאוד. ראש העיר אפילו אמר: אם בתוך שבועיים אנחנו לא נקבל עזרה אני סוגר את העיר.

אני מקווה – כבוד השר, אתה הבטחת להתערב ולסייע, ואנחנו מבינים עכשיו שאנחנו לקראת תקציב, אבל עכשיו פורסם שראש הממשלה החליט שאין תקציב והולכים לבחירות, אז אולי זה קשור לחוק הזה. יעקב אשר, תגיד לנו מה קורה. אלי, מה?

שר התיירות אסף זמיר:

אוסאמה, אני רוצה להגיד שזה בלי קשר לתקציב.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

בדיוק.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

דיבורים יש כמו חול ואין מה לאכול.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל תמיד אומרים: (אומר בערבית):

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

(אומר בערבית):

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אין עשן בלי אש.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

(אומר בערבית):

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

שמענו אותך, אדוני השר, שאתה בכל מקרה רוצה להביא חבילת סיוע לנצרת, ואנחנו מחכים וסומכים עליך שתעשה את זה.

אבל לעניין החוק שלנו. תראו, אזרחי מדינת ישראל ששומעים אותנו, יהודים וערבים, אומרים: על מה הוויכוח? הרי יש התפשטות של נגיף, ואנחנו שומעים על עוד מספרים ועל עוד נדבקים ועל עוד חולים ועל עוד נפטרים, לצערנו. הנגיף הזה לא מבדיל בין יהודים לבין ערבים ולא בין דתיים לחילונים, וצריך כמובן להיאבק ולתת אמצעים לממשלה להיאבק בנגיף הזה. אבל הבעיה בחוק הזה היא שהממשלה נוטלת ושוללת את הסמכויות מהכנסת ולוקחת לעצמה את הסמכות להכריז על מצב חירום, גברתי היושבת-ראש, לוקחת לעצמה להתקין תקנות, לוקחת לעצמה להגדיר עבירות פליליות, לוקחת לעצמה את הסמכות לקבוע עונשים. אז מה נשאר לנו? אולי אפשר לסגור את הכנסת ושהממשלה תעשה את הכול.

לכן אני וחבריי באופוזיציה אמרנו שאכפת לנו ואנחנו יותר אחראים מכל אלה שבאים ומתייפייפים ואומרים שהם רוצים כלים. אפילו אחד מהם התבטא היום בוועדת הכנסת שבגללנו נהרגים אנשים. שומו שמיים. בגללנו נהרגים אנשים. אמרנו ואנחנו אומרים כאן: אנחנו היינו מוכנים לסיים את החוק הזה ב-24 שעות. נכון, יואב? אלי? נתנו הצעה. תביאו את החוק הזה וניתן לכם את הסמכויות לממשלה, אבל באישור הכנסת. זה מה שביקשנו – להוסיף רק את המשפט הזה: באישור הכנסת. אל תשחקו איתנו את המשחק הזה בדיעבד. עשו את כל ההצגה שכביכול הכניסו 24 שעות. אמרנו להם: זה צחוק מהעבודה, זאת עבודה בעיניים. שום ועדה לא תתכנס ותאשר את זה ב-24 שעות. אמרנו להם: תיקחו 48 שעות ואנחנו תוך 48 שעות ניכנס ונדון ונחליט, וגם הרחקנו לכת, גברתי היושבת-ראש, כדי שכל האזרחים ידעו – אמרנו שאם יש מצבי קיצון ומצבים דחופים,

שהמשלה חייבת להתקין תקנות שייכנסו לתוקף באופן מידי, אין בעיה, שייכנסו, אבל תביאו את זה לוועדה לאישור בתוך 48 שעות. מה רע במה שהצענו כאופוזיציה?

גם חלק מהקואליציה וחלק מהליכוד תקפו את החוק הזה בשצף-קצף יותר מאיתנו, בתקיפות יותר מאיתנו, והצביעו נגד החוק הזה, אבל יש איש אחד שרוצה את החוק הזה כפי שהוא, כי הוא רוצה את הסמכויות ורוצה להתקין את התקנות, ועל פיו יישק דבר.

ואני שואל אתכם: הייתה תוכנית כלכלית של 6 מיליארד. אמרו שהכסף הזה ייכנס. כל האנשים שואלים אותי: איפה הכסף? מתי נכנס הכסף? עוד מעט יש לנו חג הקורבן. שואלים אותנו: איפה הכסף? מה קרה עם זה? זה לא חשוב פתאום? זה לא חשוב? לא מביאים את זה אפילו לכנסת, לא הציעו את החוק הזה, שכחו מזה. החוק הזה, מתן סמכויות לראש הממשלה, הוא הכי חשוב עכשיו, זה מה שאכפת לראש הממשלה. הוא רוצה סמכויות, וראינו שכל ההחלטות שלו בשבוע האחרון הן הראיה החותכת שאין לסמוך על שיקול הדעת שלו, ולכן אנחנו נצביע נגד החוק הזה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה לך, חבר הכנסת אוסאמה סעדי. חבר הכנסת ניצן הורוביץ, בבקשה. עשר דקות, בבקשה.

ניצן הורוביץ (מרצ):

תודה, גברתי היושבת-ראש. חברי הכנסת, היה היום רגע שמח במליאה, רגע טוב, ואני אישית שמח עליו מאוד. לצערי, עכשיו זה רגע רע. זה רגע רע כי החוק הזה בעצם לא נחזק בכלל, וכשאתה שם בצד אחד על כף המאזניים את הצורך בחוק, שכמעט לא קיים, ומן הצד השני את הפגיעה שלו, אתה רואה איזה פער עצום יש כאן.

למה לא צריך את החוק הזה? משום שאנחנו בשגרת קורונה. אנחנו ממילא בסוג של מצב חירום מתמשך, ואין פה שום דבר פתאומי, בומבה כזאת, איזה פצצה שנופלת, איזה פלישה פתאומית שמחייבת לתת לממשלה את הסמכות להתקין כאלה תקנות חירום דרקוניות באופן מידי ממש – מידי ומייד כשהן נכנסות לתוקף. מה יקרה? פתאום הנגיף ישנה צורה מהיום עד מחר בבוקר? אנחנו כבר ארבעה חודשים וחצי בתוך הזיפת הזה של הקורונה. אנחנו עברנו גל ראשון, עכשיו אנחנו בתוך הגל שני, יש את העלייה הזאת בנדבקים, הכול מונח לפנינו. מה בארבעה חודשים וחצי האלה מנע מהממשלה להתמודד בצורה ראויה עם המשבר הבריאותי ועם המשבר הכלכלי? מה? הייתה איזושהי סחבת? רק תראו את החוקים שהגיעו הנה בחודש-חודשיים האחרונים. ישבנו פה לילות, הקואליציה טרטרה אותנו: להעביר, להעביר עוד באותו לילה את חוק הקורונה הקטן.

הכנסת בסך הכול – וזה לא חלילה שאני מתנצל – עבדה מהר וביעילות, אגב, יותר טוב מהמשלה, סליחה שאני אומר. סליחה שאני אומר. הוועדות בכנסת עובדות באופן נכון וענייני, גם אם לפעמים זה לא לרוחי, אבל עובדות. לעומת זאת המשלה ובעיקר ראש המשלה עסוק בעיקר באינטרסים האישיים שלו, וכשאני ראיתי בשבוע האחרון את מה שיצא מבלפור, את הבליל הזה של הציצים, את הדברים שראש המשלה עצמו הדהד אותם – איזה סיפורים, כל מיני תיאוריות קונספירציה הזויות; הלך, ארגן הפגנה מול הבית של ברק, כי אפשטיין, כי משהו, כי דגלים, וקסנר וכל מיני שטויות שהוא והסובבים אותו עסוקים בהם. ויש פה גם כמה חברי כנסת כאלה, שכמו בובות על חוט – מישהו שם בבלפור נותן אות עם איזה ציוץ מופרע לחלוטין, ופה מייד קופצים עשרה וישר זזים כאן ועושים דיונים וכל מיני שטויות כאלה. בזה ראש המשלה עסוק. הוא עסוק בזה באופן אובססיבי חודשים ארוכים – בהטבות מס, שיממנו לו את העדים, במנדלבלטי, ואיך זה נקרא שם? פרטרידג' וכל השטויות האלה. באמת, אפשר להתפוצץ מהדבר הזה. במה הוא מתעסק? בהסתה על זה, וכמובן במשפט שלו. רק בזה.

והוא צריך את הסמכויות האלה עכשיו בשביל מה? אני שואל אתכם: בשביל מה? אם הוא רצה לקבל איזושהי החלטה בקורונה על תקציבים, על מדיניות, על משהו, על מינוי, מישהו עצר אותו? מישהו מנע ממנו? הכנסת מנעה ממנו? הרי בכנסת יש לו רוב. מה שהוא רוצה – וצר לי, כי אני לא רוצה פה להדהד איזשהן תיאוריות קונספירציה, אני לא מהסוג הזה של ההזיות – שאגב, מקיפות את ראש המשלה בצורה מעוררת דאגה – אבל אי-אפשר להימנע מן המסקנה שהוא זקוק לחוק הזה, שמרכז ביד שלו סמכות באמת חסרת תקדים, כדי להשתמש בה לרעה.

אני אתן דוגמה: יש עכשיו גל של הפגנות. גל ההפגנות הזה, של אנשים שנשבר להם מהמצב, מלחיץ מאוד את ראש המשלה ואת אנשיו. לפי החוק הזה אפשר להטיל למשל סגר על מרכז ירושלים, ואז כך, באופן כזה, למנוע את ההפגנה. מה, מישהו יכול להגיד לי שאני אומר דברים מנותקים מן המציאות? הרי למה צריך את הסמכויות המיידיות האלה?

אתם יודעים, פקודת בריאות העם, ואחר כך כל החוקים של מדינת ישראל – אנחנו כבר 80 שנה, 80 שנה, עם מערכת חקיקה ושלטון עוד מימי הנציב הבריטי שמאפשרת לרשויות המדינה לנקוט פעולה יעילה במקרה של מגפה. אנחנו עכשיו בנקודת זמן שהמגפה היא לא חדשה. אנחנו כבר מכירים אותה ומתמודדים איתה וסובלים ממנה וחיים איתה, לכן אנחנו גם מדברים לא על בום טראח אלא על שגרת קורונה. לכן, בשגרת קורונה אני שואל למה צריך את חוק הסמכויות המיוחדות, שמוציא מהכנסת את הסמכות הכי חשובה שלה, כגוף הנבחר היחיד במדינת ישראל. אנחנו לא במשטר נשיאותי פה. הכנסת היא הגוף הנבחר היחיד, חוץ מראשי הרשויות והמועצות המקומיות. למה להוציא מידיה את הדבר ולהעניק אותו לממשלה?

מה שעבד 80 שנה, עוד לפני קום המדינה – אז לא הייתה דמוקרטיה, אבל מאז '48, המשלה רוצה להביא תקנות, רוצה להביא מצב חירום – מביאה והכנסת מאשרת. הרי לממשלה יש

רוב בכנסת. בגלל יש ממשלה. פה הלכו והפכו: קודם הממשלה תכריז, זה ייכנס לתוקף, ואז הכנסת תדון בזה. למה הפכו? למה הפכו? למה פרק הזמן הזה? בשביל מה זה נחוץ? זה דבר שהוא מבחינה דמוקרטית, מבחינה שלטונית, הוא בלתי נסבל. הוא בלתי נסבל.

הכנסת היא הגוף הנבחר. הממשלה קמה מכוח הכנסת, ולממשלה בישראל ולראש ממשלה בישראל יש המון כוח וסמכויות. ראשי ממשלה בישראל, מבן-גוריון ועד הנוכחי, עשו הרבה מאוד דברים קשים, מסובכים. עשו. כך המדינה שלנו קמה ומתפתחת וצועדת הלאה. כל אותה עת הכנסת שמרה בידיה את הסמכות הזאת, הבסיסית, שהיא שנותנת את הגושפנקה, היא שמה את החותם. עכשיו הפכו את זה: נתנו את המפתח בידי הממשלה והשאירו לכנסת איזה סוג כזה של בדיעבד, לאחר מכן, לאחר מעשה.

צר לי שזה קורה. אני לא מבין את הצורך בזה. גם בדיוני הוועדה – אני חבר ועדת החוקה, ישבתי, הקשבתי. לא הבנתי למה עושים את העניין הזה. יש פה איזו אובססיה של ראש הממשלה גם, אגב, להעברת החוק הזה. בגלל זה אנחנו במין לוח זמנים מטורף. אני יודע שראש הממשלה בנימין נתניהו פנה לראשי הקואליציה פה, פנה לוועדת החוקה, נזף בהם: למה לא מהר מהר את הסמכויות. מה קרה? בשביל זה ישבו ביום ראשון וביום חמישי, ועכשיו יושבים פה כל הלילה ומקיימים דיון כזה קדחתני, בהול – בגלל אובססיה של ראש הממשלה להחזיק בידו את הכוח הזה, וצר לי לומר: אני חושש – וכל הדברים מצביעים על זה – שהוא עלול להשתמש בו באופן רע ושלילי. וזאת הבעיה – שאם ראש הממשלה ישתמש בסמכויות האלה באופן פוגעני ורע ומזיק, לכנסת יהיה פחות כוח לעצור אותו. פחות כוח.

עכשיו תראו, אני לא מנותק מהעולם. אני רואה מיהם חבריו של ראש הממשלה. אני רואה ממי הוא לומד את הדוגמאות האלה. אני רואה מה קורה במדינות מסוימות במזרח אירופה, בדרום אמריקה, בכל מיני מדינות באסיה. ידידיו הטובים ביותר של ראש הממשלה עושים בדיוק את אותו דבר: חוקים כאלה שמעבירים אליהם את הכוח מהפרלמנט. ואחר כך, מה הם עושים עם הכוח הזה – זהו כוח להשחית.

אתם יודעים שדברים כאלה, שהם מתחילים – היום אנחנו אומרים: כן, אבל אם זה יהיה ככה אז נשנה. זה תהליך, וכשהוא מתחיל מאוד קשה אחר כך להחזיר את הגלגל לאחור, ולא כל דבר הוא הפוך. ואני חושב שהיום - -

היו"ר אורנה ברביבאי:

סיכום, בבקשה.

ניצן הורוביץ (מרצ):

כן. - - בתאריך הזה, יולי 2020, אנחנו עומדים פה על איזשהו קו פרשת מים, איזשהו צומת דרמטי מאוד. אני חושש שמכאן והלאה אנחנו מידרדרים – אנחנו מידרדרים למצב בלתי דמוקרטי, אפילו ממש, מה שנקרא, על הנייר, כי חוק כזה הוא בלתי דמוקרטי. אני רק יכול לקוות ביום הזה – ואני אומר את זה בעצב – שלכנסת הזאת יהיה מספיק כוח ולעם הזה יהיה מספיק כוח לעצור את ראש הממשלה האובססיבי הזה, תאב הכוח, חסר המעצורים, שלא רואה אף אחד ממטר, כולל את אנשיו שלו, שלא עוצר באדום, ורק חושב על ההישרדות האישית שלו בכל מחיר.

כל הכבוד למפגינים שעומדים ברחוב. כל הכבוד לחברי הכנסת שמתנגדים. אנחנו נמשיך במאבק הזה גם מחר וגם בימים הקרובים. תודה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה לך, חבר הכנסת ניצן הורוביץ. חבר הכנסת אלי אבידר, בבקשה. אין הנחות. עשר דקות בדיוק. בבקשה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, כנסת נכבדה, שלמה המלך, עליו השלום, בנה את בית המקדש הראשון והעמיד בפתחו שני עמודי – אדוני יושב-ראש הוועדה, אני מברך אותך.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אני מכבד כל מי שהיה בוועדה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

הינה, אני מתחיל. גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, אדוני יושב-ראש הוועדה, כנסת נכבדה, שלמה המלך, עליו השלום, בנה את בית המקדש הראשון והעמיד בפתחו שני עמודי נחושת: יכין ובועז. ביבי מלך ישראל גם הוא הקים את בית המקדש שלו, לשלטון אין-סופי, ובפתחו הוא העמיד שני עמודי נחושת משלו: חוק הסמכת השב"כ וחוק הסמכויות, שמגיע היום להצבעה.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

להבדיל, להבדיל.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

כולם מכירים את תוכנת ה-Waze, כולנו משתמשים בה, ואנחנו יודעים שאנחנו מזינים כתובת ונוסעים, אנחנו פונים ועושים טעות והיא מחזירה אותנו למסלול. השאלה היא מה ביבי הזין בתוכנת הניווט שלו כמטרה מפרוץ המשבר הזה. מהיום הראשון זה נראה שהמטרה שלו לא הייתה לפתור את הקורונה. הוא עשה הכול להפך. בתוכנת ה-Waze של ביבי אין פתרון למשבר, אין דאגה לציבור, אין דאגה לכלכלה. יש אך ורק סמכויות בלתי מוגבלות לנתניהו, המשך שלטונו ובריחה מבית המשפט. מהיום הראשון להפעלת חוק השב"כ היה ברור שאין לו כוונה לפתור את הקורונה. אמרנו לו: אנחנו אפילו מכירים את הטכנולוגיה, ריבוננו של עולם, אמרנו לו: הטכנולוגיה לא מדויקת. אבל ביבי רצה את הטכנולוגיה כדי למנוע הפגנות. זה לא עניין אותו שזה לא מדויק. מבחינתו, שכולנו ניכנס לבידוד, ולא נפריע לו להשתלט על המדינה באופן סופי.

אני חשבתי שזה חוסר אחריות. ולמה? כי זה חוסר אחריות להשתמש בטכנולוגיה של השב"כ, ואז – מה אתה רואה? 60% מהנכנסים לבידוד מאיכוני השב"כ הגישו ערעור שהתקבל. אבל זה לא מעניין אותו. הוא רצה להכניס את כל המפגינים לבידוד – העיקר שיפסיקו להפגין נגדו. אבל למה זה גם חוסר אחריות נוסף? כי הוא פגע בביטחון המדינה בצורה אנושה. אין דרך טובה יותר להגיד את זה. היום כל מחבל ממוצע עם רמת השכלה של ארבע שנות לימוד מבין בדיוק מה יש בטכנולוגיה הזאת ואיך להתחמק ממנה. בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל, פגע בביטחון המדינה כשהוא הביא את הטכנולוגיה הזאת בניגוד להמלצת ראש השב"כ. שאף אחד לא יספר לנו סיפורים.

והעמוד השני במקדש של נתניהו הוא חוק הסמכויות. הוא הפך את הכנסת לכנסת בדיעבד; הממשלה תתקין תקנה והכנסת תאשר בדיעבד. הממשלה כבר לא זקוקה לאישור הכנסת. הכנסת מפריעה לו – היא שואלת, היא שומעת את הציבור, היא מביאה נציגי ציבור לדבר. אבל המנותק הזה מבליפור לא רוצה שאלות. הוא רוצה לבצע, והלוואי שהייתה לו יכולת ביצוע. אין לו יכולת ביצוע. שייקח את כל הסמכויות בעולם – לבצע הוא לא יודע. וזה לא הסתיים רק בלקיחת הסמכויות מהכנסת. גם בממשלה הוא לקח את הסמכויות של השרים. סעיף 38 בחוק אומר: ראש הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצוע.

חברותי וחבריי חברי הכנסת, הכוכבים לא מסתדרים לנתניהו. אני מסתכל על התהליך הזה ומחייך. כל מה שהוא עושה נופל לו על הראש. הוא מכריז על ניצחון – מתרסק אחרי חודשיים; מתרברב כמו ילד בכיתה ג': אנחנו הטובים בעולם, לומדים מאיתנו – והיום יש מדינות שלא מוכנות בכלל להכניס אותנו לתחומן. הוא השקיע את כל יכולותיו המשובחות בשיווק, אבל בשיווק של חרדה, של פחד, והאזרחים כבר לא מפחדים – הם לא מפחדים לצאת; הם לא מפחדים להפגין. הם לא מפחדים. הוא קורא לעצמו גאון כלכלי. ממש גאון דלשמטע. חברה ב-100,000 דולר הוא לא ניהל בחיים שלו.

שנים שהוא חזר על סיסמאות נבובות על הכלכלה שסוחבת בסחיבת פצוע את הבירוקרטיה. תאמינו לי, לעשות פרסומת לקוקה קולה הוא יודע לעשות – כמו שאומרת אופירה, מה ששלו שלו – אבל לנהל קיוסק קטן באלנבי הוא לא ידע. הוא הרס כלכלה מפוארת שלנו, ויחד איתה – את העתיד של הדור הצעיר במדינה הזאת, שהוא יצטרך לשלם את החשבון.

נתניהו איבד את זה. הוא איבד את זה אם הוא חושב שהדור הצעיר שלנו ישב בשקט. הוא השתגע אם הוא חושב שהדור הצעיר יפחד להפגין. לוחמים ולוחמות שראו את המוות בעיניים בשירות הצבאי שלהם – הם יפחדו מהשאווישים שלו? הם יפחדו לצאת להפגין? צעירים בני 26, 30, שהיום צריכים לבקש כסף מאימא ואבא כדי לגמור את החודש; הם צריכים לחזור לגור עם ההורים שלהם, לחזור לישון על מיטות הנעורים מלפני שמונה ועשר שנים – למה? בשביל מי? בשביל מה? בשביל ביבי? בשביל גנץ? בשביל אשכנזי?

הייתי אתמול בהפגנה כאן בחוץ, בכנסת. ראיתי צעירים זועמים; ראיתי צעירים שלקחו להם את העתיד; ראיתי צעירים שנמאס להם לשתוק. וקוראים להם "אנרכיסטים". השר דודי אמסלם היום נתן לנו הרצאה באנרכיזם, מה זה, חזרתי לימי מדע המדינה. חשבתי שאני באוניברסיטה העברית.

אני הייתי אתמול בהפגנה. אני ראיתי מלח הארץ. כמה הייתי מאושר לראות את הצעירים האלה עם האש בעיניים. כשהרצל ז'בוטינסקי דיברו על היהודי החדש הם דיברו על הצעירים האלה – אלה שלא מורידים את הראש, אלה שלא איבדו את התקווה, אלה שלא יותרו גם אם יביאו להם כאן בכנסת 1,000 חוקים נוספים. על הצעירים האלה כתב ז'בוטינסקי: "כשיהודי, בייחוד יהודי צעיר, בא אלינו, הוא קם ומכריז בפני העולם: אני תובע משפט וצדק בעבורי, ואם לא אקבלהו, ייהפך העולם למדבר שממה. במקום שאני מלך בין מלכים אחרים – שם קיימת ושרירה התקדמות. אין גאולה לעולם אם אין חלקי בה". הגאולה במדינת ישראל כנראה שייכת רק לנתניהו – ככה הוא חושב – ולמשפחתו, סליחה. היא שייכת לצעירים האלה ששוטפים את הרחובות כל יום בשבועות האחרונים.

עכשיו צריך מחאה גדולה הרבה יותר. לפני חודשיים הייתה מחאה במוצאי שבת ב-20 גשרים. במוצאי שבת האחרון היו כבר ב-400 גשרים. אי-אפשר לנסוע בכבישי הארץ יותר מ-20 ק"מ ולא לראות גשר עם מחאה. במוצאי שבת הקרוב אנחנו נעלה ל-600 גשרים, לא פחות. אנחנו נוריד את מספר הקילומטרים – לא יהיה אפשר לנסוע יותר מ-15 ק"מ בלי לראות מחאה. ולכל הנהגים שעוברים מלמטה: תצפרו להם, תראו שאתם רואים אותם. אתם לא יוצאים להפגין – לפחות תתמכו בהם. זה המינימום שאתם יכולים לעשות.

והמחאה הזאת לא יכולה להיות מאורגנת – בדיוק כמו שהיה אתמול: עשרות ארגונים וכל אחד והמחאה שלו, מחאה מהלב, בלי מנהיגים, בלי סיסמאות, בלי דפי מסרים. כל אחד והמחאה

שלו, בלי יחסי ציבור. התקשורת רוצה לראות אלימות, היא רוצה לראות מכות, היא רוצה לראות מעצרים. המסר לא מעניין אותה. אל תדברו איתה, היא כבר תרדוף אחריכם.

ולמה בכלל הגענו למחאה הזאת? ביום שראינו שכחול לבן התמסרו לנתניהו, שהם מצביעים לכל חוק בלי כל בעיה, שהם מצביעים בעד הרס הדמוקרטיה, בעד הרס העתיד הכלכלי שלנו, בעד הרס העתיד של הדור הצעיר שלנו, המשכנו להילחם בכנסת, עמיתיי ואני, ולהקיז להם דם בכל דיון ובכל הצבעה, בבקרים ובלילות, לא מתעייפים, לא מוותרים. אבל אין מנוס – חייבים לצאת למחאה, כי בכנסת לא נפתור את הבעיה.

ואנחנו נמשיך במחאה, כי לא ניתן לו לגנוב את הדמוקרטיה דרך מתן שרים, משרדים ומינויים. נכפיל את המחאה, כי לא ניתן לו לגנוב את העתיד שלנו בעזרת פקידיים בכירים שזרקו את המצפון, איבדו את הדרך, איבדו את הכבוד. ננצח במחאה, כי אנחנו מכינים לו עוד הרבה הפתעות. והוא לא ינצח, כי אנחנו לא נרים ידיים, ונמשיך במחאה עד שיתפטר. תודה רבה, גברתי.

הי"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה, אדוני. חבר הכנסת עודד פורר, בבקשה. בבקשה, עשר דקות.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

תודה, גברתי. חברי הכנסת, אדוני השר, אני חייב לומר לאנשי הקואליציה, לשר, לחבר הכנסת יעקב אשר – הינה השרה מצטרפת לדיון: בכל פעם אתם באים לפה, לכנסת, ומבקשים משהו אחר שיעזור לכם להילחם בקורונה. בכל פעם יש סיפור חדש. אתם פשוט מביאים חוק ועוד חוק, מתוך מחשבה שאת האירוע של הקורונה תנצחו בחוקים.

לא מנצחים בחוקים. אי-אפשר לנהל באמצעות חקיקה. אם אתם רוצים לנהל – תנהלו, תקבלו החלטות. ואני אומר לכם, הבעיה המרכזית כאן היא ניהול, לא שום דבר אחר. אז כדי להקל עליכם הינה עשרת הדיברות שאתם יכולים לעשות ממחר בבוקר בלי החוק הזה. תעשו אותם ותאמינו לי, מדינת ישראל תתחיל להיות במקום אחר.

הדבר הראשון שהיה מתבקש כשהתחילו אירועי הקורונה, או כשהבנו באיזה אירוע אנחנו נמצאים, שהוא אירוע סמי-מלחמתי, שאפשר להשוות אותו ללוחמה ביולוגית – בשביל זה הקמנו את פיקוד העורף. שנים ארוכות תקצבנו אותו. נערכו שם לאירועים מהסוג הזה. פיקוד העורף, גם כשקיבל לידיו חלקים קטנים מהניהול של האירוע, הראה איך מנהלים אירוע: בצורה מסודרת, שיטתית, ברורה, בקלות; עוקפים את הביורוקרטיה, כשבכל פעם אתם מנסים פה בעוד חוק ועוד חוק לייצר – כאילו הביורוקרטיה מפריעה לכם. בשביל זה נוצר פיקוד העורף. הדבר הראשון שאתם

צריכים לעשות זה להעביר את כל הניהול האופרטיבי לצה"ל ולפיקוד העורף. משרד הבריאות הוא לא משרד אופרטיבי, הוא משרד רגולטורי. הוא עושה רגולציה, הוא לא עושה אופרציה.

הדבר השני זה האצת מספר הבדיקות – דבר שברור גם לכם, בממשלה. תאיצו את מספר הבדיקות ותאגמו את הבדיקות. אפשר לייצר מצב שבו באיגום בדיקות אתם מכפילים כבר היום פי 10 ופי 12 את מספר הבדיקות בכל יום, כי אם אנחנו יודעים שכשיש אירוע בבית ספר מסוים או בגן מסוים אפשר לעשות בדיקות ביחד. במקום להכניס בדיקה-בדיקה, אתה מכניס 10 או 20 למבחנה אחת. אם יצאו לך מהם שליליים, בדקת את כל ה-20 ופסלת אותם. אם לא יצא אתה מתחיל לפצל – אגב, שיטה שהתחילו להנהיג בעולם. אתם יכולים לעשות אותה מחר בבוקר. אף אחד בבניין הזה לא מפריע לכם. תסמנו אזורים ירוקים ואזורים אדומים; תשנו את ההנחיות בין אזור נגוע לאזור שלא נגוע בכלל. גם הציבור יבין שאיפה ששומרים טוב יותר על ההנחיות, איפה שמקפידים יותר, יש פחות הגבלות, פחות הגבלות מהמדינה. תתחילו לעשות דיפרנציאציה בין מקום למקום.

והדבר הרביעי, ואולי החשוב ביותר: הנחיות ברורות. בכל פעם שמופיע ראש הממשלה בטלוויזיה או אחד משריו יוצא לתקשורת ההנחיות משתנות. אגב, הן לפעמים משתנות באותו ריאיון. אנחנו שומעים הנחיות סותרות: אנחנו שומעים על פתיחת מסעדות וסגירת מסעדות, וכן מרחקים ולא מרחקים, וכן תו סגול ולא תו סגול, וכן חדרי כושר ולא חדרי כושר. ממשלת ישראל, שכל כך מתלוננת על הביורוקרטיה, החליטה שכל שרי הממשלה יודעים איך לנהל אולם אירועים, יודעים איך לנהל מסעדה, יודעים איך לנהל חנות בגדים – הכול הם יודעים חוץ מלנהל את מה שהם צריכים לנהל. ולכן, תיתנו הנחיות ברורות איך מתנהלים: מרחקים, היגיינה, מסכות, מספר אנשים למטר רבוע, כדי לדעת שאוכפים את המרחקים, ובא לציון גואל. מי מבתי העסק שלא יודע לעמוד בהנחיות האלה לא יוכל לפתוח, ומי שיודע – יפתח, ואם יעבור על ההנחיות – יסגרו אותו.

ומכאן אני עובר, אחרי ארבעת הצעדים הבריאותיים, לשלושה צעדים של סיוע למשק כדי לשמור אותו חי, כדי שבעלי העסקים לא ימותו, כדי שכשנוכל לפתוח מחדש את המדינה העסקים האלה מייד יחזרו לפעילות, כי עסק שנסגר, עסק שמת, לא יהיה אפשר להחיות אותו בחזרה, ולפתוח מחדש משק אחרי שהרגתם אותו יעלה הרבה מאוד כסף והרבה מאוד זמן. לכן, תתחילו לתת חבילות סיוע בהתאם לחוק מס רכוש וקרן פיצויים. גם זה קיים בחקיקה; גם בשביל זה אתם לא צריכים להעביר חוק. לא צריכים להושיב את ועדת הכספים עכשיו על כל מיני נוסחאות של פיצוי לפי ירידת מחזור. יש לכם את זה בחוק. תפעילו אותו מחר בבוקר ותיתנו פיצוי הולם, כפי שנתתם בצוק איתן, כפי שנתתם במלחמת לבנון השנייה. אותו פיצוי. האירועים האלה עבור המגזר העסקי לא פחות חמורים ואפילו יותר ממה שהיה אז. וזה לא האינטרס של המגזר העסקי, זה לא האינטרס של בעלי העסקים – זה אינטרס שלנו, זה אינטרס שלכם בממשלה, כדי שיהיה מי שישלם לכם את המשכורות, כדי שיהיה מי שישלם את המשכורת לכל עובדי המדינה.

הצעד השני שאתם צריכים לעשות לבעלי העסקים זה פטור מארנונה בהתאם לירידה במחזורים. ברור לחלוטין שעסק שנסגר לא צריך לשלם ארנונה, אבל גם עסק שבגלל הנחיות הממשלה פועל ב-60% מהתפוקה שלו או ב-40% מהתפוקה שלו – למה הוא צריך לשלם ארנונה מלאה? הרי הוא לקח מתחם של 1,000 מטר שיועד שמייצר לו סכום כסף מסוים, ועל פי התחשיב הזה – הארנונה הייתה בפנים, נכון, אבל מה לעשות שאת ה-1,000 מטר האלה, עכשיו אתם רוצים שישתמש רק ב-200 מהם או רק ב-300 מהם? אז שישלם רק 20% או 30% ארנונה. מאוד פשוט. בזה תעסיקו את הכנסת, לא במה שאתם מעסיקים אותנו פה עכשיו.

הצעד השלישי שאתם חייבים לעשות הוא חל"ת גמיש. תאפשרו לעסקים להמשיך להעסיק את העובדים גם בעבודה של פחות אחוזי משרה, והמדינה תפצה – את ההפרש. למה שהמדינה תשלם לכולם דמי אבטלה מלאים כשאולי העסק יכול להעסיק אותם ב-20%? העסק הוא עסק של תיירות – ישב פה קודם שר התיירות – והוא עובד רק בסופי שבוע. תנו לו להביא את העובדים שלו לסופי שבוע, תשלימו אתם את המשכורת ליתר השבוע כשאינן פרנסה בגלל המדיניות של הממשלה. זה יעלה לכם פחות, זה ישמור את העובדים קשורים לעסק וזה יאפשר לעסק להמשיך לחיות.

ותוסיפו – והינה שלושת הדיברות האחרונים, שלושה דיברות של צמיחה, שייטנו תקווה למשק, שייקחו את כל היזמים, את כל האנשים שחולמים על עסק במדינת ישראל, ויגידו להם: כן, מדינת ישראל זה מקום שכדאי לעשות עסקים בו, לא מקום שסוגרים בו את העסקים. תתחילו עם רישיון עסק לפי תצהיר. תורידו את כל הפארסה הזאת שכן אדם שמבקש רישיון עסק מתחיל מסע חיים שלמים, שכנראה עד שהוא יצא לפנסיה הוא לא יסיים אותו. תגידו לו: אלה התנאים. תגיש תצהיר שעמדת בתנאים – מאותו רגע יש לך רישיון עסק. אנחנו נבוא מדי פעם וניתן לך ריג'קטים; תתקן אותם.

הצעד השני שאתם צריכים לעשות זה רפורמה, שוב, בארנונה, במיסוי, באגרות, בכל ההיטלים השונים והמשונים שהטלתם על העסקים לאורך השנים. מסעדה שפתחה משלמת אגרת שילוט, ואגרת כיסאות, ואגרת שולחנות, ואגרת אני-לא-יודע-מה, ואגרות למשרדי הממשלה השונים, ורשם החברות, וכמובן ארנונה, שעולה בכל שנה. גם השנה תעלה הארנונה. את יודעת, פנינה, למה תעלה הארנונה השנה? כי ארנונה למגזר העסקי צמודה לשכר הממוצע במגזר הציבורי. כשעולה השכר שלכם, שלנו, של כל עובדי משרדי הממשלה, אז גם הארנונה תעלה, כי יהיה מי שישלם. אז אני אגלה לכם סוד: בעוד כמה חודשים כבר לא יהיה מי שישלם. תעשו רפורמה במיסוי הזה. תעשו את המיסוי הזה גם צמוד למחזורים של העסקים. כשהעסק לא מרוויח הוא לא צריך לשלם לכם.

והצעד האחרון, ואולי החשוב ביותר – פרויקטים לאומיים. אנחנו נמצאים במשבר כלכלי גדול לפחות כמו המשבר הכלכלי הגדול של 1929, אם לא יותר, ברמה הבין-לאומית. אנחנו זקוקים לניו-דיל. אנחנו זקוקים למדינה שמתחילה להשקיע בתשתיות, לא בלחלק כספים לחשבונות שגם אף אחד לא יודע איך הם יגיעו, וחושבים ש-500 או 750 שקל לאזרח יצמיחו את המשק. בדיחה. קחו את

ה-6 מיליארד השקלים האלה ותשקיעו אותם בפרויקטים לאומיים – אז תראו צמיחה: רכבת לאילת; רכבת לערד; רכבת לטבריה; פרויקט תעלת הימים, שתקוע כבר ומדברים עליו אני-לא-יודע-כמה עשרות שנים. ותנצלו את הזמן הזה לרפורמות. רפורמה בחברת החשמל – זוכרים? רפורמה בנמלים. כל הפעמים שפחדתם להתמודד עם כל הוועדים החזקים – זה הזמן. מי יתנגד פה היום? בואו ננהל דיונים על זה, לא על השטויות שאתם מביאים פה, כל פעם חוק ועוד חוק שאתם חושבים שעם החוקים האלה תתחילו לנהל.

עם החוקים האלה לא תתחילו לנהל. הגיע הזמן שבמקום להביא לפה חקיקה ובמקום למצוא את הפתרונות באמצעות חוק לזה שאתם לא יודעים לנהל, שתתחילו להתייעל ופשוט תעשו את מה שצריך. תודה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה, חבר הכנסת פורר. חבר הכנסת יבגני סובה, בבקשה. ארבע דקות, בבקשה.

יבגני סובה (ישראל ביתנו):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, לפני שנה וארבעה חודשים נכנסנו בפעם הראשונה לאולם הזה כחברי הכנסת. עשו לנו, לח"כים החדשים, יום עיון – ידידי אלי אביר, ידידי אלכס קושניר; עודד כבר היה עם ניסיון. נכנסנו לאולם הזה ואמרו לנו משפט שאני לעולם לא אשכח: אתם נכנסתם למועדון שבהיסטוריה של 71 שנה של הכנסת, רק 945 אנשים זכו להיות בו. ואז אמרתי יש לנו אוכלוסייה של תשעה מיליון איש; יש לנו אנשים שבהחלט ראויים להיות פה, באולם הזה, ולייצג את האנשים. איך זה ייתכן שבהיסטוריה של ישראל רק 945 אנשים זכו לשבת פה, לנהל את החיים שלנו, לנהל את חיי המדינה, לחוקק חוקים ובכך להיכנס להיסטוריה?

כל מי שמכיר את המסדרונות של הכנסת יודע שיש את התמונות עם הח"כים לשעבר. איזה שמות שם – גדולי האומה; אנשים שידעו להתווכח באולם הזה; אנשים שידעו לכבד אחד את השני; אנשים שגם הגיעו לסיכומים באולם הזה, פה, בשורות האלה; ראשי ממשלה; ראשי אופוזיציה; אנשים שהובילו את מדינת ישראל למקום שבו אנחנו נמצאים היום. למה אני מספר את זה? כי בשבועות האחרונים מתקיימים פה דיונים חשובים ביותר, והדיונים האלה והחוקים שכרגע הקואליציה מנסה לקדם – הם יעצבו את פניה של מדינת ישראל בחודשים ובשנים הבאות, לא משבר הקורונה.

וראש הממשלה אפילו לא נמצא בכנסת ישראל. תסתכלו על הלוח הזה שבכניסה לכנסת מי מגיע ומי נמצא כרגע במשכן, וראש ממשלה כמעט לא נמצא. גם את החוק הזה, כשהקואליציה מפעילה את סעיף 98, שזה דבר נדיר וחריג ביותר – גם את זה מעבירים. אני לא יודע אם בכלל ראש הממשלה יגיע להצביע לכמה שניות ויצא מהאולם.

קודם כול זו בושה, משום שאם אנחנו – אם הקואליציה ואם ראשי המדינה רוצים להיכנס להיסטוריה, ככה לא מנהלים היסטוריה. ראש הממשלה בנימין נתניהו, לפני כמה חודשים, כשהיה דיון על הממשלה, על הקמת הממשלה ושינוי חוק-יסוד, ישב פה, ומה הוא עשה? הוא קרא ספר של צ'רצ'יל. כולנו ראינו שם מלמעלה את הספר של צ'רצ'יל. הוא גם דאג להראות את זה לכולם, שהוא קורא ספר של צ'רצ'יל. הרבה אנשים בסביבתו מצטטים את צ'רצ'יל, כי גדולי ההיסטוריה העולמית – אז צ'רצ'יל אמר פעם משפט – גם אני אוהב ציטוטים של צ'רצ'יל. אז הוא אמר פעם משפט: ההיסטוריה תהיה אדיבה כלפיי, מכיוון שאני הוא עומד לכתוב אותה. כך אמר צ'רצ'יל. אז רבותיי, נתניהו לא כותב שום היסטוריה; נתניהו היום כותב חוקים, ההיסטוריה תשפוט את החוקים ואנחנו נתבייש בחוקים האלה. תודה רבה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה, חבר הכנסת יבגני סובה. חבר כנסת אלכס קושניר, בבקשה. חמש דקות, בבקשה.

אלכס קושניר (ישראל ביתנו):

גברתי היושבת-ראש, חבריי חברי הכנסת, גברתי השרה, אני רוצה לעשות קצת סדר, כי יש הרבה מאוד תוכניות כלכליות לאחרונה שככה נולדות לנו לאוויר העולם ואנשים מתבלבלים. אז לפני שבועיים עמד ראש הממשלה יחד עם שר האוצר והם דיברו על רשת ביטחון כלכלית מפני הקורונה. אמרו: 80 מיליארד שקלים עד יוני 2021. ושלא תתבלבלו, זה לא אותו מענק מגוחר שעלה 6 מיליארד שקלים, שאגב, בינתיים נמוג ונעלם. אנשים מתבלבלים.

אז אני רוצה לדבר על הרשת הזאת. ברשת הזאת יש בעיקר חורים. למה? כי הרשת הזאת פשוט שוכחת ציבורים שלמים. צעירים עד גיל 28 נופלים ברשת הזאת כי הם מקבלים אבטלה 20% פחות מכל השאר. ואז כשדנו על זה בוועדת הכספים, שלף שר האוצר שמי שיש לו ילד אחד יקבל תוספת של 20% – מה עם כל השאר? מה עם אלה ששירתו בצבא, הלכו ללמוד, עוד לא הספיקו להתחתן? זה החטא שלהם? אין להם התחייבויות? אין להם דברים שהם צריכים את הכסף בשבילם?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אין להם גם קצבה.

אלכס קושניר (ישראל ביתנו):

וגם קצבה אין. אבל לא. המפלגות החרדיות לחצו על שר אוצר והוא החליט שילד זה התנאי. הסטודנטים, אותם סטודנטים שעבדו במשרות חלקיות במהלך הלימודים שלהם – גם הם נופלים בחור של הרשת. למה? כי הם לא זכאים לשום אבטלה. כלום. אפס. חיילים משוחררים וחיילים בודדים זה באמת נושא כואב, כי הרי, עזבו שלא עוזרים להם – עוזרים להם באמצעות הכסף שלהם, אותו פיקדון. עכשיו, במקביל, משרד הביטחון מבטל תוכנית "ממדים ללימודים" שאמורה לממן את הלימודים. אז גם לא מממנים להם את הלימודים, וגם הדרך היחידה שהייתה להם לממן את הלימודים באמצעות הפיקדון – גם את זה הורגים, כי הם צריכים לאכול משהו, אז הם בטוח ימשכו את הכסף.

העולים החדשים – ואללה, לא היה להם סיכוי לצבור תקופת הכשרה; הם היו בחו"ל, מה לעשות? ואני שמעתי הבטחות על 80 מיליון שקלים בתוך החוק הזה. אני חבר בוועדת הכספים, עברתי על החוק – לא ראיתי את המילה "עולה" בחוק. אין, לא קיים. קשישים מעל גיל 67 יקבלו מענק. מה עם נשים שמגיל 62 כבר להיות זכאיות לקצבת זקנה? או שמישהו פה חושב שבמצב המשק הנוכחי אישה בת 63, 64, 65, 67, יכולה למצוא עבודה? כל האנשים האלה לא מעניינים את הממשלה, לא מעניינים את ראש הממשלה ולא שר האוצר.

חדרי כושר, מסעונים, אולמות אירועים, סוכנויות תיירות – מספרים להם על מקדמים; יש בחוק הזה נוסחה מאוד מסובכת. מדברים על מקדמים – נעלה את המקדם, לא נעלה את המקדם – בינתיים האנשים נחנקים. אין לאף אחד איך להתפרנס.

ודבר נוסף, העמותות. המדינה החליטה שזה הזמן להרוג את המגזר השלישי. אותו מגזר שלישי שהרבה פעמים נכנס בנעליים של הממשלה כדי להחליף אותה ולעזור לאנשים. העמותות לא מקבלות שום סיוע. באותה רשת הביטחון לא נמצא מקום לעמותות.

אז אני רוצה להגיד לכם שבועדת הכספים אנחנו נגיש מאות הסתייגויות; אנחנו נתיש אתכם בדיונים, אנחנו נתיש אתכם בהצבעות. אנחנו לא ניתן לכם מנוח עד שהאנשים האלה יקבלו את מה שמגיע להם, כי האנשים האלה הם אלה שמחזיקים את הכלכלה הזאת והאנשים האלה הם אלה שמשלמים לכם את השכר.

לכן, בשבוע הבא אתם הולכים לשבת פה 24 שעות, כל השבוע, עד שהחוק הזה יקבל את הצורה שהוא צריך לקבל. והצעירים, החיילים והסטודנטים, הקשישים והקשישות ועמותות ובעלי אירועים ומסעונים וחדרי הכושר ואולמות אירועים – כל האנשים האלה יקבלו מענה. אני מבטיח לכם שככה זה יהיה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה, חבר הכנסת אלכס קושניר. חבר הכנסת ג'אבר עסאקלה, בבקשה. חמש דקות, בבקשה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

גברתי היושבת-ראש, חברי חברי הכנסת, אני לא ארבה במילים על החוק המוצע. החוק המוצע הוא, כמובן, עוד סימן מסימני הכישלון של ניהול המשבר. הם רוצים לקחת את הסמכויות לידיהם, ולמעשה זה מייתר אותנו לגמרי, את המשכן הזה, את החברים בו. אבל אני רוצה לדבר על מה שקורה בשטח. דיברתי לפני כמה ימים עם סגן שר הבריאות ושאלתי אותו: כשאתם יושבים וחושבים מה לעשות, האם אתם חושבים גם על היישובים הערביים, על החברה הערבית? האם כשהחלטתם על סגר בסוף השבוע חשבתם על היישובים הערביים? האם דינה של נצרת הוא כמו דינה של בני ברק, למשל? האם סגירת עכו היא בדיוק כמו סגירת ירושלים או תל אביב? והוא אמר: האמת, לא. לא חשבנו על זה. לא חשבנו על זה.

אני אומר לכם, החברה שלנו – בשבוע הבא כולנו חוגגים את חג הקורבן; זה החג הכי משמעותי בשנה. ואנשים אמורים להצטייד גם בבגדים, גם במזון ובכל מיני דברים. כשסוגרים שישי-שבת, מה יכול לקרות? ביום רביעי-חמישי יבואו אנשים להצטייד, ובמקום שהדוחק וההתקהלות בחנויות יהיו בשישי-שבת, אז הם יהיו ביום חמישי וביום רביעי, אולי גם בשישי בבוקר.

מישהו בכלל מקפיד לחשוב – כאילו מקפיד על כך שבאמת לא תהיה התקהלות? אף אחד. הרי גם לרשויות המקומיות לא נתנו משאבים כדי שיוכלו לפקח, או לאכוף חוקים. ולכן, המצב הוא מצב של קטסטרופה, מצב של אין שליטה.

גם כשחשבו שסוגרים את האולמות וגני האירועים, אז סגרו – מה קורה בשטח בפועל? התפתח שוק של מה שנקרא "שוק אפור" של חתונות. החפלות קיימות. כל יום אני בפייסבוק – חברים שלי מכל רחבי הארץ, אני רואה את המסיבות ואת החתונות. במקום שזה יקרה באולם מסודר עם פיקוח, עם אחריות של בעל המקום – זה קורה בחצרות הבתים, זה קורה בכביש, זה קורה בשדות הפתוחים.

למעשה, אנחנו כאילו מקבלים בממשלה הזאת החלטות, והם לא יודעים שאי-אפשר לאכוף אותן בשטח. כלומר, הם מקבלים או גוזרים גזרות שהציבור לא עומד בהן ולא יכול לעמוד בהן. ולכן, אני חושב שהגיע הזמן באמת שבמקום לקבל החלטות מתוך פחד ופאניקה, שתהיה תוכנית. תהיה תוכנית. בואו נראה מה הממשלה מתכננת, איך היא מתמודדת עם התפשטות הנגיף הזה. והאמת, אף אחד לא יודע. אני יושב בוועדת הקורונה ואנחנו מקבלים כל יום שליפות חדשות: עכשיו קיבלנו

הודעה שמחר מתכנסת ועדת קורונה לדון בצווים החדשים. והצווים החדשים אלו שלפחות חדשות, בלי תכנון, בלי מחשבה. קצת לחץ, קצת הפגנה ישנו אותם. גם בוועדת הקורונה נשנה אותם.

אז מה הדבר הזה? הבלבול – ואני אמרתי הבוקר ברדיו שבאמת אני מאמין שלממשלה אין כוונה לבלבל את הציבור. באמת, היא לא מתכוונת לבלבל אותנו. היא בעצמה מבלבלת. היא בעצמה מבלבלת ולא יודעת מה כן לעשות ומה לא לעשות.

ובואו תחשבו על המסעדות. אומנם פתחנו את המסעדות בכוח הסמכות שלנו כוועדת קורונה, שעכשיו עם החוק הזה כמובן מושכים את השטיח מתחת הרגליים של הוועדה. הם החליטו. החליטו לפתוח את המסעדות. המסעדות נפתחו עם כל ההגבלות ועם כל ההנחיות, אבל לבעלי המסעדות לא ברור מה יקרה מחר, מה יקרה מחרתיים. ברור שהממשלה יכולה בככה לסגור אותם שוב. ואני חושב שהממשלה מפקירה למעשה את כל בעלי העסקים, את כל העצמאים, בנוסף להפקרה של מאות אלפי עובדים שהוצאו לחל"תים או יצאו לאבטלה.

אתמול השתתפתי בהפגנה של בעלי המסעדות ועובדי המסעדות בחיפה. הפגנה מאוד מאוד מאורגנת ומסודרת ויפה. האנשים משוועים – חבר'ה – לתמיכה. התמיכה לא מגיעה. הם משוועים לפיצויים. הפיצויים לא מגיעים. אני אומר לכם, יש לי חבר שיש לו מסעדה; ניצלתי את ההזדמנות שבוע שעבר, כשפתח, והלכתי אליו. הוא אמר לי (בערבית: ח'רב בתי), בתי חרב עליי. בתי חרב עליי. אני אומר לו: רגע, קיבלת פיצויים, לא? הוא אומר לי: כן, קיבלתי 7,500 שקל. 7,500 שקל זה בקושי שכר הדירה שאני משלם למסעדה. תחשוב על כל ההוצאות האחרות שלי.

והגיע הזמן שהממשלה תיקח אחריות, תפצה את האנשים ותעזור להם, ושתהיה לה תוכנית להתמודד עם משבר הקורונה. תודה רבה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה, חבר הכנסת עסאקלה. חברת הכנסת סונדוס סאלח, בבקשה. חמש דקות, בבקשה.

סונדוס סאלח (הרשימה המשותפת):

תודה רבה לך. כבוד היושבת-ראש, חברי וחברות הכנסת, חוק סמכויות מיוחדות, שקוראים לו בעברית מדוברת: חוק לביטול הכנסת – אותה כנסת, הבית של המחוקקים, המקום שהציבור שלח אותנו אליו כדי לייצג אותו נאמנה; לייצג את האתגרים שהוא חי בהם ביום-יום, במיוחד בצל המשבר הבריאותי, הכלכלי, החברתי הקשה; שלח אותנו לייצג את הקשישה שיושבת בביתה ולא יודעת, וחוששת, ואין לה כסף לקנות תרופות; לייצג את העובדות הסוציאליות שכמעט קרסו תחת התנאים

הקשים במסגרת העבודה; לייצג את האחים והאחיות; לייצג את הערבים; לייצג את האוכלוסיות המוחלשות.

הממשלה הזאת, שמהרגע הראשון לא מנהלת את המשבר הבריאותי, הכלכלי, החברתי הקשה הזה – כאילו היא מנהלת מלחמה נגד אויב. במקרה הזה זה האזרחים של המדינה הזו. ממש התייחסות כאל אויב. ומנצלת את המצב לרכז בידיים שלה יותר כוח ושליטה על מי שהיא רואה כנתיני המשטר, ולא אזרחים שווי זכויות שיש לה, לממשלה, חובות כלפיהם, ואחריות לחיים, לבריאות ולקיום שלהם – הכלכלי, החברתי והבריאותי.

הלילה, שוב כמו גנבים, בחסות החשכה, מבקשת הממשלה להעביר את חוק ביטול הכנסת. ממש חוק ביטול הכנסת. לשנות את מאזן הכוחות בין הממשלה המבצעת מדיניות לכנסת שמפקחת עליה. התבלבלו הקלפים. לפני פחות משבוע, באחת מהצהרות הנאשם נתניהו לתקשורת הוא אמר בבירור שתהליכי החקיקה מפריעים לו להתנהל – מפריעים לדיקטטור לקבל החלטות שמשרתות את האינטרסים הפוליטיים האישיים הצרים שלו. כמעט כמו שהאזרחיות והאזרחים פה משעממות אותו, במקרה הטוב. החקיקה מקשה עליו לבסס החלטות על נתונים מיותרים בעיניו.

והינה, כמה ימים אחרי, נמצא הפתרון – לא עוד תהליכי חקיקה וביקורת על ניהול הממשלה, אלא חותמת גומי. ממש חותמת גומי. זהו צעד נוסף, שלב בתהליך ריקון הכנסת מתוכן – וזה לא הניסיון הראשון, אבל תחת חסות ממשלת האחדות זה מצליח הפעם, ובגדול. היום צריך היה להביא סרט אדום ולציין את סלילת מסלול עוקף כנסת – נתיב מהיר לריכוזיות יתר ודיקטטורה, שבו השליט היחיד והמנהל בפועל הוא אחד ויחיד ואין אחר מלבדו, נתניהו.

הבוקר חסמו פעילות ופעילים בגופם את הכניסות למשכן, נשכבו על הכביש, נעצרו, שיבשו את ההתחלה הרגילה של כולנו. כשהיינו צריכות וצריכים לחפש דרכים חלופיות, שונות ויצירתיות להיכנס לכאן, ולעשות את העבודה שנבחרנו לעשות אותה – אותם אנשים ששלחו אותנו לכאן, אותם אנשים שעכשיו הם במצוקות רבות מחוץ לבניין הזה – לעשות את הלא-אפשרי לאפשרי ולחוקים. הבוקר הזכירו לי המפגינים שאנחנו, נבחרות ונבחרי הציבור, פה בשבילם, בזכותם ולמענם.

עכשיו, הערב, מזכיר לנו ראש הממשלה, והממשלה בראשותו, זה הקבוע וגם החליפי, לכאורה, שמבחינתם כולנו פה תושבים, תושבות, אזרחים ואזרחיות, וחברות וחברי הכנסת פה בשבילם, ובפרט בשבילו. כולנו שבויים, ומשרתים את המשך כהונתו והישרדותו הפוליטית של הנאשם בפלילים – מי שמזמן התעורר ולא רואה את טובת הציבור אל מול עיניו. עבורו, הכנסת, הוועדות השונות, וחברות הכנסת רק מאשרות את החלטות והצהרות הממשלה. בעצם רק את ההצהרות של בן אדם אחד, במקרה הזה נתניהו – בלי פיקוח מראש, בלי מידתיות, בלי שאלות, פשוט ככה.

ועכשיו, גם הלילה אני פה, להתנגד מכאן, למרות הכול, כל עוד אפשר לפחות את זה, לעמוד לצד האנשים שחיים את ההשלכות של חוסר ההתנהלות הזו, את חוסר האחריות הזו, שאין להם איך לשלם חשבונות בסוף החודש - -

היו"ר אורנה ברביבאי:

חברת הכנסת סונדוס.

סונדוס סאלח (הרשימה המשותפת):

- - איך למלא את המקרר, איך לעבוד, לחיות בביטחון ובבריאות. והם סובלים מקבלת ההחלטות, השרירותיות ומסכנות החיים. תודה רבה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה, חברת הכנסת סונדוס. חבר הכנסת סמי אבו שחאדה, בבקשה. שלום לך, מה שלומך?

סמי אבו שחאדה (הרשימה המשותפת):

מצוין, ברוך השם.

היו"ר אורנה ברביבאי:

חמש דקות.

סמי אבו שחאדה (הרשימה המשותפת):

חמש דקות. גברתי היושבת-ראש, חברות וחברי הכנסת, ערב טוב. עוד חוק בעייתי, אבל עם שם מדהים. בממשלה הזאת אין הרבה הצלחות שבהן אפשר באמת להגיד: כל הכבוד על העשייה, אבל ללא ספק לקופירייטר של הממשלה הזאת מגיע שאפן. החוק הנורווגי, חוק הקורונה הגדול, ראש ממשלה חליפי – כל מיני שמות כדי להכשיר את השרץ.

ואנחנו פה, יש לנו חוק חדש, שנקרא חוק ביטול הכנסת, או שתפקידו בעצם – חוק ביטול הכנסת, יקראו לו בשם יפה כדי לשכנע את הציבור, ינסו לתת לו שם אחר. אבל מה שברור פה זה המשך התהליך שקורה כבר, שהזהרנו ממנו כמה פעמים. זה אותו המשך של תהליך העברת כל

הסמכויות לממשלה, רק שאין ממשלה מתפקדת. ראינו היום את המצב של הממשלה, והיחסים בתוך הממשלה וחילוקי הדעות. אז ראש הממשלה לא רוצה להסתכן וגם לא רוצה ממשלה. כל היחס שלו לכנסת ולממשלה זה תפאורה.

עכשיו הוא רוצה את כל הסמכויות. היינו נותנים לו את כל הסמכויות אם הוא היה באמת מנהל את המאבק בקורונה בצורה לפחות סבירה, אם הוא היה קצת מצליח, אם האנשים היו רואים קצת תקווה. היינו אומרים שזה משבר, שזה מצב חירום. עזוב את זה שהוא מושחת, ותיקים פלייליים וכו', אולי בתקופה הזאת הוא ראוי לנהל. אבל כנראה שהקורס ב-MIT לא עזר לו יותר מדי, או שכנראה הקורס ב-MIT לא הספיק. ואנחנו רואים התנהלות בעייתית בכל תחום: תחום המסעדות, וכל מי שעוסק במלונאות ותיירות; ראינו מה היה עם העובדים הסוציאליים; מה היה עם האחים והאחיות. יש חוסר שביעות רצון אצל כל האוכלוסייה.

עכשיו, בהתחלה הקופירייטרים שלו ניסו לצבוע את המפגינים – שמאל קיצוני, אנרכיסטים, דגל פלסטין. ובכלל, צריך לכבד את כולם, זה שיש שם דגל פלסטין – אבל ניסו לצבוע אותם, לא הצליח, כי ברור שזה כל העם מי שנמצא שם ברחובות. האנשים, לא טוב להם מהניהול הזה של המשבר. במקום שיתפטר, במקום שיתעורר, יגיד: טוב, טעיתי, אני אתן למישהו אחר מהקרובים אליי לנהל – אוקיי, לא יתפטר, זה אי-אפשר לצפות ממנו, אין מה לעשות. אבל לפחות יגיד שהוא מסמך מישהו אחר שאולי יביא היבט אחר, מחשבות אחרות, דרך אחרת לנהל את המשבר.

הוא אומר: לא, לא, עזבו, אני הרסתי, תנו לי להרוס את הכול. איך אנחנו יכולים להסכים למשהו כזה? איך הכנסת יכולה לקבל חוק שמבטל את הכנסת? מה, אנשים פה בכנסת לא נשלחו כדי לשרת פה את הציבור? גם לא האנשים בקואליציה? התפקיד שלהם לשרת רק את אדונם נתניהו? הם לא חושבים שיש להם ציבור שצריך לחזור אליו בסוף? האמת שאם אנחנו ממשיכים באותו קצב, באותה דרך, כנראה שגם לא יהיה צורך – לא בפרלמנט ובפעם הבאה לא יהיה צורך בבחירות. יהיה מלך. המלך הזה יישאר פה עד שהוא יחליט אחרת או עד שאלוהים יחליט אחרת.

אני חושב שהחוק הזה הוא המשך ההידרדרות של החברה והמדינה, והמשטר בישראל, להיות חברה יותר אוטוקרטית ויותר דיקטטורה. ולכן אנחנו נצביע נגד החוק הזה. אני מקווה שכל מי שאכפת לו מהמעט – אני לא חושב שישראל היא מדינה דמוקרטית למופת, בלשון המעטה, אני לא חושב שהיא דמוקרטית בכלל – אבל לפחות מהמעט שיש מהמשטר הסמי-דמוקרטי, משהו כזה, שאפשר אולי להציל חלק ממנו כדי לנהל איזושהי מערכת, כדאי שגם הם יצביעו נגד, ונראה את התוצאות. תודה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה, חבר הכנסת סמי אבו שחאדה. חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין, בבקשה.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

יו"רית נכבדה, חברות וחברים, כואב הלב. אני עומדת כאן וחושבת על חוק הסמכויות המיוחדות, ואני מנסה לחשוב על איזה סמכויות אנחנו מדברים בדיוק ומה כאילו המיוחד שאנחנו הולכים לקראתו. במקום שראש הממשלה יחשוב איך לנצל את הסמכויות המיוחדות כדי להיטיב עם האזרחים, כדי לאפשר ולו במעט שיהיה להם יותר קל – זאת המחשבה הנורמטיבית. אבל לצערנו הרב, זה לא קורה.

אתמול כל הלילה, כמעט עד לשעות הבוקר המוקדמות, הרעשים, המפגינים והמפגינות ברחובות ירושלים לא עצרו, זעקו וזעקו. זעקתם הגיעה עד לרחוק, אבל כנראה לא לאוזנו של ראש הממשלה, שהפגינו על יד ביתו. אני אומרת בכאב רב שאם אנחנו נמשיך בהתנהלות הזאת, אנחנו עוד מעט נמצא את עצמנו כשאנחנו בשביתה כללית, ואנשים יצאו בהמוניהם לרחובות, ונביא עוד חורבן לקצת, למעט, שעדיין קיים, ופועל ועובד. לא יודעת כמה זה הזוי, אבל עדיין יש לי ציפייה כאילו שהקול הזה של ההיגיון הוא שינצח. אבל כשאני מסתכלת גם על הכנסת הריקה, אני יותר ויותר בטוחה שאנחנו בכלל לא בכיוון הזה. כל עוד יש ממשלה ומי שעומד בראשה יכול לקבל את ההחלטות, רק הוא ועל דעת עצמו, ולעשות כרצונו, אל לנו לצפות לדברים אחרים.

בזמנים קשים כמו הימים האלה שאנחנו עוברים, כאשר אחוזי האבטלה רק עולים, כאשר הסטודנטים והוריהם קורסים תחת הנטל, כאשר יותר מ-30% ממשקי הבית יש בהם לפחות מובטל אחד. ועוד הגרוע מכול, גם שלא השכיל לקבל החלטות נכונות לגבי ההתנהלות של ההתמודדות עם המשבר הבריאותי. שוב פעם אנחנו בתוך אוקיינוס שלא יודעים איפה מתחיל, איפה מסתיים, סוער. וכל מה שטוב, משתבש ומושתק; גם השמחות וגם החג שמתקרר ובא. ואנחנו בתקופה כזו של השנה, חלקנו בצום ומחכים לשמחה של החג, מחכים ומנסים גם להתייחד עם המטרה ועם הרעיון של החג הזה באופן ספציפי. חג הקורבן, שהוא חג של הקרבה, שהוא חג של להרגיש את האחר, שהוא חג של לעשות טוב, אבל פה אנחנו רק מקשים ומקשים ומקשים ומערימים קשיים על כלל האזרחים במדינה הזאת, ובמיוחד על האנשים בחברה הערבית.

לא יכול להיות שגם בתקופה כזו בסופי שבוע החנויות ייסגרו והמסעדות ייסגרו והכל ייסגר, ובטוחה אני שגם לקראת החג גם אנחנו ניסגר בבתים. אתם יודעים מה? אישית, הייתי מוכנה שנשב שבועיים שלמים בבית, רק שנצא מכל התווה ובוהו הזה. אבל מה, שבעל הסמכויות המיוחדות ייקח את הדברים לידיים, יקבל החלטה נכונה, ונצא אחר כך לדרך הנכונה. תודה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה לך. חבר הכנסת עופר כסיף, בבקשה. בבקשה, חמש דקות.

עופר כסיף (הרשימה המשותפת):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אפשר לכנות את החקיקה היום בשם אפילו, לא רק משום שמדובר בסוף דבר – סופה של הכנסת כריבונית וכקובעת – אלא גם משום שבדרמה היוונית היה נהוג שבסוף המחזה היה עולה על הבימה שחקן שמגלם אל, שכביכול פותר את כל התסבוכות שהתפתחו במהלך ההצגה.

חוק ההסמכה הישראלי הוא החוק שמסמיך את ראש הממשלה נתניהו להכריז על מצב חירום, לחוקק, לגזור גזרות, להטיל מגבלות ולקבוע עונשים ככל העולה על רוחו, ללא כל פיקוח פרלמנטרי. כל שירצה הדיקטטור המושחת – יהיה; כל הוראה שייתן – המשטרה הברוטלית תבצע. הינה, על בימת הפוליטיקה הישראלית באפילו של הכנסת עולה האל נתניהו, האפופיאזיס – כפי שכינו את מוסוליני – האיש שנשלח מטעם ההשגחה העליונה.

החוק הזה, שצפוי להיות מאושר כאן היום, הוא שינוי משטרי קיצוני שטרם נראה כמותו מקום המדינה. אם עד כה הייתה מעין הפרדת רשויות, בין הרשות המחוקקת, המבצעת והשופטת, תיכף הרשות המחוקקת תהיה לא יותר מאשר סרח עודף בתהליך קבלת החלטות; גוף משקיף בלבד, "במקרה הטוב", במירכאות, שהשפעתו על ניהול המדינה מוגבלת מאוד ותחומה לדיון בחלק מהחלטות הממשלה. זהו חוק הסכמה מובהק, חוק שבו הכנסת מסמיכה את הממשלה, ובעיקר – כפי שנאמר קודם בסעיף 38 – את ראש הממשלה להיות כל יכול להחליף את הכנסת.

החוק הזה הוא חוק דיקטטורה בתחפושת של קורונה. העמדת הפנים היא כאילו שהחוק נועד לסייע לממשלה ליישם החלטות מהירות ולטפל בקורונה, אבל עד כה הממשלה לא הסתבכה רק ביישום החלטות, אלא בעיקר בקבלת החלטות. זו לא הייתה הכנסת שעיכבה את עבודת הממשלה; זו עבודת הממשלה שהייתה רשלנית "במקרה הטוב" – במירכאות שוב – ומונעת מאינטרסים חשובים, במקרה הרע. זה שוב ושוב הממשלה שנתפסת בקלקלתה, מקבלת החלטות על סמך מידע חלקי או לא קיים. הממשלה לא זקוקה לשום סמכות מיוחדת כדי לגייס עוד אלפי חוקרים אפידמיולוגים, כדי לקצר תורים לבדיקות או כדי לקצר את משך הבדיקות. על שלושת הצעדים הללו כל המומחים מסכימים מזה חודשים, והממשלה בכלל לא שוקלת לקדם אותם. זה לא מעניין אותה.

ועכשיו, כשהחוק הזה יעבור – זהו. אפילו, כפי שאמרתי. הממשלה, אבל למעשה העברייני העומד בראשה, הוא שיוכל לעשות במדינה ובמערכת אכיפת החוק ככל העולה על רוחו. הוא יכריז על מצב חירום; יקבע עבירות פליליות ואת הסנקציות על הפרתן; יחליט כיצד ייאכפו – והכנסת תוכל רק להתבונן מהצד ולא לעשות דבר. כל הדיווחים כאילו הוכנס פיקוח פרלמנטרי בחוק הם שקריים.

בוועדת החוקה הוכנס שינוי בחוק, כך שכביכול התקנות שמתקינה הממשלה לא ייכנסו לתוקף אלא לאחר 24 שעות, שבהן הוועדה תתכנס ותאשר או תדחה אותן. הסעיף הזה הוא פייק ניוז, שקר מוחלט ובוטה. הסעיף אחריו קובע כי הממשלה, כלומר ראש הממשלה, יכולה להתקין תקנות "דחופות", במירכאות, גם ללא תקופת שיהוי.

עד כה כל החלטות הממשלה בתקופת הקורונה הוגדרו כדחופות. הם לא יעבירו דבר אחד במסלול הפיקוח של 24 שעות. זה כמו שהם משתמשים בסעיף 98 שוב ושוב, כדי למנוע דיונים בכנסת. ה"דחוף" – זה הרגיל שלהם. הכול חירום. דיון זה מיותר. הצדיעו למשטר.

תזכרו מה אני אומר כאן, חברי הכנסת. הממשלה האוטוריטרית הזאת לא מתכוונת לרגע אחד, לשנייה אחת, להעביר משהו דרך הוועדה. קודם כול, הם יקבלו החלטות בדיונים סודיים שלא חשופים לציבור, ואז יישמו אותן, ואז יעשו כאילו הכנסת מפקחת עליהם. אם ועדה כלשהי תעז להרים את הראש, ולבטל תקנה בדיעבד, אז יתקימו אותה שוב באותה הדקה, ואולי יפטרו את ראש הוועדה. אין דין ואין דיין, רק ראש ממשלה דיקטטור עבריין.

אני חושב שעל הבמה הזאת אמרתי כבר הכול. הגיע הרגע לתת את הבמה לחברות ולחברים הנפלאים שנמצאים בקבוצות הפעילות המרשימות בשטח. אני מדבר למשל על פעילי תנועת חד"ש ברחבי הארץ, והפעילים המסורים של קריים-מיניסטר שרודפים את המושחת כמו שצריך לרדוף מושחתים; וכל הפעילים הצרים על בלפור יום וליל; ואנשי המועצות המקומיות הערביות, וארגוני העובדים של העובדים הסוציאליים והאחיות והעצמאים - -

היו"ר אורנה ברביבאי:

חבר הכנסת כסיף.

עופר כסיף (הרשימה המשותפת):

אני מסיים מייד. - - ומורי הדרך, בעלי המסעדות ואולמות האירועים וחדרי הכושר, האמנים ועובדי תעשיית התרבות, תנועות הנוער, ארגוני הנכים. אני מצדיע ומוריד כל כובע בפני האלפים, שיוצאים לרחובות למען כולנו ולמען החברה כולה. לצדק ולדמוקרטיה. אני קורא להם להמשיך ביתר שאת לצאת ולמחות בהמוניהם, ולא לוותר. זה יאפשר גם לנו להמשיך את המאבק למען צדק ודמוקרטיה. אנחנו צריכים אתכם, המפגינים המוחים בחוץ. צאו לרחובות. תודה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה. חברת היבה יזבק, בבקשה.

עליזה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד-תל"ם):

- - - מאוד מעניין.

היבה יזבק (הרשימה המשותפת):

על מה?

היו"ר אורנה ברביבאי:

חמש דקות, בבקשה.

היבה יזבק (הרשימה המשותפת):

תודה. כבוד היושבת-ראש, חברות וחברי הכנסת, אנחנו עומדים כאן היום כדי להצביע על חוק – שיעבור, לצערי הרב. חוק מחפיר שמבייש כל מדינה, כל מדינה. האמת? אותי זה לא מפתיע. לאורך כל המשבר הזה, כל מה שאנחנו רואים מצד הממשלה זה עוד ועוד ועוד ניסיונות לנצל את הקורונה כדי לרמוס זכויות אדם, זכויות אזרח וזכויות פרט, ולהכפיף את כל נבחר הציבור כאן לרצונות שלהם.

תראו איזה אבסורד זה. אנחנו כאן במליאה, חברי הכנסת, מצביעים על חוק שבאמצעותו הממשלה בעצם יכולה לעקוף אותנו, אנחנו – נבחר הציבור הלגיטימיים – להגביל את יכולותינו לבקר את הפעילות שלה. למה לכל הרוחות שנצביע בעד חוק כזה? חוק ששולל מאיתנו סמכויות שניתנו לנו על ידי ציבור שלם שבחר בנו, כדי לייצג אותנו כאן, לשמור ולשמר את הזכויות שלו. אף מצב חירום לא מצדיק דיקטטורה. אף מצב חירום לא מצדיק חקיקה המשנה את כל המערכת הפוליטית בבת אחת, גם אם מדובר בחקיקה שלכאורה היא זמנית.

זה מקומם שיש כאן קואליציה שלמה שהיא שבויה של הדבר הזה; שבויה של מי שיש להם אינטרס לשמר את כל הכוח בידיהם. הצעת החוק הזאת מנוגדת ליסודות החוקתיים הבסיסיים והעקרונות של הפרדת הרשויות, שאתם כאן, במשכן הזה, אמונים, בין היתר, להגן עליהם. זו האחריות של כולם כאן. אתם מאפשרים כאן, בחוק, פגיעה בלתי מידתית בזכויות יסוד ובחירויות הפרט, ללא קריטריונים ברורים. אתם רוצים להגביל בצורה עוד יותר מופרכת את היכולת שלנו לפיקוח פרלמנטרי.

אכן, אנחנו נמצאים במצב חירום מתמשך מאז חודש מרץ, אך בעוד חלקנו כאן, במשכן הזה, מנסים לפעול למען האזרחים – כן, למען כלל האזרחים בתוך המדינה – יש ממשלה שפועלת בחוסר סמכות; מטילה מגבלות על ימין ועל שמאל; עושה מה שהיא רוצה; פוגעת בפרטיות של אנשים; פוגעת בזכויות אדם; שוללת את זכותם של עצורים ושל אסירים להליך הוגן; פועלת לדכא הפגנות ומחאות, ומכניסה אותנו רק עמוק יותר למצוקה כלכלי ולעוני קשה.

אנחנו בחברה הערבית יודעים מה זה עוני. עוד לפני הקורונה היו כ-50% מהערבים מתחת לקו העוני. אנחנו גם יודעים טוב מאוד מה זה דיכוי אלים של מחאה, ומה הם מעקבי השב"כ. אתם לא מחדשים לנו כלום, אבל עכשיו גם את המינימום הזה שיש לנו כאן, הכוח הפוליטי שיש לנו כנבחרים ציבור, גם את זה אתם מבקשים להפקיע. אתם רוצים לקבוע סדר חדש, שבו אתם מחליטים ואנחנו צריכים לבטל שוב ושוב. סדר כזה לא מקובל עלינו.

אני קוראת לכל מי שנשארה טיפת שפיות בנפשו להתנגד לביזיון שמתרחש כאן בשם הקורונה. תודה.

היו"ר אורנה ברביבאי:

תודה רבה. חבר הכנסת יוסף ג'בארין, בבקשה.

היו"ר מנסור עבאס:

בבקשה, חבר הכנסת יוסף ג'בארין, חמש דקות.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

סלאם עליכום.

היו"ר מנסור עבאס:

עליכום אל-סלאם.

יוסף ג'בארין (הרשימה המשותפת):

כבוד היושב-ראש, (אומר מילים בשפה הערבית), חבריי חברי הכנסת, אני רוצה לפתוח את דבריי בלברך את העובדות והעובדים הסוציאליים על ההישג החשוב שהיה להם, בעקבות המאבק

שפתחו בו בשבועיים האחרונים, והשביתה שהסתיימה בהישג בהחלט מכובד, מרשים. הוא מרשים במיוחד כשהוא מגיע אחרי מאבק ציבורי עממי; אחרי הפגנות ברחובות.

לכן, אני מברך את האיגוד ואת כל העושים במלאכה החשובה הזו, ואני אומר להם שההצלחה שלהם היא לא רק הצלחה של העובדות והעובדים הסוציאליים, אלא הצלחה של כל הציבור, שחרד לגורלם של השירותים החברתיים ורוצה לקדם את השירותים הללו, למען כלל הציבור, אבל במיוחד למען האוכלוסיות המוחלשות.

החוק שנחקק היום ולצערי הכנסת הולכת לאשרר הלילה, הוא חוק מסוכן מאוד, כי הוא מהווה פגיעה קשה – והייתי אומר: אנושה – ביכולת של הכנסת כפרלמנט, שאמור לפקח ולבקר את הרשות המבצעת, את הממשלה. פגיעה אנושה ביכולת הזו, על ידי קביעת סמכויות, כמעט באופן בלעדי, בידיו של הדיקטטור בממשלה הזו. חוק שפוגע בכנסת, כדי לחזק בעצם את מעמדו של ראש הממשלה כשולט יחיד בכל מה שקשור למשבר הקורונה.

אני חושב שאלפי ועשרות אלפי המפגינים בשבועות האחרונים, כאן מול משרד ראש הממשלה, ובתל אביב ובנגב ובגליל, הם הקול הכי מפורש נגד ההתנהלות של הממשלה ונגד המדיניות של הממשלה ונגד הכאוס שהציבור מרגיש בהתמודדות עם המשבר. אזרחים ותושבים שאין להם מה לאכול בבית – אחרי תקופה ממושכת של פגיעה כלכלית – אזרחים ותושבים שאין להם מה לאכול בבית, לא יאכלו עכשיו את השקרים של הממשלה ושל מי שעומד בראשה.

ובמובן הזה, החוק הזה – החוק של מה שנקרא, חבר הכנסת יעקב אשר, חוק הקורונה הגדול, קוראים לו על המסך – חוק הקורונה הגדול, הוא כל כך קטן וכל כך נבזי, בפגיעה ברשות השלטון שהייתה אמורה להיות המרכזית, שזה הפרלמנט והכנסת.

הציבור שיוצא להפגין, הוא מביע חוסר אמון בהחלטות הדיקטטוריות, באותו שלטון יחיד של ראש הממשלה. לכן אני אומר לכם שהניסיון הזה לייתר את תפקידה של הכנסת, הניסיון הזה לסרס את הכנסת, הוא ניסיון שרק יחמיר את הפגיעה באזרחים ובתושבים; הוא ניסיון שרק יעמיק את המשבר.

לכן, אני מקווה שחברי כנסת מהקואליציה יתעשתו ויידחו את החוק הזה, כדי באמת לאפשר לכנסת למלא את התפקיד שלה – את מה שהיה אמור להיות התפקיד שלה – לפקח ולבקר, לאשר מראש פעילות ממשלתית והחלטות של ראש הממשלה, ולא אישורים בדיעבד אחרי שהם נכנסים לתוקף.

אני קורא לחבריי בקואליציה להתעשת, וטובה שעה אחת קודם. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת יוסף ג'בארין. יעלה ויבוא חבר הכנסת סעיד אלחרומי, בבקשה – לא נמצא. חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן, בבקשה, חמש דקות.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

ערב טוב, וזה אכן ערב טוב. ערב טוב כי היום העובדים והעובדות הסוציאליות הוכיחו שוב שרק מאבק עיקש, רק יציאה למאבק שהוא כל כך צודק והתעקשות על הזכויות, הם אלה שיביאו את הפתרונות.

העובדות הסוציאליות, בהנהגתה של יו"רית האיגוד ענבל חרמוני – שאני מנצלת את ההזדמנות הזו להגיד לה: נתת דוגמה לכל הקבוצות שמנסים להחליש אותן, שמנסים לדכא אותן, איך מנהלים מערכה, עם גב זקוף, עם אמונה בלב שאפשר לנצח מערכת שכולה מבפנים רקובה. מסריחה כבר מרוב ריקבון.

16 ימים שבתו העובדות הסוציאליות. מה הייתה התוכנית של הממשלה הזו כדי לתמוך באלה שעומדות בפני התפרצות של משבר כלכלי-חברתי, שסובלים ממנו לא רק אלה שסבלו לפני משבר הקורונה, אלא התווספו עוד ועוד?

ביום אחד הממשלה כבר נכנעה לשביתה של האחיות – וטוב שהיא עשתה את זה. זה גם כן היה מאבק צודק, אבל כנראה מה שהבהיל את הממשלה הזו זה התמונות שעלו להתפרסם על אנשים במיטות, על חולים בזמן מגפה ואין מי שיטפל בהם.

אבל אלה שצריכים להיות מטופלים על ידי העובדים הסוציאליים, אף אחד לא מוצא אותם ומצלם אותם, אז היה אפשר להתעלם מהעובדות הסוציאליות ואפשר היה לעצום עיניים, כי אין תוכנית לממשלה הזו.

מי שרוצה להטעות אותנו שבמשבר הזה, יש לממשלה תוכנית איך לנהל אותו, טועה בגדול. אין תוכנית; יש שליפות; יש כניעה, כאשר מבינים שההפגנות מגיעות עד הבית הזה, כאשר רואים את הכעס ואת ההתפרצות של האנשים – ואלה לא שמאלנים. יש ביניהם שמאלנים – ואני גאה שיש ביניהם שמאלנים – אבל הם בדיוק האזרחים הפשוטים, שלקחתם להם את הלחם מתוך הבית; אלה בדיוק האנשים שמוטטתם את העולם שלהם, כי אתם לא יודעים להנהיג. אתם רק הולכים כמו עיוורים אחרי המנהיג.

התוכנית היחידה שיש למר ביבי נתניהו – בנימין נתניהו – זה להפוך את המדינה הזו ממדינה אתנוקרטית – ושיתעוררו מי ששמחו והיו גאים שחוקקו חוק להפוך את המדינה למדינה אתנוקרטית – לוקח לכם את המדינה האתנוקרטית שאהבתם, והופך אותה למדינה אוטוקרטית. המדינה של המנהיג; המדינה שדורסת את זכויות האדם וזכויות האזרח; שדורסת את מה שנשאר משולי הדמוקרטיה, כדי להגן על המנהיג.

לניהול הכושל הזה, אפשר למצוא הוכחה כאשר מסתכלים על המדינות שהתגברו על המשבר – משבר הקורונה – או לפחות מצליחים להתגבר ולצלוח אותו. כאשר אנחנו מסתכלים ורואים שהם לא דרסו זכויות אדם. להפך, הזרימו תקציבים, תמכו באזרחים שלהם, טיפלו באזרחים שלהם.

המהלך הזה הוא הגשמה של האידיאולוגיה והמדיניות של נתניהו. העולם שהוא רוצה לבנות המדינה שהוא רוצה לבנות, היא שאין בה מערכת בתי משפט, אין בה כנסת, אין גם ממשלה, יש רק את המנהיג. המדינה היא המפלגה השלטת; המפלגה השלטת היא המנהיג; המנהיג, ככה יוצא, שהוא המדינה. זוהי המשוואה להקמת דיקטטורה פשיסטית במיטבה, או עם כל מגרעותיה.

אתם, כאשר אתם מצביעים עם החוק הזה ועם כלל החוקים שמובאים בלילה, בסתר, כדי שאף אחד לא יידע על מה מדברים, כאשר מרימים יד ומצביעים על החוקים האלה, אתם בעצמכם אלו שתומכים בחוקים האלה. בונים את הדיקטטורה הפשיסטית.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן. יעלה ויבוא חבר הכנסת אנטאנס שחאדה. חמש דקות, חבר הכנסת אנטאנס שחאדה.

אנטאנס שחאדה (הרשימה המשותפת):

התכוננתי לעשר דקות, למען האמת. אה, חמש? טייב.

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, בשעת לילה מאוחרת כזו, אנחנו באים לדון בנושא שעלול לשנות את המציאות הפוליטית של כולנו בעצם. אנחנו, כאוכלוסייה הערבית, למודי ניסיון במאבקים פוליטיים. זה לא חדש. כמעט מאז קום המדינה, אנחנו מנהלים מאבק פוליטי לשינוי אמיתי – לשינוי פוליטי אמיתי. ומתוך הניסיון שלנו – ואני אתן כמה דוגמאות עוד מעט – אני ממליץ לכל אלה שאינם מרוצים מהמציאות הפוליטית, שיוצאים לרחובות בימים האלה, ורוצים, לכאורה, שינוי, לדרוש את השינוי האמיתי. לא לוותר על השינוי האמיתי. דרישות כלכליות, חברתיות הן חשובות מאוד,

אבל מתוך הניסיון שלנו – ושלכם גם כן, של האחרים – זה לא יחולל שינוי. זה לא ישיג את המטרות, כל עוד לא נגדיר את הבעיה בצורה נכונה.

אנחנו, כולנו, עכשיו מתפלאים ושואלים, ורואים שאנחנו הולכים לקראת משטר דיקטטורי, תחת אילוץ הקורונה, תחת אילוץ המצב – מצב החירום הבריאותי והכלכלי. אנחנו לקראת משהו חדש, אחר, שאתם לא ידעתם. אנחנו מכירים את זה טוב מאוד; אנחנו מכירים את זה מיום האדמה, חבריי חברי הכנסת והאזרחים. ביום האדמה, האוכלוסייה הערבית יצאה במחאה פוליטית, לאומית בראש ובראשונה, שהייתה קשורה לאדמות, לקרקע – כי סוגיית הקרקע נתפסת אצלנו כסוגיה לאומית. זכות לאומית ולא רק זכות אזרחית.

היו"ר מנסור עבאס:

חבר הכנסת אנטאנס שחדה, אתה יכול להמתין קצת עד שיחזור שר למליאה.

אנטאנס שחדה (הרשימה המשותפת):

היא הייתה. אוקיי.

היו"ר מנסור עבאס:

איפה היא?

אנטאנס שחדה (הרשימה המשותפת):

כן, כן, היא יצאה כנראה. אני ראיתי אותה.

היו"ר מנסור עבאס:

חובה שיהיה שר במליאה.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

הלכו לישון.

קריאה:

הלכה שנייה לשירותים.

היו"ר מנסור עבאס:

אוקיי.

אנטאנס שחאדה (הרשימה המשותפת):

לא אכפת לי להמשיך. לא אכפת לי להמשיך. את הזמן הזה תחזיר לי, אדוני היושב-ראש. המאבק על האדמה, כאשר היישובים הערביים הכריזו על השביתה – כי זה היה נושא כאוב וכואב, ונושא לאומי ולא רק אזרחי – הממשלה אחרי יום האדמה, בדוח קינג, ניסתה לעוות את המאבק והמציאות, ולטעון שכאילו בעיות הכלכלה, המחייה, היום-יום, הן שהוציאו – או דחפו – את האוכלוסייה הערבית למחאה, ששילמנו עבורה הרוגים ופצועים, אבל הצלחנו להפסיק את גזל וגניבת הקרקעות דאז, בשנות השבעים.

עוד פעם בשנות האלפיים, כאשר יצאנו למחות על הדיכוי של בני העם שלנו, על רצח האוכלוסייה הפלסטינית בשנת 2000, זאת הייתה עמדה פוליטית-לאומית ממדרגה ראשונה. אבל גם אחרי העימות ואחרי המחאה, הממשלה ניסתה עוד פעם לתאר את זה כאילו הייתה מחאה כלכלית – בעיות יום-יום, תקציבים, אפליה. זה חשוב, זה קיים וזה נכון, אבל זה לא הטריגר. זאת לא הייתה השאלה שהוציאה את האנשים למחות.

כל פעם הממשלה ניסתה לעקוף את המנהיגות הפוליטית ולעקוף את הדרישות, ולהקטין או להצניע, לצמצם, למזער, את הדרישות שלנו לתביעות כלכליות. גם דוח – אם אני לא טועה – אמנון לין, משנות השמונים, שהיה שר וחבר ועדת חוץ וביטחון וכתב דוח מיוחד, הדריך את הממשלה איך להתנהג לאוכלוסייה הערבית; איך לפעול בצד הכלכלי – כאילו שיפור כלכלי – כדי לדכא את התביעות הלאומיות והפוליטיות של האוכלוסייה הערבית.

היום קורה דבר הפוך: כאשר יש לנו תביעות כלכליות, כאשר יש לנו תביעות אזרחיות, כאשר יש לנו זכויות שהממשלה מפקירה באופן דורסני ביותר, יש שמתרצים את זה בתירוצים לאומיים. לכן, המסקנה שאנחנו צודקים. הדרישות שלנו לאומיות, כלכליות, חברתיות, אזרחיות. אי-אפשר להפריד אותן.

היו"ר מנסור עבאס:

- - -

אנטאנס שחאדה (הרשימה המשותפת):

ולכן לאלה – יש לי שתי דקות. אתה חייב לי, אדוני. לכן אני אומר לכל אלה שיוצאים עכשיו ותוהים, או מוחים, על המציאות הפוליטית, על המציאות הכלכלית, על המציאות החברתית, על הקריסה הטוטלית שקיימת, לא להסתפק בדרישות כלכליות ולדרוש שינוי אמיתי. דמוקרטיה אמיתית לא משיגים רק בדיבור או בדרישות כלכליות. דמוקרטיה ושוויון אמיתי – וחברי איימן עודה דיבר היום בנושא הזה, שיהיה מאבק אבל יהיה מאבק אמיתי, על שינוי מהותי, לא בגלל שיש בעיות כלכליות. אומנם זאת סוגיה חשובה אבל יש לנו סוגיות יותר - - -

היו"ר מנסור עבאס:

אוקיי, תודה.

אנטאנס שחאדה (הרשימה המשותפת):

מבחינת נחיצות.

ודבר אחרון, אדוני היושב-ראש, אנחנו כאוכלוסייה ערבית, יש לנו מאבק מרכזי, מאבק עקרוני, לשינוי המשטר לדמוקרטיה אמיתית, ושאל אחד לא יסיט אותנו - -

היו"ר מנסור עבאס:

תודה.

אנטאנס שחאדה (הרשימה המשותפת):

- - למאבקים צדדיים אחרים. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת אנטאנס שחאדה. חבר הכנסת אחמד טיבי, חמש דקות.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

מכובדי היושב-ראש, עמיתיי חברי הכנסת, למרות שמדובר בתקופת קורונה, תקופה קשה, ובשל העובדה שמדובר בתקופה קשה, שבעטייה אנשים מאבדים את מקומות העבודה שלהם, ונכנסים למצוקה אישית, כלכלית, משפחתית, יש תמיד מקום לדבר על תמריצי קליטה לעבודה של קבוצות מוחלשות.

היום דנו בוועדת הכלכלה בנושא קליטת ערבים ותעסוקת ערבים, בתעסוקת כלל האוכלוסיות. שיעור הערבים באוכלוסייה הוא כ-20%, וכיום שיעור הערבים בשירות הציבורי הוא כ-12%. בזמנו עמדתי בראש ועדת חקירה פרלמנטרית; כשהתחלנו השיעור היה 4%-5%, סיימנו ב-8%. בזמנו החלטת הממשלה דיברה על יעד של 10%. היעד הושג אבל עדיין אין החלטת ממשלה חדשה. זה מחייב החלטת ממשלה חדשה. נציב שירות המדינה חושב על יעד של 15% לכמה שנים, לעוד שלוש שנים. אני חושב שזה יעד צנוע מדי ורחוק מדי. ולכן, צריך להגדיל ולהעלות את השיעור כיעד ולצמצם את הזמן, תוך הקצאת משאבים. בעיקר חשוב לדבר על תעסוקת נשים, והאישה הערבייה מופלית פעמיים: גם בגלל שהיא ערבייה וגם בגלל שהיא אישה. ובכלל, שלושת הדרגים הבכירים בשירות הציבורי הם נעדרי ערבים – כמעט ולא קיימים ערבים. כך גם חרדים, חבר הכנסת יעקב אשר. ולכן, האחר צריך לקבל ביטוי במדיניות הממשלה או בתקציב המדינה כאשר אנחנו ערב הגשת תקציב המדינה.

מלבד היציאה לחל"ת וקריסה כלכלית, יש צורך לומר את הדברים בצורה ברורה: יש התרופפות בחודשים האחרונים, לא רק בשבועות האחרונים, בכל מה שקשור לשמירה על ההוראות של משרד הבריאות. במיוחד בחתונות, אצל יהודים ואצל ערבים, והן הפכו למקום התפרצות של הנגיף בשל העובדה שמדובר בהתקהלות.

תוך כדי כך הממשלה מנסה לנצל את המשבר כדי להעביר חוקי חירום, לפגוע בחירויות. חוק הסמכה דרקוני. מכאן אני רוצה לשלוח ברכות, שאפו גדול למפגינים בכל מקום, שמגינים על זכותם לחיות בכבוד, נגד המדיניות ההרסנית של הממשלה והאטימות של מי שעומד בראש הממשלה, האטימות של מי שעומד בראש הממשלה והצורה שבה מדברים כנגדם – נגד הצעירים האלה שיוצאים להפגין – בכירי הליכוד והנהגת המדינה, והשימוש בתוארי גנאי או מילות גנאי נגדם. ראש הממשלה יושב בבית ובכל הפגנה מחפש איפה נמצא דגל פלסטין כדי לציץ ולעשות עיגול. איזה עיסוק הזוי של ראש ממשלת ישראל, במקום להקשיב למפגינים ולהיענות לדרישות שלהם.

דבר חשוב קרה היום כאשר שביתת העובדים והעובדות הסוציאליות הסתיימה. כל הכבוד להם על העשייה מבורכת. כך גם לאחים והאחיות, שאחרי יממה של הכרזת שביתה, תוך כדי היממה – היא הסתיימה. טוב עשה משרד האוצר שסיים אותה במהירות, כי המשק זקוק גם לאלה וגם לאלה, גם לאחיות וגם לעובדים ולעובדות הסוציאליות, והאחים, תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת אחמד טיבי. חבר הכנסת יאיר גולן, בבקשה, חמש דקות.

יאיר גולן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, האזנתי רוב קשב לחלק מהדוברים. איני יודע אם אני יכול לחדש במידת הסכנה לדמוקרטיה הישראלית, אבל אני רוצה בכל אופן לומר שהחוק הזה הוא חוק מסוכן ורע. ואני מתפלא איך בני גנץ, גבי אשכנזי – רמטכ"לים לשעבר – מאמצים אל ליבם חוק שכזה. הרי אתם יודעים, בני וגבי, שבשעת התקפה על מדינת ישראל, במצב הכי חמור, התקפת פתע, כדי להכריז מצב מיוחד בעורף נדרש להביא את המצב הזה לוועדת החוץ והביטחון אחרי 48 שעות, וניתן למתוח את זה עד חמש יממות בלבד, ואם אחרי חמש יממות ועדת הכנסת לא אישרה את החוק, הבית הזה לא אישר את החוק, החוק הזה בטל ומבוטל, הכרזה החירום בעורף בטלה ומבוטלת. זה נוכח התרחיש החמור ביותר, חירום אמיתי.

מה יש לנו כאן? אין לנו פה חירום. יש לנו פה אולי שגרת חירום. איזה מהחוקים והתקנות שממשלת ישראל נדרשת להם אי-אפשר להביא למשכן הזה בנהל כזה או בנהל אחר, ולשמור על כך שכנסת ישראל תפקח על פעולות הממשלה? החוק הזה, כשנותנים אותו לראש ממשלה נאשם בפלילים, לראש ממשלה שלא היסס לגרור את ישראל לשתי מערכות בחירות מיותרות לחלוטין, מה אתם חושבים שהוא יעשה איתו? החוק הזה מאפשר חופש פעולה מפליג לממשלה, בין 12–28 ימים, ואחרי זה נותן זמני הארכה יוצאי דופן של עד 60 יום בכל פעם. הבית הזה צריך להתקומם. איך כנסת ישראל מוכנה להתפרק מכוחה, להיכנע ללא קרב, ולמסור את כל הסמכויות לממשלה מסוכנת, פשוט מסוכנת?

החוק הזה הוא גם חוק רע. למה הוא חוק רע? הוא חוק לא מקצועי. מי שרוצה לנהל חירום בעורף צריך לעבוד עם האזרחים ולא לעסוק כל הזמן באכיפה. החוק הזה קודם כול צריך להגדיר את האלף-בית של מצב חירום, וזה סדרי מינהל תקינים בשעת חירום. אין את זה בחוק.

אדוני היושב-ראש, תקרא את החוק, תשים לב לדבר הבא: אנחנו הולכים למנות בקרוב – ככה נאמר – מנהל מיוחד למצב הקורונה, שר הקורונה. מדוע סמכויותיו לא מוגדרות בחוק? אם הוא כל כך נדרש וזה כל כך חשוב, מן הדין שהחוק יעסוק באיש הזה ובסמכויותיו.

אני רוצה להקריא לכם מה החליטה ממשלת ישראל בשנת 2007, כשהחליטה על הקמת רח"ל, רשות החירום הלאומית. כתוב כך: "ייעודה של רשות החירום הלאומית, לשמש רשות ממלכתית לחירום, ליד שר הביטחון, למימוש אחריותו הכוללת לכלל מצבי החירום במרחב האזרחי"

– לכלל מצבי החירום במרחב האזרחי, זה כולל מגפה. כאלוף פיקוד העורף עשיתי תרגיל עם משרד הבריאות על תרחיש של מגפה – "זאת באמצעות תכנון, תיאום, הנחיה, הכוונה ובקרה של כלל המשרדים", מי עושה את זה היום? וכן "הגופים הייעודיים, המערכות הלאומיות והרשויות המקומיות העוסקות במוכנות והכנת המרחב האזרחי". כמו כן, תפקידה של רח"ל "להביא למיצוי מרבי של המשאבים הלאומיים להבטחת החוסן והרציפות התפקודית במצבי משבר וחירום שונים".

ממשלת ישראל פועלת לא לפי חוק, מנהלת מצב חירום מתמשך לא לפי חוק. ולא רק שהיא לא מתנהלת לפי חוק, היא מביאה בפנינו חוק שהוא בלתי מתקבל על הדעת, הוא חוק של הרס הדמוקרטיה, הוא חוק של חופש פעולה נפשע לראש ממשלה החשוד בפלילים.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת.

יאיר גולן (מרצ):

אני מייד מסיים. כלל היסוד בניהול מצב חירום הוא רכישת לב הציבור ואמון העם. אם הבית הזה אחראי בעיני עצמו, הוא צריך לדאוג לכך שממשלת ישראל תעסוק בראש וראשונה ברכישת אמון העם. וזה נעשה בכבוד לעם, לא בהשתתף חוקי – אני לא יודע אפילו איך לתאר אותם – חוקים ששוללים כל זכויות אזרח באופן גס ומיותר.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת גולן.

יאיר גולן (מרצ):

מצב החירום האמיתי הוא האיום על הדמוקרטיה הישראלית, ולא מצב הקורונה. עם הקורונה נדע להתמודד; עם מה שנעשה פה לסדרי משטר – איני יודע. זו הסכנה האמיתית. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה רבה, חבר הכנסת יאיר גולן. יעלה ויבוא חבר הכנסת יוראי להב הרצנו, חמש דקות.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד-תל"ם):

אדוני היושב-ראש, כשבוחנים את הצעת החוק הזאת קשה שלא לפספס את המסר העיקרי שהממשלה רוצה להעביר לנו ולציבור: שהכנסת מפריעה לממשלה, שנבחרו העם מפריעים לממשלה, שאנחנו מפריעים לממשלה. הצעת החוק הזאת, אדוני היושב-ראש, מתייחסת לכנסת כאל מטריד, כאל איום שצריך להסיר אותו, אותו. אחרת, קשה להבין למה היא הגיעה לעולם, הצעת חוק כל כך דרקונית, כל כך מבטלת, כל כך מזלזלת בחברי הכנסת, בפעילות של ועדות הכנסת, במעמד של כנסת ישראל.

אדוני היושב-ראש, אני צעיר חברי הכנסת ולימודי האזרחות עדיין טריים בראש שלי. חקוק בראשי מה שלימדו אותנו בבית הספר, שהממשלה יונקת את אמונה מהכנסת, ולא ההפך, שהכנסת היא היא אסופת הנציגים שנבחרו באופן ישיר על ידי העם. אנחנו מייצגים את הריבון, את העם, ולא את הממשלה. אנחנו בוחרים את הממשלה, ולא העם. אנחנו מייצגים את הצרכים של העם, את הצרכים של כל חלקי העם. אנחנו מייצגים את המצוקות ואת התקוות של העם, של כל חלקי העם.

אני מבין שאנחנו נמצאים בתקופת חירום ושיש לנקוט צעדים מידיים. מקובל בעיניי, חבריי חברי הכנסת, לקבוע מרחב פעולה שבמסגרתו הממשלה תוכל לפעול בלי אישור הכנסת על כל דבר וחצי דבר. אבל פה לא מדובר בעניין הזה; פה אתם מבטלים את הכנסת, אתם מייתרים את עבודת הוועדות, אתם נוטלים את הפיקוח הפרלמנטרי שלנו על עבודת הממשלה, אתם מונעים מנציגי העם להביע את הרצון של העם.

אני שואל את עצמי ואז שואל אתכם, חבריי חברי הכנסת – מלבד שני נציגים מהקואליציה, אין פה אף אחד, כנראה שהדיון הזה לא מספיק חשוב, כנראה שהדיונים בכנסת לא מספיק חשובים מהשלב הזה והלאה. אני שואל אתכם, חברי הקואליציה הבודדים שיש כאן, מתי נבחן חוסנה - - -

שרת העלייה והקליטה פנינה תמנו:

אנחנו לא בודדים.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד-תל"ם):

השרה תמנו שטה, אולי שווה שתיקחי אחריות על המחדלים של הממשלה ולא תאשימי שוב את חברי האופוזיציה, שעומדים פה אחד אחרי השני ונואמים ומביעים את רצון העם.

שרת העלייה והקליטה פנינה תמנו:

התכוונת - - -

יוראי להב הרצנו (יש עתיד-תל"ם):

אני שואל אותך, גברתי השרה, מתי נבחן חוסנה של הדמוקרטיה – כשהכלכלה משגשגת, כשהבלונים פורחים באוויר וכשאין שום איום משברי עלינו? לא. אנחנו נמדדים דווקא בעיתות משבר. החוסן שלנו נבחן דווקא עכשיו. לי יש אמון מלא בעם ישראל, בחוסן שלו וביכולת שלו - - -

יעקב מרגי (ש"ס):

- - -

יוראי להב הרצנו (יש עתיד-תל"ם):

חבר הכנסת מרגי, ביכולת שלנו לעמוד בכל משבר, ודאי שבמשבר הזה. על מה שאני מצטער, חבר הכנסת מרגי הוא שאין לממשלה אמון בעם ישראל או בנציגיו כאן בכנסת, אחרת אני לא מצליח להבין למה אתם מבקשים לא רק לבטל אותנו – לצמצם אותנו ולצמצם את היכולת שלנו לקחת חלק בהחלטות שהחוק מטיל עלינו. אני מאוד מצטער להבין, חבריי חברי הכנסת, שהממשלה לא מרגישה כמוני ואין בה אמון בחוסנו של עם ישראל ובחוסן של הנציגים שלו פה בכנסת. אני רוצה לשאול את ביבי: אנחנו מפריעים לך, או היעדר היכולת הכי בסיסית שלך לקבל החלטות ולנהל את המשבר הזה? אנחנו, חברי הכנסת, אשמים בכישלון המהדהד שלך בניהול משבר הקורונה?

זה כל כך אירוני, כי אתמול ציינה הכנסת, ממש כאן, את יום מורשת ז'בוטינסקי, ועלו שני נציגים בולטים של תנועת הליכוד לדבר דברי שבח על מורשתו של האיש והמנהיג, ובצדק, איש גדול ומנהיג ענק. ז'בוטינסקי קבע שאחת משתי הנקודות המכריעות שקובעות את ההבחנה היסודית בין מה שאנחנו קוראים דמוקרטיה ובין עריצות היא האם במדינה הנדונה נחשב הפרט לריבון. מטרתה של הדמוקרטיה, לדידו של ז'בוטינסקי, להבטיח למיעוט השפעה על מהלך העניינים של המדינה.

אני רוצה לשאול את השר אקוניס ואת חבר הכנסת גדעון סער, שדיברו ממש פה על הדוכן הזה אתמול: מה ז'בוטינסקי, מורכם הרוחני, היה אומר על חוק הקורונה הגדול הזה, המביש הזה, שאתם מביאים לפה בפני הכנסת? מה הוא היה אומר על רמיסת הכנסת? מה הוא היה אומר על ביטול היכולת של נבחרים העם להציף לדיון ענייני, ערכי, נדרש, את הצרכים, את המצוקות ואת הרצונות של אזרחי ישראל? מה הוא היה אומר על הפגיעה האנושה באמון הציבור במנהיגיו ובאמון הציבור בכנסת, על הפיכת הממשלה הזאת לריבון ואף להיותה עריצה?

אתם גונבים, חברי הממשלה המנותקת הזאת, את העתיד של הצעירים במדינת ישראל. אתם ממשכנים את העתיד שלנו. אתם מדירים אותנו באורח מכוון מכל תוכניות הסיוע הממשלתיות.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, תודה.

יוראי להב הרצנו (יש עתיד-תל"ם):

עוד משפט אחרון. מדובר פה בתמהיל מסוכן של חובבנות, רשלנות ושרלטנות של חברי הממשלה הזאת, שמדרדר אותנו לתהום העריצות. ולכן אנחנו, חברי חברי הכנסת, נתנגד לחוק המחפיר הזה. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

חבר הכנסת עידן רול. תודה, חבר הכנסת יוראי. היה קשה לקטוע אותו. חמש דקות.

עידן רול (יש עתיד-תל"ם):

תודה, אדוני היושב-ראש. כנסת נכבדה, אתם תסלחו לי שלא אתרכז פה בחוק להנצחת כישלון הממשלה בקורונה. אני חושב שכולנו כבר ביססנו שנשלתם בניהול הקורונה. אני חושב שאפילו התומכים שלכם יודעים את זה. הם יודעים את זה פשוט כי אין להם פרנסה, הם יודעים את זה כי סוגרים להם את העסקים ב-05:00 ופותחים אותם ב-10:00, גם אם הצביעו ליכוד, גם אם הצביעו יש עתיד, הם יודעים שאתם מפשלים. ומזה אתם מפחדים. אתם מפחדים, בגלל שמתחילים לראות את הבלוף שלכם. כולם יודעים שאין לכם מושג, כולם יודעים שבאירופה כבר מצאו פתרונות, כולם יודעים שהתירוץ "זה משבר מתגלגל שכמותו לא היה" לא תופס בשום צורה כי אנחנו כבר חמישה חודשים בבזבז הזה, ואתם רק מכניסים לנו את הראש עוד יותר עמוק לתוך הבזבז.

כולנו רואים את זה. כולנו רואים את זה. מה שיפה בכישלון שלכם, שהוא באמת מפואר, את זה אתם עושים עד הסוף, שהכישלון שלכם, בניגוד למדיניות שלכם כממשלה, הוא כישלון שלא מפלה. אתם דופקים את כולם. אתם לא מפלים בין זקן לצעיר, אתם לא מפלים בין עני לעשיר, אתם לא מפלים בין מי שמצביע ימין ומי שמצביע שמאל. את כולם דפקתם. ובניגוד להצלחה שלכם, הלא-קיימת, כממשלה, את זה עשיתם יחסית מהר – דפקתם את המשק בכלום זמן, שנים של משק מפואר וציונות מפוארת רמסתם. רמסתם את כל החוקים והנהלים והנהגים כאן, שכידו במשך שנים אנשים גדולים מכך כאן, בבית הזה, במשכן הזה – רמסתם. לא השארתם הרבה משום דבר.

הציבור לא מאמין לכם. הציבור לא מאמין לכם ולפעמים, מבין כל השקרים, נפלט לרגע בדל של אמת, וזה קרה לכם. בשבוע שעבר זה קרה לראש הממשלה כשהוא אמר: כשאין נתונים, אנחנו

מקבלים החלטות על פי שכל ישר. שזה כמובן אומר, מכבסת מילים: אין לנו מושג מה אנחנו עושים, אז אנחנו מקבלים החלטות שרירותיות. העניין הוא שלא הפנמתם שהחלטות שרירותיות, יש להן מחיר אמיתי: מחיר בחיי אדם, כי אנחנו יודעים שיש עלייה במקרי האובדנות, מחיר בפרנסה, מחיר בכבוד של אנשים, מחיר בחופש של אנשים. אתם לא יודעים לנהל שום דבר, והציבור מכיר בזה.

מה שאתם מנסים כמוצא אחרון למנוע זה למנוע את כל השקרים והכסת"ח שלכם מלצאת, ולכן קיבלתם החלטה – הממשלה הזאת קיבלה החלטה לפני כשבועיים, לשלוח את כל הפרוטוקולים של הממשלה שנוגעים לקורונה לארכיון המדינה ל-30 שנה. אני שם שנייה בצד את ההחלטה הבזויה הזאת ואני זורם איתכם על השקרים. אתם טוענים, כן – נתניהו הרי אוהב להתהדר, הרי כל מדינות העולם מתקשרות על הגל הראשון, נכון, הוא עשה את זה מדהים. אם עשית עבודה כל כך טובה בגל הראשון, מה דחוף לך להסתיר? למה אתה כל כך מפחד שיקראו איך קיבלת החלטות, איזה מסמכים ראיתם, איזה נתונים היו לכם, מי הצביע איך? מה קרה, מפחדים מהפריימריז? מפחדים מהבוחר? מפחדים שאנשים יראו שאין לכם מושג מה אתם עושים חוץ מכשזה מגיע לכיס שלכם?

אני הגשתי בשבוע שעבר הצעת חוק שתחייב אתכם, הממשלה, לחשוף לציבור את כל ההחלטות והפרוטוקולים שלכם והמסמכים שהונחו בפניכם כשקיבלתם את ההחלטות. כן, כן, שרים יקרים, גם את ההחלטות ואת האמירות שלכם בממשלה. מעכשיו זה לא יהיה רק בהדלפות שלכם לעיתונות כדי שכל הציבור ידע איך אתם מקבלים החלטות, או במקרה שלכם – לא מקבלים החלטות. אתם צריכים להבין, הגיעה שעת השין. מספיק להאשים את הציבור שהוא לא צייתן. מספיק להאשים את הציבור שהוא לא רציני, שהוא אשם בגל השני. תתחילו להסתכל על עצמכם כמנהיגים, כנבחר ציבור, ולהבין שזו אחריות שלכם לבנות את האמון הזה, שזו אחריות שלכם לספק תשובות ונתונים. אתם אלה שצריכים לספק תשובות, כי אתם השלטון. אתם לא יכולים להתבכין ולהתחבא מאחורי תירוצים. עם הכוח שקיבלתם יש לכם גם אחריות, והאחריות הזאת מחייבת אתכם להסביר לאותה בעלת מסעדה למה אתם סוגרים לה את העסק, ולמה יכול להיות שלא יהיה לה איך להניח אוכל על השולחן בשביל הילדים שלה למרות ששנים על גבי שנים היא ניהלה עסק מצליח. אתם, ממש אתם, אלה שנהנים מכל הלשכות ומכל הפינוקים וההטבות שלכם, אתם צריכים להסביר לבעלים של אותו מועדון כושר למה הפרנסה שלו נגמרה. אתם צריכים להסביר לו למה במחי החלטה שרירותית אחת שלכם יכול להיות שהוא כבר לא יקום מזה. אתם צריכים להסביר לדור אבוד של צעירים שמסתכל הצידה, שמאל, ימין: אין לו עבודה, אין לו למה לשאוף, אין לו איך לשלם על הלימודים, ואתם, שמצפים שהם יסתמכו על ההורים שלהם, אולי הגיע הזמן שתבינו – ההורים שלהם מובטלים. אין להם כסף, ואין להם כסף בגללכם. אין להם כסף כי אתם לא מקבלים אף החלטה לטובת הציבור.

ומה שאתם עושים זה לעשות את הדבר היחידי שאתם יודעים לעשות: להיות פחדנים, להסתיר את כל ההחלטות שלכם ולהתחבא מאחורי האשמות לציבור. הציבור לא קונה את השקרים שלכם יותר. אם יש לכם ספק, תסתכלו מה קורה ברחוב. אנשים מבינים כשזה מגיע לפרנסה שלהם. הם מבינים שאתם מתנכלים לפרנסה שלהם. הם מבינים מה זה אומר כשהם יודעים להרוויח כסף

ואתם לא מאפשרים להם, בגלל שאין לכם שום נתונים ואתם משתמשים בשכל ישר. מנהל טוב לא משתמש בשכל ישר. אנחנו סטרטאפ ניישן, נכון? איפה ה-big data, איפה הנתונים, איך אפילו מספר מובטלים אתם לא יודעים? ראש הממשלה מקים צוות מיוחד כדי שיצליח לטכס עצה ולהגיע למסקנה מה מספר המובטלים במדינה? אין יותר מערכות מחשוב, אתם הולכים להזיז מצד לצד בחשבונייה?

אז אני אומר לכם: הצעת החוק הזאת – אולי ייקח לה זמן לעבור אבל הציבור כבר קולט אותה. אתם מחויבים לחשוף את הפרוטוקולים של הקורונה, והציבור ידרוש מכם לחשוף את הפרוטוקולים של הקורונה. אם לא תחשפו את זה מרצונכם, הוא יאלץ אתכם לחשוף את זה בקלפי. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה. תודה, חבר הכנסת עידן רול. חברת הכנסת אורלי פרומן, בבקשה. חמש דקות לרשותך.

אורלי פרומן (יש עתיד-תל"ם):

אדוני היושב-ראש, חברי חברת הכנסת, היום הם כבר שכבו על הכביש. תראו עד לאן הורדתם את האזרחים שהתחילו את המחאה בזקיפות קומה. תחילה ראיתי אותם פה כועסים אך גאים ואופטימיים, זקופים. כמה ימים אחר כך ראיתי אותם דומעים, גברים חסרי אונים שלא מצליחים לעבוד ולקנות אוכל – בוכים. היום הם כבר שכבו על הכביש. זה כבר ייאוש, הכי נמוך שהם יכולים. תמונה כואבת, מקוממת.

בעבר היו כאן ממשלות שלקחו על עצמן ליצור, להצמיח, לפתור, לתת הוראות מתוך מחשבה, שיקול דעת והתבססות על נתונים. אף פעם לא היה כאן מושלם אבל היו ימים שהאזרחים הניחו או הרגישו שיש על מי לסמוך, שמישהו למעלה יודע את העבודה. היום מבלבלים את האזרחים עם גרפים ומצגות, עם החלטות והחלטות הפוכות. ביהירות שאין כדוגמתה אמר ראש הממשלה שלנו: ראו, מכל העולם מתקשרים לקבל מאיתנו עצות. והיהירות הזאת חזרה וטפחה על פרצופנו. כמו שאומרים הילדים, "מן השוויץ יוצא מיץ". נתניהו, במיץ הזה כולנו מתבוססים היום. זה מחיר הניתוק, זה מחיר האטימות. נתניהו, נכשלת, תתפטור.

צא ופגוש את המובטלים, העצמאים, הקשישים, עובדי עולם התרבות, התיירות, הסטודנטים, תנועות הנוער, מורי הדרך, ועוד ועוד אזרחים מאוכזבים ומיואשים, משפחות שהגיעו לפת לחם. אולי אחרי שתבין איזה סבל הם עוברים, תבין שנכשלת ותתפטור. אולי תבין שמזומן להמונים הוא לא פתרון מכובד ולא מכבד. נכון, חסר לאזרחים כסף, הם צריכים כסף, אבל הם זקוקים

למנהיג, לדוגמה אישית, לתוכניות ארוכות טווח וסדורות, למישהו שיגיד להם: אכן, קשה, ואולי יהיה קשה יותר, אבל יש לי תוכנית להוציא את כולנו מהמצב הזה; מישהו שיגיד להם: תמיד הכי חשוב לפני עלות השחר, אבל אני רואה את השחר מפציע.

אני אתן לך דוגמה, אדוני ראש הממשלה, למחשבה על עתיד המדינה: יש 6 מיליארד בקנה? תשקיע כ-2.25 מיליארד בפעוטות בני השנתיים, שיזכו לחינוך חינוך בגן ילדים ממוסד ומפוקח עם צוות מקצועי ואחראי; תפתח יחידה לגיל הרך, מלידה עד שלוש, במשרד החינוך – יחידה מקצועית, מתוקצבת, מפקחת. כך, לפחות, נדע שמשקיעים משמעותית בדור העתיד ובזוגות הצעירים שלנו, ולא משתיקים אותם על ידי חלוקת מזומנים.

נתניהו, התבלבלת, הגזמת. המדינה היקרה הזאת היא של כל אזרחיה, היא שלנו, של כולנו – היא לא שלך. אתה אינך יכול לעשות בה ובנו כל שחפץ ליבך. החוק הזה שאתה מכריח הערב את חברי הכנסת שלך שיצביעו בעדו הוא חוק רע לאזרחי מדינת ישראל. הכנעת אותם, הכנעת את חברי הממשלה שלך. כן, כך מתנהג דיקטטור בפניקה, כך מתנהג מי שמואשם בשוחד, מרמה והפרת אמונים, החושב רק על הישרדותו האישית. בושה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חברת הכנסת אורלי פרומן. יעלה ויבוא חבר הכנסת בועז טופורובסקי. לשם שינוי, שלוש דקות.

בועז טופורובסקי (יש עתיד-תל"ם):

- - -

היו"ר מנסור עבאס:

כן. המדד הוא לא הזמן. האיכות.

בועז טופורובסקי (יש עתיד-תל"ם):

נתניהו, נכשלת – תתפטר. לא הצלחת להילחם בקורונה, לא הצלחת למנוע הדבקה המונית, לא הצלחת להציל את המשק, לא עזרת לעצמאים, לא עזרת לשכירים, לא עזרת לגמלאים, לא עזרת לסטודנטים, לא עזרת לנכים. לא תצליח לפגוע בחופש ובחירות של האזרחים, לא תצליח להרוס את הדמוקרטיה הישראלית. נתניהו, נכשלת – תתפטר.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת בועז טופורובסקי. חבר הכנסת רם בן ברק, גם הוא שלוש דקות. אמרתי כבר – העניין הוא לא הזמן. הוא יכול להעביר את המסר בדקה אחת. שלוש דקות.

רם בן ברק (יש עתיד-תל"ם):

מה שלוש? אני קיבלתי מבוועז שתי דקות. זה היה הסיכום בינינו.

היו"ר מנסור עבאס:

אי-אפשר.

רם בן ברק (יש עתיד-תל"ם):

רבותיי חברי הכנסת, הרעיון ההזוי שהכנסת תאשר בדיעבד, ולאחר קבלת החלטה על ידי הממשלה, מזכיר לנו את מעמד הר סיני ואת האמירה: "נעשה ונשמע" – קודם עושים, אחרי זה דנים. האמת שזה גם מאפיין מאוד את עבודת הממשלה בשבועות האחרונים: קודם מכריזים על סגירת מסעדות, אחרי זה בוחנים ואחרי זה פותחים. קודם כול סוגרים בריכות – ורק אחרי זה פותחים.

יש כאן משבר כלכלי ענק. אנשים שלא מקבלים את הכסף שהובטח להם במסיבות עיתונאים פומפוזיות בגלל ביורוקרטיה מסובכת. ואני יודע את זה כי הלשכה שלי מוצפת בפניות כאלה יום-יום.

אדוני ראש הממשלה, אתה מדבר על ביורוקרטיה? אתה בעצמך מייצר כאלה, והרבה. אתה כבר למעלה מ-11 שנה ראש ממשלה ועדיין לא הצלחת לקצץ את כיסי הביורוקרטיה. במקום לפשט תהליכים, כמו שהצענו, ולהפעיל את מודל צוק איתן, אתה מפתח מודלים מסובכים, מפותלים ללא חשיבה עד הסוף, שמשאירים מגזרים שלמים מחוץ למעגל ההטבות, ובסוף גם מאשים את הפקידות בכישלונות שלך.

איך זה יכול להיות שלמעצמת הסייבר והבינה המלאכותית אין את מערכות המחשוב הנדרשות לביצוע חלוקה דיפרנציאלית בין אלה שנזקקים לתשלומים – מה, אנחנו לא יודעים מי צריך את הכסף? הרי כדי לגבות מס הכנסה, אתם יודעים יופי ממי לקחת, אז פתאום אתם לא יודעים למי לתת?

נתניהו, נכשלת – תתפטר. תסתכל בעולם – באיזה עוד מדינות, למעט בהונגריה, חוקקו חוקים שמזכירים תקופות אפלות בהיסטוריה? באיזה עוד מדינות בעולם ביטלו את עבודת

הפרלמנטים לטובתה של ממשלה שיכולה להחליט ככל העולה על רוחה? אפילו במדינות שהיו במצב יותר קשה מאיתנו לא העזו לעשות מעשים כאלה. מה הכוונה שלך, אדוני ראש הממשלה? אם באמת היית רוצה לטפל במגפה זה לא היה לוקח לך חמישה חודשים למנות מפקד קורונה – דבר שמתבקש היה לעשות אותו מזמן. נתניהו, נכשלת – תתפטר.

אני פונה לחבריי בכחול לבן: אתם באמת רוצים לתמוך בחוק הזה? האם בשביל זה נכנסתם לממשלת נתניהו החמישית? הסברתם שבאתם לשמור על הדמוקרטיה, ובפועל אתם שומרים על נאשם עם שלושה כתבי אישום. אתם באמת חושבים שמה שחסר לנו בשביל להילחם במגפה הבריאות והכלכלית זה אותו חוק קורונה מורחב שמעניק סמכויות לממשלה ולעומד בראשה, שמואשם בפלילים, להחליט מה הוא רוצה ללא פיקוח פרלמנטרי? האם לא עלה בדעתכם שהסיבה העיקרית שנתניהו כל כך לוחץ להעביר את החוק אולי לא נובעת מרצונו להילחם בנגיף, אלא מרצונו לבצע את המהלכים שייטיבו איתו ועם מצבו המשפטי והפוליטי?

אני אומר לכם, לו הייתם באופוזיציה עכשיו הייתם נזעקים בדיוק כמוני. גם אתם מבינים שמה שצריך בשביל להילחם בקורונה זה לא חוקים אלא מנהיגות, יכולות ניהול טובות וקבלת החלטות שאינן קשורות לשיקולים פוליטיים. שום חוק לא ישפר את מצבנו – לא הבריאותי ולא הכלכלי. מה שכן ישפר את מצבנו זה שהמנהיגות שלנו תהיה ישרה, ערכית, שטובת הציבור והעם עומדת לנגד עיניה ולא דברים אחרים.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה.

רם בן ברק (יש עתיד-תל"ם):

חבריי חברי הכנסת, ההיסטוריה תשפוט בחומרה את כל מי שהרים את ידו בעד הצעת החוק הזאת. אנחנו המדינה הדמוקרטית היחידה שמנטרלת את הכנסת כדי להילחם במגפה. במקומות נורמליים בוחרים לחזק את הוועדות משום שהן יכולות לקיים דיונים רציניים שבאמת עוזרים למלחמה במגפה. לא כל השכל נמצא במקום אחד.

אנחנו באופוזיציה לא הכשלנו, ולו תקנה אחת או חוק אחד, שבאו באמת ובתמים לעזור למדינת ישראל לעבור את המשבר, וכך גם נמשיך. אבל לא ניתן את ידנו להרס האופי הדמוקרטי והמוסדות של מדינת ישראל. מי שיעשה כך מהליכוד, מכחול לבן ומהמפלגות האחרות לא ראוי לכהן כנבחר ציבור בבית הזה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה.

רם בן ברק (יש עתיד-תל"ם):

את המחאה שאנחנו רואים ברחובות לא ניתן יהיה לעצור בחוקים. יהיה ניתן לעצור אותה רק בהתנהלות נכונה, תוך דאגה אמיתית וכנה לאזרחי מדינת ישראל. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת רם בן ברק. חברת הכנסת אורנה ברביבאי, בבקשה, חמש דקות.

אורנה ברביבאי (יש עתיד-תל"ם):

תודה רבה, כבוד היושב-ראש. חברי הכנסת, הממשלה הזאת דורסת את הכנסת – זה הסיפור. אפשר לקרוא לזה בכל מיני שמות יפים, אבל אנחנו מבינים שהחוק הזה שמובא הערב לפתחנו – שלצערי גם יעבור – הוא בפירוש לדרוס את הכנסת. הקורונה, כולנו יודעים, היא רק תירוץ לדרוס ברגל גסה את הבית הזה ואת היכולת של חברי הכנסת לייצג את העם, שזה עיקר תפקידנו. זה נוגע לא רק לחברי הכנסת ולשרים ולמשמעות החוק אם זה יעבור או לא – זה נוגע אישית בכל אזרח שבחר בנו כדי שנייצג אותו, נייצג את הצרכים שלו. ומהיום, כשיעבור החוק, אף אחד לא יוכל להבטיח את זה לאותו אזרח, שאנחנו כשליחי ציבור נייצג, ונוכל לעשות את עבודתנו נאמנה. משום שאם החוק מאפשר לממשלה לעשות מה שהיא רוצה, מי צריך חברי כנסת בכלל? בשביל מה?

האזרחים מצפים מאיתנו כשליחי ציבור להבטיח שהממשלה עובדת עבורם ולא להפך. תסתכלו, בחודשים האחרונים – אנחנו רואים בדיוק פעולה הפוכה. אזרחים שעבדו כל החיים ופרנסו ושילמו ועשו את כל מה שנדרש מאזרח הגון ומאזרחית – היום, במציאות הזאת, במשבר, הם מצפים שהממשלה תעבוד עבורם, הכנסת תעבוד עבורם. ואנחנו, מרצון, מוסרים את הסמכויות שלנו, ומעבירים חוק עקום כזה שכל התכלית שלו היא לרוקן את הכנסת מהסמכויות שלה.

אני מזכירה לכולם שהאזרחים במדינה הם הריבון במדינה דמוקרטית ולא אנחנו. החוק העקום הזה שאתם מביאים להצבעה היום מלמד על בלבול מוחלט, שלא לומר ליקוי מאורות. הרי מקור הסמכות שניתן לנו כדי שנאפשר לממשלה המנותקת הזאת להעביר איזה חוקים שהיא רוצה, ניתן לנו לא כדי לאפשר לה להעביר איזה חוקים שהיא רוצה מבלי שמישהו יוכל לעצור אותה בכלל.

מי שיתן היום יד לחיסולה של הכנסת יצטרך להסביר כיצד נתן במו ידיו את המפתח לממשלה מסוכנת, מסוכנת וחסרת מעצורים, שאינה מוכנה לקבל את מגבלות הכוח. אז היא עוקפת את מגבלות הכוח בחוקים כאלה מטורללים.

התפקיד שלנו כבית הנבחרים הוא לפקח על עבודת הממשלה, ולא להיכנע ולהירמס על ידה מרצון. וכל מי שיצביע היום כחבר כנסת מועל בתפקידו, כי הוא אומר: אני מוסר את הסמכויות שלי מרצון, כדי שהממשלה תעשה שימוש לרעה כנגד האזרחים במדינה.

החוק הזה פסול ביסודו, וכל מהותו היא לבטל את הפיקוח של הכנסת על הכשלים של הממשלה הרעה הזאת. הסמכויות שלנו נועדו קודם כול להגן על אזרחי המדינה, לייצג את הצרכים השונים שלהם ולהבטיח איכות חיים וכבוד האדם. מצב חירום הוא לא תירוץ לפגוע במי שמצפים עכשיו יותר מתמיד שהכנסת תפעל עבורם. אנחנו עדים לשחיקה מואצת של הבית הזה, תוך כדי קידום חוקים אנטי-דמוקרטיים הפוגעים באזרחי המדינה בעיצומו של משבר כלכלי ובריאותי כל כך קשה. אז ראש הממשלה מדבר על מלחמה בבירוקרטיה? הוא מאשים את הבירוקרטיה כאילו הוא לא היה פה ב-10 השנים האחרונות. ואיך הוא מטפל בבירוקרטיה? הוא יוצר עוד יותר בירוקרטיה ועוד יותר חוקים ועוד יותר קנסות ועוד יותר הפחדות ועוד יותר חוסר אמון של הציבור בבירוקרטיה נוספת שבאמצעותה הוא רוצה להילחם בבירוקרטיה.

אנחנו כולנו יודעים שאם זה היה תלוי בראש הממשלה שלנו, הוא היה רוצה ריכוז כל הכוח והסמכויות רק בידי, אך ורק בידי. אתם רוצים הוכחה? תראו עדות לכך במשנה הסדורה של יושב-ראש הקואליציה, שדיבר על שלושת ה – איך הוא אמר? כ"פים? אני אומרת הכאפות – כוח, כבוד וכסף. נתניהו היה רוצה כמובן את כל הכוח ואת כל הסמכויות של הרשות המבצעת, המחוקקת, וכמה מפתיע, גם את הסמכויות של הרשות השופטת, שבמקרה, לגמרי במקרה, דנה עכשיו בענייניו. כך בדיוק נבנה עריץ הפוגע בחירות האזרחים. לא ביצירת אמון, לא ביצירת ביטחון, אלא בהפחדה, ברדיפה, בקנסות ובתחושה שבמקום שהמדינה הזאת תייצר עבור האזרחים שלה ברגעי המשבר את הביטחון שהם כל כך זקוקים לו – ברדיפה שלהם. אז נתניהו, אני אגיד לך מה שכל ילד יודע להגיד, המלך עירום. די להקריב את אזרחי המדינה. נכשלת, תתפטור.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חברת הכנסת אורנה ברביבאי. יעלה ויבוא חבר הכנסת משה יעלון. חמש דקות.

משה יעלון (יש עתיד-תל"ם):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, חוק הקורונה הגדול – למה הדבר דומה? למנהל שנכשל ונכשל ושוב נכשל בגלל חוסר יכולת הניהול שלו ובגלל שהניהול לא מעניין אותו, והוא עסוק יותר מדי עם עצמו. הוא בא ודורש מדירקטוריון החברה עוד סמכויות ויכולת קבלת החלטות ללא התייעצות עם מומחים, ללא פיקוח. זו משמעות החוק המובא בפנינו הערב בהיבט הניהולי.

כבר ברור שנתניהו נכשל בניהול משבר הקורונה, קודם כול כי מה שמעניין אותו זה הוא עצמו. איך לקבל החזר מיסים תוך כדי משבר, איך לקבל מימון להוצאות ביתו הפרטי ובעיקר איך להימלט מספסל הנאשמים. הדוגמה הבולטת קרתה בסוף השבוע האחרון. נתניהו מבין כבר שרוב הציבור איבד את האמון בו ובכושר ניהולו. חוסר האמון אינו נובע מוויכוח בין ימין לשמאל, בין אשכנזים למזרחיים, בין דתיים ללא דתיים ובין יהודים לערבים. חוסר האמון נובע מהמקרה המתרוקן, מהגירעון בחשבון הבנק, מהעלייה הדרסטית במספר המובטלים, עצמאים שעסקיהם קורסים, גמלאים שזקוקים להשלמת הכנסה, אינם עובדים ואינם מקבלים דמי אבטלה, חיילים משוחררים שאינם מוצאים עבודה ואינם זכאים לדמי אבטלה. חוסר האמון של האזרחים בנתניהו נובע מתרבות השקר שהוא וסריסיו מנחילים פה. תוך שבוע נגיע ל-30,000 בדיקות, אמר לפני שלושה חודשים. הגענו? תכף תקבלו פיצוי. קיבלתם? תכף תקבלו מענק ישר לחשבון הבנק. הגיע? מישהו כבר אמר: אי-אפשר לרמות את כל האנשים כל הזמן, אפשר לרמות את חלק מהאנשים חלק מהזמן. אבל יותר ויותר אזרחים מרגישים מרומים. אלה המוחים והמפגינים ככלל הם לא אנרכיסטים, מספיק עם השקר הזה. לא שמאלנים רדיקליים, לא קרן וקסנר וכל מיני המצאות אחרות. חלקם זועקים כי אינם יכולים להתחיל את החודש. הם חשים שהממשלה פגעה להם בפרנסה, ביכולת הקיום, בכבוד. הם מתקוממים כי הם מבינים שהממשלה הזו מנופחת, בזבזנית, עוסקת בתפקידי שרים, סגני שרים, לשכות, מכוניות שרד, כיבודים. נתניהו אף מעסיק את ועדת הכספים בהחזרי מס בסך מיליון ש"ח ומתכוון לדרוש החזר הוצאות לביתו הפרטי, כשאף ראש ממשלה לפניו לא דרש זאת. ולהם אין איך להתחיל את החודש. רבים מהם רואים את העסק העצמאי, מפעל חייהם, יורד לטמיון. שלא יתחרפנו? שלא יצאו להפגין? לצערנו הייאוש הזה מוביל גם למעשים אובדניים.

אחרים אינם מוכנים לקבל ראש ממשלה עם שלושה כתבי אישום חמורים, חסר דוגמה אישית, שמנסה להימלט מאימת הדין ובדרך תוקף שופטים, יועץ משפטי לממשלה, פרקליטים, מפכ"ל ועיתונאים. הם יוצאים להגן על הדמוקרטיה. הם מבינים את משמעות החרבת הדמוקרטיה. רבים מהם לחמו למען קיומה של מדינת ישראל כיהודית ודמוקרטית. שלא יתחרפנו? שלא יצאו למחות? והמחאה הזו מפחידה את נתניהו ומשפחתו. הכיסא שלו רועד, הבית שלו רועד. אז נתניהו ניסה בסוף השבוע האחרון לסגור את המדינה כדי למנוע את ההפגנות והמחאות ההולכות וגוברות בבלפור, בכיכר רבין ובגן צ'רלס קלור, בחיפה, בצמתים, על הגשרים. 200 מקומות שונים מאצבע הגליל ועד אילת. לכן נתניהו החליט לסגור את המדינה ללא התייעצות, לסגור את מערכת החינוך

מבלי לשאול את שר החינוך, לסגור את הרחצה בים מבלי להתייעץ עם אנשי משרד הבריאות, לסגור את המסעדות, חדרי הכושר, הבריכות, מבלי לשמוע את המומחים, ולמנוע התקהלות של לא יותר מ-20 איש בחוץ. הבנתם למה? כדי למנוע הפגנות. כאשר המטרה מסומנת מראש, אז גם לא צריך להתייעץ. ואז התערב היועץ המשפטי לממשלה והבהיר שלא ניתן למנוע את זכות וחופש המחאה וההפגנה, והסתבר שכל הסגירה מיותרת. ואז משגעים את המסעדנים, את מפעילי חדרי הכושר, את כלל האזרחים – סוגרים, פותחים, ושוב סוגרים, ושוב פותחים. הבנתם למה אסור לנאשם עם כתבי אישום חמורים להיות ראש ממשלה? הרי הוא מקבל החלטות בהתאם לאינטרס האישי שלו ולא האינטרס הלאומי. זוכרים את נתניהו אומר זאת לאולמרט ודורש ממנו להתפטר?

הלילה, ולאחר שהוכיח עצמו כמנהל כושל בניהול המשבר, לאחר שבמשך יותר מארבעה חודשים הוכיח שבגלל שיקולים פוליטיים לא העביר את האחריות לניהול המשבר למשרד הביטחון, רח"ל, צה"ל, פיקוד העורף, לאחר שכבר נוכחו שאנשים מתים בגלל שיקוליו הפוליטיים, הוא מבקש הסמכה בחוק לעשות מה שהוא רוצה, ללא פיקוח פרלמנטרי חיוני. נתניהו, נכשלת בניהול המשבר, אתה ממשיך להיכשל - -

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כבר עבר - - -

משה יעלון (יש עתיד-תל"ם):

- - לא בגלל הפיקוח הפרלמנטרי, לא בגלל הפקידים אנשי המקצוע, לא בגלל המשפטנים – הפסק להאשים אחרים – אלא בגלל שאתה עסוק בהישרדותך האישית הפוליטית, ובגלל שלמרות שלא ניצחת בשום מערכת בחירות מתוך השלוש שעברנו בגללך, גנץ ואשכנזי החליטו להיכנס תחתך ולבצר את שלטונך.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה.

משה יעלון (יש עתיד-תל"ם):

המעשה שלהם, בגידתם בבחריהם, ייזכר לדיראון עולם. הגיבוי שהם נותנים הלילה לחוק, שמתנוסס עליו דגל שחור - -

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

סליחה, מה הולך כאן? אם הזמן עבר אז הזמן עבר.

היו"ר מנסור עבאס:

כן.

משה יעלון (יש עתיד-תל"ם):

- - ייזכר לדיראון עולם. אמרו שרצו להימנע מאורגניזציה, נו. אמרו שרצו להימנע - -

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

היושב-ראש, יש פה זמן אחר לכל אחד?

משה יעלון (יש עתיד-תל"ם):

- - מבחירות רביעיות, נו. דווקא במצב הזה, ולאחר שנתניהו הוכיח עד כמה מסוכן להסמיק אותו ללא פיקוח ובקרה, צריכה לצאת קריאה מהבית הזה - -

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת.

משה יעלון (יש עתיד-תל"ם):

- - נתניהו, נכשלת, תתפטר. לחברי הבית הזה יש אחריות. במצב שנוצר אנחנו צריכים למצוא דרך להחליף את נתניהו גם בלי בחירות ולא לחוקק חוקים שמבצרים את שלטונו. נתניהו, נכשלת, תתפטר.

היו"ר מנסור עבאס:

אוקיי. תודה לך. אנא להקפיד על הזמן, חברי הכנסת.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

לא, זה היושב-ראש צריך להקפיד על הזמן, לא חברי הכנסת. זה תפקיד של היושב-ראש.

היו"ר מנסור עבאס:

אני מקפיד, אבל - - -

השר לשיתוף פעולה אזורי אופיר אקוניס:

אתה, אדוני היושב-ראש - - -

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אתה, אדוני היושב-ראש, זהב טהור.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אם אתה לא תגיד את זה, מי יגיד את זה?

היו"ר מנסור עבאס:

יעלה ויבוא חבר הכנסת מיקי לוי. אנחנו לא קיבלנו אותו. לשם שינוי, חבר הכנסת מיקי לוי ידבר רק שלוש דקות.

השר לשיתוף פעולה אזורי אופיר אקוניס:

לא ייאמן, אין מצב.

היו"ר מנסור עבאס:

בבקשה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, אתה ותיק ממני בכנסת. היושב-ראש יכול להעניק גם עוד 10 דקות לנואם. זוהי זכותו, הוא לא שואל לא אתכם ולא אותנו. אומרת לי מזכירת הכנסת שאני טועה, חזרתי ב'.

היו"ר מנסור עבאס:

אז עזרו לי. חברי הכנסת, אנא מכם, עזרו לי כדי שנקיים את התקנון כמו שהוא.

קריאה:

תאפס לו מחדש.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אדוני היושב-ראש, החוק הזה שנמצא לפנינו הוא באמת חוק הפוך, הזוי. עכשיו, אם אני אתחיל להגיד מכרסם בדמוקרטיה, אז יעקמו פה את האף. כן, הוא מכרסם בדמוקרטיה. כן, הממשלה הרעה הזו לוקחת לה סמכויות ודורסת את הכנסת. כן, ראש הממשלה כבר לא מופיע איזה שבוע וחצי בטלוויזיה, כי אין לו מה למכור לנו. הופיע בטלוויזיה לפני כשבוע, הודיע שהוא נותן שישה מיליארד שקלים לכל אזרחי מדינת ישראל. התוכנית הכלכלית הרביעית במספר, מר כלכלה. למה אתה צריך לתת ל-120 חברי כנסת? הם לא צריכים את הכסף הזה. ואלה שעובדים בבתי החולים, ואלה שעובדים ברשות המיסים, ואלה שלא איבדו את מקום עבודתם, והבן של שרי אריסון שיש לו שלושה ילדים לא צריך ממך 3,000 שקל. קח את כל הכסף הזה, לך תוריד באקסל פשוט, לא צריך להיות חכם גדול, את כל 850,000 האזרחים שאיבדו את מקום עבודתם, איבדו את כבודם, והמקרה בבית שלהם ריק, ולהם תיתן את מה שרצית לתת לכולם. תן להם סכום מוגבר שיעזור להם. אנחנו, 120 חברי הכנסת, לשם הדוגמה, עובדי הכנסת, לא צריכים שתיתן לנו כסף ישירות לחשבון הבנק שלנו. חוסר תכנון, חוסר היגיון. מה אפשר להגיד על תוכנית הזויה כזאת, לחם להמונים? להרגיע את השטח? לשרים? יש שרים צעירים, נכנסו בסיבוב הזה מכחול לבן, שיש להם שלושה ילדים. הם צריכים עם השכר שלהם 3,000 שקל? נכון, אין היגיון, ההיגיון עזב אותך מזמן. אתה לחיץ, אתה טועה.

צפיתי, ככה, לפני שעליתי לדוכן, באיזה סרטון נחמד של שרון, ראש הממשלה שרון ז"ל – מה, גמרתי את הזמן? לא מאמין, עוד לא התחלתי. אני רק יכול להגיד לכם - - -

עפר שלח (יש עתיד-תל"ם):

אף אחד לא חשב שהזמן יספיק לך, מיקי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אוקיי. אני יורד. מומלץ לצפות בסרטון הזה. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת מיקי לוי. יעלה ויבוא חבר הכנסת עפר שלח. חמש דקות.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

איך כולכם חמש דקות ואני שלוש דקות?

השר לשיתוף פעולה אזורי אופיר אקוניס:

זה על חשבון שלוש השעות שחרגת בשבוע שעבר.

עאידה תומא סלימאן (הרשימה המשותפת):

העדפה מתקנת.

השר לשיתוף פעולה אזורי אופיר אקוניס:

בשבוע שעבר או לפני שבועיים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

יכול להיות. אני חייב להם. פעם הבאה עשר שעות.

השר לשיתוף פעולה אזורי אופיר אקוניס:

אין ספק.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

עשו לך הנחה פעם אחת, מה קרה?

היו"ר מנסור עבאס:

חמש דקות.

עפר שלח (יש עתיד-תל"ם):

תודה, אדוני. בסטריפ שמופיע בערוץ הכנסת ובדיבור בחוץ, החוק הזה מכונה חוק הקורונה הגדול. אבל אני חושב שהכיניו היותר-נאה לו זה חוק הפחדן הקטן. כי החוק הזה הוא לא באמת – צר לי שאני חולק עלייך, חברתי אורנה ברביבאי, אני בדרך כלל מסכים עם כל מה שאת אומרת, ולו מחשש – אבל הוא לא כזה איום גדול על הדמוקרטיה. הוא פשוט ניסיון עלוב להעביר את האחריות מהממשלה הזאת ומראש הממשלה הזו למקום אחר, ולספר לאזרחי ישראל שמי שמפריע לפעול, מי שמפריע להיאבק במשבר הגדול הזה שבו אנחנו נמצאים, זה הכנסת, ולכן צריך לנטרל את הכנסת. אני מצרף את זה למעשה הנואל של מינוי פרויקטור הקורונה – ואני תומך בוועדת הקורונה, בראשותי היא הניחה את הדבר הזה יותר מפעם אחת אפילו על הכתב, ותמכתי מהיום הראשון בהקמת מינהלת קורונה אמיתית, שבראשה באמת פרויקטור. אבל פרויקטור שיש לו סמכויות בכל התחומים ויושבים על יד השולחן שם נציגי כל המשרדים, ויש שם דסק הסברה נורמלי ויש שם קשר לרשויות מקומיות ולזרועות ביצועיות. בתנאים האלה – אני חושב, חברי בוגי יעלון, שאתה תזדהה עם מה שאני אומר, גם אורנה, אתם תזדהו עם מה שאני אומר עכשיו – אתם זוכרים את הסקרים שעשה צה"ל במהלך מלחמת לבנון השנייה? בסקרים האלה עלה, שהיום שבו הבין הציבור הישראלי את הכישלון במלחמה היה היום שבו הוצנח סגן הרמטכ"ל להיות מעל אלוף פיקוד הצפון.

אורנה ברביבאי (יש עתיד-תל"ם):

נכון.

עפר שלח (יש עתיד-תל"ם):

כי ברגע הזה הציבור הבין שאנחנו לא יודעים מה אנחנו עושים. כי לא בנו – גם במערכת הזו, לא בנו את המערכת האופרטיבית שהייתה צריכה לקום מהרגע הראשון. לוקחים בן אדם, מצניחים אותו לתוך מערכת קיימת ואומרים לו: תסתדר, אתה תהיה מנכ"ל משרד הבריאות שתיים או מנכ"ל משרד הבריאות אחת. זה מה שעושה מי שאיבד את מכנסיו. זה מה שעושה מי שאיבד את מכנסיו. איך להתמודד.

והדבר השני שהוא עושה, הוא מנסה לייצר מצב – וזה מה שעושה החוק הזה, וסליחה שוב על האנלוגיה הביטחונית – כאילו הסורים על הגדרות. כאילו מה שאנחנו צריכים במשבר הזה זה לקבל החלטות כל כך מהר, שאי-אפשר להביא אותן לכנסת כדי שהכנסת תדון בהן יומיים או שלושה. אנחנו צריכים ליצור מצב בסעיף המסובך הזה, שאם הכנסת לא מגיבה תוך 24 שעות, הסעיף עובר, ועוד לעשות איזה סעיף שפותר את הממשלה אפילו מזה.

במשבר הזה לא צריך לקבל החלטות מעכשיו לעכשיו. במשבר הזה צריך לקבל החלטות על פי נתונים, צריך לבדוק אותם. לא צריך לקבל החלטה שסוגרים את המסעדות בחמישי ב-22:00 בלילה, כי אז בשישי מתברר לך שהמסעדים פשוט לא יעשו את זה, כי לא התייעצת איתם, כי לא לקחת את הזמן בשביל לבדוק את זה – מה שכל מנהל נורמלי עושה. ולו היית מעביר את זה דרך המערכות הקיימות, גם דרך מערכות של קבלת החלטות וגם דרך הפריזמה של הכנסת, שבה מתקיים דיון פתוח, שבה באים נציגי ציבור, שבה שומעים את כולם, שבה מתקיים איזשהו שכל קולקטיבי ולא הבהלה הזאת, אז היית מקבל החלטות יותר טובות. אבל ראש הממשלה הזה מבוהל, ראש הממשלה הזה מסתכל סביבו ומבין שכולם, תשעה מיליון ישראלים, יודעים שהוא לא יודע מה לעשות; שהפניקה שבה הוא פעל מהרגע הראשון, שגרמה לו לנון את כל מערכות קבלת ההחלטות, את כל מערכות הביצוע, לשים על ידו שני פקידים שיגידו לו כן, וככה לעשות פנים במסיבות עיתונאים כאילו הוא מנהל את המשבר – הדבר הזה מתפוצץ לו מול העיניים. והוא מתפוצץ לו מול העיניים ומביא אותנו, את הציבור הישראלי, למצב האנרכיה המסוכן ביותר בתולדות מדינת ישראל. לא אנרכיה כי מישהי חשפה חזה מעל הפסל פה לא רחוק. אנרכיה מפני שכל אזרח במדינת ישראל נוהג עכשיו כישר בעיניו. אומרים לו לסגור את המסעדה שלו – הוא מנהל עם עצמו משא ומתן ומחליט אם הוא יסגור אותה. אומרים לו לסגור את חדר הכושר, הוא אומר: אני אחכה עד שהמשרה תבוא, אני לא אסגור. כי אין לו שום אמון בשלטון. הוא מסתכל על כל זה, הפחדן הקטן, ממעונו אשר ברחוב בלפור, ואיננו יודע את נפשו ומספר לעצמו סיפורים שעוד מעט עולים על המעון הזה ועושים בו מעשה צ'אוסקו. אז זה לא יקרה במדינה הזאת. מה שצריך לקרות במדינה הזאת הוא דבר נורא פשוט: הפחדן הקטן צריך ללכת הביתה. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת עופר שלח. תעלה ותבוא חברת הכנסת תמר זנדברג, בבקשה. חמש דקות לגברתי.

תמר זנדברג (מרצ):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש. חברות וחברים, ברגעים אלה ממש, שוב, מה שקרוי בתקשורת עימותים אלימים – לפרוטוקול, אני עושה מירכאות עם הידיים – בין שוטרים למפגינים כאן בחוץ, בבלפור. כמו אתמול, כמו במוצאי שבת, כמו בשבוע שעבר. זה לא עימותים אלימים, זה לא

שני צדדים, זאת אלימות משטרתית שמופנית נגד מפגינים שעושים את הדבר שלא רק שהוא זכותו, אלא שהוא חובתו של כל אזרח במדינה בזמנים כאלה. ואל מול המחאה הזו, אחרי שכבר במשך שנים למפגינים האלה קוראים כביכול בשמות הגנאי שמאלנים ותומכי טרור ומניפי דגלים ואני לא יודעת מה, עכשיו יש להם שם חדש: אנרכיסטים. נו, טוב, בסדר, שיהיה. את האנרכיסטים האלה שואלים כל ערב בתקשורת: רגע, אתה מפגין פוליטי או שאתה מפגין לא פוליטי? אתה מפגין כלכלי או שאתה מפגין חברתי? אתה מפגין נגד השחיתות או שאתה מניף דגל שחור או דגל לבן? ובכן, חברות וחברים, למי שלא מבין, ונדמה שיש כאן כמה שלא מבינים, המחאות האלה קשורות אחת לשנייה, והן לא יפסיקו, הן רק יתגברו. כי יש כאן חטא קדמון, והחטא הקדמון הוא שעל כיסא ראש הממשלה יושב נאשם בשוחד. לפעמים אנו שוכחים את זה, כבר התרגלנו. אבל אם ניתן לזה רגע לחלחל – אני מחזירה אותנו שנתיים ושלוש אחורה, כשהיינו כאן עומדים במיקרופונים בצד ושואלים שאלות: אדוני ראש הממשלה, אם יוגש נגדך כתב אישום, האם בכוונתך להתפטר? זה היה נראה מובן מאליו שעל כיסא ראש הממשלה לא ישב אדם שמנהל משפט. לאן הגענו? פלא שהוא לא יכול לטפל בקורונה? זה לא הקורונה, זה משבר היסטורי דרמטי בסדר גודל שאני לא יודעת אם היה כמוהו בתולדות מדינת ישראל. ודווקא המשבר הזה תופס אותנו במצב שיש ראש ממשלה שאין אזרח אחד במדינה שיכול לסמוך עליו שהוא מקבל החלטות לטובת האינטרס הלאומי ולא כדי לשרת את האינטרס הפרטי שלו. ואז המצב נהיה מטורלל יותר ויותר, ואז מחפשים את השעירים לעזאזל, את השופטים, את השמאלנים, את האנרכיסטים, את הפרקליטות, את ההפיכה, את היועץ המשפטי, את מי לא. ואז פלא שלא מקבלים החלטות לטובת המשק? פלא שאין מענקים לעצמאים? פלא שכל עובדת סוציאלית הופכת להיות מתנגדת משטר ומועדת לאיכוני שב"כ מצד אחד, ולהיות מוקעת כשמאלנית אנרכיסטית מצד שני? זה מה שקורה כשהשדים מתחילים לרקוד בלילה. כשהפרנויה והפחד מתקרבים ומקיפים אז כבר אי-אפשר להפריד ואי-אפשר להבדיל בין המדיניות שאיננה, בין הקריסה החברתית כלכלית הנוראה שתהיה כאן ושתלווה אותנו עוד שנים, שנים – אנחנו עדיין לא מתחילים להבין בכלל את גודל המשבר – לבין הריבים האלה שהיו פה היום על הצבעה כזאת או הצבעה אחרת, ומי הפר את המשמעת הקואליציונית. כל הדברים האלה נובעים מהחטא הקדמון שבו יש ממשלה בראשות נאשם בשוחד, ואין לה שום יכולת לטפל, לא בזמן שגרה ובוודאי ובוודאי לא בזמן משבר.

לכן, אדוני היושב-ראש, רק לפרוטוקול, כי אני בטוחה שהדברים האלה עוד ייקראו לאחר מכן בספרי ההיסטוריה. אנחנו בחודש יולי 2020, הממשלה קמה בחודש מאי. בחודש אוגוסט כבר מתכוונים פה לחתוך הפסדים ושתישרף המדינה, כמו שצוטטה פעם אשתו של ראש הממשלה: שתישרף המדינה, אנחנו הולכים לבחירות. לעזאזל ממשלת הקורונה, לעזאזל מצב החירום, לעזאזל מיליון מובטלים. ואתם יודעים מה, אולי יש בזה הזדמנות. אולי יש בזה הזדמנות, כי אולי באמת אנחנו כולנו – ואני מכוונת בעיקר לאגף הזה של הבית – אולי כולנו נלמד מהנס הקטן שקרה פה היום ונלמד שכשתומכי הליברלים, תומכי האור שבבית הזה, מתאגדים ומצביעים לפי צו מצפונים, אז הם מנצחים. זו תחושה לא כל כך מוכרת לנו, אבל אם ייגזר עלינו ללכת לבחירות, אז אנחנו ניקח את התחושה הזו, נחבק אותה, נאמץ אותה, ואיתה ננצח. תודה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חברת הכנסת תמר זנדברג. יעלה ויבוא חבר הכנסת איימן עודה. חמש דקות.

איימן עודה (הרשימה המשותפת):

כבוד היושב-ראש, (אומר דברים בערבית: א-נאאב א-דוקטור מנסור עבאס), עמיתיי חברי הכנסת, כולנו מסכימים שנתניהו מכרסם במרחב הדמוקרטי. זה די ברור, ואפילו הוא בעצמו אמר שבמדינת ישראל אין דמוקרטיה, יש deep state, וצריך לנצח את ה-deep state בשביל שתהיה דמוקרטיה ישירה. כולם מסכימים, לא רק מהשמאל, אפילו מהימין. זו הגישה שלו נגד בית המשפט, נגד האקדמיה, נגד העמותות, נגד האופוזיציה, נגד המרחב הדמוקרטי. הוא מתבטא בצורה הכי ברורה. אפילו דברים שנראים לא כל כך מלומדים הוא מושקע בהם, כמו, למשל, המענקים של 750 שקלים, או עוד יותר כסף, עד 3,000 שקל. אני חושב שגם הוא חושב לעצמו: במידה והמדינה העמוקה, באוצר למשל, או בית המשפט יגידו לא, אולי הוא יכול להאשים אותם שהוא טוב, הוא רוצה להעביר כסף במיוחד לשכבות המוחלשות, אבל יש בעיה, שזו המדינה העמוקה, אותם אנשים. אני חושב שהוא עקבי והוא יודע מה הוא עושה, כמו שכל דיקטטור במאה ה-20 כבר עשה את אותה דרך.

עם הימין אני לא רוצה להתווכח. אבל חשוב לי לדבר עם המרכז, איתך, יאיר. אני חושב שאתה אוהב את השיר של אריק איינשטיין, "אומרים שהיה פה שמח לפני שנולדתי". אני חושב, להבדיל ממך, שלא הייתה דמוקרטיה אמיתית גם לפני נתניהו. למה אני אומר לך את זה? בגלל שזה מה שהרגיש אבא שלי, שחי בתקופת הממשל הצבאי. אתה יודע מה זה ממשל צבאי? זאת אומרת בית משפט ליהודים או בית דין לערבים. זאת אומרת שהוא לא יכול לעבור ממקום למקום בלי אישור מיוחד מהמושל הצבאי. זאת אומרת הפקעות אדמות על שמאל ועל ימין; זאת אומרת הטבח בכפר קאסם; זאת אומרת עליונות, גזענות. אני חושב שאנחנו נמצאים בהזדמנות היסטורית שאני, עם 15 המנדטים, מבין היטב שאנחנו לבד לא יכולים. אני חושב שאתם צריכים להבין היטב שבלעדינו זה בלתי אפשרי. אם אנחנו רוצים לעבוד ביחד גם בשביל להחליף את שלטון הימין, אז חשוב לחשוב על התפיסה הזו שמבחינתי זה לא היה שמח לפני שנולדתי, זה לא היה שמח לאבא שלי. אני חושב שהמחיר לשותפות הזו זה דמוקרטיה אמיתית, זה שוויון אמיתי בין הערבים ובין יהודים במדינה. זהו המחיר: לחיות במקום שיש בו שלום אמת, שוויון, דמוקרטיה וצדק חברתי, דברים שמהווים אינטרס אמיתי ואסטרטגי לכל האזרחים, ממש ממש לכל האזרחים.

אתמול השתתפתי בהפגנה מבית ראש הממשלה עד לכנסת. צעדתי עם האנשים שדיברו מדם ליבם, שאני מזדהה עם כל סיסמה שהייתה שם בהפגנה. אני קורא לאחד את כל ההפגנות. אני אזרח ערבי; אני חושב שזה לא נכון שיהיו הפגנות בנצרת, הפגנות בתל אביב, הפגנות בירושלים.

לאחד את כל ההפגנות להפגנות ענקיות של מיליון אזרחים ביחד נגד הממשלה הזו. אני בטוח, באחדות שלנו, עם מטרה מאוד ברורה נגד הממשלה הזו, אני חושב שאנחנו עוד נצליח להפיל אותה ולהביא לכיוון יותר טוב ויותר נכון לכל האזרחים. תודה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת איימן עודה. יעלה ויבוא חבר הכנסת יאיר לפיד.

יאיר לפיד (יש עתיד-תל"ם):

שלום, כבודו.

היו"ר מנסור עבאס:

שלום לך. חמש דקות בבקשה.

יאיר לפיד (יש עתיד-תל"ם):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני אנצל את השעה המאוחרת ואת היעדרה של התקשורת כדי לשעמם את כולכם, ולהגיד את הדבר הענייני: מדי פעם גם הקואליציה הזו יכולה להרשות לעצמה לעשות את הדבר הנכון. איכשהו היא הצליחה, מיום הקמתה, בכל פעם שהיו לה שתי אפשרויות – לעשות את הדבר הנכון או את הדבר הלא-נכון – מייד לבחור באפשרות הלא-נכונה. יש לה הזדמנות הפעם לעשות את הדבר הנכון.

והדבר הנכון הוא שיהיה הליך סביר גם מול הקורונה. בסופו של דבר, כנסת ישראל לא הפריעה, ולא תפריע, לשום מהלך שנועד לבריאות הציבור, או שנועד לכלכלת הציבור. כל נושא שיובא – אם יבקשו מאיתנו לעשות מהר, נעשה מהר. אם יבקשו שיתוף פעולה של הקואליציה והאופוזיציה, יהיה שיתוף פעולה של הקואליציה והאופוזיציה. אבל אי-אפשר בלי כנסת. אני רוצה להזכיר לחברי הכנסת את מה שהם יודעים היטב: רק בכנסת יכול הציבור עצמו לבוא ולומר את דברו. סביב החוק הזה, שהוא חוק עקום ולא נכון, התנהל בוועדת החוקה – יושב פה יושב-ראש ועדת החוקה – תהליך שבו אזרחי ישראל, אנשי בריאות, אנשי כלכלה, אנשי חוק, כולם יכולים לבוא, להביע את דעתם, להביא את הידע המקצועי שלהם.

לישיבת ממשלה לא יכולה להיכנס עובדת סוציאלית, לישיבת ממשלה לא יכול להיכנס רופא, ולישיבת ממשלה לא יכול להיכנס אדם שעבד על מחקר כלכלי על תקופות של מגפה. כל האנשים

האלה יכולים להיכנס לוועדת החוקה לדיון על חוק כמו החוק הזה. יכולים להיכנס לוועדת החינוך, יכולים להיכנס לוועדת הקורונה, ולהביא את המידע שלהם, את השכל שלהם, את העמדה שלהם, ובמקרים רבים מאוד, את המצוקה שלהם.

המסעונים, שהתעללו בהם בימים האחרונים, לא יכולים להיכנס לישיבת הממשלה. מדריכי חדרי הכושר, מפעילי הבריכות, אנשי אולמות האירועים, מורי הדרך, אנשי תיירות החוץ – כל האנשים האלה לא יכולים להביע את דעתם בפני הממשלה, כי הנוהל לא מאפשר את זה. לכנסת הם יכולים לבוא ולהביא את מצוקתם. בגלל זה החוק הזה עקום כל כך, מפני שהוא לא מאפשר הליך תקין, שהוא הכרחי דווקא בתקופות כאלה. ושלא ימכרו לנו שזה בגלל מצב החירום. בזמן של מלחמות עקובות מדם – הכנסת עבדה; בזמן משברים כלכליים, בזמן ההיפר-אינפלציה – הכנסת תפקדה. איש לא חשב שהוא צריך את החוק הזה.

ממשלת ישראל הנוכחית וראש הממשלה הנוכחי, עם חוק ובלי חוק, לא תפקדו בתקופה האחרונה. מה שהם עושים עכשיו זה מבקשים מאיתנו פרס על כך שהם כשלו. הם אמרו: נכשלנו, אנחנו לא מצליחים לטפל במגפה, אז אנחנו רוצים שהכנסת תאשר לנו יותר סמכויות כדי שעוד יותר לא נצליח לטפל במגפה. מה שאנחנו אומרים היום לממשלת ישראל: אנחנו לא מנסים להגביל אותך – אנחנו מציעים לך עזרה. אנחנו מציעים לך לעשות את הדבר הנכון בהליך תקין למען אזרחי מדינת ישראל. לא מתוך היסטוריה, לא מתוך בהלה ותבהלה, אלא מתוך הבנה שמדינות צריכות להתנהל תקין, בעיקר בתקופות שאינן תקינות.

אני קורא לכנסת לעשות את הדבר הנכון ולדחות את החוק הזה, שיגרום לזה שבמשבר הקורונה אזרחי ישראל יטופלו טוב הרבה פחות, ולא טוב יותר. תודה רבה.

היו"ר מנסור עבאס:

תודה, חבר הכנסת יאיר לפיד. חברי הכנסת, לפני שאנחנו מזמינים את חבר הכנסת יעקב אשר לסכם, האם יש מחברי הקואליציה חברים שרוצים לעלות ולנאום?

מרב מיכאלי (העבודה):

כן.

היו"ר מנסור עבאס:

קואליציה ולא אופוזיציה.

מרב מיכאלי (העבודה):

אני חברה בסיעת העבודה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אין להם מה להגיד, אדוני היושב-ראש. אין להם. לא מצאת צדיק אחד שיעלה ויגיד משהו.

היו"ר מנסור עבאס:

אז נזמין את חברת - - -

קריאה:

מרב, לא, לא, ממש לא. סורי, לא.

מרב מיכאלי (העבודה):

יש לי רשות דיבור.

יאיר לפיד (יש עתיד-תל"ם):

רגע, עליזה. סליחה, עליזה, עליזה, את לא חברת כנסת.

היו"ר מנסור עבאס:

זה הזמן של הקואליציה, אז אנחנו נעבור לחבר הכנסת יעקב אשר, יושב-ראש ועדת חוקה, חוק ומשפט לסכם.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני היושב-ראש, חבריי חברי הכנסת, היום אנחנו מאשרים את חוק המסגרת, שהוא בעצם חוק-היסוד של הקורונה. זה נכון שאנחנו בתקופה של שעת חירום, אבל זו שעת חירום מסוג אחר. זו לא מלחמה, זה לא טילים שנופלים, זה לא תקופות שהן יותר קצרות, לפעמים יותר כואבות, בהרבה. אבל בכל זאת, יש הבדל בין שעת חירום במונח הרגיל של המילה לבין שעת חירום או החוק הזה של הקורונה.

אני רוצה לומר שהוועדה הקדישה מאות שעות – מאות שעות – של דיונים בוועדה ועם הצוותים המקצועיים. ואני אומר כאן בצורה ברורה: אין שום סעיף שהגיע בהצעת החוק הממשלתית – מה שאנחנו קוראים לו החוברת הכחולה, שאנחנו מקריאים – אין סעיף אחד שלא שונה. אין סעיף אחד שלא טוב. אין סעיף אחד שלא קיימנו בו דיונים עם כל החברים – עם חברי האופוזיציה, עם מומחים, כמו שאמר קודם יאיר לפיד, מומחים מבחוץ. אני אומר את זה באחריות.

אבל, רבותי, זה לא חוק רגיל. אנחנו במצב מלחמה מול נגיף, והאחריות מחייבת את כולנו. במלחמה ידענו תמיד שאין קואליציה ואין אופוזיציה. שעת מלחמה זו שעה שכולם צריכים להיות מאוחדים.

היו"ר מנסור עבאס:

חברי הכנסת, אנא מכם, תנו לחבר הכנסת יעקב אשר להשלים. קצת שקט. משני צידי האולם, אני מבקש מכם שקט.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אנחנו בנינו מודל של חוק המסגרת, שאנחנו בשבועות הקרובים נצרף עוד פרקים מסוימים שצריכים להיכנס לחוק המסגרת, ואז אנחנו תוך כדי תנועה נבדוק את עצמנו ונראה אם צריך שיפורים נוספים, ונשפר אותם. אנחנו צריכים כל הזמן לאזן את שתי הנקודות האלה – לתת כלי מלחמה אפקטיביים לממשלה ומצד שני להכניס בלמים, אבל בלמים שהם לצורך עלייה ולא לצורך בלימה, של פיקוח ובקרה.

אני רוצה לומר, למרות כל הפרסומים שהיו, ולמרות כל הדברים שנאמרו, אנחנו שמרנו על שני דברים: שמרנו על המדינה היהודית והדמוקרטית. שמרנו על זכות פולחן הדת, על זכות של תפילה של כל הדתות, ושמרנו גם על הזכות ההפגנה, לא פגענו בה, למרות שאני חושב שבהפגנות חייבים לשמור על המרחקים. אני מתאר לעצמי כאלה הפגנות אם היו בציבור החרדי, איזה כותרות היינו מקבלים בעיתונים.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

זו החלטת המפגינים, אדוני.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

זה נכון - - -

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

זו החלטת המפגינים, אדוני. הם רוצים לשמור על הדמוקרטיה, גם אם יש סכנה לקורונה, אדוני.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אדוני הנכבד, אפשר להפגין - - -

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

גם אתה רוצה שאנשים ילכו ללמוד תורה.

היו"ר מנסור עבאס:

חבר הכנסת אלי אבידר.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אפשר להפגין גם בשני מטר. שני מטר.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

גם אתה אומר שילכו ללמוד תורה גם אם יש סכנה של קורונה.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

שני מטר. שני מטר. שני מטר, מה קרה? שמרנו על זכות ההפגנה. שמרנו על זכות הדת, ושמרנו גם על הקדושה הזאת.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אני לא יכול, גם פינדרוס - - -

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

שלחתי אותו אליך. פינדרוס, טפל בו.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אנחנו בעד, מה לא הבנתם?

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

טפל בו.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אתם תגידו שהדמוקרטיה היא יותר מחיים. יגידו הימניים: ארץ ישראל יותר מחיים - - -

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

חבריי חברי הכנסת, בואו רגע נעזוב את הפופוליזם, את הפוליטיקה ואת האופוזיציה והקואליציה, ובואו נדבר, באמת, אנחנו צריכים לקחת את האחריות על המערכה הזאת על הכתפיים של כולנו. יש כאן מערכה והיא צריכה להיעשות. דיבר מקודם חבר הכנסת לפיד. דיברת מקודם על הנושא של שעת חירום, והתקנות והדברים, שמעולם לא היו כל כך הרבה התערבויות כביכול. אני רוצה לומר לך ששעת חירום של מלחמה היא בדרך כלל יותר קצרה. בדרך כלל. לצורך כך נבנו אותם תקש"חים, התקנות לשעת חירום. אף אחד לא ידע ולא ציפה שאנחנו ניכנס למערכה של חצי שנה כבר. לא הייתה עוד מלחמה בסדר גודל - - -

יאיר לפיד (יש עתיד-תל"ם):

הייתה ההתשה. ההתשה הייתה יותר ארוכה.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

מה היה בהתשה אני לא יודע, הייתי עוד די צעיר, ואני חושב שגם אתה. אבל יש התשות שלא מפחידות אותי, גם בוועדה לא. יש לי זמן לשמוע את כולם. אבל אני אומר דבר אחד אמיתי, קשה לבנות כלי למשהו ארוך ומתמשך שמפתיע אותנו כל רגע מכיוון אחר. כי טילים, אתה יודע מאיפה הם באים. טנקים, גם יודעים מאיפה הם באים. הרבה דברים. פה, גם משרדים מאוד ייעודיים לא יודעים מאיפה זה בא – לרדת? אני אשמח מאוד.

אני אומר דבר אחד: אנחנו חוקקנו חקיקה מצוינת, טובה, חשובה. ליטשנו את הנושאים. אני רוצה לומר לכם מספר דברים שעשינו: חייבנו את הממשלה ליצור נוהל להתמודדות ומתן סיוע לאזורים שיש בהם רמת תחלואה גבוהה ושעלולים להפוך לאזורים מוגבלים, כדי למנוע מהם להגיע לזה. הדגשנו וחיזקנו בוועדה את ההגנה הניתנת לתפילות, הפגנות וטקסים דתיים, כך שיהיה ברור שגם אם ניתן לקבוע להם תנאים, לא ניתן למנוע אותם.

בוועדה נקבעה אפשרות להתקין את התקנות באמצעות ועדות שרים, אבל עמדנו על כך שיהיה הרכב מינימלי לוועדה. בשל החשיבות שהוועדה ייחסה לכך שהחלטות על נושא הקורונה יתקבלו בשקיפות כלפי הציבור, ועל בסיס נתונים מקצועיים בדוקים, חייבנו את הממשלה להניח בפני הכנסת את התשתית העובדתית ששימשה בסיס להחלטתה, וכן לבסס את ההכרזה על מצב חירום על חוות דעת מקצועית.

הוועדה חייבה את הממשלה להנגיש בצורה מרוכזת וברורה את כל ההגבלות שמוטלות על הציבור, ובכלל זה הקנסות שמוטלים עליו. במהלך דיוני הוועדה נוסף הסדר מפורט שמקים מינהלת לאכיפה שתכונן ותנחה את השוטרים, הפקחים, שאוכפים קנסות מכוח החוק, כך שהאכיפה תהיה אחידה ושוויונית.

נקבעה חלוקה נושאת של ועדות בכנסת שתדון בתקנות לפי חוק. רוב התקנות בוועדת חוקה, ותקנות אחרות ייעודיות יגיעו לוועדות הרלוונטיות. במצב של ספק, או כשאחת הוועדות אינה קיימת, הדבר יוכרע בוועדת הכנסת. הוועדה עמדה על כך שתתרחב משמעותית הרשימה של מוסדות רווחה וחינוך שהממשלה תהיה מחויבת לשקול להשאיר אותם פתוחים. נקבע בדיוני הוועדה שלא יהיה כל רישום פלילי על קנס שהוטל מכוח תקנות הקורונה. בדיוני הוועדה סוכם גם על יצירת מדרג בעניין הקנסות באזור המוגבל, שיבחין בין עסקים גדולים לעסקים קטנים. נוספו הוראות פרטיות לעניין הצהרת בריאות שניתנות בכניסה לבתי עסק, מוסדות חינוך ומוסדות רווחה כדי לוודא שלא נעשה שימוש לרעה בהצהרות אלה כדי לאסוף מידע על אנשים.

הורחבו החריגים לתקנות שמטילות הגבלות על יציאה למרחב הציבורי, מה שמכונה סגר. נקבעה הגבלת זמן לגבי משך הסגירה של עסק או מוסד חינוך לצורך חקירה אפידמיולוגית. הורחבו

האפשרויות והאפשרות של עובדי הרווחה החיוניים לצאת מאזורים מוגבלים. נקבעו חריגים להתקנות מכוח החוק כדי לאפשר כינוס מועצות של רשויות מקומיות. הפכנו את הרשות המקומית ואת כינוס המועצה למיני-פרלמנט כדי שאפשר יהיה לקיים ישיבות מועצה גם בזמן הקורונה בתנאים של משרד הבריאות.

לבסוף, אני רוצה להזכיר: חוק המסגרת – המבחן של החוק הזה יבוא כשיגיעו התקנות. בסופו של דבר, המבחן של החוק הזה יבוא כאשר יגיעו התקנות לאישור הכנסת. באותם דיונים חובה על ועדות הכנסת הרלוונטיות להעמיק בפרטים הקטנים שייכללו בתקנות, שתהיה להן השפעה אדירה על הציבור ועל אמון הציבור בנו.

אני רוצה לומר לכם, חברי הכנסת, לא מגיע – היום, אחרי מה שחויינו בצוהרי היום, לא היה מגיע לממשלה שנעביר היום את החוק – אדוני יושב-ראש הקואליציה. לא היה. אני מסיים. לא היה מגיע לממשלה הזאת, שנעביר את החוק היום, לאחר כל הסאגה שהייתה פה היום בתוך הקואליציה. לא היינו עושים את זה – לא אני ולא חברי היינו מעבירים את זה. אבל אנחנו מעבירים את החוק היום, בגלל שזה פיקוח נפש; בגלל שאנחנו לא רוצים שחלילה יחלה אדם אחד; האחריות שלנו מחייבת להביא את זה. זה לא מגיע לממשלה, אבל זה מגיע לציבור. תודה רבה.

היו"ר יריב לוין:

תודה רבה ליושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, חבר הכנסת יעקב אשר. אני מציע שתעלה, כי יש הרבה מאוד הצבעות. אנחנו נחכה לך רגע, תעלה למעלה שלא נצטרך להוסיף כל פעם, זה יסרב את התהליך. אז נאפשר לך. נמתין רגע עד שתגיע למקומך, ואז נעבור להצבעה. בינתיים, ראשית אני רוצה לוודא, חבר הכנסת אבידר שיש לכם את החומר?

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

היו"ר יריב לוין:

בטוח? תסתכלו שהחומרים לא נמצאים למעלה. יש חומר? יופי.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

תודה. תודה על הדאגה.

היו"ר יריב לוין:

קודם כול, שלב א' מאחורינו. שלב ב', חברות וחברי הכנסת, אנחנו נעבור להצבעה על הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020. נתחיל בקריאה השנייה.

להלן שמות חברי הכנסת לפי הקבוצות שהגישו הסתייגות: קבוצת הרשימה המשותפת – חברי הכנסת עודה, שחאדה, טיבי, עבאס, תומא סלימאן, טאהא, כסיף, יזבק, סעדי, ג'בארין, אלחרומי, עסאקלה, אבו שחאדה, סאלח וח'טיב יאסין.

מכובדיי, אנא. אתם לא שומעים. חבר הכנסת מיקי לוי. חבר הכנסת לוי. חבר הכנסת מיקי לוי, אנא.

קבוצת יש עתיד-תל"ם – חברי הכנסת יאיר לפיד, משה יעלון, מאיר כהן, עפר שלח, אורנה ברביבאי, קארין אלהרר, יואל רזבוזוב, אלעזר שטרן, מיקי לוי, ע'דיר כמאל מריח, רם בן ברק, יואב סגלוביץ', בועז טופורובסקי, אורלי פרומן, אנדרי קוז'ינוב, עידן רול ויוראי להב הרצנו. קבוצת ישראל ביתנו – חברי הכנסת אביגדור ליברמן, עודד פורר, יבגני סובה, אלי אבידר, יוליה מלינובסקי, חמד עמאר ואלכס קושניר. חברי הכנסת בנט, שקד, סמוטריץ', כהנא, סופר וגדעון סער – אינם, אז ההסתייגויות שהם הגישו כולן יורדות, אלא אם מי מהם יופיע ויהיה כאן במהלך ההצבעה. קבוצת מרצ – חברי הכנסת ניצן הורוביץ, תמר זנדברג ויאיר גולן.

אנחנו נאפשר לחבר הכנסת אשר להגיע למקומו. חבר הכנסת אשר, אנחנו יכולים לעבור להצבעה? אם כן, רבותיי – חבר הכנסת מאיר כהן. חבר הכנסת כהן, במידה שאני טועה, תקן אותי. סימנת את הדברים בצורה מסודרת. אם יש טעות, אנא תקן אותי.

אם כן, אנחנו מתחילים בהסתייגות מס' 1 לשם החוק. הסתייגות של קבוצת הרשימה המשותפת. הצבעה על ההסתייגות.

הצבעה מס' 16

בעד ההסתייגות – 27

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (1) של קבוצת סיעת הרשימה המשותפת לשם החוק לא נתקבלה.

הי"ר יריב לזין:

27 בעד, 50 נגד. אין נמנעים. לפיכך הסתייגות מס' 1 לא התקבלה.

הסתייגויות מס' 2-8 ירדו, ולכן אנחנו עוברים להצביע על סעיף 1 – על שם החוק ועל סעיף 1 כנוסח הוועדה. הצבעה.

הצבעה מס' 17

בעד שם החוק וסעיף 1, כהצעת הוועדה – 51

נגד – 34

נמנעים – אין

שם החוק וסעיף 1, כהצעת הוועדה, נתקבלו.

הי"ר יריב לזין:

אז אומר את זה לפרוטוקול. בעד – 51, נגד – 34, אין נמנעים. לפיכך, שם החוק וסעיף 1 התקבלו כנוסח הוועדה. לפרוטוקול נאמר שחבר הכנסת להב הרצנו הצביע בטעות בעד, למרות שהתכוון להצביע נגד, אבל כמובן שזה לא משנה את תוצאות ההצבעה.

אנחנו עוברים להסתייגויות לסעיף 2, הסתייגויות של קבוצת ישראל ביתנו וקבוצת יש עתיד-תל"ם, הסתייגות מס' 9. הצבעה.

הצבעה מס' 18

בעד ההסתייגות – 33

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (9) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 2 לא נתקבלה.

הי"ר יריב לזין:

33 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

הסתייגות מס' 10 – הצבעה.

הצבעה מס' 19

בעד ההסתייגות – 33

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (10) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

33 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות מס' 11. הצבעה.

הצבעה מס' 20

בעד ההסתייגות – 34

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (11) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

34 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

אנחנו עוברים להצבעה על הסתייגות מס' 12. הצבעה.

הצבעה מס' 21

בעד ההסתייגות – 34

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (12) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

34 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. חברי הכנסת, נא לשמור על השקט.

אנחנו עוברים להצבעה על הסתייגות מס' 13. הצבעה על הסתייגות.

הצבעה מס' 22

בעד ההסתייגות – 34

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (13) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

34 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות מס' 14. הצבעה.

הצבעה מס' 23

בעד ההסתייגות – 33

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (14) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

33 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגויות 15–17 ירדו.

אנחנו עוברים להצבעה על הסתייגות מס' 18, של קבוצת מרצ. הצבעה.

הצבעה מס' 24

בעד ההסתייגות – 33

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (18) של קבוצת סיעת מרצ לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

33 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

הסתייגות מס' 19, של קבוצת מרצ. הצבעה.

הצבעה מס' 25

בעד ההסתייגות – 30

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (19) של קבוצת סיעת מרצ לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

30 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות מס' 20 ו-21 הוסרו.

אנחנו עוברים להסתייגות 22, של קבוצת הרשימה המשותפת. הצבעה.

הצבעה מס' 26

בעד ההסתייגות – 27

נגד – 49

נמנעים – אין

ההסתייגות (22) של קבוצת סיעת הרשימה המשותפת לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

27 בעד, 49 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות 23, של קבוצת הרשימה המשותפת. הצבעה.

הצבעה מס' 27

בעד ההסתייגות – 28

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (23) של קבוצת סיעת הרשימה המשותפת לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

28 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 24 הוסרה.

הסתייגות 25, של הרשימה המשותפת. הצבעה.

הצבעה מס' 28

בעד ההסתייגות – 27

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (25) של קבוצת סיעת הרשימה המשותפת לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

27 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגויות 26, 27, כולל לחלופין,

ו-28 – הוסרו.

אנחנו עוברים להצבעה על הסתייגות מס' 29. הצבעה.

הצבעה מס' 29

בעד ההסתייגות – 28

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (29) של קבוצת סיעת הרשימה המשותפת לסעיף 2 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

28 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגויות מס' 30 עד 86, כולל, הוסרו, כולל הלחלופין שישנן.

ולפיכך אנחנו יכולים לעבור להצבעה על סעיפים 2 ו-3 כנוסח הוועדה. הצבעה על הסעיפים. חבר הכנסת פורר, אם אפשר, לשבת. זה יקל על העניין.

הצבעה מס' 30

בעד סעיפים 2-3, כהצעת הוועדה – 49

נגד – 35

נמנעים – אין

סעיפים 2-3, כהצעת הוועדה, נתקבלו.

היו"ר יריב לוין:

בעד הצביעו 49, נגד – 35, אין נמנעים. לפיכך סעיפים 2 ו-3 התקבלו כנוסח הוועדה.

אנחנו עוברים להסתייגויות לסעיף 4, הסתייגויות של קבוצת ישראל ביתנו וקבוצת יש עתיד-תל"ם. הסתייגות מס' 87, הצבעה.

הצבעה מס' 31

בעד ההסתייגות – 32

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (87) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

32 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

אנחנו עוברים להצבעה על הסתייגות מס' 88, הצבעה.

הצבעה מס' 32

בעד ההסתייגות – 34

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (88) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

34 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

אנחנו עוברים להצבעה על הסתייגות מס' 89. הצבעה.

הצבעה מס' 33

בעד ההסתייגות – 33

נגד – 49

נמנעים – אין

ההסתייגות (89) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

33 בעד, 49 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

אנחנו עוברים להסתייגות מס' 90. הצבעה.

הצבעה מס' 34

בעד ההסתייגות – 33

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (90) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

33 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

ההסתייגות מס' 91, הצבעה.

הצבעה מס' 35

בעד ההסתייגות – 34

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (91) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

34 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

ההסתייגות מס' 92, הצבעה.

הצבעה מס' 36

בעד ההסתייגות – 34

נגד – 50

נמנעים – אין

ההסתייגות (92) של קבוצת סיעת ישראל ביתנו וקבוצת סיעת יש עתיד-תל"ם לסעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר יריב לוין:

34 בעד, 50 נגד, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. חברות וחברי הכנסת, כל

ההסתייגויות שנתרו לחוק, החל מהסתייגות מס' 93 ועד להסתייגות מס' 480 כולל וכולל הלחלופין, כולן הוסרו.

משכך אנחנו יכולים לעבור להצבעה על סעיפים 4 עד 51 לחוק, כולל, כנוסח הוועדה. הצבעה.

הצבעה מס' 37

בעד סעיפים 4-51, כהצעת הוועדה – 49
נגד – 36
נמנעים – אין
סעיפים 4-51, כהצעת הוועדה, נתקבלו.

היו"ר יריב לוין:

בעד – 49, נגד – 36, אין נמנעים. לפיכך אני קובע שסעיפים 4 עד 51, כולל, התקבלו בקריאה השנייה כנוסח הוועדה, ומכאן שהחוק התקבל כנוסח הוועדה.

אנחנו עוברים להצבעה בקריאה השלישית – לאחר שהחוק התקבל בקריאה השנייה – על הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, הצבעה בקריאה השלישית.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

בוא נראה אותך עכשיו מפעיל את חוק הסמכויות, אנחנו מחכים לכם.

אופיר כץ (הליכוד):

תפסיקו להפריע, תנו להגיש - - -

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

אנחנו - - -

אופיר כץ (הליכוד):

תפסיקו להפריע.

הצבעה מס' 38

בעד החוק – 48

נגד – 35

נמנעים – אין

חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, נתקבל.

היו"ר יריב לוין:

48 בעד, 35 נגד, אין נמנעים. לפיכך אני קובע שהצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, התקבלה בקריאה השלישית ונכנסה לספר החוקים.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

תמסרו לבני גנץ, שברח - - -

היו"ר יריב לוין:

אני מזמין את יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט חבר הכנסת יעקב אשר לומר דברי תודה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

תמסרו לבני גנץ דרישת שלום, שברח - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

ראש הממשלה - - -

היו"ר יריב לוין:

בטרם תאמר דברי תודה, אני אומר לך דברי תודה על עבודה קשה ומאומצת שלך, של חברי הוועדה, של כל צוות הוועדה.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

תודה רבה.

היו"ר יריב לוין:

אתם ראויים לברכה ולהערכה גדולה. בבקשה.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אני, קודם כול, מודה לחברי הכנסת על אישור החוק. אני רוצה להודות להנהלת הוועדה – לאסף פרידמן, חופית כהן, שמרית בן שושן, מרינה זר גסקה. לדוברת הוועדה - - -

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

- - - המעמד פה.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

רגע, אני אומר תודה לעובדים.

היו"ר יריב לוין:

חברות וחברי הכנסת. חברי הכנסת לוי ואבידר.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אלי, אלי, אני אומר תודה.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

חייבים לעשות סדר באופוזיציה.

היו"ר יריב לוין:

אז בחוץ, בחוץ, בחוץ.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

תודה, אני אומר תודה לאנשים.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

מה ההודעה?

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

אני אומר תודה לאנשים שעבדו.

היו"ר יריב לוין:

הוא אומר דברי תודה, אל תפריעו לו.

אלי אבידר (ישראל ביתנו):

מה אתה אומר תודה? אתה הורג אותנו.

יעקב אשר (יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט):

לא לך. לך אמרתי כבר, עכשיו אני אומר לעובדים.

לשמרית בן שושן, מרינה זר גסקה, לדוברת הוועדה רונית גל, לצוות המשפטי בראשות ד"ר גור בליי – תמי סלע, אפרת חקאק, נועה ברודסקי-לוי, ניצן רוזנברג והמתמחה מיה אוברבאום. יישר כוח גדול בשמי, בשם הכנסת ובשם אזרחי מדינת ישראל. תודה רבה.

היו"ר יריב לוין:

תודה רבה לחבר הכנסת יעקב אשר. תודה גם לחבר הכנסת מאיר כהן, שריכז את העבודה כאן מטעם האופוזיציה על ההצבעות.

חברות וחברי הכנסת, תם סדר-היום. הישיבה הבאה תתקיים ביום שני, ו' באב התש"ף, 27 ביולי 2020, בשעה 16:00. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 00:08.

נספח ע/7

**צו להגבלת פעילות מס' 2 מיום
7.7.2020**

מזכיר הממשלה

ירושלים, ט"ו בתמוז, התש"ף

7 ביולי, 2020

לכבוד
חה"כ יפעת שאשא ביטון
יו"ר הוועדה המיוחדת לעניין
נגיף הקורונה החדש ולבחינת
היערכות המדינה
למגפות ולרעידות אדמה
הכנסת

שלום רב,

בהתאם לחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (תיקון), התש"ף-2020, מבקשת הממשלה מהוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה של הכנסת לאשר את הצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 2), התש"ף-2020, בהתאם להסדרים הקבועים בחוק האמור.

מצורף בזה נוסח הצו כפי שפורסם ברשומות וכן דברי ההסבר לצו.

בכבוד רב,

3. גיוון
צחי ברורמן
מזכיר הממשלה

העתק: יושב ראש הכנסת
ראש הממשלה
שר הבריאות
מזכירת הכנסת
היועץ המשפטי לממשלה
היועצת המשפטית, משרד ראש הממשלה
יו"ר הקואליציה
השר המקשר בין הממשלה לבין הכנסת
מ"מ יועצת ראש הממשלה לקשר עם הכנסת

רשומות

קובץ התקנות

7 ביולי 2020

8645

ט"ו בתמוז התש"ף

עמוד

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות)

1764 התש"ף-2020 (מס' 2), התש"ף-2020

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 2), התש"ף-2020

בתוקף סמכותה לפי סעיף 2(א) לחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן – החוק), מצווה הממשלה לאמור:

שינוי התוספת לחוק

1. בתוספת לחוק, בתקנות שעת חירום המובאות בה –

(1) בתקנה 5 –

(א) בתקנת משנה (א), בפסקה (2), במקום "או מקום או עסק המקיים יריד" יבוא "אולם או גן לשמחות ולאירועים, מקום לעריכת מופעים וירידים, בית קולנוע, תיאטרון או מוסד תרבות אחר למעט מוזאון, בריכת שחייה למעט בריכת שחייה כהגדרתה בתקנת משנה (ב)(9), מכון כושר למעט מכון כושר לצורך אימון של ספורטאי כאמור בתקנת משנה (ב)(7), או בר או פאב, ובכלל זה בר או פאב בבית מלון";

(ב) בתקנת משנה (ב) –

(1) בפסקה (1) –

(א) ברישה, המילים "בר או פאב" – יימחקו;

(ב) בפסקת משנה (ב), בפסקת משנה (א) המובאת בה, במקום הסיפה החל במילים "ובלבד שבעסקים שלפי רישיון העסק" יבוא "ואולם מספר הלקוחות לא יעלה על 20 בתוך שטח סגור ו-30 לקוחות בשטח פתוח";

(2) בפסקה (7), במקום הקטע החל במילים "ומקום במבנה" עד המילים "בפסקה זו – סטודיו" יבוא "לצורך אימון של ספורטאי שהוא ספורטאי החבר באיגוד או בהתאחדות כהגדרתם בחוק הספורט, התשמ"ח-1988¹ (להלן – חוק הספורט);

(3) בפסקה (9) –

(א) האמור בה יסומן "(א)", ובה, במקום "למעט הפעלת בריכת פעוטות" יבוא "כהגדרתה בפסקת משנה (ב)";

(ב) אחרי פסקת משנה (א) יבוא:

"(ב) בפסקה זו –

"בריכה טיפולית" ו"טיפול במים" – כהגדרתה וכמשמעותו, בהתאמה, בפרט 21.1.1.1 לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970²;

"בריכת שחייה" – כל אחת מאלה:

(1) בריכת שחייה בבית מלון;

¹ ס"ח התש"ף, עמ' 128: ק"ת התש"ף, עמ' 1750.

² ס"ח התשמ"ח, עמ' 122.

³ ק"ת התש"ל, עמ' 1841.

(2) בריכת שחייה לצורך אימון של ספורטאי שהוא ספורטאי החבר באיגוד או בהתאחדות כהגדרתם בחוק הספורט;

(3) בריכה טיפולית לצורך טיפול במים;”

(4) פסקאות (12) ו-(13) – יימחקו;

(2) בתקנה 6 –

(א) בפסקה (6), המילים ”בר או פאב” – יימחקו;

(ב) בפסקה (13), אחרי ”המפעיל מכון כושר” יבוא ”לצורך אימון ספורטאי כאמור בתקנה 5(ב)(7)”;

(ג) בפסקה (14), אחרי ”המפעיל בריכת שחייה” יבוא ”כהגדרתה בתקנה 5(ב)(9)” ובמקום ”בריכת שחייה כאמור בתקנה 5(ב)(9)” יבוא ”בריכת שחייה כהגדרתה בתקנה 5(ב)(9)”;

(ד) פסקאות (16) ו-(17) – יימחקו.

2. (א) תחילתו של צו זה ביום ט”ו בתמוז התש”ף (7 ביולי 2020), בשעה 14:00. תחילה

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתם של סעיפים ו(1)א, ו(1)ב(4) ו-ו(2)ד, לעניין הגבלת פעילות אולם או גן לשמחות ולאירועים, ביום ט”ז בתמוז התש”ף (8 ביולי 2020), בשעה 08:00.

ט”ו בתמוז התש”ף (7 ביולי 2020)

(חמ 6069-3)

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דברי הסבר לצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת

פעילות)(שינוי התוספת לחוק)(מס' 2), התש"ף-2020

1. ביום כ"ה באדר התש"ף (21 במרס 2020) התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (ק"ת התש"ף, עמ' 812) (להלן – תקנות הגבלת הפעילות). בתקנות הגבלת הפעילות נקבעו הוראות שמטרתן צמצום התפשטות נגיף הקורונה ומניעת הדבקה בנגיף באמצעות מגבלות שונות שמטרתן ריחוק חברתי. התקנות מסדירות את התנאים לפעילותם של מקומות הפתוחים לציבור, מסחר ועסקי בילוי ופנאי במטרה לצמצם את סיכון ההדבקה במקומות אלה. בנוסף התקנות מגבילות את פעילותם של מקומות ועסקים שבהם ישנה התקהלות משמעותית ובשל כך קיים חשש לבריאות הציבור. בנוסף, נקבעו בתקנות כללי התנהגות במרחב הציבורי, במקומות עבודה ועוד, מהטעמים שפורטו לעיל.
2. סעיף 39(ו) לחוק-יסוד: הממשלה, קובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק". בשל פקיעת תוקפן של תקנות הגבלת הפעילות ביום כ"ט בסיוון התש"ף (21 ביוני 2020) ומכיוון שטרם הסתיים המצב המיוחד שנוצר בישראל בעקבות התפשטות המגיפה וכדי לאפשר את המשך ההסדרים שנקבעו בתקנות הגבלת הפעילות לצורך המאבק בהתפשטות המגיפה, הוארכו התקנות לתקופה של 45 ימים, בחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן – החוק).
3. ביום 6.7.20 אושר תיקון לחוק לפיו הממשלה תהא רשאית לקבוע בצו תנאים להפעלת עסק או מקום שפעילותו מוסדרת לפי החוק, וכן לקבוע כי אי להפעיל מקום או עסק שהפעילות בו מותרת לפי החוק. בהתאם לתיקון האמור, הצו יונח, סמוך לאחר פרסומו ברשומות, על שולחן הועדה, שתקבע ועדת הכנסת, והיא תדון בצו ותחליט אם לאשרו בתוך 7 ימים עם אפשרות להארכת המועד ב-3 ימים נוספים. ככל שלא תתקבל החלטה על ידי הוועדה, הצו יובא להצבעה במליאת הכנסת.
4. מדינת ישראל מתמודדת בימים אלה עם גל שני של המחלה. כיום, ישנם בישראל מעל 11,000 חולים פעילים במחלה, מספר החולים החדשים המאובחנים מדי יום חצה את רף ה-1,000 נדבקים ושיעור החולים החיוביים מבין כלל הבדיקות, עולה מדי יום. כמו כן קיימת עלייה במספר החולים הקשים והמונשמים בישראל, ומספר החולים הקשים כיום גדול פי שניים ממספרם לפני שבוע. קצב ההכפלה של הנגיף עומד על כ-24 ימים לסך כל החולים מתחילת האירוע, ו-8 עד 10 ימים לחולים חדשים בכל יום. משמעות הנתונים האמורים היא שאם הקצב הנוכחי ימשיך, בעוד 24 ימים יהיו כ-8,000 חולים חדשים כל יום, וסך הכל יהיו קרוב ל-60,000 חולים. גם אם יישמרו בישראל שיעורי מאושפזים, חולים קשים ונפטרים כמו בגל הראשון, מדובר באלפי מאושפזים, מאות חולים קשים ומאות נפטרים.
5. נוכח המצב אושר בממשלה ביום 2.7.20 צו לפיו תוגבל ההתקהלות המותרת באולמות אירועים, ברים ופאבים לעד 50 אנשים, צו זה אושר בוועדה בכנסת ביום 5.7.20. נוכח המשך מגמת התחלואה, הוחלט ביום 6.7.20 על ידי ועדת השרים לעניין ההתמודדות עם משבר הקורונה והשלכותיו, לנקוט צעדים מידיים לצורך התמודדות עם התחלואה והתפשטות הנגיף ובכלל זה קטיעת שרשראות ההדבקה באמצעות הגבלות פעילות במקומות המשמשים מוקדי הדבקה.

6. בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי תוגבל פעילותם של: בתי הקולנוע, תיאטרון, מקומות לעריכת מופעים ומוסדות תרבות, וכן ברים ופאבים, מכוני כושר ובריכות שחייה, למעט בריכות שחייה בבתי מלון, בריכות טיפוליות ובריכות לצורך אימון של ספורטאים תחרותיים וכן מכוני כושר לצורך אימון של ספורטאי תחרותי.
7. בנוסף תחול הגבלה על פעילות של בתי אוכל – כך שלא ישהו במקום מספר לקוחות העולה על 20 בשטח סגור, ועד 30 בשטח פתוח (בנוסף ליתר ההוראות החלות עליהם לפי החוק והוראות המנהל).
8. מוצע לקבוע כי מועד התחילה של צו זה יהיה ביום 7.7.20 בשעה 14:00, למעט ההגבלה הנוגעת לאולמות אירועים שתחל ביום 8.7.20 בשעה 8:00.
9. בהתאם לאמור, נבקש מכם לאשר את הצו שבנדון.

נספח ע/8

**ההודעה לעיתונות של ועדת
הקורונה מיום 12.7.2020**

ישיבת ועדת הקורונה הסתיימה ללא הצבעה

יו"ר הוועדה יפעת שאשא-ביטון: הנתונים שהציג משרד הבריאות אינם מצדיקים סגירת כל ענף חדרי הכושר והבריכות. חובה לשמור על האיזון העדין בין שמירת בריאות הציבור – לבין בריאותו הכלכלית

ביולי 2020, כ' בתמוז תש"פ, בשעה 18:00 12

ועדת הקורונה, דנה הערב (ראשון) את צו ההגבלות שקבעה הממשלה לפני מספר ימים, אך דקות לפני ביטול סגירתם של בריכות השחייה וחדרי הכושר – התפוצץ הדיון

יו"ר הוועדה, יפעת שאשא-ביטון (כולנו בליכוד) הבהירה כי "הנתונים שהציג משרד הבריאות אינם מצדיקים סגירת כל ענף חדרי הכושר והבריכות. נתוני התחלואה עולים, הן לגבי החולים, החולים-קשה, והנפטרים, אך במקביל נוצרה גם שעה קשה כלכלית. חובה עלינו לשמור על האיזון העדין בין שמירת בריאות הציבור – לבין מצבו הכלכלי. חובה להבהיר את ההיגיון של ההחלטות, כי ללא הבהרה זו, הציבור לא יתגייס לשמירת ההנחיות".

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) דרש להצביע על כל סעיף בנפרד, ולא על כל הצו – למרות שביטול סגירתם של חדרי הכושר והבריכות היה מוסכם על כל הצדדים. בעקבות הסערה – נדחתה ההצבעה למחר

לדברי ד"ר אמיליה אניס, מנהלת האגף לאפידמיולוגיה במשרד הבריאות, מגמת העלייה במספר החולים עדיין נמשכת, וכיום יש כ-19 אלף חולים-פעילים, מחציתם אמנם ללא-תסמינים – אך עדיין יכולים להדביק אחרים. היא הזהירה כי אם מגמת העלייה במספר החולים הקשים תימשך, הרי שמספרם של אלו יעלה על מספרם בגל הראשון. לפני יומיים התווספו 35 חולים קשים ביום, שזה יותר מאשר יום-השיא בגל הראשון- 29 חולי-קשים ביום. בנוסף, ברוב מקרי ההדבקה, קשה לזהות את מקור ההדבקה. בר או מסעדה הם מקומות שבהם קשה להכיר את הסובבים – ולחשוף את מקור ההדבקה. כדי לחשוף את מקורות ההדבקה פועלים לפי כללים אפידמיולוגיים. התנאים בחדרי כושר

מאופיינים בצפיפות, בחללים קטנים, חום ולחות, מערבולות אוויר, התנשפות, משטחים וציוד. התנאים בבריכות מאופיינים באי עטיית מסכה, צפיפות, התקהלות וקושי בהקפדה על כללי הריחוק וההיגיינה.

לדבריה, בחודש האחרון בחתונות נדבקו 170 איש, בחדרי כושר 35, במסעדות 21 ובברים 6 אנשים. כל אלו, רק הנדבקים במעגל הראשון. היא הדגישה כי איננה רוצה לתת נתונים לגבי הנדבקים בבריכות, עד שלא תהיה הוכחה חד משמעית שההדבקה הייתה בבריכה, אך הבריכות נסגרו במדינות רבות.

היא הדגישה כי "תפקידנו לסגור מוקדי הדבקה לפני ההתפרצות. אחרי התפרצות, כבר יהיה קשה מאוד לעצור את ההתפשטות. ככל שההנחיות יתירו פעילות רבה יותר, עלול להיווצר רושם מוטעה בציבור שהקפדה על ההנחיות אינה תמיד הכרחית. בכל התקהלות "קיים פוטנציאל הדבקה

פרופ' חגי לוין, יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור, הזהיר מ"סכנה חמורה ופיקוח נפש אמיתי שאנו ניצבים בפניו, - אך במקביל לחיות עם הנגיף, ולמצוא את האיזון הנכון לפתיחת המשק. חלל סגור מסוכן יותר מפתוח. אין סיכון בבריכה עצמה, אם-כי הנגיף יכול להפגיע אותנו, אך הסכנה היא בהתקהלות בבריכה. להערכתנו, החולים המאומתים הם רק 10%". "מאלו שנדבקו. הם רק קצה הקרחון

לפי מרב מיכאלי (העבודה) "המחיר צריך להיות מידתי והגיוני, והפעולות צריכות לתאם את המטרה", לדברי הילה שי-וזאן (כחול לבן) "אם נמצא שנפל פגם בנתונים – לא נהסס לבטל את הצו", ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת) טען כי "הנתונים לא מצדיקים את הסגירה הטוטאלית של החתונות, המסעדות, הברים וחדרי הכושר", מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) הדגיש כי "קורונה כלכלית קשה פי-כמה ותביא לתחלואה גבוהה יותר. מתוך 1.4 מיליון מנויים בחדרי כושר - רק 35 נדבקו!", לדברי יצחק פינדרוס (יהדות התורה) "ההנחיות סותרות את עצמן, לא-ברורות וחסרות הבחנה בין מקומות סגורים לפתוחים", אנדריי קוז'ינוב (יש עתיד-תל"ם) הזהיר כי "חוסר-האמון של הציבור יביא לפתיחה פיראטית של מקומות", וקרא למתווה של מרחק ולא של כמות האנשים, לדברי יוליה מלינובסקי

(ישראל ביתנו) "הדיון מכנסת מאפשר שקיפות כלפי הציבור, לשאול שאלות ולדרוש תשובות", אליהו ברוכי (יהדות התורה) הזהיר מ"שבר אמון שיעלה לנו בחיי-אדם". הח"כים קראו לקבוע נהלים, לסגור מי שאינו עומד בהם, אך לא לבצע סגירה כוללת של ענף.

לדברי קרן שתווי, יו"ר פורום חדרי הכושר ומנכ"לית "הולמס פלייס", "בענף שומרים על כללי התו הסגול, הושקעו מאות-אלפי ₪ בהתאמה לכללים, ואם יימצא איש-צוות אחד ללא מסיכה – הוא ילך הביתה באותו היום. הענף מפרנס 130 אלף משפחות". ניר עוז, איגוד מנהלי בריכות-השחייה, הבהיר כי "בשונה מבתי מלון, בבריכות שחיה וקאנטרי-קלאב, אין".
התקהלות על שפת הבריכה

נספח ע/9

**ההודעה לעיתונות של ועדת
הקורונה מיום 13.7.2020**

ועדת הקורונה אישרה את צו ההגבלות בהחרגת בריכות השחייה וחדרי הכושר

ח"כ מיקי זוהר: הממשלה תגיש צו חדש, ותביא אותו להצבעה חוזרת בוועדה זו או
אחרת

ביולי 2020, כ"א בתמוז תש"פ, בשעה 18:00 13

ועדת הקורונה דחתה לפני דקות אחדות (שני) את ההצבעה החוזרת, ואישרה את צו ההגבלות, בהחרגת בריכות השחייה וחדרי הכושר. לפי יו"ר הוועדה, יפעת שאשא-ביטון (כולנו בליכוד) "ההחלטה היא שקולה ונעשתה לאחר דיונים מעמיקים והתייעצויות רבות, בהן שמענו את אנשי המקצוע. שתי משימות מונחות לפנינו: השמירה על בריאות הציבור, לצד שמירה על פעילות רציפה של המשק ככל שניתן".

סגן שר הבריאות, יואב קיש (הליכוד) שהתנגד להחלטה, הדגיש כי "מטרת הצו מניעת פעולות המסכנות את בריאות הציבור – כדי למנוע סגר. אין לנו נתונים מלאים, ברורים, חד משמעיים מי נדבק ממי ואיפה. רק 5% מהנדבקים מקור ההדבקה שלהם ברור- אך בבריכות, מאות אנשים מתקהלים במקום אחד". לדבריו, משרד הבריאות ביקש לסגור את הבריכות גם בבתי המלון, אך משרד האוצר טען שזה יהיה סופו של הענף. "שיהיה ברור, הצו נועד כדי שלא נגיע בעוד שבועיים לסגר. למרות שסקטורים מסוימים משלמים מחיר, ההחלטה היא קריטית, וזו טעות קשה, כי אם תהיה התפרצות, וממילא גם סגר – האחריות היא שלכם, חברי הוועדה".

יו"ר הקואליציה מיקי זוהר (הליכוד) הוסיף כי "ההצבעה כאן היא בניגוד לעמדת גורמי המקצוע, משרד הבריאות ועמדת הקואליציה. הקואליציה לא תסבול זאת. בהצבעה זו אנחנו מדביקים את המדינה וגורמים נזק. האנשים פה באמוק של הצבעה. ניאלץ להחליף את יו"ר הוועדה, הממשלה תגיש בקשה מחודשת לצו, והיא תגיע להצבעה מחודשת בוועדה הזו או באחרת. השיקול פה שלכם הוא פופוליסטי וחסר אחריות".

נספח ע/10

**פרוטוקול ישיבה מס' 29 של
הוועדה המיוחדת לעניין נגיף
הקורונה החדש (13.7.2020)**

הכנסת

הכנסת העשרים-ושלוש מושב ראשון

פרוטוקול מס' 29
מישיבת הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות
המדינה למגיפות ולרעידות אדמה.
יום שני, כ"א בתמוז התש"ף (13 ביולי 2020), שעה 13:00

סדר היום:

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 2), התש"ף-2020

נכחו:

חברי הוועדה:

יפעת שאשא ביטון – היו"ר
משה אבוטבול
אליהו ברוכי
הילה וזאן
אימאן ח'טיב יאסין
מיקי לוי
אוסנת הילה מארק
מרב מיכאלי
יוליה מלינובסקי קונין
ג'אבר עסאקלה
טלי פלוסקוב
עינב קאבלה
יואל רזבוזוב

חברי הכנסת:

איילת שקד
אנדרי קוזינבוב
אלכס קושניר

מוזמנים:

סגן שר הבריאות יואב קיש
אדם וולפסון – עו"ד בלשכה המשפטית, המטה לביטחון לאומי
איילה וינשטיין – ע' יועמ"ש, המשרד לביטחון פנים
שי מליחי – ק' אג"מ מנהלת קורונה, המשרד לביטחון פנים
אורי בוצמסקי – יועמ"ש דוברות משטרה, המשרד לביטחון פנים
שני פיני – סמנכ"ל מינהל חוויית התייר, משרד התיירות
אילה לונדנר – יועצת השר, משרד התרבות והספורט
גאל אזריאל – ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
שי סומך – מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
איל זנדברג – ראש תחום משפט ציבורי, משרד המשפטים
לילך וגנר – יעוץ וחקיקה פלילי, משרד המשפטים
חיים עוז – סמנכ"ל חטיבות, איגוד לשכות המסחר
יפה חובב – חברת הנהלת ענף המזון, איגוד לשכות המסחר

מנהלת המחלקה המשפטית, איגוד לשכות המסחר	–	קרן חן סופר
מנהלת האגף לאפידמיולוגיה, משרד הבריאות	–	אמיליה אניס
יועצת משפטית, משרד הבריאות	–	נינא כהן קרן
עובד קרן בערבות המדינה, משרד הכלכלה והתעשייה	–	טל אדמוני
ראש תחום מדיניות ציבורית, ההסתדרות הרפואית בישראל	–	אלעד גודינגר
יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור, ההסתדרות הרפואית בישראל	–	חגי לוי
מנהלת המחלקה הכלכלית, התאחדות המלונות בישראל	–	פנינה בן דוד
מנהל רגולציה, התאחדות המלונות בישראל	–	ניר קפלן
נשיא התאחדות המלונות בישראל	–	אמיר חייק
מנכ"ל התאחדות המלונות בישראל	–	יעל דניאלי
מנהל קאנטרי, איגודי הספורט	–	אסף שדה
מנהל מועדון, איגודי הספורט	–	הילה רוזנצוייג
בעלים, איגודי הספורט	–	גור סבג
מנהל אזור, איגודי הספורט	–	נעם זיו
מנהלת בריכת שחייה, איגודי הספורט	–	לני פנסו-ניר
מנהלת מועדון, איגודי הספורט	–	הדס גולוס
מנכ"ל אגודה שיתופית, חדרי כושר	–	איתמר שורק
מנהל קאנטרי, חדרי כושר	–	רועי רוזנר
מנהל תחום אורח חיים, חדרי כושר	–	גלעד ישק
מנהלת מסחרית/סגנית מועדון, חדרי כושר	–	דנה נחמה
מנהל מועדון, חדרי כושר	–	אריק רייזנברג
מנהלת מועדון, חדרי כושר	–	ליהי סוקולוביץ
מנהל קאנטרי, חדרי כושר	–	אלעד נדן
מנהל מועדון, חדרי כושר	–	אביב בר
מנהלת מועדון, חדרי כושר	–	נטלי רודריגז
סמנכ"לית משא, חדרי כושר	–	דנית קרם גליקליך
מנהלת מועדון כושר, חדרי כושר	–	עינבל פישהוף
מנהלת חדר כושר, חדרי כושר	–	טס נצר
מנהל פורמט, חדרי כושר	–	מיכל ינקוביץ
מנהל מועדון, חדרי כושר	–	מיכאל גריבי
מנהלת מועדון, חדרי כושר	–	מעיי אסייג
מנהל מועדון, חדרי כושר	–	גיאל אורן
מנהל, חדרי כושר	–	אמנון הלפר
מנהלת מועדון, חדרי כושר	–	מור פרץ
סמנכ"ל, חדרי כושר	–	גבי מורדו
מנהל מועדון, חדרי כושר	–	תאיר כהן
מנכ"ל, אירגוני עצמאיים	–	דוד פלג
אני שולמן	–	סמדר ראובני
מנכ"ל קאנטרי כפר בילו	–	חיים כהן
מנכ"לית הולמס פלייס	–	קרן שתוי
נציג ארגון בעלי עסקי הספורט והכושר	–	ירון סלע
נציג ארגון בעלי עסקי הספורט והכושר	–	יובל לובלינג
נציג ארגון בעלי עסקי הספורט והכושר	–	דורון כהן
מנהלת רשת קאנטרים	–	אורטל ינאי
מנהלת אופרציה וסוכנות נסיעות וקליק תיירות	–	חלי גורסוי
יו"ר ארגון מנהלי בריכות שחיה מרכזי ספורט ונוף	–	ניר עוז
מנכ"ל קאנטרי מכון ויצמן ארגון מנהלי בריכות השחייה	–	חיים סעדון
מנכ"ל ארגון בריכות השחייה	–	מיכל גונדטר
חבר הנהלה ארגון מנהלי מועדוני הספורט ובריכות השחייה	–	אסף בן חיים
מנכ"ל ארגון מנהלי הבריכות	–	אלירן מחלוף
מנהל בריכת שחייה	–	יוני שינו
אזרח	–	רון צרפתי
חבר הנהלה ארגון הבריכות	–	ספי צוק
מנכ"לית קאנטרי גבעתיים	–	ורדין נעמן
מנהלת מועדון הולמס פלייס	–	גני מנשה
מנכ"ל ארגון בריכות השחייה	–	עופר כפיר
בעלים	–	מיכל כפיר

מנהלת בריכת שחייה	–	Mirit Dyachenko
מנכ"ל חוגי שחייה	–	איתי ארליך
מנהלת מועדון כושר הולמס פלייס	–	מורן אוחנה
רכז בפורט תע"א	–	יוסי הירש
מנהל מועדון הולמס פלייס	–	טל וקנין
מנהלת אזור הולמס פלייס	–	נירית קדוש
מנכ"לית קאנטרי גבעתיים	–	ורדין נעמן
מנכ"ל מנהלי קאנטרי קלאבים	–	אדיר שמיר
מנהל בריכת ברקן	–	אורי שכטר

ייעוץ משפטי:

נירה לאמעני רכלבסקי

מנהלת הוועדה:

לאה גופר

רישום פרלמנטרי:

איה לינצ'בסקי

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 2), התש"ף-2020 – הצבעה

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שלום לכולם, אני פותחת ברשותכם את דיון הוועדה בנושא הצבעה על צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 2), התש"ף-2020. אנחנו בדיון המשך מאתמול, תסלחו לי אבל לא נפתח את זה שוב לדיון, כל מה שהיה צריך להיאמר, נאמר. נאפשר רק לסגן שר הבריאות לומר מספר דברים לבקשתו ונעבור מיד להצבעה, בבקשה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תודה גברתי היושבת-ראש. לא אאריך בדברים, חשוב לי להעביר את עמדת הממשלה בעניין. ראשית, אתם מכירים את המצב הכללי, אני לא פה בהפחדות. מהלך הצו שאתם דנים בו עכשיו, מטרתו לעצור פעילויות שיש בהם סכנה לבריאות הציבור כדי להימנע מסגר. זו המטרה.

הייתה שאלה ויושבת-ראש הוועדה בקשה ובצדק להביא נתונים. נציגת המשרד הציגה פה נתונים, אני חייב לומר ביושר, הנתונים האלה חלקיים בלבד. למשרד הבריאות נכון להיום אין תמונת מצב על מקומות ההדבקה. יש 16,000 מקרים שהיו בגל השני, אנחנו רק בסדר גודל של חודש בו ניתחו את זה. הגל הראשון התעסק באנשים שהגיעו מחו"ל, זה לא היה רלוונטי.

בחודש האחרון מדובר בעבודה קשה וסיזיפית לנסות להבין איפה נדבקים וממי. יש כ-400,500 מקרים מזוהים, מדברים על פחות מ-5% שעל סמך המספרים האלה שראיתם אתמול, לא ראיתם באחוזים, אתם מנסים לקחת החלטה.

לכן אני רוצה לומר עוד דבר אחד, אנחנו מטפלים במניעת התקהלויות, בריחוק חברתי. זה הדבר המרכזי שאנחנו עושים. גם בנושא הבריכות, הבעיה המרכזית בסוף היא שהדברים האלה מתקרבים למאות אנשים במקום אחד ומהדבר הזה אנחנו חוששים ואת זה אנחנו רוצים לעצור. לישראלים יש יצירתיות מכל הגוונים, ראינו מלונות שעובדים הפוך, סוגרים את המלון ופותחים את הבריכות, נפעיל על זה אכיפה קשה, זה לא יהיה.

מדוע נתנו את הבריכות במלונות. גם זו שאלה קשה שנשאלת, מהסיבה הפשוטה, משרד הבריאות ביקש לסגור את בריכות בתי המלון, משרד האוצר ומשרד התיירות אמרו שזה יהיה סופו של הענף הכלכלי שנקרא מלונות ולכן עשינו פשרה ואפשרנו.
קרן שתוי:

וזה יהיה סופו של ענף חדרי הכושר.

קריאה:

כל בעלים גבר?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו לא מתפרצים, נאפשר לסגן השר לומר את דבריו.

אמרת שלא יהיה דיון.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני כבר מסיים. לאור העמדה של הוועדה יש מהלך של הממשלה, בהסכמה אני מבין, לשינוי בנושא הבריכות. אבל אני אומר לכם בצורה הכי ברורה שזה מאוד חשוב להעביר את המסר הזה לציבור. אנחנו חייבים להקפיד על ריחוק חברתי. אני לא רוצה שנהיה פה עוד שבועיים ונגיד לעצמנו למה לא סגרנו אז ואנחנו הולכים לסגר.

זה מה שאני מבקש, תפעילו את האחריות שלכם ותבינו שהמהלכים האלה משותפים, אנחנו לא אחד נגד השני. יש פה סקטורים מסוימים שמשלמים מחיר אבל אנחנו חייבים ללכת למניעת התקהלויות ולריחוק חברתי. בעניין הזה יש גם את הצד השני של פיצוי, זה יקרה. אבל ברמה הבריאותית, שזה המסר שאני בא להעביר, אין מה לעשות, יש מחיר עקרוני שמשלמים אותו עכשיו, שעד שלא נראה שינוי מגמה בהדבקות ובחולים הקשים לא נוכל לזוז ממנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבקשת לא להתפרץ לדיון, אני אומר כמה דברים ואחר כך אתן לחבר הכנסת מיקי לוי לומר דברים בגלל הדרישה שלו ויש לי גם בקשה ממך. יש לנו שתי משימות משמעותיות על השולחן: האחת, להבטיח את בריאות הציבור והשנייה היא לשמור על הכלכלה והמשק עד כמה שאפשר לצד ההתמודדות עם הנגיף. אנחנו יודעים בוודאות לגבי הבריכות שאין הדבקה. על זה לפחות כולם תמימי דעים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

זה לא נכון. אל תגידי בוודאות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו יודעים בוודאות שאין שום עדויות להדבקה בבריכות. אנחנו יודעים שבחדרי הכושר המציאות מעט יותר מורכבת. אבל אנחנו יכולים לפתור את זה בהנחיות ברורות, גם אם יהיו מעט יותר מחמירות. בשמירה על רווח בין המתעמלים, עם המון אחריות על מפעילי חדרי הכושר. אפשר לעשות את זה.

לכן אני חוזרת להצעה שלי אתמול להצביע על כל הצו בהחרגה של חדרי הכושר והבריכות. לפני כן אתן לחבר הכנסת מיקי לוי, לומר מספר מילים. אני מבקשת ממך למשוך את הבקשה שלך להצבעה על פיצול.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

משכתי. עכשיו תצביעי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. אז אני מבקשת להצביע.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אתמול ראש הממשלה הוציא אותך, עכשיו אני מבין על מה. אם צריך שארד על ארבע בשבילם, אני ארד על ארבע.

קריאה:

אל תרד על ארבע, אתה עושה מה שאנחנו מצפים מכם, נבחר הציבור שלנו לעשות, להגן עלינו.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

יש לי בקשה ליושבת-ראש הוועדה ולחברי הוועדה. חברים, אני אומר את זה בשיא הרצינות. אתם לוקחים פה החלטה מאד קריטית. אני חושב כך וזה נתמך על ידי כל הדרג הרפואי במשרד הבריאות, שזו טעות קשה. יש לי בקשה אחת אליכם, אם אתם משאירים את ההחלטה ולא מצביעים ומביאים את זה למליאה, לפחות תנו למליאה להצביע, מהסיבה הפשוטה, אתם לוקחים עכשיו את הסמכות - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אנחנו מוכנים.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

- - אתם לוקחים את הסמכות עליכם והאחריות תהיה על הראש שלכם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

אנחנו מוכנים לקחת את האחריות עלינו, בשביל זה אנחנו פה, זו האחריות שלנו.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אתם לוקחים את הסמכות, קחו את האחריות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אני מבקשת להירגע. אני מבחינה את הלחץ והמתח, אנחנו חווים גם את מה שקורה בחוץ.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני מבקש שזה יעלה למליאה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אנחנו יודעים שאנחנו לוקחים אחריות מאוד כבדה על הכתפיים. גם אני באופן אישי לוקחת אחריות מאוד כבדה על הכתפיים. בריאות הציבור לא פחות חשובה לי, אבל אנחנו תמיד מדברים על האיזונים. חשוב לי שנתון אחד יהיה על השולחן: מרגע פתיחת חדרי הכושר ובמהלך החודש שלאחר מכן, לא הייתה עלייה במספר הנדבקים בכלל.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

זה לא נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

מספר הנדבקים בכלל, לא מחדרי כושר. לא עלה מספר החולים. חבר הכנסת מיקי לוי, אפשר ללכת להצבעה?

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני יכול לתת לך נתונים. ב-27 ליוני נפתחו הבריכות, שבועיים אחרי זה - - -

קריאה :

סגן השר, היה לכם זמן להציג את הנתונים והבאתם נתונים. גם לנו יש נתונים והם סותרים אתכם לגמרי.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

תיקחו את זה למליאה, אני מבקש מכם.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) :

ההצבעה הזאת, כמו שהתחייבתי ואני איש של מילה, עוברת בידיים של הקואליציה ואני מצביע בעד. למרות שאני לא שלם עם עצמי, אני מצביע בעד בגלל האנשים האלה. בכדי לא לסגור את מקורות הפרנסה שלהם ולנסות לפתוח את המשק.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אתה גם לוקח את האחריות?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) :

אני לוקח את האחריות, אין בעיה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

אמרתי לך שאני לוקחת אחריות.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) :

אדוני סגן השר, תיתן לי לדבר בבקשה, אני חבר ועדה, הוועדה הזו יודעת את האחריות שלה. הם יבצעו את ההוראות של משרדך.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

עוד שבועיים תזכור את הרגע הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

חברי הכנסת, אנחנו לוקחים אחריות ואם יהיה צורך, נחזור בנו מההצבעה. אני עוברת להצבעה על הצו בהחלטה של חדרי הכושר ובריכות השחייה. מי מצביע בעד?

הצבעה

בעד – 8

נגד – מיעוט

נמנעים – 1

הצו אושר בהחלטה של חדרי הכושר ובריכות השחייה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

הצו אושר עם ההחלטה.

קריאה :

אני מבקש רביזיה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

הצבעה על רביזיה בשעה 15:45.

(הישיבה נפסקה בשעה 14:30 ונתחדשה בשעה 15:45).

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני פותחת שוב את הדיון בנושא צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 2), התש"ף-2020, הצבעה על רביזיה. מי בעד הרביזיה?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

סליחה, קודם כל אני צריך לנמק את הרביזיה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא צריך לפתוח אותה קודם?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

יש דבר כזה שנקרא נימוק לרביזיה. אם היא לא התקבלה? אז אין לי אפשרות לנמק?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבקשת מהיועצת המשפטית להקריא את הסעיף לתקנון. חבר הכנסת מיקי זוהר אני מבטיחה לך שכל מה שצריך נעשה לפי הספר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

כל פעם שיש רביזיה מביאים את חבריה כנסת ונותנים להם אפשרות לדבר כדי להסביר. לא הייתה פה רביזיה אחת בכל הבניין הזה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת מיקי זוהר, למרות שלא כתוב כאן, בבקשה תנמק, תסייג את הדברים ונצביע לאחר מכן.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

עם כל הכבוד ליועצת המשפטית, קצת כבוד לחברי הכנסת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת מיקי זוהר בבקשה, חבל על הזמן, צריכים להצביע לפני המליאה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני לא צריך יותר מכמה דקות. אני רק רוצה להעביר דבר אחד, ההחלטה שמתקבלת פה היום היא בניגוד לעמדת גורמי המקצוע ובניגוד לעמדת שר הבריאות וראש הממשלה. הדבר הזה לא סביר בעליל. קבלת החלטה לעשו את מה שאת רוצה, זה בסדר, זו זכותך, אנחנו חיים פה בדמוקרטיה, אבל הקואליציה לא תסבול את זה ואני מדבר פה כיושב-ראש הקואליציה. אני רוצה להזכיר לכולם - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מה זה קשור לנימוק?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת מיקי לוי, בוא ניתן לחבר הכנסת מיקי זוהר לדבר בלי שנפריע לו, זו זכותו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני רוצה להסביר לכולם, יכול מאוד להיות שעכשיו תתקבל פה החלטה שהרביזיה נדחית כי אני רואה את כולם בטירוף על העניין הזה כאילו אנחנו מצילים כרגע את מדינת ישראל. יכול להיות שאנחנו מדביקים את מדינת ישראל בהרבה מאוד וירוס קורונה ויכול להיות שעשינו נזק אדיר בהחלטה שהתקבלה. אני מזכיר לכם שאני חשבתי וסברתי שפתיחת בריכות זה דבר שצריך להישאר, ולגבי חדרי כושר ביקשתי שיבדקו את הנושא יותר לעומק. אבל יש פה אנשים שהם פשוט באמוק להעביר החלטה, שיכול להיות היא חסרת אחריות ויכול להיות שכולם פה יצטרכו לתת את הדין על ההחלטה הזו בהמשך.

אבל דבר אחד אני אומר, נאלץ בעצב גדול להחליף את יפעת שאשא ביטון כיושבת-ראש הוועדה. יהיו פה חברי ועדה שבסופו של יום יצטרכו לפעול באחריות. הממשלה תגיש בקשה חדשה לתקנות מחודשות וזה יעבור שוב להצבעה פה בוועדת הקורונה או בוועדה אחרת. יכול להיות שכל הסימפוזיון הזה פה וכל החגיגות האלה הן חגיגות מאוד זמניות. בסוף תזכרו דבר אחד, כל עוד יש פה ממשלה, שאני מקווה שתימשך להרבה מאוד זמן, היא צריכה להוביל תהליכים. אם אתם לא תאפשרו, חברי הכנסת, ואת יושבת-ראש הוועדה, לממשלה ללכת עם גורמי המקצוע, עם השר הממונה, יש פה משבר גדול ממשבר פוליטי. זה הופך להיות משבר בריאותי, משבר כלכלי ועכשיו גם משבר פוליטי.

נכון, מדינות מתוקנות בכל רחבי העולם יודעות לעשות את ההבדל, יודעות לעשות את הסדר כדי לשמור על מצב שיש בו סדר בכל מדינה ובכל דמוקרטיה, כדי למנוע אנרכיה. אני אומר לכם חברי הכנסת, התנהלות מהסוג הזה, ואת יושבת-ראש הוועדה צריכה להבין את זה, יכולה לייצר פה אנרכיה במדינת ישראל. אני אומר לכם, זו התנהגות חסרת אחריות שיכולה לייצר אנרכיה. זה ללכת נגד גורמי מקצוע, נגד שר הבריאות, נגד משרד הבריאות. עזבו את העניין של הפופוליזם, תסתכלו בעיניים של אזרחי מדינת ישראל ותאמרו להם שהשיקול פה הוא שיקול נקי מפופוליזם. מישהו פה יודע את הנתונים?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כן, כן, אנחנו יודעים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

מישהו פה רופא מוסמך? מישהו פה יודע איך הווירוס המשתולל, יודע את הנתונים האמיתיים כשאתם מקבלים פה החלטות חסרות אחריות?.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

חוץ ממיקי זוהר אף אחד לא יודע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבקשת לסיים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

יהיה לך זמן להצביע עד 16:00. אני אומר לכם חברים, ההחלטה הזאת שלך היום היא החלטה גרועה. כי מצד אחד מהר מאוד תביני שהציבור לא כל כך מעריך את ההחלטה הזאת. יכול להיות שכמה בעלי בריכות וחדרי כושר ימחאו לך כפים. למרות שרצינו לעשות אתך הסכם שגם הבריכות יישארו פתוחות. אמרנו רק את חדרי הכושר תוך כדי פיצוי כספי מוגדל לחדרי הכושר. הצענו את זה ואישרנו את זה עם ראש הממשלה ובכל זאת הולכת להצבעה הזאת כדי להראות שאת מה שנקרא - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אנשים רוצים לעבוד, הם לא רוצים לשבת בבית.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

- - הולכת עד הסוף עם חדרי הכושר. גם הציבור הישראלי צריך להבין, שהחלטה הזאת יכול להיות שהיא החלטה חסרת אחריות שאין לה שום תוקף ונתקן אותה בהתאם לצורך משום שאנחנו צריכים לדאוג לבריאות של אזרחי ישראל.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אם תעזו לפטר את חברת הכנסת שאשא ביטון היא רק תקבל נקודות זכות בציבור. תזהרו לכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לחברי הכנסת. אני רק אומר שאני כן מישירה מבט לציבור ואומרת באחריות מלאה, אני יודעת את גודל האחריות שמונחת גם על כתפי וגם על כתפי חברי הוועדה. אנחנו עושים את זה מתוך שיקול דעת כשאנחנו לוקחים בחשון את ההתייחסות לשני המשברים גם הבריאותי וגם הכלכלי ואנחנו לרגע לא מקלים ראש. אנחנו כמובן נמשיך ונבחן את הדברים בכל פעם בהתאם להתפתחויות ולמגמות המשתנות של התחלואה.

מפאת כבודו של חבר הכנסת מיקי זוהר, למרות הכול, לא אומר מה הייתה דעתו האמיתית בשיחות הסגורות. לכן ברשותכם ניגש להצבעה. מי בעד לפתוח את הרביזיה?

הצבעה

בעד – מיעוט

נגד – רוב

נמנעים – אין

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מי נגד הרביזיה?

הצבעה

בעד – מיעוט

נגד – 9

נמנעים – אין

הרביזיה לא נתקבלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הרביזיה לא התקבלה. היועצת המשפטית בבקשה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אני רק רוצה לומר שהצו, בנוסח שאושר בישיבה הקודמת ולאור הדברים שהוסברו אתמול עובר, כאשר בסעיף 1(א) לחוק יורדות המילים "בריכת שחייה" למעט בריכת שחייה כהגדרתה בתקנת משנה (ב)9(ב) מכון כושר למעט מכון כושר לצורך אימון של ספורטאי, כאמור בתקנת משנה (ב)7.

בהתאמה יורדים הסעיפים שקשורים לתיקון הזה שהוא כבר לא בתוקף. כלומר, סעיפים 1(ב)1(2) ו-1(ב)3(א) ו-1(ב). כמו כן אני רוצה להבהיר שסעיף התחילה מחוק לכם בנוסח, הוא לא רלוונטי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה אומר שזה מידי.

נירה לאמעי רכלבסקי:

הצו, בכל הנוגע לבריכות שחייה וחדרי כושר פוקע החל מעכשיו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גם מסעדות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מסעדות כבר שם. זה לפי ההסכם שהיה שבוע שעבר.

נירה לאמעי רכלבסקי:

החל מרגע זה, הצו, בנוגע לחדרי כושר ובריכות שחייה, היום 13 ביולי בשעה הזאת, פוקע. כמו כן ביקשו אותי להבהיר שכל מי שבימים האלה מאז ה-7 ליוולי בשעה 14:00 כשהצו נכנס לתוקף ועד עכשיו מאיזו שהיא סיבה עברו על החוק וקבלו דו"ח או קנס, לפי סעיף 4 לחוק העונשים הקנסות האלה בטלים והליכים נגד האנשים האלה בטלים. מכיוון שביטלנו גם את ההוראה העונשית.

אני רוצה להגיד שגם אם נמצא בנוסח סעיפים נוספים שצריכים לרדת זה טכני. זה יורד בנוסח יחד עם הסעיף המהותי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ברשותכם מילה לפרוטוקול, בגלל שחברי הוועדה היו שותפים לכל הדיונים הארוכים והתייחסו למילה. אנחנו לא עושים כדי שהציבור בחוץ ימחא לנו כפיים, קבלנו פה החלטות קשות כמו סגירת אולמי אירועים והפאבים והברים. אלה החלטות קשות, דברנו על מנהיגות בעת ההיא ומדברים על מנהיגות גם בעת הזו. לכן חשוב ליש הציבור יידע שכל החלטה שמתקבלת כאן בוועדה מתקבלת מתוך שיקול דעת ולאחר הרבה מאוד כוח, כולל עם אנשי מקצוע.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

ישר כוח.

נירה לאמעי רכלבסקי:

נושא משפטי נוסף, כל ההגבלות שהיו בתוקף עד ל-7 ביולי בשעה 14:00, תקפות לגבי חדר כושר ולגבי בריכות שחייה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

התו הסגול, זה ברור. צריך לדקדק שם. תודה רבה לכולם הישיבה נעולה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו מאחלים לך הרבה בריאות.

הישיבה ננעלה בשעה 15:55.

נספח ע/11

**הצו להגבלת פעילות מס' 3 מיום
17.7.2020**

מזכיר הממשלה

ירושלים, כ"ה תמוז תש"ף
17 יולי 2020

לכבוד
חה"כ יפעת שאשא ביטון
יו"ר הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחירת
היערכות המדינה
למגפות ולרעידות אדמה
הכנסת

שלום רב,

בהתאם לחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (תיקון), התש"ף-2020, מבקשת הממשלה מהוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחירת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה של הכנסת לאשר את הצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי תוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020, בהתאם להסדרים הקבועים בחוק האמור.

מצורף בזה נוסח הצו כפי שפורסם ברשומות וכן דברי ההסבר לצו.

בברכה,

צחי ברורמן
מזכיר הממשלה

העתק: יושב ראש הכנסת
ראש הממשלה
שר הבריאות
מזכירת הכנסת
היועץ המשפטי לממשלה
היועצת המשפטית, משרד ראש הממשלה
יו"ר הקואליציה
השר המקשר בין הממשלה לבין הכנסת
מ"מ יועצת ראש הממשלה לקשר עם הכנסת

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

בתוקף סמכותה לפי סעיף 2(א) ו-3 לחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן – החוק), מצווה הממשלה לאמור:

שינוי התוספת לחוק

1. בתוספת לחוק, בתקנות שעת חירום המובאות בה –

(1) בתקנה 1, אחרי "מקום עבודה" יבוא:

"סוף שבוע" – יום שישי משעה 17.00 ועד יום ראשון בשעה 05.00;

(2) בתקנה 2 –

(א) בפסקה (2), בסופה יבוא "או (ג)";

(ב) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) חוף ים במהלך סוף השבוע";

(3) בתקנה 5 –

(א) בתקנת משנה (א), בפסקה (2), בסופה יבוא "וכן מכון כושר או מקום המשמש לפעילות ספורט או מחול, ובכלל זה סטודיו, למעט לשימוש של ספורטאי המחזיק באישור של איגוד או התאחדות, כמשמעותם בחוק הספורט, התשמ"ח-1988¹ (להלן – חוק הספורט), המאשר כי הספורטאי עומד בתנאים הבאים: הספורטאי היה רשום באיגוד או בהתאחדות כאמור, ביום כ"ד בתמוז התש"ף (16 ביולי 2020), הספורטאי נמצא כשיר לפי סעיף 5 לחוק הספורט, ובוטח לפי סעיף 7 לחוק הספורט, ובלבד שהתקיימו בו אחד מאלה:

(1) לעניין ענף ספורט אישי – הספורטאי לקח חלק ב-4 תחרויות לפחות במהלך השנים 2019 ו-2020;

(2) לעניין ענף ספורט קבוצתי – הספורטאי היה רשום בטופס המשחק של הקבוצה ב-6 תחרויות לפחות במהלך השנים 2019 ו-2020;

(ב) בתקנת משנה (ב) –

(1) בפסקה (1) –

(א) האמור בה יסומן "(ב)", ובה במקום "בית אוכל, ובכלל זה בית אוכל בבית מלון", יבוא "בית אוכל בבית מלון" ובפסקת משנה (ב) המובאת בה, במקום "על 20 בתוך שטח סגור ו-30 לקוחות בשטח פתוח" יבוא "על 35% מהתפוסה המרבית המותרת";

(ב) לפני פסקת משנה (ב) יבוא:

"(1) על בתי אוכל יחולו הוראות אלה:

"(א) בית אוכל, ובכלל זה בית אוכל במקום עבודה, בשירות משלוחים או באיסוף מבית האוכל בלבד, ובתנאי שהמחזיק או המפעיל של המקום יפעל בכפוף לתקנה 3א1 ולהוראות המנהל";

¹ ס"ח התש"ף, עמ' 128; ק"ת התש"ף, עמ' 1696, עמ' 1750, עמ' 1764 ועמ' 1792.
² ס"ח התשמ"ח, עמ' 122; התשע"ח, עמ' 718.

(2) פסקה (7) – תימחק;

(ג) אחרי תקנה משנה (ב) יבוא:

"(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), לא יפעיל אדם מקום או עסק כמפורט בפסקאות משנה (א2) עד (8), (9) – למעט לעניין אורחי בית מלון בבית מלון, (10) ו-(11) לתקנת המשנה האמורה במהלך סוף השבוע; ואולם אין באמור כדי לאסור על שירות משלוחים";

(4) בתקנה 6 –

(א) בפסקה (1), אחרי "בניגוד לתקנה 5(א)" יבוא "או (ג) – לעניין הפעלת מקום או עסק בסוף שבוע, ולא יחולו פסקאות (7), (8), (9) – למעט לעניין תקנה 5(ב)2, (14) – למעט בבית מלון לאורחי בית המלון ו-(15)";

(ב) בפסקה (6), במקום "המפעיל בית אוכל בדרך של ישיבת לקוחות בבית העסק" יבוא "המפעיל בית אוכל, למעט בית אוכל בבית מלון, שלא באמצעות משלוחים או איסוף מבית האוכל בלבד כאמור בתקנה 5(ב)1(א), או המפעיל בית אוכל";

(ג) פסקה (13) – תימחק.

2. (א) תחילתו של צו זה, למעט סעיף קטן (ב), ביום כ"ה בתמוז התש"ף (17 ביולי 2020), תחילה בשעה 17.00.

(ב) תחילתה של תקנה 2א(3) המובאת בתוספת לחוק, כנוסחה בסעיף ו(2) לצו זה ביום ג' באב התש"ף (24 ביולי 2020).

כ"ה בתמוז התש"ף (17 ביולי 2020)
(חמ 6069-3)

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דברי הסבר לצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת

פעילות)(שינוי התוספת לחוק)(מס' 3), התש"ף-2020

1. ביום כ"ה באדר התש"ף (21 במרס 2020) התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (ק"ת התש"ף, עמ' 812) (להלן – תקנות הגבלת הפעילות). בתקנות הגבלת הפעילות נקבעו הוראות שמטרתן צמצום התפשטות נגיף הקורונה ומניעת הדבקה בנגיף באמצעות מגבלות שונות שמטרתן ריחוק חברתי. התקנות מסדירות את התנאים לפעילותם של מקומות הפתוחים לציבור, מסחר ועסקי בילוי ופנאי במטרה לצמצם את סיכון ההדבקה במקומות אלה. בנוסף התקנות מגבילות את פעילותם של מקומות ועסקים שבהם ישנה התקהלות משמעותית ובשל כך קיים חשש לבריאות הציבור. בנוסף, נקבעו בתקנות כללי התנהגות במרחב הציבורי, במקומות עבודה ועוד, מהטעמים שפורטו לעיל.
2. סעיף 39(ו) לחוק-יסוד: הממשלה, קובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק". בשל פקיעת תוקפן של תקנות הגבלת הפעילות ביום כ"ט בסיוון התש"ף (21 ביוני 2020) ומכיוון שטרם הסתיים המצב המיוחד שנוצר בישראל בעקבות התפשטות המגיפה וכדי לאפשר את המשך ההסדרים שנקבעו בתקנות הגבלת הפעילות לצורך המאבק בהתפשטות המגיפה, הוארכו התקנות לתקופה של 45 ימים, בחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן – החוק).
3. ביום 6.7.20 תוקן החוק כך שהממשלה תהא רשאית לקבוע בצו תנאים להפעלת עסק או מקום שפעילותו מוסדרת לפי החוק, וכן לקבוע כי אין להפעיל מקום או עסק שהפעילות בו מותרת לפי החוק. בהתאם לתיקון האמור, מיד עם פרסומו ברשומות, יובא הצו לאישור הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה (להלן: הוועדה), בליווי דברי הסבר, והיא תדון בצו ותחליט אם לאשרו בתוך 7 ימים עם אפשרות להארכת המועד ב – 3 ימים נוספים. ככל שלא תתקבל החלטה על ידי הוועדה, הצו יובא להצבעה במליאת הכנסת.
4. ביום 7.7.20 החליטה הממשלה להתקין צו לפיו תוגבל הפעילות של בתי אוכל לעניין התפוסה המותרת, וכן תוגבל פעילותם של עסקים נוספים, ביניהם אולמות אירועים, ברים ופאבים, חדרי כושר ובריכות שחייה. בהתאם לתיקון לחוק האמור, הובא הצו לאישור הוועדה בכנסת.
5. ביום 13.7.20 לאחר דיון בוועדה הוחלט לאשר באופן חלקי את הצו האמור. בתוך כך, הוחלט שלא לאשר את ההגבלה הנוגעת לפעילותם של חדרי הכושר.
6. על אף ההגבלות האחרונות שהוטלו בשבועיים האחרונים, ביניהן הגבלות על קיום אירועים וחתונות, צמצום השוהים בבתי אוכל, סגירת ברים ופאבים וכו' – לא חלה התמתנות או ירידה בנתוני התחלואה, ויתרה מכך, חלה עלייה בשיעור החולים; כך, ביום 13.7 (היום בו התקבלה החלטת הוועדה) מספר החולים החדשים עמד על 1,719, 6.3% חיוביים מתוך כלל הבדיקות.

יומיים לאחר מכן, ביום 15.7 מספר החולים החדשים עמד על 1,759, 6.9% חיוביים מתוך כלל הבדיקות. במקביל ניכרת עליה גם במספר החולים המאושפזים, במספר החולים הקשים ובמספר המונשמים. מגמת העלייה בתחלואה היא ברורה ומובהקת, ובאה לידי ביטוי בכל הפרמטרים הרלבנטיים.

להלן עיקרי הנתונים הרלבנטיים לפי תאריכים מהשבוע האחרון:

	9/7	10/7	11/7	12/7	13/7	14/7	15/7	
מס' חולים חדשים	1520	1406	1161	1237	1719	1581	1759	
שיעור חולים ל-100,000	186	200	210	221	237	252	268	
% חיוביים בבדיקות	5.2	5.7	6.1	6.1	6.3	5.3	6.9	
מס' חולים קשים חדשים	35	15	18	30	43	33	23	

7. מצב התחלואה הנוכחי וההחמרה בכל הפרמטרים יוצרים חשש לפגיעה ביכולת ההתמודדות של מערכת הבריאות עם התפשטות הנגיף, כמו גם עם הצורך להתמודד עם המשימות השגרתיות המוטלות על מערכת זו.

8. נוכח נתוני התחלואה ההולכים ועולים ומספר החולים החדשים הגבוה שמצטבר מידי יום, ועל מנת לשמור על בריאות הציבור ולמנוע פגיעה משמעותית ביכולתה של מערכת הבריאות לתת מענה לחולים ולמונשמים, עלה הצורך לקבוע הגבלות נוספות, ביניהם גם קביעה חוזרת של הגבלה על פעילותם של חדרי הכושר. אמנם אין נתונים חדשים בנוגע להדבקה בחדרי כושר מאז יום שני, 13.7, אך כחלק ממארג שלם של הגבלות על הפעילות בכלל ובמקומות סגורים בפרט, ונוכח ההחמרה שחלה בימים האחרונים בנתוני התחלואה, הוחלט לקבוע הגבלה כאמור.

9. מטרת הגבלות אלה היא למנוע התקהלויות, המהוות כר פורה להדבקה בנגיף. וכן לצמצם פעילויות, אשר על סמך הידע הקיים מהוות מקור להדבקה. מדיניות זו של מניעת התקהלויות וצמצום מגעים באוכלוסייה היא האמצעי היעיל ביותר העומד כיום בפני המדינה לבלימה ומניעת התפשטותו המהירה של הנגיף, בהיעדר חיסון או טיפול יעיל אחר במחלה.

10. בהתאם לכך מוצע לקבוע בצו שבנדון:

a. במהלך סוף השבוע (מיום שישי אחר הצהריים ועד יום ראשון בבוקר) תיאסר השהייה בחופי הים.

- b. במהלך סוף השבוע כאמור, תוגבל פעילותם של חנויות, מקומות ועסקים שהתנאים לגביהם קבועים בתקנות המובאות בסעיף 5(ב) לתוספת לחוק (ובכלל זה: חנויות, קניונים, שווקים, בריכות שחייה, מספרות ועסקים לטיפול יופי, ספריות, אטרקציות תיירותיות, גני חיות, ספארי ופינת חי, מוזיאונים ורכבל). ההגבלה האמור לא תחול על חנויות המספקות שירותים חיוניים: מקומות למכירת מזון, בתי מרקחת וחנויות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה, חנויות אופטיקה ומעבדה לתיקון מוצרי תקשורת. כמו כן, אין באמור כדי להגביל פעילות משלוחים. בנוסף, הגבלה זו לא תחול על בריכת שחייה בבית מלון, המיועדת לאורחי המלון בלבד (וזאת על מנת לאפשר אספקת השירותים הנלווים המרכזיים של המלון לאורחים, גם במהלך סוף השבוע).
- c. מכוני כושר וסטודיו המשמשים לצורך פעילות ספורט או מחול ייסגרו, למעט לצורך פעילות של ספורטאי תחרותי, כהגדרתו בצו.
- d. כי תוגבל פעילותם של בתי אוכל, למעט בתי אוכל בבתי מלון, כך שיותר להם לפעול באמצעות משלוחים ואיסוף עצמי בלבד, ללא ישיבה במקום. לגבי בתי אוכל בבתי מלון – מוצע לקבוע כי מספר השוהים בהם יובל ל – 35% מהתפוסה המרבית המותרת, וזאת על מנת לאפשר המשך פעילות של בתי המלון.
- e. לקבוע בהתאם כי הפרה של אחת מההגבלות האמורות מהווה עבירה פלילית.
- f. לקבוע שמועד התחילה של הצו יהיה מיום כ"ה בתמוז, 17.7.20, בשעה 17:00 ולעניין איסור שהייה בחופי ים בסוף השבוע, מועד התחילה יהיה מסוף השבוע הבא, ה – 24.7.20.
11. בהתאם לאמור, נבקש מכם לאשר את הצו שבנדון.

נספח ע/12

**התיקון לצו להגבלת פעילות מס' 3
מיום 19.7.2020**

מזכיר הממשלה

ירושלים, כ"ז תמוז תש"ף
19 יולי 2020

לכבוד
חה"כ יפעת שאשא ביטון
יו"ר הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת
היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה
הכנסת

שלום רב,

בהתאם לחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (תיקון), התש"ף-2020, מבקשת הממשלה מהוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה של הכנסת לאשר את הצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3) (תיקון), התש"ף-2020, בהתאם להסדרים הקבועים בחוק האמור.

מצורף בזה נוסח הצו כפי שפורסם ברשומות וכן דברי ההסבר לצו.

בברכה
3 יולי 2020
צחי ברורמן
מזכיר הממשלה

העתק: יושב ראש הכנסת
ראש הממשלה
שר הבריאות
מזכירת הכנסת
היועץ המשפטי לממשלה
היועצת המשפטית, משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי, משרד הבריאות
יו"ר הקואליציה
השר המקשר בין הממשלה לבין הכנסת
מ"מ יועצת ראש הממשלה לקשר עם הכנסת

רשומות

קובץ התקנות

17 ביולי 2020

8660

כ"ה בתמוז התש"ף

עמוד

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות)

(שינוי התוספת לחוק) (מס' 3) (תיקון), התש"ף-2020 1812

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3) (תיקון), התש"ף-2020

בתוקף סמכותה לפי סעיף 2(א)2 לחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020, מצווה הממשלה לאמור:

1. בצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020, בסעיף 2 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "למעט סעיף קטן (ב)" יבוא "למעט כמפורט בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג)";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) תחילתן של תקנה 5(ב)1(א) ותקנה 6(6) המובאות בתוספת לחוק, כתיקונן בסעיף 1(3)(ב)1(ב) ובסעיף 1(4)(ב) לצו זה, בהתאמה, ביום כ"ט בתמוז התש"ף (21 ביולי 2020) בשעה 5.00."

כ"ה בתמוז התש"ף (17 ביולי 2020)
(חמ 6069-3)

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

¹ ס"ח התש"ף, עמ' 128: ק"ת התש"ף, עמ' 1696, עמ' 1750, עמ' 1764, עמ' 1792 ועמ' 1806.
² ק"ת התש"ף, עמ' 1806.

דברי הסבר לצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת

פעילות)(שינוי התוספת לחוק)(מס' 3)(תיקון), התש"ף-2020

1. ביום כ"ה באדר התש"ף (21 במרס 2020) התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (ק"ת התש"ף, עמ' 812) (להלן – תקנות הגבלת הפעילות). בתקנות הגבלת הפעילות נקבעו הוראות שמטרתן צמצום התפשטות נגיף הקורונה ומניעת הדבקה בנגיף באמצעות מגבלות שונות שמטרתן ריחוק חברתי. התקנות מסדירות את התנאים לפעילותם של מקומות הפתוחים לציבור, מסחר ועסקי בילוי ופנאי במטרה לצמצם את סיכון ההדבקה במקומות אלה. בנוסף התקנות מגבילות את פעילותם של מקומות ועסקים שבהם ישנה התקהלות משמעותית ובשל כך קיים חשש לבריאות הציבור. בנוסף, נקבעו בתקנות כללי התנהגות במרחב הציבורי, במקומות עבודה ועוד, מהטעמים שפורטו לעיל.
2. סעיף 39(ו) לחוק-יסוד: הממשלה, קובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק". בשל פקיעת תוקפן של תקנות הגבלת הפעילות ביום כ"ט בסיוון התש"ף (21 ביוני 2020) ומכיוון שטרם הסתיים המצב המיוחד שנוצר בישראל בעקבות התפשטות המגיפה וכדי לאפשר את המשך ההסדרים שנקבעו בתקנות הגבלת הפעילות לצורך המאבק בהתפשטות המגיפה, הוארכו התקנות לתקופה של 45 ימים, בחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן – החוק).
3. ביום 6.7.20 תוקן החוק כך שהממשלה תהא רשאית לקבוע בצו תנאים להפעלת עסק או מקום שפעילותו מוסדרת לפי החוק, וכן לקבוע כי אין להפעיל מקום או עסק שהפעילות בו מותרת לפי החוק. בהתאם לתיקון האמור, מיד עם פרסומו ברשומות, יובא הצו לאישור הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה (להלן: הוועדה), בליווי דברי הסבר, והיא תדון בצו ותחליט אם לאשרו בתוך 7 ימים עם אפשרות להארכת המועד ב- 3 ימים נוספים. ככל שלא תתקבל החלטה על ידי הוועדה, הצו יובא להצבעה במליאת הכנסת.
4. ביום 16.7.20 החליטה הממשלה להתקין צו (צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות)(שינוי התוספת לחוק)(מס' 3) התש"ף-2020) לפיו, בין השאר, תוגבל הפעילות של בתי אוכל כך שיוכלו לפעול רק במסגרת של משולחים ואיסוף עצמי וללא הושבת קהל. מועד כניסת מגבלה זו לתוקף נקבע ליום 17.7.2020 בשעה 17:00.
5. בתיקון לצו שבנדון נקבע כי יידחה מועד כניסת המגבלה הנזכרת לעיל על בתי האוכל, כך שזו תיכנס לתוקף ביום 21.7.2020 בשעה 5:00 בבוקר.
6. בהתאם לאמור, נבקש מכם לאשר את הצו שבנדון.

נספח ע/13

**פרוטוקול ישיבה מס' 31 של
הוועדה המיוחדת לעניין נגיף
הקורונה החדש (19.7.2020)**

הכנסת

הכנסת העשרים-ושלוש מושב ראשון

פרוטוקול מס' 31
מישיבת הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש
ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה
יום ראשון, כ"ז בתמוז התש"ף (19 ביולי 2020), שעה 12:15

סדר-היום:

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

נכחו:

חברי הוועדה:

יפעת שאשא ביטון – היו"ר
אליהו ברוכי
הילה שי וזאן
מיקי לוי
אוסנת הילה מארק
מרב מיכאלי
יוליה מלינובסקי קונין
ג'אבר עסאקלה
עינב קאבלה
יואל רזבוזוב

חברי הכנסת:

אליהו חסיד
אוסאמה סעדי
אנדרי קוזיינוב

מוזמנים:

סגן שר הבריאות יואב קיש
איתמר גרוטו – משנה למנכ"ל, משרד הבריאות
ד"ר אמיליה אניס – מנהלת האגף לאפידמיולוגיה, משרד הבריאות
נינא כהן קרן – יועמ"ש, משרד הבריאות
לילך וגנר – ייעוץ וחקיקה פלילי, משרד המשפטים
ליאנה מגד – עו"ד, משרד המשפטים
רז נורי – המשנה ליועמ"ש לממשלה לעניינים ציבוריים-חוקתיים
קרן שתוי – מנכ"לית הולמס פלייס

משתתפים באמצעים מקוונים:

לב דרוקר – סגן בכיר לכלכלן הראשי, משרד האוצר
ד"ר משה אוסטר – לשכה משפטית, משרד התרבות והספורט
מאיר יצחק הלוי – ראש עיריית אילת
כרמל שאמה-הכהן – ראש עיריית רמת גן
פרופ' עידית מטות – מנהלת מערך הרדמה, טיפול נמרץ וכאב, ומנהלת אגף כירורגי של "איכילוב"

- פרופ' חגי לויך – יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור, ההסתדרות הרפואית בישראל
- פרופ' איתן פרידמן – מנהל יחידה, "שיבא"
- ד"ר אופיר מילר – יו"ר התאחדות האטרקציות התיירותיות, איגוד לשכות המסחר
- שי ברמן – מנכ"ל איגוד המסעדות והברים
- סטלה וינשטיין – מנהלת רשת חדרי כושר, אשדוד

ייעוץ משפטי:

נירה לאמעני רכלבסקי

מנהלת הוועדה:

לאה גופר

רישום פרלמנטרי:

רונית יצחק;
ירון קוונשטוק

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

צוהריים טובים לכולם. אנחנו פותחים את דיון הוועדה בנושא: צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020.

ברשותכם, כמה דברי פתיחה לנוכח כל ההתרחשויות ודברים שחשוב להבהיר. יש כאן נגיף קורונה, אנחנו נמצאים במגפה. אף אחד לא כופר בזה, אף אחד לא מתכחש לזה, ואנחנו צריכים להיאבק בזה ביחד. אני בטוחה שגם לממשלה ולכל מי שעוסק בנושא הזה יש כוונות טובות להילחם בנגיף, אנחנו באותו צד. אבל גם מותר לנו להתווכח, ומותר לנו לא להסכים, ומותר לנו לבחון את הדברים מהזווית השונות של המגפה.

צריך לזכור שאנחנו נמצאים במגפה שהיא רב-ממדית, זה כבר לא רק הקורונה, יש פה השלכות בריאותיות נוספות, השלכות כלכליות, השלכות נפשיות, השלכות חברתיות. אנחנו באמת מנהלים מערכה רב-ממדית, ולכן בוועדה הזו בדיונים שאנחנו מקיימים יש עלינו את החובה לבחון את כל האספקטים הללו, ולראות איך אנחנו מביאים את האיזון העדין שבין המאבק במגפה לבין המחיר הכבד שאנחנו משלמים בתחומים הנוספים. ובכל שאלה או בכל הגבלה ובכל נושא שיעלה כאן בוועדה תמיד נשאל מה הנזק הכלכלי אל מול התועלת הרפואית, מה הנזק הנפשי והחברתי אל מול התועלת הבריאותית, ובהתאם לכך נקבל את ההחלטות.

אנחנו כמובן יחד עם כולם רוצים גם לקטוע את שרשראות ההדבקה ולמנוע את ההתפשטות של הנגיף, אבל אנחנו צריכים לראות שאנחנו לא שופכים את התינוק עם המים ויוצרים מציאות שבה אנחנו יוצרים נזק כלכלי עצום, נזק חברתי עצום, נזק נפשי עצום. אנשים נמצאים במצוקות נוכח המציאות הזאת שהולכת ומתמשכת, והיא כנראה לא תיעלם בחודשים הקרובים. אנחנו יודעים שיש לנו לפחות חצי שנה כזו, אם לא שנה, ויש כאלה שאומרים שגם יותר.

והשאלה שצריכה להיות כאן על השולחן זה לא אם אנחנו פותחים את המשק או לא, אלא איך אנחנו פותחים את המשק, איך אנחנו מנהלים שגרת חיים, ומה הצעדים שאנחנו כמערכת צריכים לעשות כדי שנוכל לחיות בצל הקורונה, אם זה בהיבט האפידמיולוגי; ואם זה בהיבט של היערכות מערכת הבריאות; ואם זה בהיבט של אכיפה; ואם זה בהיבט של הסברה; ואם זה בהרבה מאוד משימות שיש לנו חובה כמערכת לטפל בהן לפני שאנחנו גוזרים סגר על האזרחים שלנו. וגם לא בטוח שהמגבלות הן הפתרון הנכון והמלא בשעה הזו שבה אנחנו נמצאים.

אני רוצה לתת קצת נתונים כדי שבסוף גם נדע שאנחנו צריכים להתבסס על איזושהי דאטה. ולצערי הרב, אני רואה גם שיש קצת סתירה במספרים. אז נכון להיום באחוזים יש לנו 0.8% מתים; מבחינת חולים קשים גם כאן אנחנו נמצאים ב-0.8%; מבחינת מונשמים אנחנו נמצאים ב-0.2%; מבחינת חולים מאומתים בשיא הגל הראשון ב-31 במרץ אחרי שבועיים של סגר היינו עם 9.9% מאומתים מסך הנבדקים, ב-1 באפריל היינו עם 8%. ואם אני קופצת ליוני, לשבוע האחרון שבו אנחנו בעצם מנהלים את כל השיח הזה, אז אנחנו רואים ב-13 ביולי 5.9%; ב-14 ביולי 5%; ב-15 ביולי 6.1%, ולא 6.9% כמו שמופיע בטבלאות. אני לא יודעת למה. אלו נתונים, אגב, של משרד הבריאות, לקחתי אותם ממה שמשרד הבריאות מפיץ מדי יום. אין הלימה בין מה שמופיע כאן לבין מה שמופיע בדברי ההסבר, אז אשמח שמשרד הבריאות יתייחס לנתונים הללו, כדי שנוכל לדעת על סמך מה אנחנו בעצם מקבלים החלטות.

יש מס' הגבלות גם בצו הנוכחי ובכל סוף השבוע קיבלתי הרבה מאוד שיחות טלפון מאפידמיולוגים רבים, באמת מהשדרה הבכירה של מערכת הבריאות במדינת ישראל, שלא הבינה מה ההיגיון מאחוריהם, כמו הנושא של הים. הים פתוח, אנשים בדרך כלל באים עם המשפחה הגרעינית שלהם, זה משחרר לחץ, זה מאפשר לילדים קצת לפרוק. צריך לקחת בחשבון שאם הם לא יהיו בים נמצא אותם בתוך הבתים, כשאנחנו יודעים בדיוק גם מה היקף ההדבקה בתוך הבתים, כי כולם נמצאים מאוד מאוד צפופים. אני כבר לא מדברת על ההיבט החברתי, שמי שיש לו כסף יכול ללכת לבית מלון, כי זה פתוח, וחשוב שיהיה פתוח, ומי שאין לו כסף צריך להישאר בבית. אנחנו לא מאפשרים לו לא את הבריכות ולא את הים ולא את המרחבים הפתוחים, ששם הם יוכלו באמת לצאת ולעשות גם משהו בשביל הנשמה, לצד כל ההיבטים הנוספים האחרים.

ולכן נתתי את זה רק כדוגמה קטנה. אבל חשוב לי שבדיון היום ניקח הגבלה הגבלה, ננסה להבין על איזה היגיון היא יושבת, על איזה מידע, על בסיס איזה נתונים היא יושבת, ומתוך כך אנחנו בסופו של

דבר גם נקבל את ההחלטות הטובות עבור הציבור, גם בריאותית, גם כלכלית, גם נפשית, גם חברתית. נשקלל את הכול ונקבל את ההחלטה הטובה עבור הציבור.

נפתח עם חברי הכנסת, עם התייחסות שלכם; ואחר כך נפנה למשרד הבריאות ונשמע את הנתונים ואת הדברים; ואחר כך יש לנו אורחים נוספים שגם הם רוצים להתייחס, כולל רופאים בכירים. אז נתחיל לפי הסדר, חברת הכנסת יוליה מלינובסקי, בבקשה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תודה רבה, גברתי יושבת-הראש, מאוד מרשים שבאת לדיון הזה מוכנה עם כל הנתונים, כי זה כבר נדיר. בדרך כלל אנחנו רגילים שהעסק מתנהל בנדמה לי או בתחושות בטן. אני לא אחזור על כל מה שנאמר קודם, כי אלו בדיוק אותן שאלות ואותן תחושות שלי. אני רק אבקש שתי שאלות שאשמח לקבל בהמשך תשובות עליהן מפרופ' גרוטו.

שאלה ראשונה, בדיון בשבוע שעבר שאלתי נציגים של משרד הבריאות האם היה שינוי בקריטריונים לחולים קשים. ישבה פה ד"ר מאוד מכובדת ואמרה בפה מלא, ואפשר לבדוק את זה בפרוטוקול: לא, וידענו שזה קרה. השאלה שלי היא כזאת, עקב השינוי בקריטריון, כמה אנשים שהיו חולים בינוניים התאספו למס' של חולים קשים? לפי מידע שיש בידי היום יש לנו 208 חולים קשים עם הקריטריון החדש – ולפי מה שידוע לי, ויכול להיות שפרופ' גרוטו ישנה וייתן מידע אחר – בפועל החולים הקשים זה רק 120. לא שאני מזלזלת, אבל שינוי הקריטריון בעצם הקפיץ את מס' החולים הקשים למס' יותר גבוה.

איתמר גרוטו:

היום יש 244 קשים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

244. אז אני שואלת שאלה מאוד פשוטה, כמה מתוך 244 האלו נכנסו לקטגוריה של חולים קשים עקב שינוי קריטריון? בידי יש מידע שבמס' 204 היו 120 חולים קשים. יכול להיות שזאת טעות, אבל אני מסתמכת גם כן על מקורות של משרד הבריאות.

ושאלה נוספת, ברשותך. אף אחד לא מזלזל בקורונה, אבל פעם אנשים היו מתים גם כן מאבעבועות רוח עד שלא היה חיסון או מחצבת וממלא מחלות אחרות. באולפן שישי בערוץ 12 פורסם ביום שישי שיעורי התמותה בארץ בהשוואה לשנים קדימה ולשנה הנוכחית. תקשיב, המספרים מדברים בעד עצמם. ברוך השם, היום המספרים יותר נמוכים בהשוואה לשנים הקודמות באותה תקופה. זאת אומרת שהקורונה לא השפיעה במהלך כל החודשים האלו על התמותה הטבעית שיש בארץ, ואין מה לעשות, חברים, צריך להבין את זה. ברור שכל בן אדם זה עולם ומלואו, אבל עדיין אין מה לעשות, אנשים מתים. כולנו בסוף נהיה שם.

ושאלה אחרונה, ברשותך. שוב פעם, בלי לזלזל, אבל אנחנו חייבים בדיון להיות נטולי רגשות כאלו. מה הגיל הממוצע של אותם אנשים שכביכול נפטרו מקורונה או שהם פשוט נפטרו ממחלות אחרות - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

עם קורונה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

- - יחד עם קורונה. הקורונה גרמה להם לתוספת.

והשאלה האחרונה באמת. כמה אנשים נפטרו בעונה הקודמת משפעת עקב סיבוכי שפעת? תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חברת הכנסת יוליה מלינובסקי. חבר הכנסת מיקי לוי, בבקשה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תודה רבה. בוקר טוב. אדוני המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, בעיקר הדברים מופנים אל משרד הבריאות, אמרת שיש 244 חולים קשים, מתוכם, לפי מה שאני יודע, 56 מונשמים – שמאלה, ימינה, אולי תכף תוסיף לי עוד שניים-שלושה. האם זה הקריטריון לפתוח את המשק? האם כרגע הספיקה של בתי החולים, על פי מה ששאלתי, חברים, הספיקה היא נורמלית, בתי החולים עומדים בעניין הזה?

עכשיו יש איזשהו פרמטר, אני לא רופא ואינני מבין אותו, אבל יש איזה פרמטר שאומר שכדי להבין את מגמת השינוי בתחלואה צריך להבין את מקדם ההדבקה הפיקטיבי. אבל אתם, למרות שרופאים מבקשים את זה מכס כדי לנתח את זה, אינכם מפרסמים את העניין הזה.

יש כמה וכמה שאלות שנוגעות לנושא של התפשטות הקורונה. מה המטרות שהוגדרו להתמודדות עם התפשטות הקורונה? מה המטרות? שתיים, מה התוכנית לצעדים הבאים במידה שהצעדים הנוכחיים לא ימתנו את קצב העלייה? האם אנחנו צפויים לזה שיסגרו אותנו בבתיים? מה האפקטיביות של העניין הזה? מה המשמעות של מדדים – זה לא עניין שלך, אבל אני מניח שאנחנו עדיין רחוקים מאי ספיקה של מערכת הבריאות, וטוב שכך.

עם כל הכבוד, אנחנו משבוע שעבר, גם יושבת-הראש, מבקשים שתספקו לנו נתונים כדי שנוכל להצביע בהתאם ולקבל החלטות. והוועדה הזו, לתפיסת עולמי, עם יושבת-ראש הוועדה שהנחתה את זה באומץ רב, כשאתם מניחים על שולחנו 35 נדבקים בחדרי כושר ואפס נדבקים בבריכות, אז אנחנו מצביעים בעד הפתיחה. מכיוון שאנחנו נבחרו ציבור, וזה לא בדיוק המקצוע שלנו, אנחנו חייבים, חייבים נתונים.

עכשיו באה דרישה לסגור את חופי הים. חופי ים המלח? אתם רציניים? אסור להיכנס לים המלח? חופי הים באילת? הכול מקום פתוח. בסך הכול המרחקים בין האחד לשני הם עצומים. בקליפורניה אסרו בסך הכול את העישון בים, אבל נתנו להם לבוא לים. זה נותן אפשרות להתפרק, זה נותן אפשרות באמצע הקיץ לבוא ולטבול. מה סגרתם את חופי הים? ואם אנשים ילכו על החוף? הרי לא מנעתם הליכה בחוף. אפשר ללכת על החוף, אפשר ללכת ליד החוף, אז מה נעשה? למה אתם סוגרים את הים? למה אתם סוגרים את הים? תיתנו לאנשים להתפרק.

עכשיו, חדרי כושר. 35 איש מתוך לא יודע, תכף נשמע כאן, מיליון איש שרשומים בחדרי הכושר? 35 איש מתוך מיליון איש. אם אתה לוקח את מירב האוכלוסייה, מס' הנדבקים לישראל הוא 0.2%. 0.2%. ולכן, אם נסגור את כל המשק יהיה כאן משבר, כמו שהיושבת-ראש אמרה, משבר כלכלי עצום שהנינים שלנו ישלמו את המחירים אלה, הנינים שלנו, לא הילדים שלנו. וכן, אני נלחם על פתיחה של כל דבר ופתיחה של נושא שקשור למשק.

וככל שאנחנו סוגרים את המקומות הפתוחים אנחנו דוחפים את האזרחים למקומות הסגורים. אני מקבל את מה שאתם אומרים מבחינה מקצועית, שהמקומות הסגורים הם מקור להדבקה ותחלואה, אז, רבאק, חבריה, תחשבו על המקומות הפתוחים. אני לפחות לא אתן את ידי לסגירת חופי הים, זה לא עושה לי שכל, זה לא הגיוני. תבואו, תגידו, כמו בפלורידה, אל תעשנו בחופי הים, בסדר, אבל סיכוי ההדבקה בחופי הים הוא, לתפיסת העולם שלי, ולפי הנתונים, הם פשוט אפס, כי המקומות האלה מאווררים לחלוטין.

איתמר גרוטו:

חבל להכביר מילים, אין לנו החלטה לסגור את חופי הים. - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אז אם הממשלה קיבלה החלטה לא שפויה - -

איתמר גרוטו:

הממשלה קיבלה את ההחלטה, אז למה אתה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

6 - - מחובתי לבוא ולהצביע שהחלטה הזו היא אינה שפויה. אני יודע שאת לוחצת אותי, חצי דקה. תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם ניסיתי להבין מה פרופ' גרוטו אומר, כי אני לא שומעת טוב בגלל המסכה.

איתמר גרוטו:

כשאני מדבר אני אוריד אותה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הכול בסדר.

איתמר גרוטו:

פשוט אני רוצה להתייחס. אין לנו בהמלצה כרגע לסגור את חופי הים ואת הבריכות למעט בסוף שבוע. על סוף השבוע נדבר בנפרד ואני אסביר את הרציונל. כל דבר יש מאחוריו רציונל. יש רציונל.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תראו, חלק מהאנשים עובדים, חלקם מיואשים, חלקם מתעסקים עם הפגנות, תנו להם ללכת לים בסופי שבוע. מה ההבדל בין סוף שבוע – אוקיי, אז תסביר לי גם אחר כך איך אתה רוצה בים המלח, למה אני לא יכול לטבול בים המלח? סתם לדוגמה.

איתמר גרוטו:

מי אמר לך שאתה לא יכול לטבול? למה?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

כי אם אתה סוגר את כל החופים אז תגיד, מה.

איתמר גרוטו:

אבל אני לא סוגר את כל החופים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה מה שאמרתם בסופי שבוע, ואני לא מקבל את העניין הזה. אני נלחם רבות על ענף התיירות, אז אני שמח מאוד שפתחו את בתי המלון, ואני מצטט את מה שאמרת, כולל הבריכות וכולל חדרי הכושר וכל מה שצריך. אני אצביע בעד, הנה, אני אומר לך, אני נלחם על העניין הזה. תגידו כמה בחדרי הכושר. חדר כושר שמכיל 250 איש, תגידו 30, תגידו 40, הם יעשו בקבוצות, יבואו משמרת א', משמרת ב', משמרת ג', רק תגידו. ותגידו מסלול ריצה כן, מסלול ריצה לא. כל פעם שירצו להחליף אדם, תבוא קרן ויבוא חיים וינקו הכול ויחטאו, אבל תגידו. אי-אפשר לקבל החלטה מטורפת כזאת, כוללת כזאת, 0.2%, זה לא עושה לי שכל.

ודבר אחרון, אמרתי שאני נלחם על ענף התיירות שהוא ענף שמעסיק עשרות, מאות אלפים, ויש מדינות שפתחו את השמים. פתחו את השמים. ואני אומר לך שבתי המלון בארץ לא יחזיקו מעמד רק על תיירות פנים. אנחנו צריכים ללמוד לחיות עם הנגיף הזה. אני אתן לך דוגמה, בישראל מתים 44 איש למיליון, שמיים סגורים. גרמניה – 109 מתים למיליון, ספרד – 608, תורכיה – 65, ארצות הברית – 432, כל אלה פתחו את השמיים. פתחו את השמיים. תגידו איך, תגידו כמה לבדוק בכניסה, בואו נלמד מאחרים. יש מעל 120 מדינות שפתחו את השמים. אנחנו נמוטט את כל ענף התיירות בארץ, את כל הסוכנויות.

איתמר גרוטו:

וגרמניה - - - את כל מי שמגיע, אי-אפשר להגיד שפתחו את השמים. וחברות לא רוצות לבוא לפה.
גם לפה אפשר לבוא, כל אחד - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה נושא חשוב, חבר הכנסת מיקי לוי, אבל הוא לא מעניין הצו, אפשר לקיים על זה דיון נפרד. בוא,
יש לנו מספיק דברים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מספיק צרות משל עצמנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, מספיק צרות של הצו הזה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

יש לי עוד מה לדבר, אבל אני אעביר לחברים אחרים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חבר הכנסת מיקי לוי. רק אחד גם בדברך את העניין של המה אל מול האיד. אנחנו
לא מדברים על מה לפתוח, אנחנו צריכים לדבר על איך פותחים. ודוגמאות מסוף שבוע, אני מתוך אחריות
אישית יצאתי לשטח, הסתובבתי גם במסעדות, נכנסתי גם לבריכות, נכנסתי לחדרי כושר, וזה פשוט תענוג.
אמרתי בסתרי ליבי שחבל שזה לא ככה בשגרה, הכול פתאום מאוד מרווח.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אתמול אכלתי עם משפחתי במסעדה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יכול להיות שאנחנו צריכים לחשוב על איך אנחנו מאפשרים את הפתיחה של כל הענפים האלה,
אפילו בתו סגול מחמיר, ככל שקצב התחלואה לדעת מי שנמצא כאן עולה, אף על פי שאנחנו מכירים
נתונים אחרים. אחר כך נשמע רופאים שנמצאים איתנו. אבל בואו ננסה ללמוד לחיות עם זה ולא לשתק
את המשק.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אבל גם, אתמול אכלתי עם משפחתי במסעדה, שולחן כן, שולחן לא, שולחן כן. למה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון, נכון, מאוד מרווח.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

למה? תיתנו להם להתפרנס.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בבקשה, חבר הכנסת גיאבר.

ג'אבר עסאקה (הרשימה המשותפת):

צוהריים טובים לכולם. אני רוצה להזכיר לכולנו שאנחנו מדברים על צווים, על גזירות, אבל בוא נזכיר לעצמנו שזה גם שינוי בשיטת המימשל בישראל. זה שהממשלה גוזרת גזירות והכנסת אמורה לאשר בדיעבד זה דבר שכולנו צריכים לזכור שזה מעבר של קו אדום מבחינת שיטת המימשל בישראל. אני כן שם את זה על השולחן כדי שלא נשכח ונעסוק רק בפרטי הפרטים של הגזירות.

הדבר השני, אני רוצה להחזיר לשולחן הדיונים אפילו את אולמות וגני האירועים. חברים, אתם יודעים מה קורה אחרי שיש את הגזירה לסגור את האולמות, מה שקורה בפועל, האנשים, הזוגות, ממשיכים להתחתן, במקום אולם הם עושים את זה בחצרות הבתים או בשדות הפתוחים ללא כל בקרה, ללא כל היגיינה וכו', וכו'. לא עדיף היה לעשות את החתונות האלה באולמות באופן מסודר בשליטה עם אחריות של בעלי האולם ולא לתת לבלגן הזה לחגוג? וזה מה שקורה בשטח. אתם גוזרים גזירות שהציבור לא יכול לעמוד בהן.

כמובן, עניין חדרי הכושר ועניין הבריכות. חברים, אנחנו עדיין משוועים לנתונים שישכנעו אותנו. תשכנעו אותנו שבאמת בחדרי כושר יש הדבקות. אם אנחנו מדברים על 35 מתוך 18,000 הדבקות שהיו עד לפני שבוע, זה לא מסביר שום דבר ולא מצדיק שום סגירה של חדרי הכושר. כמובן אפס, אפס הדבקות בבריכות לא מצדיק סגירה של הבריכות. הגזירות האלה הן גזירות שהציבור לא יכול לעמוד בהן.

ובואו נדבר שנייה על המסעדות. אם המסעדות כל כך מסוכנות וביום חמישי החלטתם לסגור, מה קרה שפתאום משכתם את זה עוד כמה ימים? זה עניין של לחץ פוליטי, אז תצפו למרד. כל הציבור הזה ימרוד בהוראות האלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זאת הייתה החלטה נכונה לטובת המסעדנים.

ג'אבר עסאקה (הרשימה המשותפת):

לא יכול לעמוד בהן. לכן, תחשבו שהציבור יקבל מדיניות, יקבל חוקים וגזירות שבאמת הוא יוכל לעמוד בהם, ואנחנו כחברי כנסת נרצה באמת לשים קץ למגפה הזאת, אבל לא על חשבון הציבור. הזוגים של הממשלה מבלבלים את כולם, עושים בלגן, ובמקום שתהיה תוכנית ברורה לטיפול במגפה הזאת, אנחנו כל הזמן מקבלים שליפות אחרי שליפות, מבטלים וחוזרים ומחדשים.

אני חושב שלא כדאי לסגור הרמטית טוטלית את המקומות האלה, צריך עם הגבלות לפי מרחב, לפי רוחב המקום, וכו', וכו'. אז זה מה שצריך לעשות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חבר הכנסת ג'אבר. אני מבקשת מחברי הכנסת התייחסויות ממוקדות כדי שנספיק גם לשמוע את משרד הבריאות, ויש לנו עוד אנשים שמאוד חשוב שנשמע גם את עמדותיהם המקצועיות. אז אני מוכנה לאפשר את הסבב של חברי הכנסת, אבל תשתדלו לא לחזור על דברים של אחרים. בבקשה, חבר הכנסת יואל רזבוזוב.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

תודה, כבוד היושבת-ראש, אני רוצה לציין דבר אחד, אנחנו לא מזלזלים בקורונה, ישנו נגיף, אנחנו באמת אפילו לרגע אחד לא באים לזלזל. והמטרה של הוועדה כוועדה עניינית לא להתעסק בפופולזים, כי שמעתי כבר שמאשימים אותנו בפופולזים. אנחנו רוצים לשמוע נתונים ועל סמך הנתונים לקבל החלטות אמיתיות, החלטות כבדות משקל. כי בסופו של דבר אנחנו רואים שבממשלה בהינף יד מקבלים החלטות והציבור נפגע. והמטרה שלנו היא להגן על הציבור גם ברמה הבריאותית וגם ברמה הכלכלית. גם כלכלה בסופו של דבר מתורגמת לבריאות. אני לא רוצה לחזור על חופי הים, ובאמת חבריי אמרו, אבל חדרי כושר ובריכות – כמובן שגם אני עשיתי סיורים וראיתי איך באמת מתנהלים שם, ובאמת הם שומרים על כל ההנחיות של משרד הבריאות, מתקן כן, מתקן לא.

ומבחינת הנתונים, הסתכלתי פה על מסמך תחקיר שהכינו במשרד הבריאות, התחקיר מה-10 ביולי עד 16 ביולי, ואנחנו רואים כאן נתונים אמיתיים: בבית נדבקים 67%; במוסדות חינוך – 9.5%; באירועים – 5%; מוסדות דת, בתי כנסת, ישיבות, מקווה – קרוב ל-5%; במתקני ספורט – 1.1%, אחוז

9 אחד; בבריכות זה בכלל 0.2%. אלו הנתונים של משרד הבריאות, ואנחנו באים, והממשלה מגיעה ובהינף יד סוגרת את כל התעשייה הזאת, שכוללת מאות אלפי משפחות שמתפרנסות ממנה. אי-אפשר.

אז כמו שאמרתי, אנחנו רוצים באמת שתהיה ועדה עניינית שתחליט החלטות, כמו שהן צריכות להתקבל תקבל את החלטות. ולא יכול להיות שזאת שיטת מאפיה שיפכו אותנו לחותמת גומי אם בליכוד לא אוהבים את יושבת-הראש, שהיא באמת עניינית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, בוא לא ניכנס לזה, ברשותך, חבר הכנסת רזבוזוב.

קריאות:

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא משנה, אני לא נכנס.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

עזוב את זה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל אני אומר שחברי הוועדה לא יכולים להיות חותמת גומי, בשביל זה אנחנו הגוף המפקח על פעולות הממשלה. וכמו שציננת, יש פה שגרת קורונה, ואנחנו באמת צריכים להחליט לא את מה אנחנו סוגרים אלא איך אנחנו סוגרים. זה באמת צריך להיות נקודתי. ואי-אפשר, אי-אפשר, זו המציאות שלנו, לא יהיה לנו משהו אחר. ואני מקווה מאוד שבסופו של דבר הוועדה הזאת תקבל את החלטות האמיתיות, הענייניות, כמו שעד עכשיו היא קיבלה, ובאמת אני מברך את יושבת-הראש ואת כל חברי הוועדה שמקבלים את החלטות הנכונות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה. ואני רק מתחייבת בשם כל הוועדה שנשמע בנפש חפצה את הכול, ונקבל החלטות בהתאם לכל מה שיעלה כאן. חברת הכנסת הילה וזאן, בבקשה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

תודה, גברתי היושבת-ראש. אני לא אחזור על דברים שנאמרו, אבל אני חושבת שבסופו של דבר יש שתי אופציות בפנינו. אופציה אחת היא באמת להסתכל על מגמת השינוי בתחלואה, שהיא אכן מדאיגה. בנתונים שהובאו בפניי אכן נרשמת עלייה ניכרת גם במס' החולים הקשים וגם במס' המונשמים, ועדיין כשאנחנו מסתכלים על הנתונים יש שתי אופציות. מכיוון שהנתונים שמשרד הבריאות הביא – ואולי היום הוא יחדש לנו, אבל עדיין לא ניתנו לנו נתונים ספציפיים לגבי חדרי כושר, בריכות, מסעדות, ניתן נתון כללי יותר לגבי העלייה בתחלואה – אז יבוא משרד הבריאות ויגיד: אני רואה את העלייה ואני חושב שצריך לסגור לא בגלל שאני יודע להסביר כל ענף וענף, אלא בגלל שזאת המגמה וזאת הדרך שלי.

אבל חשוב שתגידו מה הציפייה. ואם זאת הציפייה, אנחנו כחברי ועדה, ואמרו פה חברים, נחליט אם אכן העלייה המדאיגה באופן כללי היא התשובה, או שהנגיף פה, על פי כל המומחים, כדי להישאר, ואנחנו צריכים ללמוד לחיות איתו. ואם אנחנו צריכים ללמוד לחיות איתו, אז אנחנו צריכים ללמוד לחיות איתו גם במסעדות וגם בבריכות וגם בכל ענף אחר, תוך שמירה על התו הסגול המחמיר יותר, המחמיר פחות, כפי שתקבעו.

בסופו של דבר יש לנו פה שתי אופציות. אני רק מבקשת שתישירו אלינו מבט, תגידו לנו את הדברים כהווייתם. אם יש תציגו אותם, אם אין אז אין, ואנחנו נקבל את החלטה המשכילה ביותר לטובת הציבור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חברת הכנסת הילה וזאן. חבר הכנסת ברוכי, בבקשה.

אליהו ברוכי (יהדות התורה):

גברתי היושבת-ראש, שתי נקודות. נקודה ראשונה היא שדיברנו בצווים הקודמים שהגיעו לפה שבצווים הבאים שמגיעים שיגיעו ביחד עם נוסח פיצויים לבעלי העסקים שניזוקים. ושוב מגיע צו שבעצם אין לנו נוסחה, שום דבר איך מפצים את אותם בעלי עסקים שניזוקים. ואת זה אני מפנה אל הממשלה.

השאלה השנייה שאני רוצה לשאול היא, בדיון הקודם שהיה פה צו והחרגנו את הבריכות, הוועדה החליטה להחריג את הבריכות, אז הבריכות פעלו, גם אלה שבחללים הפתוחים, גם אלה שבחללים הסגורים, למרות שחוות הדעת שמונות בפנינו כן מדברות על הגבלות מסוימות בבריכות שנמצאות בחללים סגורים. וכאן אני רוצה להתחבר למה שאת אומרת כל הזמן, לא אם אלא איך. זאת אומרת שאם מחליטים להחריג משהו אחד שתהיה נוסחה מסודרת.

קריאה:

יש.

אליהו ברוכי (יהדות התורה):

מה זה יש?

קריאה:

יש נוסחה, התו הסגול, יש לו הגבלות.

אליהו ברוכי (יהדות התורה):

בתו הסגול, ככל שאני מכיר אותו, לא ראיתי החרגה של בריכות בחללים סגורים. בחוות הדעת המקצועיות שמונחות פה בפנינו מדברים על סגירה של בריכות בחללים סגורים וגם בבריכות בחללים פתוחים לסגור את המדשאות ואת הדברים הנלווים, ואת זה אני לא רואה באיך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רוצים לסגור אותם בסופי שבוע. כנראה שבמהלך השבוע, אני מבינה ממשרד הבריאות, שהבריכות יוכלו לפעול בכל חלל. רק בסופי שבוע. שוב, זה משאיר לנו את כולם ספונים בבתיהם, אני כבר לא יודעת מה יותר טוב, אבל נדבר על זה כשניכנס לפרטים.

אליהו ברוכי (יהדות התורה):

כרגע הצו מדבר על החרגה של בריכות בסופי שבוע בלבד?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסופי שבוע הבריכות ייסגרו. במהלך כל השבוע הבריכות בכל מקום יהיו פתוחות.

אליהו ברוכי (יהדות התורה):

גם אלה שבחללים סגורים וגם אלה שבחללים פתוחים?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הכול, הכול.

אליהו ברוכי (יהדות התורה):

טוב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר? נצלול פנימה לצו ואז תוכל להתייחס לפי הסעיפים שיעלו.

אליהו ברוכי (יהדות התורה):

אוקיי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חבר הכנסת ברוכי. חברת הכנסת עינב, בבקשה.

עינב קאבלה (כחול לבן):

שלום, תודה רבה. כמה דברים קצרים. אחד, ברור שאסור שתהיה אדישות למצב ולנתונים, אבל אסור גם שתהיה אדישות למצוקה בעקבות המגבלות. וברור גם שצריך כמה שיותר לשמר את פעילות המשק. אני רוצה להפנות שאלה לאנשי המקצוע, אשמח לשמוע אותם היום לגבי המגבלות האפשריות שניתן ליישם לגבי פעילות באוויר הפתוח, כדי לא לדבר רק במונחים של פתיחה סגירה, ונגעו בזה חבריי. וגם תוך שאנחנו לומדים ממה שקורה בחוץ לארץ.

ודבר נוסף שחברי פה הזכיר, אם מדברים על מגבלות, ואני מניחה שנדבר על מגבלות ונגיע בסוף לאיזשהן מסקנות, צריך לדאוג לפיצוי הולם וראוי ואמיתי למי שהפעילות שלו נפסקת על פי הצו. תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך. חבר הכנסת קוז'ינוב, בבקשה.

אנדרי קוז'ינוב (יש עתיד-תל"ם):

תודה רבה, גברתי יושבת-הראש. גם כן לא אחזור על מה שנאמר כאן, ונאמרו פה דברי טעם. אני רוצה לחזור על השאלה שלי משבוע שעבר. לא קיבלתי תשובה ממשד הבריאות לגבי כל העניין של ההדבקה במגע. האם יש לכם נתונים שמראים שיש הדבקה במגע? כי בדברי ההסבר כתבתם שבחדרי כושר או במרחבים אחרים סגורים יש סכנה של הדבקה במגע. עכשיו, לפי מה שאנחנו רואים בנתונים האלה רוב ההדבקה היא בבית ולא דווקא בחדרי כושר. לכן, על סמך מה אנחנו מבססים את הטענה של הזעה, הדבקה במגע, וכל הדברים האלה? ואם כבר, אז גם בתחבורה הציבורית יש את המגע, ואף אחד לא הולך ומחטא שם. אשמח לקבל את התשובה על זה. זאת אומרת, על סמך מה אנחנו מקבלים את ההחלטה?

דבר שני, לגבי פעילות בשטח פתוח, מצוין פה גם ספארי, גם פינת חי, כל הדברים האלה. איך זה שונה מחוף הים? בספארי מי שהיה, זה שטח ענק, בעיקר נוסעים במכונית, אפשר לא לצאת, אבל לסגור את זה הרמטית?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון.

איתמר גרוטו:

לא סוגרים את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הספארי סגור.

אנדרי קוז'ינוב (יש עתיד-תל"ם):

עכשיו לא ניכנס שם למתחם החופים ולמזנון. אבל באופן כללי לסגור את זה הרמטית כשנוסעים כל המשפחה סגורה ברכב כשגם אסור לפתוח חלונות? זאת אומרת שיש פה מין באמת תוכנית שהיא חסרת ודאות במובן הנסגור את הכול, ואז אולי נפתח. אני מניח שגם נגיע לזה שבוע הבא לגבי מערכת החינוך והגנים. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך, חבר הכנסת קוז'ינוב. חברת הכנסת מיכאלי, בבקשה.

מרב מיכאלי (העבודה):

תודה רבה, גברתי. קודם כול אני רוצה לחזק את ידיך ברמה האישית והמקצועית והקולגיאית ובכל דרך שהיא. אני רוצה להגיד קודם כול באופן כללי שהוועדה מוצאת את עצמה במצב שהיא צריכה כאילו להגן על התפקיד המקורי של הכנסת, של חברת כנסת, של חבר כנסת, של הכנסת בכלל.

עכשיו, אין מה לעשות, החוכמה לעולם לא נמצאת במקום אחד. לא אני ולא אף אחד מחבריי או חברותיי יכולות לדעת הכול על שום דבר. וגם בממשלה, מה לעשות, לא כל החוכמה נמצאת בממשלה. הגאונות של הדיונים בכנסת היא שהם פומביים וכל אחד ואחת יכולים לבוא ולתת את חוויית החיים שלהם, את המומחיות שלהם, אנשים שאולי לא חשבנו לקרוא להם מעצמנו ולא עלה בדעתנו שהם בדיוק אלה שצריך לשמוע אותן או אותם. ולכן הדיונים האלה הם כל כך חשובים, והמסקנות צריכות באמת להיות – כמו שהיו, כמו שהוועדה עשתה לאורך כל הדרך – הן צריכות להיות ענייניות לטובת מיגור המחלה, לטובת שמירת הפרנסה והיציבות הכלכלית של כל אזרחית ואזרח ושל מדינת ישראל. והעובדה שכל הדבר הזה הפך לזירה של כיפופי ידיים מי יחליט, מי יבטל, היא לרעת העניין, היא לרעת האזרחיות והאזרחים, וחבל מאוד שזה ככה. אני שמחה שהוועדה מנהלת, למרות הכול, דיונים מאוד ענייניים, מאוד מקצועיים ומאוד רציניים. אין לי ספק שהיא תעשה ככה גם בסיבוב הזה.

ברשותך, כוכבית אחת. איחורתי משום שהלכתי ברגל, אי-אפשר היה לעבור עם האוטו דרך כל ההפגנות שמתקיימות גם היום מחוץ לכנסת. ועברתי דרך העובדות הסוציאליות שמפגינות, אולמות האירועים שהסכמנו שצריך לסגור אותם, אבל אף אחד עדיין לא דיבר איתם על מתווה פיצוי כלכלי הולם וראוי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם להם וגם לזוגות.

מרב מיכאלי (העבודה):

התיירות, כל ענף התיירות, שברור ומובן מאליו שהוא מושבת, ושוב, עדיין, איש לא סיפק להם תשובה כלכלית הולמת וראויה. הם, אגב, מציעים מתווים להפעלה חלקית, מבוקרת, כל מיני רעיונות של דברים שכן אפשר להפעיל, איש לא מנהל איתם משא ומתן על זה. וכמובן, בסוף לקינוח, הצופות והצופים, שבגלל שוב, מאבקי אגו בין משרד החינוך למשרד החדש לענייני אקדמיה, מים ומה שזה לא יהיה, פשוט לא יכולים לקיים את הפעילות שלהם כי לוקחים להם שליש מהתקציב.

בקיצור, אני חושבת שהממשלה צריכה מאוד להודות לוועדה ולכנסת בכלל שהיא יכולה לנסות לבלום חלק מהכשלים הנוראיים שלה לטובת העניין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חברת הכנסת מיכאלי. חבר הכנסת חסיד, בבקשה.

אליהו חסיד (יהדות התורה):

תודה רבה, כבוד היושבת בראש. כמה נקודות שאני חושב שלא דיברו עליהם ברור כל כך פה. דבר ראשון, אני חושב שהוועדה הזאת כשהוכיחה את עצמה כוועדה חשובה ויעילה ויודעת לקבל החלטות, היו אמורים להגיע לוועדה הזו ממשרד הבריאות נתונים של כל מקום כמה חולי, נתונים שישבו ביחד עם הוועדה פה להחליט שאם יש 5% בוא נגיד במכוני כושר, אז סוגרים ככה, אם יש 10% סוגרים ככה. צריכים

להיות קריטריונים ברורים לכל מקום. כמובן שזה מתחלק, יש מקומות שמתחבקים כמו חתונות וכאלה מקומות, ויש מקומות כמו מסעדות שזה פחות, ויש הפגנות או תפילה בחוץ, שאחד לא חייב לעמוד ליד השני. אבל צריכים להיות קריטריונים ברורים לחלק למקומות, כל מקום את החומרה של הדבר, את החומרה של הקשר בין אחד לשני, ולקבוע שאם במקום הזה יש תחלואה של 3%, אז אנחנו סוגרים ככה, ואם במקום הזה יש תחלואה של 7% אז סוגרים ככה.

לא יכול להיות שבכל אירוע או בכל החמרה פתאום מתיישבים עוד פעם וסוגרים את הכול, ואז מתיישבים לדון. צריך שהציבור גם בחוץ יראה שיש קווים ברורים, מה זה נקרא, מתי סוגרים חתונות? כשאוחזים 5% באירועים או 7%, ומה סוגרים. לא כל פעם לפי החלטה. אם 5% מחליטים לעשות 20 איש בחתונה, אז צריך שזאת תהיה החלטה שרצים איתה. לקבל עכשיו החלטה מה קורה כשיש חס ושלום 15%, מה קורה כשיש 3%.

עכשיו, בנושא החתונות. עוד עשרה ימים בעזרת השם רוב הציבור מתחיל בחזרה לחתן. אנחנו לא יכולים להשאיר את הזוגות הצעירים, את החתן ואת הכלה בספיקות, צריך שתהיה להם עכשיו הודעה ברורה איך אפשר לחתן. כמובן שאף אחד פה לא חושב שאפשר להפסיק להתחתן במדינת ישראל, כולם רוצים שיוכלו להמשיך להתחתן. אז אנחנו צריכים עכשיו לתת להם את ההודעה. אני עצמי מקבל פניות מהרבה אנשים: תגיד לי, מה הולך להיות עוד שבוע, עוד חודש, עוד חצי חודש – 14 יום, עוד חודשיים. הציבור צריך לקבל החלטות ברורות לחתונות.

עוד נקודה אחת שרציתי לדבר עליה. לגבי אוטובוסים, שאנחנו יודעים שזה חלק גדול מהמנוע הכלכלי גם כן במדינה. בלי תחבורה ציבורית אנחנו לא יכולים להתקיים. בהרבה מדינות בעולם יש חיטוי שעושים אותו פעם בשבועיים וזה מספיק לשבועיים, זה מחזיק את האוטובוס נקי לשבועיים. ברכבות בלונדון פעם בשבועיים הם עוברים חיטוי והרכבות מלאות, ואין שום בעיה ברכבות. לפי בדיקה שלהם אין תחלואה ברכבות. במדינת ישראל יש איזושהי הוראה למשרד התחבורה לעשות פעם ביום חיטוי שלא מתקיים, לא עושים אותו, מבדיקה שערכתי. ואפשר לרכוש איזושהו חיטוי שהתחבורה הציבורית תוכל להתקיים כמו שצריך. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך, חבר הכנסת אליהו חסיד. חברת הכנסת אוסנת מארק, בבקשה.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

ברשותך, גברתי יושבת-ראש הוועדה, אני רוצה בבקשה ראשית לומר שבפתח דבריי אני אומר שליבי עם כל האנשים שנפגעים מהמשבר הזה. אני לא אגע בענף האירועים מאחר שהבן שלי נמצא בענף הזה, אז אני לא אגע בזה ולא אביע את דעתי בעניין. אבל רק אומר, כאשר אני באה לחוות דעה בנושא ובסוגיה מסוימת אני תמיד מקבלת חוות דעת מאיש מקצוע. מבחינתנו אנשי המקצוע הם משרד הבריאות. גם במקום שאין בו מספיק נתונים ואין לנו יכולת לדעת כמה אנשים נדבקו בחדרי הכושר או לא נדבקו בחדרי הכושר, היות שאנחנו גם לא יודעים איך הנגיף הזה באמת מתנהג, אנחנו צריכים לקבל פרספקטיבה מה קורה בעולם, וגם להשתמש בהיגיון הבריאות שלנו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל יש לנו נתונים, קיבלנו נתונים.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אני לא הפרעתי לך, אתה לא מפריע לי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת רזבוזוב, בוא.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל קיבלנו נתונים.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אתה לא מפריע לי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת רזבוזוב, בוא, נאפשר לה לדבר בלי להפריע.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

הרי בסופו של יום יש החלטה של משרד הבריאות לעטות מסכות. ברור לכל שמי שלא עוטה מסכה מסכן את עצמו ומסכן את אלה שמסתובבים לידו.

עכשיו, אני שומעת פה כל מיני אנשים שאומרים: רוב ההדבקה היא במשפחה. הרי המשפחה הגרעינית בסוף מסתובבת בסופר, עולה בתחבורה הציבורית, הולכת לחדר הכושר, הולכת לחתונה, ואז הם חוזרים הביתה ואחד מדביק את השני. בסופו של יום אני עדיין אומרת שגם אם אין לנו נתונים שנותנים לנו פרספקטיבה כמה אנשים נדבקים בתוך חדרי הכושר, כי אנחנו עכשיו שמים זום, מה שנקרא, על חדרי הכושר, אבל זה לא רק חדרי הכושר.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה לא נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אני אגיד אחר כך.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מדברים על הכול.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

בסופו של יום זה עוד דברים אחרים שאנחנו רוצים לפתוח כדי להניע את גלגלי המשק, וכדי להביא את זה למצב שנלמד לחיות עם הנגיף הזה. ולכן אני אומרת, גברתי, אני חושבת שבמקום שבו אין לנו מספיק נתונים, אני לא אומרת לכבות את השלטר, אבל כן להשתמש בהיגיון הבריא. ברור לכל שבתוך חדר הכושר אי-אפשר לעטות מסכה והרוק שלנו מתפזר לכל עבר, וההדבקה יכולה להיות מאוד מאוד גדולה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מתי פעם אחרונה היית בחדר כושר?

קריאה:

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, אל תפריעו, אני מבקשת, תאפשרו לה לדבר.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אני יודעת שזה לא פופוליסטי מה שאני אומרת, אבל זה בסדר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, לא, זה לא פופולרי - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, חבריה, שש. חברת הכנסת מלינובסקי.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

בסופו של יום אני מבקשת מפה מהחברים, אנחנו בסוף צריכים להסתכל לציבור בעיניים ולקחת את האחריות, מדובר פה בדיני נפשות. כפי שצמצמו, ויש צו היום בבתי הכנסת, שאנחנו מתפללים שם עם מניין של 19, אין מה לעשות.

קריאה:

הורידו את זה ל-11.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה 10. זה כבר ירד ל-10.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

11. אז עכשיו גם הורידו את זה עוד, אז עוד יותר.

קריאה:

11, ל-11 הורידו.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

לכן אני אומרת בסופו של יום – אל תצקצקי, גבי יפעת שאשא, לא לצקצק – כי אני אומרת את דעתי. זה לא מתאים לך, זה בסדר, אבל לא לצקצק.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה לא היה מכוון אליך, אבל לא ניכנס לזה, בואי.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

בסדר. בסופו של יום אני אומרת שצריך לעבוד פה עם הנגיף הזה ועם הסיפור הכלכלי בשום שכל ובהיגיון פתוח. תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לחברת הכנסת אוסנת מארק. אני רק אומר לגבי העניין של חדרי הכושר. חדרי הכושר תפסו נפח בשית, אבל אנחנו לחלוטין לא כאן רק בשביל חדרי הכושר. קיימנו דיון רוחבי ומעמיק גם לגבי אולמות האירועים, וקיבלנו אגב החלטה שונה ממה שקיבלנו לגבי ענפים אחרים. דיברנו על הנושא של בריכות, דיברנו על המסעדות, דיברנו גם על חדרי הכושר. בסופו של דבר מדובר בענפים מאוד משמעותיים במשק, שאגב, הם לא רק בילוי. דיברתי על זה שבריכות זה לא רק נופש, יש שם טיפולים פרא-רפואיים שמתקיימים גם לנכים, נכי צה"ל. ארגון נכי צה"ל פנה אלינו ואמר כמה דרמטי זה אם הם יסגרו גם את הבריכות וגם את חדרי הכושר. ילדים עם צרכים מיוחדים, שזה חלק מהטיפול שלהם בשוטף. זה נכון שבריכות טיפוליות הוחרגו, אבל לא לכולם יש בריכות טיפוליות, חלקם משתמשים בעצם, עושים את הטיפול בבריכות רגילות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו יודעים שספורטאים כן מורשים להיכנס לחדרי כושר. איזה חדרי כושר יפתחו ולמי? זאת אומרת, חדר כושר יפתח בשביל שחקן אחד שיגיע? יש פה הרבה מאוד דברים שגם כשהציבור פונה אלינו ומברר מה מותר ומה אסור אנחנו מגלים שאין לנו תשובות. ואם אין לנו תשובות זה אומר שהדברים לא ברורים עד הסוף, ושלא הצלחנו בעצם להעביר את המסר בצורה הנכונה, ולכן אנחנו כאן.

ואגב, ביקשתי גם מנציג משרד האוצר שיהיה כאן כדי שיתנו לנו נתונים מה קורה בסגירה של ענף עם מאות אלפי אנשים שהולכים הביתה, שזה הלחם שלהם, זה הלחם והפרנסה שלהם. מה המשמעות הכלכלית של זה גם למשק אל מול הנתונים שיתנו לנו כאן במשרד הבריאות לגבי היכולת לקטוע או לבלום את התפשטות הנגיף, ומתוך זה נשקלל בסופו של דבר האם הנזק רב מהתועלת. עורך דין נזרי, רצית לומר כמה דברים לפני שאנחנו עוברים למשרד הבריאות, אז בבקשה.

רז נזרי:

שלום, צוהריים טובים, חבריי חברי הכנסת, אתייחס ברשותכם בקצרה לשתי נקודות בהיבט המשפטי. אני לא מומחה בריאותי ולא יכול ולא צריך להשיב על מרבית הנקודות שעלו כאן. פרופ' גרוטו יידרש לכך. אני רק רוצה להתייחס לשתי נקודות שעלו בחלק מהדברים של חברי הכנסת לגבי השאלה אם זה הופך את הסדר – "הפיכה שלטונית", אחד מהח"כים אמר לגבי זה שהממשלה מאשרת לפני הכנסת לגבי תפקיד הוועדה – ובאופן ספציפי לגבי זה שמביאים צו מחדש שכולל גם את הנושא של חדרי כושר.

קודם כול לגבי השאלה הראשונה. לפני כשבועיים הייתי כאן לפניכם כשהצגנו את החוק הזה, והיו לא מעט ויכוחים, ואמרת, חשבת אז ואני חושב עכשיו, שהאיזון שקבע החוק, שהוועדה הזאת אישרה, הוא נכון במובן הזה שהיא נתנה את הגמישות בידי הממשלה לקבל החלטה מיידית, ולא תלויה באישור מראש של הכנסת.

מצד שני, כן נקבע שהממשלה לא יכולה לעשות מה שהיא רוצה, יש כנסת. בסופו של דבר קובעים פה נורמות, קובעים פה גם עבירות פליליות, יש כאן כנסת, שהיא זאת שככלל אמורה לעשות את הדבר הזה, והכנסת רשאית לבטל, כלומר לאשר את כולו או חלקו, אפילו היה לנו ויכוח על כך. ואני זוכר שאמרתי לכם, גם באותה שיחה עם חבר הכנסת לוי בשעתו, שדיון רציני יכול להיות רק אם הוא לא מתקיים כשהשוט מעל. ואני חושב שגם בסופו של דבר זה הוכח – כמו בדיון בשבוע שעבר שהכנסת, הוועדה לא קיבלה את כל הצו של הממשלה – אז הוכח שזה בעצם הדבר הנכון. אנחנו כנציגי ממשלה ודאי מציגים, וננסה להסביר מדוע כן צריך לקבל את הצו בשלמותו, אבל זה בעצם האיזון הנכון. יש פה ממשלה שקובעת, זה חל מיידית בגלל הצורך להיאבק. בסופו של דבר גם לכנסת יש את הסמכות להחליט לא לאשר את חלק מהדברים, וזה מה שעשיתם.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אבל הכול בדיעבד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא משנה, אבל זה מאפשר לנו דיון מעמיק פה ולא עם אקדח על הרקה כי אנחנו בזמן חירום.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה רק לגבי נושאים מסוימים, ולא נפתח את זה.

רז נזרי:

אמרתי בדיעבד. אני לא מסכים איתך, חבר הכנסת עסאקלה, אמרת שזה כאילו הופך את הסדר, והפיכת דמוקרטיה, הפיכת שלטון. אני אומר שזה לא נכון, כי אחרת הממשלה לא יכולה לפעול. אם לא הייתה לה את הגמישות לפעול מיידית אין לה את היכולת לעשות את הדבר הזה. כשהעברנו את זה אז היו זעקות שלכאורה גמרנו, אז אין יותר כנסת, וזה מבטל לחלוטין את תפקיד הכנסת. אנחנו ביעוץ המשפטי לממשלה עמדנו על כך גם מול הממשלה וגם כאן והסברנו מדוע חשוב שיהיה תפקיד לכנסת, גם במסגרת האישור בדיעבד, והתווכחנו אז ואמרתי לכם שסמכותכם לאשר את הצו כולו או חלקו, והראיה שככה עשיתם. זאת אומרת שאנחנו יכולים לא לאהוב את זה כנציגי הממשלה, אבל בסוף זה התפקיד. כל אחד עושה את תפקידו.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אבל מבחינת הכנסת אפשר שהצווים של הממשלה יבואו לדיון בוועדה תוך 12 שעות. הרי תחולת החוק בדרך כלל לא מיידית, אלא תוך 12 שעות. אם אנחנו במצב חירום, גם אנחנו נפעל במצב חירום.

רז נזרי:

אענה לך. החוק קבע שברגע שהצו מאושר ומפורסם ברשומות הוא צריך לעבור מיידית פנייה למזכירות הוועדה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

וזה מה שהיה גם בפעם הקודמת.

רז נזרי:

וזה מה שנעשה גם בפעם הקודמת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תוך שעתיים כבר קיימנו דיון.

רז נזרי:

הנושא של תחולה לא מיידית זה בגלל שבמסגרת הייעוץ המשפטי לממשלה אמרנו להם: ישיבה שמתחילה ביום חמישי בשמונה וחצי בערב וסיימנו אותה בשתיים וחצי לפנות בוקר, אתם לא יכולים לקבוע תקנות שיתחילו מחר מחמש בבוקר או משש בבוקר, אנשים לא אמורים לקום בבוקר ולשמוע אם מותר להם לפתוח את העסק או שאסור להם לפתוח את העסק, ואם לא, זאת עבירה פלילית. לכן קבענו תחולה מאוחרת, זה נקבע בחמש אחר הצהריים ביום שישי. זה במסגרת התפקיד שלנו מול הממשלה, כי גם אנחנו עושים את תפקידנו בייעוץ המשפטי ומנסים לשמור על הזכויות והאיזונים.

ולכן, האיזון הזה הוא כן נכון בעיני, שהממשלה עושה את תפקידה, הכנסת מאשרת באמצעות החוק את הגמישות לממשלה לקבל החלטה מיידית, וזה לא מבטל את הכנסת כפי שחלק זעקו כאן, וזה לא גומר את הדמוקרטיה. והראיה שאכן הכנסת נדרשה לכך, ואכן שבוע שעבר קיימתם דיון, חלק אישרתם וחלק לא. ואכן עכשיו תדונו בצו הנוסף שאושר בהקשר הזה. בסופו של דבר החוק נותן לכם את הסמכות לאשר את כולו או את חלקו. נציגי הממשלה יסבירו מדוע כן צריך לאשר את הצו, ופרופ' גרוטו עונה על השאלות הבריאותיות. זאת הנקודה הראשונה. ובהקשר הזה זה איזון נכון שכל אחד מהגופים עושה את תפקידו, הממשלה וגם הכנסת.

נירה לאמעני רכלבסקי:

רק כשזה חל בסוף שבוע אנחנו לא יכולים לדון מייד. אנחנו לא יכולים להתכנס בשבת ולדון על זה.

רז נזרי:

זאת בדיוק הסיבה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אבל הצו התחיל לחול בשישי בחמש.

רז נזרי:

אבל זו בדיוק הסיבה, כלומר, הממשלה, והנגיף לא שומר שבת, אי-אפשר להגיד שבסוף שבוע אפשר להתכנס מייד. אנחנו, לצורך העניין, גם אני בתור שומר שבת, נידרש בתוך הדברים האלה לא פעם, כולל אתמול, לשיחות בתוך שבת. אז זה בדיוק האיזון. אז הצו חל מיידית. אנחנו לא באים בטענה למה לא דנתם אתמול, שלשום, אבל זה בדיוק המענה לשאלה מדוע אי-אפשר להתלות את זה באישור מראש. כי

אישור מראש, אז מה היה קורה? אז היינו עכשיו מחכים – אם מומחי הממשלה ומומחי הבריאות חושבים שכל יום קובע פה וכל יום חשוב וצריך להתחיל את זה מיידית, אז נחכה עד שהכנסת תתכנס? גם כינוס בראשון הוא חריג, ואתם עושים את זה, בסדר גמור. זה שאתם לא יכולים לדון בשבת או בשישי, כמו שאמרתי, הממשלה כן עובדת בשישבת וגם הנגיף עובד בשישבת. ולכן אני חושב שזה האיוון הנכון בין הדברים, יש גמישות לממשלה להחליט מיידית, הכנסת תוך שבוע יכולה לדון. אגב, זה עד שבוע, יכולים לדון מייד כמו שקבעתם עכשיו דיון לזה. זאת הנקודה הראשונה.

נקודה שנייה. באופן ספציפי שאלה שעלתה בהקשר הזה, שבעצם הוועדה הזאת דחתה את הנושא של חדרי כושר ובריכות ציבוריות, ובעצם עכשיו הממשלה באה ולכאורה מביאה מחדש, וקבעה כבר, זה חל כבר מסוף שבוע, האם זה בעצם מחיקה של מה שהוועדה עושה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בלי שהשתנו הנסיבות, אגב.

רז נזרי:

אז זהו, בנקודה הזאת אני רוצה לומר שהנושא הזה גם עלה אצלנו בדיונים הפנימיים, היו ערים לכך. ואכן, אני אומר לכם, לו הסיטואציה הייתה שאתם ביום שני שעבר דחיתם את המלצת הממשלה, ואחרי זה ביום שלישי או רביעי היו באים אלינו ואומרים: נעשה צו חדש על חדרי כושר, מה שבעצם הוועדה לא נתנה לנו. ושעכשיו נתחיל מרדף מהתחלה, עכשיו אתם תתחילו לעשות דיונים, בינתיים הצו יחול, זה היה בעינינו שימוש לרעה בהקשר של הצו, וזה היה דבר שלא היינו מאפשרים לעשות. אבל לא זו הייתה הסיטואציה. אני מזכיר לכם שהוועדה הזאת דנה ביום שני, הנתונים שהוצגו כאן, גם הנתונים הכלליים וגם הנתונים הספציפיים, הוצגו בשבוע הזה, נתונים מעודכנים יוצגו בהקשר הזה. ובהקשר הזה צריך לומר שלא באו רק על חדרי כושר, ביום חמישי, הרי הצו שמונח בפניכם עוסק כרגע במכלול שלם, חוץ מחדרי כושר בדברים נוספים, ובהיבט הזה יציג פרופ' גרוטו את הנתונים.

אבל חשוב להבין שמשפטית גם אם אין הבחנה – נגיד באופן תיאורטי שאותו מס' נתונים של הדבקות שידועות, צריך לזכור שהרוב לא ידוע, על חדרי כושר הוא אותו דבר, יש הבדל אם אתה על בסיס נתון מסוים לא מאשר משהו כשאתה במרחק x מפי התהום, כשהיו בשבוע שעבר כ-1,000 נדבקים ביממה, משהו כזה, לבין שאותו x, שלא השתנה ה-x, ועכשיו בחלוף אותו שבוע מה שהובא בממשלה בסוף שבוע אלו נתונים – זה גם פורסם בציבור, זה לא סודי – נתונים הרבה יותר משמעותיים, יש קרוב ל-2,000 נדבקים ביממה. לכן מבחינה משפטית ההחלטה שלכם. מבחינה משפטית זה כן שינוי נסיבות במובן הזה שגם אם הנתונים של ההדבקות לא השתנו בחדרי כושר ספציפית – ויידרש לזה אחרי זה פרופ' גרוטו – עצם זה שהנתונים הכלליים השתנו, כלומר, שהמצב הכללי החמיר, אז יכול להיות שאותו נתון לא הספיק בעיניכם לאשר את זה בשבוע שעבר, אבל אותו נתון אולי כן יספיק בעיניכם לאשר את זה. ולכן אישרנו משפטית את הצו הזה בהיבט הזה, וכך הממשלה אישרה. עדיין זה יובא בפניכם ואתם תקבלו את ההחלטה, כי בסוף המילה האחרונה היא של הכנסת בהקשרים הללו. אני חייב ללכת לוועדת - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יושבת-הראש, רגע, משפט אחד לגבי - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, אני רוצה לשאול אותך שאלה, סליחה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

היא תשאל אותו ואתן לך להתייחס. בבקשה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הממשלה קיבלה החלטה לסגור מסעדות ואחרי כמה שעות שינתה את ההחלטה. השאלה המתבקשת, על סמך מה הממשלה קיבלה את ההחלטה? על סמך מה הממשלה שינתה את החלטתה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

השינוי היה מבורך דווקא.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

השינוי היה מבורך, אבל זאת פשוט דוגמה. ושאלה אחרונה, איך זה קרה? זאת אומרת, האם הייתה התכנסות של הממשלה כדי לשנות את השינוי?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

שערי בנפשך שאנחנו פה בוועדה היינו משנים את זה, מה היה קורה? מה היה קורה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אוי, היינו כולנו מפוטרס.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

היו מעלים את כולנו על טיל.

רז נזרי:

אענה על השאלה, חברת הכנסת יוליה מלינובסקי. קודם כול אנחנו לא עוסקים בפיזיקה גרעינית ובמתמטיקה שימושית, כל הנושא הזה, כמו שהיושבת-ראש אמרה, בהתחלה זה איזון בין בריאות לבין כלכלה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

שאלתי משפטית.

רז נזרי:

אני עונה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא אל תסטה מזה. משפטית. קיבלתם החלטה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, הוא יענה לך משפטית.

רז נזרי:

שמעתי, הקשבת, אני אענה, ברשותך, קראת לי לענות, אם רוצים תשובה אז גם מקשיבים. כלומר, הכול פה זה איזון עדין. גם אצלכם בוועדה זה איזון עדין בין שיקולי בריאות לשיקולי כלכלה. ביום חמישי הוחלט בממשלה לסגור את המסעדות, כמו שאמרתי, לא הסכמנו לסגירה מיידית, כי אמרנו שאנשים פותחים עסק – בחמש אחר הצהריים. במהלך אותו היום הובאו טענות בפני גורמי הממשלה שיש מלאים ואספקה של מסעדות שאפשר - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זאת אומרת שזה לא היה קשור לשיעור ההדבקה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, לא, זה היה קשור נטו לנושא של המסעדות.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

זה היה קשור למרד מסעדות. מרד מסעדות, זה מה שהיה.

קריאות:

רז נזרי:

ולכן הוחלט לשנות את זה. איך זה נעשה? ההנחיה לא שלנו, הייתה התייעצות אצל ראש הממשלה וראש הממשלה החליפי עם גורמי משרד הבריאות, במסגרת האיזון העדין הזה הוחלט שבאיזון הכלכלי, שוב, הרי תמיד אתה לוקח סיכון. לגלות לך משהו מהחדרים הסגורים? אם היה תלוי רק בפרופ' גרוטו, סליחה, איתמר, או במשרד הבריאות, אז כולנו היינו בסגר לפני שלושה-ארבעה שבועות. עושים פה איזונים ודברים אחרים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

רגע, אני רוצה להיות פרקטית, הייתה הצבעה?

רז נזרי:

הייתה הצעת החלטה חדשה והיה משאל טלפוני. ההצעה עברה במשאל טלפוני ביום שישי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

של כל השרים?

רז נזרי:

כן, משאל טלפונים של הממשלה לפני שבת.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זאת אומרת שהחלטה התקבלה על סמך נתונים כלכליים לדחות את הסגירה ולא על סמך המלצה של משרד הבריאות. זה היה השיקול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, דווקא כאן אני יכולה רק לברך על זה שהממשלה עשתה את האיזון בין הדברים.

רז נזרי:

אני לא בחקירה נגדית פה.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

גם כאשר עושים משהו לטובת העסקים זה לא טוב, אז מה?

רז נזרי:

הממשלה עשתה את האיזון והיה לה את השיקול הזה. הכול זה איזון.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

דווקא כאן הלכח הוא שברגע שבעלי העניין מורדים בהחלטות הממשלה מתקפלת, זה העניין.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מצוין, קיבלתי.

קריאות:

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, אני מאוד מבקשת, בואו נשמור על דיון ענייני, מקצועי, תאמינו לי שיש לנו הרבה על מה לדון כאן, בואו נישאר ב-level הזה לטובת כולם. חבר הכנסת רזבוזוב, רצית להוסיף משפט לפני שאנחנו עוברים למשרד הבריאות.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כן, ממש משפט בקצרה. הרי אנחנו מדברים על איזון עדין עקב מחסור בנתונים בגלל שזה דינמי משתנה. אבל חסרים לי כאן לפחות שני נתונים. הנתונים שהציגו לנו ממשרד הבריאות הם דווקא גרף של נתונים שאנחנו יודעים. את אחוז ההתאבדויות ביחס לשנה שעברה, אני כן רוצה לדעת את זה כדי שאנחנו והממשלה נוכל לקבל החלטות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש לנו דיון ייעודי על זה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אחוז העסקים שנסגרו ביחס לשנה שעברה, אחוז המובטלים, כן, זה נמצא בתקשורת, אבל גם אנחנו רוצים לקבל את הנתונים האלה ועל פיהם לקבל החלטות, וגם הממשלה. עדיף שאם אנחנו, כמו שאמרנו, באיזונים עדינים, אז זה נתון שהגרף שלו מאוד מאוד ישפיע על קבלת ההחלטות. תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לראות גם איך המשק מדמם. בבקשה.

מרב מיכאלי (העבודה):

רק להגיד, מר נזרי, שגם המספרים האלה שחבר הכנסת רזבוזוב התייחס אליהם כרגע, גם הם שינוי נסיבות, איך לומר, הן גם נסיבות שצריכות להילקח בחשבון.

רז נזרי:

הכול נכון, חברת הכנסת מיכאלי, זה איזון מקצועי שנעשה, אנחנו נותנים את הליווי המשפטי, אנחנו לא גורמי המקצוע שעובדים בזה. הסברתי משפטית את האיזונים שמנחים.

מרב מיכאלי (העבודה):

כן, ברור לי, ברור לחלוטין. אני רק אומרת לעניין נסיבות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת הילה וזאן, בבקשה, ונעבור למשרד הבריאות.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

שאלה קטנה נוספת לפרופ' גרוטו, אם אפשר. האם אתם נפגשתם עם נציגי הענפים? עם נציגי חדרי הכושר, הבריאות, המסעדות, וכו'? כי אנחנו כחברי ועדה מקבלים עדכונים מרבים שאומרים שבכלל לא

היה לכם שיג ושיח איתם. זאת אומרת שקבעתם מה שקבעתם מבלי בכלל לבדוק אפשרות של כן החמרה או לא החמרה של התו הסגול, ושום הידינות מולם. אז אשמח לתגובתך. תודה.

איתמר גרוטו:

תכף אענה לך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ברשותכם, אני רוצה לעבור, אני פשוט פותחת פה קובץ נתונים.

אנדרי קוז'ינוב (יש עתיד-תל"ם):

גברתי, אפשר בינתיים עוד שאלה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל בקצרה, כי בסוף לא נגיע למהות. בבקשה.

אנדרי קוז'ינוב (יש עתיד-תל"ם):

בקצרה. כשאתם מדברים על סגירת קניונים ושווקים בסופי שבוע מדברים על מגזר יהודי, על מגזר ערבי. במגזר היהודי כמה שווקים כבר עובדים מיום שישי בחמש בערב וכמה קניונים עובדים מיום שישי בחמש בערב? כלומר, על מה ספציפית אתם מדברים בסגירה הזאת? על שווקים ועל קניונים?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

השר יזהר שי אמור להגיע לכאן, הוא בעצם מציג את הנושא של הסגר, הוא יסביר לנו מה עומד מאחורי ההצעה הזו. אבל בואו נתמקד עם משרד הבריאות בעניינים של הבריאות; אחר כך נציגי האוצר יוכלו לענות גם על השאלות הכלכליות האחרות לגבי הענפים השונים.

אני רק מבקשת, פרופ' גרוטו, תוך כדי דיון הסתכלתי גם במצגת שתכף תציג, משהו במספרים לא מסתדר לי בנתונים היומיים שאנחנו מקבלים אל מול מה שכתוב כאן. אגב, משרד הבריאות הוציא היום גם איזשהו נתון של 21 חולים קשים נוספים. כשאני מסתכלת פה אני רואה שאתמול היינו ב-217, היום אנחנו ב-217 בינתיים כששלוש - - -

איתמר גרוטו:

.224

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אצלי פה מופיע – 213 היינו לפני יומיים, אז תעשה לנו קצת סדר במספרים. אני מבקשת להתייחס לאחוזים. אני חייבת לומר פה משהו בראשית הדיון. אנחנו מתמכרים למספרים, אנחנו סופרים כמה חולים, כמה עלו. בסוף כשאומרים לנו 1,900 חולים, וזה עשה סערה גדולה במדינה, זה היה מתוך 30,000 בדיקות. זאת אומרת שעמדנו אז על 6.4% מסך הנבדקים. אנחנו יודעים שבימים הקשים של הגל הראשון, כמו שהזכרתי, דיברנו על סוף מרץ כשכבר היינו שבועיים בסגר עמדנו על 9.9%.

זאת אומרת, דברו איתנו באחוזים, תנו לנו תמונה אמיתית כדי שנוכל לדעת, גם אנחנו בשבילנו שאנחנו מקבלים את ההחלטה הנכונה. הרי אף אחד מאיצתנו לא רוצה לא שבני המשפחה שלנו יפגעו מקורונה ולא השכנים שלנו ולא החברים שלנו ולא הציבור בכלל. אנחנו רוצים לקבל את ההחלטות הנכונות. בבקשה, בבקשה, הכי פתוח והכי בשקיפות שאפשר. תן לנו את כל הנתונים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

0.2% מכלל האוכלוסייה אלו הנדבקים. 0.2%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

עכשיו פרופ' גרוטו, ואנחנו לא מפריעים לו. ומי שיש לו שאלה שירשום, גם אני רושמת. נאפשר אחר כך את השאלות לכולם. בבקשה.

איתמר גרוטו:

אפשר בינתיים להעלות את המצגת. אתחיל בכמה מילים לפני המצגת, אני מודאג מהמצב. אני בדרך כלל אדם אופטימי מטבעי וכל הזמן אני מנסה למצוא את הפתרונות במינימום פגיעה. כבר כרגע, זה לא משנה אם זה 224, או 230, זאת אומרת שזה משנה כמובן, אבל בתי החולים כרגע, ואני מדבר עם מנהלי בתי חולים, עמוסים בחולי קורונה. בסך הכול גם חולה בינוני זה חולה שדורש טיפול מהצוות. במחלקות קורונה יש לנו מעל 550 חולי קורונה שמאושפזים עכשיו בבתי החולים במצבים שונים, ולכן בתי החולים עמוסים. אנחנו יודעים את המצב של מערכת הבריאות בישראל ובתי החולים שנמצאים על הקצה, וגם העומס הזה גורם להם למצוקה.

יותר מזה, אנחנו רואים כרגע, צריך לזכור שמהרגע שבן אדם נדבק ועד שהוא מדרדר למצב קשה לוקח פרק זמן של כשבועיים. זאת אומרת שאנחנו היום רואים בבתי החולים את התמונה של התחלואה שהייתה לפני שבועיים, ולכן אנחנו בהחלט יכולים להסתכל קדימה, לצערי, במבט מודאג, כמו שאמרתי, ולראות שמס' החולים הקשים, ואנחנו רואים שיש תמיד עיכוב, ילך ויעלה. גם אם היום נסגור את כל המשק ואף אחד לא יצא מביתו, ברגע זה ממש עדיין נראה את המשך ההדבקה, ואחר כך גם את המשך התחלואה של אנשים שהספיקו להידבק והספיקו לחלות, ולכן נראה עלייה במס' המקרים הקשים.

לכן אנחנו לא נמצאים במצב כרגע שאנחנו יכולים לקרוא לו שגרת קורונה. אנחנו רוצים להגיע לשגרת קורונה, ופיתחנו, אני בעצמי הייתי – ונשאלה פה שאלה על הקשר עם המגזרים, יכולים פה להעיד נציגים שונים של מגזרים, ואם לא, אז נציגי משרד האוצר יכולים גם להעיד שהיינו בקשר עם כל מגזר ומגזר – ואני בעצמי יחד עם הצוות שלי בנינו את התו הסגול לכל מקום.

אבל אני מרגיש איזשהו סוג של בגידה אפילו – לא, בגידה זאת לא מילה טובה – אבל אני מרגיש איזושהי תחושה לא נעימה בקטע הזה שישבנו עם המסעדות, הייתי במסעדה של חיים כהן יחד עם חיים כהן ושי ברמן, ואמרנו להם: תראו, אנחנו רוצים לפתוח, ונתנו את התנאים ופיתחנו את התו הסגול. אבל אמרנו: תשמעו, כל זה נכון למצב התחלואה בעת הזו, ואם מצב התחלואה יחמיר נאלץ לסגור. כמו שקורה בהרבה מקומות בעולם כשמצב התחלואה עולה אז צריך לסגור. זה לא מתאים למצב הזה, אנחנו לא בשגרת קורונה, אנחנו בשגרת חירום של קורונה.

נצליח להוריד חזרה את הנדבקים אז נוכל לפתוח בחזרה. זאת אומרת שזה לא עניין שעכשיו אפשר לשפר את התו. הסיכוי עכשיו שיכנס היום למסעדה אדם שהוא נשא של קורונה או חולה שיכול להדביק את האחרים גדול בעשרות מונים ממה שהיינו בתקופה שהיו 100 חולים או פחות מ-100 חולים, ואז זה התאים באמת לפתוח את המסעדות. ועכשיו פתאום אומרים בעלי המסעדות: רגע, אבל לא אמרתם. בפירוש הסברנו שזה התהליך, התהליך יהיה ככה, וככה זה הולך בכל העולם לפתוח ולסגור. את זה אני רוצה להגיד באופן כללי. אני אתייחס רק לשאלות.

הקריטריונים של החולים הקשים. אגיד לך את התשובה האמיתית, לפני כן לא היו קריטריונים של חולים קשים, כל בית חולים קבע לעצמו, ארגון הבריאות העולמי וה-CDC, האמריקאים פרסמו קריטריונים, ופרסמנו קריטריונים. אני לא חושב שזה השפיע בצורה משמעותית, ואי-אפשר לטמון את הראש בחול ולהגיד שאין חולים קשים. חולה שרמת הסטורציה שלו, אני לא מאחל לאף אחד שנמצא בחדר שרמת הסטורציה תרד מתחת ל-94%, כי זה מצב שיכול להידרדר מהר מאוד למצב של תחלואה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לפי פרופ' מטות, אני חושבת שהשם הזה הוא גם כן מספיק מכובד, היא טוענת שזה היה 40% תוספת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נשמע אותה.

איתמר גרוטו:

בסדר, היא טוענת, אני טוען אחרת, אנחנו טוענים אחרת, וגם - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

וגם אתמול שר הבריאות אמר שזה השפיע על המס' - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נשמע אותה, חברת הכנסת מלינובסקי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סטורציה מושפעת גם מתנאים של גובה.

איתמר גרוטו:

בסך כול צריך לזכור שאחת הסיבות ששיעורי התמותה בישראל נמוכים, לשמחתנו, כי מערכת הבריאות בישראל יודעת לתת טיפול טוב. זאת אומרת שמגיע חולה, הוא מקבל טיפול כמו שצריך. צריך לזכור שאם יעלו מס' החולים לא נוכל לתת את אותו טיפול טוב, כי העומס על הצוותים הרפואיים יותר גבוה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

שיעורי תמותה?

איתמר גרוטו:

ולגבי הנושא של התחלואה. יוני עדיין חודש שקשה לסכם אותו מבחינת התמותה, אבל קודם כול יש לנו מול העיניים 400 חולים שנפטרו מקורונה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הם לא נפטרו מקורונה, זאת טעות. אתה מטעה את הציבור. האנשים האלה נפטרו ממחלות שהיו להם, והקורונה אולי גרמה לסיבוכים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אולי נבקש באמת, בשביל שהדברים לא יהיו בהתנצחות, אולי שבאמת משרד הבריאות ידאג לנו - - -

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אבל הם יכלו להמשיך אולי לחיות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה. אולי באמת משרד הבריאות ייתן לנו פרופיל של הנפטרים. אני יודעת למשל על שני נפטרים בשבוע שעבר שהיו חולים אונקולוגיים מעל גיל 90, הם נפטרו עם קורונה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

כאילו קורונה.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

המון חולים אונקולוגיים לא מתים מהסרטן, מתים בגלל כל מיני זיהומים אחרים, אז זה לא קשור.

איתמר גרוטו:

תראי, אפשר להתייחס לזה גם ככה.

קריאות:

קריאה:

שיבודדו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נשמח לקבל פרופיל של הנפטרים, כולל ממוצע הגיל, כדי שנוכל להבין באמת איפה אנחנו נמצאים במיפוי של הדברים, ובאמת בשיקול הדעת גם אחר כך לגבי ההשלכות על תחומים נוספים. אני אומרת את זה נורא בזהירות.

איתמר גרוטו:

אבל אני רוצה להבהיר, חברת הכנסת שאשא ביטון, אנחנו משקיעים בסל הבריאות לפעמים עשרות מיליונים בתרופה שמאריכה את החיים בחודש. אז אם הנגיף הזה קיצר למישהו את החיים בחודש אז זה יכול להיות, בסדר, זה לא ---

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כל יום וכל אדם הוא ---

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, זה פופוליזם זול, זה ממש פופוליזם. זה לא לעניין בכלל התשובה שלך.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

מה פופוליזם בזה? תגידי, מה, אם בן אדם יכול להמשיך לחיות עוד חודש, עוד חודשיים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

למה? אנחנו מזלזלים בחיים של אנשים?

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אבל אם לא היה לו את הנגיף אז מה?

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אנחנו לא מזלזלים פה בחיים של אנשים. אומרת פה חברת הכנסת יוליה מלינובסקי שמי שנפטר

לא ---

איתמר גרוטו:

היא אומרת שממילא הם היו צריכים למות, לא נורא.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, זה לא מה שהיא אמרה.

איתמר גרוטו:

זה בעצם מה שהיא אמרה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

זה לא מה שהיא אמרה, וזה לא - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסוף אנחנו צריכים לראות – הרי אנחנו מסתכלים על כל אחד כזה והוא באמת עולם ומלואו, אבל יש פה רבבות אחרים שקורסים תחת - - -

איתמר גרוטו:

אני לא מבין את האמירה, מה זה חולה מת עם קורונה? מה זאת אומרת - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

זה אומר שקורונה זאת לא הסיבה היחידה למותו, אתה מסכים איתי?

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אבל אומרים את זה מראש, הילה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אתה מסכים איתי?

איתמר גרוטו:

אבל זה נכון לגבי כל - - -

קריאות:

- - -

קריאה:

ואם זה מקרב את המוות זאת לא סיבה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

סליחה, אני רוצה להסביר לפרופ' גרוטו.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אבל אם זה מקרב את המוות זה לא מספיק?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבקשת לא להתפרץ.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, זה רק אומר שאנחנו צריכים להבין את זה, זה לא אומר - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בן אדם מגיע לבית חולים - -

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אם חולה אונקולוגי שנמצא בקבוצת סיכון חטף גם קורונה ובגלל הקורונה הוא מת, הוא היה יכול להמשיך לחיות עוד כמה שנים עם טיפולים כאלה וטיפולים אחרים, אז מה? זה לא?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

- - כשהוא היה דמנטי מורדם ומונשם, עזבי.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

הכול טוב ויפה, זה רק אומר שאנחנו צריכים - - -

קריאות:

קריאה:

מה עם בעלי העסקים?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, תעצרו, נאפשר לפרופ' גרוטו להתייחס לזה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אדוני, אני רק רוצה לדייק. בן אדם מגיע לבית חולים עם אונקולוגיה בגיל 90 כשהוא מונשם ומורדם, הרופאים נלחמים על החיים שלו, בסוף הוא חטף שם וירוסים, שיש אותם מלא בבתי החולים, והוא מת. ממה הוא מת? מהמחלה שלו או מהווירוס שהוא חטף בבית חולים?

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

מה זה קשור?

הילה שי וזאן (כחול לבן):

בדיוק אותו דבר.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אבל זה לא אותו דבר, זה ממש לא נכון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תקשיבי טוב, גברתי, הייתי מספיק סבלנית בבית, ועכשיו אני מבקשת ממך בבקשה, תני לי לסיים.

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

אבל זה ממש לא נכון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

שמעתי אותך היום בוועדות, את גילית לנו שם הרבה דברים חדשים על מחקרים שאת מחזיקה - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

-- אז אנא ממך, תעזבי אותנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי. בואו נאפשר לפרופ' גרוטו, הוא הבין את הרעיון, אז בואו נאפשר לו להשיב ולהציג את הנתונים. אני כבר רוצה לראות את הנתונים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גם שאלתי אותך, ברשותך, לגבי שיעורי תמותה בשנה הזו לעומת השנה הקודמת. שאלתי לגבי שפעת בשנה הקודמת וכמה אנשים מתו בסוף. הם לא מתו משפעת, הם מתו בדיוק ממחלות רקע. במיוחד אנחנו רואים את זה בפנימיות, שיש במיוחד הרבה אנשים מבוגרים שחוטפים שפעת ובסוף זה גורם להם למות מסיבוכים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בואו נאפשר ובואו נאסוף את השאלות.

איתמר גרוטו:

אני מעדיף לא להתייחס לשאלות האלה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כי פשוט אין לך תשובות או שאתה לא רוצה לתת תשובות.

קריאה:

תני לו לענות, תנו לו לענות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, פרופ' גרוטו הוא לא אויב העם והוא לעזור לנו לקבל את ההחלטות הנכונות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אלו שאלות שכולם שואלים אותן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בבקשה, פרופ' גרוטו. תרשמו את השאלות.

איתמר גרוטו:

אני אומר שלקורונה יש השפעה על התמותה. דרך אגב, לגבי הנתונים של התמותה, בחודשים אפריל ומאי הייתה תוספת מעל הממוצע הרב-שנתי של כ-200 מקרים, זה בערך מתאים ל-400 מקרים שנפטרו, זאת התוספת. בחודש יוני עדיין נתוני התמותה לא מסוכמים, אז לקחו נתונים חלקיים שלא סופיים, ועדיין - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז לשפעת אתה לא מתייחס, וגם - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בואו לא נעשה השוואות עם מחלות אחרות. בבקשה.

איתמר גרוטו:

כי אני לא חושב ששפעת כרגע זאת השוואה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תודה רבה.

איתמר גרוטו:

אני לא חושב שזה בר-השוואה בכלל לשפעת.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז אני אתייחס כי אתם בעצמכם פרסמתם בשנה הקודמת מסמכים אז למדנו אותם.

איתמר גרוטו:

בסדר, אפשר להמשיך להכחיש את הקורונה ולטמון את הראש בחול, אם זאת הגישה אז בואו נפזר את כל העסק. אז בשביל מה אני אבוא לפה?

הילה שי וזאן (כחול לבן):

כי אתה צריך. בשביל מה אני אבוא לפה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פרופ' גרוטו, בבקשה, תציגו את המצגת, בואו נפתח בנתונים. קדימה, פרופ' גרוטו.

איתמר גרוטו:

אני רוצה קודם כול לתת את הנתונים. נמצאת פה גם ד"ר אמיליה אניס, יכול להיות שהיא בחלק מהנתונים תעזור לי, אבל סך הכול אני מכיר היטב. כמו שאתם רואים, הגענו ביום חמישי ל-1,930 מקרים חדשים, כאשר בעצם במהלך סוף השבוע, שישי ושבתי, אנשים פחות מגיעים לבדיקות, ולכן אנחנו רואים פה את הירידה המסוימת שנכונה לשישי ושבתי.

אני מניח שככל שהצעדים שאנחנו עושים לא יעזרו אז אנחנו עדיין נמשיך לראות, ואפשר לראות את העלייה המתמדת במס' החולים, וכרגע לא הגענו לאיזושהי בלימה על קו מסוים. ובשלב הראשון המטרה האסטרטגית שלנו תהיה להגיע לבלימה, ואחר כך נתחיל לדבר על ירידה. אבל קודם כול להפסיק את העלייה הזאת שכל הזמן ממשיכה וממשיכה. הלאה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

צריך לזכור שגם מס' הבדיקות עלה כאן.

קריאה:

בדיוק, כן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אחזור ואומר, כי זה מטעה. ואם נעשה מחר 100,000 בדיקות אז נגיע גם ל-6,000 חולים.

קריאות:

אמיליה אניס:

זה לא מדויק משום שאחוז החיוביים הולך ועולה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה שתתייחסו לזה.

איתמר גרוטו:

תכף נראה את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חשוב לי שתראו את זה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ס):

וגילאים, בבקשה, אם אפשר.

איתמר גרוטו:

נעבור לשקף הבא. אפשר לראות את מס' החולים הפעילים, זה פשוט החולים שנשארו פחות החולים שהחלימו או נפטרו. אפשר לראות גם פה, זה בעצם משקף את אותה תמונה. בואו נעבור לשקף הבא. אפשר לראות כאן את נושא של אחוז המאומתים, זאת בדיוק השאלה ששאלת, יכול להיות שלא רואים טוב בשקף הזה, זה קצת מרחוק, אבל אנחנו רואים ---

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אם היה אפשר יותר קטן היינו רואים יותר טוב.

איתמר גרוטו:

אנחנו משתדלים להכניס פה את הנתונים מתחילת חודש מאי, אבל אני יכול להגיד ---

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אגב, אצלי בנתונים אתמול יש 7% ולא 7.8%.

איתמר גרוטו:

אז יש לך את הנתונים של שלשום. הנתונים של יום שבת – במהלך שבת בוצעו 18,000 בדיקות, מתוכם 7.9% חיוביים. זאת אומרת שיש עלייה במס', בשיעור החיוביים. אנחנו נמצאים מבחינת העולם בין הגבוהים בשיעור החיוביים. זאת אומרת שלא רק במס' התחלואה, גם בשיעור חיוביים. בארצות הברית גם שיעור החיוביים דומה בממוצע הכללי לעומת מדינות אירופה, ששיעור החיוביים הרבה יותר נמוך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה לא מה שפרסמתם.

איתמר גרוטו:

שיעור החיוביים בעצם משקף גם את המס' האמיתי, וברור לנו שמדובר בעלייה אמיתית. זאת לא עלייה שקשורה רק למס' הבדיקות. נכון שעלו מס' הבדיקות, אבל זאת עלייה אמיתית בתחלואה, אי-אפשר להתכחש לזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אני מבקשת, ואני מבקשת שזה גם יהיה בפרוטוקול, נכון להיום ב-06:45 בבוקר, אני ממש מבקשת, הנתון שלי לגבי ה-18 בחודש הוא 7%; לגבי ה-17 בחודש הוא 6.4%; לגבי ה-16 בחודש הוא 6.2%; ב-15 ביולי, שזה גם מה שכתבתם, אתם כתבתם 6.9%, זה 6.1%; ב-14 ביולי זה 5%; לפני כן 5.9%.

איתמר גרוטו:

אני לא יודע מאיפה הנתונים שלך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נתונים שלכם, גרוטו, תסמוך עליי. נתונים שלכם שעל בסיסם גם מקבלי החלטות יודעים מאיפה הנתונים.

איתמר גרוטו:

אלה הנתונים הנכונים. אנחנו מציגים את הנתונים בשיטה מאוד - - - , כשכל יום אנחנו סופרים את מס' החולים מחצות ועד חצות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני יודעת.

איתמר גרוטו:

ולא בשיטות אחרות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני יודעת, אני יודעת, זה מחצות עד חצות.

איתמר גרוטו:

והנתונים האלה מופיעים בפני מקבלי החלטות בצורה מלאה, כפי שאתם רואים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל זה דרמטי עכשיו, בוא נבין מה נכון ומה לא נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבקשת לבחון אותם.

אמיליה אניס:

הנתונים שאנחנו מראים לכם עכשיו זה נכון לחצות. אבל הנתונים לגבי אתמול גם יכולים להתעדכן, אז אנחנו מעדכנים אותם בהתאם.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אבל מה הצגתם לממשלה כשהוא קיבלו את החלטות?

איתמר גרוטו:

את הנתונים האלה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל זה לא נכון.

אמיליה אניס:

תראי, אנחנו נותנים את הנתונים הכי מעודכנים שיש לנו, בבוקר אנחנו מציגים את הנתונים של חצות.

איתמר גרוטו:

הנתונים שלנו מתעדכנים משעה לשעה ומרגע לרגע.

אמיליה אניס:

מה שאנחנו מספיקים בלילה. יש כאלה שעוד עובדים אצלנו בצוות עוד בשעות הלילה, בשעות הבוקר המאוחרות כדי שיתקבלו הנתונים הכי מעודכנים שיש. הצוות שלנו עבד גם בסופ"ש. יושבת-ראש הוועדה הייתה בשטח, אנחנו היינו עם הנתונים, אז זה הכי מעודכן שיש.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מאיפה הנתונים שלך?

הילה שי וזאן (כחול לבן):

הנתונים הנכונים זה מה שיש אצל יושבת-ראש הוועדה או מה שהציג פרופ' גרוטו?

איתמר גרוטו:

אלו הנתונים הכי מעודכנים שיש למשרד הבריאות לשעת הכנת המצגת. יכול להיות שמאז זה התעדכן.

אמיליה אניס:

מה שהציג פרופ' גרוטו אלו הנתונים הכי מעודכנים שיש.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני לא רוצה להיכנס לוויכוח, אבל אני בסך הכול מבקשת מכם לבדוק איזה נתונים אתם נותנים. נכון ל-12:20, חברים, מה שמפורסם מטעם משרד הבריאות, ואני יכולה לתת לכם את כל המספרים, כולל תמותה, כולל העלייה שאני רואה פה במס' החולים הקשים שכבר מגיעים ל-244, נכון ל-12:20 בצוהריים. אנחנו ב-7% נכון לאתמול.

איתמר גרוטו:

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא משנה, אני רק אומרת, כי בסוף הנתונים האלה הם דרמטיים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אמרת שאין שינוי בהנחיות לגבי חולים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו הרי לא רוצים שאף אחד יפגע, גם לי יש אחריות על הכתפיים לגבי הבריאות של הציבור. אני לא מוכנה לקחת את הציאנס שאני אקבל פה החלטה ואני אצא החוצה ואנשים יפגעו בגללנו.

אמיליה אניס:

אכן, חטיבת הרפואה שלנו עומדת מאחורי זה שהעדכון לא שינה את ההנחיות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ובגלל זה מאוד מאוד חשוב לי שהנתונים יהיו מדויקים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל עובדה שיש. נדבר אחר כך, אבל את זוכרת שענית לי שאין כזה דבר.

אמיליה אניס:

אכן כך ענית, זה מה שהתקבל מחטיבת הרפואה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בואו נמשיך. שיעור התחלואה ל-100,000, בבקשה.

איתמר גרוטו:

דרך אגב, לא שינו את הקריטריונים, פשוט לא היו קריטריונים לפני כן, ועכשיו יש קריטריונים, זה הכול. זה אומר שזה שינה משהו לרעה או לטובה, אני לא יודע.

שיעור הקבוצות לפי גיל. אנחנו יכולים לראות פה את הקבוצות, שזה שיעור ל-100,000 אוכלוסייה, זאת אומרת שביחס ל-100,000 תושבים. אפשר לראות פה שהקבוצה שבה שיעור התחלואה, זאת אומרת שמספרי התחלואה הגבוהה ביותר אלו אנשים בגיל 20 עד 29, שזאת הקבוצה האפורה. זה מתוקן יחסית לגודל שלהם; ואחר כך יש לנו את הקבוצה של ה-10 עד 19, זה הצבע האדום; ואחרי זה הקבוצה השלישית, 30 עד 39, זה לא מפתיע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פרופ' גרוטו זה לא אומר שזה בעצם יכול להעיד על כך שיהיו לנו דווקא פחות חולים קשים, כי אנחנו יודעים שאצל הצעירים המחלה פחות קשה. דווקא בקבוצה שבסיכון יש פחות נדבקים. זאת אומרת שבהחלט אפשר ללמוד מפה על מגמה עתידית מבחינת ההשפעות של התחלואה.

איתמר גרוטו:

נכון, אני חייב לומר שבאמת אנחנו רואים פחות הדבקה של אוכלוסייה מבוגרת, כי הם יותר שומרים על עצמם. וגם במבצע "מגן אבות ואימהות", שמגנים על בתי האבות, אכן פחות רואים, אבל שתי נקודות חשובות. עדיין רואים בכל זאת ש-6% מהחולים, תכף אציג את זה, הם בני 65 פלוס. ונתון נוסף הוא שיש גם נתונים של תחלואה קשה ותמותה גם בקרב חולים צעירים יותר מגיל 65. זאת אומרת שאנחנו רואים גם עלייה בתמותה בקבוצות הגיל האלו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

והצעירים אלה שבין 20 ל-30, מה האחוז?

איתמר גרוטו:

כמעט ולא רואים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

והם הקבוצה הגדולה ביותר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כמעט ולא, וגם לא בקרב האוכלוסייה – תסתכלו, ילדים בגילאי 10 עד 19, גם שם אנחנו לא רואים, לא מבחינת חולים קשים ולא מבחינת תמותה. זאת אומרת פה - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

ובקרב אנשים שמוגדרים בריאים?

אמיליה אניס:

תכף נגיע לשקפים המתאימים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יש לנו הגדרה כזו? בקרב אנשים שהוגדרו בריאים?

איתמר גרוטו:

תראי, העניין הוא שמגיל 40 פלוס כמעט לכל אחד יש לפחות גורם סיכון אחד.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

וואו, זה נורא.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

יפעת, בעקבות מה שאומר איתמר, כשנדון בחדרי הכושר ובסטודיואים, גם סוגרים סטודיו לתלמידות בנות 16 ו-14. הוא אומר שהן לא נדבקות, אבקש להחריג אותן.

איתמר גרוטו:

לא אמרתי שהן לא נדבקות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הן נדבקות אבל המחלה אצלן לא קטלנית.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

זה לא מכניס אותן לקטגוריית חולות קשה.

קריאות:

- - -

איתמר גרוטו:

הם לא חולים קשים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אה, הם לא חולים קשים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ההשפעה של הנגיף עליהן היא לא קטלנית, והיא לא קשה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אחלה, נהדר.

איתמר גרוטו:

מה הבעיה שלנו בכלל במחלה הזאת? שאנשים צעירים הם הנדבקים, ובסוף זה מגיע לאנשים המבוגרים או לאנשים בקבוצות הסיכון שנדבקים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז בוא נייצר טבעות, בוא נגן על הקשישים במקום להכניס את כולם.

איתמר גרוטו:

בכל מקום שניסו לעשות את זה לא הצליח, גם אפשר לקרוא מאמר על זה שהתפרסם רק הבוקר.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל אצלנו זה כן הצליח. אתה אומר שהמבוגרים שומרים על עצמם, בגלל זה אנחנו רואים פחות אירועים.

איתמר גרוטו:

אבל זה בסוף חוזר אליהם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אפשר לעשות שעות ייעודיות, למשל. תקשיבו, זה היה מחזה מרגש, פגשתי קשישים בבריכות, אנשים, אגב, לא הייתה שום התקהלות מסביב, הם היו בני הגיל שלישי עם המצופים האלה. והם יצאו ואמרו: תקשיבי, זה מה שיש לנו, אנחנו ספונים בבית כי אנחנו נורא מפחדים לצאת, אנחנו שומרים על כל ההנחיות והכול, זה המקום היחידי שאנחנו יכולים לבוא, וזה בשביל הבריאות שלנו.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

נכון, ברור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנשים באמת מאוד מאוד מבוגרים. אז אני אומרת שאולי באמת אפשר לייצר מציאות שבשעות מסוימות רק הם יכולים להגיע.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אותו דבר בחדרי הכושר, מה הבעיה לעשות קפסולות של מבוגרים בחדרי הכושר?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הם גם לא עובדים, הם בפנסיה, הם יכולים לבוא בצוהריים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יש רשויות מקומיות שעשו את אותו דבר בגנים ציבוריים, שפתחו אותם בשעות הבוקר לשעה או שעתיים, בשעות הערב, שהגדירו את זה כשעות לאנשים מבוגרים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

וגם במסעדות אותו דבר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גם אגב, מוסדות תרבות יצטרכו לעשות אותו דבר, ממש ככה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אפשר לשמור עליהם.

איתמר גרוטו:

אני מנסה להסביר עוד פעם, אולי נגיע לזה אחר כך בדיון היותר מעמיק על מקורות ההדבקה. צריך להבין שמקורות ההדבקה, לצורך העניין, כל אדם שנדבק במקום מסוים יכול ליצור שרשרת הדבקה שלמה שיכולה להגיע ל-30, 50 ו-100 איש, או יותר אפילו, שהתחילו מבן אדם אחד. הרי תחשבו איך המחלה התחילה כשהיא הגיעה לישראל. הגיע בן אדם אחד חולה או שניים חולים, הגיע לאיזה מקום באור יהודה, בתוך זמן קצר מאוד ראינו עשרות חולים. יש לנו ערים שלמות, כמו ברעננה, שנדבקה כל העיר במסיבת סיום אחת. ראינו בדימונה חתונה שהדביקה חצי עיר. זאת אומרת שצריך לזכור שלא מספיק להסתכל כמה אנשים נדבקו באותו מקום, אלא מה קורה כתוצאה מההדבקה הזאת. עכשיו מדביקים ומתחיל להפיץ ואז בסוף זה מגיע - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אז זה לא משנה אם זה בחדר כושר, בבריכה, בפארק, במסעדה, בקופת חולים, זה לא משנה מאיפה הוא מביא את זה. כשאתה מתייחס - - -

איתמר גרוטו:

זה משנה מאוד, כי אם אני אעזור - - -

אוסנת הילה מארק (הליכוד):

נפתח את הכול, נדביק את כולם, מה הבעיה. בוא נפתח את הכול, פרופ' גרוטו.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

פרופ' גרוטו, אני חוזרת לשאלה ששאלתי מקודם, בעצם אתה אומר: אנחנו לא ממש יודעים מאיפה זה מגיע, אבל מכיוון שיש מגמה - - -

איתמר גרוטו:

אלה שאנחנו יודעים מאיפה נדבקו בדיוק, אז אנחנו יודעים איפה זה, אבל הרבה אנשים - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אז אתה אומר: את הרוב אני לא יודע, ואז מכיוון שאני רואה - - -

איתמר גרוטו:

לא את הרוב, חצי אני לא יודע, והחצי הזה - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

חצי אני לא יודע, ומכיוון שאני רואה מגמה כללית של עלייה אז מבחינתי לסגור.

איתמר גרוטו:

אסביר אחרי זה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אני באמת שואלת, לדעת אם הבנתי נכון.

איתמר גרוטו:

אסביר את הרציונל בצורה מדויקת, הכוונה היא לצמצם מקומות שיש התקהלויות, כי שם קורות ההדבקות.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אבל בברכה פתוחה איפה ההתקהלות?

קריאה:

גם בחדר כושר אין התקהלות.

איתמר גרוטו:

ברכה פתוחה לא אמרתי לסגור.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

בסוף שבוע.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה סגרת גם בסופי שבוע.

איתמר גרוטו:

אדבר על סופי שבוע בנפרד.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

ומסעדה פתוחה שיש לה מרחבים והם עומדים בתו הסגול ובמרחק, איפה ההתקהלות?

איתמר גרוטו:

גם במסעדה פתוחה בסוף יש כניסה ויציאה של אנשים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

כן, אבל אני לא יושבת עם זה שבשולחן לידי, אני לא מכירה אותו. אני יושבת עם המשפחה הגרעינית שלי.

איתמר גרוטו:

תראי, במסעדה, וזאת בעיה – תכף אדגים את הכול, חבל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נעבור על המצגת, ואז נוכל לפתוח את זה לדברים. בבקשה.

איתמר גרוטו:

בואו נרוץ על המצגת, ואז אני אתן את הרציונל ואדבר על כל דבר. נעבור על השקף הבא במהירות כדי לא לעכב. פה אפשר לראות שמאז פתיחת מוסדות החינוך יש עלייה של בני אפס עד 18. אין לנו ספק שהפתיחה של מוסדות החינוך הביאה להדבקה בקרב הצעירים, ואפשר לראות את זה בכל קבוצות הגיל השונות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה בסדר, זה היה ידוע. אלו סיכונים שכולם לוקחים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רק אומר לכם במאמר מוסגר, למרות שזה לא על הדיון כאן, אבל כמי שבאה מהחינוך אני לא יכולה להתעלם מזה, יש פה 8,000 נדבקים, שזה לא מעט, גם אם אנחנו עושים את זה בפרופורציה לכל מערכת החינוך. זה גם לא איזשהו משהו שאנחנו עכשיו צריכים לעצור את הכול. הילדים האלה שישבו שעות על גבי שעות לבד בבית מול המסכים ושיטוט באינטרנט, חסרי מעש, וילדים מטבעם סקרנים, זה התפקיד שלהם, אני לא רוצה לחשוב לאיזה מחוזות הם יגיעו. שלא לדבר על הסטרס שהם נמצאים שם בתוך בית שגם ככה יש מצוקות כלכליות ולחץ וכולם בתוך הסיטואציה הזו.

ואני אומרת שאם אנחנו רוצים להגן על הילדים האלה ולא לקבל ילדים בסיר לחץ, אחרי המגפה אפילו, אני לא מדברת על החודשים הקרובים, כדאי שתהיה חשיבה אמיתית על ההשלכות של סגירת הילדים האלה והפסקת ההגעה שלהם למערכת החינוך. שלא לדבר על זה שכאן בתוך המערכת אנחנו יודעים איפה הם נדבקים. כשהם לא יהיו במערכת לא נדע איפה הם נדבקו כי הם יצאו החוצה, הם יהיו בפארק, הם ישחקו עם שכנים, לא נדע בדיוק איפה הם. אני שמה את זה ככוכבית בדיונים שלכם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גברתי יושבת-הראש, הערה בסוגריים למה שאת אומרת גם כאימא לשני ילדים, יש מחקר במערכת החינוך שהם כבר עשו, מה היו ההשלכות של הסגר הקודם על הילדים. 30 ילדים בגילאי בית ספר יסודי דיווחו שהיו להם מחשבות על אובדנות ולחץ ודברים מאוד קשים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אבל זה באמת דיון נפרד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שמתי כוכבית שתיקחו איתכם לדיונים שם, יש לזה השלכות מרחיקות לכת, ואפידמיולוגית זה לא תורם לנו. זה רק מקשה, כי אנחנו לא יודעים איפה הם מסתובבים כשהם לא בתוך המערכת, ואז אנחנו גם לא יודעים איך לקטוע את שרשרת ההדבקה. אבל את זה שמתי כוכבית, מצטערת, ממשיכים הלאה.

איתמר גרוטו:

נשים את זה בהצעת החוק. אז פה אפשר לראות את התפלגות הגילאים. מה שחשוב פה זאת העובדה הזאת שבני 65 פלוס הם 6% מהחולים ביום הספציפי הזה. בממוצע אנחנו מגיעים למשהו בן 6% ל-10% מהחולים, זה המשתנה.

השקף הבא הוא שקף מאוד חשוב, שבו אנחנו מסתכלים על סך כול המקרים הקשים החדשים. אלו מקרים קשים חדשים. הרי בסופו של יום כשאנחנו מדברים על כמה חולים קשים יש זה מס' החולים הקשים באותו רגע נתון, שאומר את מס' החולים החדשים שנכנסו פחות אלו שהחלימו או לחילופין, לצערנו, נפטרו. אבל אנחנו רואים שבחודש יולי עד עכשיו, בסך הכול הגענו ל-18 ביולי, זה קצת יותר

מאמצע החודש, כבר יש לנו יותר חולים קשים, 386, מאשר היו לנו בחודש אפריל, שהוא היה חודש השיא הקודם.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מה ההגדרה של חולה קשה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל המונשמים היו 222 ועכשיו 80.

איתמר גרוטו:

נכון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

למה כתוב שם 82?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה 82 שנוספים.

איתמר גרוטו:

חדשים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל במקביל יוצאים. זאת אומרת שזה לא לינארי, זה לא חולה קשה, מונשם, מת. אנשים נכנסים, אנשים יוצאים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מה זה חולה קשה, איתמר? תגיד עוד פעם הגדרה של חולה קשה.

איתמר גרוטו:

יש כמה הגדרות, אבל ההגדרה המרכזית היא שחולה שיש לו ירידה ברמת הסטורציה, חמצן.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כמה סטורציה?

איתמר גרוטו:

שזה ברמה שיכולה לסכן חיים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מה האחוז?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

93%. אגב, מי שנמצא בגובה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

93% זה לא קשה. אני הייתי עושה חדר גובה, אני מכיר את זה, 93% זה לא כזה קשה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, מי שנמצא בגובה גם יורד לו ל-93%.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

נכון, זה מה שאני כל הזמן טוענת פה, ששינו קריטריונים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

89% זה יכול להיות כבר כן סכנה, אבל 93% זה לא קשה, זה לא משהו שהוא ביג דיל.

איתמר גרוטו:

אני מבין שהתחלתם לעסוק ברפואה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בסוף כולנו נהיה רופאים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אין ברירה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אני לא מבין, אבל דווקא בזה פשוט התעסקתי בעברי, אז אני יודע ש-93% זה - - -

איתמר גרוטו:

תראה, בוא נגיד שבן אדם שמתחת ל-93%, 92% צריך לשקול אם בכלל, אם הוא מתחיל עם 93%, 92%, זה לא בגלל שהוא עלה בחמצן, אז בכלל אסור לו לעלות על מטוס.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

בסדר, אני לא אומר שצריך לשלוח אותו לחדר כושר, אבל זה לא קשה שהוא צריך - - -

קריאה:

גם השמיים סגורים, לא צריך לספר לכם את זה.

קריאות:

- - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תוך כדי תנועה התאספו אנשים חדשים שהם לא היו קשים בגלל שינוי הקריטריון, ועכשיו אתה רואה את המספרים האלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה שארגון הבריאות העולמי שינו קריטריונים אנחנו כבר יודעים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל זה ידוע, פרופ'.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

איתמר, אבל כמה אפשר לפלח את זה? נגיד, סטורציה מתחת ל-93% בתוך הנתון הזה?

איתמר גרוטו:

זאת הגדרה של בית חולים שהגדיר אותם כחולה קשה, הוא מצריך צוות טיפולי, זה בן אדם שמצבו יכול מחר בבוקר להידרדר לטיפול נמרץ והנשמה. זה המצב, אין מה לעשות, אבל אי-אפשר להתעלם מזה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז את מה שאומר - - - אתה אמרת קודם.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אבל ההגדרה של חולה קשה תואמת להגדרה של משרד הבריאות העולמי?

איתמר גרוטו:

כן, עכשיו מותאם, זה מה שאמרתי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הם שינו קריטריון ועכשיו זה מה שקרה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

זה אותו דבר?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, ארגון הבריאות העולמי שינה את זה.

קריאה:

לא היה מקודם.

איתמר גרוטו:

אפשר להיאחז בשינוי הקריטריון, אבל שוב, אני חושב שחולים קשים הם חולים קשים. אני מדבר עם מנהלי בתי חולים, אני נמצא בשטח, ורואים את החולים האלה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה יודע, גם אנחנו מדברים איתם, תתפלא לשמוע. הם אומרים שהם לא קשים, הם אומרים שהם במצב טוב, ובגלל ההגדרות הכניסו אותם לקטגוריית קשים. זה מה שאנחנו שומעים מהשטח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תכף נשמע אותם. נסיים עם משרד הבריאות, נעשה אתנחתא קלה עם רופאים שנמצאים כאן ונחזור.

איתמר גרוטו:

אני רוצה לשמוע פה מנהל בית חולים אחד שיבוא ויגיד שהחולים אצלו הם לא קשים, בסדר?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יוליה, יש לי רופאים שתכף צריכים לחזור למחלקות שלהם, ואני רוצה שנשמע אותם. בואי ניתן לו.

איתמר גרוטו:

אני רוצה מנהל של בית חולים אחד, לא איזה רופא שיש לו את זה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בסדר.

איתמר גרוטו:

אני רוצה לראות את הרופא הזה, מחר אנחנו שולחים לו עוד כמה חולים קשים שכנראה הוא יכול לקבל אותם, שהם במקומות אחרים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אה, חשבתי שאתה לא - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש, יש כמה בתי חולים שהם עדיין פנויים, אבל בסדר, בואו נתקדם.

איתמר גרוטו:

נעבור לנושא של התפלגות הגילאים. אפשר לראות פה את השינוי שדיברנו עליו, שהזכרתי קודם, אלא החולים הקשים לפי חודשים. אפשר לראות שבחודש יולי יש לנו בקבוצת הגיל שמתחת ל-60, כלומר אפשר לראות עד 50, עד 59, יש לנו 31.7% מהחולים שהם חולים שמתחת לקבוצת הגיל של 60 פלוס. אפשר לראות בעמודה הימנית את הסיכום של הקבוצות האלה. זאת אומרת שאנחנו גם רואים בכל זאת מקרים קשים גם בצעירים, וזה שינוי לעומת מה שהיה בעבר. הצעירים אלו הצבעים כחול, אדום וירוק, שלוש העמודות האלה למטה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

איזה כיף, אני עוד צעירה.

איתמר גרוטו:

מכאן אנחנו יכולים להתחיל לדון על כל אחד מהנושאים. השאלה איך את רוצה לנהל את זה, כל נושא בנפרד? אולי אציג את תפיסת העולם הרציונלית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אתה תציג את תפיסת העולם, ואז אני רוצה לעשות אתנחתא ולאפשר לאנשים מעולם הרפואה שנמצאים איתנו בזום לדבר ולומר כמה דברים, ואז נצלול פנימה לכל אחד מהנושאים. בבקשה.

איתמר גרוטו:

אגיד, למשל, תפיסת העולם, הבסיס בעצם להחלטות הממשלה, מנינו את הרציונל הזה ואת מה שעומד מאחוריו. הוא מדבר בעצם על שלושה מרכיבים עיקריים.

הראשון הוא מה שאדם צריך לעשות בעצמו, זאת אומרת ההתנהגות האישית, לשים מסכה, לשמור מרחק ועל היגיינה. פה בעצם צריך להתעסק בהסברה ובאכיפה.

החלק השני הוא החלק של מניעת ההתקהלות. מניעת ההתקהלויות צריכה להיות כזאת שבעצם מנסה לצמצם כמה שיותר את המפגשים, כי בסוף אין מה לעשות, המחלה עוברת במפגשים בין אדם לחברו. כאשר המטרה כאן לנסות כמה שיותר לצמצם את ההתקהלויות קודם כול במקומות סגורים, ובמיוחד במקומות שאי-אפשר לשים מסכה, כי המסכה בעצם נותנת איזשהו מענה מסוים גם כשאנחנו נמצאים במקום סגור. ולכן הלכנו למשל למקומות שבהם אי-אפשר לשים מסכה, כי למשל במסעדה, חלק מהפעילות בזמן שאנחנו אוכלים לא שמים מסכה, אין מה לעשות, אי-אפשר לאכול עם מסכה, וכנ"ל לגבי חדרי כושר. אז זה לגבי הנושא של התפיסה הזאת.

מהצד השני אנחנו מחפשים גם את אותם מקומות שבהם ההשפעה יחסית על הפעילות המשקית, זה בתיאום שבסופו של דבר אנחנו רוצים לשמור על המשק פעיל, ההשפעה יחסית קטנה. מחפשים את המקומות שיש השפעה גדולה על הבריאות, זאת אומרת שזה יוריד את רמת התחלואה בצורה טובה, ומצד שני פחות יפגע בכלכלה ובתפקוד המשק.

אז בעצם על מה אנחנו מדברים? אנחנו מדברים על צמצום התקהלויות עד עשרה אנשים בחללים סגורים, שזה מצמצם את כמות ההדבקה. כשיש 20 אנשים שמסתובבים בחדר סגור והם נפגשים כל אחד עם השני קורים 200 מפגשים, דרך אגב, לפי חישוב שעשיתי. ברגע שמורידים את זה לעשרה אנחנו מורידים באופן דרמטי את מס' המפגשים. וגם מצד שני יש לזה חלופה, זאת אומרת שלרוב המפגשים, כשעושים דיונים אפשר לעשות אותם מקוונים, ופתרונות אחרים.

לגבי הנושא של המסעדות. כמו שאמרתי, בזמן שאנחנו נמצאים במסעדה אנחנו נמצאים ללא מסכה בזמן האכילה, וזה בהחלט מצב שלא רק שיש פליטה ואפשרות להדביק, גם להדביק את המזון של האחר, וגם להדביק את הבן האדם האחר. בכל העולם הוטלו מגבלות על המסעדות לכל אורך האירוע. וכמו שאמרתי, גם פה היינו מאוד בעד לפתוח אותם וישבנו עם המסעדנים על התו הסגול, ואנחנו מרגישים איתו טוב, והרגשנו איתו טוב כל עוד לא הייתה עלייה כזאת ברמה התחלואה. אפשר לראות שגם עכשיו במקומות שעולה התחלואה סוגרים בחזרה את המסעדות. זה למשל, קורה עכשיו בברצלונה ובמקומות נוספים.

קריאה:

זה וולונטרי.

איתמר גרוטו:

עוד מקום לגבי נושא של מסעדות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה וולונטרי, זה לשיקול דעתם של בעלי העסקים.

קריאה:

ואת חדרי כושר לא סגרו בכלל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ששש, חברים, אני מבקשת, בלי התייחסויות מהצד.

איתמר גרוטו:

עוד מקום שזאת תחלופה גבוהה של אנשים, ויש לא מעט עדויות מהעולם על התפרצויות שהתחילו במסעדות של עשרות אנשים, לא של בודדים.

לגבי הנושא של סגירת חדרי הכושר, תכף נראה את זה בשקפים, אבל אגיד שבסוף אנשים מתעמלים בלי מסכה. זה חלל סגור שיש בו תנאים מצוינים להתפשטות, גם האוויר הלח, גם העובדה שמערכת מיזוג האוויר, הנגיף הזה עובר – והייתה כאן שאלה על זה – הוא יכול לעבור בשלוש דרכים:

הדרך העיקרית היא הדבקה טיפית. כשאדם נפגש עם השני במרחק של פחות משני מטר, ואז הם נדבקים. יחד עם זאת, קיימת גם האופציה של העברה באמצעות חפצים, וזה יכול לקרות למשל בחדרי כושר, וגם כמו שלאחרונה פרסם גם ארגון הבריאות העולמי ואמר את זה בצורה מפורשת, גם הדבקה דרך האוויר. זאת אומרת שכשאנחנו נמצאים בחלל שבו גם אם נחטא וננקה כל היום את חדר הכושר, בסוף יהיו שם נגיפים בחלל.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אבל נפגשתם איתם? דיברתם איתם על זה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל זה נכון לגבי כל מקום סגור.

איתמר גרוטו:

ההחלטה הזאת התקבלה במהירות. עשיתי דיונים עם מנהלי חדרי הכושר, ומי שאישר להם את התו הסגול זה אני והצוות שלי ביחד. גם אמרנו מראש שכל הפתיחה הזאת מותנית ברמת התחלואה. עכשיו, כמו ששאלת בעצם, הגענו למצב שבו רמת התחלואה כזו שאנחנו חייבים לעצור גם מקומות שאפילו עומדים בתו הסגול.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל זה לא מסתדר עם הנתונים שלכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, אחר כך נצלול פנימה. הוא אמר תפיסת עולם, מאוד חשוב לי לשמוע אנשים נוספים.

איתמר גרוטו:

בנושא של בריכות השחייה אני מסכים שאין עדות להדבקה משמעותית, גם לנו וגם לעולם. ברוב המקומות בעולם הבריכות נפתחו בהדרגה. על הנושא של תפיסת סוף שבוע נדבר בנפרד מה עומד מאחורינו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל התייחסת לחדרי כושר? ראיתי שם את השקף שלך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, יש, אבל אנחנו עוד לא נכנסים לזה.

איתמר גרוטו:

תכף יהיה על זה דיון. נאפשר דיון, אני רק נותן את התפיסה. לגבי חופי רחצה, שוב פעם, חופי רחצה אין עדויות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם אין עדויות.

איתמר גרוטו:

בעצם אין לנו כוונה לסגור אותם. רק לגבי סופי השבוע, נדבר על זה בנפרד. מוסדות חינוך זה לא לדיון היום אז לא אתייחס.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אולי בכל זאת אתה יכול להתייחס?

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, אל תפתחו את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, רשמנו את זה בכוכבית. חשוב שנתמקד בצו שלנו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

ברמה האישית.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יהיה לנו דיון גם על זה.

איתמר גרוטו:

זה נושא לדיון מורכב, זה דיון שלם שצריך לנהל, יש דעות לכאן ולכאן, אני חושב שאפשר לדון בזה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

נעשה פה שביתה בכנסת אם לא תפתחו את מערכת החינוך.

איתמר גרוטו:

סגר סוף השבוע, מה שנקרא, זה לא סגר במתכונת של פסח שאנשים לא יכולים לצאת מהבית. אבל אמרנו: תראו, בסוף הרי דיברנו קודם כל ה-R, לא זוכר מי שאל, אתה מיקי, נדמה לי ששאלת לגבי ה-R מקדם ההדבקה, הוא עומד היום על סדר גודל של באזור 1.4%, 1.6%. זה המס', ואנחנו רוצים להוביל אותו הרי למתחת ל-1%. אם הוא יתייצב ב-1% זה אומר שהוא יישאר כל הזמן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כמה זה היה בשיא הגל הראשון?

איתמר גרוטו:

בשיא בשיא היה – רוב הגל הראשון היה על 1.6%, אבל בהתחלה בהתחלה לפני שבכלל עשינו משהו זה היה באזור 3%, 3.5%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו לא שם.

איתמר גרוטו:

זה די מהר ירד אחר כך ל-1.6%. אנחנו פחות או יותר באותו גרף.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז הנה, אחרי סגר ירדנו ל-1.6%, ועכשיו אנחנו עם פתוח ב-1.6%.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אז, הנה, זה מעודד.

איתמר גרוטו:

מתחת לסגר זה היה 0.7%.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

בסדר, אזה מה? זה עדיין לא - - -

איתמר גרוטו:

בסוף אנחנו מורידים מבחינה מתמטית. אם נוריד 20% מהמפגשים, זאת אומרת 20%, אז זה 20% מסיכוי ההדבקה. אז שניים מתוך שבעה ימים, אם נסגור, נעשה שניים מתוך שבעה ימים ממש סגר, לצמצם לפחות את המפגשים ואת התנועה של האנשים בשתי שבועות, זה אומר שאנחנו משהו כמו סדר גודל של למעלה מ-20% לצמצם את סיכוי ההדבקה, וככה נוכל להוריד את מקדם ההדבקה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ממילא בערים יהודיות זה שישי שבת סגור, לא? בחלק מהערים זה ממילא סגור בשישבת, נכון?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נדבר על הסגר.

איתמר גרוטו:

מדובר, דרך אגב, על שעה חמש בערב ביום שישי ועד יום ראשון בבוקר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נדבר אחר כך על העניין של הסגר, אתה יודע, אנחנו יהודים טובים.

איתמר גרוטו:

אבל סך הכול מה שאני רוצה לומר, שהכוונה לנסות לתפוס באמת מה שיותר התקהלויות, לצמצם מקומות הדבקה עם הפגיעה המינימלית ביכולת של האנשים לתפקד.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אבל אם אתה לא יודע למקד את מוקדי העלייה התחלואה, אז איך תלמד לחיות עם זה אחר כך?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הם חוזרים אחר כך למקומות העבודה ממילא ביום ראשון, היומיים האלה לא נותנים הרבה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

איך תלמד לחיות עם זה אחר כך?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

וכולם יהפכו את יום רביעי או חמישי לשבת.

איתמר גרוטו:

הם אותם מקומות שידועים לנו כמוקדי הדבקה גם בארץ, גם בעולם, גם על בסיס הניסיון המדעי שלנו, וגם על בסיס הנתונים שיש גם בארץ וגם בעולם.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

דווקא ממה שאיתמר אמר נותן לנו מפתחות איפה לשים את הדגש לסגירה ואיפה לשים את הדגש לפתיחה. בעניין הזה הוא היה מאוד מאוד בהיר. סתם לדוגמה, בריכות וחופי הים, וואלכ, לא מבין. לא מבין. ואחר כך גם נשמע את חדרי הכושר ואת המסעדות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

על הבריכות אנחנו חוזרים עכשיו?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא, את הנושאים היא עוד לא פתחה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פרופ' חגי לוי, בבקשה. בואו נשמע כמה אנשי מקצוע.

אמיליה אניס:

אני יכולה רגע לגבי הנתונים שביקשתם, פשוט יש לי את ההשלמות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן.

אמיליה אניס:

אז קודם כול אני רוצה להבהיר. אמרתם שיש אי-התאמה של נתונים. אין שום אי-התאמה, אני רוצה להבהיר. הנתונים שהצגנו לכם כעת נכונים ל-06:46 היום בבוקר. הנתונים כל הזמן מתעדכנים. שאלו אותי מה הובא בפני הממשלה. לממשלה תמיד מובאים הנתונים הכי מעודכנים שקיימים לאותו רגע. אם בהמשך הם מתעדכנים אז הם מתעדכנים. אנחנו כותבים למתי הנתונים האלה מעודכנים. אז זה דבר אחד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

התייחסתי לזה גם. גם אני הקראתי מ-06:45, ואחר כך מ-12:20, אבל אנחנו כבר אחרי זה.

אמיליה אניס:

התייחסנו ל-06:46. לגבי הנפטרים. מס' הנפטרים מבטא את מס' החולים עם קורונה שנפטרו מסיבוכי הנגיף, כולל החמרה של מחלת הרקע. אז זה נכון שמדובר בחולים בעיקר מבוגרים, הגיל שלהם הוא מ-19 שנים ועד גיל 100, אבל שימו לב שיש גם צעירים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כמה צעירים?

אמיליה אניס:

אין לי כרגע את הפילוח, אבל אני אבדוק.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מ-19 עד 100, לקחת את כל האוכלוסייה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז חזרנו לנקודת ההתחלה.

קריאה:

אחת בת 19.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני מכירה את המקרה הזה שהיה בירושלים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

רגע, בוא ניתן לה לדבר, זה פשוט מאוד חשוב. אם אפשר אחר כך להשלים. תודה.

אמיליה אניס:

ועד שדיברנו, זאת אומרת שאם בבוקר היו 401 נפטרים, בינתיים עדכנו אותי שיש כבר 408.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אפשר בבקשה ברשותך את הגיל הממוצע של האנשים שנפטרו?

אמיליה אניס:

גיל ממוצע 80 וחציון 83.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הגיל הממוצע 83.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

איך יכול להיות חציון 83 אם הממוצע הוא 80?

קריאות:

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני יודעת שחציון וממוצע הם שונים.

אמיליה אניס:

כי הממוצע לוקח את הכול וחציון זה 50% - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני יודעת מה זה חציון, לימדתי את זה בימים הטובים לפני שהגעתי לפה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רוב הנפטרים הם באזור ה-90, בגלל זה החציון הוא 83. זאת הסטטיסטיקה, כשלוקחים מקרים בודדים מ-19, יש כמה מקרים, נגיד מ-19, חבריה צעירים, אבל רוב האוכלוסייה היא מעל 80.

קריאות:

איתמר גרוטו:

זה מתחילת היום, נכון, אמיליה?

אמיליה אניס:

כן, זה מתחילת היום.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו רוצים לדעת בבקשה פילוח של גילאים, מאוד פשוט, בסדר? במקום שנעסוק בספקולציות.

איתמר גרוטו:

הצגתי פילוח גילאים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

של נפטרים?

איתמר גרוטו:

של נפטרים לא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

על זה אני מדברת. אנחנו מדברים על הנפטרים.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

האם נחזור אחר כך לעניין הסגירות בסוף השבוע?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פרופ' חגי לוין, בבקשה.

חגי לוין:

תודה רבה לך, יושבת-ראש הוועדה. אני קודם כול רוצה לחזק את פרופ' גרוטו וד"ר אניס וכל העוסקים במלאכה במשרד הבריאות, אנחנו זקוקים להם חזקים, וחשוב שנקשיב קודם כול לאנשי המקצוע. אנחנו גם הנחנו נייר בפני הוועדה, ואני רוצה לחדד כמה נקודות בהמשך לדיון שהיה עכשיו בוועדה.

אז דיבר פרופ' גרוטו שהחלק הראשון זה איך הציבור מתנהג, והזכיר את הנושא של הסברה ואכיפה. אני בטוח שפרופ' גרוטו יסכים איתי שהדרך הנכונה והיעילה ביותר להניא אנשים להתנהגות

בריאותית היא קודם כול בדרך של קידום בריאות, לפני הסברה ואכיפה. אני חושש מאוד שחלק מהצעדים וחלק מההתנהלות המזוגגת והבלתי ברורה והבלתי שקופה שראינו בימים האחרונים פוגעת במאמץ לקדם את התנהגות הציבור. אז גם את זה צריך לזכור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון.

חגי לוין:

נאמר כאן שיש מטרה לשמר את הפעילות המשקית, זאת בהחלט מטרה ראויה וחשובה, אבל מטרה אף ראויה ממנה זה לשמר את הפעילות האנושית. המגפה פוגעת קודם כול בבני אדם, היא הופכת אותם לסבילים. אנחנו חייבים את הישראלים פעילים. לכן לא מספיק להגיד מה מגבילים, צריך גם להגיד איפה כן אפשר ואיך כן אפשר, ולעודד שאנשים יהיו פעילים, כי חוסר הפעילות פוגע לא פחות בבריאות הציבור מאשר הקורונה. זה נכון לגבי אנשים, זה נכון גם לגבי עסקים.

אמון הציבור הוא דבר מרכזי, צריך לחתור לקונצנזוס. זה פוגע בנו, המריבות האלה והחיכוכים האלה. זה טוב שיש דעות שונות, אבל בסוף צריך לחתור לקונצנזוס. מגיעים לקונצנזוס על ידי תהליך נכון, כפי שקורה כאן בוועדה, אם יורשה לי להגיד, ולא על ידי זה שמקבלים החלטות באישון לילה, בחדרי חדרים, בלי שיש נתונים ועובדות. ואם יש כאלה, אז בבקשה, שיציגו אותם לציבור בזמן אמת.

אני חייב להגיד, חקירה אפידימיולוגית זה לא תחקיר מגעים. צריך לנהל מס' מצומצם של חקירות אפידימיולוגיות מעמיקות, לפרסם אותן לציבור כדי שהציבור יבין איך אנשים נדבקים ואיפה נדבקים, זה גם יעזור לקידום בריאות, זה גם יעזור לדייק את ההחלטות. אנחנו לא עושים את זה מספיק, זה חלק מהביקורת שלנו על הכלי של השב"כ. אם יש כזה כלי ואם כבר משתמשים בו, אז בואו גם נשתמש בו כדי להפיק נתונים וללמוד ממנו. היום הנתונים של השב"כ הם במערכת סגורה שלא לומדים ממנה שום דבר, והיא לא מתחברת בכלל לנתוני החקירות האפידימיולוגיות.

צריך לזכור, מה שאנחנו רואים זה קצה הקרחון, לכן אני כן אומר גם לבעלי העסקים, תבינו, אם זיהו מס' מצומצם של מקרי הדבקות ברור שבפועל יש הרבה יותר הדבקות באותם מקומות. צריך לזכור את זה. כן צריך לתעדף נכון, והתעדוף לפי הגיון אפידימיולוגי זה לפתוח מקומות פתוחים. בשביל זה צריך לעזור לעסקים איך כן אפשר לעודד, אם צריך על ידי קירוי והצללה, וכל מה שצריך כדי שכן יישארו העסקים, למשל המסעדות, פתוחים, אבל בחוף.

הכלל הראשון ברפואה זה קודם אל תזיק. גם כשמקבלים החלטות בבריאות הציבור צריך בכל החלטה לשקול את התועלת, אבל גם את הנזק, לעשות הערכה מסודרת, וגם את הרציונל. אני לא מצליח להבין, ואני אשמח שמשדד הבריאות או כל גורם אחר יבוא ויציג מה הרציונל לסגור בסוף השבוע, שזאת פעילות חיונית לאנשים, לא רק לכלכלה, גם אנשים חשובים. לא להסתכל רק על נתונים, להסתכל על אנשים. אנחנו חוששים שאם אנחנו סוגרים בסוף שבוע אנשים יתקלו יותר באמצע השבוע, המקומות יהיו יותר צפופים, נראה יותר הדבקות.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

איזו שאלה. גם דין נצרת הוא לא דין ירושלים, למשל.

חגי לוין:

ההערה הזאת מאוד נכונה. צריך לשים לב למדיניות דיפרנציאלית לפי אזורים, לפי אוכלוסיות, לא להחליט החלטות גורפות, אלא להפך, לשתף את בעלי העניין בתהליך ההחלטות ואז לדייק אותן. אם נצליח לרתום את כולם, ופה אני גם אומר לבעלי העסקים ולציבור, ככל שיקפידו על ההנחיות כך מקבלי ההחלטות יוכלו לקחת יותר סיכונים. אם לא מקפידים על ההנחיות אז באמת לא ניתן לקחת שום סיכון וצריך לסגור את הכול. אז בכל זאת יש פה מאזניים שצריך להסתכל עליהם. אני כן מאמין בציבור הישראלי, שאם ייתנו לו את המידע הרלוונטי וישתפו אותו הוא ישתף פעולה, כפי שגם ראינו בגל הראשון.

הפיצוי הוא חשוב. הפיצוי הוא לא רק לעסקים, דרך אגב, הוא גם לציבור, איפה כן עוזרים להם, כי זה מה שמייצר את האמון, נותן את רשת הביטחון שמאפשרת ליישם את הכללים.

לגבי חדרי הכושר. אני כן חייב להגיד שבסוף ההחלטה היא שלכם, חברי הוועדה, כן, מאוד חשובה הפעילות הגופנית, היא קריטית. כן צריך להבין שקיים סיכון בכל זאת להדבקה בחללים סגורים בפעילות גופנית מאומצת. אז רק הייתי אומר שפשוט תשימו לב לניואנסים, להבדלים האלה. לא הייתי שם את הבריכות וחוף הים יחד עם חדרי הכושר, כי זה סיפור שונה.

במסעדות, כדי לייצר ביטחון אני מציע כיוון של חשיבה לעודד ולאפשר מסעדות בחוץ בתנאים מוגדרים. לעומת זאת, מסעדות בפנים, כפי שאמר פרופ' גרוטו, אכן יש יותר סיכון, גם אם נקפיד על הכללים של התו הסגול. כשיש, ואני אומר קצה הקרחון, יש עכשיו בישראל להערכתנו אלפים רבים של נדבקים כל יום, אז כל בן אדם צריך לחשוב שהוא יכול להיות נשא מדבק, וכל בן אדם שיושב לידך במסעדה או אתה בעצמך עלול להיות נשא מדבק, צריך לקחת בחשבון. לעומת זאת, בחוץ הסיכון הוא כל כך קלוש, שאני יצאתי ביום שישי בערב עם משפחתי לאכול במסעדה ולא חשנו שום בעיה. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך, פרופ' חגי לוי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מתגלגל לי משהו בראש, ואני מפחדת להגיד אותו שלא יאשימו אותי באיזה קונספירציה, אבל לפי התיאור הזה הכנסת היא המקום הכי מסוכן, כי אפילו פתחי אוויר אין לנו, הכול פה סגור מכל כיוון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

נכון.

מרב מיכאלי (העבודה):

אגב, בשוטף כדאי לתת חלונות - - , בלי קשר לקורונה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבקשת להתחיל להישמר. פרופ' עידית מטות נמצאת איתנו?

עידית מטות:

היא נמצאת איתכם, כן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נשמח, בבקשה, להתייחסותך.

עידית מטות:

אני אשמח לעשות screen sharing, כי אני חושבת שחשוב להראות נתונים. קודם כול, אם תאפשרו לי, אז אעשה screen sharing, אם לא, אני פשוט אגיד את הנתונים. א'. אני מודה על ההזמנה להיות ביום המכובד הזה, והאזנתי בעניין רב לכל הדוברים.

אני רוצה רק להתחיל דווקא באיזושהי בעייתיות קטנה. יש איזו בעיה בהצגה של הנתונים, כי כולנו מקבלים בשעות שונות את הנתונים, אבל צריכים לדבוק בערך באותה שעה כדי שאפשר יהיה להשוות נתונים. אנחנו מקבלים נתונים בשעה תשע ממשרד הבריאות, שזה נקרא "תמונת מצב יומית", אז היום קיבלנו בשעה תשע. אנחנו מקבלים גם ממרכז המידע והידע הלאומי, ואין הבדל כל כך גדול בין שניהם, וזה מגיע באותה שעה, ואז יש יותר אפשרות להשוות בין הנתונים השונים.

אני אראה לכם screen אחד כדי שנוכל לדבר עליו. אנחנו מדברים פה למעשה – כולם רואים את זה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רואים שיש screen sharing, אבל שום דבר לא - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

רואים משהו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רואים הרבה מספרים.

עידית מטות:

אוקיי, אז אני אדבר. בין 11 – אני פשוט מדברת על השבוע האחרון, כי אני חושבת שצריכים להתייחס לאיזשהו שבוע, ובהחלט אשמח להתייחס לכל השבועות, אבל רק לתת איזשהי תמונה כללית, והתמונה של 217 קשים, כשמדברים כרגע על 240, אני אומרת שוב, צריכים להשוות בין 09:00 ל-09:00 וכו', כדי להבין את מה שאני אגיד בהמשך.

אז בהחלט, כשאנחנו מסתכלים מתחילת שבוע הבא, כשהיינו ב"קשים", ושוב, ההגדרה של "קשים", כמו שכבר הבנתי, דנתם בה, זה מ-136, 147, 175, 182, 204, 209, 220, 217 – זו עלייה שבהחלט כל הקצב של המצטברים החדשים נמצא בירידה ניכרת, ונראה עוד מעט את הקצב של הירידה בשקופית נפרדת.

ככלל מספר החולים המאושפזים, קצב העלייה, הוא קצב שיוורד. והחשוב ביותר, אני חושבת, זה להסתכל על מספר ההכפלה. מה זה אומר ההכפלה? תוך כמה זמן אנחנו מצפים שקבוצת החולים תכפיל את עצמה. אם אנחנו מסתכלים, אז בימים הראשונים, בתקופה הטובה, היינו בתקופה של 16-17 ימים, אנחנו נמצאים כרגע ב-16, 25 ו-31 ימים. כלומר, בהחלט המגמה היא לא יותר גרועה, אני נוהרת לומר, אפילו משתפרת. כשאנחנו מסתכלים על כל התהליך כולו של השבוע האחרון, השבוע האחרון במצב של יציבות עם שיפור קל.

ואני רוצה שוב להיכנס לתמונה נוספת, כי אנחנו עושים את התצפיות האלה יומית על ידי מצגות מצוינות של פרופ' שפרכר, שמביא בפנינו את הנתונים, כולל - - - שאנחנו מקבלים. אנחנו מסתכלים פה על החולים הקשים, אולי כן תראו לפחות את המגמה, אז אתם רואים את ההצטברות של החולים הקשים ומתי היה השינוי של הגדרת המב"ר. אנחנו רואים שיש ירידה בדלתא, בכמות החולים הקשים שמתווספים מדי יום. כששוב, אי-אפשר להסתכל על יום אחד, אבל אפשר כן להסתכל על ממוצע. וכשאנחנו מסתכלים על הדבר הזה, אז יש לפחות איזשהו שינוי מעודד, ששוב זה על בסיס יומי ויכול להשתנות, לכן אני אמרתי שהמילה agility היא מילה הכרחית.

דבר נוסף שהייתי רוצה להראות זה הנושא הזה של ה-R, כי ל-R יש חשיבות ניכרת. זה שקף מאוד חשוב, אני מקווה שכולם רואים אותו. אנחנו היינו ב-R בסביבות מרץ-אפריל מעל 2, היינו למעשה יותר קרובים ל-3. וכשאנחנו מסתכלים עכשיו על ה-R, ואני לא יודעת מאיפה ה-1.6, אנחנו עושים את זה על בסיס יומי, יש ירידה הדרגתית ב-R, שזה פקטור שהוא מאוד חשוב, אנחנו נמצאים נכון להיום על 1.16.

עכשיו, ייתכן שמחר זה ישתנה וזה יהיה 1.2, אבל אנחנו נמצאים כבר תקופה מסוימת בסביבות 1.2, 1.16 לפחות בשבוע האחרון, שזה בהחלט טוב יותר ממה שהיינו יותר קרובים ל-2 בתחילת יוני. כלומר, יש איזשהו שיפור הדרגתי שאנחנו מאוד מקווים שהוא ימשיך. קשה קצת להסתכל על תנודות יומיות, אבל בהחלט הסיפור נכון לעכשיו הוא לא קטסטרופלי, אפילו לא קשה. אין שום דבר מעודד במגפה הזאת, אני חיה אותה יום-יום, אבל בהחלט לא משהו שמחייב איזה צעדים דרסטיים, ואני אגיע לדברים נוספים.

אני רק רוצה להגיד, שאצלנו לדוגמה מאושפזים שני חולים מונשמים, שניים שנמצאים על VapoTherm, שזה חמצן בלחץ גבוה. כן יש לנו חולה אחד מהמונשמים, שהוא חולה שהגיע מתאונת דרכים קשה ביותר. אנחנו ניתחנו אותו לדימום מוחי ניכר, תוך כדי כך לקחנו את הבדיקות לקורונה וגילינו שהוא חולה קורונה. אז בהחלט אי-אפשר להגיד שהחולה הזה ימות מקורונה – הוא ימות מהקורקינט. הוא

לפחות לא יחיה עם מוח מאוד טוב כתוצאה מהקורקינט, אנחנו עוד לא יודעים מה יקרה, אבל הוא במצב אנוש.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל בסטיסטיקה הוא ייכנס לקורונה. תבינו, זו בדיוק הסיטואציה. זאת אומרת, החולה הזה מוגדר אצלך כחולה קורונה.

עידית מטות:

כן, חלק מהחולים. יש לנו באמת חולים אונקולוגיים שנפטרים עם קורונה, ויש לנו שני חולים מבוגרים, 88 פלוס, שנפטרו הלילה. כלומר, כן, יש חולים שנפטרים, וכל אחד זה צער אחד גדול, אבל אנחנו יודעים מה עומד מול זה, ותם דנים בזה, אני לא צריכה להוסיף, אין סיבה שאני אוסיף, אבל צריכים לדעת את הדברים.

אני רוצה גם להגיד שאנחנו לא במצוקה. אנחנו נמצאים עם שתי מחלוקת קורונה, שהן לא מלאות, אנחנו בנינו עוד, אנחנו ערוכים. אנשים שמבקרים צריכים לעשות את הביקור הזה יום-יום בשביל להבין איך אנחנו עובדים. במספר החולים הקשים, שאנחנו מקדישים להם את תשומת הלב וכו', הם מספרים של פחות מעשרה – אני לא רוצה להגיד אפילו עוד פחות, אבל בהחלט משהו שאנחנו מסוגלים להתמודד איתו.

מי שצריך חיזוק מאוד ניכר זה המיונים. אני מדברת לאוזני משרד הבריאות: המיונים צריכים חיזוק ברופאים ובצוותים סיעודיים. אני בטוחה שגם קופות החולים זקוקות לתגבור ניכר עם כל החולים או האסימפטומטיים שמגיעים וכו'.

אז אני חושבת שלהגיד שאנחנו באי ספיקה – זה לא המצב. אנחנו בהחלט בתוך מחלקות הקורונה וטיפול הנמרץ לא נמצאים באי ספיקה. ואני מדברת עם הקולגות שלי בכל בתי החולים, ככה שצריכים לקחת את זה בפרופורציה. אנחנו כרגע למעשה רואים די יציבות של המצב. ולמרות שנשפכים כל יום בין 1,500 ל-1,900 מאומתים, 50%-70% מהם הם אסימפטומטיים, לעומת 20%-40% בסבב במרץ-אפריל.

החולים, כמו שנאמר כבר לפני על ידי פרופ' גרוטו, כ-10% מהם הם באוכלוסייה המבוגרת. אני ארצה להתייחס עוד מעט כשאני אדבר על כמה רעיונות שעלו לי בראש. וכן, גם הצעירים שהם סימפטומטיים ומאושפזים אצלנו, בהחלט יכולים להפוך ולהיות קשים, ואנחנו מתייחסים לזה בחומרה הראויה.

כך שבסופו של דבר, כשאני אגיע גם להסברה לציבור, ואני חושבת שצעירים להסביר לצעירים, זה לא השרים שצריכים, אלא צריכים מישהו בגובה העיניים שלהם לבוא ולדבר אליהם נכוחה, ולהגיד להם: כן, גם אתם יכולים לחלות קשה ולסבול מסימנים מאוד מאוד קשה לאחר שתחלימו. אבל לא אני או מישהו מהגיל השלישי – אני בת 60 עוד מעט – אלא מישהו באמת מהגיל שלהם. צריכים להתנהג טיפה יותר ברצינות כשמדברים על ההסברה.

אז אני רק רוצה להגיד, שתמונת המצב כרגע היא מאוד יציבה. אין שום דבר שהשתנה שדורש, על פי עניות דעתי, איזשהם צעדים שהם חריגים. אני חושבת שאחד הדברים שמאוד חשוב להדגיש זה שהאוכלוסייה המבוגרת או הבוגרת – אני מעדיפה לקרוא לזה כך – צריכים להתייחס אליה אחרת. וכמו שהזכירו פה את ספרד, ויש לי חברים בספרד כמו גם באיטליה, שאני מדברת איתם על בסיס שבועי, הם מחרגי את האוכלוסייה הזאת, ועשו את זה גם פה, בשעות. כלומר, אם יש מסעדות, אז המסעדות של החבר'ה הצעירים מתחילים יותר מאוחר, ושל החבר'ה היותר בוגרים, כמובן מעבר לתא המשפחתי, היותר בוגרים הם בשעות יותר מוקדמות. אם מדברים על הסופר, אז זה שעות נוספות. אפילו על חדרי הכושר מדברים על שעות אחרות. כלומר, בהחלט מנסים למדר את האוכלוסייה של ה-60 פלוס או ה-65 פלוס משאר האוכלוסייה.

אני מספרת את זה ואני אספר את זה שוב: הפילהרמונית, בית לסין, קאמרי, whatever – הלכנו, ובאמת מיצבו אותנו זוג-זוג, עם הפרש של כמה כיסאות, ומאוד נהנינו. זה ייתן הרגשה טובה גם לתיאטראות וגם לזמרים וכו' וכו', שכן יש איזושהי התייחסות. וכמה שזה נשמע לא טוב, זה נקרא ageism או איזה racism כנגד הגיל, אבל במצב הזה הגיל הזה צריך להיות טיפה יותר נפרד ומכוון מהגיל היותר צעיר.

שתי נקודות אחרונות, אני לא רוצה לקחת יותר מדי מהזמן. אני שוב אומרת: אני חושבת שההיערכות והתמיכה צריכות להיות כמובן, כמו שאמרתי, בצוות הסיעודי, בפנימיות ובמיונים.

והדבר הנוסף, בצוות האפידמיולוגי – אני חווה את זה מכל כיוון, את המשמעות של זה. כלומר, לא יכול להיות שבדיקה תילקח מחר. בדיקה צריכה להילקח באותו יום שצריך לבצע אותה, התשובה צריכה להיות באותו יום, התחקיר צריך להיות באותו יום, והאזהרה של כל האנשים שסובבים צריכים להיות באותו יום. זה צריך להיות משהו שהוא מאוד מתוקתק. לא יודעת מה, קחו 1,000 גימלאים רופאים או אנשים אחרים שמשועים לעבודה, ולתגבר מאוד את המערך של הבדיקות, כי זה האסימפטומטיים בעיקר שמדביקים.

צריכים לעשות את הבדיקות האלה, ולא להגיד להם: תבואו עוד יומיים, עוד שלושה ימים, תהיה לכם בדיקה. הבדיקה צריכה להיות מיד; התשובה צריכה להיות באותו יום – שש שעות, שבע שעות; התחקיר – אם ייקחו 1,000 מתחקרים, וכל אחד מהם יצטרך שניים לתחקר ושניים להודיע מי נכנס לבידוד.

אצלנו בתוך בית החולים במחלקה שלי, אנחנו עושים מדי שבוע את הבדיקות. ככה עלינו על רופאה אסימפטומטית אחת, שאומנם כולנו ממוגנים at all times, אבל היא יכלה להדביק כל כך הרבה מטופלים, היא יכלה להדביק את כולנו. אז אנחנו אומנם נזהרים. האסימפטומטיים האלה כל כך חשובים.

לכן גם הבדיקות, גם התשובות וגם התחקור, אם אפשר היה ממש להשקיע בזה את מירב המשאבים, הכסף וכו' וכו'.

דבר נוסף שאני רואה בתל אביב, אני תל אביבית כבר שנתיים, מאז שעזבתי את ירושלים, זה העניין הזה של הסמכויות. מסתובבים באמת אנשים שאומרים לאנשים: לא לשבת כאן, לא ללכת כאן, אין להם אבל איזושהי סמכות. כלומר, צריכה להיות איזה סמכות חוקתית, גם על המסעדות, גם על חדרי הכושר שלא עושים את הדברים כמו שצריך, גם על החנויות. אבל כן צריכים לפתוח את הדברים האלה, וכן לתת אפשרות לאכיפה וענישה, עם כל ההסברים, אם לא הצלחנו, שהם יוכלו לא רק להזהיר אלא גם להביא את זה לידי ביטוי, כדי שאלה שנוהגים כחוק יוכלו להמשיך ליהנות מזה.

אז אני חושבת שניתן להפחית את ההדבקה ללא סגירה של המשק. זו דעתי. ובכל מקרה, צריכים agility, צריכים לעקוב אחרי זה על בסיס יומי, דו-יומי וכו', ובהחלט לא להגיד שאנחנו נמצאים כרגע במצב של אי ספיקה. תודה רבה על האפשרות לדבר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך, עידית. חברת הכנסת מלינובסקי, רצית לשאול שאלה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כן, רק שאלה אחת, גברתי: הנתונים שאת הצגת, ואת העקומה הזאת ואת הפרופורציה, זה מבוסס על אותם נתונים שאת מקבלת ממשרד הבריאות?

עידית מטות:

התשובה היא כן. הנתונים האלה בוועדת קורונה שלנו בתוך בית החולים מוצגים על בסיס יומי. אנחנו יושבים כאן שעתיים כל יום, מסתכלים על הנתונים, פרופ' שפרכר מראה לנו את הנתונים, מנתח עבורנו את הנתונים, אנחנו יושבים ביחד ומנתחים את זה. כן, זה אותם נתונים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כי התמונה שאת מציגה והתמונה שמציג פרופ' גרוטו זה טיפה שונה. זאת אומרת, אם זה על בסיס אותם נתונים, אז - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אגיד לך מה, ותתקני אותי אם אני טועה: היא לוקחת את המתווספים כל יום, יש מספר חולים קשים שמתווספים, יש גם כאלה שיוצאים, בגלל זה אנחנו רואים תמיד כמה יש באותו רגע נתון.

קריאה:

היא מקזזת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז הם בעצם רואים את כל אלה שמתווספים, ומדי יום אנחנו רואים שזה הולך ויורד או נמצא באיזושהי מגמה יציבה. זה נכון?

עידית מטות:

התשובה היא נכונה. אני גם רוצה לעדכן, זה המתווספים הקשים. את יודעת, זה משתנה על בסיס יומי. כן, אנחנו בונים מודלים אחרים, שבינתיים מאוד מאוד מתוקפים. כלומר, דברים שהסתכלנו עליהם לפני שבועיים ולפני שלושה, אנחנו בהחלט נמצאים בפלוס מינוס של 20–30 חולים, שזה תיקוף בלתי רגיל. כרגע מדברים על מה שיקרה בסוף החודש, אנחנו לפי זה נערכים בתוך בית החולים, אין ברירה, אנחנו חייבים לדעת מה קורה כדי לדעת איך להיערך. מדובר בהיערכות ענקית, שגם קשורה במשאבים ענקיים מבחינה כספית ומבחינת הצוותים שמעורבים בזה, ומבחינת זה שאנשים לא יוצאים לחופשים וכו', אתם יכולים להבין את זה.

אבל זה אנחנו, זה לא המוקד. המוקד הוא המדינה. וכמו שאנחנו אומרים, מה עומד מול מה, והאם אנחנו מסוגלים להגיד לאנשים עכשיו: אל תעבדו שנה, תהיו בסגר שנה וכו'; ולכמה אנשים אנחנו מסוגלים להגיד, ומה זה גורם לאלימות בתוך המשפחה ולאלימות מחוץ לבית.

מה ששיקפתי לכם ומה שהראיתי כרגע, ואני אשמח תמיד לחלק את זה, אם יאפשרו לי, זה באמת הנתונים כפי שאנחנו רואים אותם על בסיס יומי, ומדסקסים אותם בצורה לא זריזה, וכל אחד מדבר, ולכל אחד יש מה לומר ולכל אחד יש מה לשאול. אלה הנתונים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תודה, עזרת לנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, פרופ' עידית מטות. מאיר יצחק הלוי מאילת, ששם זה חתיכת תיק כל החלטה כזאת, זה עיר שלמה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מה זה תיק? הגשתי לך בקשה דחופה לדיון רק באילת.

קריאה:

הוא יצא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הוא יצא? תבקשי ממנו לעלות. כרמל שאמה, ראש עיריית רמת גן, נמצא איתנו? בבקשה, ד"ר אופיר מילר.

אופיר מילר:

שלום לכולם, אני מודה לכם על הדיון החשוב בוועדה הזאת. אני מייצג את התאחדות האטרקציות התיירותיות. אנחנו מרכזים את כל האטרקציות, מהמצפה התת-ימי באילת עד החרמון בצפון. חלק מהצו מתייחס גם אלינו, הוא מבקש לסגור את האטרקציות בסופי השבוע.

עכשיו, הערה כללית: דבר ראשון, אין שום מועדים בצו לגבי בטלותו. זאת אומרת, אם אנחנו רוצים ליצור איזשהו סדר, גם אצל האזרחים וגם אצל בעלי העסקים, אני סבור שוודאות זה דבר חשוב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חד משמעית.

אופיר מילר:

כשאומרים לנו: תסגרו את האטרקציות, או כל עסק אחר – מסעדה או חדר כושר – מעכשיו עד לא יודעים מתי, זה יוצר בעיה לכל איש עסקים. תגידו: אנחנו מבקשים לעשות ניסיון, מבקשים לסגור לחודש, מבקשים לסגור לשבועיים, זה יעשה לנו שכל. כאשר אנחנו לא יודעים מה להגיד לעובדים שלנו, כשלא יודעים מה להגיד ללקוחות שלנו, כשלא יודעים מה להגיד לבנק שלנו, איך אנחנו יכולים להתנהל? אז אם בסופו של יום תחליטו לאשר את הצו הזה, אני מאוד מאוד מבקש שהצו יוגבל, על מנת לבחון האם הוא יעיל או לא יעיל. זה ברמה הראשונה.

ברמה השנייה, בהתייחסות לאטרקציות בכלל, יש לעשות הבחנה למשל בין אטרקציות שפתוחות וקיימות ברחבי הטבע, למשל המצפה התת-ימי באילת או החרמון בצפון או הקיאקים או אטרקציות שנמצאות באוויר הפתוח בפארק הירקון, לעומת אולי אטרקציות שנמצאות באמת במקומות סגורים, ושמה – אולי, אני לא בטוח – קיימת בעיה. אם נשווה למשל את הצו שמאפשר לאתרים של רשות הטבע והגנים להיות פתוחים, למה קיימת אפליה כזאת ואטרקציות לא יכולות להיות פתוחות לדוגמה?

אז אנחנו באמת מבקשים, אני יודע שפרופ' גרוטו עשה איתנו עבודה. ראינו שאין שום חשש להידבקות באטרקציות, במיוחד שאנחנו שומרים על תו סגול, במיוחד ששומרים על מרחק של שבעה מ'. אני חושב שההחלטה הזאת לסגור אותנו בסופי השבוע, שהם קריטיים לעסקים – קריטיים – אני חושב שזאת החלטה גורפת מדי, ואני חושב ששווה לדון בפריט הזה, במיוחד באטרקציות שנמצאות בחיק הטבע. זה ברמה השנייה.

דבר אחרון, אם תיקחו את לשון הצו ותסתכלו, הצו מדבר על אטרקציות תיירותיות ככלל. אטרקציות בדרך כלל מאופיינות כמתקני שעשועים. ונוצר מצב שמצד אחד ניתן לפתוח אטרקציות, ברור שבאמצע שבוע, כרגע יש מחלוקת לגבי סוף השבוע, אבל המשטרה וסוגרת חלק מהאטרקציות. למה? כי פריט הרישוי שלהן זה מתקן שעשועים. ובצו הראשוני כתוב שמתקני שעשועים בגינות צריכים להיות סגורים. אז אני מבקש את ההבהרה הזאת מכבודכם, שהכוונה במתקני שעשועים אינה לאטרקציות שיש להן רישוי כמתקן שעשועים, אלא כמתקני שעשועים בגינות ציבוריות שאין שם שליטה. אני מודה לכם על ההזדמנות ואני מקווה שתגיעו להחלטה הנכונה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, ד"ר אופיר מילר. אגב, זאת סוגיה מאוד מאוד חשובה גם בהקשר של אילת, שיש שם אטרקציות תיירותיות שנפגעו פגיעה אנושה בעיר. זה לא מתקני שעשועים, יש שם מרווח בין מתקן למתקן, זה לא לונה פארק אפילו. ויוצא שההגדרות שלנו פוגעות כלכלית, למרות שלא לשם אנחנו כיוונו.

נירה לאמעני רכלבסקי:

זה גם לא מוגדר, האטרקציה התיירותית גם לא מוגדרת, אמרנו לכם את זה אז.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בדיוק.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אולי הגיע הזמן לתת איזושהי הגדרה, שלא תיצור מקרים כאלה אירוניים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. תודה רבה. פרופ' איתן פרידמן, בבקשה.

איתן פרידמן:

קודם כול, תודה רבה על הוועדה הנכבדה וליושבת-ראש העוד יותר נכבדה, שאתם נותנים לי במה לדבר את אשר על ליבי, לא בתור מישהו שאוהב ספורט ואוהב שחייה אלא בכלל להסתכל על כל האירוע הזה. אז קודם כול, אני רוצה לתקן כמה דברים. הגדרה של חולים קשים, לפי ה-WHO, ששונתה במאי 2020, כוללת שלושה דברים עיקריים: א' ירידה ברוויון החמצן מתחת ל-93%, דלקת ריאות מוכחת רטנגנית, והעובדה שהחולה נזקק לחמצן ונושם יותר מ-30 נשימות לדקה. אני לא בטוח שכל הדברים האלה אכן מתוכללים בהגדרה הנוכחית של חולים קשים.

עוד דבר שקצת קשה לי להבין בהקשר הספציפי של שיעור החולים הקשים ממספר האנשים שנדבקים הוא שאני מסתכל על הנתונים מהעולם. במהלך החודש האחרון, ניקח את החודש האחרון כדוגמה, יש בסביבות 200–220 אלף חולים חדשים שנדבקו בכל העולם בכל יום. בהחלט עלייה מאוד מסיבית לעומת הפעמים הקודמות.

לעומת זאת, כשמסתכלים על שיעור החולים הקשים בחודש האחרון או למעשה מתחילת יוני, המספר הזה קבוע בין 57,000 ל-59,000. קבוע לאורך כל הדרך של חולים קשים בכל העולם. ובעולם שבו מתים בכל יום כ-160,000 איש, המספר הזה הוא לא משתנה. כלומר, המדד של משרד הבריאות – שעליו שמעתי, לא ראיתי אותו בשום מקום – ש-2% מכל מי שנדבק יהיה חולה קשה, המדד הזה לא מחזיק מים.

איתמר גרוטו:

פרופ' פרידמן, מעולם לא טענו את זה.

איתן פרידמן:

עוד דבר שקצת קשה לי להבין זה העובדה ששיעור המחלימים לפי האתר של משרד הבריאות הוא מתעכב מאוד, בעיקר במדינת ישראל, יחסית למקומות אחרים בעולם. בכל מקום שיעור האנשים הנדבקים החדשים מלווה בעלייה דומה ובאותו קצב לאנשים שמחלימים. שיעור המחלימים בישראל משום מה בחודש האחרון מאוד מאוד מתעכב.

ויכול להיות – אני לא יודע, אבל יכול להיות כהיפותזה – יכול להיות שהסיבה היא שהגדרה של אנשים שהחלימו לא מתאימה להגדרות של ארגון הבריאות העולמי. ואני רוצה להזכיר, ב-17 ביוני ארגון הבריאות העולמי החליט שכל מי שנמצא כנשא בבדיקת מעבדה ולאורך עשרה ימים אין לו שום סימפטום, לא צריך לחזור על הבדיקות הנוספות, אפשר לשחרר אותו ולהגיד: הוא בריא. לו היו מיישמים את הקריטריון הזה, אני בטוח שמספר המחלימים בישראל היה עולה.

עוד דבר שחשוב לי להדגיש, שוב, מהבחינה המדעית, נזק לאוויר שיש העברה בצורה אירוסולית, העברה שהיא באוויר. הדבר הזה נבדק, נבדק מחדש על ידי ארגון הבריאות העולמי, והוא כותב במפורש באתר שלו: הדבר הזה נבדק אבל אינו מוכח. ויש אפילו מאמר מאוד טוב מה-13 ביולי ב-JAMA, כולל editorial מאותו יום באותו עיתון, שאומר: קרוב לוודאי שהעברה בדרך האוויר, שיש לה משמעות כבירות מבחינת בריאות הציבור והדבקה, הדבר הזה ניתן לבצע אותו בתנאי מעבדה אבל ב- real life situation הוא לא קורה.

אני רוצה רק להגיד דבר לגבי הסגירה הדיפרנציאלית בסופי שבוע של חדרי הכושר: יש אנשים שהבריאות הגופנית והבריאות המנטלית שלהם קשורים קשר גורדי, קשר בלתי נפרד, מהפעילות הספורטיבית שאותה הם עושים. ודי להסתובב לאורך הירקון או בבריכות השונות או בחדרי הכושר השונים, לראות כמה אושר פעילות גופנית עושה. אני לא מדבר על היעילות המוכחת של פעילות גופנית יום-יומית לפי הכללים של ארגון הבריאות העולמי.

ויש לי הרושם, ותקנו אותי אם אני טועה, שיש איזושהי התאהבות וקידוש של מספר האנשים הנדבקים ביממה כמספר על חשבון כל דבר אחר – לא חשובה הבריאות המנטלית, לא חשובה הבריאות הגופנית, חשוב רק שמספר הנדבקים ל-24 שעות יהיה נמוך מ-X. לא זה הדבר העיקרי, בריאות זה דבר כולל. וכאשר מחליטים על סגר וכאשר מחליטים על צעדים, צריך לתכלל בפנים, באמצעות פסיכולוגים, באמצעות סוציולוגים, באמצעות פסיכיאטרים, באמצעות דיבור עם המגזרים שעתידיים להיפגע, באמצעות דיבור בגובה העיניים, לא כהנחתות לטירונים על ידי המ"פ שלהם, צריך לתכלל את כל ההשפעות של הדבר הזה, ולנהל רב-שיח ובגובה העיניים, שיוכל להכניס תחת המטריה הזאת אותנו כאזרחים.

זה מה שאני רוצה להגיד. וחסר לי דבר אחד בהגדרות של הצעדים העכשוויים: מה ה-guidelines? מה ה-posts? זאת אומרת, מבחינת לוח זמנים, אם נגיע לתאריך X, אם יקרה Y, מה יקרה? זה חסר מאוד. וכשאנחנו כותבים בקשות מענק למענק מדעיים, אנחנו צריכים לתת מה ה-objective של הצעדים האלה או של המחקר הזה? האם ה-objective הוא להוריד את מספר האנשים שנדבקים כדי שיהיה לנו מספר לשים אותו על הבגד, או האם ה-objective הוא למנוע קריסה של מערכת הבריאות? לי את זה עדיין לא ברור.

תודה רבה על הפעילות המבורכת שלכם, ואני בהחלט מקווה שתקבלו החלטה נבונה ומושכלת לטובת כולנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, פרופ' איתן פרידמן, על הדברים החשובים. את רוצה לשאול את פרופ' פרידמן?

מרב מיכאלי (העבודה):

לא, אני רוצה רגע הצעה לסדר. מכל מה שמדובר, מכל מה שאנחנו שומעות ושומעים, הדבר, אני חושבת, הכי מובהק שעולה זה שהקריטריונים שלפיהם נכתבים הצווים צריכים להשתנות מהיסוד. האופן שבו אתם עובדים, שאתם אומרים: חדרי כושר, אטרקציות, אולמות – כל מיני דברים כאלה – זה דבר שהוא לא סביר. ואז כל פעם כל מגזר, כל סקטור בא ואומר: אבל יש לנו פתוח, יש לנו מקום, אנחנו יכולים להפריד, אנחנו יכולים להשקיע.

למה לא לייצר קריטריונים שאומרים: כל פעילות שיכולה להתקיים בכך וכך מרחב, כזה וכזה נוהל של בדיקת חום או כניסה או מעקב וכו', או לחלופין באוטו סגור? זאת אומרת, לתת קריטריונים שהם לרוחב, ואז יהיה איזשהו גורם, אם של משרד הבריאות, אם משותף, אם תעשו ועדה מיוחדת, שבעצם עסקים או מקומות יוכלו להראות איך הם עומדים בדרישות שלפיהם אתם מגבילים את הפעילויות השונות.

אני חושבת שהפינה הזאת של להיכנס לסקטורים הספציפיים, זה פשוט חוטא למטרה. אנחנו מבזבזים המון המון זמן בוויכוחים על חדרי כושר – כן או לא, בריכות – כן או לא, במקום לדבר בקריטריונים שהם אוניברסליים להתנהלות.

איתמר גרוטו:

אבל זה מה שעשינו. דרך אגב, התווים הסגולים מבוססים בדיוק על העיקרון הזה.

מרב מיכאלי (העבודה):

כן, אבל אז אתם אומרים: את כל זה ואת זה ואת זה אנחנו סוגרים באופן גורף.

איתמר גרוטו:

אבל בסוף צריך לעשות איזושהי דרך. הרי לא ניתן לכל מקום עסק בפני עצמו ספציפית, להשאיר שיקול דעת למי?

הילה שי וזאן (כחול לבן):

למה? אבל בתחום חדרי הכושר, בחו"ל זה וולונטרי?

איתמר גרוטו:

מרב מיכאלי (העבודה):

אני מסכימה איתך. אבל זה כאילו חצי דרך. אתה אומר בצדק: התו הסגול, אבל אז אתם אומרים: אנחנו סוגרים באופן גורף.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, למרות התו הסגול.

מרב מיכאלי (העבודה):

בדיוק. אז זה לא סביר.

איתמר גרוטו:

כי יש מקומות שהתו הסגול לא הוכיח את עצמו, למשל בבתי הספר, וזו נקודה אחת. ויש מקומות שבאמת למרות התו הסגול לקחנו סיכון מסוים. הרי בתו הסגול יש סיכון מסוים. אומרים: אנשים אוכלים בלי מסכה, יש סיכון מסוים.

קריאה:

אז תחמירו אותו.

איתמר גרוטו:

אז אנחנו אומרים: הסיכון היה קודם נסבל, עכשיו הוא הפך להיות בלתי נסבל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שנייה, אני רוצה לחדד דווקא את השאלות שלכם, וגם אני רוצה, אם אפשר, להתייחס לשאלה ששאל פרופ' איתן פרידמן, שהיא שאלה חשובה: מה המטרה שלכם? מה אתם רוצים להשיג בתוך כל התהליך הזה? אבל עוד לפני כן, לחדד פה את השאלות של החברים: אז הם לא יאכלו במסעדה, אתה חושב שהם לא יאכלו בבתיים? זאת אומרת, הם לא ייפגשו בבתיים לארוחה, בין אם זה חברים ובין אם זה משפחה? אתם חושבים שאם נסגור את סוף השבוע, אתם יודעים מה יקרה? יום חמישי יהפוך להיות השבת החדשה או רביעי יהפוך להיות השבת החדשה או יום שלישי יהפוך להיות השבת החדשה.

קריאה:

או ראשון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

או ראשון. איך אנחנו חושבים באמת לנצח את זה בצורה כזו שאנחנו נותנים את היממה הזו שאנחנו סוגרים, וגם בסוף האנשים האלה – ונניח שעכשיו היינו בחורף – מה שאנחנו לא, אנחנו בקיץ, הרי הם לא יישארו בתוך הבתים, ולא לכולם יש בתים גדולים שלכל אחד יש חדר ומספיק מרווח, ולא לכולם יש מזגנים, ואנחנו לא נמצאים במציאות שאנחנו לצורך העניין מכירים. אנשים יצאו החוצה וכן יתקהלו, אז לא בים אז במקום אחר, וייפגשו בתחילת שבוע עוד פעם. זאת אומרת, אני מנסה פשוט להבין את ההיגיון שעומד מאחורי ההחלטה הזו, כדי שנוכל להגיד: וואלה, בצעד הזה אנחנו יכולים לצמצם את התחלואה ב-X, שאני לא יודעת אפילו מהו, אבל לצמצם אותו.

איתמר גרוטו:

יוכלו לצאת מהבית, יוכלו לצאת לטייל ברכבים שלהם, ללכת בטבע, ללכת לפארקים, במגבלת ההתקהלות של 20 איש.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה לא בים? למי הים כואב? וזה לא כלכלי, ואף אחד חוץ מהציבור לא מייצג את הרצון של הים. לא, כי שמעתי כל מיני אמירות של מי מייצג את מי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש לוביסטים לים? אין לוביסטים.

מרב מיכאלי (העבודה):

לא רק ים, מי מלח, בכלל - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

יש גם את השיקול הכלכלי. כשאתה סוגר עיר כמו נצרת בשישי-שבת – פגיעה של 80% בכלכלת העיר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז תיכף אנחנו נשמע גם את אילת.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

כשאתה סוגר את עכו, כשאתה סוגר את יפו, זה לא אותו דבר כמו בני ברק או עיר יהודית. ואתם לא לקחת את זה בחשבון בכלל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. כן, תיכף אנחנו נשמע את ראש העיר של אילת, שזו נקודה מאוד חשובה. ורגע, מה המטרה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני רוצה לשאול אותך משהו - - - הסגר, אתה יודע איזה מסיבות היו אצלנו בשכונה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פה גם צריך להגיד לציבור.

איתמר גרוטו:

אז זה לא טוב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לציבור יש אחריות. אי-אפשר להגיד: אין בהירות, אז אני עושה את זה בחצר - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אבל זה מה שקורה. זה מה שקורה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז זה לא בסדר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הבן-אדם בסוף ימצא דרך אחרת.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

מאז שסגרו את האולמות, יותר חתונות יש.

איתמר גרוטו:

עשו מסיבות בבתי ספר, ולקחו שני הורים ועשו מזה חתונה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. בגלל זה בואו נהיה חכמים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני רוצה להסביר לך. כשאנחנו היינו ילדים, ההורים אמרו לנו: זה אסור וזה אסור וזה אסור – היה נורא מסקרן. אתה בכל זאת ניסית. זאת אומרת, זה שאתה שם מגבלות מאוד דרקוניות, בלי שיש לזה היגיון מסדר, אנשים יעשו את זה, את זה צריך להבין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. מה המטרה?

נינא כהן קרן:

--- אנחנו לא עוסקים בהגבלות של ההתקהלות בגלל שזה מוסדר במקום אחר בצו בידוד בית. אבל כל ההגבלות האלה על העסקים באות יד ביד גם עם הגבלות שהחמרנו על ההתקהלות ---

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הילה שי וזאן (כחול לבן):

רגע, אבל אני רוצה לומר משפט: בעסקים יש לך בעצם מבוגר אחראי, בעל העסק, שאתה יכול לקנוס אותו, אתה יכול לפעול נגדו אם הוא לא עומד בהגבלות.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

יש כתובת.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

כשאנשים בבית אין לך. לא עדיף שהם יוכלו לצאת החוצה למרחב הפתוח, יוכלו לצאת לבריכה, יוכלו לצאת לים? שם לפחות יש לך פקחים עירוניים, יש לך בעלי עסקים, שאתה יכול לדרוש מהם, אתה יכול להחמיר את התו הסגול, אתה יכול לעשות משהו מולם. כשאנשים בבית, עם ילדים קטנים, בלי יכולת לצאת למרחב הפתוח, ההיפך, אתה מחמיר את זה, כי אין לך מול מי לבוא בטענות.

איתמר גרוטו:

הוא כן יכול לצאת למרחב הפתוח, רק לא לים ולבריכה, זה הכול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה? מה הבעיה עם הים? עדיף שהם יהיו בפארק, ושם גם, אגב, אין את המים המלוחים ---

מרב מיכאלי (העבודה):

לא, תסביר לנו את הסיפור עם הים, באמת.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אז לא לים, לא לקניונים, לא לגן החיות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה זה משנה הפארק או הים?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

ולמה לא ים המלח? תסביר לי.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

סוגרים את חופי הכינרת, הולכים למטעים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אל תעשה לו את זה, כי אני מבינה שאין תשובה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לאן ללכת?

איתמר גרוטו:

הרי יש מגבלה של התקהלות של 20 איש בחוץ. ואנחנו יודעים שבשבתות יכולים להגיע יותר אנשים. אז הם יכולים ללכת לטיול בקבוצות של 20. אבל בים כולם יושבים אחד על השני, בטח בשבת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא. אז חבל שלא צילמתי לך בשבת פעם אחרונה, הייתי בים - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא, כנראה שלא היית בים מזמן, יושבים משפחות, משפחות, משפחות, משפחות.

איתמר גרוטו:

הילדים שלי היו בים ושלחו לי תמונות. אני לא הייתי באמת בים, אין לי זמן - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, אבל אם הם לא יהיו בים הם יהיו אצל הסבתא.

איתמר גרוטו:

הם יכולים להיות גם אצל הסבתא, לא אסרנו עליהם להיות אצל הסבתא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

את אותו דבר נוכל למצוא בפארק, אגב. אותו דבר בדיוק. הרי אם הם לא ילכו לים, הם ילכו לאנשהו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

רגע, מה קורה באוטובוס? באוטובוסים יש צפיפות - - -

איתמר גרוטו:

אז את רוצה לסגור את האוטובוסים? אז לא יהיה - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, כי אם זה רעיון מסדר - - -

איתמר גרוטו:

אנחנו מנסים למצוא את האיזון.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

באמת אני מבקש לפנות להיגיון, גם בנושא חדרי כושר, גם בנושא מסעדות, גם בים וגם בכול. אנחנו יודעים איך לא, בואו תגידו לנו איך כן. אתה רואה את הכנסת? תגידו לנו שבמסעדה שולחן כן, שולחן לא, ויציבו את הדברים האלה כדי להפריד בין המשפחות הגרעיניות. תגידו לנו בחדרי כושר: מסלול ריצה כן, מסלול ריצה לא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה מה שקורה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

בשעה 16:00 צעירים, בשעה 20:00 מבוגרים, תחלקו את זה ביום זה, ביום זה. תשבו איתם. אנחנו יודעים איך לא לעשות, תגידו לנו איך לעשות.

איתמר גרוטו:

אבל זה מה - - - בתו הסגול.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל עכשיו אתם - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה הוכיח את עצמו בינתיים במקומות האלה. למה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

רגע, אני רוצה לסיים. יהיה כאן משבר כלכלי שיגיע עד לנינים שלנו, תיתנו לנו לפתוח את המשק.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ויפגע בבריאות. לא בקורונה, אבל בבריאות. בסוף מותר להיות חולה בכול, חוץ מבקורונה.

איתמר גרוטו:

אנחנו יכולים לשבת פה ולחכות עוד שבוע ועוד שבועיים ועוד שלושה, ולחכות שנתחיל לספור את החולים הקשים ואת העומס על בתי החולים ואת התמותה. אז אנחנו רוצים לעשות צעדים - - - בסך הכול אנחנו מתעסקים ברפואה מונעת. אני חושב שהמכלול בסוף של הצעדים שנבחרו הוא מכלול שמנסה להמשיך לשמור על התעסוקה והמשק, ושמקומות שהם ברי סיכון הכי גבוה, שבכל העולם דרך אגב פתחו אותם הרבה אחרינו או שחלקם לא פתחו אותם עדיין, את חדרי הכושר ואת המקומות האלה. את הבריכות שחייבה בדנמרק, שזה מדינה שהיו בה הרבה פחות חולים מאיתנו, ב-8 ביוני פתחו את זה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כי קר שם, זה בסדר. מזג אוויר אחר.

איתמר גרוטו:

ההתנהגות בכל העולם. אז בכל המקומות עולה התחלואה, אז סוגרים. מה לעשות?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, מה המטרה? שנייה, הוא לא ענה על השאלה של פרופ' פרידמן: מה המטרה בסוף? המטרה בסוף לראות פחות נדבקים מאומתים? המטרה היא שלא להקריס את המערכת?

איתמר גרוטו:

יש שתי מטרות: קודם כול מה שפחות תמותה וסיבוכים אחרים של המחלה. זה ברור. לא רק תמותה, כי יש סיבוכים ארוכי טווח של אנשים שאחרי זה נשארים עם כל מיני תופעות. זה אחד. ושתיים, זה למנוע קריסה של מערכת הבריאות. אלה המטרות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל לפי מה שאנחנו שומעים מהמערכת, אנחנו רחוקים מאי ספיקה, אנחנו מדברים על 56 מונשמים בסך הכול.

איתמר גרוטו:

אם אנחנו מכפילים את עצמנו בעוד חמישה או שבעה ימים, אז תחשבי, אם היום יש לנו 244, ואם כל שבוע זה מכפיל את עצמו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל עובדה שזה לא היה ככה.

איתמר גרוטו:

אז יהיה 400 - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל עובדה שאנחנו לא שם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל, פרופסור, אני באמת רוצה לשאול אותך בכנות כאזרחית מודאגת. אתה אמרת משפט, שעכשיו המצב הוא חמור, וכבר בבתי חולים יש לחץ.

איתמר גרוטו:

בחלק מבתי החולים יש לחץ, נכון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תקשיב, אני חרדה לחשוב על זה – זה עכשיו אמיתי, ואני חושבת שכל חברי הכנסת יסכימו אותי – אני לא רוצה לחשוב מה יהיה בחורף. אם עכשיו אתה מגדיר במספרים האלה ובמצבים האלה, ואנחנו שומעים את הרופאים שזה מצב החירום, אז מה מצפה לנו בחורף?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל בואי נשאיר את זה לדיון של יום שלישי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, רגע. ואם עכשיו אנחנו בצעדים כאלה דרסטיים מניעתיים של סגירת ענפים שלמים, אז אם אתה מדבר על פרופורציה, מה יצפה לנו בחורף? זאת אומרת, איך אתם כמערכת נערכים למצב הזה?

איתמר גרוטו:

לתוספת של 2,000 מיטות. זו ההיערכות שלנו.

מרב מיכאלי (העבודה):

וכמה כוח אדם?

איתמר גרוטו:

מלווה בכוח אדם.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

כמה חולי שפעת ייכנסו לקורונה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, אני מאוד מבקשת, יש לנו דיון ביום שלישי שכל כולו היערכות מערכת הבריאות לחורף, להתמודדות עם מחלות נוספות לצד הקורונה. תשאירו את זה לשם.

עינב קאבלה (כחול לבן):

נשאלה פה שאלה לגבי העמדה המקצועית שלכם להטלת מגבלות לפעילויות באוויר הפתוח, שחלקן פה בצו נאסרות לגמרי בצורה של לסגור או לפתוח. אני לא שמעתי עד עכשיו איזושהי התייחסות מקצועית שלכם כמשרד הבריאות לאפשרות לייצר מגבלות במקום לדבר על אפס או אחד, אם אפשר.

איתמר גרוטו:

אנחנו יצרנו את המגבלות אחרי שיח מאוד ארוך עם כל אחד מהגופים – עם המסעדים ישבנו, עם אטרקציות וכו'. המגבלות גם היו כאלה שהמטרה שלהם הייתה לאפשר גם לעסק - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

חדרי כושר לא ישבו. סתם דוגמה. לא ישבו. יושבת כאן מנכ"לית של אחד הגדולים ביותר, של "הולמס פלייס", ולא דיברו איתה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תיכף נשמע אותה.

איתמר גרוטו:

אני ישבתי עם כל אחד. הייתה קבוצת עבודה קבועה שלנו יחד עם משרד האוצר ומשרד הכלכלה, וכך בנינו את התווים הסגולים בחדרי הכושר, עם נציגות של הארגונים. אז אני לא מכיר כזה שלא ישבו איתם. בכל מקרה אני אומר: בשביל זה נבנה התו הסגול.

עכשיו, בכל אחד מהמקומות האלה, כשניסינו להגיד מה הכי טוב לבריאות, אז אמרו: לא, זה לא יכול להיות, זה לא יעמוד, אני לא אפתח את המסעדה בשביל הכמות הזאת. זאת אומרת, אז צריך לזכור גם שהמגבלות שניסינו להטיל, הלכנו פה לקראתם כדי לאפשר את האיזון, בסוף שיוכלו לפתוח את המקומות.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אז תעשה וולונטרי.

איתמר גרוטו:

אז התפשרנו בכל המקומות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, רגע, ראש העיר כרמל שאמה נמצא על הקו והוא צריך לרדת - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, מה הבעיה עם וולונטרי?

איתמר גרוטו:

מה זאת אומרת וולונטרי?

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יש מסעדות שזה כדאי להם כלכלית ויש מסעדות שלא. אם זה מבחינתך בסדר מבחינה בריאותית, למה להגיד אחד או אפס? תגיד: אני קובע את התו הסגול, אני מחמיר אותו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אז הם לא יוכלו לקבל את הפיצוי, כי הם כאילו לא מוחרגים. זו הבעיה. אני אגיד לך יותר מזה, גם במציאות של עכשיו, שסגרו אותם ופתחנו אחרי כמעט שבוע, מי משלם את השבוע הזה? את מבינה? יש פה הרבה מאוד - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אני יודעת, אני זו שהבאתי את זה פה לדיון. אבל אני רק אומרת: הם לא מאוחדים בדעותיהם בקטע הזה.

איתמר גרוטו:

בהתחלה היו כל הזמן פשרות על המרחק של מטר וחצי, שני מטר, מותר 35% או מותר 80%. הלכנו לקראתם בכל המצבים שניתן היה, כי בסוף הייתה אמירה, שאם נרצה ללכת מהבחינה הבריאותית הכי מוגן, זה לא היה עסקי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כרמל שאמה, ראש עיריית רמת גן, בבקשה, היה חשוב לך לומר דברים.

כרמל שאמה-הכהן:

צוהריים טובים ושלום לכל חברות הכנסת וחברי הכנסת והמשתתפים, וכמובן לך, היושבת-ראש. ראשית, אני חושב שאת מנהלת את הוועדה בצורה מרשימה מאוד, וכיושב-ראש ועדה מקבילה לשעבר, כמי שמכיר את עבודת הכנסת, אני חושב שזאת תהיה טעות קשה להזיז אותך מתפקידך. יש עוד דרך ארוכה עד שמממשים את הסנקציה הכול-כך דרקונית הזאת. הזזה שלך מהמקום, כשאת עושה את המלאכה בצורה כל כך טובה, לא תעשה טוב לא לדמוקרטיה הישראלית, לא למדינת ישראל, ואפילו גם לא לליכוד וגם לא לאף אחד אחר בתוך הליכוד.

ולעצם העניין, כראש עיריית רמת גן אנחנו נוגעים בכל הנושאים שאתם מדברים עליהם כמובן, אבל אני פחות מומחה בעניין הזה. יש נושא ספציפי שקרוב לליבנו והוא ייחודי לרמת גן, וזה הספארי, ובגלל זה ביקשתי לעלות. הספארי הוא גן החיות הגדול ביותר לדעתי במדינה, מורכב גם מגן חיות סגור וגם

ממרחב פתוח, מסוואנה. מאות דונמים, קרוב ל-1,000 דונמים. הוא אתר לדעתי, לפי הרישומים הרשמיים, שקולט הכי הרבה מבקרים בשנה. במקום בראשון או מקסימום בשני, זה משחק מדי שנה. ותמיד ככה סוגרים אותו בלי לחשוב מה הייחודיות ומה המשמעות של הסגירה.

אז קודם כול, המשמעויות מבחינת הספארי. הספארי הוא עסק, ובשונה מכל עסק אחר, שברגע שאתה סוגר אותו ההוצאות שלו לא נפסקות, כי אי-אפשר להקפיא את החיים של החיות, לא את המחלות ואת הטיפולים שהם צריכות לקבל, לא את האוכל שהן צריכות לקבל, לא את הטיפול ואת היחס היום-יומי מהמטפלים, לא את שירותי הניקיון שהתאים שלהם צריכים לקבל, לא את שירותי האנרגיה – חימום, קירור, כל מה שקשור בזה.

מדובר בהוצאות של מיליונים, על גוף שהוא גוף ייחודי בישראל, גם גוף תיירותי, גם גוף חינוכי – מגיעים אליו בתי ספר ותלמידים ממסלולים סביבתיים כאלה ואחרים – מקום ייחודי מאוד לילדים ממשפחות עם צרכים מיוחדים. ואנחנו מרגישים שפה ההחלטות מתקבלות – אני מבין, אני גם יודע – שההחלטות האלה מתקבלות לפעמים באמצע הלילה, ולא תמיד אפשר לחשוב על כל פרט ופרט. וזה תפקידנו לתת משוב חוזר למקבלי ההחלטות, איפה נפלו דברים בין הכיסאות.

אני חושב שלסגור את הספארי גם בצורה מוחלטת, לדעתי זו שגיאה. ובעבר פרופ' גרוטו שאיתכם נתן לנו איזושהי הקלה שהייתה מאוד הגיונית, לפחות להשאיר את השטח הפתוח שבו אפשר לבקר רק עם רכב. זה בדיוק כמו שלא מגבילים אף אחד לנסוע כרגע עם רכב בכביש 4 או באילון - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

כרמל, זה יענה על הקריטריונים. אל תדאג, אנחנו לא נסגור את הספארי.

כרמל שאמה-הכהן:

להיכנס עם הרכב, לקיים את הביקור הרכבי הרכוב ולצאת החוצה, עם קנייה של כרטיס רק באינטרנט, בלי שום מגע אנושי. זו דוגמה אחת. למה הסגירה הטוטאלית הזו?

מעבר לזה, איפה הממשלה נמצאת? גם אנחנו צריכים להתנהל מה שנקרא בצורה מניפולטיבית, אבל אולי אין אחרת, כי מצד שני אני אפגע באינטרסים של תושבי רמת גן, הם לא אמורים לממן את הספארי הזה עד אין-סוף, זה מיליונים רבים. אז נתחיל לקצץ באוכל של החיות, ורק כשיראו חיות עם העצמות שלהן בולטות אז מישהו יתעורר? כי הרי אף אחד לא יעמוד במראות האלה, אף אחד לא יעמוד במראות האלה, אף אחד לא יעשה טוב לא למדינת ישראל, לא לשום ילד וילדה במדינת ישראל.

אבל למה צריך להגיע למקום כזה כדי למצוא פתרון? דיברתי כבר עם לא מעט בדרך, אני מבין שיש דברים בוערים יותר, אני מבין שיש מחירים בנפש למגפה הזו, אני מבין שיש משבר כלכלי אדיר. מבין את הכול, באמת מבין את הכול. הייתי גם בצד השני. אבל נראה לי שיש פה משהו שהתרחק מנקודת האיזון. ובסוף זה גם לא רק ספארי, אני מניח שהבעיה שאנחנו מדברים עליה עם הספארי וכואבים אותה יום-יום היא גם בעיה של גני חיות אחרים במדינה.

ומישהו צריך לתת לזה את התשובה משני הצדדים: האם נכון לסגור סגירה טוטאלית את הספארי? ואתם סוגרים לנו הרבה דברים בעיר, ואנחנו מקבלים את זה בהבנה ובאהבה. וסומכים עליכם, מה שאתם מחליטים לסגור – לסגור, מה שאתם מחליטים לפתוח – לפתוח, איפה שאנחנו מרגישים שיש לנו צורך לאותת הערה או לנסות לשנות את ההחלטה, אנחנו גם יודעים לפעול, ועשינו את זה מול משרד הבריאות ומול פרופ' גרוטו. ותמיד, גם כשהוא לא נתן לנו מענה מלא, אבל נתן מענה והסבר, קיבלנו את דעתו.

אבל בדברים האלה הייחודיים, מעבר לדברים הכלליים שאתם עוסקים בהם, או שתקימו תת-צוות – הכנסת צריכה לומר את דברה. הממשלה שקועה בדברים האלה, הכנסת זה המקום שלפעמים יורד לרזולוציות, נותן מענה לאזרח הפשוט, נותן מענה למקרה נקודתי. זו העבודה שלכם, של חברות וחברי הכנסת.

ולא צריך שנגיע באמת למקומות שבהם הספארי והחיים בו יתחילו להיראות רע ויהיה לזה מחיר, כי באמת אי-אפשר לדרוש מתושבי רמת גן, אני לא רוצה גם להעלות את מחיר הכניסה לספארי, שמשרת את כל ילדי ישראל. הוא לא מחלק לנו דיבידנדים, אנחנו לא גוף רווחי, הוא גוף שנתמך על ידי העיר, הוא חלק מהסמלים העיר, אבל במצב שנוצר זו הצרה של כולנו. ואמרתי הצרה היא דו קוטבית: מקוטב אחד

אנחנו אל רוצים סגירה מלאה, גם יש לזה הרבה משמעויות על כוח אדם, יש לזה הרבה משמעויות על בעלי עסקים בתוך הספארי. ויש לזה משמעויות על היכולת שלנו להחזיק אפילו בצורה מינימלית את הגוף הזה.

והכי חשוב, אני אומר לכם, אם כל מי מכם, שידבר עם משפחה, עם ילד או ילדה עם צרכים מיוחדים, כמה חשוב להם הביקור בספארי, בטח בתקופות הלחוצות האלה, לא יעז יותר להרים את ידו לסגירת הספארי באופן מוחלט. ותדעו לכם, שפתיחת הספארי לילדים עם צרכים מיוחדים, זה עולה לנו כסף, זה מינוס, אבל זו המחויבות החברתית שלנו. כלומר, אם להגיד סגור לגמרי או פתוח רק לילדים עם צרכים מיוחדים, אז ברור שסגור לגמרי כלכלית. אבל אי-אפשר באמת להיות בן אדם עם לב ולחשוב שאתה סוגר את זה גם בפני הילדים האלה. תדברו עם כאלה שעשו את הביקור, או שלא הספיקו לעשות את הביקור במהלך הגל הראשון. זה לגבי העניין הזה.

עוד דקה ברשותך, היושבת-ראש, ואסיים את דבריי. לגבי הוויכוח על מכוני כושר והבריכות וחוף הים והמסעדות – אני מבין שהוויכוח הוא מאוד מאוד בוער בתוך הכנסת, וראיתי את הטבלה לדעתי שמשרד הבריאות הציג בתחילת הדיון, או במקום אחר פורסם היום והביאו את זה לידיעתי, לגבי מקורות ההדבקה. אני הייתי מבדיל הבדלה מאוד ברורה בין ההדבקה הביתית לבין ההדבקה מחוץ לבית. לדעתי צריך לעשות קודם כול גם מאה אחוז של ההדבקות, של הפילוח שלהם, מחוץ לבית. כי ברור שבסוף ההדבקה הביתית היא הכי גדולה, כי שם מביא בן משפחה אחד את זה לתוך הבית ובבית זה מלכודת קורונה. אתה לא יכול לברוח באמת בבית, גם אם מישהו מתבודד, זה לא באמת עובד בפועל ובמציאות. ואז אנחנו רואים את המכפלות של פי שלושה, פי ארבעה, פי חמישה במספרים.

אבל ההדבקה השורשית, האמיתית, אם רוצים לרדת לשורש העניין, ההדבקה היא מחוץ לבית. ושם צריך לרדוף את השורש ולשרש אותו מהשורש. ובמקומות האלה צריך לראות ולקבל החלטות אמיצות, ולא לגרור רגליים. יש לי רושם שחלק מהממשלה עוד צרוב מההחלטות של הגל הראשון, כי אני רואה מה קורה סביבנו, אני רואה את המספרים גם בתוך העיר רמת גן.

אנחנו פנינו מיוזמתנו אתמול לרופאה המחוזית על שכונה שלנו שעברה את ה-50 חולים, וקצב ההדבקה שם רק הולך וגובר, ואנחנו ביקשנו לבחון סגר. אני לא מבין את הפופוליזם של ראשי רשויות, שנלחמים בסגר בכל מחיר, כאילו הם מגיני העיר שלהם. סגר זה תרופה. אין עדיין תרופה לקורונה, ובמצבים מסוימים סגר זה תרופה.

אז גם בעניין הזה, לדעתי הוועדה צריכה להתעמק ולהעביר ביקורת על פעולת הממשלה, כי יש לי תחושה כזו, מרחוק, אתם רואים את זה יותר מקורב ויכול להיות שהתחושה היא מטעה, שבגל הראשון קיבלו החלטות באומץ גדול יותר ובצורה עקבית יותר ושיטתית יותר ומבוססת הדברים בשטח, והיום יש אנשים שקצת יותר חוששים ונכנסת קצת יותר פוליטיקה.

אלה דברים לדעתי שהמסר שלי כראש רשות גדולה בגוש דן – וצריך להבין, אנחנו כבר מעל 400 חולים, זה כמעט פי שניים מהשיא שלנו בגל הראשון, עם חולים ונשאים מאומתים, כל אחד יגדיר את זה איך שהוא רוצה. צריך להבין שהעיר השכנה שלנו, בני ברק, רק בסוף השבוע האחרון מעל 400 נשאים וחולים חדשים, רק בסוף שבוע אחד, ועדיין הכול מתנהל פחות או יותר אותו דבר.

אני אומר: משרד הבריאות, בנושא שלנו תתעוררו. תבדקו מה קורה אצלנו, כולל בשכונת תל הודה, שחצתה את ה-50 חולים והפכה להיות אדומה, עם קצב של הכפלה של פחות משבועיים. וגם מה קורה בבני ברק, עם הקצב המטורף של הסוף-שבוע, והכמות גם שנספרת מאז תחילת הגל השני. לא הגיוני שזה ימשיך להתנהל ככה בלי שום מענה. לי זה נראה קצת מוזר. ויכול להיות שנקבל מענה. כשפנינו אתמול למשרד הבריאות בנושא הזה, עוד לא קיבלתי מענה שמניח את דעתי.

מעבר לזה, יישר כוח באמת על העבודה בתקופה כזו, גם בכנסת וגם בממשלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה.

כרמל שאמה-הכהן:

אי-אפשר לא לטעות, אי-אפשר לא לשנות החלטות, זה מטבע הדברים. אבל הדבר הכי בסיסי, שחשוב לנו לעבור את הסיפור הזה מעבר לדברים רפואיים ומקצועיים, זה אמון הציבור, השקיפות לציבור, שיתוף הציבור בנתונים ובשיקולים, ובטח לא לעשות מהלכים פוליטיים כמו הדחה של יושב-ראש. זו פגיעה קשה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

כרמל, תודה רבה.

כרמל שאמה-הכהן:

אלה הדברים שיש לי לומר בהקשר הזה. תודה רבה על הזכות לומר את הדברים בפניכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, כרמל שאמה, ראש עיריית רמת גן, על הדברים החשובים. הנושא של הסגר שייך לגזרה אחרת, ואני כן מסכימה עם העניין של סגרים נקודתיים, ובאמת טיפול מאוד ממוקד במוקדי ההתפרצות, אבל זה לא מה שעל שולחנו. אנחנו נרצה לשמוע את משרד האוצר לפני שנצא להפסקה קצרה, כי החברים פה רוצים הפסקה קצרה, וגם אנחנו מחכים לשר יזהר שי, אני מקווה שהוא עוד יגיע.

מרב מיכאלי (העבודה):

שתי נקודות ממש קטנות. אחת לעניין גני החיות, דיברנו על הרבה אספקטים, הזכיר כרמל שאמה ראש עיריית רמת גן את מצבן הפיזי של החיות, שעלולות חס וחלילה להגיע למצב של תת-תזונה. אנחנו מדברות ומדברים כל כך הרבה על הפגיעות של האזרחים והאזרחים השונים באופנים השונים, אבל צריך להגיד שהחיות חיות בשבי, זה מראש דבר בעייתי, אבל בחיים שלהן בשבי הן רגילות לפגוש בני אדם כל הזמן, ופתאום חתכו להן לחלוטין את הצינור הזה. אפשר היה לראות, אני לא זוכרת כרגע לצערי את שמו של הצלם שצילם בדיוק בספארי את המצוקה, זה כאילו אנחנו לא נותנות את דעתנו על זה, אבל בסוף יש לנו אחריות לחיות האלה גם ברמת הרווחה הקיומית הרגשית שלהן. זה לא דבר פחות חשוב, מי כמו פרופי גרוטו מכיר את ההשלכה של זה על הבריאות.

הדבר האחרון, אני רוצה להבין, אדוני, למה בעצם אין קמפיין של סרטונים של משרד הבריאות או של ממשלת ישראל לעניין המסכות, הריחוק החברתי, המגבלות הנדרשות של התו הסגול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

קחו גם צעירים שיעשו את זה.

מרב מיכאלי (העבודה):

לא משנה מי, כל מיני סוגים של גיבורי וגיבורות תרבות, שאני בטוחה שישמחו בימים כאלה.

איתמר גרוטו:

יש קמפיין כל הזמן.

מרב מיכאלי (העבודה):

אנחנו לא רואים אותם. תשדירים? אה, כן.

איתמר גרוטו:

הם לא מגיעים אלינו. יש לי, אני אראה לך אחרי זה - - - אנחנו לא נחשפים - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

לא, עכשיו כשאתה אומר, ראיתי כאלה של תיזהרו, שימו מסכה, כי תהיו חולים, ואוי ואבוי, איזה לא כיף זה.

איתמר גרוטו:

לא, יש כל מיני דברים אחרים גם.

מרב מיכאלי (העבודה):

אגב, עולם התרבות, גם אחד העולמות שסובל ממצוקה מאוד קשה, זו דרך מאוד טובה לעזור להם בימים אלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. נכון.

מרב מיכאלי (העבודה):

אני חושבת שיש מקום לעשות הרבה הרבה יותר תשדירים ופעולות אחרות שתשתמשנה במשאבים האלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. ראש עיריית אילת, שזה מאוד מאוד חשוב, התחבר אלינו. אני רק אומר, רגע לפני שאתה מתחיל לדבר, שגם קיבלנו פניות למשל מאתר החרמון, וככל שאנחנו מתקדמים בדיון כאן, ואנחנו כבר כמה שעות בדיון, מתחדדת לי השאלה: אבל אם מותר לאנשים לצאת ומותר להם להתקרב ולהיות בפארקים, אז למה לא להיות באטרקציות? ופנו אליי מאתר החרמון למשל, שזה מקום פתוח, מאוד מאוד גדול, ואפשר באמת לרווח את האוכלוסייה גם לשם. יוצא שבסוף אנחנו מייצרים איזשהו צוואר בקבוק למקומות מאוד מסוימים, וזה הפוך לגמרי ממה שאולי התכוון המשורר. מאיר, בבקשה, ראש עיריית אילת.

מאיר יצחק הלוי:

אז קודם כול, תודה שהכנסתם אותי לדיון, גברתי היושבת-ראש. אני בעצם מבקש לבחון את העיר אילת מבחינה חריגה. אני חושב שזו העיר היחידה במדינת ישראל שקולטת בעת הזו כל שבוע בין 50 ל-60 אלף איש, וזה בעצם מייצר לנו חיים כלכליים שאנחנו כל כך זקוקים להם לאור המכות שקיבלנו בשנה האחרונה, אם זה שדה דב, אם זה הצונאמי, וכמובן כמובן הסגר הראשון שטלטל אותנו בטלטלות מטורפות.

מה שאני רוצה לבקש את התייחסותכם בתוך הדיונים, האחד לנסות להחריג את אילת בכל מה שקשור לסגירת החופים. אנחנו נערכנו היום ופילחנו את כל רצועות החוף ל-15 פלחים, כדי לאפשר מרווחים על פי התקנון, שיצמצמו עד כמה שרק ניתן את ההתקהלויות הנדרשות. וממש בעבודה של מהנדס העיר, פילחנו את כל חופי הים ל-15 פלחים. יש לנו, תקשיבו טוב, קרוב ל-200 דונם שאנחנו ראינו בקטעי החוף, אם אנחנו בוחנים גם את האורך וגם את העומק של רצועות החוף, כך שניתן לרווח בצורה ראויה. ולדעתי, הרבה יותר נכון שהאורחים ישבו בים מאשר ישבו בבית המלון, ויהפכו את המלון למדגרה, אם תרצו, וזה דבר שהוא לא נכון.

הדבר השני, אני אפשרתי כבר למעלה מחודשיים לכל המסעדות אצלי, לצאת למרחבים הפתוחים ללא תשלום, בלי דרישה לשימור רחובות. יש לנו הרבה מאוד מקומות, מסעדות בוודאי ובוודאי שנמצאות באזור התיירות, שהמרחבים הם כמעט אין-סופיים, כך שנוכל לתת לאנשים, אם רוצים, לקחת את האוכל ולשבת בחוף מבלי שקיימת בעיה. וזה גם לטעמי חשוב וטוב לתיירים, כי כפי שאמרתי, אנחנו מקבלים כל שבוע מעל ל-50,000 איש, בחודש מעל לרבע מיליון אנשים. אין עיר דומה לעיר הזו.

והדבר האחרון, זה אותם נושאים שכבר העליתי בפני פרופ' איתמר גרוטו שהגיע לכאן לסיוור, שנכון להחריג גם את נושא המתקנים. כמובן, הכול תלוי בתקן, הכול על פי הוראות התו הסגול. ואני אגיד יותר מזה: הכול תלוי גם באיך אנחנו מחריגים את העניין, כי השקענו השקעה מטורפת – הקמנו מטה קורונה, הקמנו חמ"ל קורונה, יש לנו סיירת קורונה שעובדת עכשיו עם 25 אנשים, אנחנו מפתחים אפליקציה, נותנים ערכות לכל תייר ותייר. עושים את כל הפעולות כדי לצמצם עד כמה שרק ניתן את ההידבקות בעיר אילת, ולשמחתנו בשלב הזה אנחנו עדיין במצב טוב.

לכן אם לא רוצים לחסל את העיר כלכלית, חייבים להחריג את אילת, כי שוב, אין דומה לעיר אילת, אין עיר שיוזעת בנקודת הזמן הזו לארח כל כך הרבה אנשים, ובעיקר בעיקר לשמש כוונטיל לתושבי מדינת ישראל, ברצותם להגיע לאילת. דרך אגב, מה שאני אומר זה נכון גם לים המלח ואולי גם לטבריה,

אני לא מדבר בשמם. לכן אני חושב שצריך בהחלט להחריג את העיר אילת, ולתת לנו להמשיך לחיות. לא נוכל לחיות עם סגר נוסף, אני אומר את זה. זו טלטלה שלא נוכל להכיל אותה.

ולכן אני רוצה לבקש ממך, גברתי היושבת-ראש, מחבריי חברי הכנסת שמכירים היטב את העיר, אני יודע שלא פשוט לקבל החלטות כאלו, כי אז בא מיד השיקול של החלטות גורפות, אבל אני חושב שבמקרה הזה יש יותר מהיגיון, צדק, שכל, ואם תרצו אפילו רגישות לעיר שלנו. עד כאן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, מאיר, על הדברים החשובים. אני רוצה רגע לשאול בהקשר של אילת את נציגי משרד המשפטים: לגבי האטרקציות התיירותיות, הם יושבים שם בגלל עניין טכני לגמרי של רישוי בהגדרה של מתקני שעשועים או משהו כזה.

נירה לאמעי רכלבסקי:

פארק שעשועים, שזה אסור לפי החוק.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

והם אטרקציות תיירותיות לכל דבר ועניין. איך אנחנו מחריגים אותם, בלי קשר רגע לשיח פה, כי גם זה חלק מהצו הגדול?

לילך וגנר:

ההגדרות בחוק ואחרי זה בצווים שמתקנים אותו הן לא הגדרות לפי חוק רישוי עסקים. זאת אומרת, אנחנו לא כבולים להגדרות שקיימות בחקיקה אחרת. הרעיון במתקני שעשועים, כמו שהוסבר כאן, וגם שונה בעקבות הערות שעלו בוועדה, היה המתקנים שאליהם חשופים ילדים קטנים, אשר משוטטים על המתקן ונוגעים בו, והכוונה הייתה למתקני שעשועים בגני שעשועים, וגם לגיימבורי שהוא בעל אותם מאפיינים של אותם ילדים קטנים עם אותם נוזלים, היו פה תיאורים מאוד קונקרטיים לגבי הסיכון שנוצר.

אני מניחה שמתקנים שאינם עונים על התיאור הזה, אינם עונים להגדרה של מתקני - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אפילו שברישוי הם מופיעים כמתקני שעשועים?

לילך וגנר:

אנחנו לא כבולים לנושא הרישוי. השאלה היא שוב מה מהות המתקן.

נינא כהן קרן:

אני רק רוצה לחדד: זה נכון מה שילך אמרה, שאין בהכרח חפיפה מוחלטת בין חוק רישוי עסקים לבין התקנות שלנו, ואמרנו למשל בעבר שמועדון, אם הוא פועל בדיוק כמו בר, בתקופה שברים יכלו לפעול, אז הוא יכול להמשיך לפעול, בלי ריקודים וכו'. במקרה הזה לרוב כן יש חפיפה, גם אם אני מסתכלת על מבחן הפעילות המהותית בעסק וגם על סוג הרישיון שקיים. מתקני שעשועים, שהם לפי הרישיון מתקני שעשועים, הם בפועל באמת מתקני שעשועים. אטרקציה תיירותית זה יכול להיות כל מיני דברים אחרים: זה יכול להיות טיול ג'יפים, זה יכול להיות קיאקים, יכול להיות כל מיני דברים אחרים שהם כן אטרקציה תיירותית, הם לא מתקני שעשועים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל תיקחי למשל את המתקן הזה, שלא הייתי עולה עליו וגם הילדים שלי לא הייתי רוצה שיעלו עליו, אז אני לא מייצגת שום דבר אישי, אבל של המספריים האלה והכדור - - -

איתמר גרוטו:

אז בנינו לזה מתווה, אבל צריך לשנות את התקנות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבריה, זו אטרקציה תיירותית פר אקסלנס.

איתמר גרוטו:

הייתי באילת ואישרנו מתקן מתקן, אבל צריך פשוט לשנות את התקנות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אנחנו יכולים לשנות את זה פה?

לילך וגנר:

בעיניי לא צריך לשנות את התקנות אלא את ההנחיות.

איתמר גרוטו:

ההנחיות קיימות.

לילך וגנר:

אז אם יש הנחיות, מבחינתי, שוב, מבחינת העבירות הפליליות, אני לא כבולה לרישוי עסקים.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אבל אתם יכולים לתת ספציפית אפשרות לא לאכוף שם, אם זה משהו באמת ספציפי.

לילך וגנר:

לא צריך לתת הנחיה לא לאכוף אם זה לא נכנס להגדרה.

איתמר גרוטו:

- - - על ידי משרד הבריאות.

לילך וגנר:

לא, מה פתאום, זה לא קשור להנחיות אי אכיפה. אם זה לא נכנס להגדרה של מתקן שעשועים לפי ההנחיות של משרד הבריאות, אז זה לא מתקן שעשועים, זה עניין של הנחיות של משרד הבריאות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל ההנחיות יושבות הרבה פעמים על הרישוי, כי זאת הדרך הפשוטה שלהם - - - את זה.

נינא כהן קרן:

אנחנו ניסינו לחשוב בכיוון הזה. זה מייצר הרבה אי בהירות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם ככה יש אי בהירות.

ניגא כהן קרו:

פארקי שעשועים, בסוף גם יש בהם את אותם מתקנים, כמו שיש למשל - - -

מאיר יצחק הלוי:

אני יכול להתערב רגע, גברתי?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן.

מאיר יצחק הלוי:

אני רוצה רק להגיד משפט אחד, ברשותכם: בואו נעזוב רגע את הסעיפים ואת התקנון ואת החוקים, ככל שנפזר יותר אנשים במתקנים, כמובן שהמתקנים חייבים להיות על פי תו התקן, נפזר אותם, וכל מה שנמצא מזרחית לכביש 90 זו אטרקציה מבחינתנו. ככל שנפזר אותם יותר, ונעבוד בצורה מסודרת, הראינו את זה לפרופ' גרוטו, אני יכול להניח שאנחנו מצמצמים בכך את נושא ההידבקות ולא מגבירים אותו. ואני חושב שבסוף בסוף זה ההיגיון והשכל הישר. מה אנחנו רוצים, לרכז אותם או לפזר אותם? יש לנו עשרות מתקנים. מה שעם פוטנציאל הדבקה לילדים, נסיר אותו מסדר-היום, מה שלא – נאפשר את הפעילות, זה מה שאני רוצה להגיד. ובכך נפזר כמה שיותר את האוכלוסייה הרבה שמגיעה אלינו, לשמחתנו. יש כאן היגיון פשוט מאוד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. אני מסכימה לגמרי, צריך למצוא פה פתרון, זה עוד מעבר להגבלות האלה, אבל חייבים למצוא פתרון. כי בסוף, אני מוכרחה לומר לכם, אלוהים עדי שבאתי בנפש חפצה לשמוע פה הכול, וככל שאנחנו מתקדמים בדיון אני מגלה שיש פה כשל לוגי. יש פה כשל לוגי. גם האמירה שאמרתי: טוב, אולי בכל זאת, של למנוע התקהלויות, אז יוצא שאנחנו מפזרים אותם ממקום אחד, אבל זורקים את כולם למקום אחר. אנחנו יוצרים איזשהם התקהלויות במקום באמת לרווח את המרחבים הגאוגרפיים שבהם יכולים להיות אנשים.

איתמר גרוטו:

זה לגבי סופי שבוע את מתכוונת?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בעיקר לגבי סופי שבוע. אבל לצורך העניין, האטרקציות הן בבעיה כל השבוע, כי מתקני שעשועים מוחרגים כל השבוע.

איתמר גרוטו:

טוב, זה נפתור, זה רק עניין משפטי - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז גם שם יש לנו. בקיצור, איך שאני לא חופרת, אני מוצאת שיש פה כשל לוגי. אני אומרת לכם: קשה לי עם זה.

איתמר גרוטו:

עצם הווירוס הוא כשל לוגי אחד גדול, מה לעשות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נציג האוצר, לב, אנחנו איתך. אני אשמח בבקשה לשמוע התייחסות לענפים השונים שאנחנו מדברים כאן על המגבלות שלהם, כולל התייחסות לסגר בסופי שבוע בנפרד, מבחינת ההשלכות של זה על

המשק, היקף המשפחות שבעצם נפגעת הפרנסה שלהם בצורה דרמטית. תן לנו בבקשה נתונים. אנחנו רוצים בסוף להבין את הנזק הכלכלי מול התועלת הרפואית, זאת המטרה בעצם של הדיון.

לב דרוקר:

שלום לכולם, אני סגן הכלכלנית הראשית במשרד האוצר. ואני רוצה לתת לכם מספר נתונים בהמשך לבקשה. אז חשוב לי להתחיל מזה שדובר קודם כול על מועסקים. והענפים שהמועסקים האלה נמצאים בהם נפגעו בצורה מאוד משמעותית בגל הראשון. אני אתן לכם דוגמה, בענף המסעדות ובתי הקפה מועסקים קרוב ל-156,000 איש, ובענף הזה יש גם 11,000 עצמאים שאין להם תעסוקה כשכירים. זאת אומרת, זה 11,000 עצמאים שהם רק בתחום הזה. ובגל הראשון 51,000 מתוך העובדים האלה יצאו לחל"ת. זאת אומרת, קרוב לשליש. בענף של חדרי הכושר מועסקים 6,000 איש כשכירים, יש קרוב ל-5,000 עצמאים, שהם גם בענפים נוספים, אי-אפשר ממש לפלח בצורה כזאת מדויקת.

קריאה:

זה נתון לא נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, לב, איך יכול להיות 6,000 איש, אם יש לנו פה נציגה של "הולמס פלייס" - - -

קרן שתוי:

אצלי ב"הולמס פלייס" – 3,200 עובדים מועסקים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רק אצלה לבד.

קרן שתוי:

הענף מעסיק מעל 100,000 אנשים. מאיפה הנתונים האלה? אני לא יודעת.

לב דרוקר:

אלה הנתונים של פילוח - - -

קריאה:

אם יורשה לי, סטודיו C עם 800.

לב דרוקר:

טוב, אז החברות הגדולות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם הגיונית זה לא נשמע נכון. קחו בחשבון גם, אני רק רוצה להזכיר, שבחדר כושר יש - - -

קרן שתוי:

לא פלא שרוצים לסגור אותנו, מסתבר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה. יש שם מאמנים, יש שם אנשים שמפעילים חוגים.

קריאה:

פיזיותרפיסטים, יש מדריכים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זאת אומרת, זה ענף שלם. עובדי ניקיון, מזכירות.

קרן שתוי:

יש לי דוח BDI.

לב דרוקר:

שוב, מדובר בחלוקה הקיימת, כפי שהיא קיימת גם בנתוני רשות המיסים, זה מספרים מאוד מאוד מפולחים, וגם בנתוני הלמ"ס. וזה האומדנים שקיימים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, לב, אתה מקבל בשוויון נפש את המספר הזה, אחרי שאומרים לך שבארגון אחד יש 3,000?

לב דרוקר:

אז כאמור, בענף של מסעדות ובתי קפה יש 156,000 עובדים. יצאו משם הרבה מאוד לחל"ת, 51,000.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה מתאים, זה מתאים.

קריאה:

אל תקריא. הוא מקריא לנו.

לב דרוקר:

בענף של חדרי כושר זה 6,000 שכירים ו-5,000 עצמאים. מתוך השכירים בלבד יצאו 2,800 לחל"ת, זה שיעור השבתה מאוד גדול. וזה גוזר נזק משמעותי מבחינת התוצר. צריך להבין, שלפי התחזיות שלנו כלכלת ישראל השנה תתכווץ ב-5.9%, נתון חסר תקדים בהשוואה בין-לאומית.

זה מאוד משפיע גם על שנה הבאה, כי שנה הבאה בתרחיש היותר אופטימי שלנו אנחנו כן צומחים ב-5.7%. אבל ככל שתמונת ההשפעה על הפעילות הכלכלית תמשיך להיות שלילית, אז אנחנו צופים שיעורי צמיחה הרבה יותר נמוכים, באזור ה-2.2%.

עכשיו, לגבי הסופי-שבוע, צריך להבין שצריכה פרטית זה מנוע מאוד מרכזי של המשק. 55% מהתוצר זה על הצריכה הפרטית. וכשאנחנו מסתכלים על סופי שבוע, אז כמובן צריך להפריד בין שישי לשבת, כי חלק מהאוכלוסייה שומרים שבת ולכן הצריכה פחותה יותר.

אז סך כל האומדן שלנו מדבר על זה שהצריכה הפרטית, אם יהיה סגר כולל על כל הפעילויות – שוב, קשה מאוד להפריד בין הפעילויות השונות – אז יום השבת לבד זה סדר גודל של 300 מיליון שקל ביום, ואם נחליט גם את יום שישי אז זה תוספת של 550 מיליון שקל ליום.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תחזור בבקשה, לב.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

מיליארד שקל.

לב דרוקר:

זה אומדנים מאוד משמעותיים. צריך להבין שאת אומדן הצמיחה שנתתי לכם ושאנחנו מגבשים אותו זה עוד לפני המגבלות, וככל שיש מגבלות אז הפגיעה בתוצר ובתעסוקה תהיה יותר משמעותית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, לב, יש לנו פה שאלה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תחזור בבקשה, אתה אמרת מספר שאנחנו לא הספקנו לקלוט. אם הסגר יהיה יום שישי, שבת – תחזור על הנתונים האלה, מה שעכשיו אמרת.

לב דרוקר:

מה שאני אומר, וזה מבוסס עם על הנחות וגם במידה מסוימת על נתונים של רכישת כרטיסי אשראי: אם תיסגר הפעילות, אבל כל הפעילות, כי אין מספיק חלוקה לענפים של צריכה פרטית, אבל אם כל הפעילות, בדגש על צריכה שוטפת, תיסגר ביום השבת, המשק יפסיד 300 מיליון שקל מהתוצר על יום השבתה. ככל שיתווסף לזה גם יום שישי וכל השבוע יושבת, אז ל-300 צריך להוסיף גם 550. כך שסדר גודל העלות הכוללת של ההשבתה, כאמור השבתה כוללת, עומדת על סדר גודל בין 850 למיליארד שקל לסוף השבוע כולו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זאת אומרת, הסגר הזה יכול לעלות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אבל הסגר מתחיל ב-17:00 אחר הצהריים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

רגע, אתה מדבר על יום שישי מהבוקר?

לב דרוקר:

תראו, בכנות, אני כלכלן מקרו. היכולת להפריד לימים היא קשה, היכולת להפריד לשעות היא בלתי אפשרית.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הבנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל שבת זה 300 מיליון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל קחי את הערב ביום שישי שזה מסעדות - - -

קרן שתוי:

יפעת, זה מאוד חשוב בעיניי לתקן את הנתון על עובדי חדר הכושר. ויושבים פה שלושת הנציגים של החברות הכי גדולות, וסטלה שיש לה קצת פחות, חיים יש עוד 850.

קריאות:

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אי-אפשר לשמוע ככה את כולם, חברים. קרן, בבקשה.

קרן שתוי:

ליובל פה מפרופיט לימיני יש 1,000 עובדים, לי יש 3,200 ולחיים 850. וזה רק שלוש הרשתות, בתוכנו יש כ-100 מועדונים. סך הכול במדינת ישראל יש מעל 1,700 מועדונים, כשכל אחד מהם - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כולל הסטודיו זה 2,000.

קרן שתוי:

נכון. ושכל אחד מהם מעסיק בין 20 ל-120, כשהגדולים שלי, הקאנטרים הגדולים, חדרי הכושר הגדולים מעסיקים – זאת אומרת, המספר הזה אין בו שום היגיון. הוא מכעיס, מכיוון שעולה פה השאלה: האם זו הסיבה שבגינה כשהחליטו לסגור, ורצו לעשות איזה עלה תאנה, אמרו: יאללה, זה ענף שלא תורם לכלכלה, אין בו מספיק מועסקים, בוא נסגור אותו ונשתיק את כולם. וזה לא הגיוני בעיניי, מכיוון שאנחנו פעלנו מאוד קשה לעמוד בתו הסגול. ואז מגיעים ממשרד הכלכלה ומספרים לי, שבענף כולו יש 6,000 עובדים. זאת בדיחה לא מצחיקה, פשוט לא מצחיקה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כמה לפי הערכתך?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. תודה רבה. תראו, חברים, יש לנו פה עוד דוברים, אבל אני מקבלת מהחברים בקשה לצאת להפסקה, כי אנחנו אחרי יותר משלוש שעות דיון. אנחנו נצא להפסקה של חצי שעה, יש לנו גם את שי ברמן מהמסעדות שרוצה לדבר, ואנחנו נרצה לשמוע נציגים נוספים.

לילך וגנר:

הבעיה שלנו שיש לנו ב-17:00 את הדיון בוועדת החוקה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו נחזור לפה ב-15:35. עד 17:00 אנחנו נסיים את זה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

נצביע היום?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא יודעת. בואו נתקדם.

אוקיי, אנחנו יוצאים להפסקה עד 15:35.

(הישיבה נפסקה בשעה 15:09 ונתחדשה בשעה 15:54).

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו פותחים את המשך הדיון בצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020. אנחנו תיכף נשמע את שי ברמן, שביקש לדבר עוד בחלקו הראשון של הדיון, אבל לפני כן נמצא איתנו סגן השר יואב קיש. בבקשה, אם יש לך דברים לומר, ואחר כך יש לנו מספר שאלות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תודה ליושבת-ראש. חברות וחברי הכנסת, אני יודע שהיה פה דיון ארוך ומעמיק, ואני חושב שזו גם נקודת זכות כמובן גם לעבודת הכנסת, ואני בהחלט חושב שחשוב שיהיה פיקוח ראוי על עבודת הממשלה. אני גם יכול לומר שיש חברות וחברי כנסת שחושבים הפוך ממני או מעמדת הממשלה, וזה גם לגיטימי. פשוט כן חשוב לי שהתמונה שלנו תוצג. וגם היה פה המשנה גרוטו ואמר בנושא הדברים הבריאותיים, חשוב לי להביא רגע את עמדת משרד הבריאות. אני יודע שהנקודות שעלו פה לדיון זה קודם כול נושא הים והשאלה מדוע לסגור את הים.

אני רק רוצה להגיד מילה אחת לפני שאני מתחיל ולעשות הפרדה בין אירוע של סגר, שאירוע של סגר זה לא המקרה שאנחנו מדברים עליו פה. אנחנו מדברים על אירוע של מגבלות במרחב הציבורי, זה לא סגר. ואז עלתה השאלה: מדוע לסגור את הים? אני אומר בצורה הכי ברורה: משרד הבריאות מתייחס לים כמקום עם סיכון מאוד נמוך, ואין לו אינטרס לסגור עם הים. דרך אגב, גם הבריכות.

איפה הבעיה שלנו בים ובבריכות? זה רק במקומות שבהם הים הופך להיות התקהלות המונית. דרך אגב, חפ"י כינרת, לצערי, בעניין הזה דוגמה לא טובה למקום שבו, למרות שהוא פתוח, ההמון שמגיע לשם ומצופף חפצים מסוימים מייצר אירועי הדבקה.

מרב מיכאלי (העבודה):

חופים הם לפעמים געגועים לנחל – סליחה, אתה עם החפצים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני באמת מדבר ברצינות.

מרב מיכאלי (העבודה):

אני גם מדברת ברצינות, רק חופים ולא חפצים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסדר. לנקודה מהותית, אני מבין שבנושא הזה, אני חושב שאנחנו כן, ופה אני גם אמליץ לממשלה, לחפש מתווה שכן יאפשר להשאיר את חופי הים פתוחים, ויאפשר בכפוף לכך שיימנעו ההתקהלויות. ואני יכול להגיד לכם, לתת לכם דוגמה, אני לא בטוח שזה הדבר הנכון, שבתקופה שבבת ים הייתה בעיה של התפרצות וראש העיר הטיל מגבלות בעצמו על הכניסה לים, ואפשר לשקול את הדברים האלה ברמה הזו. אני מקבל את זה, זה משהו שאני גם אבקש מהממשלה לראות אם אפשר להתכנס לעניין הזה.

שני דברים נוספים שעלו פה לדיון, אחד זה חדרי הכושר והשני זה המסעדות. אני חושב שההבנה שלכם במסעדות, לפחות כך הבנתי, שבתוך החלל של המסעדה זה מקום עם סיכון גבוה, ודובר רק אולי על אפשרות של יציאה לישיבה לאכול בחוץ. לגבי זה אני חייב לומר גם פה את עמדת משרד הבריאות: ברור שככל שמקפידים על ריחוק וגם בחוץ, אתה מקטין את הסיכון. אבל אי-אפשר להשוות פעילות עם מסכות בחוץ לפעילות ללא מסכות ואכילה. אתה עדיין בסיכון.

עכשיו, מצד אחד אתה יכול להגיד: רגע, אבל אם אני במשפחה הגרעינית שם זה לא משנה בעצם. וזה נכון. אבל מה המשמעות אם אנחנו משאירים אכילה במסעדות בחוץ? שבצוהריים מהמשרדים – אנחנו אוסרים עליהם היום לאכול בתוך המשרדים בחדרי אוכל – הם ירדו למטה לאכול. אותם עובדים יתקהלו סביב האוכל ויאכלו וייצרו הדבקה. עכשיו, מגיעה גם מלצרית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל הם ממילא קפסולה? ממילא גם בתוך מקום העבודה הם עובדים ביחד.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, לא נכון, כי יכול להיות שההוא בחדר הזה, מופרד מהחדר הזה, ובצוהריים אנחנו אמרנו להם: במשרד אל תאכלו ביחד, תאכלו בחדרים, וסגרנו את חדרי האוכל, אבל אם המסעדה למטה וה"תן ביס" פתוח, אז הם כולם ירדו למטה ויאכלו. אני מדבר, עוד פעם, ברמת הכלל והסיכון, על מה אנחנו מדברים ברמות החשיפה הבריאותיות.

אותו דבר גם בנושא של הערבים. הרי זה לא אכיף ולא ניתן להגיד: רק משפחה גרעינית במסעדה בחוץ.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל גם חברים. ואז הם יכולים להיפגש בבית.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל המסעדות בדרך כלל עובדות במשלוחים, ועכשיו עוד יותר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא נכון, יש לך את כל האזורים של רמת החייל וכל האזורים של ההייטק, עם הרבה "תן ביסים" בהרצליה, שזה יופי של עסק, אני לא בא בטענות, וזה מצוין. אבל אם אנחנו אומרים להם: אל תאכלו ביחד במשרד שלכם, הדבר הבא שיקרה, אם המסעדות פתוחות, זה שהם ירדו למטה ויאכלו ביחד.

עכשיו, גם המלצרית, פעם אחת היא מקפידה על המסכה, פעם אחת לא. אתה באירוע שאתה רוצה לעצור הדבקה, מה לעשות, ויש לזה מחיר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לכמה זמן את סוגר מסעדות?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

שנייה, אני תיכף אענה לך.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כי אתה מבין שהקורונה לא הסתיימה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כל עוד אני לא רואה מגמת ירידה, אני חייב, אם את כבר שואלת אותי, רק להחמיר. זאת אומרת, אם את שואלת אותי מה השאלה, זה האם יהיה סגר, לא מתי אתה פותח את המסעדות, כי אני עוד לא רואה מגמה של ירידה בתחלואה. את זה הראה לכם פה מצוין גרוטו, אני לא אחזור על זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, הנתונים פה - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אבל אני יודע שאת ואני חלוקים לגמרי על - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל הנתונים פה לא הצדיקו את המהלך של המגבלות. אגב, גם כל המומחים, כולל ניירות עמדה שקיבלנו מרופאים ורופאות וחוקרים בתחום והכול, אמרו שמגבלות של סגר לא מוצדקות בנתונים שאנחנו נמצאים בהם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסדר, אנחנו עוד לא בסגר כרגע. אמרתי שאני מקווה שלא נהיה בסגר. ויותר מזה אני אומר: המהלכים האלה שאנחנו כן רוצים להעביר, מטרתם למנוע סגר. עכשיו אנחנו מנסים את זה - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אז למה פתחתם את המסעדות עד יום שלישי למשל?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, דיברנו על זה, זה מהלך שהוא נכון. חבר כנסת ג'אבר, יש היגיון, כי אנשים נתקעו עם מלאי.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

יש היגיון. אם מותר לפתוח בין שישי ליום שלישי, אז כנראה שמותר גם אחרי זה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

ג'אבר, אז בוא נפתח את הכול. עזוב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה האיזון.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

עוד פעם, אני מנסה להסביר, ואני נוגע בנקודות שאתם ביקשתם. על היס דיברנו, על המסעדות, הסברתי מדוע אני אומר לכם, וגם עם אנשי המקצוע, לא השתכנענו שבאכילה בחוץ זה אירוע לא מסוכן. דרך אגב, ואפשר לקבל גם ביקורת בכיוון הכלכלי. זה אומנם לא תחת אחריותי, אבל מסעדות, להגביל אותן למשלוחים ו-take away ולפצות, אני חושב שזה המתווה הנכון בנקודת הזמן הזאת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל איזה פיצוי נותנים להם? רגע, סגן השר, אנחנו הרי רואים גם את הביקורת - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אבל לזה אני לא רוצה להיכנס. את שואלת אותי. רגע, נקודה אחרונה, ובזה אני אסיים. בנושא חדרי הכושר: אני גם מבין שזה איזשהו משהו שאנחנו גוררים אותו גם מפעם שעברה. ואני חייב לומר גם לכנסת, וישב פה רז נזרי, זה לא שבגלל שאמרתם לנו לא אז עכשיו באים לעשות כן. זה לא המצב. אני אומר בכנות. המצב הוא שאם, לצורך העניין, לא היינו רואים עלייה בתחלואה, אז אין ברירה, הכנסת החליטה שרוצים להשאיר אז נשאר. אני לא מתווכח. אני רק אומר: אנחנו בסיטואציה שאתם רואים שאנחנו הולכים להחמרה. זה לא שלא הלכנו להחמרה.

אז ברמה הלוגית צריך להבין, שאם הולכים להחמרה אז יש לנו פה דברים. לפחות לתפיסתנו, אולי אנחנו טועים לגמרי. אבל חשוב לי להבהיר שזה לא נובע מזה שאנחנו חס וחלילה עושים פה איזה משחק של override לוועדה. ממש לא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אני לא שם.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

ולכן אני רק רוצה להסביר את התפיסה הבסיסית שלנו. וגם יש לי ביקורת לא מועטה כלפי העבודה שלי ושלנו במשרד הבריאות בנושא הנתונים. אני אומר עוד פעם את הדבר הבסיסי שאתם חייבים להבין: אנשים לא יודעים איפה הם נדבקו. אם הוא נדבק כי אחותו הייתה חולה או שאמא שלו, אז הוא מניח שהוא משם. דרך אגב, לא בטוח שזה נכון. אבל אם נוצר חולה, הוא עכשיו צריך לחשוב, האם זה קרה כשהוא היה בים או כשהוא היה במסעדה או בעבודה, או שהבן שלו שבכלל היה אסימפטומטי נדבק והדביק אותו. הוא לא יודע, זו האמת.

לפעמים יש לנו מזל שבחקירה האפידמיולוגית במערכת המחשב – כולם חושבים שאין מערכת מחשב – במערכת המחשב עושים הצלבה, ההוא אומר הייתי בחדר כושר כזה, אחד אחר גם נדבק, אומר: הייתי בחדר כושר כזה באותו זמן, סבירות מסוימת – דרך אגב, זה גם לא אומר שזה שם, נכון? למה שאני אחליט? אבל סבירות שאם מצאנו כמה חולים שהיו ביחד באותו חדר כושר, יכול להיות שהיה שם אירוע.

עכשיו, אני אומר בכנות: אין מידע – לא רק בישראל, בכל העולם. נתונים כמו שאתם מבקשים – תביא לי את המספרים – זה קיים בשוליים, זה לא המידע המרכזי. אין תמונת מצב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

לא, אבל, סגן השר, בוא ניקח את הנתונים הכלליים, עזוב רגע את הנתונים של חדרי כושר ובריכות. הבנו את הרעיון שאין נתונים ספציפיים, זה שיח אחר של החקירות האפידמיולוגיות. אנחנו יודעים שחדרי כושר זה גם בריאות. יש פה אלמנט בריאותי נוסף, חוץ מבריאות הנפש וכל הדברים האלה, יש פה אלמנט בריאותי פיזי שלא קשור לקורונה. אנחנו נמצאים כאילו במקום של 400 מתים בכל החצי שנה הזאת, ששוב כל אחד מהם זה עולם ומלואו, שחלילה לא יישמע אחרת, אבל אנחנו מוכנים שימותו או שיהיו חולים בכל דבר אחר, העיקר לא בקורונה. התחושה היא כל הזמן שאנחנו באיזשהו סטרס כזה, שאנחנו לא מוכנים שיהיו חולים בקורונה, שיידבקו בקורונה, שימותו מקורונה, אבל הבריאות הפיזית האחרת היא לא - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

זה לא המצב. אני חייב לתאר לך את המצב איך שאני - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

כי בסוף אנחנו אומרים לאנשים: אל תעשו כושר, כשאנחנו יודעים שזה בסיס לבריאות.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אנשים יידבקו בקורונה, וחס וחלילה גם אנשים ימותו מקורונה, נקודה. עוד פעם, אני לא רוצה להיכנס, חס וחלילה, לוויכוח עם חברת הכנסת יוליה מלינובסקי. אז, יוליה, אני אומר את דעתי, אני יודע שאת לא מסכימה, תני לי רק - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

אני שותקת, אתה שם לב.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לא, כי אני יודע מה הולך להיות. בנייתו שלנו ובקצב ההאצה ובגרפים, ובהצטרפות החולים הקשים, לא יודע אם ראיתם פה את החולים הקשים החדשים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

כן, אבל האחרים יוצאים, אין פה ליניאריות. זה לא שהם חולים קשים, מונשמים, מתים.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לא אמרתי, חלק מתים וחלק מבריאים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

חלק קטן.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אבל אנחנו עד עכשיו בחודש יולי עם יותר חולים קשים חדשים משהיה לנו - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

לא, בגלל השינוי בקריטריון.

קריאה :

שינו את הפרמטרים, יואב.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

גם לגבי זה, המספר שזה השפיע זה בין 5% ל-10%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אבל בצבירה אין לנו את זה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

40%.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

מה? גרוטו אמר 40%? אל תגידי גרוטו אמר 40%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

לא, גרוטו לא אמר את זה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

לא, גרוטו אמר : לא 240 אלא 200.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אנחנו ב-386 חולים חדשים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

פרופ' מטות ששינוי הקריטריונים השפיע ב-40%.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אז אני אומר לך מה אני יודע ומה בדקתי : כשהיינו ב-178 חולים שהגיעו לסף – אני לא מדבר על חדשים – היו 178, זה היה בדיוק ביום שבו ביקשנו לשנות את התקן, בעקבות החלטת ארגון הבריאות העולמי, שהתקבל גם בישראל, שאלתי : כמה חולים היו לנו אם היינו נשארים בישן? התשובה הייתה : 170. אז זה היה 8 על 170.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל כל יום מתווספים חדשים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

נכון, אז אמרתי: זה בין 5% ל-10%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, גם בנתונים של המתווספים החדשים, למרות שאחרים נגרעים, זאת אומרת שהם גם מבריאים, זה לא שזה - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

חלקם מתים, חלקם מבריאים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חלקם הקטן. בסוף אנחנו בודקים באחוזים את הדברים האלה, וסליחה שאני מדברת במספרים על אנשים ועל החיים שלהם. אבל גם הציגו לנו פה גרף, שמספר המתווספים הולך וקטן. זאת אומרת, אנחנו רואים האטה גם שם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

איפה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

במספר החולים הקשים שמתווספים מדי יום.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

מה פתאום?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תציג את זה. גם בגרפים שאתם הצגתם אנחנו רואים את זה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בבקשה, אני אשמח לראות.

קריאה:

מטות הציגה את זה.

קריאה:

לא משרד הבריאות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני חייב לומר לכם, שיש נושא של ויסות חולים גם בין בתי החולים. יכול להיות שטעינו ובאיכילוב המצב קל. תרימי טלפון להדסה, דברו עם בתי חולים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אבל יש עוד בתי חולים גם בארץ שהם בתת-תפוסה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רגע, אני רוצה לענות לך. נכון לעכשיו מספר החולים קשים – 253. אני לא יודע על איזה מספרים אתם מדברים, זה המספר עכשיו. משעה לשעה המספרים עולים. ואני אומר לכם: איכילוב מסתכל על תמונת המבט שלו. זה שיש לו 17, מחר יהיו לו 25. למה? כי הוא צריך להיות עם 10% ממערכת החולים הקשים במדינת ישראל. יש ויסותים. יש מחלקות שכורעות כבר עכשיו. אנחנו מטפלים באשפוז הזה, זו משימה מאוד משמעותית וחשוב שנעשה אותה.

אבל המשימה המרכזית, ופה אני חייב לומר לכם, כנראה ההבנה שלנו, שאנחנו במגה אירוע, שאם לא נעצור אותו עכשיו, עוד שבוע-שבועיים זה בוודאות סגר. ואם לא נעצור אותו בסגר, אנחנו באירוע - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אמרו את זה גם לפני שבועיים, ואנחנו לא בדרמה הזאת.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא. את רואה, המספרים עולים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, לפני שבועיים אמרו בדיוק את אותו דבר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אין לך מגה אירוע, יש לך מגה כישלון.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

טוב, אני מאוד מקווה שאני טועה. באמת אומר לכם את זה. ההרגשה שלנו, שהטנקים ברמת הגולן שועטים, וכשאנחנו רוצים להביא את התגבורת – לא נותנים לנו.

קריאה:

כל זה מחדרי כושר?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בוודאי. חדרי כושר וים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יואב, אבל הטעויות שלנו, בסוף אנחנו הורסים פה ענפים שלמים, את הכלכלה, על הטעויות האלה. באמת, אני מבין את ההתלבטות, אבל כמו שאמרתי, ביקשתי שיהיה גם גרף על התאבדויות. אנחנו לא מדברים על זה, אבל זה גם חיי אדם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני מסכים איתך שהמחיר הכלכלי הוא סופר כבד - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אומר לך מה הוצג פה על ידי משרד האוצר.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

רגע, אבל לא סיימתי עוד - - -

קריאה:

- - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

סליחה, אני מבקשת לא להתפרץ בצדדים, כי אני אאלץ להוציא אתכם. אני מבקשת לטפל פה.

סטלה וינשטיין :

- - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

סטלה, אני מבקשת ממך. דיבר נציג משרד האוצר על כך שרק במסעדות זה 150,000 אנשים שאוכלים מזה, זה 150,000 בתי אב שאוכלים מזה. ועוד לא נכנסתי לחדרי הכושר, אגב, ששם הוא דיבר על 6,000 שכירים ועוד 5,000 עצמאיים, כשפה אנחנו שומעים על מספרים של 110,000. למה? רק מי שיושב כאן בחדר, והם מייצגים שלושה מרכזים, זה 3,000 ועוד 1,000 והיה פה עוד 800, תעשה את החשבון.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני לא מבין, את מנסה להגיד לי שאין מחיר כלכלי? זה ברור לי שיש מחיר כלכלי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

לא, אני מנסה לשאול אותך, אם התועלת הרפואית הבריאותית שאנחנו נשיג עכשיו מהשבתה של כל הדבר הזה, היא באמת שווה את הנזק הכלכלי והנפשי והחברתי העצום, והמצוקה שאנשים נכנסים אליה.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אז אני אומר עוד פעם: זה שחדרי כושר זה מקום שמדבק ברמה האפידמיולוגית - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אף אחד לא יודע להגיד.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

אבל אין לך נתונים. אתה לא יכול לקבוע את זה, יואב. אתה משער שזה מדבק.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לא, אני לא משער. אני לא משער. אני יכול להביא, ואני חושב שגם גרוטו הציג פה, ניתוח, כולל מקרים ספציפיים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

מותר לעשות כושר בחוץ? מותר להם להוציא את המכשירים ולעשות כושר בחוץ?

סגן שר הבריאות יואב קיש :

כשאתה בחוץ זה אחרת לגמרי. לא יודע, אולי זה פתרון שאפשר לחשוב עליו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

כל הספינינג למיניהם, הם אומרים : אני עושה את זה - - - בחוץ.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

יפעת, אין ספק שאם הייתי יכול לעשות כושר בחוץ עם מסכות, אני באירוע אחר. אבל אני לא יכול.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

רגע, סליחה.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לא, אתם לא נתתם לי להשלים משפט.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

לא, אנחנו כבר שמענו הכול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

בואי נאפשר לסגן השר.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

מילה אחרונה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

תסביר לי למה בבית מלון בחדר אוכל מותר - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

רגע, אבל עוד לא הגענו למסעדות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

תסביר לי למה בחור מסכן שהגיע מתאונת דרכים לאיכילוב, בגלל שהוא נפל מקורקינט, ובדקו אותו וגילו שיש לו גם נגיף בסוף, ופרופ' מטות אמרה שלצערי הרב כנראה שם יהיה סוף לא טוב, תרשמו אותו כמת מקורונה. אתה מבין שאתם מטעים אותנו?

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אוקיי. אז בואי רגע נאפשר לסגן השר לדבר. אני ממש מבקשת, גם אני לא אפריע לך, עד שתשלים את הדברים. בבקשה.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

תודה. אני אומר עוד פעם : אנחנו פשוט חלוקים בעמדותינו באופן בסיסי בנושא חדרי הכושר. אני לא חושב שמדינת ישראל בעניין הזה יחידה. גם בספרד, גם בקליפורניה, לדעתי גם בוונצואלה אם אני לא טועה, החליטו לסגור את חדרי הכושר כגורם שמהווה גורם בהדבקות.

עכשיו, זה ניתוח אפידימיולוגי, שאני אומר עוד פעם : נתונים ספציפיים אני מצטער שאני לא יכול לספק, אבל זו המציאות בסופו של דבר. כשאתה בחדר סגור עם מערכת אוורור סגורה, עם אנשים בלי מסכות, והם מזיעים ויורקים ומתאמצים, זה יותר מדבק. ויש הרבה מקרים גם של mega spreader כאלה בחדרי כושר, ואם לא הוצג לכם אני אבקש להעביר את זה, כי חשבתי שגרועו הצג את זה.

קריאה:

הציגו לנו את המקרה בדרום קוריאה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסדר, לא דרום קוריאה, יש בהרבה מקומות אחרים. אני אבקש שיציגו לכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא מצאנו שום סימוכין.

קריאות:

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כמו שאמרתם, אם היינו יכולים לאפשר כושר בחוץ עם מסכות, לא הייתה לי התנגדות לזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה צריך עם מסכות? הרי היום מותר לעשות כושר בחוץ בלי מסכות. וגם דיברנו על זה שבכלל אפשר ללכת בחוץ בלי מסכה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

שילכו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסוף אנחנו צריכים את ההיגיון. אני הולכת לבד עם בעלי, אני לא צריכה מסכה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז אני אגיד לך את ההיגיון, איך אנחנו מסתכלים על המגבלות. כשאתה בתוך חדר סגור, אתה באירוע שכרגע אנחנו מבקשים לבטל אותו, שלא יקרה, במינימום האפשרי. ולכן גם חדרי כושר נכנסים לזה. כשאתה בחוץ, מצדי אין לי בעיה שתהיה בחוץ בכל קונסטלציה. כל עוד אין התקהלות. את המקום של התקהלויות אנחנו מבקשים לבטל. זה בגדול הלוגיקה של משרד הבריאות.

אני חושב שאם זה יכול להתכנס לדברים שאתם אומרים, ולתקן את זה שהים יהיה פתוח במקומות שאפשר לא להתקהל – מצוין. גם בריכות. את שואלת אותי מה קרה בבתי המלון? ברמה הבריאותית, הייתה פה פשרה כלכלית, נקודה. אנחנו רצינו לסגור, והייתה פה פשרה כלכלית.

קרן שתוי:

אווה, אוה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר, זה מצוין, כי צריך בסוף לעשות את האיזונים.

קרן שתוי:

זה מצוין. אבל בסוף כל האירוע הזה קם ונופל - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל סליחה, קרן, את לא יכולה להתפרץ, אני מתנצלת. אנחנו אמרנו את הדברים. בסוף באמת הסיפור הוא איזון כלכלי, ואני שמחה שאם שם מצאנו את האיזון הכלכלי, צריך עוד פעם להזכיר את 270,000 בתי אב שאוכלים מהענפים האלה מול המספרים שאנחנו רואים בהדבקות וכו'.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

את דיברת איתי על פרופי מטות. אני יכול להגיד לך, שאם אני מקבל טלפון שבעלה חולה קורונה והיה שבוע בבית, ועכשיו מצבו החמיר ופונה באמבולנס, ושלוש שעות לא מכניסים אותו לאיכילוב כי יש להם בעיה, אז אני לא כל כך מבין מה הסיפור, אם אני צריך להתקשר למנהל בית החולים כדי שיכניסו את הבן-אדם מהאמבולנס. אז אני לא מבין את פרופי מטות עם כל הסיפור שלה, זה הכול.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

על מה אתה מדבר?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

על לחץ במחלקות קורונה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

האי-ספיקה של בתי חולים. יש עמדה גורפת של כל ראשי מערכת הבריאות, שאנחנו רחוקים מאוד ממצב של אי ספיקה בתוך בתי החולים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אנחנו רחוקים שתי הכפלות מאי ספיקה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מה אתה תעשה בחורף? מה אתה תעשה בחורף? מה תסגור בחורף?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אם את רוצה להיות פופוליסטית, בבקשה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, את זה נשאל ביום שלישי.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אגיד לך בצורה הכי פשוטה: אנחנו היום סביב ה-250 חולים קשים. אנחנו יכולים גם להתמודד עם 500, וגם אם זה יכפיל את עצמו עוד שבוע-שבועיים ל-1,000, נתמודד. אבל אם נגיע ל-1,000 בקצב כמו של עכשיו, של הכפלה, אז אנחנו נקרוס. הכי פשוט שיש בעולם. ותמשיכו עם - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה לשאול: אם אנחנו בעוד שבועיים לא נמצאים בקצב כזה של הכפלה, אנחנו נשחרר את המשק?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בוודאי שאם אנחנו נעצור את קצב ההדבקה ואת קצב ההכפלה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אם לא תהיה נבואת הזעם הזו, שכולנו מקווים שאנחנו לא נהיה שם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אנחנו נשחרר כשנראה ירידה, בסדר? שאלת אותי. אם אנחנו עדיין בעליה, אנחנו לא נוכל. אבל ברגע שנראה ירידה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה אתם סופרים? אתם סופרים מספרים נומינליים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

את יודעת איפה נראה את הירידה? באחוזים המאומתים. בינתיים אני רואה רק עלייה באחוזים המאומתים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא נכון.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

היה יום אחד שהייתה ירידה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל דיברו על זה – 50% עד 70% הם בכלל מאומתים אסימפטומטיים. זאת אומרת שהם בכלל לא צריכים את מערכת הבריאות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

מה זה קשור? הם מדבקים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל הם לא נמצאים בתוך מערכת הבריאות, אז אין לנו בעיה של ספיקה שם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אבל תפרידי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הוא מדבר על אחוז הבדיקות החיוביות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני יודעת על מה הוא מדבר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כמה היו הנתונים?

סגן שר הבריאות יואב קיש :

7% מאתמול. זה השיא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

7%. בבקשה. לא 7.8.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני לא זוכר, זה מתעדכן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

לא, אני אומרת לך, אתה צודק, שזה 7%.

קרן שתוי :

יפעת, תיקון קטן, בבקשה, זו לא התפרצות, כי זורקים פה נתונים לא נכונים ואז זה הופך להיות אמת, בספרד לא סגרו את חדרי הכושר. קטלוגיה, שמהווה 8% מספרד, נתנה באופן וולונטרי.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

נכון, בקטלוגיה.

קרן שתוי :

אבל זה פשוט מרגיז שזורקים פה נתונים סתם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

נקודה חשובה, למה לא הולכים ועושים לפי טבעות ירוקות? לצורך העניין, יש ערים שאין שם כמעט בכלל תחלואה. כמעט אין בכלל.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אין כמעט. יש לנו במעל 200 יישובים תחלואה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

בסדר, אבל יישובים גם שאין בכלל.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אתם יודעים בכמה ערים הייתה תחלואה בגל הראשון?

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

גם אם יש אחד או שניים, למה צריך לסגור את כל היישוב?

סגן שר הבריאות יואב קיש :

רגע, אתם יודעים בכמה ערים הייתה תחלואה בגל הראשון? 78 – אנחנו מעל 200 עכשיו. ולא שאני גאה בזה. אתם יודעים מה היה המספר האחרון בקווים האדומים שלנו? היה 250 חולים קשים. אני מסתכל עכשיו על המערכת, אמרתי לכם, 253, גם את זה חצינו. דיברנו על 100 נדבקים ביום, אנחנו מגיעים לקצב של 2,000 ביום.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז בוא נסגור הכול.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

יכול להיות שצריך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל, סגן השר, אם אנחנו נעשה מחר מבצע של בדיקות ונדגום 100,000 איש, יהיו לנו לשיטתכם 7,000 חולים עכשיו.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, יהיו פחות בוודאות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז עוד יותר אתה מחזק אותי. אבל בסוף אנחנו נבהלים מהמספרים הנומינליים, כשאנחנו רוצים לבדוק פה מגמות, זה מה שאני מנסה להבין. מבהיל אותי המספר הנומינלי? על 2,000 איש עכשיו אני לוקחת 270,000 בתי אב ואומרת להם: לכם לא תהיה פרנסה מחר בבוקר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

קודם כול, התשובה היא כן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כי המשמעות של הדבר הזה, שעוד שבוע את בפי שניים מספרים. זה כל המשמעות. קצב ההכפלה זה סופר קריטי. שאלתם מתי נשחרר. אני אומר לכם שנשחרר לא ברגע שאנחנו נראה שירדנו מפי שניים – ברגע שנתחיל לראות ירידה. זה השלב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה אומר שאנחנו הולכים שנה להיות סגורים בבית, ועכשיו בואו נהרוג את הנגיף?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, לא שנה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

שימותו, אבל לא מקורונה, מדברים אחרים. ואז אתם תהיו צדיקים.

אמיליה אניס:

סליחה, תיקחו מדינות כמו אוסטרליה ובריטניה, עד היום חדרי הכושר סגורים שם. ואוסטרליה זו מדינה שאנחנו כן מסתכלים עליה, ועדיין חדרי הכושר אצלם סגורים.

קרן שתוי:

באוסטרליה חדרי הכושר פתוחים. באוסטרליה, בגרמניה. באנגליה נפתחו ב-25. אמיליה, זה לא נכון.

אמיליה אניס:

תיקחו במדינות כמו אוסטרליה, ארצות הברית וקנדה, הם סגרו והם פותחים רק באותם מקומות שיש ירידה. אתם יודעים איפה זה פתוח בלי בעיה? בניו זילנד. כשאנחנו נגיע לאותם נתונים של ניו זילנד, אין לי ספק שכל חדרי הכושר יהיו פתוחים גם פה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ד"ר אמיליה, למה יש כל הזמן פערים בין הנתונים של מה שאתם מציגים לבין מה שאנחנו יודעים מהמציאות במקום אחר?

אמיליה אניס:

אז אני הסברתי לכם, שהנתונים שאנחנו מציגים אנחנו כותבים לאיזה שעה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, לא מדברת עכשיו על השעה הזאת. אני מדברת על זה שאתם אומרים שבמקום אחד זה סגור, ופתאום אנחנו מגלים שרק בעיר מסוימת זה סגור.

אמיליה אניס:

אני אסביר לך למה: כי יש דינמיקה. ברגע שיש ירידה בתחלואה – פותחים, ואם יש עוד פעם עלייה, אזי עוד פעם סוגרים. באותה מדינה יש הבדלים בין המחוזות השונים, כי יש הבדלים בתחלואה.

קרן שתוי:

אני חייבת להגיב, כמי שבאה מהעולם הזה. יפעת, בבקשה תני לי להגיב.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני יורד לוועדת החוקה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אני רוצה רגע לשאול אותך שאלה. בזריזות, כי אני רוצה לשאול את סגן השר.

קרן שתוי:

אם אומרים נתונים, זה לא בהכרח אמת. שימו לב, שווייץ פתחו שבוע לפנינו – הכול פתוח; אוסטרליה, פתחו ב-1 ביוני – הכול פתוח; גרמניה – הכול פתוח; פורטוגל וספרד – הכול פתוח, למעט ברצלונה, 8% מקטלונה, ששם זה וולונטרי לפתוח או לא. רגע, אני ממשיכה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, הנקודה ברורה. אתה מבין, סגן השר? יש פה כל הזמן פער במידע שזורם לוועדה - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני יודע שגרמניה בשלב שהם חוששים מגל שני - - -

קרן שתוי:

אבל הם לא סגרו את חדרי הכושר. לא רק את חדרי הכושר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

קרן, הנקודה ברורה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אוסטריה – עשיתי גוגל, הם פתוחים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תקשיבו, בסוף יש פה פער בין המידע שזורם לשולחן הוועדה לבין מה שקורה במציאות, ואני עוד פעם עומדת בדילמה. אם לפני חמש דקות, אני מודה ביושר, כמעט כבר השתכנעתי, ואמרתי: אוקיי, כנראה שאנחנו באירוע, ופתאום אני מגלה ששרד הבריאות נמצא במקום אחד, והעולם נמצא במקום אחר מבחינת האמיתות של המידע. וזה קשה, קשה עם זה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני לא יודע מה גילית שונה פה בחמש דקות האחרונות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אגיד לך, שלפני רגע אמרו לנו: אלה סגרו, אלה סגרו, אלה סגרו, ופתאום אנחנו מגלים שהם פתוחים, הם פתוחים, הם פתוחים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

קטלוניה סגרה, קליפורניה סגרה.

אמיליה אניס:

הם פתוחים וסוגרים כתלות במצב התחלואה. גם באוסטרליה כבר בדקו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

טוב, השאלה היא כזאת, סגן השר: אם אנחנו מצביעים היום על מה שאנחנו תמימי דעים לגביו שצריך לבטל אותו, ולגבי השאר מבקשים בקשה מהממשלה, או שאנחנו נגיש את כל הבקשות שלנו לממשלה, ומחר אנחנו נקיים דיון ואתם תחליטו איפה אתם מקבלים את המלצות הוועדה ואיפה לא? אפשר להחריג כבר את הבריכות ואת חופי הים?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אני לא יכול. אני מציע שתגידו את הדברים שאתם רוצים. אני יכול להגיד את דעתי, אמרתי את זה דעתי פה, אני מביא את זה עם ההמלצות של מה שאני חושב לממשלה, לשר הבריאות. אני חושב שזה השיח הנכון.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אז אדוני, סגן השר, ברשותך, אנחנו מדברים בהחלט גם על מסעדות. אנחנו מדברים על מסעדות בחוץ, אנחנו מדברים על 15% מתכולת המסעדה עד 20% בפנים, שזה מרווחים עצומים. יש עשרות אלפי משפחות שחיות מהענף הזה, צריך לחשוב. אתמול אכלתי עם משפחתי ב-Triple B. יש כאלה בין שולחן לשולחן. שולחן אחד אוכלים, שולחן אחד לא אוכלים. אפשר למצוא את הדרך. תגידו לנו איך לעשות את זה. אנחנו רוצים לפתוח את המשק.

אני אומר פעם נוספת, אדוני סגן השר: הנינים שלנו יישאו בעול הכלכלי הזה. מדינת ישראל לא תצליח להשתקם ממנו עשרות שנים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני מבקש שתרכזי את כל הדברים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, אנחנו נרכז. אני אומר לכם מה אנחנו נעשה עכשיו: אנחנו נקריא את הצו, כדי שנבין גם מה כנס בפנים ומה לא, ואתה חידדת את זה טוב, כי הייתה פה תפיסה שיש סגר מוחלט בסוף שבוע, וזאת לא המציאות, אנחנו מדברים רק על סגירה של מקומות לא חיוניים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, זאת מציאות אחרת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אנחנו נקריא את הצו, נבין מה יש בו, ואז אנחנו נגיש את ההצעות שלנו לממשלה. נקיים מחר דיון, הממשלה תצטרך לומר לנו איפה היא מקבלת, איפה לא, ובהתאם לזה אנחנו נוכל להתקדם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך. אז בבקשה, מי מקריא את הצו? משרד הבריאות, בבקשה. הם יקריאו סעיף סעיף ויסבירו אותו. תקריאו בשפה המשפטית ואחר כך תסבירו. אנחנו נעשה גם וגם כדי שהדברים יהיו ברורים. בבקשה.

נינא כהן קרון:

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3).

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, שי ברמן מאיגוד המסעדות. אני מתנצלת, אבל הבטחתי, אז שלפחות אני גם אקיים. בבקשה, שי. מחילה.

שי ברמן:

תודה רבה, גברתי היושבת-ראש. סגן השר כבר הלך?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אבל אנחנו נעביר את הכול בהמלצות הוועדה.

שי ברמן:

אוקיי. אז אני רוצה לצייר את המציאות בשטח. אנחנו ארבעה חודשים בתוך האירוע הזה, אירוע שהתחיל עם אמון מאוד גדול שלנו במערכת, שילמנו מחיר כלכלי מאוד כבד, אבל עמדנו בהנחיות מאוד מחמירות, למעשה סגר מוחלט על העסקים שלנו. כרגע הדרמה שמייצר משרד הבריאות היא דרמה שרק הוא קונה אותה. אף אחד חוץ ממנו וחוף ממשלת ישראל לא קונים את הסיפור הזה ולא מבינים את ההחלטה הזאת לסגור את המסעדות, כשהיום אנחנו כבר מבינים משהו שלפני שבוע או שבועיים, אם לא ההתעקשות שלך גם את זה לא היינו מבינים, שזה לא מגובה בשום נתונים בשטח. כלומר, הנתונים מצביעים לגמרי ההיפך. ויורים פה איזשהו משהו בלי הבחנה, איזשהו מס שפתיים שנותנים לציבור, שהינה נסגור את המסעדות.

עכשיו, מה שקורה בשטח זה שהמסעדנים איבדו את האמון לחלוטין בהחלטות ממשלת ישראל והחלטות משרד הבריאות. ומשם המדרון לאנרכיה הוא חלקלק מאוד. אנחנו כמעט היינו שם ביום שישי, אנחנו נהיה שם שוב ביום שלישי. תבינו את זה טוב טוב. אני אומר את זה לא כדי לאיים, אני אומר את זה

כי אני יודע שציבור מאוד גדול של אנשים שומרי חוק שמניעים את הכלכלה הזאת ביום-יום, מתכוון לא לקיים את החלטות ממשלת ישראל. אני אומר לכם את זה בביטחון גמור.

ואתם יכולים לקרוא להם אנרכיסטים ופורעי חוק, אבל אתם יכולים גם לטפל באירוע הזה לפני שהוא קורה, ולמצוא פתרון הגיוני, כי אי-אפשר להגיד לאנשים שברגע שיש עשרה הידבקות במסעדות, ענף של 150,000 איש שעובדים עכשיו במסעדות, אתם הולכים לסגור את כל הענף הזה, כשאומר פה סגן שר הבריאות: במלונות אנחנו נותנים 35% כי זה שיקול כלכלי. עכשיו, מה אתם אומרים לאותו מסעדן? שאתה לא כלכלי? אז מה אתה? מה אתה? לא יכול להיות דבר כזה.

אז אנחנו אומרים דבר כזה: תפתרו את הבעיה לפני שנהיה פה באנרכיה. ככה פשוט. לא ייתכן שאתם תיתנו למלון – באתם אני לא מתכוון אלייך, יושבת-ראש הוועדה, אני מתכוון לממשלת ישראל, ולהחלטות הרירותיות וההזויות שלה. ההזויות. נתתם למלון 35%? תנו למסעדה 35%. יושבים בחוץ כולם בכל העולם, רק רוצים שישבו בחוץ, פה לא. בלי נתונים, בלי כלום. וחושבים שאחרי זה מישהו יקשיב להחלטות האלה? חברה, זה לא יקרה, אני אומר לכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה אתם מציעים, שי?

שי ברמן:

מתוכננות הפגנות. אנשים לא יקיימו את ההחלטה הזאת. אני חלילה אף פעם לא קראתי לאנשים להפר חוק, אבל זה לא בשליטתנו. אנחנו לא שולטים כרגע באירוע. זו המציאות, אני חייב להגיד אותה. אין לנו כרגע שליטה לגמרי, איבדנו שליטה על האנשים שלנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. שי, אני רוצה לשאול אותך משהו. יש פה שיח שמתנהל לנוכח ההתפתחויות והדינמיקה שמתרחשת בשטח. אנחנו בסופו של דבר כן מסתכלים על ההיבט הכלכלי כאן מול התועלת הרפואית שאפשר להשיג, ואנחנו מקיימים איתכם שיח. והשאלה אם 35% בפנים ובחוץ בהתאם לתו הסגול או בהתאם למתווה שהצגנו בפעם הקודמת, האם זה משהו שיכול להחזיק את הענף? כי אנחנו גם שומעים קולות של אנחנו מעדיפים שתסגרו לגמרי ונקבל פיצוי. השאלה איפה אתם נמצאים. הרי אתם בסופו של דבר מכירים בשטח. כמה פיצוי אתם קיבלתם? האם הפיצוי הוא ריאלי? ואיפה כדאי לכם לעמוד, במקום של מתווה חדש או במקום של סגירה מוחלטת ופיצויים?

שי ברמן:

קודם כול, נושא הפיצוי כרגע הוא נושא בעייתי מאוד. ואנחנו היום בערב אצל ראש הממשלה. אבל בואו רגע נשים את העניין הזה בצד. מה שאת אומרת פה, ואת מעלה פה נקודה, לגבי הנושא של הבחוף. אנחנו מדברים על בחוף, לשבת לפי התו הסגול הראשוני, התו הסגול שפרופ' גרוטו קודם אמר, שישב איתנו ועם חיים כהן, ובאמת עשה בשקיפות ובצורה מסודרת. והיו דיונים והיה דיון מקצועי ורציני וקבעו תו סגול לבחוף. התו הסגול הזה צריך להישאר.

והשטח בפנים – 35% בגלל שעשיתם את זה במלון, לא בגלל שאנחנו לא יכולים לשים גם 50% ו-70%. וצריך להבין שיש עסקים שהבחוף הוא לא רלוונטי לגביהם, הרבה מאוד עסקים. לא כולם יכולים להושיב בחוף.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

רגע, 35% בפנים זה מתאים לך?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הוא אומר שכן.

שי ברמן:

אז לכן מתווה כזה של 35% בפנים – כמו בבתי המלון, אנחנו לא ילדים חורגים – והושבה בחוץ לפי התו הסגול הראשוני שנקבע למסעדות, הוא משהו שיהיה לנו מאוד קשה להעביר אותו, אבל אנחנו נישכב על הגדר כדי שלא תהיה פה אנרכיה ותהיה פה סיטואציה שבה כל אחד יעשה את מה שבעיניו ובראשו, וילך על זה ויפר את החוק. אנחנו לא רוצים להיות שם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. שי, זה מה שהצענו גם קודם. אנחנו נעביר את זה לממשלה כבקשה. אתם היום גם נפגשים עם ראש הממשלה בערב, אנחנו נשמח שהדברים יעלו גם שם, ותצליחו להגיע גם כן לאיזושהי הסכמה. אנחנו כמובן מחר נשמע מה הממשלה מוכנה לקבל, ואם היא הולכת איתנו בעניין הזה.

קריאה:

האם אפשר גם אנחנו לתת מתווה מוצע, יפעת?

קרן שתוי:

מה המתווה שלכם?

עינב קאבלה (כחול לבן):

יפעת, רק הערה: איש הישר בעיניו יעשה, אני חושבת שכוועדה צריך עדיין לבוא - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אנחנו נגד זה, זה ברור.

עינב קאבלה (כחול לבן):

בדיוק. צריך לכבד את המסגרת, מה שיוחלט, ולא לנקוט בביטויים האלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה ברור. תודה רבה, חברת הכנסת עינב, על החידוד. אני אמרתי את זה גם בדיונים הקודמים וגם בתחילת הדיון היום: אנחנו לא אנרכיסטים. אנחנו רוצים לייצר מציאות שבה באמת הציבור מתגייס ונרתם למאבק. אנחנו כולנו במאבק הזה. והכלי שנמצא בידיים של הציבור זה באמת קיום ההנחיות. בלי זה, לא משנה מה נעשה, לא נצליח לנצח את הנגיף. תודה רבה על החידוד ועל ההבהרה. קרן, את רוצה להציע בקצרה?

קרן שתוי:

כן, מכיוון שאנחנו נכנסים לתהליך שבו מסתמן שהממשלה צריכה לקבל החלטה, אז אני מאוד אשמח אם אפשר יהיה לעשות שינוי בתו הסגול, כפי שחלק מחברי הוועדה כבר הציעו, ולהגיד: חברים, היום אנחנו עובדים לפי יחס של אחד לשבע גם בחדר הכושר וגם בסטודיו. אנחנו נהיה מוכנים לעלות גם יחס של אחד לעשר, העיקר להשאיר את העסק פועל, ולהשאיר אותו גם אם הוא לא מרוויח כסף בשלב זה, להשאיר את המנויים אצלנו, ולאט-לאט להחזיר את האמון בנו כשהמגבלות יוסרו.

לכן אפשר גם להוריד את היחס לאחד לעשר, אני חושבת שכל אנשי הסטודיו וחדרי הכושר ישמחו ללכת במתווה הזה. זה אומנם מקטין משמעותית את כמות האנשים במועדון, אבל אם זה משאיר אותנו פתוחים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בכל זמן נתון. אבל בכל שעה יש לך חדשים.

קרו שתוי:

כמובן. היום זה אחד לשבע – אחד לעשר זה כמעט 50% ירידה, ועדיין זה טוב לנו.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה fair enough. זה עושה שכל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מאה אחוז. תודה רבה, אנחנו כתבנו. אוקיי, אז עכשיו, ברשותכם, אנחנו עוברים לנציגת משרד הבריאות, היועצת המשפטית, בבקשה, בואי נקריא את הצו.

נינא כהן קרו:

בתוקף סמכותה לפי סעיף 2(א) ו-3 לחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף (להלן – החוק), מצווה הממשלה לאמור:

1. בתוספת לחוק, בתקנות שעת חירום המובאות בה –

(1) בתקנה 1, אחרי "מקום עבודה" יבוא:
"סוף שבוע" – יום שישי משעה 17:00 ועד יום ראשון בשעה 05:00;";

(2) בתקנה 2א –

(א) בפסקה (2), בסופה יבוא "או (ג)";

(ב) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) חוף ים במהלך סוף השבוע";

להסביר אחרי כל סעיף?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

נצביע עכשיו כל סעיף?

קריאה:

לא, היא מסבירה קודם את הצו.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אה, מסבירה. שמעתי מצביעה.

נינא כהן קרו:

תקנה 2(א) מתייחסת למקומות שיש איסור שהייה באותם מקומות ציבוריים. בפסקה (2) יש התייחסות לגני שעשועים ולעסקים שאמורים להיות סגורים. אז אנחנו מכניסים פה גם את העסקים שאמורים להיות סגורים בסופי השבוע. זאת אומרת, שהאיסור יהיה גם על מי ששוהה באותו מקום. למשל, אם קניון, לצורך העניין, אמור להיות סגור בסוף השבוע, אז תקנה 5(ג) קובעת את האיסור להפעיל את הקניון, אבל גם יש איסור לשהות בקניון שפתוח בסוף השבוע.

נירה לאמעני רכלבסקי:

ומה אם יש סופר-פארם בכניסה לקניון?

ניגא כהן קרן:

אז סופר-פארם, אני חושבת שזה גם מופיע בנוסח, זה מוחרג, גם אם הוא בתוך קניון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

ומה את עושה עם המגזר הערבי? הסוף שבוע שלהם שונה מסוף שבוע שלנו.

ניגא כהן קרן:

סוף השבוע – ההגדרה היא משישי אחרי צוהריים ועד ראשון בבוקר. זה לא בדיוק חופף לשעות של שבת, זה כולל גם שעות שגם ביישובים שרוב האוכלוסייה שם היא יהודית פתוחים. זה נכון שיש מקומות שבהם שעות הפתיחה הם - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

יש ערים שלמות שהכלכלה שלהן מסתמכת בעיקר על ביקורים של אנשים מבחוץ בערים שלהם. נצרת במיוחד, עכו, יפו. יש מקומות שבאמת אי-אפשר להחיל – אנחנו מדברים על 20% מהאוכלוסייה שכאילו לא התחשבו בה, לא חשבו עליה כשחוקקו את התקנות האלה.

ניגא כהן קרן:

אז באמת אין הבחנה לפי יישובים. אבל אני כן אגיד שיש סוגי מקומות, למשל מוזיאונים, גני חיות, בריכות, שגם כן אמורים להיות סגורים בסוף השבוע, שגם ביישובים יהודיים לרוב הם פתוחים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, אז גם גני חיות? אנחנו מבקשים גם להחריג את זה.

קריאה:

רגע, עוד לא הגענו.

ניגא כהן קרן:

חנויות וקניונים לרוב סגורים, למרות שגם לא בהכרח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, אז כשנגיע לסעיף של הפירוט אנחנו נתייחס לדבר דבר ונגיד מה אנחנו רוצים.

ניגא כהן קרן:

אחרי פסקה (2) יבוא: "חוף ים במהלך סוף השבוע" – זאת אומרת, איסור שהייה בחוף הים בסוף השבוע, כפי שמוגדר כאן.

(3) בתקנה 5 –

(א) בתקנת משנה (א), בפסקה (2), בסופה יבוא "וכן מכון כושר או מקום המשמש לפעילות ספורט או מחול, ובכלל זה סטודיו, למעט לשימוש של ספורטאי המחזיק באישור של איגוד או התאחדות, כמשמעותם בחוק הספורט, התשמ"ח-1988 (להלן – חוק הספורט), המאשר כי הספורטאי עומד בתנאים הבאים: הספורטאי היה רשום באיגוד או בהתאחדות כאמור, ביום כ"ד בתמוז התש"ף (16 ביולי 2020), הספורטאי נמצא כשיר לפי סעיף 5 לחוק הספורט, ובוטח לפי סעיף 7 לחוק הספורט, ובלבד שהתקיימו בו אחד מאלה:

(1) לעניין ענף ספורט אישי – הספורטאי לקח חלק ב-4 תחרויות לפחות במהלך השנים 2019 ו-2020;

(2) לעניין ענף ספורט קבוצתי – הספורטאי היה רשום בטופס המשחק של הקבוצה ב-6 תחרויות לפחות במהלך השנים 2019 ו-2020;”;

תקנה 5(א) זו התקנה שמונה את רשימת המקומות והעסקים שאמורים להיות סגורים, שיש הגבלת פעילות. זו הגבלת קבועה, לא רק בסופי השבוע. התוסף לאותה פסקה גם כן מכון כושר וסטודיו, עם חריג מסוים לספורטאים תחרותיים, כשניסינו לדייק את ההגדרה של ספורטאים תחרותיים, כדי שלא יהיה ניסיון לעקוף את זה, כשהכוונה באמת לספורטאים רשומים, פעילים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יתחילו לצוד עכשיו ספורטאים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

עכשיו אני שואלת: חדרי הכושר יפתחו, ויחכו לספורטאי שאולי רשום. איפה הם יתאמנו אם חדרי הכושר סגורים?

נינא כהן קרן:

אני חושבת שיש איגודי ספורט שיש להם מכוני כושר - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ומי שאין לו?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

בווינגייט.

קרן שתוני:

כמו ברמת החייל - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

נגיד וינגייט מבחינת הגיודו, שתוכל להתאמן בחדר הכושר בווינגייט. למה הכניסו את הסעיף הזה עם ארבע תחרויות בשנה? כדי שאנשים לא יירשמו לאיגוד השחייה לדוגמה בשביל לשחות בבריכה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, לעקוף.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

במקום לעודד ולתת לאיגוד השחייה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה עושה ריח לא טוב. אתם מבינים? אתם רודפים את האזרחים.

נינא כהן קרן:

אנחנו, משרד הבריאות, נעזרנו בייעוץ המשפטי של משרד התרבות והספורט, אני לא יודעת אם יש לנו נציגות כאן, כדי לדייק את הנוסח של ההגדרה הזו. אזי יכול להיות שהם יוכלו להרחיב יותר.

נירה לאמעי רכלבסקי :

אולי היא תקריא את הסעיף, איך הוא נראה עכשיו עם התוספת הזאת, אותו סעיף של פנאי ומסחר?

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אבל רגע, לפני כן רוצה נציג משרד התרבות, שזה חשוב להתייחס לסעיף הזה, כי גם הם רוצים לבקש תיקונים. בבקשה, משה אוסטר, ביקשתם להתייחס.

משה אוסטר :

כן, תודה רבה. רק שני דברים קטנים. דבר אחד, הכוונה של הסעיף היא למנוע שימוש בחדרי כושר. אבל הלשון שלו, "כל מקום המשמש לפעילות ספורט", היא קצת רחבה מדי. וכבר פנו אלינו בשאלה מרשויות מקומיות, לגבי מגרשי הספורט וכן הלאה. אז אנחנו ננסה לחשוב על ניסוח שמבהיר שהכוונה רק למכוני כושר וסטודיו ולא לכל דבר אחר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אוקיי. חשוב.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת) :

רגע, אולם כדורסל נכנס גם?

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

שנייה, תנו לו בבקשה לסיים. בבקשה, משה.

משה אוסטר :

דבר נוסף וקצר, אנחנו מבקשים שאת האישור תוכל להנפיק גם אגודה. המטרה של האישור זה למנוע טרמפיסטים, במירכאות, ולאפשר רק לספורטאים מקצועיים להשתמש בחדרי הכושר. בנוסח הנוכחי כתוב שאת האישור ינפיקו איגוד או התאחדות. ואנחנו מבקשים שתהיה אפשרות גם לאגודה, שזו קבוצת הספורט המקומית, להנפיק את האישור, בלי לשנות את תנאי החברות של הספורטאי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

לא, אני בכלל לא יכולה - - - עם זה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

אה, בזה הם מקילים, זה בסדר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

בסדר, הם רוצים לוודא שהדברים מדויקים. מה שמטריד אותי, שמי שצריך לעשות ספורט בשביל הבריאות, אז לא נורא, שהוא יהיה קצת פחות בריא עד שאנחנו - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

אז שימות ממהו אחר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה, משה, ההערה שלך מתקבלת בהחלט.

נינא כהן קרן:

הרצון פה באמת להגביל פעילויות בילוי ופנאי. כשאנחנו מדברים על ספורטאי מקצועי שזה העיסוק שלו, אז זו לא פעילות פנאי, ולכן יצרנו את החרוג הזה. אנחנו לא מזלזלים, אנחנו בעד שאנשים יעשו כושר בחוץ.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא כל כושר הוא פנאי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש אנשים שחייבים את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש אנשים עם בעיות לב, ויש עוד הרבה מאוד דברים, שאומרים להם שהם צריכים לעשות פעילות גופנית.

נינא כהן קרן:

ברור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אגב, בימי החום הקשים, שמה לעשות, הקיץ הקשה של מדינת ישראל, נורא קשה לעשות כושר בחוץ. ואז יוצא שהם פשוט יצטרכו להיות פחות בריאים עד שאנחנו ניפרד מהקורונה בעוד שנה אולי.

נינא כהן קרן:

אנחנו עדיין לא מונעים מאנשים לעשות פעילות ספורטיבית במקומות אחרים – בבית, בחוץ, בשעות שזה מתאים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

עזבי, עדיף לך לא להיכנס לזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

טוב, בואו נמשיך.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אולי כדאי להתייחס, הייתה כאן שאלה חשובה להגדרה "מקום המשמש לפעילות ספורט" – האם באמת הכוונה היא גם לסתם - - -

נינא כהן קרן:

הכוונה לא למגרשי ספורט אלא לסטודיו. פשוט לא רוצים לצמצם את זה למילה לסטודיו, שאנשים לא יקראו לעצמם בשם אחר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אולם ספורט הוא פתוח או סגור?

נירה לאמעני רכלבסקי:

זהו, אולם ספורט של בית ספר למשל?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל הוא אמר, משה. למה אתם מסבכים?

נירה לאמעני רכלבסקי:

אבל זה הנוסח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל הוא ביקש לשנות את הנוסח, שיהיה ברור שאתם מתייחסים רק לחדרי כושר וסטודיו. הוא אמר את זה. מגרשי ספורט בחוץ – אין בעיה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

יש סטודיו של עשר בנות בנות 12. האם ההגבלה חלה עליהן? באמת, בשם אלוהים, אני לא מבין אתכם. לאן אתם הולכים? לאן אתם הולכים?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מיקי, התשובה היא כן. ואם הם יעשו את זה בבית, אז זה לא נחשב סטודיו.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא, אז אני לא רוצה לעשות את זה בבית, אני רוצה שיהיה היגיון. אני מבקש להוריד את הסטודיו או להכניס בסטודיו עד 15 איש. זה בלתי אפשרי. כמה מזיעים בסטודיו שהבנות האלה רוקדות? כמה? כמה הן רחבות? אתם רוצים לראות תמונות, אני אראה לכם תמונות. אני לא מסכים, אני אצביע נגד.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

כולנו, כולנו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הרי הבאתם תו סגול לסטודיו לפני כן, למה עכשיו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, בואו נמשיך להקריא את כל ההסתייגויות שלנו. אנחנו נאמר בסוף, נשלח אותם במסודר לממשלה ונקבל תשובות מחר. בבקשה, תמשיכו.

נינא כהן קרו:

(ב) בתקנת משנה (ב) –

זו בעצם התקנה שקובעת עסקים שמותר לפתוח אותם בתנאים.

(1) בפסקה (1) –

זו הפסקה שמדברת על בתי אוכל.

(א) האמור בה יסומן "(ב)", ובה במקום "בית אוכל, ובכלל זה בית אוכל בבית מלון",
יבוא "בית אוכל בבית מלון" ובפסקת משנה (ב) המובאת בה, במקום "על 20 בתוך שטח

סגור ו-30 לקוחות בשטח פתוח" יבוא "על 35% מהתפוסה המרבית המותרת";

זו באמת ההגבלה של בתי מלון?

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ועכשיו בעברית מה זה אומר?

נינא כהן קרן:

זה אומר שחדרי אוכל בבתי מלון יוכלו לפעול עד 35% תפוסה. גם לעניין הזה, אני מציעה שאם הוועדה רוצה הסברים, אז יציג אותם נציג משרד התיירות שגם אמור להיות כאן.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

הסתייגות, חדרי האוכל בבתי חרושת גם 35%. של עובדים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מסכימה איתך.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

חדרי אוכל בארגונים, בתי חרושת, בהתאם לבתי מלון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה מפעל. אין להם חדרים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הם עובדים בקפסולות, אגב. אלה אותם משמרות, אותם אנשים - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

באה הקפסולה, יושבת באותה שולחן. הרי הוא נמצא ליד אותה מכונה, באותו אולם ייצור משנה. אז גם כן 35% בקפסולות בחדרי האוכל של העובדים בבתי החרושת במפעלים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אלה אותם עובדים, משמרות קבועות, אז אין שום סיבה לא לתת להם. הם צריכים לאכול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה. אני אוספת את זה, בסוף אנחנו נרכז את הכול.

נינא כהן קרן:

(ב) לפני פסקת משנה (ב) יבוא:

"(1) על בתי אוכל יחולו הוראות אלה:

בעצם זה סעיף שהיה כבר קבוע, אנחנו הפכנו אותו לסעיף שמתייחס לחדרי אוכל בבית מלון. והוספנו פסקה חדשה שמדברת על ההגבלות החדשות של שאר בתי האוכל מלבד חדרי מלון.

"(א) בית אוכל, ובכלל זה בית אוכל במקום עבודה, בשירות משלוחים או באיסוף מבית האוכל בלבד, ובתנאי שהמחזיק או המפעיל של המקום יפעל בכפוף לתקנה 1א3 ולהוראות המנהל;"

זאת אומרת, הוא הופך להיות מעין חנות. וכמו שחנות פועלת עם הוראות של מקום הפתוח לציבור, גם שם יש חובה לעמוד בתנאים האלה ובהוראות המנהל.

(2) פסקה (7) – תימחק;

זו הפסקה שדיברה על התנאים של מכון כושר, עכשיו אסרנו על מכון כושר, לכן בהתאמה זה נמחק מתקנה 5(ב).

(ג) אחרי תקנת משנה (ב) יבוא:

זו בעצם הפסקה שמדברת על הגבלות של עסקים בסוף השבוע.

"(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), --

שמאפשרת להפעיל את המקומות והעסקים שמנויים בה בתנאים.

-- לא יפעיל אדם מקום או עסק כמפורט בפסקאות משנה (א2) עד (8), (9) – למעט לעניין אורחי בית המלון בבית מלון, (10) ו-(11) לתקנת המשנה האמורה במהלך סוף השבוע; ואולם אין באמור כדי לאסור על שירות משלוחים;"

אז בעצם אנחנו לקחנו את כל המקומות והעסקים שתקנה 5(ב) מתייחסת אליהם ומאפשרת להפעיל אותם בתנאים, ואנחנו אומרים שלמרות האמור שם, במהלך סוף השבוע אסור להפעיל את המקומות האלה. הפסקאות שלא כללנו באיסור על הפעלה בסוף השבוע אלה הפסקאות שמדברות באמת על עסקים שהם חיוניים – נקרא לזה ככה – עסקי מזון, חנויות מזון או בתי אוכל שפועלים רק ב-take away או במשלוחים, בתי מרקחת, חנויות אופטיקה וכו'. ולגבי הבריכה – גם כן החרגנו, בדומה לחדר אוכל, גם בריכה בבית מלון.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אולי אני רק אגיד את הרשימה של העסקים שלא פועלים בסופי שבוע כדי שזה יהיה ברור. זה מהסעיף שתוקן. זה חנויות, קניונים, שווקים קמעונאיים, ספריות, גן חיות, ספארי ופינות בר, מוזיאון, בריכת שחייה למעט בבית מלון לאורחי המלון, רכבל ואטרקציה תיירותית. כל הדברים האלה לא יכולים לפעול כרגע בסופי שבוע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

והחופים. שזה בסעיף הראשון.

נירה לאמעני רכלבסקי:

כן.

נינא כהן קרו:

(4) בתקנה 6 –

זאת תקנת העונשין, שהיינו צריכים להתאים אותה לאור השינויים.

(א) בפסקה (1), אחרי "בניגוד לתקנה 5(א)" יבוא "או (ג) – לעניין הפעלת מקום או עסק בסוף שבוע, ולא יחולו פסקאות (7), (8), (9) – למעט לעניין תקנה 5(ב)(2), (14) – למעט בבית מלון לאורחי בית המלון ו-(15);"

זה קצת נוסח מסורבל.

לילך וגנר:

כן, זה קצת מורכב, אבל הרעיון הבסיסי הוא שכמו שאתם ראיתם, יש מקומות שעכשיו נסגרים. או שהם נסגרים כל הזמן או שהם נסגרים במהלך סוף שבוע. אז אם מישהו יפעיל אותם בניגוד לסגירה, יוטל עליו קנס 5,000 שקל. כמו שנינא הזכירה קודם, לא רואים את זה בסעיף עונשין, אבל באותה מידה בן אדם ששוהה במקומות האלה, שאמורים להיות סגורים, יכול פקח או שוטר להטיל עליו קנס 500 שקל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

צריך להסדיר את זה ולחדד את זה, כי אם אדם ייכנס לקניון לסופר-פארם, אבל הוא יהיה בדרכו לשם או בדרכו משם, אז אנחנו עוד פעם יוצרים שטחים אפורים.

לילך וגנר:

מבחינתנו זה לא אפור, זה מותר. מותר להיכנס לקניון למקומות שפתוחים בקניון, שזה האופטיקה, בתי המרקחת, חנויות המזון – כל אלה זה לגיטימי לחלוטין ללכת, וזה בהחלט לא עבירה לשהות בהם. רק במקומות שאסור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, מקומות שמוכרים מזון מותר בשבת? זאת אומרת, הם נשארים פתוחים?

לילך וגנר:

אם המקומות האלה פתוחים בשבת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה ההגדרה של מכירת מזון? כי גם מסעדה זה מכירת מזון.

לילך וגנר:

לא, אבל למסעדה יש הוראה קונקרטית. אגב, לגבי המסעדות, צריך לשים לב, מותר להן לפעול ב-take away.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בשבת?

לילך וגנר:

כן. במהלך כל התקופה. ובמשלוחים כמובן. אבל גם ב-take away. זאת אומרת, אם מסעדה פועלת בשבת, היא יכולה לפעול בשבת ב-take away כמו שהיא פעלה במהלך השבוע. יש לה עבירה ייחודית שתיכף נגיע אליה, הקנס עליה הוא לא של 5,000 שקל אלא של 2,000 שקל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי.

נינא כהן קרו:

(ב) בפסקה (6), במקום "המפעיל בית אוכל בדרך של ישיבת לקוחות בבית העסק" יבוא "המפעיל בית אוכל, למעט בית אוכל בבית מלון, שלא באמצעות משלוחים או איסוף מבית האוכל בלבד כאמור בתקנה 5(ב)(1)(א), או המפעיל בית אוכל";

הוספנו גם הפללה להפעלה של מסעדה, בית אוכל, בדרך של ישיבה במקום.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה אתם עושים הפללה? למה?

נינא כהן קרן:

כדי שאפשר יהיה לאכוף את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

האנשים האלה מסכנים כבר. די, מה עוד אפשר לקחת מהם?

נינא כהן קרן:

לא, אבל אחרת החוק יהיה חוק בלי שיניים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה בלי שיניים? קנס מינהלי.

לילך וגנר:

לא, זה אותו דבר. אז אני אסביר שנייה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יהיה לו רישום פלילי?

לילך וגנר:

כל העבירות האלה הן עבירות שהן קנסות מנהליים לפי החוק לתיקון ולקיום - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, זה אני יודעת, כבר הבנתי שמשוהו צריך להיות פלילי כדי שהוא יהפוך להיות מנהלי. אני רוצה לדעת אם יהיה לו רישום פלילי.

לילך וגנר:

מי שמשלם את הקנס לפי חוק העבירות המנהליות, אין רישום פלילי. לעומת זה, אם מישהו בוחר להישפט, כרגע יש רישום פלילי. בהצעת חוק המסגרת מוצע על ידי הוועדה לבטל את הרישום הפלילי בכל העבירות המנהליות של הקורונה. ואנחנו מסכימים לדבר הזה

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מצוין.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

רגע, מוצע ואתם תומכים?

לילך וגנר:

אנחנו תומכים, כמו שאמרת.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תודה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

גם מספרות ועסקים לטיפול יופי נכללים ברשימה שהקראתי לפניכם, שאסורים להפעלה בסופי שבוע.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני לא מוכן. אני אסתפר כל השבוע, ביום שישי יש לציבור זמן, כי רובו לא עובד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

עד 17:00. זה פחות דרמה, כי מ-17:00 אחר הצוהריים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מספרות ביום שישי מ-17:00?

לילך וגנר:

מ-17:00.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ערבים מסתפרים בשבת.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

עזוב, שישתפרו ביום חמישי. אי-אפשר.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

נגדל שיער, זהו.

נירה לאמעני רכלבסקי:

כל הרשימה שהקראתי של עסקים, המגבלה עליהן בסוף שבוע מתחילה ב-17:00 אחרי צוהריים של יום שישי, מסתיימת ב-05:00 בבוקר ביום ראשון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אין דרמות.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תודה רבה על ההבהרה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר? איפה שצריך להגיד את האמת, אז צריך גם להגיד.
(ג) פסקה (13) – תימחק.

זו הפסקה שדיברה על הפעלה של מכון כושר בניגוד לתנאים. עכשיו זה בעצם עבר לסעיף אחר, ולכן זה מופלל דרך סעיף אחר. סעיף 2 זה סעיף התחילה, שבצו המתקן מיום שישי תיקן את הסעיף הזה, כדי לאפשר דחייה של ההגבלות בנוגע למסעדות.

תחילה 2. (א) תחילתו של צו זה, למעט סעיף קטן (ב), ביום כ"ה בתמוז התש"ף (17 ביולי 2020), בשעה 17.00.

(ב) תחילתה של תקנה 2א(3) המובאת בתוספת לחוק, כנוסחה בסעיף 1(2) לצו זה ביום ג' באב התש"ף (24 ביולי 2020).
זה לגבי חוף הים שמתחיל ביום שישי הבא.

נינא כהן קרון:

נכון. שלא היה בסוף השבוע הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו עוד לא יודעים - - -

נירה לאמעי רכלבסקי:

ויש לך את (ג) מהצו - - -

לילך וגנר:

כן, מהצו השני. נקריא כבר את הכול.

נירה לאמעי רכלבסקי:

אז תוסיפי כאן את (ג), שיש בצו הקודם.

נינא כהן קרון:

אז הוספנו סעיף קטן (ג) למועד התחילה בנוגע לבתי אוכל.

(ג) תחילתו של תקנה 5(ב)(1)(א) ותקנה 6(6) המובאות בתוספת לחוק, כתיקון בסעיף 1(3)(ב)(1)(ב) ובסעיף 1(4)(ב) לצו זה, בהתאמה, ביום כ"ט בתמוז התש"ף (21 ביולי 2020), בשעה 5.00."

זה מועד התחילה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

הוועדה מרכזת גם את הנושא הזה של דרישות הוועדה לממשלה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו נעשה ביחד עכשיו, נרכז את הכול, כדי שנוודא שהכול נכנס. אתם תוכלו להתייחס ולהוסיף אם נפספס משהו. בסדר? חברת הכנסת מלינובסקי, רצית לשאול משהו לפני שאני מרכזת את הדברים?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

ברשותך, גברתי היושבת-ראש, מה שדיברנו ומה שהצגתי לך ולחברי הוועדה, פשוט בצורה מסודרת מבחינתי, יכול להיות שלך ולחברי הוועדה יהיו תיקונים משלהם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו נסכם את זה מסודר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, אני פשוט רוצה מבחינתי, מה אני הייתי רוצה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

ואני חושבת שאולי לחברי הכנסת יש מה להוסיף, אז אנחנו נעשה את זה בצורה מסודרת.

שמענו הכול, ראינו הכול. אנחנו באמת פועלים אך ורק לפי טובת העניין. אנחנו הוכחנו בוועדה הזאת שאנחנו יודעים לעבוד ביחד, גם הקואליציה וגם האופוזיציה. ואני חושבת שאם היינו רוצים לדפוק פה את הממשלה, היינו מרימים את הכול, זורקים הכול. וזה לא המצב, אנחנו באמת מנסים להגיע למתווה שכולנו נוכל לחיות איתו.

המלצתי, הצעתי: חופי הים, המרחבים הפתוחים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אז רגע, יוליה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זו הצעתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אבל אני שמעתי אתכם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני לא דיברתי - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, חברת הכנסת מלינובסקי, תראו, מה שאני מביאה פה, ואני אומרת את זה גם לפרוטוקול, זה לאחר שיחה עם כל חברי הכנסת. היינו בחוץ, כשיצאנו מיד אחרי הדיון. כל מה שאני מביאה כאן זה על דעת כל חברי הכנסת, זה של כולם ביחד. אז אני רוצה לעשות את זה מסודר, לפי הסעיפים שהם הקריאו, כדי שהדברים גם יגיעו בצורה מסודרת.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

דבר אחד, ברשותך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ואם יהיה לכם משהו שאולי פספסתי, אז תוכלו להוסיף בשמחה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, לא פספסתי. אני חוזרת ואומרת, ופשוט חשוב לי שזה יהיה בצורה מסודרת וברורה: כל מה שפתוח במרחבים הפתוחים, כולל ים, אטרקציות – המרחבים הפתוחים צריכים להיות פתוחים גם בשישי וגם בשבת, ולהתייחס לכל ההגבלות והכללים שכמובן כולנו כאזרחים צריכים לשמור.

מה שהצעתי לחברי הוועדה, ואני מקווה מאוד שבאמת גם בממשלה יקבלו את זה, כפי שזה מתאים לחדרי האוכל בבתי מלון 35%, שזה בדיוק יהיה אותו מתווה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, רשמתי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני חושבת שגם המסעדות, מי שיתאים לו – יעבוד ככה. מי שלא יתאים – יסגור ויקבל פיצוי כלכלי. אותו דבר על חדרי הכושר: יוכלו – יעבדו; לא יוכלו – יסגרו, הממשלה תפצה אותם. בריכות גם כן צריכות להיות פתוחות גם בסופי שבוע. אנחנו באמת צריכים לחשוב גם על בריאות הנפש של אנשים. תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

טוב, תודה רבה, חברת הכנסת מלינובסקי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני רוצה, גברתי, לשאול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, תנו לי לרכז את הכול, כדי שתוכלו להתייחס - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני רוצה לשאול לגבי האטרקציות כשנגיע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. אנחנו נבקש להחריג אותם, בהמשך גם לשיחה עם ראש עיריית אילת, ששם צריך לתת גם פתרון נקודתי, ואנחנו נוודא גם שזה קורה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ואני גם מבקש להתייחס בסיכום גם לעניין של הדיפרנציאציה בין סוף שבוע באוכלוסייה הערבית לסוף שבוע באוכלוסייה היהודית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל אנחנו בסוף כולנו חיים באותה מדינה. זה אני חושבת אחד הדברים הבודדים שאנחנו יכולים להסכים עליו באופן מלא: כולנו חיים באותה מדינה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

שאנחנו חיים באותה מדינה, אוקיי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ויש גם יישובים יהודים, שיש בהם מרכזי BIG ומרכזי קניות מאוד מאוד גדולים, ושפיים. אז זה נכון לערים במגזר הערבי, זה נכון גם להרבה מקומות במגזר היהודי.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

זה נכון לערים מעורבות ולערים ערביות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז בואו רגע נעבור דבר דבר. ואני מתחילה מהתחלה. ואם, שוב, אני אפספס בסוף, אתם מוזמנים לומר.

אנחנו מבקשים את חוף הים בסוף שבוע להוציא מהצו כדי לאפשר פיזור גאוגרפי לאנשים. אפשר להחמיר שם, לייצר מציאות של אכיפה, למרות שמהמציאות שאני רואה, אם נגייס את האנשים, הם יודעים לשמור על עצמם יפה מאוד שם.

אותו דבר לגבי הבריכות בכלל בסופי שבוע, להוציא אותן. קיץ, חם, האנשים ממילא יוצאים. אם הם לא יהיו בבריכה הם יהיו במקומות אחרים. אז חוף ים ובריכות. וגם כל הנתונים שהיו כאן, כל השיח שהיה כאן, המידע, התפיסות הרפואיות, כל מה שאתם רוצים, אמר חד משמעית: בבריכות אנחנו לא רואים בעיה. אז שני דברים האלה, גם סגן השר שהיה כאן תמך בהם, אני מבקשת להוציא אותם מהצו גם בסופי שבוע.

אני ממשיכה למסעדות – אז קודם כול אנחנו מבקשים שבחוף הממשלה תסכים לתו סגול, כפי שהוא הוגדר בהתחלה, או אם היא תרצה להביא תו סגול חדש לדיון הוועדה אנחנו נשמח. ו-35% בפנים, בדומה בעצם למלונות, שכמו ששם השיקול כלכלי, גם כאן השיקול כלכלי. דיברו פה על 150,000 משפחות שאוכלות מהדבר הזה, ואנחנו רוצים לשמור עליהן. ובאותה נשימה, גם במקומות עבודה שאין חדרים – מפעלים וכאלה – שיהיה בחדרי האוכל 35%, בדומה למלון, כדי שבאמת נוכל לאפשר להם את ההאכלה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

במסעדות זה 35% בפנים ובחוף מה שהיה לפני כן?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בחוף לפי התו הסגול.

לגבי חדרי הכושר – יש פה הצעה של חדרי הכושר לשנות את היחס לאחד לעשר, ולא אחד לשבע כמו שהיה עד עכשיו. ואנחנו מבקשים למצוא דרך להחריג אותם כענף, כולל הסטודיו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מה זה אומר אחד לעשר?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מתאמן לעשרה מ'. היה שבע מ'.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

היא הסבירה כאן.

קרן שתוי:

את בדיוק יצאת. היום אנחנו עובדים לפי תו של אחד לשבעה מ', אנחנו נעלה לאחד לעשרה מ'.

קריאה:

לא בהכרח צריך להחמיר את זה, אבל בוא ננסה לעבוד בצורה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני לא פותחת את זה לדיון מחדש, כי אנחנו סתם נסרב. אנחנו יודעים למה התכוונו כאן.

אנחנו מבקשים לשקול את ההשארה שלהם פתוחים, כולל לגבי סטודיו. בסוף שש בנות שעושות פילאטיס בתוך חדר עם מרחקים, ואין שם הזעה ואין שם ריצות. צריך לראות איך אנחנו שומרים גם על הבריאות הפיזית האחרת של האנשים. אנחנו מבקשים מהממשלה לשקול את זה.

לגבי האטרקציות – גני החיות, לפחות הספארי ברמת גן, על אותו משקל של משפחות, לפחות המסלול הרכוב להשאיר אותו פתוח. משפחה ממילא נוסעת ברכב, זה לא משנה אם היא נוסעת בתוך הספארי או מחוצה לו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

וגן החיות בירושלים לדוגמה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו מבקשים גם כאן לתת התייחסות. וכל הנושא של אטרקציות תיירותיות באילת. בסוף יש שם הרבה מאוד מלונות. אם אנשים לא יהיו בחוץ ולא יתפזרו על המרחב, נמצא את כולם מכווצים במקומות סגורים או במקומות מאוד מאוד מוגדרים. וזה אנטיתזה מוחלטת לעניין ההתקהלות שעליו דובר כאן. אז אם אנחנו באמת רוצים למנוע התקהלות, צריך לראות איך אנחנו פותחים אותם.

בהקשר של אילת, אני גם מבקשת למצוא את הפתרון הייחודי לנושא של אטרקציות תיירותיות ולא מתקני שעשועים בכלל במהלך כל השבוע, כי אנחנו יודעים שיש בעיה גם בזה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אני יכולה להציע משהו בעניין הזה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בבקשה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

נאמר כאן שמתקני השעשועים מדאיגים אותנו בגלל הילדים. האם אי-אפשר לקבוע שאסורה השהייה על מתקני שעשועים שנמצאים בשימוש פעוטות, כי לזה אתם מתכוונים, או ילדים עד גיל מסוים?

נינא כהן קרן:

זה עקרונית בהוראות המנהל. העניין הוא שההגדרה של מתקן שעשועים, כל עוד יש מתקן שעשועים כמקומות שאסור להפעיל בחוק עצמו, לנו זה היה נראה משפטית בעייתי להגיד שרירותית על משהו אחד: זה מתקן שעשועים, זה אטרקציה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה לא שרירותית. האטרקציות שנמצאות באילת הן אטרקציות, הן לא מתקני שעשועים של גן שעשועים של ילדים.

נירה לאמעני רכלבסקי:

הן גם לא לילדים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

הן אטרקציות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה לא ---

נינא כהן קרן:

אנחנו נבדוק את זה משפטית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אני מבקשת מאוד לבדוק את זה, כי אנחנו יוצרים פה עוול מטורף בלי שהתכוונו. זאת אומרת, זה לא שאנחנו באנו בידיעה שזה צריך לקרות, אלא בלי שהתכוונו יצרנו מגבלה מאוד חמורה על מגזר שלם.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני מבקש, הנושא של אטרקציות וגני שעשועים אינו ברור דיו. ודווקא אני לוקח את המקום שממנו את באה, גברתי היושבת-ראש. האם הרכבל במנרה הוא אטרקציה? האם הרכבל בחרמון הוא אטרקציה?

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ראש הנקרה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

האם הקייקים – איזה קיבוץ זה שם?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כפר בלוס, הגושרים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אין שם שום בעיה. אין בעיה. תיתנו לזה להתקיים, אתם לא תצליחו להניע את גלגלי המשק עם ההגבלות האלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, זה סגירה של המשק מה שאנחנו רואים פה.

קריאה:

זה מה שהם רוצים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

גני שעשועים זה לא אטרקציות. זה לא לונה פארק. באים, לוקחים שניים קיאק, עולים. עולים שניים על הרכבל לחרמון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בחרמון, אגב, זה מובהק, כי זה לא רכבלים שהם גדולים אלא באמת זה שניים-שניים, בדרך כלל באות משפחות, יש תו סגול ברור.

נינא כהן קרן:

זה בסעיף אחר. רכבל רשום במפורש בחוק. אז זה לא אטרקציה - - -

נירה לאמעני רכלבסקי:

נכון, רכבל ספציפית כן, אבל אטרקציה תיירותית כשלעצמה לא מספיק ברורה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

קיאקים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אני מבקשת שתבחנו את זה, כי בסוף אני איתכם במשרד הבריאות, מהבחינה הזו שאנחנו רוצים לפזר את ההתקהלויות. אז תפזרו אותן על פני המרחבים הגאוגרפיים ואל תגידו להם: אל תתכנסו במקום מאוד מאוד מסוים, כי אין לכם לאן ללכת.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תנסו בבקשה לפרק את האטרקציות. זה מאוד חשוב, זה מניע כלכלי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר, אתם תכתבו את זה? אתם הבנתם פה את השיח, כדי שהמשלה תוכל לדון בזה?

נינא כהן קרן:

אני הבנתי את השיח. רק אנחנו מדברים על זה שאטרקציות, אחרי שנגדיר מה זה, יהיו סגורים בסוף שבוע? לא כל כך הבנתי את השאלה לגבי אילת.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אבל מי הולך בסוף שבוע - - -

נינא כהן קרן:

יש באמצע שבוע את השאלה של הבחנה בין מתקני שעשועים לאטרקציות, אני מבינה אותה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם.

נינא כהן קרן:

עכשיו, יש גם את הנקודה הזו שבסוף השבוע אטרקציות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם בסוף שבוע. אני רוצה אותם בחרמון ובאילת ובקריית שמונה ובצוק מנרה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

לפזר אותם על כמה שיותר מקומות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה לפזר אותם, אני לא רוצה התקהלויות. בסוף הם כולם יהיו באותו יער ליד הבית.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

וטיולי ג'יפים בדרום אותו דבר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי? זאת אומרת, יש פה דברים שהם באמת דווקא בגלל שאנחנו רוצים לפזר התקהלות ואנחנו רוצים לשחרר לחץ ממוקדים כאלה, אז תפרסו את זה גאוגרפית. רוח הדברים ברורה, נכון? את תדעי לייצג את זה לממשלה, שהם יבינו שאנחנו באמת ממקום של לעזור דווקא בתפיסה של נושא ההתקהלות.

אוקיי, משהו נוסף? מה, עכשיו? אנחנו סיימנו את הדיון, חבר הכנסת.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

סירות פדלים ברמת גן באגם, שניים על הפדלים. זה בעיה להגיד: אטרקציות לא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר, היא הבינה. אוקיי, בבקשה, חבר הכנסת אוסאמה סעדי, ממה בקצרה, אנחנו כבר אחרי חמש שעות דיון.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

כן, גברתי היושבת-ראש. חבריי, אני באמת להגיד לכם כל הכבוד על הדיון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ישבתם חמש שעות, כל הכבוד לכם.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אתם מסיימים, אני עכשיו מתחיל. כי את החוק הזה החלקי של סוף השבוע, אז רצו להביא את זה אליכם, עכשיו מביאים לנו את הסגר הכללי עם חוק הקורונה הגדול. עכשיו אנחנו מתחילים ב-17:00 אל תוך הלילה, אז כך שאתם מסיימים אנחנו מתחילים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

סעדי, אל תגמרו את זה לפני יום חמישי.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל אני עקבתי, כבוד היושבת-ראש, חבריי, חברותיי, אחרי הדיון ואחרי הנתונים, ואני חושב שרוח הדברים שמקובלת על כל חברי הכנסת מכל הסיעות, ואני עודכנתי וגם ראיתי וגם עקבתי, וגם בקשר עם חבר הוועדה חברי ג'אבר, וגם כבוד היושבת-ראש, באמת את עושה עבודה, עם כל האיומים. כאשר מגיעים לעניין הזה, שבאמת מה שאכפת לך ומה שמנחה אותך מצד אחד זה הבריאות, ובאמת זה חשוב, אבל מצד שני כשאנחנו רואים דברים לא הגיוניים וצריך לתת ביקורת, אז את עושה את זה, ולכן זה חשוב מאוד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אני מסכים איתך שבמקום לרכז את זה, ואני ראיתי מהנתונים של 8,000 החולים האחרונים, 69% בבית. ברגע שאנחנו דוחסים את האנשים לתוך הבית או לתוך מקומות סגורים, אז נהפוך הוא, צריך לפזר את זה כמה שיותר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

צריך לשחרר.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

ולכן אני לא מבין את כל האיסור הזה על שפת הים, על חוף הים ועל בריכות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. סייגנו אותם.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אז זה באמת חשוב מאוד. ואני מקווה שהממשלה הפעם לפחות תהיה עם ראש פתוח ותקבל את כל המתווה הזה שלכם, וכל הכבוד לכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חבר הכנסת אוסאמה סעדי. תודה רבה לנציגי הממשלה, אנחנו נשמח שתייצגו אותנו נאמנה. אנחנו נודיע לכם בקבוצה את שעת הדיון מחר.

הדיון נעול. תודה לכולם.

הישיבה ננעלה בשעה 17:05.

נספח ע/14

**פרוטוקול ישיבה מס' 32 של
הוועדה המיוחדת לעניין נגיף
הקורונה החדש (20.7.2020) (שעה
11:00)**

הכנסת

הכנסת העשרים-ושלוש מושב ראשון

פרוטוקול מס' 32
מישיבת הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש
ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה
יום שני, כ"ח בתמוז התש"ף (20 ביולי 2020), שעה 11:00

סדר היום:

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

נכחו:

חברי הוועדה:

יפעת שאשא ביטון – היו"ר
משה אבוטבול
הילה שי וזאן
אימאן ח'טיב יאסין
מיקי לוי
מרב מיכאלי
יוליה מלינובסקי
ג'אבר עסאקלה
טלי פלוסקוב
עינב קאבלה
יואל רזבוזוב

חברי הכנסת:

ישראל אייכלר
מכלוף מיקי זוהר
תמר זנדברג
אוסאמה סעדי
איילת שקד

מוזמנים:

סגן שר הבריאות יואב קיש
פרופ' איתמר גרוטו – משנה למנכ"ל משרד הבריאות
ד"ר איזבלה קרקיס – מנהלת המחלקה לאפידמיולוגיה סביבתית, משרד הבריאות
טל וינר שילה – יעוץ משפטי, משרד הבריאות
משה אוסטר – לשכה משפטית, משרד התרבות והספורט
לילך וגנר – יעוץ וחקיקה פלילי, משרד המשפטים
שירה סיידלר – משרד המשפטים
פיני שני – סמנכ"ל מינהל חוויית התייר, משרד התיירות
אלעד גודינגר – ראש תחום מדיניות ציבורית, הר"י-ההסתדרות הרפואית בישראל
ד"ר אופיר מילר – יו"ר התאחדות האטרקציות התיירותיות
פרופ' ערן סגל – מכון וייצמן למדע
יובל לובלינג – נציג ארגון בעלי עסקי הספורט והכושר
דורון כהן – הבעלים של סטודיו C

–	אתי ניניו
–	ניבי ברקאי
–	קרן שתוי
–	ניר עוז
–	בועז רדנסקי
–	ספי צוק
–	שירלי פופילסקי
–	אדיר שמיר
–	עודד רבן
–	לני ניר
–	בעלת סטודיו במרכז הארץ
–	בעלת סטודיו למחול
–	הבעלים של הולמס פלייס
–	ארגון מנהלי בריכות השחייה בישראל
–	בעלים של בועז ספורט סנטר
–	מועדון הכדורסל מכבי הוד השרון
–	מדריכת פילטיס
–	מנכ"ל הקאנטרי קלאב בכפר סבא

ייעוץ משפטי:

נירה לאמעני רכלבסקי

מנהלת הוועדה:

לאה גופר

רישום פרלמנטרי:

ס.ל., חבר תרגומים

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בוקר טוב לכולם. אני מתכבדת לפתוח את דיון הוועדה בנושא צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מספר 3), התש"ף-2020.

אנחנו למעשה בהמשך של הדיון שקיימנו אתמול. אתמול קיימנו דיון של כחמש וחצי שעות, שמענו הרבה מאוד נתונים ואנחנו מתכוונים ולהעמיק בדיון גם היום. אני רוצה לומר שבהתאם למה שהגשנו לממשלה יש הסכמות בחלק מן הדברים ואנחנו נאפשר לסגן שר הבריאות וגם היו"ר הקואליציה לומר מספר מילים, אולי להציג את עמדת הממשלה, לפני שאנחנו פותחים את הדיון. אז מי מכם רוצה להתחיל?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אתחיל ואחרי זה מיקי. שלום. בקצרה. קודם כל אני איידע גם את הוועדה, אתמול היה יום עם נתונים קצת יותר טובים, מעודדים, אני לא יודע להגיד אם יש פה שינוי מגמה אחרי יום אחד, אני כמובן נזהר מזה, ירדנו אתמול באחוז המאומתים ל-5.5% מ-7% פלוס. אנחנו לא יודעים אם זה נקודתי, אם זה בעקבות השבת, אני מציע לכולם להיזהר מלחגוג מהר מדי ולחכות לעוד יום, יומיים, שלושה של הצטברות הנתונים. היו קצת פחות מ-1,000 מאומתים, היו הרבה פחות בדיקות ולכן תמיד אני מסתכל על אחוז המאומתים מסך הנבדקים, 5.5% זה המספר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

4.9% הגישו.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אגיד לך למה, חשוב להבין, במספר שיש לך יש 19,000 ומשהו בדיקות, מתוכן קרוב ל-1,000, מתוך ה-19,000 2,000 בדיקות זה בדיקות של המחלימים, של אנשים שאנחנו בודקים כדי לראות אם הם מחלימים. בנתונים שאנחנו מגישים, שזה של בריאות הציבור, מנכים את הבדיקות והתוצאות של המחלימים כי הם לא רלוונטיים לאירוע. זה נכון שכששואלים כמה בדיקות נעשו אז כמובן צריך לייחס את בדיקות המחלימים כבדיקות שנעשו. המספר הוא, ואני אומר את זה פה, חברת הכנסת יפעת שאשא ביטון, שתכירי, ירדנו ממעל 7%, אם אני זוכר נכון, סביב ה-7%. איתמר, תבדוק את זה, 7.7%? כמה זה היה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

היינו 7, אצלכם מופיע 7.8. בקיצור אין התאמות.

פרופ' איתמר גרוטו:

כי את צריכה להוריד את המחלימים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז זו נקודה אחת, אני שם את זה בצד, אני אומר לכולם לא להשתכר מהתופעה הזו. אני מאוד מקווה שהיא תמשיך איתנו לכל השבוע ואז כמובן שיהיו לזה משמעויות.

נושא שני, זה באמת התפיסה, חשוב לי להביא את התפיסה הבריאותית של משרד הבריאות לאחר שגם כמובן התייעצתי על זה עם השר יולי אדלשטיין. אנחנו מובילים קונספט מאוד ברור, מקומות סגורים, שזה אולמות, חדרים, כל המקומות הסגורים בהווייתם אנחנו דורשים ומבקשים, גם בהחלטות ממשלות והחלטות כנסת, שיישאר סגורים. מקומות פתוחים, תחת המגבלות והתו הסגול אפשר להפעיל. לכן אנחנו בהקשר הזה, אני לא אכנס לפרטים, חברי מיקי זוהר יעביר התייחסות ספציפית של ראש הממשלה ושר הבריאות, אבל הקונספט המרכזי שמוביל משרד הבריאות זה שאם אתה במקום סגור בפעילות שהיא לא חיונית אלה המקומות שאנחנו היום סוגרים ומונעים, בחוץ, תחת מגבלות, כי גם בחוץ אתה יכול להידבק. צריך להבין את זה.

למשל בנושא הים, צריך להקפיד שלא יהיו התקהלויות. הים כים הוא לא מקום מסוכן, אבל אם אנחנו מוצאים את עצמנו, ואני חוזר על מה שאמרתי אתמול, עם תמונות מהכנרת של אנשים אחד על השני בחופים יחסית מצומצמים, זו תופעה לא טובה. זה הקונספט, איתו אנחנו מוכנים באמת להתקדם ויציג פה מיקי את עמדת ראש הממשלה, בבקשה. תודה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אז ראשית כל אני רוצה לומר לחברי הוועדה וליושבת ראש הוועדה שהדבר שבעיקר אותי מטריד, וגם את ראש הממשלה, זה שהחלטה שמתקבלת פה עלולה לסכן ציבור גדול מאוד ומשם נובע גם הוויכוח וגם מה שנקרא האירועים הפוליטיים האחרונים שאנחנו עדים להם. זה לא חלילה כי יש לנו משהו אישי נגד יושבת ראש הוועדה, או משהו אישי נגד חברי הוועדה, חלילה, זה פשוט מתוך חשש אמיתי לבריאות הציבור. כשאנחנו רואים את מספר הנבדקים הולך וגדל מיום ליום עד לכדי כמעט 2,000 נדבקים, אנחנו מבינים שברגע שנגיע ל-1,000 חולים קשים האירוע הבריאותי יכול להשתנות דרמטית מבחינת אזרחי ישראל משום שמערכת הבריאות במדינת ישראל, יש לה איזה שהוא קפסיטי שהיא יכולה להתמודד איתו, ומרגע שאנחנו נחצה את הרף הסביר, שאפשר לקרוא לו גם ככה, לא יודע אם זו המילה המתאימה - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

הוא מאוד עמוס.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ברגע שאנחנו נעבור את הרף הזה יכול מאוד להיות שלא נוכל להציל חיים במדינת ישראל והדבר הזה - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש 3,000 מכוונות הנשמה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, חברת הכנסת מלינובסקי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בשביל מה קנית אותם אם ה-1,000 בשבילך זה קשה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תוכלי להתייחס אליו אחר כך, בואו נאפשר לו לדבר ברצף.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

יוליה, אני שומע את מה שאת אומרת, אבל אני לא חושב, זה לא חלום שלי ולא חלום שלך שיהיו לנו 3,000 מונשמים במדינת ישראל. אם יהיו לנו 3,000 מונשמים במדינת ישראל יכול להיות שנהיה במצב מאוד מאוד עמוס.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל אתם חצי שנה מאיימים עם 3,000. חצי שנה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ואנחנו מבינים - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, אבל אתה כשאתה תכננת את האירוע ואתה אמרת צריך 3,000 מכוניות ואמרת שזה מה שמערכת הבריאות תוכל - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, תוכלי להתייחס אחר כך, חבל על הוויכוח. בואו נשמע את הדברים שלו ברצף ואחר כך כל אחד יוכל לומר את הדברים שלו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני אומר לך בכנות רבה, יוליה, כשאני שומע את הגישה שלך ושמעתי קודם הערה של יואל רזבוזוב ושמעתי אמירה של חבר הכנסת עידן רול, ואז אני מבין שחוסר האחריות הזו זה פשוט סכנה לבריאות הציבור. אתם סבורים שהכול בסדר, שאולי גם אין נגיף קורונה ושכולם פה במצב מצוין ואני אומר לכם שזה לא המצב.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כאן בוועדה יש אחריות. דווקא כאן בוועדה הזו אנחנו נוהגים באחריות, אתם לא נוהגים באחריות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת רזבוזוב, אנחנו נגיב אחר כך.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

במצב במדינת ישראל - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

גם לא מפצים, גם סוגרים עסקים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

המצב במדינת ישראל לא פשוט מבחינה רפואית, אנחנו משתדלים לפתור את הבעיות, אנחנו עושים החלטות דרמטיות ותפקיד הוועדה בסופו של דבר זה גם לעזור לנו לשמור על בריאות הציבור. כמובן שתפקיד הוועדה לנסות ולאזן בין רצונות הממשלה לבין רצונות חברי הכנסת, אבל בסוף יש מכה משותף אחד, ותסכים איתי על זה בטוח יושבת ראש הוועדה, שזה בריאות הציבור, שהיא מעל הכול. לכן בעניין הזה, זו הסיבה לכל אי ההבנות והעימות וחילוקי הדעות הפוליטיים.

עכשיו אני רוצה לעבור לגופו של עניין. לגופו של עניין אני סבור שהדבר הנכון שהוועדה תקבל היום זה אפשרות לפתוח את המסעדות בשטחים פתוחים, לא בשטחים סגורים, תוך כדי הקפדה על המגבלות הנדרשות, פתיחת בריכות ו - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אז השטחים הסגורים יישארו כמו שהיה בתו הסגול?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

מה? סליחה?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

במסעדה בפנים.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

מה שסגור סגור. לא יישבו בתוך המסעדות בפנים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

לא יישבו בתוך המסעדה ויישבו מחוץ למסעדה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

ובחדר אוכל בבית מלון אפשר.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

אין להם מרווח.

איילת שקד (ימינה) :

יואב, איזה היגיון יש שבכל חברת הייטק, בכל משרד עורכי דין ובכל מקום, אנשים עובדים במקומות סגורים ובמסעדה, אם היא גדולה ואפשר ל - - -

מרב מיכאלי (העבודה) :

איזה היגיון יש שבכל בית מלון מותר לחדר האוכל לפעול?

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני אשמח לענות כשתהיה לי זכות דיבור.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

- - - מסעדה, 35% דיברנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אוקיי, השאלות הובנו, תנו לו לענות.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד) :

השאלות יופנו ליושבת ראש הוועדה ולגורמי המקצוע, אני פה בא בשביל לעדכן את העמדה שלנו, של הקואליציה, לפחות מבחינתי, אני מקווה ששאר חברי הקואליציה גם יאמצו את העמדה הזו. הדבר הנוסף הוא, מעבר למסעדות פתוחות בשטחים פתוחים אני רוצה לומר שהייתה ישיבה אתמול, שגם אני נכחתי בה, שהיו בה גם ראשי ארגוני המסעדות ולדעתי בסופו של יום הם יכולים לחיות עם החלטה הזאת, כמה שהיא קשה גם עבורם - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

כן, הם ימותו - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד) :

כי 80% מהמסעדות במדינת ישראל, לפחות מהנתונים שאנחנו קיבלנו אתמול, כן יכולות לפעול בשטח פתוח.

מרב מיכאלי (העבודה) :

כמה?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

כ-80%. זה דבר ראשון. דבר שני, בעניין הבריכות והים, אז גם את זה הממשלה, לפחות ממה שאני מבין, לא מתכוונת לסגור בשלב הזה כל עוד המצב ישתפר במעט. אם המצב יחמיר אז יכול להיות שהחלטות ישתנו. לגבי עניין חדרי הכושר - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תתייחס, בבקשה, לאטרקציות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, אני אעשה סדר אחר כך בכל מה שהוא אומר ואנחנו נפתח דיון ונדון על הדברים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לגבי עניין חדרי הכושר, אני אומר את זה בצער רב, כי אני הייתי באמת שמח לגלות שחדרי הכושר הם לא מקום להדבקה, אבל הובאו בפניי נתונים מאוד מדאיגים לגבי כמות ההדבקה בחדרי הכושר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז תביא לנו את זה, אנחנו נשמח לראות.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

איך אנחנו לא ראינו את זה? למה לוועדה לא מציגים את הנתונים?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני אגיד לכם משהו, מי שחושב שהנתונים שיש בידי נגיד משרד הבריאות או גורמי מקצוע אחרים, שההדבקות נגיד רובן מתבצעות בתוך הבתים או מתבצעות באירועים או בחתונות, זה לא בהכרח נתון שאפשר להביא אותו בצורה מדויקת משום שאתה לא בהכרח - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה אמרת שיש נתונים לגבי חדרי כושר, שאתה ראית, תראה לנו את זה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

משום שאתה לא בהכרח יודע איפה בדיוק נדבקות. זה דבר אחד.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מיקי, אל תסיט את הדיון, אתה אמרת שיש לך נתונים לגבי חדרי כושר.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

השאלה אם יש לך נתונים לגבי חדרי כושר שאנחנו לא יודעים אותם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה מאוד מדאיג. תראה אותם, יכול להיות שאנחנו נסכים איתך.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

שנייה רגע, אני אענה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה אמרת את זה או לא אמרת? תראה לנו, בבקשה, או שזה משהו מסווג?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני אענה. הפעילות בחדרי הכושר - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

טוב, הבנו, אין כאלה נתונים, סתם זרקת.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

יוליה, את יכולה להמשיך לתמוך בפתיחת חדרי כושר, אבל זה נורא קל משום שהאחריות - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, לא תומכת, מיקי. אתה אמרת שעמדו בפניך נתונים חמורים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אציג מצגת בהמשך.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו נסגור אותם, אבל תראו - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תראה לנו, אנחנו בפה אחד נתמוך בך. אתה אמרת שראית את זה, תראה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אין מספרים אחד לאחד, זה מדביק.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

רגע, אני רוצה לסיים את דבריי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, יושב ראש הקואליציה אמר: אני ראיתי נתונים מאוד מדאיגים. על הבסיס הזה קם פה קול זעקה, אנחנו רוצים לראות את הנתונים שהוא ראה. זה השיח.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ואנחנו לא יודעים את הנתונים האלה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

תיכף גורמי המקצוע יעשו את העבודה שלהם, אני בטוח, כמו שהם עושים אותה בצורה מצוינת בחודשים האחרונים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו ישבנו חמש שעות, מיקי - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שנייה, שנייה, חבר הכנסת רזבוזוב, חבל על ה - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אם אפשר לסיים אני אשמח כדי לא לקחת לכם את זמן הדיון החשוב הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני רוצה לומר כך, לגבי חדרי הכושר אני מסכם ואומר שעמדת הממשלה היא שצריך להמשיך ולבחון בימים הבאים אולי שיטות חדשות כדי שיהיה אפשרי לפתוח אותם בהגבלות קצת יותר אולי מחמירות. זה לא אומר שהם לא ייפתחו, אבל זה גם לא אומר שהם נפתחים היום עד שלא ימצאו איזה שהוא מבנה בריאותי סביר שיכול להגן על המתאמנים שמגיעים להתאמן. זו עמדת הממשלה.

עכשיו אני רוצה לומר לסיום משפט אחרון. תראו, חברים, אנחנו פה במגה אירוע, אל תקלו ראש בנגיף הקורונה, הנגיף מגיע היום כמעט, בעצם הוא הגיע לעשרות אלפי בתים שיכולים אחר כך להתפשט למאות אלפי אנשים. כשאנחנו נגיע לשלב בו לא נוכל לטפל באנשים חולים זה יכול להביא אסון על מדינת ישראל כדוגמת האסון שקרה במדינות אחרות בעולם, כמו באיטליה ומדינות אחרות. לכן אני מבקש מחברי הוועדה, נכון, מופעלים פה לחצים, נכון, יש הרבה מאוד בעלי עסקים שהם בלחץ כלכלי אדיר והם צריכים את הפתרון שלכם, אבל תשימו בראש סדר העדיפויות שלכם את בריאות הציבור כי בסוף אם אין לנו פה חיים לא יהיה פה כלום, גם לא כלכלה. זה מה שרציתי לומר ואני מודה לכם על ההקשבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה ליו"ר הקואליציה. אני רוצה, ברשותכם, להתייחס בעיקר לראשית דברך. אז קודם כל אני כופרת באמירה שהוועדה נוהגת בחוסר אחריות, הוועדה הזו מקיימת הרבה מאוד שעות של דיונים בצורה מאוד מאוד מעמיקה - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אגב, אני לא אמרתי את זה, אבל לא משנה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה נאמר שאנחנו לא מגלים אחריות - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא אמרתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

- - אבל לא משנה, חשוב לי שהדברים ייאמרו. יושבים פה אנשים, זה אפילו לא במתכונת שאנחנו מכירים בכנסת, שאנשים נכנסים ויוצאים, מגיעים לכאן אנשים בתחילת הדיון, יושבים כאן הרבה מאוד שעות עד שהדיון מסתיים כדי לקבל את ההחלטה הנכונה ביותר עבור הציבור עם האיזונים הנדרשים. ברור לכולנו שבריאות הציבור מעל הכול, אבל השאלה אם בריאות הציבור זה רק קורונה, כי בריאות הציבור זה עוד הרבה מאוד היבטים בריאותיים אחרים, אנחנו יודעים שיש מחלות נוספות, שאנשים זקוקים לפעילות גופנית, לבריכות, לכושר, לנפש, לצאת החוצה, הבריאות הנפשית של האנשים. אנחנו רואים איך אנשים מגיבים בחוץ, אנחנו רואים את הלחץ בא לידי ביטוי ואנחנו נראה את זה שבעתיים בהמשך. אנחנו נראה את כל המצוקה של הילדים שסגורים בבית, הילדים שחווים את המצוקה הכלכלית של ההורים שלהם, אנחנו נפגוש אותם בתוך סיר לחץ במערכת החינוך. גם לזה אנחנו צריכים לתת את הדעת, גם זה בריאות הציבור.

ובשביל זה מה שאנחנו עושים כאן בוועדה זה אנחנו מנסים לבדוק מה התועלת בכל אחד מהצעדים שאנחנו מבקשים לקיים מבחינת היכולת שלו לבלום את התפשטות המגפה, מה אנחנו מרוויחים כאן אל מול מה הנזק הכלכלי - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

את לא יכולה להפריד אחד אחד, צריך תמונה כללית. יש תמונה כללית גם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני יכולה. אז אני אומר לך. מול מה הנזק הכלכלי, החברתי - - -

קריאה:

אבל זה בדיוק הגישה הנקודתית, יואב.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אתה מדבר במקרו, אתה צריך לחתוך.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני באמת חושב - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, אני ביקשתי שלא יפריעו לך, אני מבקשת שלא יפריעו לי.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

צריך לומר שאני חושב שהפשרה שהבאנו לפה היא מאוד משקפת את מה שאת אומרת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שנייה, חבר הכנסת מיקי זוהר, אני לא הפרעתי לך וגם לא נתתי שיפריעו לך.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, אני מחזק את דבריך.

מרב מיכאלי (העבודה):

אל תחזק את דבריה, תן לה לדבר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני חושב שהפשרה שאנחנו הבאנו פה היום - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

אל תחזק את דבריה, פשוט תיתן לה לדבר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר, אני לא מתייחסת לדברים, חשוב לי שהדברים ייאמרו בצורה ברורה, התחלתי לומר אל מול הנזק החברתי, הכלכלי, הנפשי, הבריאותי, האחר של הציבור. וכן אפשר למדוד את זה, כי בסוף אם אני יודעת שאני סוגרת את כל המסעדות, סוגרת במאה אחוז והולכת לשיטתכם, אוקיי? ומצליחה לקטוע בשרשרת - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

--- משלוחים וטייק אווי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

שנייה, שנייה, אני הולכת איתך עד הסוף ---

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

רגע, זה בדיוק --- זה שאתה סוגר אותם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

חברת הכנסת מלינובסקי, אני מבקשת לא להפריע לי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

מאפשר משלוחים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

גם אם אנחנו סוגרים את הכול ובסוף אנחנו מגלים שאנחנו יכולים לבלום תחלואה של אולי 40 איש, שכל אחד זה עולם שלם ---

סגן שר הבריאות יואב קיש :

מאיפה ---

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

40 או 80, תנקוב במספר, אני לוקחת את הכול מהנתונים.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אין מספר. אבל אין מספר.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

אז איך אתם מקבלים החלטות? אז בדיוק, יואב, אין מספרים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

רגע. חבר הכנסת רזבוזוב, אני ממש מבקשת מכם. אז נניח, אתה יודע מה? אני מוכנה גם ללכת איך שתגיד, בלי שאנחנו יודעים מה התועלת הבריאותית ---

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לא, לא, לא, לא נכון, לא אמרתי את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

לעומת זאת, רגע ---

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לא אמרתי את זה, יפעת, אל תשימי לי דברים בפה שלא אמרתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אומרת 40, אתה אומר לי לא, אני אומרת לך 80, אתה אומר לי לא ואתה אומר שאין מספר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אמרתי לך שמספר מדויק, אין ולא יהיה אף פעם. תועלת בריאותית יש ויש בוודאות, עם כל המחקרים, אם את מזלזלת בכל הרופאים האפידמיולוגים בכל העולם זו זכותך, אני על זה לא אתווכח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סגן השר קיש, אני לא מזלזלת בכלום - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

טוב, אנחנו לא באנו להתווכח. לא באנו להתווכח, באנו לסדר את הדברים לטובת הציבור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מצוין, אבל אני כן רוצה שהרעיון המסדר שאנחנו מביאים לכאן לשולחן כן יוסבר. בסוף תיקח אתה, איך שאתה תרצה להגדיר את זה, סגן השר, אני איתך, עד הסוף, אני אפילו לא אכפור במה שאתה אומר, אבל אם אנחנו גם לא יודעים בדיוק את המספר ואנחנו יודעים שיש הדבקה, אל מול זה שאנחנו יודעים שיש 170,000 בתי אב שזה הלחם שלהם, פה אנחנו יודעים את הנזק הכלכלי ואנחנו לא יודעים מהצד השני לאמוד את הנזק הבריאותי, אנחנו צריכים לחשוב על זה.

אותו דבר בהיבט של היס. אנחנו יודעים שההיבט הבריאותי או התועלת הבריאותית היא לא באמת דרמטית אל מול ההיבט הנפשי, זה שאנחנו צריכים לשחרר את האנשים, לפזר את האוכלוסייה על פני המרחבים. לכן מה שאני אומרת, זה מה שמנחה את הוועדה, למצוא את האיזונים בין כל הפרמטרים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני מסכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

עכשיו אני רוצה לומר לכם, אני שמחה על ההבנות לגבי הבריכות והים בסופי שבוע שאת זה אנחנו מחריגים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ומסעדות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

את העניין של המסעדות בחוץ, אני רוצה להציע, אנחנו אתמול הצענו 35% בדומה למה שאישרו בבתי מלון. אנחנו יודעים שבבתי מלון כן מצאתם את האיזון הנכון, אמרתם שיש פה עניין כלכלי שאנחנו רוצים לתת לו את הדעת, אפשר לייצר את אותו איזון גם במסעדות. אגב, לא חייב 35%, אפשר גם 25%, אבל אנחנו יודעים שיש מסעדות גדולות שיושבות באמת עם הרבה מאוד מרווח.

ראיתי את המסעדן אתמול, אני חייבת לומר לכם, אתמול היה שידור חוזר או הראו אותו באיזה שהיא תוכנית מאוד מאוד מאוחר הלילה, זה היה הזמן שהגעתי לאכול את ארוחת הבוקר, צהריים וערב שלי, הסתכלתי עליו, ראיתי אותו נשבר ופשוט זרקתי את המזלג. באמת, אני אומרת לכם, לא יכולתי להכניס

לפה. בסוף אתם רואים אנשים בכזאת מצוקה שאנחנו לא יכולים לעמוד כאן מנגד ולא לקחת את כל השיקולים בצורה הכי נקייה שבעולם ולקבל את ההחלטות הנכונות בשבילם.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני רוצה לענות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אני מאוד מבקשת שגם במסעדות, תצאו ותראו אם אנחנו יכולים להגיע לגבי הסכם - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני רק רוצה לומר משפט, אני חייב ללכת, יש בוועדת הכספים דיון חשוב - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לגבי האטרקציות, למה לסגור את גן החיות?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, נסגור את הסיכום - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

יש בוועדת הכספים גם דיון חשוב בעניין בעלי האולמות שצריכים לקבל פיצוי ו - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

חד משמעי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כולל הזוגות הצעירים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

צריך ללכת אחר כך ולדון גם בעניין הכסף שאנחנו רוצים לסייע איתו לאזרחים ולכן אני מתנצל שאני לא אוכל להישאר פה לאורך כל הדיון ואני חייב לגשת לוועדת הכספים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אנחנו נסבול את זה, זה בסדר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני מניח שאת תסבלי את זה, יוליה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

באהבה, באהבה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

תרשמי לי אחר כך רשמים מהדיון, אם נהנית מהדיון בלעדיי או לא. אני רק רוצה לומר דבר אחד, החשש הגדול זה בעיקר מהמקומות הסגורים משום שיש אינדיקציה, שהיא לא ודאית עדיין, אבל יש אינדיקציה שמקום סגור, במיוחד ממוזג, הוא כן יכול לייצר הדבקה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

איזה מקום, סליחה?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

מקום סגור וממוזג.

איתמר גרוטו:

יש אינדיקציה ודאית.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

זה ודאי, זה ודאי, זה יותר מסוכן מבחוץ.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

או חדר אוכל בבית מלון.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני רוצה להסביר. מקום סגור וממוזג יש איתו בעיה קשה מבחינת ההדבקה. אם זה מקום למשל סגור עם חלונות פתוחים ונניח ללא מיזוג אוויר, מה שכנראה בלתי אפשרי לחיות בחום של היום, זה נורא קשה, זה מקום שהוא פחות מסוכן להדבקה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אגב, אנחנו פה כולנו בסיכון.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

נכון, חד משמעית.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל רוב המדינה שלנו מקומות סגורים - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני רוצה שתבינו דבר אחד - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בגלל זה אנחנו עם מסכות גם עם הפרספקס.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

- - אנחנו לא יודעים להבטיח את בריאות הציבור של כולם, אבל אנחנו כן צריכים להיאבק כדי להפחית את הסיכון של כל הציבור במידת האפשר. לפעמים זה מצליח יותר, לפעמים זה מצליח פחות. לכן אני רוצה להבהיר, אין לנו משהו נגד בעל עסק כזה או אחר, אין לנו משהו נגד חלילה חדרי הכושר או המסעדות, ההיפך, אנחנו רוצים בטובתם, הבעיה היא שמקום סגור וממוזג הוא מקום מסוכן יותר להדבקה וזו הסיבה שהעלינו את העניין הזה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש - - - ראש הממשלה פחות נזק.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני מודה לכם, תעשו את הדיון בצורה רצינית ואני מקווה שתגיעו להחלטות נכונות.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

יש לי שאלה לפני שאתה יוצא, כבודו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רק, חבר הכנסת זוהר, אני אשמח, גם אם אתה בדיון אחר, שתהיה קשוב רגע לנתונים שעולים כאן, כי הוצגו כאן נתונים של משרד הבריאות שמראים כרגע, ושוב, אנחנו לא כופרים שיש פה מגפה ואנחנו צריכים להילחם בה, ואני גם אמרתי אתמול, אנחנו באותו צד, אני בטוחה שלך ולי יש את אותו אינטרס, זה שיש לנו ויכוח על הדרך זה סיפור אחר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש פה נתונים על מגמה, לא ביום האחרון, על מגמה של ירידה בתחלואה - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

מצוין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

- - וגם האטה בקצב ההכפלה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

בואו נשמור על זה, יפעת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הנתונים של משרד הבריאות, לא נתונים - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

יפעת, כל מה שאנחנו אומרים, בואו נשמור על זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תהיה קשוב, בבקשה, כדי שנוכל ל - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני אהיה קשוב לדיון, אני אהיה קשוב מרחוק, אבל בואו נשמור על זה. תודה.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

מיקי, לפני שאתה יוצא לאולמות יש לי שאלה בקשר לאולמות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא הבנתי לגבי האטרקציות.

מרב מיכאלי (העבודה):

רגע, זה שהוא הלך זה לא אומר שנגמר הדיון, נשמה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו עכשיו מתחילים את הדיון, חברים. חבר הכנסת רזבוזוב ואחר כך חברת הכנסת שקד, בבקשה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

תודה, היושבת ראש. אני שמעתי את סגן שר הבריאות, את יואב קיש, שאמר שאנחנו באמת במגפה ואין לנו מספיק נתונים וזה מה שאנחנו מבקשים, נתונים, בגלל שאין מספיק נתונים אנחנו מקבלים החלטות איך שאנחנו יודעים לקבל את החלטות, אז אנחנו עושים רוחבי.

איתמר גרוטו:

גם בעולם אין יותר נתונים משלנו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אני מבין, אני מבין, תופעה חדשה. אז אנחנו קובעים - - -

איתמר גרוטו:

תביא לי מדינה שיש נתונים - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אז רגע, אז אני מציע כאן משהו. מה שסגן השר אומר: אנחנו מקבלים החלטות רוחביות. לנו בוועדה

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רק בקשה אחת, אל תשימו דברים בפי.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל אתה אמרת, רוחבי.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אתה רוצה שאני אסביר מה אמרתי? אמרתי שכשאנחנו מסתכלים על כל המשק הישראלי אין ברירה, אתה לא יכול רק בפינצטה, אתה חייב לקחת סקטור משמעותי שיוריד את ההתקהלויות בצורה משמעותית, אתה עושה את זה בבחינת מקומות הסיכון, בבחינת הפגיעה בכלכלה ואתה מנסה למקסם, להקטין במרב את הסיכון במינימום פגיעה בכלכלה. זו הראייה המערכתית.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יפה, אבל לנו בוועדה, באמת יש לנו הזדמנות כאן להסתכל נקודתית.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אבל אתה חייב גם להסתכל על כל התמונה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רגע, אתם בישיבות ממשלה סגורות באים ומקבלים החלטות, לכאן באים אותם האנשים שנפגעים, אנחנו שומעים אותם ואנחנו באמת נקודתי, 30% פה, 20 אנשים פה, אנחנו יכולים להתייחס נקודתית. תקשיבו לנו, אתם פחות מקשיבים לנו.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז יש לי הצעה אחת אליך, אם אתה רוצה להוריד משהו תגיד לי במקום אחר שאתה סוגר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אבהיר. אפשר להסביר?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

למה? המטרה היא לא לסגור, המטרה היא ל - - -

איילת שקד (ימינה):

אני אגיד לך, יואב.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני רוצה להסביר. תראה, זה הכי קל להגיד, זה פה בעייתי אני פותח, זה פה אני פותח, אין בעיה, אני זורם איתך אפילו בתיאוריה הזו, כמשרד הבריאות אני רוצה להקטין את אפשרות המגעים באוכלוסייה, להקטין את ההידבקות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אגיד לך מה לעשות, להוציא את האנשים למלונות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רגע. אני עושה את זה. אני עושה את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תוציאו את כולם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני עושה את זה, אני לא מוציא ילדים אם ההורים שלהם – אני לא יכול להוציא מי שלא מוכן לצאת מהבית שלו. כל מי שרוצה חולה לצאת מהבית יוצא, נקודה. אין אחד כזה שנשאר, תפסיקו להשמיץ, אל תדברו בחוסר מידע. אנשים רוצים להישאר בבית, ככה, כי נוח להם, מי שרוצה לצאת אני מוציא אותו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר, אבל השאלה אם אתה מתמודד באמת עם המקור הגדול של התחלואה או לא.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אין לי בעיה, אתה רוצה? תיאורטית, אנחנו מדברים תיאורטית, אתה רוצה להשאיר את חדרי הכושר פתוחים? אתה מגדיל סיכון וחשיפה. תגיד לי איפה אתה חותך במקום אחר. אני חייב - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בלשכת ראש הממשלה אני חותכת חופשי.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אומר לך שאנחנו צריכים להסתכל גם מה קורה, והדרך שלנו היא למעט ככל האפשר בנזק הכלכלי וכל עסק שעושים, תאמין לי, כואב לי יותר מכולכם, אף אחד שלא יגיד לי שלא באים אליי ולא מדברים איתי, אבל אנחנו גם מסתכלים איך אנחנו עוצרים את המגפה. ומה לעשות שבלי זה אי אפשר לעצור אותה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל אנחנו נקודתית - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

ואי אפשר להוריד ולהוריד ולהוריד. תגיד לי איפה אתה שם, תן לי מקום אחד שאתה חושב שצריך לשים שאני לא עשיתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה. חברת הכנסת איילת שקד, בבקשה.

איילת שקד (ימינה):

סגן השר קיש, ההחלטות הראשונות שלכם על איסור התקהלויות, הורדת התקהלות לעשרה אנשים ו-20 בחוץ וסגירת האולמות הן היו החלטות נכונות, כי אלה באמת מוקדי ההדבקה. מוקדי ההדבקה הגדולים ביותר הם בתוך המשפחה והמשפחה המורחבת ומה שאתם לא עושים זה הסברה לציבור לא לפגוש את המשפחה המורחבת. תסתכלו רגע על הדוברת שלי, תומר, היא לפני שבועיים נפגשה עם המשפחה שלה, עם דודה שלה, אבא שלה, אמא שלה ואחיינים. אחת מבנות המשפחה הייתה חולה, כל המשפחה נדבקה, הסבא, הסבתא, האמא, האבא, האח, האחיות והאחיינים, היא הניצולה היחידה.

תקשיבו, אתם לא עומדים מול הציבור, ואני רציתי לפגוש, המשפחה שלי התארגנה להיפגש, הגיסיס והאחיינים בשבת, ואמרנו להם לא. אתם לא עושים הסברה לציבור, כמה שזה קשה, לאסור מפגשים משפחתיים, כי בסוף במשפחה אנחנו הכי חופשיים, בסוף מחבקים, שמים על הברכיים, נותנים יד, אוכלים מאתה צלחת, אני לא מדברת רק על המשפחות הגרעיניות, אני מדברת על המשפחות המורחבות, ושם מתבצעת ההדבקה. כשהיא הייתה בארוחה המשפחתית וכל המשפחה שלה נדבקה, כולם, זו הדוגמה הכי טובה שיש ואנחנו רואים את זה גם בנתונים שלכם.

איתמר גרוטו:

אבל מישהו מכניס את זה לתוך המשפחה. סליחה שאני קוטע, מישהו מכניס את זה.

איילת שקד (ימינה):

בסדר, אבל בסוף מקדם ההדבקה בתוך המשפחה הוא פי עשרה. אנחנו רואים שמקדם ההדבקה קטן בימים האחרונים, אנחנו רואים שהאחוזים קטנים, אנחנו רואים שהכמות קטנה, כשאתה שואל אותי מה אתם צריכים לעשות - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רק אתמול, יום אחד.

איילת שקד (ימינה):

לא, מקדם ההדבקה בימים האחרונים. כשאתם שואלים אותי מה צריך לעשות ולא עושים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני לא יודע, צריך לראות את הנתונים של מקדם - - -

איילת שקד (ימינה) :

שנייה, יואב, אתם לא עושים הסברה לציבור לא לפגוש את המשפחה המורחבת. בימי שישי עושים ארוחות שישי, אתם לא עושים הסברה לא לפגוש את סבא וסבתא, זה אני ובנט בכל מיני סרטונים צריכים לעשות את זה. תסבירו לציבור שאנחנו הולכים עכשיו לתקופה ארוכה, יכול להיות גם של שנתיים, צריך להגיד את האמת, יכול להיות שאנחנו הולכים לתקופה של שנתיים ככה וצריך - - -

איתמר גרוטו :

צריך לסגור את סבא וסבתא על מפתח ולזרוק את המפתח - - -

איילת שקד (ימינה) :

לא אמרתי לסגור במפתח, אמרתי לצמצם, כמה שזה כואב לצמצם מפגשים משפחתיים.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

איילת, אני אתיחס.

איילת שקד (ימינה) :

כשאני נפגשת לא עם המשפחה אני לא מתחבקת. מה לעשות, כשאני פוגשת את המשפחה לפעמים מתחבקים. צריך להגיש את האמת ותצאו במסע הסברה כזה כי אתם לא עושים את זה.

ובעניין המסעדות, מסעדה זה כמעט כמו מקום עבודה אחר. בכל מקומות העבודה המשק עובד ברוך ה', במקומות סגורים דרך אגב, בחברות ההייטק, במשרדי עורכי דין, במשרדי רואי חשבון, בכל מקום המשק עובד במקומות סגורים. יש היגיון במסעדה להגיד לצמצם ל-50% עם מרווחים בין השולחנות, כי בסוף שולחן שיושב שם ושולחן שיושב פה, הם לא מדביקים. זה נכון שבאותו שולחן אפשר להידבק, אבל באותו שולחן זה גם ככה אנשים קרובים. אז אל תקריסו את ענף המסעדות סתם כי אתם מחפשים איפה לצמצם, תצמצמו את המפגשים המשפחתיים בהסברה ותיתנו למסעדות לפעול ב-50% תפוקה. זה הגיוני.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני מבקש רגע להתייחס. חברת הכנסת שקד, אני מפריד בין שתי ההערות שלך. את ההערה על ההסברה אני בהחלט מקבל, אני חושב שאם אנחנו לא עושים עבודה מספיק טובה בלהסביר לכולם שגם במשפחה לא מתחבקים ולא מתנשקים, אני לא מדבר על משפחה גרעינית שגרה באותו בית, זה אירוע שמאוד

איילת שקד (ימינה) :

נכון, משפחה מורחבת.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אבל דרך אגב - - -

איילת שקד (ימינה) :

יואב, מה שאני אומרת, תסבירו למשפחה לא להיפגש. אני יותר אגרסיבית מזה.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

איילת, אז בואו נפריד רגע, כי אמרת משפחה, לאנשים יכול להיתפס משפחה גרעינית. משפחה גרעינית גרה באותו בית - - -

איילת שקד (ימינה) :

זה ברור.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לא, אז זה לא ברור, הרגע אמרת למשפחה, אז בואי נדייק.

איילת שקד (ימינה) :

אני מתכוונת למשפחה המורחבת.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

את רואה כמה הסברה חשוב?

איילת שקד (ימינה) :

המשפחה המורחבת.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אז אני אומר, אני מקבל את ההערה. אין שום סיבה להגדיל את המעגל של המשפחה הגרעינית, נקודה. את זה אני מקבל לחלוטין ואם זה לא עבר מספיק במסרים אנחנו נטפל בזה.

איילת שקד (ימינה) :

לא עבר, הציבור לא מכיר.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

בסדר, אני מקבל ובזה אני אטפל. אין ספק, אני חושב שאנחנו מדברים על הדבקות בתוך המשפחה, אני לא יודע, גרוטו, אם יש לנו את הנתונים האלה, האם זה המשפחה הגרעינית, אותם בני בית, אני חושב שזה רוב הדבקות, או המשפחה במעגל השני. אין ספק שאין צורך, גם בטח להימנע מפגישות ואם נפגשים שומרים על הכללים, היגינה, מסכות, במרחק, נקודה. מקבל את הנקודה, שם את זה בצד.

ואני אומר לך שבנושא המסעדות בעיניי זו טעות לחשוב שאם אתה משווה את זה למקום עבודה, שזה אותם אנשים באותו מקום, זה חצי קפסולה, לעומת מסעדה, שזה תנועה מתחלפת, של אדם אחד שנמצא שם מכין את האוכל או מגיש את האוכל ואם הוא חולה הוא נפגש בכולם. זה לא אותו דבר. אין מה לעשות.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת) :

זה נכון גם לחדר אוכל במלון.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

נכון, סגרנו את חדרי האוכל במשרדים, אמרנו לאכול בחדרים.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת) :

ובבתי מלון?

סגן שר הבריאות יואב קיש :

ואתה שואל אותי איפה? בבתי מלון לקחנו את השיקול הכלכלי בשביל לא להרוג את הענף. עשינו פשרה. מה אתה רוצה?

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ומסעדות מותר להרוג?

סגן שר הבריאות יואב קיש :

תציע משהו אחר.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

את ענף המסעדות אתה הורג. יואב, אתה הורג את ענף המסעדות.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני אומר לכם, לדבר איתי למה זה ו – תנו לי משהו אחר שאפשר להוריד את ה - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אתה לא רוצה להרוג את ענף המלונות, זה בסדר, אבל למה אתה הורג את ענף המסעדות? מה העיקרון?

סגן שר הבריאות יואב קיש :

בבקשה, הכי קל - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

מה הרציו?

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

סגן השר, אנחנו דיברנו אתמול לגבי חדרי אוכל במפעלים שאין להם שום מקום אחר, אמרנו שגם שם נאשר את ה-30 - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני לא יודע עוד, כרגע אין שום הבנות עם הוועדה, כמו שאני מבין. ביום שאני אדע מהוועדה שיש הבנות אז נשב ביחד. כרגע המסר שלנו כמשרד הבריאות, וראיתי שגיבה את זה גם מיקי זוהר, בנושא מה שהוא אמר שהציע ראש הממשלה, המסר שלנו הוא מאוד פשוט, מתחם סגור, חדר סגור, אולם סגור, סגור, לא נאפשר. בחוץ, תחת המגבלות. ואני חוזר, שלא יבינו שבחוץ אפשר לעשות הכול, מסיבות, ממש לא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

דרך התו הסגול.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

בחוץ תחת מגבלות תו סגול והתקהלויות אפשר ונאפשר גם בים וגם נאפשר מסעדות בחוץ תחת מגבלות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז למה האולמות הפתוחים לא?

איילת שקד (ימינה):

למה לא 50% גם בתוך המסעדה, יואב?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כי זה מדבק.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם 35%. תראו, אתמול, בשיחה שקיימנו דיברנו על רעיון מסדר - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

את הצעת משהו, אני אמרתי שאני אבחן את זה, אבל זה נושא פינתי, זה לא מהותי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל רגע, אני רוצה להסביר, כדי שגם מי ששומע אותנו שזה יהיה לו פשוט. בסוף כמה שזה יהיה יותר פשוט לאנשים יהיה יותר קל להם גם לקיים את ההנחיות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני חושב שבפנים סגור, בחוץ במגבלות, זה פשוט מאוד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אני מדברת על זה שאם אנחנו מאשרים במקומות מסוימים 35%, לשיטתכם, אתם קבעתם את המספר הזה, אני עוד אפילו לא מתווכחת איתו כרגע, אז אנחנו נאשר 35% באופן רוחבי.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אבל, יפעת, אנחנו לא רוצים את זה. אנחנו עשינו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה? אבל למה במלון כן - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אם את שואלת את משרד הבריאות צריך לסגור את חדרי האוכל במלון, זו העמדה של משרד הבריאות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אנחנו תיכף נשמע נתונים.

איילת שקד (ימינה):

יפעת, הם אומרים שהם עשו פשרה כלכלית כדי להציל את המלונות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בדיוק.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל היא מצוינת.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז מה אתם רוצים?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל בואו נשית את זה על כולם.

איילת שקד (ימינה):

אני אומרת, במסעדה לעשות פשרה כלכלית של 35% בפנים זה הגיוני.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז הפשרה ברמת הסיכון זה בישיבה בחוץ תחת מגבלות.

איילת שקד (ימינה):

זה לא הסיכון. יואב, ההדבקה היא לא במסעדות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בואו נשמע רגע את הנתונים. אני רוצה שתראו את המגמות המשתנות, אם פרופ' גרוטו רוצה הוא להתחיל ואחר כך אני אראה את השקפים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, בוא נראה, תגיב לשקפים שלה. לא, תתחילי עם שלכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שימו את השקף, בבקשה. אגב, יש הרבה שאלות - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אגב, מסעדנים לא יכולים לחיות עם מה שאתם מציעים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסדר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

עם ה-35% - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רק עם בחוץ, בפנים סוגרים אותם, אם רק בחוץ לא לכולם יש את האפשרות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כן, מי שישאר סגור יקבל פיצוי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

קודם כל, חברים, למען הסר ספק, זה שקף של משרד הבריאות. זה שלכם, מהאתר הרשמי שלכם ואתם בעצמכם מתייחסים שם גם לדעיכה. כל מה שכתוב על השקף זה כמו שהוא, זה צילום מסך, שאף אחד לא יחשוב שזוהי פה איזה שהיא נקודה או איזה שהוא פסיק, בסדר? חשוב לי גם ברמת האמון שהדברים יהיו מאוד מאוד ברורים.

אנחנו רואים את המגמה המשתנה לא מאתמול מהיום, אלא בכלל אנחנו רואים איזה שהוא תהליך שקורה בימים האחרונים. אנחנו יודעים שקצב התחלואה, גם קצב ההכפלה וגם קצב התחלואה הולכים וקטנים, עולות הרבה מאוד שאלות לגבי הבדיקות שיוצאות היום חיוביות, כי מסתבר שבדקים פחות א-סימפטומטיים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לי מופיע מינוס 3, אני לא יודע למה יש לכם מינוס 4.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה אתם. זה בדיוק מה שהסברתי אתמול.

איילת שקד (ימינה):

זה אתם, זה מהאתר שלכם, יואב, אני כל יום מסתכלת שלוש פעמים. זה היה ביום שישי, לדעתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, לא, זה מעכשיו.

איילת שקד (ימינה):

בשישי או שבת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, זה עכשיו.

איתמר גרוטו:

עכשיו זה מינוס 3. זה התעדכן.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

עכשיו זה מינוס 3 מעודכן. זה מתעדכן עכשיו למינוס 3, כי כל הזמן - - -

איתמר גרוטו:

הנתונים כל הזמן - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אבל זה של יום אתמול, הנתונים עדיין מגיעים ליום אתמול. בסדר, לא משנה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה ה-19 בחודש. אנחנו יודעים פעם אחת שמה שאנחנו מקבלים זה לא כל אלה שנבדקו אתמול, זה התשובות שהתקבלו אתמול. יכול להיות שאלה אנשים שנבדקו לפני יומיים, שלושה, ארבעה, חמישה. דבר שני, אנחנו מבינים, לפחות מתוך המערכת, תוכל לתקן או לומר משהו אחר, אבל המערכת מעידה על כך שהיום בודקים יותר עם סימפטומים מאשר א-סימפטומטיים, זאת אומרת בודקים פחות א-סימפטומטיים

ביחס למה שהיה בעבר ואז מן הסתם יש לנו אחוז גבוה של חיוביים. אני לא מדברת על ה-*false positive* שאני לא יודעת אם אתם יודעים לתת את הנתונים, כמה באמת היו.

דבר נוסף, ביקשנו אתמול פילוח של הנפטרים, לא קיבלנו, אני גם מבינה ממשרד הבריאות שהוא לא רוצה לתת את הנתון הזה, אני אשמח אם תפתיעו אותי והבאתם.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

למה? ממי הבנת שלא רוצים לתת נתון?

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אנחנו ביקשנו אתמול מהמשרד - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

ממי ביקשת ומתי?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

פה. אני ביקשתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

יש גם מהממ"מ של הכנסת.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אין שום סיבה, אני אבדוק את זה.

איתמר גרוטו :

לא, אתמול הודיעו לי את זה בלילה, לא הספקתי - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אולי לא הספיקו להכין, אל תגידי שלא מוכנים.

איתמר גרוטו :

לא הספקתי לטפל, כי יש כמה סוגיות - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אין דבר כזה לא מוכנים. אני אומר לך, ראש הוועדה, כל נתון ש - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אני אשמח לקבל.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

זה אני לא מוכן, כל נתון שאתם רוצים תקבלו, נקודה, ואני אומר את זה הכי ברור לכולם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אוקיי, אז אנחנו רוצים את זה ואנחנו גם רוצים להבין מי המונשמים שנמצאים, אנחנו רוצים שהכול יבוא - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

יכול להיות שמאתמול בלילה להיום לא הספיקו להכין.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

ואני גם כן אשמח לראות נתון מדויק כמה אנשים הפכו לקשים בגלל שינוי קריטריון באופן רשמי.

איתמר גרוטו :

לא יודע.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

מה אתה לא יודע?

איתמר גרוטו :

אני לא יודע כמה אנשים – זה הגדרת בית החולים, הוא מגדיר כמה קשה.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אפשר לבדוק. אתה אומר שאתה לא יודע עכשיו, אבדוק לבדוק, להוציא שאילתה לבתי החולים שעוסקים בלטפל בחולי קורונה, לעצור את כל מנהלי המחלקות, אם זה דחוף. אני מבקש שתתעדפו את המידע שאתם רוצים, אם אתם רוצים שאני אפנה לכל מנהלי - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

אבל אתם קובעים את הקריטריון.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני עונה לך. אני לא יודע מה קורה - - -

איתמר גרוטו :

אבל קודם לא היה קריטריון, עכשיו יש.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

חברת הכנסת מלינובסקי, ביקשת, הוא עונה. הוא מוכן להביא - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

יושבת ראש הוועדה, תנו תעדוף לבקשות המידע שלכם. אני רוצה לתת לך רק הבנה, חברת הכנסת מלינובסקי רוצה להבין - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

זה מאתמול.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

בסדר, היא רוצה להבין מה עשה השינוי. צריך להבין מה זה אומר, זה אומר שאנחנו עכשיו פונים לכל מנהלי מחלקות הקורונה, אומרים להם: תעברו על כל החולים הקשים שנמצאים אצלכם, תראו מי לאור השינויים נכנס לזה ותנו תשובה. זה ייקח להם זמן, יציק להם, יפריע להם בעבודה שלהם. אין בעיה, אם זה מה שאתם רוצים זה מה שנעשה, רק אמרתי שתתעדפו את מה שאתם רוצים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אנחנו כן רוצים ולא קרה כלום ובמשרד הבריאות - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

מה שתחליט יושבת ראש הוועדה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

- - - - היו אמורים לאסוף את המידע עבור - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

יש פה הרבה חברי כנסת שכולם רוצים מידע, מה שתתעדף יושבת ראש הוועדה זה מה שיהיה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

ביקשנו גם את הגרף של האובדנות. כמה אנשים התאבדו.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז תכינו את זה מסודר, יפעת, שלא יהיה פה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אין בעיה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כמה אנשים קיבלו מרשמים לטיפולים נגד דיכאון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יהיה לנו דיון בנפרד על זה ואוספים לנו את הנתונים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

חשוב מאוד, אלה נתונים שמשפיעים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בזה אני יודעת שכבר יש עבודה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מעולה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פרופ' גרוטו, אם אתה רוצה להתייחס גם למה שהצגתי וגם לשאלות שעלו, ובכלל, אם יש לכם דברים נוספים שאתם רוצים להציג לוועדה אז בשמחה, בבקשה.

איתמר גרוטו:

אני רוצה להתייחס רגע לנתון חדש חשוב שהצטרף היום, זה מספר החולים הקשים משלשום בחצות ועד היום בחצות, 50 חולים קשים. עדיין לא רואים את זה פה, אבל אנחנו נראה שאנחנו נעבור את המספר של ה-300 חולים קשים ברגע נתון. אלה נתונים מהערכת המצב של הבוקר.

איילת שקד (ימינה):

ביום אחד? ביום אחד עלו - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

ביום וחצי. אתה אומר עד הבוקר מאתמול, כולל אתמול. זה יותר מ-24 שעות, לא יומיים.

איתמר גרוטו:

זה כולל הלילה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה להבין, נכון לאתמול ב-12 בלילה היו 255 ונכון להיום בשש - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא בשש.

איתמר גרוטו:

זה עדיין לא מעודכן, הנתון הזה, בתוך המערכת הזאת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ב-55: 6 - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

מהלילה לבוקר, כמה רק בלילה והבוקר היו?

איתמר גרוטו:

בהערכת המצב היום בבוקר הראו שיש בגרף 50 חולים חדשים שהתקבלו ביממה האחרונה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

וכמה יצאו?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, לא חדשים, הוא מדבר על - - -

איתמר גרוטו:

חולים קשים חדשים.

מרב מיכאלי (העבודה):

כמה יש עכשיו?

איתמר גרוטו:

כמה יצאו? תיכף נברר - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

המסר, יפעת, של זה שיש עלייה משמעותית בחולים הקשים.

מרב מיכאלי (העבודה):

אבל חוץ מזה כמה יש?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כמה חולים קשים התווספו שלשום?

איתמר גרוטו:

חולים קשים בדרך כלל יוצאים כנפטרים, אז עדיף שלא ייצאו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אוויו, מה אתה אומר? לא נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה אתה אומר? לא. חברים, ממש לא. לפי הנתונים יש עשרות שנכנסים כל יום - - -

איתמר גרוטו:

חלק מהם יוצאים כנפטרים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, חלק, אבל לא - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

בוא נפסיק לנחש ונביא נתונים?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הוא יודע לתת לנו את הנתון. פרופ' גרוטו, תן לנו את הנתון, כמה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תקשיבו, יש פה מתמטיקה פשוטה. אם כל החולים הקשים שהיו נכנסים היו מתים, וכבר דיברנו על זה אתמול שזה לא ליניארי, אז היינו פה בעשרות מתים כל יום, שלא לדבר על עשרות מונשמים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז האמירה הזאת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו לא שם. יש כאלה שנכנסים וכאלה שיוצאים כי הם מחלימים, בסדר? זאת אומרת התנועה היא סטטית לשני הכיוונים, אל תנסו לצייר את זה שחולה קשה, מונשם, מת.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לא, אבל אנחנו באירוע - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אנחנו לא שם, תודה לאל.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני עכשיו פותח את המספרים מהבוקר ואני אתן לכם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

אז כמה יצאו מ - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני עכשיו נותן לכם, שנייה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

אבל לא כל מי שחולה קשה הוא מת.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

תני לי שנייה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

שינית את דעתך.

איתמר גרוטו :

לא, בסדר, זה – אבל יחד עם זאת עדיין באירוע הקודם, זאת אומרת בגל הראשון, היה אחרת, עכשיו הטיפול יותר טוב, אנחנו באמת רואים פער.

עכשיו נסתכל קצת, הנתון של היום הוא נתון מעודד, אתמול אמרתי שאני מודאג, היום אני יותר מעודד, כבר אנחנו רואים איזה שהיא ירידה, אנחנו לא יודעים אם זה - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

תבוא אלינו יותר אתה תרגיש יותר טוב.

איתמר גרוטו :

אז אני אבוא כל יום, את אומרת. אבל בסך הכול אני חושב שצריך להסתכל לאורך זמן ולראות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

ומה יש לך להגיד על הגרף שהמגמה הולכת ויורדת מדי יום?

איתמר גרוטו :

תראי, בסוף אנחנו מדברים על האחוזים מכלל החולים אז ברור שהאחוזים מכלל החולים כל הזמן יילך ויקטן כי המכנה הולך וגדל, אבל בסך הכול קצב הגידול כרגע עדיין מטריד אותנו, זאת אומרת אנחנו עדיין קפיצה של מספרים שראינו לעומת שבוע שעבר ועדיין קצב הגידול לא נבלם. אם אנחנו נראה בלימה

אנחנו נהיה הראשונים כמובן שנשמח להודיע על זה וגם לפעול בהתאם. כרגע אנחנו מסתכלים על המגמה הבינלאומית, ואם תרצו אני אוכל להראות שקף - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, לא רוצה מגמה בינלאומית, אני רוצה לדעת מה קורה אצלי במדינה.

איתמר גרוטו:

לא, אני אגיד לכם, בישראל - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אבל זה לא עובד ככה, תני לו להביא - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני סוגרת האנשים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אנחנו לא היחידים החכמים בעולם, יש אחרים חכמים.

איתמר גרוטו:

אנחנו משווים למצב בעולם מה קורה עם המסעדות וחדרי הכושר, נכון? אנחנו רוצים לעשות את ההשוואה. כשאנחנו עושים את ההשוואה צריך לראות מה מצב התחלואה שם. בישראל, אני יכול להראות לכם אם אתם רוצים לראות, המצב בין הכי גרועים בעולם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תחבר למחשב. שהוא יראה את המצגת.

איתמר גרוטו:

אולי אני אראה את המצגת באמת, זה הכי טוב.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

איפה המצב אצלנו הכי גרוע בעולם?

איתמר גרוטו:

בקצב עליית החולים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אה, חשבתי אצל האחיות, אצל העובדות הסוציאליות, שם הכול בסדר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

באופוזיציה.

איתמר גרוטו:

בוא נגיד שמערכת הבריאות שלנו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

השאלה, פרופ' גרוטו - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש היום שביתה של האחיות.

איתמר גרוטו:

עם כל הצרות שיש במערכת אני חושב שבסך הכול, אמרתי, בשיעור קטלניות אנחנו טובים, אנחנו נמוכים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

השיעור נמוך.

איתמר גרוטו:

כי הטיפול בארץ טוב, מערכת הבריאות טובה.

איילת שקד (ימינה):

פרופ' גרוטו, אנחנו גם בודקים יותר, מדינות כמו צרפת, הם פשוט לא בודקים אז לא יודעים מה קורה שם. אנחנו עושים יותר בדיקות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הרבה הפסיקו עם הבדיקות, בעיקר הבדיקות הגורפות, בודקים בעיקר את אלה שהם סימפטומטיים.

איתמר גרוטו:

אני מכיר את האמירות - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, זה נתונים מדויקים.

איתמר גרוטו:

- - של עמיתך שאומר כל הזמן רק להגדיל את הבדיקות.

איילת שקד (ימינה):

נכון, נכון, אני בעד להגדיל את הבדיקות.

איתמר גרוטו:

אוקיי, בסדר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

הוא רק אומר תחליטו, זה הכול.

איילת שקד (ימינה):

אני בעד להגדיל את הבדיקות, אני רק אומרת שבמדינות אחרות בודקים פחות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני דווקא נגד. תראו, ככל שנבדוק יותר ברור שאנחנו נמצא יותר. אנחנו יודעים ש - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל זה בסדר גמור.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז מה, בוא נשים את הראש בחול ולא נבדוק?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, לא, יש - - - הם א-סימפטומטיים בכלל.

איילת שקד (ימינה):

לא, היא בעד לבדוק, היא אמרה שמדינות אחרות טומנות את הראש בחול.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

צריך להתייחס רק לקשים וגם קשים, בתוך הקשים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אבל קשים מגיעים בפיגור. אם אתה תתייחס רק לקשים אתה מפסיד את המלחמה, עכשיו אני אומר לך, אתה תגרום לקריסת מערכת הבריאות. אם אתה תחכה לראות מצב של קשים שלא נשלט, ואנחנו לא רחוקים משם, אז נגמר הסיפור.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אתם מכניסים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

זה הכפלות.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אתם מכריזים על 3,000 מונשמים כבר חצי שנה. אתם הורסים את העסקים, אתם הורסים את הכלכלה עם ההפחדות האלה.

קריאה:

זה פניקה. זה מה שנקרא פניקה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יואב, אנחנו ב-250 חולים קשים על 20 בתי חולים בארץ.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אנחנו לא ב-250, זה היה אתמול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז 255. בסוף בואו אנחנו צריכים לראות איך אנחנו באמת שומרים, אני אגיד פה משפט קשה, את נשק יום הדין, כי בסוף אנחנו רוצים להבין אם אנחנו באמת חייבים היום להיות בסגר כשאנחנו יחסית במשק - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

זה לא סגר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, כי יחסית במשק פתוח אנחנו נמצאים במציאות הזו שאנחנו רואים מגמת שינוי. האם באמת נכון ללכת למגבלות?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני חייב לומר, תראי, מה שאת רואה בשקף הזה, וגרוטו, תגיד לי אם אני טועה, קודם כל אני רוצה, אני התחלתי את דבריי, למי שלא היה פה בפתיחה ואמרתי שאתמול בנתונים היה יום ששינה מגמה ואני מאוד מקווה שימשיך, זה יום אחד שאני לא יודע להגיד אם זה תופעה חד יומית או שזה אולי באמת שינוי מגמה. זו הייתה האמירה שאמרתי. אני אמרתי שזה יום אחד, צריך מאוד ל היזהר מזה. אני יכול לתת לך אלף סיבות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל מה עם הגרף שראינו?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

הגרף, תעזבי את היום האחרון - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא היום האחרון, עזוב, תסתכל - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

מה שאת רואה בגרף הזה זה שהיינו בקצב הכפלה של בערך שבעה ימים וחלקו גם מתחת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

והתרחקנו לעשרה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

והתרחקנו לעשרה, זה מה שראית בגרף הזה, לא הרבה מעבר, אז בואו ניכנס לפרופורציות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בדיוק זה מה שאני מבקשת, להיכנס לפרופורציות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אם נתוני אתמול ימשיכו לכל אורך השבוע זה כבר - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא, אבל לגבי המסעדות, חייבים ל - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אפשר לשאול את פרופ' גרוטו?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

זה לא כלכלי. אנחנו לא רוצים להצביע - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רגע, בואו נראה את גרוטו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל אתם סוגרים את המסעדות, חבל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, אי אפשר לשמוע ככה ואני רוצה לשמוע אתכם.

איתמר גרוטו:

יש פה את התחלואה למיליון תושבים.

איילת שקד (ימינה):

- - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

הם ביקשו את זה אתמול.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא, זה לא כלכלי, ומי שאין לו בחוץ? זה לא כלכלי.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

20% אין להם בחוץ?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

וגם המרווחים בין השולחנות בחוץ.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

נכון. אז מי שבוחר - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

איך המסעדה תשרוד? יש יותר הוצאות מהכנסות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רגע, ואיך הם עושים משלוחים וטייק אווי?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בחוף זה לפי התו הסגול, אנחנו מסכימים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

חייבים, בטח, בפנים לפי תו סגול ובחוף.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל בפנים, צריך למצוא פתרון.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

והירידה בנתונים הייתה למרות שהמסעדות פתוחות, אני מבין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

התחברת כבר?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, בואו נשמע את פרופ' גרוטו ואחר כך - - -

איתמר גרוטו:

זה השקף.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

זה יום אחד, אמרתי, בואו לא נתבשם מזה, תיזהר.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא, אני לא מסתכל על זה, זה נכון, צריך לבדוק מגמה, לא יום אחד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, אני מבקשת, תאפשרו לפרופ' גרוטו לדבר.

איתמר גרוטו:

אז יש לכם כאן את שיעורי התחלואה למיליון תושבים, זה מחולק לגודל האוכלוסייה, כי הגודל משנה. אתם יכולים לראות בצד הקצה הימני למעלה את מדינת ישראל, בצבע הכתום, שאומר גם אחוז חיוביים בין שלושה לעשרה, אנחנו נמצאים עכשיו על זה. תראו, יחד איתנו דרום אפריקה והקו ה - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רק מילה אחת, השקף קצת מבלבל, אתם רואים את הבטן הגדולה? זה ישראל, ואז העלייה - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אנחנו כבר מזמן בלי בטן, עזוב את זה. לקחתם פה את כל הכלכלה.

איתמר גרוטו:

תראו מתחתינו יש את ספרד ותזכרו שזו סקלה לוגריתמית, זאת אומרת זה פי עשרה.

איילת שקד (ימינה):

איפה ישראל? איזה צבע?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

הוא מתחיל כחול כזה והופך להיות כתום בקצה. הצבע משתנה בגלל אחוז ה - - -

איילת שקד (ימינה):

אוקיי.

איתמר גרוטו:

השקף הבא. אני רוצה לדבר על המסעדות. מה הבעיה שיש לנו עם מסעדות? קודם כל מסעדות זה לא רק מקום שיש בו התכנסות, זה מקום שנמצאים ללא מסכה ויש גם תחלופה גבוהה של אנשים, זאת אומרת זה לא מקום עבודה שבאים אנשים קבועים. יש לנו עדויות גם מהארץ וגם מהעולם על התפרצויות שקשורות במסעדות, התפרצויות שהתחילו במסעדות. גם אצלנו יש התפרצויות שהתחילו במסעדות ונמשכו ויש לנו, אגב, בניגוד למה שנאמר, יש ניתוח של שרשראות הדבקה ואנחנו זיהינו כמה וכמה אירועים שהתחילו במסעדה ונמשכו אחר כך והדביקו עד הדור השלישי והרביעי של שרשראות נדבקים. זה כרגע הבעיה שיש לנו במסעדות.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

מה הנתונים במסעדות?

איתמר גרוטו:

רגע, אני רק רוצה להראות בשקף הבא - - -

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

מה הנתון, פרופ' גרוטו?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אין מספרים. חבר הכנסת אוסאמה סעדי, אני אסביר לך את הדבר הזה כי לא היית בישיבה הקודמת.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אתה אמרת 4%. אתם אמרתם 4%.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בוא אני אשאל אותך שאלה, אתה מכיר את, אני אשתמש בשם ממוצא יהודי, משה כהן, משה כהן נדבק, עכשיו באים ועושים לו חקירה אפידימיולוגית ושואלים אותו איפה נדבקת, הוא, אם במקרה אח שלו נדבק אז הוא יכול להגיד: כנראה אח שלי הדביק אותי, אנחנו באותו בית, נכון? זה פשוט. דרך אגב, לא בטוח שזה נכון, אבל זה מה שהוא יגיד. אם זה לא המצב והוא לא יודע, אז עכשיו עוברים איתו על המקומות, אז היה בעבודה, או שהוא תלמיד: הייתי בלימודים, הייתי ביום זה, הלכתי לאכול במסעדה ההיא, אני שיחקתי עם החברים בגינה, בזה, ואני הייתי ביום, אני לא יודע, אבל נדבקתי.

אז אתה מבין שהחקירה, מה היא עושה? היא רושמת את כל המקומות האלה ובצד השני יש בן אדם אחר שנדבק והמערכת הממוחשבת – כן, מי שלא ידע, יש לנו מערכת ממוחשבת, בסדר? אתם חושבים שזה

ניירות, תעדכני את בנט, אז המערכת הממוחשבת עושה הצלבה ומוצאת מדי פעם, במקרים בודדים בלבד, וזה רק למדינה – אני לא יודע לכמה מדינות יש להם את הכלי הזה, אנחנו נציג לכם אותו, אבל תבינו, זה שמצאנו בסוף ששני חולים שהצלחנו לאמת היו באותו מקום באותו זמן וכנראה שהייתה שם הדבקה, גם זה לא בטוח, אז בוודאי אותו בן אדם לא יידע להגיד לך: אני נדבקתי ממסעדה או כשהלכתי לקניות בסופר או כשישבת אצל החברים שלי.

ולכן, זה מה שאני מנסה להגיד פה כל הזמן, אם אנחנו נחכה לנתונים אמיתיים מדויקים הפסדנו את המלחמה.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אז תסגור את כל המדינה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

למרות שאין נתונים בתי המלון פתוחים וחדרי האוכל פתוחים.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

תסגור את כל המדינה. לפי מה שאתה אומר - - -

איתמר גרוטו:

אני רוצה לומר - - -

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

לפי מה שאומר סגן השר אפשר לסגור את כל המדינה וזהו, כי הוא לא יודע מאיפה באה ההדבקה, לא מהמסעדות, לא מבריכות השחייה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

רק שנייה, סעדי, תקשיב להצעה שלי. אני מבקש 35% למסעדות בדיוק כמו בבתי המלון ו-20 איש בחוץ. וכל פעם יבואו וינקו את השולחנות, מה הבעיה?

מרב מיכאלי (העבודה):

זה מה שביקשנו.

קריאה:

ואולמות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אוסאמה, אני אגיד לך מאיפה אני יודע. מאיפה אני יודע? כי מה לעשות, אני לא יודע, אבל יש חוקרים אפידמיולוגיים, רופאים, שהתמודדו עם מגפות ויודעים מה זה העברה טיפית. גם על הקורונה לא כולם יודעים הכול, יש עוד המון שאלות פתוחות, אבל אנחנו נשענים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אבל אנחנו יודעים יותר ממה שידענו.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

נשענים, ויש אנשים כמו איתמר גרוטו עם עשרות שנים של ניסיון, שחוקר את הדברים האלה, אנחנו נשענים על הדברים שהם יודעים, על הדברים שמעבירים בארגון הבריאות העולמי, על מה שקורה בעולם.

אבל לשאלה שלך, האם משה כהן נדבק, ואין לו מושג, מהביקור שלו בבריכה, במסעדה או בעבודה קשה לתת תשובה. זו האמת.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

והוא במקרה לא היה בחדר אוכל של בית מלון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה לומר שלגבי הנתונים של הנפטרים, זה לא בגלל שזה מאתמול בלילה, הם מסרבים לתת את המידע - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אבדוק את זה. מי זה מסרב?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

- - את המידע על הנפטרים האחרונים על פי קבוצות גיל ומחלות רקע.

איתמר גרוטו:

יואב, אני ביררתי. אתמול זה הגיע אליי בלילה ולא הספקתי לפתור את זה. ב-11 בלילה הודיעו לי על זה שיש בעיה - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, היינו איתם בקשר איך שיצאנו מ - - -

איתמר גרוטו:

אני יודע, אבל אליי זה הגיע ב-11 בלילה שיש בעיה עם זיהוי, שיש לפעמים בקבוצות קטנות מאוד מאוד של אנשים שאפשר לזהות פרטים של הבן אדם ולכן אנחנו - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

עצור, עצור. חברת הכנסת יפעת שאשא ביטון, תעבירו לנו את הבקשה מסודרת, כל הבקשות למידע, אני אהיה הקונטקט לוודא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מאה אחוז, אנחנו נעביר דרכך.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אם למשרד הבריאות יש סיבה שהוא לא מסוגל אנחנו נכתוב שאנחנו לא מסוגלים.

איילת שקד (ימינה):

עוד משהו. יואב, החקירות האפידמיולוגיות מתבצעות על דף, למה לא - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, זה לא נכון. זה שקר.

איילת שקד (ימינה):

כן.

איתמר גרוטו:

הן מתבצעות על דף, אחרי זה הן מוקלדות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רגע, איתמר, אל - - - אתה לא צריך - - -

איילת שקד (ימינה):

בוא נבהיר את זה פעם אחת ולתמיד, הם עושים את זה על דף ואז מקלידים את זה לאקסל.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אז אני אגיד לך בדיוק. גם לא לאקסל. חבר'ה, אתם רוצים לדעת מה קורה?

איילת שקד (ימינה):

כן.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז אני אגיד לכם מה קורה. אני חושב שיש לי אפילו פה במחשב את סרטון ההדרכה שנעשה לאיך עובדים על המחשב למערכת החקירות האפידמיולוגיות. המערכת הזו הוקמה בפברואר, לפני זה לא היה, המצב במדינת ישראל לפני שנה בערך, לפני החצבת, כשלא היו פה מגפות, 27 חוקרים, אחיות, ללא מערכת מחשב. זה היה המצב שהיה. היה חצבת, אנשים כבר שכחו, לפני שהגיעה הקורונה, וכבר המערך הזה תוגבר. בפברואר, אחרי שהתחילה הקורונה אנחנו הוספנו מערכת מחשב, שהיום זה עובד במחשב, אני אסביר תיכף מה זה הניירות, הוספנו כוח אדם שמגיע עכשיו בשיאו ל-930 חוקרים, זה לא 27.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בטוח?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בגיוסים. אנחנו אולי ב-780, יותר.

איתמר גרוטו:

עכשיו יש לנו 930, אבל חלקם בהכשרה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, לא, לא, לא, כמה עכשיו - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני עונה לך. אל תשחקי, אני לא מסתיר ממך כלום. מה את לא לא? אני אומר לך בהכשרה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, ההכשרה לוקחת שבוע, אין פה דרמות. אז אם זה לא עכשיו - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

עם ההכשרה 930, מספר שאני יודע לחתום עליו. כמה כרגע בהכשרה - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

והאוצר תקצב לך אותם?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כן.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הכול בסדר?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כן, כן.

איתמר גרוטו:

כן, חלק חיילים, חלק זה, כל מיני.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז הנה, מי שרוצה להמשיך להשמיץ - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אם אלה חוקרים אפידימיולוגיים אנחנו - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רגע, מי שרוצה להמשיך להשמיץ את משרד הבריאות ולהגיד שיש רק 27 חוקרים או אחיות שעושות את זה, בבקשה, אני אומר פה מעל הבמה, שקר מוחלט.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אף אחד לא שקרן, כי אף אחד לא אמר את זה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יישר כוח. יפה, מברכים על זה. צעד טוב. איך מתקדמים הלאה?

איילת שקד (ימינה):

שנייה, יואב, אז יש 930.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז אני אומר, מפברואר. למה האחיות כותבות? גם הלכתי לבדוק ושאלתי, כי זה הטריד אותי כי אנחנו נסמכים על הממוכן, כי הממוכן עושה את מה שהסברתי לפני רגע לחבר הכנסת אוסאמה סעדי. הממוכן מוצא את הקשרים. יש שני פרקים שבהם אתה צריך לכתוב המון נתונים, מה זה שני הפרקים? אחד זה המקומות שהבן אדם היה, אתה כל הזמן איתו בשיחה בטלפון, והשני זה האנשים שהוא פגש. סתם אני אתן לך דוגמה, עדיין אין לנו, אנחנו מנסים להטמיע, אני עובד על זה שיהיה לנו ממשק עם משרד הפנים שבאופן אוטומטי כל בני המשפחה ייכנסו לתוך המערכת ולא יצטרכו להקליד. כרגע זה עוד אין, כי הקימו את המערכת, ייקח זמן, נעשה גם את זה. אבל שני הדברים האלה, לוקח הרבה זמן.

ואז מה קורה? יש חוקרים שרגילים לעבוד במחשב, עושים את זה וגומרים במחשב את הכול מיד. יש אחיות שאומרות: אם אני אתחיל להקליד במחשב כשאני עושה שיחת טלפון עם החולה, אני אגמור איתו בעוד חמש שעות. אז הן עושות את זה על – אלה הדפים שאתם רואים.

איילת שקד (ימינה):

ואז הן מקלידות?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא הן, דרך אגב, אנחנו חוסכים את הזמן שלהן ומעבירים את זה לקלדנית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה לומר שאני מברכת על זה שאנחנו נהיה, גם אם לא היום, אז בעוד כמה ימים, בגלל שהם בהכשרה, עם 930 חוקרים אפידמיולוגיים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אנחנו מעל 700 היום בוודאי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אגב, עם 1,000 חוקרים אפידמיולוגיים ועכשיו עם הנתונים שיורדים אנחנו יכולים לנצח את הסיפור הזה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני לא יודע אם הנתונים יורדים, יפעת, צריך להיזהר מאוד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, גם אם הם יישארו כמו שהם וגם אם הם יעלו טיפה עם 1,000 חוקרים אפידמיולוגיים אנחנו מנצחים את - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רגע, אני רוצה להגיד לך עוד משהו. אני חייב גם לגבי זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בלי שאנחנו הולכים לצעדים דרמטיים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אני חייב להגיד לך.

איתמר גרוטו:

לא, צריך להוריד ל-200.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כי בסוף קטיעת שרשרת ההדבקה היא בתגובה המיידית שלנו וביכולת שלנו לתת - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רגע, אני חייב להגיד עוד משהו ליפעת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ולנטרל את האנשים שהם חולים מאומתים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

יושבת ראש הוועדה, אני חייב להגיד לך לקח סופר מרכזי ואני אומר את זה לממשלה, לא לוועדה, סופר מרכזי שלי ושל שר הבריאות לאירוע. אנחנו נכנסנו לאירוע בקטע של הבטן למטה. אולי אני אשם שיש קורונה, אני לא יודע, אבל הנקודה היא כזו, מה קרה במדינת ישראל ומה קרה גם בציבור? הייתה הרגשה שהאירוע נגמר אז הציבור התחיל להתנהג בצורה מסוימת וגם המערכות מסביב, כולל משרד הבריאות, פירקו את השריר שבנו לטפל בגל הראשון. אני אומר לכם שמשוימה מאוד מרכזית שהייתה לשר יולי אדלשטיין ולי במהלך החודש וקצת שאנחנו פה, זה לבנות אותו בחזרה. אז אני אומר, בוודאי ובוודאי, וזה בעיקר לאוצר, אנחנו נילחם ונעשה הכול לרדת חזרה, אסור לנו בסיטואציה הזו, גם לציבור, לא להרגיש שהכול בסדר, צריך להקפיד על המסכות ועל כל הדברים החשובים, וגם לנו למשרדים, את השריר הזה שאנחנו בונים עכשיו במשרד הבריאות ובכל המערכת, להשאיר אותו. אסור לוותר עליו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא, אבל אנחנו דנים על הצו עכשיו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פרופ' גרוטו, אתה רוצה להשלים את ההצגה? ואחר כך חבר הכנסת ג'אבר.

איתמר גרוטו:

כן.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש לנו שאלות תוך כדי.

איתמר גרוטו:

זו תמונה על המצב של המסעדות בעולם בכל מיני מקומות שהיו התפרצויות. אני רוצה להסתכל במערכת הממוחשבת, אני לא כרגע אציג אותה, אבל יש לנו מערכת, אני יכול לומר לכם ספציפית, אני לא רוצה לתת שמות של מסעדות, אני רק אגיד מקומות כי אני לא רוצה לעשות שיימינג למסעדה כזו או אחרת, מאז התקופה שפתחו בחזרה את המסעדות, בסדר? אז יש לנו אירוע במסעדה בבאר שבע ב-10 ביוני עם שרשרת הדבקה של בערך 15 אנשים. אחר כך יש לנו אירוע עם שרשרת הדבקה של כ-30 איש, זה בקרית שמונה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בקרית שמונה זה באולמות אירועים. אני מכירה היטב, ברמה של השמות ומה היה שם.

איתמר גרוטו:

אוקיי. אירוע נוסף - - -

איילת שקד (ימינה):

זה לא מסעדה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אגב, אם היו אוכפים בקרית שמונה, ויסלחו לי בקרית שמונה, אני משם אז אני יכולה להגיד, אם היינו אוכפים את זה שם כשחולה מאומתת שיודעת שהיא חולה יוצאת לאירוע משפחתי, שמה היינו צריכים לטפל.

איתמר גרוטו:

אבל זה מה שקורה. את רוצה שאני אראה לך מקרה מהבוקר?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כדי שאנשים יפחדו לעשות את זה, חברים.

איתמר גרוטו:

יש לי מקרה מהבוקר של מטופלת שהגיעה חולה מאומתת לחדר כושר, לא סיפרה לאף אחד, הסתירה ועכשיו - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

חדר הכושר סגור, לא?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה עונש פלילי, חד משמעית.

איתמר גרוטו:

בסדר, אבל אנחנו יכולים למצוא את כל המקרים האלה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, הנה, אתה יודע. כבר אנחנו יודעים על שני מקרים כאלה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה יודע מה? פה תהיה לך הסכמה מקיר לקיר שדווקא על המקרים האלה, אם בן אדם יודע והוא עושה זה עונש פלילי, חמור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חד משמעית, היא הדביקה אולם אירועים שלם.

איתמר גרוטו:

בואו נמשיך לעוד דוגמה. מסעדה בירושלים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

צריך גם לדאוג להעניש אותם במקרים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני מסכים איתכם, אבל אתה לא יודע על כל המקרים האלה, אתה מבין?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל מה שכבר תופסים אנחנו מוכנים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מספיק אחד שיספרו בתקשורת שהוא קיבל עונש, קיבל קנס גבוה, עונש פלילי, האחרים יחששו לעשות את זה בפעם הבאה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חד משמעי, זה עבירת מאסר וצריך לטפל.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

עבירת מאסר, צריך לשים מישהו כזה במאסר.

איתמר גרוטו:

אבל יש הרבה כאלה שהם מגיעים והם לא יודעים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, אבל אתה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא, חולה מאומת.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בן אדם הגיע לאירוע אחרי שהוא קיבל בדיקות שהוא חיובי הוא יודע. אם אחרי זה הוא הלך לחדר כושר או לאירוע, אז פה אנחנו צריכים לנקוט ביד קשה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אי אפשר לשמוע שכולם מדברים.

איתמר גרוטו:

נתתי דוגמה של מישהי שידעה, אבל יש כאלה שלא יודעים.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

אבל מה ההבדל בין מסעדה רגילה, פרופ' גרוטו, לבין מסעדה בבית מלון או - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אמרנו לך עשר פעמים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כבר היינו שם. חבר הכנסת אוסאמה סעדי, אתה רוצה למחזר לי את הדיון?

איתמר גרוטו:

גם לא היו התפרצויות בבתי מלון.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, גרוטו, עצור. אני אומר לך שיש כמה מגבלות, אנחנו כמשרד הבריאות, לשאלתך, התפשרנו וויתרנו בגלל החשש מנזק כלכלי במלונות. אתה שואל אותי? תסגור את המסעדות בבתי מלון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ממש לא, אנחנו לא רוצים להקריס את המשק.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

תפתח פה. במקום לסגור פה, אתה רוצה חשש כלכלי במלונות אז תפתח - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תן לי מקום אחד שאתה - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אם אתה סוגר את חדרי האוכל בחדרי המלון אתה סוגר את בתי המלון, אתה לא סוגר רק את חדרי האוכל.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

ובגלל זה ויתרנו על זה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, אבל אתה חייב ל - - -

איתמר גרוטו:

הנה, חקירות אפידמיולוגיות. במסעדה בירושלים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, אי אפשר, דברו אחד אחד. אי אפשר ככה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

חוסר האמון הציבורי נובע בדיוק מהפערים האלה, כשאנחנו לא מסוגלים, אנחנו כחברי ועדה, לא מסוגלים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז אני חייב - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

שנייה, יואב. לא מסוגלים להסביר לציבור למה בחלל סגור אחד מותר ובחלל סגור אחר סגור. אם אנחנו לא מסוגלים להסביר את זה לציבור, שם נובע חוסר האמון. באשר לטיעון הכלכלי, ודאי שליבנו ואנחנו רוצים לא להביא לסגירה של בתי המלון, עם זאת יש גם את המצוקה של המסעדנים, אתה לא יכול להעמיד אחד מול השני.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

מאה אחוז. אני יכול לענות לך? אני קודם כל מקבל, אני חייב להגיד, אני מסכים במאה אחוז עם הנושא של חוסר האמון שנבנה בגלל העניין הזה, אני יכול לתת לך עוד דוגמה שבעיניי גם יצרה בלגן, זה הברכות בבתי המלון.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

נכון.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

ואני מבין את זה. ואני אגיד לך את הכיוון שלנו. אנחנו הלכנו לקונספט, אמרתי את זה פה מאוד פשוט וברור, מקומות סגורים צריכים להיות סגורים, חדר או חלל סגור צריך להיות סגור, לא לבצע בו פעילות ומקומות פתוחים תחת מגבלות. שלא ישתמע, עוד פעם, אני מפחד מאוד, אני אומר מקומות פתוחים ויתחילו כולם לעשות – לא, יש גם שם מגבלות מאוד משמעותיות, אבל אנחנו נאפשר.

עכשיו לשאלה שלך, בסוף אנחנו יכולים להישאר עם הקונספט הזה ובקונספט הזה להחיל את זה בלי להפריד למשמעויות הכלכליות שלו, להגיד שזה הקונספט, אנחנו לא רוצים לבלבל את הציבור, כמו שאת אומרת, כך אמרנו, ואז הגיעו ממשרד האוצר ואמרו – אני מספר לך את ההתלבטות של הממשלה ושואל אותך מה את היית עושה, בסדר? ואז באו ממשרד האוצר ואמרו: תקשיב, אם אתה לא נותן לבתי המלון את האפשרות לייצר איזה שהיא אפשרות של האכלה בחדר האוכל סגרת את בתי המלון. ההחלטה אצלך, האם את רוצה לשמור על הקו הישר ואת סוגרת את כל תעשיית בתי המלון, מוסיפה נזק כלכלי, או שאת אומרת שבמקום הזה אני עושה ויתור בריאותי, אבל אני עושה פשרה כלכלית.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

למה אותו היגיון לא פעל על מסעדות?

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יואב, אתה יצאת מנקודת הנחה שפסלת את האופציה שהציעה פה איילת ואחרים, של 35% - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כי אני לא יכול, כי עכשיו - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אתה פסלת את זה ויצרת אופציה אחת להחליט.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אסביר לך למה. יש גם גבול לכמה שאני יכול לאפשר. במסעדות, ואני אגיד את זה אלף פעמים, כשיושבים ואוכלים בוודאי בתוך החלל הסגור, ובאים מעגלים ויש מלצרית ויש טבח, יש שם הדבקות. אנחנו יודעים את זה ממחקרים, אנחנו יודעים את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל הם אמורים להיות עם מסכות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

זה במצב התחלואה היום במדינת ישראל לא - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אבל ברגע שאתה נותן להם להיות בחוץ עדיין יש לך טבח ומלצרים. לא הבנתי.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, הם עובדים ב - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני חייבת להגיד פה משהו. אני אגיד לך מה, התפיסה הגורפת פה שבשגרה זה בסדר שיורקים לנו בצלחת, היא פשוט מזעזעת.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

מה לעשות? אין וירוס במה שיורקים לך בצלחת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אני לא רוצה שירקו לי בצלחת.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסדר, אז אל תאכלי במסעדה. אל תלכי לאכול במסעדה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל, חברים, אתם יוצאים מנקודת הנחה פשוט בעייתית. אם הם שמים מסכות - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

גם יש גודל מסעדה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא קשור. כשאתה יושב בחדר סגור - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל גם פה אנחנו בחדר סגור וגם בבית כנסת אנחנו ב - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

נכון, כשאני לא מדבר, ואני ממליץ לכל מי שלא מדבר, לשים מסכה, כי אנחנו מדבקים בחדר הזה. אל תתבלבלו, הפרספקס הזה לא מונע הדבקה, זה מקטין את הסיכויים - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אז תורידו את זה - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, תקשיב, אני מצמצם. הכול פה זה עניין של הסתברויות - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אני עם המסכה ככה כי אני מתכוון לדבר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, זה קישוט. הכול זה עניין של הקטנת ההסתברות. גם ברמה המשקית, הרי בסוף אנחנו בוחנים את ההדבקה במשק, אנחנו בודקים את ההתפתחות של ההדבקה במשק. אם אני מוריד בצורה מסוימת, ובגלל זה אמרתי, כל מי שרוצה לפתוח משהו, בבקשה, תנו לי משהו אחר שיוריד את ההדבקה במשק. אני חייב להוריד - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זו אמירה נוראית, זה כאילו אתם מתמסחרים במקומות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

כן, אני חייב להוריד את ההדבקה המשקית, אם לא, אני מגיע למצב - - -

איילת שקד (ימינה):

נתתי לך, תעשו הסברה למשפחות המורחבות.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ברשותך, אני רוצה התייחסות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אנחנו ניתן לחבר הכנסת ג'אבר ואחר כך ניתן לחברת הכנסת תמר זנדברג.

איתמר גרוטו:

רק עוד נקודה אחת אני רוצה לגבי המסעדות, אחרי זה נעבור לחברי הכנסת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, ואחר כך אני רוצה שאנחנו נשמע את פרופ' סגל שנמצא איתנו ועוד מעט צריך להמשיך לדרכו ואחר כך אני אחזור אליך, חברת הכנסת אימאן. בבקשה, פרופ' גרוטו.

איתמר גרוטו:

רק נקודה אחת. במקומות שבהם מסעדות נפתחו ושראו שהייתה עלייה בתחלואה, כמו אצלנו, אז סגרו בחזרה. זה חלק מהתהליך. זה כמו שאמרתי גם בדיון אתמול, בסוף כשישבנו עם המסעדרים ניסינו מאוד ללכת לקראתם, גם לצמצם, אנחנו רצינו שני מטרים, צמצמנו לאחד וחצי בין השולחנות, כדי שהם יוכלו להתקיים כעסק, ובסופו של יום גם אמרנו שאם תהיה עלייה משמעותית בתחלואה אנחנו כמובן נשקול עוד פעם את צעדינו וזה היה מקובל.

דרך אגב, אני מאוד אשמח שנראה ירידה ואנחנו יכולים גם להגיד שברגע שתהיה ירידה משמעותית והתייצבות, אפילו לא צריך לרדת לאפס מקרים, נוכל גם לפתוח בחזרה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל אתם מבינים, מסעדה, הם צריכים לקנות את המזון לפני, יש כל כך הרבה בעיות במסעדה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

- - - ואתה בינתיים מקריס אותם.

איתמר גרוטו:

אבל בכל העולם זה עובד ככה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אי אפשר לפתוח לסגור, לפתוח לסגור, זה משגע את המערכת.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הם אומרים שהם לא יסגרו. חברים, אתם צריכים להבין שהמסעונים, אני שומע אותם, ובאמת אנחנו אומרים שכולם צריכים לפעול לפי ההנחיות, אבל הם אומרים: אנחנו לא נסגור כי זה - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אם אתה שואל את חבר הסיעה שלך, אז הוא קרא למרד.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אז אני אומר שלא הבנתם אותו נכון.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

יש לך חבר סיעה שקורא למרד.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אז אני אומר שלא הבנתם אותו נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו לא עושים את זה מהשיקול הזה, אנחנו עושים משיקולים ענייניים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מה שאני אומר זה שכולם צריכים לפעול לפי ההנחיות, אבל מסעונים באים ואומרים: זה החיים שלנו. זה פרויקט החיים שלהם ואנחנו הולכים ורומסים להם אותו. צריך לתת להם פתרון, יש פתרונות, אני בטוח שאפשר למצוא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, אנחנו נגיד אחר כך מה אנחנו מציעים, אנחנו נצא אפילו להתייעצות ונדבר גם עם סגן השר. פרופ' גרוטו, סיימת?

איתמר גרוטו:

זה לגבי המסעדות, אחרי זה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. חבר הכנסת ג'אבר, בבקשה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

טוב, אני משום מה רגוע היום, אני החלטתי להיות אופטימי. אם יש לנו ירידה בתחלואה אז זה סימן טוב, אני מסתכל על חצי רבע הכוס המלאה עכשיו. אם מכל הדרישות שלנו אנחנו יודעים שלא יסגרו את החופים, זה טוב, ולא יסגרו את הבריכות, זה טוב, אבל עדיין אנחנו לשים בכל הדיונים האלה כבר שבועיים ויותר, חוזרים על אותם טיעונים ואותם נושאים.

חברים, אני חושב שהסיפור של חדרי הכושר והמסעדות הוא סיפור שחייב טיפול מיידי. ההצעה של המסעדות, לדעתי, רק בחוץ, זה לא מספיק ולא מספק את אנשי העסקים שיש להם מסעדות או עוסקים במסעדות. אני לא יודע מאיפה המספר הזה של-80% מהמסעדות יש מקומות בחוץ, אני לא עשיתי מחקר ולא סקר, אבל התרשמות כללית שלי שאין 80% שיש להם מרחבים מחוץ למסעדה. לכן אנחנו צריכים לחזור, כמו שיש בחדרי אוכל בבתי המלון, 35%, לאפשר להם 35% עם כל המגבלות גם בחוץ ולא לתת למסעדות להיהרס. כמו שלקחתם אחריות כלכלית על ענייני בתי המלון צריך לקחת אחריות גם על המסעדות.

לגבי אטרקציות נוספות, שלא התייחסתם אליהן, אני חושב שצריך גם – אנחנו מחכים לתשובות
לגבי אטרקציות תיירותיות שצריכות להיות פתוחות. שמענו אתמול - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

דיברנו איתו על זה, הם הלכו לבדוק את זה בממשלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, זה רשום.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אוקיי, שמענו אתמול על הספארי וכו' וכו'. חברים, האחריות שלנו גם על בעלי העסקים וגם על
הבריאות. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה. אני רק רוצה שנעשה סדר, לגבי הנושא של המסעדות, אנחנו תמימי דעים שאנחנו רוצים
לבקש יישור קו, חללים פתוחים 35%-ו-35% גם של האנשים בכלל, בחוץ, לא משנה באיזה מקום הם
נמצאים, הם יבינו שזה הרעיון המסדר. אז בואו לא נחזור על זה, רשמתי, זה מה שאנחנו נציע. ים ובריכות
אין מה להרחיב כי זה כבר סגור. בואו ננסה להבין מה קורה גם בהיבטים הנוספים.

חברת הכנסת תמר זנדברג ואחר כך פרופ' סגל, בבקשה.

תמר זנדברג (מרצ):

תודה רבה, גברתי היושבת ראש. סליחה שלא הייתי מתחילת הדיון, אבל עקבתי אחריו, אני באמת
לא רוצה לחזור על דברים שנאמרו. אני חושבת שבצד העובדה שמדובר באמת במחלה מסוכנת, ואני שותפה
לאלה שחושבים שצריך להיזהר ממנה, רחוקה מלהיות מכחישת קורונה, רחוקה מלהיות זאת שאומרת
שתפתחו הכול הכול רק בגלל הכלכלה, זו מגפה שצריך להיזהר ממנה וצריך לחיות איתה לאורך זמן.

אבל יש לי את התחושה שההסתכלות היום, וראו את זה גם בפינג פונג בין הממשלה לכנסת בימים
האחרונים, קצת היא קטגורית מדי ובה שהולכים בענפים, מסעדות, אולמות אירועים, יש קריטריון אחר
שאפשר להציב אותו ואז הוא יענה, לדוגמה הנושא של הקפסולות שהוכנס כאן כבר מזמן לדיון, לא רק
בכיתות ובבתי הספר, אלא גם במשפחות. לדוגמה ההבדל, פרופ' גרוטו, בין אולם אירועים לבין מסעדות זה
שבאולם אירועים כל החוגגים נמצאים ביחד באותו חלל, במסעדות יושבים בקפסולות. אותו דבר בחוף הים,
בחוף הים אנשים יושבים בקפסולות, הם שומרים על מרחק טבעי בין אחד לשני סתם כי זה הטבע של הבילוי,
זה הטבע של האירוע.

לכן אני אומרת את זה גם בהיבט של המחשבה מה לפתוח ומה לסגור וגם בהיבט של ההסברה
לציבור, אנשים באמת לא מבינים למה, מה הקריטריונים, ואז גם קורה מצב שחולה מאומת הולך ומדביק
כי באיזה שהוא שלב אנשים בועטים בדלי, ואני לא אומרת, אני בעד ענישה פלילית במצבים כאלה – אני לא
מבינה, העבירו איכוני שב"כ, למה לא משתמשים בזה? שולחים 60% מהמערערים - - -

איילת שקד (ימינה):

לא, תמר, אין איכוני שב"כ על מבודדים וחולים, איכוני השב"כ זה רק למצוא את שרשרת ההדבקה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למצוא את השרשרת אחורה.

תמר זנדברג (מרצ):

אבל זה מבוסס על מיקום.

איילת שקד (ימינה):

לא, אבל חולה לא מאוכן כל הזמן. ביטלנו את זה.

תמר זנדברג (מרצ):

הבנתי. שימשיך להיות לא מאוכן, תשכחו מה שאמרתי, שיישאר ככה. אבל מה שאני אומרת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה? זה יכול להיות מרענן שאת בעד.

תמר זנדברג (מרצ):

לא, אני לא בעד. מה שאני רק אומרת זה שגם בהיבט של החלטה מה לסגור ומה לא, גם בדיאלוג בין הכנסת לבין הממשלה וגם בהסברה לציבור, על מנת שהציבור יידע שהחלטות שמתקבלות, יש בהן היגיון והוא מבין אותן, ובמיוחד לאור העובדה שזה הולך להיות לאורך זמן, אחרת אנחנו באמת נגיע למצב של באמת מרד, כמו שראינו ביום שישי, ואז הממשלה נגררת אחרי המרד.

עוד נקודה שאני חושבת שהיא חשובה. הוועדה הזו, לפי החוק, צריכה לאשר בדיעבד את אותו הצו, כן או לא, אבל כן לנציגי הממשלה, לסגן השר ולנציגי משרד הבריאות, הצד השני של זה, של מערך החקירות האפידמיולוגיות, של קטיעת שרשראות ההדבקה, של איסוף המידע ולדעת איפה יש הדבקות, מה ההנחיות, זמן הבידוד ששמעתי שהולך להיות מקוצר, הנושא של חובת עטיית מסכות, אני חייבת רגע להתעכב על זה דקה, אנחנו נכנסים לחודשים מאוד חמים, החובה של עטיית מסכות במרחב הציבורי, בעיניי היא counterproductive, למה? ואני אומרת לך ממש מניסיון אישי, אתה שם מסכה בחוץ, מת מחוס, מזיע, כשאתה מגיע לחנות עם מזגן או למקום, אי אפשר יותר מדי לשמור את זה, זאת בזמן שבחוץ במרחב הציבורי, ואנחנו יודעים שההדבקה בחוץ היא אפסית, ודווקא בכניסה למקומות שם הבעיה. הציבור, לפעמים זו גזרה אי אפשר לעמוד בה. הדוחות מחולקים במרחב הציבורי, אתה יוצא למקום, אתה שם את המסכה ובאיזה שהוא שלב, אין מה לעשות, באופן טבעי האנשים יורידו אותה דווקא כשהם נכנסים למקום. במקום לעשות הפוך, להדגיש את חובת עטיית המסכה בכניסה למקום ולא בחוץ, אני חושבת שזה יכול מאוד מאוד לעזור להתנהגות הציבור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן.

תמר זנדברג (מרצ):

זה לא לנו לוועדה, אבל כן לכם כממשלה, תבינו שבחודשים מרץ אפריל הציבור התחיל במשמעת גבוהה ובמגויסות וברצון להיות חלק ואין סיבה שזה לא יהיה גם עכשיו, רק אם הוא יידע ויבין למה. תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חברת הכנסת תמר זנדברג. פרופ' סגל נמצא איתנו?

ערן סגל:

כן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בבקשה.

ערן סגל:

שלום לכולם. מספר נקודות שאני רציתי להעלות. קודם כל לגבי נושא של מקומות הדבקה, אני חושב שיש קונצנזוס שאין הבנה טובה של מקומות ההדבקה, ואותו דבר גם אין הבנה מספיק טובה של מה

הם התסמינים שהם תסמינים של הקורונה. אני חושב שאת שני הדברים האלה אפשר לשר בצורה משמעותית עם פעולה פשוטה, משלימה, לחקירות האפידמיולוגיות והרבה יותר פשוטה.

קופות החולים היום, שהן בעצם מנהלות את הבדיקות, אני חושב שאם בזמן שכל נבדק, כל בן אדם שנשלח לבדיקה, אם היו מתשאלים אותו במידה והסיבה שהוא נשלח לבדיקה זה מגע עם חולה מאומת, אם היו רושמים מהו המגע. הרי אם אני נשלח עכשיו לבדיקה בגלל מגע עם חולה מאומת אני יודע מי היה החולה המאומת שאיתו באתי במגע ואני יודע מה היה מקום המגע, אם היינו אוספים את המידע הזה ואחר כך מצמידים אותו לתוצאת הבדיקה אז היינו יודעים באיזה אחוז מהמקרים שבו המגע היה בבית כנסת בסופו של דבר הייתה הדבקה, באיזה אחוז מהמקרים שהמגע היה בחדר כושר, בבריכה וכו', באיזה אחוז בסופו של דבר זה הסתיים בהדבקה, כי זה הנתון הקריטי.

הנתונים שהוצגו, אני חושב אתמול, מכל החקירות האפידמיולוגיות שבסופו של דבר מה היה המגע רק של החולים המאומתים, זה לא טוב בגלל שזה לא אומר לנו מתוך כמה מגעים כאלה. אז אם באותו מאמץ היינו גם כותבים בצורה מדויקת מה הם התסמינים של אותו אדם אז גם היינו יכולים להבין איזה תסמינים בסופו של דבר הסיכוי שהם ייצאו חיוביים בבדיקה הוא יהיה גבוה יותר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

ערן, אני מנסה להבין את מה שאתה אומר. אתה אומר, את כל מי שהולך לבדיקה, גם אם בסוף הוא יוצא שלילי, אתה אומר שהוא שלילי, עדיין יש ערך, ברגע שהוא הלך לבידוד לצורך העניין, יש ערך לדעת איפה היה לו מגע עם חולה מאומת גם אם הוא לא נדבק באותה סיטואציה.

ערן סגל:

יואב, זה אפילו הערך, הייתי אומר, הכי גדול. אם אתה רוצה להבין, מה שאתה רוצה להבין על מקומות ההדבקה זה באיזה אחוז מהמגעים שמתרחשים בסוג פעילות מסוים, איזה אחוז מהמגעים האלה בסופו של דבר מסתיים בהדבקה. זאת רמת הסיכון. כשאתה מסתכל רק על החיובים אין לך את המידע הזה. זה משהו מאוד פשוט - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אתה מנטרל את הפקטור של ביצוע ההדבקה בפועל, זאת אומרת אתה אומר היה מגע, אני לא מסתכל אם הייתה הדבקה.

ערן סגל:

בואו נחדד, אני אומר משהו מאוד פשוט, כל בן אדם שנשלח היום לבדיקה, והיום עושות את זה קופות החולים, שהרופא או מי ששולח ימלא שאלון עם שני דברים עיקריים - - -

איתמר גרוטו:

אבל, ערן, רוב המבודדים לא נשלחים לבדיקה, הרעיון שלך מצוין, אבל צריך לחשוב על דרך אחרת, לא דרך הבדיקות.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

רגע, בואו נשמע קודם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסדר, נבדוק את זה איתו אחר כך. ערן, אני אדבר איתך על זה אחר כך.

ערן סגל:

טוב. בעיניי, ההערה הזאת, אני חושב שזו פעולה פשוטה, אפשר לדבר על זה, היא יכולה לשר מאוד גם את ההבנה של התסמינים שבסופו של דבר יותר מבחינים לקורונה, כי חום למשל הוא לא תסמין מבחין מאוד, ולעומת זאת אובדן חוש טעם וריח הוא תסמין מאוד מבחין, וכנ"ל לגבי ההבנה של מקומות ההדבקה. זאת הנקודה הראשונה שרציתי להגיד.

נקודה שנייה, אם מסתכלים בנתונים של הימים האחרונים, וזה לא רק מהיום האחרון, אני חושב שהנתון הקשיח ביותר שאליו אפשר להתייחס זה באמת החולים הקשים החדשים, ושם אם ראינו מגמה שקצב ההכפלה בחולים הקשים הלך והגיע למצב של אפילו הכפלה כל חמישה ימים, בימים האחרונים, וזה לא יום אחד, זו כבר מגמה של שבוע, אנחנו רואים האטה, זה מגיע עכשיו להכפלה של כל תשעה או עשרה ימים בחולים הקשים וזה נתון מעודד.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אתה מדבר על החולים הקשים החדשים?

ערן סגל:

החדשים, כן. אני רוצה לחדד נקודה והיא שצריך להתאים את הפעולות שעושים לאופי המגפה. כלומר לא ייתכן שמחליטים על סדרת פעולות והגבלות מסוימות ואחרי יומיים מסתכלים ורואים האם היה שינוי ושוקלים פעולות נוספות, בגלל שכל פעולה שנוקטים בה יש השהיה של שבוע-שבועיים. לכן כרגע, אני אומר באמת בזהירות, כי הדבר הזה דינמי ומשתנה כל יום, אבל אני כרגע הייתי מסתכל בנתונים במהלך השבוע הקרוב, אני לא חושב שבמהלך השבוע הקרוב יש סכנת קריסה למערכת הבריאות בגלל, שוב, ההאטה בקצב החולים הקשים, ולכן - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אף אחד לא חושב שבשבוע הקרוב יש סכנת קריסה.

ערן סגל:

מסתכל וכל הזמן בוחן את זה. אני רוצה גם להזהיר על הסתכלות על שני פרמטרים אחרים, ואמרתי את זה כבר בשבועות האחרונים. האחד, אם מסתכלים על נתוני הנדבקים החדשים, אני חושב שיש לנו בעיה, הבעיה היא שאין לנו מספיק בדיקות כדי לאתר את הנדבקים. הכוונה היא שיש לנו איזה שהוא חסם, זה חוזר לנקודה הקודמת, יש לנו חסם של אחוז הבדיקות שייצא חיובי. אנחנו לא מספיק טובים בלדעת את מי אנחנו שולחים, או בגלל מגע או בגלל תסמינים, לבדיקה כדי שהוא ייצא חיובי ולכן לא עברנו אף פעם מתחילת המגפה את ה-8% חולים עם תוצאות חיוביות על פני שבוע. גם אם נגיע ל-10% אז עם 20,000 בדיקות זה אומר שאתה נעצר על 2,000. זאת אומרת שבימים האחרונים דווקא רואים האטה מאוד מאוד חדה בקצב של הנדבקים, עכשיו הוא מכפיל את עצמו כל 20 ימים, אבל זה דווקא נתון שאני לא מאמין לו בגלל שאני חושב שאנחנו מגיעים לחסם ואני רוצה להזהיר מפני חסם שבו באמת יכול להיות אירוע שבו תהיה השתוללות של המגפה בחוץ, אבל אנחנו כל הזמן נראה 2,000, 2,000, 2,000, כי זה חסם הבדיקות. לכן הנתון של החולים הקשים הוא יותר חשוב.

ואני רוצה לומר גם לגבי אחוז החיוביים שכולם מסתכלים עליו, שיואב הזכיר אותו קודם, הוא מאוד מאוד תלוי במדיניות הבדיקות שאתם משנים כל הזמן. אם הייתה מדיניות בדיקות לפני שבוע-שבועיים שבה בדקו אנשים בגלל מגעים, הסיכוי שמישהו ייצא חיובי הוא נמוך ולכן זה משפיע על אחוז החיוביים, ואם היום בודקים בעיקר אנשים עם תסמינים, זה לבד באופן טכני מעלה את האחוז ולכן אני גם הייתי נזהר מלהסתכל על הפרמטר הזה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

ברור.

ערן סגל:

ונקודה אחרונה שאני רוצה להעלות והיא נוגעת אולי לצעדים הבאים שיש לנקוט בהם במידה ש - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

הבידוד של הגיל השלישי, אנחנו מכירים את זה.

ערן סגל:

את מה?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

הבידוד שלא אוכלוסיית סיכון שאתה מדבר עליו.

ערן סגל:

כן. אני רוצה להגיד שפה אנחנו רואים שינוי מאוד משמעותי בהתנהגות בגל השני לעומת הגל הראשון. בגל השני אנחנו רואים שבאופן אמפירי בנתונים הציבור שהיא בקבוצת הסיכון נזהר, אנחנו רואים שהחלק שלהם בנדבקים הוא 10% בעוד שהחלק שלהם באוכלוסייה הוא 15%. זה מה ששינה את העובדה שבגל הראשון ראינו ש-3% מהנדבקים הפכו לחולים קשים וכרגע זה 2%. אני חושב שאם נצליח לחזק את המגמה הזאת, כלומר לחזק את האופן שבו אנחנו שומרים על האוכלוסייה שהיא בקבוצת הסיכון, שכמובן זה לא רק גיל, יש הרבה אנשים שעברו את הגיל והם לא בקבוצת סיכון, אנחנו יודעים גם לזהות את קבוצות הסיכון, אבל אם אנחנו נדע לשמור על האוכלוסיית האלה אז אני חושב שזה בעצם יכול להסיר באופן מיידי את האיום על קריסה של מערכת הבריאות כי אלה בסופו של דבר החולים שהופכים להיות קשים ואנחנו יודעים לזהות אותם.

אפשר היה לחשוב, זה דורש הרבה מאוד חשיבה ומחשבה, אבל אני חושב שאפשר היה ללכת לאיזה שהוא כיוון של חשיבה על תמריצים חיוביים, כלומר היום מה שקורה, אם הציבור הזה של קבוצות הסיכון היום נזהר, היום הוא נזהר והוא לא מקבל שום סיוע. אם אפשר היה לבוא עם חבילה של סיוע מכל ההיבטים, ועשו את זה, אפשר לשלוח מסמך, ויש אתר בווב-סייט, באנגליה עשו מהלך כזה, מאוד מפורט, ואני חושב שזה היה אחד המרכיבים שעזר להם עכשיו להתגבר על הגל המאוד גדול שהיה להם, עם הרבה טעויות בהתחלה. אפשר לתת תמריצים חיוביים, למשל סיוע כלכלי, עזרה בקניית מצרכים, סיוע באספקה של תרופות, כל המערך הזה ויהיו אזרחים שהיום כבר גוזרים על עצמם איזה שהוא סוג של בידוד כזה, שזה באמת מה שעוזר למספרים, אבל היום הם לא מקבלים סיוע. יש קבוצה, לפי דעתי, של אזרחים שהם בקבוצת סיכון והם לא יכולים לאפשר לעצמם מבחינה כלכלית בעצם להישאר בבידוד ויוצאים ומסכנים עם את עצמם וגם קבוצה כזאת שמה בסיכון קריסה של מערכת הבריאות. אני חושב שחלק לא מבוטל מהם, אולי, אם היו מציעים לו אפשרות לקבל איזה שהוא סיוע יחד עם זה שהוא יותר שומר על עצמו זה גם יכול להיות מהלך שיכול להסיר באופן מיידי את הסיכון לקריסה של מערכת הבריאות.

לצד זה אני רוצה להגיד שזה לא שכל השאר אנחנו פותחים את המשק לחלוטין, לא, אני חושב שההגבלות האחרונות שנכנסו לתוקף, בעיניי הן מאוד ראויות, המספרים של 2,000 נדבקים ביום הם מספרים גבוהים מדי, חייבים להוריד את המספרים האלה, ההגבלות צריכות להיות בתוקף, אבל אם אנחנו עושים את שתי הפעולות, אחת, משאירים את המשק פתוח כפי הוא עכשיו, אני חושב שיכול להיות שלאור האופטימיות שאנחנו רואים במספרים האחרונים ייתכן שאנחנו כבר שם או מתקרבים לזה שמקדם ההדבקה יותר מתחת ל-1 ואז אם מצד אנחנו שומרים על האוכלוסיית שהן בקבוצת הסיכון, שהן מה שמהוות סיכון לקריסת מערכת הבריאות, ומצד שני אנחנו משאירים את המשק פתוח תחת הגבלות, אבל בודקים ורואים שאנחנו בכיוון הנכון, יכול להיות שמתווה מהסוג הזה הוא מתווה שיכול להביא אותנו על פני יותר זמן כמובן מאשר סגר כללי אבל מבלי לאלץ סגר כללי, אני חושב שמתווה כזה יכול להוריד את התחלואה באוכלוסייה הכללית עד למספרים של 100-200 נדבקים ביום שאפשר עם מערך חקירות אפידמיולוגיות, יותר בדיקות וכו', לטפל בו ולשמור על שגרת קורונה ומצד שני לעשות את זה תוך כדי זה שאנחנו לא נזקקים לסגר כללי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ערן, תודה רבה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני רוצה להגיד מילה. הניתוח שלך סך הכול הוא מאוד נכון, דרך אגב הוא קורה ואני אגיד לך מה הכוונה שלי שהוא קורה. החלטת הממשלה האחרונה שבה דובר על כל הדברים שנמצאים פה בוועדה, גם קבעה שהשר איציק שמולי, נדמה לי יחד עם השרה מירב כהן, יטפלו ויבנו תוכנית בדיוק לטפל במגזר של הדור השלישי ואוכלוסיות סיכון. אני יכול להגיד לך יותר מזה, שימגן אבות', שזה גם לקח מהגל הראשון, עושה את זה במסגרת שלנו במשרד הבריאות באותם מטופלים בבתי האבות הסיעודיים והגריאטריים. ברור לכולנו שהאוכלוסייה הזו נמצאת גם בבתי האבות שלנו, גם בדיור מוגן וגם בחוץ, בציבור, וצריך לטפל בכל

שלושת המקומות האלה ולא להזניח אף ולו אחד מהם, כולל החלטה, גם נאמר, לדאוג למשלוחים, לתרופות ולמזון, שלא ייצאו מהבית.

אבל יש דבר אחד שאני חייב לומר, אני מניח שאתה תהיה שותף לדעתי, בסוף אם התחלואה – הייתה גם אמירה לתת לתחלואה להמשיך ורק תדאגו למגזר הזה, ואז אנחנו נהיה בסדר. את זה אני לא מוכן לקבל בשום פנים ואופן - - -

ערן סגל:

חשוב לי מאוד לחדד. בדיוק, עם זה אני מסכים איתך במאת האחוזים, המטרה כרגע - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

זה לעצור את הגידול בתחלואה, בהדבקות.

ערן סגל:

המטרה היא להוריד את התחלואה, אני רק אומר שיש שתי דרכים, שתי אסטרטגיות, שאפשר לנקוט בהם - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז אני אומר לך, ערן, זה בדיוק מה שקורה. אנחנו עושים בדיוק את הדבר הזה, מצד אחד מנסים לעשות הכול כדי להימנע ממגבלות שהן משפיעות על הכלכלה, מתמקדים באוכלוסיות הסיכון בכל מה שאפשר, אבל יוצאים מהנחה בסיסית שבסוף אין מצב כזה לבודד אותם ולחשוב שאנחנו מונעים את ההידבקות האלה. המטפלים שלהם, המבקרים שלהם, המשפחות שלהם, בסוף חייבים להוריד את התחלואה ועל זה לא נותר.

ערן סגל:

יואב, הנקודה המרכזית שלי היא בעצם שבמקום אסטרטגיה של סגר כללי, האסטרטגיה שאתה יכול לנקוט בה היא שאתה חייב עוד יותר לחזק את ההגנה על קבוצות הסיכון, אבל תוך באמת סיוע - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אנחנו עושים שם את המקסימום.

ערן סגל:

וכמובן אנחנו מדינה דמוקרטית, שום דבר לא בכפייה, הכול מתוך בחירה ורצון וכו', אבל תוך מענקי סיוע ותמיכה וכו'. אני חושב שאם אתה עושה את זה עם סיוע שהוא מספיק אתה תקבל גם היענות. אתה רואה את זה בנתונים שהציבור, גם מבלי לקבל היום סיוע, שהחלק שלהם בנדבקים הוא משמעותית ירד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שהגיל השלישי נשמר.

ערן סגל:

ואני חושב שבאסטרטגיה הזאת יש את שני הצדדים, הצד השני הוא חד משמעית שאתה חייב להוריד את ההדבקה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אנחנו נדבר אחר כך, ערן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, פרופ' ערן סגל. קודם כל תודה רבה על הדברים ועל הפריסה הרחבה של התפיסה המקצועית. אני רק אומר שבהגנה על הגיל השלישי אז דווקא במגבלות שעכשיו יושבים כאן על השולחן אנחנו בעיקר פוגשים מגבלות על הצעירים מאשר על הקשישים. אתמול גם בדיון אמרנו שאפשר לייצר מערך שבו אנחנו מאפשרים פעילות בשעות מסוימות רק לקשישים. הבריאות שלהם והנפש שלהם והבריאות הפיזית שלהם שנתמכת על ידי פעילות ספורטיבית שאנחנו מעודדים אותם ללכת להליכות ועל ידי שהות בבריכה, הרבה מהם הולכים ושוחים בצורה טיפולית, עם מאמנים, אני לא מדברת רק ברמה של הפאן, שגם זה חשוב, אבל אני אפילו לא שם, ולייצר איזה שהוא מנגנון שאנחנו כן מאפשרים להם להיות בזה תוך כדי שאנחנו מגנים עליהם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הנפש לא פחות חשובה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ללכת עכשיו ולייצר מגבלות דווקא על האוכלוסייה הצעירה זה קצת אנטייתזה למה שעולה כאן.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

ותמיד שמענו שהמטרה היא להגן על האוכלוסייה המבוגרת. אם באמת האוכלוסייה המבוגרת יודעת לשמור על עצמה יותר טוב, אז אנחנו כן צריכים קצת לשחרר יותר בצעירים ובזה אנחנו לא נגיע למספרים, סגן השר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אתה שמעת את הדיון, אסור לך להיות במספרים האלה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אני לא בעד, אבל עוד פעם, יש פה מאזניים, העניין הבריאותי והעניין הכלכלי, ואנחנו צריכים לקבל החלטות. החלטות קשות, כבדות משקל, אבל אנחנו חייבים לקבל אותן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן. תודה רבה. חברת הכנסת אימאן ח'טיב, הבטחתי לה את רשות הדיבור. בבקשה.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

מכל הדיונים, גם אתמול וגם היום, לצערי הרב אנחנו רואים שעדיין אנחנו לא מתנהלים בצורה שאפשר לקרוא לה ממוקדת שמבוססת ממש על נתונים שיש עליה הסכמה של כולנו ורואים דעות שונות. משרד הבריאות מציג משהו אחד - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הגיוני שיהיו דעות שונות, בשביל זה אנחנו פה.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

אוקיי, בסדר. אני האמת תוהה ושואלת על אותו רקע, איך קובעים מקום מסוים שאפשר לפתוח ומקום אחר אי אפשר לפתוח. למשל אם אנחנו אומרים שאפשר לפתוח חדרי כושר אז למה אי אפשר לפתוח סטודיו?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אי אפשר, לא זה ולא זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כרגע לא זה ולא זה.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

אוקיי, בריכות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בריכות וים סיכמנו. חבריה, לא נחזור על הדיון.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אבל תחת מגבלת התקהלות, אסור להתקהל.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

ברור, תחת התו הסגול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, זה ברור, הכול תחת מגבלת התקהלות והכול לפי תו סגול

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אם אתם צריכים, יואב, אז תעדכנו את התו.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

ומסעדות, אמרנו רק מסעדות, כאילו שיש להם אפשרות למקום פתוח, מה עם השאר? גם לא נותנים מענה, למרות שיש אפשרות לשמור על התו כמו שצריך בתוך המסעדות. ועוד דבר, אנחנו לא נוותר על זה, אנחנו בעונת החתונות ויש חתונות שעושים סעודה באולמות פתוחים. אז מה ההבדל - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בשום פנים ואופן, זו תקלה חמורה. לעשות עשרות אנשים בסעודה, כך המגזר, לצערי, יידבק, אסור לכם לעשות את זה. אתם רוצים שאנשים ימותו במגזר? אני לא מבין.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

אנחנו לא רוצים ש - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תעצרו את זה. אתם מנהיגי ציבור, יש לכם אחריות. אין חתונות של מאות אנשים, ולא עושים את זה בבית פרטי ולא עושים את זה ברחוב ולא בשכונה ולא עושים סעודה של מאות אנשים. אתם תהרגו את הציבור שלכם, תוכיחו מנהיגות.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

א', אל תאשים אותנו בזה שאנחנו רוצים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אם אתם מבקשים שהם יאכלו כולם ביחד אז אתם לא מבינים איפה אתם נמצאים.

תמר זנדברג (מרצ):

אבל מה, אתה רוצה, להחליף את העם? היא משקפת לך מצב שצריך לטפל בו ביחד - - -

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

אני משקפת בדיוק מצב גם של בעלי האולמות - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תובילו ותנהיגו ותמנעו את האירועים המסוכנים האלה.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

אז תיתן, א', לאותם בעלי אולמות פיצוי כספי כמו שצריך כי הם קורסים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסדר, את הביקורת הזו המשרד מקבל.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

הם כבר קרסו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

על זה יש דיון עכשיו.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

זה לא רק הבעלים של האולמות, זה גם המשפחות, המשפחות של העובדים בתוך האולמות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חד משמעית.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסדר.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

אי אפשר. ואתה יודע מה קורה? מה שקורה, שסגרנו את האולמות, מקום שהוא יכול להיות מפוקח, לפקח עליו כמו שצריך, ואנשים עושים בבתים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בדיוק, את זה צריך לעצור.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

איך לעצור? תגיד איך אפשר לעצור?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

קודם כל עם זה שאתם תובילו ותסבירו שזה מסוכן, שאנשים לא יעשו את זה.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

העניין של ההסברה לא מספיק, צריך לעשות נהל מסודר, תקין, שאנשים יוכלו לחיות כמו שצריך ולעשות את האירוע כמו שצריך בתנאים המיטיבים - - -

תמר זנדברג (מרצ):

סגן השר, אני מזכירה לך כמה חברי כנסת מהקואליציה השתתפו בהפרות של אירועים, במסיבות ובכל מיני.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, חברת הכנסת תמר זנדברג, אנחנו לא בדיון הזה עכשיו.

תמר זנדברג (מרצ):

לא, אבל לא צריך להשתלח, לא בציבור ולא בנציגיו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה לא רלוונטי.

תמר זנדברג (מרצ):

אנחנו כולנו באותה סירה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה לא רלוונטי, אני רוצה לומר פה משהו.

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

יפעת, ההשוואה בין מסעדות לסעודות זה אותו דבר, תאמיני לי, אותו דבר, ויש אפשרויות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, רגע, חברים, לא. אנחנו בסוף ניהלנו פה שעות על גבי שעות של דיונים ואנחנו ראינו כולנו שהסיפור של אירועים משפחתיים הוא סיפור כואב. במקום הזה, אני חושבת שזה אחד המקומות הבודדים שאפילו יש נתונים אמיתיים - - -

אימאן ח'טיב יאסין (הרשימה המשותפת):

אין בעיה, אבל שיתנו פתרון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מסכימה איתך וגם סגן השר אמר שהוא מסכים ואני יודעת שיש דיון עכשיו בוועדה אחרת - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אמרתי, אמרתי שאני יכול לקבל הערות כאלה, אבל לא לקבל הערות: תנו לנו לאכול בחוץ ביחד. מה זה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הסיפור הכלכלי והפיצוי שצריך להיות גם לבעלי האולמות וגם לזוגות הצעירים הוא קריטי, הוא דרמטי, אנחנו צריכים להילחם עליו ואנחנו נעשה את זה, אבל מבחינת המגבלות אנחנו הבנו שיש באמת קושי בסיפור של אירועים משפחתיים. ידענו את זה כבר לפני שבועיים וכבר אפשרנו את הסגירה שלהם. אני

61 כן מצפה שאנחנו נייצג את העמדה הזו גם כלפי חוץ ולא נקבל בשוויון נפש כאלה שמוצאים להם דרך עוקפת לעשות את האירועים האלה. כולנו משלמים על זה מחיר, כולנו, כי בסוף אנחנו רואים את הנתונים ואז צריך לסגור - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

דרך אגב, ללא כל קשר למגזר כזה או אחר, אני אומר לכל הציבור, לא לעשות חתונות פיראטיות בבתים עם עשרות אנשים, לא לעשות ארוחות של עשרות, אלה הדברים שחייבים להפסיק, זו התקופה. מי שממשיך לעשות את זה, בוודאי שמענו גם על מקרים קיצוניים של חולי קורונה שהולכים ומסתובבים, זה בכלל פשע, אבל מי שעושה את זה - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תפעילו סנקציות.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

- - יש שם חולים שלא יודעים שהם חולים ואלה אירועי הדבקה המוניים שצריך לעצור.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יפעת, אני רוצה לומר משפט לגבי מה שנאמר פה לגבי הזוגות הצעירים. אני העליתי היום, זה כרגע בנשיאות, בקשה לדיון דחוף בנוגע לזוגות הצעירים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר, זה בהיבט של - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, שחשוב להתייחס לעניין הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סגן השר גם צריך לצאת ואני כן רוצה שאנחנו ניתן את מה שאנחנו רוצים כוועדה, אנחנו נהיה מוכנים לחכות קצת, לראות איפה אנחנו יכולים להגיע להסכמות. חבר הכנסת מיקי לוי, יש לך משהו להוסיף על כל מה שהיה כאן?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני רוצה להעלות שלושה נושאים. אני מתנצל כי הייתי מחולק היום בין הכספים לבין הקורונה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

קדימה. אני רק אומר לך שבריכות וים סגרנו.

איתמר גרוטו:

פתחנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, הגענו להסכמות.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני לא נוגע במה שהמאבקים הסתיימו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מה עם האטרקציות?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני מבקש עוד הפעם, למרות מה שאמר פרופ' גרוטו, למרות מה שאיתמר אמר, אני מרשה לעצמי להגיד איתמר, לחשוב כן על מסעדות. יש מסעדות גדולות, יש מסעדות שאפשר להושיב בחוץ. אנחנו אישרנו לבתי המלון 35% תפוסה בחדרי האוכל ואני מבקש, דורש, ואני מציע גם לחבריי להצביע נגד הממשלה בעניין הזה, אנחנו צריכים לפתוח את המסעדות עם 35% בפנים תפוסה ובין 10 ל-20 איש בחוץ בהתאם לשטח המוצע באוויר הפתוח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, בחוץ לפי התו הסגול, אני לא רוצה להגביל.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לפי התו הסגול, מתאים לי, גברתי.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

על זה כולנו, יש הסכמה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני מבקש, יש כאן ויכוח גדול על נושא חדרי הכושר. בשבוע שעבר הצבענו בעד ואני לא יודע איך התפתח הדיון, אני יודע מה דעתי, אבל כדי שהדיון לא יסתבך אני מבקש פעם נוספת להפריד את מכוני הפילטיס, שהם עשרה, 12, 18 על שטח ענק שמגיעות לשם ילדות בנות 14, 16, רוקדות והולכות. אנחנו זורקים את הילדים לרחובות.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הכוונה לסטודיו?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

כן. אני נגד הסגירה של הסטודיו, סטודיו C למינהו, מי שרוצה לסגור את עצמו ולקבל מהממשלה שיסגור, זה לא אכפת לי, אני רוצה להחזיר את המשק לגלגלים שלו, אני רוצה להחזיר את המשק לשפיות. לכן אני מבקש, גברתי, להפריד את הסטודיו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

--- עושים את החוגים האלה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

חוגי ילדים ששם אין הדבקות?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

הסטודיו, מכוני הפילטיס, להפריד להפריד להפריד. כמה פעמים אני מבקש.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מיקי, מה עם חדרי הכושר?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

רגע, אני קודם כל רוצה להפריד כי יש כאן ויכוח גדול עם חדרי הכושר שננהל אותו. אני בעד, אבל יש ויכוח גדול, אבל להכניס את הפילטיס והסטודיו האלה יחד עם חדרי הכושר, זה לא בכפיפה אחת אפילו.

נושא אחרון, זריז, מהר. אני מבקש בהתאם לתו הסגול לפתוח מוזיאונים. המוזיאונים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש פה עמדה של משרד התרבות, אני מיד אקריא את זה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

המוזיאונים, גברתי, בפני קריסה. דיברו איתי על העניין הזה, הם מקבלים תמיכה מהממשלה, אבל כל הכסף הוא מהחוץ.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז, ברשותך, אני אקריא את עמדת משרד התרבות שתומכת במה שאתה אומר.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מצוין, תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פשוט כי אני רוצה להרוויח את סגן השר ואת מה שאנחנו רוצים לבקש ממנו כדי שאם נצטרך גם לצאת להפסקה בינתיים כשהוא יקיים את השיח עם הממשלה שזה יהיה.

אז עמדת משרד התרבות והספורט, אני מקריאה מה שהם שלחו לי: אנחנו עובדים סביב השעון כדי לדאוג שהמוזיאונים יישארו פתוחים. סגירת המוזיאונים בסופי שבוע משמעה מכה אחת יותר מדי עבורם. אנחנו בדיונים מול כלל הגורמים בממשלה ובראשם עם משרד הבריאות, המל"ל וראש הממשלה כדי לוודא שככל שתקבל החלטה לגבי פתיחה בסופי שבוע במתכונת כזו או אחרת דינם של המוזיאונים להיפתח גם כן. המוזיאונים פועלים כיום במתכונת זהירה ביותר, מדובר בחללים גדולים שבכפוף למגבלות התו הסגול לא מהווים מוקד הדבקה. אנחנו גם יודעים שהתרבות במוזיאון, מה לעשות, זה לא שיש התקהלות, והיא מאוד אינטימית - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה לא מגיע שם - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מצוין, תודה רבה לך, מעריך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז זו בקשה של משרד התרבות כפי שהם שלחו לוועדה, הם פשוט לא הצליחו לעלות בזום.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש לי שאלה מאוד חשובה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בבקשה, ואז אני רוצה לסכם בשביל השר כי אני רוצה שיהיה לו זמן לטפל בזה.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

סגן השר.

נירה לאמעני רכלבסקי :

יש לנו בחוק הבחנה לגבי מתקנים או מוצגים שניתן לגעת בהם ומיועדים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

לא, אנחנו מדברים בלי מגע, אנחנו מדברים על המוזיאונים שהיום הם פתוחים, האחרים כרגע לא פתוחים, זה דיון בפני עצמו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

שאלה מאוד חשובה שאני רוצה לקבל תשובה, כמה זמן היום לוקח מרגע שבו אדם מקבל הפניה לבדיקת קורונה עד שהוא מקבל תוצאה, מה הזמן עכשיו?

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

חברת הכנסת מלינובסקי, שאלה מצוינת, לא קשורה לצו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

כן קשורה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

למה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

כי אני מקבלת הרבה טענות שלוקח לאנשים ארבעה-חמישה ימים עד שהם מקבלים הפניה ועד שהם מקבלים תוצאה. אם אנחנו באמת מתעסקים עם המגפה ואנחנו באמת מתעסקים בזה ואנחנו רוצים לקטוע את שרשרות ההדבקה את לא תוכלי לעשות את זה לעולם אם זה לוקח חמישה ימים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

לא, זה ברור. אנחנו אמרנו, צריך חקירות אפידמיולוגיות - - -

איתמר גרוטו :

זה מאוד השתפר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

גברתי, אני חיכיתי לזה הרבה זמן. כל הדיון הזה לא שווה ואנחנו לא נוכל להילחם עם כל הדבר הזה, במיוחד בחורף, אם לא נקצר את הזמן עד למינימום. מה קורה עכשיו?

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

חברת הכנסת מלינובסקי, יש לנו מחר דיון שלם על זה, מבטיחה לך שאת תפתחי אותו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

לא, אני רוצה עכשיו לקבל תשובה, כי יכול להיות שזה יעזור לי לקבל תשובה. אם היום הממשלה רוצה לסגור הכול ולסגור ולסגור ומצד שני לוקח למערכת חמישה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בינתיים יכולים ל - - - את זה ולפתוח.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גברתי, סליחה, גם לי יש זכות דיבור פה, בסדר? אני רוצה לקבל תשובה מאוד ברורה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה תמיד יש לכולם, רשות דיבור יש לך עכשיו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

תודה. רשות דיבור לא מבקשים, לוקחים, אז אני לוקחת. אני רוצה לדעת כמה זמן לוקח מהתחלה ועד הסוף, כי אי אפשר מצד אחד לסגור ולשים הגבלות ומצד שני לא לטפל בבעיה הזאת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא לקיים את מה שצריך במערכת.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה דבר ראשון. כי אם אנחנו באמת שם הזמן פה הוא דבר קריטי. דבר שני, אני לא מצליחה להבין מקום סגור, סניף בנק, אחלה, בואו נסגור את כל הבנקים, גם שם אנשים מגיעים רנדומלית, הם עומדים בתור. באוטובוסים, מתי נסעת בפעם האחרונה? סביר להניח שמזמן מזמן מזמן, אמא שלי כל יום שם, אני מקבלת חוויות. קודם כל צפיפות, מגע, כולם נוגעים באותם דברים. אם כבר גם זה אפשר לסגור.

איתמר גרוטו:

לא הצענו את זה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

סניף דואר. היית פעם בדואר? עמדתי שם פעם שעה בתור כדי רק להיכנס. חבל לך על הזמן, מקום הדבקה פר-אקסלנס.

איתמר גרוטו:

אבל עם מסכות - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

תסגרי עכשיו חצי מדינה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

עכשיו אני אגיד לך, פרופ' גרוטו, בן אדם שכבר בא למסעדה ויש שם את בעל העסק שהוא רוצה לעבוד, הוא רוצה שהעסק שלו ישרוד, אני רוצה שהאחריות תהיה על בעל העסק, שהם יעמדו בכל התנאים ואז אנחנו באמת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה כבר מעוגן, יש לזה צו שלם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מצוין. בגלל זה אני מבקשת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, יש לנו פה סוגיות דרמטיות על השולחן שאני רוצה לפתור אותן מול הממשלה לגבי סגירה ופתיחה שלהם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יופי, אני רק מסבירה למה אני חושבת שברגע שיש לך אבא ואמא כמו מסעדה, כמו חדר כושר, כמו סטודיו, שרוצים לעבוד, הרבה יותר קל לפקח ולשמור על הכללים כי אותם בעלי עסקים יהיו כמו לביאות שם כדי לשמור על הכללים.

ודבר אחרון, מה ששמעתי פה, וזה באמת כל כך – לא בסדר זה אפילו לא מילה, זה זעזע אותי שאנשים יודעים שהם חולים, לא חולים, יש להם נגיף, קיבלו תוצאה והולכים לחתונה או לחדר כושר. פה אני באמת פונה ומבקשת מסגן השר - - -

איתמר גרוטו:

אנחנו נטפל במקרה הספציפי הזה. בדקתי, היא הודיעה לבעל העסק ובעל העסק בא אמר לה: בכל זאת תמשיכי לעבוד. זאת אומרת גם בעל העסק הוא – אנחנו - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל זה להעניש.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני מבקשת פה - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

רק שנזכור ששרד הבריאות זה לא משרד הבט"פ, יש אכיפה, יש משטרה, אנחנו נעביר את הפרטים. אל תאשימו אותנו בחוקי בתי משפט, חוקי אכיפה, זה אנחנו לא שם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סגן השר, קודם כל אנחנו לא מאשימים אתכם, ברור, אתה הרגשת כמו נאשם כאן?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אני נהנה לקבל ביקורת, אבל - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני פה דווקא לצדך. אני מבקשת - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

- - אני לא הולך לדאוג למעצרים. אני אעביר את המידע.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אדוני, תן לי לסיים. אני יודעת שאתה אוהב להתפרץ.

סגן שר הבריאות יואב קיש :

אני מתנצל, את אף פעם לא הפרעת לי פשוט.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

לא, לא, אף פעם. אני מבקשת מכם, תביאו אפילו לפה, לכל ועדה שאתם רוצים, ענישה מחמירה ביותר כי זה כבר משהו, כפי שאמרת, בגדר של פשע. בזה אנחנו נתמוך. זאת אומרת מצד אחד - -

סגן שר הבריאות יואב קיש :

לדעתי זה קיים, אבל בסדר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

- - אנחנו רוצים לפתוח מה שאפשר לפתוח ולא הבנתי למה אני לא יכולה ללכת בסוף שבוע לגן חיות עם הילדים בשבת, למה? אם זה גן חיות פתוח, באוויר הפתוח, לא הצלחתי להבין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אז בואו נשים את זה על השולחן.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

וחדרי אוכל במפעלים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

כתבתי הכול. אני רוצה להתכנס, אנחנו לא נצביע עכשיו, אנחנו נאפשר לך לנהל שיח עוד על הדברים האלה, אם נצטרך נדבר על זה בחוץ, מה שיש כאן הוא כזה, יש ובריכות יש לנו הסכם, הממשלה גם קיבלה את המתווה, זה בסדר. לגבי המסעדות, אנחנו כן רוצים שאתה תדבר עם מי שצריך כדי שאנחנו נאפשר להם גם, אם לא 35%, 25%, צריך להשאיר להם את האופציה לעבוד בפנים, אפילו בתנאים אחרים. אני חושבת שאם אנחנו נגיד 35% בפנים וזה יהיה רוחבי, זאת אומרת לא משנה איפה ומתי וזה יהיה העיקרון המסדר גם לציבור יהיה יותר קל להבין את זה וליישם את זה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

מאוד פשוט.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

כן. הנושא של האטרקציות התיירותיות, במיוחד שבאילת אנחנו פוגשים את זה בצורה מאוד חריפה, העיר אוכלת מזה, זאת אומרת זה מקור הפרנסה שלהם, אז לראות איך אנחנו נותנים לזה את המענה.

נירה לאמעני רכלבסקי :

יכול להיות שאפשר לשנות אולי את ההגדרה של מתקני שעשועים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

גם.

נירה לאמעני רכלבסקי :

כי הם מוגדרים ברישיון מתקני שעשועים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם, אבל.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תסבירי לי מה התכוונת, היועצת המשפטית?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אסביר. באילת עם האטרקציות התיירותיות הם לא יכולים לעבוד כל השבוע כי הם כאילו מתקני שעשועים, אז את זה אמרו שיפתרו משפטית.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, אני לא מדבר עכשיו מה נחליט או לא, אני מנסה להבין משפטית מה ההבדל בין אטרקציה באילת לאטרקציה במקום אחר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, בגלל זה אני אמרתי.

איתמר גרוטו:

לא, זה לא רק באילת, בכל מקום.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע. נירה העלתה את הסוגיה של מתקני שעשועים ואטרקציות באילת שזה צריך לפתור משפטית, לא קשור עכשיו.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

לא, קודם כל בריאותית צריך להחליט.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא קשור, כי האטרקציות התיירותיות פועלות במשך השבוע, רוצים לסגור אותם בסופי השבוע.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

ברישיון עסק כתוב מתקן שעשועים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבריה, בואו נעשה סדר בשיח. חשוב שהדברים יהיו ברורים בשיח. אטרקציות תיירותיות פועלות במשך כל השבוע, בסופי השבוע רוצים לסגור אותם.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אבל זה נקרא מתקן שעשועים בחוק.

אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת):

זו בדיוק הבעיה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

הכוונה היא לא לאטרקציות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תקשיבו, לא נגיע ככה לשום מקום, באמת אני אומרת, כי יש פה הרבה מאוד ניואנסים שאם אנחנו לא נסביר אותם פעם אחת בצורה ברורה אנחנו עוד פעם נתערבב. אני עושה סדר. אטרקציות תיירותיות יכולות לפעול כל השבוע, בסוף השבוע הן אמורות להיסגר לפי הצו. אנחנו מבקשים שגם בסופי שבוע האטרקציות הללו יפעלו על פי התקן כדי לאפשר באמת פיזור במרחב, שאנשים לא יהיו תמיד רק במקום אחד. אני יודעת שבצפון פתחו ואני מאוד מאוד שמחה, צריך לאפשר את זה בכלל בארץ. אנחנו יודעים שגם גן החיות - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

מה? מה זה יודעת שבצפון פתחו?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תבדוק את זה, אני אמרתי לך את זה.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני בדקתי את זה משפטית, אין דבר כזה. מי שפתח בסוף השבוע פעל בניגוד לצו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, הצו הוא לא - - -

איתמר גרוטו:

לא, בסוף השבוע זה לא היה סגור עדיין.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסוף השבוע הזה עדיין לא? בסדר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אז אנחנו מבקשים - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

בסוף השבוע הזה גם היס וגם זה היה פתוח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר'ה, הבנתי שהגיעו אתמול להסדר, להיפך, אני באה לטובתם. אנחנו רוצים שהאטרקציות האלה יהיו פתוחות - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גם בסוף השבוע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

- - כדי לאפשר לאנשים יותר מקומות ללכת אליהם ולא להיות מכווצים רק במקומות מסוימים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אז אולי, גברתי, נחזור על הרשימה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, רגע. כולל גן החיות שדיברו אתמול, שאפשר לעשות מסלול רכוב. זאת אומרת יש פתרונות שיאפשרו לאנשים להגיע בלי שאנחנו מסכנים אותם. זה לגבי האטרקציות. הסיפור הייחודי של אילת זה שהם כיום לא יכולים לפתוח בכלל את האטרקציות התיירותיות שלהם כי הם מוגדרים, כמו שנירה אמרה, מתקני שעשועים. פה צריך לטפל ב - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יפעת, אני דיברתי על זה עם מיקי בחוץ, זה מה שניסיתי לומר. דיברתי על זה מקודם עם יושב ראש הקואליציה, גם לגבי אילת וגם לגבי בכלל - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אני מרכזת לו את זה עכשיו.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, הוא כבר דיבר על זה עם ראש הממשלה, הוא מחכה לתשובה, זה מה שאני רציתי לומר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, אני שמה את זה על השולחן כדי - - -

נירה לאמעי רכלבסקי:

אני חייבת להגיד משהו. החוק שלנו לא מגדיר מהי אטרקציה תיירותית, וזה חשוב לומר, יכול להיות שיש מקומות - - -

איתמר גרוטו:

אני יכול להסביר כי אני עסקתי - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, טפלו בזה משפטית, אותי לא מעניין איך אתם עושים את זה. אותי מעניין שזה יקרה.

נירה לאמעי רכלבסקי:

מצדה היא אטרקציה תיירותית כשהיא באוויר הפתוח.

איתמר גרוטו:

אני מכיר את ה - אנחנו קבענו קריטריונים לזה, הכול בסדר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבריה, המכניזם לא מעניין אותי, מעניין אותי - - -

איתמר גרוטו:

אנחנו קבענו קריטריונים, בעצם מה שקורה זה שיש אטרקציות כמו רכבל, כמו נסיעה בגיפים, שבזה לא הייתה בעיה, אישרנו לפי תו סגול. עכשיו הגיע העניין של האטרקציות באילת שהן בעצם נופלות בקטגוריה של מתקני שעשועים, כי נסיעה בגיפ זה לא מתקן שעשועים, זה דיון אחר, ולאלה יש פתרון שאנחנו

מסכימים בתנאי שזה לא יהיה לילדים קטנים, שממילא ילדים לא משתמשים במתקנים האלה, אלה מתקנים מפחידים מדי בשביל ילדים, והמגבלה השנייה, מהי המגבלה השנייה?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מה זה ילדים קטנים? על איזה גיל אנחנו מדברים, גיל 3, גיל 5?

סגן שר הבריאות יואב קיש:

איתמר, למה אתה נכנס לזה עכשיו? אתה עושה טעות, אל תערבב את זה. די, עזוב. אנחנו נעשה דיון, יפעת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה? אבל ילדים דווקא למטה הם פחות מדביקים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

יפעת, זה עוד לא מבושל, אנחנו נעשה דיון ונבוא מסודר. אני אסביר לך. לגבי אילת, איתמר עשה סיור באילת, הוא יבוא עם מסקנות ואנחנו נביא את זה ונציג את זה ונעבוד בצורה מסודרת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז לגבי האטרקציות, מה שדיברה חברת הכנסת הילה וזאן, שדובר גם עם יושב ראש הקואליציה, אתם תבדקו את זה ואנחנו ניתן זמן עד שנתכנס - - -

סגן שר הבריאות יואב קיש:

עכשיו זה דיון על הצו.

נירה לאמעי רכלבסקי:

יש הפרדה בין האטרקציות התיירותיות בחוף באוויר הפתוח לבין כאלה שבפנים, יכול להיות שתמצאו איזון בעניין הזה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

ודאי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני מדברת על גן חיות, אני מדברת על איזה שהוא משהו - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

הקייקים, הרכבל בחרמון ובמנרה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

על זה דיברנו אתמול וזה מה שביקשתי שיבדקו.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה מה שהעליתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון, נכון, זה מה שביקשנו, ואומרת חברת הכנסת הילה וזאן שגם יושב ראש הקואליציה כבר יצא לבדוק את זה ואני רק שמה את הדברים מסודר. בסוף מכל הדבר הזה אנחנו רק נבלבל.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תודה רבה אם את מתכננת את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הנושא של חדרי האוכל במפעלים שבהם אין חדרים לאכול, גם כן על אותו משקל של 35%. אגב, אתם יכולים גם לקבוע שהם יאכלו בקפסולות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל הם כבר בקפסולות, הם במפעל במשמרת, אותם אנשים באותה משמרת כל הזמן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יפה. רק חידדת. אגב, כל מה שיש פה זה אתם אמרתם, אני רק אוספת ומסכמת.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יש לי הצעה. אולי מסעדות שאין להן חלק חיצוני - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא, אל - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, מה? צריכים להיות פרגמטיים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל לא לנהל ככה משא ומתן, אנחנו צריכים להעלות את הרף, אנחנו רוצים 35%, כן?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו רוצים שבפנים הם יהיו 35%.

איתמר גרוטו:

אנחנו לא במשא ומתן.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אתה תקבל לא או כן, אתה לא צריך שאני אגיד לך את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הדבר האחרון. אני רוצה לומר לכם משהו לגבי חדרי הכושר. אנחנו כבר שמענו את החבר'ה, בגלל זה אנחנו לא מעלים שוב, אבל מאתמול בערב גם חבר הכנסת רזבוזוב וגם אני קיבלתי הרבה מאוד פניות שהם בעצמם לא תמימי דעים לגבי כן לסגור או לא לסגור, בטענה שגם הזיגוג הזה של פתיחה סגירה פוגע בהם כלכלית וגם המתווים החדשים לא מאפשרים להם בעצם להתקיים ולקיים את הפרנסה שלהם. העניין שמנגד, אנחנו לא יודעים איזה פיצוי יהיה שם. מה שאני מבקשת, יואב, זה שאנחנו נראה אם אנחנו כן יכולים, לפחות גם כל אלה שעושים חוגים, חוגים עם מספר אנשים מצומצם, שהם כן יוכלו לקיים את זה.

דבר שני, אם הם יכולים גם לקיים את החוגים בחוץ, גם חשוב לנו, יש הרבה מאוד אנשים שאומרים: אנחנו

קרן שתוי:

יפעת, אני חייבת להגיב לדבר הזה. תנו לי לדבר 20 שניות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אנחנו נשמע. יואב, תשמע, רגע, רגע, רגע.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אני אמרתי לך לפני רבע שעה שאני צריך ללכת ואתם מושכים אותי ומושכים אותי. אני לא יכול,
אני צריך ללכת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה לעשות לך סדר.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז תעשו סיכום ועדה. אני מבקש ככה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

גם על חדרי כושר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אנחנו רוצים להצביע היום.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תביאי לי סיכום ועדה עם הנושאים וזהו. אני חייב ללכת.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יפעת, שיגידו מה הם רוצים ואנחנו נחליט אחרי זה אם כן או לא.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

תביאי לי סיכום.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אני מדברת איתך בטלפון בעוד כמה דקות.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

מה קורה עם המסעדות מחר בבוקר?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו נשמע את קרן ואת ירון, אני רוצה שחברי הוועדה ישמעו כדי שהם יוכלו להחליט ושזו תהיה
החלטה של כולם. בבקשה, קרן.

קרו שתוי:

אני רק אגיד דבר אחד. אני יודעת שיש חילוקי דעות ויש גורמים שחושבים שצריך להישאר סגורים וליהנות ממתווה של פיצוי, אני אומרת לך שזה לא מהווה אפילו עשירית מהענף. אם יש מישהו שבמתווה הזה רוצה להישאר סגור, בדומה למסעדות יישאר סגור וייהנה מהפיצוי. על אחת כמה וכמה, אנחנו נוכל אפילו בדרך הזו אולי להקטין את כמות האנשים בחדרי כושר. אני אומרת לך שאני מייצגת כמות אדירה של מועדונים, סטודיואים וחדרי כושר שרוצים להישאר פתוחים כי המים חייבים לזרום במערכת.

אני אגיד יותר מזה, שום דבר לא השתנה משבוע שעבר בנתונים, לא שמשרד הבריאות הציג ולא שהרופאים המומחים הציגו. אני אגיד יותר מזה, אנחנו גם רוב השבועיים האלה היינו פתוחים בזכות הוועדה, כך גם הקיטון בתחלואה לא קשור לעובדה שהיינו סגורים. אני מבקשת מחברי הוועדה לא להשאיר אותנו בלי אוויר, אני מבקשת מכם לתת לנו להיפתח. אם יש מישהו מחדרי הכושר שרוצה לסגור שיסגור את שערו, זה בסדר, אני בטוחה שיהיו מוכנים לתת לו את הפיצוי שהוא מבקש, אבל לפחות תנו לנו באופן וולונטרי את האפשרות לפתוח את חדרי הכושר. לא ייתכן שבגלל אדם אחד שמייצג כמות מאוד קטנה של חדרי כושר יש פתאום אמירה בוועדה. בהינתן העובדה שכלום לא השתנה אני לא רואה סיבה שהוועדה תצביע אחרת. זה הכול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, קרן. אנחנו נשמע את ירון, חשוב שהוועדה תשמע את כולם, אנחנו נקבל את החלטות אחר כך בהתאם. בבקשה, חבר הכנסת רזבוזוב.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

נשמע את ירון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, כי אתה סימנת לי, אז חשבתי שאתה רוצה לומר לפני שאני עוברת אליו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יש הרבה במה שהיא אומרת.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש ויכוח אמיתי. אני גם כן מאתמול קיבלתי את כל הפניות האלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. בבקשה, ירון סלע.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כי אנשים כבר אומרים, אנחנו לא שורדים, ברכבת ההרים העסק לא יכול לשרוד, עכשיו אתם תפתחו ומחר הם שוב יסגרו אותם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בגלל זה אני מעלה את זה פה כי אתם הבאתם את זה לשולחן הוועדה. ירון סלע.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יתרה מזאת הם אומרים, הם עכשיו כותבים: אם אתם תפתחו אותנו ל-35% ותגידו שזה מה שיש אנחנו נתמודד עם זה, אבל שלא יהיה מצב שבעוד יומיים שוב פעם יסגרו

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שפותחים וסוגרים ופותרים וסוגרים.

קריאה:

רוב חדרי הכושר מעוניינים לעבוד.

דורון כהן:

רבותיי, אם יורשה לי לדבר, אני הבעלים של רשת סטודיו C ואני מייצג גם כמה עשרות ומאות סטודיואים, אם אני אקבל את רשות הדיבור אני אשמח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מי אדוני?

דורון כהן:

אני דורון כהן, אני הבעלים של רשת שנקראת סטודיו C, 35 סניפים, עשרות אלפי מנויים, מאות עובדים ואני גם מייצג פה את הוועד של העסקים בענף, ועד שהוא עמותה, לדעתי העמותה היחידה שפועלת בתחום הזה ואני למעשה כרגע רוצה לייצג בעיקר את הסטודיואים שהם רוב אדיר בענף.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, בבקשה.

דורון כהן:

אז כמובן כמו כולם גם אנחנו רוצים לעבוד ובשמחה וזה בדיוק מה שאנחנו באים לעשות בעולם הזה, משקיעים כספים, לוקחים סיכונים. כמו שהדברים מתנהלים כרגע יש כל כך הרבה, מאות סטודיואים, שפתיחה בתוך רכבת ההרים הזאת פשוט תרסק אותם. לא כולם זה עסקים גדולים כמוני או כמו הולמס פלייס, שקרן מייצגת, או עסקים אחרים שהם גדולים שיכולים אולי לשרוד. יש מאות עסקים שהם במידל, שהם אמצע, שכל הגבלה מעבר להגבלות שכבר הטילו עלינו עד עכשיו, שגם הן לא מאפשרות להתפרנס, ואנחנו למעשה חיים מהיום למחר כי כל יום יש גם סיפור חדש ועניין חדש, אז זה לא יאפשר לאנשים לחיות, פשוט, זה יהיה המצב.

את זה גם צריך לקחת בחשבון, אי אפשר להתייחס לענף הזה כאל איזה ענף אחד, יש פה סטודיואים קטנים, כמו שאמרה יושבת ראש הוועדה קודם, חמישה, שישה אנשים, חדרי פילטיס, זו התייחסות אחת. יש המון עסקים באמצע שצריכים לחיות על האחד לשבע שנתנו עכשיו, שהוא גם קשה מאוד, אבל יכולים להסתדר, ויש עסקים גדולים שיש להם מרחבים של אלפי מטרים שמבחינתם גם לעשות בחוץ או גם לעבוד ביחס של אחד ל-20 יכול להיות לגיטימי.

אז לא יכול להיות שהחלטה תהיה גורפת. אם כבר דנים אז בואו תחלקו אותנו. זה כמו להשוות, לצורך העניין, בתי מלון למסעדות, זה אותו דבר.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

דורון, מה אתה מציע?

דורון כהן:

אני מציע, אם אתם משאירים פתוח אז תתחייבו שזה נשאר פתוח, תעצרו את רכבת ההרים הזאת.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אין להתחייב, אנחנו לא יודעים מה יהיה.

דורון כהן:

אז אם אתם פותחים עכשיו וביום ראשון או ביום שני הממשלה תסגור אז לא עשינו כלום כי כל פתיחה וסגירה כזאת וההפחדות של האנשים, גם בתקשורת, אני שומע את משרד הבריאות פה, הרי אנשים לא מאמינים בזה, אנחנו משכנעים אותם בכוח. הרי היום בערב נראה בתקשורת עוד פעם שכולם מפחידים, נדבקים ואנחנו נאבד עוד עשרות אחוזים מהמתאמנים שלנו. אז אתם פשוט מחסלים את כל העניין הזה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

סליחה שאני מתערב, עם כל הכבוד אנחנו רוצים לפתוח ולעשות איזונים. הוועדה הזו - - -

דורון כהן:

מיקי, עם כל הכבוד, יש לי 800 עובדים שאני רוצה לפרנס אותם ועשרות אלפי אנשים שאני רוצה שהם - - -

ניבי ברקאי:

אם יורשה לי אני רוצה לדבר בשם הסטודיואים, סטודיו C לא מדבר בשמו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, ניבי, את גם תדברי ואם את תתפרצי אז אנחנו ניאלץ להפסיק את זה, אז, בבקשה, תמתינו.

דורון כהן:

דברי בשם מי שאת רוצה, אני מדבר בשם הארגון שפתחנו לפני כמה חודשים בעניין הזה ויש לנו מאוד סטודיואים - - -

קרן שתוני:

דורון, זה ארגון לא לגיטימי, אתם הורסים את ה - - -

דורון כהן:

קרן, אני רוצה לפתוח בדיוק כמוך, אבל אני רוצה לדאוג לרוב ולא רק להולמס פלייס. את גדולה, את חזקה, את לא מאלה - - -

קריאה:

דורון, שורה תחתונה, אתה רוצה להישאר סגור?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא, הוא רוצה להיות פתוח.

דורון כהן:

אני רוצה לפתוח.

קרן שתוני:

הוא רוצה להיות סגור, תקשיב.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

עם כל הכבוד לו אני לא שואל אותו.

דורון כהן:

מיקי, אל תשאל אותי כלום, אני רוצה להישאר פתוח.

קרן שתוי:

אתה צודק, מיקי, לא לשאול אותו, אסור לשאול אותו.

דורון כהן:

בדיוק, גם אסור לשאול את קרן, כי לקרן יש אינטרס - - -

ניבי ברקאי:

מה עם כל התלמידים? יש פה רבע מיליון תלמידים שיש להם פעילות של חוגים אחר הצהריים שאתם עוצרים בגלל שיש פה אנשים שיש להם אינטרסים לסגור את העסקים שלהם בשביל לקבל פיצויים מהמדינה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

עזבי, עזבי.

ניבי ברקאי:

אנחנו רוצים לעבוד.

דורון כהן:

אין פיצוי, גם אנחנו רוצים לעבוד.

ניבי ברקאי:

אנחנו לא רוצים להיות סגורים.

דורון כהן:

גם אנחנו רוצים לעבוד יותר ממך ויש לנו להפסיד בדיוק כמוך, אבל אנחנו לא יכולים לתת אפשרות

ל - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

דורון, תודה רבה.

דורון כהן:

אי אפשר - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שימו לב, אתם שומעים אותי בזום, אנחנו לא שומעים אתכם כי השתקנו, אי אפשר לנהל דיון עם ההתפרצות הזו, אני לא הצלחתי לשמוע, אני גם לא יודע מי מדבר ומה הוא מייצג וגם לא את החברים כאן. אז אני מבקשת, דורון, שמענו, הבנו את המורכבות ואת העמדה ואנחנו נתייחס לזה. הייתה כאן נציגה של הסטודיואים שביקשה לדבר, היא גם התחילה לדבר רק שאי אפשר היה לשמוע מהדברים, אז תעלה אותה, בבקשה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יש לי הצעה גורפת בינתיים.

ניבי ברקאי:

שלום לכולם, שלום לכל המכובדים וליושבת הראש.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ניבי, רק תמקדי את הדברים כי אנחנו עוד צריכים לצאת ואנחנו צריכים לחזור להצבעה לפני שמתחילות ישיבות סיעה.

ניבי ברקאי:

אני אמקד. אנחנו שורבנו בטעות לתוך כל ההגדרה הזאת של חדרי כושר. אנחנו לא חדרי כושר, לומדים אצלנו תלמידי מחול, מעל רבע מיליון תלמידי מחול, 20,000 מורים, אנחנו 2,000 סטודיואים למחול בארץ. אני כרגע מייצגת את הסטודיואים למחול. העסק שלנו הוא עסק עונתי, אנחנו מתחילים בספטמבר, מסיימים ביוני, ביולי, מחודש מרץ אנחנו איבדנו 50% מהילדים שהגיעו אלינו. בחודש מאי כאשר פתחנו חזרו 50% ועכשיו אתם סוגרים אותנו עוד פעם. זה קפסולות קבועות, אנחנו עובדים לפי התו הסגול, לפי מטר רבוע שהתו הסגול מאפשר לנו, אנחנו מחטאים את האולמות. אנחנו בדיוק כמו כל חוג אחר, איך אפשר להגיד שמקומות סגורים כמו בנק, מלונות, מסעדות, על זה יש ויכוח, אבל כל מקום סגור אחר אתם משאירים פתוח ואותנו אתם סוגרים. אנחנו חוגים לילדים, הם יסתובבו ברחובות אם הם לא יהיו אצלנו. אנחנו מגיל 3 ועד בוגרים נמצאים בסטודיו, עובדים יום יום, ושרבבתם אותנו לשם בטעות. למה אנחנו נמצאים תחת חדרי כושר? בחדר כושר מגיע בן אדם שלא קשור למישהו אחר, אצלנו הם קפסולות קבועות, מורים קבועים, קבוצות קטנות ומותאמות, למה שרבתם אותנו לשם בטעות?

אנחנו לא זכאים לשום פיצוי מהמדינה, אנחנו קטנים, אין לנו כסף לקחת עורך דין ולעתור לבג"צ, אנחנו לא נקבל שום דבר ואותנו אתם הורגים. אנחנו פושטים רגל, תנו לנו לעבוד. אנחנו רוצים לעבוד. תנו לנו מתווה, איזה שהוא מתווה, אחד לשבעה מטר רבוע, אנחנו עומדים בזה, כל אחד ותנאי האולם שלו, אבל אל תעצרו אותנו, הם לא יגיעו אלינו בספטמבר, יהיו לכם פה אלפי עסקים סגורים פושטי רגל בתחילת השנה. אנחנו עסקים קטנים, אנחנו לא תאגידים, אנחנו לא הולמס פלייס, אנחנו לא סטודיו C, אנחנו קטנים, אנחנו אנשים פשוטים וקטנים. בבקשה תאפשרו לנו לעבוד. תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה. תודה רבה על הדברים.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

עניין הסטודיו ברור.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני רוצה להגיד הערה בעקבות מה שהיה. בבקשה, תאפשר לי משפט.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גם אני רוצה הערה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

התפקיד של הוועדה הזו הוא לקבוע איזונים, הוא להחזיר את המשק במידת האפשר עם ההגבלות חזרה לשגרה. מי שמגיע ואומר: תשאירו אותי סגור, אני לא מוכן לקבל את זה. כלכלית זו לא גישה נכונה ואני פונה לחבריי, שמענו כאן איזה שהיא תגובה שבאמת הרמתי גבה. הבן אדם מבקש להישאר סגור כשהאחרים רוצים להיפתח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, הבן אדם אמר, שמעתי אותו גם אתמול, אם אנחנו יודעים שאנחנו נפתחים אז אין בעיה, בכל מתווה שתגידו, אבל מה שקרה פה בשבוע וחצי האחרונים, אי אפשר להתעלם מזה, זה שהם נסגרו, הם היו

שבוע סגורים ואז פתחנו, ואז אחרי יומיים עוד פעם סגרו אותם, ואז נוצר מצב שקודם כל על הימים האלה שבין לבין הם לא מקבלים פיצוי, הם לא בחל"ת, אנחנו יוצרים פה פגיעה אמיתית. עכשיו אנחנו אמרנו שאנחנו לוקחים אחריות ואנחנו רוצים באמת לראות את המכלול ובאמת ל - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

חד משמעית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז צריך להתייחס לכול. מה שאני מציעה הוא דבר כזה - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אפשר להוסיף משפט?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני אתייחס ואת תסכמי אחר כך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אני רוצה שאנחנו נצא להתייעץ.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז אני אתן את ההצעה שלי. אני רוצה לתת את ההצעה שלי. אני פשוט חושבת ככה, מה שעובד טוב בבתי מלון, ולקחו פה סיכון כלכלי ובריאותי, הגיעו ל-35%, במודע ובשיקול דעת, אני מבקשת אותו דבר גם על מסעדות, גם על חדרי כושר, גם על סטודיו. זה מפתח טוב, זה מפתח ברור, זה מפתח שקל להסביר אותו, אתם יכולים להחיל את זה בבתי מלון אז אדרבא ואדרבא. אפשר להגיד שאם התחלואה תהיה ברף או התמותה או משהו, את הרף הזה, אז הדיון חוזר לשולחן הוועדה ולממשלה. זה גם ייתן ודאות וגם ייתן איזה שהיא יציבות למשק. מי שלא מסוגל לעמוד בזה וכלכלית זה לא טוב לו, שישגור. המטרה שלי לפתוח, אני מסכימה פה עם מיקי, מי שלא יכול לעמוד על 35% כלכלית, לא טוב לו, שישגור, זה בסדר גמור, שיקול דעת של אותו בעל העסק, אבל אני חושבת שזה די משהו שאנחנו גם יוצרים אחידות בכל הכללים וזה חשוב. תודה.

תמר זנדברג (מרצ):

מילה על המסעדות. היה כאן דיון גם איתך, גיאבר, על הנושא של החוץ, חסר לנו כאן נציגות של השלטון המקומי, ראינו בעולם, מה שעשו זה שגם מקומות שלא היה להם חוץ הוציאו החוצה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון, אפשר, אנחנו דיברנו עם השלטון המקומי.

תמר זנדברג (מרצ):

בתל אביב עשו את זה קצת, אפשר לעשות את זה הרבה הרבה יותר, גם במרכזי הערים, זה גם טוב לעיר, וגם במרחב הכפרי ואיפה שיש מסעדות תיירות, אז אם אפשר להוסיף לדיון נציג של השלטון המקומי ש - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כבר דיברנו אותם, זו המגמה והם לגמרי שם ומעודדים את זה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יותר מזה, גם אם זה יעבור עכשיו אז נוכל להוציא את זה כאחת מהמלצות הוועדה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

לגבי חדרי כושר, בין שני הקצוות שיש לנו עכשיו יש עוד מאות חדרי כושר שהם בינוניים וקטנים, אני חושב שזכותם להמשיך לפעול עם המגבלות הכי חמורות, אבל לפעול כי זה טובת המכונים וזה טובת הציבור גם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה. אני מבקשת, אנחנו נקיים הפסקה, אנחנו נצא החוצה כדי להתייעץ ולעשות סדר בדברים, אנחנו נדבר עם פרופ' גרוטו, נדבר עם נציגי הממשלה כדי לראות איך אנחנו יכולים לסגור את ההסכמות בינינו ואנחנו נתכנס בעוד כחצי שעה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, יש לנו בשתיים ישיבת סיעה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ברבע לשתיים נתכנס להצבעה. אם נרגיש שאנחנו לא מוכנים ושהם - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, בואי נעשה אחרי ישיבות הסיעה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, יקירה, אם אנחנו לא נקבל תשובות ונרגיש שאנחנו צריכים עוד זמן נוכל להתכנס ברבע לארבע בדומה לשבוע שעבר ואז יהיה לנו ממש רבע שעה רק להצבעה, צריך לקחת את זה בחשבון.

אנחנו יוצאים להפסקה. תודה.

הישיבה ננעלה בשעה 15:13.

נספח ע/15

**פרוטוקול ישיבה מס' 33 של
הוועדה המיוחדת לעניין נגיף
הקורונה החדש (20.7.2020) (שעה
15:45)**

**הכנסת העשרים-ושלוש
מושב ראשון**

**פרוטוקול מס' 33
מישיבת הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה
למגפות ולרעידות אדמה
יום שני, כ"ח בתמוז התש"ף (20 ביולי 2020), שעה 15:45**

סדר היום:

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף–2020 – הצבעה

נכחו:

חברי הוועדה:

יפעת שאשא ביטון – היו"ר
הילה וזאן
אימאן ח'טיב יאסין
מיקי לוי
יוליה מלינובסקי קונין
ג'אבר עסאקלה
עינב קאבלה
יואל רזבוזוב

חברי הכנסת:

מרב מיכאלי

מוזמנים:

שר המדע והטכנולוגיה יזהר שי

ייעוץ משפטי:

נירה לאמעני רכלבסקי

מנהלת הוועדה:

לאה גופר

רישום פרלמנטרי:

אסתר מימון

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020 – הצבעה

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני פותחת מחדש את הדיון בנושא: צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020. אנחנו מקיימים שיח למעשה כבר מסוף הדיון הקודם עם משרד הבריאות, כי בסופו של דבר אנחנו רוצים להגיע לאיזה מתווה שהוא מוסכם, לפחות בחלקים שבהם דנו כאן בדיון.

מה שקורה כרגע זה דבר כזה: הבריכות והים, נצביע עליהם ונחריג אותם. לגבי הנושא של המסעדות, עדיין אין הסכמה לגבי השאלה אם בפנים ובחוץ. הם מתעקשים רק בחוץ. על פניו כדי שהמסעדות יהיו פתוחות מחר, בכל מקרה נצטרך להצביע ולהחריג אותן בהתאם להסכם החדש שיהיה להם עם הממשלה.

נירה לאמעי רכלבסקי:

--- מחר ב-05:00 בבוקר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה שנאמר לי על ידי סגן השר שבמהלך הערב הם יביאו את הצו מתוקן, ואז נוכל להצביע. תוך כדי המליאה נקבל אישור מיוחד כדי להצביע על פי המתווה החדש שיהיה. יכול להיות שהם יגיעו גם להסכם אחר עם המסעדנים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו מחריגים עכשיו את המסעדות?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא נצביע על המסעדנים, וגם לגבי האטרקציות וכל הדברים האחרים עוד לא הגענו להסכמה. מה קורה? האטרקציות הן ממילא בסוף השבוע, זה לא למחר בבוקר, יש לנו עד יום רביעי להחליט אם אנחנו מקבלים, מורידים, ולהמשיך לקיים על זה דיון מול המשרד. זאת אומרת, זה לא משנה שום דבר במציאות שם בחוץ.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אין לנו מגבלת זמן של שבוע?

נירה לאמעי רכלבסקי:

הזמן נגמר רק ביום ראשון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הינה, הגיע השר יזהר שי. מייד אני אתן לך את רשות הדיבור, אני פשוט מנסה להסביר את הסיטואציה שאנחנו נמצאים בה עכשיו.

לגבי חדרי הכושר, אחרי ששמענו את כולם ושמענו אנשי מקצוע, חשבנו שניתן שבוע, שנאפשר לעשות את החלוקה המשפטית, אנחנו גם על זה לא נצביע עכשיו. אם בהתחלה אמרנו שנקבל את הצו ונאפשר עבודה של שבוע, אנחנו כרגע לא נצביע על זה. נשאר את זה יחד עם כל הדברים האחרים עד ליום רביעי, בהתאם למה שדיברנו בחוץ עם היועצים המשפטיים לנסות לעשות הפרדה בין הענפים השונים שנמצאים בעולם הכושר, כדי שנוכל לקיים דיון ענייני ולא לשפוך את הכול פנימה. זה יאפשר לנו דיון יותר רציני ממה שניהלנו עד עכשיו לגבי הסוגיה הזאת, ואז כבר נכריע עם כל הדברים האחרים.

למעשה אנחנו לא יוצרים פה דרמות, אבל כן חשוב לי להצביע על ההחרגה של החופים ושל הבריכות, כדי שלפחות את הדבר הזה אנחנו נסגור. השר יזהר שי, בבקשה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

יפעת, כדי שנבין, האם המסעדות פתוחות מחר כמו היום?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אנחנו נצביע בערב על המתווה החדש, כפי שהוא יוסכם במשא-ומתן ביניהם, ואם לא, אנחנו נתכנס מחר בבוקר ונפתח אותן.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יפעת, מה השתנה בכמה השעות האלה? היית מאוד מאוד נחרצת בדיבורים שלך. אנחנו מאתמול על זה. אם הממשלה הייתה רוצה, היא כבר הייתה מגיעה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אם כבר אמרת דברים לפרוטוקול, אז אני אגיד אותם כמו שהם היו. היו פה חבריי יחד איתנו, היינו מאוד מאוד נחרצים לגבי העניין של האטרקציות, במיוחד במקומות הפתוחים, דיברנו על ההחרגה מבחינת הניסוח המשפטי וידענו שאנחנו הולכים לדבר עם משרד הבריאות. אגב, אני מזכירה לכם שלפני שעתיים גם לגבי חדרי הכושר אמרנו שאנחנו אולי כן נאפשר את הסגירה שלהם עד לשבוע הבא או שניתן כמה ימים כדי שיעשו לנו את הפילוח המשפטי לפי החלוקה לענפים בתוך הענף הגדול הזה שנקרא "פעילויות ספורט". זה היה הסיכום בינינו, ואיתו אני מגיעה לכאן. הדברים נשארנו כמו שהם, אנחנו לא נצביע על כל החלקים שאין עליהם הסכמה. אנחנו נמשיך לדון בהם. חלקם הגדול לא רלוונטי למחר בבוקר, כי הם ממילא מדברים על סוף השבוע, כי האטרקציות פתוחות במשך כל השבוע ומדובר על הסגירה שלהן רק בסוף השבוע. אם אנחנו לא מצביעים על זה, גם על חדרי הכושר אנחנו לא נצביע היום, לא נפיל ולא נקבל, אלא ניתן את האפשרות לעשות עבודה משפטית ונקבל את ההחלטות בהתאם ביום רביעי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בפעם הקודמת שאנחנו דנו על הצו הזה, מצב הדברים היה אחר לחלוטין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש משהו שלא היה בהתאם למה שצינתי עכשיו?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אמרנו שנחלק את חדרי הכושר ואת הסטודיו. הסטודיו לפי מה שגרוטו ביקש, שלא יעשו שם - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא. עד מחר הוא צריך לתת את הרשימה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בדיוק. תודה, חבר הכנסת מיקי לוי. נכון סיכמנו שאנחנו נותנים עד מחר או מוחרתיים?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

עד מחר הוא צריך להביא את הרשימה כדי שנצביע.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כדי שנצביע על חדרי כושר, אבל הסטודיו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה סוכם מלכתחילה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

זה לגבי הסטודיו. אם כבר חדרי כושר לא בפנים, אז אולי נחריג את חדרי הכושר ונפתח אותם?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אי-אפשר. אתם אמרתם בעצמכם שאולי את חדרי הכושר אתם לא רוצים לקבל, ואתם רוצים את הסטודיו. חברים, כל השיחה שניהלנו שם בחוץ, את כולה הבאתי לפה. שום דבר לא השתנה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הגענו למצב שבסוף האג'נדה שלנו היא כן לעזור למשק גם מבחינה בריאותית וגם כלכלית במגבלות. חדרי כושר זה 200,000 אנשים שמתפרנסים מכך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו לא מצביעים כרגע, אנחנו לא מפילים את זה. בניגוד למה שדיברנו קודם, אנחנו לא מפילים את זה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יכול להיות שהשר יחדש לנו משהו? אני לא מבינה מה השתנה פה בשעתיים האלו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שום דבר לא השתנה. כל מה שדיברנו בחוץ – ותודה רבה גם לחבר הכנסת יואל רזבוזוב שאומר שכל מה שדיברנו בחוץ הגיע לכאן לשולחן. כל ניסיון לומר שמהו השתנה כאן הוא בעיניי אחיזת עיניים. אני גם אומר לגבי האטרקציות, המוזיאונים וכל הדברים האלה, שחשובים אגב לא רק לנו, גם למשרד התרבות והספורט, והם בעצמם נתנו לנו חוות-דעת, אמרנו שאנחנו רוצים להתעקש על זה. משום שאין הסכמות אני לא מצביעה על זה בכלל, אני לא פותחת ולא סוגרת, אני עושה הקפאה רגע של המצב. ממילא אגב כל האטרקציות מדברות על סוף השבוע, ככה שאנחנו לא יוצרים איזה שינוי דרמטי למחר בבוקר. בואו נעשה את זה נכון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

--- חדרי כושר וסטודיו סגורים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הם היו בכל מקרה, לפי מה שסיכמנו בצוהריים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הם עכשיו סגורים. נכון? על פי הצו הממשלתי החדש.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הם מקבלים על זה כסף עכשיו?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה סיפור אחר, ואנחנו נדרוש עכשיו, כשאנחנו לא מצביעים על זה, שיביאו לנו גם את מתווה הפיצוי. חברת הכנסת מלינובסקי, בואי נגיד ביושר, מה שסיכמנו בצוהריים שממילא אנחנו לא מאשרים את זה עכשיו, זה מה שהשארנו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני אסביר לך מה סיכמנו. אנחנו סיכמנו שאת תעדכני אותנו על ההתפתחויות, וציפיתי שאת תעדכני אותנו על ההתפתחויות לפני הדיון ולא תוך כדי דיון. זה מה שסיכמנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בדיוק בדרך לכאן קיבלנו את התשובות אחרי הרבה מאוד שיחות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה מה שסיכמנו. מרגע שלא עדכנת שום דבר לפני הדיון, חשבתי - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם אם לא עדכנתי שום דבר לפני הדיון, יגידו חבר הכנסת מיקי לוי וחבר הכנסת יואל רזבוזוב שלגבי חדרי הכושר והסטודיו ביקשנו שיעשו לנו רשימה עם הגדרות משפטיות, ואנחנו נקבל אותה עד מחר או מחרתיים. חברים, אל תעוותו את מה שהיה כאן. בואו, אנחנו מתנהלים ביושר אחד עם השני, בואו נשמור על זה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מסעונים זה בערב וחדרי כושר וסטודיו – מחר נעשה דיון על זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ביקשנו שעד מחר או יום רביעי הם ייתנו לנו רשימה של כל הענפים הפנימיים בעולם הספורט, ואנחנו נקבל החלטה כדי לעזור לכמה שאנחנו יכולים. השר יזהר שי, בבקשה. אני ממש מתנצלת, בתוך חמש דקות אנחנו צריכים להצביע.

שר המדע והטכנולוגיה יזהר שי:

תודה, גברתי היושבת-ראש, תודה לכל חברי וחברות הוועדה שעבדתם בצורה אינטנסיבית, בכלל בשבועות האחרונים ובטח ב-48 השעות האחרונות, כדי לעבור על המתווה שהממשלה הציעה, על מנת להפחית את הסכנה להמשך קצב ההדבקה העולה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אנחנו בירידה. תדייק, אנחנו בירידה עכשיו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ראינו היום את הנתונים.

שר המדע והטכנולוגיה יזהר שי:

יש שלושה מספרים שאני רוצה שתזכרו כשאתם מצביעים בכל נושא שאתם מחליטים, בטח ביום-יומיים הקרובים. האחד הוא ש-750 חולים קשים בקורונה זה המקום שבו מערכת הבריאות הישראלית גורסת שהיא לא יכולה להמשיך ממנו, והיא מבקשת מאיתנו, מממשלת ישראל, לשים שם את הקו האדום, וזאת הבקשה גם אליכם. כלומר, כל החלטה שלכם צריכה להסתכל על מה קורה בעוד שלושה-ארבעה שבועות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

היום ישב פה סגן שר וגרוטו אמר - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבל, אין לנו זמן לנהל את הדיון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זו עבודה בעיניים. לפני שעתיים ישב סגן שר הבריאות ואמר 1,000, אתם פשוט מבלבלים את כולם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, אפשר להחליט שגם על הבריכות נצביע מחר ואז תדברו, כי אסור לי להצביע על זמן מליאה.

שר המדע והטכנולוגיה יזהר שי:

חברת הכנסת מלינובסקי, אני אתיחס לזה. הטווח האדום מתחיל ב-750 חולים קשה בקורונה, וזה נכון שהממשלה אמרה שהיא לוקחת לעצמה בטווח האדום הזה בין 750 ל-1,000 ומתקצבת את מערכת הבריאות ממש בימים אלה, שזה גיוס תקנים, זה לקחת אנשים מכל מיני מקומות אחרים, כדי שיעמדו בין 750 ל-1,000. תיכף אני אסביר לך למה ההבדל הוא יום אחד, חברת הכנסת מלינובסקי. לכן בין 750 ל-1,000 זה אולי נשמע הרבה, אבל זה הבדל של יום אחד, ולכן הינה המספר השני שאני רוצה שתשימו לב אליו. כמות החולים הקשים החדשים שנכנסים למערכת, כי זה מדד חשוב, הכפילה את עצמה שלוש פעמים בחודש האחרון. עמדנו שלשום על 30 חולים קשים חדשים. תלכו איתי הלאה, אם אנחנו נלך בחודש הקרוב עוד פעם שלוש פעמים, נגיע ל-60, 120, 240 - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בסוף כולנו נמות.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הבעיה שבכל פעם אנחנו מקבלים נתונים אחרים.

מרב מיכאלי (העבודה):

השר יזהר שי, סליחה, שמענו את כל הדברים האלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הבהירו לנו את כל זה, המתמטיקה לא עובדת ככה, גם לא באופן תיאורטי. אנחנו לא שם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מה באת לחדש פה?

שר המדע והטכנולוגיה יזהר שי:

מה שאני בא לחדש לכם שאנחנו מקבלים את ההחלטות על סמך הנתונים האלה, שהם מגבלות מערכת הבריאות הישראלית. ההחלטות נועדו להפחית את כמות החולים הקשים שיגיעו למערכת הזאת חודש מהיום. קיבלנו המלצות של מומחים לגבי סל של אפשרויות, כשאף אחד מהמומחים, לא בארץ ולא בעולם יכול להעיד בוודאות שאם ניקח אחד מהם הוא יפחית בעשרה חולים קשים את כמות הנכנסים ביום למערכת, אמצעי אחר יכניס 50 ואמצעי אחר ימנע מ-70 להיכנס. אין מדע כזה בעולם. אני אומר את זה באחריות. הדבר היחיד שכל מדינות העולם יודעות בוודאות זה שסגר מלא אכן יוריד באופן ודאי את כמות הנדבקים לאיזה מקום שנרצה, כי אם נלך עד הסוף לא יהיו נדבקים בכלל.

אנחנו מנסים לגשר בין איפה שאנחנו נמצאים היום, שזה הכפלה שלוש פעמים של כמות החולים הקשים שנכנסו למערכת, ועד חלילה לסגר מלא, כשטווח החלטה שלנו עד לסגר מלא שהמומחים אומרים לנו שיהיה מאוחר מדי זה סדר גודל של אולי שלושה שבועות.

לכן אני מבקש מכם, כל החלטה שלכם שאתם לוקחים, כמובן היא מכובדת והיא החלטה לגיטימית, אתם הכנסת ואתם הריבון על ההחלטות האלה, כמו שנקבע בחוק, בצדק, ואני מכבד את זה, הינה אנחנו נמצאים פה. אתם יכולים לבטל כל החלטה של הממשלה, כמו שנקבע בחוק, אבל קחו בחשבון, האחריות היא לא להגיע ל-750 חולים קשים במערכת הבריאות. כל החלטה שלכם מכניסה לשם יותר או מוציאה משם אנשים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אם זה מה שאנחנו מסוגלים, אני לא רוצה לחשוב מה יהיה בחורף. שי, תחשוב על זה.

שר המדע והטכנולוגיה יזהר שי:

אני חושב על זה. יוליה, הסיבה שאני לא ישן כבר שבועיים היא זה. אתם בהחלטות שלכם ובהצבעות שלכם צריכים לקחת את זה בחשבון.

מרב מיכאלי (העבודה):

השר שי, תודה רבה. אני רוצה שנספיק - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לפחות להצביע על הבריכות והחופים.

מרב מיכאלי (העבודה):

על ההחרגות המוסכמות אני רוצה שנספיק להצביע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

השר שי, אני מוכרחה לומר, שמענו את הנתונים, יש לי מה להגיד עליהם - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

כן, אבל לא נעשה את זה עכשיו.

שר המדע והטכנולוגיה יזהר שי:

בהצלחה. תודה לך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך.

אנחנו מעמידים כרגע להצבעה אך ורק את הבריכות והחופים, כדי שנוכל להבטיח אותם, והנושא של המסעדות נביא היום בצו חדש, לפי ההסכם שיהיה עם המסעדנים, להצבעה כאן בוועדה, אפילו בזמן מליאה. ואנחנו אומרים מכאן לממשלה שאם לא יביאו לנו את הצו, כפי שהתחייבו עד הערב, נתכנס מחר בבוקר ופשוט נחריג גם את המסעדות, כדי שהם יוכלו לפתוח כרגיל מחר בבוקר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לגבי אטרקציות?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לגבי אטרקציות והכול נמשיך לקיים שיח, וכרגע אנחנו לא מצביעים עליהם, לא בעד ולא נגד. ממילא זה לסוף שבוע. יש לנו עוד יומיים לעבוד על זה. אנחנו יכולים לעשות את זה ברגוע.

מרב מיכאלי (העבודה):

קדימה, הכול ברור.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

רגע, גם תסכמי את הסיפור של הפילטיס והסטודיו?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אמרנו, לכן אנחנו לא מצביעים על זה, לא בעד ולא נגד.

נירה לאמעי רכלבסקי:

אני רק אומר שהתיקון לגבי בריכות וחופי ים נמצא בסעיף 1(ג) בצו, וזה כרגע מה שיתוקן במידה ותחריגו את שני הנושאים האלה, שאתם מצביעים רק עליהם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו מצביעים. מי בעד ההחרגה? זה בסדר בניסוח המשפטי?

נירה לאמעי רכלבסקי:

פסילת הנושא או החרגת הנושא.

קריאה:

לא לאשר את הסעיף.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו לא מאשרים את הסעיף של בריכות וחופי ים בסופי שבוע. מי בעד לא לאשר? יש פה כשלים לוגיים, חבל על הזמן. מי בעד ההחרגה, חברים?

הצבעה

בעד – 9

נגד – אין

נמנעים – אין

אושרה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת מיקי לוי, חברת הכנסת אימאן ח'טיב, חברת הכנסת עינב קאבלה, חברת הכנסת הילה וזאן, חברת הכנסת מרב מיכאלי, חבר הכנסת ג'אבר עסאקלה, חברת הכנסת יוליה מלינובסקי, חבר הכנסת יואל רזבוזוב, חברת הכנסת יפעת שאשא ביטון – כולנו בעד ההחרגה. מתנגדים אין. נמנעים אין. ניפגש כאן הערב בהצבעה על המסעדות. תודה, הדיון נעול.

הישיבה ננעלה בשעה 16:03.

נספח ע/16

**פרוטוקול ישיבה מס' 34 של
הוועדה המיוחדת לעניין נגיף
הקורונה החדש (21.7.2020)**

הכנסת העשרים-ושלוש מושב ראשון

פרוטוקול מס' 34
מישיבת הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש
ולבחינת היערכות המדינה למגפות ולרעידות אדמה
יום שלישי, כ"ט בתמוז התש"ף (21 ביולי 2020), שעה 9:45

סדר היום:

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

נכחו:

חברי הוועדה:

יפעת שאשא ביטון – היו"ר
אליהו ברוכי
הילה שי ווזאן
אימאן ח'טיב יאסין
מיקי לוי
מרב מיכאלי
יוליה מלינובסקי
ג'אבר עסאקלה
טלי פלוסקוב
יואל רזבוזוב

חברי הכנסת:

מכלוף מיקי זוהר
אליהו חסיד
אחמד טיבי
יצחק פינדרוס
אנדרי קוז'ינוב
שלמה קרעי

מוזמנים:

לילך וגנר – מח' ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
ד"ר אמיליה אניס – מנהלת האגף לאפידמיולוגיה, משרד הבריאות
נינא כהן קרן – יועצת משפטית, משרד הבריאות

ייעוץ משפטי:

נירה לאמעיי רכלבסקי

מנהלת הוועדה:

לאה גופר

רישום פרלמנטרי:

ס.ל., חבר תרגומים

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בוקר טוב לכולם. אני פותחת, ברשותכם, את דיון הוועדה בנושא צו לתיקון ולקיום תוקפן של שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מספר 3), התש"ף-2020.

אני רוצה, ברשותכם, לספר לכם קצת על המשא ומתן שהתנהל אתמול עד השעות הקטנות של הלילה בנושא המסעדות. את חלקכם עוד הצלחתי לעדכן במהלך הערב, אבל אחר כך כבר היה מאוחר מדי מכדי לעדכן אתכם. אני אומרת בכאב גדול שלא הצלחנו להגיע למתווה מוסכם לגבי פתיחת המסעדות.

אתמול בדיון, להזכירכם, אנחנו הבנו שהם מוכנים לפתוח את המסעדות בחוץ על פי התו הסגול. זה נאמר כמה וכמה פעמים כאן במסגרת דיון הוועדה ואנחנו ביקשנו שיאפשרו פתיחה גם בפנים המסעדה. הצענו מתווה של 35%, אמרנו שנוכל להתפשר גם על 25%, הסברנו את העניין של מזג האוויר והתקופה שאנחנו נמצאים בה, ובכל זאת באיזה שהוא שלב, מאוד מאוד מאוחר בלילה, הסכמתי לוותר על הנושא של פנים המסעדה ולדחות אותו בשבוע ובלבד שנקבל החלטה מושכלת לגבי הישיבה בחוץ.

משרד הבריאות סירב בכל תוקף למתווה שאומר שהישיבה בחוץ תהיה על פי התו הסגול שלו. הם קבעו מספר, בהתחלה זה היה 30 אנשים, אחר כך הם עלו ל-50 אנשים, ואני, כפי שאנחנו כל הזמן אומרים בוועדה, ביקשתי שיהיה שכל בהנחיה, שיהיה היגיון. נתתי דוגמה מאוד מאוד פשוטה, אם אנחנו נהיה במציאות של שלוש מסעדות סמוכות אחת לשנייה, ויש הרבה מאוד מקומות שיש בהם מסעדות צמודות אחת לשנייה, בכל אחת מהן יהיה אפשר להכניס, או לצורך העניין להושיב בחוץ, עד 50 אנשים על פי התו הסגול. ניקח את אותן שלוש מסעדות, נהפוך אותן למסעדה אחת עם בעלים אחד, יהיה מותר באותו שטח להושיב עד 50 אנשים לפי התו הסגול. אני לא יודעת להסביר את זה לא יודעת להסביר את זה לעשרות אלפי המסעדנים שמחר בבוקר צריכים להתפרנס מזה, לא יכולה להסביר את זה. כל מה שביקשתי מהממשלה זה בואו ניתן הנחיות שהציבור מסוגל להבין אותן.

אני לא אשקר לכם, אמנם הלכתי לישון בשש בבוקר, בשבע וחצי כבר קמתי עם הרבה מאוד תקווה שאני אמצא בטלפון איזה שהיא הסכמה שאוקיי, נלך לתו הסגול בחוץ, נדבר על הפנים בהמשך. לצערי הרב אני כאן בלי שום הודעה כזו, למרות האופטימיות שלי, ואני אומרת בכאב, אנחנו כנראה נצטרך לדחות את המסעדות, זאת אומרת לא לאשר את המסעדות בצו כדי שהן תוכלנה להישאר פתוחות בהתאם להנחיות שהיו להם עד אתמול ושלשום עם קריאה באמת לכולם שם: תשמרו על ההנחיות, תבטיחו את הבריאות ואת הבטיחות של הסועדים שלכם ושלכם. אני מקווה שבמהלך השבוע הקרוב הממשלה תביא מתווה שיהיה אפשר להסדיר גם את הישיבה בחוץ, גם את הישיבה בפנים, על פי איזה שהוא עיקרון מסדר ברור לכולם ובכך תיפתר גם הסאגה הזו.

חבר הכנסת מיקי לוי, אתה ביקשת לדבר, אחר כך חבר הכנסת רזבוזוב וחברת הכנסת מרב מיכאלי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני רוצה להבין, אנחנו לא מביאים את המסעדות להצבעה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע. אנחנו לא פותחים את כל הדיון, אנחנו נאפשר אולי לשניים מהנוכחים כאן ואנחנו ניגש להצבעה כי אין טעם לגרור את זה מעבר לזה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מחריגים את המסעדות, מיקי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בבקשה, חבר הכנסת מיקי לוי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו מחריגים ומה?

נירה לאמעני רכלבסקי:

מעמידים להצבעה, כרגע לפי מה שאני מבינה, רק את סעיף המסעדות. זה אומר שיתר חלקי הצו שמפורטים לכם על השולחן נשארים כרגע ללא החלטה, לא הועמדו להצבעה עדיין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו מחריגים את המסעדות. אנחנו התכנסנו פה בעניין המסעדות. אנחנו הבטחנו, ואנחנו גם נקיים, שאנחנו ננהל דיונים ענייניים, מקצועיים, אנחנו נבחן כל דבר ודבר, אנחנו נעמיד בכל אחד מהענפים את התועלת הבריאותית אל מול הנזק הכלכלי העצום. והכי חשוב, אנחנו לא נפסיק לדרוש שבכל אחת מההנחיות שתצא מהממשלה יהיה היגיון, יהיה רעיון מסדר, כדי שאנחנו נוכל לרתום את הציבור.

תקשיבו, הציבור הוא השותף הכי גדול שלנו למלחמה בנגיף. אנחנו לא מתכחשים לזה שיש נגיף, להיפך, אנחנו במשבר בריאותי חמור ובלי הציבור אין שום סיכוי שאנחנו נצליח לנצח אותו. בשביל שהציבור יהיה איתנו אנחנו חייבים להיות ברורים איתו.

חבר הכנסת יואל רזבוזוב, בבקשה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

רגע, לא דיברתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אתה אמרת - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

רק רציתי להבהיר, אנחנו מביאים להצבעה 35% בפנים ו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אי אפשר. לצערי אנחנו לא יכולים לשנות את המתווה. אנחנו יכולים או לאשר או לדחות. אז אנחנו נדחה, הם יישארו פתוחים במתכונת של הצו הקודם שאנחנו אישרנו, שיש בו שכל, של חללים סגורים מול חללים פתוחים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

ברור לחלוטין. עכשיו הבהרת לי. בסדר, אנחנו הצבענו על הבריכות, אבל יש שם איזה אבסורד, בריכת הפעוטות סגורה, למה? ככה, אבל האימהות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה? כל הבריכות פתוחות.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא, יש שם הגבלה בצו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

היה להם בצו הקודם פעוטות בחוץ.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

שנסתר מעינינו ואנחנו צריכים לתקן את זה. אין היגיון, כל האימהות לוקחות את הילדים, את הפעוטות, ויושבות בחוץ, נהיה יותר צפיפות. תגידו בפעוטות חמישה פעוטות, עשרה, לא יודע מה, תגידו, לפי שטח. אני לא בא בטענות אליך, אנחנו פותרים את הבעיה, אני מדבר על משרד החינוך ומשרד המשפטים ששמו לנו שם איזה חדר אפל, רק אתמול נחשפתי לעניין הזה. למה?

אמיליה אניס:

זאת הייתה הכוונה, שלא תהיינה בריכות שכשוכך, כי זה מקום להתקהלות, להבדיל משחייה. אני אתן לך דוגמה. באיטליה פתחו את בריכות השחייה, אבל כל אחד ששוחה, מעבר לזה שהוא מזמין תור מראש יש לו מסלול שלם, כל המסלול הזה הוא שלו, כדי שלא תהיה התקהלות. אי אפשר לעשות דברים כאלה כשמדובר בפעוטות, בבריכות שכשוכך, זה ייצור התקהלות שאנחנו בכל מקרה רוצים למנוע אותה. אז יש לזה היגיון מקצועי, זה לא סתם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, ד"ר אמיליה. אני רק אומר, חבר הכנסת מיקי לוי, הדיון בזה הוא חשוב, אבל הוא לא רלוונטי לעניין הצו.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני רק שמת לך פרוז'קטור, זה הכול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רק אומר לך למה, זה לא מופיע בצו.

נירה לאמעני רכלבסקי:

זה לא היה חלק מהצו, זה לא יורד עם נוסח הצו, זה נוסח שכבר מעוגן בחוק מהצו הקודם.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני מעלה תהיות. גברתי, אני לא הבנתי לגבי האטרקציות ונקודות התיירות, כמו רכבת, קיאקים וכל הסיפור, אילת, מתי אנחנו נדון בזה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו אמרנו אתמול שאנחנו נדון מחר, אנחנו עוד נשב אחר כך ונתגבש לגבי המשך הצו. כרגע אנחנו כאן אך ורק בגלל נושא המסעדות, כפי שאמרנו גם אתמול אחר הצהריים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני לא רוצה להמשיך - - - אני רוצה להצביע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. חבר הכנסת רזבוזוב, בבקשה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

תודה, גברתי היושבת ראש. באמת דיון מאוד מאוד חשוב, אני חושב שהציבור נושא עיניים אל הוועדה הזאת, שהוועדה הזאת היא בהחלט הגוף האחרון, המעוז האחרון של הדמוקרטיה הישראלית, הגוף האחרון שמפקח על התנהלותה הביזיונית של הממשלה. אנחנו מתנהלים באחריות מלאה, אנחנו מקבלים את הנתונים, אנחנו שומעים את הציבור ואנחנו מקבלים החלטות כפי שמצפים מאיתנו בציבור. המטרה שלנו היא לשמור על הציבור, גם ברמה הבריאותית וגם ברמה הכלכלית וכך אנחנו פועלים. אנחנו

פועלים נגד שעון החול, כי כמו שאנחנו רואים ראש הממשלה אוהב אנשים כנועים, יס-מנים שאומרים לו רק כן - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אל תיכנסו למקומות הפוליטיים, חברים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אני לא רוצה להיכנס למקום הזה. אז הוא רוצה לחסל את הוועדה הזאת. אנחנו פועלים נגד השעון ואנחנו צריכים היום לחשוב גם על חדרי כושר, גם על הסטודיו, גם על האטרקציות. אז אנחנו עכשיו מחריגים את המסעדות ואני מברך על הצעד הזה, מסעדנים, כל האנשים שעובדים בתחום יושבים ומחכים לבשורה הזאת.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

נצביע.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

עוצרים אותי, עדיף שנצביע ופחות נדבר, תודה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חבר הכנסת רזבוזוב.

נירה לאמעני רכלבסקי:

צריך להבהיר שבנושא שקשור למסעדות יש כמה עניינים. אחד מהם זה כמובן איסור ההפעלה הגורף על מסעדות שלא בשירות משלוחים או איסוף עצמי, אותו איסור על בתי אוכל במקומות עבודה, זה כרגע מה שהצו אוסר. אבל יש גם את ההחרגה לגבי בתי מלון, וזאת השאלה, אם אנחנו רוצים גם נגד זה להצביע. כרגע בתי המלון מוחרגים בצו כך שהם יכולים בשבת להכניס 35%. אז את זה אנחנו לא רוצים לפסול, אני מבינה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

נכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אנחנו משאירים את זה. להיפך.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אוקיי, אז חשוב להגיד כי זה חלק מהנושא הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אנחנו נעשה את ההבהרה לפני ההצבעה.

חברת הכנסת מרב מיכאלי, בבקשה.

מרב מיכאלי (העבודה):

תודה רבה, גברתי. קודם כל אני שוב רוצה לחזק אותך ואני רוצה להגיד שתענוג להיות חלק מהוועדה הזאת שעובדת כמו שוועדה בכנסת צריכה לעבוד ובאמת גם האווירה כאן היא אווירה של עבודה עניינית ועבודה מקצועית וזה מביא תוצאות. ברור לי שהציבור, שאת אומרת בצדק שהחובה שלנו היא

לרתום את הציבור לעשות את הדברים הנכונים, ברור, אנחנו רואות ורואים את התגובות של הציבור לעבודה של הוועדה שבאמת זה פתאום דיאלוג לגמרי אחר בין מוסד ממלכתי לבין הציבור.

אני רוצה להגיד שהמסעדות והמסעדנים הם אחד המגזרים העסקיים שסובל בשוטף הכי הרבה. אנחנו באופן קבוע פוגשות ופוגשים אותם כאן בכנסת, מנסים לפתור את המצוקות שלהם גם כשאין קורונה, ולכן על אחת כמה וכמה עכשיו ההתנהלות השרירותית והמתעללת הזאת כלפיהם הייתה ממש ממש לא במקום, ואני מאוד מאוד שמחה שאנחנו עומדים להחריג אותם עכשיו. א', אני מצטרפת לקריאה שלך שמאוד מאוד חשוב שכל המסעדות תשמורנה ממש ממש בקפידה על הכללים, ו-ב', שגם אם נצטרך לשנות את זה בהמשך, שזה יהיה באופן שבאמת רואה את התועלת הטובה לכולם ושהיא לא רק כלכלי, כמו שאנחנו חוזרות וחוזרים ואומרים פה, הקורונה היא גורם אחד, יש בריאות שלא קשורה לקורונה, שמירה על השגרה, שמירה על יכולת תפקוד חברתית, שוטפת, רגילה, חשובה לא פחות. אז הבה נתחילה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה. חבר הכנסת ג'אבר רצה מילה, אחר כך חברת הכנסת הילה וזאן.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

בוקר טוב. אני מצטרף לברכות לחיזוק הידיים שלך ושל כל חברי הוועדה. אני חושב שאנחנו עשינו עבודה כמצופה מוועדה פרלמנטרית, זה התפקיד שלנו וזה מה שאנחנו צריכים לעשות. אני חושב שמתקמת עכשיו תוכנית, עכשיו יובא חוק המסגרת ולמעשה זה למשוך את השטיח מתחת לרגליים של הוועדה. אני רוצה להציע, אם אנחנו הולכים על משהו ספציפי, אנחנו לא נספיק לטפל בכל הסוגיות, אני מציע להצביע על כל הצו, לא לאשר את כל הצו ולא להסתפק במסעדות כרגע כי מחכים לנו חדרי הכושר, ספרים וכל הסוגיות עדיין פתוחות. בסופי שבוע, סגירה בהרבה מקומות. אנחנו בחברה הערבית לפחות לקראת חג הקורבן אנחנו צריכים לאפשר לאנשים להצטייד לקראת החג, בגדים וכו' וכו'. אני מציע פשוט לא לאשר את הצו כולו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, תודה רבה. אנחנו רוצים גם להתקדם להצבעה. חברת הכנסת הילה וזאן ואחר כך חברת הכנסת אימאן ח'טיב.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

יפעת, את יכולה לדחות את זה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

משפט אחד, בבקשה.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אני מאתמול וגם הבוקר מקבלת הרבה מאוד טלפונים ממסעדנים שאומרים כך ואומרים אחרת, חלקם אומרים: תנו לנו להישאר פתוחים. חלקם אומרים: אתם משגעים אותנו עם חוסר הוודאות, שהיום הממשלה סגרה אותנו בחמש בבוקר, תפתחו אותנו בעשר, אבל אנחנו כבר יודעים מה יבוא, ומה שיבוא זה סגירה עם צו חדש, או היום בערב, או מחר. אתם לא מאפשרים לנו ודאות וכשאתם לא מאפשרים לנו ודאות אתם משגעים אותנו לגמרי. שם נולד חוסר האמון האמיתי.

בשבוע שעבר עשינו באמת דבר גדול, ישבנו, החלטנו להשאיר ועזרנו לחדרי הכושר והשארנו אותם פתוחים, ומה שקרה בצו הממשלה החדש זה שסגרו אותם שוב ועכשיו הכעס גדול הרבה יותר, האכזבה גדולה הרבה יותר וזה מה שיקרה גם הפעם.

שיהיה באופן ברור, אני חושבת שכן צריך כמובן, ואמרתי את זה פה בכל הדיונים, למצוא מתווה שיאפשר פתיחה של המסעדות, אבל אני מבינה היום, ואני חושבת שגם חבריי פה, שעשינו דרך מאוד ארוכה בשעות הארוכות בוועדה, מבינים שאם אנחנו לא נעשה את זה בשיתוף עם הממשלה ובשיתוף עם משרד הבריאות ושר הבריאות, אם אנחנו לא נעשה את זה בשיתוף עם הנציגים זה לא יעבור, אנחנו נמשיך ונשגע אותם. אגב, ראינו אתמול גם בוועדה, גם נציגי חדרי הכושר שכבר אמרו דברים אחרים, וגם היום, ומי שרוצה אני יכולה לתת לו את השמות של המסעדנים, מהבכירים בישראל, שאומרים: אל תשגעו

אותנו. כשאתם עכשיו פותחים אותנו ואחרי זה יסגרו אותם, אתם פוגעים במתווה הפיצויים שלנו. אתם יודעים שבסופו של דבר מול האוצר יש את הענפים שהם סגורים לגמרי, כמו תיירות ואחרים, ויש את הענפים שהיו חצי חצי ואין ספק שעמדת הפתיחה שלהם מול האוצר במתווה הפיצויים הוא אחר לגמרי.

לכן אני מבקשת, אני יודעת, יפעת, שעשית באמת מאמץ גדול מול משרד הבריאות ומול שר הבריאות אתמול לאורך כל הלילה לנסות למצוא דרך, את יודעת כמוני שזה לא יעבוד אחרת, את יודעת שהיום בערב או מחר יבוא צו חדש שיסגור אותם שוב. את יודעת שהמסעונים האלה שאנחנו, הוועדה הזאת, תפתח עוד שעה או עכשיו מיידית, יילכו ויקנו סחורה שתלך להם לפח כי הצו יסגור אותם שוב. אנחנו כולנו יודעים ומבינים - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

את אומרת שהממשלה עושה דווקא?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, חברת הכנסת מלינובסקי, בואי נאפשר לה לדבר עד הסוף.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אנחנו כולנו יודעים ומבינים שבקונסטלציה שנוצרה, אם אנחנו באמת רוצים לעזור להם, לעזור למסעונים, אנחנו חייבים לעשות את זה בשיתוף פעולה עם משרד הבריאות ועם שר הבריאות, אנחנו לא יכולים לעשות את זה לבד. אנחנו משגעים אותם, אנחנו גורמים להם חוסר ודאות ובעיקר אנחנו פוגעים להם אחר כך במתווה הפיצויים. לכן אני אומרת שוב, אני חושבת שמה שאנחנו צריכים לעשות פה כוועדה זה כן לנסות להגיע להסכמה עם משרד הבריאות ועם שר הבריאות לאיך עושים את זה ולא רק להתעקש להיות הדון קישוטים כמו שעשינו בשבוע שעבר בשמחה גדולה ובהרגשה של שליחות ואכזבנו אותם עוד פעם השבוע.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

שמונה שעות של דיונים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

כי אנחנו לא מחליטים - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

שמונה שעות דיברנו.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

נכון, אני מבינה מה אתה אומר, אבל אני מסתכלת על מבחן התוצאה, יואל, זה לא יעבוד לנו לבד. אתה יודע כמוני שיבוא צו חדש וגם הם, המסעונים, היום בבוקר אמרו לנו: אל תעשו את זה, אם צריך להיות סגורים, תשאירו אותנו סגורים עד ש -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אנחנו שומעים קולות אחרים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, אמרתי גם וגם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברי הכנסת, תאפשרו לה לסיים את הדברים, אני אתייחס אליהם.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אגב, אני יכולה לתת לך את השמות, תדבר איתם גם אתה, מהבכירים ביותר, וחלקם גם עלו פה בזמנים לאורך הישיבות. הם בעצמם אמרו לי: אם צריך להישאר סגורים תשאירו אותנו סגורים עד שתקבלו אתם, כממשלה, ככנסת, הם לא מבדילים, מבחינתם זה אותו דבר, עד שאתם תקבלו החלטה קבועה וקונסיסטנטית שנשארת. אני מפצירה בוועדה לשקול לא לדחות את הצו הזה שעכשיו יפתח אותם שוב בעשר וייסגרו שוב בעוד כמה שעות, אלא לחשוב איך אנחנו מגיעים לשיתוף פעולה אחר שיאפשר את הוודאות מעל הכול. או ודאות של פתיחה לזמן ממושך, או ודאות של סגירה ומלחמה על הסכס הפיזיים שלהם. או זה או זה, אבל לא המצב הלא יציב הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת הילה וזאן, קודם כל תודה רבה על הדברים החשובים ועל הנקודות שבאמת צריך לחדד. אז רק לטובת מי שלא מכיר את המתווה או את המציאות שקיימת עכשיו ברגע זה שאנחנו מדברים. המסעדות פתוחות למשלוחים ולטייק אווי, זה אומר שלא סגרנו אותם. זה השיח שאני ניהלתי עם הרבה מאוד מסעדנים גם אתמול. זה כאילו להגיד להם: תישארו פתוחים, אנחנו לא נפצה אתכם כי אתם יכולים לפתוח, אבל הם למעשה סגורים.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, זה לא אותו דבר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם ב-50 אנשים בחוץ תאמיני לי, את יכולה לראות ולשמוע, את יושבת מולי אז את גם יכולה לראות, כל הלילה הייתי ערה בניסיון לראות איך אנחנו פותרים את הדבר הזה. הדבר היחיד שאני רציני להביא היום בבוקר, ואמרת, הלכתי לישון מאוד מאוד אופטימית שאולי אני אקום בבוקר ואני אגלה שכן הולכים למתווה משותף. שמחתי אתמול שהצלחנו להגיע יחד עם הממשלה להחלטה לגבי הבריכות ולגבי חופי הים. לצערי הרב לא כך היה לגבי המסעדות.

צריך לזכור שבניגוד לחדרי הכושר ולכל הדברים האחרים, שהם סגורים היום והיו סגורים אתמול והיו סגורים שלשום, המסעדות, אם אנחנו פותחים אותם עכשיו הם שומרים על רצף פעילות מאתמול, זה לא שסגרנו אותם ופתחנו אותם.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

יפעת, תדברי איתם. תתקשרי לחיים כהן ותראי שהוא אומר לך: תשאירו אותנו סגורים, אתם פוגעים בנו בפינג פונג הזה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא יודע, הוא אמר דברים אחרים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת הילה וזאן - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

תדברי עם המסעדנים, תראי מה הם אומרים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת הילה וזאן, במקרה שוחחתי איתו הבוקר.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אנחנו אומרים משהו, הממשלה אומרת משהו, זה גורם להם להפסידים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת הילה וזאן, העלית פה שם, אני לא רציתי להעלות שמות, גם איתו דיברתי. לא רק אתמול בלילה, אלא גם היום בבוקר - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

גם אני, לפני חמש דקות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הסיפור הגדול הוא שלא באמת משאירים אותם סגורים, זה מה שאנשים לא מבינים. אומרים להם שהם פתוחים לטייק אוויי ומשלוחים, זה כאילו לייבש אותם לאט. עכשיו תראי, חברת הכנסת הילה וזאן, אני מבינה את מה שאת אומרת ואני איתך לגמרי מבחינת הרציונל וזו הסיבה שגם עכשיו באו ואמרו אז בואו כבר נצביע על כל הצו ונפתח את חדרי הכושר וכו' וכו' - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא, בואו נעשה את זה עם הממשלה, עם משרד הבריאות, אי אפשר לבד, לבד לא נצליח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת הילה וזאן, אני לא הפרעתי לך. אני עונה לך עכשיו למה שאת אומרת ואני הקשבתי בקשב רב. הגיעו לכאן החברים ואמרו שאם זאת ההתנהלות בואו נוריד את כל הצו, נאפשר את הפתיחה של הכול ואני אמרתי לא, כי גם בעת הזו, עם כל המהמורות, עדיין יש עלינו את החובה להיות אחראים ומקצועיים כמו שאנחנו התחייבנו. אני לא אלך למהלך עכשיו שאני אפתח ענף שהוא סגור ממילא, הוא כבר סגור - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

זה מה שאת עושה, כי יש צו חדש היום בערב, שיסגור אותם עוד פעם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ממש לא, ממש לא.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הם פתוחים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת הילה וזאן, זה ממש לא.

הילה שי וזאן (כחול לבן):

לא יהיה צו חדש?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תהיי איתי רגע. חדרי הכושר וכל הענפים האחרים סגורים כבר מספר ימים ואני בדיוק מאותו שיקול שלך אמרתי שאני לא אעשה איזה שהוא מהלך שאחר כך בערב עוד פעם יסגרו אותם ואנחנו נשגע את המערכת. המסעדות זה סיפור אחר, אני כן רוצה להאמין שהממשלה תקבל את ההחלטה הנכונה ותייצר מתווה נכון עבורם. יש את המודל של ניו יורק, שכולם מדברים עכשיו כבר במשך יממה ומחבקים אותו, כי מבינים שאפשר גם אחרת. השלטון המקומי ששלח מכתב לכל ראשי הרשויות ואמר להם: תאפשרו למסעדות להיות בשטחים הפתוחים - - -

הילה שי וזאן (כחול לבן):

אז בואי נשכנע בזה את משרד הבריאות, לא נצא נגדם. זה לא יעבוד בלצאת נגד משרד הבריאות והממשלה. זה לא עובד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת הילה וזאן, אמרו: תפתחו את זה לשטחים הציבוריים, אנחנו גם לא נחייב אתכם. יש פה התגייסות רבתי בסופו של דבר - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

חשוב שתשמעו מה שיש לי לומר, אולי נפתור את הבעיה. אנחנו פה לטובת העסקים, לא לטובת ניגוח הממשלה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

שמענו אותך אתמול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה רגע. בסופו של דבר אנחנו לא שם, אנחנו צריכים לקבל הערכות ואני לא יכולה עכשיו פתאום לסגור אותם ולתת להם את ההתנהלות שהם כאילו פתוחים. מתווה של פיצוי אין פה, צריכה שתהיה - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אנחנו פותחים את הדיון מחדש.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, חשוב לי שהדברים ייאמרו כי נאמרים כאן דברים שאני יודעת מהיכן הם מגיעים, אבל חשוב שגם האמת תהיה אופציה ותהיה על השולחן.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אפשר רגע? אולי נפתור את הבעיות?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יושב ראש הקואליציה, בבקשה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, אבל אני חכייתי לזכות דיבור.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

יוליה, אני באתי כדי לרכך, לא כדי לחמם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה באת עם בשורות? אם באת עם בשורות דבר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני מודה לך, גברתי יושבת הראש. אנחנו באמת רוצים למצוא פתרון שימנע את הנזק הגדול שיש כרגע למסעדינים. אין ספק שהמסעדינים חייבים להמשיך לעבוד, זו החלטת הממשלה, אני מדגיש. החלטת

הממשלה שהמסעונים ממשיכים לעבוד. כרגע יש ויכוח על מה הן שיטות העבודה של המסעונים, האם הם יצטרכו לפתוח רק בחוץ, האם חלק יהיה גם בפנים באחוז מסוים, זה בעצם - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מיקי, אבל על זה הייתם צריכים לדבר קודם לפני שסוגרים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

דיברנו על זה. תנו לו להשלים, אנחנו לא נגיע להצבעה ככה, חברים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

קודם דנים, אחר כך סוגרים, לא הפוך. אתה מבין?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. חבר הכנסת מיקי זוהר, בבקשה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

כשאנחנו מקבלים נתונים הבוקר של 1,800 נדבקים ואנחנו פה מתנהלים כאילו הכול בסדר - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אף אחד לא מתנהל כאילו הכול בסדר. אני לא מרשה שהדברים האלה ייאמרו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

את לא חייבת להרשות לי לומר, אבל אני יכול לומר אם אני חושב שאני צודק כי גם יש עובדות. גברתי היושבת ראש - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

אף אחד לא מתייחס כאן כאילו הכול בסדר, אנחנו מתעסקים בדברים האלה קצת יותר ברצינות מאשר ראש הממשלה מתעסק בהם.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

חברים, בוא נדלג, אני אומר את הדברים בכנות רבה ואני לא מפנה את זה ליושבת ראש הוועדה כי אני באמת חושב שיושבת ראש הוועדה משתדלת לעשות עבודה מקצועית, אבל אני חושב שהאופוזיציה - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

היא לא משתדלת, היא עושה עבודה מקצועית.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני חושב שהאופוזיציה מושכת אותה באף.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוי נו באמת, תן לי קצת קרדיט, חבר הכנסת מיקי זוהר. תן לי קצת קרדיט.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מיקי, הוועדה הזאת היא היחידה שפועלת עניינית.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני חושב שהאופוזיציה גוררת את יושבת ראש הוועדה למקומות שבסופו של דבר - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אה, האופוזיציה לא בסדר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, רגע, חברת הכנסת מלינובסקי.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

המסעונים לא בסדר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הציבור לא טוב. מה עוד מפריע לך?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, כל מה שהוא אומר זה שאני לא בסדר, הכול טוב.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אז עכשיו האופוזיציה גוררת אותנו, באמת. הפקידות מפריעה לראש הממשלה. אתה יודע לרקדן רע אז הרצפה עקומה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

הציבור נהדר והממשלה משתדלת לעשות עבודה טובה ואתם באופוזיציה לא מגלים אחריות, ואני אומר את זה בצורה ברורה. אתם מוכנים לסכן את בריאות הציבור כדי לערער את יציבות השלטון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

שטויות.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

זה מה שאתם עושים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הוועדה הזאת פועלת עניינית. אנחנו שמונה שעות בדיונים. שמונה שעות.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, לא, אתם לא, אתם שיושבים פה חמישה ביחד, ואני שוב אומר, יושבת ראש הוועדה עושה עבודה אובייקטיבית, אין לי טענות אליה, אתם עושים פה נזק אדיר לציבור הישראלי.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אז אנחנו אשמים, תפיל עלינו את האשמה, מיקי. אתם לא יודעים להתנהל ואתם מאשימים אותנו?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה עושה רק טוב - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

כי לא אכפת לכם באמת מבריאות הציבור. זה מה שאני חושב.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מיקי, אנחנו היחידים פה ששומרים על הבריאות - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לצערי הרב.

קריאה:

לך אכפת.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ואני אומר לך, גברתי יושבת ראש הוועדה - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

אחרי שהתרסק - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תנו לו לסיים, בבקשה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני אומר לך, גברתי יושבת ראש הוועדה - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

אז מצאנו קורבן חדש למתקפה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני אומרת לך, גברתי יושבת ראש הוועדה, כוונתייך טובות ואני יודע שאת רוצה לעזור למסעונים, גם הממשלה רוצה לעזור למסעונים, גם הממשלה רוצה לעזור לבעלי חדרי הכושר, הממשלה רוצה להיטיב עם העם, היא לא רוצה לפגוע בעם, וגם את רוצה להיטיב איתו, במקרה הזה הצעת הפשרה שהובאה על ידי הממשלה בה המסעדות יפתחו מחוץ למסעדה, לא בתוך המסעדה, עם 50 אנשים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מיקי, זה לא הגיוני. זה לא הגיוני.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שנייה, שנייה, תנו לו לדבר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

גם 1,800 נדבקים זה לא הגיוני.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

נכון, ואנחנו צריכים למצוא את האיזון. זה מה שמצפים מאיתנו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

זה מלחיץ, זה מפחיד, זה מסוכן, זה הורג בני אדם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

ולמה בבתי מלון, שם יש חדרי אוכל - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

גם סגירת מסעדות - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בבתי מלון, מיקי.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

גם סגירת מסעדות, זה גם גורם למתים, על זה אתם לא מדברים. על התאבדויות אתם לא מדברים, על תרופות לדיכאון אתם לא מדברים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אין בעיה, אתה באמת חושב שהפופולזים עכשיו שאתה מנסה פה להציג - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אתה מתעסק בפופולזים, אתם מתעסקים בפופולזים, אנחנו ועדה עניינית.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

בשם הניסיון שלך ושל יאיר לפיד לקחת את השלטון על חשבון הבריאות של הציבור, אני לא אפול לתוך המלכודת הזו - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אתם נכשלים ואתם מאשימים אחרים. זה מה שאתם עושים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אם אחרים רוצים ליפול למלכודת הזאת זו בעיה שלהם.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אל תיפלו, תנהלו את המדינה, תנהלו את המדינה כמו שמצופה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אדוני יושב ראש הקואליציה, שאלה, למה בבתי מלון בחדר האוכל הסכמתם ל-35%? מה ההבדל?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, אני לא רוצה להוציא אותך, תני לו לסיים את הדברים, בבקשה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני פונה אלייך, יושבת ראש הוועדה, בואי נצביע עם הממשלה, בואי נאפשר למסעדות להתחיל לעבוד כבר מעכשיו ולא לפגוע במסעדות, שימשיכו לעבוד. בואו נשב ביחד ונבנה מתווה לחדרי הכושר, שלא יפגע בריאותית בציבור. בואי נמשיך את הקו שהתחלנו בו בפתיחת הבריכות וחופי הים, מתוך רצון לאפשר לאנשים לחיות בתוך משבר הקורונה למרות שזה נורא נורא קשה מבחינה בריאותית, לפחות מבחינת הממשלה והמדינה להגן על בריאות הציבור. בואי נקבל החלטות שבסופו של דבר הן החלטות מושכלות, שפעם אחת הן כן באות לקראת הציבור ולקראת בעלי עסקים, שזה חשוב מאוד, ואני מכבד את הרצון הזה, אבל פעם שנייה הן גם מאוד מאוד אחראיות כלפי בריאות הציבור.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו לא סומכים עליכם, מיקי. לא סומכים עליכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, חבר הכנסת רזבוזוב, בואו, תניחו לשיח הזה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה פשוט לא יאומן למה שאתה אומר עכשיו, למה לא עשיתם את זה קודם? אתם הוצאתם צו, סגרתם הכול, אנחנו כבר שלושה ימים בדיונים בוועדה עכשיו אתה אומר בואו נתחיל לדבר. קדימה, אבל הייתם צריכים לעשות את זה הרבה יותר קודם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, אני לא רוצה להוציא פה אף אחד מהדיון הזה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מיקי, קודם מדברים, מביאים מתווה, אחר כך סוגרים, לא הפוך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, אני קוראת אותך לסדר פעם ראשונה. תנחיל רגע. תנחיל.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, אבל זה פשוט - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל את חייבת.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה לא יאומן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תאפשרי לו לדבר, בבקשה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה לא יאומן, לומדים את זה בכיתה א'.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת מלינובסקי, פעם שנייה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

חיבור, כאילו מה הלוגיקה בדברים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בבקשה, חבר הכנסת מיקי זוהר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

נכון יהיה להתעלם מרעשי הרקע, לקבל החלטות שהמנהיגות היא זו שדומיננטית בתוכן ולא הפופוליזם.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רעשי רקע זה הציבור. לציבור אתה קורא רעשי רקע?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת מיקי זוהר, אני ביקשתי מהם לצאת מהשיח הזה כדי למנוע את הוויכוח, תשתדל גם אתה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ולהסתכל לציבור בעיניים ולקבל החלטות של מנהיגים. החלטה של מנהיגה, כיושבת ראש ועדה, תהיה לקבל את החלטת הממשלה ולאחר מכן להמשיך ולהתדיין עם הממשלה, למען בעלי עסקים ולמען אזרחי ישראל.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

קודם עושים את זה, אחר כך - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אם זה מה שתעשי היום אין לי ספק שזאת תהיה ההחלטה הנכונה, ואם לא, אנחנו כרגע הלכה למעשה, אם אנחנו רוצים או לא רוצים, פוגעים בבעלי עסקים רבים שרוצים להתפרנס וזכאים להתפרנס גם תוך כדי משבר הקורונה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אשמח שתסביר לי איך – קודם אין החלטת ממשלה, כי הם לא הגיעו להסכמות אז הם לא העבירו אותה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

היא תצטרך להביא אותה מחר אם לא נגיע היום להחלטות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שנייה, שנייה. דבר שני, איך אנחנו פוגעים בעסקים רבים אם אני מאפשרת להם, פעם אחת, לפתוח כמו שהם היו פתוחים אתמול, כמו שהממשלה אישרה להם. אני לא אישרתי עד יום שלישי, אתם נתתם להם מיום שלישי עד יום שלישי להישאר, ואני אומרת באותו מתווה הם יישארו פתוחים, עם התו הסגול, עם כל ההגבלות והכול. לא פוגעת בבריאות הציבור, חס וחלילה, ואני גם לא פוגעת בהם.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

את לא יודעת את זה, יפעת, כי יכול מאוד להיות שאנחנו כן, יכול להיות שפתאום בעוד שבועיים-שלושה אנחנו נגלה שקבלת ההחלטה פה הביאה להידבקות רבה מאוד ואחר כך משהו יצטרך לתת הסברים על ההחלטה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אנחנו נמצאים, חבר הכנסת מיקי זוהר - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

בסוף את יודעת שמי שנושא בנטל זה ראש הממשלה והממשלה כולה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אומר לך כמה דברים, קודם כל הבשורה הטובה זה שיש דבר אחד שאנחנו מסכימים עליו, גם הממשלה וגם אנחנו, חשובה לנו בריאות הציבור.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

חד משמעית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חשובה לנו באמת.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אז בואו נקבל החלטות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, וזה לנגד עינינו. יש לנו חילוקי דעות על הדרך. עכשיו, אנחנו נמצאים פה במשך תקופה ארוכה שהמשק פתוח ואנחנו רואים לצורך העניין את המספרים שעולים ויורדים, אגב, יש לי שאלות מאוד נוקבות, אנחנו נדבר עליהן בדיון הבא לגבי מספר המאומתים אל מול הבדיקות, אבל נשאר את זה לדיון אחר, ובסופו של דבר אנחנו צריכים לקבל את ההחלטות המאוזנות. אני הייתי יותר משמחה, יותר משמחה, להגיע למתווה שהוא בשיתוף עם הממשלה שעושה שכל, כי מבחינת המסעדים ומבחינת הענף, ואגב, משרד הבריאות יודע כי הוא היה איתי כל הלילה על הקו, עם המסעדים, שמבחינתם 50 אנשים בחוץ, בלי שום אפשרות בפנים, שאגב, אני הייתי מוכנה בניגוד לדעת חברי הוועדה לוותר על הישיבה בפנים למשך השבוע הקרוב עד שנגיע להסדר, אבל לפחות להסדיר את כל הנושא של הישיבה בחוץ, ו-50 אנשים בחוץ דינם כדיון סגירת המסעדות. אז אנחנו לא יכולים כאילו ללכת עם ולהרגיש בלי, זה לא עובד ככה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

טוב, אני הייתי רוצה להגיד משהו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ולכן, חבר הכנסת מיקי זוהר, אנחנו לא מקבלים כאן איזה שהיא החלטה דרמטית. שאף אחד בחוץ לא יחשוב שעכשיו הוועדה מקבלת החלטה דרמטית, הוועדה ממשיכה את עבודת המסעדות בדומה למה שהם עבדו אתמול ושלשום על פי החלטת הממשלה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני לא בטוח. יכול להיות שאת תגייסי רוב היום להחלטה הזאת שאת רוצה להעביר, אבל היא תהיה בקולות האופוזיציה. אני אפנה לחברי הקואליציה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אתה אמרת שאין קואליציה-אופוזיציה בקורונה ושהחלטות הן ענייניות.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, כי אני אגיד לך למה אני אומר את זה. את צודקת, בענייני הקורונה לא צריכה להיות פה אופוזיציה וקואליציה, אבל לצערי הרב כשאני רואה את ההתנהלות של האופוזיציה אני לא רואה פה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לצערי הרב כשאנחנו רואים את ההתנהלות של הקואליציה אנחנו מתביישים והציבור לא מאמין לכם יותר. לא מאמינים לכם יותר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני לא רואה פה – אני אומר לך, יפעת, אני לא רואה פה שיקולים של האופוזיציה, אני מדגיש, אני לא רואה פה שיקולים ענייניים ומקצועיים, אני רואה פה שיקולים פופוליסטיים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא, אתם מקצועיים וענייניים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני מצפה ממך, כיושבת ראש ועדה, כשרה לשעבר, לקבל את ההחלטות ברמה המקצועית ולא ברמה הפופוליסטית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבטיחה לך שכך ייעשה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

וכדי לקבל את ההחלטה הזאת אני לא רוצה להיות במצב – כי אני עכשו מתכוון לקרוא לחברי הקואליציה, אני מקווה שהם גם יקבלו את עמדתי ואת עמדת הממשלה, להתנגד להצעה שהיא בניגוד להחלטת הממשלה. יכול להיות מאוד שתצליחי להעביר את זה פה בוועדה על חודו של קול, כנראה הקול שלך, יחד עם האופוזיציה, אם תעשי את ההחלטה הזאת את והאופוזיציה מן הסתם - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רוב חברי הקואליציה לא פה, הם הלכו כי הם מתביישים, כי הם לא סומכים עליכם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, חבר הכנסת יואל רזבוזוב, תניח רגע לשיח הזה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הם לא סומכים עליכם, הם הלכו. איפה חברי הקואליציה? הם הלכו מפה, למה הם הלכו מפה?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ככל שאני רואה את ה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כי הם לא סומכים עליכם, הם מבינים שאנחנו כאן עושים עבודה רצינית.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ככל שאני רואה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת רזבוזוב, אני קוראת אותך לסדר פעם ראשונה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ככל שאני רואה את התגובות שלך ושל יוליה כך אני מבין שאני צודק יותר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אתה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

תראה את התגובות של הציבור. תרד לעם. מיקי, תרד לעם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת רזבוזוב, אני קוראת אותך לסדר פעם שנייה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מיקי, תרד לעם ותרגיש.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני בינתיים זה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני לא רוצה להוציא אף אחד מכס, תשלטו בעצמכם, קצת.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני בינתיים זה שפועל מבוקר ועד ערב, בשונה מכס, לא באופן פופוליסטי, באופן מעשי לטובת העסקים והמעסיקים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אני מציע להצביע, להעלות את זה להצבעה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

טוב, הבנו. שמענו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, תודה רבה. אתה רוצה לגייס את הקואליציה? אני מוכנה לחכות.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, אני לא מגייס אף אחד.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כי הם ברחו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני באתי לומר לחברי הקואליציה שהחלטת הממשלה היא החלטה מושכלת.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל אתה עכשיו אמרת ש - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, חברים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

להזכיר לך, חבר הכנסת זוהר, שהכנסת מפקחת על פעולות הממשלה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

החלטת הממשלה היא החלטה מושכלת - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

בואו נסיים ונצביע.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

היא החלטה מושכלת, שנעשתה בהשקעה רבה, עם מחשבה רבה, תוך כדי שימת דגש על הצרכים של בעלי העסקים ובריאות הציבור. אם את תעבירי את ההחלטה הזאת עכשיו בקולות האופוזיציה - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מה זה משנה? אנחנו חברי הכנסת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת יוליה מלינובסקי, אני אקרא אותך לסדר פעם שלישית ואת תצאי החוצה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני יכול לדבר בשקט?

מרב מיכאלי (העבודה):

תני לו לסיים, יוליה, הוא בדיוק בא לאיים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אנחנו שומעים אותך עשר דקות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברת הכנסת יוליה מלינובסקי. אני מבקשת להוציא אותה החוצה. חבל, לא תוכלי להצביע.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

מרב, אני מצטער לאכזב אותך, אבל אני לא מאיים על אף אחד.

מרב מיכאלי (העבודה):

אני שמחה לשמוע.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

דרך אגב, הלכה למעשה, גם אם תבדקו - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

את רוצה שאני אצא?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אם לא תהיה ברירה, אבל אני אשמח שתישארי ורגע תנוחי, אל תתפרצי. לא צריך להתפרץ לכל מילה שנאמרת כאן.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני לא – אני ביקשתי רשות דיבור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו רוצים להגיע להצבעה. אז תקבלי רשות דיבור, תני לו לסיים. הוא יכול היה לסיים מזמן אם לא היו נכנסים בדברים שלו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אז אני אומר שדבר ראשון, אני לא מאיים על אף אחד, בדרך כלל כשאני מקבל החלטות אז כולם יודעים מה הן ואני לא מאיים על אף אחד. הלכה למעשה כולם אמרו שאנחנו נדיח את יפעת שאשא ביטון מתפקידה, כמו שאני רואה, היא יושבת על הכיסא והיא יושבת ראש הוועדה ואף אחד לא הדיח אותה מתפקידה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה פחות רלוונטי לדיון הקשה שיש לנו עכשיו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, כי זה מה שאנשים אמרו. למה לא הדחנו אותה מתפקידה? משום שאנחנו לא פועלים באופן שאנשים חושבים או היו רוצים אולי שנפעל.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אנחנו שמענו את זה מפיד.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

היא יושבת ראש הוועדה, היא מקבלת את ההחלטות - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

באומץ.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

- - אבל היא גם יודעת שהיא נושאת באחריות כי בסוף אנחנו כממשלה הבאנו החלטה שלדעתנו הייתה הרבה יותר נכונה. היא סברה אחרת, ימים יגידו מי צדק ומי לא צדק. בעניין הזה אני אומר לך, יפעת, יכול להיות שתצליחי להעביר את ההחלטה בקלות האופוזיציה, אבל אני חוזר ואומר, במקרה הזה זו החלטה שהיא לא אחראית, היא לא נכונה כלפי אזרחי ישראל ואנחנו נפעל לתקן אותה בהקדם האפשרי לטובת אזרחי ישראל ברגע שחוק המסגרת יעבור מחר בכנסת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, אני מקווה שתקבלו את ההחלטה הנכונה ללכת לפי תו סגול.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

הסמכויות בסופו של יום, של הנושאים הנורא נורא קריטיים האלה יעברו לוועדות שאנחנו נקבע בוועדת הכנסת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבקשת לא להתפרץ, לא להתפרץ, הכול בסדר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

שאנחנו נקבע בוועדת הכנסת וקבלת ההחלטות תהיה אך ורק באופן ענייני לטובת הבריאות של אזרחי ישראל ולא משום שיקול אחר. לכן, יפעת, אני מקווה שאולי תשני את דעתך - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

באופן רודני.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

הצבעה עכשיו. נצביע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. תודה רבה, חבר הכנסת מיקי זוהר.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אתה לא תאיים עלינו, אנחנו מפקחים על הממשלה, לא אתם עלינו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

מי איים עליך?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אתה עכשיו איימת.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

בואו נצביע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לחבר – חבר הכנסת מיקי לוי.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

בואו נצביע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, תנו לי רק כמה דברים להוריד מהשולחן.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

נעביר לוועדות אחרות, אנחנו נקבע, אנחנו נעשה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אנחנו דואגים לבריאות הציבור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת מיקי לוי, אתה מפריע לי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

סליחה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

זה תפקידנו, לדאוג לבריאות הציבור.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תפקידנו לפקח על פעולות הממשלה העקומות.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

תפקידכם רק לחרחר מלחמה, זה מה שאתם עושים, לחרחר מלחמה ולפגוע בבריאות הציבור - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברי הכנסת מיקי את מיקי.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

- - בשם הרצון שלכם לקחת חזרה את השלטון.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מיקי, אל תטיף, חבל - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מפאת כבוד של היושבת ראש אני אשתוק.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ופשוט משתפים איתם פעולה, עם האופוזיציה במטרות שלהם, וזה עצוב לי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

איזה נהדר, סימן שכולנו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז קודם כל שיירשם בבקשה לפרוטוקול שהוועדה מכירה ומרגישה אפילו את כובד האחריות שמוטלת על כתפיה. ההחלטות שמתקבלות כאן הן ענייניות לחלוטין כי אם היינו רוצים שזה יהיה פופוליס, או איזה שהוא משהו לא ענייני וגורף - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

תיכף נראה מי - - - לפי ההצבעה נדע אם זה ענייני.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, חבר הכנסת מיקי זוהר, אני לא נתתי שיפריעו לך, אז בוא לפחות אתה אל תפריע לי.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

טוב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

היינו יכולים לבטל את כל הצו ולפתוח את הכול ולשחק את המשחקים האלה עם הממשלה. אני לא שם, אני באמת מאמינה שצריך להתקיים שיח אמיתי ואנחנו צריכים להגיע להסכמות, אבל בסופו של דבר הוועדה לא יכולה להצביע על משהו שאנחנו לא נדע להסביר אותו ציבורית. מה שאנחנו ביקשנו, ואני אומרת את זה שוב, ואני מקווה שהממשלה תנהג כך בצו הבא, וזה לא משנה באיזה מסגרת תעשו אותו, שהדברים יהיו על פי התו הסגול שמשרד הבריאות קבע, לא הוועדה קבעה, משרד הבריאות קבע, כדי שכל אחד שפותח עסק יידע בדיוק איך הוא צריך להתנהל ולא נתחיל לנסות להיזכר, רגע, במלונות זה 35% ופה זה 20 ובפנים זה 10, וכל החלוקות האלה. זה מה שביקשתי, שיהיה איזה שהוא היגיון מסדר במה שמובא בפני הציבור כדי שאנחנו נוכל לרתום אותו והוא יוכל לקיים את ההנחיות.

אני אומרת את זה כאן בקול, שאנחנו הולכים להצביע, בכאב, לפחות מבחינתי, בכאב גדול, נגד הסעיף של המסעדות בצו הזה, לאפשר להן להישאר פתוחות על פי הקריטריונים שהיו נכונים גם אתמול וגם שלשום תוך שמירה על בריאות הציבור. אני באמת מקווה שאם אתם תביאו משהו חדש הוא יהיה הגיוני ומובן.

לגבי העניין של סמכויות הוועדה אני רוצה לומר לכם משהו, חברים, לוועדה הזו, כפי שאתם יודעים, יש הרבה מאוד עבודה גם בלי הצווים האלה וגם בלי החקיקה. אנחנו נוגעים בדברים שהם בליבת החיים של האנשים בתקופה הזו של המשבר ואנחנו נמשיך לעשות את זה, אנחנו נמשיך לפעול מול המשרדים ואנחנו נוודא שיש כאן דין וחשבון לציבור מצד משרדי הממשלה לגבי כל אחת ואחת מהפעולות. ואנחנו נשמור על ענייניות ומקצועיות עכשיו וגם אחר כך. אני ברשותכם עוברת להצבעה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

לא, רגע, יש בעיה. יפעת, תהיה כנראה בעיה ניסוחית לאשר את ה-35% מבחינת איך שהצו מנוסח.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אם אני מורידה את זה, אז הם יוכלו - - -

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אני חושב - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, סליחה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

יש בעיה מבחינת איך שהצו מנוסח, ממשרד המשפטים עכשיו הפנו את תשומת ליבי, הצו מנוסח בצורה כזאת שאם אנחנו עכשיו מוחקים את ההוראה על המסעדות אז נשאר ה-20-30, אנחנו לא יכולים – לא תהיה - - - לבתי מלון ה-35%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אז הם יוכלו לפתוח רגיל.

נירה לאמעני רכלבסקי:

לילך, את רוצה להפנות לבעייתיות שמצאתם?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, יש פה איזה שהוא עניין משפטי.

נירה לאמעני רכלבסקי:

ייתכן שיש בעיה מבחינת איך שהצו מנוסח כרגע. אנחנו מוגבלים, אנחנו לא יכולים לעשות שינויים בצו. בוא נגיד מאיפה הבעיה מתחילה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בואי תני ללילך. ביקשת ממנה להסביר, אז בואי ניתן לה.

לילך וגנר:

הסמכות היא בעצם לאשר את הצו או לא לאשר חלק מהצו או את כולו. כרגע אתם מדברים על לא לאשר חלק מהצו, הבעיה היא שבנוסח, אם אתם לא מאשרים חלק מהצו שנוגע למסעדות המשמעות היא שיהיה קשה ליישם את החלטת הוועדה להשיב את המצב לקדמותו לגבי כלל המסעדות ולהותיר את בתי המלון ב-35%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה היה בתי המלון לפני - - -

לילך וגנר:

לפני זה בתי המלון היו כמו המסעדות.

נירה לאמעני רכלבסקי:

גם 20-30.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אין בעיה, 35% גם במסעדות. אין בעיה. אין בעיה בכלל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אי אפשר.

נירה לאמעני רכלבסקי:

לא, אנחנו לא יכולים - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה בדיוק מה שהיא אומרת.

נירה לאמעני רכלבסקי:

לא, לא, לא.

מרב מיכאלי (העבודה):

זה לא מה שהיא אומרת.

נירה לאמעני רכלבסקי:

הצו יצר החרגה לבתי המלון, אנחנו לא יכולים לעשות שינויים, אנחנו יכולים לפסול סעיף או לקבל אותו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה לדעת מה היה בפעם הקודמת לגבי בתי המלון.

מרב מיכאלי (העבודה):

מה המשמעות של פעילות בתי המלון אם אנחנו אכן מחריגים את הסעיף הזה, לילך?

לילך וגנר:

הם יצטרכו לפעול עם 30 בפנים 20 בחוץ.

נירה לאמעני רכלבסקי:

20 בפנים, 30 בחוץ.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

20 בכל חלל פנימי.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אמרת טוב, וזו בדיוק הסיבה ש - - -

לילך וגנר:

אני משקפת לכם מצב קיים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אני רוצה ייעוץ משפטי, איך אני מאשר את זה?

נירה לאמעני רכלבסקי:

תהיה בעיה מבחינת – שוב, זה נשמע פורמליסטיקה, אבל למרבה הצער זה המצב שהחוק יצר.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תנו לי פתרון.

נירה לאמעני רכלבסקי:

למרבה הצער זה המצב שהחוק יצר, ברגע שאנחנו לא יכולים לעשות שינוי, אני לא יכולה להוסיף מילה, אות אפילו, לחוק, ואני חייבת להוסיף מילה שתחריג את בתי המלון כרגע מה – אני לא יכולה, זאת הבעיה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו נאפשר לפי חלקים, לא לפי סעיף, אנחנו נתייחס למסעדות ולא לבתי המלון. בלי המלון, אגב, פעלו לפני כן, לפי מה שאתם אומרים, גם במתכונת של 30 בכל חלל חיצוני ו-20 בכל חלל פנימי. אתם זוכרים שאנחנו יצרנו את ההבחנה הזו?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ולכן אנחנו כן נתעקש להצביע על כל אחד, ממש, אנחנו ניכנס ברחל בתך הקטנה מה אנחנו מתנגדים, מה אנחנו דוחים ומה אנחנו מאשרים, כדי שזה יהיה ברור גם מבחינה משפטית ולא נפגע במלונות.

לילך וגנר:

בסדר, רק אולי נקריא - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, חבר הכנסת - - -

לילך וגנר:

סמכות הוועדה היא לגמרי להחליט על חלקים מהצו?

נירה לאמעני רכלבסקי:

לא, את אומרת שלא נוכל להוריד את זה מבחינת ההודעה. אני מוכנה בהודעה לכתוב שזה - - -

לילך וגנר:

אבל אני רק אומרת, מבחינה משפטית נקריא לכם את הנוסח שבסופו של דבר יהיה בתוספת אחרי שתורידו את כל מה שתורידו ואתם תראו שלא יהיה נוסח שיהיה בו היגיון כלשהו, משפטי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני סומכת עליכם שתמצאו היגיון.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל יש גם כוונת המחוקק בתוך זה. אנחנו יודעים בדיוק מה הכוונה שלנו, גם לתת את הדעת.

לילך וגנר:

זה נכון, אבל שוב, ההסמכה של הוועדה היא לבטל חלקים ולא לשנות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

טוב, בבקשה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

כרגע מה שאני יכולה לעשות זה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני רוצה לשמוע את חבר הכנסת פינדרוס, נירה, ברשותך, סליחה, רק שכדי שנשתחרר משם ונוכל לטפל בנושא המשפטי. אני סומכת עליכם שאתם תמצאו את המתווה המקצועי. אנחנו נגיד את הדברים בצורה מאוד מפורשת לפרוטוקול כך שזה יעמוד בכל מבחן משפטי עתידי. בבקשה, חבר הכנסת פינדרוס.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אני רוצה לומר לפרוטוקול, אני מבין את הלך הרוח בוועדה שהצו לא הולך להיות מאושר, אבל אני רוצה לומר - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא כל הצו, אנחנו מדברים רק על המסעדות.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אני בדיוק רוצה לומר את דעתי בעניין הזה. אני לא חותם בליינד פה על כל מה שהממשלה מחליטה ואני אומר את זה, אני אומר את זה במליאה וכולם יודעים את זה, אני לא מסתיר את הביקורת כשיש לי, אבל אני חושב שגם את אמרת את זה, כולנו חרדים לבריאות הציבור, כרגע מבחינה בריאותית לכנס יותר מעשרה אנשים בתוך מקומות קטנים, יותר מעשרה אנשים, קרי 20 אנשים בתוך מקומות סגורים, הוא בעייתי. אני מסכים עם מה שאמרת מקודם, שיכול להיות שאם משרד הבריאות היה בא לפה עם צו ואומר 50 אנשים בחוץ ואפס בפנים זה היה עושה יותר שכל, אבל המציאות היא כרגע שהמגפה משתוללת ואנשים נדבקים כל יום יותר ויותר. לבוא היום, בגלל הטעות, שאני גם מסכים איתה, אין היגיון ש-20 אנשים יכולים להתפלל בחוץ ו-30 אנשים יכולים לאכול בחוץ, אבל אם אותם אנשים במקום לאכול מתפללים אז הם לא, אז הם צריכים לרדת לעשרה ולהסתדר. זה לא הגיוני - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מזכירה לכם שבמסעדות הם לא יושבים ביחד כל ה-30, כל אחד יושב עם האנשים שלו.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אני מסכים, גם ברחבת הכותל לא מתפללים 30 אנשים באותו רגע וגם כן - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אה, שם מותר רק 20 עכשיו?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אני חושב שלא כדאי שניכנס לזה כי - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

עזוב את הכותל במקומו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אל תיכנס למוסדות דת, בואו לא ניכנס לזה, חבל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תניחו לזה.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אני רק אומר שאני חושב שזה יהיה קצת יותר אחראי מצדנו כרגע לפחות לא לאפשר במסעדות בפנים 20 איש, עם כל הכאב שבדבר.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אין בעיה, תצביע לפי מצפונך.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

זה מה שאני אעשה, מיקי - - - תמיד, וכשלא אני גם מודיע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת פינדרוס, רק כדי שאנחנו נהיה מיושרי קו, כי לא היית כאן בתחילת הדיון, אני אמרתי שבניגוד לדעת הוועדה ובניגוד לבקשת הוועדה אתמול בבוקר אני הסכמתי באיזה שהיא שעת לילה מאוחרת, יכול להיות גם בגלל השעה, לוותר על הישיבה בפנים, אבל שיהיה היגיון בדרישה לגבי הישיבה בחוץ. לצערי הרב שם לא הצלחנו להגיע להסכמות וכאן זה נפל. זה לא נפל על הישיבה בפנים, חשוב לי לומר את זה, למרות שאנחנו בקיץ וחם ויש לי את כל הסיבות ההגיוניות למה צריך לאפשר. אני יכולה לומר לך שיש אפידמיולוגים שנמצאים גם בזום שדיברנו איתם, גם אתמול בוועדה וגם דיברתי איתם אחר הצהריים וגם אנשים נוספים, שאמרו להיפך, שום סיבה להגביל בחוץ, שאנשים ייצאו החוצה, שיהיו בחוץ.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

--- לעשות - - - אף אחד לא אוהב לדבר על דת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע. הממשלה ביקשה להחריג את זה ל-50 אנשים. חשוב לי שהדברים האלה ייאמרו לפרוטוקול כדי שאף אחד לא יפספס שום ניואנס בסיפור הזה כי הוא מורכב גם בלי הניואנסים האלה. אני מבקשת לצאת להצבעה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

התייעצות סיעתית.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אין פה סיעה?

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

איזה סיעה?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כולם נטשו, מיקי.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

איזה סיעה?

מרב מיכאלי (העבודה):

אין לך פה סיעה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

התייעצות סיעתית. בבקשה, יש לכם חמש דקות.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

ככה, הסיעה שלכם.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

התבלבלתם לגמרי, יש פה שניים לפחות מהליכוד, יפעת ומיקי.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אין בעיה. אז ההתייעצות לא צלחה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אבל לא, מיקי מתייעץ עם עצמו, על מה אתה מדבר?

(הישיבה נפסקה בשעה 10:41 ונתחדשה בשעה 10:54).

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו חוזרים מההתייעצות הסיעתית. אמנם אני בן אדם אופטימי בלתי נלאה וגם בדקות האלה קיוויתי שנצליח להגיע למשהו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני אסביר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לצערי הרב נשארנו באותה נקודה. בבקשה, חבר הכנסת מיקי זוהר, תסביר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

טוב, אז בדקתי עם הממשלה, גם עם שר הבריאות, ניסיתי להבין האם יש אפשרות שאם אנחנו נפתח כמו שסיכמנו מחוץ למסעדה האם אפשר לעשות את זה ביותר מ-50 איש. הטענה של הממשלה, שיכול להיות שהיא טענה מאוד מוצדקת, זה שמצד אחד אנחנו מגבילים הרבה מאוד אנשים בסך ההתקהלויות, כולל בתי כנסת ומקומות שונים, שאנחנו לא מאפשרים שם התקהלויות גדולות משום שאנחנו מבינים שהתקהלויות גדולות בסוף מביאות להדבקה, ופעם שנייה, אנחנו גם יודעים שיכול מאוד להיות שניקלע לסיטואציה שמקומות שרוצים להרוויח ולהתפרנס, ואנחנו יכולים להבין את זה, יפתחו

באופן קצת מוגזם מדי ויגיעו מאות אנשים לאותו מקום כדי לסעוד. הדבר הזה יכול להיות מאוד מאוד מסוכן מבחינת מקדם ההדבקה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בשביל זה יש אכיפה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לכן בסופו של יום לא הצלחנו להגיע להבנות. אני עדיין קורא לחברים כן לקבל את עמדת הממשלה, לאפשר למסעדות לפתוח עד 50 איש מחוץ למסעדה ולהמשיך בדרך בה התחלנו. זה עוד לא מאוחר. אני חושב שזו תהיה ההחלטה הנכונה לטובת הבריאות של אזרחי ישראל וגם שטייב, אפילו במעט, עם בעלי העסקים. אני לא אומר שזה פותר להם את הבעיות. אם זו ההחלטה הקואליציה תשמח להיות חלק מזה. במידה שלא, הקואליציה בהתאם להחלטת הממשלה לא תשתתף בהצבעה והיא תאפשר ליושבת ראש הוועדה להעביר את ההצבעה עם הקולות של האופוזיציה בלבד. אם זו החלטתך נכבד אותה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חבר הכנסת מיקי זוהר. אני רק אומר במקביל את עמדת הוועדה כפי שהוסברה כאן גם קודם. ראשית, אני מבינה את העניין שלא רוצים לייצר איזה שהיא פריצה של המספרים, אבל כשאנחנו טענו את זה אתמול, על אותו משקל, אגב, גם במה שאושר במלונות ואמרו 35%, אז אמרנו תשאירו גם כאן. דיברו על עשרה אנשים שיכולים להתקהל בפנים, אלה ההנחיות של הממשלה, הם אמרו כן, אבל לא במסעדות.

זאת אומרת אנחנו מבינים שהיינו צריכים להגיע לאיזה שהוא פתרון ייחודי ואנחנו לא באנו אפילו וביקשנו מספרים, לא אמרנו 100, לא אמרנו 200, לא 300 וגם לא 20, אמרנו תייצרו איזה שהוא היגיון מסדר ונתתי לך את הדוגמה, חבר הכנסת מיקי זוהר, אם יש לנו, עוד פעם, שלוש מסעדות סמוכות אחת לשנייה, בכל אחת מהן אפשר עד 50 איש בהתאם לתו הסגול, אבל אם כל השלוש האלה היו מסעדה אחת עם בעלים אחד בכל השטח הזה אפשר - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אני חושב שזה עניין של פרשנות, לא?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, זה מתמטיקה. זה עד 50 איש.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אבל עניין של פרשנות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, זה עד 50 איש. אז אם באותה נשימה היה אפשר להכיל יותר באותו שטח אם הן היו נפרדות אין שום סיבה שאם זו מסעדה אחת זה לא יתאפשר.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

בואו נגדיר את זה. אין בעיה, אפשר להגדיר את זה ספציפית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בדיוק, זו ההגדרה של התו הסגול, שהם יישבו לפי ההגדרה של התו הסגול.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

אז אני אומר, בואו נגדיר ישיבה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ואז להתייחס לשטח ולא לאיזה שהוא fix price.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, אם את עושה ישיבה לפי תו הסגול את צריכה לזכור שיכול להיות שיהיו מסעדות שלא יוכלו לאכלס 50 איש.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם עכשיו הם לא כולם יכולים, הם עד 50 איש בהתאם לתו הסגול.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

בואו נקבע עד 50 איש כמובן בהתאם לתו הסגול למסעדה. פר מסעדה. גם אם הן יושבות אחת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת מיקי זוהר, אפשר להגיד עליך הרבה דברים, אבל אי אפשר להגיד שאתה לא אינטליגנט, אין שאלה שאתה פספסת את מה שהסברתי עכשיו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, את אמרת שיש אפשרות למצב שיש שלוש מסעדות אחת ליד השנייה, זה מה שהסברתי?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אומרת, יש שלוש מסעדות צמודות, מותר בכל אחת מהן עד 50 איש, נניח שמותר בכל אחת מהן רק 20 איש, רק לפי התו הסגול, ביחד מותר להם 60?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

כן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אם זו הייתה מסעדה אחת עם בעלים אחד, עכשיו אני באה, למען הסר ספק אין לי את הכסף לקנות גם לא מסעדה אחת, אבל הייתי קונה את שלושתן והייתי הבעלים של מסעדה אחת, מסעדת יפעת שאשא ביטון, לא הייתי יכולה להכיל שם 60 אנשים אלא רק עד 50 אנשים. על אותו שטח, על אותו מתחם, ולכן אנחנו הצענו - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ולכן הצעתי שזו תהיה חלוקה פר מסעדה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל בשביל זה אנחנו הצענו שזה יהיה לפי התו הסגול כדי שגם אם יש מסעדה אחת כזו גדולה אז יהיה אפשר להכיל בה 60 אנשים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, אבל יש מסעדות היום שיכולות לנסות אולי לדחוס מאות אנשים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, לא, מה פתאום? יש תו סגול וצריך להקפיד עליו, הכללים הם מאוד ברורים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

טוב, אני הצעתי את ההצעה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

טוב, אז אנחנו ניגשים להצעה. היועצת המשפטית תסביר על מה אנחנו מצביעים.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

חברי הקואליציה, לא להשתתף בהצבעה הזו.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אתם יכולים להשתתף, לא להשתתף.

שלמה קרעי (הליכוד):

גברתי יושבת הראש, אני רוצה לומר משהו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת קרעי, באמת, אם לא ההארכה אנחנו כבר שעה ורבע - - -

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא להשתתף בהצבעה. זה יעבור בקולות האופוזיציה, כדי שהאחריות כולה תהיה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא, ממילא אין לך רוב.

שלמה קרעי (הליכוד):

רק במילה אחת, אני חושב שמה שאת לא לוקחת בחשבון בבחירה הזאת זה שמסעדות יהפכו לאולמות אירועים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חס וחלילה, ממש לא.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא, לא, לא, קרעי, אל תאיים עלינו, זה לא נכון.

שלמה קרעי (הליכוד):

ממש כן. אני אומר לך, זה בדיוק מה שיקרה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה לא נכון. מסעדות לא יהפכו לאולמות אירועים.

שלמה קרעי (הליכוד):

יש כאן סיכון חיי אדם, אנחנו לא יותר חכמים מכל הגורמים המקצועיים. בשבוע שעבר גיביתי אותך, גברתי יושבת הראש, אני חושב שעכשיו לקחת את זה רחוק מדי. זה שהאופוזיציה משתפת פעולה איתך וזה הכול טוב ונחמד - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אבל אין לכם אפילו עם כחול לבן, כחול לבן ברחו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת קרעי - - -

שלמה קרעי (הליכוד):

יש כאן סיכון חיי אדם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, חבר הכנסת מיקי לוי, בוא רגע נסביר לו את ההנחיות כי הוא לא היה בדיונים, הוא לא מכיר את כל המאטריה.

שלמה קרעי (הליכוד):

לא, אני עקבתי מרחוק, זה בסדר, אני לא חבר ועדה, אבל אני עוקב מרחוק. לאפשר למסעדה גדולה להכניס 150 איש לפי התו הסגול זה אומר אירועים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא אמרנו את זה. אתה רואה? לא אמרנו את זה.

שלמה קרעי (הליכוד):

אני להבדיל ממך הבנתי, מיקי. זה בדיוק - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא אמרנו את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת שלמה קרעי, עם מלוא ההערכה אליך, אני רוצה רגע לומר לך, אסור לקיים אירועים וזה לא משנה באיזה מתחם וזה לא משנה אם זה בחוץ באיזה שהוא שטח מעבר להגבלה שהוגדרה על ידי הממשלה. אז אי אפשר. יש גבול גם לדמגוגיה. ואנחנו דרשנו פה, דרשנו פה בוועדה שתהיה אכיפה ואכיפה מוגברת ולא אכיפה סלקטיבית ומי שאנחנו נלחמים עליו עכשיו והוא יפר את ההנחיות שייענש בכל החומרה האפשרית, שיסגרו אותו, שישיתו עליו קנסות, שישללו ממנו את המענק שהוא זכאי. מה שאתם רוצים. בסוף - - -

שלמה קרעי (הליכוד):

בשום עסק את לא יכולה לאכוף דבר כזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו יכולים.

שלמה קרעי (הליכוד):

אנחנו 17 אחים ואחיות, אם המשפחות שלנו נבוא למסעדה עם 80 איש ונשב כולנו עם כל המשפחות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אתם לא יכולים לשבת שם 80 איש כי אתם אמורים לשבת בכל - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אתם לא יכולים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תקשיב, אבל אתה חייב להבין איך - - -

שלמה קרעי (הליכוד):

אין בעיה, אבל אם אנחנו נפגשים, המפגש הזה קורה ביחד. נפגשים, מתחבקים, מתנשקים, זה מה שקורה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת קרעי, אל תמציא משהו שהוא לא. אל תמציא מציאות שהיא לא.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אתה באת לפה להגן על העמדה של - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

חבר הכנסת קרעי, אתה רואה חשבון, אתה יודע לעשות כמה זה 35% ממספר האנשים שמורשים להיכנס.

שלמה קרעי (הליכוד):

זה לא משנה, אני מדבר על העלות של קבוצה גדולה של אנשים שמכירים אחד את השני.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש מרחק בין שולחן לשולחן. אי אפשר, חבר הכנסת קרעי - - -

שלמה קרעי (הליכוד):

לא בישיבה עצמה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, אתה לא יכול.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

גברתי היושבת ראש, להצבעה בבקשה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, אנחנו ניגשים להצבעה.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

רגע, הקואליציה תצביע - - -

שלמה קרעי (הליכוד):

אתם מסכנים כאן את בריאות הציבור.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה 35%.

שלמה קרעי (הליכוד):

לא, במסעדות לא.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

יש - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מיקי, בואו נצביע. מיקי, עזוב, בואו נצביע.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

הקואליציה תצביע נגד.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אין בעיה, הקואליציה תצביע נגד - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה שתחליטו אני מבינה ומכבדת.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

טוב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רק אני רוצה לומר לפרוטוקול, זו לא המציאות שאפשרית עם התו הסגול שהצענו כי יש הפרדה בין השולחנות. אי אפשר להתקהל, כל כמות האנשים שאמרת. חשוב שזה יהיה ברור, אגב גם לך, למקרה שתלכו למסעדה ותרצו לשבת ביחד, אי אפשר.

מרב מיכאלי (העבודה):

בדיוק, גם לא – זה אגב - - -

שלמה קרעי (הליכוד):

לא ביחד, בשולחנות נפרדים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, אנחנו ניגשים להצבעה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

לא, אבל את צריכה להקריא את ההחלטה.

מרב מיכאלי (העבודה):

אני צריכה להבהיר.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

חבריה, שקט רגע, היועצת המשפטית - - -

שלמה קרעי (הליכוד):

התקהלות במקום אחד בבית כנסת לא מאשרים, יש קהילות.

מרב מיכאלי (העבודה):

חבר הכנסת קרעי, זה גם חשוב שיהיה ברור לך במקרה שתיפגשו בבית של המשפחה תדעו לשמור על המבוגרות והמבוגרים ולא להתחבק ולהתנשק איתם.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

מרב, יוליה, בואו נשמע את היועצת המשפטית. חבל על הזמן.

נירה לאמעני רכלבסקי:

הם מסמנים לי שלדעתם אי אפשר לעשות את זה.

לילך וגנר:

מבחינתנו האופציה היא לא לאשר את החלקים האלה שקשורים לבתי אוכל וזה החזרת המצב הקודם לקדמותו, של 20 בפנים, 30 בחוץ. לגבי כולם.

נירה לאמעני רכלבסקי:

גם לגבי בתי מלון.

לילך וגנר:

זו העמדה המשפטית שלי.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אומר לכם משרד המשפטים שזאת עמדתו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, ברור לנו שזה לא טהור, אבל אנחנו נעשה את מה שאנשי המקצוע אומרים. אני רק אומר כאן גם לחברי הוועדה - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זו לא הייתה כוונתנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, אני רק אומר כאן לחברי הוועדה שיש אפשרות לממשלה במצב כזה להתכנס באופן מידי ולהחזיר בעצם את החלטה שלהם לגבי בתי המלון. אני מקווה שלגבי המסעדות הם לא ישגעו את המערכת והם כן יישבו ויחשבו בטרם הם משנים את מה שאנחנו מקבלים כאן ויקבלו החלטה שהיא מושכלת עבור המסעדים ועבור האזרחים, ומי יודע, אולי אפילו הם יסכימו שזה יהיה לפי התו הסגול ויבוא לציון גואל. כרגע אנחנו מצביעים כמו שזה.

נירה לאמעי רכלבסקי:

דרך המלך כרגע לפסול את סעיף המסעדות היא להחזיר את המצב לקדמותו, 20-30, ואז יש ספיח שלצערי מטעמים פורמליסטיים של החוק הזה יגרור לתוך זה גם את המסעדות בבתי מלון שכרגע נהנות בצו מ-35%, הם ייגררו ל-20-30. פורמליסטית זאת הבעיה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הממשלה תתקן את זה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני לא מקבלת את הנוקשות המשפטית הזו, אבל אנחנו נצביע על זה ונאפשר לממשלה לשנות את זה בצו שלה.

נירה לאמעי רכלבסקי:

אנחנו ניסינו להציע דרך אחרת, פורמליסטית באותה מידע, אבל משרד המשפטים טוען - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

רגע, אני רוצה להבין מליך, בבקשה. למה אי אפשר לקבל את הפתרון של נירה?

לילך וגנר:

הרעיון של ההסמכה הוא לאשר או לא לאשר חלקים מהצו, לא לשנות אותו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אני מאשרת את החלק של המסעדות, לא של בתי המלון.

לילך וגנר:

לא, אין בעיה לפצל את החלקים בין כל חלק לחלק, אבל כאן, בגלל שהמסעדות ובתי האוכל קשורים אחד בשני אין לנו את האפשרות לנתק ביניהם ולאשר רק חלק ולא לאשר את החלק השני. זה המצב - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הם 35%.

לילך וגנר:

35%, המשמעות של לאשר חלק ולא לאשר חלק באופן שיהיה 35% לכולם זה לשנות את הצו כי לא היה מצב כזה קודם ובעצם זה לא ביטול של חלקים מהצו שהציעה הממשלה, זה שינוי, ומה לעשות שמבחינת - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אז אנחנו לא נאשר את הצו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לילך, יכולנו ללכת - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רגע, נירה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, שנייה, יכולנו ללכת, בגלל שאנחנו מאשרים חלקים של הצו ולהגדיר בדיוק, הרי יש בסוף את כוונת המחוקק, להגדיר בדיוק מה אנחנו מחריגים. לא מחריגים את בתי המלון, מחריגים את המסעדות ובזה לסגור את הסיפור.

מרב מיכאלי (העבודה):

ותביאו צו תואם.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

חד משמעי, אני רוצה להחריג את המסעדות לפי ההצעה הזו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ואפשר לעשות את זה ואתם גם ידעתם. ואני אתן לכם גם עוד דוגמה, אתמול כשדיברנו על הסטודיו ועל פעילויות הספורט ועל המחול אמרנו אוקיי, אנחנו יכולים להפריד בין החלקים השונים. עכשיו, אני מבינה שיש עליכם לחצים מבחינת האפשרות הזו, אני יכולה ללכת איתכם, לעשות את החיים מאוד פשוטים, אנחנו פשוט נבטל את זה והממשלה יכולה תוך חצי שעה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אתם תפגעו גם בבתי המלון בעמדה הזו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע. הממשלה יכולה תוך חצי שעה להתכנס ולהחזיר חזרה את הצו כי הוא נכנס לתוקף באופן מיידי לגבי בתי המלון. הנה אני אומרת כאן לפרוטוקול, וחבריי, אני מבקשת את התמיכה שלכם - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

נצביע בעד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו נצביע בעד אפילו באותו רגע, אני אכנס את הוועדה עוד היום. אז יש פתרונות, אתם יכולים לחסוך את הלופ הזה וללכת לפתרון משפטי עכשיו שמחריג רק את המסעדות.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אני רוצה גם לומר שאתם סנדלתם את הוועדה בכך שהבאתם את הנוסח בצורה כזאת כי הוועדה רשאית מבחינה מהותית להצביע נושא נושא ובתי המלון הם נושא בפני עצמו.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זה מה שאני ביקשתי בהתחלה ואמרתם לי שאני לא יכול.

נירה לאמעני רכלבסקי :

לא ייתכן שהפורמליסטיקה תכשיל את הוועדה בגלל שזה מנוסח בצורה כזו.

לילך וגנר :

אני מסכימה עם ה - - -

נירה לאמעני רכלבסקי :

מכאן ולהבא, זה לא ייתכן.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) :

אני רוצה להזכיר לך שביקשתי להצביע נושא נושא ואמרתם לי לא. אם אנחנו היינו מצביעים נושא נושא לא היינו נתקלים היום בבעיה.

נירה לאמעני רכלבסקי :

לא, אנחנו יכולים נושא נושא, הייעוץ המשפטי של הכנסת קבע וגם הביא בפניכם נושא נושא, אבל אנחנו מסונדלים בגלל סוג השינויים, בגלל הצורה שבה ניסחו את הצו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

המלונות, בסדר, אז שהממשלה תעשה את העבודה שלה עכשיו.

נירה לאמעני רכלבסקי :

ולכן אנחנו מבקשים שהצווים - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) :

תביאו לנו החרגה, תעשו לנו הפרדה. תודה רבה.

לילך וגנר :

אני מקבלת את הביקורת - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת) :

אנחנו מבטיחים לאשר - - -

נירה לאמעני רכלבסקי :

שהצווים לא ינוסחו יותר בצורה כזאת שתסנדל את הכנסת.

לילך וגנר :

אני מקבלת את הביקורת ואנחנו נשפר את המצב בעתיד.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) :

תודה רבה, אנחנו מודים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

תודה רבה לכם.

נירה לאמעני רכלבסקי :

לא, אתם צריכים עכשיו להביא צו לגבי בתי המלון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

רגע, שאנחנו נהיה ברורים. גברתי היושבת ראש, שנהיה ברורים, בבקשה, אנחנו עכשיו הולכים לא
לאשר סעיף שמתייחס למסעדות, בתי מלון וחדרי אוכל. הכוונה שלנו לא הייתה כזאת, הכוונה שלנו הייתה
להחריג את המסעדות, אבל בגלל הניסוח אנחנו נצטרך עכשיו - - -

נירה לאמעני רכלבסקי :

לא, אתם יכולים להגיד שמבחינתכם מהותית אתם לא רוצים לפסול את ה-35% בבתי מלון
ולהצביע על זה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

נכון.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) :

את יכולה להצביע שאנחנו לא מוכנים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

אוקיי, אז אנחנו נעשה שתי הצבעות.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

שתי הצבעות, בדיוק.

נירה לאמעני רכלבסקי :

ויצטרכו למצוא פתרון משפטי כי זו זכותכם. זאת זכותכם.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם) :

יש כוונת המחוקק, לזה אנחנו מתכוונים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו) :

עוד הערה, עוד שאלה. יש חדרי אוכל במפעלים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון :

דיברנו על זה.

נירה לאמעני רכלבסקי :

לא, זה בסדר, זה הולך עם המסעדות. זה הולך להפעלה של 20-30.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם) :

את יכולה להצביע על זה שאנחנו לא רוצים לפגוע ב-35% בבתי מלון?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

טוב. אני יכולה להצביע בעד ההחרגה של המסעדות ואחר כך בעד ההחרגה של בתי מלון ולהצביע על אחד - - -

נירה לאמעני רכלבסקי:

כן, אחר כך היא תנסח את זה כמו ש - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ואני לא רוצה שאחר כך משפטית זה ייפסל. אני צריכה להחריג את הכול ואז להגיד שאני - - -

נירה לאמעני רכלבסקי:

אתם מצביעים מהותית לפי מה שמותר להצביע מהותית, הממשלה תצטרך למצוא פתרון מאחר שהממשלה מכירה בזה שהיא הביאה את הנוסח בצורה כזאת שלא אפשר לכם לממש את זכותכם.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מצוין.

נירה לאמעני רכלבסקי:

אז לכן היא תצטרך למצוא פתרון לזה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

בסדר גמור. אנחנו מוגנים משפטית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

משפטית זה עובר? זה מה שחשוב לי, אני לא רוצה שזה ייפסל.

נירה לאמעני רכלבסקי:

עוד פעם, אם הם לא יביאו צו עכשיו אז תהיה בעיה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה שאנחנו מצביעים, אם אני מצביעה בהחרגה זה עובר?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

כן. יפעת, כן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

או שעדיף פשוט - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

את יכולה אפילו לבוא ולהגיד האם הוועדה מוכנה להחריג את בתי המלון ב-35% כדי לתת לממשלה את האופציה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אנחנו מצביעים אחרת. אנחנו מחריגים את המסעדות ומשאירים את כל הדין לגבי בתי המלון כפי שהוא. מי בעד ומי נגד.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מאה אחוז, הניסוח מקובל עליי.

נירה לאמעני רכלבסקי:

נכון, על זה אתם מצביעים.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מצוין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

טוב, אז אני עוברת, ברשותכם, להצבעה, מי בעד החרגת המסעדות מהצו והשארית הצו לגבי בתי המלון כלשונו? תספרי, בבקשה.

שלמה קרעי (הליכוד):

אתם פשוט מוליכים אותנו לסגר בהמשך.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מאה אחוז, הבנו.

שלמה קרעי (הליכוד):

מיקי, בוא ניפגש בעוד חודש ונראה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רגע, בואו נצביע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מי נגד?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

הקואליציה נגד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, כמה יש לי מהליכוד? אוקיי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

טלי, את נגד? תצביעי.

טלי פלוסקוב (הליכוד):

כן, אני נגד.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תצביעי גבוה, שנראה אותך.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

סליחה, כמה לליכוד יש פה נציגים בוועדה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, יש שניים, זה בסדר. חברים, יש שניים, יחד איתי זה שלושה.

טלי פלוסקוב (הליכוד):

חברי מיקי, יש מקום לדעה שונה משלך, לא כולם צריכים - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אבל אני מקבל את זה.

טלי פלוסקוב (הליכוד):

תודה רבה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

טלי, אני מכבד את דעתך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, מי נגד? מיקי, אתה לא יכול, או שניהם או אתה, תחליטו מי מצביע.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

שניים מתוך שלושה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, יש את חבר הכנסת שלמה קרעי, חברת הכנסת טלי פלוסקוב וחבר הכנסת אליהו ברוכי ומאיפה ה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

זהו, כחול לבן ברחו.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

לא, הם לא ברחו.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

איפה הם?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

הם מתואמים איתנו לחלוטין, כמה שזה עצוב לכם לשמוע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז יש לנו שלושה בעצם, לא ארבעה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

זה שחברי קואליציה לא נמצאים כאן סימן שהם מסכימים איתנו כי הם יודעים שאנחנו עושים את הדבר הנכון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חבר הכנסת חסיד, גם אתה נגד?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

מיקי, הם מתביישים, בחייד.

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

הם ממש לא מתביישים. הם מתואמים איתנו לחלוטין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז יש לנו שלושה נגד. מי נמנע?

מכלוף מיקי זוהר (הליכוד):

ושיהיה לפרוטוקול ברור שגם כחול לבן מתואמים איתנו בהחלטה - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אז איפה כחול לבן?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אין נמנעים.

הצבעה

אושר

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, בכאב גדול אנחנו החרגנו את המסעדות ולא הגענו לפשרה עם הממשלה.

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

רביזיה.

נירה לאמעני רכלבסקי:

מי ביקש?

אחמד טיבי (הרשימה המשותפת):

מי שמבין בפרלמנטריזם יודע - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

כן, כן, רציתי גם - - -

נירה לאמעני רכלבסקי:

ביקשת רביזיה, אז עוד חצי שעה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

עוד חצי שעה מתכנסים שוב.

הישיבה ננעלה בשעה 11:12.

נספח ע/17

**פרוטוקול ישיבה מס' 37 של
הוועדה המיוחדת לעניין נגיף
הקורונה החדש (23.7.2020)**

הכנסת העשרים-ושלוש מושב ראשון

פרוטוקול מס' 37
מישיבת הוועדה המיוחדת לעניין נגיף הקורונה החדש ולבחינת היערכות המדינה
למגפות ולרעידות אדמה
יום חמישי, ב' באב התש"ף (23 ביולי 2020), שעה 10:30

סדר היום:

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

נכחו:

חברי הוועדה:

יפעת שאשא ביטון – היו"ר
מיקי לוי
מרב מיכאלי
יוליה מלינובסקי
ג'אבר עסאקלה
יואל רזבוזוב

מוזמנים:

ד"ר אמיליה אניס	–	מנהלת האגף לאפידמיולוגיה, משרד הבריאות
נינא כהן קרן	–	יועצת משפטית, משרד הבריאות
שירה סיידלר	–	משרד המשפטים
פרופ' חגי לוי	–	יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור, ההסתדרות הרפואית בישראל
פרופ' איתן פרידמן	–	מנהל היחידה לאונקוגנטיקה, בית חולים שיבא
ירון סלע	–	יו"ר ארגון בעלי הספורט והכושר
הדס גולוס	–	מנהלת מועדון
ד"ר אופיר מילר	–	יו"ר התאחדות האטרקציות התיירותיות
אלון ספן	–	מנכ"ל מוזיאון הטבע, פורום מוסדות תרבות ואמנות בישראל
קרן שתוי	–	מנכ"לית הולמס פלייס
נאוה קסלר	–	יו"ר איגוד המוזיאונים בישראל
סטלה ויינשטיין	–	מנהלת רשת חדרי כושר
אהוד רצאבי	–	יו"ר איל"ן

ייעוץ משפטי:

נירה לאמעני רכלבסקי

מנהלת הוועדה:

לאה גופר

רישום פרלמנטרי:

ס.ל., חבר תרגומים

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מס' 3), התש"ף-2020

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני פותחת, ברשותכם, את דיון הוועדה בנושא צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מספר 3), התש"ף-2020.

אנחנו למעשה מתמקדים היום בדיון בנושא חדרי הכושר ובכלל כל הענף הזה של פעילות הספורט ונושא הגבלת האטרקציות של סוף השבוע. לפני שנפתח את הדיון, אתם רוצים עכשיו להצביע על הסיפור של המסעדות?

נירה לאמעי רכלבסקי:

אני אסביר. נשאר לנו משהו פורמלי. כשהצבענו על נושא המסעדות אמרנו שאנחנו מאשרים גם את האישור שהיה להם לעבוד עד יום שלישי 21.7 בחמש בבוקר. אמרנו את זה כנושא, אבל לא הקראנו את הצו פורמלית, לכן ליתר ביטחון ועל מנת למנוע - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הצבעה טכנית לחלוטין. אני רק מבקשת בפעם הבאה לאחד את הדיונים, מרגע טיפלנו בנושא המסעדות, הצבענו על הפתיחה שלהם, היה צריך גם לסגור את הסוגיה הזו.

נירה לאמעי רכלבסקי:

כן, אנחנו הצבענו למעשה על הנושא הזה. אני הצגתי את זה כנושא, ההגבלה שהייתה עד שלישי בחמש בבוקר, אבל מאחר שהצו לא הוקרא באיזה שלב לפרוטוקול אני מקריאה אותו, שלא יהיה ספק. זה צו שכבר פג תוקפו ביום שלישי בחמש בבוקר, אבל כדי לתת תוקף למה היה.

צו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מספר 3), תיקון התש"ף-2020.

בתוקף סמכותה לפי סעיף 2(א) לחוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020, מצווה הממשלה לאמור:
תיקון סעיף 2.1.

בצו לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) (שינוי התוספת לחוק) (מספר 3), התש"ף-2020 בסעיף 2 –

(1) בסעיף קטן (א) במקום "למעט סעיף קטן (ב)" יבוא "למעט כמפורט בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג)";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא "תחילתה של תקנה 5(ב)1(א) ותקנה 6(6) המובאות בתוספת לחוק בתיקון בסעיף 1(3)1(ב)1(ב) ובסעיף 1(4)1(ב) לצו זה בהתאמה ביום כ"ט בתמוז התש"ף-21 ביולי 2020 בשעה 5:00".

זה כאמור הצו שבזמנו קבע שהאיסור על המסעדות יתחיל רק ביום שלישי האחרון בחמש. אז פורמלית אנחנו מצביעים עליו אחרי שהקראתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אנחנו מאשרים גם את זה. מי מצביע בעד? חמישה. מי נגד? אפס. אין נמנעים.

הצבעה

בעד – 5

נגד – אין

נמנעים – אין

אושר

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אישרנו את זה ועכשיו בואו נתקדם לדיון, תודה רבה. אנחנו נתחיל עם רשימת בקשות הדיבור, אני רק אומר שאנחנו לא נאריך את הדיון כי כבר דיברנו בדברים, אבל אנחנו כן נשמע נציגות מגוונת כדי שאנחנו באמת נוכל להתרשם באיזה מציאות אנחנו נמצאים. יש גם את ההתייחסות שאני אבקש לסקר שפורסם אתמול בלילה, אותו סקר של 70,000 בדיקות, לתוצאות שלו, למשמעויות שלו, גם לכך יש משמעות מבחינת ההחלטות שאנחנו נקבל כאן.

נתחיל עם רשימת הדוברים. נאווה קסלר, בבקשה. מי שדיבר בפעמים הקודמות לא צריך לחזור על הדברים אלא רק אם יש משהו להוסיף.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

תגבילי גם בזמן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו ניתן שלוש דקות לכל אחד, כמו בכנסת.

נאווה קסלר:

שלום לכולם ותודה רבה על זכות הדיבור והרשות לייצג את המוזיאונים בישראל. אני רוצה לפתוח בציטוט מתוך מכתב שכתבו ב-19.7 הסתדרות הרופאים בישראל ואיגוד רופאי בריאות הציבור, הם כתבו את המכתב ליו"ר הוועדה, חברת הכנסת יפעת שאשא ביטון, ואני מצטטת: 'הגבלת הפעילות בסופי שבוע פוגעת קשות בציבור הישראלי, עבור רבים זהו הזמן היחיד לפעילות ספורט ופנאי חיונית כדוגמת רחצה בבריכה, ביקור בגן חיות או במוזיאון. דווקא בתקופה קשה זו פעילות זו חיונית מתמיד'. סוף ציטוט.

המוזיאונים תורמים ללא ספק לבריאות הנפש, הם פזורים בכל הארץ והם נותנים מענה לקהילות רחבות בכל המקומות, מצפון ועד דרום, והפעילות הזו היא לא מסוכנת בכלל. למעשה כל הזמן שהמוזיאונים פתוחים, שזה כחודש ומחצה, לא היה מקרה הדבקה אחד במוזיאון. איגוד המוזיאונים כאיגוד שפועל מול כל העולם אנחנו יודעים טוב מאוד מה קורה בעולם, מי הם הגופים המורשים לפתוח, ואנחנו יודעים שבכל העולם המוזיאונים הם הראשונים שפתחו והם פתוחים תחת ההנחיות ואין מקרי הדבקה, לא רק בארץ, גם בעולם. אני חושבת שצריך לתת לציבור את האפשרות לנשמה, לנשימה, במיוחד עכשיו בחופשת הקיץ, אנשים נמצאים בחופש ומאוד מאוד זקוקים לזה.

אני אשמח מאוד אם ייתנו את רשות הדיבור לאלון ספן, מנכ"ל מוזיאון הטבע כדי שיתאר איך פועלים עכשיו בתקופת הקורונה, לקבל את הפרטים בדיוק איך הם מתנהלים מבחינה בריאותית.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, זה יהיה במסגרת שלוש הדקות שהוקצו לכם, לבחירתכם.

נאווה קסלר:

אולי עוד שתי מילים אני רוצה להגיד על מצב המוזיאונים בישראל כיום, למה זה מאוד מאוד חשוב לפתוח אותם. הרבה מוזיאונים בישראל, למרות שניתנה האפשרות לפתוח לא הצליחו לפתוח את השערים שלהם מחשש לקריסה. אנחנו חוששים מאוד שתהיה קריסה של מוזיאונים והם לא יצליחו לעמוד ולא יצליחו לעבור את המשבר הזה. יש מיעוט מבקרים יחסית ואין תרומות, התורמים הפנו את התרומות

שלהם לנושאים אחרים. סקר של אונסק"ו שנעשה בעולם אומר ש-13% מהמוזיאונים בעולם בוודאות לא ישרדו את משבר הקורונה.

אנחנו צריכים, מתוך הכרה בתרומה הגדולה של המוזיאונים לחברה בישראל לשמור עליהם ולא להוסיף מכות נוספות. מכת הקורונה לבדה מאוד מאיימת על הקיום שלהם, עובדים רבים נמצאים בחל"ת, מוזיאוני המדע בישראל, בניגוד לכל העולם, לא הורשו להיפתח עדיין ואני מאוד מקווה שזה יתוקן. מדינת ישראל צריכה לשמור על העובדים האלה וצריכה לשמור על המקומות האלה, זה חלק מהחוסן שלנו, מהחוסן התרבותי והחברתי שלנו.

אז אני מאוד מקווה שהוועדה תהיה קשובה ותעמוד על התנאים הבריאותיים וגם על התנאים הערכיים של המוזיאונים בישראל. אני מבקש שאלון ספן יציג את הצד הבריאותי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה, נאוה. אלון, ממש בשתי דקות.

אלון ספן:

בוקר טוב. המוזיאונים פועלים על פי התו הסגול ומתנהלים באחריות ובמשמעת. נעשית במוזיאונים בקרה מיוחדת על מספר האנשים הנמצאים בכל רגע נתון במוזיאון בהתאם לגודל שלו ובהתאמה להוראות התו הסגול. הזמנת הכרטיסים מתאפשרת אך ורק בהזמנה מראש ברשת ובמשבצות זמן. בעת ההזמנה חותם המבקר על הצהרת בריאות וכל פרטיו האישיים נמצאים במוזיאון. עקב כך יש באפשרותנו לאתר במהירות וביעילות את כל פרטי הנוכחים בכל עת נתונה במוזיאון וזאת במידה שאנחנו נידרש לכך.

מעבר לכך, בכניסה למוזיאון נמדד חומם של כל המבקרים, כולל ילדים, ונמנעת כניסתם של מבקרים עם חום למוזיאון. יש הקפדה על חבישת מסכות בעת השהות בחללי המוזיאון ועובדי המוזיאון מפקחים בנאמנות על ביצוע הוראה זו במלואה. אמצעי חיטוי לידיים מפוזרים, כמו כן יש שילוט מפורט ובולט של התו הסגול וכמו כן, בנוסף, יש צוותי ניקיון מתוגברים. אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה המכובדים שמוזיאונים הם מוסדות ציבוריים ללא מטרות רווח וטובת הציבור וטובת העובדים היא זו שעומדת בראש סדר העדיפויות שלנו.

הזכירה גם נאוה, אבל אני מזכיר גם פעם נוספת, בהזדמנות זו אני רוצה להזכיר את העובדה שבכל אירופה נפתחו מוזיאוני המדע ומוזיאוני ילדים יחד עם כל המוזיאונים. קיבלנו אישורים של כל אנשי המקצוע במשרד הבריאות כולל פרופ' גרוטו והמנכ"ל החדש, פרופ' חזי לוי, ולמרות זאת לא התקבל עדיין האישור לפתיחת מוזיאוני המדע למרות שאין פה סיכון בריאותי. אז אני מקווה שבאמת, כמו שנאוה אמרה, חברי הוועדה יתחשבו בכל העובדות האלו ויקלו על חיי המוזיאונים אשר סגירתם ביום שבת מאיימת על המשך התפעול שלהם ועל עתידם ועל עתיד העובדים, שרק לפני תקופה קצרה חזרו מחל"ת. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך, אלון. אנחנו נשמע את הנציגים של חדרי הכושר, גם את ירון סלע וגם את קרן, אבל ממש בקצרה, כי אנחנו כבר מכירים את העמדות והתפיסות, אם יש לכם משהו לחדד. נתחיל איתך, ירון, בבקשה. ירון לא איתנו, אז קרן, בבקשה.

קרן שתוי:

תודה. אני מבינה שיש קצת התלבטות לגבי אופן ההצבעה ואני חייבת להגיד, הענף הזה הפסיד כבר כמויות אדירות של כסף, כל מדיניות ההפחדה שמתרחשת בימים אלה ספציפית על הענף וגם קיום הוועדות האלה, שאנחנו בעדן כמובן, אבל אנשים כבר מדירים את רגליהם. ייקח חודשים ארוכים אם לא שנים לשקם את הענף, גם חברות גדולות שיש להם כסף ובעיקר השובל הארוך של האנשים העצמאיים שפתחו עסק במו ידיהם וכבר מאבדים אותו כל רגע. אנחנו מבקשים על גבול המתחננים תפתחו אותנו היום, בעוד שעה, נתחיל להזרים אוויר בתוך המערכת הזאת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם אם זה יהיה לשעתיים?

קרו שתוי:

כן, גם אם זה יהיה לשעתיים, כי אנחנו נגיע לשיח מול משרד הבריאות, בהנחה שנגיע אליו באופן שאנחנו פתוחים. הכנו נייר, העברנו אותו כבר, נייר שנותן תו יותר קפדני. אנחנו מוכנים על דעת עצמנו כבר לעבוד על פי התו הזה, להקטין את היחסים כדי לנסות ולהרגיע קצת את משרד הבריאות ואת החרדות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אי אפשר להקטין, זה פוגע בקטנים.

קרו שתוי:

זה לא פוגע בקטנים, חבר'ה. זה לא פוגע בקטנים באמת. אני מצטערת שאני נתפסת כ – אני לא טייקון, אני מייצגת את כולם - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, לא, לא, אבל אנחנו צריכים לקחת בחשבון את כולם. בסדר, אנחנו שומעים, אני אומר אחר כך את כל מכלול השיקולים ואם תרצו אחר כך תתייחסו.

קרו שתוי:

אני אומרת, חברים, הסגירה של הענף היא סגירה נטולת הסברים.

סטלה ויינשטיין:

יפעת, אני קטנה ואני מוכנה לעבוד לפי המתווה הזה. אני מייצגת את הקטנים, אני קטנה ואני מוכנה לעבוד לפי המתווה הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

קיבלנו תשובה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, אנשים מדברים מהכאב שלהם.

קרו שתוי:

אנחנו חייבים אוויר, אין לנו אוויר. אני יודעת, אנחנו נחכה לפיצוי ואנחנו מקווים מאוד שגם נקבל פיצוי ואם יש מי שלא רוצה לפתוח, הרי לא יהיה פיצוי ענפי, יהיה פיצוי לפי ירידה בהכנסה ולכן מי שאומר שהוא לא יכול לפתוח יקבל פיצוי. אתמול היו בהפגנה אנשים שכבר הודיעו לי שהם סוגרים את הסטודיו, אין להם אוויר יותר. דברו עם לקוחות, לקוחות מתחננים. זה לא רק אנחנו, אנשים בני 70, 75, 80, שאם משאירים אותם בבית הם ימותו מדיכאון, הם לא ימותו רק מחוסר פעילות גופנית. די, זה עוול גדול מה שעושים לתעשייה שלי וזה כואב לי בלב, זה ממש כואב בלב וזה פשוט לא בסדר. זהו, אני מבקשת היום לפתוח, היום.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, קרן. אני מוכרחה לומר שזה כואב גם לנו, לא בכדי אנחנו משקיעים כל כך הרבה שעות ומאמצים. רציתי לשמור את זה לסוף ההתייחסויות, אבל אני רוצה להגיד לכם שביומיים האחרונים אני באופן אינטנסיבי ביותר, לא שזה לא היה לפני כן, אבל הפעם זה גם נכנס לשעות לא שעות בניסיון כן להגיע לאיזה שהוא מתווה לגבי חדרי הכושר.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

וסטודיו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני שמה את הכול ביחד.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

ענף הכושר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ענף הכושר, פעילויות הספורט, you name it. אני לא סתם שאלתי אם זה לשעתיים כי גם אנחנו צריכים להתחשב בסופו של דבר באנשים האלה, הפינג פונג הזה של פותחים אותם, סוגרים אותם, הוא לא עושה להם טוב. אני אומרת לכם אישית, אני לא יכולה לקחת ענף שלם כבן ערובה שאני אפתח אותו כי זה אולי מה שנכון לעשות ואחרי שעתיים יסגרו אותו ולא תהיה שום דרך להפוך את זה ואנחנו משגעים את האנשים.

אז חשוב לי שגם הדבר הזה יהיה כאן על השולחן. אני עוד לא יודעת מה תהיה ההחלטה, אני הבטחתי שאנחנו בסוף, אחרי שנשמע את הכול, נצא החוצה ונתלבט. אבל חשוב שהדברים ייאמרו. אנחנו גם נכנסים לשבת, זה לא שיהיה אפשר לכנס ועדה כלשהי וזה לא משנה כרגע איזה ועדה, ולכן אנחנו צריכים להיות מאוד מאוד זהירים ולגלות אחריות גם כשלא נוח. חשוב לי שהדברים האלה ייאמרו וכן חשוב לי להשאיר פתח לפתיחה של חדרי הכושר עם מתווה מוסכם כדי שאתם באמת תוכלו לפתוח ולהישאר באופן יציב ולא במטוטלת כזו של פעם כן ופעם לא.

קרן שתוני:

ברור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אומרת את זה על בסיס המכניזם שהיה בשבוע שעבר, אנחנו למודי ניסיון ולכן אנחנו צריכים באמת לעשות את זה בשיקול דעת, אמנם בנחישות, אבל גם ברגישות הנדרשת ובאחריות הנדרשת.

קרן שתוני:

מצד שני את הים פתחו ואת המסעדות השאירו פתוחות. ואני אומרת לך, אני חושבת שהממשלה פה תצטרך לתת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

קרן, יש לנו הרבה שעות שיחה, זה לא סוד, יש לי איתך, יש לי עם סטלה, יש לי עם עוד אנשים שאני גם לא תמיד זוכרת את השמות של כולם, גם מהענף שלכם וגם מענפים אחרים, אנחנו מכירים את הכול. תחזרו למסעדות, אז אני אגיד שוב, המסעדות היו פתוחות, אנחנו בעצם השארנו אותן פתוחות. הים, זה היה בסופי שבוע והגענו להסכמה עם הממשלה.

קרן שתוני:

את יודעת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שנייה, קרן. אני לא מנסה לשכנע אותך, אני רק רוצה שמי שמסתכל - - -

קרון שתוי:

אני אומרת, תדעי כמה כבר פתחו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, קרון, את לא מפריעה לי. חשוב לי פשוט שהאנשים גם יבינו מה עומד מאחורי הדברים, מה הדברים שמתרחשים מאחורי הקלעים. אז המסעדות היו פתוחות ואנחנו פשוט השארנו אותן פתוחות. השארנו רצף פעילות. הים והבריכות, דובר על סופי שבוע, הגענו להסכמה עם הממשלה, אז היה ברור שאנחנו פותחים אותם ולא יסגרו אותם וגם היו מספיק ימים כדי להיערך. נכון שבתחושה שלכם אתם האחרונים כביכול שמשלמים מחיר, אבל אני יכולה לתת לך עוד הרבה מאוד ענפים שבכלל לא נמצאים על סדר היום, לא של הצו ולא של שולחן הוועדה, כי אין בכלל שיח לגביהם. כל נושא ענף התעופה והתיירות, אנשים שבאמת קורסים והלב שלנו איתם לא פחות.

מה שאני רוצה בסופו של דבר זה שכל החלטה שתקבל כאן הוועדה תהיה לטובתכם באופן אמיתי, לא כי עכשיו אנחנו היינו גיבורים גדולים ואמרנו שפותחים ובעוד שעתיים תיסגרו, אלא כי אני רוצה שכשאתם תיפתחו תהיה לכם יציבות, ואם אני אצליח להגיע לזה היום אז כולנו נרוויח, ואם לא נצליח להגיע לזה היום אז אנחנו נחשוב איך אנחנו עושים את זה נכון. אבל בואו נחכה לסוף הדיון ולא נחרוץ דינים עכשיו.

קרון שתוי:

אבל רק לענות לך. אני שומעת שהולמס פלייס יכולים להרוויח מזה. אני פתוחה, ברוב המועדונים שלי יש בריכות, חברה, אני פה בשביל הענף ואני מייצגת אנשים בתוך קבוצת ווטסאפ של 300 - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כולנו פה בשביל הענף.

קרון שתוי:

ואני אומרת לכם, הם רוצים להיפתח. וגם אם הם יחכו שעתיים כדי ל – ואני חושבת שהממשלה תצטרך להסביר למיליון וחצי ישראלים, כולל אדון בני גנץ וגם ראש הממשלה וגם שר הבריאות, איך בפעם הרביעית הם עוקרים את הענף שעליו הם יושבים. זה בלתי אפשרי ובעיניי הם צריכים לתת את הדין על זה.

קרון שתוי:

תודה רבה, קרון.

מרב מיכאלי (העבודה):

גברתי יושבת הראש, יש פה משהו מאוד מרכזי. את יודעת, חקיקה זה תמיד דבר פטרוני, תמיד אנחנו מקבלות ומקבלים החלטות. תמיד נעשה מאמץ מצדי כמה שיותר להכליל את הציבור בהחלטות, אבל אנחנו בסוף מקבלות ומקבלים החלטות בשביל הציבור, יש כן חשיבות לעובדה שבא הענף ואומר, עדיף לנו, אנחנו מעדיפים את הפתוח סגור, פתוח סגור, על פני סגור רצוף. יש לזה חשיבות מאוד גדולה. כל שעה שבה גם אנשים יכולים לעבוד וגם ציבור, שזה חלק ממה שמייצר אצלו בריאות ורווחה יכולים להשתמש בחדרי הכושר, זה דבר שצריך לקחת פה בחשבון, למרות שהיינו רוצות בעולם מושלם להתנהל באמת בצורה יותר סבירה, יותר מתוקנת, לקבל החלטה שתחזיק מעמד.

המציאות היא, הנסיבות הן, שאנחנו מתמודדות מול ממשלה שמה לעשות, לא מדברת איתנו באותה שפה. החובה שלנו זה לעשות את המקסימום לפי האינטרס שאנחנו מאמינות ומאמינים בו ואנחנו מאמינים שיש מקום לעשות מתווה נכון לחדרי הכושר, ובטח ובטח אם באים חדרי הכושר ואומרים: אנחנו מעדיפים את המטוטלת הזאת מאשר להישאר סגורים.

קריאה:

אני אנסה להסביר במילה, המטוטלת זה עניין תדמיתי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אי אפשר, באמת. אם זה יתנהל לא מסודר לא נוכל להגיע לשום מקום ואין לנו כוונה לשבת פה שעות כי חבל, אנחנו רוצים להגיע להכרעה ולהכרעה נכונה. בבקשה, יואל.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

תודה. באמת שאנחנו כאן בוועדה, כמו שאמרתי לפני כן גם, אנחנו דנים באחריות, אנחנו שומעים את כל הצדדים, אנחנו בטלפונים עד השעות הקטנות של הלילה, כולנו, גם חברי הוועדה, כולל האנשים שנפגעו, גם בעלי עסקים וגם האנשים שרוצים את הכושר, פשוט רוצים לחזור להתאמן. אנחנו באמת מנסים להיות קשובים ולעזור לכולם. המצב שאנחנו מגיעים אליו, אנחנו גם, זה לא סוד, אנחנו בהתלבטות, אנחנו בהתלבטויות כי יש כאן את הפן הבריאותי ויש את הפן הכלכלי וגם האחריות, אבל בסופו של דבר אני לא מצליח לקבל כאן נתונים מהממשלה שישכנעו אותי, את חבריי, אני לא רוצה לדבר בשם כולם, לסגור ענף שלם, לתת לו לקרוס.

בגלל שאנחנו לא מקבלים את הנתונים, ואני כן שומע כאן את נציגי הענף, שזה גם המחול והיוגה והפילטיס, שהם מוכנים אפילו לפינג פונג, למרות שאני לא אוהב את הפינג פונג, זה לא נכון מבחינה עסקית וכלכלית, אבל אם הם מעדיפים את זה ורוצים את זה אז בסוף, אם אנחנו נפתח אותם והממשלה תחליט לסגור אותם, שהממשלה תיתן להם תשובות, שתהיה שקיפות, כי בסופו של דבר אנחנו פועלים בחושך. אנחנו לא מקבלים נתונים ואנחנו צריכים לקבל על סמך - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תיכף. אנחנו רוצים, חבר הכנסת רזבוזוב, להגיע לעניין של הנתונים. אני לא סתם אמרתי בואו נאפשר להם לדבר ואחר כך אני אתן לכל חברי הכנסת להתייחס כי יש פה גם את הסוגיה של האטרקציות. סליחה שהפסקתי אותך, אבל אני בטוחה שגם אחר כך אתה תרצה להגיד, יש את הסוגיה של האטרקציות, יש את הנתונים שאני רוצה לבקש ממשרד הבריאות, יש את העניין של החלוקה המשפטית שביקשנו של הענפים השונים, של הנגזרות השונות בתוך הענף. יש את ההתייחסות לסקר שפורסם אתמול שיכול להיות שהוא שם אותנו במקום אחר, ויש גם עוד נתון מאוד מאוד חשוב, ואולי הייתי צריכה להתחיל איתו, יש לנו פרויקטור חדש לכל נושא הקורונה, וזאת הזדמנות לברך אותו גם בשם הוועדה, פרופ' רוני גמזו.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

בהצלחה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

וגם זה שיקול, של אולי רגע לעצור את הכול ולאפשר לו יחד עם הממשלה לבנות תוכנית חדשה ככל שהם יחליטו. גם זה שיקול.

מרב מיכאלי (העבודה):

סבבה, אז בינתיים אנחנו צריכים לאפשר להם לעבוד עד שהם יביאו תוכניות חדשות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בגלל זה אני אומרת שבואו נשים את כל הדברים על השולחן ואחרי שיהיו לנו כל הנתונים אז גם חברי הכנסת יוכלו להתייחס ואז נוכל גם לקבל החלטה. בסדר? אבל בואו נשמע את זה נקי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, אני רוצה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אתם רוצים לדבר עכשיו ואחר כך הם ואחר כך לקבל החלטה?

מרב מיכאלי (העבודה):

על איזה סקר את מדברת, יפעת?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הסקר הסרולוגי.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

משפט אחד. העניין של סגירת החנויות בסוף השבוע הזה, אנחנו, החברה הערבית כולה, 90% ממנה, הולכת לחג בשבוע הבא ביום שישי. למעשה סגירת החנויות בשישי-שבת זה אומר שההתקהלות בחנויות תקרה באמצע השבוע, לדעתי צריך לאפשר לחברה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז בואו נשמע אותם ואחר כך אנחנו נתייחס. ראיתם שהתחלתי הפוך, אמרתי בואו נשמע את האנשים כדי שנוכל אחר כך להתייחס.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

את הזכרת את רשימת הנושאים, אני רוצה להוסיף את הנושא של החנויות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבטיחה לכם שכולכם תתייחסו אחרי שנשמע את כולם ותתייחסו לכל הסוגיות שיעלו כאן, בסדר?

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

מאה אחוז.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אומרים לי שירון סלע חזר לזום ואחר כך ד"ר אופיר מילר, יו"ר התאחדות האטרקציות התיירותיות. בבקשה.

ירון סלע:

בוקר טוב, חברת הכנסת, יושבת ראש הוועדה. אני מצטער שמקודם לא הייתי זמין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הכול בסדר.

ירון סלע:

ראשית היטבת מאוד, כרגיל, מכל השיחות, להביע את מצבנו, של המטוטלת, של הנזקים הכלכליים, אבל אני חושב שאין היום ברירה, אין לך ברירה אלא להצביע ולעזור לנו לפתוח את התעשייה הזאת. יש חשיבות רבה לנו לראות שיש גוף שלוקח אותנו ברצינות, מבין את הבעייתיות שבה פעלה הכנסת ומקבל החלטה לפתוח אותנו. אני לוקח בחשבון שהמטוטלת תמשיך וביום ראשון נתכנס על פי חוק הקורונה הגדולה או מה שלא יהיה וימצאו דרך נוספת להכשיל את הענף. צר לי להודיע לחבר הכנסת יואל, שהוא טוען שאולי יהרסו אותנו, כבר הרגתם אותנו. מסע הדמוניזציה שמנהל וניהל משרד הבריאות נגדנו זה פשוט ביזיון. פעם אחרונה אחרי שאתם, ועדה נכבדת, פתחתם אותנו לקח להם בדיוק שלוש שעות לעלות למסכי הטלוויזיה ולדבר כרופאים, לא כשרים, לא כראשי לשכות, כרופאים ולהגיד: אל תלכו למועדוני כושר. איזה מין ביזיון, אחרי שוועדה כמותכם בדקה וראתה והחליטה לפתוח אותנו, הם ניצלו את כוחם לנסות לפגוע בנו מבחינה כלכלית.

אם אנחנו רוצים לשמור על הדמוקרטיה ולאור הנתונים שמשרד הבריאות הציג בפניכם, אלא אם כן יש לו נתונים אחרים, שיתכבד ויציג, אני תמיד דוגל באמרה שאומרת שאם יש רצון יש דרך, ואם רוצים לפתוח אותנו ולמצוא איתנו ביחד תו סגול חדש, שיגידו שעה, יום, בכל רגע נתון אנחנו נעזוב את הכול ונגיע. אבל בצורה הנוכחית אני לא חושב שהשאירו בידיכם ברירה אלא לפתוח אותנו. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך, ירון. ד"ר אופיר מילר, בבקשה, האטרקציות התיירותיות.

אופיר מילר:

שלום רב לכולם, אני מודה לכם על זכות הדיבור. קודם כל אני חושב שעצם העובדה שהאטרקציות בכלל עומדות על הפרק לסגירה של סופי שבוע זה בגדר טעות. צריך לבדוק, אולי זו טעות סופר שהשתלבה בצו. אני מזכיר, על מה אנחנו מדברים פה? מדברים על מצפה התת ימי באילת, על ריף הדולפינים באילת, על אתר החרמון, מיני ישראל, חמת גדר, מרכז קנדה. האטרקציות שנמצאות בפריפריה ותורמות כל כך הרבה לאנשים. מה הם יעשו? יישארו בבתי המלון? מה הם יעשו שם?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

בדיוק.

אופיר מילר:

בלי שהאטרקציות יהיו פתוחות – ותיכף נדבר על התו הסגול וכל מה שעשינו בתקופה הזו. מדובר פה בעצם באבסורד שלם.

שימו לב, אנחנו מה-15 במרץ, ברגע שניתן הצו הקודם, סגרנו, כל האטרקציות נסגרו באופן גורף. בסוף מאי, בעבודה באמת מסודרת עם משרד הבריאות ועם פרופי גרוטו גיבשנו מתווה של תו סגול ייעודי בתחום האטרקציות וחזרנו לפעילות. שתבינו, חלק מהאטרקציות בעקבות אותו תו סגול החליטו בכלל לא לחזור לפעילות כי זה לא משתלם להם. יש פה העמסה של כוח אדם, יש פה צמצום בכמות המבקרים שיכולים להיכנס לכל תא שטח, אם זה שבעה מטר מרחק בין אדם לאדם, וחלק מהאטרקציות בכלל החליטו לא לפתוח.

יותר מזה, יש אטרקציות גדולות מאוד, כמו הלונה פארק בתל אביב, כמו כל פארקי המים, אם זה שפיים והממדיון וימית 2000 שבכלל על פי החוק נותרו מחוץ לתמונה, הם עדיין סגורים ואנחנו מחכים לאיזה שהיא החלטה בנושא הזה. אבל אותן אטרקציות שבהתאם לשיחה, באמת מאוד מאוד חשובה עם משרד הבריאות, החליטו לפתוח אותן, פתחנו ואפשרנו לתושבי ישראל להתרענן קצת ולצאת לפעילות.

מה קרה עכשיו? החליטה הממשלה בהחלטה באמת בלי שום הצדק, בלי שום אינדיקציה בריאותית גם, תיכף תדברו על אינדיקציות, לתת את מכת המוות הסופית ולסגור אותנו בסופי שבוע. אני מזכיר לכם, חברים, היום החופשי של אזרחי ישראל זה סוף השבוע, זה שישי ושיבת. סופי השבוע מהווים בין 30% ל-40% מההכנסה של האטרקציות. כאשר כל הפעילות המאורגנת, הטיולים המאורגנים, ועדי העובדים, נגמרו בעצם כי אין היום את ההכנסה הזו, כי אין יותר תיירות מאורגנת, נשאר לנו ליהנות מסופי השבוע ובשעה שסוגרים גם את זה זו מכת מוות לענף.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה, אופיר. אנחנו הבנו את הרעיון, אתה אומר אותו כל פעם במילים אחרות. יש משהו שאתה רוצה להוסיף על הדברים האלה? העניין של סוף השבוע, אתה צודק. אני אגיד לך יותר מזה, אנחנו נמצאים בקיץ, שלא לדבר על כמות המובטלים שנמצאים עכשיו או אנשים שבחל"ת שיש להם את החופש גם במהלך השבוע, אז הם ממילא מגיעים, זה לא שזה באמת מצמצם באופן משמעותי, ואנחנו גם מסכימים, אנחנו תמימי דעים פה, כל חברי הוועדה, לגבי הצורך דווקא בפיזור גיאוגרפי של האוכלוסייה ולא לאלץ את כולם להיות במקומות מאוד מצומצמים שרק הם מותרים.

אופיר מילר:

אני רוצה להתייחס ממש בשתי מילים. אחת, זה נכון שאנחנו בקיץ, אבל אין קייטנות, אני מזכיר, 40% מההכנסה של האטרקציות נפגעה מזה שאין תיירות מאורגנת. זה ברמה אחת. ואני רוצה להתייחס

לעוד נקודה שהעליתם בוועדה הקודמת וחייבת התייחסות, הנושא של האכיפה הלא מובנת של משטרת ישראל בנושא מתקני שעשועים. אני מזכיר לכם את מה שקורה באילת, אין אטרקציות פתוחות באילת, באה משטרת ישראל והחליטה שמאחר שהצו דיבר - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו מטפלים בזה.

אופיר מילר:

- - על מתקן שעשועים ופריט הרישוי של האטרקציות, חלק מהאטרקציות, זה מתקן שעשועים החליטו לסגור את כולם. אז מצד אחד אומרים שאנחנו יכולים לפעול, ביד השנייה אומרים לא, בגלל שיש איזה שהוא חוק רישוי עסקים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אופיר, תודה רבה. אופיר, הנושא של אילת מטופל. עוד לפני שפתחתי את הדיון גם הייתה לי פה שיחה עם הנציגות, גם של משרד הבריאות וגם של משרד המשפטים, הנושא של אילת - - -

אופיר מילר:

זה לא רק אילת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר, הנושא מטופל, הסיפור של מתקני שעשועים אל מול אטרקציות בגלל ההגדרות של הרישוי. ביקשתי שהיבטים טכניים לא יפגעו באנשים ובפרנסה שלהם.

אופיר מילר:

מצוין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה אני שמה בצד. לגבי הנושא של האטרקציות, אני חוסכת לכם, אנחנו בוועדה תמימי דעים לגבי זה שצריך להסיר את המגבלה הזו מסוף שבוע, אבל היה גם חשוב שתשמיעו את קולכם כדי שההיגיון שבדבר לא יבוא רק מאיתנו, אלא יבוא גם מהאנשים שחיים את זה בשטח ואנחנו לגמרי שם.

אופיר מילר:

אני רק רוצה לסיים ולתת הצעת ייעול, שאם הוועדה תוכל להמליץ גם, במסגרת החלטותיה, ודאות. אנחנו אנשי עסקים, כולם, גם המסעדים, גם חדרי הכושר, ודאות זה מרכיב מאוד מאוד חשוב בפעילות שלנו מול העובדים שלנו, מול הבנקים שלנו ומול כל דבר אחר. אם יוחלט בהמשך על איזה שהוא סגר עם הפרויקטור החדש, או כל דבר, אני מקווה שלא, אבל אם יוחלט הוודאות חייבת להיות ברמת לוחות הזמנים וברמת הוודאות הכלכלית. שלא יבואו ויגידו שניכנס למתווה פיצוי, שיגידו: יש סגר 14 יום, אתם תהיו זכאים ל-14 יום הכנסות כמו שהיה בעבר. זה יתרום גם לקיום ההחלטות בצורה שקולה על ידי הציבור ולא תמצאו אותנו בהפגנות. תודה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מסכימים איתך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה. הדבר החשוב הזה גם אפילו נרשם ואנחנו נתייחס אליו בסיכום.

כרמל שאמה, ראש עיריית רמת גן, למרות ההצהרה שלנו, אתה עדיין רוצה לומר משהו?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

הוא בטח רוצה להתייחס ל - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כרמל בקשר לגן החיות, אבל מבחינתנו אנחנו מסירים את כל ההגבלה של סוף השבוע. הוא לא איתנו, אוקיי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אנחנו בעצם מדברים על מוזיאונים, על גני חיות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו אחר כך נגיד את הכול.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

ואטרקציות, מה שחשוב לסוף השבוע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

פרופ' איתן פרידמן, בבקשה.

איתן פרידמן:

קודם כל תודה לך, ד"ר יפעת שאשא ביטון, על זה שאת נותנת לי קול ואני מדבר כאן גם בתור שחיין, אבל גם ובעיקר בתור אזרח מודאג. אני מדען, אני רופא, אני רוצה להסתכל על הנתונים. אם אין למשרד הבריאות את הנתונים הנה אני נותן להם מחקר שבוצע בנוורבגיה ספציפית על חדרי הכושר. מדובר במחקר שכלל למעלה מ-3,700 נורבגים, המחקר בוצע באמצע הסגר בנוורבגיה, בסוף חודש מאי השנה, וניסה לענות על השאלה מה שיעור האנשים שנדבקים בחדרי הכושר. חילקו אותם לשתי קבוצות, כאלה שהתאמנו רק פעם אחת בשבוע וכאלה שהתאמנו שש פעמים בשבוע. בדקו גם את המתאמנים וגם את אנשי הצוות. אני מדבר על למעלה מ-3,000 מתאמנים, אחד מבין 3,000 המתאמנים נדבק והוא לא נדבק בחדר הכושר, אפס מבין האנשים שטיפלו במתאמנים, אותם אנשי צוות, אפס מהם נדבקו.

אלה נתונים, אלה נתונים אמיתיים שפורסמו בעיתון מדעי, עדיין לא עבר preview, אבל בהחלט נתונים. אני רוצה לראות את הנתונים מישראל. כשמקבלים החלטה שיש לה אימפקט, אני לא מדבר על הכלכלה, לא מדבר על בעלי המועדונים, אימפקט מבחינת אנשים, אימפקט מבחינת בריאות מנטלית, בריאות גופנית, לשמור את החיים שלנו תחת מסווה נורמלי, לשמור על הנורמליות של החיים בשגרת הקורונה, יש לזה חשיבות. אי אפשר להגיד משפט בעלמא, שהדרישה לקבל נתוני אמת היא ילדותית, היא לא ילדותית, היא גישה רציונלית, היא גישה הוגנת, היא גישה פיירית והיא גישה שמתכללת ומסתכלת לציבור בגובה העיניים.

עוד דבר שחשוב לי להגיד, יש הנחיות של איגוד הספורט ההולנדי. כבר מסוף חודש מאי ותחילת חודש יוני השנה שמדברים על מתווים ותווים סגולים, אני לא יודע איזה צבע, אולי צבע כתום בהולנד, על מתווים המאפשרים לתפעל את חדרי הכושר. באנגליה, רק להזכיר לכם, ב-25 בחודש הזה, זאת אומרת בעוד יומיים ייפתחו כל חדרי הכושר, גם אלה בחוץ וגם אלה בפנים.

ועוד דבר אחרון שיש לי להגיד, פורסם מחקר גדול מאוד בלנסט, שוב, עיתון מדעי משובח, שבדק מה הם הגורמים המנבאים תחלואה קלה, תחלואה קשה או מוות ב-50 המדינות שבהן היה מספר החולים הגבוה ביותר, כולל מדינת ישראל. אחד הגורמים העיקריים לתחלואה קלה, לתחלואה קשה ולמוות הייתה השמנה. אם לא ייתנו לנו לעסוק בספורט לדבר הזה יהיה אימפקט מבחינת תחלואה קשה. תנו לנו להשתמש בחדרי הכושר, תנו לנו לעבוד תחת תווים סגולים, וכמו שאפשר לשלוט על מספר אנשים במסעדות ובמרחבים הסגורים אין ספק שניתן לשלוט ולפתוח את חדרי הכושר לכל מי שמעוניין. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך, פרופ' פרידמן.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יושבת הראש, אם החוק הנורבגי טוב לנו אז מחקר נורבגי בטוח טוב לנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

יפה, יפה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אבל אנחנו מסכימים שהחוק הנורבגי לא מתאים לנו.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני מקווה מאוד שפרופ' פרידמן מתייחס גם לסטודיו, נכון?

איתן פרידמן:

בהחלט, בהחלט, לא רק חדרי כושר.

קרן שתוני:

אני רק רוצה לספר לוועדה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, רגע, קרן, לא צריך, חבל לקלקל. פרופ' חגי לוי, בבקשה.

חגי לוי:

תודה לך, יושבת ראש הוועדה. אני יודע שאתם מקשיבים קשב רב לעמדה שלנו ואני רוצה בכל זאת טיפה לאזן אחרת את הדברים. תראו, אנחנו במצב חירום אמיתי, אני רוצה שכולנו נפנים את הדבר הזה, הדברים שהיו נכונים לפני חודש הם לא נכונים היום. אנחנו נמצאים במצב שבו אם ניקח את הסקר הסרולוגי ונחכה לראות פרסום מדעי של כל הנתונים בו, פורסם אתמול בתקשורת, אבל מה שאנחנו אומרים כל הזמן, סדר הגודל הוא שכל יום יש בישראל לפחות 10,000 נדבקים חדשים שאנחנו לא יודעים עליהם, שהם מסתובבים.

צריך איזה שהוא היגיון, גם סבלנות, גם אומץ וגם אחריות, איך אנחנו מנהלים את המצב הזה. אם העסקים מעדיפים פינג פונג, אני לא יודע, אני לא חושב שהציבור רוצה פינג פונג. הציבור רוצה להבין, ואת מבקשת היגיון ונתונים, בהחלט אנחנו מצטרפים לדרישה הזאת, אבל בינתיים אפשר להגיד שהסיכון באוויר הפתוח הוא הרבה יותר נמוך, צריך לעודד פעילות באוויר הפתוח. במקומות סגורים יש סיכון, במיוחד אם נמצאים ללא מסכות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מתי? בחום של יולי-אוגוסט?

חגי לוי:

לכן מקומות שהם במקומות סגורים ללא מסכות, שם יש סיכון. מה שאנחנו מקבלים, הנתונים שהתקבלו ממשדד הבריאות, אפשר גם להבין את הקשיים האמיתיים שלהם ומצד שני לדרוש מהם לעשות טוב יותר, הם קצה הקרחון. יש הדבקות, ואני אומר באחריות, יש גם הדבקות בחדרי הכושר.

אני יודע, רוצים תשובות מוחלטת. אני אומר שיותר חשוב שנחתור לקונצנזוס ונגיע לאיזה שהן הסכמות שיתכן שבשלב הזה הן הסכמות יותר מחמירות במובן שנמצא את המתווים המדויקים, אבל כרגע מקומות שיש בהם סיכון להדבקה, כרגע צריך לצמצם בהם את הפעילות. הדבר הזה הוא נכון, זה גם משדר מסר נכון לציבור, גם הציבור צריך להבין, כרגע זה לא הזמן לפעילויות מסוימות, בצד האמירה שלנו כל הזמן שצריך לספור את בני האדם, לספור את האנשים, להבין שפעילות גופנית היא חיונית לבריאות וגם הפעילות הכלכלית היא חיונית לבריאות של כולנו, אבל אני רוצה לחדד שאנחנו נמצאים בכל זאת בנקודה שאנחנו צריכים עכשיו להוריד עוד את קצב ההדבקה אחרת, בטעות גמורה לדעתנו, עלולים פה להחמיר צעדים ולהגיע לסגר מלא.

אותו מאמר שהזכיר פרופ' פרידמן גם לא מצא קשר בין סגר מלא לבין תמותה מקורונה ב-50 מדינות, לכן הדבר הזה אסור ואין צורך להגיע אליו, אבל כדי שנעשה את זה אנחנו כן צריכים לנקוט בצעדים יותר מחמירים ממה שנקטנו עד היום. מה שעומד נר לרגלינו, אנחנו מציעים את ארבעת החי"תים, חיים, חברה, חוסן, חוכמה, אלה הדברים שאפשר ללכת לפיהם.

אם תרצי, היושבת ראש, אני אוכל להתייחס נקודתית לדילמות, אנחנו לא רואים היגיון בסוף השבוע. הדבר הזה לא השתנה. לא רואים היגיון וזה גם פינג פונג, אתה לא יכול ביום שבת לא ללכת לים או למוזיאון וביום ראשון אתה כן יכול ללכת למוזיאון? אני הלכתי למוזיאון עם הילדים שלי, עם מסכות. אם מונעים התקהלות, אם עוטים מסכות, לא רואה סיכון בפעילות הזאת לדוגמה. יש פעילויות.

ונקודה אחרונה, השאלה מה עושים בפעילות, זה גם חשוב. אם אנחנו כולנו, הישראלים, לא נגלה אחריות ונחשוב שאם אנחנו הולכים למסעדה זה אומר שאפשר לעשות חגיגה כל החברה ולהיות ביחד, לא, אי אפשר עכשיו לעשות את זה, הסיכון הוא גדול מדי. אז זה לא רק השאלה מה הפעילות, זה גם דורש אחריות מכולנו להבין שגם אם משהו מותר זה לא אומר שצריך לנקוט בפעילות שהיא מסכנת בהדבקה, כי אם לא נצמצם עכשיו את ההדבקות אנחנו ניאלץ להחמיר מאוד את הצעדים בפתאומיות.

ואני רק אגיד, תשעה באב מתקרב, כדאי גם לחשוב מה בדיוק עושים ביום הזה, לתכנן מראש. תודה, אני זמין אם תרצו עוד את התייחסותי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

את תשעה באב תשאיר עם המורכבות שלו. הוא גם ככה מורכב בשגרה, אתה רוצה להכניס אותו גם לקורונה.

פרופ' חגי לוי, קודם כל תודה על הדברים, אני רק רוצה לשאול, הנושא של הסקר, אתה אמרת שיש בינינו עוד 10,000 איש לפחות כל יום שאולי נדבקים בקורונה, לפי הסקר ולפי באמת ניתוח ראשוני שלו, אנחנו אחר כך נבקש את ההתייחסות של משרד הבריאות, ברור לנו שיש בין 200,000 ל-300,000 מאומתים לצורך העניין שהם מסתובבים בינינו והם א-סימפטומטיים כי אנחנו, עובדה, לא מגלים אותם, כי הם לא מגיעים למערכת. הנתון הזה, הרי בסוף הכול עניין של השקפה, אבל יכול להיות שהנתון הזה דווקא מעיד על כך שבסוף אחוז החולים הקשים הוא מאוד מאוד נמוך ואחוז המתים הוא מאוד מאוד נמוך ואחוז המונשמים הוא עוד יותר נמוך ממה שאנחנו חשבנו. זאת אומרת יכול להיות שזה נותן גם איזה שהיא פרופורציה אחרת לגבי המשמעות של הקורונה לפחות בגל הזה, האם זה מצדיק צעדים מאוד קיצוניים שיפגעו במאות אלפי אנשים מבחינת הפרנסה שלהם, מבחינת היכולת שלהם לשמור על הבריאות הפיזית שלא קשורה לקורונה?

יש לי פה מכתבים מארגונים של נכי צה"ל, הרי אין לנכי צה"ל חדרים כושר משל עצמם, הם מגיעים לחדרי הכושר הקהילתיים והם לא עוברים את תהליך השיקום שלהם. יש ילדים עם צרכים מיוחדים, יש הרבה מאוד אנשים שמגיעים לחדר הכושר לא בשביל להגדיל את מסת השרירים או לעסוק בפיתוח הגוף, אלא יש גם הרבה מאוד אנשים, כולל מבוגרים, זה לא ייאמן כמה פניות של אנשים מבוגרים שקיבלתי שמגיעים לחדרי הכושר כי הם צריכים לשמור על הבריאות, הם צריכים את ההליכה והכול. איפה אנחנו פה בתוך הפרופורציה הזו?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גברתי, למשל, מניסיון אישי, אנשים עם סכרת, אחת הדרכים להתמודד עם הסכרת זה פעילות פיזית כי זה מוריד את רמת הסוכר בדם. הם לא יכולים לחיות בלי זה, הם פשוט ממש פיזית מתמוטטים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בקיצור, איפה אנחנו בפרופורציה כשאינו לנו שום עדות? קודם כל אנחנו יודעים שהזעה לא מדבקת, זה כבר ברור לכל מי ש - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, חברת הכנסת מארק אמרה שכן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בסדר. ואנחנו יכולים למצוא את הדרך שבה, אתה יודע, פחות תהיה חשיפה, או נמזער את הפגיעה בחדרי כושר. אני גם אגיד לכם, אני אשבור רגע קצת את מה שיושב כאן על השולחן. נוצר פה איזה שיח שכולם יורקים וכולם מתיזים מהפה. אני אספר לכם משהו מהמשפחה, אצלנו, כשהייתי שואלת את אחי למה על משהו, אז הוא היה אומר לי: למה יש בספארי והוא יורק. התחושה שלי שכולנו הפכנו ללמות וכולם יורקים כל הזמן. אולי צריך להשתחרר מזה או למצוא דרך שאנחנו באמת נרווח את השורות ונאפשר לאנשים כן לקיים את הפעילות הזו ואולי אפילו בתו סגול יותר מחמיר ממה שיש היום, אבל לבוא ולסגור - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

אבל זה מה שאנחנו אומרים כל הזמן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

עזוב, זה לא רק ה-100,000 אנשים שאוכלים מהענף הזה, זה כמה מאות אלפים שחיים בענף הזה, שמתעמלים בו, שזו הבריאות שלהם, שזה שיקום מניתוחים, שזה שיקום מאירועי לב, הרבה מאוד דברים. איפה אנחנו שמים את זה על כף המאזניים?

חגי לוין:

טוב, אז קודם כל מילת המפתח היא דיפרנציאליות. אנחנו צריכים להסתכל, אם יש לנו אזורים ואם יש לנו מערכת ניטור טובה, וכדאי שתהיה לנו, ואם אנחנו מסתכלים ורואים אזורים אדומים ואזורים שאינם אדומים, אז אפשר לנהוג באיזה שהיא דיפרנציאליות, באזורים אדומים להגביל יותר את הפעילות, כולל חדרי הכושר לדוגמה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מצוין.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זה מצוין.

חגי לוין:

ובאזורים שאינם אדומים לאפשר יותר. זה גם חלק מהעניין. פה צריך שיתוף פעולה של כולם, לכן חשוב לי, אמירות כאלה כמו להגיד אפס סיכון, זאת אמירה לא נכונה. לא את אמרת, אבל אני אומר, צריך להבין אותה, יש סיכון מסוים. ככל האפשר, ואני יודע, לפחות שעוד שבועיים נהיה במצב טוב יותר - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל גם בסופרים יש סיכון.

חגי לוי:

אם אפשר, ולהערכתי אפשר, חלק מהפעילות להעביר החוצה, בואו נהיה יצירתיים, בואו נפתח פעילויות תרבות וספורט יותר בחוץ, נשקיע, שהמדינה תשקיע בזה משאבים. בואו גם נפצה את מי שנפגע ואז גם לממשלה יהיה יותר אינטרס יותר חזק לאפשר פעילות, אם היא צריכה לפצות, וגם לאנשים יהיה יותר אמון, כי הם יגידו אוקיי, מגבילים אותנו, אבל אנחנו מבינים, כי אין ברירה, עובדה שגם מפצים אותנו.

אז יש פה כלים שלובים. הסיכון, אני שוב אומר, הסיכון הוא קיים, זה לא אומר שנגיע לאפס סיכון, כן צריך להגן על אוכלוסיות בסיכון ואז אולי להגיד, כן, יש חדר כושר פתוח בשעות מסוימות רק לאנשים בסיכון, שרק הם יגיעו, שתהיה להם את האפשרות דווקא שהם יוכלו להגיע ולהמשיך בפעילות, אותם חולים במחלות כרוניות וכן הלאה. אני אומר, האיזון פה הוא מאוד מורכב, אבל חשוב לי גם להגיד את האמירה, עכשיו דווקא, הנגדית, שאומרת קחו בחשבון שאם לא נשכיל להוריד את קצב ההדבקות בישראל נידרש לצעדים יותר קיצוניים.

אנחנו חושבים שאת הקייטנות צריך בכל מחיר להמשיך את הפעילות שלהם, גם אם זה במחיר של ויתור על - - - (הזום התנתק).

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל יש לי שאלה לפרופ' לוי. המתווה שעכשיו הונח על שולחננו, שגיבשו פה בענף של חדרי הכושר וסטודיו, אתה יכול בבקשה לתת חוות דעת עליה או לנתח אותה?

חגי לוי:

לא ראיתי. ראיתי של לשכת התיירות, של לשכת המסחר, שעלה לאתר כחומר רקע, משהו אחר, על פעילות הפנאי בסופי השבוע. לא ראיתי את המסמך.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני מבקשת, ברשותך, להעביר לך את זה עכשיו. אתה לא סמכות, אבל אתה איש מקצוע ועל זה אין מחלוקת, כי זה בדיוק מה שאנחנו מבקשים. אתה יודע, לסגור זה הכי קל, זה לא דורש ממך שום חשיבה, מה שאתה מציע זה יצירתיות, זה מה שאנחנו מבקשים. למשל הדוגמה שנתת עם השכונות ועם הערים. גם לאזרחים יש אחריות, כל אחד יעשה לעצמו חשבון אם הוא הולך או לא הולך, אם הוא לוקח סיכון או לא לוקח סיכון, ואם הוא נמצא בתוך שכונה שיודעים שיש שם הדבקה המונית אז הוא לא יילך. זה בדיוק המצב, אבל אנחנו צריכים ליצור את הדו שיח הזה. אני, ברשותך, אבקש ממך, לקרוא, שלחו לך את המתווה של חדרי הכושר, שהם בעצמם גיבשו.

עד עכשיו, גברתי יושבת הראש, מה שמדהים, אנחנו כבר שבוע בדיון הזה, הם סגרו בלי שום מתווה ובלי שום הסבר, אנחנו כבר שבוע במצב הזה והממשלה עדיין לא מדברת עם ענף שלם. יכול להיות שעכשיו, בעזרת הוועדה ופרופ' חגי לוי, במשרד הבריאות ובממשלה יתחילו להתעניין ולהתדיין בנושאים האלה. יכול להיות שזו תהיה בעצם התרומה הכי גדולה שלנו לכל העניין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הלוואי. תודה. חברת הכנסת מיכאלי, רצית לשאול משהו.

מרב מיכאלי (העבודה):

קודם כל רציתי להגיד שאילו היה מתווה של פיצוי, אילו הייתה עבודה מסודרת שאומרת שכל מי שהממשלה סוגרת היא מפצה אותו ככה, גם זה היה משפיע מן הסתם על הדיון. אבל משום שהממשלה סוגרת ובהתחלה היא דיברה על פיצוי רוחבי, בלי להתייחס לזה שיש ענפים שזה השפיע עליהם באופן קטסטרופלי ממש ויש ענפים שהרבה פחות ולוקח המון זמן והיא עדיין לא הביאה מתווי פיצוי רלוונטיים לכל הענפים, אז זה דבר שצריך לזכור אותו כי יש פה מציאות ואין לי שום ודאות שהממשלה בסופו של דבר כן תציע פיצוי על כל הנזקים שנגרמו.

דבר שני, צריך לקחת בחשבון שיש פה מרקם חיים. למשל התקשרו אליי ביום שלישי, מתוך תקווה גדולה שיתקיים דיון אתמול, שצר לי על כך שהוא לא התקיים, התקשרו אליי מאופקים לדבר איתי על כך שהפעילות התרבותית המרכזית בעיר הזאת היא חדר הכושר הגדול מאוד, אגב, מאוד מאוד גדול ומרווח שפתחה העירייה, משום היעדר אטרקציות ופעילויות אחרות. התושבות והתושבים, זה ממש טעם החיים מבחינתם, ממש בדמעות דיברו איתי על איך זה הדבר המרכזי ושהם מוכנים, שוב, לכל מתווה, לכל סוג של הגבלות שהם יציעו, אנחנו נציע, רק תנו להם לחזור ולקיים את הפעילות הזאת שבאופן מדהים, שעל זה צריך לדבר ביום אחר, עד כמה עיירה תלויה בחדר כושר שהעירייה מספקת לה, אבל אלה דברים שיש להם השפעה בעומק של החיים. הנזקים שאנחנו נראה מהדברים האלה, אם זה השמנה, אם זה פגיעה במצב רוח, ממש במצב רוח, הציבור היום חי עם לחצים אדירים מכל הצדדים והכיוונים וחרדות רבות ביותר. אנחנו חייבות וחיבים לספק להם את המפלט האלה. אי אפשר פשוט להגיד אין וגמרנו, תתמודדו, תדפקו את הראש בקיר, פשוט אי אפשר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, תודה רבה, חברת הכנסת מיכאל. יושב ראש איל"ן, חבר הכנסת לשעבר אהוד רצאבי, בבקשה.

אהוד רצאבי:

שלום. בוקר טוב, תודה רבה על ההזדמנות לדבר. אני ביקשתי את האפשרות להופיע בפני הוועדה כיושב ראש עמותת איל"ן. לעמותת איל"ן שמטפלת כ-70 שנה באנשים עם מוגבלויות עוד מתקופת הפוליו, יש שני מרכזי ספורט, אחד ברמת גן ואחד בחיפה וכאשר אנחנו מדברים על מכוני כושר אז יש כאלה שאולי, גם אלה שקיבלו את ההחלטות, שרואים אנשים שעובדים על ה-six-pack שלהם ועל בגדי לייקרה צבעוניים, אנחנו מדברים על כושר שמדבר על שיקום של אנשים, על התחזוקה של הטונוס השרירי של האנשים האלה שגם כך חייבים להילחם יום יום על הבריאות הפיזית שלהם ובוודאי גם על הבריאות הנפשית שלהם.

מצב שבו יסגרו לנו את מכוני הכושר השיקומיים שלנו יכול לגרום להם להידרדרות במצב הפיזי שלהם עד כדי מצב שהם ירותקו לבית. גם אחרי פעולה של כושר הם חוזרים הביתה והם די מרותקים לבית ולכן הבקשה שלנו הייתה, לפני כשבוע ימים, להחריג את מכוני הכושר של איל"ן, יש לנו שניים כאלה, כפי שכבר אמרתי, ויש לכך חשיבות רבה ביותר. אני מאוד מאוד מקווה שמי שצריך לעשות את זה יעשה ואם לא, שהוועדה תוכל לקחת את זה על עצמה ככל שניתן פרלמנטרית לעשות את זה, כי הדבר הוא ממש ממש בנפשנו.

ואם מותר לי להגיד רק דבר נוסף. לצערי הרב יש התעלמות מוחלטת מאנשים עם מוגבלויות. אני רואה את זה גם במקרה הנוכחי של חדרי הכושר וגם במקרה הקודם שבו ישבה ועדה וקטלגה מהם סוגי האנשים שיהיו זכאים למכונות הנשמה ומעניין היה לראות שאנשים עם מוגבלויות קוטלגו כסוג ג', דבר שבכלל לא יעלה על הדעת. יש התעלמות מוחלטת מהצרכים המיוחדים האלה. לצערי הרב לא זכינו לקבל תשובה ואיזה שהיא התייחסות. אני כולי תקווה שמישהו פה יתעורר ויזיז את העניינים לטובת האנשים שלנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך, אהוד.

אהוד רצאבי:

אני מאוד מאוד אודה לך אם תוכלו בוועדה להעלות את זה בתור דרישה ולאפשר לאנשים שלנו להגיע ולתחזק את הגוף שלהם ואת הנשמה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה לך על הדברים. אתה חוסך ממני את המסמך שבאמת רציתי להציג, את הפנייה המאוד נרגשת שלכם לגבי אותם אנשים שצריכים את חדר הכושר בשביל שיקום, כמוהם יש עוד רבים בכל רחבי הארץ ואנחנו בהחלט צריכים לקחת בחשבון גם את זה.

אני רוצה לעבור למשרד הבריאות ולקבל את ההתייחסות שלכם, בעיקר לגבי הנושא של חדרי הכושר. ביקשנו פילוח של הענפים, אבל אנחנו רואים שגם ברמת המקור, כשמדובר על חדרי הכושר עצמם,

יש פה עוד הרבה מאוד יתרונות מעבר להיבט של כן חדר כושר, לא חדר כושר, דווקא בהיבטים הבריאותיים, אל מול היעדר נתונים. אני יודעת שאתם לא אוהבים את זה, אבל גם אתם כל הזמן מזרימים לשטח נתונים כי על בסיס זה אנחנו רואים את מספר החולים, מספר המונשמים, מספר החולים קשה. תעשו לנו רגע קצת סדר ותגידו לנו איך אנחנו יכולים לייצר מציאות שתהיה מקובלת על משרד הבריאות בפתחת חדרי הכושר עם מתווה סגל שהוא נכון גם בריאותית. בבקשה.

אמיליה אניס:

שלום לכולם. לצערי אנחנו לא נורבגיה, מכל ההיבטים. קודם כל כמו שכולכם יודעים היה לנו מעל 2,000 מקרים חדשים אתמול. גם לגבי חדרי כושר, אני הבאתי לכם נתונים והבאתי לכם דוגמאות של חקירות שעשינו בחדרי כושר, שעשינו בספא, וכן הייתה אצלנו הדבקה. אין מה לעשות, אלה הן העובדות. אז גם אם אין לנו את המספרים המדויקים אנחנו יודעים שהתופעה קיימת.

אני רוצה להתייחס לפעילות גופנית. אני חושבת שזה מאוד חשוב, אני גם סיפרתי למנכ"לית של הולמס פלייס שאני שנים התאמנתי בחדרי כושר, שנים, אני לא יכולה בלי זה, היום אני מתאמנת בחוץ וחברת הכנסת שאשא, שעושה ספורט, מוזמנת להצטרף אליי לאימונים שאני עושה בחוץ בירושלים, אני עושה אותם מוקדם בבוקר או מאוחר בערב. את מוזמנת. אפשר לעשות המון המון דברים גם בחום הישראלי בשעות המתאימות. אני רוצה להגיד שאפשר גם להתאמן בבית, צריך רק את המודעות. יש לי בן שהוא ספורטאי מצטיין, אתם מוזמנים לעשות ספורט ולראות מה אפשר לעשות בבית, המון המון דברים. זה לא נכון לומר שסוגרים את חדרי הכושר - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא לכולם יש את המשמעת, אמיליה. אני מכיר את התחום הזה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

לא לכולם גם יש בתים.

אמיליה אניס:

אתם יכולים לראות כמה דברים אפשר לעשות בחוץ וכמה דברים אפשר לעשות בבית ועדיין לשמור על הבריאות ועל הכושר. עכשיו, אני רוצה גם להתייחס - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ד"ר אמיליה, באמת - - -

אמיליה אניס:

אני לא התפרצתי. את שומעת את המבטא שלי, את יודעת, יש לי תרבות דיבור, אז אנא תני לי עוד משפט ואני אענה על כל השאלות שלך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מאה אחוז.

אמיליה אניס:

אני שמעתי את ההצעה של עמיתי פרופ' לוי לגבי אזורים אדומים וערים כאלה וערים אחרות עם תחלואה גבוהה יותר ותחלואה נמוכה יותר והיצירתיות, אני רוצה לומר חד משמעית שהתחלואה היא תחלואה ממושטת. יכול להיות שברמת התיאוריה מאוד קל לבוא ולומר תפעילו במקומות מסוימים ואל תפעילו במקומות אחרים, אבל בפועל פשוט אי אפשר ליישם את זה. אנחנו בסדר גודל של 200 יישובים עם תחלואה וזה משתנה, וזה דינמי, אז איך אפשר ליישם את זה בפועל? לחשוב על זה בסדר, אבל בסופו של דבר אנחנו גם אחראים להוציא הנחיות שאפשר ליישם אותן. אז בבקשה, קחו את זה בחשבון.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל הנתונים שאת אומרת שהבאת לנו, עוד פעם, הם לא שכנעו אותנו, לא היה שם איזה נתון משכנע שאני אומר שאני בא ואני הורס פה חיים ל-200,000 משפחות ולאנשים שרוצים להתאמן. בסופו של דבר - - -

אמיליה אניס:

אתה מדבר על משהו אחר. אתה מדבר על זה שבעצם יש פה תעשייה שלמה שכרגע אתה סוגר אותה, זה משהו אחר, זה עניין של - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כן, אבל צריך נתונים בשביל לסגור אותם.

אמיליה אניס:

אבל אני מדברת על העניין הבריאותי של המתאמנים בחדרי כושר, של המתאמנים, זה פן אחר.

קריאה:

אמיליה, מה עמדתך לגבי בתי מלון?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רגע, אמיליה, אני מבין, אבל עוד פעם, תביאו לנו נתונים שישכנעו אותנו להגיד שאנחנו סוגרים תעשייה של 200,000, אנחנו סוגרים אותה.

אמיליה אניס:

מה ישכנע אותך? תראה, אתה שמעת שבנורבגיה היה מקרה אחד - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

נכון, וגם לא בחדר כושר.

אמיליה אניס:

אבל אצלנו זה לא המצב.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כמה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, אני רוצה להוסיף על השאלה הזו, כי זו השאלה הקודמת ואז את תוכלי לענות על הכול. אני רציתי לשאול קודם לגבי ההיקף, בסוף אם אנחנו לוקחים את ההיקף של ההדבקה, שאתם יודעים עליה בוודאות, בחדרי הכושר, או של אנשים שהיו בחדרי הכושר ונמצאו מאומתים, אל מול, אגב, ענפים אחרים שאנחנו לא רוצים לסגור אותם, גם אי אפשר, כי הם ענפים חיוניים, עד כמה באמת אנחנו יכולים להקריב קורבן את כל הענף הגדול הזה ביחס לנתונים שאתם יודעים עליהם?

אם יוליה רוצה להוסיף שאלה, בבקשה, ואז ד"ר אניס תשיב על הכול.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני רוצה לשים את תשומת ליבנו לנקודה מאוד חשובה, משרד הבריאות מסתכל ממבט של איך סוגרים ומה סוגרים כדי לעצור את המגפה. אם אתם במשרד הבריאות, וזה פשוט צריך לעשות סוויץ'

בראש, תתחילו לחשוב במושגים של איך אנחנו ממשיכים לחיות עם הגבלות הקורונה, זה יעשה שינוי דרמטי בסדר המחשבה וגם בדרך קבלת החלטות. ברור שיש הדבקה, אבל עדיין למשל אנחנו יודעים באוטובוסים, אנשים נוסעים, זה חיוני וממשיכים לנסוע. בבתי מלון, לקחו בחשבון את הפן הכלכלי. זאת אומרת יש כלים. גם פה אני מאוד מאוד מבקשת, וגם בהחלטות הבאות שיהיו כנראה, וסביר להניח שבחורף יהיה הרבה יותר קשה, ככה אני מתארת לעצמי, אני לא רופאה, אבל מה שנקרא בהיגיון הבריאה, אנחנו צריכים לחשוב איך אנחנו ממשיכים בשגרת החיים היחסית בעידן הקורונה ודי שומרים על ענפים שלמים.

אני אגיד לך משהו, במתווה כזה או אחר הם לא ירוויחו, אבל העסק יהיה חי. זאת אומרת הם יהיו מה שנקרא על אש נמוכה וככה הם יוכלו לשרוד, כי לסגור עסק ולפתוח עסק זה הוצאות מאוד כבדות, אלא אם כן את לא מרוויחה, אבל את מחזיקה את זה כזה חצי חי. זו צריכה להיות דרך המחשבה שלנו, כי לשים את הגרזן על הצוואר ולסגור זה הכי פשוט, זה כאילו הכי קל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה השאלה, יוליה?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

השאלה שאני מבקשת ממשרד הבריאות - - -

אמיליה אניס:

זאת בקשה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זאת בקשה שאלה. אני מבקשת ממשרד הבריאות לשנות את דרך החשיבה שלכם ובמקום לקבל החלטות קריטיות על סגירות ענפים לחשוב על דרך הפעלת הענפים במגבלות הקורונה. גם ציבורית לאנשים הרבה יותר קל לאכול את זה ולחיות עם זה. הסגירה של ענף שלם צריכה להיות מוצא אחרון, זה לא יכול הצעד הראשון שנוקטים כי אי אפשר כל פעם לצעוק זאב זאב, בסוף, את יודעת, למדנו את אותם סיפורים, זה לא יעבוד.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, חברת הכנסת מלינובסקי, רק שאלתי מה השאלה כדי להבין את השאלה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

זו בקשה שאלה, זו גם בקשה וגם שאלה. זה איך את מסתכלת על הדברים, הכוס חצי ריקה או חצי מלאה.

אמיליה אניס:

אנחנו באמת באמת מודעים לכל ההיבטים, אבל יחד עם זאת כאשר אנחנו באים לקבל החלטות אנחנו צריכים לאזן ולראות היכן קיים סיכוי הדבקה. אין מה לעשות - - -
קריאה:

באוטובוסים קיים סיכון?

אמיליה אניס:

כן, אנחנו לא אמרנו - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה מחזיר אותך לשאלה שלי, האם באמת ההיקפים שאנחנו יודעים על הדבקה במקומות האלה אל מול התועלת הבריאותית האחרת שלהם והתועלת הכלכלית של הפרנסה של האנשים של ענף שלם שנפגע, האם זה באמת מאוזן?

אמיליה אניס:

תראי, לגבי הפרנסה, את יודעת, זו הממשלה שלוקחת בחשבון אחר כך את כל האיזונים והפיצויים. תרשי לי להתייחס לפן הבריאותי.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אחدد את השאלה שלי, אני מתנצלת אם לא הובנת.

אמיליה אניס:

את אומרת מה מידת הסיכון, את בעצם שואלת אותי - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אני שואלת האם הסיכון והתועלת הבריאותית שנקבל מהסגירה היא באמת כל כך דרמטית אל מול הפגיעה הכלכלית האנושה שאנחנו נותנים לענף הזה.

מרב מיכאלי (העבודה):

אבל, גברתי יושבת הראש, ברשותך, אני לא יודעת אם זה נכון להעמיד את משרד הבריאות בשאלה הזאת, היא מייצגת - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מדברת על העיקרון. את יודעת מה? אני אשאל את זה הפוך. כמה תועלת בריאותית אני מקבלת, כמה אני מצמצמת באמת את היקף התחלואה אם אני סוגרת את כל ענף חדרי הכושר?

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

35 נדבקים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זו השאלה שלי, את מבינה?

נינא כהן קרן:

אני אוסיף על אמיליה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

35 נדבקים.

אמיליה אניס:

אני חולקת עליך.

נינא כהן קרן:

אני אוסיף על אמיליה, התמונה של הנתונים היא חלקית. נתונים זה חשוב ואנחנו גם היינו שמחים שהיינו יכולים לאתר לגבי כל - - -

קרו שתוי:

אבל עשיתם 20,000 חקירות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, קרו, סליחה, אני לא מוכנה שיהיו התפרצויות. באמת, אני מאוד מכבדת אתכם, אבל אנחנו חייבים גם לשמור על תרבות הדיבור ולאפשר להם לדבר. שמענו אתכם, לא נתתי לאף אחד להפריע. בבקשה.

נינא כהן קרו:

להסתכל רק על הנתונים שאנחנו יודעים להגיד בוודאות זה פשוט לחפש מתחת לפנס כדי למצוא את התשובה שאנחנו רוצים, לכן אנחנו מנסים כל הזמן להגיד שהנתונים הם חלקיים, וגם יש ענפים או יש הקשרים שקל יותר לאתר בהם שרשראות הדבקה, למשל במוסדות החינוך, שכולם מכירים אחד את השני ואפשר לאתר מי נדבק ממי.

קריאה:

ועדיין הם פתוחים.

נינא כהן קרו:

וגם אירועים שמתקיימים.

קריאה:

בבתי כנסת אפשר.

נינא כהן קרו:

נכון, יש מכלול של שיקולים, אבל במקומות ציבוריים שיש תחלופה גבוהה של אנשים ואנשים נכנסים ויוצאים זה קשה לאתר את שרשראות ההדבקה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

את מסכימה איתי, נינא, שאפשר לייצר מציאות? למה אני אומרת שבו דברו? כי בסוף אפשר לייצר מתווה שנניח בכל שעה נתונה נכנסים אנשים מסוימים וזה לא שכן אדם נכנס וכן אדם יוצא, ואז את יודעת איזה קבוצת אנשים הייתה שם. יש רישום של אנשים בכניסה, לפחות איפה שאני ביקרתי.

קרו שתוי:

בכל חדרי הכושר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אם אני לא יכולה לנהל את זה אז אתם פשוט תצאו החוצה, מאוד פשוט. יש רישום של כל האנשים שנכנסים, אגב אפילו אני, שלא באתי להתאמן, ובסך הכול נכנסתי והסברתי גם שאני רק נכנסת לראות, למרות שזה לא היה פייר מצדי, אמרו לי שחייבים להירשם. את רושמת את כל הפרטים שלך בכניסה בצורה מסודרת. אין מצב שאת לא תדעי מי היה שם.

קריאה:

מודדים לך חום, יש הצהרת בריאות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז מה אני בסך הכול מנסה לומר? שאנחנו יכולים לייצר מצב שבו אנחנו מסדירים את פעילות הענף בצורה כזו שלא תפגע בבריאות של האנשים מבחינת הקורונה ולא סוגרים אותם.

נינא כהן קרן:

אני גם רוצה להזכיר שהענף היה פתוח, לא מעט זמן גם יחסית לענפים אחרים.
היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, תודה ש - - -

נינא כהן קרן:

- - - עם נתונים אחרים, כרגע הנתון נעשה מול - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רגע, אני רוצה - - -

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

- - - שאין שם הדבקות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי, הם ישאלו את השאלה, אני בינתיים רוצה להוציא את השקף. תודה רבה על העזרה.

אמיליה אניס:

אני רוצה להגיד שגם מדינות אחרות כאשר הן במצב אפידמיולוגי כפי שאנחנו היום הן סוגרות את חדרי הכושר. אז זה נחמד לבוא ולהגיד שבאוסטריה פתחו, אבל אוסטריה היום היא לא באותו מצב כמונו.

קרן שתוי:

אבל מה עוד סגרו? מה עוד סגרו?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, קרן. את חייבת לשלוט בעצמך.

קרן שתוי:

אומרים טענות לא נכונות.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אמיליה, אני מבין את המצב שלך, מה שקורה, אני אומר שישנם תחומים שמצב התחלואה שם הרבה יותר גבוה, מצב הנדבקים, כמו לא יודע, המלונות, בתי כנסת, ישיבות, אנחנו ראינו את הטבלה, שם החלטתם לא לסגור או להטיל מגבלות מסוימות. כאן מציעים לכם להטיל מגבלות ואחוז הנדבקים, גם על פי הנתונים שלכם, הוא מאוד מאוד נמוך, מאוד מינורי, ביחס למשבר שאנחנו גורמים בענף ועדיין אני רוצה להבין למה החלטתם שם – או שאלה היו לחצים פוליטיים, שפתחו למרות הסיכון הבריאותי, או למה אתם מקבלים את ההחלטה הזו? אני רוצה לשמוע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אתם רוצים לשמוע נתונים?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

רגע, אני רוצה לשמוע תשובה.

אמיליה אניס:

אני אשת מקצוע ולכן אני אשיב לך בפן המקצועי. נכון, כמו שאמרה יושבת הראש, לא נדבקים מהזעה בחדרי כושר, אבל נדבקים בדרכים אחרות. זה שאתה מתאמן בצורה מאומצת ואתה נושף ואתה מפזר את הנגיף וזה שכשאתה עושה את הפעילות יש מערבולת מסביב וזה יותר מפזר, ואורור והמשטחים, זאת אומרת יש פה הרבה דרכים אחרות, שאנחנו יודעים עליהן מכל העולם - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כן, אבל בכל מקום אפשר להגיד את זה. גם במלונות אנשים סביב, לא יודע, סביב חדר אוכל, בריכה, כל מקום שהם מסתובבים, הם מתנשפים, הילדים רצים. בכל מקום אפשר לתת את הדוגמאות האלה, בכל מקום, ואנחנו עדיין השארנו חלק מהמקומות – זה הבלבול בציבור, חלק מהמקומות שעם תחלואה מאוד מאוד נמוכה סגורים וחלק מהמקומות עם תחלואה יותר גבוהה פתוחים. זו בדיוק השאלה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אנחנו לא רוצים שיסגרו מקומות אחרים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כן, אנחנו רוצים לפתוח. ברור.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו צריכים ללמוד לחיות עם זה.

אמיליה אניס:

מה שאני מנסה לומר זה שזה לא נכון להסתכל על הנתונים שאנחנו הצלחנו להשיג בחקירות האפידמיולוגיות כי אנחנו יודעים, גם מהנתונים מהעולם, שהיו התפרצויות שקשורות בחדרי כושר. זה מה שאנחנו רוצים למנוע. כאן יש לך חלופה. זה לא נכון, אני לא מקבלת את זה שאומרים שאין חלופה לחדרי כושר. יש חלופה וכמו שאמרתי לך, זה עניין של מודעות ואפשר להתאמן ואפשר - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אמיליה, אני מכיר את התחום הזה, תאמיני לי, את יודעת שאני מכיר את התחום. קודם כל זה עניין של משמעת, חדר הכושר הוא לא רק - - -

קרן שתוני:

ד"ר אמיליה, אני מצטערת ש - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל יש כאן - - -

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

נתונים, גברתי.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

זה ענף שלם שאנחנו כורתים, הוא לא יוכל להשתקם. אנחנו צריכים לקחת בחשבון שזה דווקא ענף שלא יוכל להשתקם ואותן המשפחות, כולם היו בחל"ת, מעבר למצב הבריאותי, אני לא אומר, כל העניין של הדיכאון וכל העסקים שקורסים, אנחנו צריכים להבין שהענף הזה אחרי זה לא יוכל להשתקם.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אותו משרד בריאות, אגב, החליט משיקולים כלכליים גם לפתוח את בתי המלון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, הם לא מחליטים משיקולים כלכליים, הם יכולים לתת לנו רק מידע בריאותי.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

לא, אנחנו שאלנו את סגן שר הבריאות למה המלונות כן ולמה מקומות אחרים לא, הוא אמר שזה היה שיקולים אחרים, שיקולים כלכליים. אני חושב שזה לא מתאים שמשרד ממשלתי יגיד שאני מסתכל על העניין הזה, אתם הממשלה, אתם צריכים לקחת את כל ה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, היא לא ממשלה, היא מייצגת את המשרד ברמה המקצועית.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אבל קבינט הקורונה צריך להסתכל על כל התמונה, הוא לא יכול להסתכל רק על הדבר הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

קבינט הקורונה זה שרים.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

דבר שני, אני חושב שפרופ' לוי דובר על הסגירה בסופי השבוע, אני חושב שהחלטה הזו היא גורפת מדי, אני חושב שבחברה היהודית 70% סגורים בשבתות בלי שום בעיה, אנחנו מדברים על החברה הערבית, סגירה בסופי שבוע בחברה הערבית זו מכה כלכלית, במיוחד לקראת החג. אני מבקש לשקול שוב, אנחנו כוועדה כן להחריג את היישובים הערביים מסגירה בסוף השבוע הקרוב כי החג מחכה לנו בסוף השבוע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. עכשיו אני רוצה שנדבר מספרים. מתי נפתחו חדרי הכושר?

קרן שתוי:

לראשונה ב-7.5.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ב-17.6 אנחנו כבר חודש ועשרה ימים אחרי הפתיחה, ונניח שאנשים לא רצו לחדרי הכושר בשבוע הראשון והם גם לא רצו לחדר הכושר בשבוע השני, לקח להם זמן להבין שאנחנו מתכוונים באמת והם פתוחים והם הגיעו בשבוע השני. עובר חודש ואנחנו נמצאים עם תחלואה של 1.8% חולים מאומתים. וזה באופן עקבי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כמה מאומתים?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

סליחה, אנחנו נמצאים לאורך כל התקופה הזו עם גרף שהוא די יציב, תחלואה לא גבוהה, עם אחוזי מאומתים של 1.3, 1.2, 1.4.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

הממוצע נשמר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

1.5, 1.4, 1.8, 1.8 ככל שאנחנו מתקדמים. זאת אומרת שאם אנחנו לוקחים את הענף הזה בלבד אנחנו לא רואים שיש לו השפעה – בוא נגיד את זה הפוך, זה שאני סוגרת אותו זה לא יתרום לי לצמצום התחלואה, לפחות לפי המספרים שיש פה.

אמיליה אניס:

זה לא מדויק וזה לא נכון כי אלה הנתונים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אז אני אשמח שתסבירי לי.

אמיליה אניס:

זה מתבסס על נתונים שאנחנו הצלחנו לאתר מהחקירות האפידמיולוגיות מתוך אלה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, זה אחוז החולים המאומתים. זה הגרף שמראה את היקף התחלואה, מה אחוז הנבדקים המאומתים מסך כל הבדיקות שנעשו בכל אחד מהימים וכמה חולים היו לי על הרצף, זאת אומרת אנחנו רואים גרף שהוא די יציב. 1.8% מתוכם, זה ממוצע של פחות מזה אפילו, כי את ראית את כל הנתונים שנתתי כאן, במהלך כל התקופה הזו, חודש מיום שבעצם הם נפתחו. השאלה כמה באמת זה יתרום לי בזה שעכשיו אני הולכת לקחת את לחמם של 100,000 בתי אב בישראל, כמה זה באמת יתרום לי בריאותית?

אמיליה אניס:

אז קודם כל כמו שאמרתי, מה שיש לך זה רק קצה הקרחון, זה דבר אחד. דבר שני, יש לך רק את המעגל הראשון, אין לך את כל אלה שהם הדביקו בשרשראות הדבקה, את כל העשרות שנדבקו מהם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אבל בשורה התחתונה מספר החולים זה מספר החולים שיש.

אמיליה אניס:

סליחה, אבל מספר החולים מחדרי הכושר, כמו שאמרתי לך, זה רק אלה שהצלחנו להגיע אליהם בחקירות, זה לא כולל את מי שנדבק מהם.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל האחוז לא השתנה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אמיליה, סליחה, יכול להיות שאני לא מסבירה את עצמי כמו שצריך. נכון היום כל יום יש מספר חולים מאומתים, נכון? לצורך העניין כמה היו היום? היום 2,000?

אמיליה אניס:

אז זה 8.7%. זה כ-8%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רגע, אני רוצה רק להסביר על איזה נתון אני דיברתי. היום כל יום אומרים לנו שיש 1,400, 1,900, 2,000 - - -

אמיליה אניס:

מעל 2,000.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש לנו 6.7%.

אמיליה אניס:

8%.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

על אותו דבר אני מדברת, על הנתונים האלה אני מדברת, לא כמה בחדרי כושר, היה לנו יותר מחודש אחרי פתיחת חדרי הכושר. למה אני אומרת את זה? כי אם לצורך העניין, כמו שראינו באולמות אירועים, שבאמת זה נושא כואב, שאף אחד לא יחשוב שקל לנו עם זה שסגרנו אולמות אירועים, ואגב, הלחץ שם הוא אפילו, תסלחי לי חדרי הכושר, הוא הרבה יותר כבד מחדרי הכושר כי זה גם הזוגות שנישאים, זה בעלי השמחות, זה לא רק בעלי העסקים נפגעו, אלא גם אזרחים שרצו לממש את זכותם להתחתן, אנחנו שם ראינו קפיצה אדירה ברגע שפתחנו את אולמות האירועים. לא ראינו את אותה מגמה ואפילו לא קרוב לזה מהרגע שנפתחו חדרי הכושר. אז מה אני מבקשת בסך הכול?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

וגם אחרי שהם נסגרו, גם לא היה שינוי.

אמיליה אניס:

סליחה, תראי את הגרף, זה ממש לא מדויק.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה את אומרת? זה שלכם, אם הייתי יכולה לשדר את זה הייתי - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

הבהרה, כשאנחנו מדברים על חדרי כושר אנחנו מתכוונים גם לסטודיואים, לפילטיס, מחול ויוגה, כשאנחנו אומרים חדרי כושר זה כל ענף הכושר כי אנשים מרגישים שאנחנו לא מדברים עליהם, גם המתאמנים, גם הילדים וגם המבוגרים.

מרב מיכאלי (העבודה):

ילדות וילדים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

בדיוק, חשוב החוגים. אנחנו מתייחסים לכל הענף הזה, זה ענף גדול.

אמיליה אניס:

מה-17.6 - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אני לא מדברת מה-17.6. אמיליה, בואי תהיי איתי שנייה, את חייבת להיות איתי רגע.

אמיליה אניס:

אני רק איתך.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חדרי הכושר נפתחו ב-7.5, מה-7.5 עד ה-17.6, אנחנו רואים שיש יציבות מבחינת התחלואה, זאת אומרת אנחנו לא מזהים שום התפרצות שנבעה מתוך זה שחדרי הכושר חזרו לפעול. שלא בדומה למה שראינו אחרי שפתחנו את אולמות האירועים ב-14.6, וב-14.6, אנחנו נבדוק שבועיים אחר כך וחודש אחר כך ואנחנו נמצאים במציאות הזו, ראינו התפרצות מרשימה, עד כמה שאפשר לקרוא לזה ככה.

אמיליה אניס:

אני איתך ואני חושבת שאני מסתכלת, תראי את הגרף, במאי היה 0.4% ואנחנו עלינו ל-1.7%, 1.8%. זה לא אותו דבר, בואי תראי, אלה הנתונים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה נכון, אני אקריא לך אחד אחד. זה עדיין - - -

אמיליה אניס:

אז כן הייתה עלייה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

גם אם כולם, לצורך העניין, נניח שכל מי שנדבק באותה תקופה נדבק בחדרי הכושר, עדיין זה לא מצמצם לי את היקף התחלואה של היום, כשאנחנו מדברים על אלפים. יכול להיות שאנחנו לא שמים את האצבע במקום הנכון.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

וגם אחרי שסגרתם - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שלא תבינו אותי לא נכון, אני יודעת שהממשלה רוצה לצמצם מפגשים והתקהלויות, בואו נעשה את זה במקומות הנכונים. אני הרי יכולה לייצר מציאות בחדר הכושר, אין לי שם התקהלות, כל אחד מתאמן עם עצמו, אפשר להגביל את זה בצורה משמעותית, שגם לא יהיה אותו היקף של מתאמנים היום, שיהיה פחות. זאת אומרת אנחנו כן יכולים לייצר מציאות שהם יחיו לצד הנגיף ולא להגיד להם: תקשיבו, בניסויי וטעייה אולי אתם תועילו לנו במשהו, בואו ניקח 100,000 אנשים מהענף הזה ונשים אותם כקורבן לטובת צמצום התחלואה, כשאנחנו לא יודעים מה התוצאה של זה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

יפעת, אם חדרי הכושר כל כך מסוכנים, כשסגרנו אותם אז היינו צריכים לראות ישר תוצאות של ירידה ואנחנו באותו מצב, אנחנו בקו. אז סימן שהם לא באמת משפיעים.

נינא כהן קרן:

הנתונים כל הזמן נבחנים ביחס למצב התחלואה הנתון. אנחנו לא אומרים שאירוע של 250 איש באולם שווה ערך לרמת סיכון של אימון בחדר כושר, אבל אנחנו כן כל הזמן בוחנים ביחס למצב התחלואה הנתון וביוני באמת היו הרבה הרבה פחות חולים במדינת ישראל ממה שיש היום. לכן לאפשר לחדרי הכושר - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אז סגרנו את חדרי הכושר.

נינא כהן קרן:

אנחנו כן יודעים שיש רמת סיכון בחדרי כושר כי אין בפנים מסכות וזה חללים סגורים - -

קרן שתוי:

אנחנו נפתחנו במאי, בתחילת מאי נפתחנו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אמרתי.

קרן שתוי:

כן, אבל הם לא שומעים. לא מקשיבים.

נינא כהן קרן:

- - כל הדברים שאמיליה הרחיבה עליהם וגם ד"ר אניס ופרופ' גרוטו הרחיבו עליהם. כל הדברים האלה יש להם משמעות אחרת כשאנחנו מדברים על נתוני תחלואה בהיקפים אחרים לגמרי ממה שהיו בחודש יוני.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

זה לא משכנע, אני מצטער. אנחנו מנסים, אנחנו לא רוצים לסכן, אין לנו מטרה לסכן, אבל זה ממש - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

רוצים להתייחס לסקר?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מה שאנחנו מנסים להגיד שיכול להיות שהשיימינג שפה קרה לחדרי הכושר ולסטודיו, שזה מקור ההדבקה, לפי מה שאנחנו רואים על שולחנו, לפי נתוני משרד הבריאות, זה לא בדיוק המקום לתחלואה. יכול להיות שהפעילות שלכם, אנחנו מבינים את ההיגיון, אבל יכול להיות שאתם פשוט בכיוון לא נכון.

קרן שתוי:

שיימינג זו מילה מדויקת.

קריאה:

זה פשוט סקסי לסגור אותנו, זה הכול.

קרו שתוי:

שיימינג זו מילה מדויקת, יוליה, זה מה שעשו לנו.

אמיליה אניס:

שיימינג היא מילה שממש ממש לא מתאימה, אבל כל מקור הדבקה, כל מקום הדבקה שאנחנו מאתרים אותו ושנחנו יודעים שהוא היה גם מקום הדבקה במקומות אחרים בעולם אנחנו רוצים למנוע אותו.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אבל אין לנו עדויות, הבאתם לנו עדויות מהעולם?

אמיליה אניס:

בוודאי. בעולם היו דיווחים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה? 35 נדבקים - - -

אמיליה אניס:

בעולם היו דיווחים על התפרצויות בחדרי כושר.

קריאה:

בריקודים סלוניים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הבא שיתפרץ יהיה בחוץ.

אמיליה אניס:

אני אעביר לכם רשימה של התפרצויות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

למה לא הבאתם לנו את זה עד עכשיו? אנחנו כבר שבוע מתחבשים בדבר הזה.

אמיליה אניס:

אני הבאתי את זה באחת המצגות שהצגתי, אתם פשוט לא הגעתם לשקף הזה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אנחנו הגענו, הייתה שם התייחסות - - -

אמיליה אניס:

זה הופיע, אני כתבתי באותו שבוע - - -

קריאה:

בסדנת זומבה.

אמיליה אניס:

אני כתבתי רק באותו שבוע כמה התפרצויות דווחו בחדרי כושר במקומות שונים בעולם, זה היה בדרום קוריאה, בארצות הברית.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

סגרו אותם?

אמיליה אניס:

בוודאי, זה כל הזמן מתפרסם.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

בארצות הברית זה לא דוגמה, עם כל הכבוד.

אמיליה אניס:

הרי לא סתם אנחנו מתייחסים לחדרי כושר ולא למשהו אחר, כמו שצוין כאן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. חבר הכנסת מיקי לוי ואחר כך אני ארצה להתייחס לסקר הסרולוגי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תודה רבה, גברתי. אני מנסה להבין את הצד שלכם ואני מודה שאני לא כל כך מצליח ואני הולך למתווה שדיבר עליו פרופ' לוי, ואלאק, אם התגלה חדר כושר או פילטיס וסטודיו, איזה עוד סוג יש?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש יוגה, יש סטודיו למחול. אנחנו מתייחסים, אגב, בשיח לכולם.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

אם התגלה לצורך העניין בצפון תל אביב, בחדר הכושר, אני לא יודע, אם יש, קרן, תגידי לי, או במרכז תל אביב, אני יודע, כי אשתי הולכת בכלבו שלום, ובאותה שכונה יש התפרצות, אז אנחנו נסגור את אותו מועדון באותה שכונה, נכניס את זה לצו, נעשה עם זה מה שאתם רוצים. אבל אנחנו לא מסוגלים, כנבחרים ציבור, לבוא ובאבחת גרזן להגיד שאנחנו הולכים לפגוע בענף שלם כשאינן הוכחות.

עולה כאן פרופ' איתן פרידמן והוא, עם כל הכבוד, הוא מדבר גם כרופא, מביא מחקרים ומדבר איתי על בריאות הנפש, ואני לא מומחה לבריאות הנפש, אתם תפגעו בבריאות הנפש. אנשים ישלחו יד בנפשם כי הם לא יוכלו להוציא את כל מה שהם צריכים להוציא. אני אומר לכם, תראו לאן הכיוון של הוועדה, תגלשו איתנו, תבואו תגיעו איתנו להסכמה שאם לצורך העניין, לא יודע איפה יש חדרי כושר, אבל בצפון תל אביב יש חדר כושר גודל, או מרב דיברה על חדר כושר גדול באופקים - - -

מרב מיכאלי (העבודה):

במודיעין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא משנה, זה לא רלוונטי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

ובשכונה ההיא, אם זו עיר קטנה, אם בעיר תהיה תחלואה והתפרצות, אז באותו מקום כן נסגור את הפילטיס ואת הסטודיואים ואת חדר הכושר, אבל אתם לא יכולים לבוא לבקש מאיתנו – את יודעת מה, גברתי? במעלית יותר מסוכן. אני לא עולה במעליות אפילו אם אני צריך לעלות שמונה קומות, הרבה יותר מסוכן במעלית, כולם נושמים אחד על השני, גם כשיוצאים ואני נכנס לבד עדיין אני נושם ונוגע במה שאחרים עשו. ואוטובוס עוד יותר חמור. שלחו לי כמה תמונות של התו הסגול, ההשקעה של בעלי חדרי הכושר בזה שהם עשו מחיצות, יותר טוב מהדברים האלה, בין מכשיר למכשיר. תבואו תגידו מכשיר כן מכשיר לא, הם יכולים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה כבר מכשיר כן מכשיר לא, אפילו מכשיר כן שניים לא.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

כשהייתי קטן, גברתי, לא היו בתי ספר אז אנחנו הלכנו לבית ספר במשמרות, משמרת א', משמרת ב'.

קריאה:

גם זה כבר יש.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

גם זה כבר יש. יש להם רישום מדויק, הם בודקים חום. תביני, אנחנו לא יכולים ולא נצביע נגד הסגירה - - -

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא, לא נצביע בעד סגירה.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

כן, בעד הסגירה, נצביע הפוך. אנחנו נצביע בעד פתיחת חדרי הכושר, שאני אהיה ברור, והפילטיס. תבואו איתנו, תקבעו מתווה, תגידו מה אנחנו יכולים לעשות. באמת תלכו איתנו יד ביד ואני אומר לך, זה פשוט יפגע בנו. אני אפילו לא מסתכל על הצד הכלכלי, אני מסתכל על המתאמנים, אני מסתכל על הציבור הישראלי, אני מבין שאפשר גם לעשות בחוץ, אני לא עושה בחוץ, אשתי הורגת אותי ויש לי בעיה, נו, מה אני יכול לעשות? אני מבקש מכם בואו תגידו לנו איך לפתוח, איך לסגור אנחנו יודעים לבד.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

נכון, זה בדיוק מה שאני רציתי להגיד.

אמיליה אניס:

אילו זה היה כל כך פשוט אז מקומות כמו ניו יורק היו פותחים כבר ובכל זאת זה עדיין סגור.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

ניו יורק היא לא דוגמה.

אמיליה אניס:

אתם יודעים שבספרד, בברצלונה, עדיין סגור. זאת אומרת זה לא כל כך פשוט.

קריאה:

אבל בניו יורק הם פתוחים.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אמיליה, הרבה נתונים, אגב, שאת מקבלת הם לא באמת נכונים. אנחנו הולכים ובודקים אותם אחרי הוועדה. אני לא יודע מי מסמס לך או מי נותן לך את הנתונים, אבל הם לא באמת נכונים.

אמיליה אניס:

אני יכולה להראות לך. אני מוכרחה להגיד לך - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

לא, אני לא בא בטענות אליך.

אמיליה אניס:

זה כמו ששאלו אותי לגבי הנתונים ואני הסברתי בדיוק לגבי הנתונים ולמה יום אחד זה ככה ויום אחרי זה לא בדיוק. אני גם רוצה להסביר לגבי מה שאני אומרת, קודם כל יש דינמיות, מה שאני אומרת לך עכשיו יכול להיות שזה ישתנה, אין מה לעשות. אני תמיד אומרת למתי זה מעודכן.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

גם אצלנו, זה היה סגור, לא ראינו תוצאות, אז עכשיו אפשר לפתוח. זה בדיוק המצב שאצלנו.

אמיליה אניס:

אז אני יכולה להגיד לך רשימה כזאת - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אם ראינו שלא הייתה השפעה על התחלואה והוכחנו את זה היום - - -

אמיליה אניס:

תקשיב, לפני שבאתי היום אני אתמול גם הסתכלתי איפה זה פתוח ואני מסכימה איתך שיש הרבה מקומות שזה פתוח, לצערי המצב האפידמיולוגי אצלנו הוא לא כמו אצלם.

קריאה:

אבל הכול נופל עלינו?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

אבל אנחנו באמת בקו ישר, אנחנו לא רואים שדווקא חדרי הכושר - - -

אמיליה אניס:

איך אנחנו בקו ישר? במה?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

שדווקא חדרי הכושר הם שהשפיעו, שזה הגורם המשפיע על התחלואה בארץ. ענף הכושר, סליחה, כל ענף הכושר.

אמיליה אניס:

לא אמרתי שהם הגורם היחיד שהשפיע, כי זה לא יהיה נכון, אבל הם בהחלט אחד הגורמים שמשפיעים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

גברתי, יש לי הערה מאוד חשובה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

קדימה, רק אל תמחזרו את השיח, אני נותנת לכם כי אני מנסה לעבד פשוט את כל המידע שיש כאן ואני עדיין רוצה לקבל התייחסות לסקר הסרולוגי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אני רוצה לדבר עם ד"ר אמיליה ולהסביר, ואנחנו גם מדברים לציבור, תקשיבו, לא צריך להתייחס לאזרחי ישראל כמו לאהבלים, הם לא סתומים ולא מטומטמים ולא מטומטמות, הכול בסדר. אם בן אדם גר בעיר מסוימת, לצורך הדוגמה ירושלים, בשכונה מסוימת שהוא יודע שיש שם אחוז הדבקה, כי אנחנו יודעים, אנחנו גרים בקהילה, ויש לו שם חדר כושר, אז בן אדם יעשה את החשבון שלו, ללכת או לא ללכת.

קריאה:

לא, גם אני מוכן לסגור.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מלחמות לא מנצחים עם הצבא, זה כלי, מי שמנצח מלחמות זה עם. אם כבר אנחנו הולכים לדוגמאות כאלה. אם העם יבין את הלוגיקה, אם אנחנו נסביר לאנשים, אנשים יהיו שותפים לכל ההגבלות האלה, לכל השיח הזה, גם נאמין שהם ברי דעה והם לא סתומים, אז אנחנו ננצח. כשממשלה, אני לא מדברת עליך באופן אישי, כשאת מקבלת החלטות שרירותיות בלי היגיון - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, זה לא היא מקבלת את החלטות, תפסיקו להפנות אליה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא היא. לא, אני אמרתי את זה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

משרד הבריאות.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אמרתי, כשאנחנו, הממשלה מקבלת החלטות בצורה כזאת תהיה התנגדות טבעית. זהו, זה המצב. זאת אומרת תפרסמו נתונים לגבי שכונות, אותו בעל עסק, הוא לא רוצה להסתכן, אם הוא יודע שיש לו התפרצות בשכונה, איפה שהוא נמצא, הוא יחשוב פעמיים אם לפתוח, איך לנהל את העסק הזה. תראו בציבור ובבעלי העסקים שותפים כי אחרת הסגירות השרירותיות האלה, זה פשוט לא יעבוד.

את יודעת, כל מה שאת עושה בכוח תמיד הציבור מוצאים דרך איך לעקוף. תבינו את זה, זו המציאות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אוקיי. תודה רבה, חברת הכנסת מלינובסקי. אפשר לקבל התייחסות לסקר הסרולוגי, בבקשה?

אמיליה אניס:

ברור. מה שאנחנו עושים זה סיקור לאומי של כ-75,000 איש שהמטרה שלו זה לקבל תמונה מייצגת לגבי שיעור הימצאות הנוגדנים לקורונה בקרב האוכלוסייה. הסיקור הזה מתבצע על ידי כל ארבע הקופות והמטרה שלו היא להעריך את היקף התחלואה באוכלוסייה כולל מקרים שלא אובחנו מכל סיבה שהיא בזמן אמת, למשל מישהו שהיה א-תסמיני ולא פנה לרופא, או מישהו שהיו לו תסמינים ולא פנה בזמן אמת לרופא ומצבים נוספים. הסיקור הזה כולל התייחסות לקבוצות גיל שונות, למיקום גיאוגרפי, למצב סוציאקונומי, לגודל ולאופי היישוב באמת כדי שנוכל לקבל תמונה עד כמה שיותר טובה לגבי המצב בכלל האוכלוסייה.

למרות שאנחנו התחלנו את זה לפני כשבועיים אנחנו כבר הגענו לכמחצית מכמות הנדגמים שאנחנו מתכננים. כל נדגם ממלא גם שאלון קצר. בנוסף לבדיקת הדם שאנחנו לוקחים לו הוא גם ממלא שאלון קצר שיש שם פרטים רלוונטיים, למשל האם הוא אובחן כחולה קורונה בעבר, האם היה בחו"ל, האם היו לו תסמינים, האם היה בבידוד, כל דבר שהוא רלוונטי מבחינתנו בבואנו לנתח אחר כך את הנתונים. התוצאות האלה מועברות למשרד הבריאות ואנחנו עובדים על העיבוד שלהן.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זאת אומרת שעד היום היו כ-35,000 שנדגמו. כי הסקר מדבר על 70,000.

אמיליה אניס:

סדר גודל. כ-75,000, אנחנו 35,000.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

מה התוצאות שיש עד עכשיו? כי ראיתי שהן פורסמו הבוקר.

אמיליה אניס:

אני לא יודעת מי פרסם את התוצאות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

זה שלכם.

אמיליה אניס:

אוקיי, אבל אני, לצערי, כרגע לא יכולה לבוא ולהגיד לכם מה התוצאות, וזה לא כי אינני רוצה, אלא משום שזה לא יהיה נכון ואני אסביר מדוע. למשל יכול להיות שעד עכשיו נדגמו יותר אנשים מגיל מסוים מאשר האחוז המתוכנן שלהם בגודל המדגם, או נדגמו יותר מיישובים מסוימים מאשר היה מתוכנן על פי כלל המדגם, ואז מה שאני אציג לכם אלה יהיו נתונים שהם מוטים ולא נכונים. אז, בבקשה, עוד קצת סבלנות - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הם לא מוטים, הם נתונים - - -

אמיליה אניס:

לא, אם הם לא מייצגים את מה שהם אמורים לייצג בסופו של דבר אז יש כאן הטיה. לכן אנחנו כבר באמת התקדמנו, ברגע שאנחנו נסיים את המדגם אנחנו בוודאי נפרסם את כל הנתונים שהם נתונים מאוד מאוד חשובים, כמו שכולנו מסכימים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

יש לי שאלה, כתוב כאן שהמחקר כבר הסתיים על ה-70,000. הערכה ראשונית דיברה על 50,000 בני אדם - - -

אמיליה אניס:

אני יכולה להתייחס רק לעובדות שאני יודעת אותן, שאני מכירה אותן, אני לא יכולה להתייחס למה שפורסם, אני לא יודעת מי פרסם. אני אומרת לך באחריות שאנחנו דגמנו כרגע רק כמחצית מהנדגמים המתוכננים.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מאיפה הפרסום הזה, יפעת?

אמיליה אניס:

אני לא יודעת מי פרסם.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

מי פרסם את זה?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תקשיבו, מטריד אותי ממש, ממש אבל, ככל שאנחנו מתקדמים בדיונים שאי אפשר לשים כל הזמן את הדאטה על השולחן, שהיא תמיד מאוד מעורפלת, וזה לא משנה, ואני אלך איתך שנניח שמדובר שחצי שנדגמו, אז או שיש פה דיסאינפורמציה, או שמישהו לא נותן את כל התמונה. אני לא מכוונת אליך, אני מדברת גם על מה שאת מקבלת מבחינת האינפורמציות והנתונים השונים. הכי הכי חמור בעיניי זה שאנחנו כל הזמן לא יכולים כביכול להסתמך גם על מה שיש כי אולי זה לא ייתן תמונה מלאה, למה? כי זה אולי יתמוך בעצם באיזה שהיא עמדה שהייתה מאוד מאוד מובהקת כאן.

ולמה אני אומרת את זה? כי בסוף אם זאת תמונת המצב שבינינו מסתובבים כ-200,000 אנשים, ואני לוקחת את ההתייחסות הפחות מחמירה, כי הם דיברו על בין 200,000 ל-300,000, אם יש פה 200,000 אנשים שמסתובבים שיש להם את הנוגדנים זה אומר שאנחנו נמצאים באירוע שהוא קצת שונה ממה שאנחנו עכשיו והמחירים שאנחנו משלמים עליו מבחינה חברתית וכלכלית הם עצומים בכמה מונים מאשר האירוע הבריאותי עצמו, שהוא חמור. הוא חמור, ואני אגיד את זה כל הזמן ותגידו שאני חוזרת על עצמי, ודווקא כאן אני מרשה לכולם לחזור על זה כל הזמן, אנחנו באירוע חמור בריאותי, יש כאן מגפה, אנחנו חייבים להילחם בה, אנחנו חייבים להישמע להנחיות. ואני לא אומרת את זה מן הפה ולחוץ ואני אמשיך להגיד את זה בכל מקום שרק אוכל, אבל עדיין, כשאנחנו שמים את זה בפרופורציה אל מול המחירים הנוספים שאנחנו משלמים התחושה שלי היא שאנחנו לא מצאנו את הדרך הנכונה להתמודד עם כל המשברים שיש לנו כאן על השולחן.

אז הערה למשרד הבריאות, תנסו להיות יותר שקופים עם הנתונים, זה גם ייצר יותר אמון, נוכל לקבל החלטות שהן יותר נכונות. בתחושה שלי כרגע אנחנו לוט בערפל, אנחנו מקבלים החלטה רק על סמך מה שיש לנו ויכול להיות שיש – אגב יכול להיות שיש נתונים שהם יותר חמורים והיו גורמים לנו לקבל החלטות אחרות ואנחנו לא יודעים אותם.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

נכון, על התאבדויות. אני ביקשתי בדיון הקודם מידע על התאבדויות ועל תרופות לדיכאון.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני לא באמת יודעת מה קורה כאן.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

אבל את יכולה לספר על הסקר הזה?

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

התאבדויות, אובדנות, ביחס לשנה הקודמת, כמה מקרי אובדנות היו וכמה מרשמים לתרופות נגד דיכאון. אלה נתונים שביקשנו. גם זה ייתן לנו מידע.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ער"ן פרסמו נתונים ויש עלייה והיא מאוד משמעותית.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

70 ניסיונות התאבדות לעומת - - - בתקופה הקודמת.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

טוב, אני אומר לכם מה אני מציעה ואני מבקשת מכולם לכבד את בקשת הוועדה. שמענו פה הרבה מאוד דברים נוספים גם על מה ששמענו בעבר ואנחנו נמצאים בסיטואציה שאנחנו באמת צריכים לקבל בצורה אחראית ושקולה את ההחלטה הנכונה עבור כולם וכשאנחנו אמרנו שאנחנו נהיה מקצועיים ואחראים אני התכוונתי שאנחנו נעשה את זה בכל שלב, גם בשלבים שזה פחות נוח, לצורך העניין. לכן אני ארצה שאנחנו נצא רגע להתייחס, אנחנו חברי הוועדה, נצא להפסקה של רבע שעה ואני כן רוצה לנסות אולי להגיע בכל זאת לאיזה שהיא הסכמה. אני אשמח מאוד אם אתם תעשו את זה גם מול המשרד, של בניית מתווה מתאים ונכון לחדרי הכושר, לסטודיואים, לכל החוגים, של מחול ופילטיס ויוגה וכל מה שנכנס תחת המטרייה הגדולה הזאת שבסופו של דבר לא הבאתם חלוקה לפי תת ענפים, ואנחנו נחזור לכאן בעוד רבע שעה ונחליט כיצד אנחנו מצביעים.

נינא כהן קרן:

הערה קטנה לגבי חלוקה כי זה נאמר בדיון שעבר על הסטודיו, שיש החרגה של הפעילויות שמוסדרות בצו בריאות העם (הגבלת מוסדות חינוך) ולכן חוגים לילדים יכולים לפעול לפי התנאים שם.

נירה לאמעי רכלבסקי:

אם הם בתוך בית ספר.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

הם יכולים לפעול?

נינא כהן קרן:

לא, גם אם זה חוגים - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חוגים לילדים היום כבר יכולים לפעול?

נינא כהן קרן:

יש הגבלות על חוגים של גילאי ה' ומעלה, אם אני לא טועה - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

כיתה ה' זה לא ילדים?

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

אני מבקש גם שתתקיים התייעצות בעניין הסגירה בסופי השבוע ביישובים הערביים.

מרב מיכאלי (העבודה):

זה נכון גם לגבי מחול?

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

לא.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו הולכים לדבר על כל מה שעלה כאן בדיון, אני מבקשת לצאת להתייעצות של רבע שעה. לצערי הרב אין פה חברים מהקואליציה.

מרב מיכאלי (העבודה):

אנחנו צריכים לפטור את החוגים של המחול וההתעמלות לילדות וילדים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מכריזה על רבע שעה הפסקה, אנחנו נשוב.

(הישיבה נפסקה בשעה 12:15 ונתחדשה בשעה 12:45).

נירה לאמעני רכלבסקי:

--- כי כרגע ירדו להם עבירות על הפרה. כמובן זה יחזור לקדמותו ביחד עם החזרת הפעולה שלהם.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה על ההערה. חברת הכנסת מלינובסקי, את ביקשת לומר מספר מילים, בבקשה.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

כן, ברשותך, גברתי יושבת הראש, אנחנו חברי הוועדה ישבנו פה באמת שעות רבות, בכל כוחנו, הפעלנו בשום שכל את כל הכישרונות שלנו, אנחנו מבינים את ההשלכות הבריאותיות, הכלכליות, הפסיכולוגיות, החברתיות של כל צעד וצעד שלנו, חשפנו פה, באמת, אני חושבת שזה מוסכם על כל חברי הוועדה, את ההתנהלות הבעייתית של הממשלה בדרך קבלת החלטות. אני פונה לממשלת ישראל ואני מבקשת מכם, תקבלו החלטות בשום שכל. הכנסת היא לא אויב, אנחנו עובדים ביחד, המטרות שלנו משותפות, אבל לא צריך לפחד מביקורת, לא צריך לפחד מהפיקוח, בזה אנחנו מחזירים את האמון לציבור.

אני יודעת שאתמול עבר החוק הגדול של הקורונה שבצורה כזו או אחרת לקח את הסמכויות מוועדות הקורונה. אני יודעת שבממשלה מאוד מאוד לא אהבו את העבודה שלנו, דווקא במקום לראות את זה בזווית החיובית, כשיתוף פעולה, איכשהו מאוד היה קשה להם עם הביקורת ועם השאלות שלנו. אני חושבת שזו בדיוק עבודתנו, זה תפקידנו ובשביל זה אנחנו יושבים פה ובשביל זה אנחנו מקבלים משכורת ואני מקווה מאוד שאנחנו בוועדת הקורונה נמשיך לפעול.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

בוודאי.

יוליה מלינובסקי (ישראל ביתנו):

ואני יודעת שאנחנו כוועדה החזרנו את אמון הציבור. אני יודעת שצופים בנו, שומעים אותנו, רואים אותנו ובאמת אזרחי ישראל פתאום מבינים שיש פלטפורמה שכן שואלים שאלות ודורשים תשובות וזה הכי חשוב.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חברת הכנסת מלינובסקי.

מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם):

תודה רבה, גברתי. אני חושב שהוועדה הזו, לאחר באמת עשרות שעות, אולי מאות שעות, של עבודה מאומצת, מסודרת, מלווה במחקרים ובהצעות של אנשי מקצוע מן השורה הראשונה בראשותך, הרשי לי גם לתת לך כאן בהחלט שאפו ענק, מצאה את האיזונים הנדרשים, אני חושב שזו המילה הנכונה, בין הבריאות, התחלואה, לבין הכלכלה, איך למנוע קריסה של ענפים שלמים במשק ומאידך לשמור על בריאות הציבור. הייתה לנו פה אחריות ממש בלתי רגילה.

אני פונה לציבור הישראלי, עבדנו עבורכם, עבדנו עבורכם, תעזרו לנו לשמור על ההוראות כדי שאותם ענפים שהצלחנו לפתוח כלכלית ימשיכו לעבוד, אם זה מסעדות, אם זה בריכות, אם זה, תיכף תשמעו על מה הצבענו עכשיו, בבקשה שתפו פעולה עם ההוראות הבריאותיות כדי שהמשק הישראלי ימשיך להיות חזק, פועל. האיזונים שהגענו אליהם הם איזונים מצוינים. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חבר הכנסת מיקי לוי. חבר הכנסת ג'אבר, בבקשה.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

טוב, אני לא רוצה להישמע כמי עושה הספד לוועדה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, אנחנו ממש לא במסיבת סיום, חברים, יש הרבה עבודה לפנינו.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

ממש לא. הוועדה הזאת זו ועדה שעבדה באופן מקצועי, באופן מצוין, אני חושב שאנחנו, למרות הניסיון למשוך את השטיח מתחת לרגליים שלנו נמשיך לעבוד ונמשיך לבקר את עבודת הממשלה והחלטותיה.

לגבי הנושאים הספציפיים, אני חושב שאנחנו כאן חייבים להגיד לממשלה באופן הברור ביותר שביישובים הערביים בשבוע הקרוב אנחנו חוגגים את חג הקורבן, אל אדחא, ולכן אנחנו מבקשים באמת להחריג את היישובים הערביים במיוחד כדי לאפשר לאנשים להתכונן לחג. זו דרישה, לדעתי, מאוד מאוד נורמלית ואי אפשר שנעשה דין נצרת כדין תל אביב, למשל. תודה רבה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה, חבר הכנסת ג'אבר עסאקלה. חבר הכנסת יואל רזבוזוב, בבקשה.

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

תודה. אחרי באמת שעות אינסופיות של דיונים כאן בוועדה אנחנו הוכחנו גם שאנחנו לא חותמת גומי, שהוועדה הזאת באמת יודעת לנהוג באחריות, אחריות מלאה, עם באמת החלטות קשות. שמענו את כל הצדדים באחריות. כמו שאמרתי, אנחנו צריכים להגן על הציבור גם ברמה הבריאותית, אך גם ברמה הכלכלית וקיבלנו פה את ההחלטות עם איזונים מאוד מאוד עדינים וככה צריכה לנהוג גם הממשלה. מה שהממשלה לא עושה אנחנו עושים כאן בוועדה. כך צריכה גם להתנהג דמוקרטיה, שהוועדה בכנסת שיש לה באמת את היכולות תפקח על הפעולות הלא נכונות או השגויות של הממשלה. אני חושב שהן כן שגויות, אני חושב שרוב הממשלה יודעים את זה. בסופו של דבר, כמו שאמרתי, אנחנו כאן הגוף השפוי היחיד שנשאר בכל המנגנון הזה - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא, בוא, יש עוד הרבה אנשים - - -

יואל רזבוזוב (יש עתיד-תל"ם):

- - שנותן לאנשים תשובות, שנותן לאנשים איזה שהיא תקווה שיש אנשים שבאמת דואגים להם. ואני באמת שמח שכולנו כאן התנהגנו באחריות, באמת תודה לכולם. אני מקווה מאוד שנמשיך לפעול הלאה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה רבה. חברת הכנסת מרב מיכאלי.

מרב מיכאלי (העבודה):

תודה, גברתי. אני שומעת את הדברים של חבריי וחברתי פה וזה ממש מרגיש כמו מסיבת פרידה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

ממש לא, תיכף אני אומר על זה כמה דברים.

מרב מיכאלי (העבודה):

זה מאוד מתסכל ואני רוצה להגיד שהוועדה, קודם כל כל הכבוד לך, חיזוק ידיים לך, אני חושבת שהובלת פה דיונים שהם באמת היו כל כך ענייניים וכל כך בגובה העיניים, והצפייה, אנחנו רואות ורואים את זה, הרי הצפייה בדיוני הוועדה, זה הפך להיות ממש אחד הדברים הנצפים ביותר, ובצדק, משום שזה המקום היחידי בתוך כל כאוס הקורונה שבו התקיים דיון שגם התקיים לא בצעקות, אלא בדיון באמת. גם נשמעו דברים, גם אם הם סותרים, גם אם הם לא עקביים, אבל נשמעו הרבה נתונים, ניתן פתחון פה וניתנה במה להרבה מאוד גורמים שבדרך כלל לא מקבלים את הבמה, וכן, שמענו הרבה מאוד זוויות וחוויות חיים של אנשים.

עכשיו, זה מה שצריך להיות הרגיל, זה לא אמור להיות כל כך יוצא דופן, זו אמורה להיות ההתנהלות הרגילה בכנסת ומול ממשלה. עכשיו, החוצפה הלא תיאמן של הממשלה הזאת, של נתניהו-גנץ, פשוט להוציא את ועדת הקורונה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אל תיכנסו לזה.

מרב מיכאלי (העבודה):

- - שעשתה את העבודה הזאת, מחוק הקורונה הגדול בשביל שלא יגיעו אלינו הצווים החדשים ולא נוכל לנהל את הדיונים האלה היא, כאמור, שערורייה. זאת פגיעה עמוקה מאוד, פשוט, בזכות של הציבור לקבל את מה שמגיע לה ולו, מהממשלה, מהכנסת, מהמדינה הזו. זאת פשוט באמת פגיעה אנושה ובלתי סבירה בעליל.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

חברים, לא כל הוועדות מחוקקות.

מרב מיכאלי (העבודה):

לא, הכול בסדר, אנחנו לא –הדברים התקיימו מול הממשלה. לצערי, למרות הניסיונות שלנו ושלך להתנהל מול הממשלה בצורה עניינית ובצורה מקצועית הם כל הזמן לקחו את זה למקום הלעומתי ולמקום המתנגש ולכן אנחנו נמצאות ונמצאים כאן.

אני רוצה להגיד לסיום, אחת, אני מאוד מאוד מקווה שכמה שיותר מהר ייפתחו כמה שיותר אזורים וסקטורים בהגבלות, מתוך זהירות, אבל כמה שיותר, משום שמרקם חיים חייב להתקיים. זה אינטרס לבריאות הציבור, לכלכלה הישראלית, להמשך החיים כאן הנורמליים ונורמליות היא דבר מאוד חשוב על כל אי הנורמליות הכרוכות בה.

דבר שני, אני רוצה להגיד כאן את מה שלא בסמכותנו, לפרוטוקול, אחת, זה להוסיף את אולמות המופעים הגדולים ששוב נסגרו. חבל, במקום של 2,300 איש להושיב 500 אישה ואיש ברווחים של שורה וברוחים של שני כיסאות בין זוגות, אני לא מבינה למה לא עושים את זה. זה, שוב, עוד פגיעה מתגלגלת ומתמשכת. ודבר אחרון, הפיצוי הכספי. זה שעדיין אין פיצוי סגור לאולמות, לזוגות, למגזר התרבות, חברות וחברים, עולם התרבות כולו מרוסק על הרצפה, מרוסק.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון, הוא חייב לקבל במה.

מרב מיכאלי (העבודה):

אנחנו דיברנו פה על חדרי הכושר שלא - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אנחנו נעשה את זה בדיונים הקרובים, מרב.

מרב מיכאלי (העבודה):

בדיוק, יש למה לצפות. אז כאמור, הבה נצביע, נפתח מה שאפשר לפתוח בהקדם ונתקדם בחיים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

תודה. אז ראשית אני רוצה להתייחס לדברי חבריי ואני אומרת את זה גם למי ששומע, ממש לא למהר להספיד את הוועדה. אני מזכירה לכולם שכשהתחלנו את הוועדה זה לא היה ישר לחקיקה, קיימנו כאן דיונים מאוד מאוד מהותיים. אנחנו נמשיך לעסוק בליבת החיים של האנשים לצד הקורונה או בצל הקורונה, אנחנו נמשיך לשאול את השאלות הקשות, אנחנו נמשיך להביא את משרדי הממשלה לכאן כדי לתת דין וחשבון לאזרחים ואנחנו נפקח על עבודת הממשלה כפי שנדרש מאיתנו ככנסת, עם צווים ובלי צווים. אני מזכירה לכם שיש עוד חקיקה חוץ מצווי הממשלה, שגם היא מיועדת להגיע לכאן, ואנחנו בהחלט נמשיך לעשות את עבודתנו כפי שעשינו אותה עד היום, במקצועיות, באחריות ובצורה עניינית.

נירה לאמעני רכלבסקי:

כרגע החוק שלנו בתוקף, צריך לציין.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

נכון, והחוק שלנו גם עדיין בתוקף.

נירה לאמעני רכלבסקי:

החוק שלנו בתוקף אפילו עד ה-10 באוגוסט או קצת יותר. אמנם יש איזה שהיא אופציה לקצר אותו אם יביאו תקנות כאלה - - -

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

לא משנה, אנחנו עדיין בתוקף ואנחנו גם, שוב, לא פועלים רק מתוקף הצו הזה או החוק הזה, לוועדה יש תפקיד מאוד מאוד משמעותי, דווקא ובמיוחד בתקופה הזו ואנחנו נמשיך לעשות אותו.

אני רוצה להסביר רגע על ההצבעה לפני שאנחנו עוברים טכנית להצבעה. מה שאנחנו החלטנו זה להחריג את האטרקציות התיירותיות, את הרכבל, את המוזיאון וחללי התצוגה, את גני החיות - - -

נירה לאמעי רכלבסקי:

למעט מתקנים.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני אומר אחר כך את הכול כשאנחנו נצטרך להצביע, את כל המגבלות האלה של סוף השבוע אנחנו בעצם נחריג ונאפשר את פתיחתם. אני מוכרחה לומר שמשרד הבריאות בעצמו ביקש גם כן להתייחס לנושא של המוזיאונים וביקש את ההחרגה שלהם, כך שגם ברמה הזו יש לנו את התמיכה וההבנה שחשוב שזה יקרה.

לגבי חדרי הכושר אנחנו מגבילים את הצו, או לצורך העניין מאפשרים את פתיחתם ביום ראשון בבוקר, בשעה שש בבוקר, מתוך כוונה לתת את הממשלה את הזמן לגבש מתווה לפתיחה שיוכל לענות גם על הצורך וההגנה על הציבור מבחינה בריאותית ולצד זה להמשיך לתת לענף לפעול ולקיים בעצם את פרנסתו.

נירה לאמעי רכלבסקי:

וכמובן יחד עם זה תחזור העבירה הפלילית שהייתה קיימת וכרגע בוטלה ברגע שאסרו את הפעילות.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

כן, את ציינת את זה בהתחלה. אני רק נתתי את הקונספט כדי שיבינו על מה אנחנו מצביעים כי עכשיו אנחנו נעשה את זה בצורה המשפטית ואתם תראו את כל מה שנכנס בעצם בתוך ההצבעה.

אז אני מבקשת להצביע על הצו תוך החרגה של סעיף קטן (11) רכבל, סעיף קטן (10) אטרקציה תיירותית, סעיף קטן (8) מוזיאון וחללי תצוגה, למעט מתקנים ומוצגים שניתן לגעת בהם ומיועדים לילדים, אלה יישארו אסורים, סעיף קטן (6) גן חיות, ספארי, פינת חי, ואנחנו מחריגים את סעיף (ג) איסור הפעלה גורף על חדרי כושר לרבות מקום המשמש לפעילות ספורט או מחול ובכלל זה סטודיו תוך החרגת ספורטאי תחרותי, זה בסוגריים סעיף 1(3)(א), סעיף 1(ב)(2). אנחנו בעצם מצביעים על הצו תוך החרגה של כל מה שאמרתי כשחדרי הכושר, ההחרגה שלהם או הפתיחה שלהם תתאפשר בשש בבוקר ביום ראשון.

ג'אבר עסאקלה (הרשימה המשותפת):

מה עם מסחר?

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני תיכף אתייחס, כי זה לא בהצבעה.

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

שישה בעד. מי נגד? אין נגד. מי נמנע? אין נמנעים.

הצבעה

בעד – 6

נגד – אין

נמנעים – אין

אושר

היו"ר יפעת שאשא ביטון:

אני מבקשת מהממשלה לדון בישיבה שצפויה היום בכל הנושא של מסחר בסופי שבוע, חנויות, קניונים, שווקים קמעונאיים תוך התייחסות לקניונים סגורים אל מול קניונים או מתחמים פתוחים,

בעיקר בחברה הערבית, כדי לאפשר לאזרחים שם, שיש להם חג בעוד שבוע, לפרוס את הקניות שלהם על פני כל הימים האלה ולא לייצר איזה שהוא צוואר בקבוק בימות השבוע. אנחנו נשמח מאוד אם הממשלה תתייחס גם לנקודה הזו.

והכי הכי חשוב, אני רוצה להזכיר לכולם גם בסוף הדיון הזה, אנחנו במגפה, אנחנו במצב חירום, יש אחריות מאוד מאוד גדולה על הכתפיים של כולנו, לא בכדי אנחנו קיימנו כאן שעות של דיונים כדי לקבל באמת את ההחלטה הנכונה עבור הציבור, גם בריאותית, אבל גם כלכלית חברתית, ולכן אני פונה אליכם באמת מדם ליבי, תשמרו על ההנחיות, על כללי הריחוק החברתי, תעטו מסכות, תיקחו אתם את האחריות האישית שלכם. אני אומרת לכם בכנות, אתם המפתח להצלחה שלנו בהתמודדות עם הנגיף ורק איתכם אנחנו נוכל באמת לנצח אותו. אז תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:00.

נספח ע/18

**נייר העמדה מטעם העותר 1 מיום
30.6.2020**

30.06.2020

הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת

שעה), התש"ף-2020

נייר עמדה

מבוא

1. אנו מבקשים להציג להלן, ובאופן מפורט, את עמדתנו המשפטית המתנגדת להצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: **הצעת חוק הקורונה**). תזכיר החוק המקורי אשר פורסם על ידי משרד המשפטים ביום 28.05.2020 ביקש להניח את התשתית הנורמטיבית להסדרת תגובת הרשויות להתפשטות נגיף הקורונה החדש במדינה על ידי הענקת סמכויות מיוחדות לממשלה להטיל מגבלות שיהא בהן כדי לצמצם את היקף התחלואה. ביום 07.06.2020, אישרה הממשלה באופן עקרוני את טיוטת החוק.¹ נוסח מתוקן שלה הונח על שולחן הכנסת ביום 09.06.2020 וביום 15.06.2020 היא עברה את הקריאה הראשונה במליאת הכנסת.
2. הצעת החוק מבקשת לקבוע בחקיקה ראשית מסגרת למשטר חירום מיוחד לצורך ההתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה החדש ולשם כך היא מסמיכה את הממשלה לנקוט באמצעים שונים, שעד לשלב זה יושמו באמצעות התקנת תקנות שעת חירום (להלן: **תקש"ח**). על אף שמדובר בהתפתחות חיובית של מעורבות הרשות המחוקקת בקביעת ההסדרים להתמודדות עם התפשטות הנגיף, הצעת החוק לוקה בפגמים חוקתיים רבים באופן שהופך אותה להסדר קוסמטי בלבד, המהווה תמונת ראי כמעט מושלמת למצב שהתקיים בהסדרים הקודמים שקבעה הממשלה.
3. יש לציין כי הצעת חוק זו באה בעקבות העתירה אשר הגיש מרכז **עדאלה**² שכעת היא בפני הרכב מורחב בבג"ץ, ואשר הוצא בעניינה צו על תנאי. בעתירה זו נטען, בין היתר, כי הממשלה לא הייתה מוסמכת לפעול בדרך של התקנת תקש"ח, וכי הכנסת היא זו שאמונה להסדיר את הסמכויות לצורך הטיפול במצב החירום שנגרם מהנגיף.
4. עיקרו של דבר הוא כי, הסמכת הרשות המבצעת בהצעת החוק להכריז על מצב חירום חוטאת לאמות המידה החוקתיות ופוגעת בעיקרון הפרדת הרשויות ושלטון החוק באופן שהדין אינו סובלם ותוך הפרה של האמור בסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה. בנוסף, בהינתן היקף הסמכויות המוענקות לרשות המבצעת, הכרוכות בהן הגבלות מרחיקות לכת על זכויות וחירויות הפרט, ולנוכח החובה כי הסדרים ראשוניים ייקבעו על ידי הרשות המחוקקת, מן הדין הוא כי הצעת החוק תקבע אמות מידה ברורות לשימוש בהן, וזאת תוך אימוץ מבחני הסתברות ראויים ביחס לאמצעים השונים שיינקטו וכן על ידי

¹ החלטה 66 של הממשלה ה-35 "טיטת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה" (07.06.2020).

² בג"ץ 2399/20 **עדאלה** – **המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' ראש הממשלה**, בנימין נתניהו (הוגשה ביום 05.04.2020) (להלן: **עתירת עדאלה**)

יצירת יחס הולם בין סוג האמצעי שיעשה בו שימוש למידת הסכנה הנשקפת באותה עת מהתפשטות הנגיף. עוד נבקש להראות כי ההצעה משעה חוקים בדבר פיקוח פרלמנטרי כאשר השעייה זו אינה מתיישבת עם תכלית הצעת החוק במיוחד בכל הקשור לענישה ואכיפה.

עקרונות היסוד שאמורים להנחות את הדין בהצעת החוק

5. **העיקרון הראשון** שצריך להנחות את הדין בהצעת החוק הוא כי המסגרת הנורמטיבית המסדירה את סמכויות הרשויות בעת חירום היא זו הקבועה בסעיפים 38-39 לחוק יסוד: הממשלה, וזאת בנוסף לסעיף 12 שבחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו המציב מגבלות מהותיות ביחס למידת הפגיעה בזכויות היסוד גם בשעת חירום.

6. נקודת המוצא, על פי המסגרת הנורמטיבית המצוינת לעיל, היא כי הכנסת היא הרשות השלטונית שרשאית להכריז על מצב חירום (סעיף 38(א)). ברגע שניתנה הכרזה על מצב חירום כדין בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 38 הנ"ל, נכנס לתוקף סעיף 39 שמסדיר את הסמכות להתקין תקנות שעת חירום מכוח ההכרזה, ואת מגבלותיה. ארבע מגבלות מהותיות נקבעו ביחס לסמכותה של הממשלה לפי סעיף 39 להתקין תקש"ח. הראשונה קובעת כי "אין בכוחן של תקנות שעת חירום למנוע פניה לערכאות, לקבוע ענישה למפרע או להתיר פגיעה בכבוד האדם"; השנייה קובעת כי "לא יותקנו תקנות שעת חירום ולא יופעלו מכוחן הסדרים, אמצעים וסמכויות, אלא במידה שמצב החירום מחייב זאת"; המגבלה השלישית היא מגבלה במישור הזמן: תוקפן של התקנות שמתקינה הממשלה יפקע לאחר שלושה חודשים ואין היא רשאית להאריך את תוקפן מחדש; והרביעית היא מכוח סעיף 12 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו שקובע כי התקש"ח לא יגבילו זכויות אדם אלא לתכלית ראויה ולתקופה ובמידה שלא יעלו על הנדרש.

7. **העקרון השני** עניינו בתכלית הצעת החוק והוא נוגע לנושא הדחיפות (urgency). בהתאם להודעת פרקליטות המדינה והודעת הכנסת שהוגשו בפני בג"ץ בעתירת **עדאלה** צוין כי הצעת החוק נועדה להסמיך את הממשלה לטפל אך ורק בעניינים דחופים, דינאמיים ולא צפויים. לפיכך, כל נושא שאינו נופל בגדר תכלית זו, חייב להיות מחוץ להסדרה בהצעת חוק.

8. **העקרון השלישי** מחייב כי תיכללנה בהצעת החוק אמות מידה להפעלת הסמכות על ידי הרשות המבצעת בנושא המחייב תגובה דחופה. לעניין זה רלבנטיות במיוחד הקביעות בפסק הדין בעניין **איכוני השב"כ**³. התנאי הראשון שנקבע שם הוא שהסמכות המוענקת על ידי הכנסת חייבת לענות על תנאי ההסדרים הראשוניים. התנאי השני הוא שהשימוש בסמכות זו ראוי שייקבע על פי מבחן "**הסכנה החמורה והמידית לאזרחי ותושבי המדינה או לסדרי המשטר שלה**".⁴ למבחן זה, על פי פסק הדין, שני מימדים – מימד מהותי ומימד הזמן: "במימד המהותי, נדרש רף גבוה במיוחד של סכנה לאזרחי ותושבי המדינה. במימד הזמן, דרישת המיידיות קובעת שהסכנה חייבת להיות כזו שאין בנמצא אפשרות מעשית לפתח אמצעים אלטרנטיביים מתאימים יותר להתמודדות עימה טרם התממשותה."⁵

³ בג"ץ 2109/20 בן מאיר נ' ראש הממשלה (טרם פורסם, ניתן ביום 26.04.2020) (להלן: עניין איכוני השב"כ).

⁴ שם, פס' 23 לפסק דינה של הנשיאה חיות.

⁵ שם, שם.

9. הנה כי כן, על פי העקרונות החוקתיים המנחים, הרשות המחוקקת היא הגוף המוסמך לפעול במצבי חירום, והרשות המבצעת נוטלת לעצמה סמכויות מיוחדות רק כאשר היא מוסמכת בחקיקה הקובעת הסדרים ראשוניים מוגדרים מראש על מנת להקפיד שזכויות הפרט לא תיפגענה במידה העולה על הנדרש ולתקופה מוגבלת ביותר והכל עם שמירה על הפרדת הרשויות ככל שמצב החירום אינו מונע זאת.

הצעת חוק סמכויות מיוחדות

הסמכת הממשלה להכריז על מצב חירום מנוגדת לסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה

10. הסמכת הממשלה בהצעת החוק להכריז על מצב חירום הינה מנוגדת לעקרון הראשון שצוין לעיל והקובע כי הכנסת, על פי סעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה, היא הרשות המוסמכת להכריז כאמור ולא הרשות המבצעת. סעיף 2 להצעת החוק קובע את הסמכות של הממשלה להכריז על מצב חירום בשל נגיף (להלן: **ההכרזה**) הקורונה בהינתן תנאים מסוימים. הצעת החוק הופכת את מצב הדברים המתחייב על פי סעיף 38(א) לחוק יסוד: הממשלה, לפיו הכנסת תכריז מראש על מצב חירום. ואילו סמכות הממשלה להכריז על מצב חירום נתונה לה, על פי סעיף 38(ג) לחוק יסוד: הממשלה, רק עת שאין ניתן לכנס את הכנסת, ורק לתקופה של שבעה ימים, אם לא אושרה או בוטלה על ידי הכנסת, והיא ניתנת להארכה על ידי הממשלה כל אימת שאין אפשרות לכנס את הכנסת.

11. כמו כן, סעיף 3 להצעת החוק מסמיך את הממשלה ואת הכנסת לבטל את ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה. ביטול כאמור ייכנס לתוקף רק עם פרסומו ברשומות. בהקשר זה לא ברור פשר הקביעה כי הכרזה על מצב חירום יכולה להיכנס לתוקף גם לפני פרסומה ברשומות, ואילו ביטול ההכרזה, שמשמעותו היא התבטלות הסכנה הנשקפת ממצב החירום, ייכנס לתוקף רק עם פרסומו ברשומות ולא באופן מיידי.

12. הדברים נכונים גם ביחס להסמכת הממשלה להאריך את תוקף ההכרזה בעוד 45 ימים אם ראתה זאת לנכון. אין שום הצדקה שהכנסת תוותר על סמכותה בדבר ההכרזה וחידושה. גם כאן הכנסת היא המוסמכת לדון ולהכריע באם להמשיך ולהסמיך את הממשלה על ידי חידוש ההכרזה.

הפרה של העיקרון המנחה השלישי בדבר הסדרים ראשוניים ושל מבחן הסכנה המיידית

13. הצעת החוק מעניקה שיקול דעת רחב לממשלה להתקין תקנות ובניגוד לעיקרון ההסדרים הראשוניים. סעיפים 6-12 להצעת החוק מסמיכים את הממשלה לקבוע מגבלות הכוללות הגבלת פעילות במרחב הפרטי (סעיף 6); הגבלת פעילות במרחב הציבורי (סעיף 7); הגבלת פעילות במקומות עבודה, בבתי עסק ובמקומות הפתוחים לציבור, וכן פעילות של מתן שירותים (סעיף 8); הגבלת אירועים (סעיף 9); הגבלת פעילות של מוסדות המקיימים פעילות חינוך (סעיף 10); הגבלת פעילות מסגרות רווחה (סעיף 11); והגבלת פעילות בתחום התחבורה (סעיף 12).

14. הגבלות אלה מתירות לרשות המבצעת לפגוע בחופש התנועה, בזכות לפרטיות, בחופש העיסוק, בזכות הקניין, ובשורה של חירויות פרט המוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

15. שיקול הדעת הניתן לממשלה בקביעת מגבלות אלה כמעט ואינו מוגבל. מתן שיקול דעת כה רחב לרשות המבצעת, כאשר בידי הרשות המחוקקת לקבוע קריטריונים ברורים באשר לנסיבות שבהן ניתן לפגוע בזכויות הפרט עולה כדי הפרה של עיקרון ההסדרים הראשוניים, הדורש כי הרשות המחוקקת היא זו שתקבע את אמות המידה שלפיהן יופעלו הסמכויות אותן היא מעניקה למחוקק המשנה.

16. דוגמא להיעדר קיומם של קריטריונים ברורים וקונקרטיים הוא המבחן שקובעת הצעת החוק שלפיו מוסמכת הממשלה להתקין תקנות "לשם מניעת ההדבקה בנגיף הקורונה, צמצום התפשטותו, צמצום היקף התחלואה או הגנה על אוכלוסיות בסיכון." אין כל אזכור לאופיו של הסיכון, היקף ההתפשטות העולה כדי סיכון כאמור, מידתו ודרגת חומרתו, והצעת החוק אינה קובעת תחת אילו תרחישים ניתן לנקוט באמצעים שונים. בהקשר זה, לדוגמא, התרחיש שיצדיק סגר מוחלט אינו דומה לתרחיש שבעטיו ניתן להורות על פתיחת המרחב הציבורי תחת תנאים מסוימים. מן הראוי לקבוע מדרג חומרה בתוך ההסדר המעוצב על ידי הרשות המחוקקת ואין להסתפק בהסמכה כללית של הרשות המבצעת.

17. כמו כן, אין כל אזכור לאופן שבו הכרעות תתקבלנה על ידי מחוקק המשנה, על יסוד אילו נתונים ומיהו הגורם המקצועי המוסמך לקבוע כי סיכון כאמור אכן קיים.

18. מתן שיקול דעת כה רחב מהווה הפרה של עיקרון הפרדת הרשויות ועיקרון שלטון החוק. חמור מכל, הוא פותח פתח להפעלה שרירותית ופוגענית של הסמכויות המוענקות לרשות המבצעת באופן שתוביל לפגיעה בלתי מידתית בזכויות וחירויות הפרט. בית המשפט העליון כבר הביע את עמדתו בבג"ץ **וועדת המעקב העליונה**, אודות איסור הפגיעה בעקרון הפרדת הרשויות ועקרון שלטון החוק המובילים ביחד ולחוד לפגיעה בערכים הדמוקרטיים.⁶ בהקשר זה יפים דבריו של פרופ' קלינגהופר בעניין:

"... יש להבחין בין המושג העיוני של חוקיות המינהל, המסתפק בכבילה פורמלית בלבד של המינהל ע"י החוק, לבין מושג הליגאליות הספציפית, הדרושה להגשמת שלטון החוק, מושג שמשמעותו כבילה מכסימלית של המינהל ע"י החוק. וכבילה מכסימלית פירושה שכל אקט מינהלי, בין אם הוא דבר חקיקת משנה ובין אם הוא אקט אינדיבידואלי, צריך להיקבע, מבחינת תכנון על כל חלקיו העיקריים, ע"י נורמה שצורתה צורה של חוק. במובן זה אפשר לומר כי במדינה בה שורר שלטון החוק, הסמכות לקביעת הסדרים ראשוניים (פרימאריים) מסורה למחוקק, בעוד שאורגני המינהל רשאים לקבוע הסדרים משניים (סקונדאריים) בלבד, במסגרת החוק.

שלטון החוק אינו מתיישב עם שיטה תחיקתית של הסמכת המינהל בדרך של דלגציות 'פורמליות' גרידא. על מנת שדלגציה של המינהל לא תפגע בשלטון החוק, צריך שהיא תהיה 'מטריאלית', כלומר, מוגבלת להסדרים משניים, מאחר שהמחוקק קבע את ההסדרים הראשוניים הנוגעים לענין"⁷ (ההדגשה הוספה).

19. הדברים מתבקשים גם מהוראת סעיף 12 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. ככל שהפגיעה הצפויה בזכויות הפרט רחבה יותר, הרי שמידת ההקפדה על שלטון החוק ועל הדרישה כי המחוקק יגדיר את היקף שיקול הדעת של מחוקק המשנה תהיה מדוקדקת יותר. מידת המפורשות של ההסמכה הנדרשת

⁶ בג"ץ 11163/03 **וועדת המעקב העליונה נגד ראש ממשלת ישראל**, פ"ד סא(1) 1, 45-53 (2006); ראו עוד: ע"א 6821/93 **בנק המזרחי המאוחד בע"מ נגד מגדל כפר שמריהו**, פ"ד מט(4) 221, 421 (1995); אהרן ברק **שופט בחברה דמוקרטית** 320 (2004).

⁷ י' קלינגהופר "שלטון החוק וחקיקת משנה" **ספר קלינגהופר על המשפט הציבורי** 105, 108 (י' זמיר עורך, 1993)

תלויה במידת הפגיעה הצפויה בזכויות הפרט הנלוות להפעלתה. כך הוא גם לעניין הבניית שיקול הדעת של מחוקק המשנה.⁸

20. ועוד, מבחן הסיכון הממשי להתפשטות הנגיף ולפגיעה בבריאות הציבור, קובע רף נמוך מדי להפעלת הסמכויות רחבות ההיקף אותם תהיה רשאית הממשלה להפעיל. לעניין זה, קביעותיו של בית המשפט בעניין איכוני השב"כ אמורים להנחות את הכנסת עת היא באה להסמיך את הממשלה בענייננו. הסמכה כללית וגורפת, כמות זו המקודמת בהצעת החוק, אינה ראויה בהינתן היקף הפגיעה בזכויות שהצעת החוק מאפשרת. ובעוד שפגיעות מסוימות עשויות להיות מוצדקות בהינתן נסיבות חריגות, הרי שקביעה של מדרג חומרה בהתאם לחומרת המצב והסמכויות הנדרשות בכל שלב ושלב מתחייבת כדי להבטיח שהאמצעים יופעלו רק למטרה שלמענה הם ניתנים.

21. דברים אלה נכונים הם, וביתר שאת, גם לעניין סמכויות האכיפה שנתונות בהצעת החוק. הסמכויות אשר רשאית הממשלה להעניק לגורמי אכיפה הינן רחבות היקף ומעלות חשש לפגיעה מעבר לנדרש בזכויות ובחירויות הפרט. אכיפת האיסורים שתקבע הממשלה, או ועדת השרים לעניין אזור מוגבל, כרוכה במגע וחיכוך ישירים בין גורמים אלה לבין הציבור.

22. הצעת החוק נעדרת אמות מידה ברורות וחד משמעיות שינחו את גורמי האכיפה בביצוע תפקידים אלה, וזאת במיוחד כאשר חלק בלתי מבוטל מהגורמים שהממשלה רשאית להסמיך אינם שוטרים ואינם מיומנים באכיפה במצבים אינטנסיביים, לא כל שכן בגביית עדויות או איסוף ראיות ומסמכים כפי שהם מוסמכים לעשות על פי סעיף 26 להצעה.

23. כמו כן, הסמכויות השמורות לשוטר בסעיף 27 הינן רחבות ביותר, אינן כוללות קריטריונים ברורים או הגדרות ביחס לטיב המידע אותו הוא רשאי לדרוש לצורך ביצוע פעולות אכיפה. גורפות כאמור אינה ראויה והחריגה מהדין הרגיל ביחס לאכיפת עבירות קנס אינה מוצדקת בנסיבות העניין.

תכלית הצעת החוק אינה מצדיקה העדר מנגנון פיקוח פרלמנטרי

24. כאמור תכלית הצעת החוק להסמיך את הממשלה להגיב על עניינים דחופים ודינמיים הקשורים במצב החירום שנוצר עקב התפשטות נגיף הקורונה, ואולם תכלית זו אינה יכולה לשלול את אחד מתפקידי הכנסת העיקריים, והוא הפיקוח על פעולות הרשות המבצעת. דברים אלה עלו בדיונים שהתקיימו בפני בית המשפט בעניין איכוני השב"כ כאשר חויבה הממשלה לקיים את ההליך הקבוע בחוק המחייב קיומו של הליך של פיקוח פרלמנטרי בפני הכנסת.

25. מנגנון הפיקוח הפרלמנטרי הקבוע ביחס לכל הפעולות אותן מסמיכה הצעת החוק את הממשלה לבצע מופיע בסעיף 3(ד), שקובע כי בסמוך לפרסום התקנות ברשומות הן יונחו על שולחן הוועדה (ועדת הכנסת או ועדה אחרת שתיקבע לעניין יישום החוק), וזו בתורה תקיים בהן דיון ותחליט תוך 14 ימים או שבעה ימים (בהתאם לסוג התקנות) אם לאשרן, באופן מלא או חלקי. הוועדה תהיה רשאית להאריך את התקנות בשלושה ימים לצורך הדיון בהן. בהיעדר החלטה על ידי הוועדה בתוך התקופות האמורות, יביא יושב ראש הכנסת את התקנות להצבעה בכנסת, שעליה לקבל החלטה תוך שבעה ימים או שלושה

⁸ ראו לעניין זה, דנג"ץ 9411/00 ארקו תעשיות חשמל בע"מ נ' ראש עיריית ראשון לציון, סג(3) 41 פס' 11-12 לפסק דינה של הנשיאה ביניש (2009); בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד (4) 823, 715 (2008).

ימים (לפי סוג התקנות). אם הוועדה או הכנסת (לפי העניין) יחליטו שלא לאשר את התקנות, או שהכנסת לא קיבלה החלטה בעניין בתוך תקופת הזמן הנתונה לה, יפקע תוקפן והודעה על כך תפורסם ברשומות.

26. במישור המעשי, תקנות שיותקנו מכוח הצעת החוק, והפגיעה בזכויות היסוד שעלולה להיגרם בעטיין, יכולות לעמוד בתוקפן עד לתקופה של 17 ימים או 24 ימים (לפי סוג התקנה) אם הן לא יאושרו על ידי הכנסת. בעוד שבנסיבות מיוחדות, שבהן הצורך לנקוט בפעולות דחופות על ידי רשויות המינהל להתמודדות עם התפרצות הנגיף, ניתן להבין את הצורך בפעולה מיידית, הרי שלא ברור כלל ועיקר מדוע מצב שראוי לו להישמר למצבים חריגים במיוחד קובע את הכלל שיחול במצב הדברים הרגיל.

27. המנגנון אותו קובעת הצעת החוק נעדר כל אפקטיביות ויש להחליפו במנגנון של אישור מראש, ככלל, תוך מתן אפיק פעולה, כחריג, כדי להתמודד עם נסיבות חריגות שבעטיין הכנסת אינה מסוגלת לבצע את פעולות הפיקוח על חקיקת המשנה.

28. דברים אלה נכונים שבעתיים לעניין הסמכת הממשלה לקבוע עבירות פליליות ולהטיל קנסות על הציבור בחקיקת משנה בגין הפרת תקנות שיותקנו על פי ההסדר המוצע בהצעה, וזאת ללא אישור מראש של ועדה מוועדות הכנסת. הצעת החוק מסמיכה את הממשלה להטיל קנסות תוך החרגת תחולת הדרישות המופיעות בסעיף 2 לחוק העונשין וסעיף 1 לחוק העבירות המינהליות. סעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 קובע כי "תקנות שבהן נקבעו עבירות ועונשים טעונות אישור ועדה של הכנסת". סעיף 1 לחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985 קובע בסעיף 1(ב) כי תקנות המשיטות קנסות בגין עבירות שהוגדרו כעבירות מינהליות, טעונות בין היתר, אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת. הצעת החוק בענייננו, מאשרת לממשלה להטיל קנסות בגין עבירות, פליליות ומינהליות, אותן היא הגדירה, ובלא אישור מראש של הכנסת, כנדרש בדרך כלל.

29. תכלית הצעת החוק אינה מצדיקה חריגה מדרך המלך כאשר דרכה של הממשלה אל הכנסת אינה חסומה. אישור או ביטול בדיעבד, תוך פתיחת הפתח לפגיעה בזכות הקניין, וכאשר תקופת תחולת התקנות עובר לאישורן על ידי הכנסת יכולה לעלות כדי 17-28 ימים, אינו כדון, ואינו מתחייב כלל ועיקר מנסיבות מצב החירום שהצעת החוק מבקשת להסדיר.

30. החובה בדבר קיומו של הליך פיקוח פרלמנטרי אפקטיבי אינה עניין טכני, אלא היא נוגעת גם לעקרון היציבות והוודאות שבפלילים. הדברים מתבררים בהליך האישור הקבוע בסעיף 4(ד) להצעת החוק, כפי שמובהר בדברי ההסבר להצעה:

"התקנות יונחו על שולחנה של הוועדה בהקדם האפשרי לאחר פרסומן, הוועדה תדון בהן בתוך פרקי הזמן המפורטים בסעיף האמור ותחליט אם לאשרן, כולן או חלקן, ואם הוועדה לא תקבל החלטה בעניין – יובאו התקנות לאישור מליאת הכנסת. ככל שהוועדה או הכנסת לא יראו לנכון לאשר את התקנות או במקרה שבו הכנסת לא תקבל החלטה בעניין בתקופה הקבועה בסעיף, יפקע תוקפן של התקנות. מוצע לקבוע כי עם פקיעת התקנות כאמור תתבטל האחריות הפלילית בגין העבירות שנקבעו בתקנות אלה, בהתאם לאמור בסעיף 4 לחוק העונשין. סעיף 4 לחוק העונשין קובע עקרון יסודי סדיני עונשין שלפיו ביטול עבירה בחיקוק מפקיע את הפליליות שלה גם במבט לאחור: האחריות הפלילית בגין עבירה זו מתבטלת, יופסקו הליכים שהוחל בהם בגין עבירה זו ולא יהיו בעתיד עוד תוצאות הנובעות מההרשעה באותה עבירה. יחד עם זאת, שמורה לוועדה הסמכות להחליט כי על אף פקיעת תוקפן של התקנות, משמעויותיהן הפליליות

יעמדו בתוקף מיום התקנתן עד ליום פרסום הודעה ברשומות על פקיעת תוקפן לפי סעיף 4(ד), או לחלק מתקופה זו, זאת בהתאם לאמור בסעיף 6 לחוק העונשין.⁹

31. כפי שניתן לראות, הצעת החוק מאפשרת כניסתן של התקנות העונשיות לתוקף עובר לאישורן על ידי הכנסת, וככל שאישור כאמור לא יינתן, הרי שהן תתבטלנה ותוצאותיהן הפליליות או העונשיות יפקעו רטרואקטיבית אלא אם כן קבעה הכנסת אחרת.

32. הסדר מוצע זה אינו עולה בקנה אחד עם אחד מעקרונות הדגל בדיני העונשין, והוא עיקרון הוודאות. ההסדר מאפשר הטלת אחריות פלילית או קנס מינהלי בתקופת הביניים שבין קביעתן למועד אישורן על ידי הכנסת. בטווח זמן זה העבירות יהיו בתוקף, יחייבו את הציבור וינחו את התנהגותו, וכל זאת כאשר מרחף מעליהן סימן שאלה ביחס לאפשרות של אי אישורן על ידי הכנסת. וככל שהעבירות לא יאושרו, הרי שהתבטלותן תשמיע ביטול רטרואקטיבי של האחריות בגינן.

33. מצב זה אינו ראוי כלל ועיקר, במיוחד לנוכח אי הוודאות והשינויים התכופים המלווים מצבי חירום. מנגנון זה מקדם הסדר שעלול ליצור בלבול בקרב הציבור ביחס להתנהגות הצפויה ממנו.

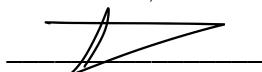
34. יתר על כן, הוא פותח פתח להחלה של איסורים פליליים שהכנסת תבטל בדיעבד. משמעות הדבר היא כי הציבור יונחה להתנהל במשך תקופה בלתי מבוטלת על יסוד איסורים שיתבררו בדיעבד כבלתי חוקיים, בלתי ראויים או בלתי נחוצים, ככל שלא יאושרו על ידי הכנסת. בטווח זמן זה, הציבור נדרש להישמע להוראות הממשלה, ובמקרים מסוימים יבוצעו מעצרים וינקטו אמצעי אכיפה פוגעניים כלפי מי שבדיעבד יתברר כי הוא נדרש להתנהל על יסוד תקנות שלא אושרו.

35. אין להסדר כאמור כל הצדקה ועל כן מן הראוי הוא לקבוע כי אישור הכנסת יינתן מראש.

36. דברים אלה נכונים הם גם לגבי **סמכויות האכיפה** המיוחדות הנתונות בהצעת החוק. לא ברור מדוע יש צורך לחרוג מסדרי הדין הפלילי הרגילים בעניין סמכויות האכיפה של עבירות פליליות ומינהליות. הדברים מקבלים משנה תוקף כשפעולות האכיפה יכולות להתבצע על יסוד הסמכויות הרגילות הנתונות לגורמי אכיפת החוק על פי הדין הקיים.

על רקע האמור, הנכם מתבקשים לבצע שינויים מהותיים בהצעת החוק באופן שיפתור את הפגמים עליהם הצבענו במסמך זה.

בכבוד רב,

פאדי ח'ורי, עו"ד

⁹ דברי ההסבר להצעת החוק, בעמ' 247

נספח ע/19

**פניית העותרת 2 למשרד ראש
הממשלה מיום 4.6.2020**

4 ביוני 2020

לכבוד
 גבי שלומית ברנע פרגו
 היועצת המשפטית
 משרד ראש הממשלה
ירושלים
 שלום רב,

הנדון: תזכיר חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020

1. אנו מברכים על היוזמה לקדם חקיקה "רגילה" חלף תקנות שעת חירום, שהותקנו עם פרוץ משבר הקורונה, גם אם "בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה" ראוי היה להקדים ולעשות זאת זה מכבר ולא להמתין ל"פקיעת תוקפן המתקרב של תקנות שעת החירום האמורות" (ר' פרק ב' לתזכיר החוק "מסרת החוק המוצע והצורך בו").
2. כזכור, האגודה לזכויות האזרח ניהלה התדיינות ארוכת שנים נגד מצב החירום "השיגרתי" שמתחדש כלאחר יד פעמיים בשנה, ובאחריתה, לפני שמונה שנים, הטעים בית המשפט העליון ואמר, כי "הגיעה העת להיפרד משארי חקיקת החירום המלווים אותנו מאז קום המדינה", כי "לא בשמים היא" (בג"ץ 3091/99 [האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת](#) (8.5.2012)).
3. בהקשר של משבר הקורונה, ההסתמכות על תקנות שעת חירום מכוח סעיפים 38 ו-39 לחוק יסוד: הממשלה עוררה קושי גדול במיוחד, כיוון שהיא חורגת מהסמכות ומתכלית של הוראות החוק האמורות (ראו בג"ץ 2399/20 עזאלה נ' ראש הממשלה (תלוי ועומד)). אלא שכפי שנראה בהמשך, תזכיר החוק שבנדון יכול **לכל היותר** לפתור את המחלוקת בעניין הסמכות, בכך שהוא קובע **במפורש** מקור סמכות עצמאי ונפרד להתקין תקנות שעת חירום לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. הא ותו לא. במהותו, החוק המוצע אינו פותר את הבעיות שמאפיינות את חקיקת החרום "הישנה", ובדומה לה הוא פוגע באותם עקרונות יסוד.
4. כזכור, שימוש בתקנות שעת חירום מנוגד **לעקרון הפרדת הרשויות**, בכך שהוא מסמיד את הממשלה לקבוע הסדרים שאינם עולים בקנה אחד ואף סותרים חקיקה של הכנסת, שעה ש"משטר דמוקרטי-פרלמנטרי אמיתי מחייב שחקיקה תיעשה בבית-המחוקקים" (בג"ץ 266/68 [עיריית פתח-תקוה נ' שר החקלאות](#), פ"ד כב(2) 824 831 (1968)). נוסף על כך, חקיקת חירום פוגעת **בעקרון שלטון החוק המהותי**, אשר לפיו הסדרים ראשוניים ובפרט הסדרים **שפוגעים בזכויות אדם** חייבים להיקבע **בחקיקה ראשית** (בג"ץ 6971/98 [פריצקי נ' ממשלת ישראל](#) פ"ד נג(1) 763 (18.3.1999)).
5. החוק המוצע מנוסח בשפה דלה ומותיר לממשלה לקבוע הסדרים ראשוניים ולפגוע בזכויות אדם. אכן, ההסמכה שבתזכיר החוק תחומה לטווח מסויים של פגיעות והסדרים, ואף נקבעו בתזכיר אמות מידה ותנאים להפעלת הסמכות, אך הגבלות אלו הן דלות וכלליות בשים לב

לחומרה היתרה של הפגיעה שהוא מאפשר בזכויות היסוד. ההסדר המוצע בתזכיר החוק דומה במהותו להסדר שבסעיפים 38 ו-39 לחוק יסוד הממשלה, שעליו נאמר:

"אמת, עקרון שלטון החוק הפורמאלי מתקיים, שכן מחוקק המשנה פועל מכוח ההסמכה הנתונה לו בחוק... אך אין בהסמכה זו כדי לרפא את הפגיעה בעקרון שלטון החוק המהותי הנגרמת מכוחה של חקיקת משנה לשנות תנאים בחוק, להפקיעם זמנית או לקובעם" (בג"ץ [פריצקי](#) הנ"ל בעמוד 777).

6. חמור מכך. תקנות שעת חירום "רגילות" פוקעות מקץ 3 חודשים, אבל "**תקנות שעת קרוונה**", שיתוקנו מכוח החוק המוצע, יוכלו להתקיים עד לתום הוראת השעה – עד סוף מרץ 2021.

7. החוק המוצע מאפשר להמשיך ולהתקין **תקנות שעת קורונה** אפילו בנסיבות שבהן "לא ניתן לקבוע הסדרים חקיקתיים חדשים באמצעות התקנת תקנות שעת חירום [לפי חוק יסוד הממשלה, דהיינו...], **מקום בו ניתן לעשות כן באמצעות חקיקה ראשית של הכנסת**" (מכתב היועץ המשפטי לממשלה לראש הממשלה מיום 6.4.2020). מן הראוי שהיכולת להתקין תקנות מכוחו של החוק המוצע תוגבל בדומה להגבלה על חקיקת חירום "רגילה":

"ניתן להניח שלאורך משבר הקורונה התעוררו מצבים דחופים וחיוניים שהצריכו מתן מענה חקיקתי, ולא ניתן היה לפעול באמצעות הליכי חקיקה בכנסת. הדברים נכונים בעיקר לימי פרוץ משבר הקורונה כאשר טרם הוקמה הוועדה המסדרת ויתר הוועדות הזמניות בכנסת ה-23. אין חולק כי בהעדר ועדות הייתה קיימת מניעה מקידום הליכי חקיקה בכנסת. ואולם, משהחלה הכנסת לפעול גם במישור החקיקתי, **מצטמצם עד מאד המרווח העומד בפני הממשלה להתקנת תקנות שעת חירום**. עתה, על הממשלה להצביע על צורך חיוני ודחוף ביותר לקביעת הסדרה אד-הוק, עד שלא ניתן להמתין להסדרתה בהליך חקיקה רגיל. בכל מקרה, מדובר בחריג שאינו מעיד על הכלל. גם במהלך תקופת משבר הקורונה, הכלל צריך להיות שכלל שהממשלה מבקשת לשנות מדבר חקיקה, המסלול שעליה ללכת בו הוא הנחת הצעת חוק ממשלתית על שולחן הכנסת. (תגובת הכנסת מיום 21.4.2020 בג"ץ 2399/20 נדאלה נ' ראש הממשלה (תלוי ועומד)).

8. לא נעלמו מעינינו ההסדרים, שמאפשרים לכנסת **לבטל את ההכרזה** על שעת חרום בריאותית על פי החוק המוצע, או **לבטל את התקנות** שהותקנו בחסות ההכרזה. אבל דומה שמי שאמונים על הליכי החקיקה ועד עבודת הוועדות אינם נדרשים להסברים כדי לעמוד על ההבדל שקיים, להלכה ועוד יותר מכך – למעשה, בין ביטול מעשה עשוי של הממשלה לבין התהליך הדמוקרטי של מלאכת החקיקה. נכון שבשני המקרים עלול המכבש הקואליציוני לרסק התנגדויות והסתייגויות, אבל ניסיון החיים מלמד שהדיון הפרלמנטרי והציבורי שנלווה למעשה החקיקה מאפשר ביקורת אפקטיבית יותר של הכנסת, וממילא גם של הציבור.

9. כך היה, למשל, שעה שהממשלה ניסתה לקדם חקיקה שתחליף תקנות שעת חירום, שהסמיכו את המשטרה לקבל נתוני מיקום ולאכן מיקום של חייבים בבידוד ([תקנות שעת חירום \(נתוני מיקום\)](#), התש"ף-2020). הצעת החוק הוצגה **כפיתרון הכרחי** שבלעדיו אנו עלולים לחוות התפרצות נוראה. אבל בדיון שקיימה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת **הוברר שלא כצעתה**: שבמשך שבועות נעשה שימוש מינימלי בכלי "ההכרחי" כביכול, ושהמעקב ההמוני חשף רק שלושה חולי קורונה שהפרו את חובת הבידוד. בסופו של דבר "לנוכח הסתייגויות שהועלו בדיונים, ביקשה הממשלה שלא להמשיך לקדם את הצעת החוק... ונפסקו איכוני המשטרה של חייבי הבידוד" (בג"ץ 2109 [בן מאיר נ' ראש הממשלה](#) (26.4.2020), 31).

10. הצורך להגביל ככל האפשר את כוחה של הממשלה להתקין תקנות, שיפגעו בזכויות אדם מקבל משנה תוקף דווקא בימים אלה, ימים שאין להם אח ורע בהיסטוריה השלטונית שלנו. היועץ המשפטי לממשלה והיועצים הפועלים מכוחו בכל שדרות הרשות המבצעת הם שמנחים את הממשלה על מנת שתפעל בגדרי החוק וכדי שלא תיכשל בפגיעה בלתי מדתית בזכויות אדם. גם בענייננו, הם שיפרשו את הוראות החוק המוצע, ובפרט את **"התנאים והכללים הבסיסיים..."** שקבועים בו כדי **"להבטיח כי הממשלה תעשה שימוש מידתי, ממוקד וזהיר בסמכויות שמעניק לה החוק"** (דברי ההסבר לסעיף 3). אבל כוחה של ערובה מוסדית זו עלול להישחק בימים, שבהם אנו עדים למתקפות מעוררות הפלצות של בכירים ברשות המבצעת על שלטון החוק, על **"הפרקליטות שבתוך הפרקליטות"** ואפילו על היועץ המשפטי לממשלה (וודאו גם [הצעת חוק שירות המדינה \(מינויים\) \(מינוי היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה\)](#), התשע"ז-2017).
11. **הכרזה על מצב חירום** – על רקע הדברים שלעיל יש להעביר את מרכז הכובד שבחוק המוצע אל הרשות המחוקקת. על פי המוצע תוכל הממשלה להכריז על מצב חירום בריאותי "אם שוכנעה שקיימת סבירות גבוהה להתפשטות הנגיף לרמה המסכנת את בריאות הציבור" (סעיף 2).
12. מן הראוי לקבוע כי הכרזה על מצב חירום-קורונה טעונה אישור מראש של הכנסת ולא די בהכרזה של הממשלה המונחת על שולחן הוועדה. מדובר בהחלטה מכוננת המעבירה סמכויות ניכרות מהמחוקק לידי הממשלה, והכנסת היא זו שצריכה להכריז על מצב החירום, על משכו ועל הארכתו.
13. לכל הפחות יש לאמץ את ההסדר הקבוע לעניין זה בסעיף 38 לחוק יסוד הממשלה: ברירת המחלף היא שהכנסת מכריזה, וככל שהממשלה היא שעושה זאת - במקרה של דחיפות המחייבת הכרזה עוד לפני שניתן לכנס את הכנסת - כי אז תפקע ההכרזה בתוך 7 ימים אם לא אושרה על ידי הכנסת.
14. החשש המתעורר לנוכח העדרן של אמות מידה ברורות ומחמירות יותר להכרזה על מצב חירום, הוא גדול במיוחד לנוכח העובדה שהחוק המוצע כבר כולל הכרזה "built in" על קיומו של מצב חירום (סעיף 18). אנו נמצאים כבר אחרי הגל הראשון – ויש לקוות היחיד – של התפרצות המחלה. לא ברור מהן הנסיבות הקיימות היום, שבגינן מבקשת הממשלה מהכנסת להתפרק מסמכויותיה וכוחותיה והעבירם לידי הממשלה.
15. **הסמכות להתקין תקנות** – בדומה להכרזה גם חקיקת החרום עצמה צריכה להיקבע, לפחות כברירת מחלף, **על ידי הכנסת ולא על ידי הממשלה**. למצער, ככל שהממשלה סבורה שיש דחיפות שאינה מאפשרת כל שיהוי, יש לאפשר לה להתקין את תקנות החרום ההכרחיות, ותוקפן של אלו יפקע ככל שהכנסת לא תאשר אותן.
- לאורך כל התזכיר נקבע, כי הממשלה היא המוסמכת להתקין תקנות. יחד עם זאת בסעיף 3(ה) לתזכיר יש התייחסות לתקנות שהתקין ראש הממשלה וסעיף 15 לתזכיר קובע שראש הממשלה ממונה על ביצוע החוק. מקביעות אלה בצירוף האמור בסעיף 37(א) לחוק יסוד: הממשלה עולה, כאילו ראש הממשלה לבדו מוסמך להתקין תקנות (ראו גם סעיף 5 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 2.3100 **"חקיקת משנה: נוהל והנחיות"**). לא בכדי נקבעה בתזכיר הסמכה חריגה לממשלה כולה להתקין תקנות, לאור הסמכויות מרחיקות הלכת שנקבעו בתזכיר. **אין לאפשר לראש הממשלה לעקוף את הממשלה ולהתקין תקנות לבדו**. לפיכך יש לקבוע בסעיף 15 לתזכיר, כי הממשלה היא הממונה על ביצוע החוק, ולמחוקק את המילים "או התקין ראש הממשלה" מסעיף 3(ה) לתזכיר.

16. **הנגשה של התקנות** – סעיף 3(ה) קובע שיש להביא את התקנות החדשות "לידיעת הציבור באופן בהיר ונגיש לקבוצות השונות באוכלוסייה... לרבות באופן המותאם לצרכיהם של אנשים עם מוגבלות". אכן, מן הראוי להבטיח שהתקנות יגיעו לידיעתו של כל אדם ואף יהיו נהירים לו, במיוחד בשים לב לכך ש"טעות במצב משפטי" גם אם היא "בלתי נמנעת באורח סביר" אמנם פוטרת מאחריות פלילית (ר' סיפא [לסעיף 34](#) לחוק העונשין) אך לא מעונשה של מגיפה. מאותו טעם יש לפרט במפורש גם הנגשה לשונית ובפרט לשפה הערבית, ובמקומות שבהם מרוכזים דוברי אמהרית, טיגרינית, רוסית וקהילות לשוניות אחרות – גם בשפות אלו.
17. **הנגשה של דברי ההסבר** – הצורך בהנגשה מרבית חל, גם אם במידה פחותה במקצת, גם על דברי ההסבר שנלווים לתקנות (ר' סעיף 3(ד) לתזכיר). הסברים והסברה יקדמו ציות להוראות טוב יותר מאשר פיקוח וסנקציות פליליות. פיקוח אכיפה ואפילו קנסות לא יקדמו ציות להוראות כפי שתעשה זאת ידיעה והבנה לרציונאל שעומד ביסוד
18. **עונשין** – תזכיר החוק מותיר את שיקול הדעת באשר לקביעת העבירות הפליליות לידי הממשלה במסגרת התקנות. נוכח אופיין והיקפן של ההגבלות שניתן להטיל על זכויות הפרט בתקנות, ההחלטה בשאלה אילו הפרות של ההגבלות יוגדרו כעבירות פליליות שבגינן ניתן להטיל קנס, הינה הסדר ראשוני מובהק שצריך להיקבע בידי הרשות המחוקקת ולא בתקנות. אמנם הסמכות להתקין תקנות לביצוע חוק כוללת גם את הסמכות לקבוע עבירות על התקנות ועונשים לפי [סעיף 2\(א\) לחוק העונשין](#), תשל"ז-1977, אלא שבמקרה שלפנינו התקנות משקפות את ההסדרים הראשוניים עצמם ומשכך – כפי שאת התקנות עצמן ראוי להותיר ככל הניתן בידי הכנסת, מקל וחומר שגם סעיף העונשין צריך להיקבע על ידי הכנסת.
19. לחלופין ובכפוף לאמור לעיל, יש להכפיף את תוקפן של עבירות חדשות שיקבעו על ידי הממשלה באישור ועדה של הכנסת, כנהוג וכמתחייב בחוק (סעיף 2(ב) לחוק העונשין).
20. יודגש, כי כלל לא ברור מה ההצדקה להותרת סעיף העונשין מחוץ לחוק שכן ההצעה מפרטת את סוגי ההגבלות שניתן יהיה להטיל במקרה הצורך. אף אם צפויים שינויים תכופים בסוגי ההגבלות שיוטלו, הניסיון מלמד כי העבירות הפליליות לא צפויות להשתנות תדיר.
21. **סמכויות האכיפה** – סעיף הסמכויות (סעיף 12) מנוסח באופן כוללני ומופשט מבלי שניתן להעריך האם מדובר בהסדר מידתי וסביר. תזכיר החוק אינו קובע מהן הסמכויות הדרושות לאכיפת הגבלה כזו או אחרת אלא מעניק לממשלה את האפשרות לבחור מבין רשימה של סמכויות את הדרושות לה. העקרון המנחה בחקיקה הכוללת סמכויות אכיפה או פיקוח הוא שהסמכויות "צמודות" להוראות חוק באופן ספציפי על מנת להבטיח כי רק אותן סמכויות שנדרשות לגורם האכיפה יוקנו בידי ורק בהתקיים עילה ספציפית.
22. באשר להיקף הסמכויות המוקנות לגורמי האכיפה, אין להתיר לגורמי האכיפה להיכנס לבתי מגורים ללא צו נוכח הפגיעה הקיצונית בזכויות הפרט. גם סמכות השימוש בכוח שנקבעה בסעיפים 12(ו) ו-12(ז) אינה מידתית בדרך שבה היא מנוסחת. כך, לדוגמה, שוטר יהיה מוסמך להפעיל כוח כלפי אדם שמבקש להיכנס למקום שהוכרז כ"איזור מוגבל" לפי סעיף 10 אם אותו אדם סירב לדרישת ההזדהות (סעיף 12(ו) ו-12(ד)). ברור, כי במקרה כזה שימוש בכוח כדי לאלץ את האדם להזדהות איננו מידתי ואין לו כל הצדקה שכן ניתן להסתפק במניעת כניסתו ל"איזור המוגבל".
23. **סמכויות פיקוח לעומת אכיפה** – סעיף הסמכויות נוקט באופן בלתי מובחן בלשון של "פיקוח" ו"אכיפה" (סעיף 12(א) ו-12(ד)). ראשית, יש להבחין באופן ברור בין סמכויות הדרושות לפיקוח

על הוראה מסוימת לבין אכיפה של עבירות במקרה שקיים חשד להפרה. שנית, אין זה ראוי כי שוטר יידרש לפקח על תקנות הנוגעות לשמירה על בריאות הציבור. באופן שגרת, תפקידה של המשטרה להפעיל את סמכויותיה כלפי מי שיש **חשש שהפרו את החוק** והיא אינה מבצעת פעולות פיקוח כלפי אזרחים. משכך, לא ראוי להעניק בידי שוטרים סמכויות כלליות לפקח על קיום ההוראות מבלי שקיים חשד לביצוע עבירה.

24. **הרחבת סמכויות האכיפה על ידי הממשלה באמצעות "סעיף סל"** – נוכח הפגיעה בזכויות יסוד בעת הפעלת סמכויות האכיפה, הגדרתן של אלו צריכה להיעשות באופן מפורט וברור בחוק עצמו ואין לפתוח פתח להרחבת היקף הסמכויות באמצעות התקנות כפי שמוצע ב"סעיף הסל" (סעיף 12(ט)(6)).

25. הניסיון שהצטבר בחודשים האחרונים מחייב הטלת חובות מוגברים על שוטרים בבואם לאכוף את הגבלות הקורונה לאור האופי הייחודי של איסורים פליליים אלו ואי הוודאות הגדולה באשר להגבלות המעודכנות לאור השינויים התכופים שמוכנסים בהן. משכך, יש להרחיב את ההסדר שבסעיף 12(ח) ולקבוע חובת הזדהות של כל גורם מוסמך, גם **מבלי שהאזרח דרש זאת**, כמו גם חובה להבהיר את סיבת הדרישה המופנית לאזרח ואף לאפשר לו להגיב.

26. **הצורך ברשת ביטחון חברתית וכלכלית לנפגעים מההסדרים שייקבעו בחקיקת החרום.** הניסיון שרכשנו, שלא בטובתנו, במרוצת החודשים האחרונים מורה שההגבלות שהוטלו על כלל האוכלוסייה – גם אם היו הכרחיות – הסבו פגיעות קשות בתנאי החיים והקיום של רבים. גם ניכר היה שוני גדול מאוד בין תושבים ותושבות מבחינת היקף הפגיעות וחומרתן. פגיעות קשות במיוחד נגרמו למשפחות מרובות ילדים, לאנשים שחיים בעוני, לאלה שנאלצו להעביר את הסגר בדירות קטנטנות וצפופות ובתנאים מחיה קשים, לאנשים ונשים שאיבדו באחת את מטה לחמם, ולקשישים שלא בורכו במשפחה מסורה ודואגת. כולנו סבלנו בחודשים האחרונים מהגבלות וממצוקות, אך יש מי שחוו פגיעות קשות במיוחד, שלא פעם עלו כדי "פגיעה בכבוד האדם" (והשוו סעיף 39(ד) לחוק יסוד: הממשלה).

27. מן הראוי שכל גזירה וכל הגבלה שיושתו בחקיקת החרום **יגובשו וייקבעו ביחד עם הסדרים שיבטיחו מענה בסיסי למצוקה הקשה שכרוכה בהם**, כפי שנהגו המדינות הדמוקרטיות שנדרשו להטיל גזירות והגבלות על האזרחים והאזרחיות. כל דבר חקיקה שקובע סמכות להטיל הגבלות וגזירות, ראוי שגם יכרוך סמכות זו בחובה מקבילה לייצר רשת ביטחון כלכלית וחברתית, שתבטיח שאיש לא יופקר לגורלו ושתמנע פגיעה בכבוד האדם.

בכבוד רב ובברכה,

אן סוצ'יו ואבנר פינצ'וק, עו"ד

העתקים:

מר רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי - חוקתי)
גבי דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מנהלי)
גבי עמית מררי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי)
מר אייל זנדברג, יועץ וחקיקה, משרד המשפטים

נספח ע/20

**פניית העותרת 2 לוועדת החוקה,
חוק ומשפט מיום 22.6.2020**

22 ביוני 2020

לכבוד
יו"ר, חברות וחברי ועדת החוקה, חוק ומשפט
הכנסת
ירושלים
שלום רב,

הנדון: **הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם
נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020**

1. לקראת הדיון שצפוי להתקיים מחר בהצעת החוק שבנדון להלן הערות האגודה לזכויות האזרח.
2. אנו מברכים על היוזמה לקדם חקיקה "רגילה" חלף תקנות שעת חירום, שהותקנו עם פרוץ משבר הקורונה, גם אם "בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון ולהנחיות היועץ המשפטי לממשלה" ראוי היה להקדים ולעשות זאת זה מכבר ולא להמתין ל"פקיעת תוקפן המתקרב של תקנות שעת החירום האמורות" (ר' דברי ההסבר בעמוד 228 להצעת החוק).
3. האגודה לזכויות האזרח ניהלה התדיינות ארוכת שנים נגד מצב החירום "השגְרתי" שמתחדש כלאחר יד כל שנה, ובאחריתה, לפני שמונה שנים, הטעים בג"ץ ואמר, כי "הגיעה העת להיפרד משארי חקיקת החירום המלווים אותנו מאז קום המדינה", כי "לא בשמים היא" (בג"ץ 3091/99 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת (8.5.2012)).
4. בהקשר של משבר הקורונה, ההסתמכות על תקנות שעת חירום מכוח סעיפים 38 ו-39 **לחוק יסוד: הממשלה** עוררה קושי גדול במיוחד, כיוון שהיא חורגת מהסמכות ומהתכלית של הוראות החוק האמורות, שלפיהן רשאית הממשלה לחוקק חקיקת חירום **במצב חירום ביטחוני** ולא בריאותי (ראו בג"ץ 2399/20 עדאלה נ' ראש הממשלה (תלוי ועומד)).
הצעת החוק שבנדון יכולה **לכל היותר** לפתור את המחלוקת בעניין הסמכות, בכך שהיא קובעת **במפורש** מקור סמכות עצמאי ונפרד להתקין תקנות שעת חירום לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. הא ותו לא. במהותו, החוק המוצע אינו פותר את הבעיות שמאפיינות את חקיקת החירום "הישנה", ובדומה לה הוא פוגע באותם עקרונות יסוד.
5. שימוש בתקנות שעת חירום מנוגד **לעקרון הפרדת הרשויות**, בכך שהוא מסמיך את הממשלה לקבוע הסדרים שאינם עולים בקנה אחד ואף סותרים חקיקה של הכנסת, שעה ש"משטר דמוקרטי-פרלמנטרי אמיתי מחייב שחקיקה תיעשה בבית-המחוקקים" (בג"ץ 266/68 עיריית פתח-תקוה נ' שר החקלאות, פ"ד כב(2) 824 831 (1968)). נוסף על כך, חקיקת חירום **פוגעת בעקרון שלטון החוק המהותי**, אשר לפיו הסדרים ראשוניים ובפרט הסדרים **שפוגעים בזכויות אדם** חייבים להיקבע **בחקיקה ראשית** (בג"ץ 6971/98 פריצקי נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג(1) 763 (1999)).
6. החוק המוצע מנוסח בשפה רחבה **ומותיר לממשלה לקבוע הסדרים ראשוניים ולפגוע בזכויות אדם**. אכן, ההסמכה שבהצעת החוק תחומה לטווח מסויים של פגיעות והסדרים, ואף נקבעו בהצעת החוק אמות מידה ותנאים להפעלת הסמכות, אך הגבלות אלו הן דלות וכלליות בשים לב לחומרה היתרה של הפגיעה הצפויה בזכויות היסוד. ההסדר המוצע דומה במהותו להסדר שבסעיפים 38 ו-39 לחוק יסוד הממשלה, שעליו נאמר:

"אמת, עקרון שלטון החוק הפורמאלי מתקיים, שכן מחוקק המשנה פועל מכוח ההסמכה הנתונה לו בחוק... אך אין בהסמכה זו כדי לרפא את הפגיעה בעקרון שלטון החוק המהותי הנגרמת מכוחה של חקיקת משנה לשנות תנאים בחוק, להפקיעם זמנית או לקובעם" (בג"ץ [פריצקי](#) הנ"ל בעמוד 777).

7. חמור מכך. תקנות שעת חירום "רגילות" (לפי סעיפים 38-39 לחוק יסוד: הממשלה) פוקעות מקץ 3 חודשים, אבל "תקנות שעת קרונה", שיתוקנו מכוח החוק המוצע, יוכלו להתקיים 9 חודשים עד לתום הוראת השעה – עד סוף מרץ 2021 (ראו סעיף 43 להצעת החוק).

8. החוק המוצע מאפשר להמשיך ולהתקין **תקנות שעת קרונה** אפילו בנסיבות שבהן "לא ניתן לקבוע הסדרים חקיקתיים חדשים באמצעות התקנת תקנות שעת חירום [לפי חוק יסוד: הממשלה, דהיינו...], **מקום בו ניתן לעשות כן באמצעות חקיקה ראשית של הכנסת**" (מכתב היועץ המשפטי לממשלה לראש הממשלה מיום 6.4.2020). מן הראוי שהיכולת להתקין תקנות מכוחו של החוק המוצע תוגבל בדומה להגבלה על חקיקת חירום "רגילה". זו גם הייתה **העמדה שהציגה הכנסת** בפני בית המשפט העליון אך לפני חודשיים:

"ניתן להניח שלאורך משבר הקורונה התעוררו מצבים דחופים וחיוניים שהצריכו מתן מענה חקיקתי, **ולא ניתן היה לפעול באמצעות הליכי חקיקה בכנסת**. הדברים נכונים בעיקר לימי פרוץ משבר הקורונה כאשר טרם הוקמה הוועדה המסדרת ויתר הוועדות הזמניות בכנסת ה-23. אין חולק כי בהעדר ועדות הייתה קיימת מניעה מקידום הליכי חקיקה בכנסת. ואולם, משהחלה הכנסת לפעול גם במישור החקיקתי, **מצטמצם עד מאד המרווח העומד בפני הממשלה להתקנת תקנות שעת חירום**. עתה, על הממשלה להצביע על צורך חיוני ודחוף ביותר לקביעת הסדרה אד-הוק, עד שלא ניתן להמתין להסדרתה בהליך חקיקה רגיל. בכל מקרה, מדובר בחריג שאינו מעיד על הכלל. גם במהלך תקופת משבר הקורונה, **הכלל צריך להיות שכלל שהממשלה מבקשת לשנות מדבר חקיקה, המסלול שעליה ללכת בו הוא הנחת הצעת חוק ממשלתית על שולחן הכנסת**. (תגובת הכנסת מיום 21.4.2020 בבג"ץ 2399/20 עדאלה נ' ראש הממשלה (תלוי ועומד) ההדגשות הוספו – א"פ, א"ס).

9. לא נעלמו מעינינו ההסדרים, שמאפשרים לכנסת **לבטל את ההכרזה** על שעת חרום בריאותית על פי החוק המוצע (ר' סעיף 3(ב) להצ"ח), או **לבטל את התקנות** שהותקנו בחסות ההכרזה. אבל מי שמכיר את הליכי החקיקה ואת עבודת הוועדות אינו נדרש להסברים כדי לעמוד על ההבדל שקיים, להלכה ועוד יותר מכך למעשה, בין ביטול מעשה עשוי של הממשלה לבין הדיון הענייני שמתקיים בוועדות כשיש צורך באישור ועדה מוועדות הכנסת לצורך התקנת תקנות. נכון שבשני המקרים עלול המכבש הקואליציוני לרסק התנגדויות והסתייגויות, אבל **ניסיון החיים מלמד שהדיון הפרלמנטרי והציבורי שנלווה למעשה החקיקה מאפשר ביקורת אפקטיבית יותר של הכנסת, וחשוב מכך – גם ביקורת של הציבור**.

10. כך היה, למשל, שעה שהממשלה ניסתה לקדם חקיקה שתחליף תקנות שעת חירום, שהסמיכו את המשטרה לקבל נתוני מיקום ולאכן מיקום של חייבים בבידוד ([תקנות שעת חירום \(נתוני מיקום\)](#), התש"פ-2020). הצעת החוק הוצגה **כפתרון הכרחי** שבלעדיו אנו עלולים לחוות התפרצות נוראה. אבל בדיון שקיימה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת הוברר **שלא כצעתה**: שבמשך שבועות נעשה שימוש מינימלי בכלי "ההכרחי" כביכול, ושהמעקב הממוני חשף רק שלושה חולי קורונה שהפרו את חובת הבידוד. בסופו של דבר "לנוכח הסתייגויות שהועלו בדיונים, ביקשה הממשלה שלא להמשיך לקדם את הצעת החוק... ונפסקו איכוני המשטרה של חייבי הבידוד" (בג"ץ 2109 [בן מאיר נ' ראש הממשלה](#) (26.4.2020), הנשיאה חיות בפס' 31).

11. הצורך להגביל ככל האפשר את כוחה של הממשלה להתקין תקנות שיפגעו בזכויות אדם מקבל משנה תוקף דווקא בימים אלה. היועץ המשפטי לממשלה והיועצים הפועלים מכוחו בכל שדרות הרשות המבצעת הם שמנחים את הממשלה על מנת שתפעל בגדרי החוק וכדי שלא תיכשל בפגיעה בלתי מידתית בזכויות אדם. גם לעניין "תקנות שעת קורונה", הם שיפרשו את הוראות החוק, ובפרט את "התנאים והכללים הבסיסיים...". שקבועים בו כדי "להבטיח כי הממשלה תעשה שימוש מידתי, ממוקד וזהיר בסמכויות שמעניק לה החוק" (דברי הסבר לסעיפים 4 ו-5).
- אבל כוחה של ערובה מוסדית זו נשחק בימים שבהם אנו עדים למתקפות מעוררות פלצות על שלטון החוק, על "הפרקליטות שבתוך הפרקליטות" ואפילו על היועץ המשפטי לממשלה (וראו גם הצעת חוק שירות המדינה (מינויים) (מינוי היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה), התשע"ח-2017).
12. **הכרזה על "מצב חירום בשל נגיף הקורונה"** - על פי המוצע תוכל הממשלה להכריז על מצב חירום קורונה "אם שוכנעה כי קיים סיכון ממשי להתפשטות נגיף הקורונה ולפגיעה בבריאות הציבור" (סעיף 2(ב) להצ"ח). הממשלה "תניח" את ההכרזה על שולחן הכנסת (סעיף 2(א) להצ"ח), אבל תוקפה אינו מותנה באישור של הכנסת. הכנסת מוסמכת אמנם "לבטל את ההכרזה" (סעיף 3(ב) להצ"ח), מהלך שהוא מורכב יותר (ר' הסבר בפס' 9 לעיל).
13. יתר על כן. על פי המוצע, ההכרזה תהיה תקפה ל-45 ימים, אבל הממשלה תוכל להאריך את תוקפה שוב ושוב – **בכל פעם למשך 45 ימים נוספים** – אף זאת מבלי שיהיה עליה להקדים ולקבל את אישור הכנסת לכך (סעיף 2(ד) להצ"ח). כל זאת עד לחודש מרץ 2021 (כאמור בסעיף 43 להצ"ח – ר' גם פס' 7 לעיל). בנקודה זו הצעת החוק מחריפה את הפגיעה: בעוד שתזכיר החוק (התזכיר שקדם להצעת החוק דכאן) איפשר לממשלה להאריך את ההכרזה בפרקי זמן של **30 ימים** לכל היותר. והנה, בניגוד להבטחות לרסן ולמתן את ההסדרים שנכללו בתזכיר החוק, באה הצעת החוק ומפקידה בידי הממשלה סמכות הארכה של **45 ימים בכל פעם**.
14. על רקע הדברים שלעיל יש להעביר את מרכז הכובד שבחוק המוצע אל הרשות המחוקקת. מן הראוי לקבוע כי הכרזה על מצב חירום קורונה טעונה אישור מראש של הכנסת ולא די בהכרזה של הממשלה המונחת על שולחן הוועדה. מדובר בהחלטה מכוננת המעבירה סמכויות ניכרות מהמחוקק לידי הממשלה, והכנסת היא זו שצריכה להכריז על מצב החירום, על משכו ועל הארכתו.
15. לכל הפחות יש לאמץ את ההסדר הקבוע לעניין זה בסעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה. דהיינו: **ברירת המחזל היא שהכנסת מכריזה על מצב חירום קורונה**. הממשלה תוכל לעשות זאת אך ורק במקרה של דחיפות המחייבת הכרזה עוד לפני שניתן לכנס את הכנסת, אבל אז על הממשלה לקבל את אישורה של הכנסת בתוך 7 ימים, שאחרת – בלא אישור של הכנסת - **ההכרזה תפקע בתוך 7 ימים**.
16. החשש המתעורר לנוכח העדרן של אמות מידה ברורות ומחמירות יותר להכרזה על מצב חירום הוא גדול במיוחד לנוכח העובדה שהחוק המוצע כבר כולל הכרזה "built in" על קיומו של מצב חירום (סעיף 18 להצ"ח). אנו נמצאים כבר אחרי הגל הראשון – ויש לקוות היחידי – של התפרצות המחלה. לא ברור מהן הנסיבות הקיימות היום, שבגינן **דורשת הממשלה מהכנסת להתפרק מסמכויותיה וכוחותיה ולהעבירם לידי הממשלה**.
17. **הסמכות להתקין תקנות** – לפי הצעת החוק, בתקופת ההכרזה יהיו הממשלה, ולעיתים אף ראש הממשלה לבדו, מוסמכים להתקין תקנות ובאמצעותן להטיל מגבלות מרחיקות לכת על זכויות אדם בסיסיות (סעיף 5 להצ"ח). כאן (בהצעת החוק) חל שיפור מה (לעומת התזכיר שקדם לה)

בכך שלאחר שהממשלה מתקינה תקנות חרום, עליה לקבל את אישור הכנסת בתוך 21 ימים (סעיף 4(ד) להצ"ח): תחילה, ועדת הכנסת (או ועדה אחרת שתקבע על ידי ועדת הכנסת) "תקיים דיון בתקנות ותחליט אם לאשרן, כולן או חלקן, בתוך 14 ימים מהמועד שהונחו על שולחנה", אבל אם בפרק הזמן האמור הוועדה לא הגיעה לכלל החלטה – כי אז יוכל יו"ר הכנסת להביא את התקנות לאישור המליאה בתוך 7 ימים נוספים (כך לגבי רוב התקנות – 14 ימים + 7 ימים; תקנות על "הגבלות על פעילות" לפי סעיפים 6 ו-7 להצ"ח טעונות אישור הוועדה בתוך שבוע ימים ולא שבועיים).

18. בדומה להכרזה כך גם **חקיקת החרום** עצמה צריכה להיקבע, לפחות כברירת מחדל, **על ידי הכנסת ולא על ידי הממשלה**. רק באותם מקרים שבהם תהיה דחיפות שאינה מאפשרת כל שיהוי, יש לאפשר לה להתקין את תקנות החרום ההכרחיות, ותוקפן של אלו **יפקע ככל שוועדת הכנסת לא תאשר אותן בתוך 7 ימים**.

19. נדגיש, כי אין להסתפק באישור של מליאת הכנסת ולוותר על דיון והצבעה בוועדת הכנסת. ההסדר המוצע "מפקיע" מידי הוועדה את הסמכות לאשר, וחשוב מכך – **שלא לאשר את התקנות** לאחר 14 ימים; בכך מהווה ההסדר תמריץ לסכל בתחבולות שונות את כינוסה של הוועדה ו/או את יכולתה לקבל החלטה שלא לאשר את התקנות.

זאת ועוד, לא בכדי הליך חקיקה כולל גם **דיון ואישור בוועדה של הכנסת**, קודם שמליאת הכנסת מאשרת את הצעת החוק בקריאה שנייה ושלישית. רק בוועדה מתאפשר דיון מעמיק ורציני בפרטי ההסדר (בענייננו – בפרטי תקנות החרום) ואין לוותר על שלב זה וליצור מתכון לדילוג על שלב חשוב זה.

20. **הצעת החוק מסמיכה "בדלת האחורית" את ראש הממשלה לבדו להתקין תקנות חרום** - לאורך כל הצעת החוק נקבע, כי הממשלה היא המוסמכת להתקין תקנות. יחד עם זאת סעיף 38 להצ"ח קובע שראש הממשלה ממונה על ביצוע החוק. מקביעות אלה בצירוף האמור בסעיף 37(א) לחוק יסוד: הממשלה עולה, כאילו ראש הממשלה לבדו מוסמך להתקין תקנות (ראו גם סעיף 5 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 2.3100 "**חקיקת משנה: נוהל והנחיות**"). לא בכדי נקבעה בהצ"ח הסמכה חריגה לממשלה כולה להתקין תקנות, לאור הסמכויות מרחיקות הלכת שנקבעו בהצעת החוק. **אין לאפשר לראש הממשלה לעקוף את הממשלה ולהתקין תקנות לבדו**. לפיכך יש לקבוע בסעיף 38 להצ"ח, כי הממשלה היא הממונה על ביצוע החוק.

21. **הנגשה של התקנות** - סעיף 5 להצעת החוק קובע שיש **לפרסם "את עיקרן באופן בהיר ונגיש** לקבוצות השונות באוכלוסייה... בעיתונים, בערוצי תקשורת, במרשתת, במודעות מודפסות על שלטי חוצות או בכל דרך יעילה אחרת שתמצא הממשלה". אכן, מן הראוי להבטיח שהתקנות יגיעו לידיעתו של כל אדם ואף יהיו נהירים לו, במיוחד בשים לב לכך ש"טעות במצב משפטי" גם אם היא "בלתי נמנעת באורח סביר" אמנם פוטר מאחריות פלילית (ד' סיפא לסעיף 34 ל"חוק העונשין) אך לא מעונשה של מגיפה. מטעם זה ראוי לפרט במפורש גם הנגשה לשונית ובפרט לשפה הערבית, ובמקומות שבהם מרוכזים דוברי אמהרית, טיגרינית, רוסית וקהילות לשוניות אחרות – גם בשפות אלו.

22. **הנגשה של דברי ההסבר** – הצורך בהנגשה מרבית חל, גם אם במידה פחותה במקצת, גם על דברי ההסבר שנלווים לתקנות (ד' סעיף 6 להצ"ח). הסברים והסברה יקדמו ציות להוראות טוב יותר מאשר פיקוח וסנקציות פליליות. פיקוח, אכיפה ואפילו קנסות לא יקדמו ציות להוראות כפי שתעשה זאת ידיעה והבנה לרציונאל שעומד ביסוד

23. **עונשין** – סעיפים 23-24 להצעת החוק. למרות התיקונים המבורכים שהוכנסו להצעת החוק לעומת נוסח התזכיר, החוק עודנו מותיר את שיקול הדעת באשר לקביעת העבירות הפליליות בידי הממשלה במסגרת התקנות. נוכח אופיין והיקפן של ההגבלות שניתן להטיל על זכויות הפרט בתקנות, ההחלטה בשאלה אלו הפרות של ההגבלות יוגדרו כעבירות פליליות שבגינן ניתן להטיל קנס, הינה הסדר ראשוני מובהק שצריך להיקבע בידי הרשות המחוקקת ולא בתקנות. אמנם הסמכות להתקין תקנות לביצוע חוק כוללת גם את הסמכות לקבוע עבירות על התקנות ועונשים לפי **סעיף 2(א) לחוק העונשין**, תשל"ז-1977, אלא שבמקרה שלפנינו התקנות משקפות את ההסדרים הראשוניים עצמם ומשכך - כפי שאת התקנות עצמן ראוי להותיר ככל הניתן בידי הכנסת, מקל וחומר שגם סעיף העונשין צריך להיקבע על ידי הכנסת.
24. לחלופין ובכפוף לאמור לעיל, יש להתנות את תוקפן של עבירות חדשות שייקבעו על ידי הממשלה באישור **מראש** של הוועדה והכנסת, כנהוג וכמתחייב בחוק (סעיף 2(ב) לחוק העונשין). נוסף על כך, הקונסטרוקציה המוצעת בסעיף 23(2), שלפיה האחריות הפלילית תפקע אם הוועדה או הכנסת לא יאשרו את התקנות (כאמור בסעיף 4(ד) להצעת החוק), מייצרת מצב בלתי סביר של מעין "דין עונשי מותנה". יש לקבוע כי **סעיפי העונשין ייכנסו לתוקף רק לאחר אישור הוועדה ומליאת הכנסת**.
25. לא ברור מה ההצדקה להותרת סעיף העונשין לשיקול דעתה של הממשלה, שכן ההצעה מפרטת את סוגי ההגבלות שניתן יהיה להטיל במקרה הצורך, ומשכך ניתן להסדיר את העבירות בחוק עצמו. אף אם צפויים שינויים תכופים בסוגי ההגבלות שיוטלו, הניסיון מלמד כי העבירות הפליליות לא צפויות להשתנות תדיר.
26. **סמכויות האכיפה** – "**הצמדת" הסמכויות לתקנות** – סעיפי הסמכויות (סעיפים 26-28 להצ"ח) מנוסחים באופן כללי ומופשט מבלי שניתן להעריך האם מדובר בהסדר מידתי וסביר. הצעת החוק אינה קובעת מהן הסמכויות הדרושות לאכיפת הגבלה כזו או אחרת אלא **מעניקה לגורמים המוסמכים באופן גורף חבילה של סמכויות**. יש לקבוע לגבי כל תקנה ותקנה **מהן הסמכויות הספציפיות הדרושות לצורך אכיפה או פיקוח שלה על מנת להבטיח כי רק אותן סמכויות שנדרשות לגורם האכיפה יוקנו בידי ורק בהתקיים עילה ספציפית**.
27. כך, למשל, הסמכות לדרוש תעודה מזהה, שהוענקה בהצעת החוק לכל בעלי הסמכויות ובכל מקרה, עשויה להיות רלוונטית לצורך פיקוח על כניסה או יציאה מ"איזור מוגבל" אבל אין הצדקה לבקש תעודה מזהה מאדם לצורך פיקוח על מרבית ההגבלות בתחום התחבורה.
28. **היקף סמכויות** – סמכות השימוש בכוח שנקבעה בסעיף 28(6) ובסעיף 32(1)(ד) אינה מידתית בדרך שבה היא מנוסחת. סעיפים אלה מעניקים לשוטרים סמכות להפעיל כוח כלפי אדם אם אותו אדם סירב לדרישת ההזדהות (לפי סעיף 28(4) ו-32(1)(ב)). שימוש בכוח כדי לאלץ אדם להזדהות איננו מידתי משום שניתן להסתפק באמצעים מידתיים יותר כגון מניעת כניסתו של אדם למקום או הוצאתו ממנו.
29. במיוחד מטריד ניסוחו של סעיף 28(5) הקובע כי **שוטר יוכל "להורות לאדם לבצע פעולה אחרת הנדרשת לצורך עמידה בהוראות התקנות"**. נוכח הפגיעה בזכויות יסוד בעת הפעלת סמכויות האכיפה, הגדרתן של אלו צריכה להיעשות באופן מפורט וברור בחוק עצמו ואין לפתוח פתח להרחבת היקף הסמכויות ללא גבול כפי שמוצע ב"**סעיף סל**" זה.
30. **סמכויות פיקוח לעומת אכיפה** – אין זה נכון להעניק בידי **שוטרים סמכויות כלליות לפקח על** קיום ההוראות בנסיבות שבהן לא קיים חשד לביצוע עבירה. אין זה ראוי כי שוטר יידרש לפקח על תקנות הנוגעות לשמירה על בריאות הציבור. באופן שגרתי, תפקידה של המשטרה להפעיל

את סמכויותיה כלפי מי שיש לגביו חשד סביר, שהוא הפר את החוק, ולא לבצע פעולות פיקוח. לחלופין ולמצער, יש להגביל את "הפיקוח" המשטרתי לפיקוח על גורמים מוסדיים ועסקים.

31. הניסיון שהצטבר בחודשים האחרונים מחייב הטלת חובות מוגברות על שוטרים בבואם לאכוף את הגבלות הקורונה לאור האופי הייחודי של איסורים פליליים אלו ואי הוודאות הגדולה באשר להגבלות המעודכנות לאור השינויים התכופים שמוכנסים בהן. משכך, יש להרחיב את ההסדר שבסעיף 33 ולקבוע חובת הזדהות של כל גורם מוסמך, גם **מבלי שהאזרח דרש זאת**, כמו גם חובה להבהיר את סיבת הדרישה המופנית לאזרח ולאפשר לו זכות טיעון.

32. **חופש המחאה למעשה ולא רק להלכה** – לצד ההסמכה להגביל בתקנות את היציאה ואת הפעילות במרחב הציבורי, נקבע חריג שלפיו שיש לאפשר קיום הפגנה בכפוף ל"תנאים... החיוניים להתפשטות הקורונה" (סעיף 17(1) ו-2(2) להצ"ח). במהלך החודשים האחרונים טיפלנו במקרים רבים, שבהם "התנאים" שקבעה המשטרה כמעט רוקנו מתוכן את המחאה. לא פעם אותה הוראה שבתקנות "תורגמה" בשטח להגבלות שונות ממחוז למחוז, לעיתים מתחנת משטרה אחת לרעותה. לאור זאת יש לקבוע במפורש, שההגבלות על הפגנות ותהלוכות מחאה יצטמצמו למינימום הנדרש וייקבעו תוך שימת דגש על מימוש מרבי של חופש המחאה.

33. **רשת ביטחון חברתית וכלכלית לנפגעים מההסדרים שייקבעו בחקיקת החרום**. הניסיון שרכשנו, שלא בטובתנו, במרוצת החודשים האחרונים מורה שההגבלות שהוטלו על כלל האוכלוסייה – גם אם הן היו הכרחיות – הסבו פגיעות קשות בתנאי החיים והקיום של רבים. גם ניכר היה שוני גדול מאוד בין תושבים ותושבות מבחינת היקף הפגיעות וחומרתן. פגיעות קשות במיוחד נגרמו למשפחות מרובות ילדים, לאנשים שחיים בעוני, לאלה שנאלצו להעביר את הסגר בדירות קטנטנות וצפופות ובתנאים מחיה קשים, לאנשים ונשים שאיבדו באחת את מטה לחמם, ולקשישים שלא בורכו במשפחה מסורה ודואגת. כולנו סבלנו בחודשים האחרונים מהגבלות וממצוקות, אך יש מי שחוו פגיעות קשות במיוחד, שלא פעם עלו כדי "פגיעה בכבוד האדם" (והשוו סעיף 39(ד) לחוק יסוד: הממשלה).

מן הראוי שכל גזירה וכל הגבלה שיושגו בחקיקת החרום יגובשו וייקבעו ביחד עם הסדרים שיבטיחו מענה בסיסי למצוקה הקשה שכרוכה בהם, כפי שנהגו המדינות הדמוקרטיות שנדרשו להטיל גזירות והגבלות על האזרחים והאזרחיות. כל דבר חקיקה שקובע סמכות להטיל הגבלות וגזירות, ראוי שגם יכרוך סמכות זו בחובה מקבילה לייצר רשת ביטחון כלכלית וחברתית, שתבטיח שאיש לא יופקר לגורלו ושתמנע פגיעה בכבוד האדם.

בכבוד רב ובברכה,

אן סוצ'יו, עו"ד, אבנר פינצ'וק, עו"ד

העתקים:

מר רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי)
גבי דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מנהלי)
גבי עמית מררי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי)
מר אייל זנדברג, יועץ וחקיקה, משרד המשפטים

נספח ע/21

**פניית העותר 1 בעניין התיקון
לחוק להארכת תקש"ח הגבלת
פעילות מיום 6.7.2020**

07 ביולי 2020

לכבוד,

לכבוד	לכבוד	לכבוד
עו"ד שגית אפיק	מר בנימין נתניהו	עו"ד אביחי מנדלבליט
מ"מ היועמ"ש לכנסת	ראש הממשלה	היועמ"ש לממשלה
בפקס : 02-6753495	בפקס : 02-5605000	בפקס : 02-6467001

שלום רב,

הנדון: להימנע מקידום הצעת חוק לאפשר כניסה של החלטות ממשלה בעניין נגיף הקורונה לתוקף

מיידי ובלא אישור הכנסת

הריני לפנות אליכם בעניין שבנדון, והכול כמפורט להלן:

1. על פי פרסומים בכלי התקשורת, הממשלה אישרה ביום 06.07.2020 הצעת חוק שנועדה לאפשר יישום מיידי של כל החלטותיה בעניין נגיף הקורונה החדש "ואף לדלג על הדיונים בוועדות הכנסת" (נעה לנדאו ויהנתן ליס "נתניהו התלונן על הצורך בחקיקה, הממשלה מקדמת חוק לעקיפת הכנסת" הארץ (06.07.2020)). על פי המתווה המוצע, וכפי שהוא תואר בעיתון הארץ, "ההחלטות ייכנסו לתוקף וימומשו מיד עם אישור הממשלה. במקביל יידרשו ועדות הכנסת הרלוונטיות לדון בהחלטות בתוך שבעה ימים, עם אפשרות להארכה של עד שלושה ימים נוספים. אם ועדה לא תאשר את החלטת הממשלה בפרק הזמן הזה, היא תובא לאישור מליאת הכנסת בהקדם, תוך דילוג על הוועדה. אם יחליטו ועדה או מליאת הכנסת שלא לאשר החלטה, או שלא תתקבל החלטה סופית בפרק הזמן שהוקצה, היא תתבטל".

2. יש לציין כי המתווה המוצע לעיל מזכיר את זה המופיע כיום בסעיף 4(ג) להצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020. לפי הסעיף האמור, בנוסחו כעת:

"תקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א) יונחו בסמוך ככל האפשר לאחר פרסומן ברשומות על שולחן הוועדה בליווי דברי הסבר; הוועדה תקיים דיון בתקנות האמורות ותחליט אם לאשרן, כולן או חלקן, בתוך 14 ימים מהמועד שהונחו על שולחנה, ולעניין תקנות בסעיפים 6 ו-7 – בתוך 7 ימים מהמועד האמור; ועדת הכנסת רשאית במהלך התקופות האמורות, להאריך, לעניין דיון ממסוים, לפרק זמן שלא יעלה על 3 ימים; לא קיבלה הוועדה החלטה עד תום התקופות האמורות, לפי העניין, ואם הוחלט על הארכתן – עד תום תקופת ההארכה [...], יביא יושב ראש הכנסת את אישור התקנות להצבעה בכנסת בהקדם האפשרי ולכל המאוחר עד תום 7 ימים מהמועד האחרון להחלטת הוועדה ולעניין תקנות כאמור בסעיפים 6 ו-7 – עד תום 3 ימים מהמועד האמור; החליטה הוועדה שלא לאשר את התקנות, ואם הובאו התקנות לאישור הכנסת – החליטה הכנסת כאמור או לא קיבלה

* זמין בקישור הבא:

https://www.haaretz.co.il/health/corona/1.8973972?utm_source=App_Share&utm_medium=iOS_Native

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

حيفا ٣١٠٩٠، ص.ب ٨٩٢١ هاتف ٠٤-٩٥٠١٦١٠ فاكس ٠٤-٩٥٠٣١٤٠

חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

החלטה בעניין – יפקע תוקפן של התקנות; הודעה על פקיעת תוקף התקנות כאמור תפורסם ברשומות.

3. אמנם מצב החירום שנוצר עקב התפשטות נגיף הקורונה החדש מחייב את הממשלה להגיב על עניינים דחופים ודינמיים, ואולם מצב זה, ככלל, אין בו כדי להצדיק את הפרת עיקרון הפרדת הרשויות ואיון תפקידה של הרשות המחוקקת על ידי הפקעת חובתה להפעיל מנגנון אפקטיבי לפיקוח על פעילות הממשלה. דברים אלה עלו בדיונים שהתקיימו בפני בית המשפט בבג"ץ 2109/20 **בן מאיר נ' ראש הממשלה** (טרם פורסם, ניתן ביום 26.04.2020) (עניין **איכוני השב"כ**) כאשר חויבה הממשלה לקיים את ההליך הקבוע בחוק המחייב קיומו של הליך של פיקוח פרלמנטרי בפני הכנסת גם בעת שהתפשטות הנגיף היתה ממשית.

4. בהקשר זה מן הראוי להזכיר כי קיומו של מצב חירום בפני עצמו אין בו כדי להכשיר חריגה דרסטית מעקרונות חוקתיים מחייבים ומחלוקת הסמכויות המחויבת בין רשויות השלטון, ולענייננו תפקיד הכנסת לפקח על פעולות הממשלה. אכן, ככל שדרכה של הממשלה אל הכנסת סלולה בפניה, וכך הוא מצב הדברים בהווה, אין כל הצדקה לסטות מדרך המלך ולאיין, דה פקטו, את תפקידה המפקח של הרשות המחוקקת על פעולות הרשות המבצעת (ראו לעניין זה: בג"ץ 6971/98 **פריצקי נ' ממשלת ישראל**, פ"ד נג(1) 763 (1999)).

5. בעניין מושא פנייה זו, ועל אף העובדה כי המתווה המוצע קובע מנגנון פיקוח פרלמנטרי על החלטות של הממשלה, הרי שבמישור המעשי, מדובר במנגנון של פיקוח בדיעבד, שמאפשר מרווח זמן לא מבוטל בין מועד כניסת החלטות הממשלה לתוקף, לבין החלטת הכנסת או מי מוועדותיה על אישורן או על ביטולן.

6. לא למותר לציין כי החלטות הממשלה, בין אם בדרך של תקנות או בכל דרך אחרת, המיועדות להתמודד עם התפשטות נגיף הקורונה, כרוכות לא אחת בפגיעה רחבת היקף בזכויות וחירויות יסוד. כן, הפעולות הננקטות מעת לעת להתמודדות עם התפשטות הנגיף כרוכות בשינויים תכופים המחייבים את הציבור ועל כן, ישנה חשיבות עליונה לקדם ודאות ויציבות כדי למנוע בלבול ביחס למה שמצופה ממנו בכל זמן נתון.

7. בהינתן כך, הרי שלא ניתן להפריז בחשיבותו של הפיקוח הפרלמנטרי על האמצעים בהם נוקטת הממשלה. זאת, גם לצורך הגשמת התכלית של קיום הליכים ראויים שמבטיחים כי לא יעשה שימוש מופרז ובלתי הולם באמצעים פוגעניים, אך גם על מנת לקדם ודאות ולמנוע מצב פוטנציאלי שלפיו יבוטלו החלטות ממשלה – שנכנסו לתוקף עם קבלתן, והמחייבות את הציבור – תוך ימים ספורים על ידי הכנסת באופן שיחייב את הממשלה לקבל החלטה מחודשת באותו עניין, שתהיה בעצמה כפופה לאותו מנגנון אישור, וכן הלאה. הליך כאמור רק יגביר את אי הוודאות ואת הבלבול שמצב החירום מייצר מעצם טיבו.

8. דברים אלה מקבלים משנה חשיבות בכל הנוגע להחלטות ממשלה שיכללו עבירות פליליות או מינהליות וכן בנוגע להחלטות שמטיבן מחייבות את הציבור לפעול או שלא לפעול באופן מסוים. קביעת מנגנון פיקוח פרלמנטרי כפי זה שמוצע, עולה כדי הפרה של אחד מעקרונות הדגל ביחסים שבין הרשויות לאזרח, והוא עיקרון הוודאות. מצב דברים זה יאפשר קביעת נורמות התנהגות, הטלת אחריות פלילית או קנס מינהלי בתקופת הביניים שבין קביעתם למועד אישורם או ביטולם על ידי הכנסת – תקופה שיכולה להימשך יותר מעשרה ימים. בטווח זמן זה ההחלטות יהיו בתוקף, יחייבו את הציבור וינחו את

התנהגותו, וכל זאת כאשר מרחף מעליהן סימן שאלה ביחס לאפשרות של אי אישורן על ידי הכנסת. וככל שמדובר בעבירות פליליות או קנסות מינהליים, והם לא יאושרו, הרי שהתבטלותם תשמיע ביטול רטרואקטיבי של האחריות בגינם.

9. מצב זה אינו ראוי כלל ועיקר, במיוחד לנוכח אי הוודאות והשינויים התכופים המלווים מצבי חירום. מנגנון זה מקדם הסדר שעלול ליצור בלבול בקרב הציבור ביחס להתנהגות הצפויה ממנו.

10. יתר על כן, הוא פותח פתח להחלה של מגבלות על הציבור, לרבות איסורים פליליים שהכנסת תבטל בדיעבד. משמעות הדבר היא כי הציבור יונחה להתנהל במשך תקופה בלתי מבוטלת על יסוד החלטות שיתבררו בדיעבד שאינן לגיטימיות, בלתי ראויות או בלתי נחוצות, ככל שלא יאושרו על ידי הכנסת. בטווח זמן זה, הציבור נדרש להישמע להוראות הממשלה, ולעניין איסורים עונשיים, יבוצעו מעצרים ויינקטו אמצעי אכיפה פוגעניים כלפי מי שבדיעבד יתברר כי הוא נדרש להתנהל על יסוד החלטות שלא אושרו.

11. אין להסדר כאמור כל הצדקה ועל כן מן הראוי הוא לקבוע כי אישור הכנסת ינתן מראש בטרם כניסת החלטות הממשלה לתוקף.

על רקע האמור, הנכם מתבקשים להימנע מקידום ההסדר מושא פנייה זו ולהבטיח כי החלטות ממשלה לעניין המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה יקבלו אישור מראש של הכנסת, או מי מוועדותיה, בטרם יחייבו את הציבור.

בכבוד רב,

פאדי ח'ורי, עו"ד

נספח ע/22

**פניית העותר 1 בעניין חוק
הסמכויות המיוחדות מיום
24.8.2020**

24 באוגוסט 2020

לכבוד,

לכבוד	לכבוד	לכבוד
עו"ד שגית אפיק	מר בנימין נתניהו	עו"ד אביחי מנדלבלית
מ"מ היועמ"ש לכנסת	ראש הממשלה	היועמ"ש לממשלה
בפקס : 02-6753495	בפקס : 02-5605000	בפקס : 02-6467001

שלום רב,

הנדון: להימנע מכל פעולה על פי חוק הסמכויות המיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 ולפעול לביטולו המידי

לנוכח הדרישות החוזרות ונשנות מהעת האחרונה לפיהן עובר להגשת עתירה נגד חוק תקף של הכנסת יפעלו העותרים למיצוי הליכים מול המשיבים הפוטנציאליים, וזאת מעבר לפעולות מיצוי הליכים שבוצעו בשלב הכנת החוק בוועדות הרלבנטיות בכנסת, הריני לפנות אליכם לפני שתוגש עתירה בעניין, בבקשה כי תודיעו לנו, וזאת לא יאוחר מיום 31.08.2020, כי תימנעו מביצוע כל פעולה על יסוד החוק שבנדון ותפעלו לביטולו המידי לנוכח אי-חוקתיותו, כמפורט להלן:

מבוא:

1. חוק הסמכויות המיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: **חוק הסמכויות המיוחדות**) התקבל בקריאה שנייה ושלישית בכנסת ביום 22.07.2020. עובר לקבלתו הגשנו נייר עמדה נגד הצעת החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט ביום 30.06.2020, בדרישה כי תיגנו בנוסחה הקיים, וזאת לנוכח פגמים חוקתיים רבים שנפלו בה. העתק מנייר העמדה נשלח אליכם.

== **העתק מנייר העמדה שהוגש לוועדת החוקה, חוק ומשפט מיום 30.06.2020 מצורף ומסומן כנספח.**

2. אחרים רבים, לרבות נציגים מארגוני החברה האזרחית, הגישו אף הם ניירות עמדה ביחס להצעת החוק, שבהם נדונה שורה ארוכה של הסתייגויות מההסדרים שקודמו בהצעה (את כלל העמדות הללו ניתן למצוא באתר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת כמסמכי רקע לדיוני ההכנה שהתקיימו בהצעת החוק).

3. ואולם, על אף המעורבות של עותרים פוטנציאליים בשלביה המוקדמים של החקיקה, שיש בה כדי לספק את הדרישה למיצוי הליכים, החלו מייצגי הרשויות בערכאות בזמן האחרון לדרוש כי פעולות מיצוי הליכים נוספות תינקטנה וזאת לאחר שהחוק נמצא כבר בתוקף. כך למשל, בתגובת המשיבים בבג"ץ 5746/20 **האגודה לזכויות האזרח נ' הכנסת** (תלויה ועומדת) מיום 20.08.2020, נטען כי דין העתירה נגד חוק הסמכת שירות הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש וקידום השימוש בטכנולוגיה אזרחית לאיתור מי שהיו במגע קרוב עם חולים (הוראת שעה), התש"ף-

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

حيفا ٣١٠٩٠، ص.ب. ٨٩٢١ هاتف ٠٤-٩٥٠.١٦١٠ فاكس ٠٤-٩٥٠.٣١٤٠

חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

2020 להידחות על הסף וזאת משלא מוצו בה ההליכים מול הרשויות. שם, טענו המשיבים כי "מובן, כי עתירות קודמות, נייר עמדה או טיעון בכנסת אינם ממלאים את חובת מיצוי ההליכים" (בעמ' 5 לתגובה).

4. אשר על כן, ולמען הזהירות הנדרשת בטרם תוגש העתירה נגד חוק הסמכויות המיוחדות לבית המשפט הגבוה לצדק, הנכם מתבקשים להודיע לנו בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מיום 31.08.2020, על החלטתכם לפעול לביטול החוק ולהימנע מהשימוש בסמכויות הקבועות בו.

5. להלן, נציג את הטיעונים כנגד חוקתיות חוק הסמכויות המיוחדות.

אי-חוקתיות חוק הסמכויות המיוחדות:

6. חוק הסמכויות המיוחדות אינו חוקתי וזאת משלושה טעמים מרכזיים: הטעם הראשון לאי-חוקתיות החוק נובע מהעובדה שהוא מתנגש עם סעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה בכל הקשור להסדר ההכרזה על מצב החירום בשל נגיף הקורונה. שנית, ההליך החפוז של חקיקת החוק בקריאות השנייה והשלישית מהווה הפרה היורדת לשורש הליך החקיקה באופן שמצדיק באופן עצמאי את פסילת החוק. הטעם השלישי נוגע לאי-חוקתיותו של החוק מאחר והוא אינו עומד בתנאי פיסקת ההגבלה: החוק פוגע בשורה של זכויות חוקתיות וערכי יסוד חוקתיים: החוק אינו עונה על דרישות עיקרון ההסדרים הראשוניים, הוא פוגע בעיקרון החוקתי לעניין הפיקוח הפרלמנטארי על פעולות הרשות המבצעת, והוא שולל את עקרון החוקיות בפלילים. כן ייטען כי חוק הסמכויות המיוחדות פוגע בזכויות חוקתיות תוך פגיעה בעיקרון שלטון החוק ובעיקרון הפרדת הרשויות שלא לתכלית ראויה ובאופן שאינו עומד בדרישות עיקרון המידתיות.

7. חוק הסמכויות המיוחדות מעניק סמכויות מקיפות ביותר לממשלה להגביל ולפגוע בזכויות האזרח באופן המקיף והרחב ביותר, כולל את הסמכות להכריז על מצב חירום בשל נגיף הקורונה. החוק הוא למעשה תמונת ראי מדויקת למצב שהיה ערב חקיקתו ובתקופה הראשונה של התקנת תקנות שעת חירום וההבדל העיקרי בין שתי התקופות הוא שכעת סמכותה של הממשלה נאצלה לה על ידי המחוקק. ואולם, מדובר בסמכות פורמלית בלבד הפוגעת בזכויות אזרח, בהפרדת רשויות ובשלטון החוק. הכול כמפורט להלן:

8. ראשית כל, ההסדר שאומץ בחוק הנדון מפר את סעיף 38(א) לחוק יסוד: הממשלה על ידי כך שהוא קובע כי הגורם המוסמך להכריז על מצב חירום הוא הממשלה ולא הכנסת. כפי שייטען בהמשך, הסדרי החירום הקבועים בחוק יסוד: הממשלה מהווים את המסגרת הנורמטיבית-חוקתית של דיני החירום ולפיכך, הגורם המוסמך חוקתית להכריז על מצב חירום הוא הכנסת, שאינה רשאית ל-"האציל" את חובתה החוקתית האמורה לרשות המבצעת.

9. שנית, הליך חקיקתו של החוק לא אפשר לחברי הכנסת מכל הסיעות לדון בו כדבעי והוא עבר בהליך בזק וזאת בניגוד להלכה הפסוקה המחייבת מתן הזדמנות הוגנת לחברי המליאה לדון במורכבות החוק (ראו: בג"ץ 10042/16 קוונטינסקי נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו, 06.08.2017)). זאת שכן, באותו יום שבו סיימה ועדת החוקה, חוק ומשפט את מלאכת הכנת החוק לקראת הקריאות השנייה והשלישית נתקבלו בוועדת הכנסת שתי החלטות: הראשונה לפטור את ההצעה מחובת ההנחה שבסעיף 88 לתקנון הכנסת ולקבוע סדרי דיון מיוחדים ומזורזים בהצעה במליאה כך שהם יוגבלו לשלוש שעות דיון בלבד.

10. על כן, הליך חקיקת החוק בקריאות השנייה והשלישית במליאת הכנסת היה קצר ונגמר תוך שלוש שעות על אף מורכבות הנושאים שהוא מעלה ולמרות התנגדותם של חלק מחברי הכנסת שביקשו לדון בו באופן מפורט יותר.

11. שלישית, החוק פוגע בשורה רחבה של זכויות ועקרונות יסוד חוקתיים, לרבות הזכות לחירות, חופש התנועה, חופש הדת הפולחן, חופש הביטוי והמחאה, חופש העיסוק, הזכות לחינוך, הזכות לקניין, עיקרון שלטון החוק, עיקרון הפרדת הרשויות, עיקרון הוודאות במשפט, עיקרון ההשתתפות הפוליטית וכן הלאה.

12. בהקשר זה יובהר כי החוק אינו עומד בתנאי ההסדרים הראשוניים בכך שהוא מעניק שיקול דעת רחב לממשלה ללא קביעת אמות מידה כלשהן התוחמות את שיקול דעתה. על פי החוק, הממשלה היא זו שתקבע מהי רמת התחלואה שמצדיקה שימוש באמצעים שונים, והיא זו שתכריע באילו אמצעים לעשות שימוש. החוק עצמו אינו מייצר כל היררכיה או מבחני חומרה שיצדיקו שימוש באמצעים מחמירים יותר או מחמירים פחות.

13. ודוק; החוק בכללותו מייצר משטר חירום שבמסגרתו נהפכות היוצרות על ידי כך שהוא מניח בידי הרשות המבצעת סמכות רחבה ביותר להכריע בשאלות עקרוניות, לרבות ההכרזה על מצב חירום והתקנת תקנות, וזאת ללא קביעת אמות מידה ברורות להפעלת שיקול דעת שיש בו משום פגיעה חמורה בזכויות יסוד. בנוסף, חלף סדר הדברים החוקתי הראוי, שבו הרשות המחוקקת קובעת את ההסדרים העיקריים והרשות המבצעת מיישמת אותם, החוק בא וקובע סדר דברים אחר, שבו סמכות ההכרעה נתונה בידי המבצעת, ואילו המחוקק נותר ברקע כגורם עם סמכויות פיקוח, לרוב בדיעבד, שנעדרות כל אפקטיביות. כך למשל, הממשלה תכריז על מצב חירום ולכנסת הסמכות לבטל; הממשלה תתקין תקנות ותטיל גזרות על ציבור ולכנסת הסמכות לבטל; הממשלה תקבע את העבירות הפליליות ולכנסת הסמכות לבטל; ועדת השרים תכריז על אזור מוגבל ותקבע את המגבלות שיחולו בו ולכנסת הסמכות לבטל. כל זאת, כאשר במרבית המקרים ההכרעות שתתקבלנה על ידי הרשות המבצעת, בין אם בכוח ובין אם בפועל, תיכנסנה לתוקף ותחייבנה את הציבור, ותפקיד הכנסת הוא בהתערבות מאוחרת ובדיעבד.

14. הפגיעה הינה קיצונית משום שהיא גם פוגעת במנגנון הפיקוח הפרלמנטרי שהופכת אותו לחסר אפקטיביות בהיותו מגיע בדיעבד ובאיחור רב לאחר קבלת ההכרעות והשתכללות הפגיעה בזכויות אזרח.

15. לא זו בלבד; הפגיעה מגיעה עד כדי פגיעה בעקרון החוקיות בפלילים ובאכיפה ואשר זכה למעמד קונסטיטוציוני שלפיו לא מטילים עונש אלא על פי חוק או לפיו. בהקשר זה החוק משעה הוראות חקיקה סטטוטוריות, לרבות סעיף 2 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, אשר קובעות שלא קובעים עבירות פליליות (כולל עבירות מינהליות) בחקיקת משנה אלא באישור ועדה של הכנסת.

16. כמו כן, החוק פוגע בערך העליון של עקרון החוקיות אשר מורה על בהירות וודאות בכל הקשור למה הוא האסור לפי החוק ומהו המותר. מנגנון אישור מאוחר על ידי ועדה של הכנסת יביא ליצירת בלבול וחוסר וודאות שכן לפיו המעשה יהיה אסור בזמן מסוים משום שהממשלה אסרה אותו אך עם הסברה

שהוא עשוי להיות כשיר ומותר במועד מאוחר יותר אם ועדה של הכנסת תקבע אחרת לאחר מספר ימים, כפי שאכן התרחש בוועדת הקורונה בכנסת בדיוניה לעניין הצווים החורגים אותם קבעה הממשלה לאחר קבלת התיקון החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 ביום 07.07.2020, שבמסגרתו הוחלף סעיף 2 בחוק המקורי בסעיף חדש שהרחיב את רשימת העניינים שלגביהם רשאית הממשלה להתקין צווים חורגים (סעיף 2(א)), ושינה את מנגנון הפיקוח הפרלמנטרי על צווים אלה מאישור מראש לאישור בדיעבד, כך שהצווים החורגים ייכנסו לתוקף מיידית בתקופה שבין התקנתם ועד לאישורם על ידי ועדה של הכנסת. ובכלל זה, החוק השעה את תחולת סעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**) המחייב כי כל תקנה שקובעת עונשים תובא לאישור.

17. אין ספק שבמצב חירום מותר להעניק סמכויות לרשות המבצעת להגיב על מצבים דינמיים ודחופים שלא סובלים דיחוי, ואולם אין בכך כדי לשלול את עיקרון שלטון החוק ולאייין את חוקי היסוד שקובעים את עליונות המחוקק בעניין ההכרזה על מצב חירום, הכולל מצב חירום מיוחד, והצורך בהתוויית חקיקה שעונה על הסדרים ראשיים, לרבות השמירה על הוראות סטטוטוריות שמטרתן להגשים את עקרון החוקיות, כולל פיקוח פרלמנטארי. כך היה למשל בבג"ץ 2109/20 **בן מאיר נ' ראש הממשלה** (טרם פורסם, ניתן ביום 26.04.2020) (להלן: **בג"ץ איכוני השב"כ**) ששם בית המשפט הנכבד הוציא צו ביניים ביום 19.3.2020 נגד הפעלת השב"כ על ידי הממשלה ללא אישור ועדת הכנסת הרלבנטית לעניין וזאת כאשר היה מדובר בעיצומו של המאבק נגד התפשטות נגיף קורונה.

18. פגיעות אלה אינן לתכלית ראויה. התכלית המוצהרת של החוק היא לכאורה לאפשר לממשלה לפעול במהירות הדרושה לצורך המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה. ואכן, אין להפריז בחשיבות האינטרס הציבורי של המאבק בהתפשטות הנגיף. ואולם, תכלית מוצהרת זו אינה חזות הכל. תכליתו סמויה מבצבצת לה מבעד לשורות, והיא נלמדת מן האמצעים שאומצו בחוק. ואכן, כדברי השופט עמית בבג"ץ 2293/17 **אסתר צגיי גרסגהר נ' כנסת** (פורסם בנבו, 23.04.2020) (להלן: **בג"ץ גרסגהר**) "יכול הטוען לטעון כי כאשר התכלית המוצהרת היא ראויה, יש לעבור ולבחון את האמצעים שנקטו להגשמתה במסגרת רכיב המידתיות, כפי שנעשה על ידי הנשיאה בפסק דינה. איני סבור כך. לדידי, מתוך האמצעי הבלתי מידתי שנקט בו המחוקק ניתן לעיתים לזהות את התכלית הבלתי ראויה" (שם, בפס' 6 לחוות דעתו של השופט עמית). תכלית זו היא לאפשר לממשלה לעקוף את הרשות המחוקקת ולהעניק לממשלה אור ירוק לאמץ אמצעים ללא מעורבות או פיקוח אפקטיביים על פעולותיה. הגישה המונחת ביסוד התיקון נשענת על תפיסת עבודת הכנסת כמכשול בפני הרשויות המינהליות במאבק בהתפשטות הנגיף.

19. החוק אף אינו מידתי. לעניין **מבחן האמצעי הרציונלי**, גם אם נניח שתכליתו המוצהרת של החוק, לייעל את תגובת הרשויות במאבק נגד התפשטות הנגיף, היא הדומיננטית, הרי שאימוץ האמצעי של אישור מאוחר לתקנות הממשלה על ידי הכנסת לא רק שאינו מגשים אותה, אלא אף מגשים את התכלית ההפוכה של יצירת בלבול וכאוס במצבים בהם התקנות מבוטלות על ידי הכנסת ימים ספורים לאחר החלתן על הציבור. דברים אלה נכונים הם, ביתר שאת, ביחס לתקנות המגדירות עבירות פליליות. בנסיבות שבהן התקנות אינן מאושרות, כל הפעולות שנקטו תתבטלנה, למעט אלה שמעצם טיבן אינן נתונות לביטול, כפי שהובהר בדיון לעיל ביחס לעיקרון הוודאות. זאת כאשר הוכח כי הכנסת מסוגלת לפעול במהירות הנדרשת שהנסיבות מחייבות זאת.

20. **מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה**: הן סעיף 4(א) לחוק המעניק לממשלה סמכויות רחבות ביותר לקבוע מגבלות בתקנות, והן מנגנון האישור בדיעבד אינם עומדים במבחן זה. זירוז הליכי האישור בכנסת היא בבחינת אלטרנטיבה ריאלית שאינה כרוכה בתוספת הפגיעה הנגרמת מהמעבר ממנגנון של אישור מראש למנגנון של אישור בדיעבד. ככל שהליך האישור מתעכב לנוכח קשיים שעולים מתוכן התקנות, הרי שזו בפני עצמה סיבה לחשש שמא תוכנן אינו ראוי או מוצדק. בנסיבות כאלה, אין לראות בהתמשכות הליכי האישור בכנסת כמכשול בפני נקיטת צעדים ביעילות, אלא דווקא כערובה לכך שצעדים בעייתיים או בלתי נחוצים לא יינקטו.

21. בהקשר הזה נחזור ונדגיש כי גם בעת עיצומו של המאבק הציבורי נגד התפשטות נגיף קורונה, בית משפט נכבד זה הוציא ביום 19.03.2020 צו ביניים המחייב פיקוח פרלמנטרי בכל הקשור לעניין איכוני השב"כ ואיכוני המשטרה (ראו: החלטה מיום 19.03.2020 בבג"ץ **איכוני השב"כ**). כתוצאה מכך התכנסה הכנסת באופן מיידי ודנה בנושא. זוהי דוגמה מאלפת המעידה על חשיבות הפיקוח הפרלמנטרי גם בשיאו של מצב חירום מיוחד. למותר לציין כי הכנסת שיתקה את עצמה בכל המישורים בתקופה ההיא ורק הוצאת צו הביניים החזיר אותה לשגרה. בחוק הסמכויות המיוחדות הכנסת למעשה מבצעת מהלך דומה והיא אימצה הסדרים שהופכים שמדירים אותה מההכרעות החשובות ביותר בעת חירום.

22. **מבחן המידתיות במובן הצר**: התועלת של ההסדרים שקובע חוק הסמכויות המיוחדות במונחי חיסכון בזמן וייעול תגובת הרשויות מתגמדות אל מול הפגיעות של החוק בזכויות ובערכי יסוד חוקתיים. הנזק שנגרם לציבור ולזכויות ולעקרונות יסוד חוקתיים הינו מוחשי. תחת תרחיש אחד, שבו התקנות הממשלה מאושרות על ידי ועדה של הכנסת, הרי שעד לאישורן, עיקרון הוודאות מעורער לנוכח העובדה שאין בידי הציבור לדעת אם אכן אישור כאמור יינתן. סימן השאלה שירחף מעל התקנות עד לאישורן יזרע עוד בלבול ואי בהירות במצב דברים שמלכתחילה מעורר תחושות אלה בקרב הציבור. ותחת התרחיש האחר, של ביטול התקנות, שמשמעותו שינוי המצב המשפטי המחייב בשנית, וביטול תוצאותיהם המעשיות של התקנות, תחושות הבלבול ואי הבהירות מתעצמות. אך לא רק זאת; אלא שבמקרים מסוימים, ובמיוחד לעניין תקנות הכוללות מרכיב עונשי, הנזק מנקיטה באמצעי אכיפה ביחס לתקנות שיבוטלו בדיעבד אינו ניתן לתיקון על ידי הקביעה כי העבירות עצמן בטלות. שורה של זכויות יכולות להיפגע בתקופת הביניים שבין התקנת התקנות לביטולן על ידי הוועדה המוסמכת, שיתברר בדיעבד שזכויות אלה נפגעו על ידי דבר דין שאינו דין ושאינו לצורך.

23. בהקשר זה יש להוסיף כי אין להפריז בחשיבות של שמירה על אמון הציבור ברשויות השלטון לצורך גיוסו המלא למאמצי המאבק בהתפשטות הנגיף. השינויים התכופים של ההוראות המופנות כלפי הציבור, כפי שאלה התרחשו כתוצאה מאימוץ מנגנון אישור מאוחר לצויה החורגים של הממשלה בחוק להארכת תקש"ח הגבלת פעילות, וכפי שניתן להניח כי יתרחש תחת ההסדרים שאומצו בחוק הסמכויות המיוחדות, לא רק שאין בהם לעודד את הציבור לשתף פעולה עם הרשויות, אלא אף מייצרים תחושה שמקבלי החלטות אינם אמינים וכי החלטותיהם נגועות בחוסר דאגה לסבלם של האזרחים והתושבים שחייהם התהפכו כתוצאה מהתפשטות הנגיף. ואכן, בסקר של המכון הישראלי לדמוקרטיה מיום 15.07.2020, כשבוע לאחר אימוץ מנגנון האישור המאוחר בתיקון לחוק הארכת תקש"ח הגבלת פעילות, דווח על ירידה דרמטית באמון הציבור בגורמים המנהלים את המשבר. הסקר קובע כי חלה ירידה חדה מאוד במידת האמון לגבי התנהלותם בנושא הקורונה הן לגבי ראש הממשלה ושר הבריאות הן לגבי הגורמים המקצועיים הרפואיים והכלכליים בממשלה. האמון בגורמים המקצועיים צנח מ-59% באמצע

יוני ל-40.5% באמצע יולי (תמר הרמן ואור ענבי סקר מיוחד: משבר האמון בממשלה (15.07.2020),
זמין בקישור הבא: <https://www.idi.org.il/articles/32008>).

24. ירידה זו באמון הציבור אינה מפתיעה כלל ועיקר. במשך תקופה לא מבוטלת, הממשלה קבעה מגבלות על הציבור וועדת הקורונה ראתה כי חלק מהגבלות אלו, כפי שהראינו לעיל, אינן מוצדקות וביטלה אותן, לאחר ביסוס התשתית העובדתית הרלבנטית לעניין. או אז חזרה שוב הממשלה וקבעה בצווים מאוחרים יותר את אותן המגבלות, ששוב בוטלו על ידי הוועדה. הדיאלוג האמור בין הרשויות, שבדרך כלל מאפיין הליכים דמוקרטיים בריאים, נערך כל כולו לאחר שהמגבלות הפכו למחייבות, כאשר הציבור מצופה להתאים את עצמו כל פעם מחדש למציאות נורמטיבית חדשה, שהשתנתה כל כמה ימים.

25. הנזק הכרוך באיבוד אמון הציבור ברשויות המנהלות את המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה עולה על כל תועלת שיכולה לצמוח מאימוץ מנגנון של אישור פרלמנטרי מאוחר, שכן בלא התגייסות הציבור כולו והירתמותו למאמצי המאבק בנגיף, תוחלת ההצלחה שלו תשאף לאפס, יהיו האמצעים שיאומצו אשר יהיו, ותהיה האפקטיביות התיאורטית שלהם אשר תהיה.

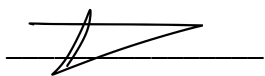
26. כן, אין להפריז בהיקף הנזק שנגרם מהעובדה כי הסדרים ראשוניים המעוגנים לראשונה חקיקת משנה שתתקין הממשלה בלא שתישמע דעתם של חברי הכנסת הנמנים על האופוזיציה, שכאמור, ובמיוחד במצבי חירום, יכולים להשליך אור על מצב הדברים הנוגע לציבורים אותם הם מייצגים.

27. בנוסף, יש לשקלל במאזן האמור גם את הנזק שנגרם לערכי יסוד דמוקרטיים כתוצאה מקביעת הסדרים שבעטיים מואצלות לרשות המבצעת סמכויות שעל פי הסדר החוקתי הקיים הן נחלתה של הרשות המחוקקת, וזאת בשלושה מישורים: הראשון נוגע להעברת סמכות ההכרזה על מצב החירום לידי הממשלה; השני נוגע לסמכות הממשלה לקבוע בתקנות הסדרי חירום ראשיים, לרבות ההכרעה ביחס למבחנים שיצדיקו אימוץ אמצעים כאלה ואחרים; והשלישי נוגע לסמכויות הנרחבות של ועדת השרים לקבל הכרעות עקרוניות ביחס לאזורים מוגבלים, לרבות ההכרזה עליהם ככאלה וקביעת המגבלות שיופעלו בתחומם, וזאת ללא כל מעורבות של הרשות המחוקקת לתקופה של 21 ימים. הסטייה מרחיקת הלכת מסדר הדברים הדמוקרטי הראוי היא בבחינת נזק עצמאי שאין להמעט בו.

28. הנה כי כן, המאזן בין התועלת הצפויה מהחוק לנזק שייגרם לזכויות הציבור ולאינטרס הציבורי, לרבות הנזק שייגרם לאינטרס בדבר הצלחת המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה, מוביל למסקנה כי החוק אינו מקיים את מבחן המידתיות במובנו הצר.

על רקע האמור, הנכם מתבקשים להודיע לנו, וזאת עד לא יאחר מיום 31.08.2020, כי לא תפעלו על פי הסמכויות שבחוק הסמכויות המיוחדות וכי תפעלו לביטול המייד.

בכבוד רב,

פאדי ח'ורי, עו"ד

נספח ע/23

**תשובת מ"מ יועמ"ש הכנסת מיום
30.8.2020**

**הכנסת
הלשכה המשפטית**

ממלאת מקום היועץ המשפטי לכנסת
יום ראשון 30 אוגוסט 2020
י" אלול תש"פ

לכבוד
עו"ד פאדי חורי
עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

שלום רב,

הנדון: חוק הסמכויות המיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"פ-2020

מכתבך מיום 24/8/20

במענה לפנייתכם שבנדון בה מובהר כי היא בבחינת "מיצוי הליכים" קודם להגשת עתירה לבג"ץ נגד החוק שבנדון (להלן- חוק הסמכויות), אני מתכבדת להשיבכם כדלקמן:

1. בפנייתכם אתם מבקשים כי נודיע שנימנע מביצוע כל פעולה על יסוד החוק האמור ונפעל לביטולו המידי.

2. בפנייתכם אתם מעלים שלוש טענות עיקריות כנגד חוק הסמכויות: ראשית, כי החוק סותר כביכול את סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה בכל הנוגע להסדר ההכרזה על מצב חירום המעוגן בו; שנית, כי החוק נחקק בהליך חפוז וכי נפל בהליך החקיקה פגם היורד לשורש ההליך המצדיק את פסילתו; שלישית, כי החוק אינו חוקתי משום שהוא פוגע בשורה של זכויות חוקתיות וערכי יסוד חוקתיים ואינו עומד בתנאי פסקת ההגבלה.

3. עמדתי היא כי אין יסוד לטענות אלה, כמפורט להלן בתמצית.

הטענות באשר לסתירה כביכול לסעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה

4. ראשית, אבקש להבהיר כי אין ממש בטענה כאילו ההכרזה על מצב חירום לפי חוק הסמכויות עומדת בסתירה להסדר העוסק בהכרזה על מצב חירום מכוח סעיפים 38 ו-39 לחוק-יסוד: הממשלה.

מדובר בשני הסדרים שונים במהותם. ההבדל הבולט בין שני "מצבי החירום" הוא בכך שמצב החירום מכוח חוק-יסוד: הממשלה מאפשר לממשלה להתקין "תקנות שעת חירום" אשר יכולות "לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים" (סעיף 39(ג) לחוק היסוד) למשך תקופה מסוימת (ובמגבלות המהותיות הקבועות בסעיף), ובמובן הזה, לעקוף כליל את הרשות המחוקקת. נוכח חריגותו של ההסדר, מובן כי נדרשת, כעקרון, הסמכה מראש על-ידי הכנסת

להכרזת מצב החירום (אם כי גם בהסדר זה יש חריג המאפשר לממשלה להכריז לתקופה קצרה על מצב חירום בלא אישור הכנסת – סעיף 38(ג) לחוק היסוד). לעומת זאת, מצב החירום מכוח חוק הסמכויות מאפשר לממשלה להתקין תקנות בתחומים מסוימים ובהתאם למגבלות המפורטות בהם **שאינן יכולות לסתור או לשנות חקיקה ראשית**.

5. יתירה מכך, בניגוד לטענתכם, חוק הסמכויות לא הותיר את הליך ההכרזה בידי הממשלה בלבד. בחוק נקבע כי הכנסת מוסמכת **בכל עת** לבטל את ההכרזה של הממשלה על מצב החירום בשל הקורונה, ובכל מקרה **ההארכה** של מצב החירום מותנית באישור **מראש** של ועדת החוקה (או בתוך 7 ימים מתחילת תקופת ההארכה בידי מליאת הכנסת). כמו כן, ההכרזה הראשונית על מצב החירום נעשתה אף היא על-ידי הכנסת, מכוח הוראה מפורשת שבחוק הסמכויות.

6. מעבר לכך, ההכרזה הקבועה בחוק-יסוד: הממשלה אף אינה מתיימרת להיות הסדר בלעדי לעניין הסמכת הממשלה לפעול במצבי חירום, אלא בבחינת הסדר שיורי המעניק סמכויות נרחבות לממשלה לגבור על הרשות המחוקקת במצבי קיצון. אין בהסדר זה כדי למנוע מן הכנסת לקבוע הסדרים חקיקתיים ספציפיים החלים במצבי חירום מסוימים, בהתאם למגבלות הקבועות בהם, ואשר מעניקים לרשות המבצעת את הגמישות לפעול באופן עצמאי עוד קודם לפעולתה של הרשות המחוקקת.

7. כך למשל, בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 הוסף בשנת 1997 סעיף 9 המסמיך את הממשלה להכריז על "מצב מיוחד בעורף", הכרזה המעניקה לגורמי הביטחון סמכויות נרחבות המגבילות את זכויות הפרט. בנוסף, בסעיפים 90 ו-90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, אשר נוספו לחוק בשנת 2005, ניתנה הסמכה פרטנית לשר לביטחון פנים ולממשלה להכריז על "אירוע חרום אזרחי", הכרזה המרחיבה את סמכויות המשטרה וגופים נוספים לשם התמודדות עם מצב החירום שנוצר. בשני המקרים, ההכרזה הראשונית בעניין "מצב החירום" **נעשית ברשות המבצעת**, אשר נדרשת להגיע לרשות המחוקקת רק לשם הארכת מצב החירום מעבר לפרק זמן מסוים.

הטענות באשר להליך החקיקה

8. כך גם אין כל יסוד לטענתך באשר לפגם בהליך החקיקה, או באשר לקיומו של "הליך חפוז" כביכול. בניגוד גמור לטענות המועלות במכתבך, הצעת החוק נדונה באריכות בוועדת החוקה, במשך **כחודש**, שבמהלכו התקיימו **עשר** ישיבות ועדה, חלקן ממושכות ביותר. חברי הוועדה דנו וליבנו בצורה מקיפה את ההיבטים השונים של הצעת החוק האמורה, ואף נערכו שינויים משמעותיים בנוסח הצעת החוק במהלך דיוני הוועדה.

9. בנסיבות אלה, בוודאי שלא ניתן לומר כי לחברי הכנסת לא ניתנה הזדמנות נאותה לעמוד על תוכנה של הצעת החוק ולדון בה.

10. כך גם לא ניתן לטעון כי נפל פגם כלשהו בדיון במליאת הכנסת בקריאה השנייה והשלישית, אשר נקבע ליום הנחת הצעת החוק (בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת), ואשר נקבעו בו סדרי דיון מיוחדים (בהתאם לסעיף 98 לתקנון הכנסת). הליכים אלה נעשו בהתאם להוראות מפורשות

בתקנון הכנסת, ואף ניתן במסגרתם פרק זמן לא מבוטל של שלוש שעות להנמקת הסתייגויות. נוכח האמור, איני סבורה כי ניתן להצביע על כל פגם בהליך חקיקת חוק הסמכויות, בוודאי שלא ניתן למצוא בו פגם "היורד לשורש ההליך" אשר רק הוא יכול להצדיק התערבות בחקיקה ראשית.

הטענות באשר לחוקתיותו של החוק

11. לבסוף אציין כי איני סבורה כי יש ממש בטענות בדבר אי חוקתיותו של חוק הסמכויות. מרבית הטענות המועלות בהקשר זה במכתבך נוגעות לעקרונות משטריים שונים שכלל אינם מעוגנים בחוקי היסוד, דוגמת עקרון ההסדרים הראשוניים או "העיקרון החוקתי לעניין הפיקוח הפרלמנטרי על פעולות הרשות המבצעת".

12. מכל מקום, אדגיש בתמצית כי, בניגוד לנטען במכתבך, על-פי חוק הסמכויות אין המחוקק "נותר ברקע כגורם עם סמכויות פיקוח, לרוב בדיעבד, שנעדרות כל אפקטיביות". בפועל, כאמור, עצם ההכרזה הראשונית על מצב חירום נעשתה על-ידי הכנסת במסגרת חוק הסמכויות עצמו, וכל הארכה של תקופת החירום נעשית על-ידי ועדת החוקה או מליאת הכנסת. ככל שייפסק מצב החירום, אזי הממשלה תהיה רשאית להכריז מחדש על מצב חירום בלא צורך באישור מראש של הכנסת אך הכנסת תהיה רשאית לבטלו בכל עת, וכאמור, כל הארכה נוספת לאחר מכן תיעשה באישור הכנסת.

13. בכל הנוגע לתקנות שיותקנו מכוח חוק הסמכויות, נקבע בחוק כי, ככלל, התקנות שיותקנו מכוח ייכנסו לתוקף רק 24 שעות לאחר פרסומן, וזאת כדי להותיר בידי ועדה של הכנסת את האפשרות לבטלן עוד בטרם ייכנסו לתוקף. כמו כן, ככל שהכנסת לא נדרשה לתקנות בתוך 24 השעות, נקבע מנגנון המחייב בתוך פרקי זמן מוגדרים אישור של התקנות בוועדה בכנסת או במליאת הכנסת לתקנות, ובהיעדר אישור כאמור, תוקפן של התקנות יפקע. ודוק, אין מדובר בסמכות פיקוח גרידא, אלא בסמכות אישור פרלמנטרית.

14. סיכומי של דבר, איננו סבורים כי יש יסוד לטענות המועלות בפנייתכם.

בכבוד רב

שגית אפיק

נספח ע/24

**תשובת המשנה ליועץ המשפטי
לממשלה (ציבורי-חוקתי) מיום
4.9.2020**

מדינת ישראל

משרד המשפטים

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי)

ירושלים : ט"ו באלול התש"ף
4 בספטמבר 2020
תיקנו : 803-04-2020-001380
סימוכין : 803-99-2020-063270

לכבוד,
פאדי ח'ורי, עו"ד
מרכז עדאללה

שלום רב,

הנדון : מענה לפנייתך בעניין חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש
(הוראת שעה) התש"ף-2020
סמך : מכתבך מיום 24.8.20

1. בפנייתך שבנדון הועלו מספר טענות הנוגעות לחוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן גם: "חוק הסמכויות המיוחדות" או "החוק").

2. בבסיס פנייתך עומדות טענות בדבר אי-חוקתיות חוק הסמכויות המיוחדות הנסמכות על שני אדנים. ראשית, לפי הנטען, אי החוקתיות נובע הן מעובדת התנגשותו עם סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה והן מפגיעתו הלא מידתית בזכויות חוקתיות ועקרונות יסוד חוקתיים מבלי שהחוק עומד בתנאי פסקת ההגבלה; שנית, הליך החקיקה של החוק נגוע בפגם היורד לשורש ההליך באופן אשר מצדיק, כנטען, את פסילת החוק. להלן נעמוד בקצרה על טענות אלה ונסביר מדוע אנו סבורים כי אין בהן ממש. נבהיר כבר עתה כי עמדתנו היא כי לא נפלו בחוק או בהליך קבלתו פגמים המצדיקים פסילתו, או הימנעות מיישומו לרבות התקנת תקנות לפיו.

3. כידוע חוק הסמכויות המיוחדות נחקק ביום 23 ביולי 2020 כחלק ממכלול המאמצים להתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה בישראל. יצוין כי ראשיתו של החוק בהצעת חוק ממשלתית, שנועדה לעגן בדרך המלך, קרי בחקיקה ראשית של הכנסת, הסדרים מהסוג שנקבע קודם לכן בארבעה סטים של תקנות שעת חירום שהתקינה הממשלה מכוח סמכותה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה. למעשה בעת שנחקק, היו עיקר ההסדרים האמורים קבועים בארבעה חוקים שהאריכו או קיימו, באופן זמני, את תוקפן של תקנות שעת החירום שפקעו בינתיים - החוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות), התש"ף-2020; החוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020; החוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - אכיפה), התש"ף-2020 והחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020.

4. כפי שהודגש גם בדברי ההסבר להצעת החוק, ההסדרים שנקבעו בתקנות שעת החירום שתוקפן קיים או הוארך בחוקים המפורטים, נדרשו באופן מיידי וחיוני על מנת להתמודד עם התפשטות הנגיף בישראל. מהלך חקיקתי כולל זה, שתחילתו בהתקנת תקנות שעת חירום, כאשר לא נמצאה סמכות חוקית אחרת למתן ההוראות הנדרשות למניעת התפשטות מסוכנת של המגיפה והמשכו בהליך חקיקת החוק מושא פנייתך - נעשה במצב דברים חריג בהיקפו ובאופיו של מאבק בינלאומי בהתפשטות חוצת הגבולות של נגיף הקורונה. נזכיר כי הנגיף הוכרז על ידי ארגון הבריאות הבינלאומי כפנדמיה, מגפה כלל עולמית שהתפשטה על פני אזורים רבים. מצב דברים זה, אשר הצריך יישום של כללים לצמצום ולהגבלה של מפגשים בין אנשים ולשמירה על ריחוק פיזי בין בני אדם באופן שיאפשר את מניעת ההדבקה בנגיף, חייב הטלת מגבלות משמעותיות על הפעילות במגוון תחומי החיים של היחיד והחברה, בהן הגבלות על התנועה וההתקהלות במרחב הפרטי והציבורי, הגבלות בתחום העבודה והעסקים, הגבלות בתחום החינוך, התרבות והפנאי ועוד.
5. נציין בהקשר זה, כי נוכח ההכרה בתקדימיות של החוק וההבנה כי יהיה בסמכויות אלה כדי לפגוע בזכויות יסוד ובמרקם החיים הבסיסי של אוכלוסיית המדינה, נערכה עבודת מטה קפדנית בקשר למנגנוני האיזון והבקרה הכלולים בחוק – בריכוזם של עורכי הדין איל זנדברג וגאל אזריאל האמונים על התחום בייעוץ בחקיקה - והתקיימו גם דיונים רבים בנושא בראשות הח"מ, וכן בראשות היועץ המשפטי לממשלה ושר המשפטים. באופן מיוחד נדונו ברמה הבכירה ביותר סוגיות מורכבות כגון ההגנה על הזכות להפגין ומתווה הפיקוח הפרלמנטרי על התקנות שמכוח החוק.
6. אין חולק כי חוק זה העניק לממשלה סמכויות רחבות למדי להתקנת תקנות שיש בהן כדי להביא לפגיעה משמעותית בזכויות האדם. הענקת סמכויות אלה נבעה, ועודנה נובעת, באופן ישיר מהצורך שנוצר בעקבות התפשטות הנגיף ומחובתה של המדינה להגן על שלום הציבור ובריאותו.
7. עם זאת, בשונה מהנטען בפנייתכם, אנו סבורים כי בנסיבות המיוחדות שנוצרו, ההסדר שעוגן בחוק הוא מידתי ועומד בתנאי פסקת ההגבלה של חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו וחוק-יסוד: חופש העיסוק. תכליתו הברורה של החוק, שנועד לעגן בדרך המלך בחקיקה ראשית את סמכויות הממשלה להתמודדות עם נגיף הקורונה וליתן בידיה כלים חיוניים להתמודדות עם התפשטותו תוך הגנה על חיי אדם, היא תכלית ראויה מאין כמותה. תכלית זו שימשה את הבסיס לחקיקה שהקנתה סמכויות דומות לממשלות במדינות דמוקרטיות שונות ברחבי העולם. כמו-כן, החוק עוצב בקפידה באופן הכולל מנגנונים שונים המבטיחים את השימוש המידתי בסמכויות המוקנות מכוחו ואת צמצום הפגיעה בזכויות למינימום ההכרחי.
8. מבלי שיהיה בכך כדי למצות את כלל מנגנוני האיזון והבקרה הקבועים בחוק, יפורטו להלן העיקריים שבהן.

א. **ראשית**, סמכות התקנת התקנות עצמה, כפי שהיא מעוגנת בחוק, כוללת בתוכה **איזונים הליכיים ומהותיים** שנועדו לתחם את סמכותה של הממשלה ולהתוות את שיקול דעתה. כך למשל קובע החוק כי הממשלה (בעצמה או באמצעות ועדת שרים) היא בעלת הסמכות להתקין תקנות מכוחו, זאת לאור היקפה הרחב של הסמכות והתפרסותה על מגוון תחומי החיים. כמו-כן החוק מחייב כי בטרם יותקנו התקנות תיבחן ותיבדק התשתית העובדתית המקימה את הצורך בהתקנתן וזו תוגש לבחינתה של הוועדה של הכנסת בליווי דברי הסבר המפרטים את הצורך בקביעת ההגבלות המבוקשות. גם בהיבט המהותי מבנה החוק את שיקול דעתה של הממשלה בשימוש בסמכויות מכוחו ומבטיח כי ההגבלות יוטלו רק אם שוכנעה כי הן נחוצות וחיוניות לצורך התמודדות עם המאבק במגפה. בדרך זו מעגן סעיף 4 לחוק את דרישת המידתיות וקובע בצורה מפורשת כי התקנת התקנות תיעשה רק לתקופה ובמידה הדרושות לצורך השגת המטרות ולאחר שנשקלו החלופות להשגתן, פגיעתן בזכויות והשפעתן הצפויה על המשק.

ב. **שנית**, ההסדרים המעוגנים בחוק מבטיחים קיומו של **הליך פיקוח פרלמנטרי ראוי** אשר מהווה מנגנון פיקוח ובקרה על ההסדרים הנקבעים בידי הממשלה בתקנות, לרבות מידתיותן. בהקשר זה נציין את הנקודות הבאות:

1. חוק של הכנסת הוא זה שקבע את ההכרזה הראשונה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה לפי החוק (ראו סעיף 51), שרק בהתקיימותה מוסמכת הממשלה להתקין תקנות לפיו.
2. החוק מחייב את הממשלה לקבל את אישורה של הכנסת או של ועדה מוועדותיה, כאשר היא מבקשת להאריך את ההכרזה האמורה וכן לערב גופים אלה בהליך האישור כאשר היא מבקשת להתקין תקנות מכוח סמכותה הקבועה בסעיף 4 לחוק.
3. בידי הכנסת הסמכות להחליט בכל עת על ביטול הכרזת הממשלה על מצב חירום כאמור.
4. המנגנון הקבוע בסעיף 4(ד)(1) לחוק, המחייב את הממשלה ככלל ליתן פרק זמן של 24 שעות בטרם יכנסו לתוקף התקנות עליהן החליטה ולהגישן לוועדה של הכנסת בליווי דברי הסבר, מהווה שכבת בקרה ופיקוח נוספת. מנגנון זה מאפשר לוועדה של הכנסת לקיים דיון פומבי ולהחליט שלא לאשר את ההסדרים שמבקשת הממשלה לעגן או לאשר את חלקם עוד בטרם ייכנסו התקנות לתוקף ויוצאו אל הפועל. הליך זה משקף היטב את האיזון בין הצורך הברור במתן מענה מהיר, יעיל ואפקטיבי להתמודדות עם המציאות המשתנה של התפשטות הנגיף והעליה בקצב התחלואה, לבין הצורך לאפשר לכנסת לפקח על שימוש הממשלה בסמכויותיה ואף להגבילו.

5. בחלוף המועד הקובע לאישור התקנות מראש בידי הוועדה ולאחר שפורסמו ברשומות ונכנסו לתוקף, בסמכות הוועדה לקיים דיון בתקנות ולהחליט בדבר אישורן, אישורן החלקי, ביטולן או שינוי תקופת תוקפן וזאת במסגרת הזמנים הקבועה בסעיף 4(ד)(2) לחוק. עוד קובע הסעיף כי ככל שלא תקבל הוועדה החלטה בעניין התקנות בתקופה הקבועה, אלו יובאו לאישור בהצבעה בכנסת. יודגש כי אם הוחלט בוועדה או במליאת הכנסת שלא לאשר את התקנות, או שלא התקבלה החלטה בעניין בחלוף המועדים הקבועים בסעיף, יפקע תוקפן של התקנות ובכך ניתן כוח משמעותי נוסף לפיקוח הפרלמנטרי להביא לביטול התקנות, גם אם בדיעבד.

ג. **שלישית**, ההסדרים המעוגנים בחוק הם **הסדרים זמניים** והדבר בא לידי ביטוי בכמה רבדים. המדובר בחוק אשר נחקק כהוראת שעה לתקופה של כאחד עשר חודשים בלבד. בנוסף, הפעלת הסמכויות לפי החוק מותנית בהכרזה על מצב חירום אשר אותה רשאית הממשלה להכריז לתקופה מוגבלת בזמן של 60 יום, שהארכותיה תחומות בזמן גם הן ומחייבות אישור ועדה של הכנסת, כאמור. כך גם תקופת תוקפן של התקנות אותן מוסמכת הממשלה להתקין מכוח החוק מוגבלת בזמן לתקופות התואמות את מהות המגבלות שמבקשים להטיל, חומרתן ופוטנציאל הפגיעה בזכויות מכוחן – תקופת תוקפן של מרבית התקנות מוגבלת ל-28 ימים, ותקופת תוקפן של התקנות המטילות הגבלות במרחב הפרטי והציבורי שפוטנציאל פגיעתן בזכויות יסוד גדול יותר מוגבלת ל-14 ימים בלבד.

9. אלה הן רק דוגמאות מרכזיות לדרכים שבהן מבטיח החוק את המידתיות של הפגיעה בזכויות היסוד, בצד ההליכי ובצד המהותי גם יחד. עיון מדוקדק בחוק עצמו יגלה דוגמאות נוספות, שלא כאן המקום והשעה לפרטן.

10. טענה נוספת שעלתה בפנייתך היא כי החוק אינו תואם עקרונות יסוד במשפט הפלילי בשני היבטים. באשר לעיקרון המעוגן בסעיף 2(ב) לחוק העונשין, לפיו לשם חקיקת עבירות יש צורך באישור וועדה מוועדות הכנסת - יוסבר כי אכן בשל הנסיבות המיוחדות של מצב החירום והצורך הנובע ממנו לקבוע הגבלות שייכנסו לתוקף באופן מיידי, נקבע בחוק באופן חריג מנגנון אישור פרלמנטרי בדיעבד, השונה מהאמור בסעיף 2(ב) לחוק העונשין. סעיף זה נועד לאפשר ביקורת פרלמנטרית על קביעת עבירות ועונשים בחקיקת משנה, נוכח פוטנציאל הפגיעה המשמעותי שלהם בזכויות יסוד, כגון הזכות לחירות וזכות הקניין. עם זאת, במצב החירום שנוצר בישראל עקב התפשטות נגיף הקורונה, נוצר צורך מיוחד, כאמור, לקבוע מגבלות מיידיות כמענה להתפשטות המחלה, לעיתים בן ליל. כך הראה גם הניסיון שנצבר מהתמודדות עם משבר הקורונה בחודשים שקדמו לחקיקת החוק.

עמוד 4 מתוך 6

לפיכך נקבע מנגנון אישור שונה, המאזן בין הצורך הדחוף והמיידי בהטלת מגבלות אכיפות, ובין הדרישה בחקיקה להעבירן בכור ההיתוך של הדיון הפרלמנטרי. איזון זה בא לידי ביטוי בשני תנאים מרכזיים להתקנת התקנות לפי חוק הסמכויות המיוחדות: ראשית, העונש בצד העבירות הוגבל לעונש קנס בלבד ולא כולל רכיב של עונש מאסר; שנית, נקבע מנגנון העברת התקנות לוועדה של הכנסת 24 שעות טרם כניסתן לתוקף כפי שפורט לעיל, אשר מאפשר לוועדה לדון באופן דחוף בתקנות בפרק זמן זה ולמנוע מראש את כניסתן לתוקף, או לדון בתקנות גם לאחר כניסתן לתוקף ולהביא לביטולן בדיעבד. תנאים אלו מבטיחים דיון ציבורי בעבירות שייקבעו וביקורת הרשות המחוקקת, כפי שאכן נעשה בפועל.

11. ההיבט השני לגביו הלנתם בהקשר זה נוגע לעיקרון החוקיות המעוגן בסעיף 1 לחוק העונשין, אשר לפיו על העבירות להיות ברורות ובהירות וליצור וודאות לגבי האסור והמותר. יובהר כי מנגנון הביקורת הפרלמנטרית בחוק מאפשר ביטול של עבירה פלילית שנכנסה לתוקף בהחלטה של ועדה מוועדות הכנסת או הכנסת. יודגש כי אם הוועדה או הכנסת לא אישרו את התקנות – התקנות יפקעו בתום התקופה הקבועה בחוק לאישור כאמור. מצב זה אמנם חריג אך הוא אינו נדיר. גם כאשר הכנסת מבטלת תקנות שעת חירום לפי סמכותה מכוח סעיף 39(ו) לחוק-יסוד: הממשלה, נוצר חוסר וודאות דומה. חוסר וודאות זה, כפי שצוין לעיל, הינו תוצאה של האיזון שנקבע בחוק בין הצורך ליצור נורמות פליליות מיידיות שיהיו ברורות אכיפה, ובין הדרישה לביקורת פרלמנטרית. יודגש עוד כי משמעות אי-אישור העבירות היא כי לא יהיו השלכות פליליות כלשהן לאותן עבירות, אלא אם הוועדה החליטה להותיר את העבירות בתוקף עד הביטול, ובעניין זה הוחלו הוראות סעיף 4 לחוק העונשין. ביטול כל התוצאות הפליליות של העבירה מאפשר להשיב את המצב לקדמותו ומתמודד עם השלכות חוסר הודאות בתקופת הביניים ועד להחלטת הוועדה או הכנסת, או עד סיום התקופות הנקובות בחוק.

12. בפנייתך נטען עוד כי חוק הסמכויות המיוחדות אינו חוקתי אף מן הטעם שהוא מתנגש עם סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה. טענה זו מתבססת על עמדתך לפיה הסדרי החירום הקבועים בחוק-יסוד: הממשלה מהווים את המסגרת הנורמטיבית-חוקתית של דיני החירום. בכל הכבוד, אנו סבורים כי ביסוד עמדה זו עומדת הבנה מוטעית של העקרונות החוקתיים הנוהגים בקשר לדיני החירום. אכן, חוק-יסוד: הממשלה מסמיך את הממשלה, בעת שהוכרז על מצב חירום, להפעיל סמכויות נרחבות עד מאד (כפוף למגבלות המנויות בסעיף 39) ואף לגבור על הוראות של חקיקה ראשית. ואולם, זהו הסדר כללי ורחב שמעוצב באופן זה כדי לאפשר התמודדות עם מצב חירום שניסבותיו לא ידועות מראש ובתנאים שבהן הכנסת עצמה אינה יכולה להתכנס ולחוקק את הסמכויות הנדרשות להגנת המדינה והאינטרסים החיוניים שלה. הסדר חריג זה נועד לעגן אך את מצב החירום הכללי הקבוע בו, ואותו בלבד, ואין הוא הסדר ממצה. בוודאי שאין הוא שולל מהכנסת את כוחה, כרשות המחוקקת הפועלת במסגרת המגבלות של חוק-יסוד:

כבוד האדם וחירותו, להקנות לממשלה סמכויות פרטניות בהקשר מסוים שבו הן נדרשות, גם אם מדובר במצב שאותו ניתן לכנות "מצב חירום".

זאת ועוד, אנו סבורים כי דווקא מנקודת המבט של המשפט החוקתי יש להעדיף ככל הניתן כי הכנסת היא שתחוקק הסדרים ראשוניים והיא שתעניק לממשלה את סמכויותיה לפגוע בזכויות יסוד, גם בשעת חירום, ככל שהדבר אפשרי. הכנסת מוסמכת לקבוע, בחקיקה ספציפית, מנגנונים יעודיים של הכרזה על מצב חירום לצורך מסוים והקמת סמכויות חירום המותנות באותה הכרזה, ללא זיקה למנגנון הקבוע בחוק-יסוד: הממשלה. התניית הסמכויות בהכרזה דווקא מוסיפה משוכה בדרכה של הממשלה ובכך יש בה כדי לצמצם את השימוש בסמכויות הפוגעניות. אכן, דרך המלך היא חקיקה בידי הכנסת, בשגרה כבחירום. כך נעשה אף במקרה של חוק סמכויות מיוחדות למאבק בנגיף הקורונה. נוכח האמור, ברי לטעמנו כי החוק הנדון עולה בקנה אחד עם ההסדר שבסעיפים 38 ו-39 לחוק-יסוד: הממשלה ועם העקרונות החוקתיים העומדים ביסודו.

13. לבסוף, באשר להליך חקיקת החוק, יצוין כי מטבע הדברים, בשל ההתמודדות הבלתי צפויה עם התפשטות נגיף הקורונה בישראל, והצורך בהחלפת ההסדרים שעוגנו בתקנות שעת חירום ובמתן כלים חוקיים בידי הממשלה להתמודד עם מצב החירום, קצב הדיונים בכנסת היה מהיר יחסית, אך עדיין החוק נדון במשך דיונים ארוכים ומקיפים שהתנהלו על פני ימים לא מעטים. מכל מקום, יודגש כי כלל ההסדרים שעוגנו בחוק נדונו בצורה מפורטת בכנסת תוך שנתקיימו אודותיהם כאמור דיונים רבים וממושכים, בהם נטלו חלק נציגים ממשרדי הממשלה הנוגעים בדבר (שסיפקו הסברים לחברי הוועדה) ונשמעו גם עמדותיהם של נציגים מן הציבור. על-כן, עמדתנו היא כי לא נפל פגם בהקשר זה, ודאי לא פגם "היורד לשורש ההליך" בחקיקת החוק שבנדון.

14. לסיכומם של דברים, ונוכח כל המפורט לעיל לא מצאנו בסיס לקבלת טענותיכם באשר לפגמים שנפלו בחוק או בהליך קבלתו.

ב ב ר כ ה,

רז נזרי, עו"ד

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי)

העתק:

ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו
שר המשפטים, מר אבי ניסנקורן
שר הבריאות, מר יולי אדלשטיין
היועץ המשפטי לממשלה, ד"ר אביחי מנדלבליט
מזכיר הממשלה, מר צחי ברורמן
יושב ראש ועדת החוקה חוק ומשפט, חבר הכנסת יעקב אשר
ממלאת מקום היועץ המשפטי לכנסת, עו"ד שגית אפיק

נספח ע/25

**פרוטוקול ישיבה מס' 209 של
ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת
ה-12 (1.1.1991)**

פרוטוקול מס' 209
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
מיום ג', ט"ו בטבת התשנ"א - 1.1.91, שעה 11.00

נכחו: חברי הוועדה:
א' לין - היו"ר
יצחק לוי
ד' ליבאי
מ"ז פלדמן
י' צידון
א' רובינשטיין

מוזמנים: ש' גוברמן

יועצת משפטית: ר' מלחי

מזכירת הוועדה: ד' ואג

קצרנית: ח' בנקין

סדר-היום:

הצעת חוק יסוד: הממשלה (הצעת חוק פרטית של קבוצת חברי כנסת).

- 770 -

הצעת חוק יסוד: הממשלה
(של קבוצת חברי כנסת)

היו"ר א' לין:

אני פותח את הישיבה.

הנושא העומד על סדר היום הוא: הצעת חוק יסוד: הממשלה, הצעת חוק מאת שלושים-ושניים חברי הכנסת.

נשתדל לסיים היום את מה שאנו מכנים "הקריאה הראשונה" של הצעת החוק. ביקשתי מהיועצת המשפטית לוועדה שלאחר שנסיים את הקריאה הראשונה היא תעבור על כל הפרוטוקולים ותכין תקציר של עיקרי ההערות וההצעות לפתרון של חברי הוועדה, כדי שבשלב הבא בו ננסה לגבש קונסנסוס לא נצטרך לחזור על הדיון מתחילתו.

סעיף 38 - תקנות שעת-חירום

יצחק לוי:

האם הנוסח הזה לקוח מהחוק הקיים?

א' רובינשטיין:

לא, זה חידוש.

היו"ר א' לין:

נשמע מפי מר גוברמן מה המצב הקיים היום.

ש' גוברמן:

תחילתו של המצב הקיים עוד ב-1948, כאשר מועצת המדינה הזמנית הכריזה על מצב חירום על פי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט. ברשותכם אקרא את סעיף 9: "א) אם יראה הדבר למועצת המדינה הזמנית, רשאית היא להכריז כי קיים במדינה מצב של חירום" - זה מצב שכבר הוכרז ופורסם ב-21 במאי 1948 - "ומשנתפרסמה ההכרזה ברשומות רשאית הממשלה הזמנית למלא את ידי ראש הממשלה או כל שר אחר להתקין תקנות-לשעת-חירום ככל אשר יראה לו" - אני שם את הדגש על המלה "לו" - "לטובת הגנת המדינה, בטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים".

(ב) תקנה-לשעת-חירום, כוחה יפה לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים, וכן להטיל או להגדיל מסים או תשלומי חובה אחרים.

(ג) תקנה-לשעת-חירום, תקפה יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתה, בלתי אם הוארך תקפה או נתבטלה התקנה קודם לכן על ידי פקודה של מועצת המדינה הזמנית, או נתבטלה על ידי הרשות המתקינה.

(ד) כאשר תמצא מועצת המדינה הזמנית את הדבר לנכון, היא תכריז כי חדל מצב החירום להתקיים, ומשנתפרסמה ההכרזה ברשומות יפקע תקפן של התקנות-לשעת-חירום בתאריך או בתאריכים שייקבעו בהכרזה.

זו התשתית להוצאת תקנות שעת-חירום היום על ידי ראש הממשלה או שרים אחרים שהממשלה הסמיכה.

החידוש בהצעה המונחת לפנינו הוא בכך שאין מצב חירום בלתי מוגבל. לפי סעיף 37 המוצע תקופת ההכרזה לא תעלה על ששה חודשים. זה מצב החירום הנורמלי, אם אפשר להתבטא כך, לעומת מצב חירום מיוחד שעליו הממשלה רשאית להכריז. הבחנה זו לא קיימת במצב המשפטי הקיים. לפי החוק הקיים, כל זמן שהכנסת לא ביטלה את הכרזת מצב החירום, רשאים השרים להתקין תקנות שעת חירום.

במציאות התפתחה פרקטיקה כזאת: הותקנו תקנות שעת חירום, ואחר כך הכנסת האריכה את תקפן לזמן מסויים וחזרה והאריכה את התוקף מדי פעם בפעם, ויש מספר חוקים שחלים כל זמן שקיים מצב חירום, למשל, הוראות בדבר החזקת תעודת זהות והצגתה וחוק עבודה בשעת חירום המסמיך את שר העבודה לגייס אנשים שאינם חיילים לעבודות חיוניות. תקפם של החוקים האלה הוא כל זמן שקיים מצב חירום מכוח הכרזה של מועצת המדינה הזמנית.

היו"ר א' לין:

כלומר, היום רשאי כל שר להתקין תקנות לשעת חירום כשהוא חפץ?

ש' גוברמן:

לא, באישור הממשלה.

א' רובינשטיין:

פורמלית. אישור הממשלה הוא רק לפי תקנות, לא לפי חוק.

י' צידון:

אדוני היושב ראש, את זאת עשתה חברת-הכנסת שושנה ארבלי-אלמוזלינו בהיותה שרת הבריאות, כדי למנוע הקמת בית-חולים בחיפה.

היו"ר א' לין:

מה שמפריע לי הוא שכאשר חברי כנסת היו בתפקידים קודמים הם עשו שימוש בתקנות אלה למטרות שספק אם הן הולמות תקנות לשעת חירום, אבל לאחר שחדלו לכהן באותם תפקידים הם נוקטים עמדות שונות.

ש' גוברמן:

אני רוצה להזכיר כאן את ספרו של מורי הנכבד, פרופ' אורי ידין, שמופיע בימים אלה בשני כרכים, ספר ידין. עוד בתקופה הראשונה נשא פרופ' ידין הרצאות ב"קול ישראל" והסביר את החוקים שנתקבלו אותה שעה. בין השאר הוא הרצה על תקנות שעת חירום, והרצאה זו מובאת יחד עם הרצאות אחרות בספר ידין. בסיום אותה הרצאה אמר פרופ' ידין שהממשלה בוודאי לא תעשה שימוש בתקנות שעת חירום כאשר יש דרך פגיוה לנסות. ואכן השופט שלמה לוין בבית המשפט העליון ציטט מהמאמר הזה של פרופ' ידין בפסק הדין אשר ביטל לאחרונה את התקנות של שר השיכון.

באוגוסט השנה היה כינוס של האקדמיה למשפט השוואתי במונטריאול, ואחד הנושאים היה חקיקת חירום, ושם אמר פרופסור מבלגיה שיש להבחין בין URGENCY לבין EMERGENCY. שני אלה לא הולכים בהכרח בד בבד. יש חקיקה דחופה מאד, בה עצם כינוס הכנסת כדי לחוקק פועל נגד החקיקה. אני יכול לתאר לעצמי שבעקבות מלחמה עולמית, חלילה, יש צורך בחקיקה דחופה ביותר בתחום הכלכלי. במקרה כזה עצם כינוס הכנסת לדיון באותה חקיקה מכשיל את החקיקה. יש גם צורך בהסמכה לחוקק חקיקה דחופה ביותר כאשר הכנסת אינה מסוגלת להתכנס על מנת לחוקק. צריך להבחין בין המצבים האלה, כי התרופה לכל מצב תהיה שונה.

א' רובינשטיין:

זה בדיוק מה שאנו עושים כאן.

ר' מלחי:

מלבד השינויים שחברי הצביע עליהם בהשוואה למצב הקיים, יש עוד שני שינויים שעליהם אני רוצה לעומד. ראשית, על פי ההצעה המונחת לפנינו, בתקנות שעת חירום אין אפשרות לפגוע פגיעה חמורה בדברים שהייתי מגדירה אותם כזכויות האדם - סעיף קטן (ג) - ושנית, סעיף קטן (א) מדבר על הנחת התקנות על שולחנה של ועדת החוץ והבטחון.

המטרות שלשמן מותר להתקין תקנות לשעת חירום מוגדרות כאן בצורה די דומה לצורה בה הן מוגדרות בחוק הקיים: "כדי להגן על קיום המדינה, חיי אזרחיה וקיום השירותים החיוניים". המטרות האלה אינן בהכרח בתחומה של ועדת החוץ והבטחון, ואני שואלת אם זה נכון להניח את התקנות האלה רק על שולחנה של ועדת החוץ והבטחון.

ש' גוברמן:

אני מודה לחברתי על הערתה. רצוי שנראה לנגד עינינו את ההבדל בין פקודת סדרי השלטון והמשפט לבין חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, שגם בו הסמיכו את השרים לחוקק חקיקת משנה בתוקף שעת חירום, ובין המטרות שלשמן מותר לחוקק חקיקת משנה נזכר הנושא של קליטת עליה כמטרה חיונית, שעה שנושא זה אינו נזכר בסעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט. אולי זה בא ללמד שהנושא של קליטת עליה מצריך איזכור מפורש.

ר' מלחי:

יכול להיות שזה כלול במלים "וקיום השירותים החיוניים".

היו"ר א' לין:

אני מציע שנדון בכל סעיף קטן בנפרד. לגבי סעיף קטן (א) גב' מלחי העלתה את השאלה אם ועדת החוץ והבטחון היא הוועדה היחידה או המתאימה תמיד להיות הוועדה שבפניה מניחים את התקנות לשעת חירום.

ש' אלוני:

למה לא להניח את התקנות על שולחן המליאה?

ר' מלחי:

ההנחה היא שיש מצבים בהם אי אפשר להניח את התקנות על שולחן המליאה.

ש' אלוני:

אפשר לומר: התקנות יונחו על שולחן המליאה, אלא אם...

יצחק לוי:

אני מסכים שאפשר לומר שהתקנות יונחו או על שולחן המליאה או על שולחן ועדת החוץ והבטחון.

היו"ר א' לין:

אנחנו צריכים לזכור שמדובר כאן בהנחה בלבד. ההנחה לא נועדה לתת תוקף לתקנות שעת החירום. לכן אפשר בהחלט לומר שהתקנות יונחו על שולחן מליאת הכנסת. הענין הוא רק שיש מצב שמצריך התייחסות דחופה, ומליאת הכנסת לא תמיד מקיימת ישיבות.

ש' גוברמן:

או שיש צורך שהיא תתכנס בסוף שבוע, ובסוף שבוע היא לא מתכנסת.

ר' מלחי:

גם ועדות אינן יושבות תמיד בסוף השבוע.

יצחק לוי:

צריך להביא בחשבון מצב בו המליאה או ועדת החוץ והבטחון אינן יכולות להתכנס בגלל מצב החירום.

א' רובינשטיין:

יש כאן הוראה בקשר למצב החירום.

יצחק לוי:

יש הוראה בקשר לפרסום ברשומות. אותה הוראה צריכה לחול גם על חובת ההנחה על שולחן הכנסת.

א' רובינשטיין:

ההנחה על שולחן הכנסת נועדה להביא את התקנות לידיעת חברי הכנסת כדי שיוכלו לבטלן. אם הכנסת אינה יכולה להתכנס, איך היא תוכל לבטל אותן? בניגוד למצב היום בו לא מביאים את התקנות לכנסת אלא בתום שלושה חודשים, אנחנו אומרים כאן שצריך להביא את התקנות לידיעת חברי הכנסת כדי שידעו אם הם בכלל רוצים בהן. אם הם לא ירצו בהן, הם יוכלו לבטלן תוך שבוע.

ש' אלוני:

מה שברור כאן הוא שתוקף התקנות אינו תלוי בהנחה, ומיכוון שכך, אין נפקא מיניה אם הכנסת מתכנסת ביום א' או חמישה ימים מאוחר יותר. מה שאפשר לכתוב הוא שהממשלה צריכה להניח את התקנות על שולחן הכנסת בהזדמנות הראשונה בה מתכנסת הכנסת.

היו"ר א' לין:

אפשר לקבוע הסדרים שברגע שהתקנות מונחות על שולחן הכנסת, תדאג המזכירות להפצתן. זה ניתן לפתרון במסגרת הנהלים, לא במסגרת החוק. מכל מקום נראה לנו שאפשר להניח את התקנות על שולחן המליאה במקום על שולחן ועדת ההחוק והבטחון.

אנו עוברים לסעיף קטן (ב).

ש' גוברמן:

כאשר יש מצב שנבצר לכנס את הממשלה, אני מתקשה לראות כיצד מתנהל תהליך החקיקה, התקנות והפרסום ברשומות. ההנחה הבסיסית היא שאין חוקי סתר, היינו מדובר בחקיקה שתפורסם ברשומות.

א' רובינשטיין:

אני מפנה את תשומת לבך לסעיף קטן (ה).

ש' גוברמן:

אני מתייחס לעצם הכוח להתקין. אם הממשלה אינה יכולה להתכנס, אני מעריך שגם אי אפשר לפרסם את התקנות ברשומות.

ש' אלוני:

אני מסכימה.

היו"ר א' לין:

יש סעיף מיוחד שעוסק בכל סוגיות הפרסום. הסעיף הזה עוסק רק בשאלה מי מוסמך להתקין תקנות שעת חירום. בפרסום נעסוק בנפרד.

ש' אלוני:

אינני רוצה שנתאר לעצמנו מצב אפשרי שיש שעת חירום ואין ממשלה לצורך ביצוע דברים שהם בתחום מצב החירום. כלומר, אם אי אפשר לכנס את הממשלה וכל הסמכויות הן של ראש הממשלה, איננו חוזרים לרומא ולדיקטטור. ההנחה היא שאם יש שעת חירום, יש ממשלה. אתם לא קבעתם, ואולי בצדק, שכינוס הממשלה מחייב קוורום. גם ארבעה שרים ושלושה שרים הם הממשלה. ראש הממשלה צריך לכנס את הממשלה, ויתכנסו אלה שיכולים להגיע לישיבה. במצב חירום כל מספר שמגיע הוא הממשלה, בלי שום קוורום.

מ"ז פלדמן:

מה קורה כשיש צורך בהפעלה מיידית של תקנות שעת חירום? בהחלט סביר שלא יהיה זמן לכנס את הממשלה, ובמקרה כזה צריכים לשנות את סעיף קטן (ו) ולאפשר כניסת התקנות לתוקף גם לפני זה.

היו"ר א' לין:

זה נאמר.

ש' אלוני:

אנחנו יודעים שבלי שהדברים קבועים בחוק קיימת פרקטיקה שהחלטות מסויימות מתקבלות גם בסבב טלפונים, אבל בכל מקרה זה סטטוס של ממשלה. לא הייתי רוצה שבספר החוקים יהיה מצב בו אין ממשלה, קל וחומר במצב של חירום. לכן לא איכפת לי שלא יהיה קוורום כשראש ממשלה מחליט לכנס את הממשלה. לא איכפת לי שהוא יוכל לפעול באמצעות הטלפון כשאיין לו אפשרות לכנס את הממשלה, ובלבד שזה לא יהיה ראש הממשלה עצמו או איש אחד שמתקין תקנות. תחשבו היטב על כל ההתקפות שיש על החוק הזה.

א' רובינשטיין:

אבל המצב היום הוא הרבה יותר חמור. היום כל שר יכול להתקין תקנות שעת חירום.

ש' אלוני:

חבר-הכנסת רובינשטיין, בהצעת חוק זו אנחנו משנים כל מיני דברים. אני מציע שנחשוב מה רצוי, ואחר כך נברר אם אנחנו יכולים לבצע את הרצוי והיכן חייבים לקצץ ברצוי לקראת המצוי. אל נלך לתיקונים במצוי, אלא נלך בשיטה אחרת.

היו"ר א' לין:

רבתי, אני חושב שאיננו רואים כאן יחד את כל הסעיפים, את ההכרזה על מצב חירום יחד עם תקנות שעת חירום ועם ההגנות הקשורות בכך. כדי שאפשר יהיה להתקין תקנות צריך שתהיה קודם כל ההכרזה על מצב חירום.

יצחק לוי:

זה לא כתוב כאן.

ש' גוברמן:

זה כתוב בסעיף 37(א).

היו"ר א' לין:

יכולה להתעורר גם הבעיה שעליה דיבר הרב פלדמן, היינו מה קורה אם יש דחיפות גדולה מאד בתקנות שעת חירום ואי אפשר לכנס את הממשלה. יש לנו, ברוך ה', קרוב לעשרים שרים, וזה לא כל כך פשוט להתחיל לחפש אותם בטלפונים. במצב כזה, עם כל ההגנות שאנו נותנים, אינני יודע אם צריך להגביל את השימוש בסמכות הזאת. אולי צריך לומר שראש הממשלה רשאי להטיל על שר התקנות תקנות שעת חירום, או שהוא עצמו יתקין אותן.

מ"ז פלדמן:

מה ההגדרה של "מצב חירום"?

היו"ר א' לין:

אין הגדרה.

מ"ז פלדמן:

אם כן, תיאורטית יכול ראש הממשלה להחליט באופן שרירותי שיש מצב חירום.

יצחק לוי:

לא, לפי סעיף 37 הכנסת או הממשלה רשאיות להכריז על מצב חירום.

מ"ז פלדמן:

יש כאן תרתי דסתרי. אם יש מצב בהול ואין אפילו זמן לכנס את הממשלה, מי קובע שיש מצב חירום?

היו"ר א' לין:

חבר-הכנסת פלדמן, יש כאן שתי אפשרויות. המצב הרגיל הוא שהכנסת היא שמכריזה על מצב חירום, אבל הסעיף הקודם, סעיף 37(ג), מדבר על אפשרות שהממשלה רואה שיש מצב חירום וצריך להתקין בדחיפות תקנות לשעת חירום ולא ניתן לכנס את הכנסת. במקרה זה הממשלה יכולה להכריז על מצב חירום לתקופה של שבעה ימים.

מ"ז פלדמן:

בסעיף 38 אנחנו מדברים על אפשרות היפוטטית שאין אפילו זמן לכנס את הממשלה. אם כן, מי קובע שיש מצב חירום?

ש' אלוני:

המצב האובייקטיבי. יש פה שימוש לא נכון במלה "קייס" בשני המקרים.

יצחק לוי:

אני רוצה להביא אנלוגיה מהמשפט העברי. אני חושב ששם נמצא פתרון. היו מצבי חירום בעם ישראל. הגוף המחליט היה הסנהדרין, והסנהדרין היה בגלות ובתפוזרת כמה וכמה פעמים. אני לא משווה את זה במאה אחוזים.

מ"ז פלדמן:

מה שכתוב בגמרא מתייחס למלחמה יזומה.

יצחק לוי:

אני לא מדבר בכלל על מלחמה. הסנהדרין לא היה מכונס והוא היה צריך לברוח ממקום למקום, ופעמים נשיא הסנהדרין היה צריך לברוח למקום מסויים, והסנהדרין היה במקום אחר, והתעוררו שאלות של סמכות, למשל לגבי עיבור השנה או קידוש החודש. זו סמכות הסנהדרין. הסנהדרין היה במקום אחד וראש הסנהדרין היה במקום אחר. במקרים כאלה הכלל היה שהיכן שראש הסנהדרין נמצא זה מקום הסנהדרין, וחכל הולך אחריו.

לכן אני אומר שהכלל הוא שהממשלה מכריזה על מצב חירום, אבל אם אין אפשרות לכנס את הממשלה כדי שתכריז על מצב חירום, כפי שאומר הרב פלדמן, ראש הממשלה הוא הממשלה. לא נכתוב בחוק שאם ראש הממשלה אינו יכול לכנס את הממשלה הוא מכריז על מצב חירום, אלא נאמר שראש הממשלה, היכן שהוא נמצא, מכנס את הממשלה, ואם אינו יכול לכנס אף אחד, הוא מקיים ישיבת ממשלה עם עצמו ומכריז על מצב חירום, כמו שנשיא הסנהדרין היה מתקין תקנות במקום שהוא נמצא ומקבל החלטות לגבי עיבור השנה, קידוש החודש ודברים אחרים.

ש' אלוני:

לא הרי זה כהרי זה.

יצחק לוי:

ודאי שלא הרי זה כהרי זה, אבל אני מדבר על העיקרון.

א' רובינשטיין:

וזה בעצם המצב המשפטי כיום, חבר-הכנסת לוי.

יצחק לוי:

נניח שמקום מושבה הקבוע של הממשלה הוא בירושלים, וראש הממשלה נמצא ביבנה וחלק מהשרים נמצאים בירושלים, חלק בתל-אביב וחלק במקום אחר. זה לא שהשרים שבירושלים הם המתכנסים, אלא מקום מושבה של הממשלה באותו רגע הוא יבנה. כלומר, מקומה של הממשלה בשעת חירום הוא מקום הימצאו של ראש הממשלה. לכן אני רוצה להבדיל כאן בין ההכרזה לבין ההתקנה. לגבי הכרזה, הממשלה מכריזה, ולדידי, אם אין אפשרות לכנס את הממשלה, ראש הממשלה הוא המכריז, וזו ישיבת ממשלה.

ש' גוברמן:

זה לא מה שנאמר.

יצחק לוי:

זה לא סותר את מה שנאמר, כי סעיף 37 אינו נותן פתרון לגבי ההכרזה במצב שאין אפשרות לכנס את הממשלה, והפתרון שאני מציע הוא לא לשנות את סעיף 37, אבל כפרשנות לומר שהיכן שראש הממשלה נמצא הוא מכנס, ואם השרים אינם יכולים להגיע, הוא מכריז. זה הפתרון שאני מציע בנושא ההכרזה.

אשר להתקנה, אני מבין שיש מיכניזם מסויים בחוק שמאפשר למישהו אחר לתפקד במקום במקום ראש ממשלה שנבצר ממנו לתפקד, ואותו אחר הוא ראש הממשלה. כתוב כאן שאם קיים מצב חירום ולדעת ראש הממשלה נבצר לכנס את הממשלה, רשאי הוא בין השאר להסמיק את סגן ראש הממשלה או כל שר להתקין תקנות לשעת חירום. אם נבצר ממנו להסמיק שר, מי שבא במקום ראש הממשלה הוא ראש הממשלה. צריכים לקבוע מיכניזם לפיו בכל מצב יש אדם אחד שמתקין את התקנות.

א' רובינשטיין:

זו חוקת צרפת.

יצחק לוי:

זה אמור גם לגבי ההכרזה וגם לגבי התקנות. נניח שראש הממשלה משותק, חלילה. החוק קובע מי בא אחריו ובאיזה אופן.

לכן אני מציע להשאיר את הסעיפים כמות שהם. אני חושב שבפרשנות שהצעת סעיפים אלה עונים לכל מצב.

היו"ר א' לין:

גם לי נראה שהסעיפים נותנים תשובה אמיתית לבעיות שיכולות להתעורר.

ד' ליבאי:

לפי הצעה זו יש מצב רגיל שבו הכנסת מכריזה על מצב חירום, ויש מצב נדיר שבו הממשלה מכריזה על מצב חירום. אני לא מדבר עכשיו על ההגבלות המלוות כל מצב. לפי הבנתי, אין ולא נדרש קוורום בישיבות ממשלה. לכן גישתי היא שהממשלה בכל הרכב יכולה להכריז על מצב חירום, ו"בכל הרכב" פירושו, פשיטא, בכל הרכב. משום כך אין אני רואה לשנות את הוראות סעיף 37.

מה שקשה היה לי לקבל עוד בדיונים קודמים על הצעת החוק הזאת הוא דווקא סעיף 38(ב), משום שסעיף זה רוצה להניח שיש מצב שנבצר לכנס את הממשלה. לפחות במחשבה שניה אני לא מוכן להניח זאת, בייחוד לא לאור הקונספציה שלי לגבי סעיף 37. יכול להיות שיהיה קשה לשרים או לחלק מהם להגיע, אבל יש ישיבת ממשלה. אם ראש ממשלה מודיע לשרים ומי שיכול בא, ויש הרכב שרים, זאת הממשלה בשעת חירום והיא הפועלת.

לכן אני חושב שכדי לא למוטט את סעיף 37, דהיינו שהממשלה בכל הרכב שהוא היא הממשלה, יש מקום לבטל אותה פיסקה בסעיף 38(ב) המדברת על כך שלדעת ראש הממשלה נבצר לכנס את הממשלה. לא צריכים להניח שיש מצב כזה. גם אם יש מצב חירום, יש ממשלה בישראל והיא מתכנסת ופועלת בהרכב שישנו.

נשאלת השאלה אם לאפשר במצב חירום שהממשלה תוכל להסמיך שרים מקרבה להתקין תקנות. במחשבה שניה אני לא חושב שמותר להסמיך שר אחד להתקין תקנות שעת חירום. או שהממשלה כולה תוכל להתקין תקנות, או לפחות ראש הממשלה ושר נוסף, כלומר שני שרים. לא הייתי משאיר זאת בידי שר אחד.

היו"ר א' לין:

שואלת גב' מלחי מה קורה אם ראש הממשלה אינו יכול לזמן אנשים.

ד' ליבאי:

במקרה כזה הוא גם לא יכול להוציא תקנות. אם אין שום אמצעי תקשורת, הרי שגם אין טעם בתקנות. כשהמצב כל כך גרוע, בלאו הכי הצבא מנהל את העניינים כפי שהוא יכול ומכריז. ברגע שיש רדיו, ברגע שיש קשר טלפוני ותקשורת, אפשר להודיע. הממשלה צריכה להתכונן לשעת חירום. אם אין אמצעי תקשורת, מה בצע בתקנות? אנחנו לא צריכים להניח מצב שהדברים משובשים עד כדי כך שאפילו שני שרים אינם יכולים להתכנס.

היו"ר א' לין:

למה לא תוכל הממשלה להסמיק שר להתקין תקנות שעת חירום? קודם כל נצא מהנחה שהמצב הוא אכן מצב חירום, ויש סעיפים אחרים שקובעים שאם יש תקנות שעת חירום צריך לשמור על זכויות יסוד. יש ביקורת שיפוטית ויש הגבלות, שלא כמו במצב המשפטי הקיים.

ש' אלוני:

אדוני היושב ראש, אם כותבים כאן "קיים מצב חירום", פירוש הדבר שכבר הוכרז מצב חירום. לכן, לדעתי, צריך לכתוב "הוכרז" במקום "קיים".

ד' ליבאי:

ההערה שלך במקומה, חברת-הכנסת אלוני.

היו"ר א' לין:

מבחינה משפטית מצב חירום קיים רק כשהוכרז מצב חירום.

א' רובינשטיין:

כדי להסיר ספק אפשר לכתוב "הוכרז" במקום "קיים".

היו"ר א' לין:

נניח שיש צורך לפעול במהירות והממשלה רוצה להטיל על שר התקשורת להתקין תקנות בתחום התקשורת. אינני מבין למה צריכים לצאת מתוך הנחה שזה דבר פסול למרות כל ההגנות שקבענו כאן בהצעת החוק. בכל אופן יש גם סכנה ללכת בכיוון הפוך, קיצוני יותר.

ר' מלחי:

בהנחה שסעיף קטן (ב) נשאר, נראה לי שחסר בו סייג המופיע בסעיף 37(ה). גם במקרה של אי-כינוס הממשלה בגלל שהתנאים אינם מאפשרים לכנסה וגם במקרה של אי-פרסום ברשומות, שלגביו העיר מר גוברמן, צריך שתהיה הגבלה לאותו פרק זמן שבו אי אפשר לכנס את הממשלה או לפרסם את התקנות ברשומות. כלומר, תקנות שהותקנו על פי סעיף זה צריכות להיות מוגבלות לאותו פרק זמן שאי אפשר לכנס את הממשלה כדי לאשרן או לאותו פרק זמן שאי אפשר לפרסמן ברשומות, ולא בכלל.

א' רובינשטיין:

אני מקבל חלק מהטענות של חברי הכנסת ליבאי ואלוני בקשר לסעיף קטן (ב), ולדעתי, אפשר בהחלט לומר שההסמכה צריכה להיות על ידי הממשלה, ולא על ידי ראש הממשלה, ואני מקבל גם את הפרשנות של חבר-הכנסת לוי, שהיא בעצם הפרשנות הקיימת גם כיום, היינו שאין חובת קוורום.

יחד עם זה אני רוצה להדגיש שמן ההכרח לאפשר לממשלה להסמיך שרים. הרי מדובר במצב קטסטרופאלי. במצב רגיל אפשר לכנס את הכנסת ואין בכלל בעיה. נניח שיש מתקפת פתע של תילים, שצפינו שתהיה בהיקף קטן, והיא קורית, חלילה, בהיקף הרבה יותר גדול. צריך להסמיך את השרים להתקין תקנות בשורה של תחומים שלממשלה לא תהיה אפילו אפשרות טכנית לעסוק בהם. הרי מדובר בשירותי הבריאות, בשירותי הג"א, במערכת הקשר הציבורי, במערכות החינוך, בתחבורה. אנחנו צריכים להניח שבהפגזה כזאת של תילים נהרסת תשתית שלמה. הפתרון שאני מציע הוא שנשאיר את הסמכויות בידי הממשלה, אבל לא נדרוש ממנה לעשות את הכל.

כדוגמה אני רוצה להזכיר את צרפת, שיש לה פחות בעיות קיומיות מאשר ישראל ושיש לה משטר חצי פרלמנטרי חצי נשיאותי. בתקופת חירום, כשיש התקפה גרעינית על צרפת, הנשיא מוסמך לעשות הכל. אנחנו לא רצינו בזה.

י' צידון:

לסעיף 38(ב). ראשית, אני מקבל את ההצעה לכתוב "הוכרז" במקום "קיים".

שנית, כתוב כאן "ולדעת ראש הממשלה", ואני לא רוצה לתת לו שיקול דעת. אני מציע למחוק את המלים "ולדעת ראש הממשלה" ולכתוב: הוכרז מצב חירום ונבצר לכנס את הממשלה. כלומר, הוא חייב לכנס את הממשלה, ואין לו שיקול דעת. אולי מטעמים דיקטטוריים הוא לא רוצה לכנס את הממשלה. אני מציע כאן שיקול אובייקטיבי. ראש הממשלה יכנס את הממשלה, ואם השרים אינם יכולים לבוא, פועלים כפי שאמר חבר-הכנסת לוי.

היו"ר א' לין:

נכתוב: הוכרז מצב חירום, רשאית הממשלה להתקין תקנות לשעת חירום וכן להסמיך כל שר להתקין תקנות לשעת חירום, ובתנאי שקיימת דחיפות וחיוניות בהתקנתן.

ש' אלוני:

בלי להזכיר את התחום של כל שר?

היו"ר א' לין:

הממשלה רשאית להסמיך שר. בשעת חירום לא טוב ללכת על פי החלוקה הרגילה לנושאי קליטת עליה, דתות וכו'. במצב חירום נותנים את המשימות בידי המוכשרים ביותר.

ד' ליבאי:

אני עדיין מעלה למחשבה נוספת את הטענות חסרות השחר שכאן באים להמליך מלך אכזר - ציטוט מדברי חבר-הכנסת וירשובסקי. לכאורה, יכולה ממשלה לטעון, ודאי על רקע בטחוני, ולא רק על רקע בטחוני, שנוצר מצב שיש להכריז שעת חירום, או לנצל מצב של שעת חירום. עכשיו, למשל, אנחנו חיים במצב קבע של שעת חירום, אבל גם אם חוק זה יעבור בכנסת, יכול להיות שממשלה בישראל תחליט, על כל צרה שלא תבוא, להציע לכנסת להכריז על מצב חירום בקשר לקליטת העליה, בקשר לעירק וכו'. עכשיו אנחנו דנים בשאלה מי מוסמך לשנות כל חוק במדינה על רקע הכרזה על מצב חירום. אני לא בטוח שמצב החירום שבו מדובר בסעיפים 37 ו-38 הוא מצב שהארץ, חלילה, שטופה בתילים ובגזים. זה יכול להיות מצב יותר רגוע.

יצחק לוי:

למשל, מגיעים 100 אלף עולים בחודש.

ד' ליבאי:

לפי דעתי, גם זה מצב חירום, אם כי מסוג אחר, ובמצב כזה הממשלה יכולה לבקש סמכויות חירום, כי היא לא רוצה שמאות אנשים יהיו ברחוב, יהיו אביונים או רעבים ללחם.

P

א' רובינשטיין:

את זה הממשלה יכולה לעשות רק כשאי אפשר לכנס את הכנסת.

ד' ליבאי:

חבר-הכנסת רובינשטיין, אל תשכח שיש לה רוב קואליציוני, ולכן היא תבוא לכנסת. היום יש מצב חירום בלתי פוסק, ולכן הממשלה אינה צריכה לבוא לכנסת, אבל גם לאחר שהחוק הזה יעבור היא תוכל לבוא לכנסת ולומר: צריך לקלוט עליה ואנחנו רוצים אמצעי חירום, וכיוון שהליכי החקיקה יקחו זמן, אנחנו מציעים לפעול מהר. הרוב הקואליציוני יצביע עם הממשלה. לממשלה זה נוח יותר. מה היא צריכה את כל העיסוק עם הוועדות? כך יהיה מצב חירום ברוב קואליציוני.

עכשיו נשאלת השאלה למי מרשים לשנות כל חוק במצב הזה. הדבר החמור מבחינת הדמוקרטיה זה שכל שר יהיה רשאי לשנות את הכל.

א' רובינשטיין:

לא, יש עליו מגבלות רציניות מאד.

היו"ר א' לין:

יש כאן ביקורת שיפוטית.

ד' ליבאי:

אני ער לזה, אבל אני בכל זאת רוצה להעלות נקודה מסויימת למחשבה. אתם אולי נמהרים מדי כשאתם מרשים להסמיך כל שר, כי כששר כבר מוסמך, אין עליו ביקורת, אין אישור ממשלה, אין אפילו עין נוספת שבודקת, וכל שר ירצה את מירב הסמכויות לשינוי כל חוק.

א' רובינשטיין:

אולי צריך לכתוב: באישור ראש הממשלה.

ד' ליבאי:

לכן אני רוצה שתי ידיים חותמות. נכון שגם החתימה של שני אנשים יכולה להיות חותמת גומי, אבל להסתפק בחתימתו של של צריך לשנות חוקים? אני לא יודע אפילו אם כל שניים יוכלו לחתום. לכן אני רוצה שניים: ראש ממשלה שהוא אחראי, ובכל זאת הוא נבחר ישירות, ושר. אני בכל זאת מאמין שזו ביקורת כלשהי. אינני רוצה יד אחת חותמת. זה מה שאני מביא בפניכם למחשבה, ואני חושב שגם בתקופת חירום לא קשה לגייס שי שרים - ראש ממשלה פלוס שר.

היו"ר א' לין:

חבר-הכנסת ליבאי העלה את הענין למחשבה. אני רק חושב שהנחת הבסיס אינה נכונה. אם הכנסת מאשרת הכרזת מצב חירום, יש מצב חירום. אנחנו צריכים לצאת מתוך הנחה שמצב החירום הוא אמיתי. אי אפשר לצאת רק מתוך הנחה שמצב החירום ינוצל לרעה. כדי למנוע ניצול לרעה של מצב החירום קבענו את סעיף קטן (ד), בהשראת בית המשפט העליון. היו תקנות שעת חירום, והוא פסל אותן, ואנחנו באים לחזק את הביקורת השיפוטית.

א' רובינשטיין:

הרחבנו אותה.

היו"ר א' לין:

אנחנו מציבים כאן גם את הסייג שקיימת חיוניות אמיתית בהתקנת התקנות. כלומר, זה עומד למבחן. על כל פנים קשה לי לקבל את התפיסה שאנחנו צריכים לפעול בהנחה שיש ניצול לרעה. אנחנו צריכים לפעול גם בהנחה שאכן יכול להיות מצב חירום אמיתי, לדאבונו. מובן שדרושות הגנות.

ש' אלוני:

אני מצטרפת להצעה של חבר-הכנסת ליבאי.

היו"ר א' לין:

לסיכום הדיון אני חושב שנוכל לאחד את (א) ו (ב).

א' רובינשטיין:

תמיד יהיה ראש ממשלה, ואם יקרה משהו לראש הממשלה, יהיה ממלא מקום.

י' צידון:

אולי צריכים לעשות עשרים-שלושים דברים בעת ובעונה אחת.

א' רובינשטיין:

תן זכות וטו לראש הממשלה.

יצחק לוי:

יש הבדל בין זכות וטו לבין חתימה.

א' רובינשטיין:

דה-פקטו זו זכות חתימה.

היו"ר א' לין:

רבותי, כיוון שאיננו מסכמים את הנושא היום איננו יכולים למצות את הדיון עד תום. אנחנו גם צריכים להתקדם.

ש' גוברמן:

יש כמה מצבי חירום שאנחנו יודעים שיכולים לקרות, כגון אסון טבע, אפידמיה, התפרעויות רבתי, ואני חושב שאין להשאיר את כל הסיטואציות האלה, שהן צפויות מראש, עד אשר יקרו ואז יהיה צורך להזדקק לחקיקת חירום מהסוג הזה, אלא צריך להכין מראש את הכלים.

י' צידון:

לענין זה יהיו מה שאנו מכנים "תכניות מגירה".

היו"ר א' לין:

אנו קובעים כאן את הסייג: "בתנאי שקיימת דחיפות וחיוניות בהתקנתן".

אנו עוברים לסעיף קטן (ג) שמשקף בסך הכל את מה שכתוב היום בחוק.

יצחק לוי:

אני לא חושב שהגדלת מסים או תשלומי חובה היא חלק ממצב חירום בו צריך לתת לממשלה סמכות לשנות חוקים ולהפקיע חוקים, בלי הכנסת. לא נראה לי שהגדלת מסים, למשל, אינה יכולה להמתיך לחקיקה.

היו"ר א' לין:

חבר-הכנסת לוי, גם היום, בלי שום קשר למצב חירום, יש סמכויות מאד נרחבות לשר האוצר ולשר התעשייה והמסחר לבטל מסים או להעלות מסים. קודם כל זה אמור בשורה של היטלים בחוק החדש בענין ההיטלים שאנחנו אישרנו אתמול בכנסת. יתר על כן, מסי קניה יכול שר האוצר להעביר בהחלטה של שר בלבד, או לבטל על ידי חוק. לכן אם אנחנו רוצים בשידוד מערכות בנושא הזה של המסים, זה צריך להיות משהו כללי, ולא דווקא בנקודה הרגישה הזאת.

א' רובינשטיין:

דרך אגב, תשלומי חובה הם דבר מאד מורכב.

ש' אלוני:

גם אם לא נכניס את זה לכאן, לא נגרע מהחוקים הקיימים.

היו"ר א' לין:

אינני אומר שזה יגרע. אני רק אומר שתהיה אסימטריה ושיהיה מצב מגוחך אם לא נאפשר לשר לשנות מסי קניה, למשל, שעה שבחקיקה רגילה יש לו סמכויות רחבות בנדון.

יצחק לוי:

מדוע אי אפשר יהיה לדון על מס ולהטיל אותו תוך חודש?

א' רובינשטיין:

השימוש בתקנות שעת חירום לגבי פיחות, למשל, הוא השימוש המקובל ביותר.

יצחק לוי:

יבוא השר לכנסת ויעשה זאת.

א' רובינשטיין:

כשמדובר בתקנות שעת חירום לענין של פיחות, צריך למנוע באותו לילה את הרווחים העשויים לצמוח מהפיחות. זה השימוש המקובל ביותר בתקנות שעת חירום.

היו"ר א' לין:

נעבור לסעיף קטן (ד) שהוא סעיף מרכזי.

ש' אלוני:

למה לא הוספתם כאן את המלים "בגופו או ברכושו" אחרי "פגיעה בכבוד האדם"?

היו"ר א' לין:

בוודאי שאפשר לפגוע ברכוש.

יצחק לוי:

הרי זו שעת חירום. אפשר, למשל, להחרים שטח לצורך הקמת יחידה צבאית. זו פגיעה ברכוש.

ש' גוברמן:

קיימים מספר חוקים הקובעים שאין בכוחן של תקנות שעת חירום במתכונתן הנוכחית לשנותם. למשל, תקנות שעת חירום אינן יכולות לשנות את חוק יסוד: הכנסת וחוק יסוד: הממשלה. ייתכן שצריך לפרט יותר ולומר שאין בכוחן של התקנות לפגוע בחוקים בהם הדבר נאמר.

ד' ליבאי:

אני חשבתי שזה מעוגן בחוק יסוד: הכנסת, אבל אם צריך לכתוב זאת גם כאן, נכתוב.

היו"ר א' לין:

אם כי לא נראה לי שחוק יסוד יכול לבטל חוק יסוד.

ש' גוברמן:

כדוגמה אני רוצה לומר שסעיף 42 לחוק יסוד: הממשלה הקיים אומר בזו הלשון: "על אף האמור בכל דין אין בכוחן של תקנות-שעת-חירום לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים; אין לשנות סעיף זה אלא ברוב חברי הכנסת". מכל מקום השריון בפני תקנות שעת-חירום כבר קיים בחוק יסוד: הממשלה, והוראה כזאת קיימת גם בחוק יסוד: הכנסת.

ש' אלוני:

ההוראה בחוק יסוד: הכנסת היא יותר קטגורית, כי שם מדובר על 80 חברי הכנסת, לא על רוב חברי הכנסת.

ש' גוברמן:

מכל מקום עצם ההוראה שאין בכוחן של תקנות שעת חירום לפגוע בחוק היסוד היא היא שצריכה לקבל חיזוק בחוק היסוד החדש.

היו"ר א' לין:

האם אתם חושבים שיש צורך לקבוע כאן קביעה כזאת?

ד' ליבאי:

אנחנו צריכים לחשוב על אפשרות לשריין את הכנסת ואת בתי המשפט בהוראה בחוק היסוד.

היו"ר א' לין:

אבל רק כשמדובר בחוקי יסוד, לא בחוקים.

ש' אלוני:

מה כתוב בחוק יסוד: השפיטה?

ש' גוברמן:

כתוב: "אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים".

ש' אלוני:

נדמה לי שיש לנו שלושה-ארבעה חוקי יסוד כאלה: הממשלה, הכנסת, השפיטה והנשיא, אם אינני טועה.

ש' גוברמן:

אינני זוכר כרגע אם יש הוראה כזאת בחוק ההגנה על פקדונות הציבור או השקעות הציבור. מכל מקום אם חוק קובע שאין לשנותו באמצעות תקנות שעת חירום, צריך להתייחס לזה בחוק היסוד.

היו"ר א' לין:

מדוע קבעו את ההוראה הזאת באותם חוקים במיוחד?

ש' אלוני:

כדי להגן על המוסדות העיקריים של הדמוקרטיה.

היו"ר א' לין:

אני מבקש ממר גוברמן לבדוק בדיוק באילו חוקים קיימת הוראה כזאת. יכול להיות שהוראה זו נכונה לכל חוק, ולא רק לחוקי יסוד.

ש' גוברמן:

הייתי קובע את זה באופן יותר רחב ואומר שתקנות שעת חירום, בכל צורה שהיא, אין בהן כדי לפגוע באושיות המשטר.

היו"ר א' לין:

הרי תקנות שעת חירום עצמן פוגעות באושיות המשטר.

ש' גוברמן:

אבל זה חלק מהדמוקרטיה שאפשר להתקין תקנות שעת חירום כאשר יש חיוניות ודחיפות בכך.

היו"ר א' לין:

אבל המבחן של החיוניות קיים לגבי כל תקנת שעת חירום. אני מעדיף שהוראה כזאת תופיע באופן ספציפי בכל חוק וחוק בפני עצמו.

ש' אלוני:

הוראה כזאת קיימת היום רק בחוקי יסוד.

היו"ר א' לין:

אני רואה שהוראה כזאת מופיעה בחוק יסוד: השפיטה. אני מבקש ממר גוברמן לבדוק באילו חוקים נוספים היא מופיעה.

ש' גוברמן:

סעיף קטן (ד) אומר מה תקנה לשעת חירום אינה יכולה לעשות, וחשוב שלא ייווצר הרושם שזה קטלוג של הגבלות, כי יש הגבלות נוספות. ההגבלות הנוספות הן שתקנה לשעת חירום אינה יכולה לפגוע בחוק הקובע שאין בכוחה של תקנה לשעת חירום לפגוע בו.

היו"ר א' לין:

הערה זו נרשמה כתוספת לדברים שנאמרו כאן. זה ברור. אני דיברתי על כך שאין לכתוב כאן הוראה כללית שאין בכוחה של תקנה לשעת חירום לפגוע באושיות המשטר, אלא זו צריכה להיות הגבלה ספציפית בחוקים, כי כך יודעים בדיוק במה מדובר.

נעבור לסעיף קטן (ה). נאמר כאן "או בהחלטה של רוב חברי הכנסת". האם זה המצב הקיים?

ש' גוברמן:

לא, זה חידוש. הרעיון בדבר קבלת החלטה המשנה את המצב המשפטי לא נראה לי רעיון כל כך מוצלח. אמנם זה צריך להיקבע בחוק יסוד: החקיקה, אבל צריך שיהיה ברור שהכנסת משנה את החוק בדרך של חוק ולא בדרך של החלטה. למעשה הכנסת היתה יכולה לחוקק חוקים בהחלטה.

היו"ר א' לין:

כאן לא נאמר שהיא מחוקקת חוק, אלא היא מבטלת תקנות לשעת חירום. אמנם מבחינה נורמטיבית אנחנו נותנים להן תוקף של חוק, ואולי אפילו חוק-על, אבל יחד עם זאת אנחנו רואים בהן תופעה יוצאת דופן במשטר הדמוקרטי שלנו, ומשום כך ביטולן אינו מחייב מעשה חקיקה רגיל. גם התקנתן אינה נעשית בדרך של חקיקה רגילה, על אף המעמד המיוחד שאנו מקנים להן. משום כך אני חושב שעצם ביטולן בהחלטה של רוב חברי הכנסת הוא דבר רצוי המאפשר בכל אופן הליך יותר דינמי.

ש' גוברמן:

אבל אז ייווצר מצב פרוצסואלי מאולתר, כי בו בזמן שלגבי תהליך החקיקה יש לנו הסדרים נורמטיביים ופרסומים ברשומות, לגבי החלטות של הכנסת אין לנו הסדרים כאלה.

ש' אלוני:

אפשר לכתוב כאן שהחלטה כזאת תפורסם ברשומות.

ד' ליבאי:

אני מצטרף לדברי היושב ראש וחברת-הכנסת אלוני. ככל שאנו עומדים על הליך חקיקה מיוחד בשלוש קריאות, ולפעמים בארבע, כאן מדובר בתגובה להחלטת ממשלה. הממשלה החליטה, על סמך החלטה של הכנסת או על סמך החלטתה שלה שתהיה שעת חירום, להתקין תקנות לשעת חירום. יכול להיות אפילו שלא הממשלה החליטה על כך, אלא שני שרים, על פי הצעתי, החליטו והתקינו בלי שום פרוצדורה, ללא פרסום מוקדם, ללא קריאות וללא שום דבר. למה דרושה פרוצדורה של חוק לצורך ביטול החלטה של שר? כדי לתקן חוק אני צריך חוק, אבל אם יסודו של החוק הוא בהחלטת שרים, עם כל הכבוד, החלטה של רוב חברי הכנסת היא תשובה לכך. לדעתי, החלטה של רוב חברי הכנסת מספקת מבחינה קונסטיטוציונית. נכון מה שעלה מהשיחה בין קודמי, שמן הראוי שהחלטה כזאת תפורסם ברשומות.

היו"ר א' לין:

אנו עוברים לסעיף קטן (ו). מה משך הזמן מהרגע שמתקינים את התקנה עד פרסומה ברשומות? האם זה לא פרק זמן ממושך מדי? אולי אנחנו יכולים להסתפק בכך שתהיה חובה לפרסם תקנה לשעת חירום ברשומות תוך עשרים-וארבע שעות. האם איננו מעכבים כאן באופן מלאכותי מתן תוקף לתקנה לשעת חירום? הרי לפרסום ברשומות אין משמעות אמיתית מבחינת ידיעת הציבור. זה ביטוי פורמלי חשוב והכרחי כדי לדעת מה היא בעצם התקנה שהותקנה וכדי שהיא לא תובא בדרך לא מסודרת, אבל אולי אנחנו צריכים לומר שיש חובה לפרסם תקנות לשעת חירום תוך עשרים-וארבע שעות, אך ייתכן שיש תקנות שצריכות לקבל תוקף מידי ופרסום באותו רגע באמצעי התקשורת.

יצחק לוי:

אתה מציע למחוק את המלים "תיכנס לתוקף" ולומר רק שחובה לפרסמה. כאשר אומרים שחובה לפרסם את התקנה, אין הכוונה לומר שהיא איננה נכנסת מיד לתוקף.

היו"ר א' לין:

אני מציע שבמקום זה תהיה חובת פרסום תוך תקופת זמן קצובה, אבל אינני מציע לומר שהפרסום הוא תנאי מוקדם למתן תוקף.

ש' אלוני:

אני מסכימה לכך בתנאי שאנו משנים את כל מבנה הסעיף וקובעים כתנאי לכניסה לתוקף הבאת הדבר לידיעת הציבור. יכול להיות שפרסום ברשומות מעורר קושי בשל הדפסות וכיוצא באלה, אבל אי אפשר שתקנה תיכנס לתוקף בלי שהיא תובא לידיעת הציבור. אנחנו חייבים לנסח את הדברים כך שבשעת חירום אפשר להביא את התקנה לידיעת הציבור גם באמצעים אחרים, אבל יש חובה לפרסם אותה ברשומות. כלומר, לא להתנות את הכניסה לתוקף בפרסום ברשומות, אבל בהחלט להתנות את הכניסה לתוקף בהבאת הנושא לידיעת הציבור. זה רק ענין של ניסוח.

ר' מלחי:

אנחנו יכולים לפתור את זה בקלות אם נכתוב: עם פרסומה ברשומות, אלא אם נקבע בה דין אחר. כלומר, בתקנות עצמן אפשר יהיה לקבוע שהן נכנסות לתוקף מייד.

ש' אלוני:

אנחנו רוצים שייאמר במפורש שהדבר צריך להגיע לידיעת הציבור.

היו"ר א' לין:

התקנה צריכה להתפרסם ברשומות, אלא שיש לפעמים בעיה של מיידיות.

ש' גוברמן:

אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה הנכבדים את הפרשה של הכפר רבטייה בקום המדינה, הותקנו אז תקנות שעת חירום לתפיסה של אדמות הכפר רבטייה וקבעו בהן שאין צורך לפרסמן ברשומות, ואז תקפו אותן בבג"ץ. אני קורא את סעיף 10(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט: "כל פקודה תקבל תוקף ביום פרסומה ברשומות, בלתי אם נקבע בה כי תקבל תוקף בתאריך מוקדם או מאוחר מיום הפרסום". סעיף קטן (ג) באותו סעיף אומר: "הוראות סעיף זה חלות גם על תקנות כמשמעותן בסעיף 8 ועל תקנות שעת חירום, כמשמעותן בסעיף 9". זאת אומרת שהפרסום יכול להיות גם רטרואקטיבי.

היו"ר א' לין:

כשמישהו מתקין תקנות שעת חירום, הוא גם קובע מתי הן נכנסות לתוקף. ייתכן שיש צורך שהן ייכנסו מיד לתוקף. חובת הפרסום קיימת תמיד. צריכים לקבוע תקופת זמן בה חייבות התקנות להתפרסם ברשומות, כי לא פוטרים מחובת הפרסום. מועד תחילת התוקף נקבע תמיד בגוף התקנות עצמן. אפשר לפרסם את התקנות ברשומות והן יקבלו תוקף כעבור חודשיים.

ר' מלחי:

לזה התכוונתי.

היו"ר א' לין:

אנחנו לא רוצים לפטור מחובת הפרסום. מועד תחילת התוקף נקבע בגוף התקנות. כרגע אנחנו אומרים דבר פשוט: הפרסום ברשומות אינו תנאי מוקדם לכניסת התקנות לתוקף.

ש' אלוני:

אבל חייבת להיות ידיעה.

ש' גוברמן:

בחוק גיוס ציוד לצה"ל יש הוראות שאינן טעונות פרסום ברשומות, אבל צריך להביא אותן לידיעת מי שנוגע בדבר.

א' רובינשטיין:

אנחנו חושבים שכאשר יש מצב חירום כזה הדבר הטבעי הוא להודיע ברדיו מה התקנות.

ש' אלוני:

יש טלויזיה, יש כלי תקשורת. מה שחשוב הוא שתהיה הודעה לציבור. בלא הודעה לציבור אין תוקף.

ש' גוברמן:

זה נאמר במפורש בחוק גיוס ציוד לצה"ל.

היו"ר א' לין:

אנו עוברים לסעיף קטן (ז).

ש' גוברמן:

לכאורה זה סעיף נכון, אבל אני לא חושב שזה יכול לפעול כך. עם תום מלחמת העולם השנייה נשארו בתקפן תקנות שעת החירום שהותקנו. לכן מן ההכרח ליצור מנגנון של מעבר כדי שלא יהיה תוהו ובהו.

א' רובינשטיין:

הכנסת צריכה לקבל אז חוק מעבר, בו היא קובעת תהליך תפוגה הדרגתי וסידורים חליפיים. לפי חוק היסוד שלפנינו ברור לנו שאת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים צריכים לשנות שינוי מפליג.

ש' גוברמן:

פקודת סדרי השלטון והמשפט מתייחסת לנקודה הזאת וקובעת שעם ביטול מצב החירום יפקע תקפן של תקנות שעת החירום בתאריך או בתאריכים שייקבעו בהכרזה.

א' רובינשטיין:

לדעתי, אפשר לעשות אחת מהשתיים: או ללכת לפי פקודת סדרי השלטון והמשפט, או לצאת מתוך הנחה שבמקרה כזה הכנסת חייבת לקבל חוק שמסדיר את המעבר.

היו"ר א' לין:

אבל חוק הוא הליך ממושך. אם יש תקנות שעת חירום ורוצים לבטל את מצב החירום, אתה רוצה שהכנסת תקבל חוק מיוחד של PHASING OUT?

י' צידון:

צריך לעשות את זה כהמשך לתקנות עצמן.

ש' אלוני:

ההסדר בפקודת סדרי השלטון והמשפט יותר טוב.

א' רובינשטיין:

אני מוכן לקבל גם את זה.

ד' ליבאי:

אני חושב שההערה של מר גוברמן במקומה מאחר שביטול מצב החירום יכול להיות לאו דווקא תוצאה של יוזמה חקיקתית או ביטול מכוון, אלא הוא גם יכול להיות פועל יוצא של חלוף משך זמן מסויים. לכן אם לתת את הדעת על הבעיה שהעלה מר גוברמן, מוטב לכתוב משהו שיבטא את הרעיון הבא: חדל מצב החירום להתקיים, יבוטל תקפן של תקנות שעת חירום תוך חודש, אלא אם קיבלה הכנסת חוק להארכת תוקף תקנות שעת חירום, או שהיא ביטלה לפני כן את התקנות במפורש. מן ההכרח לתת פרק זמן של חודש ימים לממשלה לבחון את הנושא של תקנות שעת חירום באחת משתי הדרכים: א) להילחם בכנסת להארכת תקפן של ההתקנות כמו שהן, או תוך כדי שינויים על ידי חקיקה; ב) תוך החודש יכולה הכנסת להחליט ברוב, או בחוק, על ביטול מיידי של תקנות שעת חירום. לדעתי, תקופה זו של חודש ימים היא מינימלית, היא נדרשת, והניסוח יכול להיות גמיש.

היו"ר א' לין:

אני רואה כאן רק בעיה אחת. יש שורה של תקנות שעת חירום שאין שום סיבה שתקיימנה דקה אחת לאחר ביטול מצב החירום.

ד' ליבאי:

תתכנס הכנסת ותחליט ברוב חברי הכנסת לבטלן מיד.

היו"ר א' לין:

יש תקנות אחרות שיהיה הכרח לעשות PHASING OUT שלהן, לקבוע הוראות מעבר. צריך שתהיה תקנה שגם מאפשרת ביטול מיידי של תקנות שעת חירום שאין שום צורך שיתקיימו חודש ימים.

ד' ליבאי:

כפי שכבר אמרתי, אם חדל מצב החירום, אין בעיה שהכנסת תתכנס ותחליט, אפילו ברוב רגיל - יש מקום לשקול אם ברוב או ברוב רגיל - על ביטול התקנות. אפשרות אחרת היא שהכנסת תאריך תוקף של תקנות שעת חירום בחוק.

א' רובינשטיין:

אתה מדבר על תקנות שעת חירום שהוארכו על ידי חוק?

ד' ליבאי:

אני מדבר על תקנות שעת חירום נטו. אם הן הוארכו בתוקף חוק, הן גם צריכות להיות בטלות בתוקף חוק.

י' צידון:

הייתי מוסיף כאן: להאריך תוקפן בחוק, לקבוע בחוק את דירוג הביטול, או לבטלן חד-משמעית ברוב רגיל. כלומר, לחוקק חוק לדירוג הביטול או להמשך התקנות ולתת תקופה של חודש ימים.

ר' מלחי:

תקנות שמוכן מאליו שצריך לבטלן, סביר שהמשלה תבטל אותן.

היו"ר א' לינ:

מדוע זה סביר?

ר' מלחי:

כי בידי המשלה הסמכות, ואני מבינה שאצלה זה נעשה בדרך יותר מהירה.

ש' אלוני:

אולי נוסיף בסעיף קטן (ז): אלא אם נקבע בתקנות עצמן מועד אחר.

א' רובינשטיין:

כתבנו את סעיף קטן (ז) משום שיש פגיעה אוטומטית, בניגוד למצב לפי פקודת סדרי השלטון והמשפט. עוברים ששה חודשים, פוקע תקפן של התקנות. לכן אי אפשר לומר שיש כאן החלטה של הכנסת.

היו"ר א' לינ:

אני חושב על אפשרות שהמצב הנורמלי יהיה פגיעה, תוך מתן הכשר להסדרי מעבר.

א' רובינשטיין:

גם לי יש הצעה, אבל אקדים ואומר שאם החוק הזה יתקבל כפי שהוא אמור להתקבל, כל המערכת של תקנות שעת חירום תשתנה מקצה אל קצה. זה יהיה דבר יוצא דופן, אד-הוק, מאד מוגבל. זה לא יהיה חלק מההסדרים הכלליים של החקיקה הישראלית, כך שהיקף הבעיה יצטמצם. אם אין חוק הארכה, התקנה היא לשלושה חודשים.

ש' גוברמן:

ואם יש חוק להארכת תקפן של אותן תקנות שעת חירום? תוקף התקנות הוא כל זמן שקיים מצב החירום.

א' רובינשטיין:

ברור לי שחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים וחוקים אחרים יצטרכו לעבור רוויזיה מהותית של הכנסת. אלה חוקים שלא יכולים לדור ביחד עם הסעיף הזה. כאן אנחנו עוסקים בתפיסה מחשבתית חדשה. יישארו רק תקנות שעת חירום אד-הוק. אני אומר שהן פוקעות באופן אוטומטי, אבל לממשלה יש לוח שנה, ואם היא רואה שתוקף התקנות עומד לפקוע כעבור חודש ימים, אנחנו צריכים לאפשר לה במשך שלושים הימים האחרונים שלפני פקיעת התקנות לבוא לכנסת ולקבל ברוב רגיל החלטה בדבר שמירת תוקפן של התקנות האלה.

יצחק לוי:

או הסדרי מעבר.

ש' אלוני:

אם תם מצב החירום, רק הסדרי מעבר.

א' רובינשטיין:

לא, יש כאלה שאומרים שצריך לאפשר PHASING OUT מיום מסויים עד יום מסויים.

היו"ר א' לין:

במחשבה נוספת אני נוטה להשאיר את סעיף קטן (ז) כמות שהוא, כי מה יכול לקרות אם כל תקנות שעת החירום יפוגו מיד עם ביטול מצב החירום? תוקפן יפקע, ואת ההסדרים הנובעים מכך יהיה צורך לקבוע.

א' רובינשטיין:

- בחוק.

יצחק לוי:

אם הסדרי המעבר יכולים להיקבע בדרך של תקנות ממשלתיות, היושב ראש צודק, אבל אם לא, צריך להתייחס לעניין זה כאן, כי אין ספק שבנושאים מסויימים נידרש להסדרי מעבר. נניח שהארץ נתונה במצב חירום לא יומיים אלא חצי שנה, ובמשך חצי שנה פועלות מרכות החינוך, התחבורה, הבריאות וכו' במצב של חירום. כעבור חצי שנה בטל מצב החירום וצריך להחזיר את המערכות למהלך הרגיל של החיים, וזה כרוך בגיוס עובדים, בארגון משמרות ובאמצעים אחרים.

ש' אלוני:

במצב כזה הממשלה תבקש מהכנסת לקבוע תקופת מעבר.

יצחק לוי:

אבל תקופת המעבר אינה צריכה להיקבע בחוק דווקא.

ש' אלוני:

היא צריכה להיקבע בהחלטת ההכנסת.

היו"ר א' לין:

אני מבקש להפנות שאלה למומחים למשפט קונסטיטוציוני בתוכנו. נניח שתקנת שעת חירום ביטלה במפורש חוק מסויים או קבעה בו תנאים. בוטלה התקנה. האם החוק המבוטל חוזר לקיומו הקודם?

א' רובינשטיין:

כן, בהחלט.

ש' גוברמן:

אני לא כל כך בטוח.

היו"ר א' לין:

אני כבר רואה שיש מחלוקת בין המומחים. אם כל החוקים המבוטלים מקבלים חיות מיידית ומחודשת, אני חושב שאנחנו צריכים להסתפק במה שנקבע בסעיף קטן (ז). הסדרי מעבר אפשר תמיד לקבוע.

יצחק לוי:

לפי מה שאתה אומר, אדוני היושב ראש, הסדרי מעבר לא צריכים להופיע בחוק יסוד.

היו"ר א' לין:

לדעתי, אין שום צורך להכניס כאן הסדרי מעבר. נניח שלקחו את רכושי והוא מצוי עכשיו במחנה צבאי כלשי. אם בוטלו התקנות, הרכוש חוזר להיות שלי.

יצחק לוי:

זה לוקח שבועיים להחזיר לך את הרכוש.

היו"ר א' לין:

לא, אני בא לקחת את רכושי בחזרה.

א' רובינשטיין:

אם כן, דרוש חוק לענין זה.

י' צידון:

הייתי מציע לנסח את סעיף קטן (ז) בערך כך: חדל מצב החירום להתקיים, יפקע תוקף התקנות לשעת חירום, אלא אם פנתה הממשלה לכנסת וביקשה להאריך תקפן של תקנות מסויימות או להסדיר דירוג ביטולן. תוקף התקנות האמורות יוארך בחודש, והכנסת תחוקק במשך זמן זה חוקים המסדירים הביטול האמור.

א' רובינשטיין:

זה נכון, אבל השאלה היא אם יש צורך בכך.

י' צידון:

אני בדעה שהנוסח שאני מציע משקף פחות או יותר את הדעה הכוללת, כי אם הוחרמו, למשל, כלי רכב, צריך להסדיר דמוביליזציה או דברים אחרים. אם יש בעיות של פיקוח על מזון, צריך להסדיר מחסנים, חלוקה וכו'.

רובינשטיין:

אולי נשאר את זה למחשבה נוספת.

ד' ליבאי:

כשאני חושב על תקופת מעבר אני שוקל את הסיטואציה הבאה: הכנסת הכריזה על מצב חירום. תוקף מצב החירום לפי ההצעה הוא לשה חודשים. חלפו חודשיים-שלושה, ולאחר פרסומים באמצעי התקשורת מתגבש בכנסת רוב החושב שמצב החירום מיותר ואפשר לשנות. נערכת הצבעה במליאת הכנסת. בהכרח יעלו שרי הממשלה על הדוכן ויגידו: אם תבטלו היום את מצב החירום, מחר תהיה אנרכיה, משום שעם ביטול מצב החירום אתם מבטלים את כל התקנות. ותמיד תמצא הממשלה אי-אלו תקנות שזה מסוכן לבטלן מהיום למחר. במקרה כזה חבר הכנסת האחראי יאמר: אם כך הדבר, צריך לדחות את ביטול מצב החירום כדי להשאיר פרק זמן הדרגתי לביטול וכיוצא באלה.

אני מעדיף שחבר-הכנסת יאמר אחרת, היינו שאכן מצב החירום לא דרוש יותר, ושלא יאיימו עליו בכך שביטול מצב החירום יגרום לאנדרלמוסיה. לכן אני אומר: כשמבטלים את מצב החירום, ככלל יש לממשלה חודש להתארגן ולהביא בחשבון שקבוצת חברי כנסת תדרוש לקבל החלטה ברוב לבטל תקנות א'-ב'-ג'-ד', אבל יהיה עימות בין קואליציה לאופוזיציה בכנסת. הממשלה תתארגן תוך חודש, בין בדרך של הבאת הצעות חוק מתאימות לכנסת ובין בדרך אחרת. בעיקרו של דבר, תוך חודש גם הממשלה יכולה לבטל ביוזמתה את תקנות שעת החירום.

לכן נראה לי שדווקא הגישה שאני מצביע עליה היא יותר אחראית ונותנת יותר חופש פעולה לחבר הכנסת. גישתי היא: בטל מצב החירום, תוך חודש בטלות כל תקנות החירום, אלא אם כן הממשלה ביטלה מיד והכנסת ביטלה מיד, או שיש חוק להארכת תקנות שעת חירום. זה נותן את כל הווריאציות ונותן ככלל חודש ימים להתארגנות.

עקרונית יכול להיות שהגישה הנוכחית שלנו היא טובה, היינו בטל מצב חירום, בטלה החקיקה. מעשית אני חושש מאד שזה יביא לאנדרלמוסיה שכתוצאה ממנה יוארך מצב החירום. מדוע יש גם היום מצב חירום והכנסת אינה מבטלת אותו? כי היום כל חבר כנסת בר דעת יודע שאם הוא דורש ביטול מצב חירום מהיום למחר הוא מכניס את המדינה למצב בלתי סביר. לעניות דעתי, אותו מצב יתקיים תמיד כשיבטלו מצב חירום באמצע התקופה.

יצחק לוי:

היום זה בגלל שמרנות. יש אפילו חוקים מצחיקים, כמו בנושא השמירה בבתי ספר, שהכנסת לא מעזה לבטל אותם.

ד' ליבאי:

לכן אני מציע לחשוב גם בקו שהתווייתי, של הדרגתיות הקבועה בסעיף עצמו.

היו"ר א' לין:

רבותי, אני מבין שאם מבוטלות תקנות שעת חירום, כל הוראות החוק שהתקנות ביטלו או שינו חוזרות לקיומן הקודם.

א' רובינשטיין:

כן, בהחלט. מר גוברמן צריך לבדוק זאת, ואם יש ספק, נכתוב זאת.

היו"ר א' לין:

זה עיקרון חשוב, ויכול להיות שהוא צריך לקבל ביטוי בסעיף הזה עצמו.

שנית, אם יש חוק שאימץ את תקנות שעת החירום, צריך לשקול אם גם אותן תקנות שעת חירום מתבטלות.

ש' גוברמן:

אני ממליץ שכן.

א' רובינשטיין:

אולי עם הוראות מעבר לזמן ארוך יותר.

היו"ר א' לין:

יש הרבה מאד תקנות שעת חירום המצדיקות חקיקה רגילה, כי הן לא קיימות בשביל מצב חירום. זו היתה צורת חקיקה נוחה יותר, אבל תקנות אלה מסדירות מצבים מסויימים שהיינו מסדירים אותם בחקיקה רגילה לולא היה האמצעי הזה של תקנות שעת חירום. על ידי ביטול התקנות האלה יוצרים זאקום שאינו נובע בהכרח מביטול מצב החירום.

א' רובינשטיין:

זה מה שהסברתי קודם, שכל החוקים האלה צריכים לעבור רוויזיה, כי הצעת החוק שאנו דנים בה עכשיו היא הצעת חוק מהפכנית המשנה סדרי עולם. משרד המשפטים יצטרך להביא לכנסת חוקים עם שינויים. הכנסת לא תקבל היום את חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים כחוק נורמלי לשעת שלום.

היו"ר א' לין:

בכל אופן רציתי להציע בכיוון דבריו של חבר-הכנסת ליבאי, שאם אנו מבטלים את מצב ההחירום, נשאיר תקופת זמן של 60 יום עד לביטול תקנות שעת חירום שתקפן הוא מתוקף חוק, כי כפי שאמרתי קודם, יש כאן הרבה מצבים שמסדירים אותם בתקנות לשעת חירום כתחליף לחקיקה.

הכלל הוא שתקנות שעת חירום פוקעות עם ביטול מצב החירום. יחד עם זאת אנו נותנים לממשלה תקופה מסויימת של הסדרי מעבר הנובעים מביטול התקנות.

א' רובינשטיין:

בהחלטה של הכנסת.

היו"ר א' לין:

לענין זה נשאר תקופה של 60 או 30 יום, אבל כל תקנות שעת החירום הבלתי נחוצות יבוטלו מיד מתוקף החלטה ספציפית של הכנסת.

א' רובינשטיין:

ההחלטה צריכה להיות להארכה, לא לביטול. אם הממשלה, בעזרת הכנסת, תעביר את הרפורמה הזאת שאני מדבר עליה, לא תהיה בעיה. אם הממשלה לא תביא את החוקים האלה מחדש, אינני רואה בכלל איך אפשר יהיה להסתדר. כל חוקי ההארכה פוקעים עם פקיעת מצב החירום. זה דבר ידוע.

היו"ר א' לין:

גם אם מצב החירום יחדל להתקיים יכולים להחליט, למשל, שהשמירה בבתי הספר תימשך.

א' רובינשטיין:

במקרה כזה מביאים חוק לכנסת.

היו"ר א' לין:

לדעתי, מבחינת תקופת המעבר צריכים להבדיל בין חוקי הארכה לבין תקנות שעת חירום. במקרה זה הייתי נותן 60 יום לממשלה להחליף את זה בחקיקה רגילה.

א' רובינשטיין:

בענין זה אני מסכים שנקבע אפילו תקופה של 90 יום. הכנת חוק חדש אינה הבעיה.

היו"ר א' לין:

אשר לתקנות האחרות, אם כולן פוקעות אוטומטית, באיזו דרך אפשר להחליט אילו תקנות ממשיכות להתקיים עד לקביעת הסדרי מעבר?

א' רובינשטיין:

הכנסת תחליט לפי בקשת הממשלה אילו תקנות ימשיכו להתקיים 30 יום נוספים, וזאת כדי לאפשר לממשלה לעשות הסדרי מעבר.

יצחק לוי:

יכול גם להיות מצב שהממשלה לא באה בבקשה כזאת והכנסת מחליטה ללכת בדרך זו מיוזמתה.

י' צידון:

אם חוק זה יתקבל, אני מניח שהוא יחול מהקדנציה הבאה. האם יש אפשרות לצרף לחוק המלצה לממשלה להכין לעצמה תכנית מגירה לגבי חקיקה בנושא שעת חירום, כדי שתוכל להביא את החוקים האלה בהקדם? אם חוק זה ברור מהיום לממשלה, משרד המשפטים צריך להתכונן, כי יהיה צורך לשנות כל כך הרבה חוקים שגם 30, גם 60 וגם 90 יום לא יספיקו.

א' רובינשטיין:

יש 1,200 צווים לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים.

ש' גוברמן:

כמעט לכל חוקי היסוד שהכנסת קיבלה התלווה גם חוק רגיל של הוראות מעבר, ואני חושב שגם את חוק היסוד הזה יהיה צורך ללוות בחוק רגיל של הוראות מעבר.

י' צידון:

מנסיוני אני יודע שהממשלה אינה דוחה למחר את מה שהיא יכולה לדחות למחרתיים.

סעיף 39 - הכרזת מלחמה

ד' ליבאי:

יש שתי אסכולות. אסכולה אחת אומרת שאותו ארון שניתן בממשלה חייב להינתן לה גם במקרים שצריך לפתוח במלחמה יזומה, ולא ייתכן לכבול אותה על ידי ועדה של הכנסת, ויש להסתפק בדיווח. ביום העיון ד"ר אברמוב היה הדובר הראשי של האסכולה הדוגלת בדיווח של הממשלה לכנסת. אני צריך לומר שרוב מכריע של המשתתפים בצוות שדן בסוגיה הזאת תמך באסכולה שבאה לידי ביטוי בנוסח המונח לפנינו, היינו אם מדובר במלחמה יזומה, מותר שגם הציבור יידע שיש קונסנסוס. הרי בדרך כלל יש לממשלה רוב בוועדת החוץ והבטחון, ואם נאמני הממשלה עצמם אינם רוצים לתמוך בה בנושא שכזה, המלחמה היא אכן פרובלמטית. לכן נאמר שניתן לכנס את ועדת החוץ והבטחון באופן מיידי לישיבה סודית ולבקש בה אישור למלחמה יזומה, וכך רואים אם לפחות תומכי הממשלה מוכנים לתמוך באותה מלחמה, אבל רצוי לגייס גם שיתוף פעולה של האופוזיציה ולעשות אותה שותפה למהלך.

אני כשלעצמי משוכנע שצריך להשאיר את הסעיף כפי שהוא, ולפחות צריך לנסות להפעיל אותו כפי שהוא. אני חושב שפיסקה (ב) פותחת בפני הממשלה אפשרות רחבה לפעול להגנת המדינה בלי אישורים פורמליים, אלא אם כן מדובר ממש במלחמה יזומה.

הקושי היחיד שאני מעלה הוא אם הממשלה יכולה לפנות לוועדת החוץ והבטחון ולהימנע בכך מגילוי היוזמה המלחמתית לאויב. זה הקושי היחיד שמטריד אותי. נניח שהממשלה רוצה לנקוט ב-14 או ב-15 בחודש זה פעולה יזומה, שהיא ספק פעולה צבאית למטרת הגנת המדינה ואזרחיה - ספק יוזמה מלחמתית. אני שקט כי אני בדעה שכאשר הממשלה תעשה את הפעולה המניעתית ב-15 בחודש, למשל, היא תוכל לטעון שהיא פועלת לפי פיסקה (ב). לממשלה יש כר פעולה נרחב במסגרת פיסקה (ב). יחד עם זה עצם קיומה של פיסקה (א) יביא את הממשלה לכך שליתר בטחון היא תנסה תמיד להיות גם בגדר פיסקה (א) ככל שזה ניתן, ואם לא, ייתכן שהיא ראויה לעמוד על כך לביקורת ציבורית. לכן הנוסח המונח לפנינו נראה לי סביר, מעשי ונוסח המביא בחשבון את בטחון המדינה וגם את האזהרה שהממשלה לא תסבך את העם כולו במלחמה יזומה שאין לה סיבה.

ש' אלוני:

אני חושבת שצריך להוסיף פיסקה (ג) שתאמר שאם יש מלחמה לפי פיסקה (ב) קיימת חובת דיווח לוועדת החוץ והבטחון מיד לאחר מעשה.

ד' ליבאי:

לדעתי, זה נובע מאליהו מקיום הוועדה. תמיד יושב ראש הוועדה יכול לזמן את הממשלה, והוא גם עושה כך.

יצחק לוי:

בכך דן הסעיף הבא.

י' צידון:

מלחמת ששת הימים היתה מבחינתנו מלחמת אין ברירה. יחד עם זאת הואשמנו בנקיטת יוזמה, וזאת משום שמספר דברים נקבעו מראש כקזוס-בלי: סגירת מיצרי טיראן, הוצאת כוחות האו"ם, ריכוז כוחות על גבול סיני וכו'. גם במקרה הזה שיתפה ממשלת המערך את הליכוד, כי לא היה פקפוק שהצד השני יבין ויסכים.

אני רוצה לחזק את התיזה הבאה לידי ביטוי בנוסח המונח לפנינו ולומר שגם במשחק הזה יש קומן-סנס, והייתי רוצה להרגיע גם לגבי גילוי סודות. נניח לרגע קט שאחד מחברי ועדת החוץ והבטחון עלול לגלות את סודות המבצע לאויב.

יצחק לוי:

או לתקשורת.

היו"ר א' לין:

אתה מתכוון לומר שהוא יוצא בביקורת פומבית.

י' צידון:

אני אומר שיש קומן סנס בענין הזה ואני מציע שניתן לו לעבוד. לדעתי, הנוסח המוצע הוא נוסח טוב המאפשר תגובה מהירה למשהו פתאומי, כגון מלחמת יום הכיפורים או מצב המתואר בספרו של שמואל קס "התקפת פתע", בהוצאת משרד הבטחון. אגב, כדאי לקרוא אותו. הוא מוכיח שכמעט כל התקפה מאז פרל הרבור ועד היום היתה התקפת פתע, כולל הפלישה הגרמנית לצרפת, הפלישה לנורמנדיה וכו'. במלים אחרות, יש תמיד אי-אלו נתוני פתע שצריכים להתייחס אליהם.

כאמור, אני מציע להשאיר את הסעיפים כמו שהם, כי עם מעט קומן-סנס שאני מייחס גם לממשלה וגם לכנסת סעיפים אלה מכסים את כל המקרים, ולא, תעמוד הממשלה למשפט הכנסת והעם. יצירת קונסנסוס בדרך זו היא דבר חיוני.

ד' ליבאי:

יצירת קונסנסוס פירושה גם שאם אחד לא מסכים למלחמה, הוא יחשוב שכדי למנוע אותה מלחמה נוראה הוא צריך לפנות לציבור, וזה הדבר שמטריד אותי. אמרתי שאני בעד הנוסח המונח לפנינו, אבל יש דבר שמעיק עלי. אנחנו דורשים מכל מי שמקורב לעניינים בטחוניים חיוניים לעבור בדיקות בטחון, חוץ מחברי כנסת וחברי ממשלה, וצריך לזכור זאת. ייתכן שחבר כנסת יאמר שמצפוננו מחייב אותו להזהיר את הציבור שהולכת להתרחש קטסטרופה, והוא ייצא משיבת ועדת החוץ והבטחון ויאמר שאין זה ענין של סוד ושהוא מזהיר את הממשלה מנקיטת הצעד הזה שהוא צעד התאבדות.

יצחק לוי:

הממשלה יכולה לפעול לפי סעיף קטן (ב).

ד' ליבאי:

נכון. באיזונים אני רואה את הממשלה פועלת במצב כזה לפי סעיף קטן (ב) ואומרת: לא פתחתי במלחמה כללית, וברגע שהדברים כבר מתרחשים, הממשלה תכנס את ועדת החוץ והבטחון. אני חושב ששני הפנים ברורים. לעניות דעתי, אי אפשר לדרוש מחבר כנסת לעבור בדיקות בטחוניות ולפסול אותו על בסיס זה.

ש' אלוני:

לכל חברי ועדת החוץ והבטחון יש התחייבות חתומה על שמירת סודיות.

י' צידון:

חברת-הכנסת אלוני, מה המשמעות של ההתחייבות הזאת?

ש' אלוני:

אבל מה שהוא אמר נכון גם לגבי חברי הממשלה.

י' צידון:

נכון. אז יש קומן סנס.

ש' גוברמן:

אני רוצה להסב את תשומת הלב לנקודות הבאות: ראשית, אנחנו נמצאים במצב מלחמה עם ארצות ערב, חוץ מאשר עם מצרים, ומכיוון שכך איננו צריכים להכריז היום על מצב מלחמה. לדאבונו, אנחנו נמצאים במצב מלחמה. הנקודה המרכזית במצבי מלחמה היא ריכוז כוחות או פעולות מסוימות שיכולים לראותן בהן יוזמה או התגוננות, הכל לפי הצד הטוען ולמה הוא טוען. לדעתי, הנקודה הבסיסית היא ההוראה בחוק שירות בטחון המדברת על סמכות הממשלה לגייס את צה"ל, בעיקר יחידות מילואים. אני חושב שזו התמצית של פעולה מלחמתית.

י' צידון:

הייתי משאיר לה את הסמכות.

ד' ליבאי:

אנחנו לא נוטים לחייב את הממשלה לבקש אישור של הכנסת לגבי גיוס מילואים. אני חושב שזו דרישה מוגזמת.

ועדת החוקה חוק ומשפט
01/01/91

- 32 -

י' צידון:

במציאות שלנו זה בלתי אפשרי.

היו"ר א' לין:

אף אחד לא חושב על זה. כיוון שלא שמעתי עד כה הצעות לשנות את הסעיף המונח לפנינו, אני מציע שנתקדם.

סעיף 40 - הממשלה וועדות הכנסת

ד' ליבאי:

סעיף זה דן בנושא לא קל, והייתי רוצה שנתחיל לדון בו בישיבה הבאה.

סעיף 41 - יציבות החוק

ש' גוברמן:

משמעות סעיף זה היא שברוב של חברי הכנסת אפשר להחליף את המספר של 70 חברי הכנסת הדרוש כדי להביע אי אמון לראש ממשלה. יש כאן אי-התאמה.

היו"ר א' לין:

השאלה היא אם אין צורך לקבוע שאת החוק הזה אפשר לשנות רק ברוב של 70 חברי הכנסת.

ש' אלוני:

לענין סעיף 4 לחוק יסוד: הכנסת דרוש רוב של חברי הכנסת, ולענין הטלת חוקי חירום דרוש רוב של 80 חברי הכנסת.

היו"ר א' לין:

רבותי, אם לא נדרוש רוב של 70 חברי הכנסת בסעיף 41 שבו אנו דנים עכשיו, הרי שאפשר יהיה לסכל את אחת ההוראות המרכזיות של החוק הזה האומרת ש-70 חברי הכנסת מעבירים את ראש הממשלה מכהונתו.

ש' אלוני:

אפשר ללכת בדרך אחרת, היינו בעקבות חוק יסוד: הכנסת. יש שם שתי קטגוריות, אחת לצורך סעיף 4 הדן בשיטת הבחירות ואחת לצורך הטלת חוקי חירום. אנחנו יכולים לקבוע שאת חוק היסוד הזה אפשר לשנות ברוב חברי הכנסת, חוץ מסעיף מסויים שלגביו דרוש רוב של 70 חברי הכנסת. יש לנו כבר תקדים מהסוג הזה. לא הייתי משריינת את כל החוק.

היו"ר א' לין:

הייתי אומר ששינוי סעיפים מרכזיים בחוק זה הנוגעים ללב השיטה - כגון קבלת חוק מיוחד לפיזור הכנסת ב-61 חברי כנסת והעברת ראש הממשלה מתפקידו ב-70 חברי הכנסת - לא ייעשה ברוב רגיל, אלא ב-70 חברי הכנסת.

ש' אלוני:

אם די ב-61 חברי הכנסת כדי לפזר את הכנסת, למה לדרוש רוב של 70 חברי הכנסת כדי לשנות את החוק?

היו"ר א' לין:

הענין הוא שאם משנים את הסעיף בדבר פיזור הכנסת, הכנסת תוכל להמשיך לכהן, וכך חוזר לקדמותו אותו מצב שרצינו לשנות, וזו פגיעה בלב השיטה, כי כל רוב מקרי של חברי הכנסת יוכל לשנות את החוק. לכן אני מציע שסעיפים הנוגעים ללב השיטה - ועדיין אינני אומר אילו סעיפים - אי אפשר יהיה לשנותם אלא ברוב של 70 חברי הכנסת, כדי לא להקעקע את השיטה. את כל הסעיפים האחרים אפשר לשנות ברוב חברי הכנסת.

ד' ליבאי:

אני מצטרף להערה של חברת-הכנסת שולמית אלוני ולהערה של היושב ראש. אני בדעה שיש להשאיר את האפשרות לתקן גם את חוק היסוד הזה ברוב של חברי הכנסת, כלומר על ידי 61 חברי הכנסת. נשריין ברוב גבוה יותר רק אותם סעיפים הנוגעים לפיזור הכנסת או להבעת אי אמון לראש הממשלה.

י' צידון:

וכן שיטת הבחירה של ראש הממשלה.

ד' ליבאי:

אני מתכוון שלא ישנו את מאזן האימה של היכולת לפטר ולהתפזר על ידי קביעת רוב מקרי או רוב רגיל. פרט לזה, הייתי מאפשר לכנסת להתמודד עם המציאות, בלי לכבול אותה. כל עוד אין לנו חוקה, נשאיר לכנסת את האפשרות לשנות את החוק.

יצחק לוי:

אנחנו מחוקקים חוק, ובינתיים החוק הזה הוא תיאורטי. עדיין איננו יודעים מה יהיה לבושו ובאיזו מציאות ניתקל לאחר שהוא יתקבל. את החוק הזה אנחנו נקבל ברוב רגיל ויחד עם זאת נגביל כמעט באופן מוחלט את האפשרות לבדוק ולבקר את עצמנו. נניח שחוק זה יתקבל ברוב של 54 מול 35, ואל נשכח שכרגע זה חוק מאד תיאורטי שאי אפשר לבחון אותו. אנחנו קובעים כאן מראש הלכות שאי אפשר יהיה לשנותן אלא ברוב של חברי הכנסת. נצא מתוך הנחה שלכנסת יש בכל אופן אחריות מסויימת, וחברי כנסת לא יבואו לשנות את החוק בגלל איזו שהיא בעיה קואליציונית.

היו"ר א' לין:

למה לא? כבר עשו את זה פעם.

יצחק לוי:

אדוני היושב ראש, הרי אפשר לשנות גם את הסעיף הזה עצמו.

ש' גוברמן:

את הסעיף הזה בוודאי שצריך לשריין.

יצחק לוי:

אם אנו חוששים, אין לדבר סוף. ההגיון אומר שאם סעיף מסויים קובע, למשל, רוב של 70 חברי הכנסת, גם שינויו צריך להעשות על ידי אותו מספר חברי הכנסת. שינוי יתר הסעיפים צריך להיות תלוי ברצונו של הרוב בעם.

ועדת החוקה חוק ומשפט
01/01/91

- 34 -

ש' אלוני:

זה מה שאני הצעתי.

היו"ר א' לין:

אבל זה כולל גם אותו סעיף האומר שאפשר לקבל חוק לפיזור הכנסת ברוב חברי הכנסת.

יצחק לוי:

הרי יש לנו כלל שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. תמיד יש איזון. אם החוק מאפשר ל-61 חברי הכנסת או אפילו לרוב רגיל לקבל חוק לפיזור הכנסת, אין הגיון לומר שאפשר לשנות סעיף זה ברוב של 70 חברי הכנסת.

י' צידון:

ברגע שאתה קובע חוק יסוד אתה מוכרח לסייג אותו במשהו.

יצחק לוי:

הסייג המקובל הוא רוב חברי הכנסת, כי רוב חברי הכנסת מבטא את רצון רוב העם. כיוון שיש סעיף הקובע רוב של 70 חברי הכנסת, גם שינוי אותו סעיף דורש 70 חברי הכנסת, אבל לא יותר מכך.

ש' אלוני:

אם החוק מתקבל ברוב רגיל, אפשר לבטל את כולו ברוב רגיל ולאחר מכן לקבוע בחוק שני אילו סעיפים נשארים.

יצחק לוי:

האם יכולים לבטל היום בכנסת את כל חוק השפיטה ברוב רגיל?

ש' אלוני:

בוודאי.

יצחק לוי:

אז זה קל וחומר, כי לעניות דעתי, חוק השפיטה הוא הרבה יותר יסודי מאשר חוק לשינוי שיטת הבחירה לראש הממשלה.

ד' ליבאי:

חבר-הכנסת לוי, אנחנו נוטים לגישה של שריון סעיפים מסויימים מבחינת מהות השיטה, כי בלי שריון אנחנו מעלים ספקות אם יש לנו תשובות לטענות המתנגדים. ראש הממשלה הולך לבחירה ישירה, לבחירה אישית. הוא לא שואב את כוחו מהכנסת. הוא נבחר על ידי העם. מה הפיקוח שלנו, מה התשובה שלנו לטענה שהוא עלול להיות דיקטטור? אנחנו אומרים שהוא צריך רוב בכנסת להעברת חוקים, ולהבדיל ממה שקורה בארצות הברית, 70 חברי הכנסת יכולים להביע בו אי אמון. נניח שלאחר שראש הממשלה נבחר והרכיב קואליציה של 61 הוא מכניס תיקון בחוק וקובע 90 במקום 70. לכן צריך לשריין את הסעיף הזה, כדי שראש הממשלה לא יהפוך לדיקטטור ויאמר שאי אפשר להעבירו מתפקידו אלא על ידי 100 חברי כנסת.

נתאר עכשיו מצב שלראש הממשלה הנבחר יש קואליציה של 55. אנחנו אומרים שאי אפשר להביע לו מיד אי-אמון ולהדיח אותו, כי הוא בכל זאת נבחר על ידי העם. יש לו קושי, נוצרה כנסת לעומתית, אבל אם נשכח לרגע את הסעיף בדבר פיזור הכנסת על ידי 61 - וכמה מאתנו נוטים להשאיר זאת מהשנה השניה והלאה - יכולה הכנסת לבוא ולומר: מה הענין הזה של 70? יש לראש הממשלה 55? קודם כל נתקן את החוק ונקבע רוב רגיל במקום 70 וכך אפשר להביע לו אי אמון ולשלוח אותו הביתה.

לכן אני רוצה לחזק את הדברים שאמר יושב ראש הוועדה. בכל ענין אפשר לראות ענין מהותי לקיום השיטה: מי מוסמך להיות ראש ממשלה, מה כישוריו, שני סיבובים וכו', אבל באיזון שבין הכנסת לבין ראש הממשלה - שניהם נבחרים ישירות - הענין הזה של הרוב בסעיפים הקובעים מתי הכנסת מתפזרת ומתי היא מדיחה את ראש הממשלה צריך להיות משוריין לפחות תקופה מסויימת, שאם לא כן, כל צד יכול לסכל מיד את מטרות החוק, ואז יהיה מקום לטענה שפתחנו פתח לסכנות של השתלטות ללא בקרות.

ש' אלוני:

בכך אתה רק חיזקת את הטיעון של שנינו.

יצחק לוי:

אני מסכים רק לגבי הסעיף של ה-70.

ד' ליבאי:

אם אתה מסכים לסעיף של ה-70, אני אתך. אני רק אומר שבאופן פאראללי צריך להסכים לסעיף ה-70 ולאי-יכולתה של הכנסת להביע אי אמון בראש הממשלה בפחות מ-70.

היו"ר א' לין:

בהמשך להגיון שבדבריך, חבר-הכנסת ליבאי, ישנו ברוב רגיל את הסעיף האומר שראש הממשלה מוסמך להרכיב את ממשלתו בלי לקבל את אמון הכנסת ויקבעו שהוא צריך לקבל את אמון הכנסת. בכך נשמט כל הבסיס של החוק.

ד' ליבאי:

אז צריך לשריין את הסעיף הזה. אמרתי שזה קשור לאמון ואי-אמון ולפיזור הכנסת. לא התייחסתי לסעיף מסויים, אלא לנושא.

היו"ר א' לין:

כל מה שאני אומר הוא שצריך לבחון מה הדברים שהם בלב הענין, כי במקום לשנות את הסעיף הזה של ה-70 אפשר לשנות סעיף אחר ולהשיג אותה מטרה ביתר קלות. אם אנחנו כבר טורחים, אנחנו צריכים לעשות דבר אמיתי.

א' רובינשטיין:

אני רוצה להציע כחומר למחשבה שהשריון הרגיל יהיה 61 בתקופה של הכנסת הראשונה שתיבחר.

ש' גוברמן:

מכל מקום סעיף 41 צריך לקבל את השריון המקסימלי. כלומר, דרוש המספר הגדול ביותר של חברי הכנסת כדי לשנות את סעיף 41.

היו"ר א' לין:

אין לי ספק שאנחנו צריכים לשריין את הדברים הנוגעים ללב השיטה. זה אמור גם לגבי ביטול הסעיף של העברת ראש הממשלה מכהונתו ברוב של 70 באמצעות שינוי סעיף אחר.

א' רובינשטיין:

אם אין לשנות את החוק אלא ברוב חברי הכנסת, פירוש הדבר שראש הממשלה צריך שתהיה לו קואליציה של 61, וקואליציה כזאת גם תהיה לו בפועל. זו משמעות החוק. החוק אומר: תיאורטית, די ב-51, אבל בפועל אתה צריך שיהיו לך 61 חברי הכנסת. זו המשמעות הפוליטית, ואני לא מתנגד לה, כי אם לא נעשה את זה, רוב בלתי אחראי בכנסת יוכל לעשות אלף ואחד דברים.

לשריין את כל החוק ברוב של 70 חברי כנסת, זה לא נראה לי.

י' צידון:

לא, רק סעיפים מיוחדים.

היו"ר א' לין:

לאל אמרנו את זה, חבר-הכנסת רובינשטיין.

א' רובינשטיין:

אתם תגלו מהר מאד שצריך לשריין הרבה מאד סעיפים.

היו"ר א' לין:

לא, שני סעיפים עיקריים: ענין ה-70 והבעת אי-אמון על ידי הכנסת.

י' צידון:

התפיסה שלי היא בדיוק הפוכה. מה עושים כאן? לוקחים מישהו שיש לו יד עקומה, שוברים את העצם, מיישרים לו את היד ומקבעים אותה בגבס. אני טוען שדווקא בהתחלה צריך לתת פחות חופש לשנות, כי צריכים להתרגל לענין הזה, ולאחר מכן אפשר לשחרר, ולא להיפך. אין שום ספק שתהינה עוויתות. לא יתרגלו לדברים כל כך בקלות, והפתרון הקל ביותר הוא לשנות את הדברים חזרה. לכן אני רוצה שלפחות שתיים-שלוש ואולי ארבע קדנציות הענין הזה ירוץ, כדי שיתרגלו אליו, ולאחר מכן, אם יהיה צורך, נשנה דברים, אבל לא לפני כן.

היו"ר א' לין:

הבדלי ההשקפות ברורים לחלוטין. נחזור לזה בישיבה הבאה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.25

נספח ע/26

**פרוטוקול ישיבה מס' 264 של
ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת
ה-12 (4.6.1991)**

פרוטוקול מס' 264

מישיבת ועדת החוקה חוק ומשפט
יום שלישי, כ"ב בסיון התשנ"א (4 ביוני 1991), שעה 11:00

נכחו:

לענין חוק יסוד: הממשלה

חברי הוועדה:
א' לין - היו"ר
צ' הנגבי
מ' וירשובסקי
יצחק לוי
ד' ליבאי
ח' מירום
מ' נפאע
י' צידון
א' רובינשטיין

מוזמנים:
ש' גוברמן - משרד המשפטים
א' שיל"ת - משרד הפנים

לענין תקנות מרשם האוכלוסין

חברי הוועדה:
א' לין - היו"ר
ש' אלוני

מוזמנים:
ד' קהת - מנכ"ל משרד הפנים
ד' אפרתי - משרד הפנים
ר' שבו - " "
ב' יערי - " "
מ' סן - " "
ט' אלינסון - " "
י' לוי - משרד המשפטים
ת' אדרי - מנכ"ל ועדת הבחירות המרכזית

יועצת משפטית: ר' מלחי

מזכירת הוועדה: ד' ואג

קצרנית: ח' בנקין

סדר היום:

א. שונות,

ב. הצעת חוק יסוד: הממשלה (הצעת חוק פרטית של קבוצת חברי כנסת).

ג. תקנות מרשם האוכלוסין (רישומים בתעודת זהות) (תיקון), התשנ"א-1991.

א. ש ו נ ו ת

היו"ר א' לין:

אני פותח את הישיבה.

רציתי רק לציין, במסגרת הסעיף: שונות, שהיתה פניה של חבר-הכנסת יאיר צבן לוועדה לרשום כמה הסתייגויות בחוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 10). בגלל תקלה טכנית הוא לא הוזמן לישיבה, אבל אנחנו את החוק הזה כבר סיימנו.

יחד עם זאת ביקש חבר-הכנסת צבן גם לרשום הסתייגות לתיקון מס' 11 לחוק ההוצאה לפועל, וזה יידון מחר, ואכן הוא הוזמן לבוא מחר ולהשמיע את דברו.

אני משתמש בסמכות הוועדה שלא להרשות שמיעת חברי כנסת שאינם חברי ועדה וקובע בצד הפורמלי שאין אנו שומעים את חבר-הכנסת יאיר צבן באשר להסתייגויות שהוא מציע לתיקון מס' 10. הנימוק הענייני הוא שסיימנו כבר את הדיון. עברתי על ההצעות שלו, וחלק גדול מהן כבר שולבו בלאו הכי בהחלטות הוועדה עצמה, כך שאינני רואה טעם וסיבה מיוחדת שאנחנו נקדיש עוד זמן יקר מעבודת הוועדה לענין הזה. לכן במקרה זה לא נאפשר את הופעתו של חבר-הכנסת צבן בענין תיקון מס' 10 לחוק ההוצאה לפועל.

בהזדמנות זו אני רוצה להעיר, על דעת הוועדה כולה, שאנחנו נעשה שימוש מאד סלקטיבי בדיון בהסתייגויות של חברי כנסת שאינם חברי הוועדה. הענין הוא לא פורמלי. זה ענין רציני. לפעמים הוועדה דנה בחוק בכמה ישיבות ממושכות ומשקיעה בו הרבה שעות עבודה וגם לימוד שנעשה מחוץ לשעות העבודה. קשה לי מאד להביא נושאים להכרעה אם מוגשות הסתייגויות של חברי כנסת שאינם חברי הוועדה ושאינם מלווים את כל הדיונים, כשהדבר יוכרע במליאה בהסבר מאד קצר של חמש-עשר דקות. נכון שמליאת הכנסת סוברנית, אבל בנושא ההסתייגויות יש גם חשיבות גדולה מאד לליווי מתמיד של כל דיוני הוועדה בהצעת חוק מסויימת, ואינני חושב שהמליאה יכולה להכריע בנושא, שהוא בדרך כלל נושא מורכב הדורש גם העמקה ודיונים, במסגרת שמיעת הנימוקים של חבר הכנסת המסתייג במשך דקות ספורות. אם כן, אנחנו נרשה הסתייגויות, אבל נעשה בזה שימוש סלקטיבי על פי הענין.

שנית, אני רוצה לומר שבקרוב נקיים דיון בנושא זכות השתיקה, המחייב אותנו להתייחס אליו, מפני שאני חושב שמתחילים להיווצר מיתוסים מוטעים, גם בתקשורת וגם בציבור. סבורים שלאדם שנחשד או לאדם שיכול למסור עדות על חשד לביצוע עבירה פלילית יש כאילו זכות אבסולוטית לשתוק, ולא כך הוא. פקודת הפרוצדורה הפלילית מחייבת כל אדם, שחוקר רוצה לקבל ממנו הסברים, לסייע ולהשיב לשאלות, וזו החובה הבסיסית, והיוצא מן הכלל הוא שאדם יכול לומר: על שאלה זו אני לא יכול להשיב, משום שתשובה עליה עלולה להפליל אותי. אבל אין זה שימוש בזכות השתיקה, אלא בשימוש בזכות שלא להשיב על שאלות שהתשובה עליהן יכולה להוות יסוד להאשמת אותו אדם. כלומר, זכותו של אדם שלא להפליל את עצמו שונה מזכות השתיקה.

נצטרך לקיים דיון יסודי בנושא הזה, ולאור הדיון גם נבחן את השאלה אם יש מקום לעשות שינויים בחקיקה. אני מבין שיש כבר הצעה אחת של חבר-הכנסת ליבאי, אבל היא עוסקת בקטע אחד ספציפי של הבעיה.

ב. הצעת חוק יסוד: הממשלה
(הצעת חוק פרטית של קבוצת חברי כנסת)

היו"ר א' לין:

אנחנו עוברים לנושא העומד על סדר היום, הצעת חוק יסוד: הממשלה, הצעת חוק פרטית של קבוצת חברי כנסת.

אנחנו מתקרבים לסיום הדיון בהצעת חוק זו. לאחר שנסיים את הדיון נאפשר לאותם חברים בוועדה שלא מצאו זמן להשתתף בכל הישיבות להעביר לנו את הערותיהם במרוכז, ונדון בהן במרוכז, כך שנשמע את כל חברי הוועדה, גם אלה שלא היו יכולים להקדיש זמן לדיונים בחוק זה שהתמשכו שעות רבות.

ש' גוברמן:

אני מבקש להעיר ששר המשפטים עומד לקיים דיון עמי בחוק יסוד: הממשלה ובהחלטות הוועדה, ואני מבקש שהשתתפותי בישיבות הוועדה - ואני מוכן לסייע בכל לבי לוועדה בניסוח ההחלטות - לא תיראה כאילו יש לכך הסכמה של שר המשפטים, ובקשתי היא לשמור על אפשרותו של שר המשפטים להעיר הערותיו.

היו"ר א' לין:

אני מבקש שתאמר לשר המשפטים בשם הוועדה, שאם הוא רוצה להעיר הערות לתוכנו של החוק, שלא יעשה לנו מה שעשה לנו בתיקון-18 לחוק לשכת עורכי הדין, ולאחר שהוועדה סיימה את עבודתה אנחנו מקיימים דיון מיוחד בעמדתו של שר המשפטים. אני מעוניין שהוא יצולל מיד אל לב הדיון הסוער בחוק יסוד: הממשלה ויביע את עמדתו, ולא יחכה עד שאנחנו נסיים את החוק.

ש' גוברמן:

אני אעביר את המשאלה.

היו"ר א' לין:

סיימנו את הסעיף העוסק באמנות בין-לאומיות. לי ברור לחלוטין מה היה הסיכום. דיברנו על הליכים של אישור אמנות בין-לאומיות ואמרנו שענין התקיקה הוא אופציונאלי. רוצים, מאשררים ומקבלים את שינויי התקיקה בעת ובעונה אחת, רוצים, מפרידים בין השניים, אבל כאשר הממשלה מבקשת אישור של הכנסת לאמנה עצמה - עדיין לא לתקיקה - היא חייבת גם לפרט את שינויי התקיקה המתבקשים מכך. כאמור, ענין התקיקה הוא אופציונאלי, והגענו למסקנה שאין צורך לפרש את זה בחוק.

ר' מלחי:

על פי האמור בסעיף 44(ח) להצעת החוק, גם באין תקיקה של הכנסת המתקנת את הטעון תיקון בעקבות האמנה, מכוח האישור יש לאמנה תוקף של חוק במשפט הפנימי. השאלה היא אם זה מה שהוועדה רצתה. על כל פנים זה מה שכתוב בסעיף קטן (ח).

היו"ר א' לין:

סעיף קטן (ח) בטל מאלי עקב ההחלטה שלנו האומרת למעשה דבר פשוט מאד: קבענו מסלול לאישור אמנות, וכרגע איננו עוסקים כלל בתקיקה. במסלול האישור צריכה הממשלה בהגישה את האמנה למליאה לפרט את שינויי התקיקה הנדרשים. השינויים אינם חייבים להיות במתכונת של הצעת חוק, אלא הממשלה צריכה לפרוס ולהבהיר את השינויים ההכרחיים המתבקשים. כפי שאמרנו, האישור עובר במסלול של מליאה, ועדה, מליאה, ויש אפשרות אופציונאלית להגיש בד בבד את הבקשה לאישור ואת הצעות החוק המתחייבות, אבל לא צריך לכתוב זאת, כי הדבר נובע מהליכי התקיקה עצמם. בכך אנחנו מפשטים את הסעיף.

ר' מלחי:

נשאר תלויה השאלה מה קורה אם נוסח החוק לא אושר על ידי הכנסת והאמנה אושרה.

היו"ר א' לין:

המצב נשאר כפי שהוא כיום, יש רק אישור אמנה בלי חוק. יש הרבה מקרים כאלה. עצם האישור אינו מקבל תוקף של חוק בשום פנים ואופן. דרוש תהליך הקיקה מלא ונפרד.

סעיף 46 - פיקוח פרלמנטרי על תקינת המשנה

היו"ר א' לין:

את סעיף קטן (א) סיכמנו.

אשר לסעיף קטן (ב), אם הוועדה אישרה את התקנות תוך שלושים יום, הרי שהן אושרו, אבל אם תוך שלושים יום היא לא קיבלה החלטה לבטל את התקנות, הן נכנסות לתוקף.

ר' מלחי:

השאלה נסבה לגבי מקרה שהוועדה תרצה לקבוע מועד אחר לכניסת התקנות לתוקף, ושאלה זו עדיין לא הוכרעה.

היו"ר א' לין:

הוועדה אינה יכולה לשנות תקנות.

א' רובינשטיין:

אבל אם הוועדה מאשרת את התקנות קודם לכן, בוודאי שהן נכנסות לתוקף מוקדם יותר.

היו"ר א' לין:

זה בוודאי. אבהיר את הדברים. לא משנים דבר במובן זה, שאם הוועדה דנה בתקנות ומאשרת אותן ביום מסויים, הן נכנסות לתוקף. כל מה שאנו אומרים הוא שאם עברו שלושים יום מיום שהתקנות הועברו לוועדה, והיא לא קיבלה החלטה שלילית שלא לאשר אותן, התקנות נכנסות לתוקף. כלומר, מחייבים אותה בקביעת עמדה תוך שלושים יום. זה הסיכום.

ר' מלחי:

גם אינני חושבת שצריך לכתוב משהו לגבי שינוי מועד, כי שינוי מועד הוא כמו שינוי של התקנות.

היו"ר א' לין:

אם הנושא של שינוי מועד הועלה כאן, הוא לא רלוונטי לנושא שלנו, כי לוועדה אין סמכות לשנות תקנות. היא רק יכולה לאשר או לא לאשר את התקנות. כמובן, בהסכמת השר אפשר להכניס שינויים, אבל זה כבר ענין אחר.

מ' וירשובסקי:

במשך שלושה-עשרה השנים האחרונות העליתי כמה פעמים גם את הסוגיה הזאת של שינוי התקנות, כי מה קורה גם בוועדה זו וגם בוועדות אחרות? מביאיאם תקנות לאישור הוועדה הנוגעת בדבר, והן נראות לה באופן כללי, אלא שיש שניים-שלושה סעיפים שלא נראים לה. אם השר אומר שהוא עומד על התקנות האלה, הוועדה אמנם יכולה להגיד שאם כך הדבר היא לא מאשרת אותן - ונתקלנו בזה במשך השנים - אבל אני זוכר שניסיתי, יחד עם גב' מלחי, להציע שינויים, ללא הועיל.

היו"ר א' לין:

לוועדה אין סמכות לשנות את התקנות. הסמכות להתקין תקנות היא של השר, והוועדה יכולה לומר לו שהיא לא מאשר את התקנות. אין לנו סמכות לומר לשר שאנו מאשרים את אותן עם שינוי מסויים שהוא בניגוד לרצונו.

מ' וירשובסקי:

ללא קשר עם החוק הזה אני חושב שבאופן כללי יש בכך פגם, כי לדעתי הגוף המאשר אינו צריך להגיד רק שהוא מאשר או לא מאשר.

היו"ר א' לין:

הסמכות הזאת לא נתונה לנו. אתה רוצה להציע שהכנסת תיקח לעצמה את הסמכות הזאת?

מ' וירשובסקי:

בהחלט כן, והצעתי את זה כבר לפני הרבה שנים.

היו"ר א' לין:

זה מסוכן מאד ואינני מציע ללכת בדרך זו. חבר-הכנסת וירשובסקי, בשבילנו הסוגיה לא חדשה, כי נתקלנו בה במקרים לא מעטים גם בוועדה שלנו וגם בוועדות אחרות. אני לא הייתי מציע שניתן סמכות כזו לוועדות, משום שאז שר יתקין תקנות, הוא לא יידע אילו תקנות ייצאו מהוועדה, ובכך אנחנו נוטלים ממנו את הסמכות. אין זה כמו בהליך חקיקה, שם השר יכול להסתייג ויש לו זכות למשוך את הצעת החוק.

מ' וירשובסקי:

צריך לחשוב על כך. אם הוועדה תציע תיקון, אולי צריך לאפשר לשר למשוך את התקנות חזרה.

היו"ר א' לין:

יש מי שתומך בגישה של חבר-הכנסת וירשובסקי? באין תומכים, אני מציע, חבר-הכנסת וירשובסקי, שתשקול לרשום הסתייגות, כי הנושא ברור לכולנו, ולכולנו יש נסיון רב בנדון.

א' שיל"ת:

בסעיף קטן (ב), בסיפה, כתוב שהתקנות ייכנסו לתוקפן כעבור שלושים יום. חסרות המלים "עם הפרסום".

ר' מלחי:

תיקון זה כבר התקבל בישיבה הקודמת.

סעיף 47 - הכרזת מצב חירום

ש' גוברמן:

הערה כללית עקרונית. אני חושב שהנושא כולו שייך לחקיקה, ולא לחוק יסוד: הממשלה, למרות שזו הוראה הנותנת סמכות לממשלה להתקין תקנות שעת חירום.

הערה שניה. נראה לי שגם את הכנסת יש לסייג בהגדרה של הכרזה על מצב חירום. צריך לפרט יותר את הנסיבות ולומר מה הוא מצב חירום.

היו"ר א' לין:

ראשית, אנחנו מדברים כאן בחוק יסוד: הממשלה, וחוק זה מתייחס גם לסמכויות הכנסת ככל שהדבר נחוץ להבהרת יחסי הגומלין בין הכנסת לבין הממשלה. האמת היא שחוק זה בא לקבוע סמכויות של הממשלה. הרי תקנות שעת חירום הן בדרך כלל תקנות המותקנות על ידי שרים והן מאפשרות לבטל חוקים של הכנסת, עם כל הכרוך בכך. משום כך נראה היה למגישי ההצעה - ואני סבור שזה נכון - שנושא כזה צריך להיות נדון במסגרת חוק יסוד: הממשלה, ולא במסגרת חוק אחר.

אשר להערה השניה של מר גוברמן, נדמה לי שאי אפשר להגדיר מה הוא מצב חירום. זה צריך להיות במסגרת שיקול דעתה של הכנסת. אנחנו יכולים לפרט כל מיני מקרים, כגון: רעידת אדמה, אסון טבע, מצב מלחמה, אבל לדעתי אין צורך בכך. מליאת הכנסת, שהיא ריבונית, תחליט אם המצב הוא מצב חירום אם לאו.

מ' וירשובסקי:

שאלה כללית: האם מצב חירום מתייחס לכל שטח המדינה, או שאפשר להכריז על מצב חירום באזור מסויים בלבד? כיוון שהזכרת רעידת אדמה התעוררה אצלי השאלה אם אין לאפשר הכרזה על אזור מסויים כאזור חירום, לאו דווקא על כל שטח המדינה. רעידת אדמה אינה בגדר מצב חירום, כי מצב חירום היא ענין של מלחמה, כאשר כל המדינה נמצאת בסכנה.

הו"ר א' לין:

אני יכול לדמות לעצמי גם אסון טבע שמחייב החלטה על מצב חירום במדינה.

מ' וירשובסקי:

תיאורטית, בהתחשב בגודלה של מדינת ישראל, אתה צודק, אבל השאלה היא אם לא צריך לאפשר גם הכרזה על מצב חירום בחלק מהמדינה.

היו"ר א' לין:

יש כאן שלוש נקודות: שתיים שהעלה מר גוברמן ואחת שהעלה חבר-הכנסת וירשובסקי. יש מי שרוצה להביע דעה בנושאים האלה?

י' צידון:

אני מציע להשאיר את סעיף קטן (א) כמות שהוא. איננו חייבים להסביר לכנסת או לממשלה, שאם יש, למשל, שריפה ביערות הכרמל בחיפה, אין הן צריכות להכריז על מצב חירום בנגב. נשאיר את הדברים האלה לקומן-סנס. איננו מוכרחים להגביל את הענין גיאוגרפית.

היו"ר א' לין:

השאלה של חבר-הכנסת וירשובסקי היא אחרת, חבר-הכנסת צידון. נניח שרוצים להכריז רק על אזור הגליל כאזור הנתון במצב חירום. האם רשאים לעשות זאת?

י' צידון:

אני חושב שהחוק כפי שהוא מנוסח איננו מונע זאת. הוא לא אומר שהכנסת או הממשלה יכריזו על מצב חירום בכל המדינה או במחציתה, הוא משאיר ענין זה פתוח.

גם את ההגדרה מה הוא מצב חירום אני מציע להשאיר לקומן-סנס. כפי שלמדתי מחבר-הכנסת רובינשטיין, דברים כאלה איננו מוכרחים לפרט יותר מדי. אם רוב חברי הכנסת החליטו שיש מצב חירום, יש דברים בגו. לדעתי, הנוסח כמות שהוא מספק. ³⁹⁴ לא הייתי נכנס ליותר מדי פרטים, כי זה רק יסבך את הדברים.

יצחק לוי:

בניגוד לדעתו של מר גוברמן, אני חושב שסעיף זה מקומו בחוק יסוד: הממשלה, כיוון שאנחנו צריכים להגדיר כאן את סמכויות הממשלה ואת האיזונים בינה לבין הכנסת. זה אחד הדברים החשובים ביותר שאיננו נותנים לראש הממשלה הנבחר אפשרות לנקוט צעדי חירום בלא פיקוח או בלא סמכות מקבילה, ולכן אני חושב שמקומה של הוראה זו כאן.

הייתי מציע רק לשנות את סדר הסעיפים, היינו ש(א) ו(ב) יהיו (ג) ו(ד), ו(ג) ו(ד) יהיו (א) ו(ב). כיוון שמדובר בחוק יסוד: הממשלה, צריך להגיד קודם מה סמכויות הממשלה, ולאחר מכן - מה סמכויות הכנסת.

היו"ר א' לין:

אבל יש כאן סדר כרונולוגי.

יצחק לוי:

לא, זה לא קשור לסדר כרונולוגי. יש כאן שתי רשויות שיכולות להכריז על מצב חירום בשני מסלולים שאינם קשורים זה לזה, וכל מסלול והוראותיו.

היו"ר א' לין:

הכרזת מצב חירום על ידי הממשלה היא לא הכלל, אלא החריג. הממשלה עושה זאת רק כשאי אפשר לכנס את הכנסת, ובדרך כלל כשקובעים מבנה של חוק מתחילים קודם בתפיסה השגרתית והמקובלת ואחר כך עוברים לחריגים. סמכות הממשלה היא סמכות מקבילה, אבל היא לא סמכות דומה. כתוב כאן שהיא רשאית לעשות כן אם אי אפשר לכנס את הכנסת.

יצחק לוי:

אם כך הדבר, עיקר חסר מן הספר, כלומר, אין כאן סעיף האומר שכדי להכריז על מצב חירום צריכה הממשלה לכנס את הכנסת. יש רק סעיף בדבר דחיפות הענין, אבל אין הוראה לגבי מצב שאין בו דחיפות גדולה על כדי כך שאי אפשר להמתין עד כינוס הכנסת. לא כתוב כאן איך הממשלה מכריזה על מצב חירום כשאינן סיטואציה כל כך בוערת שבה אי אפשר לכנס את הכנסת.

היו"ר א' לין:

סעיף קטן (ג) אומר: "ראתה הממשלה שקיים במדינה מצב של חירום ושעקב דחיפות הענין יש להכריז על מצב חירום עוד לפני שניתן לכנס את הכנסת, רשאית היא לעשות כן".

יצחק לוי:

אם אין דחיפות גדולה ואפשר לחכות יומיים, הממשלה אינה יכולה ליזום הכרזה על מצב חירום?

היו"ר א' לין:

היא יכולה.

יצחק לוי:

אם כן, נכתוב קודם את השלב הראשון: הממשלה, ברצותה להכריז על מצב חירום, צריכה להביא את בקשתה לאישור הכנסת. חסרה כאן הוראה הקובעת מה הנוהל הבסיסי לגבי קביעת מצב חירום על ידי הממשלה, לא ביוזמת חברי כנסת.

היו"ר א' לין:

הנוהל הבסיסי הוא שהכנסת מכריזה על מצב חירום.

א' רובינשטיין:

אנחנו העתקנו את זה מהחוק הקיים.

יצחק לוי:

אבל הממשלה צריכה ליזום, ומסעיף קטן (א) משתמע שזו יוזמת חברי הכנסת, לא יוזמת הממשלה. הסעיף צריך להיות בנוי בקו הגיוני מסויים: (א) יאמר שהממשלה, ברצותה להכריז על מצב חירום, צריכה לפנות לכנסת ולבקש את אישורה; (ב) יאמר מה הדין במקרה שיש דחיפות; (ג) יקבע שיש גם אפשרות להכריז על מצב חירום ללא הממשלה.

ההערה השניה היא לגבי הענין הגיאוגרפי. אני חושב שיש בעיה לאפשר לכנסת להכריז על מצב חירום בחלקים מסויימים מהארץ. אני מציע לא לאפשר לה זאת.

היו"ר א' לין:

דומני שזו דעת כל חברי הוועדה, ועל כן אינך צריך לנמק. מה שאמרת לגבי המבנה ברור לחלוטין וזה מחייב התייחסות יסודית.

ר' מלחי:

אני מסכימה עם חבר-הכנסת לוי שיש ליקוי בסעיף קטן (א), מפני שמשמע ממנו שהכנסת היא המכריזה על מצב חירום.

א' רובינשטיין:
זה הדין הקיים.

ר' מלחי:

אני מתייחסת לנוסח כפי שהוא מופיע בסעיף 47(א) ושמןו משתמע שהכנסת היא שמכריזה על מצב חירום, ואני חושבת שהכוונה היתה שהממשלה תפנה אל הכנסת. זה צריך לבוא לידי ביטוי בנוסח. בענין זה צודק חבר-הכנסת לוי.

היו"ר א' לין:

האם מקובל עלינו שמי שצריך ליזום הכרזה על מצב חירום זו הממשלה? אם זה מקובל, הרי שיש יסוד איתן לתפיסתו של חבר-הכנסת לוי.

חבר-הכנסת נפאע, בבקשה.

מ' נפאע:

אני מסתפק במה שנאמר, כי אלה הדברים שרציתי להגיד.

ש' גוברמן:

אולי דיברתי בצורה טלגראפית מדי ולא הבעתי את מה שרציתי להביע, ולכן אני מבקש לפרט במקצת את גישתי. פועל יוצא מהכרזה על מצב חירום הוא הפקעת סמכות החקיקה הרגילה מידי הכנסת והעברתה לממשלה. זו פעולה המתייחסת בראש וראשונה לסמכות של הכנסת כרשות המחוקקת, וזה לא שייך לנושא של הממשלה, עם כל הכבוד. אם רוצים בכל זאת להסדיר את הנושא הזה כאן, אפשר להסדיר אותו בכל מקום, אבל זה ענין של סמכות החקיקה של הכנסת.

היו"ר א' לין:

אבל מי יוזם את ההחלטה, הכנסת עצמה?

ש' גוברמן:

נדמה לי שהשאלה מי יוזם היא שאלה משנית. מדובר במתן סמכות לכנסת לקבוע שסמכות החקיקה המופקדת בידיה מועברת לממשלה לצורך מצב החירום. לעניות דעתי, גם הכנסת חייבת להיות מוגבלת, ועל כן לשיטתי הייתי מציע שהחוק יקבע מתי הכנסת תוכל להכריז על מצב חירום, ואינני חושב שזה כל כך קשה. יש לי הצעה בנדון. הכינותי טיוטה.

א' רובינשטיין:

ואז יפנו לבג"ץ נגד הכנסת ויאמרו שהתנאים אינם מתאימים להכרזה על מצב חירום?

ש' גוברמן:

בוודאי, אפשר יהיה לפנות לבג"ץ ולטעון שההכרזה הזאת חסרת תוקף. אם הכנסת תפעל בצורה קפריזית, אני חושב שזו מהותה של חוקה שהיא באה להגביל את הכנסת.

ניתן להגדיר את הנסיבות, כמובן, במלים מאד כלליות, ורק לשם דוגמה, מצבים של חירום יכולים להיות: מצב של מלחמה שבה משתתפת ישראל, או של פעולות איבה צבאיות נגד ישראל, או מצב של חשש מוחשי מפני מלחמה או מפני פעולות איבה צבאיות כאמור, שיבוש חמור בשלום הציבור ובבטחון הציבור שכרוכה בו פגיעה חמורה בקיום האספקה והשירותים החיוניים כתוצאה של אחד מאלה: אסון טבע, מגיפה או מפגע סביבתי חמור, מלחמת אזרחים, התקוממות מזוינת, מרי אזרחי או מהומות, סכסוך עבודה בענף מסחרי או במיגזר חיוני של המשק, המלווה בשביתות ובעיצומים, משבר בין-לאומי שכרוכה בו פגיעה חמורה בייבוא של חומרי גלם חיוניים או בפעילות הכלכלית של המשק.

יצחק לוי:

אפשר להוסיף תחומים.

ש' גוברמן:

ייתכן, אבל לא הרבה.

כאשר מתייחסים למקרה של אסון טבע, מגיפה או מפגע סביבתי חמור, מטבע הדברים אני רואה לנגד עיני את המקרה שהיה בחדרה, עם החשש מפני פריצת מגיפה של שיתוק ילדים. במקרה כזה בהחלט מתקבל על הדעת להכריז על מצב חירום באזור מסויים. לכן נדמה לי שצריך להסדיר נסיבות מצב חירום, ואני מצדד בזה שאפשר יהיה להכריז על מצב חירום גם באזור של המדינה.

היו"ר א' לין:

רבותי, יש כאן כמה נושאים שאנחנו צריכים לתת עליהם את הדעת. ראשית, לגבי הכרזה על מצב חירום באזור של המדינה, אני התרשמתי שחברי הוועדה אינם מתהלבים מכך. אם מישו מחברי הוועדה רוצה להציע זאת, יביע דעתו ונקיים דיון, ואם לאו, לא נקיים דיון.

מר גוברמן העלה שני נושאים. הנושא הראשון הוא אם אנחנו רוצים להגביל את סמכותה של הכנסת להפקיע מידיה את סמכות החקיקה. אגב, לא ברור מהסעיף אם מדובר ברוב מיוחד, או ברוב רגיל.

יצחק לוי:

ברוב של 61 חברי הכנסת.

היו"ר א' לין:

כלומר, הכוונה לרוב של חברי הכנסת. אם כן, צריך לכתוב "ברוב חברי הכנסת" ולא "ברוב קולות של חברי הכנסת".

שאלה אחת העומדת על הפרק היא אם אנחנו רוצים לקבוע בחוק יסוד מגבלות על הכנסת בבואה לצמצם את סמכותה ולפרט את הטעמים והסיבות לצמצום. שאלה שניה היא אם אנחנו רוצים לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת לוי שהממשלה היא שפונה בבקשה לכנסת. הסמכות היא של הכנסת, אבל הממשלה פונה אליה בבקשה. אם נוצרו נסיבות מיוחדות, יכולה הממשלה עצמה, בתנאים שאותם נקרא אחר כך בסעיף, להכריז על מצב חירום לתקופות ביניים.

א' רובינשטיין:

בקשר להצעה של מר גוברמן, אני, כמובן, לא מתנגד לרעיון של הגבלת סמכות הכנסת בחוקה - וזה בעצם פרק בחוקה - אבל אני חושש שדבר זה יכניס אותנו לוויכוח עקרוני, והממשלה בוודאי תתנגד לכך, ואנחנו בלחץ זמן גדול מאד. ברגע שקבענו שהכנסת מקבלת את ההכרזה ברוב של 61 חברי הכנסת, עשינו כבר משהו, זה לא המצב היום. לכן עמדתי היא שאם אפשר להסכים על נוסח מקובל של תנאים להכרזה על שעת חירום, גם בממשלה וגם בכנסת, אני תומך בזה, אבל אם ענין זה יכניס אותנו לסיפור של דיונים שיסכלו את קבלת החוק עוד במושב הזה של הכנסת, אני נגד זה.

אינני רואה חשיבות רבה מאד בענין של פניית הממשלה. למשל, חקיקה נעשית בדרך כלל על ידי הממשלה, אבל זה נזכר רק בתקנון הכנסת, לא בחוק יסוד: הכנסת. אין לי התנגדות לזה, אבל אני מוכרח לומר שכאשר קובעים את סמכות הכנסת, זה לא משנה מי פונה אליה. בדרך כלל פונה הממשלה. לפי השיטה שלנו הממשלה מנהיגה את הכנסת מוראלית.

לכן לא הייתי רוצה ששני הנושאים האלה יכניסו אותנו לדיונים ארוכים שיעכבו את החוק.

ר' מלחי:

השאלה היא אם הכנסת יכולה לעשות זאת בלי שהממשלה פונה.

א' רובינשטיין:

בוודאי, ברוב של 61 הכנסת יכולה לעשות הכל, אבל אני שואל אתכם: האם מתקבל על הדעת שהממשלה לא תדרוש הכרזה על שעת חירום, והכנסת תכפה עליה שעת חירום? אתמול נפגשתי עם פרופ' קלוד קליין, מומחה למשפט חוקתי צרפתי, והוא אמר לי שבחוקה הצרפתית יש עשרות בעיות בלתי פתורות, כולל הבעיה "הקטנה" שלא יודעים אם אפשר או אי אפשר לפטר את ראש הממשלה. בבוא היום הם יטפלו בזה. אצלנו המנטליות היא אחרת. לנו יש מוח תלמודי.

ר' מלחי:

השאלה היא על מה שמים כאן את הדגש, על זה שהכנסת מתפרקת מסמכותה, או על זה שיש במדינה מצב חירום, ואת זה הממשלה יודעת, לא הכנסת, ולצורך ניהול ענייני המדינה היא זקוקה לסמכויות האלה. אם מציגים את הענין כפי שהוא הוצג כאן, המקום המתאים הוא אכן חוק יסוד: הכנסת, ולא חוק יסוד: הממשלה, אבל אני חושבת שהמקום המתאים הוא חוק יסוד: הממשלה, מפני שבמצב חירום הממשלה צריכה לנהל את המדינה, ובמצב זה היא זקוקה לסמכויות האלה, ומי שצריך לתת את האישור זו הכנסת. אולם מתן האישור על ידי הכנסת הוא התוצאה, ולא ההתחלה.

א' רובינשטיין:

אני לא מתנגד שזה יהיה כך.

היו"ר א' לין:

אינני רוצה שנהפוך את הדיון הזה לדיון פורמלי חסר חשיבות ונצטמצם בשאלה אם צריכה הממשלה לפנות לכנסת אם לאו, כי אם יש לכנסת סמכות, מי שירצה יפנה אליה. השאלה המהותית היא אם הכנסת יכולה לקבל החלטה על הכרזת מצב חירום בלי פניה של הממשלה. אם אנחנו אומרים שזו סמכות של הכנסת בלי שמישהו פונה אליה, לא צריך לציין שהממשלה פונה או לא פונה. זו השאלה שצריך להכריע בה.

י' צידון:

ביסודו של דבר המטרה כאן היתה להכניס אלמנט של בקרה של הכנסת על זכויות הממשלה להכריז על מצב חירום. בדיון זה אנחנו מסתבכים בסמנטיקה מיותרת. הסעיף כמות שהוא מנוסח היטב, ובאמת לא איכפת לי אם נשנה את הסדר של ארבעת הסעיפים הקטנים הראשונים. אני תומך בדבריו של חבר-הכנסת רובינשטיין שאם 61 חברי כנסת אומרים שיש מצב חירום במדינה, מתקבל על הדעת שקרה משהו.

היו"ר א' לין:

חבר-הכנסת צידון, האם אתה רוצה שהכנסת תכריז מיוזמתה על מצב חירום?

י' צידון:

אדוני היושב ראש, אני אפילו לא רוצה להתעמק בזה. אני רוצה לקדם את הסעיף כמות שהוא, כי הוא עונה על הצרכים הבסיסיים, והם שהממשלה לא תשתולל ושתהיה בקרה של הכנסת בנושא של מצב חירום.

היו"ר א' לין:

קודם כל יש שאלה אם לקבוע את מסגרת הנושאים שבגינם מכריזים על מצב חירום, ואני חושב שמר גוברמן הכין רשימה טובה, אלא שאני הייתי נזקק לכך אם לא היינו קובעים שדרוש רוב של 61 חברי הכנסת. אם בזמן של מצב חירום יתחיל ויכוח אם להכריז על מצב חירום, זה יפגע בעצם ההליך של ההכרזה על מצב חירום, ואולי יש אפשרות שהשאלה תבוא אפילו למבחן בפני בית המשפט העליון.

ש' גוברמן:

אפשרות כזאת קיימת בהחלט.

היו"ר א' לין:

לדעתי, רוב של 61 חברי הכנסת בעד הכרזה על מצב חירום נותן את השיריון הנחוץ בקשר לשאלה אם אכן רוצה הכנסת להפקיע את סמכויות החקיקה הרגילות שלה. לו היינו מדברים על רוב רגיל, זה היה עניין אחר, אבל ברגע שאנו קובעים שחדבר נעשה ברוב חבריה של הכנסת, זה מספק אותי מבחינה זו שהכנסת קבעה עמדה שאכן קיים מצב חירום והיא מוכנה שסמכויות החקיקה הרגילות שלה תתבטלנה עקב המצב הזה. בנושא של הכרזה על מצב חירום לא הייתי נכנס בשלב זה לוויכוח בכל הנושאים האלה, שהם כולם לגיטימיים, עם אפשרות שבית המשפט העליון יבטל החלטה של מליאת הכנסת. משום כך אינני מציע לקבל את השינוי הראשון.

אשר לשינוי השני, אני חושב שאנחנו לא צריכים לקבוע עמדה אם הממשלה פנתה לכנסת, והכנסת החליטה על מצב חירום, או שהכנסת החליטה על כך ביוזמתה. הנורמה היא שהכנסת - לא הממשלה - סוברנית להכריז על מצב חירום ברוב של 61 מחבריה. בסיטואציות מיוחדות בהן אי אפשר לכנס את הכנסת אנחנו מאפשרים לממשלה להכריז על מצב חירום, וזאת לתקופת זמן קצרה של שבעה ימים. כך אני רואה את הדברים, ולכן נראה לי שהסעיף כמות שהוא נותן תשובות לשאלות שהועלו.

יצחק לוי:

לגבי הסעיף הראשון אני חושב שהיושב ראש צדק באמרו שהפירוט הוא בעייתי. אולי אלה הדברים המצויים יותר במצב חירום, אבל יכולים להתעורר כל מיני מצבי חירום נוספים, ואז יתחיל ויכוח. אם, למשל, תהיה עליה של 200,000-300,000 איש בחודש מרוסיה, ונצטרך להכריז מצב חירום גם בגלל נושא חיובי, יתחיל ויכוח אם צריך להכריז על מצב חירום כדי להפקיע חוקי בניה וכדומה. לכן לא הייתי מציע לפרט את הנסיבות של מצב חירום.

אמרתי בתחילת הדיון שאני כן רואה אפשרות שהכנסת תכריז על מצב חירום בלי הממשלה. סעיף קטן (א) כפי שהוא מנוסח עכשיו, משמעותו היא שזו יוזמתה של הכנסת, וצריך שיהיו שני סעיפים. סעיף ראשון: הממשלה, ברצותה להכריז על מצב חירום, צריכה לפנות לכנסת. סעיף שני: ראתה הכנסת שקיים מצב של חירום, רשאית היא, ברוב חבריה, להכריז על מצב חירום. זה סדר העניין.

היו"ר א' לין:

אני לא מתנגד. מה דעתך, חבר-הכנסת רובינשטיין?

א' רובינשטיין:

אמרתי כבר שאני לא מתנגד לכך.

היו"ר א' לין:

אם כן, הבהרנו נושא זה וסיכמנו אותו כהצעת חבר-הכנסת יצחק לוי.

ד' ליבאי:

לאחר ששמעתי את דברי החברים מאז שנכנסתי לישיבה, אני תומך בהשארת הנוסח הקיים. אני בדעה שהכנסת היא שראשית להכריז על מצב חירום. קשה לי מאד להעלות על הדעת שהכנסת תתנדב להכריז על מצב חירום ללא יוזמה ממשלתית, משום שהיא מתפרקת מכוחה, אבל אם קרה המקרה הנדיר הזה, לא הייתי שולל את האפשרות הזאת מרוב חברי הכנסת. לכן הנוסח כמות שהוא נראה לי.

היו"ר א' לין:

השאלה האחרת היתה אם לפרט את הסיבות והטעמים להכרזה על מצב חירום.

ד' ליבאי:

אני בדעה שבשלב זה רצוי לא לפרט את הסיבות והטעמים, והנימוקים הושמעו.

אני מתנצל, אבל אני מוכרח לצאת עכשיו כי אני מוזמן ליושב ראש הכנסת.

א' רובינשטיין:

צריכה להיות כאן הוראה נוספת, אולי הוראת מעבר, האומרת שתוך פרק זמן מסויים - אני מציע שנה, לא ששה חודשים - מקבלת החוק הזה ייתם מצב החירום.

יצחק לוי:

שנה מיום עריכת בחירות על פי החוק, ולא מקבלת החוק. הרי החוק יכול להתקבל מחר.

א' רובינשטיין:

אתה צודק, הוראת המעבר צריכה לומר ששנה מקיום הבחירות על פי חוק זה ייתם מצב החירום.

היו"ר א' לין:

הצעה זו נראית לי הצעה נכונה, ואנחנו מקבלים אותה.

ר' מלחי:

היא לא מספיקה. צריך להגיד גם מה התוצאה.

א' רובינשטיין:

אינני מנסח עכשיו את הוראת המעבר. אני סומך עליכם.

ש' גוברמן:

אני חושב שזה מתבקש מההצעה כדבר מובן מאליו, אבל קיימת עוד אפשרות. יש כמה חוקים שתוקפם מותנה רק בקיום ההכרזה של מצב חירום, ואפשר להתייחס אליהם בחוק היסוד.

א' רובינשטיין:

הצעה זו נועדה בעצם לתת לממשלה את האפשרות - בעצם לא מדובר בשנה אחת, אלא בשנתיים לפחות - אם אכן החוק יתקבל, להכין את התחליפים גם לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים וגם לשאר החוקים.

ש' גוברמן:

יש עוד אפשרות שבחוק היסוד הזה ייקבע מה יהיה גורל החוקים האלה, אבל מה שאתה מציע זה בהחלט מתקבל על הדעת.

היו"ר א' לין:

רבותי, סיכמנו שהכנסת היא, כמובן, הסמכות המאשרת והסמכות העליונה, וביוזמת הממשלה או ביוזמתה שלה עצמה, היא יכולה להכריז, ברוב חברי הכנסת, על מצב חירום.

לגבי סעיפים קטנים (ב) ו (ג) אין הערות, ואנו מאשרים אותם כמות שהם.

ש' גוברמן:

לגבי אישור הכרזת הממשלה הנזכר בסעיף קטן (ד), כדי למנוע ספק אני מציע לומר במפורש שגם האישור הזה צריך להינתן על ידי רוב חברי הכנסת.

היו"ר א' לין:

הכל תלוי ברוב של 61 חברי הכנסת, ואם אתה רוצה שזה ייאמר כאן במפורש, אין מניעה. אם כן, בשינוי זה אישרנו גם את סעיף קטן (ד). סעיף היסוד הוא שכל האישורים ניתנים ברוב של חברי הכנסת.

יש הערות לסעיפים קטנים (ה) ו(ו)? באין הערות, אנו מאשרים אותם כמות שהם. כאן או במקום אחר תבוא הוראת המעבר שהציע חבר-הכנסת רובינשטיין ושתאמר ששנה לאחר קיום הבחירות על פי חוק זה פוקע מצב החירום.

ש' גוברמן:

מצב החירום שהוכרז לפי פקודת סדרי השלטון והמשפט.

סעיף 48 - תקנות שעת-חירום

היו"ר א' לין:

יש הערות לסעיף קטן (א)? כאן, להבדיל מהסעיף הקודם, יש סמכות לבית המשפט הגבוה לצדק.

א' רובינשטיין:

לכל הסעיף הזה היתה הסכמה בוועדה.

ש' גוברמן:

כתוב כאן "כדי להגן על קיום המדינה". הנוסח הקיים היום בפקודת סדרי השלטון והמשפט מדבר על הגנת המדינה.

היו"ר א' לין:

אני מעדיף את המלה "הגנה" על פני "קיום", כי קיום זה מרחיק לכת.

יצחק לוי:

אם כן, נמתק את המלה "קיום" ונכתוב רק "להגן על המדינה".

י' צידון:

אבל אני מוכרח לומר לכם שכל פעולת מלחמה הגנתית היא הגנה על קיום המדינה, במיוחד במדינת ישראל.

היו"ר א' לין:

לא תמיד עצם הקיום עומד בסכנה. די לכתוב "להגן על המדינה".

י' צידון:

אני מסכים.

ש' גוברמן:

שנית, כאן מדובר על קיום השירותים החיוניים, ובנוסח הקיים מדובר גם על קיום האספקה.

י' צידון:

אספקה היא שירות.

ש' גוברמן:

אני לא בטוח. אם ננקוט כאן נוסח שונה מהנוסח הקיים, השמטת המלה "אספקה" תהיה לה משמעות. שירותים חיוניים אינם כוללים, למשל, אספקת לחם.

היו"ר א' לין:

אספקה מתייחסת בדרך כלל למוצרים חיוניים.

יצחק לוי:

מה ייגרע אם נוסיף כאן את המלה "אספקה"?

י' צידון:

לא איכפת לי שנוסיף "אספקה", ובלבד שנתקדם.

היו"ר א' לין:

נכתוב "קיום האספקה והשירותים החיוניים", לפי הנוסח הקיים.

נעבור לסעיף קטן (ב).

י' צידון:

אני מציע למחוק את המלים "את סגן ראש הממשלה או".

היו"ר א' לין:

יש גם ממלא מקום.

י' צידון:

אם כותבים שהוא רשאי להסמיד כל שר אחר, אחד השרים הוא ממלא מקום.

ר' מלחי:

צריך לכתוב "להסמיד כל שר" ולא "כל שר אחר".

ש' גוברמן:

אם אפשר להתבטא כך, הסיפה באה להוסיף חגורה לכתפיות. ממה נפשך? הרי מתקיימים תקנות לשעת-חירום רק כאשר קיים צורך חיוני.

יצחק לוי:

לדעתי, יש צורך בסיפה, כי לא צריך להשמיע שמותר לראש הממשלה להסמיד שר אחר אם נבצר לכנס את הממשלה במשך שעתיים או שלוש שעות. צריכה להיות סיבה לכך.

י' צידון:

יש כאן שני צרכים חיוניים הבאים בזה אחר זה: צורך חיוני להכריז על מצב חירום וצורך חיוני להאציל סמכות לשר.

ש' גוברמן:

אם נבצר מן הממשלה להתכנס, האם זה כשלעצמו לא מספיק?

ר' מלחי:

השאלה אם הדחיפות והחיוניות חלות רק לגבי העברת הסמכות לשר, או גם לגבי עצם הסמכות של ראש הממשלה, בלי לכנס את הממשלה.

יצחק לוי:

הן חלות גם לגבי ראש הממשלה וגם לגבי שר.

י' צידון:

כתוב כאן "ובתנאי שקיימת דחיפות וחיוניות בהתקנתן". ראש הממשלה רשאי גם להסמיך שר להתקין את התקנות משום שמסיבה זו או אחרת הוא אינו יכול לכנס את הממשלה. יש חירום בתוך חירום.

יצחק לוי:

יש עוד מצב חירום, שהוא עצמו אינו יכול להתקין.

היו"ר א' לין:

אנחנו עוברים לסעיף קטן (ג).

ש' גוברמן:

אני חושב שלא טוב שתקנת חירום תוכל לשנות כל חוק, בוודאי לא חוק יסוד, לא את חוק יסוד: הממשלה, לא את חוק יסוד: הכנסת ולא חוקים אחרים שכבר נקבע בהם שאין לשנותם על ידי תקנות שעת חירום. זה מובן מאליו, אבל כשאנחנו מחוקקים עכשיו חוק מאוחר, חוק מסמך, צריך לסייג את הסמכות להתקין תקנות שעת חירום ולא לכתוב "לשנות כל חוק". יש חוקים שאין לשנותם.

י' צידון:

אני מייחס קצת שכל ישר למי שיפעיל את החוק. אני מתאר לי שלא יפקיעו, למשל, את חוק הנישואין.

היו"ר א' לין:

נניח שקיים מצב חירום ובאותה הזדמנות ירצו להרוס את הסטטוס-קוו. המשמעות של סעיף קטן (ב) היא שהסמכות להתקין תקנות עומדת רק בתנאי שיש דחיפות וחיוניות בהתקנת התקנות, ואם הן לא יעמדו במבחנים אלה, ניתן יהיה לבטלן על ידי פניה לבית המשפט הגבוה לצדק. סעיף קטן (ג) קובע מה כוחה של תקנה לשעת-חירום, אבל זה כפוף לתנאי של הדחיפות והחיוניות.

ש' גוברמן:

הרשה לי רק לתקן אי-הבנה קטנה. סעיף קטן (ב) מתייחס למקרה מאוד מאוד ספציפי. בדרך כלל תקנה של שעת חירום תהיה מותקנת לפי סעיף קטן (א), בידי הממשלה כגוף קולגיאלי.

היו"ר א' לין:

וזאת כדי להגן על המדינה, חיי אזרחיה וקיום האספקה והשירותים החיוניים. זה לא יאפשר לשנות, למשל, את סמכות בתי הדין הרבניים, כי זה לא נחוץ לא כדי להגן על חיי האזרחים ולא כדי לקיים את האספקה והשירותים החיוניים. כלומר, אי-אפשר יהיה מכוח סעיף קטן (ג) לעשות שימוש שרירותי בסמכות זו. כל מה שאנו רוצים לומר ב(ג) הוא - ואם צריך לחשק את ההוראה, לא איכפת לי שנעשה זאת - שתקנה לשעת חירום עומדת גם במבחנים של (א) וגם במבחנים של (ב), ואז היא יכולה לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תקפו וכו'.

ש' גוברמן:

חשבתי לנסח כך את סעיף קטן (ג): כוחן של תקנות לשעת חירום לשנות או להתלות כל דין אם אין בחוק הוראה אחרת לענין זה, וכן להטיל מסים או תשלומי חובה אחרים.

היו"ר א' לין:

הנוסח "אם אין בחוק הוראה אחרת לענין זה" לא נראה לי.

ר' מלחי:

אפשר לכתוב "הוראה השוללת את האפשרות הזאת".

ש' גוברמן:

יש, למשל, חוק ההגנה על השקעות הציבור, שהוא לא פאר היצירה החקיקתית שלנו.

א' רובינשטיין:

זה פאר הפופוליזם הדמגוגי.

ש' גוברמן:

אבל שם יש הוראה האומרת שתקנה לשעת חירום אינה יכולה לשנות את החוק.

י' צידון:

זה היה רצון הכנסת.

היו"ר א' לין:

אני חושב שזה עגום מאד אם צריכים לומר בחוקים ספציפיים שתקנה לשעת חירום אינה יכולה לבטל את החוק, וזה גם חייב להיות בלתי נחוץ עם אישורו של חוק היסוד הזה בתחילת יולי.

א' רובינשטיין:

אבל גם בסעיף 52 לחוק היסוד הזה יש הוראה כזאת: "על אף האמור בסעיף 48 אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק זה...".

היו"ר א' לין:

אסביר למה אני מתכוון. אם יתאפשר לעשות שימוש בסמכות להתקין תקנות שעת חירום שלא למטרה שלה הן נועדו, נכשלו בתפקידנו, ואם התקנות ישמשו רק למטרה שלה הן נועדו, לא צריך לתת שריון לחוקים מיוחדים.

נצא מתוך הנחה שפועלים במסגרת הסמכות. ראשית, התקנת תקנות שעת חירום נועדה להגן על המדינה, חיי אזרחיה וקיום האספקה והשירותים החיוניים. נניח שרוצים לעשות פעולה להגנה על המדינה. האם משהו יוכל לומר שאי אפשר לשנות חוק ספציפי, כי באותו חוק יש שיריון מיוחד?

א' רובינשטיין:

כן, למשל, את חוק יסוד: הכנסת. לא תוכל לבטל את הכנסת כדי להגן על המדינה. אגב, אני לא מציע שניכנס לזה. זה ויכוח פילוסופי עם מעט השלכות מעשיות.

היו"ר א' לין:

אתה לא היית כאן בזמן הדיון, חבר-הכנסת רובינשטיין. סעיף קטן (ג) בא וקובע את כוחה הבלתי מסוייג של תקנת שעת-חירום: "לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים...". ברור שכוח זה קיים רק אם מתקיימים התנאים הנזכרים ב(א) ו(ב). הצעתי רק שנחשק את הנקודה הזאת, ואז יהיה ברור בהדגש נוסף מה הן מגבלות הכוח של השימוש בתקנות שעת חירום.

י' צידון:

אם כי אני סבור שהנוסח המונח לפנינו מספק, אפשר לכתוב: "לשנות כל חוק, כמתחייב מסעיפים קטנים (א) ו(ב)" אם יש למישהו ספק בענין זה.

א' רובינשטיין:

אני חושב שהסעיף הזה הוא מצויין.

ש' גוברמן:

אנחנו כותבים חובה, ואני חושב שחוקה צריכה להיות, בין השאר, מסמך חינוכי. לכן צריך לקבוע שתקנה לשעת חירום, בכל מקרה, לא תפגע בחוק יסוד. כל חוק יסוד צריך להיות משוריין מפני פגיעה על ידי תקנה לשעת חירום.

היו"ר א' לין:

הייתי נזהר מאד מאמירה כללית כזאת.

ש' גוברמן:

אני רק מבקש להשלים את דברי. לא רק שאסור שתקנות לשעת חירום יפגעו בחוק יסוד, אלא לדעתי הן גם לא צריכות לפגוע בעיקרון מעקרונות היסוד של מדינת ישראל אלא במידה ההולמת את העקרונות של חברה דמוקרטית הנמצאת במצב חירום, ולתקופה ובמידה שאינן עולות על הנדרש.

ח' מירום:

מה הם עקרונות היסוד?

א' רובינשטיין:

למשל, המשטר הדמוקרטי. זה הנוסח של האמנה האירופית. אני מוכן לקבל את זה.

היו"ר א' לין:

חבר-הכנסת רובינשטיין, נדמה לי שאתה נחפז במקצת כשאתה אומר שאתה מוכן לקבל הצעה זו בלי לשקול לעומק את ההשלכות שיש לדברים מסוג זה. אם אנחנו רוצים לקבוע משהו דקלרטיבי על עקרונות המשטר הדמוקרטי הישראלי, זה ענין אחר, אבל זה לא נחוץ כאן. האם אנחנו רוצים לקשט את החוק? אני נגד קישוטים ובעד זה שהחוק יהיה תמציתי ותכליתי.

עומדת לפנינו שאלה אחת פשוטה, ולדעתי, אנחנו משיבים עליה בצורה הטובה ביותר אם אנחנו מוסיפים בסעיף קטן (ג): והכל בהתקיים האמור בסעיפים קטנים (א) ו(ב).

א' רובינשטיין:

זה ברור ממילא.

יצחק לוי:

אני מצטרף לנוסח שהציעו היושב ראש וחבר-הכנסת צידון, כלומר להוסיף בסוף סעיף קטן (ג) אמירה המפנה לסעיפים הקטנים הקודמים, כדי שאגב תקנות שעת-חירום לא יבואו לפתור עוד כמה בעיות וכדי שהדברים יהיה מוגדרים. אגב, נראה לי שזה ברור מהנוסח המונח לפנינו, אבל למען הסר ספק אפשר להוסיף את המלים האלה.

שנית, אני חושב שההוראה שתקנות שעת-חירום אינן יכולות לבטל חוקי יסוד מצריכה בחינה מאד עמוקה ומדוקדקת. ייתכן שיש חוקי יסוד שנצטרך לפגוע בהם בשעות חירום מסויימות, כגון חוקי יסוד הנוגעים להגנת הפרט.

א' רובינשטיין:

או חוקי יסוד שיהיו לנו בעתיד.

יצחק לוי:

כיוון שהוראה כוללת וגורפת כזאת מצריכה בחינה מדוקדקת מאד, אני מציע לא לכתוב אותה כאן.

א' רובינשטיין:

צריך לזכור שהנוהג הוא שכמעט בכל חוקי היסוד יש שיריון בפני תקנות שעת חירום, ובאותם חוקי יסוד בהם חסרה הוראה כזאת, לדעתי, זה מתוך שכחה. לכן ההחלטה העומדת לפנינו עכשיו היא די פשוטה, אם להשאיר את הנוהג הקיים של שיריונים אינדיבידואליים או לקבוע שיריון בחוק היסוד.

היו"ר א' לין:

היום הכרזה על שעת חירום היא בסמכות מי ולכמה זמן טובה ההכרזה?

א' רובנינשטיין:

היא בסמכות הכנסת ברוב רגיל והיא טובה עד שמבטלים אותה.

אם ענין זה יביא לפתיחת ויכוח גנרלי ולהתנגדות בממשלה, אני כבר יורד ממנו, משום שלי חשוב שהחוק הזה יעבור, אני אומר זאת בגילוי לב. אם אתם שואלים אותי מה היה מתאים מבחינת האסתטיקה החוקית, לדעתי, האסתטיקה החוקתית מחייבת שבמקום השיריונים האינדיבידואליים תהיה הוראה כללית בחוק היסוד הזה.

היו"ר א' לין:

אבל אנחנו מתעלמים ממה שכתוב בסעיף קטן אחר בסעיף זה: "(ד) לא יוסמך חבר הממשלה להתקין תקנות לשעת חירום, לא יותקנו תקנות שעת-חירום ולא יופעלו הסדרים, אמצעים וסמכויות מכוח תקנות שעת-חירום אלא אם מצב החירום מחייב זאת. תקנות שעת-חירום אין בכוחן להתיר עינויים...". קבענו כאן כמה וכמה עקרונות יסוד מאד חשובים שמטילים מגבלות. אם צריך לתת יותר תוכן לסעיף קטן (ד), ניתן לו יותר תוכן.

א' רובנינשטיין:

לא, אלה שני דברים שונים, אם כי אני חוזר ואומר שאין זה ענין שעליו צריך להיחרג. סעיף קטן (ד) אומר מה מותר לשר, וסעיף קטן (ג) אומר שיש חוקים מסויימים שתקנות שעת-חירום אינן חלות עליהם. דה-פקטו זה המצב היום, כולל בחוק הזה שאנו דנים בו עכשיו - סעיף 52. אני חושב שזה יותר נכון ויותר אסתטי לכלול הוראה מיוחדת בסעיף קטן (ג), לא במסגרת הדברים שאסור לשר לעשות, אלא במסגרת של תחולת תקנות שעת-חירום. אולם אם אי אפשר לקבל את ההצעה הזאת בקונסנסוס, עדיף לא לקבל אותה, כדי שלא ניכנס לסחרור של ויכוחים שיעכב את קבלת החוק.

ר' מלחי:

למרות שזה מאד מושך, לדעתי, אין מקום לומר שתקנה לשעת חירום אינה יכולה לגעת בחוקי יסוד, ולו בגלל חוק יסוד: משק המדינה - ואני בטוחה שיש חוקי יסוד נוספים - הכולל דברים שבשעת חירום אין ברירה אלא לפגוע בהם, כגון הטלת מסים ותשלומי חובה והגשת התקציב והסעיפים הנוגעים להם. אין רע בכך שאפשר יהיה לשנות גם חוקי יסוד, במידה שבחוקים הספציפיים קובעים אילו דברים אינם ניתנים לשינוי על ידי תקנות שעת-חירום. בנקודה זו דרושה אמירה מפורשת בחוק היסוד שאנו דנים בו עכשיו, ואין להסתפק במה שנאמר בחוקים הספציפיים, משום שזה חוק מאוחר יותר. צריכה לבוא כאן הוראה כללית, שאם נקבעה בחוק מסויים הוראה מפורשת שאין לשנות את החוק על ידי תקנות שעת חירום, אותה הוראה תופסת.

ח' מירום:

אני שמח שגב' מלחי דיברה לפני כי היא הצביעה על בעיה מסויימת שאני לא הייתי ער לה, אבל בכל זאת אני מרגיש שמבחינת תפיסת העולם הקונסטיטיוונית צריך לומר בבירור שתקנות שעת-חירום אינן יכולות לבטל כלאחר יד חוק יסוד, כי זו המשמעות הבסיסית של חוקי יסוד, שמבחינה נורמטיבית הם חוקים ברמה עליונה המצטרפים יחד לחוקה. לכן ייתכן שיש מקום לומר אילו חוקים לא תוכל תקנה לשעת-חירום לבטל, אבל זה מאד מסובך.

היו"ר א' לין:

אם חוק זה מתקבל, הוא מבטל את הסעיפים הספציפיים באותם חוקים האומרים שתקנות לשעת-חירום לא יפגעו בהם?

א' רובנינשטיין:

לא.

ר' מלחי:

זה לא ברור, משום שיש שני כללי פרשנות בענין זה. החוק האחד הוא חוק מאוחר יותר והחוק האחר הוא חוק ספציפי.

א' רובנינשטיין:

בחוקי יסוד אין מוקדם ומאוחר. זה חלק מהחוקה.

היו"ר א' לין:

העליתי שאלה זו, כי אם יש חוקים ספציפיים שבהם נקבע שתקנות שעת-חירום לא מבטלות אותם, נשאר אותם על כנם.

א' רובנינשטיין:

אבל צריך להבהיר את זה כאן.

היו"ר א' לין:

נשאר אותם על כנם ונבהיר את זה כאן, ובזה נגמור את הפרשה הזאת, כי המגבלות על תקנות שעת-חירום מפורשות ב(א) ו(ב) וגם ב(ד).

א' רובנינשטיין:

אני מסכים להצעה זו, אדוני היושב ראש.

ח' מירום:

אפשר לכתוב כאן שתקנה לשעת-חירום כוחה יפה לשנות כל חוק, למעט חוקי יסוד שבהם נאמר במפורש שתקנה לשעת-חירום אינה יכולה לשנותם.

ר' מלחי:

"למעט חוקים", לא "למעט חוקי יסוד".

ח' מירום:

באיזה חוק רגיל יש הוראה כזאת?

ש' גוברמן:

למשל, החוק בדבר הגנה על השקעות ה'א' א.

א' רובנינשטיין:

זה חוק לא חוק, ודווקא בגלל הדוגמה הזאת הייתי מתייחס כאן רק לחוק יסוד, לא לחוק רגיל.

היו"ר א' לין:

גם את זה אני חושב שאפשר לקבל.

יצחק לוי:

אני מציע לקבל את ההצעה הראשונה של היושב ראש ולא לכתוב רק: חוקי יסוד. איננו יכולים לקבוע כאן דבר בלי שיש לפנינו כל החוקים בהם הדבר הזה כתוב.

א' רובנינשטיין:

יש חוק אחד בלבד.

יצחק לוי:

אני מציע שלא נעסוק בענין הזה, ואי-העיסוק פירושו להשאיר את כל הסעיפים הקיימים כמות שהם. אם רוצים בכל זאת לעסוק בענין הזה, צריכים להביא את כל החוקים ולבחון אותם.

א' רובנינשטיין:

אני מסכים. יש בזה בעיה, אבל לא כדאי להתווכח על כך.

היו"ר א' לין:

כיוון שיש כמעט איזון בין שתי ההשקפות, לא כדאי להמשיך את הוויכוח. אנחנו מקבלים את עמדתך. בכל אופן אני מבקש מהיועצים המשפטיים, אם אפשר, להוסיף עוד חישוק בסעיף קטן (ג) שיבהיר שהכוח הזה של תקנת שעת-חירום אינו עומד בפני עצמו, אלא הוא מוגבל בתנאים המפורשים ב-(א) ו-(ב).

יצחק לוי:

זה כתוב כבר בסעיף קטן (ד).

היו"ר א' לין:

השארתי את זה לשיקולכם. לפי דעתי, לא צריך להוסיף את החישוק הזה.

ש' גוברמן:

בסעיף קטן (ג) מדובר על סמכות של תקנה להגדיל מסים או תשלומי חובה אחרים, אבל נמחקה הסמכות הקיימת היום בפקודת סדרי השלטון והמשפט "להטיל מסים או תשלומי חובה".

היו"ר א' לין:

נראה לכם שאפשר להוסיף כאן את המלה "להטיל"?

א' רובנישטיין:

כן.

היו"ר א' לין:

אם כן, זה מקובל.

אנחנו עוברים לסעיף קטן (ד).

א' שיל"ת:

מה הצורך ברישה הזאת: "לא יוסמך חבר הממשלה להתקין תקנות לשעת חירום"?
האם אי אפשר להתחיל הוראה זו במלים "לא יותקנו תקנות שעת-חירום...?"

היו"ר א' לין:

אפשר למחוק את המלים הללו. בכך נמצאנו מקצרים וגם משפרים. אם כן, סעיף
קטן (ד) יתחיל במלים "לא יותקנו תקנות".

אנחנו עוברים לסעיף קטן (ה).

יצחק לוי:

כתוב כאן: "בוטלה על ידי הכנסת בחוק, או בוטלה בהחלטה של רוב חברי
הכנסת". מה צורך יש לכנסת לבטל תקנה לשעת חירום בחוק שעה שהיא יכולה לעשות זאת
ללא הליך חקיקתי? ההבדל הוא בכך שלצורך קבלת החלטה דרוש רוב של חברי הכנסת?

היו"ר א' לין:

כן, לא תמיד אפשר לגייס רוב של 61 חברי כנסת.

יצחק לוי:

מדובר בסיטואציה שבה מצב החירום נמשך, כי אם חדל מצב החירום להתקיים,
ממילא כל התקנות בטלות. כאן אנחנו אומרים שבזמן שמצב החירום נמשך אפשר לעשות
הליך חקיקתי כדי לבטל תקנת שעת-חירום, וזה לא נכון, כיוון שתקנות לשעת-חירום
באות לבטל חוקים לתקופה מסויימת, לתקופת שעת-החירום, והן מעל לכל חוק לתקופה
מסויימת. כאן נאמר שביטול התקנות האלה צריך להיות בדרך חקיקתית רגילה, בשלוש
או ארבע קריאות, והרי אנחנו אומרים שתקנות לשעת-חירום הן מעל לחוק. לדעתי,
ביטול תקנות שעת-חירום אינו יכול להעשות בחקיקה. הוא צריך להעשות או ברוב של
חברי הכנסת, או על ידי הממשלה, או ששעת החירום פוקעת, אבל לא בדרך של חקיקה.

י' צידון:

יש בכל זאת אפשרות שתקנות שעת-חירום יבוטלו בחקיקה. ניקח לדוגמה חקיקה
המאשרת אותה תקנה. הוצאה תקנה מסויימת בתור תקנת שעת-חירום, והועברה בכנסת
חקיקה ההופכת תקנה זו לחוק המדינה. עקרונית זה אפשרי. לכן אינני רואה מה הסיבה
להתנגד לאפשרות שתקנות שעת-חירום יבוטלו בחקיקה.

היו"ר א' לין:

השאלה היא שאלה, ואסביר מדוע יש, לדעתי, הגיון בסעיף כפי שהוא מוצע. אנחנו אכן נותנים לשר סמכות להתקין תקנות שעת-חירום בתקופה של מצב חירום, אבל בכך לא ביטלנו את ערך שיקול דעתה של הכנסת ואת ערך הכנסת כמוסד מחוקק וכריבון. אמרנו רק שיש מצב המחייב דחיפות בעשייה, ולכן אנחנו מותרים על הליכי חקיקה ונותנים סמכויות לשרים, אך אין זה אומר שאנחנו מבטלים את סמכות הפיקוח של הכנסת עליהם. יכול להיות שלאחר מכן תגיע הכנסת למסקנה שעדיף לקבל חוק אחר לאותו מצב חירום, ביתר שיקול דעת וביתר תשומת לב. קודם כל צריך לתת את התשובות המיידיות המתחייבות, אבל אם מצב החירום נמשך, אולי המחוקק יחשוב מאוחר יותר שהוא יכול להגיע להסדר טוב יותר העונה על מצב החירום.

יצחק לוי:

ללא הסכמת הממשלה.

היו"ר א' לין:

זה יכול להיות בהסכמת הממשלה.

ר' מלחי:

לפעמים זה בהצעת הממשלה.

היו"ר א' לין:

אחרי שהשר התקין תקנות, הוא יכול להגיד: עכשיו יש לי זמן, ואני רוצה לעשות את הדבר בהליך חקיקתי מסודר יותר, ואז הוא יגיש הצעת חוק.

יצחק לוי:

אני חושב שלא הובנתי בנקודה אחת. אם שר שהתקין את התקנות אומר בשלב יותר מאוחר שהוא רוצה לדון בהן במסגרת של חוק, אין שום בעיה, ברגע שמתקבל החוק הוא מבטל בעצמו את התקנות שהוא התקין, וזה בא לידי ביטוי במלים "או שבוטלה על ידי הממשלה". כלומר, יש שתי אפשרויות: הממשלה יכולה לבטל תקנות לשעת-חירום ללא שום חקיקה, והיא גם יכולה לבטל אותן בעקבות חקיקה או בהצעת חקיקה. אם זה נעשה בהסכמת הממשלה, זה לא משנה באיזה אופן זה נעשה, אבל אם חקיקה תיעשה בניגוד לדעת הממשלה, היא לא תעמוד, כי ברגע שתתקבל אותה חקיקה, יבוא השר ויתקין שוב תקנות לשעת-חירום נגד חקיקה זו.

היו"ר א' לין:

אפשר לחוקק חוק שיקבע שאי אפשר לבטל תקנות לשעת-חירום.

יצחק לוי:

כלומר, לא מדובר כאן בחקיקה רגילה, אלא בחקיקה חוסמת, וזה לא נראה לי. תוך כדי מצב החירום תבוא הכנסת ותחוקק חוק שיחסום את האפשרות של שר לתקן בשעת חירום בנושא זה או אחר. זה בלתי אפשרי.

היו"ר א' לין:

לדעתי, עיקר הבעיה בהתקנת תקנות לשעת-חירום היא הדחיפות, אבל אם הכנסת שקלה את העניין לאחר מכן והגיעה למסקנה שאפשר להסדיר את העניין בצורה טובה יותר בחקיקה, למה לא לאפשר לה לעשות זאת? אלא מה? אומר חבר-הכנסת לוי שיכולה להיות כאן התנגשות בין עמדת המחוקק לבין עמדת הממשלה, ואם החוק שקיבלה הכנסת לא ימצא חן בעיני אותו שר, הוא יתקין תקנות לשעת-חירום שיבטלו אותו. לדעתי, אז הוא מסתכן בכך שהריבון יחליט להסיק מסקנות כלפיו.

א' רובינשטיין:

או שיבטל את התקנה בהחלטה של מליאת הכנסת.

יצחק לוי:

נכון, גם כתוב שהכנסת יכולה ברוב לבטל תקנה לשעת חירום, ולזה אני מסכים.

היו"ר א' לין:

אם אתה מסכים שהכנסת תוכל לבטל ברוב את התקנה, מה איכפת לך שהיא תוכל גם לחוקק חוק ספציפי במקום לבטל, וזאת כדי להסדיר אותו מצב? הרי על ידי ביטול יוצרים חלל, שעה שהכנסת אינה רוצה ליצור חלל אלא לקבוע הסדר טוב יותר.

יצחק לוי:

סיכמנו שכדי שהכנסת תבטל תקנה לשעת חירום דרוש רוב חברי הכנסת. כשמדובר בחקיקה יכול להיות שהחוק יתקבל בכנסת ברוב של ארבעה מול שלושה, וזה מצב מאד לא רצוי כשמדובר בחוק שמבטל תקנה לשעת-חירום בשעת חירום.

י' צידון:

אבל לאחר קריאה ראשונה עוברת הצעת חוק לוועדה, ושם היא נדונה ואפשר לגייס את הרוב.

מ' נפאע:

אינני רואה כל צורך לקבוע בסעיף קטן (ה) שאפשר לבטל תוקפה של תקנה לשעת-חירום ברוב של חברי הכנסת. מספיק רוב קולות בכנסת.

א' שיל"ת:

יש כאן מצב לא ברור. הסעיף אומר שתוקפה של תקנה לשעת-חירום יפקע באופן אוטומטי כעבור שלושה חודשים, זולת אם קודם לכן הוארך תוקפה בחוק, או בוטלה בחוק או על ידי החלטה. יכול להיות מצב שמתנהל דיון אם להאריך או לבטל בהצעת חוק ונגמרו שלושת החודשים והתקנה בטלה מאליה. האם תהיה אז סמכות לשר להתקין אותה מיד מחדש, כל עוד הכנסת לא החליטה?

א' רובינשטיין:

על זה יש חילוקי דעות משפטיים. לדעת פרופ' קלינגהופר אין סמכות התקנה מחודשת, משום שכך עוקף השר את המגבלה של שלושה חודשים. אם זכרוני אינו מטעה אותי, היו שני מקרים בהם השתמשו בזה - זה היה בזמן מבצע סיני - ומאז לא חזרו על כך. אין החלטה של בית המשפט העליון. אני מציע להשאיר את המצב הקיים כמות שהוא. הרי איננו מתקנים בהזדמנות זו את כל הדברים שהיו צריכים פירוט, אלא רק את המצב שנראה לנו שהוא דורש תיקון.

אומר לכם גם מדוע אני מציע להשאיר את המצב הקיים בעינינו. נשאלת השאלה במשך כמה זמן לא יוכל השר להתקין את התקנה מחדש. עברו שבועיים, עברו חודשיים, הוא יכול להתקין אותה מחדש? קשה לקבוע בחוק את מגבלות הזמן בענין זה. אם תקנה פקעה, ייתכן בהחלט שכעבור שלושה שבועות ישתנו הנסיבות, כגון שיש התקפת טרור, והשר יהיה רשאי להתקין אותה מחדש. בכך אני רוצה לומר שהשר אינו יכול להתקין תקנה מחדש אוטומטית. זה תלוי בנסיבות.

היו"ר א' לין:

מה פירוש "תלוי בנסיבות"? הרי מצב החירום נמשך.

א' רובינשטיין:

אכן מצב החירום נמשך, התקנה הזאת פקעה ולא ארע איזה שהוא ארוע חדש, השר לא יוכל להתקין אותה מחדש.

היו"ר א' לין:

יש סמכות פורמלית, ואפשר לתקוף את השר על כך שאינו משתמש בסמכותו. קבענו כאן באילו מקרים יכול השר להשתמש בסמכות, והמבחנים הם כלליים. אם חלפו שלושה חודשים ומצב החירום נשאר בתוקפו, אנחנו יכולים לקבוע עמדה ולומר שהשר רשאי להתקין תקנות או שאינו רשאי להתקין תקנות.

א' רובינשטיין:

לא, איננו יכולים לקבוע עמדה משום שאנחנו צריכים להגיד כמה זמן לאחר מכן הוא אינו יכול להתקין את התקנות מחדש.

היו"ר א' לין:

התקנות פקעו ולא נעשה שימוש בסמכות, לא התקבל חוק שמאריך את תוקפן או שמחליף אותן, ונוצר חלל. האם אנחנו אומרים שמשום שאין חוק שמאריך את תוקפן אין לשר סמכות להתקין את התקנות מחדש?

א' רובינשטיין:

הדעה המקובלת - והיא לא נבחנה בבית המשפט - אומרת שאין לו סמכות כזו אלא אם כן ארע איזה שהוא ארוע מיוחד, וזאת משום שבצורה כזאת הוא עוקף את סמכות הכנסת. הרי החוק הזה התכוון לומר שתוקפה של תקנה לשעת חירום הוא שלושה חודשים מקסימום, ואם נותנים אפשרות לשר להאריך את תוקפן של התקנות הארכה אוטומטית, והוא עושה זאת גם אחרי הפעם השניה, השלישית והחמישית, פירוש הדבר שנותנים לו סמכות לעשות חוק.

היו"ר א' לין:

אני מדבר על מצב חירום בראיה של חוק זה. על פי חוק זה הכרזה על מצב חירום פוקעת כעבור ששה חודשים.

א' רובינשטיין:

בסך הכל מותר לשר להאריך את תקנות שעת החירום עוד פעם אחת. אנחנו אומרים שחיקת החירום נועדה לא לעקוף את סמכות הכנסת, אלא להסדיר את המצב במהירות עד שהכנסת תטפל בזה. חלפו שלושה חודשים והכנסת לא טיפלה בזה, אי אפשר להאריך את התקנות האלה באופן אוטומטי.

היו"ר א' לין:

כלומר, זו קביעת עמדה שאם הכנסת אינה מאריכה את התקנות האלה, הן לא יעמדו בתוקף יותר מאשר שלושה חודשים.

א' רובינשטיין:

נכון, זה המצב. היו שני מקרים בודדים בזמן מבצע קדש בהם השר התקין תקנות שעת חירום אידנטיות לאחר תום שלושת החודשים. זה לא עמד למבחן משפטי. אני לא מציע לשנות משהו בחוק הזה, מפני שאם אנו קובעים איסור על התקנה מחודשת, אנחנו צריכים לקבוע כמה זמן חל האיסור, וזה יכול להיות יותר גרוע. לכן אני אומר שזה בהתאם לנסיבות, ויש בית משפט, ויש היועץ המשפטי לממשלה. זה סתם קושי שאנחנו מעמיסים על עצמנו.

אני רוצה לומר דבר נוסף. אנחנו צריכים לראות גם את המציאות, ובמציאות שלנו מאז 1957 לא קרה דבר כזה. אם כן, זו גם לא בעיה אקוטית.

היו"ר א' לין:

מה שנובע מדבריך הוא שהנורמה היא שהתקנות האלה פוקעות כעבור שלושה חודשים, והשר אינו יכול להתקין אותן מחדש אלא רק אם ייווצר מצב מיוחד. זו התשובה שאתה נותן. לשאלתו של חבר-הכנסת שיל"ת.

י' צידון:

הטיעון שלי זהה. בואו לא ניצור לעצמנו כל מיני בעיות נוספות. לדעתי, כל הסיטואציות מכוסות כאן. ניקח לדוגמה את הסיטואציה שזה בתהליך חקיקה וחלפו שלושת החודשים הללו. אם זה בתהליך חקיקה, והמדינה נמצאת באמת במצב חירום - לא חירום פוליטי, אלא מצב חירום - אני מניח שהכנסת תאריך את תוקפן של התקנות ותיתן צ'אנס לאותו חוק לעבור בשלום. במלים אחרות, ההליך שנקבע כאן בסעיף עונה, לדעתי, על סיטואציות שונות, ומכיוון שכך, איננו צריכים לנסות למצוא את הסיטואציה יוצאת הדופן שעליה הוא איננו עונה. השאלה שעלתה היא לגיטימית וגם התשובה לגיטימית, ולכן אני חוזר לאמירה הסטראוטיפית שלי: בואו נתקדם.

יצחק לוי:

אני מבין שדעתי בעניין זה לא התקבלה. הצעתי להשאיר את הסעיף כמות שהוא ורק למחוק את המלים "או שבוטלה על ידי הכנסת בחוק".

היו"ר א' לין:

השאלה שאתה מציג כאן בכל חריפותה היא שהכנסת אינה יכולה לבטל תקנות שעת-חירום בחוק כל עוד מצב החירום הוא בתוקפו, שכן יש כאן סתירה בין שתי סמכויות. דעתך בענין זה, כפי שאני מבין, לא התקבלה.

א' רובינשטיין:

נכון. זה מאד מאד מרחיק לכת.

ד' ליבאי:

נשמור על הדמוקרטיה. כל זה חריג שבחריג, וזה צריך להיות משיקולים בטחוניים מובהקים. להגיד לכנסת שגם בתקופה הזאת היא לא ריבון?

יצחק לוי:

אנחנו מגבילים את השר בתקופה של שלושה חודשים, איננו נותנים לו להאריך את תוקפן של התקנות אלא בחוק, כלומר, איננו מאפשרים לו להתקין פעמיים תקנות לשעת חירום ללא חוק. לאחר שלושה חודשים, אם השר רוצה להאריך תוקפן של התקנות, הכנסת יכולה לא לאשר.

ד' ליבאי:

אם זו תקנת חירום שערורייתית שרוב חברי הכנסת אינם מוכנים לחיות אתה, הם לא יאשרו אותה.

יצחק לוי:

אני משאיר את האפשרות לבטל את התקנה בהחלטה של רוב חברי הכנסת, אבל אני מציע שלא לאפשר לבטל אותה בחוק, שלפעמים עשוי להתקבל ברוב של חמישה נגד ארבעה.

היו"ר א' לין:

חבר-הכנסת לוי, עמדתך זו לא התקבלה, ואנחנו משאירים לך אופציה לרשום הסתייגות.

ש' גוברמן:

אני מוכרח להודות שתפיסתו של חבר-הכנסת לוי עקבית עם התפיסה בחוק יסוד: הממשלה המוצע. הרי הנוסחה המוצעת כאן, בשינוי שמיד אעמוד עליו, היא העתקה של המצב המשפטי הקיים בפקודת סדרי השלטון והמשפט, לפיו האיזון בין תקנה לשעת-חירום לבין סמכות של הכנסת לבטל את התקנה, יש לו שלוחות אחרות במבנה הקונסטיטוציוני של הממשלה והכנסת. כאשר המבנה הזה משתנה, אני חושב, עם כל הכבוד, שההגיון הוא עם חבר-הכנסת לוי, היינו אם רוצים שהממשלה תתקין תקנות שעת-חירום, כיוון שיש מצב חירום, צריך לאפשר לה להתקין את התקנות.

יצחק לוי:

לשלושה חודשים בלבד, כי לכל הארכה לאחר מכן דרוש חוק.

ש' גוברמן:

אבל אני לא מציע לשנות את המצב המשפטי הקיים היום.

רציתי רק להעלות עוד נקודה אחת, שביטול תקנות שעת חירום בשיטה החדשה המוצעת כאן - ולעניות דעתי, היא איננה מוצדקת - היינו בהחלטה של רוב חברי הכנסת, גם הוא חידוש, ועם כל הכבוד, אינני רואה את ההגיון של האופציה הזאת.

א' רובינשטיין:

אם תתקבל הסתייגותו של חבר-הכנסת לוי, כי אז אצטרך להגיש הסתייגות למחוק את המלים "ברוב חברי הכנסת". בסעיף כפי שהוא מנוסח עכשיו אנחנו אומרים שיש שתי דרכים אלטרנטיביות: הראשונה, החלטה ברוב מיוחס, והשנייה החלטה בחוק. אם האופציה השנייה נופלת, צריך לשנות את האופציה הראשונה להחלטה ברוב רגיל.

ד' ליבאי:

אני בדעתו של חבר-הכנסת רובינשטיין.

היו"ר א' לין:

רבותי, אני לא מתנגד שנתמודד עם נושא זה במליאה.

יצחק לוי:

אני רושם הסתייגות בענין זה, ואני שומר לעצמי זכות להגיש עוד הסתייגות אחת או שתיים.

היו"ר א' לין:

בסיום הדיון מי שירצה להעיר הערה, נשמע אותו, והוועדה תחליט אם לקבל את דעתו, ואם היא מחליטה שלא לקבל אותה, הוא יוכל לרשום הסתייגות.

א' רובינשטיין:

כאמור, אם תתקבל הסתייגותו של חבר-הכנסת לוי, אגיש הסתייגות בענין הרוב המיוחס, כלומר, אציע למחוק את המלים "ברוב חברי הכנסת".

היו"ר א' לין:

גמרנו את סעיף קטן (ה) ואנו עוברים לסעיף קטן (ו). יש הערות? באין הערות, אנחנו מאשרים את סעיף קטן (ו) כמות שהוא.

אנחנו עוברים לסעיף קטן (ז).

ש' גוברמן:

אני חושש מפני יצירת חלל ריק. גם כשבוטל מצב החירום, אני חושב שקשה מאד להפסיק לחלוטין, ובצורה חד משמעית, את התוקף של תקנות שעת-חירום. הייתי מציע לאמץ את הנוסחה הקיימת האומרת שכאשר מבטלים את מצב החירום, תוקף התקנות הקיימות יפקע במועד שייקבע בעת פקיעת מצב החירום.

היו"ר א' לין:

אני מציע לקבוע כאן בחוק שכל תקנה לשעת חירום חייבת לכלול הוראות מעבר מה קורה כאשר היא מתבטלת. לא הייתי רוצה שהתקנות ימשיכו להתקיים מעבר למועד שמגביל את תוקפן, כי אנחנו עלולים להיכנס לסיבוכים קשים. יחד עם זאת אנחנו יכולים בהחלט לקבוע שבכל תקנת שעת-חירום חייבות להיקבע הוראות מעבר מה ההסדרים הקשורים בביטולה או בפקיעתה.

א' שיל"ת:

השאלה אם בזמן שקובעים את התקנה תוך כדי מצב חירום ניתן לצפות מה ההסדרים האלה. הרי ביטול מצב חירום, כפי שאני מעלה זאת בדעתי, פירושו אינו תמיד שהמצב הפך להיות רגוע ותקין לחלוטין. בענין זה יש לי שאלה נוספת.

היו"ר א' לין:

יש כאן שתי אפשרויות: מצב החירום פקע והתקנות פקעו.

א' שיל"ת:

לא, לפי הכתוב כאן התקנות פוקעות ברגע שבטל מצב החירום, אבל זה עוד לא אומר שהחיים שבו למסלולם הרגיל.

לפי הסעיף הקטן הקודם, (ד), מצב החירום יחדל עם פרסום ההחלטה ברשומות, ובסעיף קטן (ה) נאמר שעם ביטול מצב החירום לא יהיה תוקף לתקנות שעת-חירום. נניח שהמלחמה נגמרה, אבל כל בתי הדפוס של המדפיס הממשלתי נהרסו במלחמה, ואי אפשר להדפיס רשומות. כלומר, אם בוטל מצב החירום, אין זה אומר שהכל חזר לתקנו. אני חושב שההערה של מר גוברמן נכונה.

היו"ר א' לין:

רבותי, אם תצאו עכשיו מהוועדה לא נוכל להתקדם בחוק. לא אתקדם בלי חברי הכנסת רובינשטיין וליבאי. קבעתי סדר עבודה ואמרתי שהשיבות נמשכות עד שעה שלוש ועושים הפסקה, אבל אני רואה שהחברים לא עומדים בזה. ההנושאים הם נושאים מורכבים, ואני לא מוכן לקבל על עצמי אחריות להתקדם בדברים כאלה בלי להשתמש - ואני אומר זאת עכשיו בצורה גלויה - בנסיון העשיר מאד של חברי-הכנסת רובינשטיין וליבאי. הנסיון שלהם יחסר לי בדיוני הוועדה.

א' רובינשטיין:

אני מאד מאד מצטער, אבל אני חייב לצאת. עמדתי במצב בלתי אפשרי.

היו"ר א' לין:

אני מבין, אבל יש גם איזו שהיא אחריות לחוק, עולות שאלות לא פשוטות, ואני חייב לשמור על מעמדה ועל איכות עבודתה של הוועדה, בפרט בחוקים כאלה. אני יכול להתקדם עם מספר מסויים של חברי ועדה, כאן בוועדה אם משתתפים שמונה חברי כנסת, זה הרבה מאד, אם משתתפים ששה, זה מצב טוב. זה המצב בכנסת ואינני יכול לשנות אותו, אבל אם נגיע לסעיפים מסויים שבהם נרגיש שחסר לנו נסיון - אנחנו מגיעים עכשיו לסעיף בדבר הכרזת מלחמה - לא נוכל להתקדם.

א' רובינשטיין:

את הסעיף בדבר הכרזת מלחמה אנחנו אישרנו. אני מוכן להתחייב לגבי כל ימי השלישי הבאים לשבת בישיבות בלתי מוגבלות בזמן.

היו"ר א' לין:

אינני אומר את זה בביקורת, אבל כבר קבענו את הסדר של מסגרת הדיונים, ואני משתדל לעמוד בו. אני אומר בצורה הברורה ביותר שאינני יכול להרשות לעצמי להתקדם בסעיפים כאלה בצורה זו, מה גם שאנחנו מסיימים את הדיון עכשיו, חברים בוועדה יגישו את הערותיהם והצעותיהם, ונשמע את מה ששר המשפטים רוצה להשמיע.

א' רובינשטיין:

כיוון שהערתי את ההערות שלי לגבי כל הסעיפים, והסעיפים 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55 מקובלים עלי, בעצם מקובל עלי כל מה שנותר כאן, וגם הערתי את ההערות שלי קודם.

היו"ר א' לין:

אבל עולות שאלות תוך כדי הדיון.

א' רובינשטיין:

אני מתחייב לקרוא את הפרוטוקול ולהעיר הערות במידת הצורך.

י' צידון:

אני אלך להתנצל ואשב כאן.

היו"ר א' לין:

אנחנו ממשיכים בדיון.

ר' מלחי:

פתרון אפשרי הוא שלא תהיה בהכרח זהות בין היום שבו חדל מצב החירום לבין היום שבו פוקע תוקפן של התקנות. אפשר לקבוע שתוקפן של התקנות יפקע תוך חודש, או משהו מעין זה.

היו"ר א' לין:

לא, לכל תקנות שעת-חירום יש אופי זמני, ואינני רוצה לפגוע באופיין הזמני.

ר' מלחי:

אם תקנה הותקנה, למשל, חודש לפני שתם מצב החירום - אולי מישהו חשב שמצב החירום יוארך - והיא פקעה רק מכוח סעיף קטן (ז), היינו רק מכוח זה שחדל מצב החירום להתקיים, יכול להיות שכדאי לתת שהות של חודש שתאפשר לפתור הרבה בעיות מעשיות.

היו"ר א' לין:

בטרם נמשיך בדיון אני רק רוצה לבקש מחברי-הכנסת הנגבי, צידון ולוי להיות נוכחים בישיבה שתקיים מחר בשעה 8.20. יש נושאים שאנחנו משקיעים בהם הרבה מאד עבודה, ואם אני עומד אחר כך, בגלל אי השתתפות, במצבים שאינני יכול להעביר חוקים, חבל על כל העבודה שאנחנו משקיעים. חברי כנסת שאינם חברי הוועדה יכולים להגיש בקשות להסתייגויות. אנחנו לא חייבים לשמוע אותם, אבל אם כבר התחלנו לשמוע אותם, צריכים לקבל החלטה לגבי ההצעות שלהם, ואם לא יהיו פה חברים שישתתפו בדיונים, אהיה במצב מאד לא נוח. לכן אני מבקש מכם מאד להיות כאן מחר בשעה 8.20.

אנחנו ממשיכים בדיון בסעיף קטן (ז). כל תקנת שעת חירום היא בעלת אופי זמני, ואין זה משנה מבחינתי אם היא פוקעת עקב זה שעברו שלושה חודשים, עקב החלטת הממשלה לבטלה, עקב זה שהכנסת ביטלה אותה, או עקב זה שבטל מצב החירום מעיקרו. באופיה של תקנה לשעת-חירום טבועה הציפיה שאם היא מתבטלת, יש הוראה המתייחסת לתקופת מעבר.

ש' גוברמן:

אני חושב שיש להבחין בין כמה מצבים. מצב אחד הוא שחלפה תקופה של ששה חודשים והכנסת ראתה שאין צורך להאריך את ההכרזה. במקרה כזה אני מסכים שתקנה לשעת חירום צריכה לפקוע, אם היתה בתוקף באותו יום.

היו"ר א' לין:

אבל הצד העקרוני לא משנה דבר מבחינתנו. תלוי מה ההסדרים שקבעה אותה תקנה. ייתכן שהיא קבעה הסדרים כאלה שברגע שהיא חדלה להתקיים נוצר חלל, נוצר מצב מאד קשה. נניח שלקחו ציוד, לקחו רכוש מאנשים פרטיים, והתקנה חדלה להתקיים. מה קורה עם כל הרכוש הזה, באילו תנאים צריכים להחזיר אותו? לכן אני אומר שתקנה לשעת חירום חייבת לצפות מראש בעצם המבנה שלה מה עושים ברגע שהיא חדלה להתקיים.

ש' גוברמן:

תרשה לי בכל זאת לעשות את ההבחנה בין שני מקרים. מקרה אחד הוא שיש תקנה לשעת חירום, שהתקנה כדי לענות על צורך מיידי באותה שעה בה היא הותקנה, ומסיבות שצצו לאחר מכן ושלא היו ידועות בעת ההתקנה מצב החירום בוטל לפני תום התקופה של ששה חודשים. עשוי להיווצר מצב שלא ניתן לשליטה. אם התקנה תבטל מאליה, באופן אוטומטי, עלול להיווצר מצב שיפגע מאד בסדרי השלטון. על כן אני מציע לעשות את ההבחנה, שאם בוטל מצב החירום לפני תום ששה חודשים, יהיה מיכניזם אשר יקבע שהתקנה לשעת חירום שהיא בתוקף, תוקפה יוארך תקופה מסוימת, אולי לשבועיים, כדי לאפשר למערכת להסתגל למצב החדש.

היו"ר א' לין:

גם אם אנחנו חותכים ואומרים, כהצעתך, שאותה תקנה לשעת חירום חדלה להתקיים שבועיים לאחר שפקע מצב החירום, אין בכך כדי לשנות את הצעתי שיהיו באותה תקנה הסדרי מעבר ושלא נצטרך לעשות כל פעם חקיקה.

א' שיל"ת:

אבל אם פג כוחה של התקנה, כל מה שיש בה פוקע, כלומר, ממילא מבטלים גם את הסדרי המעבר, כך שבכל מקרה צריך לכתוב הוראה שכוחה של התקנה יפקע, ומה שלא יפקע זה הסדרי המעבר שלה.

היו"ר א' לין:

זה אפשרי. אני רק שוקל אם לא עדיפה כאן אוטמטיות.

יצחק לוי:

אני חושב שאנחנו צריכים לכתוב הוראה שנוגעת להסדרי המעבר. מכיוון שלכל תקנה יהיו הסדרי מעבר אחרים ויהיה צורך בזמן אחר להסדרי מעבר לפי אופיה של התקנה ולפי הצורך, אנחנו צריכים להוסיף בהמשך לסעיף קטן (ז): עם ביטול מצב החירום ייכנסו לתוקפם הסדרי מעבר לגבי כל אחת מהתקנות.

ר' מלחי:

אתה צריך לקבוע מסגרת של זמן.

יצחק לוי:

לא, זה חוק יסוד ואני לא רוצה להתייחס למסגרת של הזמן. כל מה שאני רוצה לומר הוא שעם ביטול שעת החירום אכן מתבטלות התקנות לשעת-חירום, ויותקנו הוראות מעבר לגבי כל אחת מהתקנות.

י' צידון:

אם יש צורך בהן.

יצחק לוי:

יש תקנות שלגביהן לא נזדקק לשום הסדרי מעבר, יש תקנות שהסדרי המעבר לגביהן הם ענין של שלושה ימים.

היו"ר א' לין:

אתה מתכוון לומר שהסדרי המעבר יותקנו במסגרת התקנות עצמן?

יצחק לוי:

אולי כן ואולי לא. אני לא כל כך בעד זה, כיוון שכאשר אנחנו מתקינים תקנה לשעת-חירום, יש הבדל גדול בין מקרה שמתקינים אותה לשלושה חודשים לבין מקרה שאנחנו מאריכים אותה כמה פעמים. כשאנחנו מתקינים את התקנה איננו יכולים לדעת לאילו הסדרי מעבר נזדקק. יכול להיות שמדובר בשלושה חודשים בלבד, ואז יהיה קל מאד לחזור לחוק הרגיל, ויכול להיות ששעת החירום תימשך שנתיים, והכנסת עצמה תאשר הארכת תוקפה של התקנה במשך זמן ארוך, ואז נוצר דפוס מסויים של עבודה, נוצר אפילו מנגנון מסויים של עבודה לאור שעת החירום הזאת, והסדר המעבר יחייב קצת יותר זמן כדי לחזור למצב הנורמלי.

היו"ר א' לין:

אם הסדר המעבר הזה לא יהיה בתקנות עצמן, היכן אתה מציע לקבוע אותו?

יצחק לוי:

בחוק מעבר.

היו"ר א' לין:

מתי יחוקקו את החוק הזה?

יצחק לוי:

עם ביטול שעת החירום.

היו"ר א' לין:

אבל התקנות פוקעות מאליהן, ואין זמן לחוקק חוק.

יצחק לוי:

אדוני היושב ראש, האם לדעתך כל שר שמביא תקנה לשעת חירום יכול לצפות מראש מה הם הסדרי המעבר שיידרשו?

היו"ר א' לין:

בהחלט כן.

יצחק לוי:

לדעתי, זה לא ניתן.

היו"ר א' לין:

בדברים האלה אין חכמות. כל תקנות שעת-חירום לוקחות מאנשים משהו, זכויות שיש להם על פי החוק הרגיל. פג תוקפן של התקנות, צריך להחזיר להם את הזכויות שלהם. זה צריך להיקבע בהוראות המעבר. מה זה משנה אם מדובר בשלושה חודשים או בששה חודשים? אני מעוניין מאד שבתקנות שעת-חירום, שלפי דעתנו צריך להתקין אותן באופן סלקטיבי, מעט ובאופן זמני, כבר יהיה ברור מה הם ההסדרים שעושים כשהן פוקעות. צריך לחשוב על זה מראש.

יצחק לוי:

אני מוכן לכך. השאלה היא אם זה ניתן. נאמר ששר החינוך והתרבות מתקין תקנות שעת-חירום לביטול רישום בבתי הספר בגלל מצב החירום. בטל מצב החירום. כדי להחזיר את המצב לקדמותו, צריך לפרק כיתות, להחזיר את התלמידים לבתי הספר הרגילים וכיוצא באלה.

היו"ר א' לין:

אתן דוגמה קונקרטית. במצב חירום לוקחים רכוש מאנשים. איך מפצים אותם, על פי החוק הקיים או על פי תקנות שעת-חירום?

יצחק לוי:

על פי תקנות שעת-חירום.

היו"ר א' לין:

אם כן, תקבע בתקנה שאתה מחזיר להם את הרכוש במצב תקין, או שתקבע שתפצה אותם בצורה זו או אחרת. תאמינו לי שאנחנו עוסקים רק בנטילת זכויות מהפרט.

יצחק לוי:

גם בתפקוד נורמלי של האדמיניסטרציה הממשלתית. הם יזדקקו לזמן מעבר כדי לחזור לנורמה.

י' צידון:

לי נראה שיש שלושה מצבים שניתן לצפות אותם מראש. ראשית, מצב בו אפשר להפקיע את תוקפן של התקנות ללא כל בעיה; מצב שני בו אפשר להפקיע אותן במצב נראה מראש, כגון החזרת רכוש במצב תקין תוך כך וכך זמן, ומצב שלישי שהוא בלתי צפוי. אף על פי שלדעתי החוק מכסה את זה מאליו - אני דוגל בשכל הישר - אם רוצים להוסיף סעיף, הייתי כותב בו שלא יהיה עוד תוקף לתקנות שעת-חירום, והוראות מעבר שנקבעו עם פרסום תקנות שעת-החירום או תוך כדי מצב החירום יופעלו להחזרת המצב לקדמותו.

היו"ר א' לין:

אם ייווצרו בעיות שלא צפו אותן מראש, כפי שאומר חבר-הכנסת לוי, לא איכפת לי שיחוקקו חוק מיוחד לענין זה.

יצחק לוי:

הוראות מעבר.

י' צידון:

הוראות מעבר שפורסמו עם תקנות שעת-החירום או תוך כדי מצב החירום יופעלו כדי להחזיר את המצב לקדמותו.

ר' מלחי:

אני לא בטוחה שבכל תקנות שעת-החירום השאלה מה הן הוראות המעבר קשורה דווקא לנושא של החזרת המצב לקדמותו. מוציאים תקנות שעת-חירום בסוגיות שונות. נראה לי שהבעיה העיקרית בנושא של הוראות מעבר היא משך הזמן שהן יכולות לחול, ואם אתה לא אומר כמה זמן הן יכולות לחול, אתה יכול בדלת אחורית לאפשר הארכת תוקפן של תקנות או של חלק מהן בלי שהן כפופות לסייגים שקבענו רק עכשיו. אם אתה מגביל את זה בזמן, אני חוזרת לשאלה האם טוב יותר לחייב לקבוע מראש מה הן הוראות מעבר, באופן שאם התקנה בטלה, הן ייכנסו לתוקף ויחולו לתקופת זמן מוגבלת, או שעדיף לתת את תקופת הזמן המוגבלת הזאת בלי לקבוע מה יהיו הסדרי המעבר ולאפשר קביעתם לפי הצורך.

היו"ר א' לין:

למה להמשיך תוקף תקנות שעת-חירום? מצב החירום פקע, ואסור להמשיך אותן. צריך לקבוע רק הסדרי מעבר.

ר' מלחי:

קשרתי זאת בהפסקת מצב החירום בסיטואציה שבה לא היה ברור מראש למתקינים שיפקע תוקפה של התקנה. כלומר, איננו מדברים על פקיעה נורמלית, אלא על מצב שבו כאילו קטעו את אורך חייה של התקנה הזאת, ואז הייתי אומרת שיש טעם לכך.

היו"ר א' לין:

בהרבה מקרים קוטעים תקנה לשעת חירום. אסביר למה ההבחנה בין הדברים האלה תיאורטית בלבד והיא רק במישור העקרוני, ולא במישור המעשי. שר יכול להתקין תקנות שעת-חירום שלושה חודשים, בלי להביא בחשבון מה קורה כשהן פוקעות בתום שלושה חודשים. האם המצב נשאר בלי הסדר מפני שהוא לא חשב על כך? זה שהוא ידע שתוקפה של התקנה יכול לפוג כעבור שלושה חודשים - זה עדיין לא אומר שהוא נתן דעתו על ההסדרים הנחוצים. או, למשל, הוא התקין תקנות, והממשלה החליטה פתאום לבטלן, או שהכנסת החליטה לבטלן. אין הבדל בצד המעשי. הבעיות המעשיות יכולות להיוולד בין שהופסק פתאום מצב החירום ובין אם לאו.

יש בעיות מעשיות שאותן צריך להסדיר. עיקרון ראשון הוא שברגע שחדל מצב החירום, ברגע שאין יותר תוקף לתקנה, היא לא מתקיימת, ובזה נגמר העניין, אנחנו לא במצב חירום. אנחנו עוסקים רק בהסדרי מעבר להחזרת המצב לקדמותו, משום שאם אנחנו מדברים בבעיות של ממשלה והסדרים והתארגנות וכו', זה לא מעניין את האזרח. הממשלה תעשה מה שהיא צריכה לעשות. את האזרח מעניין רק דבר אחד: אילו זכויות שללו ממנו ומה הפיצוי שהוא מקבל עבור זה. זה הדבר המרכזי והעיקרי.

ר' מלחי:

יש לנו נסיון עם חוק יסודות התקציב שבו קבענו הוראות המחייבות, כאשר מגישים הצעת חוק שמעורבים בה אספקטים תקציביים, לסמן מה המקורות להוצאה הזאת.

היו"ר א' לין:

ולא מקיימים את זה.

ר' מלחי:

אם אתה אומר כאן שצריך לקבוע הוראות מעבר בתקופה שבה אנחנו מדברים, במצב חירום, אתה צריך לומר גם מה תהיה הסנקציה אם השר לא יקבע.

היו"ר א' לין:

לא, אני לא יכול לקבוע סנקציה. השר ישא בתוצאות אם הוא לא יקבע הסדרי מעבר.

ר' מלחי:

לא הוא יסבול, אלא המדינה תסבול.

י' צידון:

אבל יש בג"ץ.

היו"ר א' לין:

לשם זה קיימת הכנסת, כדי לתקן את זה, אבל אי אפשר להאריך את תוקף התקנות.

ש' גוברמן:

אני מבקש לראות את הסיטואציה הקונקרטית הריאלית. לפי הנתונים הקיימים היום - הנתונים הפוליטיים, ובעיקר הצבאיים - אני מעריך שהכנסת תכריז על מצב חירום. זו נקודת המוצא שלי.

היו"ר א' לין:

אי אפשר לדון בסעיף הזה בלי להניח כך. זה הבסיס לכל הדיון.

ש' גוברמן:

אני מעריך גם שכל עוד אין שינוי של ממש במצב המדיני הסובב את מדינת ישראל, תיאלץ הכנסת להאריך את התוקף של מצב החירום לתקופות נוספות של ששה חודשים. לכן אני גם מעריך שיהיה צורך בחוקים להארכת תוקפן של תקנות שעת-חירום. נמצא שברגע שמתבטל מצב החירום, יהיו בפועל שני סוגים של תקנות: תקנות שהותקנו לא מכבר והן עומדות לפקוע באיזה שהוא עתיד בתום תקופה של שלושה חודשים, אבל תהיה שורה של תקנות שתוקפן הוארך על ידי הכנסת בחוק. אני חושב שיש לעשות הבחנה לפחות מבחינה אנליטית.

היו"ר א' לין:

ברגע שתוקפן הוארך בחוק על ידי הכנסת, אין בעיה, כי חוק הוא חוק.

ר' מלחי:

אבל הארכה זו תופסת רק כל עוד קיים מצב החירום.

היו"ר א' לין:

לדעתי, חוק שבא להאריך תוקפן של תקנות שעת-חירום חייב לקבוע הסדרי מעבר. תקנה לשעת-חירום חייבת לקבוע הסדרי מעבר. רבותי, תאמינו לי שהדברים פחות מסובכים, כי כל מה שעומד על הפרק הוא: לקחת משהו מהאזרח, אתה צריך להחזיר לו את מה שלקחת. קודם כל בטל את סמכותך לקחת מהם, ושנית, תחזיר לאלה שמהם לקחת. זה כל מה שעומד על הפרק. אם מישהו מכס מסוגל לתת לי דוגמה של בעיה שנוצרת ושלא קשורה בזה שנלקח משהו מהאזרח וצריך להחזיר לו אותו, אני מזמין אותו לתת אותה.

יצחק לוי:

יש לי שתי דוגמאות. דוגמה אחת היא העברת סמכויות בתוך משרד ממשלתי בגלל מצב החירום.

היו"ר א' לין:

ההעברה בטלה.

יצחק לוי:

אבל דרוש זמן להחזיר את הדברים לקדמותם. יש עניינים שהם באמצע הטיפול.

היו"ר א' לין:

אני העברתי לך סמכות, עכשיו הסמכות חוזרת אלי. זה לא מעניין את האזרח. זה מעניין את המנגנון, את הממשלה.

יצחק לוי:

זה מעניין את האזרח, כי התחילו לטפל בענייניו. אני לא בטוח שזה כל כך פשוט. זו דוגמה אחת. הדוגמה השניה אינה נוגעת לרכוש או לזכויות של האזרח, אלא לסדרי המדינה, כגון שהיתה רעידת אדמה קשה, חלילה, בא שר החינוך והתרבות והחליט שהוא מבטל את כל הרישום בבתי הספר, וכל ילד הולך ללמוד בבית הספר הסמוך למקום מגוריו. שעת החירום בטלה באמצע שנת הלימודים. יש צורך לארגן את כל המערכת מחדש. למחרת היום בו בוטלה שעת החירום אותו תלמיד צריך ללכת לבית ספר אחר, כיתות שצורפו צריכות שוב להתחלק, המורים צריכים לחזור לכיתות שבהן הם מלמדים בדרך כלל. כל זה מחייב התארגנות במשך זמן מסויים. זה לא עניין של זכויות וזה לא עניין של רכוש.

היו"ר א' לין:

זה עניין של הסדרי המעבר.

יצחק לוי:

אבל השר לא היה יכול לקבוע אותם מראש, כי הוא לא ידע מתי תיגמר שעת החירום, בתחילת השנה באמצע השנה או בסופה. יכולה להיות שעת חירום בחינוך, בבריאות, או בכל מערכת אחרת, ויש צורך בהתארגנות מסויימת של המיניסטריאון האחראי.

י' צידון:

זה פרט טכני.

יצחק לוי:

לכן אני לא הייתי מפרט אם הוראות המעבר הן בתוך תקנות שעת החירום אם לא, אלא הייתי כותב הוראה המאפשרת לקבוע הוראות מעבר לא באופן של חקיקה רגילה, אלא כהמשך לתקנות.

היו"ר א' לין:

לזה אנחנו לא מתכוונים.

יצחק לוי:

והיה והוראות המעבר הן בתוך התקנה לשעת חירום, הנה מה טוב, והיה והוראות המעבר לא נצפו והן צריכות להיות מחוץ לתקנת שעת-החירום, ניתן אפשרות לקבוע אותן בצורה מהירה.

ש' גוברמן:

יש לי הצעה: משבוטל מצב החירום, תהיה מוסמכת הממשלה לקבוע, באישור הוועה המתאימה של הכנסת, תקנות להוראות מעבר.

ר' מלחי:

הוראות שתוקפן לכמה זמן?

היו"ר א' לין:

למה אתה מתכוון ב"הוראות מעבר"?

ש' גוברמן:

הוראות לשם העברת המצב ממצב החירום למצב שאיננו מצב חירום.

י' צידון:

החזרת המצב לקדמותו.

היו"ר א' לין:

הוראות המעבר יהיו בדרך של החלטת ממשלה שאין לה מעמד של חוק?

ש' גוברמן:

בדרך של החלטת ממשלה במעמד של תקנות.

היו"ר א' לין:

אם מדובר בתקנות, דרוש אולי תהליך של חודש ימים עד שהן יאושרו.

ש' גוברמן:

זו אחריות של הממשלה.

היו"ר א' לין:

אבל ועדה של הכנסת תדון בהן לא מיד, ואולי היא לא תאשר אותן.

יצחק לוי:

אין לדבר סוף.

י' צידון:

זה רק לגבי מצבים חריגים.

ש' גוברמן:

הרי זה לא שולל מצב של חקיקה.

היו"ר א' לין:

אני מציע שלא ננסה לחפש פתרון מושלם כביכול. יש דברים שהתקנות יצפו אותם מראש, והסדרי המעבר שייקבעו בהן יעמדו מיד למבחן ולביקורת. אחד הדברים שהכנסת תרצה לעסוק בהם זה תיקון הוראות המעבר. יאמרו לשר שהוראות המעבר שהוא קבע גרועות והוא צריך לתקן אותן, ויש לו סמכות לתקן אותן, או שהכנסת תבוא ותתקן אותן בחקיקה. נעמיד את הוראות המעבר במבחן מידי, נדע מה הן, ואם הן לא יענו על הבעיות, נתמודד עם זה בחקיקה מיידית. אם יש צורך, אפשר גם לגמור חקיקה ביום אחד.

לכן אני חושב שאיננו צריכים ללכת בכיוון של פתרונות שנראים כאילו הם מושלמים ושכופו של דבר לא יהיו פתרונות. תקנה, חוק, צריכים לתת דעתם על הסדרי מעבר. נגיע למצב שבו אין פתרון, ניתן פתרון על פי הסיטואציה. חשוב לנו גם שזה יעמוד במבחן. יכול שר להתקין היום תקנות ולאחר שבוע ימים להשלים את התקנות הללו בהסדרי מעבר מצויינים. הוא לא חייב לתת את דעתו על הסדרי המעבר מיד כשהוא מתקין את התקנות.

י' צידון:

אם כן, אנחנו חוזרים לניסוח שהצעתי.

היו"ר א' לין:

זה נראה לי כרגע פתרון לא מושלם, אבל הוא מקדם אותנו לפתרון הבעיה הזאת.

י' צידון:

אין פתרון מושלם לגבי יציאה ממצב חירום.

ר' מלחי:

אבל לכמה זמן?

היו"ר א' לין:

אני רק רוצה להציע שהעניין הזה של הכרזת מצב חירום שהכנסת מחליטה עליו לא יהיה רק לחצי שנה, אלא לתקופה של שנה. אם אנחנו יוצאים מתוך אותן הנחות שמר גוברמן דיבר עליהן, אני לא חושב שכל חצי שנה צריכה הכנסת לדון אם יש מקום לחדש מצב חירום אם לא. די בכך שהיא תתמודד עם הבעיה הזאת בכל המישורים פעם בשנה.

ר' מלחי:

מתקבלת ההצעה שזה יהיה לשנה?

היו"ר א' לין:

כן.

ר' מלחי:

והוראות המעבר שנקבעו בתקנות שעת חירום שתוקפן פקע, תוקפן יהיה ללא הגבלת זמן? הרי הן טומנות בחובן סכנה מסויימת.

ש' גוברמן:

אי אפשר למדוד את הזמן.

היו"ר א' לין:

אנחנו נבחן את הוראות המעבר האלה. אני דווקא מעוניין בהוראות מעבר מיד, כי אני רוצה שיבחנו אותן, ואם הן לא טובות, ישנו אותן.

יצחק לוי:

בענין של שנה אני מסכים לדעת היושב ראש. בענין השני אני מרשה לעצמי הרהור נוסף.

היו"ר א' לין:

בהחלט.

את הישיבה הבאה נפתח בדיון בסעיף בדבר הכרזת מלחמה. אנחנו מקיימים את הישיבות על פי הנוהל שקבענו: הישיבה ביום שלישי מתחילה בשעה 11:00 ומסתיימת בשעה 15:00, עם הפסקה של חצי שעה. במצב של מיעוט משתתפים לא אתקדם בניתוח סעיפי החוק. ראינו איזה דיון יסודי נדרש מאתנו בענין של הוראות המעבר.

יצחק לוי:

יש היום המשך לישיבה?

היו"ר א' לין:

לא, כי אני יודע שלא יהיה שיפור במספר המשתתפים. אני מאד מקווה שביום שלישי הבא ישתפו כל חברי הוועדה, ואז נוכל לסיים את השלב הזה של הדיון בחוק ונזמין את שר המשפטים להשתתף בישיבה דחופה ראשונה, וכדאי שהוא כבר ישירין לעצמו את יום שלישי בעוד שבועיים. אנחנו גם נודיע לכל חברי הוועדה, שאם הם ירצו להעיר הערות, תהיה ישיבה לשמיעת הערותיהם ולקבלת החלטות. בכך נשלים את הדיון בחוק הזה.

ש' גוברמן:

אנחנו מקיימים דיון במשרד המשפטים. אני מעריך ששר המשפטים ירצה לבוא לוועדה, אבל הוא לא ביקש ממני להודיע שהוא רוצה לבוא לוועדה.

היו"ר א' לין:

על כל פנים הייתי מציע שכבר תאמר לשר המשפטים שישירין את יום שלישי ביום שבועיים. אנחנו מאד נשמח לשמוע את דעתו.

אני מודה לכם. אני מכריז על הפסקה. נחדש את הישיבה בשעה 14:00.

הישיבה הופסקה בשעה 13:20

נספח ע/27

**מסמך ההכנה של הייעוץ
המשפטי לכנסת מיום 22.6.2020**

מסמך הכנה לדיון בוועדת החוקה ביום 23.6.20 בעניין הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"פ-2020 (מ/1320) – דיון פתיחה ופרק ב' להצעה: הכרזה על מצב חירום בשל נגיף קורונה

בהצעת החוק שבכותרת מוצע לקבוע את הסדר המסגרת שיגדיר את הסמכויות שיוקנו לממשלה לקבוע הגבלות חריפות על פעילות הציבור, וזאת לצורך המשך התמודדות עם נגיף הקורונה ומניעת התפשטותו. ההצעה אושרה בקריאה הראשונה במליאת הכנסת וכעת היא מובאת לדיון הכנה לקריאה השנייה והשלישית בוועדה.

מדובר בהוראת שעת שתוקפה עד ליום 31.3.2021, והיא מחליפה שורה של הסדרים שנקבעו בתקנות שעת חירום שהתקינה הממשלה.

לפי המוצע, בכפוף להכרזה של הממשלה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה, הממשלה תוסמך להתקין תקנות שבהן ייקבעו הגבלות על פעילות הציבור במרחב הפרטי והציבורי במגוון תחומי החיים, למשל: הגבלות על יציאה ממקום מגורים ועל הימצאות במרחב הציבורי, הגבלות על בתי עסק, על פעילות מוסדות חינוך ורווחה, תחבורה ציבורית ועוד. בחוק מוצע לקבוע את התחומים שבהם תוכל הממשלה להתקין תקנות, וכן את אמות המידה והתנאים להפעלת סמכותה לעשות כן.

על פי ההסדר המוצע, התקנות יותקנו על ידי הממשלה ויאושרו בדיעבד על ידי ועדה של הכנסת בתוך 14 ימים, או 7 ימים ביחס לחלק מהתקנות.

כמו כן, מוצע בהצעה כי ועדת שרים שתקבע הממשלה תוכל להכריז על חלק במדינה שבו תהיה התפשטות בהיקף נרחב של הנגיף כעל "אזור מוגבל", שבתחומו תוסמך אותה ועדה להטיל מגבלות חמורות על יציאה ממנו או כניסה אליו ולקבוע מגבלות רחבות על הפעילות בו.

בנוסף, החוק יעגן את המסגרת להסדרי העונשין והאכיפה – הממשלה תוסמך לקבוע בתקנות את העבירות הפליליות על הפרה של המגבלות שייקבעו על ידה באותן תקנות, וכן לקבוע אילו מהן יהיו עבירות מינהליות (שיאכפו באמצעות הטלת קנס על ידי שוטר או פקח) ואת גובה הקנס שיוטל בצידן.

מסמך זה יתייחס לשאלות רוחביות העולות באשר להצעת החוק, ולפרק ב' להצעה שעניינו הכרזה על מצב החירום, הארכת ההכרזה וביטולה. לקראת דיוני הוועדה הבאים נוסף ונתייחס לפרקים הנוספים שבהצעה.

בתמצית, מוצע כי הוועדה תיתן דעתה להיעדר הפיקוח הפרלמנטרי על ההכרזה ועל הארכתה ותשקול להוסיף אישור של ועדת החוקה לכך; כמו כן, מוצע לדון במבחן המהותי המוצע לקביעת מצב חירום בשל נגיף הקורונה ("סיכון ממשי להתפשטות נגיף הקורונה ולפגיעה בבריאות הציבור"), ולבחון האם הוא מאזן בצורה נכונה בין השיקולים הנוגעים לעניין; כמו כן, מוצע לבחון במבט כולל אילו הסדרים מתוך תקנות שעת החירום השונות ומצווי משרד הבריאות נכנסו לחוק המסגרת, ואילו הסדרים אינם מצויים בחוק המוצע כגון חובת בידוד בית ועטיית מסיכה.

המצב המשפטי הקיים

מאז ינואר 2020 מתמודדת מדינת ישראל, כמו יתר מדינות העולם, עם מגפה כלל עולמית כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה והמחלה שהוא גורם לה. במסגרת צעדי הממשלה להתמודדות עם הנגיף, נקבעו מגבלות חמורות ביותר על זכויות הפרט. בין היתר, חובת בידוד לנשאים פוטנציאליים של הנגיף, מגבלות על התקהלות, על פעילות התחבורה הציבורית, הגבלות על פעילות המסחר, הביטוח והפנאי, איסור שהייה במקומות ציבוריים מסוימים, סמכות להכריז על אזור שבו קיימת תחלואה ממוקדת כעל אזור מוגבל, חובת עטיית מסיכה ועוד.

הממשלה ביססה פעולותיה בהתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה על התשתית המשפטית הבאה:

- א. צווים שניתנו מכוח פקודת בריאות העם, 1940 ובעיקר צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020 שהוצא על ידי המנהל הכללי של משרד הבריאות. בצו זה נקבעו חובת הבידוד בבית, חובת עטיית מסיכה ואיסור על התקהלות במרחב הציבורי.
- ב. תקנות שעת חירום לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, שהותקנו מכוח הכרזת הכנסת על "מצב חירום" לפי סעיף 38 לחוק היסוד האמור – הכרזה שקיימת עוד מזמן הקמת המדינה ותוקפה מוארך על ידי הכנסת מדי שנה (ההכרזה האחרונה ניתנה ביום 3.6.2020).

הצעת החוק שבפני הוועדה – כתחליף לתקנות שעת החירום

שימוש בתקנות שעת חירום מאפשר לממשלה לקבל סמכות רחבה "לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים..." בלא לקבל את אישור הכנסת. תקנות שעת חירום נועדו לתת מענה לצרכי הממשלה לטפל במצב חירום שאליו נקלעה המדינה במהירות כשדוחק השעה אינו מאפשר די זמן להשלמת הליך חקיקה בכנסת. **תוקפן של תקנות שעת חירום מוגבל לשלושה חודשים בלבד ולאחר מכן הארכתן תיעשה רק בחוק.**

בעשורים האחרונים הממשלה עשתה שימוש מועט ביותר בתקנות שעת חירום, אך החל מחודש מרץ השנה התקינה הממשלה עשרות תקנות כאלו שנועדו להתמודד עם התפשטות נגיף הקורונה וקבעו מגבלות חמורות על חירויות הפרט.

בסמוך למועד פקיעתן של תקנות שעת החירום (בתום שלושה חודשים מעת שהותקנו), הניחה הממשלה על שולחן הכנסת הצעות חוק להארכת תוקף של חלק מהן, לתקופה קצרה. **במקביל הונחה על שולחן הוועדה הצעת החוק שבפניכם, שנועדה לקבוע את התשתית המשפטית הקבועה להמשך ההתמודדות עם נגיף הקורונה ולהחליף חלק מאותן תקנות שעת חירום.**

יודגש כי תקנות שיותקנו מכוח חוק המסגרת המוצע אינן תקנות שעת חירום, ולכן אינן יכולות לגבור על האמור בחקיקה אחרת של הכנסת.

ההסדר המוצע בהצעת החוק

הצעת החוק מבקשת לקבוע את המסגרת המשפטית להמשך התמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה כדלקמן:

1. **הכרזה על מצב חירום:** על-פי המוצע, הממשלה תוסמך להכריז על "מצב חירום בשל נגיף הקורונה". ההכרזה אינה מצריכה אישור של הכנסת, ודי בהנחת ההכרזה על שולחן הכנסת ואחת מוועדותיה.
 - הממשלה תכריז על מצב החירום אם שוכנעה כי קיים סיכון ממשי להתפשטות הנגיף ולפגיעה בבריאות הציבור אם לא יינקטו פעולות מכוח הסמכויות הקבועות בחוק המוצע.
 - תקופת ההכרזה לא תעלה על **45 ימים**, והממשלה רשאית להאריך לתקופות נוספות שלא יעלו על 45 ימים כל אחת – **לתקופה כוללת בלתי מוגבלת**, אך ההסדר כולו נקבע **כהוראת שעה** עד ליום 31.3.2021.
 - ביטול ההכרזה – הכנסת רשאית לבטל את ההכרזה; הממשלה חייבת לבטלה אם חדלו להתקיים הנסיבות המצדיקות אותה.
2. **סמכות להתקין תקנות:** בתקופת תוקפה של ההכרזה מוצע לתת לממשלה סמכויות נרחבות להתקין תקנות שיגבילו את פעילות הפרטים והמשק בתחומים שייקבעו בחוק, והם: (א) הגבלת פעילות במרחב הפרטי; (ב) הגבלה במרחב הציבורי; (ג) הגבלת פעילות במקומות עבודה, בבתי עסק ובמקומות הפתוחים לציבור; (ד) הגבלת אירועים; (ה) הגבלת פעילות מוסדות חינוך; (ו) הגבלת פעילות מסגרות רווחה; (ז) הגבלות בתחום התחבורה הציבורית.
 - תוקפן של התקנות – **בין 14 ל-28 ימים** (לפי סוג התקנות), עם אפשרות הארכה.
 - הממשלה תתקין את התקנות בלא אישור הכנסת, אך תזדקק לקבל **אישור בדיעבד מוועדה של הכנסת** בתוך 7 או 14 ימים (בהתאם לסוג התקנות), או אישור מליאת הכנסת אם הוועדה לא קיבלה החלטה.
3. **סמכות להכריז על אזור מוגבל ולקבוע בו מגבלות:** בעת שההכרזה בתוקף תוסמך ועדת שרים שאת הרכבה תקבע הממשלה להכריז על אזור בתוך המדינה כעל "אזור מוגבל" ולקבוע את המגבלות שיחולו בו, לרבות: הגבלות על כניסה לאזור או יציאה ממנו והגבלות על יציאה למרחב הציבורי בו.
4. **עונשין ואכיפה:** מוצע להסמיך את הממשלה לקבוע בתקנות עבירות פליליות על הפרת הוראות הגבלת הפעילות השונות שייקבעו בהן, ומוצע כי העונש בצידן יהיה קנס של עד 14,400 ₪. הממשלה תוכל לקבוע את העבירות גם כעבירות מינהליות, כלומר שהאכיפה שלהן תיעשה באמצעות הטלת קנס על ידי שוטר או פקח. סמכויות הפיקוח מפורטות גם הן בחוק.

שאלות מקדמיות

1. **נתונים:** ראשית מוצע כי הממשלה תציג לוועדה נתונים והערכות באשר למצב התחלואה והיערכות הממשלה להמשך ההתמודדות עם הנגיף.
2. **היקף החוק המוצע ביחס להסדרים שבתקנות שעת החירום השונות ובצו הבידוד:** מוצע לוועדה לבחון באיזו מידה הצעת חוק הסמכויות "מכסה" את ההסדרים השונים הקבועים בתקנות שעת החירום ובצו הבידוד. בתוך כך מוצע לוועדה להידרש לשאלה היכן יוסדרו חובת הבידוד וחובת עטיית המסיכה המצויות היום בצו הבידוד שהוציא מנכ"ל משרד הבריאות, ואינן מוזכרות בהצעת החוק.

3. **המודל הנבחר לחקיקת המסגרת לשעת חירום בריאותית**: קיימים מודלים שונים בעולם להסדרה משפטית של שעת חירום. כך למשל, בחלק מהמדינות (דוגמת גרמניה וספרד) קיימות דרגות חומרה של חירום שהוגדרו מראש בחוק, באופן שניתן לייצר מצבי כוננות שונים במדינה וכך לאפשר למסור לממשלה רק את הסמכויות שהיא זקוקה להן לפי דרגת החומרה של המצב. מוצע לשמוע מנציגי הממשלה האם נשקלו מודלים אחרים, דוגמת האפשרות לקבוע שתי רמות של מצב חירום בהקשר של קורונה. כמו כן, מוצע לשמוע האם נשקלה האפשרות לכלול הוראות מסוימות – דוגמת חובת בידוד, כהוראות שאינן תלויות בהכרזה של מצב החירום.

פרק ב' – הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה

בפרק זה מוצע לקבוע כי הפעלת הסמכויות מכוח החוק תהיה מותנית **בהכרזה** על "מצב חירום בשל נגיף הקורונה". ההכרזה תיעשה על ידי **הממשלה**, ללא צורך באישור הכנסת או מי מוועדותיה. הממשלה תכריז על מצב החירום אם שוכנעה כי "קיים סיכון ממשי להתפשטות נגיף הקורונה ולפגיעה בבריאות הציבור אם לא יינקטו פעולות מכוח הסמכויות הקבועות בחוק זה". זאת, לאחר שהונחה בפניה עמדת שר הבריאות בעניין.

ככלל, ההכרזה תפורסם ברשומות ותיכנס לתוקף עם פרסומה, אך במקרים חריגים רשאית הממשלה להורות כי ההכרזה תיכנס לתוקפה **באופן מיידי** – גם בטרם פורסמה ברשומות.

כמו כן, מוצע לקבוע כי ביום תחילתו של החוק יראו כאילו ניתנה "הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה" שתוקפה 30 ימים (בסעיף 41 להצעה – הוראת מעבר).

סעיף 2(א) – המבחן המהותי להכרזה:

הממשלה תכריז על מצב חירום אם שוכנעה "כי קיים סיכון ממשי להתפשטות נגיף הקורונה ולפגיעה בבריאות הציבור אם לא יינקטו פעולות מכוח הסמכויות הקבועות בחוק זה".

לפי דברי ההסבר להצעת החוק, המבחן המוצע מותאם למאפייני הנגיף, ובעיקר לפוטנציאל התפשטותו המהיר.

**** מוצע לדון בשלושת מרכיבי המבחן המוצע:**

1. **"סיכון ממשי"** – זהו הרף ההסתברותי המוצע לקביעת קיומו של מצב חירום. מדובר ברף שאינו גבוה במיוחד. כך למשל, דרישה של "ודאות קרובה", "הסתברות קרובה לוודאי" או "הסתברות גבוהה" יוצרות רף הסתברותי גבוה יותר; מנגד – "יסוד סביר להניח" יוצר רף נמוך יותר. **מוצע לשקול האם הרף ההסתברותי המוצע להכרזה על מצב החירום, תואם את רמת הסיכון הבריאותית מחד, ואת היקף הסמכויות שהממשלה מקבלת עם הכרזתו מאידך.**

2. **"התפשטות נגיף הקורונה"** ו"פגיעה בבריאות הציבור" – המבחן המוצע אינו כולל התייחסות להיקף התפשטות הנגיף או לחומרה של הפגיעה בבריאות הציבור. כך למשל, האם "התפשטות נגיף הקורונה" באופן מצומצם באזור מסוים במדינה מצדיקה הכרזה מצב חירום בכל המדינה? האם כל "פגיעה בבריאות הציבור" מספיקה לצורך ההכרזה? האם יש מקום לקבוע שנדרשת התפשטות **רחבה** של הנגיף ופגיעה **משמעותית** בבריאות מבחינת חומרתה והיקפה, או חשש לפגיעה בחיי אדם בהיקף משמעותי? מוצע לשמוע מגורמי המקצוע מדוע נבחר המבחן המוצע.

3. **"אם לא יינקטו פעולות מכוח הסמכויות הקבועות בחוק זה"** – מוצע לבחון את מהותו של רכיב זה במבחן ההכרזה והאם לא עדיף לעשות שימוש בנוסח מעט שונה, למשל: "שוכנעה הממשלה כי קיימת סבירות גבוהה להתפשטות רחבה של נגיף הקורונה ברמה המסכנת באופן ממשי את בריאות הציבור **ובשל כך מתחייבת נקיטת פעולות מכוח הסמכויות הקבועות בחוק זה**". כך, הגורם המכריז יהיה חייב להידרש לשאלה – האם אכן מתחייבת נקיטת פעולות מכוח הסמכויות שבחוק זה.

סעיפים 2(א) ו-2(ב) – הסמכות למתן ההכרזה :

לפי סעיף 2(א) ו-2(ב) להצעה – הסמכות למתן ההכרזה מסורה **לממשלה ללא צורך באישור הכנסת**; אך הכנסת רשאית לבטל את ההכרזה כמפורט בהמשך.

**** לדיון :**

מוצע לדון בסמכות ההכרזה המסורה לממשלה ללא אישור הכנסת – החוק המוצע מעניק לממשלה סמכויות רחבות לקבוע הוראות המגבילות בצורה משמעותית את חירויות הפרט. נוכח האמור, **האם אין מקום לקבוע שהכנסת, או ועדה מוועדותיה, תאשר את ההכרזה** ובכך תינתן לגיטימציה דמוקרטית להגבלות שהרשות המבצעת תבקש להטיל מכוח ההכרזה? בשל דחיפות העניין, יתכן וניתן לשקול קביעת הסדר שבו הממשלה רשאית להכריז על מצב החירום, אך לחייבה להביא את ההכרזה לאישור פרלמנטרי בתוך מספר ימים. יודגש כי אין מדובר בהליך חקיקה מלא, אלא רק בקבלת אישור של הוועדה או המליאה להכרזת הממשלה.

יצוין, כי פיקוח פרלמנטרי הוא דרישה מקובלת בהכרזות על מצבי חירום שונים :

- כך למשל, לפי סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה שקובע את ההסדר המוכר של הכרזה על מצב חירום במדינה, **הכנסת מכריזה על מצב החירום**, ביוזמתה או על פי הצעת הממשלה. במקרים חריגים בהם נדרשת הכרזה דחופה על מצב חירום עוד לפני שניתן לכנס את הכנסת, יכולה הממשלה להכריז על מצב חירום גם בלי אישור הכנסת, אך הכרזה כאמור תפקע כעבור שבעה ימים. הממשלה רשאית לחזור ולהכריז על מצב חירום בעצמה כאמור בסעיף זה, כל עוד הכנסת לא התכנסה.

- סעיף 99 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשנ"ח-1997, מסדיר את האפשרות של הממשלה להכריז על "מצב מיוחד בעורף" (כשקיימת סבירות גבוהה שתרחש התקפה על האוכלוסייה האזרחית), אולם **ההכרזה טעונה אישור של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בתוך 48 שעות**.

- סעיף 90 ו-99 לפקודת המשטרה מאפשרים לשר לביטחון פנים ולממשלה להכריז על אירועי חירום שונים (למשל – "אירוע חירום אזרחי", שכולל אירוע הגורם לפגיעה חמורה בשלום הציבור, לרבות מחמת פגעי טבע, פגיעת חומרים מסוכנים, תאונה או פעילות חבלנית עוינת). ואולם, **בחלוף 13 ימים שבהם הוארכה ההכרזה על ידי השר והממשלה, הממשלה תהיה רשאית להמשיך ולהאריך את ההכרזה רק באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת**.

ככל שהוועדה תחליט כי יש מקום לקבוע שהכרזה על מצב חירום תותנה באישור פרלמנטרי, יש לתת את הדעת גם למצבים שבהם לא הוקמו עדיין ועדות הכנסת לאחר הבחירות (זאת בדומה להסדרה הנעשית בסעיף 69(ז) לתקנון הכנסת – הנותנת מענה לכך ביחס להכרזה על מצב חירום לפי סעיף 38 לחוק-יסוד: הממשלה).

סעיף 2(ג) להצעת החוק – כניסה לתוקף של ההכרזה:

לפי סעיף 2(ג) להצעה – ההכרזה תיכנס לתוקף עם פרסומה ברשומות; אך בהתקיים נסיבות דחופות ומיוחדות המצדיקות זאת, הממשלה רשאית להורות כי היא תיכנס לתוקף באופן מיידי.

**** לדיון:**

קביעת חובת פרסום מינימלית: כניסה לתוקף של הסדר מסוג זה בטרם פרסומו היא בעייתית. יש לאזן את הקושי שהדבר מעורר מול הצורך שמציגים גורמי המקצוע להתחיל ולהפעיל את הסמכויות שיוענקו לממשלה מכוח ההכרזה באופן מיידי בשל מאפייניו של נגיף הקורונה. **מוצע לבחון, לכל הפחות, אם יש מקום לקבוע גם במקרה כזה חובת פרסום מינימלית כלשהי, בדרך שהממשלה תמצא כיעילה בנסיבות העניין.**

סעיף 2(ד) להצעת החוק – תקופת ההכרזה:

ההכרזה היא לתקופה שלא תעלה על 45 ימים. הממשלה רשאית להאריך את תקופה לתקופות נוספות, שלא יעלו על 45 ימים כל אחת.

לפי המוצע, **תקופת ההכרזה למעשה אינה מוגבלת בזמן** מאחר שאין מגבלה על מספר התקופות או משך הזמן הכללי שבו תימשך ההכרזה. בנפרד ממנגנון אישור ההכרזה והארכתה, מוצע כי החוק ייקבע כהוראת שעה עד ליום 31.3.2021.

**** לדיון:**

האם אין קושי במתן אפשרות להארכה חוזרת ונשנית של מצב החירום ללא פיקוח פרלמנטרי, וזאת בשונה מההסדרים שתוארו לעיל לפי חוק ההתגוננות האזרחית ולפי פקודת המשטרה.

סעיף 3 להצעת החוק – ביטול ההכרזה:

מוצע לקבוע שתי דרכים לביטול ההכרזה: האחת – על ידי הממשלה, שחייבת לבטל את ההכרזה אם חדלו להתקיים הנסיבות המצדיקות את קיומה; והשנייה – על ידי הכנסת, שרשאית לבטל את ההכרזה.

מוצע כי הביטול ייכנס לתוקף עם פרסומו ברשומות.

**** לדיון:**

1. מדוע ביטול ההכרזה ייכנס לתוקף עם פרסומו ברשומות, בעוד שכניסת ההכרזה לתוקף יכולה (בהתקיים נסיבות דחופות ומיוחדות המצדיקות זאת) להיות עוד לפני הפרסום ברשומות?

2. בסעיף 3(ב) להצעת החוק מוצע כי הכנסת תהיה רשאית לבטל את ההכרזה על מצב החירום. מוצע לבחון מהו ההליך הנכון לעשות כן. ניתן לאמץ את ההליך המעוגן בסעיף 71 לתקנון הכנסת, ולפיו הממשלה או 30 חברי כנסת יכולים לפנות בעניין זה ולבקש דיון בוועדה שתמליץ למליאה לבטל את מצב החירום כאמור.

נספח ע/28

**מסמך ההכנה של הייעוץ
המשפטי לכנסת מיום 6.7.2020**

מסמך הכנה לדיון בוועדת החוקה ביום 7.7.2020 בעניין הצעת חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (מ/1320) – סעיפים 2 עד 7 להצעת החוק

הוועדה קיימה עד כה 2 ישיבות בהצעת החוק, בהן נדונו שאלות כלליות שמעוררת ההצעה וכן מנגנון ההכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה שבסעיפים 2 ו-3 להצעה. בישיבה זו מוצע להמשיך את הדיון בהכרזה על מצב החירום. לאחר מכן, מוצע לדון בסימן א' לפרק ג' להצעה שעניינו: סמכות הממשלה להתקנת תקנות (סעיפים 4 ו-5 להצעה), ובסעיפים 6 ו-7 שלפיהם תוסמך הממשלה לקבוע מגבלות על התנהלות הפרט במרחב הפרטי והציבורי.

בהצעת החוק מוצע להסדיר את סמכות הממשלה להתקין את התקנות באופן הבא:

א. הממשלה תוסמך להתקין תקנות שניתן יהיה לקבוע בהן מגבלות בתחומי החיים השונים – על התנהלותו של הפרט (במרחב הפרטי שלו, כולל בבית מגוריו וברכבו הפרטי, ובמרחב הציבורי), על בתי עסק ופעילויות הפתוחות לציבור, על מקומות עבודה, אירועים, מוסדות חינוך, מסגרות רווחה, ועל התחבורה הציבורית.

ב. על פי המוצע, הממשלה תוסמך להתקין תקנות רק בזמן שקיימת הכרזה על מצב חירום בשל נגיף הקורונה.

ג. תוקפן של התקנות לא יעלה על 28 ימים או על 14 ימים, כתלות בסוג המגבלות, והממשלה תוסמך להאריך. ד. התקנות יותקנו עצמאית על ידי הממשלה, וינתן להן אישור פרלמנטרי רק בדיעבד בתוך 14 ימים, או 7 ימים. לפי ההצעה, אם ועדה של הכנסת לא אישרה את התקנות, יינתן פרק זמן נוסף שבמסגרתו תוכל מליאת הכנסת לאשרן.

ה. לפי המבחן להתקנת התקנות – על הממשלה להשתכנע כי הן דרושות לשם "מניעת ההדבקה בנגיף הקורונה, צמצום התפשטותו, צמצום היקף התחלואה או הגנה על אוכלוסיות בסיכון". התקנתן כפופה גם למידתיות כך שהן יותקנו רק לתקופה ובמידה הדרושות ולאחר שנשקלו חלופות וההשפעות על המשק.

בתמצית, מוצע כי הוועדה תיתן דעתה לחולשה היחסית של הפיקוח הפרלמנטרי המוצע לצורך קביעת התקנות (תוך אישורן בדיעבד בלבד, ותוך מתן אפשרות למליאת הכנסת לאשר את התקנות בלי דיון בוועדה). זאת תוך מתן משקל לחומרת המגבלות שהממשלה תוסמך לקבוע באותן תקנות מצד אחד, ולצורך של הממשלה בגמישות וביכולת פעולה מהירה נוכח מאפייני ההתפשטות של נגיף הקורונה מצד שני.

מוצע לבחון את מנגנון האישור הפרלמנטרי שיינתן לתקנות, ולשקול האם מליאת הכנסת היא הפורום המתאים לדיון באישורן. ככל שהוועדה סבורה שאין מקום לאמץ הסדר זה, עליה לשקול מה תהיה המשמעות של היעדר הכרעה בוועדה ביחס לתקנות ומה תהיה המשמעות של החלטה פוזיטיבית של הוועדה שלא לאשר את התקנות.

בכל מקרה, כדי להבטיח ככל האפשר קיום דיון דחוף בתקנות, מוצע לשקול לאפשר הן ליו"ר הוועדה והן לשליש מחברי הוועדה ליזום דיון לשם כך אשר יתקיים בהקדם האפשרי. עוד מוצע לשקול, כאיזון נוסף לחולשתו היחסית של האישור הפרלמנטרי המאוחר, לאפשר באופן חריג לוועדה לבטל את התקנות לאחר אישורן.

בנוסף, מוצע לוועדה לדון בהסמכה רחבת ההיקף המוצעת בסעיפים 6 ו-7 בסימן ב' לפרק ג' המסמיכה את הממשלה להתקין תקנות שגלומה בהן פגיעה משמעותית ביותר בזכויות הפרט – במרחב הפרטי (בתוך בית המגורים של אדם, ובמרחב פרטי) ובמרחב הציבורי (הגבלות על יציאה של אדם ממקום המגורים ועל שהייה במרחב הציבורי, כללי שמירת מרחק בין אנשים והתקהלות במקום ציבורי ועוד).

המסמך שלהלן כולל את נוסח הצעת החוק הממשלתית, ובסימון שינויים – הצעות לתיקון ושאלות מוצעות לדיון.